BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
13 F
2/11

— 802

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

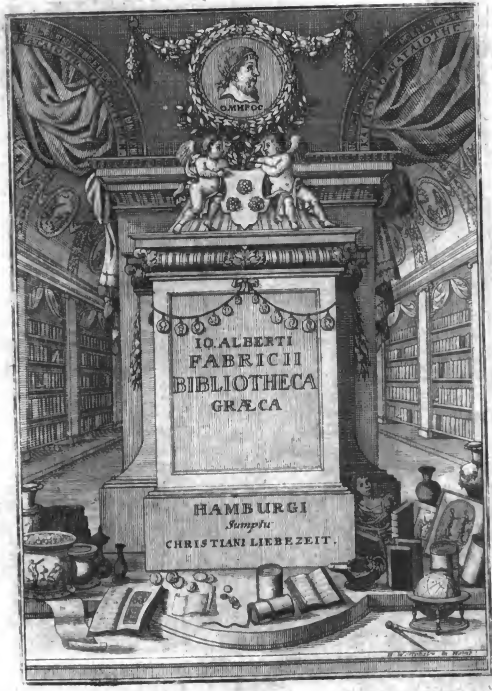
09.2.26

Digitized by Google

Digitized by Google

VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

ΟΜΗΡΟϹ
IO. ALBERTI
FABRICII
BIBLIOTHECA
GRÆCA
HAMBURGI
Sumptu
CHRISTIANI LIEBEZEIT.

JO. ALBERTI FABRICII
SS. Theol. D. & Prof. Publ.

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

LIBER III.

De Scriptoribus qui claruerunt à Platone uſque ad Tempora nati CHRISTI Soſpitatoris noſtri.

Accedunt

ALBINI Introductio in Platonem, & ANATOLII quædam nunc primum edita, tum POETA VETUS de viribus Herbarum Diis ſacrarum, cum latina Verſione ac Notis.

Bibliotheca Ser.
Coll. Rom.
Soc. Iesu

HAMBURGI

Sumptu CHRISTIANI LIEBEZEIT.
Typis SPIRINGIANIS A. C. cIɔ Iɔccvii.

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLUSTRISSIMO

DOMINO

JOANNI MORO,

EPISCOPO NORVICENSI,

S. D.

JO. ALBERTUS FABRICIUS.

NIſi res foret teſtatiſſima, & omnium ore prædicaretur,

)(2 in-

Digitized by Google

inter univerſas hodie gentes nullam eſſe, à qua majus pretium ponitur litteratæ Græciæ, atq; eruditæ Antiquitati, quam à Tuis Britannis, non auſus fuiſſem, neque ipſi credo ſuſtinerent, hunc Philoſophorum Veterum & aliorum eruditiſſimorum hominum Græcorum florem, quorum ſcripta in hoc Volumine perſecutus ſum, jubere trajicere mare æſtuoſum, atq; in alium veluti Orbem procul hinc à me ablegare. At enim jam ipſi per ſe nullorſum lubentius contendunt, nusquā ſe ſperant vel jucundius reperturos aſylum, vel majore benevolentia exceptum iri, quam in Anglia, quæ uti cum maxime ſub ſerenis Feliciſſimæ ac Sapientiſſimæ ANNÆ auſpi-

ciis

Digitized by Google

ciis per omnem ſere Europam terra mariq; laureas colligit de hoſte potentiſſimo, ita domi motibus ſopitis tuta ac quieta pacis paſcitur fructibus, & pacis artes atque in his bonas litteras, quarum Græci Parentes ſunt, colit tanto cum ſucceſſu, ut omnes illis deditos, ubicunque terrarum vivant, ſingulariter obſtringat ſibi ac devinciat. In hac vero ipſa Anglia apud quem lubentius conquieſcant, vel ad quem potius confugiant quam ad TE, VIR ILLUSTRISSIME, cujus infula nullo magis ornamento quam virtute, eruditione & ſingulari in doctrinam, Antiquitatem atque eruditos favore decoratur. Quæ res non modo Britannis Tuis amabilem colendumque Te reddunt, & peregrinis quotquot Britanniam adeunt venerabilem, ſed earum gloria, perinde ut pulcherrimi Tui Muſarum templi, ſive inſtructiſſimæ quam quotidie magno delectu ac ſumtu adauges Bibliothecæ, fama jam pridem etiam trajecit mare, ac vix quicquam eſt quoq; in Germania noſtra virorum eruditorum qui Angliam viderunt ſermone celebratius, quam ut virtutes Tuas laudibus efferant Tuamque in illa dignita-

)(3 te

te humanitatem admirentur. Hæc cum & mihi cognita ſit ſingulari beneficio, præſens volumen ad Te mittere volui meæ in Te obſervantiæ qualecumque pignus, quod ſi ea fronte ſuſcipis qua ſoles eorum ſcripta qui à me in hoc libro referuntur, lætabor, & voti me ſummam conſecutum putabo. Faxit DEUS, ut rebus proſperis atque integra valetudine quam diutiſſime floreas publico bono. Scripſi Hamburgi XII. Cal. Maj. Anni Chriſtiani cIɔ Iɔccvii.

Ad

Digitized by Google

Ad Lectorem.

EN Tibi, Lector Benevole, Hiſtoriam Græcorum Scriptorum, eorum cumprimis qui exſtant, à me deductam usque ad tempora geniti Soſpitatoris noſtri JESU CHRISTI. Eodem filo, quo cœpi ſuperioribus libris, telam hanc continuaſſe me, nec minore ſtudio uſum in hoc eſſe reperies, quod pro æquitate tua non, ſpero, improbabis. Saltem venam aperuiſſe me confido ad pleniorem & accuratiorem notitiam auctorum ejus linguæ, qua res divinas & humanas, omnium gentium antiquam memoriam, & diſciplinarum ac ſapientiæ omne genus traditum accepimus. Erunt forte, ut ſunt varia hominum ingenia, qui videbuntur ſibi Scipiones, ſi odio habebunt nimium diligentem, volentq; multa me omiſiſſe quæ ut minuta vel nullius momenti ipſi adſpernantur. His me excuſatum velim, licet non ſolis illis ſcripſi, magis etiam reveritus judicia ceterorum, qui præter-

)()(miſſa

Digitized by Google

miſſa mihi vel perperam poſita imputabunt. Verum in hoc ſcribendi genere nemini contigit ita omne ferre punctum, ut nec lituræ nec ſupplemento locum faceret. Nam quod in Apollonio Rhodio reprehenſum eſt à Criticis ἀδιάπτωτον, *in hujusmodi ſcriptione nunquam ut carperet livor reperire potuit, neque in præſenti, ut pulchre ſcio, eſt inventurus.*

Volueram tertio hoc libro referre etiam Geographos, ſed poſtea conſtitui eos ſubjungere horum principi Straboni, cujus inſignem ac præclaram editionem jam debere cœpimus præſtantiſſimo & doctiſſimo Almelovenio: de Strabone autem qui ſub Tiberio ſcripſit, locus erit dicendi libro IV, quem ne cum hoc ipſo prodiret, modus voluminis prohibuit. Sequetur idem ut ſpero brevi, tum, DEO ter Opt. Max. valetudinem ſuppeditante quintus quoque ac ſextus, in quo poſtremo diſſero de Megaſthene, Beroſo ac reliquis, quorum nomine Annius commenta ſua proſcripſit. Hoc monere viſum, ne mirareris præteritos illos hoc libro à me, ad quem referre eos ætas ſua, qua vixere, videbatur.

Quæ ſingula ſim in præſenti volumine perſecutus, malo te, ipſo inſpecto videre, vel ſi paucis defungi placet, ex indice intelligere capitum, quem hoc loco infra ſubjeci.

IN-

Digitized by Google

INDEX CAPITUM

Libri Tertii.

I. De Platone & ejus Scriptis editis perditisque & eorum quæ exſtant editionibus atque interpretibus. Alii Platones. Scripta varia de Platone & Platonica Philoſophia per claſſes digeſta ac recenſita.

II. Albini Platonici Introductio in Platonis Dialogos nunc primum in lucem edita è codice Holſteniano, adjuncta latina verſione. p. 42.

III. Notitia Platonicorum Academicorumque Philoſophorum p. 52. & Platonicarum pag. 69. digeſta ordine Alphabeti, cum variis obſervationibus.

IV. De Xenophonte Athenienſi, ejusque ſcriptis editis ac deperditis, & vulgatorum editionibus atque interpretibus. p. 70.

V. De Eudoxo & aliis quibusdam Aſtronomis antiquiſſimis quorum ſcripta interciderunt, tum de ſcriptis quæ tulere ætatem, Autolyci Pitanæi, Ariſtarchi Samii, Hypſiclis Alexandrini, Theodoſii Tripolitæ, Menelai, Hipparchi, Gemini Rhodii, Theonis Smyrnæi, Cleomedis atque Achillis Tatii. Indices ſcriptorum in his auctoribus allegatorum. p. 79.

VI. De Ariſtotele ejusque ſcriptis editis & horum editionibus atque interpretibus antiquis ac recentibus. Scripta varia de Ariſtotele & Ariſtotelica Philoſophia per claſſes digeſta ac recenſita pag. 107. Inter alia exhibentur p. 130. ſeq. Variæ lectiones Codicis antiqui Bibl. Paulinæ Lipſienſis, è quibus multa loca libror. de Xenophane, Zenone ac Gorgia poſſunt emendari ac ſuppleri.

VII. Scriptorum Ariſtotelis deperditorum Catalogus digeſtus ſecundum ordinem litterarum, cum variis obſervationibus. p. 185.

VIII. De ſcriptis Alexandri M. Regis Macedonum, & Catalogus ſcriptorum qui res geſtas hujus Alexandri tradidere, tum de variis Alexandris qui Græce ſcripſerunt. p. 203.

IX De Theophraſto Ereſio ejusque ſcriptis editis & deperditis, de vulgatorum editionibus atque interpretibus, atque ſingillatim de Priſciano Lydo. p. 234.

)(2 X. De

X. De Harmonicis Ariſtoxeni, ſcriptisque ejus deperditis. Tum de ſcriptis Muſicis Ariſtidis Quintiliani, Bacchii, Dionyſii, Alypii, Gaudentii & Manuelis Bryennii. Catalogus ſcriptorum de Muſica & Muſicis quæ vel perierunt vel MSta deliteſcunt in variis Bibliothecis. p. 257.

XI. Catalogus Philoſophorum Peripateticorum Ordine litterarum digeſtus, cum variis obſervationibus p. 271. & Anatolii inedita quædam p. 275. atque index ſcriptorum in Operibus univerſis Boethii allegatorum p. 283.

XII. De Hiſtoria LXX. Interpretum quæ ambulat ſub nomine Ariſteæ. De verſione ipſa LXX. ſenum & aliis Græcis librorum Veteris inſtrumenti interpretibus, Aquila, Symmacho, Theodotione, de verſione quinta, ſexta &c. De Hexaplis, Octaplis, tetraplis Origenis, de ejusdem Aſteriſcis & Obeliſcis quibus editionem LXX. interpretum in Hexaplis diſpunxit. Specimen Hexaplorum Caput primum Geneſeos Hebraice Hebræis Græcisque litteris dupliciter deſcriptum cum Græca verſione quadruplici, & aſteriſcis atque obeliſcis. De editionibus Luciani, Heſychii, Euſebii: latina Hieronymi de Græco, & Græca verſione Hieronymianæ de Hebræo translationis. p. 215.

XIII. Catalogus Philoſophorum Cynicorum, digeſtus ordine litterarum, cum variis obſervationibus. p. 360.

XIV. De Geometris quibusdam, Euclide præcipue ejusque ſcriptis editis ac deperditis, ac vulgatorum editionibus atque interpretibus, & index Scriptorum à Proclo in commentariis ad Euclidem allegatorum p. 367. Num Euclides tractandus Theologo. p. 375.

XV. Catalogus Philoſophorum Stoicorum, digeſtus Ordine Alphabeti, cum variis obſervationibus. p. 386.

XVI. De Lycophrone Chalcidenſi ejusque Alexandræ editionibus atque interpretibus. De ſcriptis Lycophronis deperditis, & Index ſcriptorum in commentariis Tzetzæ allegatorum ex editione ſecunda Jo. Potteri Viri Clariſſ. p. 416.

XVII. De Theocrito & Græcis in eum ſcholiis, De Bionis Smyrnæi, Moſchi Syracuſii, Simmiæ & Doſiadæ Rhodiorum ſcriptis editis ac deperditis, de ſcholiis Manuelis Holoboli Rhetoris qui temporibus Michaelis Palæologi & Andronici filii vixit: De inſcriptioni-

bus

bus Herodis ac Regillæ &c. Index ſcriptorum in ſcholiis ad Theocritum allegatorum. p. 428.
XVIII. De Arati Solenſis Poemate edito & Græcis in illud Scholiis, variisque ejus interpretibus atque editionibus. De ſcriptis deperditis Arati. De Leontio qui Sphæram ſcripſit. De Eratoſthene Cyrenæo ejusque ſcriptis editis ac deperditis. Index ſcriptorum in Leontii Sphæra, Scholiis ad Aratum, Hipparcho, Eratoſthene & ſcholiaſte Germanici allegatorum. p. 450.
XIX. De Callimacho ejusque ſcriptis & in eum ſcholiis editis ac deperditis, tum eorum quæ exſtant Callimachi poemata editionibus atque interpretibus. Indiculus ſcriptorum in ſcholiis Græcis ad Callimachum allegatorum. p. 479.
XX. De Manethonis Ægyptii Apotelesmaticis horumque editione, nec non de Ægyptiacis ejusdem & aliis ſcriptis deperditis. Tum de aliis Aſtrologis Apoteleſmaticis Græcis editis, Paullo Alexandrino & Hephæſtionis Thebani, Vettiique Valentis fragmentis. De Maximo, Jo. Laurentio Philadelphenſi Lydo & aliis Aſtrologis ineditis. Catalogus Aſtrologorum quorum nihil exſtat & eorum qui Aſtrologiam Apoteleſmaticam ſcriptis oppugnarunt. p. 494.
XXI. De Apollonii Rhodii Argonauticis eorumque Scholiaſte & editionibus atque interpretibus. Scripta ejusdem Apollonii deperdita & de aliis Apolloniis, tum index ſcriptorum in ſcholiis Græcis ad Apollonium allegatorum. p. 520.
XXII. De Archimedis Syracuſani, Apollonii Pergæi & Eutocii Aſcalonitæ ſcriptis editis atque deperditis, editorumque interpretibus atque editionibus, & de inventis Archimedis. p. 543.
XXIII. Edvvardi Bernhardi Viri Clariſſ. Synopſis Veterum Mathematicorum, Voluminibus quatuordecim comprehendendorum. pag. 564.
XXIV. De Athenæo Mechanico, Apollodoro Architecto, Philone Byzantio, Bitone, Cteſibio & variis Heronibus eorumque ſcriptis, de Ceſtis Julii Africani & libro Anonymi ſive Heronis tertii de toleranda obſidione. Franciſci Junii Catalogus ſcriptorum de re ſtatuaria ac pictoria. p. 587.
XXV. Ptolemæi Evergetæ I. monumentum Aduliticum cum Montfauconii Viri Clariſſ. verſione & notis. De Coſmographia Chriſtiana ſub Coſmæ Indicopleuſtæ nomine ab eodem Montfaucono

Digitized by Google

edita. Locus Photii de hac Coſmographia, qui doctiſſimum editorem fugit, illuſtratus. Index ſcriptorum in Coſmographia allegatorum, & Syſtema mundi ex mente hujus ſcriptoris, tabula in æs inciſa delineatum. p. 603.

XXVI. De Nicandro ejusque ſcriptis editis ac deperditis, editorumque editionibus & interpretibus atque ſcholiaſtis & Eutecnio paraphraſte inedito. Index ſcriptorum in ſcholiis Græcis allegatorum. De Andromacho & aliis Theriacon ſcriptoribus deperditis. Poeta Vetus de viribus herbarum ſacrarum cum verſione & notis nunc primum editis Viri Cl. D. Jo. Rendtorfii Hamburgenſis. p. 617.

XXVII. De Apollodoro Athenienſi ejusque Bibliotheca & ſcriptis deperditis. De Antigono Caryſtio, Parthenio & Antonino Liberali. Indices ſcriptorum ab his allegatorum. De variis Apollodoris, Antigonis & Partheniis. 660.

XXVIII. E Franciſci Vavaſſoris, Jeſu Socii, libro de Epigrammate caput XVI. cum nonnullis obſervationibus de Anthologia ſive floridis Epigrammatum Græcorum. De Corona Meleagri Gadareni. De collectionibus Philippi Theſſalonicenſis, Agathiæ Myrinæi, Conſtantini Cephalæ & quinta, quæ (nec integra tamen) edita eſt, Maximi Planudæ. De, iis qui Epigrammata antiqua jam olim ex inſcriptionibus & monumentis publicis collegerunt. De Editionibus & interpretib⁹ Anthologiæ, tum editionibus promiſſis Salmaſii, Petri Menardi, & quæ brevi exſpectatur Viri Cl. Jo. Clerici cum Hugonis Grotii latina verſione. Catalogus trecentorum amplius Poetarum qui Epigrammata Græca condiderunt, cum variis obſervationibus. 681.

XXIX. De Jeſu Sirachide & aliis ſcriptoribus ſacris qui non fuere in Canone Hebræorum, primorumve Chriſtianorum. De librorum illorum interpretibus. De Pſalmo CLI. Pſalterio Salomonis aliisque pſeudepigraphis Propheticis, de quibus ſingularis liber promittitur Codici Apocrypho Novi Teſtament. reſponſurus. pag. 751.

XXX. De Polybio Megapolitano, ejus ſcriptis editis atque deperditis editorumque interpretibus. De Polybiis aliis. De Ænea Tactico. De Strategico Onoſandri. Catalogus ſcriptorum aliorum Græcorum Strategicorum & de re militari, illorum quoque qui in Bibliothecis adhuc deliteſcunt, vel plane periere. 751.

Digitized by Google

XXXI. De Diodoro Siculo ejusque Bibliothecæ editoribus atque interpretibus. Auctores è quibus profecit. Catalogus Variorum Diodororum amplius triginta. 69.

XXXII. De Dionyſio Halicarnaſſeo ejusque ſcriptis editis ac deperditis & eorum quæ exſtant editionibus atque interpretibus. Index ſcriptorum ab hoc Dionyſio allegatorum. Catalogus variorum Dionyſiorum amplius ſexaginta. 778.

XXXIII. De Epicuro & ejus ſcriptis. Catalogus Epicureorum & Cyrenaicorum, quibus acceſſere Mneſiſtratii. De Pyrrhone & Scepticis, quorum itidem, ſed & Megaricorum ſive Dialecticorum Catalogus ſubjicitur. De Evdæmonicis, Elpiſticis & aliis hujusmodi ſectis minoribus. De Eclectica Philoſophia. 803.

In-

Digitized by Google

Indices ſcriptorum qui allegantur ab

Achille Tatio, Iſagoge in Aratum p. 105.
Antigono Caryſtio. p. 673.
Antonino Liberali. p. 679.
Apollodoro in Bibl. p. 664.
Athenæo Mechanico. p. 588.
In Boethii Operibus lat. p. 283.
Cleomede p. 105.
Coſmæ Topographia Chriſtiana p. 613.
Diodoro Siculo p. 770.
Dionyſio Halicarnaſſeo. p. 788.
Eratoſthenis Cataſteriſmis. p. 463.
Eutocio Aſalonita. p. 563.
Gemino Rhodio. p 98.
Germanici ſcholiaſte lat. p. 463.
Hipparcho ad Aratum. p. 463.
Hygino, lat. p. 464.
Julii Africani Ceſtis. p. 597.
Leontio Mechanico p. 463.
Parthenio. p. 677.
Proclo commentariis in Euclidem p. 381.
In Scholiis ad Apollonium Rhodium. p. 533.
ad Aratum p. 463.
Callimachum. p. 490.
Lycophronem p. 424.
Nicandrum. p. 624.
Theocritum. p. 440.
Theone Smyrnæo. p. 102.

BI-

Digitized by Google

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ LIBER III.

DE SCRIPTORIBUS,

qui claruerunt à Platone uſque ad tempora nati CHRISTI, Servatoris noſtri.

CAPUT I.

De Platone & ejus ſcriptis atque interpretibus.

Platonis nomen, ætas & vita. Alii Platones, circiter viginti. 1. *De dictione ac Philoſophia Platonis, moreque tradendi per Dialogos.* 2. *Scripta Platonis genuina, recenſita ſecundum ordinem Tetralogiarum Thraſylli, adjunctis variis obſervationibus & interpretum veterum recentiumque notitiâ.* 3. *Scripta Platonis dubia atque ſuppoſita.* 4. *Deperdita Platonis ſcripta.* 5. *Index Alphabeticus eorum qui in dialogis Platonis colloquentes inducuntur.* 6. *De editionibus operum Platonis Græcis, Latinis, Græcolatinis, & vernacularum linguarum aliqua vulgatis.* 7. *Scripta varia de Platone & Platonica Philoſophia, in varias claſſes digeſta & ordine recenſita.* 8.

Digitized by Google

I.

PLATO (a) Ariſtonis & Perictyones F. è Colyttô pagô, Athe-

(a) Platonis nomen accepit à Socrate, ut Tzetzes affirmat, ſive ut alii ab Ariſtone Argivô Palæſtritâ: vel (1) ob humerorum latitudinem Serv. in 6. Æneid. vel (2) ob latitudinem pectoris Sen. Epiſt. 58. ὅτι πλατύσωμος, Tzetz. Chil. 6. Hiſt 51. Chil 11. Hiſt. 390. πλατὺς τὰ στέρνα, Olympiodor. Heſych. illuſtris Suid. & Joh. Sarisberienſis VII. 5. policratici. Vel (3) ob latitudinem frontis, Neanthes Cyzic. apud Laërtium III. 4. Heſych. illuſtris, Olympiodor. vel (4) διὰ τὴν εὐεξίαν ſive bonam *habitudinem corporis*, AlexanderPolyhiſt. apud Laërtium, Apulejus de dogm. Platonis. Vel (5) propter πλατὺ ſive copioſum atque apertum dicendi genus (*Latitudinem* vocat Plinius lib. 1. Epiſt 10.) Laërt. Heſychius illuſtris, Suid. Olympiodor. (6) Denique Timon in Sillis nomen Platonis perſtrinxit, tanquam dictum à verbô πλάσαι, quod eſt fingere ac comminiſci: ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. apud. Laërt. III. 26 Athenæum XI. p. 505. & Heſychium illuſtrem Sed & Antiſthenes per convicium pro Platone dixit *Sathonem*, dialogum edens, ita inſcriptum. Laërt. III. 35. & VI. 16. Athenæus V. 20. p. 220. XI. ult. p. 507. Repetitum antem Sathonis nomen ab obſcœnô σάθη unde ἀνδροσάθης apud Heſych.

Fuere & alii Platones in veteribus monumentis memorati; ac ſedecim hoc nomine obſervaſſe ſe indicat Jonſius p. 12. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. licet quos. quôve in locô, non addit: Ecce verò (1) Plato priſcæ commœdiæ Poëta (2) Plato junior Poëta novæ Comœdiæ, idem Epigrammatum ſcriptor. De utroque dixi libro 2. in notitiâ Comicorum. (3) Plato Thebanus magiſter equitum de quô Plutarch. lib. de genio Socratis f 578. (4) Plato Peripateticus Ariſtotelis diſcipulus Laërt. III. 109. Joh Philoponus in 1. prior. Analyticor (4) Plato Athenienſis. Dux ſub Alexandrô M. apud Curtium V. 7. 12. (6) Plato Cynicus, apud Laërtium in Diogene VI. 26. neq; enim probo conjecturam Barthii XLII. 19 (7) Plato Praxyphanis diſcipulus (ejusdem, ni fallor, de quô Laërt III. 8. & quem Epicurus auſcultavit teſte apud eundem X. 13. Apoll d rô) Laërt III. 109. (8) Plato Sardianus Epicureus (diverſus à ſuperiore) de quô Cicero lib. 1. Epiſt. 2. ad Quintum fratrem. (9) plato ex Lycaonis Arcadum Regis filiis quinquaginta apud Apollodor. lib. 3. (10) Plato νομικὸς ῥήτωρ Patria Geraſenus, Stephano Byzantino memoratus in Γέρασα. (11) Plato Stoicus Panætii diſcipulus Rhodius patria, teſte Seleuco Grammatico apud Laërt III. 109 (12 Plato Medicus, cujus catapotium refert Galenus lib. 7 de medicamentis κατὰ τόπους T 2. edit. Baſil. p 264 (13) Plato, de quo inſcriptio vetus apud Gruterum: M. ELPIDIUS PAMPHILUS PLATONI TATÆ SUO, BENEMERENTI FECIT. Tata Varroni adud Nonium eſt *Pater*. Hoc loco videtur ſenare ſenex Patris inſtar colendus, adde Martial. 1. 101. & Scaligeri Lection. Auſon lib. 1. c 29. (14) Plato Martyr, Ancyræ ſub Maximiniano, de quo Martyrologia ad 22. Jul. (15) Plato præfectus Urbi apud Victorem Tununenſem in Chronicô, ſub Conſulatu Probi A C 513. Anaſtaſii Imp. 13. (16) Plato Pater Johannis VII. Pontificis Maximi, natione Græcus, teſte platina in Johannis vita & Onufrio Panvinio in Chronico Rom Pontificium ad A 705. (17) Plato Abbas Monaſterii Studitarum, cuj ſub Conſtantino Copronymo ſucceſſit Theodorus Studites. Vide Acta Sanctor.

Digitized by Google

Athenienſis: primum avi ſui nomine dictus *Ariſtocles* (b). Natus eſt ſex poſt Iſocratem annis, die VII. Thargelionis, Olympiad. LXXXVII. 3. (c) (ante Chriſtum CCCCXXX.) Archonte Apollodoro. Anno æta-

ctor. T. I. Maji, Menologium Caniſianum 11. Nov. & 4. April. Baronium Ad. A. C. 795. T. 9. Annal. His ſi annumeres Platonem noſtrum jam habebis Platones non ſedecim, ſed duodeviginti. Prætereo recentiores, Platonem Tiburtinum qui Albategnii librum de ſcientiis ſtellarum & Sphærica Theodoſii Tripolitæ ex Arabico latine tranſtulit: Matthiam Platonem, gente Germanum, cujus meditationes de libro vitæ prodierunt Ambergæ 1619. 12. Sed ſi ad tam nova deſcendere volumus, nullus finis Platonum eſſet, ut rectè Marquardus Gudius in Epiſtola ad Menagium, cujus utriusque obſervationibus plerosque hoſce Platones debere me libens profiteor. Neſcio, ſitne hoc loco etiam à me afferendum, quod Eratoſthenes Cyrenæus dictus eſt δεύτερος ἢ νέος Πλάτων, teſte Svida: quod Alexander Seleucienſis Cilix ſub Antonino Pio clarus (de quo Philoſtratus in Sophiſtis) per ignominiam vocatus eſt Πηλοπλάτων, quaſi Plato quidam ex lutô conflatus ac compoſitus: Quod Philonem vel alterum vel ſecundum Platonem Judæum pronunciarunt Critici, ut tradit Hieronymus Epiſt. ad Magnum Oratorem, & tritum confirmat proverbium ἢ Φίλων πλατωνίζει ἢ Πλάτων φιλωνίζει, quemadmodum viciſſim Plato Numenio apud Clementem 1. Strom. p. 342. & Euſebium XI. 10. præparat. audit Μωϋσῆς Ἀττικίζων. Et quod Georgius Gemiſtus Platonis Zelo ſe vocari amavit Plethonem, ut ſaltim quam proxime ad nomen accederet Platonis, quod ex Manuele Peloponneſio & Georgio Chariandro retulit Allatius de Georgiis p. 383. 384. Quod denique Proſper Mandoſius in theatro Archiatrorum Pontificis Romani p. 70. narrat, Franciſcum Columbum Medicæ artis ſcientia clarum tanto amore proſecutum fuiſſe ſcripta ac Philoſophiam Platonis, ut eum ſemper in ore habuerit, & ipſe Platonis cognomentum tulerit, quo poſteri ejus per multum temporis fuerunt inſigniti.

(b) Pro Ariſtocle vitioſè legitur *Ariſtoteles* apud Sariſberjenſem. VII. 5. Policratici & Boëthium in lib. Ariſtotelis de interpretatione p. 309. quod è Laërtio III 4. & 43, Sexto Empirico, ex Anthologia & aliis obvium eſt emendare. Pro Perictyone Platonis matrem Potonem nonnulli vocarunt teſte Laertio, quod Sororis nomen eſſe teſtatur Suidas è Laërtii III. 4. Amphictyonem vocat plus ſimplici vice Origenes contra Celſum, facili in præpoſitionibus ἀμφὶ & περὶ, ex quibus utrumque componitur permutatione, qualem & in aliis nominibus propriis memini me obſervare. Quod verò ab Apolline compreſſam tradunt Perictyonem, Ariſtone interim per ſomnium juſſo illa per decem menſes abſtinere, indeque natum Platonem, ut narrant ſcriptores à viris doctis laudati ad Laertii III. 2. perinde credat qui volet, ut apes mel in ejus admodum pueri os congeſſiſſe, quod ſcribunt Cicero 1. divinat. Plinius XI. 9. Valerius Max. I. 6. Aelianus 10. 21. Var. Fuerunt, qui Thebis natum eſſe Platonem traderent, in loco, cui nomen Cynocephalos. Vide Tzetzæ Chiliad. XI. hiſt. 390. Sed ſcriptores præſtantisſimi conveniunt patriâ Atticum fuiſſe.

(c) De die, quo in lucem editus fuit, conſtat teſtimoniis tum aliorum, tum maximè Plutarchi, qui VIII. 1. ſympoſ. teſtatur die VII. Thargelionis Genethlia Philoſophi celebrata, quæ Πλατώνεια videntur appellari Porphyrio in vita Plotini, ubi ſe carmen ſolenni illo die recitaſſe de ſacro connubio memorat apud Euſebium X. 3. præparat. A

Lon-

tis vigeſimo, Olymp. XCII. 3. Valere juſſa Athletica, pictoria, & Muſices (*d*) poëticesque ſtudio, quibus hactenus operam dederat, atque ut Aelianus III. 27. Var. tradit, etiam militia, cœpit audire Socratem Philoſophum, qui nocte priusquam ad ſe à patre deduceretur, vidit Cygni pullum (*e*) ex arâ quæ in Academia Cupidini conſecrata fuit, volaſſe atque in gremiô ſuô reſediſſe: & poſteà olorem illum pennis cœlum petiiſſe, canore muſico auditus hominum Deorumque mulcentem. Addit Origenes (*f*) Platonem ipſum tertio ſe oculo auctum ſibi viſum. Socrate circa Olymp. XCV. 1. (*g*) defuncto, cum interim Cratylum Heracliti diſcipulum & Hermogenem Parmenidium (*h*) Philoſophum ſectatus eſſet, annos natus duo de triginta varias regiones adiit, Euclidem Megarenſem (*i*) Theodorum mathematicum, tum Pythagoricos (*k*) Archytam, Philolaum, Eurytum, Timæum Locrum, Echecratem, Acrionem aliosque acceſſit, & Prophetas (*l*) Ægypti frequentavit, nomine

Longino quoque celebrata Πλαλώνεια referuntur, etſi codices quidam in eo loco malè Πλωτίνεια referunt. Eodem die natus Carneades, & ut nonnullis traditum, Delius ipſe Apollo, ἑβδομαγέτας inde appellatus: *P*ridie illius diei, ut ſupra obſervatum, Socrates *P*hiloſophus lucem vidit. De anno pugnant veteres ſcriptores. Ego ſecutus ſum Athenæum, cui *P*lato natus Archonte Apollodoro, qui poſt Euthydemum fuit. Vide lib. V. Dipnoſophiſt. p. 217. De aliis ſententiis conſulendi Chronologorum filii, & quæ notata viris doctis ad Laërtii III. 3. Gudioqne in Epiſt. ad Menagium. Thema natalitium *P*latonis è veterum ſcriptis profert Julius Firmicus lib. 1. Aſtrolog. *horoſcopante aquario, ſole in piſcibus, luna in geminis:* quinto circiter die à novilunio. Falſum eſſe contendit Scaliger *P*ræfat. ad Manilium, ſed ibidem annus natalis *P*latonis (in editione ſaltim Manilii, qua utor Argentoratenſi) vitiosè editur annus primus Olymp. LXXXIII. Nam ex Scaligeri notis in Chronicon Euſebianum conſtat eum ſcripſiſſe LXXXVIII. Vide etiam Caroli Patini diſſertationem de numo, cujus una facie effigies Auguſti Imp. altera exſtat *P*latonis. Ut Plato *Philoſophorum Homerus* vocatur à Cicerone, ita Virgilium *Poetarum Platonem* dixit Alexander Severus, teſte Lampridiô c. 31.

(*d*) In Muſicis audivit Draconem Athenienſem & Metellum Agrigentinum teſte *P*lutarcho p. 1136. de Muſica.

(*e*) Apulejus de dogmate *P*laton. Laërtius III. 5. *P*auſanias in Atticis, Origenes 6. contra Celſum. Olympiodorus in vita *P*latonis: Tertull. de Anima c. 46. *Cygnus de ſinu Socratis, demulcens homines, diſcipulus Plato eſt.*

(*f*) Origenes 6. contra Celſum p. 280.

(*g*) Supra lib. 2. c. 23. §. 10.

(*h*) Laërt III 6.

(*i*) Laërt. II. 106.

(*k*) Cicero V. de finibus, Auguſtin. IV. 8. de Civ. Dei & III. 15. contra Academ. & Hieronymus Apologia contra Rufin.

(*l*) Euſebius XI. 8. præparat. obſervat Platonem tum in Ægypto verſatum, cum Hebræi patria ſecundò pulſi Perſis dominantibus in Ægypto degerent.

Digitized by Google

minetenus Sechnuphidem Heliopolitam. (*m*) Ex Ægypto reverſus Deliis expoſuit ſenſum oraculi (*n*) quod Græcos juſſit aram, quæ in Delo erat, cubica ratione duplicare. Inventum aliud Platonis de agro metiendo refert Vitruvius XI. 1. Ter adiit Siciliam (*o*) varia fortuna, & modò gratiam modò indignationem utriusque Dionyſii expertus. Rempublicam gerere noluit (*p*), conſiliis tamen adfuit Dioni & multis viris principibus: Archelao etiam Macedoniæ Regi chariſſimus, licet de eo non æque meritus præclare; (*q*) Philippum quoque Macedonem Perdiccæ primum commendavit, qui provinciæ ab hoc præfectus copiisque auctus regnum poſt ejus obitum invaſit.

II. Dictione uſus eſt peramœnâ, ut non defuerint, qui dicerent Jovem (*r*) ipſum, ſi Atticè verba facere vellet, non aliter locuturum, & Cicero in Oratore c. 3. Platonem appellet *non intelligendi ſolum ſcientiam dicendi graviſſimum auctorem.* Idea ſermonis ejus inter poëma & proſam media eſt, ut notavit Ariſtoteles apud Laertium III. 37. & licet abeſt à verſu, tamen quod incitatius fertur & clariſſimis verborum luminibus utitur, potius poëma putandum aliquibus viſum eſt, quam Comicorum Poëtarum, (*s*) apud quos, niſi quod verſiculi ſunt, nihil eſt aliud quotidiani diſſimile ſermonis. Apopthegmata quædam ejus refert Laërtius III. 38. ſq. præ cæteris narrans rogatum num & ipſe inſtar cæterorum Philoſophorum memorabile aliquod dictum eſſet ad poſteros transmiſſurus, reſpondiſſe, *prius eſſe opus*, *ut nomen ac celebritatem ſibi comparet*; *tunc enim futurum, ut facile quamplurima ipſius memorentur.* Dicitur idem gratias egiſſe Deo, quod homo non beſtia, (*t*) quod Athenis, & quod tempore Socratis natus eſſet.

Diem obiit ſupremum prætore Theophilo Olymp. CVIII. 1.

(*m*) Clemens 1. Strom. p. 303. *Jeremiam* qnoque prophetam à Platone auditum ſcripſerat Auguſtinus II. 28. de doctrina Chriſtiana. Sed præter rem ſcripſerat, ut ipſe fatetur II. 4. retractationum. Cæterum fuere, qui occaſionem ſuſcipiendi in Ægyptum itineris Platoni fuiſſe ſcriberent, quod oleum ibi voluiſſet vendere, ut narrat Plutarchus in Solone p. 79.

(*n*) Plutarchus de geniô Socratis f. 579.

(*o*) Ad Laërt III. 18. ſeq. Plutarchus *Dione*, Athen. XI. p. 507. Syncellus p. 259.

(*p*) Laërt. III. 23.

(*q*) Athenæus XI. p. 506.

(*r*) Ammianus XXII. ult. & ibi Valeſ.

(*s*) Cicero in Oratore c. 20. adde Themiſtii Orationes p. 319. edit. Harduini.

(*t*) Bælii Reſp. ad quæſtiones hominis è provincia T. 1 p. 138. Nov. Rep. lettr. 1703. T. 2. p. 165. Vide Lipſium ad Senec. Epiſt. 58.

CCCXLVIII. ante Chriſtum, Philippi Maced. XIII. (*u*) anno (*x*) ætatis 81. Succeſſore in Academia relicto *Speuſippo*, ſeptem annis ante natum Olympiade CIX. 3. Epicurum, ut Auctor Apollodorus apud Laërtium X. 15.

Primus *dialogos* & Analyticam Methodum philoſophandi introduxiſſe quibusdam viſus eſt, ut legas apud eundem Laërtium III. 24. Sed dialogorum inventorem negat Athenæus XI. p. 505. cum Alexamenes Tejus ante eum Socraticos dialogos ediderit, teſte Ariſtotele *περὶ ποιητῶν*, & Zeno Eleates dialogos ſcripſerit prior. (Laërt. III. 48.) At expoliviſſe hoc genus ſcribendi Platonem, nemo dubitat. Confer, ſi placet, Caroli Sigonii librum de dialogo ad Joh. Moronum Cardinalem, Venet. 1562. & Lipſ. 1596. 8. & Georgii Paſchii Profeſſoris Kilonienſis diatribam de uſitata, veterum exemplo, ratione tradendi per dialogos. Kilon. 1700.

In naturali Philoſophia Pythagoreos atque Heraclitum, in morali Socratem, in Dialectica Zenonem ac Parmenidem Eleatas ſequitur. Confer, quæ viri docti ad Laert. III. 8. & quæ notavi ſupra lib. 2. c. 13. ubi inter Pythagoricos Platonem recenſebam.

III. Scripta Platonis (*y*) perſequar eo ordine, quo ſecundum *Thraſylli tetralogias* (vid. Laërtium III. 56. ſeq.) digeſta leguntur in editione græca *Aldina & Baſileenſi:* Neque alium videtur amplexus fuiſſe Varro, qui libro VIII. de lingua lat. non nihil è Phædone Platonis proferens allegat

(*u*) Hermippus apud Laërtium III. 2.

(*x*) Laërtius III. 40. Athenæus V. p. 217.

(*y*) Quo facilius poſſit notitia de ſingulis ſcriptis à lectore repeti, adpoſui catalogum illorum alphabeticum, ſubjuncto numero unicuique ſecundum ordinem ſuum adſcripto.

Acephalus 42.	Euthydemus. 21.	Phæaces 44.
Alcibiades I. & II. 13. & 14.	Euthyphron 1.	Phædo 4.
Alcyon. 41.	Gorgias 23.	Phædrus 12.
Anteraſtæ 16.	Hipparchus 15.	Philebus 10.
Axiochus 43.	Hippias major & minor 25. & 26.	Poëmata varia 52.
Charmides 18.	Hirundo 46.	Protagoras 22.
Clitopho 29.	Jon 27.	De Rep. 30.
Cratylus 5.	De Juſto 50.	Siſyphus 42.
Critias 32.	Laches 19.	Socratis Apologia 2.
Crito 3.	De Legibus 34.	Sophiſta 7.
Definitiones 48.	Lyſis 20.	Sympoſium 11.
Demodocus 45.	Magicarum inſtitutionem lib. 51.	Teſtamentum 38.
Epigrammata 37.	Menexenus 28.	Theætetus 6.
Epimenidds 47.	Meno 24.	Theages 17.
Epinomis 35.	Midon 39.	Timæus 31.
Epiſtolæ 36.	Minos 33.	De Vacca 51.
Erixyas 40.	Parmenides 9.	De Virtute 49.

legat Platonem in quarto. Conſule Petrum Victorium XVIII. 2. Var. lect. Diverſum ordinem ſecuti ſunt alii, quorum ſententias vide apud Laertium III. 50. & 62. Franciſcum Patritium de Dialogorum Platonis Ordine, & Sam. Petitum IV. 2. Miſc.

TETRALOGIA I.

I. ΕΥΘΥΦΡΩΝ ἢ περὶ ὁσίου, πειραστικός. *De vera & falſa pietate*, ſive de juſtitia adverſus Deos. Hic dialogus eſt inter decem illos, quos *Andreas Dacerius* eleganter Gallicè vertit, & præmiſſa Platonis vita atque in Philoſophiam ejus introductione edidit Pariſ. 1699. 12. hoc ordine: Alcibiades 1. & 2. Theages, Euthyphron, Apologia Socratis, Criton, Phædon, Laches, Protagoras, & rivales ſive *ἀντερασταί*. Ante Dacerium *Maucroëus* (a) Gallice reddidit Euthyphronem, Hippiam & Euthydemum. Italicè Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phædonem, ac Timæum, tranſtulit notiſque illuſtravit *Sebaſtianus Ericius*.

II. ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ἈΠΟΛΟΓΙΑ, ἠθικός. *Socratis Apologia* ad Judices, contra accuſationes Anyti, Melitique & Lyconis. Vide Laërtium II. 39. Ex quo diſces falſos fuiſſe eos, qui cum Themiſtio Orat. XXIII. p. 269. accuſationem Socratis à Polycrate ſcriptam putarunt eandem eſſe, qua Melitus & Anytus in judicio adverſus Socratem uſi ſunt. Polycratis enim oratio (qua inprimis ille ſibi placebat, teſte Iſocrate in Orat. de laude Buſiridis,) ſcripta demum eſt pluribus poſt Socratis mortem annis, quia, ut probe obſervatum Favorino, in illa mentionem fecit murorum à Conone inſtauratorū, quod factum eſt Olymp. XCVI. 1. Confer Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſophicæ p. 36. 37. Præter Platonem pro Socrate ſcripſerunt Demetrius Phalereus, Galenus, Libanius, Lyſias (b) (qui vivo Socrati apologiam pro eo ſcriptam exhibuit, ſed ut illa uteretur, neutiquam potuit perſvadere: Vide Menagium ad Laertium II 40.) Plutarchus, Theon Antiochenus Stoicus, Xenophon & Zeno. Horum omnium ſcripta exceptis Libanii, Xenophontis & Platonis periere. Contra Colotæ Epicurei calumnias Socratem etiam tuetur Plutarchus p. 1117. Rectene Socrates ſe non defenderit in judicio, diſquirit Maximus Tyrius diſſ. XXXIX. De Platonis Apo-

(a) Mr de Maucr-y dans ſes œuvres de proſe & de poëſie T. 1.

(b) De hac pro Socrate Apologia videtur accipiendus locus Plutarchi lib de auditione p. 40. ubi ait Platonem reſcripſiſſe orationem Lyſiæ, ſive argumentum à Lyſia in oratione tractatum de novo tractaſſe. Idem p. 45. Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων τὸν Λυσίου λόγον οὔτε κατὰ τὴν εὕρεσιν ἐπαινῶν καὶ τῆς ἀταξίας αἰτιώμενος, ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐπαγγελίαν ἐπαινεῖ, καὶ ἔτι τῶν ὀνομάτων σαφῶς καὶ στρογγύλως ἕκαστον ἀποτετόρνευται.

Digitized by Google

Apologia diſerta licet & eleganter ſcripta Caſſius Severus apud Senecam patrem præfat. libri 3. Controverſ. *Eloquentiſſimi viri Platonis oratio, quæ pro Socrate ſcripta eſt, nec patrono nec reo digna eſt*. Non patrono quidem, qui ſciret Magiſtrum ſuum illa neutiquam indigere: Nec reo, qui iniquitatem inimicorum ſuorum indignam reſponſione habebat. Græcè ſeorſim prodiit Argentor. 1540. 4. & 1591. 8. cum præfatione *Mich. Boſchii* de Vita Platonis: Et cum verſione & ſcholiis *Eſromi Rudingeri* Norimb. 1591. 8. Initium hujus Apologiæ illuſtrat *Johannes Clericus* in arte Critica T. 1. p. 165. 196. Alium locum ingenioſe tentatum vide ſi placet in Ephemeridibus literariis Berolinenſibus A. 1698. p. 361. Gallicè Apologiam vertit poſt *Antonium Verderium*, qui verſionem ſuam memorat p. 81. Bibl. Gallicæ, & *Girium*, cumque notis edidit *Andreas Dacerius*, Italicè *Sebaſt. Ericius*, ut paulo ante in Euthyphrone dixi. Hieronymus quoque Cardanus accuſationem Socratis ſcripſit, idem, qui volumine ſingulari laudavit Neronem. Cardano pro Socrate reſpondit Georgius Raphelius, Hamburg. 1696. 8.

III. ΚΡΙ'ΤΩΝ ἢ περὶ πρακτοῦ, ἠθικός. *De eo quid agendum*, Socratis in carcere ex ſomno excitati cum Critone diſputatio. Inſcribitur etiam in editionibus, περὶ δόξης ἀληθοῦς καὶ δικαίου, & egregiè docet vulgi opiniones contemnere, calamitates ferre patienter, inimicos non ulciſci, animo eſſe erecto ad ſola honeſta & æterna. Eſt & hic dialogus inter eos, quos præter *Girium* Gallice vertit & notis illuſtravit *Andreas Dacerius*. Italicè *Sebaſt. Ericius*. Græcè Gorgias & Crito ſeorſim excuſi ſunt Argent. 1541. 4.

IV. ΦΑΊΔΩΝ ἢ περὶ ψυχῆς, ἠθικός. *De animi immortalitate*, quam variis argumentis confirmat, licet fatetur planè certam demonſtrationem afferri in præſenti vita vel plane non poſſe, vel difficillime poſſe, εἰ μή τις δύναιτο ἀσφαλέστερον καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιοτέρου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι, *niſi detur firmius ſecuriusque niti divino aliquo teſtimonio*. Hunc Dialogum Platoni fruſtra abjudicaſſe traditur *Panætius* Stoicus, cujus ſententiam eleganter refellit Epigramma lib. 1. Anthologiæ c. 44. p. 94. Εἰς τὸν Φαίδωνα διάλογον Πλάτωνος νοθευόμενον ὑπὸ Παναιτίου.

Εἴ με Πλάτων οὐ γράψε, δύω ἐγένοντο Πλάτωνες
    Σωκρατικῶν ὀάρων ἄνθεα πάντα φέρω.
Ἀλλὰ νόθον μ' ἐτίθεσσε Παναίτιος, ὅς ῥ' ἐτίθεσσε
    Καὶ ψυχὴν θνητὴν, κἀμὲ νόθον τελέσαι.

Nempe Panætius à Platone de animæ immortalitate diſſentiebat, ut auctor

ctor etiam Cicero 1. Tuſc. qu. Ait igitur Poeta non mirum eſſe, ſi Phædo Platonis in dubium vocetur eb eô, qui ipſam negavit animorum immortalitatem. Sed fortaſſis falſus eſt Poeta, nec rectè cepit, quod apud Laertium II. 64. legas à Panætio ſolos tanquam genuinos Socraticos admiſſos dialogos, quos edidiſſent Plato, Xenophon, Antiſthenes, Aeſchines: De Phædonis & Euclidis addubitatum, reliquos univerſos rejectos. Ex quibus verbis perſpicuum eſt, Panætium non in dubium vocaſſe Phædonem Platonis, ſed dubitaſſe, an dialogi à Phædone & Euclide editi verè Socraticorum nomen mererentur. Scripſit autem Phædo Elienſis teſte eodem Laertio II. 109. dialogos Zopyrum, Simonem & forte alios, ſed de quorum auctore ambigebatur, Niciam, Medum, Antimachum ſive Senes, & Sermones Scythicos. Cæterum hunc, de quo in præſenti agimus, dialogum Platonis Phædo ipſe legit teſte Athenæo lib. XI, p. 505. & negavit, ſe quicquam ejusmodi dixiſſe, qualia à Platone locutus fingatur. Idem Cicero, ne alios jam nominem, ſine controverſia adſcribit Platoni. *Platonis*, inquit, *liber, qui eſt de animo, is alio nomine Phædon dicitur.* lib. 1. Tuſc. qu. Et licet inter *Aeſchinis* Socratici dialogos quoque fuit Phædo, ſi Suidæ credimus, falſo ſæpè atque incerto teſti: Platonis tamen nomine hunc omnes laudant, Chriſtiani præcipue ſcriptores, Tertullianus, Origenes, Euſebius & alii: Sed Ethnici quoque, græci & latini. Notum prætereà vel ex Flori IV. 2. 71. quod *Cato* antequam mortem ſibi conſciſceret, lecto noctu ad lucernam Platonis Phædone paululum quievit: tum circa primam vigiliam ſtricto gladio revelatum manu pectus ſemel iterumque percuſſit. Plures ſcriptores eandem rem narrantes, in notis ad Florum laudarunt Johannes Camers & Freinshemus. Simile quid apud Ciceronem, Lactantium, Hieronymum, Auguſtinum & alios legitur de *Cleombroto*, quem Ἀμβρακιωτικὸν μειράκιον vocat Georgius Pachymeres in diatriba de ſex Philoſophiæ definitionibus. In eum exſtat Callimachi Epigramma lib. 3. Antholog. c. 33. quod occurrit etiam apud Sextum Empiricum p. 10. contra Mathemat. Ammonium Hermeæ in Porphyrii Iſagogen p. 6. alterum Ammonium in γράμμα & Theodoſium Alex. in ſcholis ineditis ad Dionyſiũ Thracem, ubi Cleombroti facto, qui poſt lectum Platonis li rum de muro ſe præcipitavit (ſive ut Callimachus ait, ἥλατ' εἰς ἀΐδην, *deſiliit in mortem*, Sen. Epiſt. 77.) oppoſitum legas judicium *Olympiodori* Philoſophi, qui affirmavit jam pridem ſe è vita excedere voluiſſe, niſi de ſtatu animæ ex Platonis Phædone certior redditus fuiſſet.

Εἰ μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδησεν ἐρωήν,
Ἤδη λυγρὸν ἔλυσα βίου πολυκηδέα δεσμόν.

Paulino tamen judice, carmine adverſus paganos v. 38. Platonis de anima liber *præter titulum nil certi continet intus.* Certe ne Ariſtoteli quidem perſvaſit, ſi credimus Theodorito lib. 5. Θεραπευτ.

Olympiodori hujus commentarius in Phædonem MS. exſtat in variis Bibliothecis.

Procli in Phædonem intercidit, & latina *Apuleji* verſio.

E recentioribus Phædonem illuſtravit *Sebaſtianus Foxius*, cujus commentarius vulgatus eſt Baſileæ 1566. fol. Gallicè cum notis edidit *Andreas Dacerius*. Italicè *Sebaſt. Ericius*. Nec prætereundum *Danielis Heinſii* Poëma eximium de contemtu mortis, cujus argumentum magnam partem petitum è Platone. Dum autem Plato immortalem animam eſſe defendit, ex altera parte incidit non modo in falſum dogma de animabus ante corpora præexiſtentibus, & de μετεμψυχώσει quam recidivatum & reciprocum diſcurſum animarum appellat Tertullianus: Sed & in alium incucurriſſe videtur errorem haud levem, quod immortalitatem hanc, atque ut ita dicam, indeſtructibilitatem ſuperſtruxit dogmati de αὐτοκινησίᾳ animæ, unde ſequatur illam æternum eſſe & increatum motus principium, * quod ſoli Deo proprium eſt. Vide Joh. Baptiſtam Criſpum de Philoſophis caute legendis diſtribut. I. lib. 1. & P. Baylii librum Gallice editum ſub titulo reſpoſionis ad quæſtiones cujusdam hominis è Provincia Tomo I. c. 12. Usq; adeo abeſt Plato ** & abſuit procul ab Epicuri opinione, animum noſtrum natura mortalem ſta-

* Huc ſpectat illud Arnobii lib. 2. p. 47. *Animus qui immortalis vobis* (neceſſitate nimirum eſſentiæ qua ratione ſolus Deus habet immortalitatem 1. Tim. VI. 16. non Dei conditoris voluntate immortalem ipſi naturam tribuentis) *& DEus eſſe narratur.* Rectius idem plato in Timæo: Θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων ἃ δι' ἐμοῦ γενόμενα ἄλυτα ἐμοῦ γε θέλοντος.

** Platonem veluti ſuæ ſententiæ faventem allegat Dodvellus in Diſſertat. Epiſtolica Anglice edita Lond 1706. 8. de anima per naturam mortali p. 22. 59. 96. & in præmonit. p. 21. Sed adverſarium ipſe agnoſcit p. 33. 60. & 66. ut probe obſervavit Sam. Clarke Epiſt. ad Dodvvell. p. 25. Sane in Timæo etiam, ubi nihil non extra Deum, atque adeo animas quoque natura diſſolubiles docet plato, hoc neutiqnam eo ſenſu intelligit, quaſi à Deo non ipſis data fuiſſet natura immortalis, quæ Viri Clariſſimi ſententia eſt, opinantis in ſolis illis, quibuscum fœdus iniit Deus, animos ab ipſo poſt fata conſervari, præter naturam illarum, per ipſius omnipotentiam ad pœnas infligendas, vel per ſpiritum Chriſti in baptiſmo impertitum & ab anima hominis diſtinctum ad vitæ ſempiternæ perfruitionem. Platonis contra Timæus animas diſſolubiles fuiſſe innuit, niſi Deus qui eas progenuit univerſas immortales eſſe juſſiſſet.

Digitized by Google

ſtatuente, quam utinam hominibus incruſtandam nuper reliquiſſet doctiſſimus & præſtantiſſimus Dodvellus.

TETRALOGIA II.

V. ΚΡΑΤΥ´ΛΟΣ ἢ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος, λογικός. Uterque titulus hujus dialogi exſtat etiam apud Suidam in ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα. Agit *de recta nominum ratione*, utrum φύσει an θέσει rebus impoſita fuerint, & diſputat quædam ὑπὸ θειοτέρας δυνάμεως eſſe ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων. In Etymologiis non raro infeliciter verſatus eſt Plato, ut obſervatum Ægidio Menagio , qui Origenes linguæ græcæ edere voluit & c. 76. Anti Bailleti teſtatur ſe vix ſex bonas Etymologias reperiſſe, cum ſimili ſtudio Platonicas examinaſſet , quo Joſephus Scaliger Varronianas. Idem p. 149. ad Laërtium : *Platonis in Cratylo ſunt fere omnia Pſeudetyma, pace tanti viri liceat dixiſſe : ſed de his alibi.* Seorſim excuſus Philoſophi Cratylus græcè & latinè 1527. Argentorat. 1541. 4. Gallicæ ſuæ tranſlationis meminit *Antonius Verderius* Bibl. Gallicæ p. 81.

Procli Commentarius ſive ſcholia MSS. exſtant in variis Bibliothecis, ut alibi dixi.

VI. ΘΕΑΙ´ΤΗΤΟΣ ἢ περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός. De ſcientia, ſive adverſus falſo jactatam Sophiſtarum ſcientiæ comparandæ rationem : & veræ Philoſophiæ ſtudium propter ipſorum vanitatem , avaritiam, imperitiamque ac fraudes non eſſe negligendum. Inter alia in hoc dialogo perſtringuntur obſcura ſcripta Heracliti & Philoſophi Heraclitei, ut in Phædone ſcripta Anaxagoræ.

Procli commentarius in Theætetum intercidit, nec minus *Luperci Berytii* liber περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνος. Ad verba in Theæteto p. 77. edit. Baſil. φαινόμεθά μοι ἀλεκτρυόνος ἀγεννοῦς δίκην πρὶν νενικηκέναι, ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ᾄδειν.

Locum ex Theætetô, quo Socrates confert Philoſophum cum viro civilibus adſtricto negotiis *Florus* gallicè tranſtulit *Claudius (Fleury)* ad calcem libri de delectu ac methodo ſtudiorum.

VII. ΣΟΦΙΣΤΗ´Σ ἢ περὶ τοῦ ὄντος, λογικός. *De Sophiſta*, quod ita differat ejus doctrina à vera ſapientia, quemadmodum res falſa à vero ente. Conferenda elegans Themiſtii Oratio IV. (in Harduini edit. XXIII.) qua Platonica κριτήρια Sophiſtæ ſibi non convenire diſputat.

Porphyrii commentarii * Boethio laudati interciderunt. Latina *Petreji Tiaræ* verſio prodit Lovanii 1552. 8.

VIII. Πολιτικὸς ἢ περὶ βασιλείας, λογικός. *De prudentia politica, ac de regno*, ejusque origine, fine, & quod Rex debat eſſe Pater ac Paſtor populorum.

TETRALOGIA III.

IX. ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ ἢ περὶ ἰδεῶν, λογικός. Subtilis diſſertatio *de ideis* & eſſentia rerum intelligibili. Fingit Parmenidem cum Socrate confabulantem, licet hoc temporum rationi adverſari notavit Athenæus lib. XI. p. 505. & Macrobius lib. 1. c. 1. Saturnal.

Exſtat *Procli* Commentarius MS. Aſclepiodoto inſcriptus, & *Damaſcii*, teſte Geſnero in Bibl. & Labbeo Bibl. nova MSS. *Marini* periit, & *Firmi* Caſtricii quoque ac *Galeni*, ut è Damaſcio in vita Iſiodori apud Photium p. 571. edit. Hœſchelii colligo. Sane Galenus ſcripſerat libros tres πρὸς τοὺς ἑτέρως ἢ Πλάτων περὶ ἰδεῶν δέξαντας, ut ipſe teſtatur de libris propriis T. 4. p. 368. Cæterum fallitur Menagius ad Laert. III. 58. affirmans Marinum putaſſe hunc dialogum inſcribendum περὶ θεῶν non περὶ εἰδῶν. Potius ſenſus eſt Marinum adverſus Procli ſententiam contendiſſe, quod Platonis Parmenides non ſit interpretandus περὶ θεῶν ſed περὶ εἰδῶν. Ita Suidas & Photius. *Scipionis Agnelli* diſceptationes de ideis, in tres libros diſtributæ, viderunt lucem Venetiis 1615. 4. Conſule etiam, ſi placet, quæ de ideis ex Platonis mente diſputat Seneca Epiſt. 58. & 65.

X. ΦΙΛΗΒΟΣ ἢ περὶ ἡδονῆς, ἠθικός. *De Voluptate*, quod nec in illa bonum hominis conſiſtat, nec in φρονήσει, ſed in utriusque communicatione cum ſummo bono Deo.

Galeni liber περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων, tum *Eubuli* & *Procli* commentarius intercidit, nec minus *Marini* ab auctore ipſo flammis traditus. Exſtat *Olympiodori* commentarius MS.

XI. ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ, ἢ περὶ ἔρωτος, ἠθικός. *Convivium* ſive *de Amore*. Ità vulgo hic dialogus inſcribitur, tum in editionibus, tum apud Laertium, licet verum titulum Platonici Sympoſii eſſe περὶ ἀγαθοῦ *de bono* contendit Lambecius lib. VII. de Bibl. Vindob. p. 2. Sane de Amore tota eſt diſputatio, quod per ſe nec bonus ſit nec malus; optimus autem in bona ac divina unice feratur. Athenæus lib. 1. Dipnoſophiſt. obſervavit numerum convivarum duodetriginta. Plures Anachroniſmos

* Vide Holſtenium in Porphyrii Vita p. 54. cap. VI.

Digitized by Google

mos in convivio Platonis notavit Ariſtides Oratione II. Platonica T. 3. p. 475. 476. & Athenæus V. p. 187. 192. 216. ſeq. Confer Cauſabonum ad Athen. V. 18. Ariſtophanem in eo Comice ſuggillatum, atque adeo ſui in Comœdia profectus ſpecimē editum à Platone, tradit Olympiodorus in vita ipſius p. 585. Diophanis defenſio pro Alcibiade in Platonis Sympoſio memoratur à Porphyrio in Plotini vita c. 15. Cæterum apud antiquos vulgati moris fuiſſe in conviviis eruditas ventilare quæſtiones, antequam pſaltriarum, cithariſtriarum & ſaltatricum uſus in illis obtineret, notatum poſt alios Apoſtolio VIII. 3. proverb. Latine vertit Sympoſium Platonis *Janus Cornarius* Baſil. 1548. 8. Gallicè, additis etiam commentariis *Lud. Regius* Pariſ. 1569. 4. *Johannis Pici* Mirandulani in Platonis Covivium, ſive potius in Hieronymi Beniveni carmen ad Platonis mentem compoſitum, libri III. Hetruſca lingua ſcripti leguntur inter Pici opera.

XII. ΦΑΙ͂ΔΡΟΣ, ἢ περὶ τοῦ καλοῦ, ἠθικός. *De pulchro falſo ac vero*, ejusque amore, contra Lyſiam. Vide Laertium III. 25. qui ſect. 38. ex Ariſtoxeno refert, hunc primum fuiſſe ex iis, quos Plato ſcripſit, habere enim quæſtionem in illo propoſitam nonnihil μειρακιῶδες, ſive juvenile. Eodem in loco Dicæarchus dicitur ſcribendi characterem in præſenti dialogo ὡς φορτικὸν ſive vehementionem reprehendiſſe, ſiquidem, ut Olympiodorus auctor eſt, totus ſpirat dithyrambum. Ita enim in Platonis vita: ὅτι τοὺς διθυράμβους ὁ Πλάτων ἤσκητο, δῆλον ἐκ τοῦ Φαίδρου τοῦ διαλόγου πάνυ πνέοντος τοῦ διθυραμβώδους χαρακτῆρος, ἅτε τοῦ Πλάτωνος τοῦτον πρῶτον γράψαντος διάλογον, ὡς λέγεται. Nonnullas etiam deſcriptiones ut alienas & ſupervacuas taxat Plutarchus in Erotico. Utrum Dicæarhus librum ſcripſerit Φαίδρου περισσά, in quo ſuperflua & φορτικὰ Phædri notaverit Platonici, ut conjiciebat Simeo Boſius ad Ciceronis XIII. 39. ad Atticum, & Menagius p. 152. ad Laertium, valde incertum eſſe arbitror, & Reineſius III. 3. Var. Lect. putavit à Tullio potius reſpici Phædri Epicurei librum περὶ Θεῶν, qui Phædrus memoratur apud eundem Cic. 1. de legib. & 1. de fin. Porro Athenæo judice lib. XI. p. 505. Phædrus Socratis ætate vivus eſſe non potuit, ne dum ab illo amari; Sed ejusmodi anachroniſmos jam plures in Platone obſervatos annotavi. Alii quædam in Phædro minus caſte ac pudice dicta carpere non dubitarunt, è quibus illuſtris Nicolſonus in collatione cum Deiſta Anglice edita part. 2. p. 44. *A man finds there* (in the Phædrus of Platon) *ſo much of the ἐρῶν and the ἐρώμενος, with ſuch odd alluſions tho that execrable vice, that one had need of a very vertuous thougths and a very charita-*

 ble

ble mind to allegorize all the ſtrange metaphors of that diſcourſe into à chaſt meaning. Phædri amores Platoni objectos notat etiam Laertius III. 29. & 31.

Procli commentarius in Phædrum, cujus meminit V. in Timæum p. 329. intercidit.

Hermiæ ſive Hermeæ Ammonii commentariorum libri III. MSti exſtant in variis Bibliothecis. Locum ex illis profert Allatius c. 8. vitæ Homeri, & alibi. Rhetorica præcepta & de Rhetoribus antiquis judicium ex Phædro Platonis excerpſit & latine retulit *Beſſarion* lib. 1. in calumniatorem Platonis c. 4. Platonicam de amore honeſto doctrinam illuſtrat præter alios *Leo Hebræus* tribus dialogis, qui ex Italico in alias quoque linguas tranſlati leguntur, ut latinam, tum Gallicam à Dionyſio Sylveſtro Lugd. 1551. 8. &c.

TETRALOGIA IV.

XIII. ἈΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ά ſive Ἀλκιβιάδης ὁ μείζων, ἢ περὶ φύσεως ἀνθρώπου, *de natura hominis*, Μαιευτικός. Reſpicit Meletius, cum in libro ejusdem argumenti Socratis librum περὶ φύσεως ἀνθρώπου memorat. Σωκράτης δὲ ἐτυμολογίας μᾶλλον μορίων καὶ ὀνομάτων ἐν τῷ περὶ φύσεως συντάγματι αὐτοῦ ὡς Γραμματικὸς, ἢ φιλόσοφος συνεπλέξατο. In hoc dialogo contendit Plato animum hominis eſſe hominem, corpus inſtrumentum animi. Confer. Simplicium præf. ad Enchiridion Epicteti p. 5.

Ex *Procli* commentario, qui deſinit in verbis Platonis p. 219. ſeq. edit. Baſil. οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν, καθόσον καλὸν, κακὸν, οὐδὲ τῶν αἰσχρῶν καθόσον αἰσχρὸν, ἀγαθόν, & græce adhuc ineditus occurrit in variis Bibliothecis, fragmenta latine vulgavit Marſilius Ficinus.

Olympiodori commentarius MS. allegatur non uno loco à Rigaltio ad Onoſandrum & à Sam. Petito IV. 2. Miſc. ubi ex eo profert locum, quo Alcibiadem primum omnibus reliquis Platonis ſcriptis præmittendum contendit. Uterque, Proclus & Olympiodorus, è legato Holſteniano exſtat manu exaratus in Bibliotheca hujus urbis Johannea. Uterque *Jamblichi* etiam commentarium laudat, Olympiodorus præterea *Damaſcii & Harpocrationis*. *At Joh. Baptiſtæ Camotii* ineditum commentarium habuit Naudæus, teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 233. Gallice Alcibiadem priorem vertit *Tan. Faber* & notis illuſtravit A. 1666. & *Andreas Dacerius* A. 1699. 12. Pariſ.

XIV.

XIV. ἈΛΚΙΒΙΆΔΗΣ β', ἢ περὶ προσευχῆς, μαιευτικός. *De voto ſive precibus ad Deum*, quod plerique neſciant quid orent, atque imprecentur ſibi mala imprudentes, unde vehementer probat verſus Poetæ, qui exſtant & in Anthologia lib. 1. c. 31.

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις
Ἄμμι δίδυ, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπάλεξον.
Da bona, ſive rogere Deus, ſeu nulla rogere:
At mala, quantumvis poſcentibus, usque negato.

Non minus laudat Lacedæmoniorum formulam, τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς Θεοὺς διδόναι αὐτοῖς, *ut honeſta ſibi ac bona largirentur Dii.* Neque vero Deum in precibus reſpicere pompam & munera, ſed animum juſtum purumque ſceleris.

A nonnullis *Xenophonti* eſſe tributum hunc dialogum, ex Athenæi XI. p. 506. teſtatur Muretus Orat. 6. *Antiſtheni* quoque ſuppoſitus dialogus quidam Alcibiades fuit à *Paſiphonte* Eretrico, ut eſt apud Laertium II. 61. ubi & inter *Aeſchinis* dialogos Alcibiades recenſetur, ex quo locum affert Ariſtides Orat. 1. Platonica p. 35. Inter *Euclidis* quoque Megarici dialogos *Alcibiades* fuit, ut teſtatur Laertius II. 108. Cæterum utrumque Alcibiadem ſine controverſia Platoni tribuit Laertius III. 51. & 59. è Thraſyllo. Gallice & hunc vertit *Andr. Dacerius.*

XV. ἽΠΠΑΡΧΟΣ ἢ φιλοκερδής *de lucri cupiditate*, ἠθικός. Male editiones quædam περὶ φιλοκερδοῦς. Ex hoc dialogo cum nonnulla attuliſſet Aelianus VIII. 2. Var. Hiſt. ſubjungit: λέγει δὲ Πλάτων ταῦτα, εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐστι τῷ ὄντι. Ita legendum recte monuit Geſnerus & ad Phædrum p. 10. Tan. Faber, aſſentientibus Schefero, Kuhnio, & Perizonio, licet editi & manu exarati codices miro conſenſu addunt, ſed inepte profecto vocabulum μαθητής. Docet in hoc dialogo Socrates Lucripetam quemlibet lucro velut bono alicui inhiare, ſed illud demum laudandum eſſe lucri ſtudium, quod non falſam lucri ſpeciem captet & appetat, ſed ejusmodi lucrum proſequatur, quod verè ſit utile ad finem & ſummum boni conſequendum. Hipparchus juvenis Athenienſis, qui cum Socrate colloquens hic inducitur, diverſus eſt ab Hipparcho Piſiſtrati F. de cujus ſtudiis literarum & cæde per Harmodium & Ariſtogitonem, Ol. LXVI. 4. perpetrata adſperguntur hic quædam alibi non obvia. *Gallice* Hipparchum Platonis & Axiochum vertit *Steph. Doletus* Lugd. 1544. 12.

XVI. ἈΝΤΕΡΑΣΤΑΊ (Ita Laërt. III. 4. pro quo in vulgatis ἐρασταὶ & in ipſo dialogo) ἢ περὶ φιλοσοφίας, ἠθικός. *De Philoſophia*, quod non

non ſit proletaria cognitio variarum artium, adverſus neſcio quem, qui in hanc ſententiam acceperat illud Solonis:

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Commendat Socrates inter alia inſcriptionem Delphicam, quæ præcipiebat *σωφροσύνην ἀσκεῖν καὶ δικαιοσύνην.*

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

TETRALOGIA V.

XVII. ΘΕΑΓΗΣ, ἢ περὶ σοφίας, μαιευτικός. *de Sapientia*, cujus ſtudioſus Theages Demodici F. Socrati in diſciplinam dari ſe cupit, & à Socrate convincitur, quid Sapientia ſit, ignorare, neque ſapientiam doceri à ſe, niſi dæmonio ſuffragante, poſſe.

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

XVIII. ΧΑΡΜΙΔΗΣ ἢ περὶ σωφροσύνης, πειραστικός. Peramœnus, qui poſt pugnam ad Potidæam habitus fingitur cum Charmide adoleſcente & Critia, *de temperantiæ natura & definitione.*

Latine vertit præter Ficinum, Cornarium, Serranum, *Angelus Politianus.*

XIX. ΛΑΧΗΣ, ἢ περὶ ἀνδρίας, *de Fortitudine*, μαιευτικός. Diſputat amorum diſciplinam juvenibus honeſtis eſſe parum dignam, deinde diſquirit de fortitudine, quid ſit, vel potius, quid non ſit.

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

XX. ΛΥΣΙΣ, ἢ περὶ φιλίας. *De Amicitia*, μαιευτικός. Hunc dialogum cum recitari audiſſet Socrates, adeoque illo adhuc ſuperſtite (ante Ol. XCV. 1.) editum, exclamaſſe fertur, proh Dii immortales, quam multa de me mentitur adoleſcens. Laert. III. 35. Hinc Julius Cæſar Scaliger p. 13. Poem.

Vix unum verbum multis ex millibus ajunt
Quæ poſuit (Plato) de Socraticis exiſſe faviſſis.

Cæterum in hoc dialogo docet Plato, Deum ipſum eſſe veræ amicitiæ conciliatorem, neque illam reperiri niſi inter bonos, in quibus ſolis intercedit ſimilitudo. Gallice Lyſidem Platonis cum Ciceronis Lælio & Luciani Toxari edidit *Blaſius de Vigenere* Pariſ. 1579. 4. Ante Vigenerium verterat Gallice *Bonaventura des Periers*, (*Pererius*) inter cujus opuſcula legitur Lugd. 1544. 8.

TETRALOGIA VI.

XXI. ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ ἢ ἐριστικός, *contentioſus*, ἀνατρεπτικός. In hoc

Digitized by Google

hoc dialogo Socrates Euthydemum & fratrem hujus, ætate provectiorē, Dionyſodorum, patria Chios, domicilio Thurios, pollicitos docere virtutem, tantummodo Sophiſticis interrogatiunculis auditores ſuos ludere ac ſuſpendere notat. Docet idem bonum eſſe non divitias, libertatem, eruditionem, honores, potentiam, quin imo ne immortalitatem quidem, ſed ſapientiam recte his utendi. Hanc eſſe τέχνην βασιλικήν.

XXII. ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ, ἢ Σοφισαὶ, ἐνδεικτικός. Laudatur Gellio V. 3. In hoc dialogo Paralus & Xanthippus, quibus Pericles pater fuit, cum Protagora diſſerunt, ſecundo adventu Athenis morante Olymp. XC. 1. quos multo ante infamis illa peſtilentia Athenis abſumpſerat, ut notatum Macrobio lib. 1. Saturnal. c. 1. & Athenæo lib. XI. p. 505. ubi refert Protagoram lecto hoc dialogo, dixiſſe, Platonem optime noviſſe ἰαμβίζειν h. e. criminari. Aliis objectionibus Athenæi lib. V. p. 218. quas probat Caſaubonus V. 18. p. 386. reſpondere conatur *Andreas Dacerius*, qui Protagoram gallice transtulit. Inducitur autem Protagoras Abderites Sophiſta celebris, promittens Hippocratem Appollodori F. qui ei ſe in diſciplinam dare volebat, artem civilem docturum; ſed Socrates negat poſſe doceri virtutem, Θεόσδοτον boni ac veræ voluptatis ſcientiam, cujus unius defectu peccant, quiqui peccant. Eleganter quoq; explicatur dictum Simonidis, ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπὸν, minusque probabile dictum Pittaci, χαλεπὸν, ἐσθλὸν ἔμμεναι.

Latina *Ciceronis* verſio, cujus ſæpe meminit Priſcianus & Hieronymus, periit. Inter Critonis quoque dialogos Protagoras fuit, teſte Laertio, II. 121.

XXIII. ΓΟΡΓΙΑΣ ἢ περὶ ῥητορικῆς, *de Rhetorica*, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo Socrates cum Gorgia & Polo Rhetore diſputans, poſtquam contendiſſet Rhetoricam nihil aliud eſſe quam artem perſuadendi in foro, cæterisque cœtibus, non docendo accurate rei naturam, ſed fidem qualemcunque faciendo oratione, δημιουργὸν πειστικῆς (ita pro πιστευτικῆς legit Sextus 2 contra Mathemat. p. 64.) ἀλλ' ἐ διδασκαλικῆς, contendit eam parum eſſe utilem artem aut præclaram, ſed malam potius κολακείαν corruptricem Πολιτικῆς, niſi ad juſtum & bonum referatur: uſum videlicet quendam & peritiam venuſtatis in dicendo ad voluptatem audientium, & ornandas oratione cauſas injuſtas, itaque pari paſſu ambulare cum Sophiſtica, ὀψοποιητικῇ & fucatoria ſive κομμωτικῇ, quæ & ipſæ voluptatem ſectentur ſolam, corrumpantque νομοθετικὴν & Medicam artem ac Gymnaſticen. Contrà adverſus Calliclem probat nihil utilius eſſe ſtudio Philoſophiæ [illegible] virtutis, & hanc veram artem civilem

C

Digitized by Google

à ſe exerceri ſolo, vel cum paucis aliis. Laudat Gellius, quem vide X. 22. & Cicero, affirmans Platonem in Oratoribus irridendis Oratorum ſummum videri.

Agricola quidam Corinthius, cum in Gorgiam Platonis incidiſſet, agrum viteſque deſerens animum ſuum excolendum Platoni deinceps dedit, ut narrat Themiſtius Orat. XXIII. p. 295.

Gorgias ipſe quidem, lecto hoc dialogo, dixit ſe nihil ejusmodi vel audiviſſe à Socrate, vel ad Socratem locutum eſſe, teſte Athenæo lib. XI. p. 505. Idem Gorgias Platonem vocavit *νεὸν Ἀρχίλοχον*, ac ſi dicas aliorum criminatorem. At Athenæum, qui eodem loco Chronologicam hallucinationem commiſſam Platoni objicit, caſtigat Petavius IX. 39. doctrinæ temporum. Confer Caſaubonum V. 18. ad Athenæi p. 217. Prodiit Gorgias Platonis ſeparatim græcè Argentorat. 1541. 4.

Ariſtides Rhetor huic dialago oppoſuit Orationes ſuas Platonicas, quibus Rhetoricæ pariter & quatuor virorum, quos in extrema parte Plato perſtringit, Cimonis, Miltiadis, Themiſtoclis & Periclis Apologiam eſt complexus. E recentioribus *Hieronymus Cardanus anti-Gorgiam* ſcripſit. Exſtat & in Gorgiam Platonis *Olympiodori* commentarius MS. ex quo nonnulla profert Allatius de ſcriptis Socratis p. 116. At *Hieroclis* duplex exegeſis à Theoſebio excepta, cujus meminit Damaſcius apud Photium cod. CCXCII. p. 551. nunquam vidit lucem. Periit & *Tauri Berytii* commentarius laudatus Gellio VI. 14. & *Eubuli*, memoratus Porphyrio in Plotini vita c. 20. Clauditur hic dialogus inſigni deſcriptione divini judicii, cui poſt mortem animæ cujusque hominis ſubjicitur.

XXIV. ΜΈΝΩΝ, *ἢ περὶ ἀρετῆς, πειραστικός, de Virtute*, an doceri poſſit, quod negat Socrates, divino eam munere contingere concludens. Neq; aliud eſſe ſcientiam, quam recordationem ſuperioris vitæ, quod confirmat advocato puſione, è quo interrogat quædam Geometrica de dimenſione quadrati. Meminit Cicero 1. Tuſc. notatque eundem locum accuratius explicatum in Phædone.

TETRALOGIA VII.

XXV. ΙΠΠΙ'ΑΣ, *μείζων, ἢ περὶ τοῦ καλοῦ, de Pulchro, ἀνατρεπτικός.* In hoc dialogo Hippias Eleorum ad Athenienſes legatus, & Sophiſta celebris, poſt varia de ſe [illegible]gantius commemorata, refert ſe La-

Lacedæmone cum incredibili applauſu dixiſſe de præceptis Neſtoris, quæ dedit Neoptolemo, deſideranti noſſe pulcherrima vitæ inſtituta, quibus juvenis gloriam conſequi poſſit. Hinc Socrates petit occaſionem ex Hippia audiendi, quidnam ſit quo aliquid eſt pulcrum, ac variis quæ afferuntur Sophiſtæ deſcriptionibus, oſtendit rem acu, quod dicitur, neutiquam tangi, pulcrumque differre à decoro, ab utili, à bono, & ab eo, quod delectat, & à voluptate conjuncta cum utilitate.

XXVI. ἹΠΠΙ´ΑΣ ὁ ἐλάττων, ἢ περὶ τοῦ ψεύδους, *de Mendacio*, ἀνατρεπτικός. In hoc dialogo eundem Hippiam exagitat Socrates, & oſtendit ex ejus doctrina ſequi, quod inter mendacem & ſtudioſum veri nullum ſit diſcrimen, & minus peccet, qui mala facit de induſtria, quam qui invitus.

XXVII. ἼΩΝ, ἢ περὶ Ἰλιάδος, πειραστικός. Reſpicitur à Suida in Διθυραμβοδιδάσκαλοι, ubi ait exſtare Socratis λόγον εἰς τὸν Ἴωνα. Idem ne ſit Jon Epheſius, (cujus nomine dialogum inſcripſit Plato) cum Jone Chio de quo libro II. in Tragicis à me dictum, vide diſputantem Jonſium lib. 2. de ſcriptoribus hiſt. Philoſ. c. 13.

Quod in hoc dialogo & Poetis & aliis viris non paucis, per populi præcipue ſuffragia ad honores evectis, detrahat, tanquam δυσμενὴς & invidus perſtringitur Plato apud Athenæum lib. XI. p. 506.

Inter Aeſchinis quoque dialogos *Jon* fuit. Cæterum Laertius IV. 31. ubi de Arceſila ſcribit: Ἴωνα δὲ καὶ ἐχαρακτήριζε νέος ὤν, non reſpexit hunc dialogum Platonis, ſed ſcripta Jonis Chii Tragici.

XXVIII. ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ, ἢ ἐπιτάφιος, ἠθικός. Exhibet Orationem in defunctos pro patria in variis præliis Athenienſes, tanquam ſcriptam ab *Aſpaſia* * Mileſia, dictam à *Pericle*, quem perinde ut Socratem illa Rhetoricam docuit. De hac Oratione Cicero in Oratore c. 44. qui ſic probatam teſtatur, ut quotannis Athenis in panegyri recitaretur: & Syneſius Dione p. 37. ubi confert Periclis orationem ἐπιτάφιον ejusdem argumenti, quæ occurrit apud Thucydidem. lib. 2. Vide & Dionyſium Halic. de Demoſthenis vi in dicendo T. 2. p. 178.

TETRALOGIA VIII.

XXIX. ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ, ἢ προτρεπτικός, ἠθικός. Inter dubios dialogos exſtat in editionibus quibuſdam Platonis, ut Serraniana; ſed gnoſcitur à Thraſyllo apud Laertium III. 60. & à Laertio III. 50. teſta-

* De Aſpaſia dixi lib. 2. c. 23. ad §. 31. De Pericle lib. 2. c. 26. ad §. 2.

to nonnullos Clitophontem primo loco poſuiſſe inter Platonis ſcripta III. 62. In hoc Dialogo Clitopho Ariſtonymi filius rogatus à Socrate, cur Thraſymachum præferat, reſpondet, quod cum præclaras ab ipſo (Socrate) exhortationes ad virtutem ſæpius audiiſſet, non potuerit ab eodem hactenus percipere, qua in re virtus ipſa conſiſtat, & quomodo feliciter in illius ſtudio ſit progrediendum, itaque ſi hoc vel ignoraret Socrates, vel docere ſe nollet, meritò ſe ad Thraſymachum vel alium quemcunque potius conferre ſe diſcendi cauſa. Quid vero Socrates Clitophonti reſponderit, non additur. Videndum igitur, an verè ſcripſerit Patricius p. 338. diſcuſſ. Peripatet. ſolum Philebum, Minoa ac Critiam è Platonis ſcriptis truncos ad noſtram ætatem perveniſſe.

XXX. ΠΟΛΙΤΕΙΑ ἢ περὶ δικαίου, βιβλία δέκα, πολιτικός. *De optimo ſtatu Reip. libri X.* Exordium hujus operis bis terque in ceris ſcriptum Platonis manu poſt ejus mortem inventum eſt, teſte Euphorione ac Panætio, apud Laertium III. 37. unde Beſſario colligit, quanto ſtudio uſus fuerit in pectenda ſua & ornanda oratione. Idem Laertius ex Ariſtoxeno & Favorino notat totam fere Politicam Platonis fuiſſe in Protagoræ ἀντιλογικοῖς III. 37. & 57. Commemorat & Themiſtius Oratione XXIII. p. 295. Axiotheam Philoſopham lecto quodam è Platonis de Rep. libro, tanto Philoſophiæ ſtudio inflammatam fuiſſe, ut Athenas proficiſceretur, & virili uſa veſte Platonem auſcultaret.

Utrum Plato recte Homerum è Rep. ſua ablegaverit, diſputaverat olim Aelius Serapion Rhetor Alex. teſte Suida. Confer quæ in hanc rem dixi lib. II. cap. 7. §. 10.

Epitomen Reip. Platonis libris duobus ſcripſerat *Theophraſtus* teſte Laertio V. 43. Ea non minus temporum injuria amiſſa eſt, quam *Ciceronis* de Rep. ſex libri, è Platone magnam partem repetiti, & Commentarii in Remp. Platonis græcorum ſcriptorum, *Manæchmi* Alopeconneſii, *Onoſandri & Potamonis* Alexandrini, quorum meminit Suidas. *Zenonis* Stoici contra Remp. Platonis opus Plutarcho memoratur lib. de Stoicis contradict. & Numenio apud Euſeb. p. 732. ſeq. præparat. ubi Zenonem tanquam iniqvum & imperitum Platonis oppugnatorem perſtringit. De nonnullis, in quibus Plato ab Ariſtotele reprehenditur, exſtat brevis diatriba *Uberti Folietæ* ad Antonium Vaccam JCtum edita Romæ A. 1574. 4. atque recuſa in theſauro Antiquitatum Italiæ Græviano T. 1. p. 1237. ſeq. Jam pridem quoque ea quæ *Ariſtoteles* adverſus Remp. Platonis ſcripſit, ad examen revocaverat *Eubulus* teſte Porphyrio in Plotini vita c. 20. *Xenocratis* περὶ τῆς Πλάτωνος Πολιτείας Suid.

Suid. *Clearchi* Solenſis Peripatetici περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένων. Athen. lib. 9. *Dionyſii Halicarnaſſenſis* Muſici, qui ſub Adriano Imp. vixit, libri quinque περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μουσικῶς εἰρημένων Suid.

Ex Græcis ætatem tulit *Procli* Commentarius, in quædam Politicæ Platonicæ loca. Neſcio an etiam alii, quoniam in libris de Rep. interpretandis *Theon* uterque, *Plotinus*, *Proclus*, *Jamblichus*, *Marſilius Ficinus* hircum mulgere videntur Bodino in colloquio Heptaplomere MS. lib. 3.

Ex *Arabibus*, *Averroës* Paraphraſin Reip. Platonis compoſuit, quæ edita eſt latine, Jacobo Mantino Medico interprete, Venet 1552. 4. & inter Averrois Opera.

E recentioribus nominare juvat commentarium *Sebaſt. Foxii* Morzilli Hiſpalenſis, Baſil. 1556. fol. *Antonii Montecatini* Partitiones & Paraphraſin, Ferrar. 1594. fol. *M. Antonii Mureti* notas in librum 1. & 2. Ingolſtad. 1602. 8. *Ioh. Sleidani* ſummam doctrinæ Platonis de Rep. & de legibus, Argentorat. 1548. 8. *Ioh. Sozomenus* libros X. de Rep. è græco in latinum & è Dialogis in perpetuum ſermonem redactum edidit Venet. 1616. 4. Politica Platonis & Ariſtotelis *Gallicè* interprete *Lud. Regio* Pariſ. 1600. fol. Platonem de Rep. *Hebraicè* exſtare MS. in Bibl. Vaticana legas in Julii Bartoloccii Bibliotheca magna Rabbinica T. 4. p. 353.

XXXI. ΤΙ'ΜΑΙΟΣ ἢ περὶ φύσεως, φυσικός. *De natura* dialogus, qui *arx quædam & vertex Philoſophiæ* eſt, ſi Claudianum Mamertum audimus lib. 2. de ſtatu animæ c. 7. Proclus Theol. Platon. lib. 1. c. 7. Τὴν περὶ φύσεως ἐπιστήμην σύμπασαν ὁ Τίμαιος περιέχειν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται τῶν καὶ σμικρὰ συνορᾷν δυναμένων. Apulejus in Apologia: *Plato Philoſophus in illo præclariſſimo Timæo, cæleſti quadam facundia univerſi mundum molitus.* Fingit vero Socratem diſputantem de rebus naturalibus & univerſi conſtitutione cum *Timæo* Locro Pythagoreo, *quos conſtat eodem ſæculo non fuiſſe*, ut ait Macrobius lib. 1. Saturnal. c. 1. Sed fallitur Macrobius, ſi verum eſt quod Cicero V. de finibus & 1. Tuſc. Hieron. in Apologia contra Rufin. non longè ab extremo, aliique teſtantur Timæum hunc à Platone in Italia fuiſſe auditum. De hoc Timæo, quem è Pythagoræ magiſterio Aſtronomiæ diſciplinæ perfectè peritum vocat Chalcidius p. 75. pauca quædam dixi lib. 2. c. XIII. quibus in præſenti addere juvat, quod libellus illius Dorice ſcriptus περὶ ψυχᾶς κόσμω καὶ φ[illegible] adhuc exſtat ſervatus à Proclo & commentariis ſuis in

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Google

Platonis Timæum præmiſſus, hinc cum Platone ſæpius editus Græcè & latine *de anima Mundi & Natura.* Tranſtulit poſt verſionem (an *Ficini?*) vulgatam primum Venetiis A. 1498. fol. *Ludovicus Nogarola*, cum cujus interpretatione & commentariis prodiit Venetiis 1555. 8. Recuſus eſt eodem anno græce & latine Pariſiis eadem forma octava, & à *Thoma Galeo* cum eadem Nogarolæ verſione & *Ioh. Serrani* argumento ac notulis editus iterum inter Opuſcula Mythologica, Phyſica & Ethica, Cantabrigiæ 1671. 8. & Amſt. 1688. 8. In præfatione edit. Cantabrigienſ. hæc inter alia doctiſſimus Galeus: *Timæus major, occaſione hujus ſcriptus à Platone, potes dubitare, illuſtrioremne an obſcuriorem reddiderit. Certe dum dialogum ſuum κτηνίζων καὶ βοσρυχίζων huic Locro lucem dare ſtuduit Plato, in nonnullis locis ſimplicem & rectum ſcriptorem anili ſuperſtitione corrupit. Erat animus quædam huc, quod facile fieri poterat, ex Iamblicho περὶ κοινῆς Μαθηματικῆς, Proclo, Syriano & Damaſcio (qui quidem & ipſi in majorem Timæum commentati ſunt, aliosque ejusdem commentatores, Crantorem, Longinum, Numenium, Origenem, Porphyrium, Severum, Taurum, ſæpe multis verbis citant) ſed in aliud tempus rejeci.* Denique Anglice verſum Timæi Locri opuſculum eſt à *Thoma Stanlejo*, in cujus Hiſtoria Philoſophica jam ſæpius lucem vidit. Ex hoc porrò Timæi libello Platonem concinnaſſe dialogum præſentem, jam pridem notavit Timon Sillographus apud Gellium III. 18. & Jamblichum ad Nicomachi Arithmetica p. 148. Proclus p. 3. ὁμολογεῖται παρὰ πάντων, ὅτι τοῦ Πυθαγορικοῦ Τιμαίου τὸ βιβλίον ὁ Πλάτων λαβὼν ὁ περὶ τοῦ παντὸς αὐτῷ σύγκειται, τὸν τῶν Πυθαγορείων τρόπον Τιμαιογραφεῖν ἐπεχείρησεν. Syneſius de dono Aſtrolabii p. 307. Ἰταλία μὲν γὰρ πάλαι τοὺς αὐτοὺς ἔχουσα Πυθαγόρου ἀκουστὰς καὶ τῶν πόλεων ἁρμοστὰς Ἑλλὰς ἡ μεγάλη προσηγορεύετο. Καὶ μάλα ἐν δίκῃ, παρ' οἷς Χαρώνδας μὲν ἐνομοθέτει καὶ Ζάλευκος, ἐστρατήγουν δὲ Ἀρχύται καὶ Φιλόλαοι, ὁ δ' Ἀστρονομικώτατος Τίμαιος ἐπολιτάρχει τε καὶ ἐπρέσβευε καὶ τἄλλα ἐπολιτεύετο. παρ' οὗ καὶ Πλάτων ἡμῖν περὶ κόσμου φύσεως διαλέγεται. Allegatur Timæus à Plinio II. 8. Hiſt. nat. (& in indice libri V. & lib. XVI. 22. Timæus Mathematicus, neſcio, an diverſus, plures enim fuere Timæi & præter Jonſio p. 32. & 125. notatos. Timæus Crotoniata & Timæus Parius Pythagorici Jamblicho memorati in vita Pythagoræ cap. ult.) à Clemente Alex. V. Strom. p. 604, Theodorito lib. II. Therapevt. p. 36 &c. Suidas non ſatis accuratus ſcriptor Timæo Locro præter libellum hunc περὶ φύσεως tribuit Μαθηματικὰ & librum de Vita Pythagoræ. Sed de vita Pythagoræ merito ambigunt viri docti. Vide Jonſium p. 32. Porrò librum περὶ φύσεως reſpicit Syrianus, in XIV. Metaphy[illegible]docet Peripa-

ripateticam Philoſphiam Ocelli & Timæi veſtigiis inſiſtere. Timæus Platonis plurimos nactus eſt interpretes, quia omnium dialogorum hujus Philoſophi eſt obſcuriſſimus. Cicero quidem 2. de fin. cum dixiſſet, obſcuram orationem duobus modis ſine reprehenſione fieri, ſi aut de induſtria facias, ut Heraclitus: aut cum rerum obſcuritas non verborum facit, ut non intelligatur oratio, *qualis*, inquit, *eſt in Timæo Platonis.* Confer Chalcidium initio commentarii & p. 420. Præcipue numerorum harmonicorum, qui in hoc dialogo tractantur, ratio plurimum caliginis habet, atque ab interpretibus Platonis intacta fere transmiſſa eſt notante Sexto Empirico lib. 1. contra Matth. p. 60. Inde in proverbium abiere Platonis * numeri. Idem Cicero VII. ad Attic. 13. *Aenigma Oppiorum ex Velia non plane intellexi, eſt enim numero Platonis obſcurius.* Hieronymus lib. 2. comment. in Amoſum: *Obſcuriſſimus Platonis liber qui ne Ciceronis quidem aureo ore fit planior.* Idem præfat. ad lib XII. in Eſ. *Denique Timæum de mundi harmonia aſtrorumque curſu & numeris diſputantem ipſe, qui interpretatus eſt Tullius, ſe non intelligere confitetur.* Claudii *Galeni* libri IV. de iis, quæ in Timæo Medice dicta ſunt, jam pridem interciderunt. Periere etiam commentaria in Timæum Platonis, ſcripta ab *Adraſto* Peripatetico (Porphyr. p. 270. in Harmonica Ptolemæi) *Aeliano* Platonico (id. p. 216.) *Albino, Ariſtocle, Aſclepiodoto,* (Olympiodor. in 4. Meteorolog.) *Clearcho, Crantore, Damaſcio, Dercyllide, Jamblicho, Longino, Numenio, Origene,* (diverſo ab Adamantio) *Plutarcho* Athenienſi, *Porphyrio, Poſidonio* Stoico (Sext. p. 154. contra Mathemat.) *Ptolemæo* Platonico, *Severo, Syriano, Tauro* (Philopon. VI. 18. de mundi æternitate) & *Theodoro* Aſinæo, quos propemodum omnes laudat & hinc inde expendit Proclus.

In Bibliothecis latet *Mich. Pſelli εἰς τὴν Πλάτωνος ψυχογονίαν.* Vide Allatium de Pſellis p. 87. & p. 91.

Ex editis græcis ſcriptoribus huc ſpectant *Plutarchi* liber *περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ ψυχογονίας* & p. 1138. ſeq. lib. de Muſica & *Procli* commentarius in Timæum, in quinque libros diſtributus, ſed vix tertiam partem Timæi perſequens Platonici. Latinæ verſionis à *Cicerone* factæ non niſi fragmentum ad nos pervenit, quod illuſtrare aggreſſus eſt *Georgius Valla* ad calcem commentarii in Ciceronem de fato Venet. 1492. fol. & cum græcis Platonis confert *Joach. Perionius* ad calcem verſionis Nicomacheorum Ariſtotelis Pariſ. 1540. 4. & Baſil. 1542. 8. atq; *H. Stephanus* in Lexico Ciceroniano. *Chalcidii* quoque verſio integra non eſt, ac

* Vide quæ his illuſtrandis præter Chalcidium, & Proclium p. 193. ſeq. Macrobius II. 2. in ſomnium Scipionis.

ac ne dimidium quidem dialogum refert, neque commentarius ejuſdem Chalcidii (de quo in Bibliotheca latina, quemque emendatiorem edere,ſi tempus ferat,animus eſt)ulterius procedit quam translatio.

E recentioribus Timæum illuſtrarunt præter ea, quæ illuſtrandis numeris Platonicis diſputata ſunt à *Joh. Keplero* in Opere de Harmonia mundi, *Seb. Foxius* Baſil. 1554. fol. *Matthaus Fragillanus* Bellovacus Pariſ. 1560. 4. *Paulus Benius* Rom. 1594. 4. Gallicè vertit illuſtravitque egregie *Lud. Regius* Pariſ. 1551. 4. cum nonnullis Iſocratis, Demoſthenis & Xenophontis. Italice *Sebaſtianus Ericius* Venetus, cum notis, in quibus ſubinde etiam obſervat Marſilium Ficinum quædam non ſatis recte interpretari Venet. 8. Idem ſimiliter illuſtravit Platonis Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem ac Phædonem. Confer. Lambecium lib. VII. Commentar. de Bibl. Vindob. p. 37. Spectat & ad Timæi locum inſignem illuſtrandum *Celſi Mancini* Ravennatis ſynaugia Platonica, ſive tractatus de modo quo fit viſio. Ferrar. 1591. 4.

XXXII. ΚΡΙΤΊΑΣ ἢ Ἀτλαντικὸς, ἠθικός. Appendix veluti Timæi, diligentius perſequens narrationem *de Antlantide Inſula*, cujus in Timæo facta fuerat mentio. Per hanc Atlantidem Olaus Rudbeckius T. I. Antlanticæ c. 7. Sueoniam intelligit, argumentis variis & nonnllua veri ſpecie lectori blandientibus, auctoriſque * commendantibus ingenium. At plerique alii Americam innui à Platone exiſtimant, quam ſententiam noviſſime propugnavit Vir Clariſſ. Janus Bircherodius in Schediaſmate de Orbe novo non novo Altdorf 1683. Exſtat & Georg. Caſparis Kirchmaieri τοῦ μακαρίτου Exercitatio de Platonis Atlantide Witteb. 1685. qui putat à Platone reſpici tractus extremos Africæ verſus Auſtrum atque Occidentem. Submerſam jam pridem terræ motu Atlantidem ſuam Plato haut uno loco diſerte teſtatur, itaque operam & oleum forte perdunt, qui eam quærunt in terris hodie exſtantibus, niſi tota ſit fabuloſa narratio, ac de induſtria conficta vel ab Aegyptiis Sacerdotibus, quod viſum Mallincroto p. 95. paralipom. de Hiſt. græcis: vel à Platone ipſo vel Solone, quod tamen non credo, etſi bella, quæ ante novies mille annos ab Atlanticis geſta Plato ſcribit, fabulis ſine controverſia accenſenda ſunt. Non abſolutum eſſe hunc dialogum, ſed à Platone morte prævento imperfectum relictum, dolet Plutarchus in vita Solonis, quem vide p. 96. & 92. Similiter *Solon*, cum λόγον Ἀτλαντικὸν carmine Græcis explicare conſtituiſſet, ſive quod aliud deinde maluit agere, ſive præ ſenio & operis magnitudine deterritus, id facere omiſit.

TE-

* Obiit Septuagenario major Upſalæ A. 1702.

Digitized by Google

TETRALOGIA IX.

XXXIII. ΜΙΝΩΣ ἢ περὶ νόμου, *de lege*, πολιτικός. In hoc dialogo, quem & ipſum volunt imperfectum ad nos perveniſſe, præter diſputationem de eo quid ſit lex, continetur Apologia pro Minoë legiſlatore Cretenſium, quem alii deſcribunt tanquam τυραννικὸν, βίαιον καὶ δασμολόγον, τραγῳδοῦντες τὰ περὶ τὸν Μινώταυρον καὶ τὸν Λαβύρινθον, καὶ τὰ Θησεῖ συμβάντα καὶ Δαιδάλῳ, ut notat Strabo lib. X. p. 476. qui addit, difficile dictu eſſe, utra ſententia vera ſit.

XXXIV. ΝΟΜΩΝ ἢ περὶ νομοθεσίας, βιβλία ιβ, πολιτικός. *De legibus opus* Socrati tribuit Salvianus lib. VII. de Dei providentia p. 254. *Videamus ergo, quas Socrates de pudicitia leges ſanxerit. Uxorem, inquit, propriam nullus habeat, matrimonia enim cunctis debent eſſe communia - - De hac re & libros condidit, & memoriæ hæc pudenda mandavit.* Olympiodorus in Platonis vita obſervat Platonem à Solone genus ducere, hujusque æmulatione legum libros & de Republ. ſcripſiſſe. Arcadibus, Cyrenæis ac Thebanis quantumvis rogatus leges ferre noluit, quia ſurdas eorum aures reperit ad æquabilem honorem & partitionem bonorum admittendam, ut referunt Aelianus II. 42. Var. Laertius III. 23. & Plutarchus ad principem ineruditum. Athenæus vero Platonem reprehendit, quod leges ſcripſerit non hominibus, quales ſunt, ſed quales ipſe finxit imaginatione, lib. VI. p. 508.

Ludovicus Caſtelvetrius ſcriptor acutiſſimus in commentario ad Ariſtotelis poëticam Hetruſca lingua edito p. 110. reprehendit Platonem, quod has de legibus diſſertationes uno veſperi factas dictasq; fingat, properanti lectori vix intra quatriduum abſolvendas, & tamen easdem in tredecim libros * dividere non dubitaverit. Sed ad poſtremum hoc reſponderi poteſt, diviſionem librorum non eſſe à Platone ipſo, verum à *Philippo Opuntio*. Vide quæ infra num. XXXV.

Aliud in Platone reprehendit Seneca Epiſt. XCIV. *In hac re diſſentio à Poſidonio: non probo, quod Platonis legibus adjecta principia ſunt. Legem enim brevem eſſe oportet, quo facilius ab imperitis teneatur, ut velut emiſſa divinitus vox ſit. Jubeat, non diſputet. Nihil mihi videtur frigidius, nihil ineptius, quam lex cum prologo.* Ad hoc quoque reſponderi poteſt, Philoſophi ſimul partibus fungi voluiſſe Platonem.

Contra Platonis leges *Perſeus* Stoicus ſcripſerat libros ſeptem, teſte Laertio VII. 36. Paſſim quoque in leges Platonicas invehuntur veteres ſcriptores Chriſtiani, eorumque exemplo *Georgius Trapezuntius*

D in

* Annumerato Epinomide.

in comparatione Ariſtotelis & Platonis Venet. 1523. 8. contra quem operæ pretium eſt videre, quæ pro legibus Platonis vel excuſandis vel defendendis ſcripſit Cardinalis *Beſſario* A. 1472. denatus, libro quarto operis, quod contra calumniatorem Platonis (ita Trapezuntium vocat) inſcripſit, poſtea excudit Aldus Venet. 1516. fol. Idem Beſſario ſingulari libro reprehendit craſſiores quosdam errores ab eodem Trapezuntio admiſſos in latina verſione librorum Platonis de legibus. Aldus editionis ſuæ præſtantiam in titulo commendat his verbis: *paſſim verba græca ipſius Platonis recitantur & emendata & cum ſuis accentibus. Nam in libris Romæ olim impreſſis deſunt. Deinde à Beſſarione ſæpe argumento præmiſſo in latinum vertuntur. Poſtremo Trapezuntii tralatio eorundem verborum Platonis ſubjungitur, quod eſt perquam utile iis, qui græcis literis inſtituuntur atque ex græcis bonis bona latina facere volunt.* Trapezuntio, qui admodum ſenex obiit Romæ A. 1486. etiam in Epitaphio exprobratum legitur quod Platoni paulo acerbius inſultavit:

Hac urna Trapezuntii quieſcunt
Georgii oſſa, parum Diis amici,
Quod acri & nimium procace lingua
Platonem ſuperis parem petivit.

Confer Allatium de Georgiis p. 378. Ut ad Platonem revertar, ejus legem de communione uxorum vide quomodo purget Beſſarion lib. IV. cap. 3. cui adde, ſi lubet, Moſellanum ad Gellii XVIII. 2. Livium Galantem in comparatione Theologiæ Chriſtianæ cum Platonica lib. 1. p. 26. ſeq. Cotelerium ad Patres Apoſtolicos p. 582. &c.

Ariſtotelis τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, ſive tribus (ut Laert. V. 22.) ſive duobus libris opus conſtitit (ut Anonymus à Menagio editus in Ariſtotelis vita) interciderunt, perinde ut epitome legum à *Theophraſto* concinnata.

Separatim excuſi Platonis de legibus libri græcè Lovanii. Græcè & latine librum decimum inter dialogos ſelectos edidit Vir clariſſimus Joh. Nort, Cantabrigiæ 1673. 8. In illo agitur de Dei exiſtentia, providentiaque & ἀδωροδοκίᾳ, exiſtimavitque Plato eum inſtar procemii legibus præmitti poſſe, σχεδὸν γὰρ τοῦτο ἡμῖν ὑπὲρ ἁπάντων κάλλιστον προοίμιον εἴη.

Georgii Gemiſti in 1. de legibus MS.

Antonii Montecatini Epitome librorum de legibus, legumque in ordinem redactarum. Ferrar. 1594. fol. *Joh. Sleidani* ſumma Doctrinæ Platonis de Rep. & legibus. Argentor. 1548. 8.

XXXV.

XXXV. ἘΠΙΝΟΜΊΣ ἢ νυκτερινὸς σύλλογ☉, (ἢ φιλόσοφ☉) ...ικός. Theoni p. 9. de locis in Platone Mathematicis vocatur ἐπι... ...ιος. Viciſſim Philo Judæus Deutoronomion Moſis (משנה תורה. ...ut. XVII. 18.) vocat ἐπινομίδα in libro, qui hæres rerum divinarum. ...d & Julius Cæſar Scaliger librum poſtremum Poetices ſuæ inſcripſit ...νομίδα, quaſi *acceſſorium munus*. Nam & ſtrenam ἐπινομίδα dixit Ul... ...nus apud Athenæum, & recte quidem, ut notavit Caſaubonus lib. III. ...18. Cæterum mirum eſt, quod Suidas, & ſolus, ni fallor, tradit, ...od paulo ante dixi, auditorem quendam Platonis, *Philoſophum* opus ...legibus in duodecim libros diſtribuiſſe, & decimum tertium, (hanc ...mpe ἐπινομίδα) loco acceſſorii, de ſuo addidiſſe. Quia res inſolens ...leri poteſt, & plura hujus diſcipuli Platonici ſcripta eo in loco recen... ...ιtur, en tibi ipſa Suidæ verba: φιλόσοφ☉ ὃς τὰς τοῦ Πλάτων☉ νόμους δι... ...εν εἰς βιβλία ιβ. Τὸ γὰρ ιγ αὐτὸς προσθεῖναι λέγεται. Καὶ ἦν Σωκράτους ... αὐτοῦ Πλάτων☉ ἀκούσας, σχολάσας τοῖς μεταφυσικοῖς. Ὧν δὲ κατὰ τὸν Φί... ...ππον Μακεδόνα, συνεγράψατο τάδε. Περὶ τῆς ἀποστάσεως ἡλίου καὶ σελή... ..., περὶ Θεῶν β', περὶ χρόνου α', περὶ μύθων α', περὶ ἐλευθερίας α', περὶ ...ῆς α', περὶ ἀνταποδόσεως α'. Περὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπουντίων α', Περὶ ἡδο... ...α'. Περὶ ἔρωτ☉ α', περὶ φίλων καὶ φιλίας α'. Περὶ τοῦ γράφειν. Περὶ Πλάτων☉, περὶ ἐκλείψεως καὶ περὶ μεγέθους ἡλίου καὶ σελήνης καὶ γῆς α'. ...ὶ ἀστραπῶν, περὶ πλανήτων. Ἀριθμητικά. Περὶ πολυγώνων ἀριθμῶν. ...πικῶν β', ἐνοπτρικῶν β', Κυκλιακά, Μεσότητες, καὶ ἄλλα. Aliter Suidæ ...um accepit Menagius ad Laertium p. 158. Sed nec emendatio viri ...æſtantiſſimi mihi probatur hoc loco, neque interpretatio, quam nec ...e ſecutus Menagius eſt p. 428. Miror viris doctis non animad... ...rſum, quod Laertio idem Philoſophus III. 37. vocatur *Philippus*. Ait ...im pleroſque arbitrari Philippum Opuntium leges Platonis ex cereis, ...quibus auctor eas ſcripſerat, tabellis transſcripſiſſe, & tertium deci... ...um librum addidiſſe. Ενιοί τέ φασιν ὅτι Φίλιππ☉ ὁ Ὀπούντι☉ τοὺς νό... ...ς Πλάτων☉ μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῷ. Τούτου καὶ τὴν ἐπινομίδα φασὶν ...ιν. Ejuſdem Philippi inter Platonis diſcipulos mentio III. 47.

XXXVI. ἘΠΙΣΤΟΛΑΙ' ιγ, ἠθικαί. *Epiſtola XIII.* de his aliisq; ...atoni tributis dixi lib. II. c. X. ubi ſcriptores Epiſtolarum recenſe...m. *Prima, ſecunda & tertia* ſcripta eſt ad Dionyſium, *quarta* ad Dio...m Syracuſanum, *quinta* ad Perdiccam, *ſexta* ad Hermiam Eraſtum & ...riſcum Sceplios, *ſeptima* (liber pro Epiſtola) & *octava* ad Dionis ami...s: *nona* ad Archytam Tarentinum. *Decima* ad Ariſtodorum, qui La...tio eſt Ariſtodemus; *undecima* ad Leodamantem; *duodecima* iterum Archytam, & *tertia decima* ad Dionyſium. Ordo apud Laertium à ...lgato ſic differt:

 Vulg.

Digitized by Google

Vulg :	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Laert :	4.	5.	6.	10.	11.	8.	7.	8.	2.	1.	9.	3	7.

Epiſtolis ſuis Plato ſolitus præfigere εὐπράττειν, ut alii χαίρειν vel χαθεῖν vel εὐδιάγειν, vel ὑγιαίνειν vel εὐλογεῖν. Vide Mericum Caſaubonum & Menagium ad Laertii III. 61. Paulum Colomeſium in obſervationibus ſacris ad Act. XXXIII. 26.

XXXVII. ἘΠΙΓΡΆΜΜΑΤΑ. *Epigrammata* quædam Platonis leguntur apud Laertium III. 29. ſeqq. Apuleium in Apologia, Gellium XIX. 11. Athenæum, & in Anthologia veterum Epigrammatum.

XXXVIII. ΔΙΑΘῆΚΑΙ. *Teſtamentum* apud Laertium III. 41.

IV. SCRIPTA DUBIA vel SUPPOSITA PLATONI.

Quibus Aſteriſcus præfixus eſt, illa non exſtant amplius, ſed interciderunt.

* XXXIX. ΜΊΔΩΝ ἢ Ἱπποςρόφος. Laert. III. 62. è Thraſyllo.

XL. ἘΡΥΞΊΑΣ ἢ Ἐρασίςρατος. *Laert.* III. 62. Sed & inter *Aeſchinis* Socratici Dialogos à Suida refertur in Αἰσχίνης, apud quem duo diverſi ſunt dialogi ἐρυξίας & ἐρασίςρατος. In Platonis editionibus inſcribitur: ἐρυξίας ἢ περὶ πλύτυ. Ἐν ἄλλῳ, Ἐρασίςρατος. Sane uterq; in hoc dialogo cum Socrate colloqvuntur, Eryxias Stirieus & Eraſiſtratus. Tota autem diſputatio eſt *de veris & falſis divitiis.* Latinè vertit *Sebaſt. Corradus.*

XLI. ἉΛΚΥΏΝ *Leonti* Academico tribuitur à Nicia Nicaenſi apud Athenæum lib. XI. p. & Favorino apud Laertium III. 62. atq; etiamnum exſtat, non quidem inter Platonis opera ſed Luciani T. 1. p 176. edit. Amſtelod. Siquidem vera eſt conjectura elegantiſſimi Mureti Orat. IV. Dav. Hœſchelii ad Catalogum MSS. Bibl. Auguſtanæ & Tan. Fabri p 10. ad ſvaviſſimum fabulonem Phædrum. Integer titulus ibi eſt: Ἀλκυὼν ἢ περὶ μεταμορφώσεως, & totus verſatur in admirabilibus Dei operibus celebrandis, cujus potentiam homines ne cogitando quidem aſſequi valemus.

XLII. ἈΚΈΦΑΛΟΣ ἢ ΣΊΣΥΦΟΣ. Laertius III. 62. In Platonis editionibus inſcribitur Σίσυφος ἢ περὶ τῦ βυλεύεσθαι. Suidæ & Laertio II. 60. inter Aeſchinis Socratici dialogos referuntur οἱ καλύμενοι

ἀκέ-

εύφαλοι. Diſputat hic dialogus, quid ſit deliberare ac quærere, & quo-
odo hæc inter ſe differant. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus.*

XLIII. ΑΞΙΌΧΟΣ ἢ περὶ θανάτου, *de morte non metuenda* propter
tæ præſentis miſeriam, & felicem animarum immortalitatem. Ae-
hinis Socratici eſt, teſtibus Laertio, Harpocratione & Suida. *Marſi-
us Ficinus latine vertit, ediditque ſub titulo *Xenocratis* Platonici *de morte,*
ıne inter Xenocratis ſcripta Laertius IV. 12. refert librum περὶ θανάτου.
ıcem adſpexit ſæpiſſime, & ad calcem librorum Ficini de veritate
eligionis Chriſtianæ A. 1507. Argentorati in 4. Latine tranſtulit
iam *Rudolphus Agricola*, cujus verſio in quibusdam Platonis
litionibus occurrit, ut in græco-latina Lugd. 1590. fol. &
yannes VVesdalus, ex cujus verſione una cum ipſius ſcholiis
odiit Colon. 1568. 4. Baſil. 1577. 8. *Gallice* Axiochus & Hippar-
ıus Platonis *Stephano Doleto* interprete, Lugd 1544. 12. Laudat ex
erito, ſed Platoni perperam tribuit Theodorus Prodromus in Ama-
nto p. 441. ſeq. reprehenſus eo nomine à Gilberto Gaulmino in no-
p 564. Prætereo recentiores ad Platonem auctorem referentes, ut
ich. Neandrum, virum optimum & doctiſſimum, in Anthologico
æco-latino p. 400.

* XLIV. ΦΑΊΑΚΕΣ. Laertius III. 62. è Thraſyllo.

XLV. ΔΗΜΟΔΌΚΟΣ ἢ περὶ τοῦ συμβουλεύεσθαι, quinam ad con-
um dandum idonei & fide digni ſint habendi. Meminit Laertius
. 62. & Clemens Alex 1. Strom. p. 315. addens εἰ δὴ τοῦ Πλάτωνός τὸ
γγραμμα. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus.*

* XLVI. ΧΕΛΙΔΏΝ ἑβδόμη. Laertius ubi ſupra, in cujus edi-
nibus tanquam duo diverſa ſcripta referuntur Χελιδὼν & ἑβδόμη. Sed
, ut feci conjungenda eſſe ſvaſit H. Stephanus, licet fateor tituli ra-
nem neutiquam me capere.

* XLVI. ἘΠΙΜΕΝΊΔΗΣ, Laertius III. 62. & allegatur ſub
ıtonis nomine ab Euſebio X. præparat. 4. p. 471. & XI. 16. p. 534.
ı poſteriore loco legendum *Epinomide* pro *Epimenide.*

XLVIII. ὍΡΟΙ, *Definitiones*, à Laertio non memoratæ, Platoni
ɔuuntur ab Ammonio in παίδευσις, ſane ex Platone collectæ ſunt.
ɔ *Speuſippi* nomine edidit latine à ſe translatas *Marſilius Ficinus.* Vertit
am *Corradus* vir doctiſſimus. Equidem Speuſippum ὅρους ſcripſiſſe te-
:ur Laertius IV. 5.

XLIX. ΠΕΡῚ ἈΡΕΤῆΣ, ἢ διδακτόν. Inter *Aeſchinis* Socratici
logos refertur à Suida. Contendit, ut ſæpe alias Plato, Virtutem

neque diſciplina neque natura comparari, ſed θεία μοίρα ineſſe illis, qui eadem præditi ſunt. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus.*

L. ΠΕΡΙ' ΔΙΚΑΊΟΥ. *de juſto*, quid ſit. Plures dialogos Platonem ſcripſiſſe, quibus conetur demonſtrare, quid ſit juſtitia; neque tamen quicquam potuiſſe proferre, quod ſit perſpicuum, aut quod lectoribus perſuadeat, affirmat Iſidorus Peluſiota lib. IV. Epiſt. 91.

Hunc quoque dialogum latine vertit *Corradus.*

LI. Platonis *de Vacca* ſuppoſititium, quod allegat Thomas Bradvvardinus de cauſa Dei contra Pelag. & quos vocant *Inſtitutionum libros* Magi circumferunt, exploſos à Joh. Pico Mirandulano lib. I. in Aſtrologos p. 284.

V. SCRIPTA PLATONIS DEPERDITA.

POEMATA. Laertius III. 4. ſeq. εἰσὶ δ' οἱ καὶ παλαῖσαι φασὶν αὐτὸν Ἴσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων, καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ΠΟΙΗΜΑΤΑ γράψαι, πρῶτον μὲν ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΥΣ, ἔπειτα καὶ ΜΕΛΗ καὶ ΤΡΑΓΩΙΔΙΑΣ. His *poemata Heroica* addit Aelianus, II. 30. Var. eaque à Platone igni tradita memorat, quod Homericis multum inferiora videret. Adde P. Victorium XXXVI. 13. Var. lect. & Iſaacum Voſſium de viribus rhythmi p. 53. τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν καὶ ΗΡΩΙΚΑ ἔγραφε μέτρα, εἶτα αὐτὰ κατέπρησεν ὑπεριδὼν αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς Ὁμήρου αὐτὰ ἀντικρίνων ἑώρα κατὰ πολὺ ἡττώμενα. Non minus Tragœdias quoque ſuas & dithyrambos commiſiſſe flammis, cum Socratis Philoſophia captus eſſet, præter Laertium III. 5. & Aelianum loco laudato refert Olympiodorus in Platonis vita: ἐποίησε δὲ καὶ τραγικὰ ποιήματα καὶ διθυραμβικὰ καὶ ἄλλα τινὰ, ἅπερ πάντα κατέκαυσε τῆς Σωκράτους παραθεὶς διατριβῆς, εἰπὼν τοιοῦτον ἔπος. *

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

Euſtathius ad Iliad. Σ. p. 1202. ὁ σοφὸς ἐκεῖνος, ἣν δὲ ὁ μέγας Πλάτων εἰς ποιητικὴν φασιν ὁρμήσας, καὶ ΗΡΩΙΖΩΝ, κατέπρησεν ἃ ἔγραψεν, ὡς Ὁμήρου ἡττώμενα κατὰ πολύ. Εἶτα ἐπιθέμενος τραγῳδίᾳ καὶ μέλλων ἀγωνίσασθαι, καὶ ἀκούσας Σωκράτους καὶ καθάπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος, ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐφ' ᾗ καὶ εὐδοκίμησε πάνυ. Apulejus de dogmate Platonis: *Picturæ non aſpernatus artem, tragœdiis & dithyrambis ſe utilem finxit. Jamque carminum confidentia elatus certatorem ſe profiteri cupiebat, niſi Socrates humilitatem cupidinis ex ejus mentibus expuliſſet,* &

* Simili parodia ex Iliad. Σ. 392. uſus Metrocles apud Laert. IV. 95.

Digitized by Google

veræ laudis gloriam in ejus animam inſerere curaſſet. Gellius XIX. 11. afrens diſtichon lepidiſſimum Platonis in Agathonem, addit hoc ipſo m adoleſcentem tragœdiis eodem tempore faciendis præluſiſſe.

Prætereo dubios dialogos deperditos, de quibus dixi num.). 44. 46. 47. 50. & truncos, de quibus num. 29. tum ἀγεάφυς συνεσ Platonis, è quibus Ariſtotelem ſubinde profeciſſe notat Franciſcus ıtricius T. 3. diſcuſſ. peripatet. lib. 6. p. 345.

Dictum ejus, quo affirmavit, Deum ἀεὶ γεωμετρεῖν, in ſcriis Platonis hodie non occurrit, exponitur à Plutarcho VIII. 2. ⁄mpoſ.

Platonis ſcripta divulgaſſe & in Siciliam transportata vendiſſe *Hermodorum*, ipſius auditorem, referunt Zenobius & Suidas in ɩγυς Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται, atque Cicero XIII. 21. ad Atticum.

Vetuſtiores Platonis interpretes ad minimum LXV. reperire ait Franciſcus Patricius anre Ammonium Saccam, qui Alexandriæ xit circa A. C. 200. Nec pauciores poſt illa tempora clari fuere. Hoım pleroſque commemoratos lector reperiet infra capite tertio. Pulre autem obſervat Chalcidius p. 340. *Sententiis Platonis plene & dili- ˈnter elaboratis juniores Philoſophos, ut non optimos hæredes, paternum cenſum in uſtra diſſipantes perfectam atque uberem ſententiam* (non raro) *in mutilas ıiniunculas incidiſſe*; Similiter Numenius apud Euſebium XV. præparat. ıp. 5. p. 729. queritur Platonem à ſuis Penthei inſtar hinc indeque mire diſtrahi.

⁄I. A PLATONE LOQUENTES IN DIALOGIS GENUINIS INDUCUNTUR.

ıdimantus	Callicles
ıgatho	Cebes
ılcibiades	Cephalus
ınytus Menonis F.	Chærephon
ıpollodorus	Charmides
ıriſtodemus	Clinias Cretenſis
ıriſtophanes	Clitophon Ariſtonymi F.
ıthenienſis hoſpes (Plato ipſe, ut nonnullis viſum, diſſentiente Laertio III. 52.)	Cratylus
	Critias
	Crito
ͻallias	

Cre-

Cteſippus
Demodicus
Diotima
Echecrates
Eleates hoſpes (Parmenides ut viſum quibusdam, diſſentiente Laertio III. 52.)
Eryximachus
Euclides
Eudicus
Euthydemus
Euthyphron
Glaucon
Gorgias
Hermocrates
Hermogenes
Hipparchus
Hippias
Hippocrates
Hippothales
Ion
Laches
Lyſimachus
Lyſis
Megillus Lacedæmonius
Meleſias
Menexenus
Menon
Minos
Nicias
Pauſanias
Phædo
Phædrus
Philebus
Polemarchus
Polus
Prodicus
Protagoras
Protarchus
Simmias
Socrates
Terpſion
Theages
Theætetus
Theodorus
Thraſymachus
Timæus

VII. EDITIONES PLATONIS.

GRÆCÆ.

Prima Aldina Venet. 1513. fol. cui præfixa Aldi ad Leonem X. ſupplicatio pro bonis literis promovendis. In hac, quantum ipſe ſtudium ad libros emendate excudendos poſuerit, pluribus refert, atque inter alia de præſenti ſua Platonis editione hæc ſcribit: *Etſi opere in magno fas eſt obrepere ſomnum (non enim unius diei hic labor eſt noſter, ſed multorum annorum, atque interim nec mora nec requies) ſic tamen doleo, ut, ſi poſſem, mutarem ſingula errata numo aureo.* Eidem editioni præfixum eſt perquam elegans *Marci Muſuri* carmen elegiacum in laudem Platonis, quod ita probatum eſt Leoni Pontifici, ut ab eo non aliam, ut creditur, ob cauſam

m Archi-Epiſcopus Epidaurenſis crearetur. Vide Dan. Heinſii præfat. i peplum epigrammatum græcorum, & Voſſium de Poetis græ- i p. 84.

Altera, Baſileenſis, apud Joh. Walderum A. 1534. fol. quæ editio i maxime nomine eſt commendabilis, quod *Procli* commentarios exi- ios in Timæum & Remp. Platonis græce adjunctos exhibet, & indice :uplete in Platonem eſt inſtructa, caſtigataque à Simone Grynæo & h. Oporino.

Tertia, itidem Baſileenſis, apud H. Petri. A. 1556. fol. quæ, ex- ptis Procli commentariis, Walderianam exprimit, ſed ad MSS. Codi- s ab Arnoldo Arlenio emendatam ac ſuppletam. Huic quoque *Muſuri* rmen præfixum eſt, cum latina *Zenobii Acciajoli* Metaphraſi.

LATINÆ.

I. Ex verſione *Marſilii Ficini*, qui eam Laurentio Medicis in- ipſit, Venet. 1491. fol. Dicitur Ficinus verſionis ſuæ primum ſpeci- :n oſtendiſſe Marco Muſuro, & ejus cenſuram rogaſſe. At hic in- cto Ficini labore, digitos atramento protinus immerſit, eisque prima inianæ verſionis pagina obliterata, demonſtravit, alia verſione opus :, hanc non niſi una litura poſſe emendari, ut refert Menagius T. 2. tibailleti p. 157. Itaque Ficinus denuo rem majori ſtudio adorſus, m, quæ in omnium manibus verſatur, compoſuit Platonis verſio- n, quæ poſt priorem, quam dixi, Venetam, & Florentinam Labbeo moratam editionem, ſæpius lucem vidit cum ejusdem Ficini argu- ntis Venet. 1517. fol. apud Phil. Pincium & Pariſiis in ædibus Aſcen- iis A. 1518. fol. Baſileæ apud Froben. ex recognitione Sim. Grynæi ; 1. fol. tum Lugduni * A. 1557. fol. apud Antonium Vincentium, ua editione acceſſere ſex dubii Platonis dialogi è verſione *Sebaſtiani radi*, quæ ſeparatim viderat lucem Lugduni apud Gryphium 1543. 4. eo tempore iterum prodiit Plato à Ficino verſus Lugd. 1567. fol. & ex enſione Stephani Tremulæi 1592. 12. tribus voluminibus. In Ficini- s editionibus ſcripta Platonis exhibentur hoc ordine: Hipparchus, *ſαì*, Theages, Meno, Alcibiades uterque, Minos, Euthyphro, Parme- es, Philebus, Hippias major, Lyſis, Theætetus, Jo, Sophiſta, Politi-

E cus,

* anc editionem multis recenſet Abbas Morlierius, Doctor Sorbonicus, in libro gallice A. 1703. edito, Eſſais de literature pour la connoiſſance des livres T. 1. p. 348. ſeq. & T. 2. p. 3. ſq.

cus, Protagoras, Euthydemus, Hippias minor, Charmides, Laches, Clitopho, Cratylus, Gorgias, Convivium, Phædrus, Apologia Socratis, Crito, Phædo, Menexenus, De Republica libri X. Timæus, Critias, de legibus, Epinomis, Epiſtolæ XIII. dialogi nothi VI. Axiochus, de juſto, de virtute an doceri poſſit, Demodocus, Siſyphus & Eryxias. His omnibus ſubjiciuntur ὅροι ſive definitiones. De Ficini verſione ita Joh. Baptiſta Criſpus de ethnicis Philoſphis caute legendis p. 307. *Jacobus Carpentarius in Platonis verbis exponendis negligenter uni Ficino fidem adhibet, qui potius, quid recte ſentiendum, ex natura, quam ex Platonis fundamentis ubique oſtendit. Unde ſæpe numero ab ipſo factum eſt, ut pueriliter admodum ſe ipſum primum, deinde cumplurimos in Platone interpretando deluſerit, ſive quod pudeat ſui laboris in uno Ethnico interpretando, ſive quod ita ſentiat fortaſſe D. Thomam interpretatus, qui Ariſtotelis verba raro non ad Eccleſiam vel ad tolerabilem ſenſum trahit.* Ludovicus Regius, qui dialogos quosdam Platonis (Timæum, Sympoſium &c.) gallicè vertit & commentariis illuſtravit Pariſ. 1559. 4. in præfat. de Ficino loquens, *ce ſeroit temps perdu*, inquit, *de m' arreſter à reprendre ce perſonnage en tous les endroits ou il a failly traduiſant Platon, mais plutot luy convient rendre graces du labeur, qu' il a pris volontairement. - - Le bon Seigneur n' eſtoit gueres expert en grec ny en latin, & à failly infiniment traduiſſant cet auteur, memement en telles difficultez qui dependent de la connoiſſance de l' antiquité ou de nature. I' en ay conferay avec Mr. G. Peliſſier Eveque de Montpellier & à Mrſ. Turnebus & Goupil Profeſſeurs du Roy, & m' a ſecouru chacun à ſon pouvoir.* Ficini lapſus annotavit etiam Hetruſcus Timæi & aliorum quorundam dialogorum interpres Sebaſtianus Ericius. Petri autem Nannii * judicio, è Ficini quidem traductione utcunque ſentimus quid Plato velit, *ſed ita, ut ſi ipſe Plato legeret, pro ſuis non agnoſceret. Ubi enim in latinis Heroica illa vis & ſubtilitas grandiloqua, ubi illa beata nec tamen otioſa verborum luxuries?*

II. Ex verſione *Jani Cornarii*, cum Ficini argumentis & commentariis Baſil. 1561. fol.

III. *Pompeji Gargiliani* verſio quorundam dialogorum Platonis (mihi nunquam viſa) ut obſcura perſtringitur à Jano Nicio Erythræo, Pinacotheca I c. 69.

GRÆCOLATINÆ.

I. Cum verſione & argumentis *Marſilii Ficini* Lugd. 1588. 1590.

* Vide Gaddium T. 2. de ſcriptoribus non Eccleſiaſticis p. 144.

Digitized by Google

o. apud Franciſcum le Preux, & Francof. 1602. fol. apud Marnium
æredes Aubrii. Exſtant & græce ac latine cum Ficini verſione excuſi
logi Platonis quinque ſelecti de rebus divinis, hic nempe: Socratis
ologia, Crito, Phædo, liber decimus de legibus & Alcibiades ſecun-
s curante *Johanne North* Viro Clariſſ. Cantabrigiæ 1673. 8. In
editione ſinguli dialogi in capita ſive ſectiones diviſi ſunt, laudatiſſi-
& utiliſſimo ſtudio, quod utinam primis operum Platonicorum edi-
ibus in mentem veniſſet.

II. Cum verſione nova & argumentis notiſque utilibus ac per-
cuis *Joh. Serrani*, qui Reginæ Anglorum Eliſabethæ tomum primum
cripſit, ſecundum Jacobo VI. Regi, tertium inclytæ Bernatum Reip.
riſ. 1578. fol. tribus Voluminibus, perquā nitide, ex *H. Stephani officina*
cum ejuſdem animadverſionibus, qui collatis prioribus editionibus
Codd. MSS. operam dedit, ut græca quam emendatiſſima exhiberet.
ſtribuit Serranus ſcripta Platonis in Syzygias ſex, quarum primam ſe-
ndam & tertiam *primum Volumen* complectitur. In *prima Syzygia* quæ
m prima Thraſylli tetralogia convenit, occurrunt, qui ad Socraticæ
ctrinæ defenſionem ſpectant, Euthyphro, Apologia Socratis, Crito &
ædo. In *ſecunda* Syzygia dialogi Iſagogici in univerſam Philoſophi-
, qui vel de vera Philoſophia agunt, Theages, Eraſtæ, Theætetus: vel
pugnant Sophiſticam, Sophiſta, Euthydemus, Protagoras & Hippias
inor. In *tertia* dialogi λογικοὶ, Cratylus, Gorgias, & Jo. *Volumen
undum* complectitur *Syzygiam tertiam*, ſive Dialogos Platonis Ethicos
nerales Philebum, Menonem, Alcibiadem primum: Ethicoſque
eciales, Alcibiadem ſecundum, Charmidem, Lyſidem & Hippar-
um: tum Politicos, Menexenum, Politicum, Minoem, libros de
p. ac de legibus & Epinomidem. *Volumen tertium* complectitur *Syzy-
im quartam*, in qua dialogi Phyſici ac Metaphyſici ſive Theologici, Ti-
æus, Critias, Parmenides, Sympoſium, Phædrus & Hippias major.
enique *Syzygiam quintam*, in qua Epiſtolæ XIII. & dialogi nothi (quibus
merito accenſetur Clitipho) & definitiones. Leone Allatio judice
119. de ſcriptis Socratis, *jure merito plerique hac noſtra tempeſtate viri inge-
i & docti ad Ficini interpretationem tanquam fideliorem, ad Serrani tanquam
gantiorem confugiunt.* De eadem Serrani verſione ita Illuſtris Huetius de
aris interpretibus p. 280. *Sententiis contentus verba deſpexit, fidelem absque
& perſpicuam, quam pollicetur, converſionem præſtiturus.* Claudius Fleurius
ſ. de Platone p. 289. *J'ay appris, non ſans quelque ſurpriſe, que ce Jean Ser.
nus dont le Platon eſt ſi eſtimé (ſoit à cauſe de Henry Eſtienne qui l'a imprimé*

ſoit par quelque autre raiſon) *eſt le meme Jean de Serres qui à écrit l'Hiſtoire de France ſous le titre d'inventaire. Je ne connois point d'auteur a qui il ait mieux reuſſi de deguiſer ſon nom. - - Sa traduction eſt plus latine que celle de Ficin, mais elle n'eſt pas ſi fidelle. Il abandonne la plus part des allegories & des myſteres de Marſile, en retenant ſeulement quelques unes au beſoin, pour expliquer ce qu'il n'entend pas.* - - Reprehendit deinde Serranum Fleurius quod ordinem librorum immutaverit, & Analyſi ſcholaſtica deformaverit ſcripta Ptatonis; hanc tamen ipſe mox non diffitetur utilem lectoribus eſſe, quod facile per ſe quilibet æqvus judex æſtimabit.

ITALICE

Prodiit Plato interprete *Dardi Bembo* Venet. 1601. 12. tribus Voluminibus.

Nonnulla Platonis etiam Italice verrit *Sebaſtianus Ericius*, ut notavi ſupra num. XXXI. in Timæo.

GALLICE ET ANGLICE.

De Gallica verſione dialogorum quorundam adornata à *Ludovico Regio* dixi paulo ante, ubi de latina Ficini interpretatione.

Gallice dialogos præcipuos Platonis perquam eleganter convertit *Andreas Dacerius* (ut retuli num. I. in Euthyphrone) & reliquos quoque editurum ſe in nupera Hieroclis editione eſt pollicitus. Ex gallica Dacerii verſione promanavit Anglica A. 1701. ſub titulo *Plato abrig'd.*

PERSICE ET HEBRAICE.

Platonis ſcripta *Perſice* translata juſſu Choſrois Perſarum Regis Juſtiniano Imp. æqualis teſtatur Agathias lib. 2. Libros de Rep. translatos exſtare *Hebraice* in Bibl. Vaticana, notabam ſupra num. XXX.

VIII. SCRIPTA VARIA DE PLATONE ET PLATONICA PHILOSOPHIA.

VITAM PLATONIS ſcripſerunt è veteribus *Diogenes Laertius* libro III.

Olym-

Digitized by Google

Olympiodorus in prima praxi, ſive prælectione ad Alcibiaem I.

(Ne jam de perditis dicam, *Porphyrio*, *Favorino*, *Zoſimo Alex. Cletrcho*, *Ariſtoxeno*, *Hermodoro*, *Speuſippo*, *Xenocrate*, &c.)

E recentioribus, editores atque interpretes Operum, *Marſilius Ficinus*, qui etiam Apologiam de moribus Platonis ſcripſit, *Andreas Dacerius* &c. tum *Caſaubonus*, *Aldobrandinus*, & *Menagius* ad Laertium.

Video etiam memorari *Mich. Boſchii* vitam Platonis & pro Ariſtotele defenſionem Argent. 1591. 8. quam non vidi. *Bembi* pro Platone Apologia, cujus meminit Gaddius, lucem haud vidit.

DISSENSUM AB ARISTOTELICA PHILOSOPHIA oſtendere ſunt conati, poſt deperdita ſcripta *Tauri Berytii* & *Attici* Platonici, *Georgius Gemiſtus Pletho* de Platonicæ & Ariſtotelicæ Philoſophiæ differentia, Baſil. 1574. 4.

Georgius Trapezuntius in comparatione Ariſtotelis & Platonis Venet. 1523. 8. *Mich. Apoſtolius* Gemiſti contra Gazam ὑπεράσπισις MS. in Bibl. Bodlej. Apoſtolium impugnavit *Andronicus Calliſti*, Andronicum *Nic. Secundinus*.

Bernardinus Donatus Veronenſis de Platonicæ atque Ariſtotelicæ Philoſophiæ differentia. Venet. 1540. 8. Pariſ. 1541. 8.

Franciſcus Patricius diſcuſſionum Peripateticarum (Baſil. 1581. fol.) Tomo III.

CONSENSUM PLATONIS CUM PHILOSOPHIA ARISTOTELIS, jam tum profeſſus eſt ſe agnoſcere Antiochus Academicus, ejusque auditor Cicero lib. V. de finibus, & alii paſſim: at ſingulari ſcripto docuerat

Porphyrius libris VII. ſed qui pridem interciderunt (confer Holſten. de Porphyrii vita c. 8.)

Hierocles in libris de fato ac providentia, ad Olympiodorum Philoſophum, libro præcipue ſexto. Vide Photium Cod. CCXIV.

De eadem re commentarium promiſit è latinis veteribus *Boethius* lib. 2. de interpretatione, ſed qui elaboratus ab eo non videtur, certe lucem non vidit. *Bernardi Carnotenſis* ſimilem conatum laudat Sariſberienſis II. 17. Metalogici.

E recentioribus conſenſum Platonis cum Ariſtotele probare conatus eſt *Joh. Picus*. (adde Politiani Miſcellanea c. 1.)

Franciſcus Patritius diſcuſſionum Peripateticarum tomo II.

Seb. Foxius libris V. Lovan. 1554. Pariſ. 1560. 8. Witteb. 1589. 8. Lugd. 1622. 8. Confer Obſervat Hallenſ. T. 3. p. 268. ſeq.

E 3 *Jac.*

Digitized by Google

Jac. Carpentarius Claromontanus Pariſ. 1573. 4.

Gabriel Buratellus, Anconitanus, in conciliatione præcipuarum controverſiarum Ariſtotelis & Platonis 8. Venet. 1573.

Jacobus Mazonius Cæſenas libris II. præludiorum ad Comparationem Ariſtotelis & Platonis, Venet. 1597. fol.

Franciſcus Diacetius,

Petrus Maſſolus,

Symphorianus Champerius.

Addi his poſſunt *Paganinus Gaudentius* de dogmatum Ariſtotelis cum Platonis Philoſophia comparatione Florent. 1639. 4. *Benjamin Coberus* in Exercitationum Platonicarum præludio, ſive dialogo de Philoſophia, pro iis qui Platonem cum Ariſtotele volunt conjungere. Spiræ 1605. 8. *Andreæ Bachmanni* æquilibrium de ſuperpondio divini Platonis cum Ariſtotele Parallelo, ſive Ariſtoteles cum Platone comparatus. Northuſæ 1629. 12.

D. Phil. Treunerus in diſſ. de Theologia Platonis & Ariſtotelis comparata, Jenæ 1690. 4.

Confer ſi placet *Jacobum Thomaſium* Oratione XV. de Syncretiſmo Peripatetico, & *obſervationes Hallenſes* III. 14. ubi etiam de *Joh. Baptiſtæ du Hamel* libris II. de conſenſu veteris ac novæ Philoſophiæ diſſeritur.

PLATONEM CUM ARISTOTELE COMPARAVIT ſingulari & erudita diatriba gallice edita Philoſophiam utriusque inter ſe contendens *Renetus Rapinus*.

HIPPOCRATIS ET PLATONIS DECRETA libris novem explicuit & inter ſe contulit, atque adverſus aliorum ſententias defendit *Galenus*, qui exſtant. *Telephus* quoque Grammaticus, Suida teſte, ſcripſerat περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας. *Proclus* συμφωνίαν Ὀρφέως Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος. Cum *Orpheo* conſentire Platonem obſervavit & *Hierocles* libro quarto de fato ac providentia, & *Olympiodorus* commentar. in Phædonem, πανταχοῦ γὰρ ὁ Πλάτων παρῳδεῖται Ὀρφέως.

DE PLATONIS THEOLOGIA *Zenodoti* liber πρὸς Πλάτωνα περὶ θεῶν Suidæ memoratus intercidit. Exſtant *Procli* libri VI. de Theologia Platonis, & στοιχείωσις θεολογική, in quam *Nicolai Methonenſis* Epiſcopi animadverſiones & Fratris *Bereáldi* expoſitio MS. ſuperſunt, illa græce, hæc latine. His addendus *Marſilius Ficinus*, cujus exſtant Theologiæ Platonicæ libri XIIX. de immortalitate animorum atque æterna felicitate & Theologiæ Platonicæ Compendium T. 1. Opp. p. 671. - - 676.

Paulus

Digitized by Google

Paulus Benius Eugubinus in Theologia Platonis atque Ariſtotelis Patav. 1624. 4.

Petrus Leſcaloperius ad Ciceronem de Natura Deorum lib. 1. p. 49. ſeq.

Eſaiæ Pufendorfii diſſ. à juvene ſcripta de Theologia Platonis.

CONSENSUM PLATONIS CUM CHRISTIANA RELIGIONE oſtendere conantur præter Chriſtianos veteres Clementem Alex. aliosque (quorum loca collegit Mericus Caſaubonus de credulitate & incredulitate p. 122. ſeq.) tum recentiores Auguſtinum Steuchum Eugubinum in libris de perenni Philoſophia, Beſſarionem contra calumniatorem Platonis, Gvil. Poſtellum de Orbis terræ concordia, Theophilum Galeum in Atrio Gentilium Anglice edito & in Philoſophia Generali, Marſilium Ficinum Variis ſcriptis, Philippum Mornæum libro de Veritate Religionis Chriſtianæ, atque *Andream Dacerium* in diſſ. de Platone, notisque ad Gallicam dialogorum verſionem paſſim, *Mutius Panſa* Pinnenſis in tractatu de oſculo ſeu conſenſu Ethnicæ & Chriſtianæ Philoſophiæ, Marpurg. 1605. 8. qui plures hujus argumenti libros molitum ſe teſtatur p. 115. 291. 485. *Livius Galantes*, Ordinis Minorum, libris XX. de Chriſtianæ Theologiæ cum Platonica comparatione, Bononiæ A. 1627. fol. quo in opere *liber primus* continet Platonis vitam & encomia, quibus præcipue veteres Eccleſiæ doctores eum mactarunt, tum quæ iidem in ipſo damnavere, & quibus argumentis defendi poſſit. Liber II. III. IV. conſiderant dogmata Platonica de Deo. Liber V. VI VII. de Angelis. Liber VIII. IX. X. de Creatione. Liber XI. XII. XIII. de anima. Liber XIV. XV. XVI. de Dæmonibus. Liber XVII. XIIX. XIX. de felicitate ſumma hominis. Liber denique viceſimus colligit dicta veterum Poetarum capitibus fidei Chriſtianæ conſentientia. *Petrus Calanna* in Philoſophia Seniorum, ſacerdotia & Platonica Panormi 1599. 4. *Franciſcus Patricius* in Ariſtotele exoterico, ubi oſtendere conatur Platonem cum Doctrina Chriſtiana conſpirare per capita XLIII. in quibus diſſidet Ariſtoteles. Confer Joh. Launojum de Varia Ariſtotelis fortuna c. 17. *Franciſcus de Vieri* in compendio doctrinæ Platonicæ quatenus cum Chriſtiana fide conſpirat. Italice A. 1577. 8. His adde quod Plato à Numenio dictus eſt *Moyſes Atticiſſans*, & ab Hebræis plurima repetiſſe à multis creditur, qua de re præ cæteris conſulendus Huetius demonſtrat. Evangel. propoſit. IV. c. 2. §. 14. Tob. Pfannerus in Theologia gentili &c.

DISSENSUM PLATONIS A RELIGIONE CHRISTIANA multi

multi etiam è veteribus Eccleſiæ Doctoribus ſatis perſpicue obſervarunt, qui Platonem habebant *condimentarium hæreticorum.* Unde Bernhardus Epiſt. 109. de Abailardo: *dum Platonem probat Chriſtianum, ſe probat Ethnicum.* Hanc in rem operæ pretium eſt legere, quæ ſcripſit

Joh. Baptiſta Criſpus, Gallipolitanus, in erudito Opere de Ethnicis Philoſophis caute legendis, Rom. 1594. fol. quo præcipue Platonis doctrinam de Anima ad examen revocavit, & p. 235. monet *Platonem tum præcipue cavendum eſſe, cum piis dogmatibus magis ſimilis eſſe videtur.* Idem viſum Cardinali Bellarmino, nam ut refert Malinkrotus de ſummo bono p. 4. *Platonicam Philoſophiam Clemens VIII. Pontifex. Max. in Scholas uti propoſitum habebat reduxiſſet, niſi unius Cardinalis Bellarmini dehortatione abſtentus fuiſſet, qua tamen repulſa ſi cauſam illius & rationes quibus illa perſuaſa fuit perpendamus, plus gloriæ quam ignominiæ Platonico dogmati conciliavit, uti apud Fuligatum & Sylveſtrum de Petra Sancta in vita prædicti Cardinalis videre eſt. Nec enim vel ipſe Bellarminus præ Ariſtotelica auſus eſt Platonicam Philoſ. contemnere, ideoque non alio argumento uſus eſt, quam quod præ aliis Gentilium Philoſ. Sectis ad Chriſtianæ Religionis placita proxime accederet, ideoque ad ſeducendos homines & ſimplicitatem fidei corrumpendam majus ab illa periculum immineret.* Præterea de diſſenſu Platonis à Chriſtianis dogmatibus egerunt *Ehregot Daniel Colberg*, Profeſſor tum Gryphisvvaldenſis in Chiſtianiſmo Platonico Hermetico, editò Germanica lingua Lipſiæ 1690. 8. *Frid. Chriſtianus Bucher* Eccleſiaſtes Gedanenſis Platone Myſtico in Pietiſta redivivo, itidem Germanice, Gedani 1699. 4. *Albertus Chriſtianus Rothe* Eccleſiaſtes nuper Lipſienſis in Trinitate Platonica Lipſ. 1693. 4. *Joh. Heinricus Feuſtkingius* de tribus Hypoſtaſibus Plotini Witteb. 1694. 4. *Joh. Frid. VVucherer*, Meinungenſis in diſſ. de defectibus Theologiæ Platonicæ. Jenæ 1706. 4.

Conſulendus & *Sam. Parkerus* in Philoſophiæ Platonicæ Cenſura Anglice edita, *an account of the Platonik Philoſophy.* Oxon. 1666. 4.

PLATONEM HEBRÆIS PHILOSOPHEMATA SUA NON DEBERE, oſtendit Joh. Clericus Epiſtola Critica VII. Equidem Moſaicis è ſcriptis qui ſuam credit hauſiſſe Philoſophiam Platonem, idem fidem facile quoque habebit fabulæ de cadavere Platonis reperto tempore Conſtantini M. & Irenes cum tabella aurea in pectore cui verba inſculpta: *Chriſtus ex virgine naſcetur, in quem ego credo. At ſol tu me iterum adſpicies ſub Conſtantini imperio & Irenes.* Vel quod à multis traditum eſt primum fuiſſe Platonem, qui apud inferos Chriſto prædicanti fidem habue-

habuerit atque ab eo fuerit ex inferis liberatus. Vide Barthium ad Æneam Gazæum p. 153. & Allatium de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 259. ſeq.

DE PLATONIS PHILOSOPHIA, (ne jam deperditos memorem, *Didymum*, *Dercyllidemque*) librum edidit *Georgius Acanthius Kelhaimannus*, Baſil. 8.

Stephani Theupoli Patricii Veneti Academicarum Contemplationum libri X, quibus Platonis dogmata ordine explicata adverſus Peripateticos vindicantur. Venet. 1576. 8.

Elegans de Platone, ejusque Philoſophia diſſertatio, auctore *Claudio Fleurio* ſubjecta legitur hujus tractatui de delectu ac methodo ſtudiorum, qui gallice lucem vidit Bruxellis 1687. 12. recuſus ibidem 1706. 12. Confer Acta Erud. A. 1688. p. 370.

ETHICAM Platonicam conſcripſit *Magnus Daniel Omeis* Vir Clariſſ. Profeſſor Altdorfinus, Altdorf. 1696. 8. & ante eum *Chryſoſtomus Javellus* Canapicius, cujus exſtat quoque epitome CIVILIS Platonis PHILOSOPHIÆ, T. 2. Operum Lugd. 1580. fol.

POETICAM Platonicam *Paulus Benius* Eugubinus, Venet. 1622. Eidem RHETORICAM quoque Platonicam debemus.

De locis apud Platonem MATHEMATICIS præter deperditum *Philippi Mendæi* opus, ſcripſit *Theo Smyrnæus*.

Ὁ *εἰς τὰς παρὰ Πλάτωνι παροιμίας γράψας* laudatur ab Anonymo de incredibilibus cap. IX. ubi non ſpernendum occurrit ex illo ſcriptore fragmentum ſuper ſenſu fabulæ notiſſimæ de Narciſſo.

EXAMEN PHILOSOPHIÆ PLATONICÆ Ludovicus de Morainvillier d'Orgveville, presbyter Oratorii & Doctor Sorbonicus, Maclovii, (S. Malo civitate Gallicæ Celticæ) 1650. 8.

LEXICA PLATONICA ſcripſerunt Olim *Boëthus*, *Harpocration* Argivus, & *Timæus junior*, Platonicus.

E recentioribus hoc loco memorandum

Ioh. Baptiſtæ Bernardi Patricii Veneti Seminarium totius Philoſophiæ Platonicæ, ſive Index copioſus materiarum in Platone & Platonicis occurentium, Venet. 1582. atque inde Lugduni & Genevæ plus ſimplici vice in fol. Non ex lectione ipſorum Librorum, ſed ex indicibus compaginatum hoc opus videtur Morhofio I. Polyhiſt. p. 244.

Platonis Gemma collectæ à *Nic. Liburnio*, Baſil. 8.

Digitized by Google

CAPUT II.

Albini Platonici Introductio in Platonis Dialogos,

Nunc primum in lucem edita.

Antequam de Platone dicere deſinam, hoc loco inſerere juvat *Albini* Iſagogen in dialogos Platonis, deſcriptam ex codice Holſteniano, adjuncta latina verſione, quam ante aliquot annos compoſuit, Græcis literis tum operam ductu meo navans Juvenis egregius, JO. ANTONIUS WINCKLERUS, Hamburgenſis, JOHANNIS, *τοῦ μακαρίτου*, Rev. Miniſterii Senioris, Filius.

DE ALBINO PLATONICO Teſtimonia.

Galenus de libris propriis, T. IV. edit. Baſil. p. 372.

*Τρία δέ μοι βιβλία παρά τινων ἐδόθη γεγραμμένα πρὶν εἰς Σμύρναν ἐκ Περγάμου μεταβῆναι Πέλοπός τε τοῦ ἰατροῦ καὶ Ἀλβίνου τοῦ Πλατωνικοῦ * χάριν.*

Tertullianus lib. de Anima cap. XXVIII.

Quis ille nunc vetus Sermo -- -- Pythagoricus, ut volunt, quin & divinus, ut Albinus exiſtimat, aut Mercurii forſan Ægyptii.

Cap. XXIX.

Hæc & Albinus, Platoni ſuo veritus, ſubtiliter quærit contrarietatum genera diſtinguere, quaſi non & hæc tam abſolute in contrarietatibus poſita ſint, quam & illa, quæ ad ſententiam magiſtri ſui interpretatur, vitam dico & mortem.

Proclus Lib. II. in Platonis Timaeum p. 67,

Ὅ γε Πλατωνικὸς Ἀλβῖνος ἀξιοῖ κατὰ Πλάτωνα τὸν κόσμον ἀγένητον ὄντα γενέσεως ἔχειν ἀρχήν, ὃ καὶ πλεονάζει τοῦ ὄντος.

Idem

* Fuit igitur Albinus æqualis Galeni, certe ſcripſit poſt Thraſyllum ac Dercyllidem, quorum meminit cap. VI.

Digitized by Google

Idem Proclus Lib. V. p. 311.

Μόνον τὸν νοῦν ἀθάνατον διατηροῦντες, ὡς μόνον καὶ μένοντα καὶ ὁμοιούμενον τοῖς θεοῖς, καὶ μὴ φθειρόμενον, ὥσπερ οἱ παλαιότεροι, καὶ ἐπεὰ δὴ τῇ λέξει, κεχρηντες δι' ἧς ὁ Πλάτων φθείρει τὸν ἄλογον, θνητὴν αὐτὸν καλῶν, τοὺς Ἀττικοὺς λέγω καὶ Ἀλβίνους, καὶ τοιούτους τινάς.

Jacobus Pamelius ad Tertullianum p. 378.

Albinus, cujus etiam meminit capite præcedente, Platonis Magiſtri ſui, uti loquitur Auctor, ſcripta interpretatur, ſcripſit Iſagogicum dogmatum Platonis, & alterum librum de ordine librorum ejusdem, qui Græce exſtant Romæ in Vaticano, & Venetiis ad S. Antonium.

Iſagogen hanc Albini in Dialogos Platonis laudat etiam Petrus Alcyonius in præfatione ad libros de exilio, Gerhardus Langbanius in Academia, ſive notitia ſcriptorum Platonicæ Philoſophiæ, & Nic. Rigaltius ad Tertullianum p. 87. *qui cum hoc Albino confundit alterum longe diverſum hoc nomine ſcriptorem latinum, cujus meminit Boethius lib.* 1. *de Muſica cap.* 12. *& Caſſiodorus cap.* 5. *de Muſica*: Apud latinos autem Vir Magnificus Albinus * librum de hac re compendioſa brevitate conſcripſit, quem in Bibliotheca Romæ nos habuiſſe, atque ſtudioſe legiſſe retinemus. *Fallitur quoque auctor Pandectarum Brandeburgicarum, qui Alcinoum eſſe ſuſpicatur Iſagoges quam hic edo auctorem, cum veriſimilius ſit ἐπιτομὴν τῶν Πλάτωνος δογμάτων quæ ſub Alcinoi nomine ambulat, eſſe hujus Albini. Verum de Alcinoi ſcripto infra libro IV.*

* Idem forte qui præfectus Urbi fuit A. C. 414. & 426. *cujus facunda commiſſa palatia lingua.* Vide Labbeum ad excerpta Photii ex Olympiodoro T. 1. Hiſt. Byz p. 67. Fuere & alii hoc nomine, ut Albinus ad quem ſcribit Lucilius poeta apud Lactantium VI, 5. A. Poſthumius Albinus de quo Voſſius in Hiſt. Græcis & Latinis. Albinus junior qui res Romanas carmine latino ſcripſit, è quo verſus nonnulli afferiuntur à Priſciano VII. p. 741. Albinus Eremita, de quo S. Nili narrationem edidit Poſſinus quem vide ſi placet in notis p. 183. Albinus cujus librum de metris allegat Maximus Victorinus de carmine Heroico p. 1959. Alcuinus quoque à nonnullis appellatur Albinus. præterea alios Albinas in Hiſt. Romana obvios, de quibus Glandorpius in Onomaſtico, qui tamen Albinios plebejam gentem cum Albinis confundit.

Digitized by Google

ἈΛΒΙΝΟΥ ΕἸΣΑΓΩΓΗ ΕἸΣ ΤΟΥΣ
Πλάτωνος Διαλόγους.

I. Ὅτι τῷ μέλλοντι ἐντεύξεσθαι τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις προσήκει πρότερον ἐπίστασθαι αὐτὸ τοῦτο, τί ποτέ ἐστιν ὁ διάλογος. Οὔτι γὰρ ἄνευ τέχνης τινὸς καὶ δυνάμεως γεγραμμένοι εἰσὶν, οὔτε τεχνικῶς γνωρίσαι ῥᾴδιον τῷ γε θεωρίας ἀπείρως ἔχοντι. Ἀρέσκει δὲ τῷ φιλοσόφῳ περὶ παντὸς οὗτινος οὖν τὴν σκέψιν ποιούμενον, τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος ἐξετάζειν. Ἔπειτα, τί τοῦτο δύναται, καὶ τί μή, πρὸς ὅ, τί τε χρήσιμον πέφυκε καὶ πρὸς ὃ μή. Λέγει δὲ ὧδε. * Περὶ παντὸς ὦ παῖ μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύεσθαι, εἰδέναι περὶ οὗ ἂν βουλὴ ᾖ, παρὰ τοῦτο ἁμαρτάνειν ἀνάγκη. Τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν, ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν οὐσίαν ἑκάστου, ὡς οὖν οὐκ εἰδότες, ** οὐδὲ ὁμολογοῦντες ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασιν. οὔτε γὰρ ἑαυτοῖς οὔτ' ἄλλοις ὁμολογοῦσιν. Ἵνα οὖν μὴ τοῦτο πάθωμεν ἐντυγχάνοντες τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις, αὐτὸ τοῦτο, ὅπερ ἔφην, σκεψώμεθα, τί ποτ' ἐστὶν ὁ διάλογος, οὐδὲ γὰρ ἄνευ τέχνης τινὸς καὶ δυνάμεώς εἰσι γεγραμμένοι. Ἔστι τοίνυν οὐκ ἄλλο τι ἢ λόγος ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος περί τινος τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσόφων πραγμάτων, μετὰ τῆς πρεπούσης ἠθοποιίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων, καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς.

II. Λόγος μὲν οὖν λέγεται ὁ διάλογος, καθάπερ ὁ ἄνθρωπος ζῷον. Ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ μὲν ἐνδιάθετος, ὁ δὲ προφορικὸς, ἀκουσόμεθα τοῦ προφορικοῦ, καὶ ἐπεὶ τούτου ὁ μέν ἐστι κατὰ διέξοδον λεγόμενος, ὁ δὲ κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν, ἴδιον δὲ τοῦ διαλόγου ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις, ὅθεν ὁ λόγος ἐξ ἐρωτήσεως εἶναι λέγεται. Τὸ δὲ περί τινος τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσόφων πραγμάτων πρόσκειται, διότι οἰκείαν εἶναι δεῖ τὴν ὑποκειμένην ὕλην τῷ διαλόγῳ. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ πολιτικὴ καὶ φιλόσοφος. Ὡς γὰρ τῇ τραγῳδίᾳ καὶ ὅλως τῇ ποιήσει οἰκεία ὕλη ὑποβέβληται τῶν μύθων, οὕτως τῷ διαλόγῳ ἡ φιλόσοφος, τουτέστι τὰ πρὸς φιλοσοφίαν. Τὸ δὲ μετὰ τῆς πρεπούσης ἠθοποιίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων διαφόρων ἐν τοῖς λόγοις ὄντων τὸν βίον, τῶν μὲν φιλοσόφων, ** τῶν δὲ σοφιστικῶν, τὰ οἰκεῖα ἤθη δεῖ ἑκάστῳ ἀνατιθέναι. Τῷ μὲν φιλοσόφῳ τὸ γενναῖον, καὶ τὸ ἁπλοῦν, καὶ τὸ φιλάληθες. Τῷ δὲ σοφιστικῷ τὸ ποικίλον καὶ τὸ παλίμβολον καὶ τὸ φιλόδοξον. Τῷ δὲ ἰδιωτικῷ τὸ οἰκεῖον. Ἐπὶ τούτοις φησὶ καὶ (περὶ) τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς, καὶ μάλα εἰκό-

* Plato in Phædro. non longe a principio. ** in editis Platonis libris eſt: ὡς οὖν εἰδότες οὐχ ὁμολογοῦνται, κ. τ. λ. quod Ficinus vertit: *tanquam igitur ſcientes in diſquiſitionis principio non declarant.*

ALBINI INTRODUCTIO IN Platonis Dialogos.

I. Volentem accedere ad Platonis Dialogos, decet prius noſſe, hoc ipſum, quidnam ſit Dialogus? Neque enim abſque arte quadam & facultate ſcripti ſunt, neque ſecundum artem judicare facile eſt, præceptorum imperito. Placet autem Philoſopho, quamcunque rem conſideraverit, naturam ejus inquirere, tum quid poſſit, vel non poſſit, ad quæ aptum natum ſit, ad quæ minus. Ita enim ait: *In omnibus, fili, unicum eſt principium, iis, qui recte conſilia inire volunt, probe intelligere, quid illud ſit, de quo conſultent, hoc quippe neglecto aberrare eſt neceſſe; plurimos vero illud latet, quod rei naturam ignorant. Ut igitur neſciunt, parumque ſibi conſtant in principio diſquiſitionis, procedentes quod par eſt conſequitur, ut nec ſibi ipſi, nec aliis conſentanea loquantur.* Ne itaque idem nobis accidat ad Platonis Dialogos accedentibus, illud ipſum, quod dixi, conſiderabimus, quidnam Dialogus ſit? cum non ſint ſine arte quadam ſcripti. Eſt nempe nihil aliud, quam *Sermo conſtans ex quæſtione & reſponſione de rebus civilibus vel Philoſophicis, ita ut mores decentes tribuantur perſonis aſſumptis, & congruens Orationis adhibeatur compoſitio.*

II. *Sermo* de Dialogo dicitur, ut de homine animal. Cum vero ſermo alius internus ſit, externus alius, intelligimus externum, & quia hic iterum vel continua oratione procedit, vel quæſtione conſtat & reſponſione, propriè Dialogi fiunt interrogando & reſpondendo, unde dicitur ſermo conſtare ex quæſtione & reſponſione. Verba, *de rebus civilibus vel Philoſophicis*, adjecta ſunt, quia conveniens Dialogi argumentum eſſe debet, quod eſt civile & Philoſophicum. Quemadmodum enim Tragœdiæ vel univerſim artis Poeticæ congruens materia ex fabulis depromitur, ita Dialogi ex Philoſophia ſive rebus Philoſophicis. Porro additur: *ut congruentes tribuantur mores aſſumtis perſonis* Cum enim in Dialogis pro vitæ ratione variæ hæ ſint atque diſtinctæ, aliæ Philoſophorum, Sophiſtarum aliæ, ſuos cuique mores tribuere oportet; Philoſopho, ingenuitatem animi, ſimplicitatem, amorem veritatis: Sophiſtæ contrà varios colores, mentis fluctuationem & vanum ſtudium gloriæ. Ita & privato, rei domeſticæ ſtudium. Poſtea monetur *de accurata Orationis compoſitione adhibenda*, optime ſane.

 Nam

* Conf. Themiſtii βασανιςὴν ſive orationem XXI, qua diverſos mores Philoſophi ac Sophiſtæ ex Platonis mente deſcribit.

εἰκότως. Ὡς γὰρ τῇ τραγῳδίᾳ καὶ τῇ κωμῳδίᾳ τὸ οἰκεῖον μέτρον δεῖ (προσάπτεσθαι καὶ τῇ) λεγομένῃ ἱστορίᾳ τὸ πλάσμα, οὕτως καὶ τῷ διαλόγῳ τὴν οἰκείαν λέξιν καὶ σύνθεσιν ἔχειν, τὸ Ἀττικὸν, τὸ εὔχαρι, τὸ ἀπέριττον, τὸ ἀνενδεές.

III. Εἰ δέ τις λεγόμενος λόγος μὴ, καθάπερ εἶπον, εἰδοποιούμενος ἀλλ' ἐνδεὴς ὢν τούτων λέγοιτο εἶναι διάλογος, οὐκ ὀρθῶς ἂν λέγοιτο. Οὕτω τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ λεγόμενον τῶν δυνάμεων εἰδοποιεῖν τὴν ἰδιότητα τῶν διαλόγων, ἀλλὰ μᾶλλον δύο δημηγορίας κατ' ἐνθύμησιν ἀλλήλοις ἀναγεγραμμένας. Ἐπεὶ οὖν ὅ, τί ποτέ ἐστιν ὁ διάλογος τεθεωρήκαμεν, περὶ τῆς διαφορᾶς αὐτοῦ τοῦ κατὰ Πλάτωνα διαλόγου ἴδωμεν. Τουτέστι περὶ τῶν χαρακτήρων, πόσοι τέ εἰσιν οἱ ἀνωτάτω, καὶ πόσοι ἐκείνων ὑποδιαιρεθέντες εἰς τοὺς ἀτόμους ἐστήσαντο.

IV. Περὶ μὲν οὖν χαρακτήρων ὅτι δύο ὄντων, ὑφηγητικοῦ καὶ ζητητικοῦ, ὁ μὲν ὑφηγητικὸς ἥρμοσται πρὸς διδασκαλίαν καὶ πρᾶξιν τοῦ ἀληθοῦς. Ὁ δὲ ζητητικὸς πρὸς γυμνασίαν καὶ ἀγῶνα καὶ ἔλεγχον τοῦ ψεύδους. Καὶ ὅτι ὁ μὲν ὑφηγητικὸς τῶν πραγμάτων στοχάζεται, ὁ δὲ ζητητικὸς τῶν προσώπων.

V. Τῶν μὲν οὖν τοῦ Πλάτωνος διαλόγων ὑπάγονται τῷ μὲν φυσικῷ ὁ Τίμαιος, τῷ δὲ ἠθικῷ ἡ Ἀπολογία, τῷ δὲ λογικῷ Θεάγης, Κρατύλος Λύσις, Σοφιστής, Λάχης, Πολιτικός. Τῷ δὲ ἐλεγκτικῷ Παρμενίδης, Πρωταγόρας, τῷ δὲ πολιτικῷ Κρίτων, Φαίδων, Μίνως, Συμπόσιον, Νόμοι, Ἐπιστολαὶ, Ἐπινομὶς, Μενέξενος, Κλειτοφῶν, Φίληβος. Τῷ δὲ πειραστικῷ Εὐθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης. Τῷ δὲ μαιευτικῷ Ἀλκιβιάδης, τῷ δὲ ἀνατρεπτικῷ Ἱππίας, Εὐθύδημος, Γοργίας.

VI. Ἐπεὶ οὖν τεθεωρήκαμεν τὴν διαφορὰν αὐτῶν ὡς πέφυκε γίγνεσθαι, καὶ τοὺς χαρακτῆρας, ἐπὶ τούτοις λέγωμεν, ἀπὸ ποίων διαλόγων δεῖ ἀρχομένους ἐντυγχάνειν τοῦ Πλάτωνος λόγῳ. * Διάφοροι γὰρ δόξαι γεγόνασιν. Οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν Ἐπιστολῶν ἄρχονται, οἱ δέ τινες ἀπὸ τοῦ Θεάγους. Εἰσὶ δὲ οἱ κατὰ τετραλογίαν διελόντες αὐτοὺς, καὶ τάττουσι πρώτην τετραλογίαν περιέχουσαν τὸν Εὐθύφρονα καὶ τὴν Ἀπολογίαν, καὶ τὸν Κρίτωνα καὶ τὸν Φαίδωνα. Τὸν μὲν οὖν Εὐθύφρονα, ἐπεὶ καὶ ἐπαγγέλλεται τῷ Σωκράτει ἐν αὐτῷ ἡ δίκη. Τὴν δὲ Ἀπολογίαν, ἐπεὶ ἀναγκαῖον αὐτῷ ἀπολογήσασθαι ἐπὶ τούτοις. Τὸν Κρίτωνα, διὰ τὴν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ διατριβήν. Ἔπειτα τὸν Φαίδωνα, ἐπεὶ ἐν αὐτῷ τέλος τοῦ βίου λαμ-

* adde Laertium in Platone. Sect. 49. ſeq. & Proclum Theologiæ Platon, Lib. I. c. 5.

Digitized by Google

Nam quemadmodum Tragœdiæ vel Comœdiæ conveniens metrum aptari debet & hiſtoriæ congruenter effićta oratio, ſic quoque neceſſe eſt, ut ſua quadam dićtione ac compoſitione gaudeat Dialogus, Attica ſcilicet puritate & ſvavitate, ac ne quid abundet vel deſit.

III. Quod ſi autem ſermo quidam, qui hanc quam præſcripſi ſpeciem non præ ſe fert, ſed illa deſtituitur, nihilominus dicatur Dialogus, minus rećte id fiet. Hinc, quæ apud Thucydidem ab Imperatoribus ultro citroque dicuntur, proprie loquendo non dixerim Dialogum, ſed potius duas orationes contrarii argumenti, ſibi invicem oppoſitas. Poſtquam igitur quidnam ſit Dialogus perſpeximus, differentiam quoque Dialogorum Platonicorum conſideremus, hoc eſt eorum notas ſive charaćteres, quot ſint ſumma eorum genera, & in quot ſingula illorum ſubdividantur.

IV. Charaćterum genus eſt duplex, alterum quod narrat, alterum, quod in inquirendo verſatur. Charaćter cui narrare eſt propoſitum, aptus eſt ad inſtitutionem & traćtationem demonſtrationemq; veri: qui vero occupatus eſt in inquirendo, commode adhibebitur ad exercitationem & controverſias, falſarumque opinionum refutationem. Qui narrat, res fere; qui inquirit, perſonas tangit.

V. In Dialogis Platonis Timæus pertinet ad naturalem diſciplinam, ad Moralem Apologia, ad rationalem Theages, Cratylus, Lyſis, Sophiſta & Politicus. Ad genus elenćticum referendus Parmenides & Protagoras: Criton vero & Phædo, Minos, Sympoſium, Leges, Epiſtolæ, Epinomis, Menexenus, Clitophon, Philebus, ad diſciplinam civilem. In tentarorio genere verſantur Euthyphron, Menon, Jon. Charmides; in inſtitutione Alcibiades, in confutatione Hippias, Euthydemus & Gorgias.

VI. Poſtquam ita & differentiam Dialogorum, quomodo diſtingui debeant, & Charaćteres illorum conſideravimus, adjiciemus inſuper, a quibus Dialogis ad Platonis lećtionem acceſſuros initium capere oporteat. Neq; enim una eſt hac de re omniũ ſententia, ſunt quippe, qui ab epiſtolis incipiunt, ſunt qui a Theage ordiuntur. Alii dialogos Platonis in quadriloquia ſ. Tetralogias diſtrahentes volunt primo loco illam legi, quæ Euthyphronem, Apologiam, Critonem & Phædonem continet. Euthyphronem quidem, quia Socratem in jus vocatum perhibet, Apologiam, ob neceſſariam adverſus impaćtas criminationes defenſionem, Critonem propter ſermones in carcere habitos, & Phædonem, quia in illo Socrates excedit è vita. Hujus quidem ſententiæ *Dercyl-*

λαμβάνει ὁ Σωκράτης. Τῆς δόξης εἰσὶ Δερκυλλίδης, καὶ Θράσυλλος. Δοκοῦσι δέ μοι προσώποις καὶ βίων περιστάσεσιν ἠθεληκέναι τάξιν ἐπιθεῖναι. Ὅ ἐστι μὲν ἴσως χρήσιμον πρὸς ἄλλο τι, οὐ μὴν πρὸς ὃ ἡμεῖς νῦν βουλόμεθα, βουλόμεθα δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ διάταξιν διδασκαλίας τῆς κατὰ σοφίαν εὑρεῖν. Φαμὲν οὖν Πλάτωνος λόγου μὴ εἶναι μίαν καὶ ὡρισμένην ἀρχήν, ἐοικέναι γὰρ αὐτὸν τέλειον ὄντα τελείῳ σχήματι κύκλου. Ὥσπερ οὖν κύκλου μία καὶ ὡρισμένη οὐκ ἔστιν ἀρχή, οὕτως οὐδὲ διὰ τοῦ λόγου.

VII. Οὐ μὴν διὰ τοῦτο ὅπως οὖν καὶ ὡς ἔτυχεν ἐντευξώμεθα αὐτῷ. Οὐδὲ γὰρ εἰ δέοι κύκλον γράφειν ἀφ᾽ οὑτινοσοῦν σημείου ἀρχόμενός τις γράφει τὸν κύκλον, * ἀλλ᾽ ἀφ᾽ ἧς ἂν ἕκαστος ἡμῶν σχέσεως ἔχῃ πρὸς τὸν λόγον ἀρχόμενος ἐντεύξεται τοῖς διαλέγοις. Σχέσεις δὲ πλείους καὶ διάφοροί εἰσιν ἡμῶν πρὸς τὸν λόγον. Ἡ μὲν γὰρ ἐστι κατὰ φύσιν, οἷον εὐφυής, ἀφυής· ἡ δὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν οἷον ὥραν ἔχων τοῦ φιλοσοφεῖν ἢ παραβεβηκώς. Ἡ δὲ κατὰ προαίρεσιν, οἷον φιλοσοφίας καὶ ἱστορίας ἕνεκα ἕξιν, οἷον προτετελεσμένος καὶ ἀμαθής. Ἡ δὲ κατὰ τὴν ὕλην, οἷον ἐνασχολῶν φιλοσοφίᾳ ἢ περιελκόμενος ὑπὸ τῶν περιστάσεων.

VIII. Ὁ μὲν οὖν κατὰ φύσιν εὖ πεφυκώς, καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν ὥραν ἔχων τοῦ φιλοσοφεῖν, καὶ κατὰ τὴν προαίρεσιν ἕνεκα τοῦ ἀρετὴν ἀσκῆσαι προσιὼν τῷ λόγῳ, καὶ κατὰ τὴν ἕξιν προτετελεσμένος τοῖς μαθήμασιν, καὶ ἀφειμένος ἀπὸ τῶν πολιτικῶν περιστάσεων, ἄρξεται ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου πρὸς τὸ τραπῆναι καὶ ἐπιστραφῆναι καὶ γνῶναι οὗ δεῖ τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ὥσπερ πρὸς παράδειγμα καλὸν ἰδεῖν, τίς ἐστιν ὁ φιλόσοφος, καὶ τίς αὐτοῦ ἐπιτήδευσις καὶ ἐπὶ ποίᾳ ὑποθέσει ὁ παρ᾽ αὐτῷ λόγος προσάγεται, δεήσει τῷ Φαίδωνι ἑξῆς ἐντυγχάνειν, λέγει γὰρ ἐν τούτῳ, τίς ἐστι φιλόσοφος, καὶ τίς ἐστιν ἡ (αὐτοῦ) ἐπιτήδευσις, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει τοῦ ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχὴν διήσει τὸν περὶ αὐτῆς λόγον. Μετὰ τοῦτο τῇ Πολιτείᾳ δέοι ἐντυγχάνειν. Ἀρξάμενος γὰρ ἀπὸ τῆς πρώτης παιδεύσεως, ὑπογράφει πᾶσαν τὴν παιδείαν ᾗ χρώμενος ἀφίκοιτο ἄν τις ἐπὶ τὴν τῆς ἀρετῆς κτῆσιν. Ἐπειδὴ δὲ δεῖ καὶ ἐν γνώσει τῶν θείων γενέσθαι ὡς δύνασθαι κτησάμενον τὴν ἀρετὴν ὁμοιωθῆναι αὐτοῖς, ἐντευξώμεθα τῷ Τιμαίῳ. Αὐτῇ γὰρ τῇ τῇ περὶ φύσιν ἱστορίᾳ ἐντυγχάνοντες καὶ τῇ λεγομένῃ Θεολογίᾳ καὶ τῇ τῶν ὅλων διατάξει ἂν (ἀμνήσομεν) τὰ θεῖα ἐναργῶς.

IX. Εἰ δέ τις καὶ ἐν κεφαλαίῳ δύνατ᾽ ἂν κατιδεῖν τὴν προσήκουσαν τάξιν τῶν διαλόγων, τῇ κατὰ Πλάτωνα διδασκαλίᾳ τῷ τὰ Πλάτωνος αἱρουμένῳ. * Ἀναγκαίου γὰρ ὄντος θεατὴς γενέσθαι καὶ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς καὶ τῶν θείων

* Hoc loco videntur quædam excidiſſe, quæ in verſione utcunque è conjectura ſunt ſuppleta. ** Et hoc loco verba quædam deeſſe videntur.

cyllides ſunt & *Thraſyllus*, qui mihi de perſonarum vitarumque ordine ſolliciti fuiſſe videntur, quod alii forte rei non eſt incommodum, nihil autem facit ad hoc, quod in præſenti quærimus. Nunc enim initium & ordinem diſciplinæ, quæ in ſapientia verſatur, invenire ſtudemus. Hinc dixerim ſermonum Platonicorum unum definitumque initium non eſſe, ſed univerſos conjunctim integri perfectique circuli figuræ eſſe ſimillimos. Ut enim circuli nullum certum ac definitum eſt principium, ita nec ſermonum ſive Dialogorum Platonicorum.

VII. Neque tamen propterea perinde erit ubicunque ordiri. Neque enim deſcripturus circulum a quolibet puncto circulum ducit, ſed à quo ipſi maxime eſt ad manum: ſimiliter etiam ut quisque Sermones hoſce lecturus eſt affectus & compoſitus, ita ad alios quoque dialogos primum ſeſe conferet. Habitus vero noſtri complures ſunt & diverſiſſimi. Alii reſpectu naturæ, ut ſunt ingenii dexteritas vel ineptitudo, alii reſpectu ætatis, ut ætas ad ſtudium Philoſophicum matura vel jam effœta: alii ratione electionis, ut qui ſe dat Philoſophiæ vel Hiſtoriæ; alii progreſſuum ratione, ut qui jam profecit, vel adhuc rudis eſt: alii reſpectu generis vitæ, ut cum hic Philoſophiæ navat operam, alter negotiis civilibus diſtrahitur.

VIII. Qui igitur felici ingenio & ætate ad Philoſophiam matura gaudet, tum ratione electionis propterea accedit ad Platonis libros ut in virtute exerceatur, nec non variis jam diſciplinis imbutus eſt, & à negotiis civilibus liber, ab *Alcibiade* faciet initium, ut illuc convertatur flectaturq; animus, & intelligat quantum adhibendum ſit curæ & induſtriæ ad optimū exemplar aſſequendum, videndumque quis ſit Philoſophus, quæ ejus curatio, & qua in re ſermones ipſius verſentur: hinc ſtatim ad *Phædonem* ſe conferet, in quo docet Plato, quisnam Philoſophus ſit, qua in re ſit occupatus, & de immortalitate animi diſputans ſermonē de illa proſequitur. Inde accedet ad *Libros de Rep.* in illis enim à prima usque inſtitutione omnem depinxit doctrinam, qua quisquis utitur virtutis ſibi poſſeſſionem acquirere poteſt. Poſt hæc, ſiquidem virtutis poſſeſſorem, rerum divinarum ſcientiam pro virili comparare ac cæteris conjungere, ſeque illis aſſimilare decet, *Timæum* adire fas erit, in quo hiſtoriam naturalem & Theologiam, totiusque univerſi ordinem ac ſtructuram cognoſcentes ſtrenue nobis res divinas revocabimus in memoriam.

IX. Quod ſi vero quis ſummatim congruentem Dialogorum ordinem perſpicere cupiat, Platonicæ diſciplinæ futurus ſectator, ex

Digitized by Google

θείων, καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ τοῦ καλλίστου νοῦ τυχεῖν, δεῖ πρῶτον ἐκκαθῆραι τὰς ψευδεῖς δόξας τῶν ὑπολήψεων. οὐδὲ γὰρ οἱ ἰατροὶ νενομίκασι πρότερον τῆς προσφερομένης τροφῆς ἀπολαῦσαι τὸ σῶμα δύνασθαι, εἰ μὴ τὰ ἐμποδίζοντα ἐν τούτῳ τις ἐκβάλοι. Μετὰ δὲ τὸ ἐκκαθῆραι ἐπεγείρειν, καὶ προσκαλεῖσθαι δεῖ τὰς φυσικὰς ἐννοίας καὶ ταύτας ἐκκαθαίρειν, καὶ εὐκρινεῖς ἀποφαίνειν ὡς ἀρχάς. Ἐπὶ τούτοις ὡς προκατεσκευασμένης τῆς ψυχῆς, δεῖ αὐτῇ τὰ οἰκεῖα ἐμποιεῖν δόγματα καθ᾽ ἃ τελειοῦται. Ταῦτα δέ ἐστι, φυσικὰ καὶ θεολογικὰ καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ πολιτικά. Ἵνα (δὲ) τὰ δόγματα μένῃ ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἀναπόδραστα, δεήσει ἀποδοθῆναι τῷ τῆς αἰτίας λογισμῷ, ἵνα τις βεβαίως ἔχηται τοῦ προκειμένου σκοποῦ. Ἐπὶ τούτοις δεῖ πεπορεῖσθαι τὸ ἀπαραλόγιστον, ἵνα μὴ ὑπό τινος σοφιστοῦ παρενεχθέντες τρέψωμεν ἐπὶ τὰ χείρω τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν. Ἵνα οὖν ἐκβάλλωμεν τὰς ψευδεῖς δόξας, δεήσει ἐντυγχάνειν Πλάτωνος τοῖς τοῦ πειραστικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις, ἔχουσι τὸ ἐλεγκτικὸν καὶ τὸ λεγόμενον καθαρτικόν. Ἵνα δέ τις τὰς φυσικὰς ἐννοίας εἰς φῶς προσκαλέσοιτο, τοῖς τοῦ μαιευτικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις δεήτει ἐντυγχάνειν. Τοῦτο γὰρ ἐστιν αὐτῶν ἴδιον. Εἴγε ἐν τούτοις ἐστὶ μὲν τὰ φυσικὰ δόγματα, ἔστι δὲ καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ πολιτικὰ καὶ οἰκονομικά, ὧν τὰ μὲν ἐπὶ θεωρίαν καὶ τὸν θεωρητικὸν βίον ἔχει τὴν ἀναφοράν, τὰ δὲ ἐπὶ πρᾶξιν καὶ τὸν πρακτικὸν βίον. Ἄμφω δὲ ταῦτα ἐπὶ τῷ ὁμοιωθῆναι Θεῷ. Ἵνα δὲ τὰ δεθέντα ἄφυκτα ἡμῖν ὑπάρχῃ, τοῖς τοῦ λογικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις, ὄντος καὶ αὐτοῦ ζητητικοῦ, δεήσει ἐντυγχάνειν. ἔχουσι γὰρ τάς τε διαιρετικὰς καὶ ὁριστικὰς μεθόδους, καὶ πρός γε ἀναλυτικὰς καὶ συλλογιστικάς. Δι᾽ ὧν τὰ μὲν ἀληθῆ ἀποδείκνυται, τὰ δὲ ψευδῆ ἐλέγχεται. Πρὸς δὲ τούτοις ἐπεὶ δεῖ καὶ ἀπαραλογίστους ὑπὸ τῶν σοφιστῶν εἶναι, τοῖς τοῦ ἐπιδεικτικοῦ χαρακτῆρος διαλόγοις ἐντευξόμεθα. Ἐν οἷς ἐστιν ἐκμαθεῖν ὅπως τε δεῖ ἐπαΐειν τῶν σοφιστῶν, καὶ ὅπως καὶ ὄντινα τρόπον προσφέρεσθαι κακουργοῦσι περὶ τοὺς λόγους.

Digitized by Google

Platonis ipſius doctrina hoc faciet quam optime. Cum enim contemplatores fieri debeamus animi noſtri, rerumque divinarum, ipſorum denique Deorum, & bonam mentem nobis comparare, ante omnia animus à mendacibus ac falſis opinionibus & præjudiciis purgandus erit. Neque enim Medici prius corpus ex aſſumptis cibis emolumenti quicquam capere poſſe exiſtimant, quam impedimenta ex illo ejiciantur. Peracta purgatione inſitos ſenſus naturales excitari provocarique oportet, tum & illos ſinceros & ad judicandum aptos reddi tanquam principia. Præparatus hunc in modum animus, convenientibus imbuendus eſt doctrinis, quarum ope perficiatur, qualia ſunt de rebus naturalibus, divinis, moralibus ac civilibus. Hæc vero ne excidant ſed fixa inhæreant animo, neceſſe erit revocari ſingula ad rationem, ut à præfixo ſcopo minime aberremus. Hinc contra falſas ratiunculas animus muniendus eſt, ne à Sophiſta aliquo abducti animum in deteriora flectamus. Ut igitur falſas opiniones ejiciamus, fas eſt ut ad tentatorii generis Dialogos Platonicos noſmet applicemus, quippe qui in redargutione & purgatione verſantur. Ad provocandos vero in lucem ſenſus naturales inſtitutorii characteris Dialogis erit opus, horum enim propria hæc eſt virtus, ſiquidem Phyſica, moralia, civilia & œconomica præcepta continent, quorum alia ad Theoriam vitamque contemplativam, alia ad actionem & vitam activam referuntur, in eundem quidem finem utraque, ut Deo ſimiles reddamur. Hæc, in animo recondita, ne exoleſcant, neceſſe fuerit ad Logici characteris Dialogos, qui & ipſi ſunt generis inquiſitorii, facere acceſſum. In illis enim continentur methodi per diviſiones & definitiones, tum per Analyſin & Syllogiſmos, quibus & veræ demonſtrantur ſententiæ, & refutantur falſæ. Præterea ne Sophiſtarum ratiunculis decipiamur, demonſtrativi generis Dialogos tractabimus, qui nos, quatenus audiendi ſunt Sophiſtæ, qua ratione quemque in modum cavillationibus ipſorum occurrere oporteat, optime edocebunt.

CAPUT III.

Notitia Platonicorum digeſta Ordine Alphabeti.

Adimantus Platonis frater: Laert. III. 4.
Ejus Filius ibid. III. 41.

Ælianus Platonicus, cujus commentarios in Timæum Platonis laudat Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 216. Proclus &c.

Æſchines Neapolitanus, Academicus, Melanthii Rhodii diſcipulus, Clitomachi condiſcipulus. Laertius in Aeſchine II. 64. Plutarch. an ſeni gerenda Reſpubl. p. 791.

Agapeſtor ſive *Agameſtor*, de quo vide Plutarchum lib. I. ſympoſ. quæſt. 4. p. 621.

Albinus, de quo dixi capite ſuperiore.

Alcinous, de quo infra lib. IV.

Alexander Seleucienſis Cilix, Peloplaton dictus, diſcipulus Favorini ac Dionyſii Mileſii. Philoſtr. 2. de Sophiſt. p. 568.

Amelius Tuſcus, proprio nomine Gentilianus. Vide quæ ad Eunapium.

Ammonius Alexandrinus, Plotini & Origenis præceptor. Porphyr. vita Plotini.

Ammonius junior, Hermeæ F. Procli diſcipulus, de quo infra lib. V.

Amyclus ſive Amyclas potius, Heracleotes, Platonis diſcipulus, Laert. III. 47. Aelian. III. 19. Var.

Annicerius Aegineta, qui Platonem à Dionyſio ejectum emit, atque hoc facto nomen ſibi comparavit, obſcurus alioqui futurus, ut ait Syncellus p. 259.

Antiochus Philonis auditor. Vide Auguſtinum II. 6. contra Academicos & III. 18. ubi fœneum Platonicum vocat, & Mneſarchum quoq; Stoicum ab eo auditum refert, quod teſtatur etiam Euſebius XV. 9. præparat. è Numenio. Claruit circa Olymp. CLXXV. Hunc Cicero audiſſe ſe refert, quintæ auctorem Academiæ (Sextus I. Pyrrhon. Hypotyp. c. 33.) quem ſecum habuit L. Lucullus, cum in Aſia quæſtorem & poſt aliquot annos Imperatorem ageret. Confer

ſer Ciceronem IV. Acad. quæſt. & Auguſtinum XVIII. 3. de Civ. Dei.

Antonius Rhodius, Porphyrii & Amelii ſub Plotino συμφοιτητής.

Apolloniades Platonis ſervus, Laert. III. 42.

Apollonius Syrus Platonicus. Spartian. in Hadriano c. 2.

Mich. Apoſtolius de quo lib. V.

Arceſilas Pitanæus Crantoris diſcipulus clarus circa Olymp. CXX. auctor mediæ Academiæ, & Epicuri ætate ad invidiā illius Philoſophi peramatus magnique habitus, ut notat Plutarchus contra Colotem p. 1121. Vide & Auguſtinum II. 6. contra Academicos & III. 17. ubi Zenonis Stoicorum Principis ſub Polemone condiſcipulum & poſtea adverſarium fuiſſe Arceſilam refert. Confer. Ciceron. 1. Acad. quæſt. Audivit & Theophraſtum, Diodorum (Cronum) & Pyrrhonem, ut notat Numenius apud Euſeb. XV. præpar. p. 279. ſeq. ubi plura de Arceſila lectu digna. Veriſimile aliquid (cum Carneade) poſuit, ſed nihil eſſe certum, ut notat Hieronymus 2. in Rufin. adde Lactantium III. 4. ſeq. & 6. & quæ ad Heſychium illuſtrem Meurſius, & ad Laerium IV. 28. ſeq. viri docti. Ex eodem Laertio IV. 29. & Plutarcho de fortuna Alex. cognoſcimus nullum librum ab Arceſila ſcriptum eſſe, licet *epigrammata* ejusdem quædam refert. IV. 30. ſeq. & *teſtamenta tria* memorat IV. 43. & *Epiſtolam ad Thaumaſiam* neceſſarium ſuum exhibet 44. Hinc patet, illud ϖροσφώνει IV. 38. non poſſe accipi de librorum inſcriptionibus, ut facit interpres, ſed quod ſolum è Regibus Eumenem acceſſerit & cum eo locutus fuerit Arceſilas. φιλόβοτρυν fuiſſe notavit Phanocritus apud Athenæum VII. p. 276.

Pro Archelao in latina verſione Philopœmenis Plutarchi p. 366. reponendum nomen Arceſilai, ubi legitur Demophanem & Eudemum Megapolitanos, ipſius in Academia familiares fuiſſe.

Archeſtratus Phrearius Laert. III. 41.

Aridelus Arceſilæ æqualis, cujus mentio Laert. IV. 42.

Ariſtides Locrus Platonis diſcipulus. Plutarch. Timoleonte. p. 238.

Ariſtides Quintilianus, de quo infra in Muſicis c. IX.

Ariſtippus Cyrenæus Lacydæ auditor. Numenius apud Euſeb. XVI. præparat. p. 736. diverſus ab Ariſtippo antiquiore Socratico, itidem Cyrenæo, de quo dixi lib. II. c. 23. §. 33.

Ariſto Platonis Pater.

Ariſtocles Meſſenius (licet Peripateticus ſecta) ſcripſerat πότερον σπουδαιό-

τερ☉ Ὅμηρ☉ ἢ Πλάτων, teſte Suida. Plato quoque, antequam Platonis nomen adſciſceret, dictus fuit Ariſtocles.

Ariſtodemus Aegienſis, Plutarchi æqualis, qui in limine libri adverſus Colotem vocat illum τὸν ἐξ Ἀκαδημίας ὀυ ναρθηκοφόρον, ἀλλ' ἐμμανέστατον ὀργιαστὴν Πλάτων☉.

Ariſtonymus ad Arcades Reipubl. conſtituendæ cauſa à Platone miſſus. Plutarchus adverſus Colotem p. 1126.

Ariſtoteles Stagirita Platonis diſcipulus fuit, ſed propriam deinde condidit ſectam, de quo infra cap. VI. ſeq. Quare à Platone factus fuerit alienior, dicet Aelianus III. 19. Var.

Aſclepiodotus Alexandrinus Procli diſcipulorum optimus, Damaſcii magiſter. Vide Ionſium III 18. *Commentarius in Platonis Timæum* allegatur ab Olympiodoro in IV. Meteorolog. Multa de hoc Aſclepiodoto & diligenti ejus naturæ inquiſitione Suidas, qui Aſclepiodoti quoque Medici meminit in Σωρανός. Sed alius, qui ſub Diocletiano vixit, & ejus res coſignaſſe videtur, ut conjicere licet è Vopiſco in Aureliano c. XLIV.

Aſclepius Trallianus, Ammonii Hermeæ diſcipulus.

Aſpaſii commentaria in Platonem memorat Porphyr. in vita Plotini.

Athenagoras, cui Boethus inſcripſit librum περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων. Photius cod. CLV.

Atticus Platonicus Philoſ. ſub M. Aurelio Antonino claruit teſte Syncello p. 353. Ex ejusdem adverſus Ariſtotelem diſputationibus loca præclara ſervavit Euſebius XV. 4 — 9. præparat. & 12. & 13. Attici Platonici ὑπομνήματα memorat Porphyrius vita Plotini.

Cardinalis *Beſſario*, de quo libro V.

Bictus Platonis Servus, Laert. III. 42.

Bionis Boryſthenitæ vita inter Academicos recenſetur à Laertio IV. 46. ſeq. licet ſect. 51. ait eum τὴν ἀρχὴν h. e. omnino τὰ Ἀκαδημαϊκὰ παρῃτήσασθαι, Cratetis Academici factum primum auditorem IV. 23. tum Theodori Athei, denique Theophraſti Peripatetici. De hoc Bione fuſe Clariſſ. Baylius in Lexico. Xenocrates eum reſponſo indignum habuit teſte Laertio IV. 10. Vide & Numenium apud Euſebium XIV. præparat. p. 731.

Boëthus, cujus λέξεων Πλατωνικῶν συναγωγὴν & περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων refert Photius cod. CLIV. Neſcio idemne Boethus, ad quem de anima reſcripſit Porphyrius teſte Euſebio XIV. 10. XV. 11. & 16. præparat. Evangelicæ.

Byr-

Byrſon Academicus Platonis auditor, quem perſtringit Ephippus Comicus apud Athenæum XI. p. 599. Alius Byrſon ſive Bryſon Pythagoricus, de quo ſupra lib. I. c. 13.

Caji Platonici συγγράμματα memorat Porphyr. in vita Plotini.

Callimachus quidam Platonis amicus Laert III. 42. 43.

Callippus Athenienſis Platonis diſcipulus Dioni familiaris Athen. XI. p. 508. Laert. III. 46. Plutarch Dione & Timoleonte. Suid.

Carneades Cyrenæus Olym. CXII. 4. defunctus, nihil ſcripſit, præter Epiſtolas, & in his quandam ad Ariarathen Cappadociæ Regem. Vixit annos XC. vel ſaltim LXXXV, eloquentia nulli ſecundus, & ἐποχῆς aſſertor adverſus Chryſippum ſtrenuiſſimus. Tertiæ princeps Academiæ, ſucceſſor Hegeſini Pergameni, adverſus Zenonem Stoicum ſcripturus, ſive (ut rectius Valerius Max. VIII. 7.) diſputaturus, cerebrum ellebro purgavit, teſte Gellio XVII. 15. De eo vide, quæ viri docti ad Laertium IV. 62. ſeq. Plutarchus Catone Majore p. 349. Cicero, Sextus Empiricus, Numenius apud Euſebium XIV. p. 736. ſeq. præparat. Auguſtinus III. 17. contra Academicos ſeq. Athenienſem vocat Syneſius f. 19. & Philoſtratus 1. Sophiſt. p. 490 quia Athenis docuit, Suidas auten à Cyrenæo Carneade (quem perinde ut Heſychius Illuſtris vocat λίβυν, forte propter Clitomachum ejus diſcipulum) perperam diſtinguit, & Anaxagoræ diſcipulum vocat, ſcilicet, quia ſceptices princeps creditur Anaxagoras. De ætate Carneadis vide Petavium c. 8. Exerc. Miſcell. Gaſſendum IV. 8. de vita Epicuri, & Jonſium II, 14. De Carneade ejusque dogmatis Baylium in Lexico. Orationem ejus pro Philoſophis Romæ habitam in Senatu, ex ingenio confingere reddereque auſus eſt Græco Stylo Petavius p. 217. Orat. Imaginem Carneadis exhibet editio Laertii Wetſteniana, aliam præterea Gronovius T. 4. theſauri Antiqu. græc. litera u. Fuit & Carneades Cynicus, de quo Eunapius: tum Carneades frigidus poeta elegiarum, cujus Laertius mentionem facit. De Carneade Epicuri æquali & familiari, quem à noſtro eſſe diverſum, non usque adeo conſtat, neque ego credo, vide, ſi placet, Ionſium.

Cenſorinus Academicus, cujus meminit Alexander Aphodiſeus lib. I. c. 13. quæſtionum & ſolutionum.

Chabrias & Phocion Imperatores fortiſſimi Athenienſium, ex Academia prodierunt, teſte Plutarcho adverſus Colotem p. 1126. Phocion Platonem primum, dein Xenocratem audivit, idem in Phocione p. 743.

Cha-

Cheron Pelleneus, Platonis & Xenocratis diſcipulus, Athen. XI p. 509.

Charmides Clitomachi diſcipulus, quem nonnulli cum Philone quartæ faciunt principem Academiæ. Vide Sextum lib. I. c. 33. Pyrrhon. Hypotheſ. & Euſeb. XV. præp. p. 726. Ciceronem Oratore c. 16.

Chion Heracleenſis. Vide, quæ dixi lib I. c. 10. §. 5.

Clearchum in *Platonis encomio* laudat Laertius III. 2. Hieron. 1. in Jovinianum.

Clemens Alexandrinus in ſcriptis ſuis ſatis teſtatur Platonis ſe dogmatibus favere. Confer Albertinum de Euchariſtia p. 266. ſq.

Actium Clementem ad quem ſcripſit Plinius lib. I. Epiſt. 10. pro Platonico Philoſopho ſine cauſa habet Baronius ad A. C. CIX. 53.

Clitomachus Diogneti F. Carthaginienſis (Max. Tyrio inde diſſ. XXIX. p. 294. λίβυς) patria lingva Asdrubal, Carneadis diſcipulus atque in Athenienſi ſchola (curiam vocat Symachus X. 25. Epiſt.) ſucceſſor, & ſcriptor voluminum ultra CCCC, in quibus Magiſtri ſui potiſſimum dogmata illuſtravit. Vide Numenium apud Euſeb. XIV. præparat. p. 739. Laertium IX. 67. Ciceronem IV. Academ. quæſt. qui eum ad Lucilium Poëtam & L. Cenſorinum ait ſcripſiſſe (qui Anno U. C. DCIV. Conſul fuit) memoratque ejus *quatuor libros de ſuſtinendis aſſenſionibus & conſolationem ad captivos cives ſuos* poſt patriam à Romanis everſam. *Primum* ipſius *de ſectis librum* laudat Laertius in Ariſtippo II. 92. De Atheiſmo ei imputato vide Reineſii Var. Lect. III. 6. p. 444. ſeq. De Clitomacho etiam diligenter agit Jonſius II. 14.

Coriſcus Scepſius. Platonis diſcipulus. Laert. III. 46 Cum Socratem prius audiiſſet, teſte Strabone lib. XIII. p. 608. Ad Eraſtum & Coriſcum exſtat Platonis Epiſtola.

Crantor Solenſis, Polemonis auditor Laert. IV. 17. & prius ſub Xenocrate condiſcipulus id. 24. πρῶτος Πλάτωνος ἐξηγητὴς teſte Proclo 1. in Timæum. Cratetis Athenienſis amicus & Arceſilæ. Vide Laert. IV. 22. Euſebium præparat. XIV. p. 731. Commentaria ad tres myriades ςίχων ſive verſuum 30000 reliquiſſe, quorum nonnulla ad Arceſilam referebantur, præterea poemata compoſuiſſe teſtatur idem Laertius IV. 24. & 25. E ſcriptis ejus nullum celebrius libello brevi ſed aureolo, ut ait Cicero in Lucullo, quem fecit *de luctu*. Laert. IV 27. Allegatur à Cicerone 3. Tuſc. Plutarcho conſolat. Ad Apollon. Ex Crantoris commentariis locum affert Sextus

X.

Digitized by Google

X. contra Math. p. 447. ſeq. Fuit & alius Crantor Comicus, Stobæo laudatus

Crates Tarſenſis, Laert. IV. 23.

Cronius Pythagoricis & Platonicis à Porphyrio accenſetur in vita Plotini.

Damaſcius Syrus, de quo libro V.

Delius Epheſius, Platonis amicus, qui Alexandrum M. ad bellum contra Perſas ſuſcipiendum maximè eſt adhortatus, teſte Plutarcho p. 1126. contra Colotem

Demetrius Platonis amicus Laert. III. 43. & diſcipulus, patria Amphipolites. id. III. 46.

Alius *Demetrius* Platonicus, qui vixit tempore Ptolemæi undecimi, cognomento Dionyſii, memoratus Luciano lib. de calumnia, & forte Marco Antonino VIII. 25. Nam Gatakerum puto falli, qui Demetrium Phalereum ab Antonino innui ſuſpicatur.

Demochares Arceſilæ familiaris. Laert. IV. 41.

Democritus junior, cujus meminit Porphyrius in vita Plotini.

Demophanes Megapolitanus, Arceſilæ diſcipulus, Plutarch. Philopœmene p. 356.

Demoſthenes Rhetor, Platonis auditor. Laert. III. 46. & II. 108. Confer Dionyſ. Halic. & Epiſtolas Demoſth Sunt qui referunt à Platone dimiſſum, quod nimius verborum captator eſſet. Anonymus Schol. in Ariſtotelis Rhetor. lib. 3. p. 51. Ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτων ἀπεδίωκε τῆς αὐτοῦ διατριβῆς τὸν Δημοσθένην ὡς θηρολέξην.

Dercyllides ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας laudatur à Porphyrio apud Simplic. in 1. Phyſ. Idem opus puto reſpici ab Albino in Iſagoge cap. VI. Scripſit & *in Timæum Platonis*, Proclo teſte. Alius Dercyllides Lacedæmonius ad Pyrrhum legatus, cujus dictum refert Plutarchus Apophthegm. Lacon. & Stobæus Serm. 7. unde emendandus Maximus, apud quem male editum eſt Κερκυλλίδας.

Didymus Arejus, πιθανῶν καὶ σοφισμάτων λύσεις libri 2. Suid. περὶ τῶν ἀρεσκόντων Πλάτωνι. Euſeb. XI. 23. præparat.

Dio Syracuſanus inter Platonis diſcipulos refertur à Laertio III. 46. Confer Plutarchum in Dionis vita, & contra Colotem p. 1126. Ælianum III. 4. Var. & 17. Inter eos, qui Sympoſia ſive λόγους παρὰ πότον γεγραμμένους literis conſignarunt, refertur ab eodem Plutarcho in limine quæſtionum Convivalium. Idem teſtatur Callippum in-

H ter-

terfectum eſſe eodem pugione, quo Dionem, amicitiam ſimulans interfecerat. p 553. de ſera Numinis vindicta.

Diocles Cnidius, è cujus διατριβαῖς nonnulla de Arceſila profert Numenius apud. Euſeb. XIV. præparat. p. 731.

Dionyſius Areopagita, de quo libro IV.

Dionyſius Halicarnaſſenſis junior.

Dionyſius Platonis Servus. Laert. II. 42.

Domninus Laodicenus ſive Lariſſæus Syrus Syriani diſcipulus, de quo Marinus in vita Procli c. 25. Damaſcius in vita Iſidori apud Photium, & ex utroque Suidas. Scripſit ὅλην πραγματείαν καθαρτικὴν τῶν δογμάτων τοῦ Πλάτωνος. Alius Domninus Chronographus, qui frequenter in Malalæ Chronico allegatur, & Clariſſimo Bentlejo videtur fuiſſe Epiſcopus Antiochenus, & Hiſtoriam ab orbe condito deduxiſſe ad tempora Juſtiniani, pag. 73. Epiſt. ad Johann Millium.

Ecdemus Megapolitanus Arceſilæ diſcipulus. Plutarch. Philopœmene pag. 356.

Eraſtus Sceplius Platonis diſcipulus. Laert. III. 47. Eraſtum, & Coriſcum (de quo ſupra) Socraticos vocat Strabo lib. XIII. p. 608.

Eratoſthenes Cyrenæus (Stoicus) ἐν τῷ Πλατωνικῷ laudatur à Theone Smyrnæo. Δεύτερον ſive νέον Πλάτωνα dictum refert Suidas in Ἐρατοσθ.

Evæon Lampſacenus Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Evagon Lampſacenus Platonis diſcipulus. Athen. XI. p. 508. Idem cum Evæone jam memorato, ſed utra ſcriptura præferri debeat, incertum eſt.

Evander Phocenſis, Lacydis Succeſſor, ut Evandro ſucceſſit Hegeſinus. Vide Ciceronem Lucullo, & Laert. IV. 60. Numenium apud Euſeb. XIV. præparat. p. 736.

Eubulus Athenis Platonicus διάδοχος. Porphyr. vita Plotini, qui συγγράμματα ejus quædam περὶ Πλατωνικῶν ζητημάτων Romam miſſa memorat.

Euclides, cujus meminit idem Porphyr. in vita Plotini.

Eudorum Academicum in Categorias Ariſtotelis ſcripſiſſe teſtatur Simplicius in Categ.

Eudoxus Cnidius Platonis auditor, Aſtrologus inſignis, de quo dixi infra c. V. Platoni in Ægyptum proficiſcenti comes fuit teſte Strabone lib. XVII. Platonem audiiſſe teſtantur Sotion apud Laertium VIII.

Digitized by Google

VIII. 86. Cicero, Plutarchus aliique, ſed poſtea τὴν ἀρχὴν αὐτὸν παρεπέμψατο, omnino ipſum miſſum fecit. Laert. VIII. 87.

Euphræus Oreites, quem Plato miſit ad Perdiccam commendaturus Philippum, qui poſtea Rex fuit Macedonum. Athen. XI. p. 506. Idem p. 508. non εὐφραῖος appellatur ſed εὐφρατος.

Euphrates, quem laudat Plinius lib. I. Epiſt. 10. non Platonicus fuit, ut viſum Baronio ad A. C CIX. 53. ſed Stoicus, licet Plinius eum ait Platonicam illam ſublimitatem & latitudinem diſputando effingere.

Eurymedon Myrrhinuſius, Platonis amicus. Laert. III. 42. 43.

Favorinus Arelatenſis Gallus, Hermaphroditus & Eunuchus ἀκόλαστος * quem paulo ante ſuam ætatem claruiſſe teſtatur Lucianus in Eunucho T. 1. p. 483. ſeq. Καί τις Ἀκαδημαϊκὸς Εὐνοῦχος ἐκ Κελτῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἕλλησι. Sub Trajano nimirum & Adriano illi invidente floruit, ut notatum Suidæ in Φαβωρ. & Ἀδρ. Confer Spartianum in Adriano c. XV. Dionem lib. LXIX. in Excerptis Peireſc. p. 713. Syncellum p. 350. Dionis (Chryſoſtomi) diſcipulus & Epicteti (Gell. XVII. 19.) etſi utriusq; valde diſſimilis fuit: familiaris Herodis Attici, quem Bibliothecæ ſuæ & domus, quam Romæ habuit, heredem reliquit. Polemonis Smyrnæi Sophiſtæ æmulus, ut traditum Philoſtrato 1. de Sophiſt. p. 493. ſq. Plurima compoſuiſſe Suidas auctor eſt, & ſcriptorum multitudine cum Plutarcho Chæroneo contendiſſe. De amicitia, quæ inter utrumque interceſſit, teſtatur liber de primo frigido, quem Favorino Plutarchus inſcripſit: & inter deperdita Plutarchi memoratur à Lampria ἐπιστολὴ πρὸς Φαβωρῖνον περὶ φιλίας. Sed & Favorinus librum ſcripſit, cui titulum fecit, Plutarchus. E plurimis Favorini ſcriptis hæc in veterum ſcriptis laudantur:

Πρὸς Ἀδριανὸν περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galen. T. 1. p. 6. libello περὶ ἀρίστης διδασκαλίας.

Περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. infra in Πλούταρχος.

Ἀλκιβιάδης Galen. T. 1. p. 6.

Ἀπομνημονευμάτων libri ſæpe laudati Laertio, qui quintum allegat III. 40. VIII. 12.

Πρὸς Ἀρίσταρχον περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galenus T. 1. p. 6.

Ἐπὶ τῷ ἀνδρῷ λόγος. Philoſtr. p. 495.

Λόγος ὑπὲρ τῶν βαλανείων. Philoſtrat. loco laudato.

Γνωμολογικά. Suid.

H 2 περὶ

* Confer Muretum X. 11. Var. Lect.

Περὶ τῆς διαίτης τῶν φιλοσόφων Suid.

Περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας πρὸς Δύσωνα. Galen. T. 1. p. 6.

Πρὸς Ἐπίκτητον. In hoc introduxerat Oneſimum Plutarchi ſervum cum Epicteto colloquentem. Meminit Galenus T. 1. p. 6. & contra ſcripſiſſe ſe teſtatur librum ὑπὲρ Ἐπικτήτου πρὸς Φαβωρῖνον: de libris propriis T. 4. p. 367.

Ἐπιτομὴ πυῤῥώνεια. Stephanus in ῥοπεῖς.

Τὸν ἥλιον μὴ εἶναι καταληπτόν. Galen. T. 1. p. 8.

Κυρηναϊκά. Stephanus in Ἀλεξάνδρεια.

Μητρῷον inter Favorini ſcripta male refert Voſſius de Hiſt. Gr. p. 213. è male intellecto loco Laertii II. 40. Confer Jonſium p. 244.

Λόγος ὑπὲρ τῶν μονομάχων. Philoſtr. p. 495.

Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας Suid.

Ἐπιτομὴ πυῤῥώνειος τῆς Παμφυλίας. Stephanus in ῥοπεῖς. Sed recte Holſtenius poſt πυῤῥώνειος facit ſtigmen

Παντοδαπῆς ἱστορίας libri, ſive ut apud Stephanum in πλεμπλις, παντοδαπῆς ὕλης ἱστορικῆς, ſæpe allegantur à Laertio, qui octavum librum laudat III. 24. & VIII. 47. Ex Photii cod CLXI. ubi refert Sopatrum ad librum tertium Eclogarum ſuarum uſum fuiſſe παντοδαπῇ ὕλῃ Favorini, colligas hoc opus digeſtum fuiſſe ordine literarum.

Περὶ Πλάτωνος Suid.

Πλούταρχος, ἢ περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. Galenus in libro contra Favorinum περὶ ἀρίστης διδασκαλίας T. 1. p. 6. ubi teſtatur eum in hoc libro concedere, quod detur aliquid βεβαίως γνωστόν.

Τὰ εἰς Πρόξενον Favorino ſuppoſita, atque indigna, judice Philoſtrato pag. 495.

Προτρεπτικὸς ὑπομνήματα ἐθνικῶν. Steph. in Αἰθίοψ.

Πυῤῥωνείων τρόπων libri X. Gell. XI. 5. Hiſce inter Philoſophicas Favorini diſputationes palmam tribuit Philoſtratus p. 495. ſq. teſtatus eum bis inter alia oſtendiſſe, Pyrrhoneos quoq;, licet de omnibus dubitantes, tamen poſſe judicio civili experiri, & cauſas agere.

Περὶ Σωκράτους καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἐρωτικῆς τέχνης. Suid. Hunc librum impugnaverat Galenus in ſcripto, cui titulus, πρὸς τὸν Φαβωρῖνον κατὰ Σωκράτους. Meminit ipſe de libris propriis T. 4. p. 368.

Fuit & alius Favorinus iisdem temporibus Peripateticus. Plutarch. VII. 10. ſympoſ. & alius Rhetor latinus antiquior, è cujus Oratione, qua legem Liciniam de ſumtu minuendo ſuaſit, refert nonnulla Gel-

Digitized by Google

Gellius XV. 8. Sed ibi pro Favorini nomine Augurinum reponere malit Jacobus Gronovius, refragantibus licet veteribus libris.

Claudius Galenus, de quo infra lib. IV. præter opus etiamnum exſtans περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων, ſcripſerat, ut ipſe de libris propriis T. 4. p. 368 refert, περὶ τῆς Πλάτωνος αἱρέσεως librum I. περὶ τῶν ἐν τῷ Πλάτωνος Τιμαίῳ ἰατρικῶς εἰρημένων commentarios IV πρὸς τοὺς ἑτέρως ἢ Πλάτων περὶ ἰδεῶν δόξαντας, libros III. περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα λογικῆς θεωρίας. Πλατωνικῶν διαλόγων συνόψεως libros VIII. Περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων, Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν καὶ δυνάμεων.

Georgius Corinthius. Themiſt.

Glauco Platonis Frater. Laert. III. 4.

Harpocratio Argivus Cæſaris (Auguſti) familiaris, ſcripſit ὑπόμνημα in Platonem libris XXIV. & λέξεις Πλάτωνος libros II. Suid.

Hegeſander Delphus ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τῆς πρὸς πάντας τοῦ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων. Athen. XI. p. 507.

Hegeſinus Pergamenus Evandro ſucceſſit, ut Hegeſino Carneades, teſte Cicerone in Lucullo & Laertio IV. 60. Clementis Alex. codices 1. Strom. p. 301. vocant Hegeſilaum & mediam Academiam in eo defeciſſe teſtantur.

Hegias Platonis Amicus. Laert. III. 43.

Heraclides Aenius Platonis diſcipulus. Laert. III. 46. Vide infra in Pithon.

Heraclides Ponticus Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Hermeas Syriani diſcipulus, de quo infra lib. V.

Hermodorus, qui Platonis libros apud Siculos divulgavit. Cic. XIII. 21. ad Attic. Zenobius, Vaticana appendix & Suidas in proverbio λόγοισιν Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται.

Hermophilus Philoſophus cœcus, qui Theopompum Geometricam ſine radio docuit, teſte Claudiano Mamerto III. 11. de ſtatu animæ.

Heſtiæus Perinthius Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Juſtinus Heſychius. Infra in Numenio.

Hierius Procli diſcipulus, filius Plutarchi Athenienſis.

Hierocles, de quo ſupra lib. II. c. 12.

Hippothales Athenienſis, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Hyperides Rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.

Jamblichus, de quo infra lib. V.

Iſidorus Procli & Marini familiaris, Gazæus, cujus vitam ſcripſit Damaſcius

ſcius apud Photium cod. CCXLII. Vide & Suidam in Συζιαιός, Ἰσίδωρ☉ &c.

Juſtinus Heſychius, Apameenſis. Vide infra in Numenio.

Lacydes Cyrenæus, Arceſilai ſucceſſor, novæ princeps Academiæ ſecundum Laertium IV. 59. Attalo Regi Pergameno charus, obiit Olymp. CXXXIV. 4. ante Chriſtum CCXLI. Meminit Plutarchus de dignoſcendo adulatore p. 63. & Numenius apud Euſeb. XIV. 7. præparat. ubi ab avaritia οἰκονομικοῦ cognomentum tuliſſe, & à ſervis furibus dogmate ipſius, quo nihil comprehendi poſſe ſentiebat, pulchre deluſum commemorat.

Leo ſive *Leonides*. Vide lib. I. c. 10. § 5. & hoc libro III. cap. 1. inter ſcripta Platoni ſuppoſita num. XLI.

Dionyſius Longinus, de quo infra lib. IV.

Lupercus Berytius ſub Galieno Imp. clarus Grammaticus, ſcripſit inter alia teſte Suida περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνος, ad locum in Theæteto p. 77. edit. Baſil.

Lycurgus Rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.

Lyſicles Athenienſis. Laert. in Cratete Athenienſi IV. 21.

Manæchmus Alopecenſis, Philoſophus Platonicus, qui teſte Suida ſcripſit præter alia Philoſophici argumenti, libros tres in Politiam Platonis.

Marinus Neapolitanus Procli ſucceſſor, de quo infra lib. V.

Maximus Tyrius ſub Antonino clarus. Num etiam Veriſſimi Imp. Præceptor, cum Apollonio Stoico & Baſilide Scythopolita? Ita videor mihi poſſe colligere è Syncello p. 351. Dixi de hoc infra lib. IV.

Melantas, cui Boethus Lexicon Platonicum inſcripſit, teſte Photio Cod. CLIV.

Melanthius Rhodius, cujus ſvavitatem prædicat Cicero in Lucullo.

Menedemus à Platone miſſus ad Pyrrhæos Reip. conſtituendæ cauſa. Plutarch. contra Colotem p. 1126. Eretrienſis, Platonis auditor Laert. II. 134. & Heſych. Illuſtris.

Mentor Bithynus, Carneadis diſcipulus. Vide Laertium IX. 63. Numenium apud Euſeb. XIV. p. 738. præparat.

Metrodorus Stratoniceus. Cic.

Metrophanes Lebadienſis, Rhetor, ſcripſit inter alia περὶ τῶν χαρακτήρων Πλάτωνος, teſte Suida.

Mneſiſtratus Thaſius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 47.

Ni-

Digitized by Google

Nicolaus Damaſcenus dicitur etiam Platonicus à Suida in Νικόλ. Sed Peripateticum fuiſſe, præter Suidam ipſum conſentiunt Plutarchus, Athenæus & alii.

Nigrinus, de quo Lucianus. T. I. p. 21.

Numenius Apameenſis Pythagoricis & Platonicis à Porphyrio in Plotini vita accenſitus ſcripſit libros περὶ τῆς τῶν Ἀκαδημαϊκῶν πρὸς Πλάτωνα διαστάσεως, è quorum primo præclara fragmenta ſervavit Euſebius XIV. 5. ſeq. præparat. Περὶ τῶν Πλάτωνος ἀπορρήτων id XIII. 5. è libro περὶ τἀγαθοῦ XV. 17. Plura ejus ſcripta memorat Origenes 3. contra Celſum p. 198. Ἔποπα, & περὶ ἀριθμῶν, περὶ τόπου & τρίτον περὶ τἀγαθοῦ. Alius Numenius Grammaticus, qui inter Arati interpretes recenſetur. Numenii Philoſophi dogmata omnia edidicit *Amelius*, qui inde centum fere libros commentariorum collegerat, teſte Porphyrio, quos deinde dono dedit *Juſtino Heſychio* Apameenſi, quem filium adoptaverat. Fuit & Numenius Heracleotes, cujus ἁλιευτικὸν, & περὶ δείπνων laudat Athenæus.

Olympiodori Platonici duo fuerunt, unus, ad quem Iſidorus Peluſiota II. 256. Epiſt. Alter Damaſcio junior, cujus commentarii in quoſdam Platonis dialogos exſtant MSS. Fuit & tertius Olympiodorus Peripateticus, quem audivit Proclus. Vide quæ infra libro V.

Onoſander, de quo infra cap. XXIX.

Origenes, Porphyr. vita Plotini, qui ejus librum de dæmonibus memorat. Vide, ſi placet, quæ ſcripſi ad Eunapium.

Alius *Origenes Adamantius* Chriſtianus, ſed in multis & ipſe Platoniſſans, de quo infra lib. IV.

Pamphilus Epicuri Præceptor, cum Pamphilo Grammatico Alexandrino (ut fecit Suidas) non confundendus. Laert. X 14.

Philippus Opuntius. Vide quæ ſupra c. I. inter ſcripta Platonis num. XXXV. Alius *Philippus Chollideus* Laert. III. 41.

Philo quartæ Academiæ auctor, Clitomachi diſcipulus, de quo Numenius apud Euſeb. XIV. 9. præparat. Cicero eum audivit XIII. 1. ad familiar. itaque Philonis partes ſibi ſumpſit in libris Academicarum quæſt. ut teſtatur IX. 8. Audivit etiam Antiochus teſte præter alios Auguſtino, qui vocat *hominem circumſpectiſſimum, qui ad Platonis auctoritatem, Academiam, legesque revocare adverſarios cedentes jam cœperit*. III. 18. contra Academicos.

Philo Judæus, de quo libro IV.

Phocion, Athenienſium Imperator. Vide ſupra in Chabria & Cleone.

Phor-

Phormio ad Eleos à Platone miſſus Reipublicæ conſtituendæ cauſa. Plutarch. p. 1126. contra Colotem.

Pithon Aenius, qui cum fratre Heraclide Thraciam Coty interfecto tyrannide liberavit, Platonis diſcipulus fuit teſte Laert. III. 46. & Plutarcho contra Colotem p. 1126. Aliis Python: at apud Ariſtotelem V. 10. Politic. male Paron. Vide Menagii notas ad laudatum Laertii locum.

Gemiſtus Pletho, de quo libro V.

Plotinus, de quo, ut de *Plutarcho* Chæronenſi, dixi libro IV.

Plutarchus Athenienſis, Syriani præceptor, de quo libro V.

Polemarchus Eudoxi familiaris. Simplicius ad 2. de cœlo.

Polemo Athenienſis, Xenocratis auditor, quo viſo & audito ad frugem rediit, & qui luxuria antea diffluxerat, Philoſophiæ operam dedit, ut præter Plutarchum & alios Menagio ad Laert. IV. 16. laudatos tradunt Cicero IV. Acad. qu. Arrianus III. 1. & IV. 11. Epictetearum, Themiſtius p. 92. Orat. Origenes III. contra Celſ. p. 152. Choricius in laudatione Procopii Gazæi inedita, aliique. Xenocrati ſucceſſit in Academia Ol. CXVI. ⅜ ante Chriſtum CCCXV. Multa ſcripſiſſe Laertius IV. 20. & Suidas teſtantur, ſed nullo ejus monumento ingenii nomine tenus laudato, & ſuo jam tempore nullum amplius exſtitiſſe Suidas affirmat. Polemo ἐν τοῖς περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου allegatur à Clemente VII. Strom. p. 117. & forte ex eodem libro petitum, quod de beatitudine ex Polemonis ſententia refert. II. Strom. p. 410. & quod Cicero IV. de finibus, Polemonem ait planiſſime ſummum bonum dixiſſe ſecundum naturam vivere, p. 109. Phyſiognomica quæ exſtant alterius Polemonis eſſe videntur, ut dixi infra cap. VI. Diſcipuli Polemonis Athenienſis fuere præter Zenonem & Arceſilam (Cic. 1. Academ. qu. Euſeb. præparat. XIV. p. 729.) Crates & Crantor, in quibus deſiit vetus Academia teſte Clemente 1. Strom. p. 301. Alius *Polemo* Platonicus Plotini diſcipulus, de quo Porphyrius in Plotini vita.

Polis, cui Siciliam adnaviganti Plato exportandus à Dionyſio traditus fertur. Syncell. p. 258.

Porphyrius, de quo dixi libr. IV.

Potamo Alexandrinus, Plotini diſcipulus, teſte Porphyrio.

Priſcianus Lydus Simplicii æqualis, teſte Suida in πρέσβεις. Dixi de eo infra cap. IX. ubi de Theophraſto.

Procles

Digitized by Google

Procles Xenocratis diſcipulus, cujus *librum de Iſthmiis* allegat Plutarchus V. 3. Sympoſ.

Proclinus, qui in Troade verſatus eſt. Porphyr. in vita Plotini.

Proclus Syriani diſcipulus, de quo infra lib. V. & ad vitam ejus à Marino ſcriptam.

Mich. Pſellus de quo itidem lib. V.

Ptolemæus Platonicus, qui ſcripſit in Timæum, teſte Proclô.

Pythocles Arceſilæ familiaris. Laert. IV. 41.

Nicolaus Rhetor Plutarchi Athenienſis & Procli diſcipulus, de quo Suidas & Marinus in Procli vita.

Serapio Alexandrinus, Rhetor, qui deinde Philoſophiæ operam dedit ſub Plotino, ut refert Porphyrius in hujus vita.

Severus Platonicus, cujus συγγράμματα memorat Porphyrius vita Plotini. Scripſit in Timæum Platonis, teſte Proclo, & librum περὶ ψυχῆς, è quo fragmentum apud Euſebium XIII. 17. præparat. Mentio Severi Platonici ſæpius in Damaſcio de vita Iſidori apud Photium cod. 242. Eum cum Severo Imp. perperam confundit Photii interpres A. Schottus.

Severianus Procli diſcipulus. Suid. Σεβῆρ. è Damaſcio in vita Iſidori.

Simplicius Cilix Ammonii Hermeæ & Damaſcii diſcipulus, de quo infra lib. V.

Soſthenes Platonis amicus. Laert. III. 43.

SPEUSIPPUS Athenienſis, Potonæ Platonis Sororis Filius. Laert. III. 4. & teſtamenti ejus una cum ſoſthene & aliis curator. id. III. 43. diſcipulus, 46. Platoni ſucceſſit Olymp. CVIII. 1. ante Chriſtum CCCXLVIII. & Academiæ præfuit per annos octo, id. IV. 1. ſucceſſore relicto Xenocrate, id. 2. & Suidas. Scripta ejus refert Laertius IV. 4. ſeq. verſuum 34075. * fuiſſe teſtatus, quæ Ariſtoteles poſt Speuſippi mortem tribus talentis ſive 2250. thaleris emit, ut præter Laertium narrat Gellius III. 17. In his fuerunt præter alia Λυσίας, Κέφαλος, Κλεινόμαχος, Ἀρίστιππος, Μανδρόβυλος πρὸς Γρύλλον & Ὅροι ſive *definitiones*, quas viri docti easdem eſſe putant cum iis, quæ inter Platonis ſcripta leguntur, ut ſupra cap. 1. num. XLVIII. dixi· Definitionem beatitudinis ex Speuſippi mente dat Clemens 2. Strom. p. 418. Speuſippi librum, cui titulus

I Πλά-

* Non 43475. ut legas in præclara Wetſteniana edit. Nam ςίχοι μ, γ' explicandum myriades γ' porro δ quatuor chiliades denotat.

πλάτωνος περὶ δείπνου ſive Περίδειπνον, ut Meurſius legit. p. 1610. Bibl. Atticæ, laudat Laertius III. 2. nec abſurde tum idem Meurſius, tum Jonſius lib. 1. c. 10. ſuſpicatur non aliud fuiſſe ſcriptum, quam Laertio IV. 5. memoratum πλάτωνος ἐγκώμιον, quod videtur etiam allegare Hieronymus 1. Contra Jovinian.. *Epiſtolam ad Philippum* Macedoniæ Regem, Athenæus XI. p. 506. *Epiſtolam ad Dionem* Plutarchus de amico ab adulatore diſcernendo p. 70. Speuſippum ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων Laertius in Parmenide IX. 29. Idem liber fuit, ſi Meurſium audimus, qui Laertio IV. 4. vocatur Φιλόσοφος, ſive ut ſcribendum conjicit, φιλόσοφοι. Ibidem Laertius inter Speuſippi ſcripta etiam memorat librum περὶ φιλοσοφίας. Sed & μαθηματικὸν, è quo petita videntur, quæ Speuſippum laudans refert Proclus 3. in Euclidem p. 50. Vide eundem lib. 2. p. 22. Libellum de numeris Pythagoricis auctor Theologumenon Arithmeticæ p. 61. Καὶ Σπεύσιππος ὁ Ποτώνης μὲν υἱὸς τῆς τοῦ Πλάτωνος, διάδοχος δὲ Ἀκαδημίας πρὸ Ξενοκράτους ἐκ τῶν ἐξαιρέτως σπουδασθεισῶν ἀεὶ Πυθαγορικῶν ἀκροάσεων, μάλιστα δὲ τῶν Φιλολάου συγγραμμάτων βιβλίδιόν τι συντάξας γλαφυρόν, ἐπέγραψε μὲν αὐτὸ περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν. Etiam in aliis dogmatibus veſtigia Pythagoricorum preſſiſſe Speuſippum conſtat ex Ariſtotele lib. 1. Ethic. Nicomach. cap. 6. ad quem locum Euſtratius vocat Speuſippum Θεολόγον, ſive ut interpres, *qui de divinis apud græcos ſcripſit*. Speuſippnm ἐν δευτέρῳ ὁμοίων Athenæus II. p. 61. III. p. 86. & 105. VII. 303. 308. 313. 319. 327. 329. IX. 369. 391. ἐν τετάρτῳ IV. p. 133. Idem opus reſpicitur IV. p. 301. (neque ullum fuit ejus *de piſcibus* ſcriptum, ut ex interprete male intellecto auctor indicis) II. p. 68. VII. p. 324. ubi Speuſippus allegatur. Speuſippum ἐν τῷ πρὸς Κλεοφῶντα πρώτῳ Clemens Alex. 1. Strom. p. 367. Allegatur etiam Speuſippus à Theophraſto in Metaphyſ. Dionyſii Tyranni literas ad Speuſippum, quibus avaritiam & voluptates ipſi exprobat, profert Athenæus VII. p. 279. Plato apud Plutarchum p. 71. de dignoſcendo adulatore, dixit vitæ ſe ſuæ exemplo maxime emendaſſe Speuſippum.

Syneſius, de quo dixi libro V.

Syrianus, quo de ipſo etiam lib. V.

Taurus Berytius, ſub Antonino Pio clarus. Syncell. p. 351. Scripſit περὶ τῆς τῶν δογμάτων διαφορᾶς Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους Suid. item de diſſenſu Platonicorum à Stoicis Gell. XII. 5. Commentarium in

Digitized by Google

in Gorgiam id. VI. 14. in Platonem Philopon. VI. 18. de mundi æternitate.

Telecles Phocenſis, cui & civi ejus *Evandro* vivus Sholam tradidit Lacydes. Laert IV. 60.

Theo Smyrnæus, de quo infra cap. IV.

Theo item Alexandrinus, de quo infra lib. V.

Theodorus Atheus, Cratetis Athenienſis auditor, auctor poſtea Sectæ Theodoreæ. Laert. IV. 23.

Theodorus Aſinaus, quem Proclus ſe audiſſe teſtatur 4. in Timæum p. 246. & alibi.

Theodotus Athenis διάδοχος. Porphyr. vita Plotini, ubi memorat ejus in Philebum & Gorgiam, & de his quæ Ariſtoteles Platonis Reip. oppoſuit.

Theomedon cum Eudoxo Athenas venit Platonem auditurus. Laert. VIII. 86.

Theophraſtus, qui Ariſtotelis poſtea ſucceſſor fuit, Platonem prius audivit. Laert. III. 46.

Theopompus Chius ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς. Athen. XI. p. 508.

Theoſebius Hieroclis diſcipulus, Præceptor Iſidori Gazæi. Damaſcius apud Phot. Cod. 242. p. 511. Suidas in Ἐπίκτητος. Fallitur enim Mericus Caſaubonus, qui per Theoſebium ibi intelligit Marcum Antoninum Imp.

Thraſippus Platonis amicus. Laert. III. 43.

Thraſyllus. Schol. Iuvenalis VI. 576. & quæ viri docti ad Svetonii Tiberium. Jonſius lib. III. c. 3. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. ubi & plures Thraſyllos recenſet. Videtur autem hic ipſe, qui Platonis libros (ut Democriti quoque) digeſſit in tetralogias.

Timæus Cyzicenus Platonis diſcipulus. Athen. XI. p. 509. Alius *Timæus junior*, qui ad Gentianum ſcripſit Lexicon Platonicum, memoratum Photio cod. CLI.

Timolaus Cyzicenus Platonis diſcipulus. Laert. III, 46. Num idem cum Timæo jam memorato?

Tychon Platonis Servus. Laert. III. 42.

XENOCRATFS Chalcedonius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46. Aeſchini ab eo ſubtractus. Athen. XI. p. 507. itineris in Siciliam Comes, Laert. IV. 6. & 11. valdeque probatus Platoni: Aelian. III. 19. Var. poſt Speuſippum Academiæ præfuit ab Olymp. CX. 2. per annos quinque & viginti, hoc eſt usque ad Ol. CXVI. $\frac{2}{3}$ (ante Chriſtum

ſtum CCCXV.) relicto ſucceſſore Polemone Laert. IV. 3. & 14. obiit anno ætatis LXXXII. ut idem Laertius, at Lucianus LXXXIV. Meurſius CIII. quem vide IV. 12. de Archontibus Athenienſibus. Imaginem Xenocratis aſino * vehentis, itemque aliam in Laertio Wetſteniano etiam obviam, habes tomo ſecundo Theſauri Antiquitat. Græcar. Gronoviani. tab. XCI. De vita ejus & dogmatis confer, ſi placet, Lexicon Baylii, & notas Viror. doctor ad Orat. Cic. pro Balbo c. 5. T. V. p. 528. Scripta ejus bene multa refert Laertius IV. 11 -- 14. in quibus Καλλικλῆς, περὶ τῶν Παρμενίδου, Ἀρχέδημος, κεφάλαιον (pro quo forte legendum κέφαλος, ut ſupra in Speuſippo) Πυθαγόρεια, πρὸς Ἀρύβαν, πρὸς Ἡφαιστίωνα, & περὶ θανάτου, *de morte*: quod ſcriptum Ficinus exiſtimavit eſſe dialogum hujus argumenti Axiochum, qui inter Platonis ſcripta legitur & ab aliis tributus eſt Aeſchini Socratico. Animam definivit ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινοῦντα, ut legitur in Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem. In dialectica tractatione initium fecit à φωνῆς ſive vocis conſideratione, quo nomine reprehenſum narrat Porphyrius ad Muſica Ptolemæi. p. 193. Præcepta de regno à Xenocrate petiit Alexander M. teſte Plutarcho contra Colotem p. 1126. & Laertius inter Xenocratis ſcripta refert στοιχεῖα πρὸς Ἀλέξανδρον περὶ βασιλείας. Vitam Platonis ſcripſiſſe teſtatur Simplicius, uti Laertius libros duos compoſuiſſe περὶ μαθητῶν *de diſcipulis*, tum *de Geometris*, περὶ Γεωμετρῶν libros quinque. Συμποτικοὺς νόμους memorat Athenæus V. p. 186. Inter Theophraſti ſcripta etiam τὴν τῶν Ξενοκράτους συναγωγὴν memorat Laertius V. 47. Diverſus ab hoc *Xenocrates* fuit *Medicus*, qui *de percipienda ex animalibus utilitate* περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων ὠφελείας (Clementi Alex. 1. Strom. p. 717. περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων τροφῆς) libros ſcripſit, quorum primum laudat Galenus X. de ſimplic. T. 2. p. 132. *Aphrodiſienſis* hic fuit teſte Artemidoro IV. 24. Onirocrit. ubi idem opus reſpicit, quod facit etiam Aetius Tetrab. I. lib. II. c. 83. Vixit ſub Tiberio Imperatore, ut ex eodem Galeno colligo p. 130. ὁ Ξενοκράτης ἄνθρωπος οὐ πάλαι γεγονὼς ἀλλὰ κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν, τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἀπηγορευκυίας ἀνθρώπους ἐσθίειν. Ex hoc Xenocratis opere Oribaſius II. 58. collectan. Medic. (quæ latine tantum exſtant è verſione *Job. Baptiſtæ Raſarii*) ſervavit locum prolixum *de alimento ex aquatilibus*. Græce minus integrum edidit cum verſione ſua & Scholiis *Conra-*

dus

* Ob tardius ingenium, quod in eo notaverat plato.

Digitized by Google

dus Geſnerus, junctum Jani Dubravii Olmocenſis Epiſcopi libris de piſcinis & piſcium, qui in eis aluntur, natura, Tiguri 1559. 8. Integrius exſtat in codice MS. Bibliothecæ Johanneæ hujus Urbis Hamburgenſis, ne de Vaticana & Regis Galliæ Bibl. dicam, de quibus vide Labbeum Bibl. Nov. MSS. p. 174. & 127. Neſcio an cum hoc confundendus ſit *Xenocrates* Epheſius, quem de gemmis egiſſe docet & nuperrime ſcripſiſſe affirmat Plinius XXXVII. 2. Sane pro eodem habuit Labbeus p. 174. Xenocratis librum περὶ λίθων in Vaticana adhuc ſupereſſe teſtatus. Fuit & Xenocrates, cujus πρῶτον χρονικῶν allegat Etymol. Magnum in Ἀσσυρία. Et Philoſophus hoc nomine, cujus οἰκοσκοπικὸν οἰώνισμα de ſignis domi apparentibus (Confer. Caſaub. c. V. lection. Theocrit.) laudat Suidas. Xenocratis ἐλεγεῖον ſive Epigramma in Imaginem Mercurii exſtat IV. Antholog. c. 12. neſcio, an illius Philoſophi hoc nomine, quem Elegias non ſatis feliciter ſcripſiſſe ait Laertius IV. 15. Idem memorat Xenocratem Tacticum perantiqvum, tum ſtatuarium hujus nominis, diſcipulum Tiſicratis, ut è Plinii XXXIV. 8. conſtat, qui de toreutice ſcripſiſſe traditur in indice libri XXXIII. & de pictura, XXXV. 10. Præterea Xenocratem juniorem Chalcedonenſem, auctorem λόγυ Ἀρσινοητικȣ̃, & alium auctorem ᾀσμάτων Ariſtoxeno antiquiorem. His denique accedit Xenocrates Agrigentinus Iſthmionica, quem celebrat Pindarus Iſthm. Od. 2.

Zenodotus Procli diſcipulus. Damaſcius apud Photium Cod. CCXLII.

Zethus Theodoſii Philoſophi gener, Plotino familiaris. Porphyr. in vita Plotini.

PLATONICÆ.

Ædeſia uxor Hermiæ, de qua Suidas.

Amphiclia Ariſtonis filia, filii Jamblichi uxor, quæ Plotinum audivit, teſte Porphyrio in Plotini vita.

Arria. Galenus ſive quisquis auctor, c. 2. de theriaca ad Piſonem, T. 2. edit. Baſil. p. 485.

Ἀρτεμις Platonis ſerva. teſtamento ejus libera dimiſſa. Laert. III. 42.

Axiothea Phliaſia, Laert. IV. 2. & III 46. Clemens IV. Strom. p. 523. Themiſtius XXIII p. 295.

Carelia de qua Corradus ad Cic. XII. 51. ad Attic.

Digitized by Google

Gemina mater & filia, quæ Plotinum auſcultaverunt teſte Porphyrio.

Hypatia Alexandrina Iſidori Philoſophi uxor, filia Theonis Alex. de qua Socrates. VIII. 15. Hiſt. & Menagius in Hiſt. mulierum Philoſopharum, qui tamen fallitur cum Hypatiā à Salmaſio Hippiam vocatum ſcribit: Salmaſio enim ſermo eſt de Hippia Sophiſta, cujus ſolertiam in omni genere opificii celebrat Apulejus in floridis.

Laſthenia Mantinea ex Arcadia, Laert. IV. 2. & III. 46. Clemens IV. Strom. p. 523. Athenæus VII. p. 279. ubi male Σαρδικῆς pro Ἀρκαδικῆς & XII. p. 546. ubi Speuſippo peramatum notat è Dionyſii tyranni ad Speuſippum Epiſtolis.

His addde fœminam (niſi Arria eſt, de qua ſupra) cui Laertius vitas Philoſophorum inſcripſit & Φιλοπλάτωνα vocat, III. 47. tum *Theodoram*, cui Damaſcius inſcripſit vitam Iſidori. Phot. cod. 181.

CAPUT IV.

De Xenophonte Athenienſi.

De Xenophontis vita atque ætate 1. *Scriptorum ejus editorum notitia, cum variis obſervationibus*. 2. *Suppoſita illi ſcripta. Scripta item deperdita, & interpretes ejus deperditi*. 3. *Editiones*. 4.

XENOPHON Grylli (a) F. Erchieus ex tribu Ægeide Athenienſis, natus eſt Olymp. LXXXII. Adultior factus Socrati ſe in diſciplinam dedit, poſtea inſinuavit ſe in amicitiam Cyri junioris, eique Olymp. XCIV. 4. adverſus fratrem Artaxerxen profecto adfuit. Quanquam vero Cyrus in prælio iſthoc interficeretur, Xenophon tamen qui decem millibus Græcorum (b) in auxilium illi miſſorum præerat, non

(a) Menagius p. 104. ad Laertium inter plures Xenophontes ab hoc diverſos (quibus addendus Xenophon Sclenſis à cane adamatus teſte Æliano lib. I. c. 6. de animalibus, & Xenophon Siculus ineptus Sophiſta de quo Philoſtratus p. 511.) refert ex Chronico Alex. ſive Paſchali p. 168. Xenophontem Orzylai F. Sed pro Orzylai legendum Grylli, ut Menagius ipſe pulcre obſervat. p. 100. b.

(b) plutarch Ageſilao p. 600. Alii etiam prælio interfuit Xenophon, ubi victis Athenienſibus Xenophontem equo delapſum videns Socrates, qui jam ipſe eqvum amiſerat, Xenophontem in humeros receptum per multa ſtadia portavit atque eripuit, teſte Strabone IX, p. 403.

non modo in cornu quo ſteterat, vicit, ſed etiam exercitum ſuum ab hoſtium vi & inſidiis tutum præſtitit, domumque reduxit. Ageſilao Lacedæmoniorum Regi percharus, quem etiam præceptis imbuit, teſte Cicerone 3. de Oratore c. 34. Ab Athenienſibus exilio damnatus eſt, atque in Scillunthio prædio Elidis, (*c*) tum in Lepreo, atque Corinthi (*d*) ſenectutem exegit, ibique hiſtorias, ad quas idoneum illum Iſocrates (*e*) judicaverat, & alia ſcripta per otium compoſuit. Dictione uſus eſt, melle, ut ait Cicero, (*f*) dulciori, ita ut Muſa atque apis Attica dictus fuerit, & Muſæ ipſæ Xenophontis ore locutæ viderentur, (*g*) atque ab Ariſtide (*h*) aliisque in exemplum ſtyli tenuis ſive ſimplicis elegantiſſimi ac vere Attici proponatur. In ſapientiæ ſtudio Socratis diſcipulus, atq; ut ait Euſebius XV. 61. præparat. *Ἑταίρων γνωριμώτατος* fuit. Platonis æmulus (*i*) potius quam amicus: elegantiarum (*k*) in armis præcipue ſtudioſus. Uxorem habuit Phileſiam, filios Diodorum, & qui in pugna Mantinenſi fortiter pugnans cecidit (*l*) avo cognominem Gryllum. Obiit Corinthi Olymp. CV. 1. (ante Chriſtum CCCLX.) annos natus XC. ut teſtatur Lucianus in longævis, qui in libro de ſcribenda Hiſtoria T. 1. p. 630. brevi ſed inſigni elogio eum vocat *δίκαιον συγγραφέα*, *idoneum ac dignum Hiſtoricum* (einen rechtſchaffenen Geſchicht-Schreiber) ita enim malo reddere, quam *juſtum*, ut p. 704. *Ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων.* Sic apud Sopatrum in Hermogenem p. 22. extrem. *δίκαιος ῥήτωρ* è Platone, quod mox exponitur *ῥήτωρ ἀγαθός.*

Scripta Xenophontis (*m*) hæc ad nos pervenerunt:

ΚΥ-

(*c*) plutarch. de exilio p. 603 & 605.
(*d*) Laertius in Xenophontis vita lib. 2. Sect. 53.
(*e*) Photius cod. 260.
(*f*) Cicero in Oratore c. IX. & XIX.
(*g*) Menag. p. 103. ad Laert. Attamen Helladius apud Photium cod. 279. p. 872. Xenophontem *Ἀττικισμοῦ νομοτέθην* haberi vetat.
(*h*) Ariſtides libro. 2. artis Rhetor. qui eſt *περὶ ἀφελοῦς λόγου.*
(*i*) Vide ad Laert. III. 34. Gellium XIV. 3. Athenæum XI. p. 504. ſeq. Ælianum III. 17. Var. Syncellum p. 255.
(*k*) Ælian. III. 24. Var.
(*l*) Laert II. 52 & 54. Ælian. III. 3. Var.
(*m*) Laertius II. 56. ait Xenophontem ſcripſiſſe *βιβλία πρὸς τὰ τετταράκοντα.* Deinde enumerat ſolos illos libros, qui hodie exſtant, & ſane proxime accedunt ad numerum quadrageſimum. ſunt enim XXXVII. exceptis Epiſtolis. Menagius quatuordecim ſola ſupereſſe. perperam ſcripſit, neque enim Cyripædiam pro uno ſed pro octo computavit libris Laertius, atque ita in aliis. Neque valde audiendus Suidas, qui ex Laertii loco obiter inſpecto Xenophonti tribuit libros plures, quam XL.

Digitized by Google

ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ *de Cyri majoris, (qui Olymp. LVIII. 1. Croeſum vicit) vita ac diſciplina libri VIII.* opus lectu digniſſimum. Veteres quidem nonnulli, ut Auſonius c. XXIX. Panegyrici, & plures è recentibus aſſenſerunt ſententiæ Ciceronis Platonem III. de legibus ſecuti, qui lib. 1. Epiſt. 1. ad Q. Fratrem *Cyrus ille*, inquit, *à Xenophonte non ad Hiſtoriæ fidem ſcriptus, ſed ad effigiem juſti imperii, cujus ſumma gravitas ab illo Philoſopho cum ſingulari comitate conjungitur, quos quidem libros non ſine cauſa noſter ille Africanus de manibus ponere non ſolebat.* Confer Menagii notas ad Laertii III. 34. p. 151. & Tho. Crenii T. III. Methodor. p. 379. Diſſertatio autem *Franciſci Carpentarii*, quam huic ſentententiæ Ciceronis oppoſuit, edita non eſt, quod ſciam.

Latine interprete *Julio Gabriele Eugubino* cum ejus caſtigationibus prodiit Cyropædia Venet. 1569. 8. Laudat hanc verſionem Thom. Crenius Vir Cl. parte XI. animadverſ. p. 214. Deinde cum aliis quibusdam per *Joach. Camerarium* Pariſ. 1572. 4. apud Wechelum. Et ante hos *Franciſco Philelpho* interprete. Bononiæ 1520. fol. & in editionibus Xenophontis latinis ac Græcolatinis Baſileenſibus, & H. Stephani.

Græce excuſa eſt Lovan. 1527. 4. & ex parte Lugd. Bat. 1613 8. Integra Oxoniæ è theatro Sheldoniano A. 1679. 12.

Græcè & Latinè Lond. 1648. 8. Librum I. II. & V. latine etiam tranſtulit & notis illuſtravit *Joh. Caſelius.*

Gallice vertit *Franciſcus Carpentarius* Pariſ. 1659. Amſt. 1661. 8.

Italice, *Jacobus Poggius Bracciolini.* Florentinus, in Tuſculano 1527. 8.

Anglice libros quatuor priores *Franciſcus Digby*, poſteriores *Joh. Norris* Lond. 1685. 8. præmiſſa Xenophontis vita.

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ *de Cyri minoris expeditione* in Aſiam adverſus fratrem Artaxerxen Ol. XCIV. 4. infeliciter ſuſcepta *libri VII.* à Xenophonte editi ſub nomine *Themiſtogenis Syracuſii (n)* ſi credimus Johanni Tzetzæ Chil. IV. hiſtor. 154. Sane Themiſtogenem de expeditione Cyri ſcripſiſſe affirmat Xenophon initio tertii libri de rebus Græcorum, cujus loci meminit etiam Suidas in Θεμιϛογ. addens eundem & alia ſcripſiſſe de patria ſua. Huic expeditioni Xenophon ipſe interfuit præclari ducis partibus functus, & in ſuo cornu victor: licet Cyrus, cui

(n) Hinc forte dubitabant Andreas Maſius vir ſummus commentario in Joſuæ cap. 2. an hoc opus genuinus ſit fœtus Xenophontis, quod ex Laertii II. 50. & 57. teſtimonio & ex ſtylo revincit Voſſius lib. I. c. 2 de Hiſt. græcis.

Digitized by Google

cui opem ferebat, vinceretur. Confer, quæ viri docti ad Ælian. III. 17. Var.

Ad imitationem hujus operis Xenophontei *Arrianus* Nicomedienſis, *Xenophon junior* dictus, ſcripſit libros VII. ἀναβάσεως Alexandri M. ut *Oneſicritus* παιδείαν Ἀλεξάνδρου compoſuerat Xenophontem imitatus, teſte Laertio VI. 84. De eo, quod in hoc opere procœmium nullum præmittat Xenophon, Vide Lucianum, quomodo ſcribenda hiſtoria ſit, T. 1. p. 618. Latine vertit hos libros *Romulus Amuſæus*, ad Lud. Avilam Caroli V. Imp. cubicularium, Bonon. 1533. fol. & *Janus Laſcaris.* Gallice *Claudius Seiſſelius* Pariſ. 1529. fol. è latino (ut ipſe profitetur) Jani Laſcaris. Noviſſime *Nicolaus Perrotus Ablancurtius*, Pariſ. 1648. 8. quam verſionem Menagius p. 103. ad Laertium ita celebrat, ut Xenophontem ipſum (cujus ſermonem Gratiæ finxiſſe dicuntur teſte Quintiliano X. 1. Inſt.) elegantia viciſſe illi videatur Ablancurtius. Italice tranſtulit *Ludovicus Dominicus*, Venet. 1547. 8.

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, *de rebus Græcorum libri* VII. hiſtoria annorum XLVIII. deducta ab Olymp. XCII. 2. ut notavit etiam Diodorus Sic. lib. XIII. p. 352. & lib. XV. p. 504. Primores quidem libri duo hiſtoriam belli Peloponenſiaci ab anno XXI. in cujus Auguſto ineunte Thucydides deſinit, usque ad finem perducunt, ad captas nempe à Lyſandro Athenas, Ol. XCIII. 4. Reliqui quinque libri complectuntur rerum Græcarum & Perſicarum Hiſtoriam continuatam ad pugnam usque Mantinenſem, qua victi ab Epaminonda (o) ſunt Spartani Ol. CIV. 2. Hoc Xenophontis opus ἀκέφαλον eſſe, ac præter procœmium deſiderari hiſtoriam biennii à fine æstatis anni XXI. belli Peloponenſiaci ad exitum æſtatis anni XXIII. contendit Uſſerius in Annalibus ad A. Per. Jul. 4303. & ante Uſſerium Sam. Petitus lib. I. Obſ. c. 12. Petavio aliter viſum, hic enim lib. X. de doctrina temporum c. 29. Xenophonti parachronismum biennii impingit. Ab utraque ſententia alienus eſt *H. Dodvvellus*, cujus Annales Xenophontei cum Thucydideis Oxon. 1702. 4. excuſi his libris noſtri ſcriptoris eximiam lucem afferunt. In illis perinde, ut diſſ. VIII. de Cyclis p. 342. negat hiatum inter Thucydidem ac Xenophontem intercedere, nec Xenophontem in annorum ratione hallucinatum, ſed Olympiadum, tum Athenienſium Archontum, & Ephororum Lacedæmoniorum notationem Xenophonti additam eſſe ab aliena manu, quod obſervatum etiam Marshamo Canonis Chronici Sæc. XVI. capite de prima Olympiade p. 487.

K Hos

(o) Graviter errat Vir doctus lib. I. c. 5. de Hiſt. gr. qui Cyripædiam in hoc tempore deſinere aliud agens ſcribit.

Hos libros Xenophontis, ſub titulo Paralipomenon, Thucydidi *Græce* ſubjecit Aldus, Anno 1502. fol. prodierunt & Græce Lovanii 1529. 4.

Compendio *latine* complexus eſt *Leonhardus Aretinus* in commentario rerum græcarum, ad equitem Angelum Acciarolum Lipſ. 1546. 8. & in Gronovii theſaurô Antiqv. Græcar. Tom. IV.

Integros vertit *Bilibaldus Birckheimerus* editos cum præf. Thomæ Venatorii. Prodiit & *Gallice*: Hiſtoire de Thucydide & Xenophon par *Nic. Perrot d' Ablancourt* Pariſ. 1671. 8. tribus Volum. *Italice*: Delle Guerre de Greci libri VII. tradotti dal idioma Greco nel Italiano da *Franciſco di Soldo Strozzi*, con la correttione, alla traduttione di *Lodovico Domenichi*. Venet. 1550. 4.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙ'ΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙ'Α, *De Rep. Lacedæmoniorum*, quem librum Xenophonti noſtro abjudicavit Demetrius Magnes (qui de Homonymis ſcriptoribus librum compoſuit) teſte Laertio II. 57. *Græce* lucem vidit cum Ariſtotelis Ethicis, Politicis & Oeconomicis, Baſil. apud Joh. Walderum. 8. Prodiit & ſeparatim Amſt. 1647. 8. *Latine* vertit *Franciſcus Philelphus* Bononiæ 1502. fol. & in editionibus latinis ac Græcolatinis Baſileenſibus, atque H. Stephani. Poſt Philelphum transtulit & notis illuſtravit *Joach. Camerarius*, præmiſſa Xenophontis vita, Lipſ. 1543. 8. Pariſ. 1572. 8.

'ΑΘΗΝΑΙ'ΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙ'Α, *De Rep. Athenienſium*. *Græce* hoc opuſculum, non ut in editionibus Operum Xenophontis integrum, ſed mutilum, neſcio quomodo extrema parte libri Xenophontis *περὶ περιόδων* adtexta, excuſum eſt poſt Ariſtotelis Ethica, Politica & Oeconomica, quæ ſine temporis nota prodierunt apud Joh. Walderum, Baſileæ in 8. *Latine* vertit & notis illuſtravit *Joach. Camerarius* Lipſ. 1543. 8. transtulit & *Seb. Caſtellio*, cujus verſio in editionibus Xenephontis Baſileenſibus atque H. Stephani occurrit. Exſtat & liber uterque Xenophontis, de Lacedæmoniorum & Athenienſium Rep. Gallice interprete G. P. apud Federicum Morellum Pariſ. 1579. 8.

'ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑ'ΤΩΝ ΣΩΚΡΑ'ΤΟΥΣ *Commentariorum de dictis & factis Socratis libri IV.* ad quorum imitationem *Xenophon junior* ſive *Arrianus* Nicomedienſis ſcripſit libros quatuor *ἀπομνημονευμάτων* Magiſtri ſui Epicteti. Ita autem vocavit Xenophon, quæ ex ſermonibus Socratis annotavit. Laertius II. 48. *Καὶ πρῶτος ὑπομνηματισάμενος τὰ λεγόμενα εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας.* *Hephæſtionis* librum *περὶ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος*, quem

per

per plagium ille ſibi attribuerat, memorat Athenæus XV. p. 673. Etiam ſancta Evangelia de dictis & factis JESU CHRISTI Servatoris noſtri, Juſtinus Martyr Xenophontis vocabulo plus ſimplici vice appellat *ἀπομνημονεύματα*, ut obſervavit H. Dodvvellus diſſ. 1. ad Irenæum ʃ. 40.

Prodierunt hi libri *Græce* Pariſ. 1559. 4. & ex *Joh. Caſelii* recenſione Roſtoch. 1589. 4.

Latine vertit *Beſſario* Cardinalis Nicænus ad Julianum Epiſcopum Cardinalem Tuſculanum Lovan. 1533. 3. quæ translatio occurrit in editionibus Xenophontis Baſileenſibus & H. Stephani. *Job. Caſelius* Roſtoch. 1576. 4.

Gallice, Franciſcus Carpentarius, qui vitam quoque Socratis ſcripſit. Pariſ - - - - & Amſt. 1699. 12. *Germanice* è Carpentarii liberiore verſione *Chriſtianus Thomaſius*, Halæ-Sax. 1693. 8. *Iſ. Fauſtii* diſſertatio præſide D. Jacobo Schallero in IV. libros memorabilium Socratis lucem vidit Argentorati A. 1650. Herculis cum voluptate & virtute colloquium ex libro ſecundo Xenophontis, latino carmine expreſſit *Job. Stigelius* Roſtoch. 1591. 8. Græco *Petrus Ivarus Borrichius* Lugd. Bat. 1595. 8.

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ἈΠΟΛΟΓΙΑ, *Apologia Socratis ad Judices.*

Latine vertit *Leonb. Aretinus.* Bononiæ 1502. fol.

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ *Convivium Philoſophorum.* De iis quæ adverſus temporum rationem in hoc libro finxiſſe Xenophon arguitur, vide Caſaubonum V. 17. ad Athenæi V. p. 216. Idem Athenæus alia quædam in Xenophontis convivio reprehendit V. p. 187. ſeq. Prodiit ſeparatim

Græce Lovan. 1530. 4. Haganoæ 1531. 8.

Latine vertit *Janus Cornarius* Baſil. 1548. 8. & *Job. Ribittus*, cujus verſio exſtat in editionibus Xenophontis Bâſileenſibus & H. Stephani.

Gallice, Jan. Faber. Salmurii 1666. 12.

ΟἸΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ, *Oeconomicus liber*, quem à juvene ſe translatum teſtatur *Cicero* 2. Officior. c. 24. Ex verſione illa cujus meminit & Hieronymus 2. in Rufin. ſervavit quædā Cicero ipſe lib. de ſenectute, Columella, Macrobius, Donatus & Priſcianus, quæ cum Græcis Xenophontis collata videre licet poſt H. Stephani Lexicon Ciceronianum p. 44 - 49.

Hic liber *græce* excuſus eſt cum Ariſtotelis Ethicis, Politicis & Oeconomicis, Baſileæ apud Joh. Walderum 8. Allegat præter alios Stobæus Serm. 83. ubi & *Bryſonis & Hieroclis* Oeconomicum laudat.

Digitized by Google

E recentioribus *latine* vertit *Raphael Volaterranus*, dicavitque Titæ Minutiæ. Exſtat ad calcem commentariorum urbanorum Pariſ. 1515 fol. & in editionibus Xenophontis græco-latinis Baſileenſi & H. Stephani.

Gallice Stephanus Boetius Pariſ. 1572. 8.

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ, de Ageſilai Regis Lacedæmonior. laudibus, de quo Thucydides, Nepos, Plutarchus, Juſtinus & alii. Cicero V. Epiſt. ad Lucceium 12. *Nec minus eſt Spartiates Ageſilaus ille perhibendus, qui neque pictam neque fictam imaginem ſuam paſſus eſt eſſe, quam qui in eo genere laborarunt. Unus enim Xenophontis libellus in eo Rege laudando facile omnes imagines omnium, ſtatuasque ſuperavit.* Confer Plutarchum in Pompejo f. 663. Themiſtium Orat. 2. p. 27. edit. Harduini.

Latine vertit *Franciſcus Philelphus*. Bononiæ 1502. fol.

Gallice, *Franciſcus Carpentarius*, ad calcem Cyropædiæ. Pariſ. 1659. Amſt. 1661. 8.

ἹΕΡΩΝ ἢ Τύραννος, *Dialogus Simonidis cum Hierone* primo (qui fratri Geloni in tyrannide ſuccedens Syracuſas in poteſtate habuit ab Olymp. LXXV. 2. ad LXXVIII. 2.) docens miſeram eſſe præ privatis Tyrannorum conditionem: & quæ facienda ſint tyrannis, ut minus miſeri ſint, & à ſubjectis ſuis non diligantur ſed amentur.

Latine vertit *Leonh. Aretinus*. Bononiæ 1502. fol. & *Eraſmus*, Baſil. 1530. 8. & Tomo IV. Opp. Eraſmi, atque in editionibus Xenophontis Baſileenſibus & H. Stephani. *Gallice* Jacobus Miffant. Pariſ. 1550. 8.

ΠΌΡΟΙ ἢ περὶ προσόδων. *De proventibus* argentifodinis & vectigalibus terræ Atticæ, commerciisque promovendis & augendis Reip. reditibusque atque civibus. Male περὶ πόρων interpres Laertii II. 57. reddit de *ſeminibus*, quaſi περὶ σπόρων legiſſet. Latine per *Joach. Camerarium* Pariſ. 1572. 4. Transtulit & *Joh. Ribittus*, cujus verſio in edit. Xenophontis Baſil. & H. Stephani.

ΠΕΡῚ ἹΠΠΙΚΗ͂Σ, *de re equeſtri.* In hoc Xenophon teſtatur ſe ſcribere, quæ *Simon* * (Athenienſis in ſuo *de equitatu* libro, quem laudant Plinius II. 4. Hippiatrica & Suidas) minus perfecte tradiderat.

Transtulit *Joach. Camerarius* Pariſ. 1572. 4. *Joh.* vero *Leunclavius* bis; prior verſio Taurini edita, altera in editione Sylburgiana exſtat græcis ad latus adjuncta, priore rejecta ad libri calcem.

ΙΠΠΑ-

* Suidæ *Cimon*, in Ἄψυρτος & Κίμων, male. Vide eundem Suidam in τρέλλη & Meurſium Bibl. Atticæ p. 1461.

Digitized by Google

ΙΠΠΑΡΧΙΚΟ΄Σ, *de præfectura* ſive *diſciplina equeſtri*, ad filium, equitum Athenis præfectum. Latine vertit & notis illuſtravit *Joach. Camerarius*, Lipſ. 1543. 8. At *Joh. Ribitti* verſio occurrit in editionibus Xenophontis Baſil. & H. Stephani.

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟ΄Σ, *de Venatione.* Themiſtius Orat. 19. nonnihil ex hoc Xenophontis majoris libro laudans, auctorem vocat *τὸν πάντα σοφόν.* Quæ vero auctor prætermiſit, ſupplevit *Xenophon junior* ſive *Arrianus* Nicomedienſis in libro ejusd. argumenti, de quo infra ſuo loco.

Latine vertit *Omnibonus Leonicenus*, Bononiæ 1502. fol.

Quædam FPISTOLARUM Xenophontis fragmenta à Stobæo ſervata, è Conradi Geſneri verſione editioni ſuæ adjunxit H. Stephanus. Illas ad Æſchinem & Critonem tranſtulit etiam Joh. Caſelius. Locum ex Epiſtola ad Æſchinem profert Euſebius XV. 12. præparat.

De aliis EPISTOLIS Xenophonti tributis & ab Allatio editis dixi lib. 2. c. 10. §. 35.

Thucydidis quoque hiſtoriam à Xenophonte noſtro in lucem prolatam dixi lib. II. c. 25. §. 5. (è Laertii II. 57.) & Scholia Græca in Thucydidem, à nonnullis tribui neſcio cui Xenophonti. Ibid. §. 6.

III. Suppoſita Xenophonti.

Prætereo libellum Xenophontis noſtri nomini ſuppoſitum ab *Annio Viterbienſi*, qui inſcribitur ÆQUIVOCA, & latine prodiit cum aliis ejus furfuris ſcriptis, & Annii commentariis, Romæ 1499. 4. Vide ſi placet quæ de his dicta ſunt in Bibliotheca latina.

Xenophontis ſcripta deperdita.

Βίοι φιλοσόφων. Suid. in Ξενοφῶν. niſi tamen falſus Suidas. Vide Jonſium lib. 1. c. 7. Menagium ad Laert. II. 48.

Περὶ ἀληθείας. Pollux. VI. 33.

Τέχναι ῥητορικαὶ Pollux ibid.

Ἀναμετρήσεις vero τῶν ὅλων Stephano Byz. in ὠρωπὸς laudatæ ſunt Xenophontis Lampſaceni, Geographi, Plinio plus ſimplici vice ac Solino memorati. *Periplum* vocat illud opus Plinius III. 48. Hiſt. & Valerius Max. VIII. 13.

Interpretes Xenophontis deperditi.

Longini τὰ περὶ Ξενοφῶντος, & quod Suidas memorat *Zenonis* Citiei ὑπόμνημα εἰς Ξενοφῶντα, itidem intercidit, perinde ut *Heronis* ὑπόμνημα & *Ælii Harpocrationis* περὶ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι τάξεων, & Hephæſtionis liber de Antiphonte, cujus mentio apud Xenophontem in libris de dictis & factis Socratis.

IV. Editiones Xenophontis.

GRÆCÆ:

Venetiis apud Aldum A. 1525. fol.

Florentiæ apud hæredes Juntæ A. 1527. fol. quæ editio è codice Vincentii Ruſtici emendata fuit in Bibl. Petri Francii.

Ex recognitione *Seb. Caſtellionis*, cum indice locuplete & *Phil. Melanhethonis* de Xenophontis laudibus præfatione. Baſil. 1540. 8. 2. Volum. apud Iſingrinium, & Halæ Suevor. apud Brubachium.

Henr. Stephani A. 1561. è Bibl. Huldrici Fuggeri fol. quam editionem nitidiſſimam è MS. Pariſienſi à viro docto caſtigatam habuit Petrus Francius.

LATINÆ.

Pleraque Xenophontis ſcripta ex variorum interpretatione, cum præfat. *Philippi Beroaldi*, Bononiæ 1502. fol.

Xenophon è variorum translatione, cum præfat. *Andreæ Cratandri*, Baſil. 1534. fol. & ibidem A. 1545. fol. apud Iſingrinium, quæ plenior eſt editio & elegantior, cum præfat. *Albani Torini* Vitodurani, recuſa deinceps A. 1550. 8. & Lugd. 1551. 12.

Ex verſione *Joh. Leunclavii* per *Æmilium Portum* recognita. Francof. 1595. 8.

GRÆCOLATINÆ.

Baſileenſis A. 1568. fol. apud hæredes Nicolai Brylingeri, cum variorum interpretatione. Apud eundem Nic. Brylingerum 1559. fol. excuſæ ſunt *Joh. Brodæi* Turonenſis notæ in Xenophontem.

Cum verſione *Joh. Leunclavii* Baſil. 1569. apud Tho. Guarinũ, quæ editio dicata Johanni Caſimiro Comiti Palatino ad Rhenum: & 1577. fol.

H. Stephani A. 1581. fol. græca exhibens ſeparatim excuſa cum variis lect. in margine & notis Stephani ad calcem voluminis rejectis. Latina itidem ſeparatim è variorum interpretatione, cui præfigitur H. Stephani Oratio *de conjungendis cum Marte Muſis exemplo Xenophontis*, & Epiſtola tertia *Chionis* à Stephano latine verſa.

Ex recenſione tertia, & cum verſione, notis, gloſſis, ac Chronologia *Joh. Leunclavii* Amelburni, Francof. 1594. (quibusdam exemplaribus præfixus numerus 1596.) fol. apud Wechel. cura Frid. Sylburgii

gii, qui Leunclavio jam defuncto præfationem operi præfixit. Adjectæ ſunt *Æmilii Porti** in totum Xenophontem annotationes,& index græcarum vocum phraſiumque, cum latina interpretatione: Præmiſſa etiam Xenophontis vita à Leunclavio ſcripta, tum vocabula Xenophonti vel peculiaria, vel cum Herodoto ac Thucydide ſic communia, ut poetica magis ſint, collecta ordine Alphabeti ab H. Stephano.

Pariſienſis A. 1625. fol. quæ Wechelianam ad verbum refert.

Oxonienſis Anni 1703. 8. è theatro Sheldoniano, quinque voluminibus, edente *Edvardo Wells*, qui eam IV. tabulis Geographicis ornavit, dicavitque illuſtri Viro H. Aldrich. Leunclavii verſionem paucis in locis caſtigatam non ex adverſo græci textus collocari fecit, ſed ſingulis paginis, ut in Thucydide Hudſoniano & aliis quibusdam libris factum, ſubſtravit. Græca nitide excuſa ſunt, & capitibus ſectionibusque ab editore diſtincta. Tomus 1. exhibet Cyropædiam, ſecundus Cyri junioris Anabaſin, tertius libros de rebus græcorum cum Chronologia Xenophontea *H. Dodwelli.* Quartus Apomnemoneumata & Apologiam Socratis, tum Oeconomicum & fragmenta Oeconomicorum Ciceronis. Quintus ſcripta reliqua, de re equeſtri, de magiſterio equitum, de venatione: Epiſtolarum fragmenta, Veterum de Xenophonte teſtimonia, Regum Perſicorum ad Xenophontis Hiſt. ſpectantium ſeriem Chronologicam, ac denique indicem rerum ac verborum.

Gallica verſio Pyrami de Candole. Coloniæ 1613. fol. Cyropædia per Jacobum Conteſium Vintemillium. Pariſ. 1547. 4.

Italica Marci Antonii Gandini. Venet. 1587. 4.

CAPUT V.

De Eudoxo, & aliis quibusdam Aſtronomis antiquiſſimis.

Theophraſti & Eudemi Hiſtoria Aſtrologica. 1. *Recentium ſcriptorum de hoc argumento commentationes.* 2. *Brevis hiſtoria Mythica Aſtronomiæ.* 3. *De Heſiodo, Thalete, Phoco Samio, Pythagora, Empedocle, Oenopide, Bolo, Philolao, Timæo, Niceta, Pythagoreis. De Anaximandro ac Democrito.* 4. *De Matriceta ac Cleoſtrato Tenedio.* 5. *De Harpalo.* 6. *De Metone ejusque præceptore Phaino.* 7. *De Euctemone, Nautele, Mne-*

* Franciſci porti commentarius in varia Xenophontis opuſcula lucem vidit Morgiis A. 1586. 4.

Digitized by Google

Mneſiſtrato, Alcmaone, Aſtere, Philippo Medmæo atque Epigene Byzantio. 8. *De Eudoxo ejusque ſcriptis.* 9. *De Helicone ac Callippo Cyzicenis.* 10. *De Ariſtotele, Theophraſto, Ariſtyllo ac Timocharide, & Doſitheo Coloneo.* 11. *Magna Syntaxis Ptolemæi & parvus Alexandrinorum* Ἀςρονόμος. 12. *De Euclide & AUTOLYCO Pitanæo.* 13. *ARISTARCHO Samio.* 14. *HYPSICLE Alexandrino.* 15. *THEODOSIO Tripolita.* 16. *MENELAO.* 17. *Arato, Manethone, Conone.* 18. *De Archimede, Eratoſthene & HIPPARCHO.* 19. *Dionyſii Petavii Uranologium. ibid.* *De GEMINO Rhodio.* 20. *De Areta Dyrrhachino, Charimandro, Andromacho, Soſigene, Agrippa & THEONE Smyrnæo, Theone item & Pappo Alexandrinis.* 21. *De CLEOMEDE ac Proclo.* 22. *De ACHILLE Tatio ac Theodoro Meliteniota.* 23.

JAmpridem Plinius indiligentiam ſcriptorum in annotandis Aſtronomorum veterum inventis & obſervationibus indignatus eſt jure merito, cum contrà tot exſtiterint paſſim, qui dehoneſtamenta ac faces generis humani Tyrannos, barbaraque eorum & truculentia geſta celebrarent, ac cum magno ſtudio poſteris traderent. *Non ſumus profectò*, inquit, *grati erga eos, qui labore curaque lucem nobis aperuere in hac luce: miraq; ingenii humani peſte ſanguinem & cædes condere annalibus* (a) *juvat, ut ſcelera hominum noſcantur, mundi ipſius ignaris.* lib. II. Hiſt. Natural. cap. 9. Magis etiam lugenda nobis eſt jactura ſcriptorum hujuscemodi, ſi quæ etiam fuerunt, pauciſſimorum, qualis à veteribus celebratur *Theophraſti* (b) atque *Eudemi* (c) Rhodii Ἀςρολογικὴ ἱςορία, quibus perditis accidit ſane, ut perexiguam plane memoriam habeamus de felicibus illis animis, diviniſque eorum obſervationibus,

- - - quibus (d) *hæc cognoſcere primis,*
Inque domos ſuperas ſcandere cura fuit.

II. Pauca omnino ſunt, licet non indiligenter ex Antiquitate conquiſita, quæ de hoc argumento congeſſere Petrus Gaſſendus (e) in prolegomenis ad vitam Nobiliſſimi Tychonis, Voſſius de ſcientiis Mathematicis cap. XXII. ſeq. Lucius Barettus ſive Albertus Curtius in Cœ-

(a) Confer Senecæ præf. ad lib. III. Quæſt. Natural.
(b) Laertius V 50. & videtur reſpicere, Theophraſtum laudans, Simplicius in 2 de cœlo.
(c) Laertius I. 23. Theo Smyrnæus, Clemens I. Strom. p. 302. Proclus ad Euclid. Simplicius &c
(d) Ovid I faſtor. 297.
(e) Tomo V. Opp.

Cœleſti Hiſtoria, Bullialdus in Prolegomenis ad Aſtronomiæ Philolaicæ fundamenta explicata atq; aſſerta, & Joh Hevelius præfat. ad Tom. priorē Machinæ Cœleſtis: neq; horum induſtriæ multa adjici a me poſſe intelligo. De antiquioribns tamē Aſtrologis, illis præcipue quorum vel ſcripta vel inventa præclara celebrantur, nonnulla hoc loco referre, inſtituto meo congruens eſſe exiſtimavi, etiam poſt editos Catalogos Aſtrologorum, quos dederunt Henr. Ranzovius, Lucas Gauricus, Henricus Brucæus, Chriſtophorus Clavius, Joſephus Blancanus, & Vir. Clariſſ. Edvardus Sherburne.

III. Tanquam incerta admodum prætereo, quæ uti de Adami, Henochi, Noemi, Abrahami & aliorum Patriarcharum, (*f*) ita de Aſtronomica ſcientia feruntur vel *Andubarii* (*g*) cujusdam, qui circa Phalegi tempora Indis primus Aſtronomiam ſcripſiſſe traditur, vel Ægyptiorum *Hermetis* (*h*) ſive *Theutis*, *Æſculapii*, *Anubiique*: *Helii*, *Heliadarumque Rhodiorum* (*i*) antiquiſſimorum, à quibus Ægyptii ipſi aſtrorum ſcientiam accepiſſe dicuntur, licet Ægyptios primos cœlum ſcrutari & metiri auſos ait Macrobius lib. I c. XXI. in ſomnium Scip. vel *Urani* (*k*) ſive *Cæli*, ſiderum obſervatoris præcipui, qui poſtea *Olympus* dictus fuit: vel *Atlantis* Phrygis (*l*) qui Sphæram reperit primus, vertice cœlum dictus propterea conterere: (*m*) *Japetique* & *Heſperi*, Atlantis F. tum *Saturni*, *Titanis*, *Cephei*, *Atreique*, qui primus (*n*) rationem Eclipſeos Solis apud Mycenas obſervaſſe, & ſeptem errantia ſidera motu contrario totius cœli gyrationi ferri (*o*) primus notaſſe traditur: vel *Hyperionis* (*p*)

L qui

(*f*) De his dixi in libro de Pſeudepigraphis Propheticis.

(*g*) Chronicon Paſchale p. 36. ἐν τοῖς χρόνοις τῆς πυργοποιΐας ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀρφαξὰδ ἀνήρ τις Ἰνδὸς ἀνεφάνη σοφὸς Ἀστρονόμος ὀνόματι Ἀνδουβάριος ὃς καὶ συνέγραψε πρῶτος Ἰνδοῖς Ἀστρονομίαν. Gemina legi apud Cedrenum & in Chronico MS. Simeonis Logothetæ, jam notavit Cangius in notis.

(*h*) Arnob. 2. adverſus Gentes p. 92. Et quæ de Hermetis Aſtrologica ſcientia notavi ſupra lib. 1. c. XII. §. 9. Anubii mentio apud Julium Firmicum. Confer Marshamum Canonis Chronici p. 480. edit. Lipſienſ.

(*i*) Diodorus Sic. lib. V. p. 227. Voſſius de ſcientiis Math. p. 144.

(*k*) Diodorus p. 221.

(*l*) Diodorus Sic. lib. III. p. 135. IV. p. 163. Plinius ll. 8. Hiſt. & 56. Heraclitus c. 4. Incredibil. Suidas in Ὦχος, Iſidorus III. 24. Orig.

(*m*) Euripides Jone ſub init. Sidonius Panegyrico Aviti v. 4. Ariſtoteles ll. 1. de Cœlo, Piſides Hexaem. v. 116. ſeq. Confer Lambecii prodromum Hiſt. literariæ p. 131. ſeq. Obiter nota, quod Atlas Manichæorum de quo Epiphanius T. 1. p. 639 eſt ſidus Saturni.

(*n*) Hygin. Fab. CCLVIII. Servius ad Æneid I. 572. Schol. Horatii Cruquianus p. 625.

(*o*) Joh. Philoponus in 1. Meteorolog. p. 182. Achilles Tatius Iſagoge in Aratum c. 1.

(*p*) Diodorus Sic. lib. V. p. 231.

Digitized by Google

qui Solem, vel *Endymionis* Caris (*q*) qui lunæ curſum diligentiſſime fertur eſſe contemplatus: vel *Chironis* (*r*) denique, ejusque filiæ *Hippes*, (*s*) præterea *Zoroaſtris*, (*t*) *Orpheique*, (*u*) & ab Atlante edocti *Herculis*, (*x*) tum *Hoſtanis*, (*y*) *Aſtræi*, (*z*) *Promethei* (*a*) atque *Palamedis*. (*b*)

IV. De HESIODI ἀστρικῇ βίβλῳ dixi lib. II. cap. VIII. §. 17. Præter quem primus de re Aſtrologica inter Græcos ſcripſiſſe traditur THALES Mileſius, ναυτικὴν ſcilicet Ἀστρολογίαν (quam alii ad PHOCUM Samium auctorem retulerunt) & περὶ τροπῆς καὶ ἰσημερίας, *de Solſtitio & æquinoctio*. Alii nihil ſcripſiſſe Thaletem contendunt, ut notavi lib. I. cap. XXXV. §. 3. Prædictas ab eo eclipſes, (Plin. II. 12. Hiſt.) & alia quædam inventa ejus Aſtrologica refert Laertius lib. I. ſect. 23. & 24. (ad quem conferendæ virorum doctorum, Menagii præſertim, notæ) & Achilles Tatius in Iſagoge ad Aratum. De PYTHAGORA, qui terram circa ſolem moveri tradidit, dixi lib. I. cap. XX. §. 9. Idem Obſervavit eandem eſſe ſtellam Heſperum ac Luciferum, teſte Laertio VIII. 14. & dari Antipodas. id. 26. EMPEDOCLIS Pythagorei Sphæram exhibui lib. II. cap. 12. ac de Pythagoricis cæteris qui Aſtrologicam diſciplinam illuſtrarunt, OENOPIDE, BOLO, PHILOLAO, TIMÆO, NICETA &c. egi cap. XIII. De ANAXIMANDRI Mileſii inventis Aſtronomicis videndus idem Laertius II. 1. & 2. ubi docet Sphæram quoque conſtruxiſſe, & Gnomonem ſolarium atque horoſcopia compoſuiſſe. Confer ſi placet Voſſium de ſcientiis Mathematicis p. 146. ſeq. & quæ notavi ſupra lib. II. c. XXIII. §. 8. ac quæ de DEMOCRITO §. 5.

V. De MATRICETA Methymnæo, CLEOSTRATO Tenedio, ac PHAINO Athenienſi præceptore Metonis, non prætereundus locus Theophraſti in libro de ſignis aquarum ac ventorum: διὸ καὶ ἀγαθοὶ γεγένηνται κατὰ τόπους Ἀστρονόμοι, οἷον ΜΑΤΡΙΚΈΤΑΣ ἐν Μηθύμνῃ ἀπὸ τοῦ Λεπετύμνου, καὶ ΚΛΕΌΣΤΡΑΤΟΣ ἐν Τενέδῳ ἀπὸ τῆς Ἴδης, καὶ ΦΑΕΙΝΌΣ Ἀθήνησιν

(*q*) Harduinus ad Plinii Hiſt. II. 9. p. 159. Tzetzes Chil. II. v. 877.
(*r*) Clemens I. Strom p. 306.
(*s*) Cyrillus Alex. IV contra Julian. p. 134. edit. Illuſtris Spannhemii.
(*t*) Suidas in Ἀστρολογία, & quæ notavi ſupra lib. 1. c. XXXVI. §. 5.
(*u*) Supra lib. I. c. XX. §. 7. ſeq Meminit & Orphei inter Aſtrologos Julius Firmicus.
(*x*) Clemens loco laudato. Tzetzes Chil. II. Hiſt. 399.
(*y*) Suid. in Ἀστρολογία.
(*z*) Aratus v. 98. Confer. Achillem Tatium loco laudato.
(*a*) Æſchylus Prometheo v. 456. ſeq.
(*b*) Sophocles apud Achillem Tatium c. 1. Iſagoges in Aratum.

Digitized by Google

σιν ἀπὸ τοῦ Λυκαμβηττοῦ τὰ περὶ τὰς τροπὰς συνεῖδε, παρ' οὗ ΜΕΤΩΝ ἀκούσας τὸν τοῦ ἑνὸς δέοντα εἴκοσιν ἐνιαυτὸν συνέταξε. Ἦν δὲ ὁ μὲν Φαεινὸς μέτοικος Ἀθήνησιν, ὁ δὲ Μέτων Ἀθηναῖος. Καὶ ἄλλοι δὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἠστρολόγησαν. *Cleoſtratus* quidem iſte, primus, ut ferunt, auctor ὀκταετηρίδος ſive *periodi octo annorum* fuit teſte Cenſorino c. XVIII. de qua agunt Scaliger II. de emendat. temporum p. 64. & Scaligerum oppugnans Petavius II. 2. ſeq. magni operis Chronologici, tum H. Dodvvellus de Cyclis Græcorum p. 180., qui Octaeteridem primã Cleoſtrati auſpicatur ab Olympiadis LIX. initio, ut Scaliger ab Olympiad. LXI. Apud Voſſium autem de ſcientiis Mathematicis c. XXXII. §. 11. p. 151. perperam editum eſt Octaeteridem illam fuiſſe annorum cIɔ cIɔ cxxxII. pro dierum cIɔ cIɔ Iɔ ccccxxII. Plinius II. 8. Hiſt. *Obliquitatem ſigniferi intellexiſſe, hoc eſt rerum fores aperuiſſe Anaximander Mileſius traditur primus Olympiade LVIII. Signa deinde in eo* CLEOSTRATUS, *& prima arietis & Sagittarii. Sphæram ipſam* (ſine Zodiaco & ſignis) *ante multo Atlas.* Male ex hoc loco Plinii Rob. Stephanus (c) affirmat Cleoſtratum primum de ſignis cœleſtibus ſcripſiſſe. Hyginus lib. II. Poetic. Aſtronom. cap. 13. *Hos autem hædos Cleoſtratus Tenedius dicitur primus inter ſidera oſtendiſſe.* Perperam Leoſtratus vocatur à Cornelio Vitellio T. 1. facis artium Gruterianæ p. 644. & Nicolao Loenſi VIII. 22. Epiphyllidum, id. T. V. part. 2. p. 616.

VI. Cleoſtratum ſecutus eſt HARPALUS, de cujus *Octaeteride* dierum cIɔcIɔ Iɔ ccccxxIV. conſulendi Scaliger II. de emendat. temporum. p. 66. ſeq. Petavius II. 4. ſeq. doctrinæ temporum, ac Dodvvellus de Cyclis diſſ. III ſect. 30. qui contra veterum, ut videtur, teſtimonia *Heccædecaetericum* Cyclum Harpalo tribuit, initio capto à die ſexto Februarii Anno Romæ conditæ CCLXIII. Olympiad. LXXI. 1. Meminit Harpali Plinius indice libri XVIII. Cenſorinus cap. XVIII. & XIX. (qui teſtatur annum fuiſſe Harpalo dierum CCCLXV. & horarum æquinoctialium XIII. (d) Avienus in Arateis prognoſticis v. 44. qui *Cyclum novem annorum* ab Harpalo inventum docet, non novem ſolidis conſtantem annis, ſed nono quoque anno redeuntem in orbem. Alius fuit Harpalus è ducibus Alexandi M. de quo evolves, ſi placet,

L 2 Le-

(c) In elucidario, cujus eſt mihi editio Colonienſis A. 1543. 8. Idem de Cleoſtrato legas in Caroli Stephani dictionario etiam poſtremæ editionis à Nic Loydio recenſitæ.

(d) Scaliger legit XII.

Digitized by Google

Lexicon clariſſimi Baylii. Hujus mentio apud Plutarchum III. 2. Sympoſ.

VII. METON Leuconeus Athenienſis, Pauſaniæ F. diſcipulus Phaini (*e*) Athenis præclarum *Enneadecaeteridis* inventum edidit, auſpicatus à Solſtitio ſive die XIII. menſis Scirrophorionis (qui Junio & Julio reſpondet) Olymp. LXXXVI. 4. teſte Diodoro Sic. XII. p. 305. Meminit Ariſtophanes avibus v. 998. & Aratus διοσημείων v. 21. ad quæ loca adeundi Scholiaſtæ. Videndus & Tzetzes XII. hiſt. 399. & quæ viri docti ad Ælian. X. 7. Var. Andreas Schottus ad appendicem proverbiorum Vaticanam p. 296. Nic. Loenſis VIII. 22. Epiphyllidum, T. V. facis Artium Gruterianæ parte 2. p. 613. ſeq. & Aldus Manutius Pauli F. de quæſitis per Epiſt. lib. I. quæſt. 6. T. IV. facis Artium p. 204. ſeq. qui è Livii lib. I. c. 19. contendit Enneadecaeteridem hanc diu ante Metonem perſpectam fuiſſe *Numæ Pompilio*. Sed alius omnino ille Numæ Cyclus fuit, ut jam animadverſum Viris doctiſſimis. At de Metonis Cyclo dierum 6940. præ cæteris conſulere operæ pretium eſt triumviros Chronologiæ principes Scaligerum II. de emendatione temporum p. 72. ſeq. & lib. V. p. 409. Petavium lib. II. c. 9. ſeq. de Doctrina temporum & Dodvvellum diſſ. I. de Cyclis, qui uſu civili etiam probatam Metonicam Ennadecaterida fuiſſe dis putat, & de majore ejus *Periodo annorum CLII.* conjecturam ſuam affert p. 59. ſeq. Δωδεκαετηρίδας per errorem Metoni tribuit Tzetzes Chil. II. v. 884. De *Horologio* Metonis *Solari* vide ſi lubet Scaligerum ad III. Manilii p. 22. Salmaſium ad Solin. p. 740. ſeq. & Petavium VII. 8. diſſ. Uranolog. Solſtitia à Metone obſervata & inſcripta columnis memorat Ælianus X. 7. Var. Vide & Ptolemæi magnam Syntaxin III. 2. p. 62. & quæ de apparentiis ſiderum à Metone notatis refert idem Ptolemæus in Φάσεσι ἀπλανῶν & Geminus c. ult. Iſagoges. Adhuc in vivis fuit Meton Olymp. XCII. 2. cum in Siciliam ſolveret claſſis Athenienſis. Vide Ælianum XIII. 12. Var.

VIII. Metonis æqualis fuit EUCTEMON Athenienſis, cum quo Solſtitia obſervavit circa Olymp. LXXVII. 1. Adde ſi placet Ptolemæi magnam Syntaxin III. 2. p. 62. & ejusdem Φάσεις ἀπλανῶν, è quibus conſtat eum Athenis & in Cycladibus inque Mecedonia ac Thracia aſtris con-

(*e*) Theophraſtus in loco laudato paulo ante §. 5. Mentio hujus Phaini etiam apud Vitruvium IX 7. At enim Aratus v. 741. Ἐννεακαίδεκα κύκλα Φαεινοῦ ἠλείοιο non tribuit Euneadecateridem Phaino Eleo Metonis præceptori, ut miror legere Salmaſium p. 641. ad Solin. Neque enim Eleus fuit Phainus, ſed legendum ἠελίοιο Φαεινοῦ, *ſplendidi ſolis*. Confer Petavium VI. 9 diſſ. ad Uranolog.

conſiderandis operam dediſſe. Vide & Gemini Iſagogen c. XVI. Meminit Euctemonis hujus præter Plinium Vitruvius IX. 7. ex Joſephi Scaligeri emendatione, (cum antea legeretur Eudæmon) & Avienus in ora maritima v. 40. 337. 350. &c. Alius Euctemon Rhetor apud Senecam controverſ. Inter perantiquos Aſtrologos etiam à Cenſorino cap. XVIII. memorantur NAUTELES, & MNESISTRATUS, dubito an idem, à quo Mneſiſtratios Philoſophos voluptatis patronos dictos refert Athenæus VII 5. Æquinoctia ab ALCMÆONE & Menone (leg. Metone) obſervata laudat Simplicius in 2. de Cœlo ſect. 46. Hunc eundem exiſtimo Alcmæonem de quo dixi inter Pythagoreos lib. II. c. XIII. ASTER quidam, cum quo PLATO Aſtrologiæ operam dedit, memoratur apud Laertium III. 29. PHILIPPUS Medmeus (è Medama Bruttiorum opido) Italus, Platonis diſcipulus * qui in Peloponneſo & Locride ſidera diligenter contemplatus eſt, ut patet ex obſervationibus ejus quibus uſi Hipparchus, Geminus, Ptolemæus. Laudatur & à Vitruvio IX. 7. Plinio , Plutarcho quod non liceat ſvaviter vivere ſecundum Epicurum p. 1093. Confer Petavii Uranolog. diſſ. IV. cap. IX. De ventis ſcripſiſſe teſtatur Stephanus in Μέδμα. Antiquioribus hiſce Aſtrologis jungendus etiam EPIGENES Byzantius Gnomonicus eſt, qui apud Chaldæos affirmabat ſe ſtuduiſſe, & de Cometis nonnulla tradidit. (Sen VII. 3. Nat. quæſt.) tum retulit Babylonios Iɔccxx. annorum obſervationes laterculis coctilibus inſcriptas habuiſſe (Plin. VII. 56. hiſt. qui *auctorem gravem imprimis* appellat.) Laudat ſemel iterumq; Cenſorinus. Alius (1) Epigenes Rhodius qui de re ruſtica allegatur à Varrone & Columella. (2) Epigenes Athenienſis coactus τριηραρχεῖν, de quo apud Suidam. (3) Epigenes Comicus & Tragicus, patria Sycyonius de quo dixi lib. II. cap. XIX. Epigenem quendam Socraticis accenſet Jonſius p. 84.

IX. EUDOXUS Æſchinis F. Cnidius, Archytæ Pythagorei, Philiſtionis Medici ac Platonis auditor, Aſtrologus non minus inſignis quam Geometra , Medicus & legiſlator inclytus fuit, circa Olympiad. CIII. De eo *Phanocriti* liber Athenæo VII. p. 276. laudatus intercidit. Conſulendus interim Laertius VIII. 76. ſeq.

Eudoxi Ἀστρονομία δι' ἐπῶν à Suida memoratur, qui in eo fallitur quod Eudoxum Poetam facit, nam quæ ex eo allegat Hipparchus, proſa decurrunt, & Aratus qui Phænomena verſibus ſcripſit, Eudoxum potiſſi-

 mum

(*) Proclus 2 in I. Euclidis p. 19. Φίλιππος ὁ Μεδμαῖος Πλάτωνος ὢν μαθητὴς καὶ ὑπ' ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα. Meminit ejus iterum p. 80.

mum ſecutus eſt, juſſus ab Antigono Rege Εὔδοξον ἐνδοξότερον facere, hoc eſt proſam ejus carmine reddere amœniorem. Idem Hipparchus lib 1. in Aratum teſtatur duos libros Eudoxi nomine exſtitiſſe, in multis invicem conſpirantes, quorum uni titulus ἔνοπτρον, (κάτοπτρον auctori Vitæ Arati) alteri *Φαινόμενα*. Reſpicit idem opus Eudoxum laudans Geminus, & Vitruvius IX. 7. Ptolemæus in Φάσεσι ἀπλανῶν, Avienus in Arateis Phænomenis v. 53. & 102. De Cometis nihil tradidiſſe notat Seneca nat. VII. 3. quæſt.

Eudoxi *Octaeteris* ſive *periodus octo annorum.* Laert. VIII. 87. Cenſorinus c. XVIII. Suidas &c. Reſpicit & Lucanus X. 187.

Nec meus Eudoxi vincetur faſtibus annus.

De Eudoxi Octaeteride agunt Scaliger ad Manil. lib. I. v. 69. & II. de emendat. temporum p. 67. Petavius ll. 6. de doctrina temporum, & Voſſius de ſcientiis Mathemat. p. 153.

Scripſit & Eudoxus Γεωμετρούμενα teſte Laertio VIII. 88. & Proclo 2. in primum Euclidis p. 19. Sed & liber quintus Geometræ Euclidis in Codice Mazariniano refertur ad Eudoxum, ut teſtatur Menagius ad Laert. p. 391.

Etiam *de Muſica* ſcripſiſſe nonnihil, conjicio è Theone Smyrnæo, qui p. 94. ex Eudoxo refert rationem conſonantiarum numeris comprehendi, & graves vel acutos tonos dependere à tardo vel acuto motu. Ex eodem fortaſſis opere Jamblichus in Nicomachi Geraſeni Aritmeth. p. 11. refert definitionem numeri, quod ſit πλῆθος ὡρισμένον & p. 142. ſententiam de medietatibus proportionum.

Γῆς περίοδος, cujus operis *liber ſeptimus* laudatur à Porphyrio p. 183. de vita Pythag. *octavus* ab Harpocratione in λιπαρά. Idem opus reſpicit nec raro reprehendit Strabo: tum Plinius Eudoxum laudans libris II. IV. V. VI. VII. &c. & Athenæus allegans τὴν τοῦ περὶ τὸν Εὔδοξον ἱστορίαν. Confer de hoc opere Meurſium ab Apollinii Dyſcoli c. 24. Voſſium de Hiſt. Græcis lib. 1. c. 6. & Menagium ad Laertium p. 292. Agathemer lib. 1. ἑξῆς Δημόκριτος καὶ Εὔδοξος καὶ ἄλλοι τινὲς γῆς περιόδους ἐπραγματεύσαντο.

Tribuuntur & Eudoxo noſtro Κυνῶν διάλογοι. *Canum dialogi* ſive ut interpres, *Cynicorum*, niſi locus corruptus, apud Laertium VIII. 89.

Leges Mileſiis tuliſſe Eudoxum, affirmat Theodoritus IX. Θεραπευτ., Cnidiis Laertius & Plutarchus contra Colotem. Hic eſt Eudoxus qui opta-

optabat Phaetontis inſtar à Sole conflagrare, modo ejus naturam propius ſibi contemplari daretur, ut refert Plutarchus libro quod non ſvaviter liceat vivere ſecundum Epicurum p. 1094.

Fuit & alius Eudoxus Cnidius junior Medicus, Laert VIII. 90. Eudoxus Rhodius, cujus librum nonum Hiſtoriarum allegat Etymolog. magnum in Ἀδεΐας. Eudoxus Cyzicenus, de quo ut de Rhodio Voſſius p. 29. Hiſt. Græc. Eudoxus denique Siculus Comicus, cujus Nauclerum laudat Pollux VII. 33.

X. Eudoxo Cnidio jungendus HELICON Cyzicenus Platonis diſcipulus, qui Dionyſio Regi defectionem Solis prædixit, atque inde donatus ab eodem eſt talento, ut refert Plutarchus in Dione p. 966. præterea CALLIPPUS Cyzicenus, qui Olymp. CXII. 3. (ante Chriſtum cccxxx.) in Helleſponto obſervavit phaſes inerrantium ſtellarum, teſte Ptolemæo cujus vide Φάσεις ἀπλανῶν. POLEMARCHI Cyziceni, qui Eudoxum audiverat, diſcipulus hic fuit, & Athenis cum Ariſtotele verſatus Eudoxi inventa emendavit ac ſupplevit, teſte Simplicio in 2. de cœlo ſect. 46. De Callippi *periodo* Attica ſolſtitiali *annorum LXXVI.* memorata Cenſorino c. XVIII. qua Metonis enneadecaeteridem emendavit, facto periodi initio à ſolſtitio ſive die XXIX. Junii Olymp. CXII. 3. adeundi Scaliger emendationis temporum lib. II. p. 84. ſeq. & lib. V. pag. 421. ſeq. & Iſagog. Canonum lib. I. c. VIII. & lib. III. c. VIII. Petavius doctrinæ temporum II. 16. ſeq. & X. 30. Dodvvellus de Cyclis Græcorum diſſ. 2. Tertiæ Callippicæ periodi anno quadrageſimo (hoc eſt Olymp. CLIX. 3. ante Chriſtum CXLII.) Hipparchum aliquas feciſſe obſervationes refert Ptolemæus magnæ Syntax. V. 3. p. 111. & VII. 2. pag. 167. Alius fuit Callippus Athenienſis, Platonis diſcipulus, de quo ſupra cap. V. idem cum Callippo Rhetore cujus meminit Ariſtoteles in Rhetoricis. Alius denique Callippus Corinthius, diſcipulus Zenonis Citiei.

XI. Quæ ARISTOTELES & THEOPHRASTUS ſcripſerint Aſtrologicæ ſcientiæ illuſtrandæ, dictum à me infra eſt capitibus tribus proximis. In præſenti memorandus venit ARISTYLLUS & TIMOCHARIS, quorum hic Alexandriæ anno periodi Callippicæ primæ (f) XLVII. hoc eſt Olymp. CXXIV. ante Chriſtum CCLXXXIII. obſervationes ſuas inſtituit. Utriusque Τηρήσεις ἀπλανῶν etſi nec ſatis (g)

XI.

(f) Ptolemæus p. 169. Τιμόχαρις μὲν ἀναγράφει τηρήσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ταῦτα τῷ μζ ἔτει τῆς πρώτης κατὰ Κάλλιππον ἑκκαιεβδομηκονταετηρίδος &c. Hinc emendandus Voſſius p. 155. de ſcientiis Math.

(g) Id. p. 164.

diſtinctas neque explicatas neque fide dignas *(b)* ſatis habuit Hipparchus, & ex hoc Ptolemæus, qui iis utitur libro VII magnæ Syntax. Hos ſecutus eſt DOSITHEUS Coloneus Atticus, qui Octaeteridem Eudoxi emendavit, ita enim intelligendus videtur Cenſorinus c. XVIII. Hic Doſitheus in Colono Atticæ circa Olymp. CXLV. 1. (ante Chriſtum CC.) apparentias ſtellarum inerrantium obſervavit, quas ex eo notarunt Geminus c. ult. Iſagoges, & Ptolemæus in *φάσεσι ἀπλανῶν*. Laudat hunc Doſitheum etiam Plinius lib. XVIII. Hiſt. c. 31. Archimedes vero ipſi (ut videtur) librum de lineis ſpiralibus inſcripſit. Fuere & alii Doſithei, ut Hiſtoricus, cujus libros rerum Sicularum, Lydiacarum & Italicarum laudat Plutarchus, ut jam Voſſio animadverſum, tum Doſitheus ad quem ſcribit Julianus Imp. Epiſtola XXXIII. Ne dicam de Doſitheo (uno an duobus) hæreſiarcha Samaritano, quem ante Simonem Magum commemorat pſeudoClemens I. recognitionum p. 21. ac de Doſitheo Grammatico Græco recentiore, de quo infra in Grammaticis pauca.

XII. Temporis ratio nos jam pridem deducit ad ſcriptores qui in parvo Alexandrinorum Aſtronomo comprehendebantur. Præter enim magnam Syntaxin Claudii Ptolemæi, qui obſervationes ſuas inſtituiſſe ſe teſtatur anno ſecundo Antonini Pii (Chriſti CXXXIX.) præter hanc, inquam Ptolemæi *σύνταξιν*, de qua infra lib. IV. ſuo loco dixi, & quam *μέγαν Ἀστρονόμον* appellabant, Alexandrinis in pretio fuit alter Codex dictus *μικρὸς Ἀστρονόμος*, ſive ut è Pappo Voſſius *(i)* obſervat, *μικρὸς Ἀστρονομούμενος*, (Arabibus *tractatus intermedii*, inter Euclidis elementa & Almageſtum Ptolemæi) in qua collectione continebantur hi libri:

Theodoſii Tripolitæ Sphæricorum libri III.
Euclidis Data, Optica, Catoptrica ac Phænomena.
Theodoſii Tripolitæ de habitationibus & noctibus ac Diebus libri II.
Autolyci Pitanæi de ſphæra mota, & libri II. de Ortu atque occaſu ſtellarum inerrantium.
Ariſtarchi Samii de magnitudinibus & diſtantiis Solis ac Lunæ.
Hypſiclis Alexandrini Ἀναφορικὸς ſive de aſcenſionibus.
Menelai Alexandrini Sphæricorum libri III.

Hi

(b) Id. p. 168. *διὰ τὸ μήτε τὰς τηρήσεις τῶν περὶ τὸν τιμόχαριν ἀξιοπίστους εἶναι, πάνυ ὁλοσχερῶς εἰλημμένας.*
(i) Lib. de ſcientiis Math. c. XXXIII. §. 18. p. 163.

Hi libri, vel plerique horum, Græce junctim MSti occurrunt in quibusdam Bibliothecis, & *Arabice* quoque exſtant è verſione *Thebiti*, ut docet Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. & 256. univerſos Arabice verſos memorans, excepto Hypſiclis ἀναφορικῷ, quem translatum ex Oriente ſecum attulit Jacobus Golius. (*k*)

XIII. Cum de Euclidis ſcriptis infra egerim ſingulari capite, de reliquis in præſenti dicere operæ pretium eſt, ac primum de AVTOLYCO Pitanæo, ex Æolide, Mathematico, præceptore Arceſilai qui Theophraſtum deinceps audiit teſte Laertio IV. 29. unde de ætate Avtolyci conſtat, ſucceſſit enim Ariſtoteli Theophraſtus Ol. CXIV. 3. ante Chriſtum 322. Laudant Avtolycum Pappus in Mathematica collect. Simplicius ad Ariſtot. de cœlo 2. comment. 46. Joh. Philoponus ad Phyſic. lib. 2. aliique. Liber περὶ κινουμένης σφαίρας Græce & latine editus à *Conrado Daſypodio* eſt Argentorat. 1572. 8. Et latine ex verſione & cum commentariis *Franciſci Maurolyci* Siculi, Abbatis Meſſanenſis, Meſſanæ 1558. fol. qui Theodoſii libros & Euclidis Phænomena addidit. Exſtat & latine, cum ſcholis antiquis, *Joſepho Auria* interprete, cum Maurolyci annotationibus Romæ 1587. 4. Habetur præterea latine in Synopſi Mathematica Marii Merſenni p. 243. Pariſ. 1644. 4.

Libros II. de vario ortu & occaſu ſiderum inerrantium Græce & latine itidem edidit Daſypodius, Argentorat. 1572. 8. *Latine* præterea collatis quinque MSS. 5. Vaticanis Avtolycum & græca ad eum Scholia vertit *Joſephus Auria* Neapolitanus. Romæ 1588. 4. Tranſtulit & Gallice *P. Forcadellus* Pariſ. 1572. 4. Ex Avtolyco etiam pleraque in ſuum de expetendis & fugiendis rebus opus tranſtulit *Georgius Valla* Placentinus Libro XVI.

De Aliis Avtolycis tribus antiquioribus vide ſi placet Leopardum XIII. 5. emendationum, quibus addes Avtolycum Areopagitam, de quo Suidas.

XIV. ARISTARCHUS Samius æqualis fuit Cleanthis Stoici qui Zenoni ſucceſſit Olymp. CXXIX. ante Chriſtum 264. Refert enim Plutarchus Ariſtarchum à Cleanthe impietatis accuſatum, quod terram moveri docuiſſet, lib. de facie in orbe lunæ p. 923. ὥσπερ Ἀρίσταρχον (*l*) ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας

M

(*k*) Vide Catalogum MSS. Arabicorum à Golio allatorum num. 54. in 4.

(*l*) Ita legendus ille locus, non Ἀρίσαρχος Κλεάνθη. Confer Menagii notas ad Laertii VIII. 85. p. 389. Eudoxo juniorem Ariſtarchum etiam ex Archimede colligas, qui hunc Eudoxo p. 121. poſtponit. Ut adeo erraverit Fromondus & Simlerus qui longe antiquiorem faciunt apud Voſſium c. 33. de ſcientiis Mathemat. §. 1. p. 157.

βείας προσκαλεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας ὡς κινοῦντα τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν, ὅτι φαινόμενα σώζειν ἀνὴρ ἐπειρᾶτο, μένειν τὸν οὐρανὸν ὑποτιθέμενος, ἐξελίττεσθαι δὲ κατὰ λοξοῦ κύκλου τὴν γῆν ἅμα καὶ περὶ τὸν αὐτῆς ἄξονα δινουμένην. Meminit Ariſtarchi Samii etiam Archimedes in Pſammite p. 120. 121. 126. & 127. edit. Græcæ Baſil. Varro apud Gellium III. 10. (ubi pro Ariſtide Samio uti in Joh. Pici operibus p. 377. pro Aſtaxarcho legendum Ariſtarchus) Vitruvius lib. I. c. 1. & lib IX. c. 4. & c. 9. quo in loco horologiorum genera ab eo reperta refert. Sextus Empiricus IX. adverſus Mathem. p. 410. Plutarchus quæſt. Platonic. p. 1006. & lib. de facie in orbe lunæ p. 932. 938. & 925. ubi laudat *Ἀρίσταρχον ἐν τῷ περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων*, *in libro de magnitudinibus & diſtantiis* ſolis & lunæ, lectum etiam Pappo Alexandrino lib. VI. Collectionis Mathematicæ, propoſitione 38. ſeq. Hic ipſe eſt liber, qui ſolus ex Ariſtarchi ſcriptis ad nos pervenit, latine verſus à *Georgio Valla* Placentino Venet. 1498. fol. deinde à *Federico Commandino* cum ejuſdem notis Piſauri 1572. 4. Denique à *Joh. Walliſio* Græce è codice H. Savilii, qui è Vaticano ſuum deſcripſerat, editus Oxoniæ 1688. 8. additis Commandini verſione & notis, ſuisque ipſius animadverſionibus. Recuſa eſt hæc editio Græcolatina in tomo tertio operum Walliſii Oxon. 1699. fol. Exſtat & MSta hujus libri verſio Arabica duplex.

Qui ſub Ariſtarchi Samii nomine prodiit veluti è Græco translatus liber Pariſiis 1644. 12. ab *Ægidio Perſona Robervallio* editus, iterumque A. 1647. 4. à Mario Merſenno ſuarum obſervationum Phyſico Mathematicarum tomo tertio inſertus, *De Mundi Syſtemate, partibus & motibus*, (ne cui id fraudi ſit) à Robervallio (*m*) confictus eſt ingenii forte ſui exercendi gratia, quo oſtenderet, quomodo ex principiis quæ Ariſtarchi fuiſſe putat, deduci non incommode poſſint, ſaltem cum illis non male cohæreant pleraque ex inventis nuperis, præterito ſeculo detectis: uti poſtea *Franciſcus Jeſſop* armiger propoſitiones Hydroſtaticas ad illuſtrandum Ariſtarchi Syſtema deſtinatas vulgavit Londini 1687. 4. Verum hoc ſaltem, notante Walliſio, haud ſatis in Robervalliano Ariſtarcho cohæret, quod ex Solis circa ſuum axem motu deduci e ille plurima, quem immotum plane, teſtante Archimede, ſtatuit Ariſtarchus. Sed & quæ de Æolipilis * habet, aliaque multa quæ legenti paſſim occurrent, novitium opus eſſe ſatis indicant. Ariſtarchi *prædictiones Mathematica de planetis* memorantur in Labbei Bibl. nova MSS. p. 116. 119.

De

(*m*) Menagius loco laudato Bailletus des auteurs déguiſez p. 529.
* Mentio harum apud Vitruvium lib. I. c. 6.

Digitized by Google

De aliis ſeptem vel octo Ariſtarchis dixi infra libro quarto, ubi inter Grammaticos celebro Ariſtarchum Alexandrinum. Jam ſuffecerit annotaſſe, à pandectarum Brandenburgicarum ſcriptore male Ariſtarchum noſtrum Samium confundi cum Ariſtarcho Tragico.

XV. HYPSICLES Alexandrinus Iſidori Mathematici, quem ipſe magnum (*n*) vocat, diſcipulus fuit. De ætâte ejus conſtat ex eo quod Suidas ait Iſidorum ſub Divis Fratribus floruiſſe (M. Aurelio & L. Vero qui fuerunt ab A. Chriſti 160. ad 169.) Itaque quis non miretur Voſſium (*o*) eo ipſo loco quo Suidæ ſententiam laudat, tamen tradere Iſidorum claruiſſe ſub Ptolemæo Phyſcone. Sed doctiſſimi etiam viri dormitant aliquando, & inhumanus ſit qui eis hoc nomine inſultandum, & qui hoc eis propter infinita alia egregie obſervata non libenter condonandum putet. Hujus itaque Hypſiclis *Anaphoricus* ſive *de aſcenſionibus liber* Græce & latine cum *Jacobi Mentelii* verſione lucem vidit una cum Opticis Heliodori, Pariſiis apud Cramoiſium A. 1657. 4. curante Eraſmo Bartholino. Idem Hypſicles auctor creditur *libri XIV. & XV. Elementorum Euclidis*, qua de re vide ſi placet quæ dixi infra in Euclide.

XVI. THEODOSIUS Tripolites diverſus fuit à Theodoſio Bithyno (*p*) qui horologiii ſolaris ad quodcunque clima apti inventor celebratur Vitruvio IX. 9. & Straboni lib. XII. p. 566. ubi ipſum & filios ejus Mathematicos fuiſſe teſtatur. Tripolites enim Theodoſius Suida teſte ſcripſit commentarios in Theudæ ſceptici Laodiceni capitula, quem Theudam è Laertio IX. 119. colligitur circa Trajani tempora & paulo ante vixiſſe. Neque Theodoſiii meminit neque evolviſſe ejus ſcripta videtur Ptolemæus, licet hunc ex illis profeciſſe tradunt Pena præf ad Sphæricorum libros, & Voſſius p. 160. de ſcientiis Mathemathicis. At laudant Theodoſium ejusque ſcripta Theo ad Ptolemæum, Pappus Alexandrinus in ſua συναγωγῇ, Proclus in Hypotypoſi Aſtronomica p. 7. & ante hos Laertius IX. 70. Exſtant hujus Theodoſii Σφαιρικῶν *Sphæricorum libri III.* Græce editi à *Johanne Pena* Regis Galliæ Mathematico, qui ad calcem voluminis verſionem ſuam latinam ſubjecit. Pariſ. 1557. 4. Ex Penæ verſione poſtea cum ſphæra Autolyci, Phænomenis Euclidis, & ſuis ipſius Sphæricis recudi curavit *Franciſcus Maurolycus*, Meſſanæ eodem anno 1558. fol. & cum demonſtrationibus

(*n*) Hypſicles ad librum XV. Euclidis propoſit. 5.
(*o*) Voſſ. de ſcientiis Mathemat. c. 54. §. 6. p. 328.
(*p*) Eundem putant Joh. Pena præf. ad Sphærica & Voſſius c. 16. p. 58. Sed merito aliter viſum Menagio ad Laert. IX. 70. p. 429.

ac ſcholiis ſuis *Chriſtophorus Clavius*, adjunctis tabulis Sinuum & Tangentium doctrinaque triangulorum Sphæricorum. Romæ 1586. 4. Sphærica Theodoſii ab *Iſ. Barrovv* demonſtrata Lond. 1675. 4. Arabice quoque occurrunt in variis Bibliothecis, ſed & latina ex Arabico interpretatio lucem vidit interprete *Platone Tiburtino* Venet. 1518. Verum in hac verſione definitiones & theoremata multiplicata ſunt, demonſtrationibus viciſſim mutilatis, ita ut aliud prope opus eſſe videatur. Vitellionem in Opticis ſuis (qui medio ſæculo poſt Chriſtum decimo tertio ſcripſit) Theodoſii noſtri principiis inſtitiſſe, ab eodem Pena obſervatum.

Περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν, de diebus ac noctibus libri II. latine tantum prodierunt ex interpretatione *Joſephi Auriæ*. cum Scholiis antiquis & figuris. Rom. 1587. 4. Ediderat etiam latine *Conradus Daſypodius* Argentorat. 1572. 8. Græce exſtant in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, ne de Arabica verſione dicam.

Liber *περὶ οἰκήσεων, de habitationibus*, curante eodem *Joſepho Auria* vidit lucem latine tantum Rom. 1587. 4. Et ex *Franciſci Maurolyci* verſione una cum Sphæricis, de quibus jam dixi, Meſſanæ 1558. fol. tum in Synopſi Mathematica Marii Merſenni p. 246. Græce & Arabice etiamnum delitеſcit in Bibliothecis.

Perdita Theodoſii ſcripta hæc ſunt:

Σκεπτικὰ κεφάλαια. Laertius IX. 70. Suid. in Θεοδόσιος & πυῤῥώνιοι,

Ὑπόμνημα εἰς τὰ Θευδᾶ κεφάλαια. Suid. Θεοδόσ.

Ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους ἐφόδιον. id.

Διαγραφαὶ οἰκιῶν ἐν βιβλίοις γ'. id.

Ἀστρολογικά id.

Poſt hæc ſcripta Theodoſii Philoſophi memorat Suidas & alterum hujus nominis, quem Tripolitam vocat & carmen Heroicum de Vere, aliaque varia ſcripſiſſe refert. Θεοδόσιος, ἔγραψε δι' ἐπῶν εἰς τὸ ἔαρ, καὶ ἕτερα διάφορα, ἦν δὲ Τριπολίτης.

XVII. MENELAUS patria Alexandrinus fuit teſte Pappo lib. 6. collectan. Mathemat. propoſit. 56. & Proclo in Euclidem p. 90. Geometra vocatur à Ptolemæo lib. 6. magnæ conſtructionis p. 170. ubi ait eum obſervationes Aſtrologicas inſtituiſſe Romæ anno primo Trajani Imp. qui reſpondet anno Chriſti XCVIII. Eundem non dubito eſſe Menalum Mathematicum quem colloquentem inducit ſecum Plutarchus lib. de facie in orbe lunæ p. 930. Ejus *III. libros Sphæricorum* ſive de figuris Sphæricis ex Arabico neſcio quo auctore latine edidit in Synopſi Mathemathica Marius Merſennus Pariſ. 1644. 4. pag. 205. ſeq.

Hos

Hos Menelai libros (Merſenni verba agnoſcis) *cum ego in antiquis ex membrana codicibus inveniſſem, conatus ſum eos, quoniam corruptiſſimum erat exemplar, emendare ac reſtituere, nec non quam plurimis tum neceſſariis tum argutis adaugere propoſitionibus.* Arabicum codicem manu exaratum memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. Meminit hujus Menelai etiam Pappus lib. 4. propoſ. 30. De Menelao Ægeo Poeta, & Menelao Anæo ex Anea Cariæ civitate Peripatetico atque hiſtorico, vide ſi placet Voſſium in Hiſtoricis Græcis p. 388.

XVIII. Poſt ſcriptores in parvo hoc Alexandrinorum Aſtronomo comprehenſos, redeundum eſt ad ſeriem temporis, quam recenſio illius tantiſper interrupit, ubi occurrunt primo loco qui ſub Ptolemæo Philadelpho claruerunt Poetæ, ARATUS Phænomenon ſcriptor & MANETHO, quibus ſingularia capita ſuo loco infra deſtinavi, & cum Arato plures ejus interpretes, cum Manethone alios Græcos ſcriptores Aſtrologiæ Apoteleſmaticæ, quam potui diligenter recenſui. Horum æqualis fuit CONON Samius (q) cujus obſervationes Aſtronomicus in Italia factas memorat Ptolemæus libro de apparentiis fixarum. Comam Berenices ab eo inter ſidera relatam celebrant Callimachus apud Scholiaſten Arati, Catullus, Hyginus II. 24 poetic. Aſtronomic. & Theo in Aratum. Epigramma vetus p. 550.

E Beroniceo detonſum vertice crinem
Retulit eſuriens Græcus in aſtra Conon.

Non minus nomen ſibi comparavit Geometrica ſcientia, quo nomine vehementer laudatur ab Archimede præf. de lineis ſpiralibus, & præfat. de quadratura parabolæ, qui ipſi familiarem fuiſſe ſe, & hæc ipſo jam defuncto ſcripſiſſe teſtatur. Scripta Cononis ad Thraſydemum allegat Apollonius Pergæus lib. IV. Conicar. ſect. Laudatur & à Pappo IV. 19. Alius fuit Conon, qui Archelao Philopatori Cappadociæ Regi, (Antonio adverſus Auguſtum faventi) inſcripſit διηγήσεις ſive narrationes fabuloſas quinquaginta, quarum argumenta ſervavit Photius Cod. CLXXXVI. & cum Apollodoro Græce ac latine edidit Tho. Galeus Pariſ. 1675. 8. Ex iisdem Nic. Damaſcenum quædam in ſuam παραδόξων ἐθῶν συναγωγὴν derivaſſe, refert idem Photius Cod. CLXXXIX. Neque alius fortaſſe Conon fuit quem de Italia ſcripſiſſe Servius teſtatur ad VII. Æneidos, & ἐν τρίτῳ περὶ τῆς νησιάδος & ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ laudat Schol. Apollonii: quemq; Judæorum feciſſe mentionem ſcribit Joſephus I. contra Apionem p. 1051. Omitto Cononem Athenienſium ducem inclytum

(q) Vide Iſ. Voſſium p. 258. ad Catullum.

tum de quo proverbium πλεῖον Κόνωνι μελήσει, ejusque nepotem, Timothei F. de quo Nepos in Timotheo, tum Cononem fratrem Zenonis Imp. de quo Galeus ſuſpicatur intelligendum Stephanum Byz. in ψίμαδα.

XIX. De ARCHIMEDE Syracuſano & admiranda ejus Sphæra tum de ERATOSTHENE Cyrenæo dixi infra capitibus peculiaribus. Jam celebrandus mihi HIPPARCHUS patria Nicænus è Bithynia (teſte Strabone ac Suida) quique in Bithynia obſervationes ſiderum inſtituit, ut refert Ptolemæus in extremo libri de apparentiis inerrantium. Idem tamen Hipparchus in Rhodo etiam obſervaſſe nonnulla ſe ſcripſit, teſte eodem Ptolemæo lib. V. magnæ Syntax. p. 112. unde Rhodium Hipparchum à Bithyno male fortaſſis diſtingvunt viri quidam docti, ut Gaſſendus T. V. Opp. p. 377. Ricciolus &c. Floruit Hipparchus Olympiade CLIV - - - CLXIII. (ante Chriſtum CXXVIII - - - CLXII) prout ex Ptolemæi lib. II. & III. Syntax. pulchre obſervatum Voſſio de ſcientiis Math. p. 158. ſeq. ἀνὴρ φιλόπονός τι ὁμοῦ καὶ φιλαλήθης eodem Ptolemæo judice lib. III. p. 59. (quod Hipparchi elogium è Ptolemæo repetit Theodorus Meliteniota proœmio Aſtrologiæ,) *nunquam ſatis laudatus, ut quo nemo magis approbavit cognationem cum homine ſiderum*, Plinio II. 26. Hiſt. Plurimum certe ipſi debet Aſtronomia, tum quod plurima æquinoctia quam potuit diligenter à ſe obſervata, tum imprimis catalogum plurimarum fixarum ſecundum longitudinem & latitudinem plurimasque Eclipſium vetuſtiſſimarum obſervationes à tempore Mardocempedi reliquerit: Ad hæc periodum Callippicam (r) correctiorem adhibuit, & cum latitudinem lunæ variam, nodorum anticipationem, tum eccentricitatem motumque lunæ circa apogæum ſegniorem, ad perigæum vero citatiorem animadvertit, Hypotheſes & tabulas noctuum condidit, quibus *utriusque ſideris curſus in ſexcentos annos præcinuit, menſes gentium, diesque & horas, ac ſitus locorum & viſus populorum* (Ptolem. Geograph. lib. 1. c. 4.) *complexus, ævo teſte, haud alio modo quam conſiliorum Naturæ particeps.* (Plin. II. 12. Hiſt.) Pro reliquis etiam planetis tabulas conſtructurus, ſi idoneas à Chaldæis, Babyloniis, Ægyptiis, Græcisq; obtinuiſſet obſervationes. Sic ut primus fere fuerit, notante Hevelio, qui limen oſtii tetigerit, & ſolidiora Aſtronomiæ jecerit fundamenta. Scripta ejus hæc apud veteres celebrantur:

1. περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀναγραφαί, quas laudat & ſequitur Ptolemæus

(r) Confer Scaligerum 2. de emendat. temporum p. 108. ſeq. Baylium in Lexico, ubi de Hipparcho, & *Rev.* Joh. Andreæ Schmidii de Hipparcho ac Theone diatribam.

mæus libro VII. Syntax. Equidem ἔκθεσις ἀστερισμῶν ſive *liber aſteriſmorum* quem ſub Hipparchi nomine Græce edidit Petrus Victorius, Florentiæ 1567. fol. legitur fere ad verbum in Ptolemæi Syntaxi VII. p. 172. ſeq. atque ideo a Petavio prætermiſſus eſt in Uranologio, ſed ex Hipparchi obſervationibus haud dubie à Ptolemæo depromptus. Suidas quoq; inter Hipparchi ſcripta memorat, περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν συντάξεως καὶ τοῦ καταστηριγμοῦ (ſtatione) & εἰς τοὺς ἀρίστους, (Voſſ. ἀστερισμούς.) Servius in 1. Georgic. *Hipparchus ſcripſit de ſignis, & commemoravit etiam, unumquodque ſignum quot claras, quot ſecundæ lucis, quot obſcuras ſtellas habeat.* Plin. II. 26. *auſus rem etiam Deo improbam, annumerare poſteris ſtellas, ac ſidera ad nomen expungere.*

2. περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων, *de magnitudine & diſtantia Solis & lunæ.* Pappus Alex. VI. 38. Chalcidius p. 181. *Hipparchus in eo opere quod ſcribitur de ſeceſſibus atque intervallis Solis & Lunæ docet magnitudinem Solis* 1880. *partibus potiorem eſſe quam terram, terram vero demum* 27. *partibus potiorem eſſe quam lunam.*

3. *De duodecim ſignorum adſcenſione.* Pappus IV. 59. & videtnr reſpicere Ptolemæus Hipparchum laudans libro de apparentiis inerrantium & lib. 1. Geograph. cap. 4. ubi ait eum paucarum civitatum ἐξάρματα τοῦ βορείου πόλου ſive elevationes poli Borealis & οἰκήσεις ſive habitationes iisdem ſubjectas parallelis tradidiſſe, niſi hoc potius fecit in opere quo examinaverat Eratoſthenis Geographiam, de quo infra num. 9.

4. περὶ τῆς κατὰ πλάτος μηνιαίας τῆς σελήνης κινήσεως. Suid. Chalcidius in Timæum Platonis p. 177. *Luna, ut obſervat Hipparchus, decem utrinque momentis devia* (in ſignifero) *reperitur.*

5. περὶ μηνιαίου χρόνου. Galenus 3. περὶ κρισίμων ἡμερῶν T. 3. Opp. p. 445. ὅτι δὲ ὁ μηνιαῖος χρόνος οὐ πλέως τριάκοντα ἐστὶν ἡμερῶν, ἀλλ' ἥμισύ πως καὶ τούτῳ προσδεῖ μιᾶς ἡμέρας, Ἵππαρχος μὲν ἀποδέδεικται δι' ἑνὸς ὅλου βιβλίου.

6. Περὶ ἐνιαυσίου μεγέθους. Ptolemæus VII. 2. p. 167. magnæ Syntax.

7. Περὶ τῆς μεταπτώσεως τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινῶν σημείων. *De mutatione punctorum ſolſtitialium & æquinoctialium* liber. Ptolem. III. 2. magnæ Syntax. p. 60.

8. Τῶν Ἀράτου καὶ Εὐδόξου Φαινομένων, ἐξηγήσεων βιβλία γ'. *Enarrationum ad Arati & Eudoxi Phænomena libri III.* quos auctor dicavit *Æſchrio-*

Æſchrioni, (*s*) etiamnum exſtant, & Græce primum editi ſunt à *Petro Victorio* (*t*) è Bibliotheca Coſmi Medici, Florentinorum ac Senenſium Ducis, Florentiæ 1561. fol. tum Græce & latine cum *Dionyſii Petavii* (*u*) ver-

(*s*) Æſchrionem ἐν τοῖς ἐφημερίσιν laudat Tzetzes VIII. hiſt. 198. deinde addit eum genere fuiſſe Mytilenæum, qui ἔπη, & ἰάμβους & alia multa ſcripſerit. Meminit & Suidas Æſchrionis Mytelenæi ἐποποιοῦ, quem Ariſtotelis diſcipulum atque Alexandri M. in itinere comitem fuiſſe affirmat. Sed hic antiquior eſt, quam ut ei Hipparchus librum ſuum inſcribere potuerit: Antiquior quoque fuit, à quo tribus Æſchrionia apud Samios (Herodot. III. 26.) & Æſchrion Lyſaniæ pater apud Laertium VI. 23. ſi Lyſanias iſte intelligatur Cyrenæus Eratoſthenis præceptor, ut viſum Jonſio p. 123. Nec minus Æſchrion Agathoclis dux in Africa ab Hannone cæſus Olymp. CXVIII. 3. teſte Diodoro Sic. XX. p. 764. quem cum ſuperiore eundem male, ut exiſtimo, idem Jonſius ſuſpicatur. Fuit & Æſchrion Samius ἰαμβοποιὸς Athenæo laudatus auctor forte ἐφεσίδος cujus librum ſeptimum allegat Tzetzes ad Lycophronem v. 688. Æſchrionem quoque neſcio quem citat Plinius Hiſt. Nat. atque inter ſcriptores rei ruſticæ Columella & Varro. Alius fuit, & junior haud dubie, Æſchrion Pergamenus, Empiricus, Galeni præceptor, quem laudat XI. de ſimplic. T. 2. p. 148. edit. Baſil. & Oribaſius 3. Synopſ. at cum ſuperiore eundem eſſe itidem male tradit doctiſſimus Jonſius:

(*t*) *Petrus Victorius* poſt Hipparchi libros, & (de qua paulo ante dixi) ἔκθεσιν ἀστερισμῶν, in eodem volumine Græce edidit Achillis Tatii Iſagogen in Arati Phænomena ex ejus libro περὶ τοῦ παντός. & de genere Arati atque vita commentatiunculam neſcio cujus ſcriptoris, tum aliam quandam Iſagogen in Aratum, quam itidem ex Achille Tatio mutuatam alia exhibebant ſcholia: denique in eadem Arati phænomena diſſertationem quæ incipit: τὴν μὲν δεῖξιν τῶν φαινομένων, & Eratoſtheni vel Hipparcho in diverſis codicibus tribuitur, ſed Petavio judice eundem Achillem auctorem habet. Claudit librum catalogus eorum qui in Aratum ſcripſerunt, ſed in hoc multos commemorari qui Aſtronomica tantum utcunque attigerunt, licet de Arato illuſtrando nunquam cogitaverint, oſtendi infra, ubi de illo poeta dicendi fuit locus.

(*u*) *Dionyſius Petavius* univerſa quæ à Victorio edita jam dixi recenſuit in *Uranologio* ſuo ſive appendice ad opus de doctrina temporum, latinaque verſione donavit, ac prætera addidit (1) Gemini, de quo mox dicam, Iſagogen cum verſione *Edonis Hilderici*. (2) Ptolemæum de apparentiis & ſignificationibus inerrantium. (3) Calendarium Romanum duplex, unum à Petavio collectum ex Ovidii faſtis, Columella XI. 2. Plinio XVIII. 26 - 30. Alterum circa A. C. 325. compoſitum temporibus Conſtantini M. & à *Joh. Georgio Hervvarto ab Hochenburg* pridem editum. (4) *Theodorum Gazam* de menſibus, cum verſione *Joh. Perrelli*. (5) Computum Eccleſiaſticum *S. Maximi* Monachi & Martyris qui A. 31. Imp. Heracii (Chriſti 641.) ſcripſit, & quem Græce ediderat notisque illuſtraverat Scaliger VII. emendat. temporum p. 736 ſeq (6) *Iſaaci Argyri* Monachi circa A. C. 1373. qui Oenæotæ Andronico ſuum dedicavit, editum pridem ex parte, latine à Joſ. Scaligero IV. emendat. temporum p. 327. ſeq. tum integrum Græce cum verſione & notis à *Jacobo Chriſtmanno* Heidelbergæ 1612. 4. & à Petavio neſcio quare ſine Epilogo recuſum: (7) Computum alterum quem eidem

verſione Pariſ. 1630. fol. in Uranologio, quod recuſum eſt Amſtelodami (licet titulus Antvverpiam refert) apud Georgium Gallet, 1703. fol. In hoc opere Hipparchus *Eudoxi*, & qui Eudoxum in omnibus fere eſt ſecutus *Arati*, & *Attali* Rhodii Grammatici qui in Aratum commentaria ediderat, errores caſtigat, quos in doctrina ἀπλανῶν admiſerunt circa culminationes, coortus ac cooccaſus aſtrorum.

9. Πρὸς τὸν Ἐρατοσθένη καὶ τὰ ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ αὐτοῦ λεχθέντα. *Adverſus Eratoſthenis Geographiam.* Meminit Strabo & laudat lib. 1. p. 7. At lib. 2. p. 79. atque aliis locis reprehendit tanquam iniquiorem ac ſeverum nimis Eratoſthenis adverſarium. In plures libros diſtinctum fuit hoc opus, nam liber ſecundus ab eodem Strabone allegatur lib. II. p. 69.

Præter noſtrum qui laudatur & à Vitruvio IX. 7. M. Antonino VI. 47. &c. fuere & alii Hipparchi, ut (1) Hipparchus Pythagoricus, de quo dixi lib. II. cap. 13. (2) Hipparchus Syrus Gadatæ pater, qui ſub Cyro majore vixit. Apoſtol. proverb. XX. 18. (3) Hipparchus Piſiſtrati F. Athenis ab Harmodio & Ariſtogitone interfectus Olymp. LXVI. 4. (4) Hipparchus Charmi F. Piſiſtrati cognatus qui primus Oſtraciſmum teſte Suida ſubiit. Confer Meurſii librum de Piſiſtrato p. 56. (5) Hipparchus, quem colloquentem in dialogo cognomine inducit Plato. (6) Hipparchus veteris Comœdiæ poeta, de quo dixi lib. II. c. 22. Suidas male eum ait ſcripſiſſe περὶ γάμων, nam de nuptiis Deorum ſcripſerat alter Hipparchus Stagirita, de quo ſtatim dicam. (7) Hipparchus hiſtrio, cujus meminit Demoſthenes. (8) Hipparchus Eretriæ Tyrannus. Suid. (9) Hipparchus Stagirita, Ariſtotelis γνώριμος & cognatus, quem Suidas ait ſcripſiſſe τί ἄρρεν καὶ θῆλυ παρὰ θεοῖς, καὶ τίς ὁ γάμος;

N idem

eidem Iſaaco tribuit Petavius in lucem protractum è Bibliotheca Regis Chriſtianiſſimi: (8) *S. Andreæ* Hieroſolymitani Epiſcopi Cretenſis Methodum inveſtigandi Cycli ſolaris & lunaris, Paſchatisque: cum verſione Petavii. (9) Anonymi fragmentum de Paſchate, Græce. in quo *Petri Alexandrini* (circa A. C 300.) fragmentum de Paſchate, *quod Hebræi usque ad everſionem Hieroſolyma conſtanter die decimo quarto menſis primi Paſcha celebraverint*, & aliud *Hippolyti Portuenſis* (circa A. C. 220.) itemque *Apollinaris* Epiſcopi *Hierapolitani* (circa A C. 170.) *quod Chriſtus antequam pateretur non comederit Paſcha typicum*, quæ poſtea du Freſnius cum Chronico Paſchali edidit, pluraque hujus argumenti adjunxit. Pariſ. 1688. fol. Adjunxit & Petavius notas ad Geminum & Hipparchum, itemque octo libros diſſertationum, quorum Octavo, Maximi præcipue atque Iſaaci Argyri computi illuſtrantur. Inſerit quoque p. 421. edit. Pariſ. (Amſt. p. 216.) Aetii parapegma ſive caput 163 ex libro 3. tetrabibli 1. quod eſt περὶ ἐπισημασίας ἀστέρων.

Digitized by Google

idem forte de quo in teſtamento Theophraſti mentio apud Laert. V. 51. & 55. (10) Hipparchus Dux Athenienſium tempore Demetrii (Phalerei) Polyæn. V. 17. 1. (11) Hipparchus de quo apud Svetonium in Veſpaſiano c. 13. *quid ad Cæſarem, ſi Hipparchus HS. millies habet?* (12) Hipparchus qui contra Chryſippum ſcripſit teſte Plutarcho VIII. 9. ſympoſ. (13) Hipparchus auctor Ἰλιάδος Αἰγυπτιακῆς carmine Heroico, cujus meminit Athenæus lib. III. p. 101. & IX. p. 303. Apud Nemeſium vero p. 55. pro Hipparcho Metapontino Hippaſi nomen reponendum. Viciſſim apud Jamblichum de diſciplina Pythagorica libro III. in verſione Scutellii p. 64. pro Hippaſo legendum Hipparchus, è Clementis V. Strom. p. 575.

XX. Poſt Hipparchum GEMINUS (Γεμῖνος Proclo) commemorandus, qui in inſula *Rhodo* ſcripſiſſe ſe teſtatur (cap. 1. &c.) annis CXX, poſt Iſidis feſtum hyberno ſolſtitio celebratum, (cap. 6.) quod accidiſſe Petavio videtur Olymp. CXLV. 4. unde concludit Geminum ſcripſiſſe Olymp. CLXXV. 4. Ante Chriſtum LXXVII. Guilelmo autem Bonjour, Toloſano, antiquior videtur, & referendus ad Olymp. CLX. 4. ante Chriſtum CXXXVII. in diſſertatione de nomine Joſephi à Pharaone impoſito. Rom. 1696. * Equidem Poſidonius, qui Ciceronem in Rhodo docuit, è Gemino nonnulla profert de Phyſicæ & Aſtrologiæ diſcimine, apud Simplicium in 2. Phyſ. ſect. 10. Exſtat Gemini libellus inſignis εἰσαγωγὴ εἰς τὰ Φαινόμενα ** ſive *elementa Aſtronomiæ*, quæ cum verſione ſua edidit atque Electori Saxoniæ Chriſtiano dicavit *Edo Hildericus*. Altdorf. 1590. 8. recuſa Lugd. Bat. 1603. 8. & cum eadem verſione & Petavii notis in Uranologio Petaviano Pariſ. 1630. & Amſtelod. 1703. fol. Uſus eſt Petavius MSto codice eximio licet recenti, & variis præterea lectionibus quas ex Oxonienſi codice adnotaverat Henricus Briggius, Logarithmicæ Nepperianæ illuſtratione celebris. Laudat Geminus

Aratum c. 4. 5. 6. 11. 14.
Ariſtotelem c. 14.
Boethum Philoſophum ἐν πέμπτῳ βιβλίῳ τῆς Ἀράτου ἐξηγήσεως c. 14.
Chaldæos c. 1.
Cleanthem Stoicum. c. 13.

Cra-

* Vide Acta Eruditor. 1697. p. 9. ſeq.

** Hinc inter Arati interpretes refertur Geminus in Catalogo Græco eorum qui in Aratum ſcripſerunt, de quo vide infra in Arato.

Cratetem Grammaticum Homeri interpretem, c. 5. 13.
Dicaarchum (libro de montibus) c. 14.
Eratoſthenis ὑπόμνημα περὶ ὀκταετηρίδος c. 6.
Eudoxum c. 6. 14.
Heſiodum c. 14.
Homerum c. 5. 13. 14.
Polybii librum περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως c. 13.
Pytheam Maſſilienſem ἐν τοῖς περὶ τοῦ ὠκεανοῦ c. 5.
Pythagoricos, quos ait πρώτους προσεληλυθέναι ταῖς τοιαύταις ζητήσεσιν cap. 1.

Capite poſtremo decimo ſexto exhibet Geminus tempora ſignorum, in quibus unumquodque ſol peragrat, & ſingulorum ἐπισημασίας, ex obſervationibus tum propriis, tum *Callippi*, *Democriti*, *Doſithei* Ægyptii, *Euctemonis*, *Eudoxi ac Metonis*.

Iſagogicum Aſtrologiæ, *Ptolemæi* nomine editum, & ex Arabico ab Abrahamo de Balmes converſum, Uſſerius c. VI. de Macedonum & Aſianorum anno ſolari, non aliud eſſe notat quam Gemini Iſagogen in Phænomena, *cujus*, inquit, *editionem ex codice, quem Viennæ à Joh. Sambuco Savilius noſter nactus eſt, expreſſam non ſolum cum Arabico iſto Iſagogico, ſed etiam cum alio MSto Græco & Vaticani exemplaris ἀντιγραφίαις ab eodem præſtantiſſimo viro acceptis diligenter contulimus, quod ideo monendum duximus, ne quis erratum putaret, ſi quid à libro edito varians in noſtra Ephemeride deprehenderet.* Exſtat & Gemini liber MS. Oxoniæ inter codices Baroccianos Savilianosq; ac Vindobonæ in Bibliotheca Cæſarea teſte Lambecio VII. p. 6. In Procli libro de Sphæra, pleraque è Gemino petita ſunt. Decies amplius Geminum laudat Proclus ad Euclidem, Geometricum aliquod, ut videtur, illius ſcriptum reſpiciens. Joſephum autem Blancanum fugit ratio, qui p. 52. Chronologiæ Mathematicorum, præceptorem Procli Lycii Geminum hunc fuiſſe ſcribit. Viderint & alii de Catalogo Barocciano, in quo Geometrica Gemini ſcripta memorari ait Voſſius p. 57. de ſcientiis Mathematicis. Nam in Catalogis MStorum Angliæ & Hiberniæ qui Oxon. 1697. fol. lucem viderunt, nullam eorum mentionem reperio. Dicitur autem, ut idem Voſſius p. 319. è Blancano ait, opus condidiſſe de ortu (compoſitione) linearum ſpiralium, conchoidarum, ciſſoidarum, & earum affectionibus, & de ordine Mathematicarum (diſciplinarum.) Fuit & alius Geminus Tyrius, cujus Onirocriticon libros tres memorat Artemidorus II. 49.

XXI. Aſtronomiam ſcriptis quoque illuſtrarunt POSIDO-

Digitized by Google

NIUS, de quo infra in Stoicis dicam, & ARETAS Dyrrhachinus, laudatus Cenſorino c. XVIII. & XXI. tum CHARIMANDER, è cujus libro de Cómetis nonnihil profert Seneca VII. 5. Nat. quæſt. DIO item Neapolites, cujus mentio apud Auguſtinum XX. 8. de Civ. Dei, atq; ut videtur apud Cenſorinum c. XVIII. qui cap. XIX. meminit & APHRODISII cujusdam, ſive, ut alii Codices, APLYRODII, vel quod Modius præfert, ALPHRODII. His addes SOSIGENEM (*) Ægyptium, ſecta Peripateticum, qui in libros Ariſtotelis de cœlo commentatus eſt teſte Simplicio in lib. 2. comment. 46. & à Julio Cæſare adhibitus ad anni emendationem, de quo Plinius XVIII 25. *& Soſigenes ipſe trinis commentationibus, quanquam diligentior eſſet cæteris, non ceſſavit tamen addubitare ipſe ſemet corrigendo.* Proclo in Hypotypoſi Aſtronom. poſitionum p. 45. laudatur Σωσιγένης ὁ Περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀνελιττουσῶν *de revolutionibus.* ANDROMACHUM Cretenſem, quem theoricas Planetarum primum in vulgus edidiſſe ajunt, Neronis Imp. Archiatrum, de quo infra lib. VI. in Medicis. AGRIPPAM denique, qui obſervationes Aſtronomicas inſtituit anno duodecimo Domitiani Imperat. (Chriſti XCII.) teſte Ptolemeo VII. 3. magnæ Syntax. p. 170. Mentio hujus Agrippæ etiam in Procli Hypotypoſi, perinde ut Menelai ac Timocharidis, de quibus ſupra. Verum miſſis hiſce, quorum ſcripta perierunt, pergimus ad THEONEM Smyrnæum, cujus nomen perſtrinxit leviter Suidas, Θέων, Σμυρναῖος, φιλόσοφος. *Affirmare vero auſim*, inquit Iſmael Bullialdus, vir doctiſſimus, *eum eſſe, quem lib. 1. in Timæum vocat Proclus* Theonem Platonicum, *quique de Solonis & Platonis Genealogia quædam ſcripſerat. Ipſumque Claudio Ptolemæo ** antiquiorem eſſe putarem. Veriſimile eſt enim, ſi poſterior Ptolemæo floruiſſet, non obmiſſurum fuiſſe illius viri ſummi in Mathematicis authoritatem, idque præſertim, quando in Muſicis Ariſtoxenum reprehendit, eosdemque in eo errores circa toni diviſionem ac Ptolemæus detegit. Thraſyllo vero, quem citat, poſteriorem eſſe, nemo ſanæ mentis dubitaverit. Medium itaque floruiſſe Theonem concludere poſſumus, videlicet inter Tiberii Cæſaris ætatem, cui inter familiares adfuit Thraſyllus; & tempora Antonini Pii, quo imperante claruit Ptolemæus, inter annum videlicet Æræ Chriſtianæ XX. & CXL. Et citra erroris ſuſpicionem affirmare licet, eum eſſe, cujus obſervationes cæleſtes ſtellarum-*

* Alius Soſigenes Archon Athenis Olymp. CIX. 3. & Soſigenes præfectus Phœniciæ claſſis ſub Eumene. Polyæn. IV. 6. 9.

** Fallitur certe Joſephus Blancanus, qui ad Sæculum à Chriſto nato XI. vel XII. rejiciendum putat, in Chronologia Mathematicorum p. 57.

rum Mercurii & Veneris exſtant apud Claudium Ptolemaum, qui illum Theonem Mathematicum *vocat lib. IX. Mathematica Syntaxeos cap. 9. & lib. X. cap. 1. Quem etiam Theon Alexandrinus Ptolemai commentator appellat* Θέωνα παλαιόν. *Valde etiam mihi probabile videtur Theonem illum, quem Plutarchus libello de facie in orbe Luna induxit de maculis illis multa docte diſſerentem,* (forte & Theonem cujus meminit libello de Ei apud Delphos p. 386.) *eſſe Smyrnaum noſtrum, quippe in Mathematicis eximie eruditum fuiſſe conſtat, & in tempora ſupra nobis memorata incidit, Plutarcho coataneus, imperantibus Trajano, & ejus ſucceſſore Hadriano, Auguſtis.* Scripſit *de quatuor Mathematicis diſciplinis Compendium in Platonis libros*, ut titulum libri profert Beſſarion lib. I. contra calumniatorem Platonis cap. VIII. & Theo ipſe p. 183. ἡμῖν δὲ ἐξαρκεῖ κατὰ τὸν πυθαγορικὸν λόγον συνόψεως ἕνεκα τῶν μαθηματικῶν τυπωδῶς αὐτὰ ἠθροικέναι καὶ ἐπιτομικῶς. Sive ut in MStis Codicibus inſcribitur: περὶ τῶν κατὰ μαθηματικὴν χρησίμων εἰς τὴν τοῦ πλάτωνος ἀνάγνωσιν, *De iis qua in Mathematicis ad Platonis lectionem utilia ſunt.* Nam ut p. 177. recte ait, ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰ πλατωνικὰ ἡ τούτων θεωρία. Adde p. 184. & p. 188. In his ſingillatim egit de Geometria, Arithmetica, Muſica, & Aſtronomia, ac denique ſubjunxit tractatum de Harmonia Mundi, ut ipſe teſtatur p. 73. μετὰ δὲ τὸν περὶ πάντων τῶν μαθηματικῶν λόγον τελευταῖον ἐπάξομεν καὶ τὸν περὶ τῆς ἐν κόσμῳ ἁρμονίας λόγον. Confer p. 150. ſeq. Atq; ea quidem quæ *de Arithmetica & Muſica* Theo ſcripſit, laudatus *Bullialdus* Græce edidit è codice MS. Thuano (collatis quatuor Codicibus Bibliothecæ Regiæ) verſioneque latina atque eruditis notis illuſtravit, Pariſ. 1644. 4. Latine verterat ante Bullialdum *Antonius Gogava* ſive *Gogavinus* Gravienſis, teſte Geſnero, ſed non edita eſt ejus translatio, neq; magnum operæ pretium eſt eam in lucem proferri, ſiquidem ea eſt quam inter libros Holſtenianos evolvi MStam in Bibliotheca hujus urbis Johannea. Neque enim ulterius procedit quam Bullialdus, neque cum hujus verſione conferri vel accuratione vel elegantia meretur. *Joſephus* quoque *Auria* in præfat. ad Theodoſium Tripolitem promiſit ſe Theonem è codice Bibl. Vaticanæ latine à ſe redditum editurum in lucem, ſed nec hujus interpretatio lucem vidit, neque *Arnoldus Arlenius* in lucem protulit ſcripta Procli, Hermiæ, Damaſcii, Olympiodori, ac Theonis Smyrnæi, quorum ſpem lectori fecit Baſilius Amerbachius præfat. ad Græcam Platonis editionem A. 1556. Cæterum ſpero fore ut ea quæ *de Aſtronomia* ab eodem Theone p. 145. ſeq. & 188. promittuntur, vir aliquis doctus tandem in lucem proferat, cum non modo Iſ.

Voſſius Bullialdo teſtatus ſit in Bibliotheca Ambroſiana Mediolani exſtare Theonis tractatum de Aſtronomia, in quo plura egregia animadvertit: Sed & Labbeus in Bibliotheca nova MSS. p.191. refert in Bibliotheca Caroli de Montchal fuiſſe Theonis Smyrnæi *τῶν εἰς τὸ μαθηματικὸν χρησίμων* de cœli & terræ figura ex aſtrorum motu. Incipit: *ὅτι πᾶς ὁ κόσμος*. Deſinit: *τὰ ἐλάχιστα κινούμενος*. Bullialdus quoque ad calcem MSti codicis librorum Cleomedis reperit Theonis Smyrnæi quoddam è tractatu de Aſtronomia fragmentum, quod edidit p. 189. Idem p. 192. notat *Pſellum* & *Georgium* Pachymerem in Compendio quod uterque compoſuit quatuor diſciplinarum Mathematicarum, Theonis veſtigiis inſtitiſſe. Allegantur à Theone

Adraſtus Peripateticus *γνωριμώτερον περὶ τῆς ἁρμονίας καὶ συμφωνίας διεξιών*. p. 78. 94. 97. 113. 117. 167. 169.
Archytas 27. 30. 94. 98. *ἐν τῷ περὶ δεκάδος* 166.
Ariſtoteles *ἐν τῷ πυθαγορικῷ* 30.
Ariſtoxenus 83. 87. 102.
Δημοσθενικὸς λόγος. 112.
Empedocles 19. *ἐν καθαρμοῖς*. 162.
Eratoſthenes 129. 165. 168. 169. 137. *ἐν τῷ Πλατωνικῷ* 2. 127.
Evander referens *ἐν στήλῃ Αἰγυπτιακῇ εὑρίσκεσθαι γραφὴν βασιλέως κρόνου καὶ βασιλίσσης ῥέας*. 164.
Eudoxus. 94.
Herophilus. 163.
Juxta Heſiodum *ἀστρονομοῦντες*. 11.
Hippaſus Metapontinus, Pythagoricus. 91.
Laſus Hermionenſis. 91.
Λιβυκὸς λόγος. 112.
Λυσιακὸς λόγος. 112.
Οἱ νεώτεροι (Muſici) 98. *οἱ παλαιοί*. 101.
Oraculum de duplicando Cubo. 3.
Ὀρφικοὶ ὅρκοι. 164.
Peripatetici, quot modis dicant *λόγον*. 112.
Philolaus 27. *ἐν τῷ περὶ φύσεως*. 169.
Plato in *Ἐπινομίδι*, 3. ſive *Ἐπινομίῳ*. 9. 131. de Rep. 4. 5. 12. 16. in Philebo 28. in Timæo 150. 162. Pythagoricos paſſim ſequitur. 15.
Poſidonius.
Pythagorus. 88. 147. Aurea carmina. ibid.

Pytha-

Pythagorici. 7. 15. 26. 72. 74. 79. 87. 155. 161. 183.
Thraſyllus 133. 137. 145. *περὶ τῆς ἐν ἰερχόνῳ αἰσθητῆς λέγων ἁρμονίας* 74.
Timotheus 165.
Tragœdiæ. 5. Verſus : *πολλὺς δὲ βροντῆς τραῦμ᾽ ἄναιμον ὤλεσε.* 75.

Teſtatur Geſnerus ſe in Catalogo Bibliothecæ cujusdam Italicæ inveniſſe hunc titulum : *Theonis Smyrnæi Theologumena & Mathematica Platonis*, ſed nemo hactenus fuit qui Theologumena Theonis in lucem produceret, neq; Theologumena Arithmeticæ quæ exſtant, Theonis videntur eſſe, de quibus dicam infra in Nicomacho Geraſeno. Theonis Platonici effigiem poſt Jac. Sponium exhibet Gronovius T. 3. theſauri Antiqv. Græcar. litera ffff. Porro fuerunt & alii Theones atque in his de re Aſtronomica meritus non male THEO Alexandrinus, de quo ut de PAPPO Alexandrino dicendi locus erit alibi.

XXII. CLEOMEDES quando vixerit, non audeo certo affirmare, neque enim video quibus eum argumentis ſub Theodoſio ſecundo circa A. C. ccccxxvij. claruiſſe affirment viri docti, cum forte Claudio Ptolemæo, cujus alioqui meminiſſet, ſit antiquior, de cætero Stoicorum dogmata videatur amplexus. Exſtant ejus *κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων Conſiderationis Cyclicæ * meteororum libri II.* Ubi meteora non ſumuntur eo ſenſu, quo Phyſici accipere ſolent, pro iis quæ infra lunam gignuntur, & Clementi Alex. atque Achilli Tatio vocantur *μετέωρα*, ſed pro rebus cœleſtibus, cœloque & ſtellis, quo ſenſu *μετεωρολογικὴν πραγματείαν* dixit Strabo lib. 1. p. 8. ad quem locum conſulendæ Iſ. Caſauboni animadverſiones. *Græce* primum editi ſunt Cleomedis libri Pariſiis apud Conradum Neobarium 1539. 4. *Latine* vertit *Georgius Valla* Placentinus, cujus translatio vidit lucem Venetiis 1498. fol. & cum Ariſtotelis ac Philonis libellis de Mundo Baſileæ apud Joh. Walderum 1533. 8. *Græce & Latine* cum eadem Vallæ verſione, Sphæra Procli, Arato & Dionyſii Periegeſi: Baſil. 1547. 1561. 1585. 8. Denique emendatius cum nova verſione & commentariis *Roberti Balforei* Scoti, Burdigalæ 1605. 4.

* Cyclicæ i. e. Sphæricæ. Unde hunc librum *Sphærica Cleomedis* vocat Labbeus Bibl. nov. MSS. p 112. poſſit & *κυκλικὴ θεωρία* dici eo ſenſu, quo Aſtronomia pertinet ad diſciplinas Cyclicas, ut Marcianus Capella vocat, ſive ad Cyclum illum & orbem diſciplinarum. Vide Wovverii Polymathiam c 24 & Allatium ad Georgium Acropolitam p. 243. Scholia MSS. ad Dionyſium Thracem : *Ἐγκύκλιοι δέ εἰσιν τέχναι ἅς ἐννοίας* (forte *ἔνιοι*) *λογικὰς καλοῦσιν, οἷον Ἀστρονομία, Γεωμετρία, Μουσική, Φιλοσοφία, ἰατρική, Γραμματική, Ῥητορική. Ἐγκυκλίους δὲ αὐτὰς καλοῦσιν, ὅτι τὸν τεχνίτην διὰ πασῶν αὐτῶν ὁδεύοντα τὸ χρειῶδες ἀφ᾽ ἑκάστης εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰσάγειν διδάσκουσι.*

Digitized by Google

4. Joh. Andreas Boſius ὁ μακαρίτης in Epiſtola ad Marqv. Gudium data medio Octobri A. 1659. refert ſe Cleomedem cum membranis MSS. (Lipſienſibus ni fallor) contuliſſe, licet media ſui parte mutilis, quæ multas Balforei conjecturas confirment, plures vero ab eo relictas mendas plane ſarcire poſſint. *Johannis Pediaſimi* Diaconi & alia incerti ſcholia Græca MSS. in Cleomedem memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 119. 190. Allegantur à Cleomede (cujus librorum Codex MStus non contemnendus aſſervatur etiam Wittebergæ, in Bibliotheca publica)

Aratus p. 432. 398. 457. edit. Baſil.

Ariſtoteles p. 309.

Beroſus p. 491.

Canonici Κανονικοὶ Mathematici qui Canones Aſtrologicos & parapegmata condiderunt, Eclipſes prædixerunt. p. 536.

Contra Epicurum, ſolem non eſſe tantillum ut, oculis noſtris videtur, p. 425. 467. 472. vitia ejus in dictione perſtringit, p. 474. ſeq. ridet illum cum Pythagora Socrate atque Heraclito ſe conferentem, p. 475.

Eratoſthenes. 395. 400. & 454. ubi de ambitu orbis terrarum ex mente Eratoſthenis, quod continet ſtadia 250000.

Heraclitus. 418. 475. χαρίεστατος φυσικῶν. 305.

Hipparchus p. 459. quo loco Solis diameter ex Hipparchi mente æquatur 1050. diametris terræ: ex ſententia Poſidonii, 3000000. Cleomedis ipſius 10000.

Homerus. 414. 442. 473. 522.

Poſidonius (è quo p. 541. plurima petiiſſe ſe fatetur Cleomedes) p. 360. 361. 362. 363. 364. 395. 396. 397. 400. 424. 430. 452. 500.

Pythagoras. p. 475.

Pytheas Maſſaliota. p. 372.

Socrates p. 475.

Λόγον ſuum περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν βαρέων *de gravium tenſione ad centrum* promittit p. 310. 318. 320. Allegat præterea librum primum ephicherematum p. 424. προειρηκότες δ᾽ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιχειρημάτων. Librum primum σχολικῶν, p. 478. λόγον περὶ σελήνης pag. 481.

Compoſuit quoq; Aſtronomica quædam PROCLUS Lycius, ſed de ejus ſcriptis alibi, quæ ſatis ſunt, dixi.

XXIII. Supereſt ut de ACHILLE TATIO nonnulla ſubjungam, patria Alexandrino, incertæ itidem ætatis ſcriptore, qui in quibusdam

Digitized by Google

dam codicibus Suidæ *Statius* appellatur, poſtrema litera nominis Ἀχιλλεὺς perperam repetita. Ethnicum primùm, hinc Chriſtianum ac demum Epiſcopum fuiſſe, eidem Suidæ credet qui volet. Præter alia, de quibus libro quinto inter Eroticos ſcriptores egi, ſcripſit librum περὶ σφαίρας, cujus pars hodieque exſtat ſub titulo: ἐκ τῶ Ἀχιλλέως πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὰ Ἀράτȣ Φαινόμενα. De hoc Aldus Manutius quæſit. per Epiſt. VI. *Eſt etiam nondum pervulgatus Achilles, quem prudentiſſimum* * *Julius Firmicus appellat, valde quidem, quod ex ejus recondita doctrina cognoſcitur, antiqvus.* Eruditum hunc librum, ſive fragmentum inſigne, libri primus *Græce* vulgavit *Petrus Victorius* è Bibliotheca Medicea, cum Hipparcho & aliis quibuſdam, Florentiæ 1567. fol. deinde vertit, atque in Uranologio ſuo *Græce ac Latine* vulgavit *Dionyſius Petavius* Pariſ. 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Caput primum eſt περὶ τȣ͂ παντὸς, unde Geſnerus in Bibl. Tatium hunc ab Achille Tatio ἐρωτικῶν ſcriptore adverſus Suidæ ſententiam diſtingvens, integrum ſcriptum vocat *librum de univerſo.* Ecce vero tibi Catalogum ſcriptorum qui in hac Iſagoge Achillis ad Aratum laudantur:

Adraſtus Aphrodiſienſis cap. 16. 19.
Adraſtus Peripateticus c. 19.
Ægyptii. c. 17. 23. ſphæra Ægyptia 39.
Æſchylus ἐν Ἀγαμέμνονι, c. 1. ἐν Προμηθεῖ c. 1.
Anaxagoras c. 2. 11. 13. 19.
Anaximander c. 5. 19. 33.
Apion Pliſtonices. c. 1.
Apollinaris c. 19.
Apollonius Rhodius. c. 3.
Aratus apud Antigonum Macedoniæ Regem verſatus, c. 35. ἐν τοῖς Φαινομένοις, c. 29. & paſſim. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ κανόνι c. 15. 16. 19.
Οἱ Ἀρχιμήδειοι c. 4.
Ariſtophanes c. 1. ἐν νεφέλαις c. 4.
Ariſtoteles Stagirita c. 2. 3. 4. 5. ἐν δευτέρῳ περὶ ȣ̓ρανȣ͂ c. 5. 13. περὶ ἀνέμων c. 31.
Aſtræus ſiderum obſervator. c. 1.
Atreus - - c. 20.
Callippus c. 19.
Callimachus c. 1. περὶ ἀνέμων, c. 33. de Coma Berenices. c. 14.
Chaldæi c. 18. ſphæra Chaldaica c. 39.
Chryſippus c. 4. ἐν τῷ περὶ προνοίας καὶ θεῶν c. 13.
Cleanthis c. 12.
Conon Mathematicus c. 14.
Crates Grammaticus c. 1.
Democritus c. 13.
Demetrius c. 34.

O Dio-

* Achillis Tatii mentionem fieri à Firmico haud memini. Cæterum meminit Achilles Hypſiclis, Claudio Ptolemæo junioris, vel ſaltim ſupparis, & ipſius Ptolemæi.

Diodorus Alexandrinus Mathematicus c. 2. 5. 9. 14.
Empedocles c. 4. 5. 6. 11. 16. 21.
Epicurus Athenienſis c. 3. 5. 8. 19.
ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιστολῇ c. 13.
ἐ τῷ περὶ ἀνέμων. c. 33.
Epicurei c. 9. 13.
Eratoſthenes c. 29. 31.
ἐν τῷ ἑρμῇ c. 16. 28. 29.
ἐν τῷ καταμερισμῷ c. 24.
Ὀκτω καιδεκαετηρίς c. 19.
Eudorus Philoſophus c. 2. 13.
Eudoxus c. 19.
Euripides c. 19. 20.
Heraclitus c. 3. 19. 21.
Heſiodus c. 3.
Hipparchus c. 19.
Hypſicles c. 16.
Homerus. c. 1. 5. 6. 21. 22. 28. 35.
Mathematici c. 9. 14.
Meton c. 19.
Metrodorus Epicuri Magiſter c. 5.
Muſici (Ariſtoxenus) c. 5.
Neoptolemus *ἐν ταῖς Φρυγίαις φωναῖς* c. 5.
Neoptolemus Parianus *ἐν τριχθονίᾳ* c. 22.
Oenopides Chius c. 24.
Orion c. 19.
Orphici c. 4. *οἱ τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια πλῦντες* c. 6.
Parmenides de Zonis c. 31.
Pherecydes Syrius c. 3.
Philolaus c. 19.
Pindarus c. 14.
Plato c. 3. 11. 18. 19.
ἐν πολιτικῷ c. 5. 21.
ἐν τιμαίῳ c. 5. 13. 14.
Polybius c. 31.
Poſidonius Stoicus c. 10. 13. 31.
Ptolemæus c. 19.
Pythagoras c. 5.
Pythagorici c. 6. 10. 16. 18. 31.
Socrates c. 3.
Sophocles c. 1.
ἐν παλαμήδει c. 1.
Stoici c. 2. 5. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 19.
Thales c. 1. 3. 11.
Thraſyllus c. 16. 19.
Xenophanes c. 4. 11.
Zeno Citieus c. 3. 5.

Sunt & alii nonnulli ſcriptores Græci, qui Aſtronomiam illuſtrarunt ſcriptis, ut THIUS, & THEODORUS MELITENIOTA à Bullialdo editi, JOHANNES item PHILADELPHIENSIS LYDUS, tum PSELLUS, aliique: ſed tempus eſt ut his in alium locum rejectis, ad antiquiorem ætatem pro inſtituto meo revertar, & de principe Philoſophorum Ariſtotele dicere perſequar.

CAP.

Digitized by Google

CAPUT VI.

De Ariſtotele Stagirita, Ejusque ſcriptis editis.

De Ariſtotelis vita atque ætate. Scriptorum ejus, vel ipſi tributorum quæ exſtant notitia Critica, cum Variis obſervationibus, & interpretum præcipuorum commemoratione. Scripta Logica. 1. - - 5. Rhetorica. 6. 7. Poetica. 8. Phyſica. 9—23. Phyſiognomica. 24. Problemata. 25. Metaphyſica. 26. Mathematica. 27. 28. Ethica. 29 - - 32. Politica. 33. Oeconomica. 34. Peplus & alia quædam. 35. Philoſophia ſecundum Ægyptios, quæ ſub Ariſtotelis nomine exſtat latine. 36. Alia Ariſtoteli tributa, quæ latine tantum leguntur. 37. Ariſtotelis Operum editiones. 38. Varia ſcripta de Ariſtotele ejusque Philoſophia. 39.

Indicem ſcriptorum in Ariſtotelem ejusque interpretes dare animus eſt libro quinto.

ARISTOTELES (*a*) natus eſt Stagiris Macedoniæ, (*b*) Olymp. XCIX. 1. (*c*) Prætore Diotrephe, ante Chriſtum CCCLXXXIV. Patrem habuit Nicomachum Medicum Amyntæ Regis, (*d*) qui Alexandri M. avus fuit, matrem Phæſtidem. Educationis illius curam poſt parentum obitum geſſit Proxenus Atarnenſis. (*e*) Hinc literis humanioribus imbutus, ad Philoſophiam juſſu Oraculi (*f*) ſe

O 2

(*a*) Fuere multi hoc nomine, nam duos & triginta recenſet Joh. Jonſius in diſſ. 1. de Philoſophia Peripatetica (quæ prodiit Auguſtæ Gambriviorum ſive Hamburgi A. 1652. 4.) & lib. 1. de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. c. 12. E Jonſio Menagius ad Laertii V. 35.

(*b*) Alii ad Thraciam referunt, minus bene. Vide Nunneſium ad Vit. Ariſtotelis latine ab Anonymo ſcriptam.

(*c*) Dionyſius Halicarnaſſ. Epiſtola ad Ammæum p. 121. Apollodorus apud Laert. V. 9. Andreas Schottus in vitis comparatis Ariſtotelis ac Demoſthenis. Auguſtæ Vindel. 1603. 4.

(*d*) Ammonius ſive Philoponus in vita Ariſtotelis.

(*e*) Id. Philoponus, Alterius Proxeni Bœoti qui Xenophontem Cyro juniori commendavit, mentio apud Laert. II. 49.

(*f*) Idem Philoponus.

Digitized by Google

ſe contulit, & ab anno ætatis decimo ſeptimo *(g)* (Olymp. CI. 1.) frequentavit Platonem. Cui cum induſtriam ſingularem *(h)* ſed non item probaſſet præſidens *(i)* ac liberius ingenium & delicatiorem corporis cultusque curam *(k)* Ariſtoteles ab eo diſceſſiſſe, atque ipſe Scholam Athenis condidiſſe, vel expulſo Platone, in ipſa ejus Peripato, *(l)* vel ſaltim in Lyceo *(m)* traditur. Alii *(n)* Platone ſuperſtite negant hoc accidiſſe, ſed Ariſtotelem illius fuiſſe auditorem per annos viginti *(o)* usque ad defunctum ſcilicet Platonem Olymp. CVIII. 1. Anno ætatis Ariſtotelis XXXVII. Ad Philippum Regem venit relicta Academia * anno ætatis ſuæ XLII. atque ALEXANDRI Magni, quintum decimum annum agentis, ſtudiis eſt præ fectus Olymp. CIX. 2. *(p)* eumq; erudivit per qvinquennium, *(q)* hoc eſt usque ad Olymp. CX. 3. ætatis XLVII. Philippus Alexandri Pater interfectus fuit Olym. CXI. 1. hinc Alexandro M. movente in Perſas, reverſus Athenas eſt Ariſtoteles Olymp. CXI. 2. anno ætatis quinquageſimo, ibique per tredecim *(r)* annos in Lyceo docuit. Gratia Regis utriusque uſus eſt ſingulari, ut Philippus Stagiram ipſius patriam à ſe prius everſam Ariſtotelis precibus inſtauraverit, *(s)* & Alexander incredibiles ſumtus *(t)* impenderit, quo felicius naturæ arcana ſcrutari Philoſophus poſſet: eumque habuerit Parentis prope loco, donec affectus hic ſub extremum vitæ *(u)* per

(g) Dionyſius Halic. Laertius V. 6. & Syncellus p. 258. Apud philoponum legas per triennium Ariſtotelem etiam fuiſſe diſcipulum Socratis, ſed error eſt, cicutam enim biberat Socrates Olymp. XCV. 1 duodecim annis ante Ariſtotelem natum.

(h) Unde plato domum Ariſtotelis appellabat domum Anagnoſtæ, teſte Philopono.

(i) Ælianus III 19 Var.

(k) Laert. V. 1.

(l) Euſebius præparat. p. 791. Ælianus loco laudato.

(m) Philoponus, qui tamen hoc refellit.

(n) Philoponus in Vita Ariſtot. quæ præfigitur Ammonii ſive Philoponi commentariis in Categorias.

(o) Apollodorus apud Laert. V. 9.

(*) plutarch. de exilio p. 603.

(p) Apollodorus ibid.

(q) Juſtinus XII. 16. Hiſtor.

(r) Laertius V. 4. & 5. & 10.

(s) plutarch. in Alexandro & contra Colotem p. 1126. Dio 2. de regno p. 26. Ammonius ſive philoponus in vita, qui addit, Stagiritas in ejus honorem Ἀριστοτέλεια quotannis celebraſſe.

(t) Plinius VIII. 16. Hiſt.

(u) Plutarchus Alexandro p. 668. Laert. V. 10.

Digitized by Google

per ſuſpiciones de Calliſthenis conjuratione refrixit. Denique poſt Alexandri mortem, quæ accidit Olymp. CXIV. 1. & cujus auctorem Antipatro fuiſſe Ariſtotelem, venenumque (*x*) quod illi daretur paraſſe, neſcio quam vere à nonnullis traditur, aliis de cauſis ſycophantias Athenienſium (*y*) pertimeſcens exſulatum conceſſit Chalcidem (*z*) Euboeæ metropolin, ibique aconito hauſto diſceſſit è vita, eodem quo Demoſthenes anno Olymp. CXIV. 3. ætatis LXIII. ante Chriſtum CCCXXII. ſucceſſore Athenis relicto Theophraſto.

SCRIPTA ARISTOTELIS, QUÆ EXSTANT.

I. LOGICA.

I. ΚΑΤΗΓΟΡΙ'ΑΙ, *Categoriæ* ſive *Prædicamenta*; hunc enim titulum fuiſſe (non περὶ κατηγοριῶν, vel, ut Laertius V. 26. κατηγοριῶν) teſtatur Simplicius. Confer Iſidorum II. 26. Orig.

Dubitatum fuit à nonnullis, num Ariſtotelem auctorem agnoſcat hic libellus, præcipue cum & alius exſtaret liber κατηγοριῶν ab iſto diverſus, ſub Ariſtotelis nomine, eodem numero ϛίχων, ut Adraſtus apud Simplicium refert, & meminit Ammonius, Boethiusque. Franciſcus Patricius (qui exceptis Mechanicis & libro de dogmatibus Zenonis Xenophontis & Gorgiæ, omnia, quæ hodie exſtant, Ariſtoteli ſuppoſita eſſe ſuſpicatur) libro Categoriarum objicit, T. 1. diſcuſſ. Peripatet. p. 21. quod alibi in ſcriptis Ariſtotelicis, ubi Categoriarum mentio fit, non allegetur, etiam ubi decem κατηγορίας memorat, ut 1. Topic. c. 7. Addit Felix Accorombonius, quod in eo multa reperiantur, quæ non conſonant iis, quæ in Metaphyſica Ariſtoteles confirmat. Ludovicus Vives lib. 3. de cauſis corruptarum artium p. 99. ait, Pythagorici illum, neſcio cujus, vel Megarenſis eſſe ſibi videri. Vivem ni fallor ſecutus Jonſius p 4. *Auctor libri de categoriis*, inquit, *quicunque Platonicorum vel Pythagoricorum is demum fuerit.* Ac verum quidem eſt,

 Py-

(*x*) Plutarch. Alexandro p. 707. Arrianus, Plinius &c. Vide Patricii diſcuſſ. Peripatet. lib. 1. qui eſt de vita Ariſtotelis p. 6.

(*y*) Ælian. III. 36. Var.

(*z*) Strabo X. p. 448. Laertius. V. 5. Anonymus auctor Vitæ à Menagio editus, Heſychius Illuſtris, & Suid in Ἀριϛοτέλης.

Pythagoricos,& in his *Archytam* libro περὶ παντὸς ſcripſiſſe de decem prædicamentis,ante Ariſtotelem:ſed ideo nolim Ariſtoteli librum hunc abjudicare contra diſerta veterum teſtimonia , quæ produxit Voſſius de natura Logicæ c. 10. Maxime notandus locus Ammonii p. 13. Ἐκρίθη δ' ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν, κατηγοριῶν μὲν εἶναι γνήσιον τοῦ Ἀριστοτέλους, Ἀναλυτικῶν δὲ πρότερα. Ἐκρίθη δὲ ἔκ τε τῶν νοημάτων καὶ τῆς φράσεως, καὶ τῷ ἀεὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πραγματείαις μεμνῆσθαι τούτου τοῦ βιβλίου τὸν φιλόσοφον. Inter hos interpretes ſive exegetas fuit etiam *Andronicus Rhodius*, qui tamen ſuſpicatus eſt partem tertiam, quæ agit de poſtprædicamentis, à capite 10. ad finem libri, ab alio eſſe adjectam. Τινὲς μὲν γὰρ, inquit Simplicius, ὧν καὶ Ἀνδρόνικός ἐστιν, παρὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ βιβλίου προσκεῖσθαί φασιν ὑπό τινος ταῦτα. Confer Boethium præf. libri IV. in Categ. Falſi tamen ſunt, qui cum Cœlio Secundo Curione Andronici paraphraſin, non Ariſtotelis ipſius ſcriptum habere nos opinantur. Scripſere κατηγορίας & περὶ ἑρμηνείας & ἀναλυτικὴν etiam Ariſtotelis exemplo *Eudemus* & *Phainus* & *Theophraſtus* Peripatetici , teſte Ammonio, ibid.

In Ariſtotelis κατηγορίας comentati ſunt è græcis,qui exſtant * & editi leguntur, *Porphyrius*,*Ammonius* Hermeæ F. *Simplicius*,*Michael Pſellus*,& cujus libri tres quæſtionum in Categorias latine tantũ editi ſunt,*Dexippus*, in quibus reſpondit ad ea, quæ adverſus categorias diſputavit *Plotinus* Ennead. VI. lib. 1. 2. 3. *Johannis* vero *Philoponi* commentarius Ammonii ὑπομνήματι in editis permixtus, ab eo diſtinctus legitur in MSto Codice eximio Bibl. Cæſareæ, qui etiam vitam Ariſtotelis Ammonio tributam ad Philoponum auctorem refert, & præterea exhibet ſynopſin κατηγοριῶν à *Photio* concinnatam. Eadem Photii Synopſis & Scholia *Joh. Damaſceni* MSta ſunt in Bibl. Regis Galliæ, teſte Labbeo, qui etam p. 114. Bibl. novæ MSS. memorat *Georgii Scholarii* prolegomena in quinque Voces, Categorias, & de interpretatione, tum p. 115. *Sophonia* Monachi in Ariſtotelis Categorias , tractationem de Homonymis, Synonymis, Paronymis, Heteronymis, Polyonymis; & p. 201. *Anonymi* græci in categorias commentarium. *Davidis* cujuſdam commentarios græcos in Ariſtotelis prædicamenta & quinque voces Porphyrii, Venetiis in Biblioth. Sanctorum Johannis & Pauli Mſtos indicavit Geſnerus. *Mich. Pſelli* ἐξήγησιν MS. εἰς τὰς κατηγορίας, quæ incipit: τῶν πραγμάτων τὰ μὲν κοινωνεῖ &c. Allatius de Pſellis p. 85.

Perie-

* Editiones indicavi, ubi de ſingulis egi, ſuo loco. De perditis dictum infra in notitia Peripateticorum.

Digitized by Google

Perierunt *Andronici Rhodii* & *Themiſtii* Euphradæ Metaphraſis, tum & liber a Suida laudatus de ſcopo & inſcriptione Categoriarũ. Commentaria *Adraſti* (qui Categorias vocabat *Ante Topica*, teſtante & improbante Porphyrio) *Alexandri Aphrodiſienſis* & *Alexandri Aegæi*, *Aſpaſii*, *Boethii*, *Sidonii*, *Hermini*, * *Lucii*, *Maximi*, (qui Jamblichi diſcipulus fuit & Alexandrum Aphrod. in plerisque erat ſecutus, teſte Simplicio) *Nicoſtrati* & *Paſicratis* Rhodii, & quæ adverſus Categorias ſcripſerant *Athenodorus* & *Cornutus* Stoici.

E latinis exſtant *Severini Boethii* libri IV. quos Conſul ſcripſit, & præf. lib. 1. affirmat ſe alium præterea commentarium componere propoſuiſſe de iisdem Categoriis ad doctiores, in quo ad ſcientiam Pythagoricam perfectamq; doctrinam introducere illos voluit. Sed nunquam lucem vidit alter ille commentarius. Sub *Auguſtini* quoque nomine ad Adeodatum legitur liber de decem Categoriis, ſed quem inter ſpuria Tomi primi rejecerunt nuperi editores Benedictini. Auctor forte eſt *Vegetius Prætextatus*. Themiſtii quidem magiſterio uſum ſe teſtatur, quem ſuæ ætatis egregium atque eruditum Philoſophum vocat c. 3. & 22. Memorat & Augurium c. 12. & inter doctiſſimos habere ſe ait, qui primus latine dixit prædicamentum *Situs*, quod auctor libri vocat *jacere*.

Averrois ** Arabis (Ebn Rhoſd) qui ſeculo XII. floruit, Commentarius in Categorias latine verſus à Jacobo Mantino Judæo, exſtat tomo primo ejus operum.

Latine verterunt Categorias è recentioribus *Joh. Argyropylus* Byzantinus, *Jac. Ludovicus Strebæus*, aliiq;, quos infra poſt num. 5. laudavi, ubi & memoravi verſiones, Hebraicam, Gallicas &c. Commentarios item ſelectos Virorum doctorum, *Jac. Schegkii* &c.

II. ΠΕΡῚ ἙΡΜΗΝΕΊΑΣ, *de Interpretatione* nominum & verborum, atque adeo enunciationum vi ac ſignificatione liber Acromaticus, Grammatica veluti quædam *** Philoſophica, quam cum ſcriberet Ariſtoteles, non in atramento, **** ſed in mente calamum tinxiſſe

(τὸν

* Apud Boethium 2. in Categor. p. 151. pro Hermia ſuſpicor reponendum nomen *Hermini*. Hic eſt Herminus ad quem Demonax apud Lucianum T. 1. p. 870. ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν.

** De Averroe præter Hendreichium in pandectis Brandeburgicis conſulendus Nicolaus Antonius T. 2. Bibl. Veteris Hiſpanæ p. 240. ſeq. Scripta ejus ex Arabico Hebraice atque inde demum latine verſa eſſe notat Rich. Simon ſupplemento ad Leonem Mutinenſem p. 104. adde Poſſevinum XII. 16. ſeq. Bibl qui quam male verſa ſint & edita, adnotat.

*** Une eſpece de Grammaire raiſonnée. Rapini reflex. ſur la Logique p. 735.

**** Sic Baſilium ait Nazianzenus, non in atramento ſed in Spiritu S. calamum, cum ſcriberet, tinxiſſe.

Digitized by Google

(*τὸν κάλαμον ἀποβρέξαι εἰς νοῦν*, Suid. in Ἀριστοτ.) ait Iſidorus II. 27. Orig. Ut mirum ſit judicium Franciſci Sanctii, qui lib 1. Minervæ c. 5. librum hunc indignum profecto Ariſtotelis nomine eſſe affirmat. Sed & nonnulla huic libro objicit Patricius diſcuſſ. Peripatet. Tom. 1. lib. 3. p. 21. Ac pridem eum Ariſtoteli abjudicavit Andronicus Rhodius (teſte Ammonio & Boethio) ſed ab hoc diſſentit Alexander Aphrodiſeus, qui inter alia hoc argumento confutavit Andronicum, quod Theophraſtus ut in aliis ſolet cum de ſimilibus rebus tractat, in libro de affirmatione & negatione iisdem aliquibus verbis fuerit uſus, quibus in hoc libro Ariſtoteles uſus eſt, & levius ea tangit, quæ ab illo dicta ante cognovit. Alexandro accedit Ammonius Boethiusque & tota Peripateticorum Schola, niſi quod partem poſtremam (cap. 14. ſeq.) à juniore quodam adjectam ſuſpicati ſunt Porphyrius & Ammonius. Meminit inter Ariſtotelis ſcripta etiam Laertius V. 26.

Exſtant in hunc librum è græcis editi *Ammonius*, & hujus veſtigiis inſiſtens *Magentinus* Metropolita Mytilenæus, tum *Mich. Pſellus*, cujus Paraphraſis græce & latine lucem vidit. Alias ejus ineditas *ἐξηγήσεις* in eundem librum memorat Allatius de Pſellis p. 86. *Joh. Philoponi*, (cujus etiam Pſellus meminit) ſcholia manu exarata habentur in Bibl. Vindobonenſi, quemadmodum in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, Commentarius *Photii*, teſte Colomeſio de Photii ſcriptis: itemque *Georgii Scholarii*, ut notavit Labbeus Bibl. MSS. p. 316. qui & *Johannis Itali* commentarium MS. in librum de interpretatione memorat p. 113.

Perierunt commentaria *Aſpaſii*, *Alexandri* Aphrodiſienſis, *Galeni*, *Hermini*, *Porphyrii*, quem excellentiſſimum expoſitorum Boethius vocat, ſeque ſecutum præ cæteris teſtatur; & *Syriani Philoxeni*.

E latinis veteribus huc ſpectat *Apuleji* liber, qui à Colvio editus eſt ſub titulo *περὶ ἑρμηνείας* ſive de Syllogiſmo Categorico, in quibusdā editionibus inſcribitur: De Philoſophia rationali. Inter *Severini Boethii* Opera duplices commentarii in hoc Ariſtotelis ſcriptum exſtant. Minores ſive primæ editionis, libris II. & majores ſive ſecundæ editionis libris VI. quibus biennium fere commentando ſe inſumpſiſſe teſtatur præfat. libri ult. Addi quoque debet ejusdem Boethii introductio ad libros Categoricos, tanquam breviarium, quod promiſit præf. libri IV. & commentariis ſubjicitur.

Ex Arabibus *Averroes*.

E recentioribus præter *Thomam Aquinatem*, *Jacobus Schegkius*, *Auguſtinus Niphus*, aliique, de quibus infra poſt num. 5. Lati-

Digitized by Google

Latina *Joh. Argyropuli* verſio in antiquis latinis Ariſtotelis editionibus occurrit.

III. ἈΝΑΛΥΤΙΚΩ͂Ν προτέρων βιβλία β', ὑστέρων βιβλία β'. *Analyticorum priorum libri duo, Analyticorum poſteriorum libri totidem,* Acroamatici. Galenus de libris propriis T. 4. p. 367. innuit veram & antiquam inſcriptionem Analyticorum priorum fuiſſe περὶ συλλογισμοῦ, quod confirmat & Boethius 2. de interpret. edit. primæ p. 253. *ſcripſit autem duos reſolutorios libros de Syllogiſmo.* Poſteriorum Analyticorum antiqvum titulum idem Galenus indicat fuiſſe περὶ ἀποδείξεως, *de demonſtratione.* Ἐπιγράφουσι δ' αὐτὰ σχεδὸν ἅπαντες οἱ νῦν Ἀναλυτικῶν προτέρων, ὥσπερ καὶ δευτέρων. Τὰ δὲ περὶ ἀποδείξεως αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τῶν μὲν προτέρων ὡς περὶ συλλογισμοῦ γεγραμμένων μέμνηται, τῶν δὲ δευτέρων ὡς περὶ ἀποδείξεως. Equidem Analytica, quorum meminit Ariſtoteles VI. 3. ad Nicomachum, diverſa fuiſſe ab iis, quæ hodie habemus, contendit Samuel Petitus II. 2. Obſervat. p. 175. ſeq. Et Laertius V. 23. memorat priorum Analyticorum libros octo: (vel novem, ut Patricius, vel decem denique, ut H. Stephanus in codice ſuo reperit,) & Ἀναλυτικῶν ὑστέρων μεγάλων libros duos. Quid quod Ammonius in Categorias p. 13. teſtatur Ptolemæi Philadelphi tempore repertos in Bibliotheca Alexandrina quadraginta libros Analyticorum. ἀμέλει φασὶν ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν τεσσαράκοντα βίβλους - ἐκρίθη δὲ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν τέσσαρα εἶναι γνήσια τοῦ Ἀριστοτέλους. Philoponus in 1. Analyt. p. 4. φασὶ γὰρ ὡς τεσσαράκοντα εὑρέθη τῶν ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνα ταῦτα ἐκρίθησαν εἶναι Ἀριστοτέλους, καὶ πρὸς τοῦτο οὐδεὶς ἀμφέβαλλεν. Rationem tituli Ἀναλυτικῶν reddit idem Philoponus dicto loco, & Voſſius de natura Logicæ c. 12. Videndus & Joſephus Blancanus Jeſu ſocius in locorum Ariſtotelis, quæ ad Matheſin pertinent, expoſitione, quam cum diſſertatione de Mathematum natura & Chronologia clarorum Mathematicorum vulgavit Bononiæ A. 1615. 4. Non inſcite de his libris, Ariſtotelem laudans, Jacobus du Portus p. 223. poematum.

Quando ergo in Logica primas tulit atque ſecundas,
Rite priora ille & poſteriora dedit.

Nec immerito Voſſius reprehendit Proclum, qui ſcholiis ad Platonis Cratylum Ariſtoteli vitio vertit rem imprimis dignam laude, quod Analytice ejus nimis ſit perſpicua & à quovis non plane hebete ac ſtupido poſſit intelligi. Contra Petrus Ramus, acutus ſane & diſertus

Digitized by Google

ſed nimis acerbus Ariſtotelis inſectator, libro ſeptimo ſcholarum dialecticarum, in Analyticis hiſce aſſiduam obſcuritatem queritur & reprehendit.

Exſtant è græcis commentatoribus editi quidem in primum *priorum* Analyticorum, *Alexander Aphrodiſienſis*: (qui vero in librū ſecundum circumfertur MS. non eſt Alexandri, judice Andrea Schotto in vita Ariſtotelis p. 155.) in utrumque *Leo Magentinus* (ex *Ammonio*) & quem Leo fere ſequitur *Joh. Philoponus*, ut *Anonymi* * de Syllogiſmis, & *Nili*, qui latine tantum exſtat, de ratiocinationibus libellum prætercam.

In *poſteriorum* Analyticorum libros utroſque *Themiſtius* & *Joh. Philoponus*, in librum ſecundum *Euſtratius*, *Anonymus* & qui latine tantum editus eſt *Mich. Pſellus*. *Nicomedis* (an Pergameni Rhetoris, de quo Philoſtratus p. 587.) Scholia in priora Analytica fuiſſe in Bibliotheca Strozzea, teſtatur Friſius in Geſneri ſupplemento. *Theodori Prodromi* in poſteriora, Romæ in Vaticana exſtare jam notavit Conradus Geſnerus. *Johannem Tzetzen* in Analytica priora memorat Index Interpretum, Ariſtotelis operibus ſubjectus, in edit. Du Valliana.

Georgii Scholarii ἐξήγηϲιν MS. in Ariſtotelis Analytica laudat Leo Allatius de Georgiis p. 406. quem de *Georgii Pachymeris* Paraphraſi & expoſitione in pleroſque Ariſtotelis libros vide p. 366. ſeq. Perierunt *Theophraſti* Analyticorum libri, & Ἀναλυτικῶν compendium, & περὶ ϲυλλογιϲμῶν λύσεως, *Eudemi* & *Porphyrii* ſcripta, quibus uſum ſe libro 2. de ſyllogiſmo Categorico teſtatur Boethius. *Galeni* libri VIII. in Analytica priora, & XI. in poſteriora, *Themiſtius* in priora, *Apollinaris* in primum poſteriorum MS. dicitur exſtitiſſe Venetiis, *Theodorus Prodromus* Romæ, *Georgii Gemiſti* Paraphraſis apud Hurtadum Mendozam.

Interciderunt ſcripta *Albini*, latini ſcriptoris, & *Vegetii Prætextati*, qui Themiſtium fere ſecutus Analytica latinis auribus expoſuerat teſte Boethio.

E latinis exſtat idem *Boethius*, qui quatuor Analyticorum libros latine vertit, & priores duos libris duobus de Syllogiſmo Categorico illuſtravit, in quorum calce promittit Analytica ſua, quæ lucem non viderunt. Subjecit & idem Boethius libros binos de Syllogiſmo Hypothetico ad Symmachum, librum item de diviſione, & alium de definitione.

Averrois commentarium, Arabis ſcriptoris, in Analytica prio-

* Hic libellus de Syllogiſmis ſeparatim editus eſt Græce & latine cum notis & diſputationibus Mich. Wolſſii Profeſſoris Jenenſis. Jenæ 1621. 8. Græce ſubjicitur Philoponi in priora Analytica Commentariis.

priora habemus è latina verſione *Johannis Franciſci Burana*.

E recentioribus utraque Analytica interpretatus eſt præter *Jac. Ludovicum Strebaum*, *Jacobus Schegkius* Tubing. 1570. fol. priora *Auguſtinus Niphus*, *Joh. Baptiſta Monlorius*, poſteriora *Jacobus Zabarella*, *Paulus Crellius* aliique de quibus poſt numerum 5. *Argyropuli* verſio exſtat in antiquis editionibus latinis. Vertit & priora *Simon Simonius* Lipſ. 1573. 4.

IV. ΤΟΠΙΚΩ͂Ν βιβλία η͵. *De locis* unde argumenta probabilia petuntur, *libri VIII.* Exoterici. Allegantur ab Ariſtotele ipſo lib. 1. prior. Analyticor. c. 1. *καθάπερ ἐν τοῖς τοπικοῖς εἴρηται*, & lib. 1. Rhetor. c. 2. *φανερὸν ἐκ τῶν τοπικῶν*, licet Patricius T. 1. lib. 3. diſcuſſ. Peripatet. p. 22. negat in libris quos habemus reperiri ea, quæ ibi allegantur, quod tamen accuratius inſpicienti falſum videbitur. Objicit ibidem, quod *Cicero* in Topicis ait Trebatium obſcuritate ab Ariſtotelis Topicis rejectum eſſe, cum Simplicius contra teſtetur, *σαφέστατα*, ſive clariſſime Ariſtotelem tradere Meteora & Topica. Sed Trebatio ob plures rationes obſcurum eſſe potuit, quod Simplicio reſpectu aliorũ obſcuriorum fuit admodum perſpicuum. Liberius quoque, ut ſolet, verſatus eſt in interpretandis Ariſtotelis Topicis Cicero, perinde uti è græcis *Themiſtius*, ut operam mihi videatur luſiſſe *Antonius Querengus*, qui (teſte Allatio in apibus urbanis p. 45.) probare ſingulari libro conatus eſt, Topicorum libros, qui exſtant, non eos videri, è quibus Cicero ac Themiſtius ſuam locorum enumerationem deſumſerunt. Samuel Petitus Vir certe doctus, ſed in conjecturis ſuis ſæpe præfidentior atque inde infelicior II. 2. obſervationum p. 172. ſeq. contendit libros noſtros Topicos à Laertio memoratos eſſe ſub aliis titulis, hac ratione:

Τὰ περὶ τῶν Τόπων Topicorum quæ exſtant liber				1.
Ὅροι περὶ τῶν τοπικῶν ζ΄	2.	3.	4.	5.
Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους α΄, β΄			6.	7.
Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως α΄				8.

Exſtant è græcis commentaria *Alexandri Aphrodiſei*, periit *Themiſtii* commentarius è quo nonnulla ſervavit Averroes. *Johannis* vero *Itali*, qui *Mich. Pſelli* diſcipulus fuit, in librum II. III. & IV. manu exaratus occurrit in Bibliotheca Cæſarea Vindobonenſi, ut notatum Lambecio, quem vide lib. IV. p. 322. ſeq. & lib. VII. p. 257.

E latinis, *Ciceronis* Topica huc ſpectant, quæ libris ſeptem expoſuit *Boethius*. Exſtat & ejusdem Boethii latina Topicorum Ariſtotelis interpretatio, qui & commentariorum ſuorum (ſed quæ lucem non

viderunt) meminit in extremo libri quarti de differentiis Topicis. Idem libro II. p. 871. ſeq. Themiſtii locorum partitionem confert cum Ciceroniana. Libros quatuor Boethii de differentiis Topicis recenſuit ad vetuſtas membranas Johannes Voegelinus, & ad tres priores Metaphraſin græcam ſive Scholia græca Anonymi adjecit, Auguſtæ Vindel. 1608. 8.

Ex Arabibus *Averroes*, è latina verſione *Abrahami de Balmes & Jacobi Martini.*

E recentioribus *Antonii Demochari* ſive *Democharis*, Theologi Sorbonici Hypomnema. Pariſ. apud Simonem Colineum 1534. fol. *Jac. Schegkii* Commentarius Lugd. 1584. 8.

V. ΠΕΡῚ ΣΟΦΙΣΤΙΚΩ͂Ν ἘΛΈΓΧΩΝ *βιβλία β'.* *De Sophiſticis Elenchis* ſive argumentationibus *libri II.* exoterici. Libris Topicis ab ipſo, ut videtur, Ariſtotele ſubjecti, ut Samuel Petitus lib. II. cap. 2. Obſervat. p. 173. colligit ex capite ultimo libri poſterioris Elenchor. A Laertio non memorantur, unde Patricius p. 23. alia inſuper cauſatus, Ariſtoteli eos abjudicat.

E Græcis commentaria exſtant edita quidem *Alexandri Aphrodiſei*, quem PſeudAlexandrum vocat Andreas Schottus*, & inedita *Johannis Philoponi*, quæ fuerunt etiam apud Thomam Reineſium. Sed & *Mich. Pſelli* prolegomena in Sophiſticos Elenchos, quæ Mſta ſunt in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, Allatius memorat p. 86. libri de Pſellis, teſtatus ea in alio codice tribui *Michaeli Epheſio*, quem à Pſello diverſum eſſe contendit p. 40. ſeq. In Bibliotheca Hurtadi Mendozæ fuerunt Mich. Epheſii & *Stephani* Philoſophi in Elenchos commentarii.

Scripſit & *Galenus* librum περὶ τῶν παρὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων, qui occurrit T. 2. edit. Charterii p. 73.

Latine vertit libros Ariſtotelis de Sophiſticis Elenchis *Boethius*, cujus interpretatio inter ejus ſcripta ſæpius edita legitur.

Arabis *Averrois* commentarium latine vertit *Abraham de Balmes*, T. 1. Opp.

E recentioribus illuſtrarunt *Auguſtinus Niphus*, qui *Hermini* nonnulla, veteris commentatoris Boethio laudati, legiſſe ſe teſtatur: tum *Joach. Perionius*, *Joh. Habichorſtius* Colon. 1556. 8. aliique mox memorandi. Tranſtulit & *Nic. Faventinus*.

* * *

Alpharabii commentarium Arabice MS. in Logicam Ariſtotelis memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 255. OR-

Digitized by Google

ORGANUM.

Scripta Logica Ariſtotelis hactenus recenſita junctim excudi ſolent (præfixa *Porphyrii* Iſagoge in Categorias de qua infra lib. IV. in Porphyrio dixi) ſub titulo ORGANI, quia notum eſt dialecticam à Philoſopho appellatam eſſe ὄργανον ὀργάνων, *inſtrumentum inſtrumentorum*: & in Academiis quibusdam, ut in patria mea Lipſienſi, qui rationalem diſciplinam profitentur, Profeſſores Organi appellari ſolent.

Latine prodiit cum commentariis Themiſtii Ammonii & Boethii Pariſ. 1511. fol.

Græce ſeparatim excuſum eſt Baſileæ 8. Prima editio Aldi A. 1495. fol.

Græcolatina editio optima eſt, quæ ex *Julii Pacii* à Beriga recenſione cum ejus verſione & ſcholiis prodiit. Francofurti apud hæredes A. Wecheli A. 1598. 8. Longe hæc præſtat priori ejusdem Pacii editione A. 1584. quæ repetita A. 1592. quamq; cum uno codice MS. & veteribus editionibus contulerat. Sed ad illam Anni 1598. adornandam uſus eſt quinque præterea codicibus Palatinis, & verſionem ſuam multis in locis recognovit, & à capite tertio octavi libri Topicorum prorſus novam fecit. Pacii translationem in græcolatina ſua Operum Ariſtotelis editione retinuit Guilelmus Du Vall. Sed in editionibus cæteris Græcolatinis occurrit *Nicolai Gruchii* interpretatio ſive recognitio interpretationis *Joachimi Perionii*. Prætereo verſiones *Antonii Goveani, Joh. Hoſpiniani* &c.

Gallice Organum Ariſtotelis interpretatus eſt *Philippus Canajus de Fraxinis*, cujus Paraphraſin commendat Rolandus Mareſius p. 46. epiſt. & Poſſevinus XII. 4. Bibl. ſelect.

Liber Categoriarum, de interpretatione, Analytica & Topica *Hebraice* ex *Arabico* verſa exſtant MSS. in Bibl. Vaticana, teſte Bartoloccio Bibl. Rabbinicæ T. 1. p. 480. cui adde, quod Labbeus Bibl. nova MSS. p. 201. teſtatur in Bibliotheca Caroli de Montchal fuiſſe Logica Ariſtotelis per *Abuchamad*, Ebraice, & deſiiſſe in tractatu de locis Topicis, ſimiliter gloſſam *R Moyſis* filii Joſuæ filii Mar David, quæ deſiit in tractatu de demonſtratione.

Commentarios recentium ſcriptorum in Organon, & Logicæ Peripateticæ ſcriptores enumerare difficile fuerit & plenum tædii, ut ſi quis telas aranearum percenſere aggrediatur. Solent etiam in editioni-

tionibus quibuſdam Ariſtotelis, DuValliana præcipue & in Poſſevini Bibl. ſelecta XII.4. ſeq. Pauli Bolduani Bibl. Philoſophica p.440. ſq. ſatis prolixi catalogi, utinam perinde diſtincti & accurati exhiberi eorum, qui in libros Ariſtotelis ſcripſerunt. In præſenti itaque ſuffecerit laudaſſe Organi Ariſtotelici illuſtratores præcipuos, Jacobum Fabrum, Franciſcum Toletum, Collegium Conimbricenſe, Jacobum Schegkium, Jacobum Carpentarium (Pariſ. 1564. 4.) Petrum Ramum (cujus libri XX. Animadverſionum in Organum Ariſtotelis emendatiores prodierunt Francofurti apud Andream Wechelum 1581. 8.) Auguſtinum Niphum, Antonium Bernhardum Mirandulanum, Zachariam Urſinum, & qui Ariſtotelem adverſus Ramum defenſitarunt Johannem Caſum & Balthaſarem Keckermannum.

Epitome Organi Ariſtotelici græce & latine exſtat auctore *Georgio Pachymere* Diacono, cum veſione Phil. Bechii, Cantabrigiæ 1666. 8. itemque altera *Nicephori Blemmydæ*, cum verſione Joh. Voegelini, Auguſtæ Vindelicor. 1605. 8. & tertia *Mich. Pſelli* libris V. cum verſione Eliæ Ehingeri Witteb. 1597. 8. quarta *Joh. Damaſceni*, inter ejus opera ſæpius excuſa ex verſione incerti: quinta *Gregorii Aneponymi* cum verſione Joh. Voegelini, Auguſtæ Vindel. 1600. 8. & ſexta denique *Gerardi Mathiſii* Colon. 1569. 8.

E Latinis huc ſpectant *Martiani Capellæ* Liber IV. *Caſſiodori* de diſciplinis caput III. *Iſidorus* II. 22. ſeq. Orig. *Johannis Sariſberienſis* Metalogicus, &c.

II. RHETORICA.

VI. ΤΕΧΝΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ βιβλία γ'. *Artis Rhetoricæ libri III.* Acroamatici. Sextus Empiricus 2. contra Mathemat. p. 66. laudat Ariſtotelem ἐν τῷ πρώτῳ τεχνῶν ῥητορικῶν. Dionyſius Halic. de nominum compoſitione p. 29. ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν. Et Epiſtola ad Ammæum p. 122. ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν τεχνῶν. Quintilianus II. 17. *Ariſtoteles, ut ſolet, quærendi gratia quædam ſubtilitatis ſuæ argumenta excogitavit in Gryllo, ſed idem & de arte Rhetorica tres libros ſcripſit* &c. Poſt Topica & Analytica hoc opus compoſuiſſe obſervat idem Dionyſius epiſt. ad Ammæum p. 121. De aliis ejus Rhetoricis ſcriptis vide Menagium ad Laertii V. 24. Non enim plane certa mihi videtur Jonſii conjectura, qui caput ſextum & ſeptimum libri primi Rhetoricorum putat reſpici ab eodem Laertio, cum inter Philoſophi ſcripta refert librum περὶ συμβουλίας.

Inſignis horum librorum editio græca Pariſ. 1562. 4. ex officina

na *Guil. Morelli*, cum notis. Prodierunt & græce Baſil. 1529. 4. & Pariſ. 1549. 8. apud Vaſcoſanum. Ariſtotelis Rhetorica cum ſcholiis Gregorii *Nazianzeni* manu exarata legiſſe ſe teſtatur Eraſmus Adagio: *feſtina lente*. Paraphraſin græcam doctiſſimam & antiquiſſimam ineditam memorat Labbeus p. 732. Bibl. novæ MSS. & p. 106. *Aſpaſii* commentarium. Sed & *Stephani* ſcholia græca in Rhetoricam Ariſtotelis memorari video in Frid. Sylburgii catalogo MStorum Bibl. Palatinæ p. 20. Eadem Scholia græca Stephani in librum 1 & 2. memorans Labbeus p. 271. teſtatur præterea in codice Regis Galliæ centeſimo primo occurrere ſcholia MSS. Græca editis ad extremum libri tertii trium foliorum acceſſione auctiora. Nimirum Conradus Neobarius Typographus Regius græce edidit Pariſ. 1539. minoris folii forma & Georgio Selvæ Epiſcopo Vavrenſi dicavit ſcholia ſuccincta & erudita neſcio cujus ſcriptoris ſub titulo: εἰς τὴν Ἀριστοτέλους ῥητορικὴν ὑπόμνημα ἀνώνυμον. Neq; tantum extrema parte mutila ſunt, ut jam dixi, ſed initio quoq; deſideratur commentarius in caput primum & dimidium ſecundi: Auctor autem minime eſt *Alexander Aphrodiſeus*, ut ex eo, quod Daniel Barbarus Alexandrum ſubinde in commentariis ſuis laudat, conjiciebat Geſnerus in partitionibus Rhetoricis titulo 2. Nam certum eſt, auctorem, quisquis fuit, Conſtantino & Baſilio Magno fuiſſe juniorem & Chriſtianum, atq; ut videtur Conſtantinopoli ſcripſiſſe. p. 25. habet quædam de more judiciorum Conſtantinopoli peregrinis iniquiore. p. 18. b. memoratur ipſi ὁ ἐν τῇ νέᾳ Ῥώμῃ περιώνυμος τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας ναός. Pag. 13. b. 50. 52. 60. allegatur Hermogenes & p. 13. b. Minutianus. pag. 32. b. mentio Metropolitarum & ῥητορείου ſive muneris docendæ Rhetoricæ. pag. 42. allegat proverbia Zenobii è Tarrhæo collecta p. 50. Καὶ νῦν οἱ ἀναγινώσκοντες τὰ μαρτυρογράφια. pag 70. b. Χρεία δὲ μᾶλλον φωνῆς μεγάλης, ἵνα πῆ μὲν ὑποκρίνηται τὰς τυραννικὰς φωνὰς, πῆ δὲ τὰς γυναικείας, πῆ δὲ τὰς ἀνειμένας, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ὑποκρινομένους ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ (intelligitur ſepulchrum Conſtantini M. vide Cangii Conſtantinopolin Chriſtianam p. 108.) ἀναγινώσκοντας. Magni Baſilii meminit p. 60. b. & p. 57. εἰ μὲν εἴπῃς, ὅτι ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις τῶν λόγων ἀεὶ προτιθεὶς ὁ μέγας Βασίλειος, ἑαυτὸν ἡμῖν νῦν προθήσειν ὑπόθεσιν. pag. 61. Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανοῦ, ἀπαντήσατε. Alterius Scholii à ſe reperti mentio in librum 3. pag. 64. c. εὗρον δὲ καὶ σχόλιον λέγον, ὅτι ἐκ τοῦ Ἰσοκράτους ἐστὶ τοῦτο. Similiter p. 70. & p. 65. b. εὗρον σχόλιον τοιοῦτον &c. atque iterum eadem pagina: εὗρον σχόλιον, ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι ἴδιαί εἰσι τῆς

Δημο-

Δημοκρατίας. Utitur & quandoque Vocabulis græco-barbaris, ut pag. 68. b. verbo *μυγκελίζειν* & *τζιντζιρίζειν* pro *ψεκάζειν*. pag. 73. Δομέστικον ponit pro eo qui in Eccleſia pſalmum præit cantoribus, qui locus addendus Cangio in gloſſario græco p. 321.

Verſionem *latinam* MS. Rhetoricorum Ariſtotelis, auctore *Guilielmo* (Dorotheo, Veneto, ni fallor) Labbeus teſtatur exſtare in codice 660. Regis Chriſtianiſſimi. In antiquis Operum Ariſtotelis editionibus latinis, ut Veneta 1496. fol. Rhetorici libri deſiderantur, qui è veteri translatione prodiere Lipſ. 1504. fol.

E recentioribus multi ſunt hoc opus interpretati, *Petrus* cumprimis *Victorius*, addito commentario luculento Venet. 1548. fol. Baſil. 1549. fol. ad Coſmũ Medicem. *Hermolaus Barbarus*, cujus verſio poſthuma cum *Dan. Barbari* cōmentario lucem vidit Baſil. 1545. 8. & cum cōment. *Martini Borrhai* ibid. 1555. fol. *Georgius Trapezuntius* Pariſ. 1540. 8. Baſil. 1534. 8. *Carolus Sigonius*, Bononiæ 1565. 4. Helmſt. 1634. 8. & *Joh. Caſelio* curante, Roſtoch. 1577. 8. [*M. Antonius Majoragius* cum erudito commentario Venet. 1572. 1591. fol. *Joh. Sturmius* Argentorat. 1570. 8. *M. Antonius Muretus* * (qui libros duos primores tantummodo tranſtulit) Rom. 1585. 8. *Antonius Riccobonus*, cum cujus verſione & paraphraſi prodierunt Ariſtotelis Rhetorica Venet. 1579. 8. & Francof. 1588. 8. apud A. Wechelum, Græce & latine. Eadem verſio retinetur in editionibus Operum Ariſtotelis Græcolatinis, etiam DuValliana Tomo III. Præterea libros Rhetoricorum interpretati ſunt *Jacobus Carpentarius* Pariſ. 1572. 4. *Æmilius Portus*, additis *Franciſci Porti* commentariis, Spiræ 1598. 8. *Pauli Benii* Eugubini commentarii prodiere Venet. 1624. fol. *Chriſtophorus* quoque *Schraderus*, Helmſtadii decus, Ariſtotelis Rhetorica cum Mureti verſione libri 1. & 2. ac Majoragii libri 3. græce & latine, diſtinctis in minutiores ſectiones ſingulis capitibus, edi curavit Helmſt. 1648. & 1672. 4. ac perſpicuis pretæreà doctisque commentariis illuſtravit, qui inſcribuntur *de Rhetoricorum Ariſtotelis ſententia & uſu* ibid. 1674. 4. *Joh. Baptiſtæ Pignæ* Ferrarienſis commentarii, in quibus, ut ille ipſe ad Horatii artem Poeticam ſcribit, ex ſcriptoribus optimis græcis & latinis omnis generis, exempla adjunxerat, lucem, credo, non viderunt. Cum Paraphraſi & Analytica Methodo *Theodori Goulſtoni* prodiere Ariſtotelis libri III. Rhetoricorum græce & latine Londini 1619. 4. *Antonii Bernhardi Mirandulani* in librum III. Bonon. 1595. 4.

Itali-

* publicis etiam prælectionibus illuſtraſſe hos libros patet ex Mureti Oratione VII. (edit. Thomaſii VIII.) Voluminis 2.

Italice, Alexandro Piccolomineo interprete Venet. 1571. 4. Editi fuerant & eadem lingua Florentiæ 1549. 4.

Gallice interprete *Roberto Stephano*, ejusdem typis, Pariſ. 1529. 8. & recens per *Caſſandrum* * Pariſ. - - - ac pluribus in locis ab auctore emendata ibid. 1675. 12. 1685. Amſt. 1698. 12. *Carpentarii* verſio & commentarius ineditus memoratur in ejus elogio, quod exhibent Ephemerides Pariſienſes A. 1702. 31. Julii.

Anglice Lond. 1686. 8. iisdem auctoribus, qui Artem Cogitandi Gallice verterunt. Cæterum falluntur hi, cum libros iſtos tres inſcribunt Ariſtotelis Rhetorica *ad Theodectem*. Nam illa in his libris allegantur libro III. c. 9. αἱ δ' ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτείοις ἐξηρίθμηνται, quæ verba in illa verſione p. 188. male ſunt omiſſa.

Prætereo *Alpharabii* Arabis declarationem in Rhetorica Ariſtotelis latine editam cum *Ægidii Columnæ Romani* in eadem commentario Venet. 1481. fol. *Averrois* commentarium *Abrahamo de Balmes* interprete T. 2. Opp.

VII. ῬΗΤΟΡΙΚΗ͂Σ ΠΡῸΣ ἈΛΈΞΑΝΔΡΟΝ βιβλίον ά. *Rhetorica ad Alexandrum* liber, Exotericus, quo continentur præcepta civilium & judicialium orationum. Hunc Ariſtoteli abjudicant duplici nomine viri docti, quod Προσφωνητικῷ procemio ** utatur, & quod Laertius ejus non meminit. Itaque auctorem volunt *Anaximenem* Lampſacenum Rhetorem Ariſtotelis æqualem. Ita Petrus Victorius, Robortellus, Nunneſius, Muretus p. 285. Orationum (edit. Jac. Thomaſii) aliique apud Menagium p. 71. ad Laertium, qui his aſſentitur, perinde ut Andreas Schottus in vita Ariſtotelis p. 164. Voſſius de Rhetoricæ natura p. 63. & de Hiſt græcis p. 57. Non videntur tamen plane explorata eſſe hæc argumenta, & pro Ariſtotele auctore facit, quod liber de mundo itidem ipſius eſt, ut infra apparebit, qui habet προοίμιον ejusmodi: & Laertius alia etiam Ariſtotelis in Catalogo ſuo prætermiſit, & in hoc libro c. 1. auctor ſibi tribuit τέχνας τῷ Θεοδέκτῃ γραφείσας, quas Ariſtotelis fuiſſe, Laertius & multi alii teſtantur, & conſtat ex teſtimonio Ariſtotelis ipſius paulo ante adducto lib. III. Rhetor c. 9. Equidem Patricius præterea objectat doctrinæ diverſitatem & ſtyli, aliaque ut ait mul-

* Laudatur Caſſandri verſio à Boilavio Deſpræo, Fureterio aliisque apud Bailletum T. 3. judiciorum de Scriptoribus p. 626.

** Dan. Heinſius p. 622. Oration. *Ariſtoteles nunquam* προσφωνητικοῖς προοιμίοις *eſt uſus, neque dedicare libros ſuos ſolet unde liber Rhetoricorum quoque ad Alexandrum ut inter Ariſtotelica* ἀτεθεῖται *& rejicitur.*

ta per quæ à prioribus tribus hic diſcrepare liber ei videtur T. 1. diſcuſſ. Peripatet. lib. 3. p. 25. Sed nec multa illa nominat, & doctrinæ diverſitas aliqua intercedit fortaſſis, at contrarietas nulla, nec ſtyli ita magnum eſt diſcrimen, ad Regem præcipue ſcribentis, ut alium auctorem neceſſario arguat, vel audiendus ſit Dan. Heinſius, quip. 563. Orat. Critica plane auctoritate, *nemo tam eſt imperitus*, inquit, *qui Alexandri Macedonis ætate ſcriptum perſvadere aliisque aut ſibi poſſit*, *multo minus* γνήσιον τοῦ πατρὸς εἶναι τὸ τεκνίον.

Latine vertit, ne de *Joh. Marinelli* expoſitione Venet. 1578. 8. edita dicam, *Franciſcus Philelphus*, cujus verſio occurrit in Græcolatinis Operum Philoſophi editionibus, etiam DuValliana Tomo III. *Anglice* prodiit cum tribus libris Rhetoricorum, quos dixi lucem vidiſſe Lond. 1686. 8.

III. POETICA.

VIII. ΠΕΡῚ ΠΟΙΗΤΙΚΗ͂Σ βιβλίον α´. *Liber de arte poetica* (primus forte ex tribus) quo præſtantiſſima Epici carminis & tragœdiæ præcepta traduntur. Sane Laertius II. 46. & Plutarchus libro de Homero laudant Ariſtotelem ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ubi male viri docti Caſtelvetrius, Nunneſius & Voſſius jubent reponere περὶ ποιητῶν. Nam & Boethius in limine libri primi majorum commentariorum in librum de interpretatione p. 290. allegat Ariſtotelem *in libris, quos de arte poetica ſcripſit*. Libro ſecundo videtur egiſſe de Comœdia, Dithyrambice, Nomorum Poeſi, Satyra, Auletice & Cithariſtice: tertio vero, ut nuperus editor conjicit, tractabat de animorum purgatione à pravis affectibus, deque emendatione morum, utpote poeticæ imitationis recte inſtitutæ præcipuo apud veteres ac proprio fine. Sane illud argumentum in Poeticis ſe tractaſſe innuit Ariſtoteles VIII. 7. politic. uti de variis ridiculorum generibus in eodem opere egiſſe conſtat ex III. 26. Rhetor. Simplicius quoque in Categorias profert ex Ariſtotelis de poetica definitionem Synonymorum, quæ in edito libro non exſtat. Etiam alium quendam *Ariſtotelem Cyrenaicum* περὶ ποιητικῆς ſcripſiſſe teſtatur Laertius V. 35. Sed noſtro Stagiritæ Ariſtoteli, quem & ipſum de poetica egiſſe idem Laertius notavit, liber præſens tribuitur ab Ammonio, Simplicio, Hermia, aliisque veteribus, ut notatum Voſſio de artis Poeticæ natura c. V. ſect. 5. p. 29. qui p. 27. ſeq agit etiam de

Crito-

Digitized by Google

Critone Socratis æquali, *Zenone* Citieo & *Democrito*, qui itidem de Pöetica arte ſcripſerunt, ut longo poſt tempore fecit *Proclus*, è quo Chreſtomathiæ ſervatæ à Photio cod. CCCXXXIX

Græce cum libris Ariſtotelis Rhetoricis excuſa ipſius Poetica Venet. apud Aldum 1508. fol. & Pariſiis apud Guil. Morellum 1555. 8.

Averrois expoſitio latine *Jacobo Mantino* interprete.

Græce & latine Ariſtotelis Poetica lucem vidit cum verſione & Commentariis *Franciſci Robortelli* Utinenſis, tribus MStis codicibus uſi: addito ejusdem commentario in Horatium de arte Poetica & diſſertationibus de Satyra, Epigrammate, Comœdia, ſalibus, & elegia. Florent. 1548. fol. & Baſil. 1555 fol.

Cum verſione & commentariis *Petri Victorii* - - - - & 1573. fol. Florentiæ.

Cum explanatione *Vincentii Marii* Brixiani (qui Robortellum frequenter ſequitur) & *Barthol. Leonhardi* Veronenſis, Venet. 1550. fol.

Ex *Antonii Riccoboni* verſione Venet. 1579. 8. & 1584. 4. & Patavii 1587. 4. Neque alia translatio ſervata in græcolatinis Ariſtotelis operum editionibus, etiam in poſtrema DuValliana Tomo IV.

Cum verſione & notis *Dan. Heinſii*, & ejusd. libro de Tragœdiæ conſtitutione. Lugd. Bat. 1611. 8. & 1643. 12. Contendit inter alia Heinſius caput ſeptimum & tertium decimum fuiſſe tranſpoſita, & in alienum locum rejecta à librariis.

Cum Commentariis *Pauli Benii* Eugubini. Patav. 1613. fol.

Cum verſione *Theodori Goulſtoni*, notis Analyticis illuſtrata. Lond. 1623. 4. & additis Frid. * Sylburgii ac Dan Heinſii integris, aliorumque ſelectis animadverſionibus, Cantabrig. 1696. 8. Confer Acta Erud. Anni 1697. p. 377. ſeq.

Frid. Rappolti obſervationes Lipſ. 1687. 12. Prætereo quamplurimos alios ſcriptores, qui de arte Poetica ſingularibus libris agendum in ſe ſusceperunt, & magno numero recenſentur à Bailleto T. 4. judiciorum de ſcriptoribus.

Italice cum commentario eruditiſſimo ** *Ludovici Caſtelvetrii* Mu-

* In Clariſſ. Neocori Bibl. novorum librorum A 1697. p. 94. Sylburgii editio prodiiſſe legitur typis Wechelianis A. 1487. (error eſt typographi 1584.)

** Cum incendio correptas ſenſiſſet ædes ſuas Caſtelvetrius, nihil prius exclamavit quam al

Mutinenſis Baſil. 4. & Viennæ Auſtriæ, quam meliorem editionem eſſe ait Menagius, ego nunquam, ut viderem, conſequi potui.

Alexandri Piccolominei Commentarius itidem Italice editus prodiit Venet. 1575. 4.

Gallice cum notis elegantibus atque eruditis *Andreæ Dacerii.* Pariſ. 1692. 12. Confer Acta Erud. A. 1692. p. 560. *Nicolai Petri Boſcii* interpretatio lucem nondum quod ſciam adſpexit, cujus mentionem fecit Vignolius Marvillius perſonatus ſcriptor T. 1. miſcellaneorum Hiſtorico literariorum. p. 211.

Hiſpanice cum commentario *Joſephi Antonii Gonſaleſii de Salas.* Madriti 1633. 4

Anglice Rimero interprete, cum Renati Rapini Obſervationibus Poeticis, è Gallico in idem idioma translatis, Lond. 1674. 8.

IV. PHYSICA.

IX. ΦΥΣΙΚΗ͂Σ ἈΚΡΟΑ΄ΣΕΩΣ βιβλία η΄. *Phyſicæ auſcultationis* ſive *doctrinæ Naturalis* libri VIII. Acroamatici, quorum primo agit περὶ ἀρχῶν ſive de principiis , in ſecundo de natura, fortuna & caſu, in reliquis libris de affectionibus generalibus corporum, præcipue de motu, cujus doctrinæ compendium ex Ariſtotele perſecutus eſt binis de motu libris *Proclus.* Ac libros poſtremos Phyſicæ auſcultationis reſpicere videtur Ariſtoteles, cum lib. 1. de cœlo c. 7. τὰ περὶ κινήσεως allegat, quem titulum iisdem Andronici ac Simplicii auctoritate vindicare conatus eſt Jacobus Schegkius. Laertius tamen V. 23. diſtinctum Ariſtotelis opus memorat libros duos de motu, & conſtat Ariſtotelem perinde ut ejus diſcipulum Theophraſtum idem argumentum quandoque ſæpius tractaſſe. Libro ſane quarto de cœlo, locum de motu ex Phyſica auſcultatione allegans non τὰ περὶ κινήσεως, ſed πρώτους λόγους vocat, ut notavit Simplicius ſect. 14. ad libr. IV. de cœlo. *Nicomachus* quoque Stagirites Ariſtotelis filius, teſte Suida, præter Ethicorum libros ſex, ſcripſerat περὶ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, & *Xenocrates* Ariſtotelis æqualis ſcri-

al Poetica, al Poetica, ut hoc potiſſimum ingenii ſui præſtantiſſimum monumentum flammis eriperent. Refert Menagius in Menagianis T. 2. p. 82. Confer, quæ de Caſtelvetrio acuto ſed paulo acerbiori Critico notata ſunt à Teiſſerio in elogiis Thuaneis, Morerio, Bælioque in Lexicis, Gaddio T. 1. de ſcriptoribus non Eccleſiaſt. p. 122. & à Bentlejo prolegom. ad Apologiam diſſertationis de epiſtolis Phalaridis pag 102. ſq.

ſcripſerat φυσικῆς ἀκροάσεως libros ſex, teſte Laertio IV. 13. *Juſtinus Martyr* in dogmatum Ariſtotelicorum everſione, qualis hodie liber ille exſtat, impugnat libros octo Phyſicorum & libros quatuor * de cœlo, ut Photium, qui cod. CXXV. duos tantum primos Phyſicæ auſcultationis libros impugnatos à Juſtino fuiſſe affirmat, codicem minus integrum habuiſſe notet Clariſſ. Joh. Erneſtus Grabe T. 2. Spicilegii Patrum p. 152. *Galenus* quoque in libris ἀποδείξεως, qui interciderunt, omnes Ariſtotelis demonſtrationes, quæ in libris Phyſicis exſtant, excuſſerat; unde Ariſtotelis ἐξεταστής dicitur à Themiſtio in 1. de anima, obſervante Petro Petito apud Menagium p. 208. ad Laertium.

In libros octo phyſicæ auſcultationis exſtant è græcis eruditiſſima commentaria *Simplicii*, & *Themiſtii* Paraphraſis: & quæ latine tantum è Camotii verſione edita ſunt *Mich. Pſelli* commentaria, & Paraphraſis *Theodori Metochitæ*, Gentiano Herveto interprete. In libros quatuor primores lucem vidit Græce etiam *Johannis Philoponi* expoſitio. *Anonymi* Synopſin Græcam MS. memorat Labbeus Bibliothecæ novæ MSS. p. 116. *Mich. Pſelli* argumenta & conſiderationes ſive ἐπιστάσεις in librum VI. & VII. MSS. græce in Bibl. Cæſarea, teſte Neſſelio IV. p. 66. Confer Allatium de Pſellis p. 66.

Ex Arabibus *Averrois* commentarius exſtat, ſubinde laudantis Præceptorem ſuum *Avempace*, habetur autem ex latina verſione *Jac Mantini* T. 4. Opp. & cum *Tiberii Bacilerii* lectura, Papiæ 1507. fol.

Latine Phyſica Ariſtotelis poſt *veterem interpretem* verbum verbo inepta quædã, ut ait Vicomercatus, fideliter tamen reddentem vertit & Petro Mediceo dicavit *Joh. Argyropulus* Byzantius, cujus verſio occurrit in editione latina Operum Ariſtotelis Venet. 1496. fol. aliisq; etiam in Græcolatinis, excepta Duvalliana. *Franciſci Vatabli* paraphraſis & annotationes Pariſ. 1530. fol. *Auguſtini Niphi* expoſitio Venet. 1519. fol. *Gualteri Burlæi* ibid. 1589. fol.

Græce editi ſunt libri Ariſtotelis phyſici eleganter & emendate à *Guil. Morellio* cum notis. Pariſ. 4.

Cum verſione & commentariis *Franciſci Vicomercati* Mediolanenſis prodierunt Pariſ. 1550. fol. ad Henricum II. Galliarum Regem.

Cum commentario *Conimbricenſium* Philoſophorum. Colon.

* E quarto quidem nihil affert Juſtinus vel quisquis auctor, ſed tantum è primoribus tribus. At. p. 137. pro ἐκ τοῦ ἐννάτου λόγου legendum ὀγδόου. Juſtinus enim ſcripſerat ἐκ τοῦ Θ. quod in his Ariſtotelis Phyſicis perinde ut in Homeri libris non denotat numerum nonum ſed octavum. Confer quæ infra poſt num. 15.

1600. 4. ut alias editiones omittam, nec dicam de commentariis *Ægidii Romani*, *Thomæ Aquinatis* &c. Nam hodie equidem, quis leget hæc?

In editione Operum Ariſtotelis græcolatina DuValliana adjuncta occurrit *JuliiPacii* translatio.

X. ΠΕΡΙ' ΟΥΡΑΝΟΥ βιβλία δ'. *De cælo libri IV.* quorum primus agit de mundo & corporibus circulariter mobilibus, quæ incorruptibilia * eſſe exiſtimat Ariſtoteles, *ſecundus* de ſphæris cœleſtibus ac ſtellis: *tertius* de Simplicibus corporibus, quæ ſunt ſub luna, ſive de quatuor elementis, & quartus de gravitate ac levitate. Hos libros non de cœlo ſed de mundo potius inſcribi debere exiſtimabat *Alexander Aphrodiſeus*, cujus commentarius frequentiſſime laudatus à Simplicio intercidit, non minus quam *Syriani* & *Ammonii*.

Exſtat è græcis in hos libros eruditus *Simplicii* commentarius, & quæ latine tantum prodiit Metaphraſis *Theodori Metochitæ*. *Damaſcii* parecbolæ in librum I. Labbeo p. 112. Bibl. nov. MSS. memoratæ necdum viderunt lucem. Paraphraſis *Themiſtii*, quæ latine prodiit Venet. 1474. fol. non è Græco translata eſt ſed ex Hebræo, per *Moyſen Alatinum* Spoletinum.

E recentioribus juvat laudare editionem græcam Pariſienſem *Guil. Morellii*, cum notis, tum *Thomæ Aquinatis* commentarios, præterea *M. Antonii Majoragii* Paraphraſin Baſil. 1554. fol. Commentaria *Conimbricenſium* Philoſophorum, Colon. 1603. 4. & *Ioh. Lud. Havenreuteri* Francof. 1605. 8. *Auguſtini Niphi* expoſitionem Venet. 1525. fol.

In græcolatinis Operum Ariſtetelis editionibus ſervatur latina verſio *Iohannis Argyropuli*. In Chinenſem ſive Serum lingvam translatos hos libros à *Roderico de Fiqueyredo* A. 1625. legas in Bibliotheca Jeſuitica Nathanaelis Sotvelli.

XI. ΠΕΡΙ' ΓΕΝΕ'ΣΕΩΣ ΚΑΙ' ΦΘΟΡΑ~Σ βιβλία β'. *De generatione & corruptione libri II.*

E græcis exſtant commentaria *Ioh. Philoponi*, & quæ latine tantum vidit lucem, *Theodori Metochitæ* Paraphraſis. Spectat & huc *Alexandri Aphrodiſei* de miſtione liber, qui cum ejus commentariis in Meteo-

* Ariſtotelis dogma de æternitate Mundi ſingulari opere oppugnaturum ſe promiſit *Joh. Philoponus* in libro erudito ejusdem argumenti adverſus argumenta Procli, VIII. 6. X. 5. & XIII. 1. Confer XI. 9. ſeq. ubi paucis & obiter contra Ariſtotelem diſputat.

Digitized by Google

teora prodiit. Epitomen *Michaelis Pſelli* in Bibliotheca Cæſarea exſtare legas apud Voſſium de Philoſophia p. 29. è Verderio, ut ſuſpicor, vel Iſraele Spachio hoc ſcribentem. Sed in Lambecii & Neſſelii catalogis hoc non invenio.

In græcolatinis editionibus Ariſtotelis habetur latina verſio *Franciſci Vatabli*; Paraphraſis *M. Antonii Majoragii* prodiit Baſil. 1554. fol. Vertit præterea *Petrus Alcyonius* Baſil. 1546. 4.

XII. ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩ͂Ν βιβλία δ'. *De meteoris* libri IV.* Horum primum nonnulli olim abjudicarunt Ariſtoteli, quorum argumenta affert ac refellit Olympiodorus. Librum quartum Aphrodiſeus, & cujus perierunt commentaria *Ammonius*, ſubjunxerunt eodem Olympiodoro teſte libris duobus de generatione & corruptione. Idem Aphrodiſeus lib. 3. ἀπορειῶν καὶ λύσεων c. 14. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μὲν τετάρτῳ μετεωρολογικῶν, ὄντι δὲ μᾶλλον οἰκείῳ τῇ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς πραγματείᾳ. Exſtant è græcis *Alexandri Aphrodiſei* (ſive alterius & vetuſtioris auctoris, ut videtur A. Schotto p. 157. Vitæ Ariſtotelis & Petro Victorio XXV. 22. Var. lect.) commentaria & *Olympiodori* (ſed libri ſecundi & quarti extrema parte mutila) & *Ioh. Philoponi* in librum primum neque illum integrum, tum paraphraſis *Theodori Melochitæ* ex latina Gentiani Herveti interpretatione.

In græcolatinis editionibus Operum Ariſtotelis occurrit verſio latina *Franciſci Vatabli*.

E recentioribus poſt *Conimbricenſes* non prætermittendus *Nic. Cabei* commentarius Rom. 1646. fol. & *Franciſci Vicomercati* Pariſ. 1556. fol. *Auguſtini Niphi* Venet. 1531. fol. Vertit & *Petrus Alcyonius* Baſil. 1546. & *Ioh. Geneſius Sepulveda* Pariſ. 1532. fol.

XIII. ΠΕΡῚ ΚΌΣΜΟΥ, *De mundo liber*, exotericus, ſive Epiſtola de univerſo ad Alexandrum. In Codice Dan. Heinſii inſcribebatur περὶ κοσμοποιΐας. Sed verus eſt titulus ΠΡῸΣ ἈΛΈΞΑΝΔΡΟΝ. ἘΠΙΣΤΟΛῊ ΠΕΡῚ ΤΟΥ͂ ΠΑΝΤῸΣ, ut è Stobæo notavi lib. II. c. 10. §. 17. neque dubi-

* Μετεωρολογικὴ πραγματεία à veteribus ſcriptoribus interdum accipitur pro parte Aſtrologiæ, ut docet Iſ. Caſaubonis ad 1. Strabonis p. 7. Sed Ariſtoteles in his libris agit de Meteoris quæ infra lunam gignuntur, quæ μετάρσια vocat Achilles Tatius Iſagoge in Aratum c. 32. De iisdem diſputat & Seneca in quæſtionibus naturalibus, qui Ariſtotelem plus ſimplici vice laudat. *Theophraſti* περὶ μεταρσίων librum IV. allegat Plutarchus in quæſtionibus græcis. At Laertius & Olympiodorus περὶ μετεώρων.

Digitized by Google

dubito hoc ſcriptum inter γνήσια Philoſophi monumenta referre, tum ipſius Strobæi auctoritate, tum Demetrii lib. de elocutione c. 253. & Apuleji, qui latine propemodum ad verbum convertens, *Ariſtotelem prudentiſſimum & doctiſſimum Philoſophorum, & Theophraſtum* ſequi ſe ait. Præterea Juſtini Martyris in Adhortatione ad Gentes p. 6. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα λόγῳ σύντομόν τινα τῆς ἑαυτοῦ φιλοσοφίας ἐκθέμενος ὅρον. Joh Philoponi de mundi æternitate contra Proclum VI. 18. duobus in locis: ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κόσμου λόγῳ ὡς ἐκ θεοῦ πάντα &c. Auctoris denique vitæ Ariſtotelis à Menagio editæ, qui inter ejus ſcripta refert librum περὶ κόσμου γενέσεως. Prætereo tanquam non ſatis explorata nec diſerta Ciceronis, Origenis, Theodoriti & Themiſtii teſtimonia (de quibus vide, ſi placet, Naudæum diatriba de fato § XVIII.) & recentiora ſuffragia Thomæ Bravvardini lib 1. de cauſa Dei contra Pelagium c. 29. Beſſarionis III 10. contra calumniatorem Platonis, & Arſenii Monembaſiæ Archi-Epiſc. in limine Apophthegmatum. Fateor addubitaſſe Proclum lib. V. in Timæum p. 322 ὡς πού φησι πάλιν Ἀριστοτέλης, εἴπερ ἐκείνου τὸ περὶ κόσμου βιβλίον, & longe plurimos è recentibus abjudicaſſe audacter Ariſtoteli, ut faciunt Muretus II. 8. Var. Lect. Scaliger uterque, Iſaacus Caſaubonus, Salmaſius p. 1247. ad Solin Dan. Heinſius p. 25. ſeq. ad Maximum Tyrium, Menagius ad Laert. p. 203. 323. Voſſius de ſcientiis Math. p. 272. & de Philoſophia p. 28. Naudæus loco laudato, & nuper D. Philippus Jacobus Spenerus * ὁ μακαρίτης: vel *Theophraſto* tribuiſſe, ut Petrus Alcyonius præf. & nonnulli apud Cœlium Rhodig. VIII. 16. vel *Nicolao Damaſceno*, ut P. Victorius XXV. 13. Var. Lect. Nic. Loenſis VI. 12. Epiphyllidum & Simon Portius apud Jac. Thomaſium c. XI. Phyſicæ quæſt. 15. & Dan. Heinſius in diſſert. qua multis argumentis hoc ſcriptum Ariſtoteli eripere

re

* Verba ejus hæc ſunt præf. ad Tabulas in Hodoſophiam Dannhauerianam D. 3. b. *Nonnego ab illo tempore, quo juvenis non indiligenti opera libros Philoſophi evolvebam, non valde me ipſo delectatum, quod male me haberet, dum minus in eo invenirem, quod aliquam Theologiam naturalem ſaperet, quam in multis aliis antiquorum Philoſophis divinitatis alicujus ſtudioſioribus, cujus tam rara in operibus ſatis diffuſis veſtigia conſpiciuntur ſi librum de mundo excipias, qui ob id præ aliis placuit, ſed poſt alias ex hac etiam cauſa Ariſtoteli abjudicandus.* Simile judicium Iuſti Lipſii lib. 1. de conſtantia c 18. *Et talis in divinis ubique fere Ariſtoteles eſt: libellum illum de mundo excipio, qui totus aureus ab alia mihi videtur & cæleſti aura.* Melius tandem conſultum ſub finem vitæ hunc librum conſcripſiſſe Ariſtotelem exiſtimat Gaſſendus de Phyſiologia Epicuri p. 369.

Digitized by Google

re ſummo ſtudio conatur p. 563. Orat. vel *Anaximeni Lampſaceno*, eidem, cui Rhetorica ad Alexandrum adſcribi ſupra dixi: vel denique *Poſidonio* Stoico, ut Thom. Gianinus & Thom. Aldobrandinus ad Laertii VII. 138. 152. Adde Gaſſendum T. 1. Opp. p. 145. Viciſſim Ariſtoteli librum hunc vindicant præter teſtimonia veterum paulo ante laudata veterumque codicum auctoritatem Petrus Petitus II. 19. Obſ. (qui Ariſtotelem in exotericis ſcriptis uſum prooemio obſervat è Ciceronis IV. ad Atticum 16. & nihil in illo libro contineri, quod placitis Ariſtotelis non ſit conſentaneum, contendit:) Elmenhorſtius ad Apulejum de mundo, & Fortunius Licetus in Allegoria Peripatetica, Joh. Philippus Pfeifferus ſingulari diſſert. Regiomonte Anno 1667. tum qui commentariis & notis librum illuſtrarunt, *Olaus VVormius* Roſtoch. 1577. 8. *Job. Langius* Francof. 1601. 8. & *Bonav. Vulcanius*, qui Græce cum veteri *Apuleji* & recentiore *Guil. Budæi* verſione edidit, ſcholiisque & caſtigationibus in contextum græcum & interpretum utrumq; illuſtravit, ſubjuncto Gregorii Cyprii encomio maris, & Pauli Silentiarii Jambicis quibusdam, Lugd. Bat. 1591. 8. Prodierat Ariſtotelis liber de mundo cum Budæi verſione & *Sim. Grynæi* ſcholiis, additis Cleomedis & Philonis Judæi libris ejusdem argumenti, Baſil. 1533. 8. Budæi verſio exſtat etiam in græco-latinis operum Ariſtotelis editionibus. *Petri Alcyonii* interpretatio prodiit ib. 1546. 4. inter alia Ariſtotelis ſcripta ab eodem translata. Tranſtulit & *Job. Geneſius Sepulveda*. Pariſ. 1548. 4.

XIV. ΠΕΡΙ' ΨΥΧΗ͂Σ βιβλία γ'. *De anima libri III.* quorum primo veterum Philoſophorum hoc de argumento ſententias ad examen revocat, ſecundo agit de anima ſenſitiva, tertio de rationali.

Perierunt *Alexandri* Aphrodiſei & *Plutarchi* Neſtorii F. commentaria Simplicio laudata, & quæ de anima ſcripſerant *Theophraſtus* à Themiſtio allegatus, *Porphyrius* & *Jamblichus*.

Intercidit quoque Ariſtotelis ipſius dialogus *Eudemus*, qui de anima agebat, & ab eodem Simplicio plus ſimplici vice in teſtimonium citatur.

Exſtant è græcis commentaria erudita *Simplicii* & *Joh. Philoponi*, tum *Themiſtii* paraphraſis Lud. Nogarolæ commentario illuſtrata, & cujus verſio latina ſola *Herveto* auctore prodiit, Metaphraſis *Theodori Metochitæ*. In *Alexandri* quoque *Aphrodiſienſis* libris quatuor ἀποριῶν & λύσεων quædam librorum de anima loca illuſtrantur.

In editione græco-latina Caſauboniana & aliis quibusdam oc-

currit verſio *Joh. Argyropuli*, In DuValliana Tomo II. *Julii Pacii.* Commentaria *Petri Martineſii* Toletani prodiere Segunti 1575. fol.

XV. PARVA * NATURALIA, libelli XI.

(*a*) ΠΕΡΙ' ΑΙ'ΣΘΗ'ΣΕΩΣ (ſive potius ΑΙ'ΣΘΗΤΗΡΙ'ΩΝ) ΚΑΙ' ΑΙΣΘΗΤΩ͂Ν, *De ſenſu*, ſive *ſenſoriis & rebus ſenſibilibus.* Laudat hunc librum Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 328. & reſpicit Priſcianus Lydus in commentario ad Theophraſtum de ſenſu.

Exſtat è græcis commentarius *Alexandri* Aphrod. & Metaphraſis quæ latine duntaxat prodiit *Theodori Metochitæ.*

In græco-latinis editionibus Operum Ariſtotelis occurit hic liber & quatuor proxime ſequentes cum latina verſione *Franciſci Vatabli.*

(*b*) ΠΕΡΙ' ΜΝΗ'ΜΗΣ ΚΑΙ' ἈΝΑΜΝΗ'ΣΕΩΣ, *De memoria & reminiſcentia.* allegatur à Stobæo & aliis.

Exſtant è græcis Scholia *Mich. Epheſii*, & *Themiſtii* Paraphraſis, & latine tantummodo edita *Theodori Metochitæ.*

(*c*) ΠΕΡΙ' ὝΠΝΟΥ ΚΑΙ' ἘΓΡΗΓΟΡΣΕΩΣ, *De ſomno & vigilia.* Cum ſuperiore libro tanquam unum ſcriptum allegatur à Suida in *μνήμη*. Exſtat è græcis *Themiſtii* Paraphraſis, Scholia *Mich. Epheſii*, & latine tantummodo edita Metaphraſis *Theodori Metochitæ.*

Græce & latine prodiit hic libellus, & duo proxime ſequentes, cum verſione *Nicol. Leonici Thomæi*, ſubjuncto Hippocratis libro de inſomniis, Jul. Cæſ. Scaligeri commentariis illuſtrato. Gieſſ. 1610. 8.

(*d*) ΠΕΡΙ' ἘΝΥΠΝΙ'ΩΝ, *de inſomniis.*

Exſtant e græcis *Themiſtii* paraphraſis, & *Mich. Epheſii Scholia*; & verſio latina paraphraſeos *Theodori Metochitæ.*

(*e*) ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΚΑΘ' ὝΠΝΟΝ ΜΑΝΤΙΚΗ͂Σ, *de divinatione per ſomnum.*

Exſtant è græcis *Themiſtii* Paraphraſis, & Scholia *Mich. Epheſii*, & latina verſio Paraphraſeos *Theodori Metochitæ.*

(*f*) ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΚΟΙΝΗ͂Σ ΤΩ͂Ν ΖΏΩΝ ΚΙΝΗ'ΣΕΩΣ, *de communi motionis animalium cauſa.* Græca emendatius edidit Florentiæ Thomæus, & Pariſiis Guil. Morellius.

Exſtant & è græcis Scholia *Mich. Epheſii*, & cujus latina verſio duntaxat lucem vidit, *Theodori Metochitæ* Paraphraſis.

In Græcolatinis operum Ariſtotelis editionibus habetur latina ver-

* Parva Naturalia verterunt *Petrus Alcyonius* Baſil. 1546. 4. *Joh. Geneſius Sepulveda* Pariſ. 1532. fol. Commentaria *Auguſtini Niphi* prodierunt Venet. 1523. fol. *Petri Pomponatii* commentarium MS. habuit Naudæus teſte Labbeo p. 234. Bibl. nov. MSS.

verſio *Nicolai Leonici Thomai.* Tranſtulit & *Petrus Alcyonius*, cujus verſio edita cum Gazæ hiſtoria animalium Baſil. 1534. fol.

(*g*) ΠΕΡῚ ΜΑΚΡΟΒΙΌΤΗΤΟΣ ΚΑῚ ΒΡΑΧΥΒΙΌΤΗΤΟΣ, *de longitudine & brevitate vitæ.*

Exſtant è græcis Scholia *Mich. Epheſii*, & cujus latina tantum verſio edita eſt, Paraphraſis *Theodori Metochitæ.*

In Græco-latinis Ariſtotelis operum editionibus hic & proxime qui ſeqvuntur libelli duo occurrunt cum verſione *Franciſci Vatabli.*

(*h*) ΠΕΡῚ ΝΕΌΤΗΤΟΣ ΚΑῚ ΓΉΡΩΣ, ΠΕΡῚ ΖΩΗ͂Σ ΚΑῚ ΘΑΝΆΤΟΥ, *de juventute & ſenectute, vita & morte.*

In hoc libro allegantur libri de anima & de partibus animalium. Alium Ariſtotelis librum de vita & morte laudat Apollonius c. 26. Hiſt. commentitiæ.

Exſtant è græcis Scholia *Mich. Epheſii* & latina verſio paraphraſeos *Theodori Metochitæ.*

(*i*) ΠΕΡῚ ἈΝΑΠΝΟΗ͂Σ, *de reſpiratione.*

Exſtant è græcis ſcholia *Mich. Epheſii*, & cujus latina verſio tantum prodiit, Paraphraſis *Theodori Metochitæ.*

Verſus XXV. Empedoclis, qui cap. 7. afferuntur, latina Metaphraſi præter *Vatablum* donavit *Joſephus Scaliger.*

(*k*) ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ΠΟΡΕΊΑΣ, *de animalium inceſſu* ſive *greſſu communi* liber. Emendate edidit Guil. Morellius Pariſiis, & Florentiæ Nicolaus Leonicus Thomæus.

Exſtant è Græcis ſcholia *Mich. Epheſii*, & cujus latina tantum verſio edita eſt, Paraphraſis *Theodori Metochitæ.*

In Græco-latinis Operum Ariſtotelis editionibus occurrit latina interpretatio *Nic. Leonici Thomai.*

(*l*) ΠΕΡῚ ΠΝΕΎΜΑΤΟΣ, *De ſpiritu Animali* libellus, cum Anonymi interpretis latina translatione legitur in editionibus græcolatinis Operum Ariſtotelis. Ariſtotelis eſſe negat Hier. Mercurialis II. 12. Var. lect. & Sylburgio ſtylus Alexandrum potius Aphrodiſeum, aut alium quam Ariſtotelem refert. Perplexiſſimum librum ſæpe vertiſſe ſe, ſæpe verſionem concerpſiſſe, tandem etiam commentariis illuſtraſſe teſtatur *Julius Cæſar Scaliger* Exerc. CCLXXIII. Vertit etiam & illuſtravit *Daniel Furlanus* cum ſcriptis quibusdam Theophraſti. Hanov. 1605. fol. Ac Meurſius exiſtimat hunc ipſum eſſe librum *περὶ πνευμάτων*, quem inter *Theophraſti* ſcripta memorat Laertius V. 45.

Quæ hactenus recenſui ſcripta Phyſica (excepto libro de mundo) apud Laertium V. 26. memorari videntur ſub titulo *Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον*, * *βιβλία λή* qui numerus XXXVIII. confirmatur etiam ab Anonymo Menagii. Sed Caſaubonus ſuſpicatur legendum *κδ*, *Rerum naturalium ordine literarum ſcripti libri XXIV.* Rationem inſcriptionis illuſtrat Cœlius Rhodiginus XVII. 17. *Ingenio illi inenarrabili Ariſtoteli, qui ex nobili lectionis multijuga variantisque cura eſt à Platone anagnoſtes nuncupatus, tria Philoſophiæ munia ſuſcepta pertractataque ſunt, Phyſicum, Metaphyſicum, Morale: ſed ita, ut Alphabetis tribus omnia ſit complexus: nam* Phyſicorum *libri elementa implent omnia, ſiquidem octo leguntur de rerum naturalium principiis, de cœlo ac mundo quatuor, de generatione ac corruptione duo, de meteoris quatuor: de anima hiſtoria tres, de animalium motu unus, & duo qui parva, ut modo dicitur, naturalia complectuntur. Huic vero ſententiæ vetus ſuffragatur attitulatio, in qua more Homerico ita enotabatur librorum ordo, ut Phyſicorum diceretur* ** *alpha, qui primus; beta, qui ſecundus; & deinceps. Quam rationem in* Moralibus *item eſt ſecutus. Nam ni demutilati forent temporum incuria, ac præcurtati, plenum literarum numerum in Ethicis, Politicis, Oeconomicis agnoſceremus. Id ipſum & in* Metaphyſicis *conſequeremur, ni pleraque depravaſſet vetuſtas. Quæ autem de Plantis aut de animalibus tanto ſunt concinnata Philoſopho, jam elementa non ſunt, ſed velut ex elementis coaptatæ ſyllabæ, in quam ſeriem veniunt & magna moralia. Omnia vero hæc, problemata & Phyſionomica addivinatio conſequebantur, quæ ab elementis diſſita longe ſunt.* In omnia alia abit Samuel Petitus, qui IV. 8. Miſcell. per *Φυσικὰ κατὰ στοιχεῖον* putat à Laertio intelligi opus quo veterum Phyſicorum ordine literarum digeſtorum opiniones recenſitæ fuerunt & ad examen revocatæ, & cujus fragmenta hodie ſuperſint libelli de dogmatibus Xenophanis, Zenonis & Gorgiæ. Merito non probatur hæc Petiti ſuſpicio Jonſio p. 56. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. nec Menagio ad Laert. p. 196.

XVI. ΠΕΡῚ ΖΏΩΝ ἹΣΤΟΡΊΑΣ *βιβλία ί*, *Hiſtoriæ de animalibus libri X*, quorum primi quatuor agunt de partibus, ſenſu, memoria & aliis affectionibus hominis & animalium omnis generis: tres proximi de eorum ortu, octavus & nonus de vita, & decimus de cauſis ſterilitatis. Plura volumina de animalibus ſcripſerat Ariſtoteles, ad *quinquaginta* ferme, teſte Plinio, vel (ut Antigonus Hiſt. commentitiæ c. 66.) *ad ſeptuaginta.* Plinii locum adſcribam ex VIII. 17. Hiſt. *Ariſtoteles diverſa tradit, vir,*

* Niſi ſubintelligendum vocabulum *προβλημάτων*. Vide quæ infra num. XXV.

** Sic Theophraſtus ſcripſerat *νόμων κατὰ στοιχεῖον, κ'δ.* Laert. V. 44.

vir, quem in his magna ſecutus ex parte, præfandum reor, Alexandro Magno Rege inflammato cupidine animalium naturas noſcendi, delegataque hac commentatione Ariſtoteli, ſummo in omni doctrina viro, aliquot millia hominum in totius Aſiæ Græciæque tractu parere juſſa, omnium quos venatus, aucupia, piſcatusque alebant, quibusque vivaria, armenta, alvearia, piſcinæ, aviaria in cura erant, ne quid usquam gentium ignoraretur ab eo: quos percontando quinquaginta ferme volumina illa præclara de animalibus condidit. Athenæus IX. p. 398. refert Ariſtotelem in ſumtus huic operi neceſſarios ab Alexandro accepiſſe talenta octingenta, hoc eſt ſummam (non 480000, ut eſt in Chevræanis T. 1. p. 214.) ſed 600000. amplius thalerorum, unde πολυτάλαντος πραγματεία audit eidem Athenæo. Quod vero ad numerum librorum attinet, præter hos decem alii etiam ex editis ad hoc argumentum ſpectant, vel jam à me memorati, vel mox recenſendi: de partibus animalium IV. de generatione V. de inceſſu I. de motu I. de ſpiritu I. Neque diverſa ab his contineri ſuſpicor in libris XIX. de hiſtoria animalium, quos ex *Arabico* in latinum translatos à *Mich. Scoto* memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 201. vel in libro XII. XIII. XIV. & XV. quos Arabice ex Oriente ſecum attulit Jacobus Golius. Cæterum longe plures interciderunt, quorum ſpeciales quosdam titulos notavi infra capite proximo, ut ſunt, Ἀνατομῶν libri VIII. Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν. I. περὶ τῶν ζώων ἠθῶν. Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων, ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων, ζώων καὶ περὶ ἰχθύων, περὶ θηρίων, περὶ ζωῆς καὶ θανάτου diverſus ab eo quem habemus, &c. Laertius *novem* tantummodo libros περὶ ζώων memorat V. 25. & novem duntaxat libros vertit, qui poſt *G. Trapezuntinm* * hoc opus interpretatus eſt *Theodorus Gaza* Theſſalonicenſis. Confer Voſſii lib. de Philoſophia p. 34. *Decem* libros agnoſcit Anonymus vitæ Ariſtotelis ſcriptor græcus, quem Menagius edidit. De ordine iterum turbat nos Samuel Petitus, qui p. 145. commentarii ad Leges Atticas ita ſcribit: *Harpocratio in ἑβδομευομένου laudat Ariſtotelem in nono hiſtoriæ de animalibus, quod videri poſſit μνημονικὸν Grammatici fuiſſe ἁμάρτημα, nam ea habentur VII. 12. Verum nullus dubito plures fuiſſe libros Ariſtotelis περὶ ζώων ἱστορίας, quam Græce hodie exſtent, & certe apud Arabes ſuperſunt ad novendecim* (potius mihi perſvadeo illos XIX. ut jam innuebam, eſſe libros X. hiſtoriæ, & libros IV. de partibus, ac libros V. de geratione animalium) *tum etiam in unum coaluiſſe librum, qui olim apud veteres duo erant. Nam ut*

* G. Trapezuntii veſtigia paſſim legere, licet diſſimulet, Theodorum, notat Politianus cap. XC. Miſcell.

puto primus liber generalia illa complectebatur tantum, quæ ſex primis capitibus ad hac uſque verba: Ταῦτα μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον εἴρηται νῦν ὡς ἐν τύπῳ, γεύματος χάριν. *Hinc incipit liber ſecundus, cujus argumentum* τὰ τοῦ ἀνθρώπου μέρη. *Sequitur ſecundus, ut vulgo editur, qui veteribus tertius fuit. Tertius vulgati ordinis eſt quartus veterum, ſed quartus, qui vulgo cenſetur, in duos rurſum diſtribuendus eſt, quorum prior, qui quintus eſt, veteribus ſeptem primis capitibus definitur. Ab hac vero clauſula alter, qui ſextus eſt, incipit:* τὰ μὲν οὖν μέρη &c.

Cum Ariſtotele περὶ ζώων Artemidorus conjungit *Ariſtophanis* in Ariſtotelem ὑπομνήματα II. 14. Onirocritic. reſpiciens haud dubie compendium, quod ex Ariſtotelis libris de natura Animalium compoſuiſſe Ariſtophanem Byzantium teſtatur Hierocles in Hippiatricis p. 4. Nec optima fide in hoc labore Ariſtophanem verſatum eſſe, ex eo ipſo Hieroclis loco obſervat Mauſſacus ad Ariſtotelem p. 1246. Allegatur Ariſtoteles ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ ab Eratoſthene c. 34. Cataſteriſm. aliisque innumeris, quemadmodum veſtigia ejus diligentiſſime legunt, qui de animalibus poſt ipſum ſcripſere, *Plinius* è latinis & *Albertus Magnus*: ex Arabibus *Avicenna*, è græcis *Aelianus*, *Oppianus*, *Emanuel Phile* &c. ne de perditis loquar, *Theophraſto*, *Eudemo* &c. & aliis infinitis, opportuniore fortaſſis loco à me recenſendis. Tantum adſcribam in præſenti verba Artemidori lib. IV. c. 24. Onirocrit. πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, καὶ Ἀρχελάου, καὶ τῶν Ξενοκράτους Ἀφροδισιέως παρηκηκοότες ὑφ᾽ οὗ ἕκαστον τῶν ζώων θεραπεύεται, καὶ τί ἕκαστον φοβεῖται, ᾧ μάλιστα χαίρει, εἰς συνταγὰς καὶ θεραπείας ἀναπεπλάκασι, ὃ μάλιστα κατὰ κόρως ἐν τρίτῳ τῆς ἑαυτοῦ συντάξεως κέχρηται οὗτος, οὗ ἐγὼ καίπερ εἰδὼς τὸ ὄνομα οὐκ ἐπιμνήσομαι. *Michaelis Epheſii* Scholia (nec dum edita) in hos Ariſtotelis libros memorat hinc inde Auguſtinus Niphus in ſuis commentariis.

Græce Ariſtotelis Hiſtoria Animalium vulgata eſt cum aliis quibusdam libris Philoſophi Phyſicis Venet. apud Aldum 1503. fol. Tum Florentiæ, curante *Nicol. Leonico Thomæo* 1527. 4.

Latinam verſionem *Georgii Trapezuntii* Politiano laudatam non vidi. Translatio librorum novem per *Theodorum Gazam* qui Nicolao V. illam dicaverat, prodiit Venet. 1476. fol. Baſil. 1533. fol. Libri decimi interpretatio & in eum commentarius auctore *Julio Cæſare Scaligero* Lugd. 1584. 8.

Denique libri decem *græce & latine* à *Julio Cæſare Scaligero* emendati, novaque verſione & luculentis commentariis illuſtrati prodierunt

poſt

poſt auctoris fata, edente *Philippo Jacobo Mauſſaco*, quem ad hunc laborem ſuſcipiendum Fabricius Peireſcius * inſtigaverat. Prodiit opus ab eruditis tunc anxie deſideratum Toloſæ A. 1619. fol. cum nonnullis ejusdem Mauſſaci animadverſionibus ad calcem voluminis rejectis. Non pauca Ariſtotelici operis illuſtrant Conradus Geſnerus & Ulyſſes Aldrovandus in voluminoſo uterque opere, quod de animalibus condidit.

In latinis antiquioribus Ariſtotelis editionibus hi libri de hiſtoria animalium, plane deſiderantur. In aliis Gazæ interpretatio occurrit. In græcolatinis libri novem adjunctam habent Gazæ, decimus Scaligeri translationem.

XVII. ΠΕΡΙ' ΖΏΩΝ ΜΟΡΙ'ΩΝ βιβλία δ'. *De partibus animalium*, earumque cauſa ac ratione, ** *libri* IV. Emendatius græca edidit Florentiæ Nic. Leonicus Thomæus.

Exſtant è græcis ſcholia *Mich. Epheſii*. Cui nonnulli addunt *Danielem Cretenſem*, ſed adhuc ineditum. Ex Arabibus *Averroem*, qui inter alia Ariſtotelem adverſus Galeni objectiones defendit.

Latine vertit *Theodorus Gaza*, cujus verſio occurrit in Græcolatinis Ariſtotelis Operum editionibus. Librum primum interpretatus quoque eſt *Leonicus Thomæus*.

XVIII. ΠΕΡΙ' ΖΏΩΝ ΓΕΝΈΣΕΩΣ βιβλία έ. *De generatione Animalium libri V.* quos & ipſos Nic. Leonicus Thomæus emendatius græce edidit.

E græcis exſtant Scholia *Joh. Philoponi*. Ex Arabibus *Averroes*, qui Ariſtotelem ſuum itidem tuetur adverſus Galenum.

Theodori Gazæ verſio exſtat in græcolatinis Ariſtotelis editionibus.

XIX. ΠΕΡΙ' ΦΥΤΏΝ βιβλία β'. *De Plantis libri II.* memorantur à Laertio V. 25. & de Plantis ſcripſiſſe ſe teſtatur Ariſtoteles ipſe ſub extremum libri de brevitate vitæ, & initio libri quinti Hiſtoriæ de animalibus. Allegat & Athenæus XIV. p. 652. At qui hodie exſtant libelli duo de Plantis ſub Ariſtotelis nomine, græce à recentiore quodam (*Muſuro*, vel *Laſcari*, vel ut Simoni Grynæo viſum *Theodoro Gaza*, vel potius *Maximo Planude*, ut ſuſpicatur *Cæſar Scaliger* p. 26. in lib. 1.) translati ſunt

* Gaſſendus in peireſcii vita lib. 3. ad A. 1619.

** Lib. 2. c. 1. ἐκ τίνων μὲν ἐν μορίων καὶ πόσων συνέστηκεν ἕκαστον τῶν ζώων ἐν ταῖς περὶ αὐτῶν δεδήλωται σαφέστερον. Δι' ἃς δ' αἰτίας ἕκαστον τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ἐπισκεπτέον νῦν, χωρίσαντες καθ' αὑτὰ τῶν ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρημένων.

ſunt è latino Galli neſcio cujus, qui ex Arabico illos tranſtulerat, quæ Arabica verſio ex altera priore latina fuerat concinnata, ut prooemium græcum libris hiſce præfixum perſpicue docet. Ἀλλά τις Κελτὸς τὸ γένος ἐκ τῶν Ἀραβικῶν λειμώνων εἰς τὰς Ἰταλικὰς μετακηπεύων φυταλιὰς &c. Non mediocrem vero auctor græcæ verſionis fatetur corruptionem huic opuſculo illatam, διὰ τὰς συχνὰς τῶν μεθερμηνευσάντων μεταβολὰς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰταλῶν, εἰς τοὺς Ἄραβας ἐκεῖθεν, καὶ πάλιν ἐξ Ἀράβων εἰς Ἰταλοὺς, καὶ εἰς ἡμᾶς (ἕλληνας) ἐκ τούτων ἐπ' ἔσχατον. Hinc latiniſmi frequentes in his libris obvii, & Romæ mentio lib. 1. c. 7. Sed & res ipſas earumq; tractationem non mediocriter ab Ariſtotelis rationibus diſſidere contendit *Julius Cæſar Scaliger*, cujus eruditi in hos libros commentarii lucem viderunt A. 1566. & Marpurgi 1598. 8. *Jubane ſint*, inquit Sylburgius, *an multo recentioris Arabis*, *peritiores judicent.* Menagio judice ſunt centones male aſſuti è locis variis Ariſtotelis, & libro primo hiſtoriæ plantarum Theophraſti. Memorantur hi libri ab Averroe lib. 1. Phyſic. cap. 1. Sed Alexander Aphrodiſeus in lib. de ſenſu & ſenſili c. 4. jam ſua ætate negabat exſtare ſcriptum Philoſophi de Plantis.

In antiquis latinis editionibus exſtat * vetus translatio Anonymi ex Arabico facta & Rogero cuidam dicata, nec in duos libros diſtincta, ſub titulo libri *de vegetabilibus.* Eandem verſionem ſed quibusdam mutatis, video comparere in græco-latinis editionibus Operum Ariſtotelis.

Græce primum prodierunt Baſileæ 1539. 8. ad calcem Geoponicorum, ex officina Roberti Winter, cum præfatione *Simonis Grynæi.* Deinde cum operibus Theophraſti, ibid. 1541. fol. Hinc in græcis & græcolatinis Ariſtotelis editionibus. Jam enim comparent in Iſingriniana Baſil. 1539. fol.

XX. ΠΕΡΙ' ΧΡΩΜΑ'ΤΩΝ α΄, *de coloribus liber*, magna eruditione refertus, ſive Ariſtotelis ſit ſive *Theophraſti*, ut ſentit Mercurialis III. 13. Var. lect. vel *Stratonis Lampſaceni*, ut viſum H. Conringio in epiſtola ad Rachelium, & Patricio p. 44. diſcuſſ. Peripatet.

Exſtant in hunc librum *Michaelis Epheſii* Græci ſcriptoris Scholia, ſed latine tantum edita. Meminit & Pachymeres Simone Portio notante, & Plutarchus, qui bina de coloribus volumina ad Ariſtotele ſcripta

* In iisdem editionibus præcedit alius libellus, qui inſcribitur *de Plantis*, ſed male: eſt enim pars libri de coloribus. Incipit: *in omnibus autem plantis principium colorum herbeum eſt.*

pta teſtatur. Latine vertit præter antiqvum interpretem (cujus verſio in editione latina Veneta A. 1496. male diſcerpta eſt in libros duos, quorum alter perperam inſcribitur de plantis) *Cœlius Calcagninus*, cujus interpretatio occurrit in Græco-latinis Ariſtotelis editionibus, DuValliana quidem T. 2. p. 793. ſq. Florentiæ emendatum edidit cum aliis quibusdam Phyſicis Philoſophi ſcriptis græce Nicolaus Leonicus Thomæus. Deinde *Simon Portius* Neapolitanus græca cum duobus MStis contulit, verſione nova & commentariis illuſtravit, Florent. 1548. & Pariſ. 1549. 8. teſtatus phraſin ſibi potius videri ſapere Theophraſtum, quam Ariſtotelem.

XXI. *a.* ΠΕΡΙ' ἈΚΟΥΣΤΩ͂Ν, *De audibilibus*, ſive *de his, quæ ſub auditum cadunt*, libellus ſervatus à *Porphyrio* in commentario ad Harmonica Ptolemæi p. 246 - - 254. edito græce & latine T. 3. Opp. Joh. Wallißii. Oxoniæ 1699. fol. Idem Porphyrius p. 231. teſtatur *πᾶν τὸ σύγγραμμα, totum librum* * ſe commentario ſuo inſeruiſſe. Latine primus vertit *Antonius Gogavinus* Gravienſis ad calcem Harmonicorum Ptolemæi, Venet. 1562. 8. Græce primus edidit *H. Stephanus* cum Sotionis quibusdam, & libro Ariſtotelis de admirandis auditionibus, & altero de lineis inſecabilibus Pariſ. 1557. 8. Deinde *Franciſcus Patricius* græce integrum inſeruit libro ſexto tomi 1. diſcuſſionum Peripateticarum p. 85. ſeq. & latinam ſuam verſionem p. 90. ſeq. ſubjunxit, quam ſervarunt curatores editionum græcolatinarum Ariſtotelis ante DuVallium, qui T. 2. p. 783. hunc libellum exhibet cum verſione *Adriani Turnebi*, ſed male inſcribit *fragmentum*, cum ſit liber integer. Denique cum Porphyrio denuo latine tranſtulit vir, quem dixi, præſtantiſſimus *Joh. Wallißius*. De Abulpharajo celebri Philoſopho ac Medico refert Gabriel Sionita c. 2. de urbibus & moribus Orientalium, quod librum Ariſtotelis de auditu, inventum in Harran Meſopotamiæ urbe, quadragies perlegit, & eidem libro ſupraſcripſit: *Vellem iterum legere.*

b. ΘΑΥΜΑΣΙ'ΩΝ ἈΚΟΥΣΜΆΤΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΉ. *Liber de admirandis narrationibus.* Græce poſt Thomæum alioſque emendatius editus ab H. Stephano, cum libro ſuperiore, Pariſ. 1557. 8. Multa ex hoc refert, Ariſtotele auctore laudato, Antigonus Caryſtius Hiſtor. mirab. cap. XXXI - - CXXVII. Allegat & Athenæus XII. p. 541. Suidas

S

* Solenne fuit Porphyrio integros aliorum tractatus ſuis inſerere commentariis. Sic commentariis in Platonis Sophiſtam inſeruerat Andronici Rhodii librum de diviſione, teſte Boethio lib. de diviſione p. 638.

das in *κοτίνῳ*. Stephanus Byz. in *τῆνος* & alibi. Sed in *γελωνοὶ* male quædam editiones & in his Berkeliana habet, *πέμπλῳ περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων*, cum illud *πέμπλῳ* à Xylandro recte ſit expunctum. Etiam Laertius, Patricio judice, per *συναγωγῆς ά, β*, V. 25. hoc ſcriptum intelligit. Meminit & *θαυμασίων ἀκουσμάτων* inter Ariſtotelis ſcripta Anonymus Menagii. *Si qua conjecturæ venia*, inquit H. Dodvellus diſſ. de ætate peripli Hannonis cap. 21. *crediderim hoc opus è variis Ariſtotelis operibus collectum eſſe à diſcipulo & ſucceſſore illius Theophraſto, verbis nonnunquam ſuis, nonnunquam ipſius Ariſtotelis*. Ariſtotelis eſſe negat præter Eraſmum Philander ad Vitruvium VIII. 3. idque ſe multis poſſe demonſtrare argumentis, Jonſius p. 176. Voſſius de Hiſt. græc. p. 514. Joh. Bodæus à Stapel ad Theophraſtum p. 214. &c. Etiam Theophraſti eſſe, é Plinio obſervaſſe viſus eſt ſibi Joh. Camers ad Florum. Contra tamen Julius Cæſar Scaliger ad eundem Theophraſtum de cauſis plantarum pag. 325. *Commentarius de miraculis auditis, Ariſtotelis eſt, non Theophraſti. Eſt enim illius nectareus ſtylus*. Liber ipſe genuinus Ariſtotelis, ſed fragmentum, quod ad calcem hujus libri legitur, *ὑπερβολιμαῖον* eſt Mauſſaco in limine notarum ad Plutarchum de fluminibus, ex quo multa in illud congeſta & inde avulſa eſſe obſervat.

In editionibus græcolatinis Ariſtotelis occurrit incerti auctoris latina interpretatio.

XXII. ΠΡΟΣ ΤᾺ * ΞΕΝΟΦΆΝΟΥΣ, ΠΡῸΣ ΤᾺ ΖΗΝΩΝΟΣ, ΠΡῸΣ ΤᾺ ΓΟΡΓΊΟΥ, *Adverſus dogmata* quædam phyſica ac Metaphyſica *Xenophanis*, *Zenonis Eleatæ* & *Gorgiæ*, libelli tres, græce tantum leguntur in editione græcolatina Ariſtotelis Lugdunenſi Caſauboniana: Sed in cæteris exſtant cum latina verſione *Joh. Bernardi Feliciani*, ut in Du-Valliana T. 2 p. 834. ſeq. Verrit etiam latine *Arnoldus Ferronus* Burdegalenſis, Lugd. 1557. 8. Franciſcus Patricius T. 1. diſcuſſ. Peripatet. p. 26. & 34. hos ſolos libros & Mechanica, quod Ariſtotelis ſint, omnem controverſiam effugere exiſtimat, licet merito dubitari ait Jonſius p. 56. Meminit inter ſcripta Philoſophi Laertius V. 25. & Anonymus Menagianus. In editis græca admodum ſunt corrupta, & hinc inde etiam manca, quæ ſuppleri & emendari poſſunt ex codice MS. eximio Bibliothecæ Paulinæ, quæ eſt Lipſiæ in patria mea, ex quo hoc facere pridem inſti-

* Hanc inſcriptionem probat librorum argumentum, & Laertii Anonymique Menagiani auctoritas, & quod ſimiliter Philoſophus ſcripſerat *πρὸς τὰ Μελίσσου, πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος* &c. Itaque omiſi titulum, qui in editionibus & Codice Lipſienſi, *περὶ Ξενοφάνους, περὶ ζήνωνος, περὶ γοργίου*.

inſtituit Jenenſis Academiæ lumen *Joh. Andreas Boſius*, ſed his ejus conatibus, ut egregiæ, quam parabat, Joſephi editioni fata interceſſerunt. Habeo & ipſe lectiones ejusdem Codicis, quas mecum olim pro ſua in me voluntate communicavit civis meus chariſſimus idemque doctiſſimus *Godfridus Olearius*, atque hoc loco pace ipſius, in lectoris uſum integras inſerere non dubitavi.

Variæ lectiones Codicis Bibl. Paulinæ Lipſienſis, cum Iſ. Cauboni editione libri Ariſtotelis de Xenophane Zenone & Gorgia collati.

Primam partem hujus libri non περὶ Ξενοφάνους uti Caſaub. editio habet, ſed περὶ Ζήνωνος inſcribit MS. ſecundam contrà inſcribit περὶ Ξενοφάνους, quæ repudianda procul dubio eſt lectio.

Ed. Caſ.

Pag. 752. col. 1.

v. 3. πάντα δὲ ἀμφοτ.] πάντα ἀΐδια ἀμφοτέρως

ibid. lacuna ſuppletur verbo γενέσθαι.

5. προϋπάρχειν. εἴ τῳ τινῶν] προϋπάρχειν. εἴτ' ὄντων τινῶν

6. ὢ δὴ] εἰ δὴ

7. ἤδ' ἓν] καὶ οὐδ' ἓν

9. ἓν εἶναι] ὂν εἶναι

10. πλέον] πλέω

ib. πέρατα] περ . . . λίαν

ib. ὅμοιον] ὂν ὅμοιον

11. πάντα] πάντη

ib. ἀνόμοια] ἀνόμοιον,

ἔτι ἓν θεῖναι] ἔτι εἶναι f. ἕν τι εἶναι

12. μέτριον] ἄμετρον

13. ἔτι] εἴς τι

pag. 752. col. 1.

ibid. ὑποχωρῆσαι δὲ, ἀναγκ.] ὑποχωρῆται δὲ ἀνάγκ.

14. δόξασθαι] δέξασθαι

15. τοιούτων δὲ ὄντων ἀνωδύνων τε καὶ ἀναλγήτων ὑπαρες . . . . καὶ ἄνοθον εἶναι] τοιοῦτο δὲ ὂν τὸ ἓν, ἀνώδυνόν τε καὶ ἀνάλγητον, ὑγιές τε καὶ ἄνοσον εἶναι.

18. μὴ ὂν] ἓν

20. πολλὰ] πολλά τε καὶ

23. χωριζόντων] χωρίζοντα

24. τὸ ὑπ' ἄλληλα] τὰ ὑπ' ἄλληλα

25. οὗτον δὲ τὸν τρόπον] τούτων δὲ τῶν τρόπων.

27. ταυτὰ] ταῦτα

28. ἅπασιν] ἁπαντᾷ

29. ἀναιρεῖ] ἀναιρεῖν

ibid. ἀλλ' ἀΐδιον] ἀλλὰ ἓν ἀΐδιον

30. ἀεὶ] αἰ

ibid. ὂν βέβαιον] εἰσὶ βέβαιοι

31. οὐθὲν] ὅθεν

34. ὄντες] πάντες

ibid. εἰ δὲ μὴ] εἰ δὲ μὴ ἦν

Digitized by Google

pag. 752. col. 1.

v. 35. 36. ἐπιδεῖξαι τὰς τοιαύτας ποιότητας μάλιστα] ἐπιδείξαντα τοιαύτην ποιότητα ἢ τὰς μάλιστα, diſtinctio vero non poſt ὀρθῶς ſed poſt δοκούσας ponitur.

40. πολλά. γένοιτο γὰρ ἂν ὂν] πολλὰ γένη. τὸ γὰρ ὂν

ibid. ὅτι ἐστὶν] ὅτι ἐστὶν, forte ὅτι ἐστὶ ἕν, ſimili enim modo etiam ſupra ἓν pro ἕν ſcriptum reperi.

43. ἔχοντος] ἔχοντες

44. poſt ὑπολήψεις ταύτας iſta adduntur in MS. καὶ ὡς ἂν οὐ γένοιτ᾽ ἂν οὐδὲν ἐκ μηδενὸς πολλὰ δὲ

pag. 752. col. 2.

v. 2. συμβαίνειεν ἂν τις εἶναι] συμβαίνει ἐναντίως εἶναι.

3. βέβαιον] βέβαια

ibid. λαμβάνεται] ὑπολαμβάνεται

18. poſt τὰ γινόμενα additur in MS. οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι αὐτοῖς ἅπαντα γίγνοιτο.

20. ἐατέον] λεκτέον

21. αὐτὸ] αὐτὰ

22. ἕτερά γε ἀντὶ τοῦ τὶς ὡς ἐκείνου εἴη] ἕτερον γὰρ ἀντὶ τοῦ τ᾽ ἴσως ἐκείνου εἴη.

23. ἀνακάμπτει] ἀνακάμπτειν

28. κινουμένου] κειμένου

29. diſtinctio poſt ἐκεῖνον ponitur, poſt προσαγορεῦσαι omittitur: particula quoque ἂν non comparet.

30. ἅπαντα] τὸ ἅπαν

32. ἔτι ἅπαντα] ἔτι εἰ ἅπαντα

pag. 752. col. 2.

ibid. πρὸς ἓν ἀΐδιον] πῶς ἓν ἀΐδιον εἴη, præterea adduntur iſta: ἀλλὰ γὰρ τοῦ μὲν εἶναι τι, ὡς ὄντος καὶ κειμένου διαλέγεται. εἰ γάρ φησι μὴ ἐγένετο. ἔσω δ᾽ ἀΐδιον εἴη

36. τ᾽ αὐτὰ] ταῦτα

ibid. ἔκ τε] ἐκ τοῦ

37. ἀῤῥηκτον] ἄπηρκτον

38. ὅπη καί τις αἰὲν. ἐρεῖ δ᾽ ὅμως. τῶν ὄντων] ὅπη κε τὶς αἰὲν ἐρείδηι. ὅμως τῶν ὄντων

41. διάλλαξις] καὶ διάλλαξις

ibid. ὀνομάζεται] ὀνομάζει

42. προσιοῦσαν] εἰ πρὸς οὐσίαν

ibid. ὅτι] ὄντι

ibid. ἐπι] ἐπεὶ

43. ὥστε τὸ πῶς γ᾽ ἂν] ᾤετο πῶς γὰρ

ibid. ἔπαρξις ἴετο] ἐπαυξήσειέ τε. Verſum Empedoclis hic recitari patet, qui tamen nec prout in editis, nec prout in MSto legitur commodum fundit ſenſum.

46. φθείρεσθαι. πλὴν καὶ εἶναι] φθείρεσθαι πάλιν καὶ εἶναι.

47. ἤ ἐν. ἤ εἰ] ἤ ἐν εἴη.

ibid. εἴη ταῦτα] ταῦτά φησι.

pag. 753. col. 1.

v. 10. ποτὲ] πολλὰ

ibid. poſt γίγνεσθαι adduntur iſta: καὶ διαλύεσθαι εἰς σώματα, οὕτως δ᾽ ἀναλυόμενα καὶ ἴσα γίγνεσθαι

11. εἴ τι μᾶλλον] εἰ omittitur

15. γίγνοιτο] ἤρξατο

21. πᾶν ἓν εἶναι] πᾶν, ἓν ὂν

pag.

pag. 753. col. 1.

v. 24. in MS. poſt ἀγένητον exigua quædam lacuna eſt, poſt illam autem ſic legitur: ποιεῖ. καὶ ὡς αὐτὸς

25. εἰ τάδε] εἰ omitt.

26. εἶναι οὐ . . . . ἄλλῳ] in MS. ita: εἶναι οὐχ ὡς ἀλλ . . . . . ζωνί.

28. πρὸς αὐτὸ] πρὸς τὸ αὐτὸ

29. γῆν] γῆ

30. ἢ εἴ τι] εἰ omitt.

ibid. οὗτος] οὕτως

83. ἀνομοίων ἀμερῶν] ἀνομοιομερῶν

ibid. οὕτω γε εἶναι] γίνεσθαι

34. ἅπασαν γῆν] ἅπαν γῆ

38. ἔχον] ἔχοι

39. πολλὰ omittitur & mox pro ἐναέρλθμα legitur ἐν ἀριθμῷ

42. ἀδύνατα] ἀδύνατον

43. ἀπείρονα] ἄπειρα

44. οὐδὲν] ὀλίγον

46. εἰ δὴ δι] εἰ δὴ δεῖ

47. ὄντος οὐ] ὄντος ἐν

52. μηδ'] μὴ

ibid. διὰ τοῦτο καὶ ἐν τούτῳ] διά τι καὶ ἐν τοῦτο.

53. πῶς γὰρ ἂν] πῶς γὰρ ἦν

ibid. ὅσων; ἢ τί κενὸν μὴ ὅλον ἂν οἰόντι εἶναι] ὅσον ἢ τὸ μὲν ὅλον ἂν οἴονται εἶναι.

55. κινεῖται] κινεῖσθαι

56. τό γε τι] οὗτό γε

59. ἴσως] ἧττον

60. lacuna ſuppletur his verbis: πρὸ αὐτὸ

pag 735. col. 1.

v. 63. κινούμενα] κρινόμενα

65. ὡς ἓν] ὥσθεν

66. ὁτιοῦν εἰς] ὅτου οὖν

67. καὶ εἰς τὸ πρ.] καὶ εἰ τὸ πρ.

68. ἢ ἀλλοίωσιν] ἦν ἀλλ.

69. οὐδὲν omitt.

73. poſt ἀκίνητον additur οὔτ' εἰ ἓν

74. poſt ἑτεροιοῦσθαι additur τὰ ὄντα

pag. 753. col. 2.

V. 6. Φέρεται] Φαίνεσθαι

7. μιγνυμένου] οὐ μιγνυμένου

9. ἅπαν τί] ἅπαντι

11. Ζήνωνος) Ξενοφάνους

14. ὁμοίων) ὁμοίου

15. ἀνομοίων) ἀνομοίου

19. ἢ ὁμοίοις) ὁμοίως

20. οὔτ' ἀνόμοιον) τὸ ἀνόμοιον

21. τὸ οὐκ ἐκ ὄντος γενέσθαι] τὸ οὐκ ὂν ἐξ ὄντος ἂν γενέσθαι

23. προσήκειν αὐτὸν) αὐτὸν προσήκειν εἶναι

24. αὐτὸν εἶναι) αὐτῶν εἶναι

26. κρείττον) κρείττων

29. θεὸν) τὸ θεῖον

32. ἕνα μόνον) ἕνα ἄρα εἶναι μόνον

37. ἄπειρον γὰρ τὸ μὴ εἶναι) ἄπειρον μὲν ὁ μὴ ὂν εἶναι

41. περανεῖ) περανθείη moxque ſequens ἂν omittitur

46. ἠρεμεῖν γὰρ) ἠρεμεῖ δὲ καὶ

52.) καὶ οὗτος τὸ γιγνόμενον γί-

pag. 753. col. 2.

γίνεσθαι ἐξ ὄντος) τὸ γιγνόμενον καὶ ὄντος γίγνεσθαι ἐξ ὄντος

v. 54. εἰ καὶ) ἢ καὶ

55. ἢ ἀνομοίου) ἢ καὶ ἐξ ἀνομοίου

56. περὶ) παρά. In eodem verſu εἴπερ ἅπαντα MS. non agnoſcit.

57. ἐπικράτιστον) ἔτι κράτιστον

59. καὶ omitt.

62. ἐπεὶ γὰρ οὐ) ἐπείτοι γε

63. ἀλλὰ διὰ τὴν) ἀλλὰ τὴν διὰ

67. οἷον ται) οἷόν τι

69. 70. οὗτο δέ τινι εἶναι ἀνάγκη ἕνα τὰ πάντα) οὗτο δέ τιν εἶναι ἀνάγκη ἕνα τὸν τὰ πάντα

70. ὁρᾷ ἴσως οὗτο βουλ.) ὁρᾷ, ἀλλ' ἴσως οὗτο βουλ.

pag. 754. col. 1.

v. σῶμά γε καὶ ἔχων) σῶμά γε ὢν καὶ ἔχων

7. ἐν γίνεται) ἐγγίγνεται

8. ἂν μὴ) εἰ μὴ

ibid. ὅσον) ὃ,

10. ἀπέχειν) ἀπέχει

ibid. poſt σφαιροειδὲς ὂν adduntur iſta οὐ το γὰρ ἐστι σφαιροειδὲς ὃ

ibid. pro πυρὸς leg. πρὸς

11. διαφορεῖ) διαφέρει

ibid. ἀπλῶν) ἄπεστι

12. ταῦτα λεχθῆναι οὐ ὄντος) ταῦτα ἂν λεχθῆναι καὶ οὐ ὄντος

13. poſt τότε additur γὰρ ὂν

ibid. αἰσθάνοιτο. ἀν νῦν ἄμφω) αἰσθάνοιτο νῦν. ἄμφω

14. ὅτι διανοητὰ) καὶ διαν.

15. πάντε omittitur

pag. 754. col. 1.

v. 16. poſt οὐ additur οἶμαι, contra mox οἱ omittitur

18. poſt ἔχειν ἐστιν additur ἅπαν

29. ἴσον omitt.

32. σχεῖν) ἔχει,

ibid. poſt πεπεράνθαι additur πρός τι συνάπτειν, τοῖς δὲ πεπεράνθαι μὲν, μὴ μέντοι πρός τι πεπεράνθαι

35. κινεῖσθαι) τῷ κινεῖσθαι

ibid. μὴ τὸ ἴσον, ὥσπερ) τὸ μὴ ἴσον, ὅπερ

37. τὸ ἠρεμεῖν) τῷ ἠρεμεῖν

38. ἔτι) ἐπὶ

40. ἐπὶ τῷ) ἐπὶ τὸ

41. ὅπερ καὶ) ὅπερ τι καὶ

lin. 43. ἀπόφασιν τε λεχθέντων) ἀπόφασις ἡ τὸ λεχθὲν

44. μεταλαμβάνει) μεταλαμβάνειν.

45. μὴ ἓν) μὴ ἑνὸς

47. τοιαύτας ἀποφάσεις· ὢν) τὰς αὐτὰς ἀποφάσεις ὄν.

ibid. πλῆθος, ἢ καὶ μὴ, ὡς ἢ) πλῆθος ἢ· μὴ ὡς ἢ

49. σῶμα, ἢ) σῶμα ἢ

51 μὸν) μόνον

ibid. αὐτὸς) οὕτος

52. οὐ κύκλωθεν ὂν) τοῦ ...., κύκλῳ φέ..... θεὸν

53. φύσει) φησὶ

54. εἴ τι δὴ) δὴ omitt.

56. μηδαμοῦ τι) μηδαμοῦ γε

61. ἄλλῳ) ἄλλοις

65.) ἂν) ὅτι

68. γὰρ μὴ εἴη) μὴ omitt.

71. ἦν omitt.

pag.

pag. 754. col. 2

v. 4. ἐστὶ δὲ ταυτὸ) εἰ δὲ ταυτὸ,
7. poſt γὰρ additur καὶ
8. εἰ τὸ) ἢ τὸ & mox ἐστιν omitt.
9. ὡς περὶ) ὥσπερεὶ
10. ὄντος τοῦ δ' οὐκ ὄντος) ὄντων τοῦ μὲν, ὄντος τοῦ δὲ δοκοῦντος
ibid. τὰ δ' οὐκ ἀλ.) τὸ δ' οὐκ ἀλ.
11. τὰ ἄμφω) τὸ δὲ ἄμφω
12. lacuna ſuppletur voce ὅτι
14. τῷ ὄντι) τῷ μὴ ὄντι
ibid. καί ἐστιν. ἔτι εἰ δεῖ) καὶ ἐστιν ἔτι. εἰ δὲ
16. πότερον) πρότερον
17. τότε μὴ ὂν ἐστι) τότε μὴ ὂν ὂν ἐστι
22. ταὐτὸν μὴ ὂν) τ' αὐτὸ τὸ μὴ ὂν
25. ἢ μὴ γενόμενον εἶναι) ἢ γενόμενον εἶναι, omiſſâ negatione.
29. μηδα[illegible] δέον οὐδὲν) μηδαμοῦ ὂν οὐδὲν
30. τὸν οὐδὲν) γοῦν οὐδὲν
33. οὐδὲν ἂν ἐκ μηδενὸς ἂν γενέσθαι, εἰ δ' ἔστι τὸ μὴ ὂν hæc MS. non agnoſcit.
ibid. ἐκ τοῦ ὄντος) ἐκ τοῦ μὴ ὄντος
34. διὰ ταῦτα οὐδ' ἐκ τοῦ μὴ ὄντος hæc MS. non agnoſcit.
36. ἐν ᾗ] ἓν ᾖ & paulo poſt pro εἴτε μὴ ἓν leg. εἰ δὲ μήτε ἓν
37. ἐν μὲν) ἓν μὲν
38. ἐνσχομεν) ἔχομεν. Poſt hanc

pag. 754. col. 2.

vocem autem in MS. iterum lacuna, & poſtea ſequitur: γε τῷ τοῦ Ζήνωνος &c.
v. 38. inter ἂν & εἶναι vacuum denuo in MSo invenio ſpatiolum quemadmodum & inter μὴ. & μήτε
40. οὐδ' ἂν) οὐδέν ἐστιν
41. οὐκ ἂν εἴη) οὐκ ὂν εἴη
ibid. κινεῖται, καὶ εἰ) κινεῖται καὶ ἓν
43. πάντα) πάντως
46. δεῖ) δεῖν
50. μᾶλλον ὁρῶμεν) μᾶλλον ἂν ὁρῶμεν
51. ἐκεῖτο) ἐκεῖ
54. ὥστε καὶ εἰ) ὥστε εἰ καὶ
ibid. ἡμῖν γνωστὰ εἶναι) ἡμῖν γε ἄγνωστ' ἂν
ibid. εἰ δὲ γνωστὰ) εἰ δὲ καὶ γνωστὰ
54. Φασὶ) Φησὶ
ibid. εἴποι) εἴπῃ
57. εἰ οὖν τις μετεννοεῖ) ὃ οὖν, τις μὴ ἐννοεῖ
59. poſteriorem lacunam MS. non agnoſcit, in quo ſic legitur: οὐ λέγει δὲ χρῶμα ἀλλὰ λόγον. ὥστε οὐδὲ &c.
61. ἀλλ' ἀκούειν) οὐδ' ἀκούειν
65. εἴτι ἓν) εἴ τι ἓν
68. χολὴν ἄλλο) χολή. ἄλλῳ
ibid. ἕν ἐστι) ἔνεστι
70. λεκτὰ) λόγους.

XXIII. ἈΝΕΜΩΝ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΓΟΡΙΑΙ, *Ventorum* certis regionibus vel opidis attributorum *loca & appellationes*, Fragmentum ex opere Ariſtotelis περὶ σημείων χειμώνων, *de ſignis tempeſtatum*, quod memorat

Digitized by Google

morat Laertius V. 26. In editione græco-latina Ariſtotelis Caſauboniana Lugdunenſi tantum græce exſtat. In cæteris legitur cum verſione *Joh. Bernardi Feliciani*, ut in DuValliana noviſſima T. 2. p. 848. ſeq. Pro genuino Ariſtotelis fœtu habent viri docti, ex his Chriſtophorus Cellarius in Notitia orbis antiqui lib. I. p. 39. & Salmaſius ad Solinum, ubi de ventis diſſerit. Occurrit & inter Theophraſti opera, p. 244. editionis græcæ Oporinianæ.

PHYSIOGNOMICON.

XXIV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΟΝΙΚῸΝ, *de Phyſiognomia liber*, cujus veluti compendium quoddam exſtat lib. 2. Analyticor. prior. capite ult. Memoratur à Laertio V. 25. Stobæo, &c. In editionibus Græcolatinis, etiam noviſſima DuValliana T. 2. p. 640. legitur cum verſione *incerti*. Tranſtulerunt præterea latine *Andreas Lacuna* Pariſ. 1535. 8. *Jodocus VVillichius* Witteb. 1538. 8. Illuſtrarunt *Franciſcus Sanchez*, *Camillus Baldus* &c. *Polemonis* * & *Adamantii* libros ejuſdem argumenti in græca ſua Ariſtotelis editione ſubjunxit Sylburgius. Tractarunt Phyſiognomica etiam *Averroes* T. VII. Opp. *Albertus Magnus* lib. 1. de animalibus, ut recentiores prætercam, *Joh. Baptiſtam Portam*, *Guil Gratarolum* (de quo Bælius T. 2. Lexici p. 1380.) *Joh. Evelinum* (Act. Erud. 1698. p. 338.) aliosq; quos refert in Bibl. Philoſophica Martinus Lipenius p. 1166. ſeq.

PROBLEMATA.

XXV. ΠΡΟΒΛΗΜΆΤΩΝ τμήματα λή ** *Problematum* ſive quæſtionum omnis generis, cum reſponſionibus non minus acute plerumq; quam modeſte propoſitis, *Sectiones XXXVIII.* majorem partem phyſici argumenti, nonnullæ etiam Medici, ut Sect. I. & Mathematici, ut ſect. XV. & Muſici ſect. XIX. & Philologici ſect. XVIII. & Ethici ſect. XXVII. - - XXX. Scripſerat Ariſtoteles *Problemata Phyſica*, quæ laudantur ab Apollonio Hiſt. mirab. c. 7. 9. 21. 22. 28. 37. & 51. Gellio XIX. 4. 5. 6. Plu-

* De his infra, num. 38.

** Apud Laertium V. 26. una ſerie memorantur : φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον λή, ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων ά. β'. Forte igitur & poſt φυσικῶν ſubintelligendum vocabulum προβλημάτων. Ita inanes fuerint conjecturæ virorum doctorum ſuper illo loco, quas attuli ſupra poſt. num. XV.

Plutarcho VIII. 10. Sympoſ. Athenæo &c. horum plures fuere libri, nam ſeptimum allegat Gellius III. 6.

Scripſerat & *Problemata Encyclia* (*quæſtiones orbiculares*, ſive ex orbe univerſo liberalium diſciplinarum petitas, vocat Tiraquellus de legibus connubial. p. 338.) quæ ab eodem Gellio laudantur XX. 4. Horum duos libros fuiſſe teſtatur Laertius V. 26. qui eodem loco addit, totidem libros ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων, totidemque προβλημάτων ἐκ τῶν Δημοκρίτου ab Ariſtotele ſcriptos fuiſſe.

Non perveniſſe ad nos univerſa hæcce problemata, certum eſt, quia Ariſtoteles ipſe non uno in loco teſtatur ſe in problematis quædam tractaſſe, quorum in his, quæ exſtant, nulla fit mentio, ut oſtendit Sylburgius in præfat. Deinde in his fruſtra quæras, quæ ex Ariſtotelis problematis proferunt Athenæus, & quæ Gellius lib. I. c. 11. lib. III. c. 6. & XIX. c. 5. & 6. Viciſſim leguntur in noſtris VII. 3. quæ Gellius XIX. 4. profert è problematis Phyſicis: exſtantitidem in noſtris XXX. 10. quæ Gellius XX. 4. adducit in problematis ἐγκυκλίοις. Et quæ è Problematis Ariſtotelis adducit Galenus 3. in VI. Epidem. T. 5. p. 478. occurrunt in noſtris V. 31. Hinc colligo non habere nos integra problemata vel ἐγκύκλια vel Phyſica, vel denique ἐπιτεθεαμένα ſive *penitius conſiderata*, neque rurſus integrum ex his opus nos deſiderare, ut opinabatur Meurſius p. 1259. Bibl. Græcæ: nec denique Phyſica & ἐγκύκλια fuiſſe eadem, ut eidem Viro doctiſſimo viſum fuit, neque auctorem Problematum, quæ hodie exſtant, eſſe *Theophraſtum*, quanquam & ipſe problematum συναγωγὴν ſcripſit pluribus libris, teſte Laertio V. 45. & 48. & quæ de ſenibus difficulter ſternutantibus è Theophraſto refert Plinius XXVIII. 6. in Problematis hodie leguntur XXXIII. 12. Præterea in libellis περὶ κόπων, & περὶ ἱδρώτων, qui exſtant inter Theophraſti opera, multa eadem leguntur, quæ in problematibus, ut ex Ariſtotelis problematis conflatos dixerit Mercurialis lib. I. var. Lect. cap. 9. Veriſimile itaque eſt ex univerſis Ariſtotelis pariter & Theophraſti & aliorum fortaſſis ſcriptorum * problematis hoc quale habemus opus conflatum fuiſſe, indeque fieri, quod notat H. Stephanus, *ut multa in eo ſint repetita, quædam etiam ter poſita mutatis tantum aliquot verbis: multa longe maximam ſtyli differentiam inter ſe habeant, multa etiam ne mediocri quidem Philoſopho, ne dum ipſo Ariſtotele, aut omnium ejus diſcipulorum præſtantiſſimo Theophraſto digna*

A Thoma Gatakero cap. IX. p. 440. Adverſar. allegatur *Ariſtoteles an Alexander Trallianus in problematibus.* Videtur viri docti cogitationibus ſeſe obtuliſſe, quod aliqui tribuerunt Alexandro huic Tralliano problemata, quæ exſtant ſub nomine Alexandri Aphrodiſei.

Digitized by Google

inveniantur. Denique inde fieri, ut in MStis Codicibus, iis quidem, qui antiquitatem præ ſe ferunt, multa eorum, quæ in vulgatis editionibus leguntur, deſideremus, quæ autem illic exſtant, aliis plerumque ordine collocata reperiamus.

In editionibus græcolatinis occurrit latina verſio *Theodori Gazæ*, quæ prodierat Venet. 1493. fol. Baſil. 1537. fol. &c.

Ex duplici translatione, antiqua & *Gazæ*, cum expoſitione *Petri Aponenſis* Patavini lucem viderunt Venet. 1505. fol. Verterat ante Gazam *Georgius* quoque *Trapezuntius*, cujus translationem reprehendit idem Gaza in præf. & Perottus. Vide Allatium de Georgiis p. 381.

Julii Guſtavini Patricii Gentienſis, Medici Piſani in primores [illegible]em ſectiones. Lugd. 1608. fol. *Lud. Septalii* Commentarii, Francof. 160[illegible] & 1607. fol.

Sylburgius in Græca ſua Ariſtotelis editione problemata *Alexandri* & *Caſſii* ſubjunxit. Quæ vero ſub Ariſtotelis nomine ſæpe edita ſunt ſeparatim latine cum problematis *M. Antonii Zimaræ*, etiam Aſtelodami 1650. 12. additis problematis *Alexandri Aphrodiſ.* Politiano interprete, & *Jul. Cæſ. Scaligeri* problematis Gellianis, non ſunt integra Ariſtotelis, ſed ex Ariſtotele & aliis collecta. Idem dicendum de Germanica verſione Baſil. 1566. 8. Gallica Lugd. 1554. 8. &c.

Suidas in Ματρέας. Ἐποίησε δὲ οὗτος καὶ περὶ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας. Caſaubonus lib. 1. c. 16. ad Athenæum pro περὶ legit παρῳδά, & interpretatur in hunc ſenſum, *Matream* compoſuiſſe quæſtiones ad Ariſtotelicas, hoc eſt, quæ cum Ariſtotelis problematis poſint comparari. Alios problematum ſcriptores laudat Theophylactus Simocatta in extremo ἀποριῶν φυσικῶν. Οὐ γὰρ τοὺς Δημοκρίτου σφετερίζομαι πόνους, οὐδὲ τὴν Ἀριστοτέλους εὔκλειαν ἐμαυτῷ περιγράψοιμι, οὐδέ τι λωποδυτήσω τοῦ Πλάτωνος, οὐ τὸν Ἰάμβλιχον ἀστεφάνωτον καταλείποιμι, οὐ Πρόκλον, οὐ Γαληνὸν, τοὺς ἐν ἐπιστήμῃ κομψοὺς, οὐ Πλωτῖνον, οὐ Σωσίωνα (Σωτίωνα) οὐκ Ἀλέξανδρον, οὐ Θεόφραστον τῆς γνώσεως θάλασσαν, οὐκ Αἰλιανὸν, οὐ τὸν τῆς ἐπιστήμης πλοῦτον τὸν Πλούταρχον, οὐκ Ἀμβρῶνα, οὐκ Ἱμβράσιον ἢ Δαμάσκιον ἢ τὸν Τιμαγένους Ἱεροκλέα. Non meminit Caſſii, de cujus problematis dixi infra num. XXXVIII.

METAPHYSICA.

XXVI. ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ βιβλία ιδ. *Metaphyſicorum libri XIV.* Acroamatici, quod opus ab Ariſtotele vulgatum indignatus fertur Rex Alexander, ſibi ſoli hanc ſublimioris ſapientiæ partem ſervatam

Digitized by Google

tum cupiens. Sed reſpondit Ariſtoteles ἐκδεδωκέναι καὶ μὴ ἐκδεδωκέναι, *vulgaſſe ſe, & non vulgaſſe*: quia nempe non ſatis plene ac perſpicue ſingula tradiderit. Ἀληθῶς γὰρ, addit Plutarchus hæc narrans in Alexandro pag. 668. ἡ μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματεία πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν οὐδὲν ἔχουσα χρήσιμον ὑπόδειγμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται. Quorum verborum hic eſt ſenſus, in Metaphyſicis non docere Ariſtotelem rudes, ſed eruditos jam & Philoſophia imbutos monere, & hoc primum ſtatim ſcribentis fuiſſe inſtitutum. Anno 2. Olympiadis CXI. ſcriptum eſſe ab Ariſtotele hoc opus contendit Sam. Petitus ad Leges Atticas pag. 64. Idem diverſum quoque librorum ordinem probat, eo modo quo vides in hac tabella, ubi varias editiones inter ſe diſcrepantes cum Petiti ſententia contuli.

Vetus & Argyropyli verſio	Beſſarionis	Græc.	Du Vallii	Sam Petiti IV. 9. Miſc. cujus rationes probantur Jac. Thomaſio in Hiſt. Metaphyſicæ c. X.
I.	I.	Α τὸ μεῖζον	I.	V. περὶ ἀρχῶν ά Laert. V. 23.
II.	II.	Α* τὸ ἔλαττον	II.	III. περὶ ἐπιστημῶν ά. Laert. V. 22.
III.	III.	Β'. 2.	III.	VI. περὶ ἀρχῶν β'.
IV.	IV.	Γ' 3.	IV.	IV. περὶ ἐπιστημῶν β'.
V.	V.	Δ. 4.	V.	I. περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων Laert. V. 23.
VI.	VI.	Ε. 5.	VI.	VII. } περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν
VII.	VII.	Ζ. 6.	VII.	VIII. } ά Laert. V. 22.
VIII.	VIII.	Η. 7.	VIII.	IX. περὶ ὕλης
IX.	IX.	Θ. 8.	IX.	X. περὶ ἐνεργείας
X.	X.	Ι. 9.	X.	II. ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐναντίων Laert. V. 22.
XI.	XI.	Κ.** 10.	XIII.	XIV. περὶ ἐπιστήμης Laert. V. 23.

* Hujus libri auctor quibusdam creditus *Paſicrates* (Rhodius Bonæi F. Eudemi frater) teſte Joh. Philopono in παραβολαῖς ad Metaphyſ. p. 7.

** In hoc libro cap. 3 -- 9. multa repetuntur ex libro γ' & έ. Quam ἀνακεφαλαίωσιν Ariſtotelis eſſe negat, utilem interim fatetur Voſſius lib. de Philoſophia p. 142.

XII.	XII.	Λ.* 11.	XIV.	XIII. περὶ φιλοσοφίας γ' Laert. V. 22.
deeſt	XIII.	M.** 12.	XI.	XI. περὶ φιλοσοφίας α'
deeſt	XIV.	N. 13.	XII.	XII. περὶ φιλοσοφίας β'.

Exſtant è Græcis ſed univerſi latine tantum editi, in omnes hos libros quidem *Joh. Philoponus* ex verſione Franciſci Patricii: In libros duodecim primores *Alexander Aphrodiſeus* ex Joh. Sepulvedæ verſione: (in libros XIII. ac XIV. fuit MS. in Bibliotheca Joh. Vincentii Pinelli teſte A. Schotto in vita Ariſtotelis p. 160. Meminit & Poſſevinus XII. 25. & 29. Bibl. ſelectæ.) In librum XII. (Græcis XI.) *Themiſtius*, ex interpretatione Moſis Finzii. In librum III. XIII. & XIV. (Græcis II. XII. & XIII.) *Syrianus* ex translatione Hieronymi Bagolini. Græce ſuperſunt in variis Bibliothecis, ut ſuo loco dicam.

Aſclepii (Tralliani) ſcholia in VI primores libros ex ore Ammonii Hermeæ excepta, MSS. occurrunt teſte Labbeo pag. 113. Bibliothecæ novæ MSS. in codice ſcripto Venetiis ab Antonio Eparcho anno 1574. Idem teſtatur *Joh. Baptiſtæ Camotii* (qui medio Sæculo poſt Chriſtum natum XVI. Venetiis floruit,) Scholia Græca inedita in librum XIII. Metaphyſ. fuiſſe in Bibliotheca Renati Moreau. Habetur & *Georgii Pachymeris* Epitome, & *Herennii Philonis* Commentarius MS. qui fuit in Bibliotheca Iſaaci Voſſii, & allegatur ab H. Dodvvello in diſſ. de Sanchoniathone p. 16.

Hebraice exſtant Metaphyſica Ariſtotelis in Codice 585. Regis Chriſtianiſſimi, ut notat Labbeus pag. 279. Et cum commentariis *Averrois* ex Arabico Hebraice verſis, in Bibl. Vaticana, teſte Bartoloccio I. p. 481.

In editionibus Græcolatinis leguntur cum verſione *Beſſarionis*, ut Tomo II. Du Vallii, qui notas & argumenta addidit. E recentioribus illuſtrarunt præter *Thomam Aquinatem*, *Scotum & Alexandrum de Ales*, *Petrus Fonſeca*; (qui tamen fallitur cum alios præterea libros octo de Philoſophia prima ab Ariſtotele ſcriptos affirmat ex depravatis codicibus latinis Euſebii præparat. XIV. 17. ſeq. ubi ex Ariſtotelis libro octavo de Philoſophia magnum fragmentum affertur, ſed Ariſtoclis non Ariſto-

* Hic liber Græce editus eſt emendatius Pariſiis à Guil. Morello.

** Libri duo poſtremi quamvis Thomæ Aquinati haud lecti, & omiſſi in Argyropyli verſione, tamen Ariſtoteli tribuuntur à Syriano & Philopono, tum ab Aphrodiſeo quoque. Ariſtotelis vero eſſe, & ad hoc opus pertinere probat Du Vallius etiam ex eo quod VIII, 1. Philoſophus ipſe promiſit ſe dicturum de entibus Mathematicis atque ideis.

riſtotelis recte legitur in Græcis editionibus.) *Franciſcus Suarez, Jacobus Cheynejus* Scotus, *Antonius Scaynus, Petrus Ramus, Jac. Carpentarius*, & *Chriſtianus Dreierus* Philoſophus ac Theologus Regiomontanus, cujus Philoſophia prima ex Ariſtotele aliisque commentatoribus accurate conſcripta lucem vidit A. 1644. 4.

Prætereo alios magno numero laudatos in Bibliotheca Philoſophica τȣ͂ μακαρίτȣ Martini Lipenii, cui tamen cave credas memoranti inter alios Olympiodorum in Metaphyſica Ariſtotelis Venetiis editum. Nam in Meteora quidem, in Metaphyſica vero nusquam exſtat Olympiodori commentarius.

Simplicius in lib. I. de anima text. 26. meminit ſuorum in Metaphyſica commentariorum. Sed illa interciderunt.

SCRIPTA MATHEMATICA.

XXVII. ΜΗΧΑΝΙΚᾺ ΠΡΟΒΛΉΜΑΤΑ, *Quæſtiones Mechanicæ*, Αἰτιολογία τῶν τῆς Μηχανικῶν ἐνεργείας inſcribitur apud Labbeum pag. 200. Bibl. novæ MSS. Laertio Μηχανικὸν ά. lib. V. ſect. 26.

In Græcolatinis editionibus, etiam DuValliana poſtrema T. 2. p. 759. leguntur cum verſione *Nic. Leonici Thomæi*. Interpretatus præterea eſt *Piccolomineus*, & illuſtravit *Joſephus Blancanus*, præcipue vero *Henricus Monantholius* Medicus ac Methematicus Regius, qui Græca recenſuit, novamque verſionem & commentarium addidit Pariſ. 1599. 4. Idem Monantholius hunc librum Ariſtoteli vindicat adverſus objectiones Franciſci Patricii & Hieronymi Cardani lib. de Proportionibus. *Bernardini Baldi* commentarius lucem vidit A. 1582.

XXVIII. ΠΕΡῚ ἈΤΌΜΩΝ ΓΡΑΜΜΩ͂Ν. *De lineis inſecabilibus* liber Laertio V. 42. memoratus, ac Græce primum editus inter nonnulla Ariſtotelis ac Theophraſti ab *H. Stephano* A. 1557. 8. Itaque in editionibus ſcriptorum. Ariſtotelis omnium vel quorundam quæ hunc annum antecesserunt, ut Florentina Leonici Thomæi, & Baſileenſibus legitur tantum Græca hujus libri Paraphraſis, quam Camotius in Veneta ſua Ariſtotelis editione tribuit *Georgio Pachymeræ*, ſub cujus deinde nomine in Sylburgiana & Græcolatinis comparuit, atque in his quidem cum latina verſione *Jacobi Schegkii*. Liber ipſe Ariſtotelis Græce tantum legitur in editione Græcolatina Lugdunenſi A. 1590. fol. ſed in cæteris inſecutis, quemadmodum & in Duvalliana poſtrema T. 2. p. 809. latinam verſionem *Julii Martiani* Rotæ* adjunctam habet. *Theophraſto* à quibusdam fuiſſe tributum teſtatur Simplicius in III. de Cœlo comment. 8. &

T 3 Joh.

* Eadem Rotæ verſio legitur inter opera Averrois tomo ſeptimo, Venet. 1542. fol.

Digitized by Google

Joh. Philoponus in lib. 1. de generat. ac corruptione, quorum loca jam attulit Menagius ad Laertium p. 206.

SCRIPTA ETHICA.

XXIX· ΗΘΙΚΩΝ ΝΙΚΟΜΑΧΕΙΩΝ *Ethicorum ad Nicomachum libri X.* Acroamatici, quos Nicomacho * ipſi (Ariſtotelis filio) tanquam auctori tribuit Cicero V. de finibus, atque ut videtur Laertius VIII. 88. At Samuel Petitus IV. 10. Miſc. Nicomachum ne quidem natum fuiſſe contendit, cum hos libros ſcriberet Ariſtoteles, ut ipſi videtur circa Olymp. CXI. unde conſequitur nec ipſi dicatos fuiſſe, quod tamen præter Ammonium ſive Philoponum in vita, affirmat uno ore totus veterum chorus. Sed nec de diſpoſitione librorum quisquam facile Petito aſſenſerit, qui videns à Laertio memorari ἠθικῶν libros V. & à Suida Nicomacho tribui ἠθικῶν libros VI. hoc unum & idem opus putat, & ad hoc quoque referendos eſſe titulos apud eundem Laertium librorum περὶ τἀγαθοῦ, περὶ ἡδονῆς & περὶ φιλίας, hoc pacto:

Ηθικῶν α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, οἱ δὲ ἕξ.

Περὶ τἀγαθοῦ α΄.	Liber. I. Ethic. Nicom.
Περὶ ἀρετῆς α΄. οἱ δὲ δύο.	II. III. IV. V. VI. VII.
Περὶ φιλίας α΄.	VIII. IX.
Περὶ ἡδονῆς α΄.	Libri X. prior pars.
Περὶ τἀγαθοῦ δεύτερον	Libri X. pars poſterior.

Idem Petitus conjicit Nicomachum nonnulla in opere parentis interpolaſſe. Capitum diſtinctionem ut in aliis fere Philoſophi libris veteres codices habent nullam, ſed librorum diſtinctionem præter MStos Codices confirmant interpretes Græci qui exſtant. Exſtat autem (1) *Paraphraſis* quam ſine nomine auctoris primum Lugd. [illegible]t. 1607. 4. deinde ſub *Andronici Rhodii* nomine edidit cum latina ſua verſione *Dan. Heinſius* 1617. 8. recuſam Cantabrigiæ 1679 8. Quanquam antiquiſſimi illius Andronici, de quo infra in Peripateticis dicam (& cui audacter tribuit Reineſius p. 312. Epiſt. ad Hofmannum) non eſſe, docet Salmaſius ad Simplicium p. 227. ſeq. & *Olympiodoro* potius tribuendum pu-

* Vide Menagium ad Laert. p. 203. & 391. De Nicomacho hæc habet Ariſtocles apud Euſeb. XV. 2. præparat. Μετὰ δὲ τὴν Πυθιάδος τοῦ Ἑρμείου τελευτὴν Ἀριστοτέλης ἔγημεν Ἑρπυλλίδα Σταγειρῖτιν, ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ Νικόμαχος ἐγένετο. Τοῦτον δέ φασιν ὀρφανὸν τραφέντα παρὰ Θεοφράστῳ, καὶ δὴ μειρακίσκον ὄντα ἀποθανεῖν ἐν πολέμῳ.

putabat Naudæus in Bibliographia politica.* Sed & in Bibliotheca Cæſarea occurrit ſine nomine auctoris, teſte Neſſelio parte IV. p. 7. & Heinſius affirmat Andronici Rhodii nomen in Codice ſuo adſcriptum fuiſſe à manu recentiore atque indocta. Capitum diſtinctionem (diverſam ab ea quæ eſt in editionibus Ariſtotelis) hic ſibi tribuit quisquis fuit auctor paraphraſeos VIII. 1. recentior fortaſſis etiam Olympiodoro. Nam fuit quoque *Andronicus* quidam *Calliſtus* Philoſophus Peripateticus Theſſalonicenſis, tempore Gregorii Palæologi , ad quem Epiſtola ejus exſtat in Codice Regis Gallicæ 955. teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 98. Idem p. 101. memorat Nicolai Secundini Epiſtolam ad Andronicum Calliſtum Philoſophum, & p. 99. Cardinalis Beſſarionis ad eundem, & p. 112. Andronici Calliſti Peripatetici de Phyſica ſcientia & fortuna, ejusdem diviſiones Phyſicas, & librum περὶ παθῶν, *de animi affectionibus*, qvem itidem ſub Andronici Rhodii nomine edidit David Hoeſchelius A. 1593. 8. atque paraphraſi Nicomacheorum deinde Heinſius ſubjunxit, cujus latinam verſionem elegantem non tamen ubique fidelem eſſe affirmat Samuel Rachelius introductione ad Nicomachea p. 136. Idem Labbeus p. 114. memorat *Joh. CantacuZeni* paraphraſin librorum ad Nicomachum, ſcriptam ſub nomine *Joſephi* ſive *Joaſaphi* Monachi. Ejusdem Cantacuzeni in libros quinque, & aliam *Georgii Pachymeris*, quæ fuit in Bibl. Hurtadi Mendozæ, laudat etiam Geſnerus. Eadem Pachymeræ Paraphraſis exſtat Mediolani in Bibl. Ambroſiana. (2) Exſtant *Commentarii Græcorum* in Nicomachea, Græce primum edita à *Paulo Manutio* Venet. 1536. fol. & latine verſa à *Joh. Bernardo Feliciano*, qui interpretationem ſuam Cardinali Alexandro Farneſio inſcripſit, Venet. 1541. Pariſ. 1543. Venet. 1589. fol. & Sam Rachelio curante Helmſt. 1662. 4. Felicianus alio codice uſus eſt quam Manutii editione, & in libros 2. 3. 4. duplicibus commentariis mutilis & divulſis, quæ utcunque compoſuit, unde non mirum ejus verſionem à Græco edito hinc inde diſſidere, & quædam interdum in illa addi, alios quoque ſubinde auctores commentariorum ad ſingulos libros denotari, ut ex hac tabella patebit:

		Manut.	*Felician.*
In Lib.	1.	Euſtratius (*a*)	Euſtratius.

2.

* Confer Placcii τῷ μακαρίτῃ librum de Anonymis ſcriptoribus p. 62. editionis primæ; (ſecunda enim longe futura locupletior jam ſudat ſub prælis Hamburgenſibus) & Bælii Lexicon T. 1. p. 252. editionis ſecundæ.

(*a*) Fuit hic *Euſtratius* Metropolia Nicænus ſub Imp. Alexio Comneno, Sæculo poſt natum Chriſtum XII. circa A. C. 1117. clarus, cujus etiam commentarius in librum ſecun-

	Manut.	Felician.
2.	Anonymus vel Aſpaſius. (*b*)	Euſtratius.
3.	Anonymus	Euſtratius.
4.	Aſpaſius	Euſtratius.
5.	Mich. Epheſius (*c*)	Mich. Epheſius.
6.	Euſtratius.	Euſtratius.
7.	Aſpaſius. (*d*)	Aſpaſius.

8.

eundum poſteriorum Analyticorum exſtat & prodiit Græce Venet. 1534. fol. & latine Andrea Gratarolo interprete, ibid. 1542. 1568. fol. Scripſit eruditam hanc Ethicorum illuſtrationem ſenio jam confectus & morbis, in gratiam conjugis Imp. aut in gratiam cujusdam Reginæ, Cypri forte, vel alterius. Præf. libri VI. *εὖ σοι γένοιτο βασιλὶς θεοσεβὴς, βασιλὶς φιλολόγε, βασιλὶς φιλάγαθε καὶ φιλόκαλε, ὅτι ψυχὴν* &c. *Καίτοιγε ἡμᾶς ὀλιγομαθεῖς, καὶ γῆρα καὶ νόσοις κατακαμπτομένοις* &c. Euſtathium male appellat Franciſcus Patricius. Ejus *ἐξομολόγησις* qua ſatisfacit pro erroribus quos in libris duobus adverſus Armenios admiſerat, ſervatur manu exarata in Bibl. Cæſarea, teſte Neſſelio part. 1. p. 422. Alia Euſtratii ſcripta memorat Allatius, quem ſi placet vide ll. 10. de conſenſu p. 629. Laudat hunc Anna Comnena XIV. Alexiados p. 453. *συμπαρῆσαν δὲ τούτῳ Εὐστράτιος ὁ τῆς Νικαίας πρόεδρος, ἀνὴρ τὰ τε θεῖα σοφὸς καὶ τὰ θύραθεν αὐτῶν ἐπὶ ταῖς διαλέξεσι μᾶλλον ἢ οἱ περὶ τὴν στοὰν καὶ Ἀκαδημίαν ἐνδιατρίβοντες.* Alius fuit (1) Euſtratius cujus mentio in Epiſtola XV. Æneæ Gazæi. (2) Euſtratius Thaumaturgus de quo Bollandus IX Januar. (3) Euſtratius presbyter CPol. de quo Photius Cod. CLXXI. & eruditiſſimus Caveus, qui eum circa A. C. 578. floruiſſe obſervat. Vitam Eutychii ab illo ſcriptam allegat Allatius lib. de interſtitiis ordinum apud Græcos p. 151. Edidit Græce & latine Papebrochius ad calcem Tomi 1. Aprilis. Quemadmodum librum de vita functorum ſtatu Photio lectum vulgavit idem Allatius de conſenſu utriusque Eccleſiæ circa purgatorium p. 319 - 581. Rom. 1655. 8.

(*b*) Aſpaſio potius quam Euſtratio tribuendos ducit commentarios in lib. 2. & 4. H. Conringius Epiſtola ad Rachelium p. 423. Hic eſt *Aſpaſius* celebris Peripateticus, cujus commentarios in Schola Plotini lectos teſtatur Porphyrius, & cujus diſcipulum audiiſſe ſe refert Galenus (qui ſub Antoninis floruit) lib. de cognoſcendis & curandis animi morbis, unde de ætate Aſpaſii conſtare poteſt. Ejus commentarios in pleroſque Ariſtotelis libros, ſingilatim in lib. de interpretatione memorat Boethius p. 290. *Aſpaſius & Alexander ſicut in aliis Ariſtotelis libris ita in hoc quoque commentarios ediderunt.* Laudat deinde Aſpaſium p. 252. 291. 303. 316. 321. 333. 347. 356. 394. In libros Phyſicorum ſcripſiſſe conſtat è Simplicio, ut in Metaphyſicorum libros ex Alex. Aphrodiſeo: in Categorias è Galeno de libris propriis c. 11. Scripſit & in Platonem, Porphyrio teſte.

(*c*) Michaelem Epheſium multi eundem faciunt cum Mich. Pſello, qui ſeculo poſt Chriſtum natum XI. claruit. Sed diſtingvendos monet Allatius libro de Pſellis p. 40. ſeq. & Michaelem hunc Ducam Parapinaceum Pſelli diſcipulum fuiſſe conjicit.

(*d*) Aſpaſii veteris Peripatetici eſſe dubitat Hermannus Conringius, propter mentionem *τῶν ἀγγέλων.*

Digitized by Google

	Manut.	*Felician.*
8.	Aſpaſius	Aſpaſius.
9.	Euſtratius (*e*)	Euſtratius } vel ſe-
10.	Euſtratius (*f*)	Euſtratius } vel ſe- ſecundum alios Mich. Epheſius.

Intercidit *Andranti* περὶ τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς Νικομαχείοις Ἀριστοτέλους ἀμφιβόλως παρατεθειμένων ἐννοίας, quem librum *Hephæſtion* per plagium ſibi tribuerat, teſte Athenæo XV. p. 673.

Ex Arabibus exſtant commentaria *Averrois*, latine, *Jacobo Mantino* interprete T. 3. Opp. Averrois Epitomen Ethicorum A. C. 1176. Arabice ſcriptam in Hebraicam linguam A. C. 1330. vertit Joſeph ben Caſpi, quæ verſio MS. habetur in Bibl. Cæſarea. Ariſtotelis Ethica per Don Meier Medicum Regis Caſtiliæ A. C. 1405. Hebraice verſa cum Commentariis R. Scem Tov fuit MS. apud Julium Bartoloccium.

Verſiones *latinæ* Nicomacheorum feruntur quam plurimæ, 1. *Vetus* quidem, cum Thomæ Aquinatis commentariis edita, ante quam alia vetuſtior laudatur ab Alberto Magno.

2. *Joh. Argyropuli*, qui Florentiæ hos libros illuſtravit commentariis, quos ex ore ejus collectos vulgavit *Donatus Acciajolus* Florentinus. Occurrit & Argyropuli verſio in editionibus latinis Ariſtotelis Venet. A. 1496. Baſil. 1548. fol. &c.

3. *Leonhardi Aretini*, cujus Iſagoge in hos libros legitur.

4. *Ficetini cujuſdam*, quam vidiſſe ſe teſtatur *Obertus Giſanius*, qui hos libros eruditis commentariis illuſtravit. Francof. 1608. 8. *Vicentinum* vocat Jacobus Thomaſius ὁ μακαρίτης, qui *Andreæ* præterea *Trebatii* & *Andreæ Bilii* meminit in Commonefactione de verſionibus latinis Nicomacheorum, quæ ſubjicitur breviario & Analyſi eorundem editæ Lipſiæ A. 1658 8.

5. *Joh. Bernardi Feliciani*, cujus verſio exſtat cum Græcorum commentariis in Nicomachea ab eodem Feliciano latine verſis, de quibus ſupra, & in editione Ariſtotelis latina cum Averroe, Venet. 1562. 4. 1573. & 1592. & in editt. Græcolatinis in 8.

V 6.

(*e*) Aſpaſio tribuitur in Catalogo MSS. Bibl. Mediceæ, ſed perperam, cum auctor fuerit homo Chriſtianus. p. 150. ὥσπερ καὶ ὁ μέγας ἐν Θεολογίᾳ εἶπε Γρηγόριος ἐν τῷ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐπιταφίῳ, μία ψυχὴ ἐν δυσὶ σώμασιν

(*f*) Rectius Mich. Epheſius habetur auctor Commentariorum in lib. IX. & X. nam Heraclitum civem ſuum vocat, & meminit commentariorum ſuorum in Sophiſticos Elenchos phyſica ac Metaphyſica.

6. *Joachimi Perionii* Pariſ. 1540. 4. & Baſileæ 1542. 8.

7. *Nicolai Gruchii*, qui Perionium emendavit. Pariſ. 1572. 4.

8. *Adriani Turnebi.* Hujus ſi eſt illa, *inquit Rachelius p. 146. introduct.* quæ olim Baſileæ, 1563. & 1592. pôſt Joh. Magiri commentariis aucta Francofurti prodiit A. 1608. & 1627. fateor quod vim Φράσεως recte adſequatur in multis. Ea tamen illius eſt obſcuritas, ac pene adfectata inæqualitas, ut diſcentibus parvo poſſit eſſe uſui. Atque his cauſis adductus vix mihi perſvadere poſſum illam eſſe Turnebi; idque tanto minus facere queo, quod ipſe hanc operam literarum ſtudioſo non ſibi tribuat.

9. *Petri Victorii.* Florent. 1576. fol. cum commentariis quos octogenario major compoſuit.

10. *Dionyſii Lambini*, cum ejus commentar. Baſil. 1566. & additis *Theodori Zvvingeri* ſcholiis atque argumentis 1582. fol. Lambini verſio quoq; exſtat in Græcolatinis Ariſtotelis editionibus, Caſauboniana & DuValliana utraque.

11. *Matthiæ* * *Bergii* Brunſvicenſis, Profeſſoris Altdorfini, qui Lambinianam interpolavit. Francof 1591. Hanov. 1611. 8. Cum hac verſione recudi hos libros fecit *Sam. Rachelius*, diviſos in minores ſectiones, & illuſtratos argumentis locisque parallelis, & introductione in Ariſtotelis Philoſophiam moralem. Helmſt. 1660. 4

12. *Antonii Riccoboni.* Patavii 1593. 8. Hanov. 1610. 8.

13. *Tarquinii Gallutii Sabini* verſio & commentarius Pariſ. 1632. & 1645. fol duobus Voluminibus.

14. *Victorini Strigelii*, qui Paraphraſin potius perſpicuam præcipuorum locorum, quam juſtam totius operis verſionem dedit. Lipſ. 1572. 8.

15. *Petri Martyris* & *Joach. Camerarii*, quorum ille libros duos primores, initiumque tertii, hic reliqua abſolvit. Ejusdem Camerarii commentarius poſthumus in Nicomachea prodiit Francof. apud A. Wechelum 1578. 4. Petri Martyris Commentarius, Tiguri 1563. 4

16. *Jacobi Ludovici Strebæi* verſionem memorat Geſnerus, dubito an omnium librorum.

Librum *primum* tranſtulit etiam atque eximio commentario illuſtravit *Simon Simonius* Lucenſis Genev. 1567. 4. Vertit & *Audomarus Talæus*, uti *quintum* præter *Melanchthonem* & *Vitum Amerbachium*, *M. Antonius Mu-*

* Berneggerum perperam vocat Bibliotheca Philoſophica Martini Lipenii.

Digitized by Google

Muretus Venet. 1583. 8. cujus & notæ in libros decem Nicomacheorum prodierunt Ingolſtadii 1602. 8.

Hebraice tranſtulit Nicomachea R. Meier circa A. C. 1405. quæ interpretatio adhuc ſupereſt manu exarata Romæ in Vaticana.

Italico ſermone duas ſe verſiones vidiſſe Gifanius teſtatur, unam Felicis Figliucii Senenſis, paraphraſticam, Rom. 1551. 4. alteram Florentini cujusdam, verbum verbo exprimentem.

Gallica Paraphraſis Beneventani, dicata Reginæ Galliæ Margaritæ, lucem vidit Rothomagi A. 1544.

Commentarios jam memoravi Thomæ Aquinatis, Alberti M. Donati Acciajoli, Melanchthonis, P. Victorii, Mureti, Lambini, Zvvingeri, Gallutii, Giſanii & aliorum: quibus addi poſſunt *Jac. Schegkius* Baſil. 1550. fol. *Rob. Balforeus*, Lugd. 1652. 4. *Eduardus Brerevvood* Oxon. 1640. 4. &c.

Quanti fecerint jam pridem plerique hos Ariſtotelis libros, patet vel ex Apologia Auguſtanæ Confeſſionis, quam compoſuit Melanchthon, p. 62. *Audivimus quosdam pro Concione, ablegato Evangelio, Ariſtotelis Ethica enarrare. Nec errabant iſti, ſi vera ſunt quæ defendunt adverſarii*, (ſcilicet, per opera rationis nos poſſe juſtificari.) *Nam Ariſtoteles de moribus civilibus adeo ſcripſit erudite, nihil ut de his requirendum ſit amplius.* Chriſtianis tamen virtutibus & gratiæ divinæ male cum Ethicis Ariſtotelis convenire, itaq; ex illis non inſtituendos eſſe Chriſtianos, * probe ſenſit D. Lutherus T. 1. Altenb. p. 178. Ethica Ariſtotelis cum Moribus Chriſtianis contulit *Andreas Hyperius*, Lichæ, 1600. 4. De Ariſtotelicæ Ethices ab Hiſtorica & Poetica Ethice differentia liber *H. Stephani* prodiit Baſileæ 1590. 8. in quo multorum Ariſtotelis locorum fidelior interpretatio, quorundam & emendatio affertur, ad calcem Muſæ Principum monitricis.

XXX. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΜΕΓΑ΄ΛΩΝ, *Magnorum Moralium libri II.* qui Ariſtoteli ** vindicantur à Voſſio lib. de Philoſophia c. XVIII. §. 8. & in Græcolatinis editionibus leguntur cum verſione *Georgii Vallæ* Placentini. Ad patrem Nicomachum ſcriptos eſſe ab Ariſtotele, neſcio quo argumento, affirmant viri quidam docti. Requiro etiam rationem, cur magna moralia auctor inſcripſerit, cum ſint breviora reliquis, & ſuccinctius ſingula perſequantur. Meminit Simplicius in Categor.

V 2 XXXI.

* Confer. Rev. Joh. Franciſci Buddei diatribam de nævis Ethicæ Ariſtotelicæ.

** Dubitant de auctore Hugo Grotius ad Luc. VIII. 15. & Jonſius p. 4. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ.

XXXI. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΕΥ̓ΔΗΜΕΊΩΝ, *Moralium ad Eudemum* libri VII. ab aliis * *Eudemo* vel *Theophraſto* tanquam auctori tribuuntur, ſed Ariſtoteli adſcribunt codices antiqui, etiam Simplicius in Categor. & Favorinus apud Laertium V. 21. (nam quod ibi ex ſeptimo Ethicorum profertur, ſeptimo Eudemiorum legitur, Gemiſtus Pletho, qui poſt Nicomachea ſcriptos exiſtimat, & velut in illorum ſupplementum atque emendationem. Eudemus vero cui hos libros Ariſtoteles inſcripſit, non fuit Eudemus Cyprius, Ciceroni 1. de divinatione memoratus, qui prius occiſus eſſe videtur: Neque Eudemus qui Archontis munere functus eſt Athenis Olymp. CVI. 4. ut ſuſpicatur Sam. Petitus IV. 10. Miſc. ſed *Eudemus Rhodius*, auditorum Ariſtotelis poſt Theophraſtum præſtantiſſimus. In Græcolatinis Ariſtotelis editionibus leguntur cum translatione *incerti*, Baſileæ pridem edita, quam *Leonbardo Aretino* ** perperam tribuunt Sylburgius & alii quidam. Prodierunt Ethica ad Eudemum & Magna Moralia cum Nicomacheis Politicisque & Ariſtotelis atque Xenophontis Oeconomicis Græce itidem Baſileæ apud Joh. Walderum, ſine anni notatione, 8.

XXXII. ΠΕΡῚ ἈΡΕΤΩ͂Ν ΚΑῚ ΚΑΚΙΩ͂Ν, *De virtutibus & vitiis* libellus, ſive fragmentum ſervatum à Stobæo Serm. 4. in cujus prima editione Græca, Veneta 1536. 4. & prima Græcolatina Geſneriana integrum una ſerie legitur, ſed in poſterioribus per diverſa loca diſtractum. Latine vertit *Simon Grynæus* Baſil. 1539. 8. cum cujus verſione etiam occurrit in Græcolatinis Ariſtotelis editionibus, etiam Du Valliana T. p. 387. Prodiit & additum Gemiſti Plethonis libro de virtutibus, cum Juſti Velſii verſione, Platonis Theæteto cum verſione Adolfi Occonis, Nemeſii de voluptate cum verſione Nicaſii Ellebodii, Platonis Axiocho cum interpretatione H. Wolfii & notis, Demetrio denique Cydonio ſive Nemeſio Emeſeno de contemtu mortis cum verſione Raph. Seileri & H. Wolfii notis, Baſil. 1577. 8. Exſtat quoque ſeparatim hic libellus cum

* Chriſtianus Dreierus p. 347. Metaphyſ: *egregius auctor, ſive Theophraſtus ſive Eudemus fuerit, Moralium Eudemiorum.* Franc Patricius diſcuſſ. Peripatet. p. 25 & 49. *Eudemi potius credendi ſunt eſſe, cum præſertim ſtylo & rerum aliqua diverſitate ſint à Nicomachiis differentes, à quibus videntur uſurpaſſe quartum, quintum & ſextum libros, qui iidem ipſi ſunt & rebus & verbis cum quinto, ſexto & ſeptimo Nicomachiis.* Sane Εὐδήμεια Ἠθικὰ dici poſſunt quæ Eudemum habent auctorem. Sic Alexander Aphrodiſeus in 2. Topic. laudat Εὐδήμεια ἀναλυτικὰ ἢ Εὐδήμου ὑπὲρ ἀναλυτικῶν, ut jam Nunneſio annotatum.

** Ab hac verſione differt Aretini *liber de moribus* ad Galeotum, ex Eudemiis excerptus qui legitur in Edit. latina Ariſtotelis Venet. 1496. T. 2. p. 128. Etiam *Liber de fortuna* qui in eadem edit. p. 348. exſtat decerptus eſt ex Eudem. II. 8 & VIII 14. ſeq.

cum verſione ac præfatione *Pauli Sperlingii* Rectoris, in uſum Scholæ Hamburgenſis A. 1693. 8. Auctorem non eſſe Ariſtotelem, ſed è Conciliatoribus Platonicis aliquem, exiſtimabat Jac. Thomaſius *ὁ μακαρίτης* Exerc. 2. de virtutibus quatuor Cardinalibus §. 4. *Alcibiadem* quendam eſſe auctorem, ex Arſenii Monembaſiæ Archi-Ep. collectaneis obſervavit A. Schottus in vita Ariſtotelis p. 165. Equidem Ariſtotelis *πραγματείαν περὶ ἠθικῶν ἀρετῶν* ab Ammonio explicatam memorat Zacharias Mytilenes Epiſcopus in Dialogo de æternitate mundi p. 207. ſed videtur potius reſpicere librum ſecundum & ſequentes Nicomacheorum, in quibus de virtutibus differit Philoſophus.

XXXIII. ΠΟΛΙΤΙΚῶΝ, ſive ut Laertius V. 24. vocat, ΠΟΛΙΤΙΚῆΣ ἈΚΡΟΆΣΕΩΣ, *De Republica libri VIII.* Acroamatici, Nicomacheis ab auctore ſubjuncti, quod illorum extremum caput cum Politicorum initio conferenti patebit. Opus haud dubie præclarum, ſed quod nec integrum, ſi viros quosdam doctos audimus, neque eo ordine quo ab auctore ſcriptum eſt, ad nos pervenit. Nam quod ad ordinem attinet, *Antonius Scainus* Salodienſis * in quinque quæſtionibus ad octo libros de Rep. (quem librum non ubique obvium & Heinſio Conringioque incaſſum quæſitum, mecum olim communicavit Vincentius Placcius *ὁ μακαρίτης*) quæſtione prima p. 7. & 16. ſeq. non dubitat libros VII. & VIII. quibus de optima Politia agitur, præmiſſos fuiſſe ab auctore libris IV. V. & VI. qui ſunt de rebusp. à rectiſſimo ſtatu aberrantibus. Idem fere in mentem venit Mureto XIV. 14. Var. Lect. & *Hermanno Conringio* in Introductione lectu digna ad hos Ariſtotelis libros, editos Helmſtadii 1656. 4. Idem Scainus p. 20. cum negaſſet librorum diſtinctionem eſſe ab ipſo Ariſtotele, ſed ab Andronico Rhodio vel alio priſco Philoſopho profectam contendiſſet, obſervat verba poſtrema libri tertii ſupplenda eſſe ex initio libri ſeptimi hunc fere in modum: *Ἀνάγκη δὴ τὸν μέλλοντα περὶ αὐτῆς (ἀρίστης πολιτείας) ποιήσασθαι τὴν προσήκουσαν σκέψιν, διορίσασθαι πρῶτον* &c. Porro integrum non perveniſſe ad nos hoc opus,

 ſed

* Hic Scainus, quem male Antonium Serenum vocat Bolduani atque inde Lipenii Bibl. Philoſophica, Paraphraſin in Politica edidit Hetruſca lingva, cum annotationibus quibusdam dubiisque, Romæ 1578. 4. Ejus quinque quæſtiones vero prodierunt latine ibid. A. 1577 4. De prima & ſecunda jam dixi. Tertia diſputat, ab Ariſtotele civilis facultatis doctrinam tradi potuiſſe, etſi Remp. ipſe non adminiſtraverit Quarta, Contemplativi non activi Philoſophi perſonam gerere Ariſtotelem. Quinta denique, quod forma diſciplinæ facili ac populari uſus ſit Ariſtoteles in opere Politico contexendo.

ſed libros quosdam poſtremos duſiderari, *teſtes ſunt* (Giſanii verba agnoſcis, Prolegom. in Ariſtotelis Politica p. 9.) *& vetus interpres, qui eas partes diligenter conquiſitas reperire ſe non potuiſſe ait, & Petrus Victorius, qui in lib. Rhetor.* 1. *decem Politicorum libros* (è Laertio, πολιτικὰ α΄, β΄, * præter octo libros πολιτικῆς ἀκροάσεως memorante) *adducit, & in notis ad hos libros ait eorum optimam & perfectiſſimam partem deſiderari. Tum quia & Ariſtoteles ipſe lib.* 1. *Polit. c. ult. ait ſe poſterius de virtute mulierum, & VII.* 10. *de ſervis explicaturum, quæ tamen neutra in hoc opere reperiuntur. Præterea, quod caput eſt & firmiſſimum argumentum, optimæ Reip. inſtitutionem ad adoleſcentes duntaxat perduxit, quam tamen per omnes ætates deducendam monuerat X. ult. Nicomach. ut ſua cuique officia & partes, ſuaque ſtudia attribuerentur.* Hæc vero multis idem Scainus quæſtione ſecunda refellit, & docet nihil plane tanquam propriam ac legitimam partem Acroaſibus Ariſtotelis Politicis deeſſe, quod vel ex profeſſo ſe tractaturum, vel incidenti ſermone indicaverit. Itaque & *Cyriaci Strozzæ* ** Patricii Florentini conatum ſupervacuum fuiſſe, qui duos libros ex ingenio ſuo Græca oratione Politicis Ariſtotelis veluti in ſupplementum ſubtexuit, quibus de bellica facultate, de principatu & de ſacerdotio diſſerit, ita, ut cum non pauca cumulet Poetarum loca, Ariſtoteli libenter concedat ſcientia & judicandi ac dicendi facultate.

Latine verterunt Politica Ariſtotelis poſt *Veterem interpretem* quo ſuis in commentariis *Thomam* Aquinatem uſum eſſe conſtat,

Johannes Argyropulus,

Leonhardus Aretinus, cujus verſio occurrit in antiquis latinis Ariſtotelis editionibus, etiam in Græcolatinis, octava forma editis.

Joachimus Perionius Lugd. 1556. 8.

Petrus Victorius, cum cujus interpretatione & commentariis lucem viderunt Florentiæ 1576. fol. & Baſil. 1582. fol. qua in editione Lambini quoque veaſio adjuncta, & argumenta atque ſcholia, Tabulæq; *Theodori Zvvingeri*, tum fragmenta politica Pythagoræorum è Stobæo collecta, cum verſione Joh. Spondani.

Jacobus Ludovicus Strebæus. Pariſ. 1542. cum animadverſionibus ad verſionis Perionianæ libros tres primores.

Joh.

* Laert. V. 24. atque iterum 22. πολιτικῶ α΄, β΄.

** Obiit Piſis A. 1565 ætat. 63. Vide ejus vitam in Tomo ſecundo Operum Ariſtotelis editionis poſtremæ DuVallianæ p. 461. ubi libri duo Strozzæ leguntur Græce cum latina ipſius auctoris verſione. Prodierant ſeparatim Florentiæ 1562. Græce & A. 1563. 4 latine. Gallice interpretatus eſt Gvil. Morellus.

Joh. Geneſius Sepulveda ibid. 1548. 4. quæ omnium optima interpretatio Giſanio videtur, proxima Lambini, de qua mox.

Dionyſius Lambinus cujus verſio ſervata in Græcolatinis Ariſtotelis editionibus, Caſauboniana & utraque Duvalliana, in poſterioris quidem Tomo III. Etiam in Conringiana Politicorum editione Helmſt. 1637. & 1656. 4.

Petrus Ramus, cum cujus interpretatione & argumentis excuſa ſunt Politica Græce & latine Francof. typis Wechelianis 1601. 8.

Paraphraſes concinnarunt *Cælius Calcagninus*, inter cujus opera exſtat Baſileæ A. 1544. fol.

Daniel Heinſius, Græce & latine, nitidis typis, Lugd. Bat. 1621. 8. quæ editio recuſa Jenæ 1660. 4. curante Severo Chriſtophoro Olpio.

Commentariis illuſtrarunt, præter jam laudatos,

Joh. Buridanus Philoſophus circa A. C. 1340. celebris, in quæſtionibus ad VIII. libros Politicorum, Oxon. 1640. 4.

Donatus Acciajolus Venet. 1566. 8.

Jac. Faber Pariſ. 1516. fol.

Franciſcus Robortellus Venet. 1552. 4.

Joachimus Camerarius Francof. 1581. 4.

Obertus Giſanius Francof. 1608. 8.

Paulus Benius Patav. 1613.

Phil. Scherbius Profeſſor Altdorfinus, Francof. 1610. 8.

Mich. Piccartus in eadem Academia Profeſſor Lipſ. 1615. 8. ut omittam Theoph. Golium, aliosque.

Johannis Feldeni Analyſis lucem vidit Helmſt. A. 1654.

Gebh. Theodori Meieri ibid. 1669. 4.

Antonii Montecatini interpretatio & commentarius in librum 2. Ferrariæ A. 1594. fol. & in librum 3. ibid 1598. fol.

Exſtant & *Joh. Sturmii* Scholia, *Martini Borrhai* ſive *Cellarii* ac *Dionyſii de Burgo* annotationes in librum primum.

XXXIV. ΟἸΚΟΝΟΜΙΚῶΝ, *de cura rei familiaris* librum unum memorat Laertius V. 22. Hodie duo ſub Ariſtotelis nomine leguntur. Priorem ſolum *Leonhardus Aretinus* vertit & Coſm. Mediceo inſcripſit, quæ translatio exſtat in editione latina Operum Ariſtotelis, Venet 1496. fol. Supplevit vero ipſe poſt caput ſextum, ſive addidit, quatuor capita de officio uxoris & mariti, quæ ex latino Aretini Græce poſtea vertit *Jaco-*

Digitized by Google

Jacobus Tuſanus, Aretinum in Græco illa codice reperiſſe ratus. Poſterior, qui Oeconomicorum publicorum liber à nonnullis inſcribitur, licet ejusdem argumenti videtur eſſe, non eſt tamen ejusdem generis, judice A. Schotto p. 164. Vitæ Ariſtotelis. Neque Ariſtotelem habere auctorem exiſtimat Voſſius p. 155. de Philoſophia. *Non poſſum*, inquit, *mihi perſvadere, poſteriorem ab eodem fonte eſſe. Neque enim veriſimile ſit Ariſtotelem tot voluiſſe congerere exempla, quibus Tyranni poſſent cives expilare. Reſpondent, adferre ea, non ut imitentur principes viri, ſed ut doceat alios quid fieri ſoleat. Verum non eſt Ariſtotelici moris, in tam brevi libello tot condenſare exempla, præſertim tam rei fœdæ, quam, qui narrat, docet.* Partem priorem hujus ſecundi libri non eſſe Ariſtotelis diſputat quoque Samuel Petitus IV. 12. Miſc. ſed poſteriorem exiſtimat eſſe ſilvam exemplorum ab Ariſtotele collectam illuſtrandæ de divitiis πραγματεία. Fragmentum ſtrategematum vocat Eraſmus.

Latine vertit utrumque librum *Joachimus Camerarius*, Francof. 1583. cujus interpretatio in Græcolatinis editionibus Ariſtotelis occurrit, ut Duvalliana poſtrema Tomo III. Tranſtulit & *Jacobus Ludovicus Strebæus* una cum Oeconomico Xenophontis, Pariſ. 1544. 4. non ſine notis, & *Iacobus Faber* Stapulenſis. Pariſ. 1506. *Bernardinus* item *Donatus* Venet. 1540. Epitomen concinnavit *Raphäel Volaterranus*. Commentarius *Iohannis Caſi*, (ejusdem qui Sphæram Civitatis ſcripſit) ſive theſaurus Oeconomiæ prodiit Hanov. 1598. & 1610. 8. *M. Antonii Mureti* notæ cum ejusdem annotationibus in Nicomachea & Xenophontis ac Platonis quædam, Ingolſtadii 1602. 8.

XXXV. ΠΕΠΛΟΣ ſive fragmentum *Pepli*, * Epitaphia Heroum Trojanorum Græcorumque ultra quadraginta, diſtichis elegiacis compoſita, quæ ſine nomine auctoris Græce primum ex codice Mediceo vulgavit ad calcem Anthologiæ Epigrammatum Græcorum *H. Stephanus* Pariſ. 1566. 4. Deinde Ariſtoteli vindicavit *Gvil. Canterus* & latino verſu reddidit anno eodem, Baſileæ 4. cum notis, & *Auſonii* Heroum Epitaphiis emendatioribus, qui Pepli auctorem in plerisque expreſſit. Recuſa eſt Canteri editio Antvverpiæ A. 1571. 8. Hinc cum ſua (qui prior Cantero reddidiſſe verſu Peplum ſe teſtatur) & Canteri verſione & Auſonii Epitaphiis edidit H. Stephanus ad calcem certaminis

* De velo Panathenaicæ navis, quarto quoque anno inſtrui ſolitæ, cui victoriæ Palladis & Heroum res geſtæ intextæ erant, vide Diodorum Siculum XX. p. 757. (783.) Suidam in πέπλος, ſchol. Euripidis Hecuba v. 469. Lutatium ad X. Thebaidos p. 342. & è recentioribus Loenſem VIII. 23. Epiphyllidum, Meurſii Panathenæa c. 17. ſeq. &c.

nis Homeri & Heſiodi & fragmentorum ex Matronis aliarumque Parodiis Homericis, Genev. 1573. 8. *Ab eo tempore & in editionibus Anthologiæ, & cum Canteri verſione in Græcolatinis Ariſtotelis editionibus plus ſimplici vice prodiit, etiam in poſtrema DuValliana T. IV. p. 677. Cæterum Ariſtoteli vindicatur ex hoc loco Euſthatii in Iliad. β′. p. 216. ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς Πορφύριος, καὶ ὅτι Ἀριστοτέλης σύγγραμμα πραγματευσάμενος ὅπερ ἐκλήθη πέπλος, γενεαλογίας τε ἡγεμόνων ἐξέθετο καὶ νεῶν ἑκάστων ἀριθμὸν, καὶ ἐπιγράμματα εἰς αὐτοὺς, ἃ καὶ ἀναγράφεται ὁ Πορφύριος ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον, ἁπλᾶ ὄντα καὶ οὐδέν τι παχὺ καὶ φλεγμαῖνον ἔχοντα. Δίστιχα δὲ τὰ ὅλα ἐκεῖνα δίχα τοῦ ῥηθέντος εἰς τὸν Αἴαντα. Ἴσως γὰρ ὁ ἐπιγραμματοποιὸς ἐφιλοτιμήσατο ἀπαντίας ἐλθὼν τῷ ποιητῇ ἐπὶ μὲν τῷ λαμπρῷ Αἴαντι πολολογῆται, τοὺς δὲ ἄλλους ἧττον σεμνῦναι. Latinæ verſionis inſtar adſcribam hæc Dan. Heinſii, ex præfatione, Peplo Græcorum ſuorum Epigrammatum præfixa : *Summus vir omnisque vel ſcientiæ vel eruditionis princeps Ariſtoteles, cum Homerum aſſidue legeret, qui in ejus ſcriptis exſtarent Heroum genealogiam conſcripſerat, ſingulisque ſingula Epigrammata tribuerat, quæ duobus non amplius verſiculis, excepto uno quod Ajaci dederat conſtarent. In quibus mira erat ſimplicitas, nulla affectatio : dictio caſta ac Græca, acumen rarum, non quemadmodum Laertii putidum plerumque & ineptum : nihil occurrebat denique, quod Critici de eo judicant* παχύτι καὶ φλεγμαῖνον. *Quia autem in Panathenaicis Minervæ circumferri peplus ſolebat, in quo pugna Titanum, Deæ victoria, ac eximia virorum magnorum ſpectabantur opera, ur: anitatis omnis ac amœnitatis parens, opus, in quo univerſa pariter Deorum ac Heroum geſta perſecutus erat, Peplum vocarat. E quo paucos illos verſus, qui nunc Pepli nomine cenſentur, excerpſerat Porphyrius. Nam de tota ſcripti ratione ac inſtituto quædam alibi, nondum forte ſatis intellecta, dicemus.* Vide etiam Sam. Petitum ad Leges Atticas p. 24. ſeq. Meminit & Pepli inter Ariſtotelis ſcripta auctor vitæ Anonymus à Menagio editus. *Ariſtotelis Pallium* vocat Tripartita VII. 2. quod apud Socratem III. 23. & Nicephorum X. 36. eſt πέπλος, Gellio etiam, ſed ſine Ariſtotelis nomine memoratus in præf. Alteri tamen cuidam Ariſtoteli tribuit Joh. Tzetzes ad Heſiodum p. 3. Ἀριστοτέλης γὰρ, εἰ ὁ φιλόσοφος, μᾶλλον δὲ, οἶμαι ὁ τοὺς πέπλους συντάξας ἐν τῇ Ὀρχομενίων πολιτείᾳ.

ΣΚΟΛΙΟ'Ν *Carmen*, ſive *Pæan in Hermiam* Eunuchum, de quo vide ſi placet quæ dixi lib. II. c. XV. §. 18.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ', *Epiſtolæ*, de quibus dictum eſt lib. II. c. X. §. 17.

ΔΙΑΘΗ'ΚΑΙ, *Teſtamentum*, quod deſcripſit Laertius lib. V. ſect. 11. ſeq.

Prætereo *ſcripta ex Ariſtotele collecta*, quales ſunt ὅροι ἀπὸ τ̃ ἠθι-κῶν καὶ πολιτικῶν qui in theſauro librario Auguſtiſſimi Imperatoris MSſ. exſtant teſte Neſſelio IV. p. 149. tum *manifeſte ſuppoſita*, ut quæ in eadem Bibliotheca ſervantur προῤῥήσεις ſive *prædictiones de Chriſti incarnatione* id. I. p. 230. & III. p. 37. quales qui ab Ariſtotele profectas ſibi perſvadet, idem nullo quoque negotio fidem adhibuerit fabellis Judæorum Ariſtotelem * Judæum Hieroſolymitanum è tribu Benjamin ortum fuiſſe garrientium, vel affirmantium, ** *quod omnis ſapientia Ariſtotelis furtim ablata ſit è ſapientia Salomonis. Nam cum Alexander Macedo Hieroſolymas ſibi ſubegiſſet, Ariſtotelem*, (ſi Judæis placet) *præfecit theſauro librorum Salomonis. Ille vero quicquid boni in illis invenit, id omne ſuo ipſius nomine edidit, admixtis ſaltem quibusdam peſſimis opinionibus*, *v.g. de Mundi æternitate.* Aut denique nugantium, Ariſtotelem in extremo vitæ conſtitutum retractaſſe univerſam ſuam Philoſophiam, eoque nomine *Epiſtolam* dediſſe *ad Alexandrum*, quam Hebraice & latine exhibet Julius Bartoloccius T. I. Bibl. Rabbinicæ p. 475. è R. Gedaliæ Scialſcéleth hakkabbála. Latine Johannes à Lent p. 6. Theologiæ Judaicæ. Aut perſvaſerit ſibi Ariſtotelem quotidie ſummo mane uſum fuiſſe hac precum formula, quæ ab eodem Bartoloccio profertur ex Bibliothecæ Vaticanæ codice MS, cui titulus מוסרי הפילוסופים *Eruditiones Philoſophorum*:

Terribilis, cujus domino me ſubjiciam,
Et Æterne, qui nunquam (regnare) *ceſſas*,
Et Auctor omnium rerum.
Libera me ab igne tuo magno.

XXXVI. Haud dubie quoque ſuppoſitæ ſunt Ariſtoteli, qui latine ſæpius prodierunt, *Theologia* ſive ut lib. IV. c. 5. ipſe auctor appellat *Myſtica Ægyptiorum Philoſophia libri XIV.* quos ex Græco ut ajunt Arabice ab Abenama Saraceno translatos reperit Damaſci Franciſcus Roſeus Ravennas, & Medico ac Phyſico Cyprio, Judæo, cui *Moſes Rovas* nomen erat, transferendos tradidit, qui primus ex Arabico vertit, non Italice, ut plerique *** affirmant, ſed latine, verum incondito & ſemibarbaro ſtylo

* Bartoloccius I. p 471 ſeq. & Rev. Joh. Franciſcus Buddeus de Philoſ. Hebræorum p. 16.

** Vide Jac. Thomaſium de plagio literar. § 364. Theod Hackſpani diſſertationem Lipmanno ſubjunctam p. 284. W. E. Tenzelii dialogos menſtruos Anni 1699. pag. 1216. ſeq. Bartoloccium p. 474. 480. Bælii Lex. in Ariſtotele nota B. C. Jonſium de ſcriptor. Hiſt. Philoſ. lib. 1. c. 18. Joh. Morini Exerc. Bibl. c p. 283.

*** Italicam fuiſſe Rovæ translationem exiſtimavit præter Carpentarium & Franciſcum Patricium in præfat. ad Myſticam hanc Philoſophiam. Stephanus le Moyne prolegomenis ad Varia ſacra. tum Vir. Clariſſ. Ioh. Gotlieb Hardt in exercitatione de hoc ope-

Digitized by Google

ſtylo, atque ut ait Petrus Nicolaus, *juxta Arabicum indigeſto, ac ob imperitiam latinitatis & dictionem incompoſitam illiterato.* Hæc interpretatio nunquam edita eſt quod ſciam. Sed mox rurſum, fere eodem tempore latinitate, atque ut auctor ipſe loquitur, *Romanæ ecphraſeos toga* donati ſunt à *Petro Nicolao ex Caſtellaneis*, Medico ac Philoſopho Faventino; cujus verſionem Romæ A. 1518. 4. edidit & Leoni X. dicavit Franciſcus quem dixi Roſeus. At Leo Pontifex in Epiſtola ad Roſeum data 30. Dec. A. 1517. teſtatur gratum hoc ſibi munus fuiſſe, & editionem ſcripti hujus egregia doctrina referti ſuo hortatu à Roſeo ſuſceptam. Quanquam vero latinam magis & compoſitam dictionem Petrus iſte Nicolaus lectori pollicitus eſt, tamen hujus quoque interpretatione nihil eſſe & in verbis & in orationis compoſitione inſulſius, affirmat *Jacobus Carpentarius* Claromontanus Bellovacus, Philoſophus Pariſienſis, qui novam interpretationem horum librorum condidit, ſcholiisque illuſtratatam edidit Pariſiis 1571. 4. Cum vero Carpentarius iſte, ut ſermo tolerabilior foret, Paraphraſtes eſſe maluerit, Franciſcus Patricius qui libros de Myſtica Ariſtotelis Philoſophia recudi fecit in ſua de univerſis Philoſophia, Ferrariæ 1591. & Venetiis 1593. fol. prætulit Petri Nicolai verſionem licet barbariuſculam, *quoniam non tam ſumus*, inquit, *delicati, ut verba ſententiis præferamus.* Carpentarii vero interpretationem, at ſine ſcholiis, in utraque ſua Ariſtotelis editione expreſſit Guil. DuVallius. A. 1629. T. 2. p. 1035. & A. 1639. T. IV. p. 603. ſeq.

In hoc opere, de Deo, λόγῳ, anima, univerſo, rerumque principiis non Ariſtotelico more, ſed ita fere ut in Hermetico Poemandro fit, diſſeritur, ut Platonicum potius aliquem quam Ariſtotelem auctorem eſſe res ipſa clamet, quanquam Franciſcus Patricius * in prolegomenis

ad

opere edita Lipſiæ A. 1688. §. VII. Verum rectius Michael Neander in erotematis linguæ Hebrææ p. 358. verſionem Roverae *latinam inconditam* appellat. Sane Petri Nicolai verba à me adducta hoc perſpicue videntur ſvadere.

* Sententiam ſuam de his libris Patricius, qui eis plurimum tribuit, complexus eſt hoc titulo quem operi præfixit: *Myſtica Ægyptiorum & Chaldaeorum, à Platone voce tradita, ab Ariſtotele excepta & conſcripta Philoſophia: Ingens divina ſapientia theſaurus.* Putat enim Ariſtotelem, qui ἀγράφων Platonis meminit IV. 2. phyſic. ita hoſce libros ex Platonis qui per tredecim annos Ægyptiacæ Sapientiæ ſtudioſus fuerit, ore collegiſſe, prout indies ab eo ſermo de eis haberetur, & ita eos vel tunc in adverſaria congeſſiſſe & poſtea nulla habita ordinis ratione perſcripſiſſe. Confuſos igitur ob eam cauſam videri eſſe, & in meliorem ac ſcientificum ordinem haud multo labore poſſe

ad ſuam editionem, & Athanaſius Kircherus in præfatione parænetica ad Obeliſcum Pamphilium illud audacter tribuunt Ariſtoteli. Ac Thomas Aquinas libro de unitate intellectus Apologetico adverſus Averroem (T. 17. Opp. Opuſculo XVI. p. 99.) teſtatur ſe Ariſtotelis libros XIV. de ſubſtantiis ſeparatis vidiſſe *Græce*, necdum in linguam latinam translatos, in quibus multarum quæſtionum de Deo & animo explicatio contineretur, quæ in Phyſicis & Metaphyſicis Philoſophi ſcriptis non ſatis ſunt expoſitæ. Arabi cuidam Philoſopho tribuendum ratus eſt Petrus Ramus (quem ſub Theſſali Methodici titulo perſtringit Carpentarius) præfat. ad Scholas Metaphyſicas, & Eduardus Stillingfleetus reſponſione ad Creſſyum p. 83. Et ſane Arabem ſcriptorem ſapit quod XIV. 15. legitur: *Quare probatum quod Deus, cujus nomen exaltetur, creavit univerſum abſq; conſultatione ſeu cogitatione.* Verum hoc & alia ejusmodi non minus ab interprete Arabe addi, quam ab auctore proficiſci potuerunt. Itaq; nihil definit Holſtenius in notis ad vitam Pythagoræ à Porphyrio ſcriptam p. 68. *Vetus & incognitus auctor admirandi operis de divina ſapientia ſecundum Ægyptios.* D. Lutherus in Epiſtola data 7. Dec. A. 1519. *Attulit Doctor Johannes Heſſus ex Italia Theologiam Ariſtotelis Myſticam, nuper in Syria, ut ſcribunt, repertam, hoc eſt per ſycophantum aliquem ſomniatam, ut ego ſentio, quo nobis hunc hoſtem Chriſti illuſtriorem factum ſpecioſo titulo adverſus Chriſtum diutius alant.* Vide & Obſervat Hallenſ. T. VIII. p. 232.

XXXVII. In antiquioribus latinis Ariſtotelis editionibus, ut Veneta A. 1496. 1551. &c. occurrunt libelli quidam in Græcis & Græcolatinis editionibus haud obvii, quorum 1. eſt *De Nilo* ſive de cauſis incre-

nren-

poſſe digeri. *Quod & feciſſemus*, inquit, *niſi mordacium hominum recenſiones vereremur, idque non ſine gravium veterumque auctorum exemplo feciſſemus*, *qui Platonis dialogos in trilogias vel tetralogias, Plotini ſcripta in Enneades digeſſerunt.* Idem Patricius exiſtimat Ammonium Saccam his libris uſum fuiſſe, & Plotinum IV. 4. ſimilitudinem duorum lapidum ex libri IV. c. 2. in librum ſuum de intelligibili Pulchritudine derivaſſe. Sane auctor vult videri Platonis fuiſſe auditor, ut lib 1. c. 5. *Plato igitur olim dedit animæ plura attributa, quorum nos auriti fuimus teſtes. ſed non ſcripſit ullum.* Præter *Platonem* qui *Philoſophi* nomine etiam hinc inde innuitur, allegantur *Anticles* lib. 1. c. 4 & 5. Pythagoricæ ſectæ aſſeclæ, quorum opinio de anima quod ſit harmonia refutatur III. 5. Attici quidam qui animam entelechiam vocaverunt III. 6. Sapientes Ægyptii XIV. 14. & 15. Sapientes & Archiſophi Babyloniæ X. 17. XIV. 3. 14 Auctor ait in Metaphyſicis ſe de ſubſtantiis à materia abſtractis egiſſe, XII. 7. & Metaphyſica ſua, libros de anima, & de Natura laudat lib I. c. 1. libros de anima iterum X. 10. Regis Babyloniæ mentio XIV. 13. Ariſtotelem porro auctorem eſſe horum librorum recte negat Patricius ipſe in diſcuſſ. Peripateticis p. 26. qui neſcio an æque feliciter conjicit auctorem eſſe Palæphatum, licet ab hoc Ægyptiorum Theologiam ſcriptam fuiſſe Suidas adnotavit.

menti Nili, in quibus refertur inter alia quid hac de re ſenſerunt Thales Examii F. Mileſius, Diogenes Nachythennus F. Apolloniates, Anaxagoras Hegeſibuli F. Clazomenius, Athenagoras Arminiſci F. & Nicagoras Cyprius. Neque quicquam video * cur hic liber non poſſit ad Ariſtotelem auctorem referri, præcipue cum inter Philoſophi ſcripta Anonymus vitæ auctor à Menagio editus referat περὶ Νείλου ἀναβάσεως α΄, & idem ſcriptum laudet Alexander Aphrodiſeus in Meteorolog. Sane dignus erat hic libellus, qui emendatius deſcriptus ederetur ad calcem Herodoti, ubi veterum de Nilo teſtimonia collegerunt viri docti. *Ariſtonis* eſſe, quem de Nilo ſcripſiſſe teſtatur Strabo, vix crediderim, quoniam ille prolixius hoc argumentum fuit perſecutus, neque Arabes Ariſtonis libros interpretatione dignos habuerunt.

2. Liber *de proprietatibus elementorum*, qui Joh. Pico judice ** cujuscunque potius eſt quam Ariſtotelis, varia enim continet cum Philoſophi dogmatibus pugnantia, v. g. de anno 36000. annorum, de diluviis, peſtilentia & ventis è conjunctione planetarum in piſcibus, geminis & ſigno Virginis orientibus. Memorat & Romam, & Arabum ſectas, & ridiculam fabulam refert de Socrate in hanc ſententiam: *Fuit in diebus Philippi Regis via in monte Armeniæ inter duos montes, & superveniebat ei in quibusdam momentis hora, qua non tranſiret ſuper illam viam aliquis equitum & peditum qui non caderet mortuus, quando erat inter illos duos montes. Interrogavit ergo de illo Rex Philippus quosdam ſapientes ſuos, & neſciverunt cauſam illius, donec præcepit Socrates ei facere fabricam altam. Fecit ergo ei, & Socrates poſuit in ea ſpeculum de chalybe. Appoſuit ergo inſpicere in ſpeculo quod præparaverat oppoſitum duobus montibus. Vidit enim duos dracones magnos, unum ex hoc monte, & alium ex monte ſecundo, & unusquisque eorum aperierat os ſuum adverſus ſocium ſuum, & egrediebatur ex orificiis eorum vapor, & corrumpebat illum aerem. Et dum iterum Socrates ſedebat aſpiciendo in ſpeculo, & conſideraret dracones, tranſibant ſuper illam viam equites. Vidit ergo Socrates eos cadentes de beſtiis. Scivit ergo quod fuit illud propter vaporem qui fuerat egreſſus de ventribus draconum, & quod ille corrumpebat aerem illius loci. Feſtinavit ergo deſcendere ad Regem*

* Non tamen ex hoc libro petitum, quod apud Strabonem lib. XVII. p. 790. legitur Ariſtotelem imbres æſtivos habuiſſe pro cauſa incrementi Nili, idque didiciſſe eum à Thraſyalco Thaſio.

** Joh. Picus lib. 1. contra Aſtrologos p. 284. cui præter Nunneſium de cauſis obſcuritatis Ariſtotelis p. 47. aſſentitur utrumque laudans Jacobus Thomaſius de Stoica mundi exuſtione p. 60. & 72. Eadem quoque ſententia Franciſci Patricii p. 26 lib. 1. diſcuſſ. peripatet. Occurrit hic liber etiam in editione Operum Ariſtotelis latina cum Averrois commentariis, Tomo VII. p. 110. Venet. 1551. fol.

Digitized by Google

& narravit ei, præcepitque exire in montem & videre quare interfecti ſunt, ... vătusque eſt locus, & non accidit in eo quod acciderat. Miratus eſt ergo Rex ... ſapientia Socratis, &c.

3. *Liber de Pomo*, quod Ariſtoteles morti vicinus manu tene... ejusque odore ſe recreare fingitur, atque interim de morte cotemnen... & animæ immortalitate amicos docere. Hunc librum jam Eraſmus ... præf. ad Ariſtot. recte judicavit Chriſtiani eſſe ſcriptoris, meminit quo... Abrahami & Noæ, qui fuerint omnibus ſapientiores. Equidem Ma... fredus * qui in præf. eum ex Arabico Hebraice pridem ab alio tra... latum latinam in lingvam vertiſſe ſe ex Hebræo teſtatur, ait Ariſtotele... hunc in exitu vitæ ſuæ edidiſſe, quo probaret ſapientes de hoſpitii lu... exitu non dolere. Etiam loquens & ad ſcripta ſua provocans Ariſtotele... inducitur. *Qui vult intelligere*, inquit, *Philoſophiam, & eſſe ſapiens, legat & ad... ſcat octo primos libros* (Phyſicorum) *quos aggregavi, quousque perveniat ad librum de anima, & de ipſo cognoſcet - - - - - Et rationabiliter decet Philoſo... phiam ſcire omnes hujusmodi rationes, ut ſophiſtica non fallatur, nec verbis capiat... & intelligat locos & propoſitiones in quibus ſit ei ſophiſma: & in his libris eſt ve... tas omnium ſcientiarum, ſed non ſunt particularia. Et aggregavi quendam ali... librum qui dicitur Metaphyſica, & declaravi in eo quod firmamentum ſuperius ... ſtellæ non ſunt de naturis quas videmus* &c. Sed nemo facile erit haud obe... ſæ naris, qui lecto libro dubitabit otioſi eſſe hominis commentum. Ex... ſtat & Hebraice excuſus Rivæ Tridenti ſub titulo ספר התפוח ... cum libro virtutum animæ. Etiam MStum occurrere in Vaticana, te... ſtatur Bartoloccius I. p. 482.

4. *Liber de Cauſis*, diviſus in capita 32. Ariſtotelis non eſſe depre... hen...

* Verba ejus hæc ſunt: *Quapropter nos Manfredus divi Auguſti Imperatoris Friderici ... lius, Dei gratia princeps Tarentinus honoris montis Sancti Angeli Dominus & illuſt... Regis Conradi ſervi in regno Siciliæ bajulus generalis - - cum corpus noſtrum gra... infirmitatis adeo moleſtia maceraret, ut nulli de cætero poſſe corporaliter vivere crede... tur - - inter theologica & Philoſophica documenta nobis occurrit liber Ariſtotelis, Princ... Philoſophorum, qui de pomo dicitur, ab eo editus in exitu vitæ ſuæ, in quo probat ſapie... de hoſpitii lutei exitu non dolere - - quibus adſtantibus diximus ut eum librum lege... - - quem librum cum non inveniretur inter Chriſtianos, quoniam eum in Hebraico le... gimus translatum de Arabico in Hebræum, ſanitate rehabita ad eruditionem multo... de Hebræa lingva tranſtulimus in latinam, in quo a compilatore quædam recitabilia ... runtur. Nam dictum librum Ariſtoteles non vocavit* (non titulum de pomo indi... libro) *ſed vocatus ab aliis extitit, qui cauſam hilaritatis mortis ſuæ* (Ariſtotelis) ... *ſcere voluerunt, ſicut in libri ſerie continetur.* Occiſus eſt Manfredus ... A. C. 1266.

Digitized by Google

hendîtur ea ipſa ratione, quod multa ab Ariſtotelis * dogmatibus diverſa contineat, ut monuit Patricius p. 26. diſcuſſ. Peripatet.

5. *Libellus de intelligentia* qui inſcribitur, manifeſte non eſt Ariſtotelis, ſed cujusdam qui in Ariſtotelem eſt commentatus, & in librum de mundo præfatur.

6. *Liber de bona fortuna*, qui à Pomponatio de incantationibus p. 209. allegatur, & in iisdem antiquis latinis editionibus occurrit, nihil aliud eſt, quam cento conſutus è locis quibusdam Eudemiorum Moralium, ut ſupra ad num. XXXI. notare me memini.

7. Sunt & alia quædam, non inter ſcripta Philoſophi quidem edita, quod ſciam, at quæ tamen ſub ejus nomine feruntur. Ut quæ *de lapide Philoſophorum* & *de perfecto Magiſterio* occurrunt latine inter ſcriptores veræ Alchemiæ à Guil. Gratarolo collectos Baſil. 1561. fol. & inter ſcriptores Artis auriferæ ibid. 1593. 8. in theatro Chemico, Urſellis 1602. 8. Tomo II. & Argentorati 1613. & 1622. 8. Tomo III. & V. Ariſtotelis *de gemmis & de Alchemia* Arabice MS. memorat Labbeus novæ Bibl. MSS. p. 255. Similiter ſub Ariſtotelis nomine librum *de regiminibus cæleſtibus* (de Aſtrologia, Arabice, Hotting. p. 255. Bibl. Or.) jactarunt nugivenduli, quos explodit Joh. Picus Mirandulanus l. 1. contra Aſtrolog. p. 284. Idem rejicit *librum de ſecretis ſecretorum* ad Alexandrum M. qui MS. exſtat. in Bibl. Vaticana, unde iconē ingentis cornu ſtentorei exhibet Athanaſius Kircherus in Phonurgia p. 140. Confer Morhofii ſtentorem hyaloclaſten c. 7. & 14. Fuerunt & in Bibliotheca Renati Moreau teſte Labbeo p. 215. Ariſtotelis ſecreta ſecretorum & *Epiſtola de conſervatione humani corporis*, verſa per neſcio quem *Nicolaum* (eundem forte qui Myſticam Philoſophiam tranſtulit, de qua num. XXXVI.) Platonis & Ariſtotelis *Epiſtolæ de anima hominis, & quatuor temporibus*. In catalogo MSS. Bibl. Auguſtanæ p. 51. inſcribitur *Ariſtotelis liber de arte vivendi, qui etiam dicitur ſecretum & regimen Principum. Eſt autem liber de ſervanda ſanitate per medicinam & diætam*. Exſtat & Hebraice ex Arabico translatus ſub titulo סוד הסודות, meminit Hottingerus p. 57. Bibl. Or. & Bartoloccius I. p. 482. Sed & Alexander Achillinus Medicus ac Philoſophus, Bononiæ A 1516. fol. in lucem emiſit opus ſeptiſegmentatum, in quo reperiuntur 1. Ariſtotelis ſecretum ** ſecretorum ad Alexandrum M. de Regum regimine, de Sani-

* In editione Venet. 1551 fol. inter Opera Averrois Tomo VII. p 114. traditur ex Hebræo converſus, & Avempaci ab aliis, vel Alpharabio vel Proclo adſcriptus.

** Michael Neander in Erotematis linguæ Hebraicæ p. 558. ejus libri meminit his verbis: Ari-

Digitized by Google

Sanitatis conſervatione, de Phyſiognomia &c. cum prologo Johannis (qui tranſtulit librum) filii Patricii. 2. Ariſtotelis (Theophraſti potius) de ſignis aquarum, ventorum, tempeſtatum. 3. Ejusd. de mineralibus. 4. Alexandri Aphrodiſienſis de intellectu. 5. Averrois de beatitudine animæ. 6. Alexandri Achillini Bononienſis de univerſalibus. 7. Alexandri Macedonis in ſeptentrionem Monarchæ de mirabilibus Indiæ ad Ariſtotelem. Etiam Philippi ſecretum ſecretorum fuit in Bibl. Thuanea. Et Ariſtotelis *librum quæſtionum Babylonicarum* memorat Gvevarra Horologii Principum II. 17. At tempus eſt, ut miſſis ſuppoſititiis Ariſtotelis ſcriptis, editiones germanorum ejus operum recenſeam.

XXXVIII. *Editiones Operum Ariſtotelis Græcæ.*

1. Veneta Aldi Manutii 1498. fol. charactere luculento, quatuor voluminibus, una cum ſcriptis Theophraſti, & Philonis libro de mundo, atque hiſtoria Philoſophica Galeno adſcripta. Hæc editio elegantiſſima jam Eraſmi ætate perrara fuit & caro pretio ſtetit. Nuper in auctione Gudiana veniit quinquaginta marcis Lubecenſibus

2. Baſileenſis, emendante *Simone Grynæo*, ex officina Joh. Bebelii, cum præfat. *Eraſmi* A. 1531. fol

Nonnullos etiam libros Ariſtotelis, Phyſicos præſertim, Græce recenſuit *Nic. Leonicus Thomæus* Florentiæ 1527. 4. & *Guil. Morellus* Pariſ. 4.

3. Baſileenſis altera A. 1639. fol.

4. Tertia Baſileenſis *Conradi Geſneri* & *Sim. Grynæi* ſtudio recenſita A. 1550. fol. apud Michaelem Iſingrinium.

5. Aldina minor 1552. 8. cum Theophraſti Operibus, VI Volum. curante *Joh Baptiſta Camotio*, cum præfat. Friderici Turiſani.

6. Francofurtenſis, curante *Frid. Sylburgio* * Veterenſi cum variis

Ariſtotelis liber de ſecretis ſecretorum ad Alexandrum M per Joannem quendam filium Patricii à Græca lingva in Chaldæam translatus ex Chaldæa (Syriaca) in Arabicam, poſtea per Philippum quendam Clericum ex Arabica in latinam, impreſſus olim in Italia, quaternionibus 11. diviſus per capita 24. Tractat autem primo de moribus officiis & virtutibus quæ Regem decent: deinde de corporis cuſtodia, de hora eligendi in Aſtronomia: Alchimyſtica quædam, & copioſius de ſanitate tuenda Poſtea de quatuor temporibus anni, de quatuor membris principalibus, de cognitione ciborum aquarum & vinorum, de balneis, de apertione venarum, de juſtitia, de electione bajulis, notarii, nuntii, præpoſiti, de proceribus & eorum virtutibus, de forma præliandi de phyſiognomia

* Virum hunc ſine oſtentatione atque alios exagitandi libidine doctiſſimum & præclaris accu-

variis lectionibus, notis Criticis & indicibus locupletiſſimis apud A. Wecheli hæredes 1587. 4. quinque voluminibus. Editio nitida, emendatiſſima, locupletiſſima, in qua præter ſcripta Ariſtotelis græce usquam edita (excepto Peplo) exhibentur *Theophraſti* (a) Metaphyſica, Characteres Ethici, & ἐκλογαὶ περὶ κόπων, περὶ ἱδρώτων, περὶ παραλύσεως, περὶ λειποψυχίας, περὶ ἰλύγγων, & quem ſub incerti auctoris titulo publicaverat Aldus, περὶ σημείων ὑδάτων καὶ ἀνέμων, tum *Alexandri* (b) Aphrodiſei Problemata, & libellus, quod virtus non ſufficiat ad beatitudinem: *Caſſii* (c) Jatroſophiſtæ Problemata LXXXIV. Excerpta è *Sotione* (d)

Y περὶ

accuratisque veterum ſcriptorum editionibus immortaliter meritum ſuſtulit lues epidemica Heidelbergæ die XVI. Februarii Anno 1596. (ætatis 60.) ut refertur in Abr. Sculteti vita p. 34. Diſcipulus fuit Laur. Rhodomanni, & Wechelianæ ac Commelinianæ typographiæ, quibus haud meliores Germania vidit, ἐργοδιώκτης. Vitam ejus & ſcripta petes, ubi libebit, è Melchioris Adami Vitis Philoſophorum, Antonii Teiſſerii elogiis Thuaneis, parte 2. Pauli Freheri theatro, & perſonati Adolphi Clarmundi Vitis Clarorum virorum Germanice editis parte 1.

(a) De Theophraſti ſcriptis vide infra cap. IX.

(b) De ſcriptis Aphrodiſienſis Alexandri infra lib. IV. ubi & de problematis, quæ nonnulli tribuunt Alexandro Tralliano.

(c) *Caſſius Felix* vocatur in MSto Codice quem memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 49. ubi teſtatur in codice 1125. Regis Chriſtianiſſimi exſtare latinam Problematum Caſſii verſionem adornatam Ardabure & Aſclepio ſive Callepio Coſſ. Anno Chriſti 474. Et video præterea memorari Caſſii Felicis, ſub Claudio Imp. Medici libros duos de curatione morborum (Vide Conringii Introduct. in Medic. p. 53) Græce prodierunt Caſſii problemata Κασσίου ἰατροσοφιστοῦ ἰατρικαὶ ἀπορίαι καὶ προβλήματα περὶ ζώων καὶ τετραπόδων. Pariſ. 1541. 8. & ibidem eodem anno latine in 4. interprete *Adriano Junio*, cum græci exemplaris caſtigationibus. *Quis hic ſcriptor fuerit*, inquit Junius præf. ad Cornelium Rhemnium, *quove temporum tractu vixerit, nihil equidem, ut ingenue fatear, compertum habeo. Memorat Suidas Longinum cognomento Caſſium, magni illius Porphyrii Præceptorem, qui quæſtiones & problemata Homerica ſcripſerit. Citatur & quidam Medicinæ ſcriptor Caſſius Calpitanus, uter vero hujus ſit auctor libri, an alius quiſpiam, & an is, quem Galenus IV. 7. & IX. 4. de compoſitione Medicamentorum ſecundum locos allegat, nec ſemel Hippiatrica, malim dubium ſilentio tranſire, quam temere aſſeverando ineptiæ notam incurrere. Certe quiſquis tandem ſit, ut non infima in re medica claſſis, ita lectione non perfunctoria ſed ſæpius iterata digniſſimus eſt, adderem & æquali, cum veterum multis, nominis auctoritate, ni aliorum cenſura præjudicium dictare primus formidarem.* Plerique viri docti, ut Hieron. Mercurialis III. 11. Var. lect. & IV. 13. Voſſius lib. de Philoſophia p. 94. & Daniel Clericus Hiſt. Medicinæ T. 2. p. 1126. non plane certa conjectura hæc Problemata tribuunt Caſſio Medico, qui Auguſti & Tiberii temporibus floruit, quem *ingenioſiſſimum ſæculi ſui Medicum* vocat Celſus præf. Idem IV. 14. & V. 25. plaſma Caſſii

περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων, & ex *Athenæi* (e) libro II. ſimilia excerpta de aquis quibusdam & fontibus mirificis: *Polemonis* (f) & *Adamantii* (g) Phyſiognomica, & *Melampodis* (h) περὶ παλμῶν μαντικὴ & περὶ ἐλαίων τοῦ σώματος.

Ver-

Caſſii Colicum refert, quod laudat præter Galenum IX. 4. κατὰ τόπους Scribonius Largus compoſitione 120. uti antidotum compoſ. 176. & collyrium Aetius tetrabibl. 2. lib. 3. c. 99. Aſclepiadis ſectæ addictum problematum ſcriptorem obſervatum eſt Mercuriali, & laudat nominetenus Aſclepiadem Caſſius problemate ſtatim primo, tum problemate 40. allegans ejus librum περὶ ἑλκῶν. Adr. Junii verſio latina & caſtigationes recuſæ ſunt ab H. Stephano inter Medicæ artis principes T. 1. p. 752. A. 1567. fol. Prodierunt & græce emendatiora cum nova *Conr. Geſneri* verſione & Scholiis Tiguri 1562. 8. Hinc græce cum Theophylacti Simocattæ (de quo infra lib. V.) ἀπορίαις φυσικαῖς & Epiſtolis è recenſione *Bonav. Vulcanii*, Lugd. Bat. 1596. 12. Denique græce & latine cum notis ab *Andrea Rivino* Lipſ. 1653. 4. Geſnerus in Bibl. notat unum duntaxat problematum Caſſii librum excuſum eſſe, *Venetiis*, inquit, *alterum quoque haberi audio*. In calce Mſti codicis, Junio teſte, legebatur aliquid de differentia ἄμμου & ψάμμου, quod veluti alienum rejicit merito Jac. Tuſanus. Alius fuit Γέσιος ſive Γέσσιος ἰατροσοφιστὴς, ad quem Procopii Gazæi exſtant Epiſtolæ, & cujus è Damaſcio meminit Suidas, tum Stephanus Byz. in Γάζα. Fuit & L. Annius Caſſius Mithradorus Medicus, cujus mentio apud Sponium in Miſc. eruditæ antiquitatis, ne dicam de Dionyſio Caſſio Uticenſi, qui de re ruſtica ſcripſit teſte Varone & Columella, & cujus ῥιζοτομικὰ laudat Scholiaſtes Nicandri: tum de aliis Caſſiis compluribus, de quibus Bælius in lexico, quibus addendus Caſſius Maximus, cui Onirocritica ſua inſcribit Artemidorus.

(d) Ediderat H. Stephanus Pariſ. 1557. 8. Confer Photium Cod. CLXXXIX. & Jonſium p. 166. qui Sotionem hunc ſub Tiberio claruiſſe notat.

(e) lib. 2. p. 41 ſeq.

(f) *Polemon* hic, quisquis fuit. (Xenocratis enim diſcipulum Athenienſem vix credo) antiquior fuit Origene, qui ejus meminit lib. 1. contra Celſum p. 26. Ἐὰν δὲ καὶ τῶν φυσιογνωμονούντων κρατῇ, εἴτε Ζωπύρου, εἴτε Λόξου, εἴτε ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ, εἴτε οὑτινός ποτ' οὖν τοιαῦτα γράψαντος καὶ ἐπαγγειλαμένου εἰδέναι τι θαυμαστὸν ἐν ἀκολουθίᾳ τοῖς ἤθεσι τῶν ψυχῶν πάντ' εἶναι τὰ σώματα. Albertus M. φυσιογνωμικὸν ſive φυσιογνωμικῶν ἐγχειρίδιον tribuit Polemoni Rhetori, parum veriſimiliter, libro 1. de animalibus: *ut autem melius ſciantur ea, quæ dicenda ſunt, ponemus ſingulorum membrorum per ſe ſignificationes, ſequentes auctores magnos hujusmodi artis, Ariſtotelem videlicet & Avicennam, Conſtantinum ipſum, & ipſum quem commendat Ariſtoteles, Philemonem* (Philo quidam laudatur à Polemone) *Loxum quoq; & Palemonem* (Polemonem) *declamatorem, qui Phyſiognomica perfectius cæteris tradiderunt.* Adamantius (de quo paulo infra) ſimiliter teſtatur ſe Polemonis veſtigiis inſiſtere, ſed quem exiſtimaverit Polemonem, non addit. Διὸ παραφράσαι μὲν εἱλόμην τὰ Πολέμωνος καὶ κοινὰ τῆς λέξεως. In multis dictio adeo eſt impura, ut judice Sylburgio non Polemonis Athenienſis, ſed hominis ſemibarbari eſſe videatur. Etiam εἰδωλοθύτου vocabulum, Chriſtianum magis, quam Ethnicum Philoſophum reſipit, niſi à

recen-

Verſiones & editiones Latinæ.

Latinæ verſiones antiquæ Operum Ariſtotelis præter libros Logicos à *Boethio* converſos & inter ejus opera obvios, memorantur duæ, Prima quæ circa A. C. 1220. juſſu *Friderici II.* Imp. * partim è græco, partim ex Arabico ſermõe compoſita eſt *per viros lectos & in utriusq; linguæ prolatione peritos*, ut eſt apud Petrum de Vineis III. Epiſt. 67. Hujus verſionis pars legitur in prima editione latina Operum Ariſtotelis, ſed valde imperfecta & in emendata, licet viciſſim ſuppoſititia quædã & in aliis pleriſque editionibus haud obvia ſcripta complectente, Venetiis, non ex Aldi officina, ut habet Labbeus, ſed per Gregorium de Gregoriis, expenſis Benedicti Fontanæ A. 1496. fol.

Altera rogatu *Thomæ Aquinatis* è græco facta eſſe fertur (à *Thome*

recentiore manu interpolatum Polemonis ſcriptum malis. Græce primum edidit *Camillus Peruſcus* cum Aeliani Variis, Adamantio & Melampode Rom. 1545. 4. Latine vertit *Nic. Petrejus* Corcyræus cum Meletii & Hippocratis de ſtructura hominis, Dioclis Epiſtola de tuenda valetudine ad Antigonium Regem, & Melampodis de nævis Venet. 1552. 4. De polemone Athenienſi dictum ſuperius cap. 3. De Polemone utroque Rhetore infra ſuo loco. De Polemone Periegete Panætii diſcipulo & Timæi Hiſtorici adverſario Voſſius in Hiſt. græcis.

(*g*) *Adamantii* ſophiſtæ libri duo φυσιογνωμικῶν è Polemone, ut ipſe fatetur, magnam partem expreſſi & Conſtantio (illi opinor, qui Placidiam Honorii uxorem duxit, de quo Sozomenus IX. 16.) inſcripti viderunt lucem græce primum cum polemone & aliis Rom. 1545. 4. deinde Pariſ. 1540. 8. apud Conradum Neobarium cum verſione *Jani Cornarii* Baſil. 1544. 8. Gallice per *Joh. Bonum* Pariſ. 1556. 8. atque interprete puero duodecenni *Henrico de Beyvin du Vavrouy*, qui Adamantium & Melampodem è græco gallice verſum Cardinali Richelio dicavit Pariſ. A. 1656. 8. Videtur hic fuiſſe Adamantius gente Judæus ἰατρικῶν λόγων σοφιστής, qui tempore Attici Epiſcopi CPolitani Chriſtianam amplexus religionem Alexandriam ſe contulit ibique ſedem fixit teſte Socrate VII. 13. Hiſt. Allegatur Adamantius (idem fortaſſis, confer Marſilium Cognatum IV. 17. Variar. Obſerv.) ab Aetio Tetrabibl. I. 3. 163. II. 4. 27. & 31. & III. 2. 6. ubi de dentium curatione. Alia Adamantii medicamenta laudat Oribaſius lib. 3. Synopſ. Adamantium ἐν τοῖς περὶ ἀνέμων allegat Schol. Heſiodi ad Theogoniam. Adamantii *liber de ventis* MS. in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi Cod. 1213. teſte Labbeo p. 111. Bibl. nov. MSS. Adamantii & aliorum de ponderibus & menſuris MS. id. p. 123.

(*h*) De Melampode dixi lib. 1. c. 15.

* Confer Leonhardum Aretinum IV. ult. & VII. 4. Epiſt. H. Conringii Antiquitates Academicas pag. 95. Vincentium Placcium de Anonymis pag. 53. ſeq. editionis primæ.

Digitized by Google

ma Cantipratano ** ut notat Alfonſus Fernandes) A. C. 1271. quod ex Aventino lib. VII. Annalium p. 566. obſervat Jac. Thomaſius *ὁ μακαρίτης* in diatriba inſerta obſervationibus Hallenſibus T. VI. p. 160. & in commonefactione de verſionibus latinis Nicomacheorum pag. 106. ſeq.

Sæculo decimo quinto Nicolai V. * Pontificis & Petri Medices auſpiciis, tum ptivato etiam motu, *Leonhardus Brunus Aretinus*, Anno 1440 denatus, *Georgius Trapezuntius, Theodorus Gaza*, *Joh. Argyropulus*, *Georgius Valla*, & alii viri docti, elegantius & lucidius Ariſtotelis ſcripta è græco in latinam linguam transferre cœperunt. Hinc è variorum interpretatione prodierunt Baſil. 1538. fol. 2. Vol. quæ editio à Simlero recenſetur. Sæpius deinde recuſa tum ibidem 1545. & 1548. fol. *Hieronymo Gemuſao* curante, & 1563. fol. tum Lugduni 1542. apud Jacobum Juntam 8. & 1549. fol. ex officina Joh. Frelonii, cum indice locupletiſſimo : tum A. 1551. 12 decem Voluminibus, & 1580. apud Joh. Berion, 12. nec minus 1581. fol. apud Stephanum Michaelis, ex recognitione *Jac. Martini*, & Venetiis apud Octavianum Scotum 1540. 8. & apud Cominum de Tridino 1560. 8. & apud ſignum ſeminantis 1572. 12. & cum *Averrois* commentariis 1551. & 1562. fol. undecim voluminibus & 1575. 8. decem Voluminibus, & Genevæ 1608. Denique ſine Averrois Commentariis Francofurti A. 1596. 4. paginis editione græcæ *Sylburgianæ* reſpondentibus V. Volum. ſed & Romæ 1668. 4. cum Paraphraſi & indice copioſo *Sylveſtri Mauri* Jeſuitæ, ſex Voluminibus.

Editiones Græco latinæ.

1. Cum Variorum latina interpretatione, & Variis lectionibus caſtigationibusque ab *Iſaaco Caſaubono* in ora libri adſcriptis, qui in præf. *etſi*, inquit, *non plus temporis eſt impenſum, quam quantum partim operæ vix aliquando interjungentes, partim aliæ occupationes nobis concedebant, ſpero tamen non defuturos gratos homines, qui noſtro hoc labore ſe adjutum iri fatebuntur.* Lugd. 1590. fol. & Genevæ ſive Coloniæ Allobrogum. 1605. fol. Memorat Labbeus etiam editiones Genev. 1596. Lugd. 1597. & 1646. quas haud vidi.

2. Cum

** Vide Natalem Alex Sec. XIII. & XIV. c. IV. Artic. 4. H. Conringii introduction. in Ariſtotelis Politica c. 9. & Valerii Andreæ Bibl. Belgicam in *Guil. Moerbecanus*, quem cum Henrico Brabantino & Thoma Cantiprantano eundem facit.

* Beſſario præf. ad verſionem Metaphyſicorum.

2. Cum variorum interpretatione latina Lugd. 1597. 8. duobus Voluminibus, apud Guil. Læmarium: & Genevæ 1607. 8. apud Sam. Criſpinum 2. Vol. ex. *Julii Pacii* recenſione.

3. Cum Variorum interpretatione latina ex recognitione *Guil. DuVallii* Pontizarani ſive Pontiſarenſis, RegisGalliæ Ludovici XIII. cui opus inſcriptum eſt, Conſiliarii & Medici, cum ejusdem Synopſi Analytica doctrinæ Peripateticæ & ſumma librorum Ariſtotelis, argumentis & variis lect. Pariſ. 1619. & 1629. duobus Voluminibus: & cum nova propædia ad Philoſophiam aliisque nonnullis ab eodem DuVallio additis ibid. majoribus typis A. 1639. (exempla alia præferunt annum 1654.) quatuor voluminibus, fol. In his editionibus DuVallianis extat etiam Philoſophia Ariſtoteli adſcripta ſecundum Ægyptios (ut jam dixi num. XXXVI.) quæ in aliis editionibus deſideratur.

Franciſcus quoque Ximenius Cardinalis poſt illuſtre Bibliorum Complutenſium opus inſignem Ariſtotelis editionem fuit molitus, de quo ſic Alvarus Gomecius libro ſecundo de rebus geſtis Ximenii pag. 44. *Non ſatis animi ſui magnitudini Ximenius ingens hoc Bibliorum edendorum opus eſſe arbitrabatur, ad huc alia ſecum volvebat, quæ morte præventus abſolvere non potuit. Nam ut Joh. Vergaram, aliosque complures, qui eo tempore apud eum vixerunt, dicentes audivi, Ariſtotelicorum voluminum editionem parabat, ut ſingula paginarum facies ternis columnis diſtinguerentur, quarum prima græca Ariſtotelis verba emendatiſſime contineret, media vulgatam tranſlationem, extrema vero novam quandam & meliorem verſionem: ut eis veluti commentariis ſcriptoris alioqui difficilis ſenſus abditi illuſtrarentur. Nam & earum diſciplinarum cognitionem, quas in ſchola ſua tractandas propoſuerat, eum quoque auctorem pernecessarium eſſe intelligebat. Atque ad novam illam verſionem faciendam viros aliquot in Græcis & Philoſophicis literis doctiſſimos accerſendos undecunque curaſſe. Huic rei inter alios qui adbuc conquirebantur,* Johannes Vergara *deſignatus eſt, qui diligenter latinos fecit octo de Phyſico auditu libros, tres de anima, Metaphyſices vero quatuordecim. Hi Toleti in templi maximi Bibliotheca ſervantur. At cum Bibliorum editioni Ariſtotelica eſſet ſucceſſura, atque illa nondum abſoluta Ximenius* * *è vivis ſublatus ſit, mortis præoccupantis injuria, quæ ſemper viris magnis periniqua & immatura accidit, præclari operis ingenti ſpe ſtudioſos homines fruſtravit.*

De Ariſtotelis libris *Syriace* & *Arabice* redditis conſulendus Hottingerus Bibl. Oriental. pag. 219. ſeq. De verſionibus *Hebraicis* ex Ara-

* Obiit ex præbito veneno die 8. Novembris Anni 1517. ætat. 80.

Digitized by Google

Arabico fere confectis, Julius Bartoloccius T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 480. ſeq. & Rev. Joh. Franciſcus Buddeus introductione ad Philoſophiam Ebræorum p. 162. ſeq. In *Perſicam* quoque & *Turcicam* translatos linguam, & *Tartaricam*, teſtimoniis Belonii, Adami Olearii & Bergeroni notavit Mottanus * Vayerus. Libros de Cœlo in *Tſchinenſium* linguam translatos ſupra §. X. retuli. Alias librorum quorundam Ariſtotelis verſiones *Gallicas, Italicas, Hiſpanicas, Anglicas, Germanicas, Belgicas, Polonicas* partim ſuo loco memoravi, partim in Hendreichii pandectis Brandenburgicis & alibi inquirendas Lectori reliqui.

XXXIX. SCRIPTA DE ARISTOTELE ET ARISTOTELICA PHILOSOPHIA.

VITAM ARISTOTELIS ſcripſere è veteribus qui exſtant (1) *Dionyſius Halic.* Epiſtola ad Ammæum pag. 121. ſeq. (2) *Laertius* libro V. (3) *Ammonius* ** Hermeæ vel *Joh. Philoponus* in prolegomenis Commentarii ad Categorias, (4) *Anonymus latinus* *** quem eruditis notis illuſtravit, Ammonioque latine à ſe reddito ſubjunxit *Petrus Johannes Nunneſius*, (5) *Anonymus Græcus* quem pridem viſum Octaviano Ferrario, nactus à Philippo Lojaltæo, vulgavit *Menagius*, illuſtravitque in extremo animadverſionem ad Ariſtotelem Laertii. (6) *Heſychius illuſtris.* (7) *Suidas.*

Perierunt *Hermippus*, aliique Jonſio laudati ſcriptores de ſectis vitisque Philoſophorum.

E recentibus præter Nunneſium & Laertii interpretes laudandus *Andreas Schottus* in vita comparata Demoſthenis & Ariſtotelis, atq; ſecundum annos Olympiadum digeſta, Auguſtæ Vindelicor. 1603. 4. *Franciſcus Patricius* diſcuſſionum Peripateticarum libro primo, quem virum omnium Ariſtotelis hoſtiū optime de Ariſtotelicæ Philoſophiæ hiſtoria meritum eſſe affirmat Conringius Epiſt. ad Rachelium. Hieronymus *Gemuſæus* de vita Ariſtotelis, & ejus operum cenſura, *Gvarinus Veronenſis* & *Leonardus Aretinus* de vita Ariſtotelis, cui denique accedit *Joh. Jacobus Beurerus*

* Vide Bælii Lex. in *Ariſtote*. nota K.

** Ammonio Saccæ hanc vitam tribuit Jonſius de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. pag. 282. perperam.

*** Ex Ammonio magnam partem translatus eſt & latinæ editioni Operum Ariſtotelis Venet. 1496. fol. præfixus. Neque enim Nunneſius eum primus in lucem protulit, neque *Damaſcius* eſt auctor, ut idem vir eruditiſſimus ſuſpicabatur. Nunneſii inſtitutio Philoſophiæ Peripateticæ & Oratio de cauſis obſcuritatis Ariſtotelis ejusque remediis cum vita illa Ariſtotelis duplici recuſa eſt Lugd. Bat. 1621. 8. Holſtenio curante; tum Helmſtadii 1667. 4.

verus Baſil. 1587. 8. Cumprimis vero dolendum, non vidiſſe lucem *Johannis Jonſii* diſſertationes reliquas de Hiſtoria Peripatetica, quarum prima tantum edita eſt Hamb. 1652. 4. in qua plures Ariſtoteles recenſentur, & Peripatetica Philoſophia nomen accepiſſe docetur à Peripato in quo Ariſtoteles docuit. In reliquis voluit Ariſtotelis vitam, mortem, vitia, virtutes, diligentiam &c. tum Anteceſſores ejus, eorumque ſententias ex ipſo, ſucceſſores item & adverſarios, denique libros ejus cum in genere tum in ſpecie genuinos, ſpurios, deperditos & mutilos perſequi. Orationes duæ *Hermanni Conringii* de Ariſtotele & ejus Philoſophia editæ ſunt Helmſtadii 1633. 4. & laudantur ab Hugone Grotio Epiſt. 358.

DE PHILOSOPHIÆ ARISTOTELICÆ CUM PLATONICA *conſenſu vel diſſenſu* conſulendi ſcriptores quos retuli ſupra cap. 1. §. ult. Rationem cur Plato *Divinus*, Ariſtoteles dictus fuerit *Dæmonius*, quod ſcilicet res naturales orbi lunæ ſubjectas, in quibus Dæmonum genus verſari exiſtimabant, diligentiſſime tractaſſet, exponit Beſſario lib. 1. contra calumniatorem Platonis c. 3. EFFIGIES *Ariſtotelis* varias ex antiquis monumentis ære deſcriptas exhibet Jacobus Gronovius Tom. 2. theſauri Antiqv. Græc. tabula XC. Lambecius de Bibl. Vindob. T. VII. p. 77. & Grævius ad Heſiodum p. 90. edit. primæ. *Platonis* imagines vide ſi placet apud eundem Gronovium tabula LXXXIII. De Michaele Hoſpitalio, qui viſus eſt forma oris Ariſtotelem ex aſſe referre, differit Clariſſ. Bælius in Lexico nota. N.

DE FORTUNA SCRIPTORUM ARISTOTELICORUM quomodo in tenebris diu jacuerunt & in lucē deniq; fuerunt protracta, atq; emendata à *Tyrannione* Grammatico, nota ſunt quæ ſcribunt Strabo XIII. p. 609. & Plutarchus in Sylla p. 468. Athenæus p. 3. Ammonius in vita Ariſt. & Suidas in Τυραννίων, quæ loca illuſtravit idem præſtantiſſ. Bælius ubi de Tyrannione agit. *Andronici Rhodii* πίνακας qui Ariſtotelis ac Theophraſti ſcripta in πραγματείας digeſſit, memorat præter Plutarchum loco laudato, Porphyrius in vita Plotini. *Adraſtum* vero *Aphrodiſienſem* περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἀριστοτέλους Φιλοσοφίας laudat Simplicius in Categor. Occaſionem varia Ariſtoteli ſcripta ſupponendi narrat Ammonius in Categor. his verbis: Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον πάνυ ἐσπουδακέναι φασὶ περὶ τὰ Ἀριστοτελικὰ συγγράμματα ὡς καὶ περὶ τὰ λοιπά, καὶ χρήματα διδόναι τοῖς προσφέρουσιν αὐτῷ βίβλους τοῦ φιλοσόφου, ὅθεν τινὲς χρηματίσασθαι βουλόμενοι ἐπιγράφοντες συγγράμματα τῷ τοῦ φιλοσόφου ὀνόματι προσῆγον. Ἀμέλει, φασίν, ἐν τῇ μεγάλῃ Βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν πο-

τεσσαράκοντα βίβλυς, κατηγορειῶν ἢ δύο &c. Simplicius: ἐγράφη ἢ πολλὰ βιβλία κατ' ἐκεῖνον μάλιςα τ. χρόνον, ὅτι πολλοὶ τ̃ βασιλέων (Ægypti & Pergami) περὶ τὰς βιβλιοθήκας σπυδάζοντες πολλῦ χρυσίυ τὰ ἀπεξενωμένα τ̃ βιβλίων ὠνῦντο.

De diſtinctione ſcriptorum Ariſtotelis in EXOTERICA, quæ *populariter ſcripta* Cicero V. de fin. appellat, & ACROATICA, videndi è veteribus Plutarchus in Alex. p. 668. Gellius XX. 5. Galenus initio libri de facultatibus naturalibus, Themiſtius Orat. p. 319. edit. Harduini, &c. E recentioribus Octavianus Ferrarius in libris duobus de ſermonibus exotericis & diſciplina Encyclio, qui cura Goldaſti cum hujus Epiſtola de Cryptica veterum Philoſophorum diſciplina ad Rudolph. Goclenium recuſi ſunt Francof. 1606. 8. Salmaſius ad Simplicium in Epictet. pag. 228. ſeq. Melchior Zeidler in tractatu de gemino Veterum docendi modo exoterico & Acroamatico, Dialectico & Analytico. Regiomonte 1685. 4. Petrus Joh. Perpinianus Epiſtola ad Muretum, quæ inter Mureti Epiſtolas legitur lib. I. Epiſt. XL. Andreas Chriſtianus Eſchenbachius lib. de Poeſi Orphica p. 4. ſeq. Joh. Henr. Meibomius Commentario ad Hippocratis jusjurandum p. 95.

DE ARISTOTELIS RELIGIONE præclare ſentiunt Julius Cæſar Scaliger, qui Platoni etiam anteferre eum in divinis non dubitat Exerc. CCCLXV. Petrus Leſcaloperius in Ariſtotelis Theologia deſcripta ad calcem commentariorum in lib. 1. Ciceronis de Natura Deorum: Joh. Jonſius de Scriproribus Hiſt. Philoſophicæ p. 8. Fortunius Licetus in pietate Ariſtotelis erga Deum & homines & de Animarum rationalium immortalitate ſecundum opinionem Ariſtotelis, Patav. 1629. fol. Hieronymus Capredonus Soncinas Ord. Prædic. libris tribus de Theologia Ariſtotelis Venet. 1609. 4. Antonius Sirmondus, Auguſtinus Niphus & Caſp. Contarenus in libris de immortalitate animæ contra Pomponatium, Gerh. Joh. Voſſius de Idololatria lib. 1. c. 10. & lib. de Philoſophia p. 143. Chriſtianus Dreierus p. 43. Metaphyſ. qui totam Philoſophiam Peripateticam in Deum reduci in eoque ultimo acquieſcere affirmat. Quid quod Coloniæ à *Lamberto* * quodam de *Monte*, chartis decem in folio edita eſt *quæſtio Magiſtralis, oſtendens per auctoritates Scripturæ divinæ quid juxta ſaniorum doctorum ſententiam probabilius dici poſſit de Salvatione Ariſtotelis Stagiritæ*, A. 1487. Et notus eſt Johannis Zeiſoldi liber de Ariſtotelis in illis quæ ex

* Geſneri Bibl. p. 475. Voetii diſſ. ſelect. T: 2. p. 602. Bælii Lex. in Ariſtote nota R.

ex lumine Naturæ innoteſcunt, cum Scriptura ſacra conſenſu & ab ea apparente diſſenſu, Jenæ 1661. 4. De iis qui Judæorum ſacra amplexum fuiſſe Ariſtotelem fabulantur; dixi ſupra §. XXXV.

Alii viciſſim Atheis eum audacter adſcribunt, ut Valerianus Magnus libro de Atheiſmo Ariſtotelis, A. 1647. & Hallenſes T. VIII. Obſ. 10. Quin imo Samuel Parkerus diſſ. 1. de Deo p. 65. Ariſtotelem *Atheorum omnium Principem, atque ipſo Epicuro apertiorem religionis hoſtem* pronunciat. Animorum ab eo negatam fuiſſe imortalitatem, integris libris contenderunt Petrus Pomponatius, & Simon Portius. *Dei providentiam uſque ad lunæ regionem ait progredi, infra vero neque providentiæ ſcitis regi, nec angelorum ope conſultuque ſuſtentari, nec vero dæmonum proſpicientiam putat intervenire, proptereaque tollit omnem divinationem, negatque prænoſci futura,* obſervante Chalcidio p. 345. Confer Tho. Campanellam de gentiliſmo non retinendo, Gemiſtum & Patricium in ſcriptis quo Platonis ab Ariſtotele diſſenſum demonſtrare aggrediuntur.

Mihi quidem non videtur temere inter Atheos rejiciendus eſſe Ariſtoteles, etſi mundum æternum à Deo naturaliter emanaſſe ſenſit, & multos docuit graves atque maximos errores, quorum vim ſi omnẽ penetraſſet, vel conſecutiones univerſas fuiſſet amplexus, in ἀθεότητα forte potuiſſet incidere, vel ſaltim perinde omni ſe exſolvere religione, ut Epicurus fecit. Neque diſputo quali ipſe fuerit animo erga Deum, vel num omnem ejus conſcientiam amoremq; mente eliminaverit, in cujus operibus contemplandis per omnem fere vitam tam aſſidue fuit verſatus. Hoc ſaltim affirmo, ex ſcriptis Ariſtotelis, qualia hodie exſtant, hoc neutiquam conſtare, nec poſſe firmiter concludi Ariſtotelem fuiſſe Atheum, neq; adeo Hippocratem, ex ſcriptis Hippocratis, quod conatus nuper eſt demonſtrare vir acuti & acris ingenii. Nam quod non plura de Deo dixerit uterque, ferendum in Philoſophis, qui rationes proximas rerum naturalium exponere volebant, non ad cauſam primam, quam præponebant, tanquam ad aram ſemper confugere, ſive, ut Ariſtoteles Anaxagoram lib. 1. Metaphyſ. c. 4. eo nomine reprehendens loquitur, Tragicorum more Deum ex machina inducere ad explicandum argumentum. Ex eo autem, quod in idea Dei, vel modi quo ipſe in creando aut operando utitur, peccaverunt, non magis licet eos adſcribere Atheis, quam alios quoſcunque, qui eſſentiam Dei aut attributa ejus deſcribere, & rem homini incomprehenſibilem æquare conceptionibus humanis ſatagunt. Quam primum enim aliquis conabi-

Digitized by Google

tur exponere quid ſit Deus, quomodo produxerit ac conſervet omnia, qua ratione interſit mundo, illico alius, qui aliter ſentit, clamabit ab hoc tolli Deum. Neque vero Tertullianus erat Atheus, cui Deus erat corpus, neque omnes Athei, qui Dei præſcientiam vel infinitatem, quia capere non poſſunt, negant: neque Athei univerſi illi, quibus perſvaſum eſt à Deo homines ferri ad malum, nec denique Athei nos, qui Deum unum Patrem filium & Spiritum S. credimus, & hominem ὑποστατικῶς unitum Deo. Omitto dicere, quod infelix fortaſſis, religioni certe & humano generi parum utilis, nec honorificus labor eſt, principes ingeniorum & præſtantiſſimos totius Antiquitatis viros, invitos trahere in ſocietatem Atheorum, & univerſum Ethnicismum confundere cum Spinoſiſmo atque Atheiſmo, cum Apoſtolus quoque in Ethnicorum ſapientibus non tã deſideret cognitionem Dei, quam quod Deum, quem ex operibus cognoſcebant, non tanquam Deum honore ſunt ſuper omnia proſecuti. Rom. I. 21.

DE VARIA PHILOSOPHIÆ ARISTOTELICÆ FORTUNA librum ſingularem Pariſiis ad Henr. Ludovic. Monmorium 1653. 8. edidit *Joh. Launojus* Theologus Sorbonicus, recuſum Hagæ Comitum 1656. 4. cujus ſumma hæc eſt: Capite I. ex Rigordo S. Dionyſii Monacho in vita Philippi Auguſti refert A. 1209. Pariſiis in Concilio Senonenſi Ariſtotelis libros flammis addictos fuiſſe, quod Almarico errorum anſam præbuerint, & novis erroribus dare impoſterum queant. Capite II. profert teſtimonia duorum & viginti veterum Eccleſiæ Doctorum, * quibus ſubtilitas Ariſtotelica tanquam Evangelicæ ac piſcatoriæ ſimplicitati adverſa improbatur ac rejicitur. Juſtini, Clementis Alex. Irenæi, Tertulliani, Origenis, Lactantii, Euſebii, Hermiæ, Baſilii, Nazianzeni, Epiphanii, Theodori presb. Fauſtini presb. Gregorii Bætici Eliberitani Epiſcopi, Ambroſii, Chryſoſtomi, Hieronymi, Simpliciani Mediolanenſis Epiſcopi, Auguſtini, Cyrilli, Socratis, Theodoriti, Æneæ Gazæi, Nemeſii, Sidonii Apollinaris, Manſveti Epiſcopi Mediolanenſis, Bedæ, Rabani Mauri, Remigii Lugdunenſis, Leonis IX. Ernulfi, & Bernardi, quibus addit cœtum Epiſcoporum Ponti, Epiſtola ad Leonem

* Confer H. Ernſtium in Sopho Aſopho, & Ludov. Thomaſinum de Philoſophia lib. 1. c. 17. Rectius tamen fortaſſis feciſſent quandoque Sancti Patres, ſi, quod facere poterant reſpondiſſent ad argumenta, quam ut querentes de ſubtilitate, eamque Evangelicæ ſimplicitati etiam atque etiam opponentes, ſpeciem præbuiſſent detrectantium pugnam, aut Logicam diſciplinam omnino repudiantium.

nem Thracem, & ſextam Synodum. Capite III. Bernardum refert Abailardo dialecticâ Ariſtotelis exprobantem, & Ottonem Friſingenſem Trithemiumque eodem nomine illum arguentes, tum Galteri opus Abailardo & Lombardo oppoſitum. Narrat præterea à Roberto Corceone Pariſienſi Theologo derideri eos, qui Philoſophicas (hoc eſt Ariſtotelicas, nulla enim alia eo tempore Philoſophia vigebat) propoſitiones in doctrina de Sacramento Eychariſtiæ intrudunt.

Capite IV. profert conſtitutionem, qua idem Robertus à Papa Innocentio III. Academiam Pariſ. reformare juſſus A. C. 1215. Ariſtotelis Metaphyſicam & Phyſicam legere vetuit, *Dialectica* ejus recepta in locum Logicæ S. Auguſtini, quam antea Lutetiæ traditam obſervat c. V. Capite VI. Gregorius IV. in Concilio Provinciali A. C. 1231. Ariſtotelis libros *Phyſicos & Metaphyſicos* legi prohibet, *quousque examinati fuerint, & ab omni errorum ſuſpicione purgati.* Quo ipſo Concilii Senonenſis decretum emolliendo confirmaſſe videtur Launojo cap. VII. qui notat Simonem Tornacenſem ſub idem tempus ob nimiam in Ariſtotele operam navatam hæreſeos poſtulatum, alios itidem eodem nomine ab Odone reprehenſos. Sanctum quoque Ludovicum Odonis æqualem Magiſtrorum commentarios, quos eum non libenter legiſſe teſtatur Gaufridus Bellilocus (Beaulieu) ſanctorum Patrum libris poſtpoſuiſſe. Nihilominus Albertum M. & Thomam Aquinatem vetitos Ariſtotelis libros etiam illuſtraſſe commentariis, forte quod decretũ illud neſcirent, vel potius, quod interpretatione ſua malis per Ariſtotelem male intellectum illatis optarent occurrere, Pontificis ipſius, ut videtur, indultu. At capite VIII. affertur Simonis, ſedis Apoſtol. Legati, decretum, quo A. C. 1265. Ariſtotelis Phyſicorum & Metaphyſicorum lectionem, non ut Gregorius IX. fecerat, addita clauſula, ſed ſimpliciter interdicit.

Viciſſim capite IX. occurrit inſtrumentum duorum Cardinalium, Joannis & Ægidii, commiſſariorum ab Urbano V. ad Academiam Pariſienſem reformandam miſſorum A. C. 1366. quo præter Organum Ariſtotelis permittitur, imo injungitur lectio *librorum de anima, de generatione & corruptione, de cœlo & mundo, parvorum naturalium & Metaphyſicorum.* Capite X. A. C. 1387. à Facultate Theol. Pariſ. notatur Thomas Aquinas, quod in pluribus locis doctrinæ ſuæ ipſe errarit ideo, quod principia Philoſophiæ, ſive potius verba quædam Ariſtotelis, ad concluſiones Theologicas nimis applicavit. Uti Clemens VII. tum Petrus

de Alliaco, Joh. Gerſon & Nic. de Clemangis, Pariſienſibus Theologis Philoſophiam Ariſtotelis exprobrarunt, Vincentius etiam Ferrerius inter alia his verbis: *Prædicare verba damnatorum, damnatio eſt: Dicit enim Hieronymus, quod Plato & Ariſtoteles in inferno ſunt.* Nicolaus tamen V. A. C. 1447. laudatur à Beſſarione, quod *omnium Ariſtotelis ſcriptorum* lectionem non modo probavit, ſed & juſſerit de integro latinitate donari. Orta & inter eundem Beſſarionem ac Marcum Epheſium controverſia, quorum hic ex recentiorum Academiarum ſententia Ariſtotelem, ille ex veterum Eccleſiæ doctorum ſuffragio Platonem in Chriſtianis Scholiis præferendum eſſe contendebat. Capite XI. Guilelmus Cardinalis Totavillæus A. C. 1452. à Rege Carolo VII. ad Reformandam Academiam Pariſ. miſſus, præter libros à commiſſariis Urbani V. conceſſos etiam *Moralia* Ariſtotelis legenda ſtudioſis præcipit. Equidem antea quoque à Buridano & aliis lecta & illuſtrata fuerat Philoſophi Ethica, ſed primus, ut à Launojo cap. XII. obſervatum, auctoritatem publicam huic rei addidit Totavillæus. Tunc publicus Ethicæ lector Pariſiis fuit conſtitutus, quem ſingulis bienniis quælibet natio vice & ordine legebat. Subnectit hiſce Launojus querelas de Theologicis quæſtionibus per Ariſtotelica Sophiſmata infuſcatis, Hieronymi Hangeſti libro de Academiis contra D. Lutherum, Joh. Majoris, Jacobi Almaini, Jodoci Clichthovei (qui primus Theologorum Pariſ. contra Lutherum ſcripſit) Alberti Pighii, Melchioris Cani, Joh Maldonati, Joh. Trithemii, Franciſci Rothomagenſis Archi-Epiſcopi, & Franciſci Rogerii, Archidiaconi Tullenſis.

E contrario Facultas Pariſ. Lutherum A. 1521. inter alia notavit eo nomine, quod Ariſtotelis moralem Philoſophiam cum Chriſti doctrina convenire negaſſet.

Capite XIII. De *Petro Ramo* agitur, cui Ariſtotelem oppugnanti ſeſe oppoſuit Antonius Goveanus, qui plures ſtatim ex Academiæ Magiſtris in ſuas partes traxit, ita ut poſt multas altercationes ad arbitros demum deveniretur, quos Ramus optabat Joh. Quintinum in decretis doctorem, & Joh. Bellomontanum, Artis Medicæ Magiſtrum: Goveanus Petrum Daneſium & Franciſcum Vicomercatenſem, quibus Franciſcus I. Rex proprio motu Joh. Salignacum Theologiæ Profeſſorem adjunxit. Ramus vero ab judicio arbitrorum provocavit, donec Rege omnem provocationem ulteriorem prohibente, libros ſuos arbitrio cenſorum ſubmittere eſt coactus. A quo tempore ſubtrahentibus ſeſe

Quin-

Digitized by Google

Quintino & Bellomontano, Ramus * ſolus relictus, ejusque libri damnati ſunt, hinc Regis edictum, per quod Ariſtotelis ſcripta non dialectica tantum, de quibus præcipue cum Ramo lis erat, ſed univerſa aſſeruntur & commendantur. Ait igitur Launojus cap. XIV. primum feciſſe Franciſcum Regem, quod nulli ante eum Reges vel Imperatores fecerunt, nam Philippum quoque Auguſtum igni tradita Ariſtotelis ſcripta vidiſſe, ac tacuiſſe. Capite XV. in nova reformatione Academiæ Pariſ. A. 1601. Ariſtotelis libri Logici, Ethici, Phyſici ac Metaphyſici doceri præcipiuntur. Cap. XVI. Faculta Theologica Pariſ. A. 1624. theſes Anti Ariſtotelicas à Joh. Bitaudo, Antonio de Villon & Stephano de Claves vulgatas notavit cenſura, Bitaudus vero cum reliquis duobus intra viginti quatuor horas Lutetia exire jubetur SCto, nec cuiquam, pœna corporis propoſita, permiſſum theſes illas vendere vel in publicum protrahere, aut contra veteres & probatos auctores ulla dogmata tenere.

Capite XVII. leguntur loca veterum ſcriptorum Eccleſiaſticorum qui favent Ariſtoteli, ut Hieronymi & Lanfranci Cantuarienſis. Et quod Anatolium Laodicenſem Epiſcopum, Alexandriæ Philoſophiam Ariſtotelis tradidiſſe ſcribit Euſebius VII. 26. Hiſt. Beda ſententias ex Arriſtotele excerptas in unum corpus compegit. Petro Cellenſi mos diſputandi Ariſtotelicus exprobratur à Nicolao S. Albani Monacho. Ariſtotelē laudavit & Rhodienſis Epiſcopus ſeſſione quarta Concilii Florentini, & Pius II. Papa in bulla retractationum ſuarum. Johannes Sariſberienſis Ariſtotelis libros deſcriptos mitti ſibi flagitat à Richardo Archidia-

* Quanti denique conſtiterit bono Ramo Ariſtotelem oppugnaſſe, narrat Thuanus lib. 52. Hiſt. ad A. 1572. ubi de nuptiis Pariſinis: *Petrus Ramus in Verumanduis natus, cum diu bonas literas, Philoſophiam & poſtremo Mathematicas ſcientias in Prelæa Schola, cui præerat, & poſtea in Regio auditorio docuiſſet, poſtremo erroneam in Philoſophicis doctrinam invexit, Ariſtotelem voce & ſcriptis importune oppugnans, qua de re cum Jacobo Carpentario Claromontano magna controverſia ei fuere, & antea majores cum Antonio Goveano & Joachimo Perionio. Tamen ex eo commendatione dignus fuit, quod ingenio, diligentia, aſſiduitate, & opibus etiam ſuis, quantum in ipſo fuit, rem literariam juvit ac promovit, inſtituta Mathematices profeſſione, cui annuum vectigal D. librarum è facultatibus ſuis attribuit. Is à Carpentario æmulo & ſeditionem adjuvante immiſſis ſicariis è cella in qua latebat extractus, & poſt depenſam pecuniam inflictis aliquot vulneribus per feneſtras in aream præcipitatus eſt, effuſis viſceribus, quæ pueri furentes magiſtellorum pari rabie incitatorum impulſu per vias ſparſerunt, & cadaver ipſum ſentetiis in profeſſoris opprobrium diverberantes contumelioſe & crudeliter raptaverunt.*

Digitized by Google

diacono Conſtantienſi Epiſt. 202. & E recentioribus Melchior Canus X.5. Locor. Theolog. Thomæ Aquinatis ſententiã præfert Auguſtinianæ, quorum illa Ariſtotelis, hæc Platonis Philoſophiam retinendam exiſtimavit, ita tamen ut ne per divum Thomam, quod Audomarus quoque Talæus jure reprehendit, ex Ariſtotele Deus fieret. Ariſtotelis doctrinam retineri etiam voluit Antonius Bernardus Mirandulanus Caſertæ Epiſcopus libro XXVI. everſionis ſingularis certaminis ſect. 6. Franciſcus vero Patricius (poſt Guil. Poſtellum qui in præfat. ad Juſtini Martyris everſionem Ariſtotelicorum dogmatum, dicatam Carolo Cardinali Lotharingo, bellum adverſus Ariſtotelem velut hereticorum & Atheorum parentem ſuſcepiſſe ſe Juſtini lorica tectum ait) acriter adverſus Ariſtotelicam Philoſophiam diſputavit tomo quarto diſcuſſionũ Peripateticaũ, A. 1581. & A. 1591. in nova de univerſis Philoſophia, ut Gregorio XIV. ſvaderet ablegandum eſſe Ariſtotelem, eum cum Platonis Philoſophia contendit, & in tribus & quadraginta capitibus hanc ei præferendam, Chriſtianæque Religioni propiorem eſſe contendit. Quæ publicus cenſor Jacobus de Lugo eatenus probavit, *ut minime negetur Ariſtotelis Philoſophiam eſſe ancillam Theologiæ.* Neque Patricius Gregorio ut Ariſtotelem Platone recepto proſcriberet perſvadere potuit, neque illud facere auſus eſt Clemens VIII. à Bellarmino monitus quod eo magis cavendus ſit Plato, quo facilius poſſit, dum ad placita Chriſtiana propius videtur accedere, erroribus ſubtilioribus præbere anſam & decipere incautos. Concludit Launojus, neque Platonis neque Ariſtotelis Philoſophia in religione eſſe opus, cui ſufficere debet divinorum ſcriptorum auctoritas, & quam ex Vincentio Lirinenſi & Theodorito addit, Eccleſiæ Catholicæ traditio.

Quanquam autem ab illo tempore etiam late imperium obtinuit Ariſtotelis Philoſophia, quæ Græcis primum, hinc Arabibus atq; inde Scholaſticis doctoribus per plurium jam pridem ſæculorum ſpatium, probata fuit: tamen avorum Patrumque noſtrorum memoria præclari quidam viri pulchre auſi ſunt imperium ejus excutere, quod contra ipſius voluntatem (neutiquam enim ſibi potius quam Naturæ rerum credi, aut nihil à poſteris addi inventis ſuis voluit Ariſtoteles) plane in Tyrannidem abierat. Præ cæteris *Petrus Gaſſendus* hoc egit in Exercitationibus paradoxis.* adverſus Ariſtotelicos, monens hos ex germana Philoſophia feciſſe Sophiſticam, & immerito Philoſophandi libertatem ſibi ipſis ademiſſe, apud ipſum vero Ariſtotelem innumera deficere, ſuperfluere, fal-

* Gratianopoli A. 1624. 8. Hagæ Comit. 1656, 8. & Tomo III. Opp.

fallere & contradicere. Inprimis vero *Renatus Carteſius* pomœria ſanioris Philoſophiæ quomodo pace Ariſtotelis feliciter proferenda eſſent laudatiſſimo exemplo demonſtravit, qui de Ariſtotele, * *cum ille homo,* inquit, *tam felix extiterit, ut quæcunque olim ſive cogitans ſive incogitans ſcriptitavit, hodie à pleriſque pro oraculis habeantur, nihil magis optarem, quam ut à veritate non recedendo, ejus veſtigia in omnibus ſequi poſſem.* Tantum optandum erat, ut multi ex Carteſii aſſeclis non pro libera & diligenti veritatis inquiſitione, quam magiſter ipſorum præivit, novam ſectariam & æq; ut Ariſtotelicorum ſervilem, nec minoribus adeo difficultatibus ** obnoxiam Philoſophiam cœpiſſent introducere.

COMMENTARIOS & INTERPRETES in Ariſtotelem Veteres Græcos recenſuit *Philippus Labbeus* in brevi conſpectu Ariſtotelis & Platonis Græcorum interpretum typis editorum. Pariſ. 1657. 4. Catalogi eorum qui in Ariſtotelem ſcripſerunt, ſed non ſatis diſtincti neque accurati leguntur in editionibus Græcolatinis Ariſtotelis, in Poſſevini Bibl. ſelecta, in Bibl. Philoſophica Bolduani & Lipenii: in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis &c.

Felicis Accoromboni Nobilis Eugubini Civis Romani Commentarius obſcuriorum locorum & ſententiarum in omnibus Ariſtotelis ſcriptis, & controverſiarum inter Platonicos, Galenum & Ariſtotelem examinatio lucem vidit Romæ. A. 1590. fol.

DE LOCIS IN ARISTOTELE MATHEMATICIS, *Joſephus Blancanus* Mathematum in Gymnaſio Parmenſi Profeſſor librum vulgavit Bononiæ 1615. 4. cum diſſ. de Mathematicarum rerum natura, & Chronologia illuſtrium Mathematicorum.

ISAGOGEN ad lectionem Ariſtotelis, cum ſingulorum ejus librorum ſcopo & partitione ſcripſit *Mich. Piccartus*, Norimb. 1605. 8. recuſam

* Carteſius Epiſt. de motu cordis ad Medicum Lovanienſem, quæ exſtat in Beverovicii quæſt. Epiſtol. p. 125.

** Svite du voyage du Monde de Mr. des Cartes p. 105. *Les Peripateticiens ont auſſi leurs difficultez à reſoudre, on n'en peut pas douter, mais fuſſent elles encore plus grandes de beaucoup qu'elles ne ſont, tandis que les Carteſiens n'auront rien de plus intelligible à nous dire, il faut s'en tenir là & raiſonner ſur ce point particulier, comme fue ſur toute la Philoſophie un grand Miniſtre d'Etat il y a vingt cinq ans. On luy conſeilloit de ne point faire apprendre à ſon fils aiſné l'ancienne Philoſophie, par ce que, luy diſoit on, il n'y a dans cette Philoſophie que des niaiſeries & des folies. On m'a dit auſſi, reſpondit-il, qu'il y a bien de fadaiſes & des chimeres dans la nouvelle: ainſi, continua-t-il, folie ancienne, folie nouvelle, je croy qu'ayant à choiſir, il faut preferer l'ancienne à la nouvelle.*

cuſam I. Conr. Durrio curante A. 1660. 8. cum Epiſtola H. Conringii, qua non dubitat hoc ſcriptum præferre libris ſi exſtarent Andronici Rhodii & Adraſti quos de ordine ſcriptorum Ariſtotelis condiderunt. Analyſin & Epitomen ſcriptorum Philoſophi compoſuere *Carpentarius*, *DuVallius* &c.

LEXICON Philoſophiæ Ariſtotelicæ, ut Platonicæ & Stoicæ, ſub titulo ſeminarii edidit *Joh. Baptiſta Bernardus*, cujus viri mentionem feci ſupra in extremo capitis primi. *Petrus* quoque *Petitus* Medicus Pariſienſis, Lexicon vocum Philoſophicarum Arriſtotelis concinnaverat, ſed illud lucem non vidit.

DE ARISTOTELIS DISCIPULIS ſcripſerat *Nicander* Alexandrinus, teſte Suida in Αἰσχρίων. *Maximi* ὑπόμνημα περὶ Ἀριστοτέλην quale fuerit non poſſum dicere. Memoratur à Suida.

ARISTOTELIS DETRACTORES è veteribus fuere *Cephiſodorus* Iſocratis diſcipulus, de quo dixi lib. II. cap. 26. in Iſocrate, *Timæus* hiſtoricus, cujus invectivam in Ariſtotelem improbat Polybius Excerpt. Peireſc. p. 46. *Eubulides*, Laert. II. 109. ejusque diſcipulus *Alexinus*, contra quorum criminationes videndus Ariſtocles apud Euſebium XV. 2. præparat. *Epicurus*, qui Ariſtotelem traduxit in Epiſtola περὶ ἐπιτηδευμάτων apud Athenæum VIII. p. 354. *Dicæarchum* quoque his annumerat Themiſtius in Sophiſta p. 285. Singulare præterea odium in Ariſtotelem fuit *Caracallæ* Imp. qui ſcripta ejus comburi juſſit, cum fidem haberet iis qui Alexandro M. venenum Ariſtotelis conſilio datum fuiſſe tradiderunt. Vide Xiphilinum p. 329. ſeq. Antiquioribus Philoſophis, quos ſubinde impugnat Ariſtoteles, injuriam feciſſe, & vetuſtiores illos rectius pleraque tradidiſſe contendit *Paganinus Gaudentius* in diſſertatione exoterica de Ariſtoteleo veterum contemptu, edita Piſis 1640. 4.

EX ENCOMIIS in Philoſophum collatis juvat unicum, cui lubens aſſentior, adſcribere Quintiliani X. 1. Inſtitut. Or. *Quid Ariſtotelem, quem dubito ſcientia rerum, an ſcriptorum copia, an eloquendi ſuavitate, an inventionum acumine, an varietate operum clariorem putem.* Cæterum nimias & humanum captum ſuperantes laudes, quibus eum oneravit præter alios Averroes, merito exſibilat Malebranchius lib. 2. de inquirenda veritate, cap. 7.

CAP.

CAPUT VII.

Scripta Ariſtotelis deperdita, digeſta ſecundum ordinem literarum.

ΠΕρὶ τἀγαθοῦ, γ'. Laert. V. 22. Simplicius in 1. de anima text. 26. ubi teſtatur Ariſtotelenm in hoc opere Pythagorica Platonicaque περὶ τῶν ὄντων decreta è Platonis ſermonibus memoriæ mandata tradiſſe. Idem reſpicit Philoponus in IV. Phyſic. comment. 28. ἀγράφους τοῦ Πλάτωνος συνουσίας perſcripſiſſe Ariſtotelem teſtatus. Meminit & Suidas in ἀγαθοῦ δαίμονος. Vide infra, quæ de libris περὶ φιλοσοφίας. Anonymus Menagii & MStus Laertii codex Regius Pariſienſis, περὶ τοῦ ἀγαθοῦ α'. male. Nec melius Sam. Petitus, qui IV. 10. Miſc. legit α', β'.

Αἴτια ποιητικά, ſive αἰτίαι ποιητικαί. Anonymus Menagii.

περὶ τοῦ αἱρετοῦ καὶ συμβεβηκότος α'. Laert. V. 23. & Anonymus Menagii.

περὶ Ἀλεξάνδρου libros VIII. memorat Anonymus Menagii. Librum quintum ſed non viſum ſibi allegat Euſtathius ad Dionyſii periegeſin v. 1140. Ἀριστοτέλης ὥς φασιν ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρου.

Ἀλέξανδρος ἢ ὑπὲρ ἀποίκων α'. Laert. V. 22. Anonymus Menagii ἀποικιῶν. Idem Anonymus memorat librum Ariſtoteli falſo inſcriptum, cui titulus Ἀλεξάνδρου ἐγκλησία.

πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος α'. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀναλυτικῶν libros quadraginta in Bibliotheca Alexandrina ſub Ariſtotelis nomine repertos eſſe teſtatur Amonius & Philoponus ad Categ.

Ἀνατομῶν, *libri octo*. Laert. V. 25. ſive *libri ſex*, ut Anonymus Menagii. Ex aliorum narrationibus pleraque ſcripſiſſe, contendit Hieronymus Mercurialis 2. 10. Var. Lect. eorum nempe quos per totius Aſiæ Græciæque regiones animalia alere & Ariſtoteli parere Alexander juſſerat, *quos percunctando*, inquit Plinius VIII. 16. Hiſt. præ-

Aa cla-

Digitized by Google

clara illa de animalibus volumina condidit. Anonymus Menagii inter ψευδεπίγραφα Ariſtotelis refert Ἀνατομὴν ἀνθρώπου, Menagius eandem eſſe putat ſuccinctam & elegantem tractationem περὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις μορίων quam *Petrus Laurembergius* Hamb. 1626. 4. cum verſione ſua edidit ſub titulo: Anonymi Philoſophi antiquiſſimi εἰσαγωγὴ ἀνατομική.

Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν α. Laert. V. 25. Anonymus Menagii, Apollonius hiſt. mirab. c. 39. Reſpicit ipſe Ariſtoteles (judice Menagio) III, 2. hiſt. animal.

Περὶ συμβιώσεως ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Anonymus Menagii.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς. idem.

Περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Idem Anonymus.

Ἀπολογία. Athenæus lib. XV. p. 697 addens cautelam: εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος. Titulus integer ſcripti: Ἀπολογία εὐσεβείας πρὸς Εὐρυμέδοντα & ab Anonymo Menagii inter Pſeudepigrapha refertur.

Ἀπορημάτων ποιητικῶν α. Anonymus Menag.

Ἀπορημάτων Ἡσιόδου α. id.

Ἀπορήματα Ἀρχιλόχου, Εὐριπίδου, Χοιρίλου ἐν βιβλίοις γ'. id.

Ἀπορήματα Ὁμηρικά Vide infra in Ὁμηρ.

Ἀπορημάτων θείων α. id.

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς, α', β', γ'. Laert. V. 23. aut Ἐνστάσεις ſive ἐνστάσεις, α ut Ambroſius Laertii interpres & Anonymus Menagii.

Περὶ ἀρχῆς α. Laert. V. 23. quo in loco Samuel Petitus IV. 9. Miſc. legebat περὶ ἀρχῶν α, β'. & exſtare hodie putabat ſub titulo libri I. & III. Metaphyſ. In Anonymo Menagii eſt περὶ ἀρχῶν ἢ φύσεως, α.

Περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας α, β', γ'. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἐκ τῶν Τιμαίου καὶ Ἀρχύτου α. ſive Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων, Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀστρονομικόν, α. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Ἄτακτα ιβ. Laert. V. 26. Male Caſaub. πρόστακτα. Male etiam Anonymus Menagii διατάκτων ιβ' pro ἀτάκτων. Alios ἀτάκτων h. e. Miſcellaneorum ſcriptores vide apud Wovveranum c. 13. Polymath. & Henr. Valeſium ad Harpocrat. in παιωνιεῖς.

Περὶ βασιλείας α. Laert. V. 22. Ammonius in vita. Anonymus Menagii, & Nunneſianus, cujus hæc ſunt verba: *Ut omnibus hominibus univerſaliter benefaceret, ſcripſit Alexandro librum* de regno, *docens ipſum qua-*

Digitized by Google

qualiter oportet regnare: & in tantum movit animum Alexandri ad faciendum, (leg. benefaciendum) *quod dicebat: quod non beneſeci aliquibus hodie, non regnavi.*

Περὶ τοῦ βελτίονος, α΄. Laert. V. 23. Anonymus Menagii.

Ὑπὲρ τοῦ μὴ γεννᾶν. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Γεωργικά. Anonymus Menagii refert inter ſcripta Ariſtoteli ſuppoſita. Inſtitut. Orator.

Γρύλλος. Vide infra περὶ Ῥητορικῆς. Laert. V. 25. Quintilianus II. 17.

Προβλήματα ἐκ τῶν Δημοκρίτου, α΄, β΄. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Πρὸς Δημόκριτον α΄. Laert. V. 27. Tractatus fuiſſe videtur, licet Laertio inter Epiſtolas male referatur.

Διαιρέσεις σοφιστικαὶ, δ΄. Laert. V. 22. Anonymus Menagii, ſed unum duntaxat librum numerans.

Διαιρέσεις, ιζ΄ id. 23.

Διαιρετικῶν α΄. id.

Διαιρετικὸν α΄. id. 24. Simplicius in Categ.

Διάλογοι. Dio Chryſoſt. Orat. 53. de Homero & Baſilius Epiſt. 167. qui docet eum mature à Dialogis ſcribendis deſtitiſſe, quod cum Platone paria facere non poſſet.

E *diatribis* Ariſtotelis locus affertur à Stobæo Serm. 43. p. 303.

Διαφοραί. Anonymus Menagii, niſi hoc vocabulum loco motum ſit, & referendum ad ἐγκώμια, aut exciderit aliquid ad quod referri debeat. Vide ſupra in ἀπορίαι.

Διδασκαλίαι. Vide ſupra lib. 2. c. 19. in notitia Tragicorum, ubi de Ariſtotele.

Περὶ δικαιοσύνης, δ΄. Laert. V. 22. Anonymus Menag. Demetrius de elocutione ſect. 28.

Περὶ δικαίων, β΄. Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Δικαιώματα, α΄, β΄. Laert. V. 26. Harpocrat. in δρυμός.

Δικαιώματα πόλεων vocat Euſtathius in Iliad. η. p. 559. & Anonymus Menagii. Nunneſianus *Juſtificationes græcarum civitatum, quibus*, inquit, *lites Græcorum determinabat. Scripta autem eſt ab eo poſterius hiſtoria Politiarum.* Male δικαιώματα πολέμων apud Ammonium Grammaticum in νῆες, licet illam lectionem tuentur viri magni Hugo Grotius præf. de jure B. & P. ac Valeſius ad Harpocration. p. 273.

Διονυσιακῶν ἀστικῶν καὶ Ληναίων προοιμίων ά. Anonymus Menagii. Cæterum ut docet ſcholiaſtes Thucydidis, hymni apud veteres procœmia appellabantur.

Νίκαι Διονυσιακαί. Vide infra in νίκαι.

Περὶ δόξης. Anonymus Menagii.

Τὰ ἐγκύκλια. Ariſt. l. 1. Nicomach. c. 5. Καὶ περὶ μὲν τοῦ καθ' ἡδονὴν βίου καὶ τοῦ πολιτικοῦ ἅλις. Ἱκανῶς γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις εἴρηται περὶ αὐτῶν. Puto falſos fuiſſe eos, qui teſte Euſtratio p. 10. exiſtimarunt ab Ariſtotele reſpici poema quoddam Heroicũ, in quo poſt certum numerum verſuum ſubinde ultima verba primis reſponderint, atq; ideo opus inſcriptum fuiſſe ἐγκύκλια. Φασὶ τὸν Ἀριστοτέλην ἔπη τινὰ ἐκθέσθαι ποιητικὰ κατὰ τινα ἀριθμὸν συμποσούμενα (leg. συμπνοούμενα) ἐν ἑτέρᾳ καὶ ἑτέρᾳ θέσει καὶ πράξει, ὧν ἑκάστη ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἤρχετο καὶ τὸ αὐτὸ κατέληγε, διὸ καὶ ἐγκύκλια ταῦτα ὠνόμασεν. Verius eſt, hoc opere comprehenſas fuiſſe promiſcuas & exotericas de variis rebus diſputationes, ad Encyclopædiam ſpectantibus. Hic enim ſenſus vocis ἐγκυκλίων, ut obſervarunt Wovveranus c. 24. polymathiæ & Salmaſius p. 240. ad Simplicium. Franciſcus Patricius T. 1. diſcuſſ. peripatet. lib. 6. Joſ. Scaliger ſive Ivo Villiomarus adverſus Rob. Titium III. 20. Ἐγκύκλια Ariſtotelis problemata allegantur à Gellio XX. 4. Ἐγκυκλίων duos libros memorat Anonymus Menagii & Laertius V. 26. Problematum ſaltim pars hodie exſtat, ut ſupra in editis Philoſophi ſcriptis notavi. num. XXV.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. Anonymus Menagii.

Τέχνη ἐγκωμιαστική. id.

Ἐγκώμιον λόγου. id.

Ἐγκώμιον πλούτου. id.

Περὶ εἰδῶν καὶ γενεῶν. Laert. V. 22. Anon. Menag. περὶ εἰδῶν.

Περὶ ἑκουσίου ά. Laert. V. 24. Anon. Menag. περὶ ἑκουσίων.

Ἐλεγεῖα in Eudemum Cyprium, quorum initium: Καλλιτέκνου μητρὸς θύγατερ. Laert. V. 27. Anonymus Menagii. Olympiodorus coṁentar. in Gorgiam Platonis , & ex eo Patricius diſcuſſ. Peripatet. p. 94. ſeq. Beſſarion contra calumniatorem Platonis lib. 1. c. 3. ubi verſus aliquot latine redditi, in Platonis laudem.

Περὶ ἐναντίων ά. Laert. V. 22. Anon. Menagii. ἐκλογὴ τῶν ἐναντίων dicitur Ariſtoteli IV. 2. Metaph. & Sam. Petito judice exſtat hodie ſub titulo libri X. Metaphyſ.

Ἐν-

Ἐνθυμήματα ῥητορικά. Ἐνθυμημάτων αἱρέσεις (al. minus bene διαιρέσεις) α΄. Laert. V. 24. Anonymus Menagii: Ἐνθυμημάτων ῥητορικῶν α΄. Ἐνθυμημάτων καὶ αἱρέσεων.

Ἐνστάσεις. α΄. Vide ſupra in ἀρετῆς.

Περὶ εὐβοίας. Schol. Appollonii lib. 1. ſed reſpicit partem operis πολιτειῶν quæ erat de Rep. Eubœorum.

Ἐξηγημένα κατὰ γένος. Laert. V. 26. Aliæ editt. ἐξηγημένα. Anonymus Menagii ἐξηπεσμένων κατὰ γένος, ιδ΄.

Ἔπη, quorum initium: Ἁγνὲ θεῶν πρέσβιστ᾽ ἑκατηβόλε. Laert. V. 27. Anonymus Menagii.

Περὶ ἐπιστημῶν α΄. Laert. V. 22. Anonymus Menag. Samuel Petitus IV. 9. Miſc. opinatur hos libros hodie exſtare ſub titulo libri II. & IV. Metaphyſ.

Ὑπὲρ ἐπιστήμης. α΄. id. 23.

Ἐπιστολαί. De Ariſtotelis Epiſtolis deperditis pariter & iis quæ exſtant jam dixi ſupra in Epiſtolographis lib. 2. c. 14. num. 17. & 38. Anonymus Menagii memorat Epiſtolas viginti. Laertius V. 27. Epiſtolas ad Philippum, Selymbriorum Epiſtolas, (hoc eſt ut intelligo, ſcriptas Selymbriorum nomine, quæ fuit urbs Propontidis:) Ad Ariſtonem, 1. Ad Hephæſtionem, 1. Ad Mentorem, 1. Ad Philoxenum 1. Ad Themiſtagoram 1. Ad Democritum 1. Ad Antipatrum IX. Ad Alexandrum IV.

Ὑπομνήματα ἐπιχειρητικοῦ ſive ἐπιχειρηματικοῦ (λόγου) vel ut alii ἐπιχειρηματικά. γ΄. Laert. V. 23. Simplicius in Categor. Anonymus Menag. ὑπομνημάτων ἐπιχειρητικῶν, γ΄.

Ἐπιχειρημάτων. β΄. Laert. V. 24. Anonymus Menagii.

Περὶ ἑρμιόνης ἱεροῦ. Schol. Theocriti Idyll. 15.

Περὶ ἐριστικῶν. α΄, β΄. Laert. V. 22. & 29. Heſych. illuſtris, licet H. Steph. teſtatur eo in loco codices nonnullos legere ἐρωτικῶν. Anonymus vero Menagii hoſce libros eosdem facit cum ſophiſticis elenchis qui exſtant. Ἐλέγχων σοφιστικῶν ἢ περὶ ἐριστικῶν νικῶν.

Λύσεις ἐριστικαί. δ΄. Laert. V. 22. Anonymus Menag.

Προτάσεις ἐριστικαί. infra in περὶ.

Ἐρωτικός. α΄. Laert. V. 22. Sed Athenæo XV. p. 674. laudatur ſecundus liber ἐρωτικῶν, & Anonymus Menagii memorat ἐρωτικῶν libros ſex. Forte ex hoc opere ſunt quæ profert Athenæus XIII. p. 564.

Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως α΄, β΄. Laert. V. 23. Ex Sam. Petiti ſententia

 hic

Digitized by Google

hic eſt liber octavus Topicorum ex iis qui extant. Cæterum τὰ περὶ ἐρωτήσεως à Topicis diſtingvuntur apud Laert. V. 29.

Εὔδημος ἢ περὶ ψυχῆς. In Eudemum Cyprium, familiarem ſuum defunctum dialogus. Plutarch. in Dione & Conſolat. ad Apollon. Proclus 5. in Timæum & in Phædonem ac Gorgiam. Vide Patricii diſcuſſiones Peripateticas lib. VII. p. 93. Reſpicit Cicero 1. de divinat. Laert. V. 22. Inter alia in hoc dialogo confutaverat eos qui animum tantum habuerunt pro harmonia, teſte Simplicio in 1. de anima text. 54. qui illius iterum meminit lib. 3. text. 1.

Περὶ εὐγενείας α'. Laert. V. 22. Anonymus Menagii. Athenæus ſub init. libri 13. ubi Codices quidam male περὶ συγγενείας. An genuinum Ariſtotelis, dubitat Plutarchus in Ariſtide extremo. Sane inter Theophraſti ſcripta fuit etiam liber hujus argumenti. Sed in fragmento libri quod etiamnum inter opera Ariſtotelis exſtat è Stobæi Serm. 84. verba illa ad quæ Plutarchus reſpicit occurrere, annotatum eſt à Seldeno in præf. ad præclarum opus quod de titulis honorum edidit. Aliud fragmentum apud eundem Stobæum Serm. 86.

Περὶ εὑρημάτων. Clemens Alex. 1. Strom. p. 308.

Περὶ εὐχῆς α'. Laert. V. 22. Simplicius in 2 de cœlo, Anonymus Nunneſii & Menagii. Reſpicit Varro Eumedinibus apud Nonium in *miras*. Vide Scaligerum ſive Ivonem Villiomarum adverſus Rob. Titium IV. 13.

Περὶ τῶν ζώων ἠθῶν καὶ βίων. Athenæus VII. p. 282. & 307. Eadem leguntur tamen in editis de animalium Hiſtoria libris.

Ζωϊκά. Apollonius c. 27. hiſt. commentitiæ, ubi hoc opus ab altera πραγματείᾳ περὶ ζώων diſtinguit. Vide infra περὶ ἰχθύων & eundem Apollonium. c. 28.

Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων α' Laert. V. 25. Anonymus Menag.

Περὶ τῶν συνθέτων ζώων. Laert. V. 25. Anon. Menag.

Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου liber diverſus ab edito. Apollonius hiſt. mirab. cap. 26.

Περὶ ἡδονῆς α'. Laert. V. 22. & 24. Vel Ariſtoteles bis tractavit idem argumentum, vel quod hoc loco probabilius mihi videtur, eundem librum bis numeravit Laertius. Memorat & Anonymus Menagii.

Τέχνης τῆς θεοδέκτου συναγωγή. infra in τέχνη.

Θεο-

Digitized by Google

Θεολογούμενα. Macrob. 1. Saturnal. c. 18. niſi diverſus à noſtro Ariſtoteles intelligitur: nam velut à celebri illo Stagirita eum diſtincturus, *Ariſtoteles*, inquit, *qui Theologumena ſcripſit, Apollinem & liberum Patrem unum eundemque Deum eſſe, cum multis argumentis aſſerat* &c. De noſtro quidem Ammonius in vita: Τῇ δὲ Θεολογίᾳ εἰ καὶ μηδὲν προσέθηκεν, ἀλλ᾽ οὖν οὐδὲν αὐτῆς ἐλλιπὲς ἐπραγματεύσατο. οὐ γὰρ τὰ ἐγκόσμια μόνα ᾔδει, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπερκόσμια. Julianus Epiſt. ad Themiſtium p. 265. Ariſtotelis dictum refert ὅτι μὴ μεῖον αὐτῷ προσήκει φρονεῖν ἐπὶ τῇ Θεολογικῇ συγγραφῇ τοῦ καθελόντος τὴν Περσῶν δύναμιν, *non minus ingentes ſe animos ob Theologicum quod elucubrarat opus gerere poſſe, quam Alexandrum qui Perſarum opes everterat.*

Θέσεις ἐπιχειρηματικαὶ ſive ἐπιχειρητικαὶ κέ. Θέσεις ἐρωτικαὶ δ΄. Θέσεις φιλικαὶ β΄. Θέσεις περὶ ψυχῆς α΄. Laert. V. 24. & Anonymus Menagii, qui addit θέσεις πολιτικὰς libris 2. Memorat Theon quoque in progymnaſm. Θέσεις, Ariſtotelis pariter & Theophraſti, de quo infra.

περὶ θηρίων *de beſtiis Venenatis*. Eratoſthenes c. 41. Cataſteriſm.

Ἰατρικὰ Laert. V. 26. licet in antiquioribus editt. legitur τακτικά. Anonymus Menagii: περὶ ἰατρικῆς β΄. & poſtea περὶ ἰατρικῆς ζ΄. Medicinæ operam dediſſe Ariſtotelem teſtatur præter Anonymum Nunneſii & Ælianum IX. 22. Var. Plutarchus in Alex. qui hoc nomine gratum Regi fuiſſe affirmat. Etiam φαρμακοπώλης aliquando fuit Ariſtoteles, ſi vera ſunt quæ narrat Ælianus V. 9. Var. Vide & infra in συναγωγή.

περὶ ἰδίων α΄ Laert. V. 22. an ἰδεῶν? de quibus duos libros ſcripſiſſe teſtatur Syrianus in extremo commentarii ad XIII. Metaphyſ.

περὶ τῆς ἰδέας α΄. Laert. V. 23. Anonymus Menagii, Alex. Aphrodiſeus 4. in Metaphyſ. Scholiaſtes MS. ad Dionyſium Thracem: ἰστέον δὲ ὅτι οἱ ὅροι τῶν καθόλου καὶ ἀεὶ μενόντων εἰσὶν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν, ἃ πρὸς τὰς Πλάτωνος ἰδέας ἐστὶν αὐτῷ πεποιημένα.

περὶ ἰχθύων. Athen. lib. VII. p. 302. niſi pars potius operis de animalibus reſpicitur.

περὶ ἰχθύων ἢ ζωικόν. Athenæus VII. p. 286. 310. ubi refert quædam in Hiſtoria animalium haud obvia. Confer ſupra in ζωικά.

περὶ καλοῦ α΄. Laert. V. 24. Anonymus Menagii περὶ κάλλους.

Κατηγοριῶν liber alter diverſus ab eo qui exſtat, Memoratur ab Adraſto apud Simplic. & Ammonio ad Categorias, ſed pro ſpurio habitus. Vide Patricii diſcuſſ. Peripatet. T. 1. p. 20.

Κυ-

Κηεία. Eutocius ad Archimedem de Circuli dimenſione ait plures hoc problema ſolvere conatos eſſe, uti non fugiat eos, qui Eudemi Hiſtoriam Geometricam legerunt, καὶ τῆ Ἀριστοτελικῶν μεταοχόντας κηείων. Idem Eutocius ſub extremum libri laudat Porum Nicæum Philonis Gadarenſis diſcipulum ἐν κηείοις. Commandinus utrobique legit Κυρίων & Κυείοις male.

Περὶ κινήσεως α, β΄. Laert. V. 23. Philoponus VII. 3. contra Proclum & Anonymus Menagii, qui unum duntaxat librum memorat. Sunt qui putant hos eſſe libros poſtremos φυσικῆς ἀκροάσεως, in quibus de motu agitur.

Κορίνθιος. Vide infra in Νήρινθος.

Περὶ Κυάμων. Laert. VIII. 34.

Κτίσεις ſive Origenes urbium. Plutarch. quod non ſuaviter vivitur ſecundum Epicurum p. 1093.

Κύκλος à quo diverſum opus περὶ ποιητ̃, γ΄. licet Anonymus Menagii legit Κύκλος ἢ ποιητῶν, γ΄.

Κωμικοί. Erotianus in Ἡρακλείης νόσου. Videtur fuiſſe pars διδασκαλιῶν qua de Comicis egit. Confer Jonſium p. 55. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. cui tamen non aſſentior, opus hoc juniori cuidam Ariſtoteli Grammatico tribuendum eſſe conjicienti.

Κυρήνη. Menagius ad Laertium p. 204. notat Ariſtotelem ἐν κυρήνῃ citari à Polluce IX. 6. Forte reſpexit deſcriptam ab Ariſtotele in opere πολιτειῶν Remp. Cyrenaicorum. Poſſunt etiam verba Pollucis ita intelligi, ut teſte Ariſtotele affirmet tetraſtaterem aureum in uſu fuiſſe Cyrenis.

Περὶ λέξεως καθαρᾶς α. Anonymus Menagii.

Περὶ λέξεως, β΄, Laert. V. 24. Forte iidem, qui Simplicio ad Categorias: τὰ περὶ λέξιν, ut Clariſſimus Menagius annotavit.

Περὶ τῆς λίθου *de Magnete* Laert V. 26. Galenus vel quiſquis auctor libri de incantatione laudat Ariſtotelem in libro de lapidibus. Sic & Anonymus Menagii. Et Philippus Labbeus p. 255. Bibl. MSS. teſtatur librum Ariſtotelis de gemmis Arabice exſtare MS.

Ἐγκώμιον λόγου. Anonymus Menagii inter Pſeudepigrapha refert.

Μαγικὸς ſive Μαγικόν. Anonymus Menagii inter Pſeudepigrapha Philoſophi referens, tum Laert. procem. ſect. 1. & 8. Plinius XXX. 1. Suid. in Ἀντισθένης, ubi teſtatur hunc librum ab aliis Antiſtheni, ab aliis tributum Rhodoni.

Μαθη-

Μαθηματικόν. Laert. V. 24. Περὶ τῶν ἐν τοῖς μαθήμασιν οὐσίας. Anonymus Menagii.

Περὶ μακροβιότητος. Idem Anonymus.

Περὶ Μεγέθους. Laert. V. 24. & Anonymus Menagii. Unde non probo Meurſii conjecturam qui apud Laertium μέθης pro μεγέθους ſcribere jubet. p. 123. ad Heſych. illuſtrem, & ipſe rectius de hac conjectura ſua ambigit p. 128. ad Apollon.

Περὶ Μέθης. Apollonius Hiſt. mirab. c. 25. Athenæus. Macrobius VII. 6. Plutarch. III. 3. Sympoſ.

Μεθοδικόν. Laert. V. 24. Περὶ μεθόδου Anonymus Menagii, qui inter Pſeudepigrapha refert.

Μεθοδικά η΄. Laert. V. 23. & 29. Heſychius illuſtr. Ariſtoteles ipſe in Rhetor. & ex eo Dionyſius Halic. Epiſt. ad Ammæum p. 121. 122.

Πρὸς τὰ Μελίσσου, α΄. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Μενέξενος, α΄. Laert. V. 22. Anonymus Menagii.

Περὶ μετάλλων, μονόβιβλος. Olympiodor. in Meteor. 1. p. 5.

Περὶ μίξεως ſcriptum ſuum memorat Ariſtoteles c. 3. lib. de ſenſu, niſi reſpicit locum lib. 1. de generat. & corrupt. c. 10. ubi de hoc argumento egit, ut Menagio notatum p. 195. ad Laertium.

Μνημονικόν, α΄. Laert. V. 26. Anonymus Menagii. Gellius IX. 8. περὶ τῆς μνήμης. Fragmentum apud Stobæum Serm. 25.

Περὶ μονάδος. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Περὶ Μουσικῆς. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii. Plutarchus lib. de Muſica p. 1139. ex Ariſtotele locum bene longum affert, quem ex ejus libro de Muſica petitum eſſe non dubitat Patricius diſcuſſ. peripatet. p. 76. Ariſtotelis problemata quæ ad Muſicam ſpectant & Averrois in Ariſtotelem de Muſica MS. in codice Regis Galliæ 2270. teſte Labbeo p. 116. Bibl. novæ MSS.

Περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως. Anonymus Menagii. Alexander in lib. Meteorolog. Videri poſſit hoc ſcriptum ætatem tuliſſe. Nam latine in veteribus editionibus Ariſtotelis exſtat libellus de Nilo, ut dixi capite ſuperiore §. 37.

Νήρινθος α΄. Anonymus Menagii & Laert. V. 22. ubi Meurſius legendum putat Κορίνθιος. Sane Themiſtius Orat. IV. p. 121. (ſive Orat. XXIII. p. 295. edit. Harduini) narrat Ariſtotelem in Dialogo cui titulus Κορίνθιος celebraſſe Corinthium quendam agricolam qui lecto Platonis Gorgia agrum colere deſiit, & Platoni in diſciplinam ſe dedit.

Digitized by Google

Περὶ νήσων De inſulis ſingulari libro egiſſe Ariſtotelem incerta valde conjectura colligitur è loco Plinii IV. 12. ubi Ariſtotele auctore refert, Delon ita dictam, quod repente apparuerit enata.

Νῖκαι Διονυσιακαί ſive liber de iis qui in Dionyſiis viciſſent. Laert. V. 26. Certabant enim Tragici tetralogiis ſive quaternione Tragœdiarum in Dionyſiis, Lenæis, Panathenæis & Chytris· Vide Libanii argumentum in Orat. Demoſthenis adverſus Midiam, & quæ viri docti ad eundem Laertium III. 56. Idem argumentum noſtra ætate illuſtrandum ſibi ſumſit Illuſtris Vir Ezechiel Spanhemius, cujus præclarum opus de Dionyſiorum feſto & Διονυσιονίκαις jam pridem exſpectamus. Nam Meurſii quidem de iisdem Dionyſiis liber ſingularis, cujus ſpem facit in Græcia feriata, una cum ipſo auctore intercidit.

Νόμιμα Ῥωμαίων. Anonymus Menagii, qui illudere lectori videtur.

Νόμιμα βαρβαρικά ſive βαρβαρικῶν συναγωγή. Idem Anonymus, & Theophraſt. Cicero. Varro 6. de lingua lat. Apollonius hiſt. mirab. c. XI. Ariſtotelem ἐν Τυῤῥηνῶν νομίμοις laudat Athenæus lib. 12. Vide & infra πολιτεῖαι, tum Wovveranum c. 9. Polymathiæ. A. Schottum ad Zenobii V. proverb. 25. & Jonſium p. 49. 50. ubi de aliis νομίμων ſcriptoribus.

Νόμων, δ'. Laert. V. 26. Male apud Anonymum Menagii νομίμων δ'. Reſpicit forte Gellius II. 12.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς. Anonymus Menagii.

Νόμος συσσιτικός ſive νόμων συσσιτικῶν ά. Laert. V. 20. Anonymus Menagii & Proclus in præf. ad Remp. Platonis, ex emendatione Meurſii ubi alioqui legitur συζζιτικός. Sed Laertius & Anonymus potius ex Proclo emendandi. Sane Caſaubonus ad Athenæum pro συσσιτικὸς apud Laertium legit συνουσιαστικὸς, Jonſius p. 57. συμποτικὸς: & νόμους συμποτικοὺς Leges convivales ſcripſiſſe Ariſtotelem diſerte tradit Athenæus XV. 5. & V. pag. 186.* Adde quæ infra in συμπόσιον.

Πρὸς τὰ Ξενοκράτους. Laert. V. 25. Sed in codice MS. Florentino Laertii Ξενοφάνους. Ac ſane exſtat etiamnum libellus Ariſtotelis de dogmatibus Xenophanis, cui adde quod paulo ante Laertius memoraverat librum Anonymo Menagiano etiam notatum περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους φιλοσοφίας.

Ὀλυ-

* Definitio legis apud Athenæum ex Ariſtotele: νόμος ἐστὶν λόγος ὡρισμένος καθ' ὁμολογίαν κοινῆς τῆς πόλεως, μηνύων πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα.

Digitized by Google

Ὀλυμπιονῖκαι. Laert. V. 26. VIII. 51. Anonymus Menagii.

Ἀπορημάτων Ὁμηρικῶν, libri *ſex*, Laert. V. 26. ſive *ſeptem* ut Anonymus Menagii. Phrynichus in βασιλίσσαι. Anonymus Nunneſii: *Ariſtoteles autem juvenis adhuc exiſtens doctrinam eloquentiæ docebatur, ut declarant Homerica commenta ſcripta ab eo, & Iliadis dictamen quod dedit Alexandro.* Reſpicit & Plutarchus Ariſtotelem laudans lib. de audiendis Poetis p. 32. De ἐκδόσει Homeri Ariſtotelica quam ἐκ τοῦ νάρθηκος vocabant, dictum ſupra lib. 2. c. 2. §. 12. Τὰ Ὁμήρου προβλήματα memorat Ammonius in vita Ariſtotelis, & Anonymus Menagii libros decem προβλημάτων Ὁμηρικῶν. Qui præterea inter ſcripta Ariſtotelis refert εἰ δέ ποτε Ὅμηρος ἐποίησεν τὰς ἡλίου βοῦς, ſive diſſertationem de ſolis bobus ad Odyſſ. α. v 8. Etiam de Homero ſcripſiſſe teſtatur Plutarchus libro quod non ſvaviter vivi poſſit ſecundum Epicurum. p. 1095.

Ὀπτικόν. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii. Hunc Ariſtotelis librum à ſe lectum indicat Andreas Bellunenſis Avicennæ interpres teſte Nunneſio ad vitam Ariſtotelis. Verum apud Heſychium illuſtrem in Ἀριστοτέλης non ὀπτικὰ legendum ſed τοπικὰ, ut apud Laertium. V. 29.

Περὶ παθῶν ὀργῆς. α. Laert. V. 23. Anonymus Megnagii περὶ πάθους ὀργῆς.

Ὀρισμῶν βιβλία ιγ. Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Περὶ ὄψεως. α, β. Anonymus Menagii. Confer paulo ante Ὀπτικόν.

Πάθη, α. Laert. V. 24.

Περὶ παιδείας α. ἢ παιδευτικόν. Laert. V. 22. & IX. 53. Anonymus Menagii.

Παραβολαί, α. Laert. V. 26. Anonymus Menagii.

Παραδόξων liber ſecundus laudatur à Plutarcho in Parallelis, p. 312.

Παροιμίαι. α. Laert. V. 26. Hoc opus reprehendit *Cephiſodotus* (ſive ut rectius ſcribitur *Cephiſodorus* Iſocratis diſcipulus de quo ſupra lib. 2. cap. ult.) teſte Athenæo lib. 2. p. 66. ubi Dalechampii verſio emendanda. Vide Vigeri notas ad Euſebii præparat. Evangel. p. 75. Menagius ad Laertium p. 197. ex Andr. Schotti præf. ad proverbia Græcorum ait Ariſtotelis παροιμίας citari à Zenobio, qua in parte virum doctiſſimum memoria fefellit. Reſpiciunt eodem notante Menagio Didymus in Odyſſeæ X. v. 19. & Schol. Apollonii lib. 1. p. 10. ubi de Ancæo. His adde Syneſium qui in calvitiei encomio

Digitized by Google

comio p. 85. ex Ariſtotele proverbium definit παλαιᾶς φιλοσοφίας ἐγκατάλειμμα περισωθὲν διὰ συντομίαν καὶ δεξιότητα. Videtur idem Ariſtotelis opus reſpicere Apoſtolius VII. 44. ubi de ære Dodonæo & IX. 16. ubi de prov. εἰς κόρακας.

Περὶ τοῦ πάσχειν ἢ πεπονθέναι α΄. Laert. V. 22. & Ariſtoteles ipſe IV. 3. de generat. animal. quamvis Jonſius putat reſpici lib. 1. de generatione & corrupt. c. 6. non librum ſingularem.

In Platonis laudem Orationem præclaram conſcripſit Ariſtoteles, ut ex Olympiodori commentario in Gorgiam obſervat Beſſario lib. 1. c. 3. in calumniatorem Platonis.

Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, α΄, β΄, γ΄. Laertius V. 22. Sed duos tantum libros numerat Anonymus Menagii. Ariſtoteles ἐν Πλατωνικοῖς laudatur à Plutarcho in Colotem pag. 1118. Vide & Laert. III. 80. 109. *De Platonis Philoſophia*. Syrian. in XII. Metaphyſ. p. 93. b.

Περὶ πλούτου, α΄ Laert. V. 22. Anon. Menag. qui Ἐγκώμιον πλούτου, præterea memorat, atque inter pſeudepigrapha recenſet.

Περὶ ποιητῶν α΄, β΄, γ΄. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. III. 48. VIII. 57. Macrobius V. 15. Saturnal. & Athenæus XI. 15. Dialogum de *poetis* memorat Anonymus Nunneſii.

Ποιητικά. Laert. V. 6.

Πραγματεῖαι τέχνης ποιητικῆς. α΄, β΄. Laert. V. 24. Librum tertium περὶ ποιητικῆς. id. 2. 46. Plutarch. de Homero. *Libri de Arte Poetica* Boethius in 1. de interpretat. p. 290.

Τὰ ἐκ τῆς (Πλάτωνος) πολιτείας α΄, β΄. Laert. V. 22. Proclus præf. in Platonis Remp. καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης ἐπιτεμνόμενος τὴν πραγματείαν ταύτην οὕτως φησὶν ἐπιτέμνεσθαι τὴν πολιτείαν, καὶ ἐν τῷ συσσιτικῷ (Meurſius legit συστατικῷ) οὗτον αὐτὴν προσαγορεύει τὸν τρόπον. Vide ſupra in νόμος συστατικός.

Πολιτεῖαι πόλεων ρνη. Reſpublicæ urbium CLVIII. Laertius & Anonymus Menagii; (Reſpublicas CCL. numerat Anonymus Nunneſianus, ſed Ammonii ſive Philoponi codices CCLV.) ſeorſimque gubernationes democraticæ, Oligarchicæ, Ariſtocraticæ, & Tyrannicæ. Laert. V. 27. unde apud Anonymum Menagii pro πόλεων ἰδιωτικῶν legendum ἰδίως Τυραννικῶν, καὶ δημοκρατικῶν, καὶ ὀλιγαρχικῶν. Allegantur in Schol. ad Ariſtophanis Veſpas v. 157. 642. Opus præſtantiſſimum, in quo, ut ait Cicero 5. de finibus, *omnium fere*

fere civitatum non Græciæ ſolum ſed etiam Barbariæ mores inſtituta ac diſciplinas expoſuerat. In his fuere præter alias, quarum ipſa etiam nomina nos fugiunt deſcriptiones Reip.

Ἀδραμυττηνῶν. Steph. Byz. in Ἀδραμύττειον.

Ἀθηναίων. Schol. Comici ad Acharnenſes v. 233. ad Aves v. 1354. ad Plutum v. 278. Harpocrat. & Suidas in ϛρατεία. Zenobius prov. VI. 29. Heſych. εὐθύνας. Suid. in περίπολος.

Αἰγινητῶν. Athenæus VI. p. 272.

Αἰτωλῶν Strabo VII. 321.

Ἀκαρνάνων Strabo VII. 321.

Ἀκραγαντινῶν Pollux IV. 24. & IX. 6.

Ἀμβρακιωτῶν Steph. Byz. in Δεξαμεναί.

Ἀργείων Pollux X. 46.

Ἀρκάδων Harpocrat. in μύριοι.

Βοττιαίων Plutarch. Theſeo p. 6.

Γελῴων Schol. Pindari Pythionic. 1. p. 171.

Δηλίων Laert. VIII. 13. Athen. VII. p. 296

Εὐβοέων Videtur reſpicere Strabo Ariſtotelem laudans lib. X. p. 445. & 447.

Ἠλείων Harpocrat. in Ἑλλανοδίκαι.

Ἠπειρωτῶν Steph. Byz. in Ἀμύνται.

Θετταλῶν Athen. XI. p. 499. Harpocrat. in τετραρχία.

Ἰθακησίων Tzetz. in Lycophr. v. 799. Euſtath. ad Iliad. Θ. p. 700. In toto opere hæc fuit quadrageſima ſecunda, ut præter Scholiaſten Comici docet Suidas in σκυτάλη.

Ἱμεραίων Pollux IV. 24. & IX. 6.

[Κάρων Apollonius Hiſt. mirab. c. 11.]

Κερκυραίων Schol. Apollonii IV. 69.

Κιανῶν Schol. Apollonii I. 34.

Κολοφωνίων Athen. XIV. p. 618.

Κροτωνιατῶν Athen.

Κυθνίων Harpocrat. in Κύθνιοι.

Κυμαίων Schol. Sophoclis in argumento Oedipi Tyranni.

Κυπρίων Harpocrat. & Suidas in ἄνακτες.

Κυρηναίων Pollux IX. 6. Schol. Ariſtophanis ad Plutum v. 925.

Λακεδαιμονίων Harpocrat. in μόρων, Euſtath. ad Iliad. 1. pag. 741.

Schol. Ariſtophanis ad Acharn. v. 319. Zenobius II. 24. proverb. Schol. Pindari Iſthmionic. 7. p. 476.

Λευκαδίων Strabo VII. p. 322.

Λοκρῶν Clemens 1. Strom.

Μασσαλιωτῶν Athen. XIII. p. 576. Harpocrat. in Μασσαλία.

Μεγαρέων Suid. Strabo VII. p. 322.

Μεθωναίων Athen. VI. p. 235.

Μηλιέων Suid.

Ναξίων Athen. VIII. p. 348. Videtur reſpicere Plutarchus de virtute mulierum f. 254.

Ὀπουντίων Heſych. in ἄσπιτος. Harpocrat. in Ἄμφισσα. Strabo VII. p. 322.

Ὀρχομενίων Pollux X. 38. Appendix Vaticana proverb. IV. 3. Tzetzes ad Heſiod. p. 3. b ubi de auctore dubitat & ad alium Ariſtotelem qui peplum ſcripſit, referendam arbitratur.

Πελληνίων. Harpocrat. in μαστῆρες.

Σαμίων Zenobius VI. 12. proverb. Apoſtolius XVII. 25. Schol. Comici ad aves v. 472.

Σαμοθρᾴκης Schol. Apollonii.

Σικυωνίων Pollux IX. 6.

Συβαριτῶν. Athen. XII. p. 520.

Συρακουσίων Athen. X.

Ταραντίνων Pollux IX. 6.

Τεγεατῶν Shol. Ariſtoph. ad Nubes. Schol. Apollonii IV. 22.

Τενεδίων Steph. Byz. in Τένεδος Schol. Comici ad Nubes v. 397. Apoſtolius XVIII. 28. proverb.

Τροιζηνίων Athen. 1.

Τυρρηνῶν Athen. 1.

Φωκέων Clemens 1. Strom.

Fragmenta ex hoc opere collegit Iſ. Caſaubonus, quæ in recentioribus operum Ariſtotelis editionibus, & in editione Politicorum Heinſiana Jenæ etiam repetita leguntur. Licet vero in notis ad Laertium idem Caſaubonus teſtatur tantummodo guſtum quendam ſe evulgaſſe, plenam ſyllogen cum accuratiore de ſcriptis Philoſophi tractatione alii loco ſervaſſe : nunquam tamen locupletior

tior illa collectio adſpexit lucem. Vide & Voſſium de Hiſt. Græcis lib. IV, c. 9. & ſupra in *Δικαιώματα* & *νόμιμα*. In itinere cum Alexandrum comitaretur Ariſtoteteles in Aſiatica expeditione hoc conditum opus Ammonius tradit: Ἀμέλει καὶ συνώδευσεν αὐτῷ μέχρι καὶ ἔσω τ Βραχμάνων, ἐνθ' ἔγραψε τὰς διακοσίας πεντήκοντα πέντε πολιτείας. Simplicius prolegom. in Categor. laudat γνησίας Ariſtotelis πολιτείας, quaſi & ſpuriæ ſub Philoſophi nomine ambulaſſent, ut obſervat Nunneſius, & de Orchomeniorum Politia paulo ante notabam. Alii, cum doctiſſimo Jonſio negant Ariſtotelem in Aſiatica expeditione Alexandri comitem fuiſſe.

πολιτικῦ. ά, β', Laert. V. 22. Codices vulgati. Pro quo MS. Regis Galliæ πολιτικῶν ά. Anonymus Menagii πολιτικὸν, ά.

πολιτικά, ά, β'. Laert. V. 24. Idem forte cum ſuperiore.

περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων ἢ κτ πρόσθεσιν al. προθεσιν, ά. Laert. V. 23. & Menagii Anonymus, licet in quodam Laertii codice ſint notati libri έ, non ά. Samuel Petitus IV. 9. Miſc. putat hunc librum hodie exſtare & eſſe quintum Metaphyſicorum. Ariſtoteles quidem περὶ τ ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον egiſſe ſe πρότερον teſtatur lib. 6. Metaphyſ. extrem. lib. 7. c. 1. & lib. 10.

περὶ ποταμῶν liber quartus laudatur à Plutarcho in extremo libri de fluminibus.

προτάσεις ά. Laert. V. 24. & 29. Heſych. illuſtr. Anonymus Menagii.

προτάσεις ἐριστικαί, δ'. Laert. V. 23. & qui unum duntaxat librum memorat Anon. Menagianus.

προτάσεις περὶ ἀρετῆς. Supra in ἀρετῆς.

προτρεπτικός, ά. Anonymus Menagii. Laert. V. 22. *ad Themiſionem Cypriorum Regem.* Teles ap. Stobæum Serm. 93. Arſenius Monembaſiæ Archi-Epiſc. in Apophthegmatis, ubi de Zenone.

περὶ τῶν πυθαγορείων, ά. Laert. V. 25. Anon. Menag.

πρὸς τὰς Πυθαγορείας, ά. ibid. Confer ſupra in Ἀρχυτ.

Συλλογὴ τῶν τοῖς πυθαγορείοις ἀρεσκόντων libris pluribus, quorum ſecundum allegat Simplicius in 2. de cœlo. & 4. Phyſ. Laudatur & Jamblicho c. 6. de vita Pythag. Ariſtoteles ἐν τοῖς πυθαγορικῆς φιλοσοφίας, & Theoni Smyrnæo Arithmet. c. 5. ἐν τῷ πυθαγορικῷ. Ænigmata Pythagorica explicaſſe teſtis Hieronym. Apolog. in Rufinum. Pythagorica Apophtegmata Stobæus Serm. 41. Reſpicit Plutarchus apud Gellium IV. 11, Laertius VIII. 19. 36. Porphyrius vita

tio ſympoſiacar. quæſt. & Macrobius VII. 3. Saturnal. Vide ſupra in Νόμος Συσσιτικός. Etiam συμποσιακῶν προβλημάτων libros tres inter Ariſtotelis ſcripta memorat idem Menagii Anonymus.

Συναγωγῆς α', β'. Laert. V. 25. Non libri περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων intelliguntur, ut ſenſit Patricius, neq; opus de collectione ſyllogiſtica, quo ſenſu συναγωγὴ ſumitur ap. Laert. V. 29. & Heſych. illuſtr. ſed intelligitur συναγωγὴ ἰατρικὴ, ut Reineſius p. 34. Var. Lect. obſervat ex hoc loco Galeni 1. ad Hippocr. de nat. hum. πάρεστι τοῖς τῆς ἰατρικῆς συναγωγῆς ἀναγνῶναι βίβλους ἐπιγεγραμμένους μὲν Ἀριστοτέλει, ὁμολογουμένους δὲ ὑπὸ Μένωνος γεγράφθαι. Διὸ καὶ Μενώνεια (male Μηλώνεια apud Plutarch. VIII. 9. ſympoſ. p. 733.) προσαγορεύουσιν ἔνιοι ταῦτα τὰ βιβλία.

Τακτικὰ male annumerantur ſcriptis Ariſtotelis, neque ab Æliano Tacticos ſcriptores laudante omiſſa fuiſſent, ſiquidem exſtitiſſent. Vide ſupra Ἰατρικά.

Τελεταί. Schol. Apollonii lib. 4. p. 280.

Τεχνῶν συναγωγή, Laert. V. 24. Anonymus Menag.

Τέχνη ἐγκωμιαστική. Anonymus Menagii.

Τέχνης α'. idem.

Τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγὴ ἐν γ'. Idem. Ariſtoteles ipſe Rhetor. ad Alexandrum c. 1. περιτεύξαι δὲ δυσὶ τούτοις βιβλίοις, ὧν τὸ μέν ἐστιν ἐμὸν ἐν ταῖς ὑπ' ἐμοῦ τέχναις Θεοδέκτῃ γραφείσαις, τὸ δὲ ἕτερον Κόρακος. Idem III. 9. Rhetor. αἱ ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτείοις ἐξηρίθμηνται. Laertius V. 24. memorat librum non niſi unum τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγῆς, recte. Libros tres Ariſtotelis Rhetor. Theodecti à quibusdam tributos docet Quintilianus II. 15. & Theodecti ab Ariſtotele ut pro ſuis ederet donatos narrat Valerius Max. VIII. 14. 3. Laudatur præterea Theodectes Rhetor à Quintiliano pluribus locis. De Theodecte Phaſelite, qui Olymp. CXI. 2. jam obierat, vide Plutarchum Alexandro p. 674.

Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων. Vide ſupra Ἀρχυτ.

Τὰ περὶ τῶν τόπων. Laert. V. 24. & Anon. Menagii. Ex Sam. Petiti ſententia hic eſt liber. 1. Topicorum ex iis qui exſtant.

Ὅροι πρὸ τῶν τοπικῶν, ζ. Laert. V. 23. Idem Petitus legit πρώτων, & putat hoc opus contineri libris Topicorum quos habemus 2. 3. 4. 5.

Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους, β'. Laert. V. 24. Eodem Petito judice ſunt liber 6. & 7. Topicorum. Anonymo Menagii memoratur τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους καὶ πάθη liber unus. Porro non puto editam Antonii

Quærengi exercitationem, qua teſte Allatio p. 45. Apum urbanar. diſputavit quos habemus Ariſtotelis Topicorum libros non eos videri ex quibus Cicero ac Themiſtius ſuam locorum enumerationem deſumſerunt. Ariſtotelis τόπους memorat Plutarchus lib. 1. Sympoſ. quæſt. 2. p. 616.

Περὶ τραγῳδιῶν. α΄. Laert. V. 26. Anonymus Menag.

Περὶ τύχης. α΄, β΄, γ΄. Anonymus Menagii.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. Idem. Vide & ſupra in Διονυσιακῶν.

Ὑποθῆκαι. idem Anonymus.

Περὶ φιλίας, α΄. Laert. V. 22. licet H. Stephanus teſtatur in quibusdam cod. φιλοσοφίας eo loco legi pro φιλίας. Anonymus Menagianus tres Ariſtotelis libros περὶ φιλίας agnoſcit.

Tractatus *ad Philippum*, quibus Athenienſes Regi commendaſſe legitur Ariſtoteles apud Anonymum Nunueſii, nihil aliud fuerunt quam Epiſtolæ Laertio V. 27. memoratæ.

Περὶ φιλοσοφίας. α΄, β΄, γ΄, δ΄. Laert. V. 22. in MS. Regis Galliæ, & vita Ariſtotelis quam edidit Menagius: etſi in vulgatis Laertii codicibus tantum numerantur libri tres. Apud Suidam in σωκράτης Hieron. Wolfii verſio laudat librum ſextum Ariſtotelis de Philoſophia, ſed in Græco Ariſtocles eſt non Ariſtoteles, cujus tertium de Philoſophia librum allegat Cicero 1. de nat. Deorum. ſect. 33. primum Laertius procem. ſect. 8. Idem opus fuit ſupra ſub titulo περὶ τἀγαθοῦ. Suidas in ἀγαθοῦ δαίμονος. ὅτι περὶ τἀγαθοῦ βιβλίον συντάξας Ἀριστοτέλης τὰς ἀγράφους τοῦ Πλάτωνος δόξας ἐν ταυτῷ κατατάττει, καὶ μέμνηται τοῦ συντάγματος Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ψυχῆς ἐπονομάζων αὐτὸ περὶ φιλοσοφίας. Simplicius in 1. de anima, ubi Ariſtoteles ipſe ſe laudat ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας. Περὶ φιλοσοφίας νῦν λέγει τὰ περὶ τἀγαθοῦ αὐτῷ ἐκ τῆς Πλάτωνος ἀναγεγραμμένα συνουσίας, ἐν οἷς ἱστορεῖ τάς τε πυθαγορείους καὶ πλατωνικὰς περὶ τῶν ὄντων δόξας. Confer Muretum VII. 21. Var. Lect. Idem opus obſervante Patricio reſpicit Philoponus in 4. Phyſ. comment. 28. τὰς δ' ἀγράφους συνουσίας τοῦ πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης συνεγράψατο. Cæterum non minus fallitur meo judicio Sam. Petitus, qui IV. 9. Miſc. putat libros Ariſtotelis de Philoſophia hodie exſtare ſub titulo XII. XIII. & XIV. Metaphyſicorum; quam Petrus Marſus, qui librum περὶ φιλοσοφίας exiſtimavit eſſe univerſum opus Metaphyſicorum, ſecundum libros φυσικῆς ἀκροάσεως, tertium libros de cœlo. Commentar. in Ciceronem de natura Deorum.

Περὶ

Περὶ φύσεως, α'. Anonymus Menagii.

Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον libri XXXVIII. Laert. V. 26. & Anonymus Menagii, Confer quæ capite ſuperiore inter edita ſcripta poſt num. XV. ſed & quæ num. XXV.

Περὶ φυτῶν Ariſtotelis libri genuini interciderunt. Vide ibidem num. XIX.

Περὶ φωνῆς. Anonymus Menagii.

Χρεῖαι. Stob. Sed junioris eſſe Ariſtotelis notat. Franciſc. Patricius diſcuſſ. Peripateticar. p. 98. quod in illis mentio Zenonis Citiei.

Περὶ φωνῆς. Anonymus Menagii.

Περὶ χρόνου. Idem Anonymus.

Περὶ χρωμάτων, β'. Plutarch. Confer quæ capite ſuperiore num. XX.

Περὶ ψυχῆς, α'. Laert. V. 22. Anonymus Menagii. Vide ſupra in Εὔδημος, & adde hæc Petri Pomponatii lib. de incantationibus p. 207. *Albertus M. in fine libri de licitis libris & illicitis dicit Ariſtotelem ſcripſiſſe librum ad Alexandrum M. qui inſcribitur* de morte animæ, *in quo multa ponuntur adverſus Deos, Leges & Sacerdotes, & liber iſte fortaſſis per ſacerdotes gentilium & fortaſſis per noſtros Pontifices penitus exſtirpatus eſt. Platina enim in libro de vitis Pontificum ſcribit, per Pontifices multos libros fuiſſe exſtirpatos.* Verum ad hæc confirmanda antiquiore teſte opus erat quam Alberto, & firmiore argumento quam Pomponatii ſuſpicionibus.

Alia Ariſtotelis fragmenta non allegatis libris apud veteres occurrentia collegit Franciſcus Patricius Tomo 1. diſcuſſ. Peripateticarum libro VII. Tenendum vero eſt, ea quæ ſub Ariſtotelis nomine in antiquorum ſcriptis leguntur, aut Ariſtotelis ſcripta memorantur, non Ariſtotelis Stagiritæ eſſe omnia, cum fuerint etiam alii ſcriptores hoc nomine, juniores.

CAPUT VIII.

De Alexandro Magno, Rege Macedonum.

De ſcriptis Alexandri Magni. 1. Catalogus Scriptorum qui res geſtas Alexandri tradiderunt. 2. Varii Alexandri. 3.

 Non

I.

NOn exigua Ariſtotelis gloria eſt, ALEXANDRUM Macedonem inſtituiſſe: igitur, cum hic & ipſe aliqua, Rex licet, ſcripſerit, & plura ei velut auctori ab aliis tribuantur, longe plurimi autem res ab illo geſtas ſive vera narratione tradiderint, ſive monſtris implicaverint fabulisq;, & iſta & hos præſenti capite breviter referre, aliosq; iis Alexandri nomine claros, ſive Reges ſive ſcriptores ſubjungere conſtitui.

Natus eſt Alexander Pellæ Macedoniæ opido Olymp. CVI. 1. ante CHRISTUM CCCLVI. Hecatombæonis menſis, qui Auguſto vel Septembri reſpondet, die ſexta, eadem qua templum Dianæ Epheſi conflagravit. A prima ætate cupidiſſimus gloriæ, ſive inter pueros deberet concurrere, ſive feras venaretur, ſive ſub Ariſtotele tractaret literas, ſive largiretur amicis, ſive armis experiendum cum hoſte eſſet, hoc unum deſideravit, vincere omnes, vinci à nemine. Sed laudem quam magno haud dubie animo ac virtute, ſive ſimillima virtuti, ſi fortuna adſpiret, temeritate ſibi parabat, vana divinitatis etiam apud ſuos affectatione, iracundia, ac voluptatibus corrupit, *tam hoſtium pernicies* * *quam amicorum, qui ſummum bonum duceret, terrori eſſe cunctis mortalibus.* Rex paucum omnino tempus rebus præfuit, nam ab Olymp. CXI. 1. quo Pater ejus Philippus fuit obtruncatus, usque ad mortem Alexandri Olymp. CXIV. 1. ante CHRISTUM CCCXXIV. non plures ei effluxerunt anni quam duodecim, & octo menſes, laboribus, bellis, periculis, vulneribus conſumpti, dignum ſcilicet operæ pretium tot exciſarum civitatum, tot gentium vaſtatarum, tot millium interfectorum.

De *Epiſtolis* Alexandri ad Matrem, ad Antipatrum aliosque, quæ vel à veteribus & frequentiſſime à Plutarcho allegantur, vel ſub Alexandri nomine feruntur hodie, etiã de longiore illa ac ſuppoſititia quæ latine tantum exſtat ſub titulo *de ſitu & mirabilibus Indiæ* ad Ariſtotelem, perinde ut de Epiſtolis *Philippi*, Parentis, dixi ſupra lib. II. cap. X. §. 17.

Strabo lib. II. p. 69. ex Patrocle refert Alexandrum ipſum accurate omnia in expeditione ſua indagaſſe, curaſſeque ſibi locorum deſcriptiones à peritiſſimis hominibus (*Diogneto* puta & *Batone*) exhiberi. Hinc eſt, quod Alexandri Magni *hodæporicon* à Strabone laudatum viri docti memorant. Ἐπιστολὰς ejus ἐγγράπτυς Cratero à Rege traditas, & ὑπομνήματα τ̃ βασιλέως ſive commentarios poſt portem Alexandri repertos, in quibus de variis ſumptibus in memoriam Hephæſtionis faciendis perſcripſerat, meminit Diodorus Sic. XVIII. p. 588.

Ephe-

* Seneca lib. 1. de beneficiis c. 13.

Ephemerides Alexandri ſive *Diarium* citari à Plutarcho in ejus vita pag. 706. notavit in indice auctorum Plinio allegatorum Harduinus. At Ephemerides ſecutum ſe ait Plurarchus, tum hoc loco, tum p. 677. ὥς ἐςι λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφημερίδων. Sed & lib. 1. Sympoſ. qvæſt. 6. ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐφημερίδων. Verum ab Alexandro ipſo ſcriptas non addit: quin ab alio (Regis comitum aliquo) compoſitis uſum ſe innuit, dum extrema ejus, & mortem ipſam cum p. 706. retuliſſet ſubjungit: τούτων τὰ πλεῖςα κατὰ λέξιν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν οὕτω γέγραπται. Arrianus lib. VII. p. 195. αἱ βασίλειοι ἐφημερίδες ὧδε ἔχουσι. p. 166. οὕτως ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ταῖς βασιλείοις ἀναγέγραπται. Ab *Eumene Cardiano* (Æliano III. 23. Var.) & *Diodoto Erythræo* ſcriptas eſſe Alexandri Ephemerides teſtatur Athenæus X. p. 434. & Strattidem Olynthium Suidas refert compoſuiſſe libros quinq; περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἐφημερίδων. Confer H. Dodvvellum diſſ. IX. de Cyclis ſect. V. qui junioris ævi illas Ephemerides eſſe putat, in eo tamen certe fallitur, quod p. 372. negat illas vir doctiſſimus unquam mentione dignatum Arrianum.

Idem Plutarchus in Alexandri Vita pag. 677. refert, quod ubi fuiſſet otium, tempus inſumſerit Rex ἢ κυνηγῶν, ἢ συντάττων, ἢ δικάζων τι τῶν πολεμικῶν, ἢ ἀναγινώσκων. Verba ἢ συντάττων Cruſerius reddit: *vel commentando*, Amiotus: *il copmoſoit qvelqve choſe.* Sed Gvarinus Veronenſis: *aut componendis rebus impartiebat.* Et rectiſſime ni fallor συντάττων non minus quam δικάζων participium referri poteſt & debet ad id quod ſequitur τι τῶν πολεμικῶν, ut ſenſus ſit, quem Xylandri etiam verſio admittit, cum in rebus militaribus vel conſtituiſſe aliquid ac compoſuiſſe, vel jus dixiſſe.

Teſtamentum Alexandri, quo ſingulis Satrapis ſuis provincias quibus præerant regendas legaverit, memorat Ammianus Marcellinus XXIII. 6. *ut bella prætereamus Alexandri, & teſtamento nationem omnem in ſucceſſoris unius jura tranſlatam.* Coram hoc conſtituiſſe Regem, convocatis ante lectum ſuum ducibus, tradit ſcriptor libri 1. Maccabæorum cap. 1. v. 7. Sed ſi auctorem excerptorum Chronologicorum à Scaligero editorum p. 72. audimus, veniens ad mortem Alexander, *teſtamentum ſcripſit, ut unusquisque Principum regnarent ſinguli in proprias eorum provincias, ſic, Macedonia quidem Arideum &c.* Diodorus quoque Siculus XX. p. 809. auctor eſt teſtamentum (τὴν ὑπὲρ ὅλης βασιλείας διαθήκην) ab Alexandro depoſitum fuiſſe apud Rhodios. Sed famam ejus rei vanam ſe comperiſſe ſcribit Q. Curtius X. 10. 6. & apud Lucianum in dialogis

Digitized by Google

mortuorum T. 1. p. 290. negat Alexander ſibi per inopinam mortem integrum fuiſſe de regni ſucceſſoribus quicquem ſtatuere.

Vetus interpres latinus Kyranidum in proœmio: *Volo & ſcire*, inquit, *quod eſt apud Græcos quidam liber Alexandri Magni* de VII. Herbis VII. Planetarum *& alter qui dicitur Theſſali Myſterium ad Hermem de XII. herbis XII. ſignis attributis, & de VII. aliis herbis per VII. alias ſtellas.* Sed hoc non majoris fidei eſt, quam quæ *de lapide Philoſophorum* Epiſtola ſub Alexandri nomine fertur à Chemicis inter ſcriptores artis auriferæ Baſil. 1593. & 1610. Tomo 1. vel quæ *Hebraice* exſtare teſtatur Bartoloccius 1. Bibl. Rabbin. p. 482. *dicta memorabilia Alexandri Macedonis Cornuti.* *Et Epiſtola Alexandri ad Matrem* tempore mortis miſſa, & de verbis à matre prolatis dum illam legeret, & de morti Alexandri. Fabulis etiam adſcribas licet, quæ de Alexandri Codice Hebraico Legis Moſaicæ, in quo Nomen Dei aureis ubique ſcriptum fuerit literis, garriunt Talmudici * in tractatu Sopherim. Quæ vero de Alexandri veneratione adverſus Nomen Dei & Pontificem Judæorum Jadduam tradit Joſephus XI. 8. Antiqv. conſentientibus Talmudicis in Joma f. 69. 1. & auctote commentarii majoris in Leviticum (Vajikra Rabba) ſect. 13. his utpote à Curtio, Diodoro, Arriano, Plutarcho non modo præteritis, ſed etiam cum iſtorum narratione ** ægre conciliandis, ita quisque ut voluerit addet vel demet fidem. Uti nec Chryſoſtomo *** facile accredas, Alexandrum Senatus Romani decreto Deum habitum decimum tertium fuiſſe.

Vir munerum amplitudine illuſtris, ſed ingenio & humanitate nobilior *Gisbertus Cuperus* in commentario ad ἀποθέωσιν Homeri pag. 162. jam pridem ſpem fecit ſuarum *diſſerationum de Alexandro vero ac falſo*: quæ ubi lucem viderint, nihil non veri atque certi in hoc genere illuſtratum confirmatumque, quicquid contra eſt falſi ac commentii, argumentis haud inficiandis rejectum atque convictum exhibebunt.

* Locum profert Guil. Schickardus de jure Regio Hebr. pag. 96. edit. Carpzovianæ.

** Vide Anton. Van Dalen in diſſ. de Hiſt. Ariſteæ cap. 10. p. 75. ſeq.

*** Homil. 26. in 2. ad Corinth. Confer Petavium dogm. Theol. de incarnatione lib. XIV. p. 509. ſeq. & Steph. le Moyne not. ad Varia ſacra p. 150. ſeq.

Cata-

Digitized by Google

II. Catalogus ſcriptorum de Rebus geſtis ALEXANDRI M.

è Matthei Raderi proluſ. & Joh. Freinshemii Prolegòmemenis ad Curtium, & Tho. Reineſii Epiſtola ad Hofmannum XXXVIII, quorum obſervatis mea adjunxi.

Abrahamus Aben Phareg Mſuli, Arabice MS. in Bibl. Bavarica, extrema parte mutilus.

Ado Archi-Ep. Viennenſis, Sæculi IX. ſcriptor latinus in Chronico, & *Chronicorum univerſalium ſcriptores* ad unum omnes, *Græci*, Euſebius, Syncellus, Malalas, Glycas, Cedrenus, Zonaras, Conſtantinus Manaſſes, Chron. Paſchale ſive Alexandrinum &c. *Latini* Freculfus, Marianus Scotus, Otto Friſingenſis, Abbas Urſpergenſis &c.

Æſopus latinus interpres Hiſtoriæ Græcæ fabuloſæ de Alexandro, quam ad *Calliſthenem* auctorem referunt codices MSS. Vide Cangii gloſſarium Græcum in ἰϐίλλιος, Juretum ad Symmachi IV. 33. edit. primæ & Barthium II 10. Adverſar. Verſionem ſuam Æſopus iſte dicat Conſtantini M. Filio.

Agatharchides ſive *Agatharchus Cnidius*, anagnoſtes Heraclidæ Lembi, Peripateticus, quem ſub Ptolemæo Philometore ac deinceps vixiſſe obſervant Voſſius de Hiſt. Gr. & Reineſius p. 311. ad Hofmannum. Agatharchidæ nomen non modo apud Rufinum & Freculfum corruptum eſt, ut obſervat præter Voſſium Meurſius pag. 1200. Bibl. Græcæ, ſed & apud Theophylactum Simocattam VII. 17. Hiſt. p. 190. edit. Regiæ pro Ἀναρχίδης legendum Ἀγαθαρχίδης ὁ Γνίδιος. Attice ſcripſit, non Cretenſium dialecto, ut ex male intellectis Photii verbis tradit A. Schottus atque inde Freinshemius. Vide Ez. Spannhemium p. 309. de uſu numiſm. Alexandri M. res attigit in libris περὶ Ἀσίας, quos laudant Didorus Sic. Phlegon, Lucianus & Athenæus à quo decimus liber allegatur. Hunc ulti-

ultimum fuiſſe illius operis conſtat è Photii cod. CCXIII. In eodem forte ſucceſſorum quoque Alexandri res fuit perſecutus, unde Joſepho XII. 1. laudatur ὁ τὰς τῶν διαδόχων (Ἀλεξάνδρου) πράξεις συγγραψάμενος, ex quo habet quæ retulit lib. 1. contra Apionem p. 1050. Ejusdem forte operis pars fuere Φρυγιακὰ quæ laudat Plutarchus de fluminibus. Scripſit præterea hiſtoriam τ͂ εἰς τὴν εὐρώπην libris XLIX. teſte Photio, & de mari Erythræo ſive Arabico ſinu libros V. quod opus Strabo XVI. p. 779. & Plutarchus VIII. 9. Sympoſ. legiſſe ſe teſtantur. Excerpta à Photio Cod. CCL. ſervata Græce primus edidit H. Stephanus A. 1557. 8. cum Cteſiæ & Memnonis quibusdam & Appiani: Latine verrit *Laur. Rhodomannus* A. 1594. 8. & *R. Brettus* Anglus Oxon. 1597. 8. præter *A. Schottum* in ſua Photii editione. Hinc recudi curavit cum interpretatione Rhodomanni Vir Clariſſ. *Joh. Hudſon* Tomo 1. Geographor. minorum Oxon. 1698. 8. adſperſis notis. Scripſiſſe præterea Agatharchidem refert Photius, ſed quæ ipſe non viderit, ἐπιτομὴν τ͂ περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀναγεγραμμένων libro uno. περὶ τρωγλοδυτῶν libros V. & Epitomen Λύδης * Antimachi. Epitomen τῶν συγγεγραφότων περὶ συναγωγῆς θαυμασίων *eorum qui de mirabilibus ante eum ſcripſerant*, ut titulum illum exponit Jonſius II. 12. περὶ ἀνέμων (ut eidem Jonſio viſum) Ἐκλογὰς ἱστοριῶν, & περὶ τῆς πρὸς φίλους ὁμιλίας. Incertum, idem ne ſit Agatharchides quem Samium appellat Plutarchus in parallelis minoribus p. 305. ubi librum ſecundum ejus περσικῶν, & libro de fluminibus, ubi librum quartum ejus laudat περὶ λίθων. Niſi pro Agatharchide legendum ibi Agathyrſides. Certe Agathyrſides Samius quarto Περσικῶν allegatur à Stobæo Serm. 7. de fortitudine.

Agis Argivus peſſimorum carminum poſt Choerilum conditor, quibus Alexandro adulatum refert Curtius VIII. 5. 8. Meminit & Arrianus IV. p. 262. de expeditione Alexandri.

Amyntianus qui ad Marcum Antoninum Imp. ſcripſit librum de Alexandro M. illaudatum Photio Cod. CXXXI. Præterea librum de Olympiade Alexandri Matre, tum vitas parallelas Philippi Macedonis & Auguſti Imp. Dionyſiii Siciliæ Tyranni ac Domitiani. Dubitat Freinshemius, idem ne ſit Amyntianus, cujus περὶ ἐλεφάντων laudat Schol. Pindari p. 33.

Anaximenes Lampſacenus Rhetor, qui Φιλιππικὰ, quorum ſeptimum citat

* Mentio hujus libri Antimachi apud Suidam in Ὀργεῶνες.

Digitized by Google

tat Suidas in *μάγιστρ*, & *τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις* teſte Laertio II. 3. ſcripſit. Vide quos allegavi lib. II. cap. XXIII. §. 9. Uſus hoc Anaximene etiam Plinius lib. XII. hiſt. quo deſcribit arbores quas in orbe Indico mirata eſt Alexandri victoria. Meminit & Valerius Max. VII. 3.

Andronicus qui res Alexandri ſcripſit memoratur in Volaterrani Anthropologia. Freinshemius ait eum allegari à Plutarcho in Ariſtide. Sed fruſtra hoc in vita illa quæſieris. Reſpiciturne Andronicus Alypius, quem inter Græcorum Hiſtoricos ad extrema Danielis intelligenda neceſſarios laudat Hieronymus præf. ad illum Prophetam.

Androſthenem Thaſium, qui cum Nearcho navigavit, citat Strabo XVI. p. 766. Periplum Indiæ Athenæus III. p. 393. & Marcianus Heracleota in Periplo p. 63. Plura Voſſius de Hiſt. Græcis p. 463. Mentio & apud Arrianum VII. p. 162.

Angelus Coſpus Bononienſis Vitam Alexandri M. à Johanne Monacho ſcriptã latine vertit. Præfigitur editioni Diodori Siculi quæ prodiit Baſileæ Apud H. Petri A. 1545. & è Johanne Zonara eſt excerpta.

Anticlides allegatur à Plutarcho in Alex. p. 691. & Laertio VIII. 11. *Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάνδρου.* Athenienſem fuiſſe teſtatur Athenæus. Laudat etiam Harpocratio in *καλάυρεια*, & *ἐξηγητικὰ* ipſius tribus in locis, ubi quidam codices interdum habent *Αὐτοκλείδης*, uti legitur etiam apud Plutarchum in Nicia p. 539. Hanc lectionem præfert in Bibl. Attica Meurſius, ſed altera præplacet Mauſſaco, & apud Athenæum quoque XI. p. 473. eſt *Ἀντικλείδης ἐν ἐξηγητικῷ.* Atque ita ſcriptum eſt in Scholiis minoribus & apud Euſtathium ad Homerum. Scripſit & *νόστων* libros, quorum octavum & ſeptuageſimum citat idem IX. p. 384. Meminit ejuſdem operis præter Athenæum, Clemens Alex. Euſebius IV. præparat. Scholiaſtes Ariſtoph. & Suidas. De illius *Δηλιακοῖς*, aliisque ſcriptis Voſſius in Hiſt. Græcis p. 322. Anticlidem in hymno Solis laudat Kircherus T. 3. Oedipi p. 128.

Antidamantis Heracleopolitæ Hiſtoria Alexandri M. & libri Morales allegantur à Fulgentio in Veſpillones, & fabre. Quod vero Freinshemius hinc eum latine ſcripſiſſe colligit, parum veriſimile id Reineſio videtur, qui obſervat eundem Fulgentium laudare & alios Græcos ſcriptores, Steſimbrotum Thaſium, Diophantum Lacedæ-

monium, Soſicratem, Mnaſeam (Callimachum, Demoſthenem) ex latina interpretatione, perinde uti Rhetores latini Aquila & Rutilius Lupus Demoſthenis, Hyperidis, Ariſtotelis & aliorum Græcorum verba latine producunt. Notavit hoc de Fulgentio etiam Voſſius erudito opere de Hiſt. Græcis.

Antigenes allegatur à Plutarcho in Alex. p. 691. incertum an idem de quo p. 703. ſeq. & quem laudat Plinius.

Antiſthenes qui à Phlegonte laudatur, eſt Rhodius hiſtoricus, ut recte conjiciebat Voſſius, & conſtat ex Polybio Excerpt. Peireſc. p 69. Cæterum narratio de Alexandro M. quæ Volaterrano memoratur, & Græce adhuc ſub Antiſthenis vel Calliſthenis nomine exſtat MS. in quibuſdam Bibliothecis, commentitia videtur viris doctiſſimis. Unde Allatius Pſeud Antiſthenem vocat, locum ex ea afferens capite 2. de Eugaſtrimytho.

Antoninus Archi-Ep. Florentinus in prima parte ſummæ Hiſtorialis latine compoſitæ fabulas de Alexandro refert non paucas, quas deprompſit è Julio Valerio ſive Æſopo, de quibus ſuo loco.

Appianus Alexandrinus, præcipue in Syriacis: *quæ quisquis legerit*, inquit Reineſius, *videbit nugas quas de Alexandro nugatus eſt Suidas*.

Appion Pliſtonices, Alexandrinus Grammaticus, inter alia de Alexandri Regis laudibus ſcripſit teſte Gellio VI. 8. Cætera ejus ſcripta retuli infra in capite de Flavio Joſepho.

Archelaus Chorographus τ̃ ὑπὸ Ἀλεξάνδρυ πατηθείσης γῆς. Laert. II. 17. Jubæ & Archelai Regis libros allegat Solinus ubi de rebus Indicis agit c. 52. & Plinius XXXVII. 3. Archelai vel Aſclepiadæ, tum Parmenionis, Poſidippi & aliorum in Alexandrum Epigrammata leguntur lib. IV. Antholog. p. 454. lib. III. p. 347.

Aretinus. Vide infra in Qualchino.

Ariſtobulus Ariſtobuli F. Caſſandreus, Alexandri comes, eo ſuperſtite ſcripſerat de ſingulari certamine Alexandri cum Poro, quem librum ob incredibilem adulationem in fluvium Hydaſpin Rex projecit teſte Luciano de ſcribenda Hiſtoria, T. 1. p. 610. Sed poſt Regis mortem, (annos jam octoginta quatuor natus, ut idem Lucianus in Macrobiis auctor eſt) ſcripſit Hiſtoriam, quam ut fide digniorem præ cæteris ſequi ſe affirmat & frequenter laudat Arrianus libris de Alexandro. Laudat & Plutarchus in Alexandro p. 671. 673. 674. 676. 691. 706. Strabo, Athenæus &c. vide Voſſium de Hiſt. Gr-

P.

Digitized by Google

p. 55. De Ariſtobulo Judæo dixi infra in Catalogo Peripateticorum.

Ariſtoxenus in ſuis ὑπομνήμασι egit etiam de Alexandro, ut apparet ex Plutarcho Alex. p. 666. forte etiam in Hiſtoriis quas Suidas memorat. De ſcriptis ejus dixi infra capite X.

Ariſtus & Aſclepiades τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου ἀναγραψάντων. Arrian. VII. p. p. 158. Vide quæ de Ariſto Salaminio Voſſius in Hiſt. Græcis pag. 62.

Arriani Nicomedienſis libri VII. περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου adhuc ſuperſunt, qui præ cæteris ſequi ſe ait auctores, Ptolemæum Lagi & Ariſtobulum. Laudatur Arrianus Æneæ Gazæo in Theophraſto p. 23. ὑπ Ἀρριανὸς, ἐπὶ τὸ ἀληθέστερον μᾶλλον ἢ μυθωδέστερον συγγράφων, μνήσθη. Exſtant etiam ejusdem Arriani Indica.

Alius *Arrianus* Poeta, qui Carmine Heroico Græce Ἀλεξανδριάδα condidit libris XXIV. & Virgilii Georgica reddidit Græcis verſibus & poemata in Attalum Pergami Regem conſcripſit, Suida teſte.

Aſclepiades. Vide paulo ante *Ariſtus*.

Baton ſive *Beton* ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς ſive *itinerum ejus menſor* memoratus Polybio, Plinio VI. 17. & 19. VII. 2. & Indice libri VI. & XIII. Solino c. 52. Scripſit σταθμοὺς τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας teſte Athenæo lib. X. p. 442. Hi ſunt forte Ἀσιατικοὶ σταθμοὶ Straboni laudati. De Bitone qui junior fuit & ad Regem Attalum ſcripſit, dixi infra inter ſcriptores rei militaris.

Βάῤῥων ἱστορικός (*Varro*) ἐπιτομὴν τῆς κατ' Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα. Suid.

Petrus Bizarrus Sentinas, ſcriptor recens, in Perſica Hiſtoria latine edita & XII. libris perſequente res Perſarum ab Aſſyriorum usque imperio ad Annum Chriſti 1581.

Callinicus Sutorius Syrus ſive Arabs Sophiſta τῶν κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἱστοριῶν libros X. ſcripſerat Suida teſte. At Freinshemius Calinium Syrum ſcriptoribus de Alexandro accenſet, allegatque Plutarchum in Ariſtide. Sed eſt hæc allegatio ad baliſtam, ut ait Reineſius. Nam à Plutarcho nusquam nominatur. At Suida obiter inſpecto Callinicum de rebus geſtis Alexandri ſcripſiſſe affirmant Volaterranus, Carolus Stephanus in Elucidario & alii. Sed Alexandrinarum rerum, ſive civitatis Alexandriæ Hiſtoriam ſcripſerat hic Callinicus, quam reſpicit & Hieron. præfat. in Danielem, ut Voſſio probe animadverſum. Sed male idem Voſſius

 in-

inemendato Suidæ codice deceptus ait Callinicum hunc ſcripſiſſe ad Medicum Galenum. Nam ad Imp. Galienum miſit προσφωνητικόν. vide Jonſium p. 284. & Valeſium ad Ammiani XXIII. 3.

Calliſthenes Olynthius propter condiſcipulatum ſub Ariſtotele, cujus conſobrinus fuit, Alexandro primum percharus, & ab ipſo Rege ad prodenda memoriæ acta ejus accitus teſte Juſtino XII. 6. deinde propter aſperius ingenium inviſus, & ab eo interfectus condidit Hiſtoriam Alexandri, quam præter Strabonem XVII. p. 813. reſpicit Plutarchus Alex. p. 680. 684. 685. Quæ vero hodie ſub Calliſthenis nomine de Alexandro ſuperſunt MSta Græce in quibusdam Bibliothecis, ea ex Perſico vertit *Simeon Sethus*, & nomen Calliſthenis (vel Antiſthenis, de quo ſupra) plane mentiuntur, cum inepta quædam contineant commenta, deſtituta omni prorſus utilitate & amœnitate, ut judicat Iſ. Voſſius p. 33. ad Melam. Loca quædam ex illo ſcriptore Græce produxit Julius Cæſar Bulengerus de Circo c. 13. 30. &c. Meminit & Caſaubonus ad Polyb. Salmaſius ad Solin. Idem Caſaubonus Epiſt. ad Joſephum Scaligerum CCCCII. *Exſtat in Bibliotheca* (Regis Galliæ) *PſeudoCalliſthenis hiſtoria rerum Alexandri. Obſervavi hoc μύθευμα totidem fere verbis in Ebræorum ſermonem verſum à Pſeudo Gorionide. Et ſane cum voluptate quadam contuli, multaque in textu etiam Italico emendavi, præſertim virorum & locorum nomina. Admiror vero impoſturam.* Scaliger ad Caſaub. Epiſtola CXIII. *Pſeudo Calliſthenes, puto, idem eſt cum eo libro quem in calce Georgii Syncelli habeo. Eſt opus fabuloſum. Ab eo non potuit accipere Pſeudo Gorionides, ſed à latino, quod MStum me aliquando vidiſſe memini, ubi multa quoque ineptiſſima erant.* adde Epiſt. CXV ad quem Caſaubonus Epiſt. CCCCXIII. *PſeudoCalliſthenes non eſt ille ſcriptor quem habes Codici Monachi adnexum, ſed alius haud paulo κομψότερος & qui decenter ϑπιεικῶς mimum agit. Demiror impoſtores illos, nam ante multa ſæcula prodiiſſe id fragmentum ſatis conſtat. Etſi autem libro quem habes idem μύθευμα continetur, Pſeudo Gorionidem tamen qui non ſemel Calliſthenem laudat, hunc potius qui penes me eſt transſcripſiſſe καὶ μεταφράσαι non dubito, ſive Græce eum legerit, quod non puto, ſive latine aut Gallice.* De latina verſione hujus ſcripti dixi in *Æſopo Julio Valerio* & Qualinchino: de Germanica in *Joanne Hartliebo Mollero.* De aliis Calliſthenis genuini ſcriptis præter Voſſium in Hiſt. Gr. agit Meurſius in Bibl. Græca & ad Chalcidium p. 33. ſeq.

Cary-

Caryſtium Pergamenum in ἱςορικοῖς ὑπομνήμασι res Alexandri attigiſſe ex Athenæo obſervat Freinshemius.

Cephalion Gergethius antiqvus Straboni, Dionyſio Halic. Diodoro Sic. aliisque laudatus ſcriptor, & à Suida male ad Adriani tempora relatus, in Erato ſive libro ſexto Muſarum Alexandri res geſtas complexus fuit, teſte Photio Cod. CLXI. p. 177. Cæterum adverſus Scaligerum ad Græca Euſebii p. 415. Meurſium in Bibl. Græcâ Voſſiumque de Hiſt. Gr. qui plures Cephaliones faciunt, videndus Allatius libro de Patria Homeri cap. 1. Mentio hujus Cephalionis apud Syncellum quoque in Chronico p. 92. & 167. ubi ei dicitur ἐπίσημος εἰς οὐχ ὁ τυχών, & p. 192. Κεφαλίων Γεργισαῖος (leg. Γεργήθιος) συγγραφεὺς πάνυ παλαιός.

Chares allegatur à Gellio V. 2. Plutarcho in Alex. p. 675. 678. 703. ὁ εἰσαγγελεύς p. 691. Mytilenæus p. 696. ἐν πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱςοριῶν. Athen. XII. p. 514. ἐν ἑβδόμῃ XII. p. 493. ἐν τῇ δεκάτῃ XII. p. 538. & XIII. p. 575. Laudat iterum Plutarchus in Phocione p. 749. & II. de fortuna Alex. p. 341. At in indice Plinii lib. XII. Hiſt. male Characis nomen pro Charetis irrepſit, notante Harduino. Sed ipſe viciſſim de Charace affirmat, quod de Charonte Lampſaceno apud Suidam legitur.

Charon Lampſacenus de Perſarum quidem & Græcorum rebus commentatus eſt, ſed ante Alexandrum ſcripſit, ut ex Dionyſii Halic. & Tertulliani teſtimoniis jam notavit præſtantiſſimum Voſſius. At Charon alter Carthaginienſis Alexandrum non præteriiſſe videtur in opere quod memorat Suidas de Tyrannis ſive Regibus Aſiæ & Europæ. Videtur & Alexandri res geſtas attigiſſe Charon tertius Naucratites, niſi fallit nos idem Suidas, qui ait eum ſcripſiſſe βασιλεῖς τοὺς ἐκ παλαιοῦ γεγονότας ἐν ἑκάςῳ ἔθνει.

Choerilus de quo Acro ad Horatii artem v. 357. *Choerilus poeta fuit qui Alexandrum M. ſecutus bella ejusdem deſcripſit: cui Alexander dixiſſe fertur, malle ſe Therſitem Homeri eſſe, quam hujus Achillem. Choerilus Alexandri Poeta depactus eſt cum eo, ut ſi verſum bonum faceret, aureo numiſmate donaretur: ſi malum, colaphis feriretur: perſæpe male dicendo colaphis nectus eſt.* Vide quæ Meurſius ad Heſychium illuſtr p. 220. ſeq. & viri docti ad Horat. lib. 2. Epiſt. 1. v. 233. ſeq. & Curtium VIII. 5. 8. De antiquiore Choerilo Tragico, conſules ubi lubebit quos laudavi lib. 2. cap. 19.

Chriſtophorus Roſſinus, ſcriptor recens, in Senatu Burdegalenſi præſes, in commentariis omnium ab orbe condito Hiſtoriarum ad Albertum de Gondi, latine editis Lutetiæ A.1571. tit. *Macedonum origines*, res Alexandri M. accurate, judice Reineſio, perſequitur. Sed longum eſſet Hiſtoriæ univerſalis & Chronologiæ ſcriptores recentes univerſos recenſere, Joſ. Scaligerum, Ed. Simſonem, Reinerum Reineccium, Sethum Calviſium, Jac. Uſſerium, Auguſtinum Torniellum, Jac. Salianum, Henr. Spondanum, Dionyſ. Petavium, Joh. Cluverum, Matthæum Dreſſerum in millenar. M. Zuer. Boxhornium, Joh. Micræliū, Chriſtianum Matthiæ, Ulr. Huberum &c. qui ſinguli res ac geſta Alexandri pro inſtituto ſuo attigerunt: nec minus ſcriptores Lexicorum Hiſtoricorum, Lud. Morerium, Joh. Jacobum Hofmannum, Petrum Bælium &c.

Clearchus Solenſis, diſcipulus Ariſtotelis in libris vitarum etiam de Dario egit per Alexandrum everſo, ut teſtatur Athenæus XII. p. 539.

Corvinus Celer Clemens Apuleji familiaris, erudítiſſimus (ut ait idem lib. 1. floridor.) & ſvaviſſimus poetarum, omnia Alexandri facinora aggreſſus eſt pulcherrimo carmine (latino ut opinor) illuſtrare.

Cleo Siculus, Alexandri adulator, de quo viri docti ad Curt. VIII. 5. 8.

Clitarchus Dinonis Hiſtorici filius & Alexandri Comes in *primo* τῶ περὶ Ἀλέξανδρον allegatur ab Athenæo IV. p. 148. in *quarto* XII. p. 530. Ingenium ejus probari, fidem infamari tradit Quintilianis X. 1. Inſt. Or. Plura de Clitarcho Voſſius lib. 1. c. 10. de Hiſt. Græcis & Reineſius Epiſt. ad Hofm. p. 313. Conjecturam vero eorum qui Curtium Clitarchi hiſtorias potiſſime ſecutum, ac veluti interpretatum latine ſuſpicantur, deſtituit ratio. Neque dubitat Curtius à Clitarcho nominatim diſſentire IX. 5. 21.

Cornelius Nepos in opere Chronicorum quo omne ævum tribus explicaverat libris, Alexandri quoque geſta perſecutus fuit. Auctor hiſtoriæ Miſcellæ XII. 19. *maximas illas Scythicas gentes, formidatasque cunctis majoribus, Alexandro quoque illi magno ſicut* (Trogus) *Pompejus Corneliusque teſtaſti ſunt.* Dicitur etiam Nepos tranſtuliſſe Epiſtolam quæ latine exſtat ſub Alexandri nomine de Indiæ mirabilibus.

Craterus Macedo, Alexandro chariſſimus, in Epiſtola ad matrem Ariſtopatram varia miranda & incredibilia tradidit, quæ in expeditione Aſiatica obſervaſſet. Teſtis Strabo XV. p. 702. Ajunt etiam res geſtas Alexandri ſcripſiſſe, quo auctore antiquo, neſcio. Nam quæ Plutar-

Digitized by Google

tarchus in Ariſtide p 354. 355. è Cratero Macedone profert, videntur ſunt petita ex ejus opere περὶ ψηφισμάτων, de quo Mauſſacus ad Harpocrationem in ἀνδρῶν & νυμφαῖον.

Q. Curtius Rufus ſcriptor latinus diſertiſſimus, de quo in Blibl. latina.

Videntur etiam huic Catalogo inſerendi eſſe *Cyrſilus* ſive *Cerſylus* Pharſalius & *Medius* Lariſſæus, qui συςρατευκότες Ἀλεξάνδρῳ Alexandri caſtra ſecuti citantur à Strabone XI. p. 530. ubi de Armenia agit.

Demodamantem Seleuci & Antiochi Regum ducem in itineribus Alexandri deſcribendis maxime ſequi ſe profitetur Plinius IV. Hiſt. 16. ubi male Demonactis nomen pro Demodamante habent priores editiones: quod ab Harduino recte emendatum ex indice Plinii & è Solini cap. 49. & pridem monitum Salmaſio ad Solin. p. 985. Stephanus Byz. in Ἄντισσα notat Demodamantem Mileſium & Philonem (Thebanum quem inter ſcriptores de rebus geſtis Alexandri laudat Plutarchus Alex. p. 691.) meminiſſe Antiſſæ Indicæ. Athenæo XV. p. 682. Δημοδάμας ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσοῦ.

Daimachi quoque *Plataenſis* Indica huc ſpectant, de quibus Voſſius. At hujus Daimachi plagiarium fuiſſe Ephorum Hiſtoricum, idem vir doctus cootra Porphyrium apud Euſeb. X. 3. de præparat. p. 464. audacter, negat ex temporum quam repugnare putat ratione. Neque tamen adeo diverſo tempore ambo vixerunt, ut Ephorus Daimachi ſcripta legere & expilare non potuerit. Vide Bælii Lexicon in Ephoro, nota C. Apud Laertium in Thalete libro 1. ſect. 30. pro Δαίδαχος Πλατωνικὸς non dubito legendum cum Iſ. Caſaubono Δαΐμαχος Πλαταϊκὸς, etſi hoc non probatur Meurſio in Bibl. Græca.

Dexippus Herennius Athenienſis Sæculo poſt Chriſtum natum tertio clarus, non modo in χρονικῇ ἱστορίᾳ geſta Macedonum Regum à Carano ad mortem usque Alexandri attigit, ex quibus fragmentum legitur apud Cedrenum, atque inde à Scaligero deſcriptum lib. 1. Chron. Euſebii. Sed & τὰ μετ' Ἀλέξανδρον compoſuit libris IV. teſte Photio cod. LXXXII.

Dicaarchus de Alexandro egiſſe videtur in libris de vita Græcorum, de quo opere ut de aliis ejus ſcriptis infra cap. XI.

Dio Pruſæus, cognomento *Chryſoſtomus*, in diſſertationibus ſuis, quæ extant, varia de Alexandro jucunde & eleganter refert, ut in illis de regno Alexandri congreſſum eum Diogene, tum fabulam Lybicam

cam Alexandro à Diogene narratam: Sed & à Suida ei tribuuntur περὶ τ̃ Ἀλεξάνδρȣ ἀρετῶν λόγοι ή.

Diodorus Siculus in Bibliothecæ ſuæ ſive Hiſtorici operis libro integro XVII. res geſtas Alexandri eſt perſecutus.

Diodotus Erythræus ſcripſit Ephemerides Alexandri. Vide infra in Eumene.

Diogenes Babylonius, incertum eſt utrum ſingulare opus de Alexandro ſcripſerit, licet hæc ex eo Quintilianus libro & capite primo Inſtitut. Orator. *Siquidem Leonides Alexandri pædagogus, ut à Babylonio Diogene traditur, quibusdam eum vitiis imbuit, quæ robuſtum quoque & jam maximum Regem ab illa inſtitutione puerili ſunt proſecuta.*

Diognetus, itinerum menſor, quo Alexander uſus eſt. Vide ſupra in *Baeton*. Alius (2) Diognetus Rhodius Architectus, cujus meminit Vitruvius X. 22. (3) Diognetus Erythræorum dux, de quo Parthenius Erotic. c. 9. Hyginus p. 275. Polyænus VIII. 36. & Plutarchus de virtute mulierum p. 254. (4) Diognetus Carthaginienſis Clitomachi pater. Steph. in καρχηδών. (5) Diognetus qui Antoninum Imp. pingere docuit, teſte Capitolino, ad quem conferendæ Caſauboni & Salmaſii notæ. (6) Diognetus Megarenſium princeps Polyæn. 1. 27.

Dionyſius à Ptolemæo Philadelpho miſſus, & Megaſthenes cum regibns Indicis morati, vires quoque gentium prodidere teſte Plinio VI. 17. Idem ut videtur Dionyſius, in indice Plinii lib. IV.

Diotimum Athenienſem quoque de Alexandro ſcripſiſſe aliquid & Macedonica tractaſſe conjicit Freinshemius è loco Athenæi X. p. 436. ubi cum Ariſto Salaminio jungitur, & ex utroque refertur perquam bibacem fuiſſe Alcetam Macedonem.

Dorotheus libro ſexto τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν. Athen. VII. p. 276. incertum an Dorotheus Aſcalonita, ut videtur Freinshemio & Voſſio, an Athenienſis.

Yves Duchat, recens ſcriptor Gallus, Hymnum græcum in Alexandrum Magnum compoſuit, ediditque cum Gallica ſua interpretatione. Pariſ. 1624. 4.

Duris Samius allegatur à Plutarcho in Alex. p. 672. 691. reſpiciente, ut videtur, ejus Μακεδονικὰ quorum quintum citat Athenæus VI. p. 249. ſeptimum IV. p. 167. quintum decimum Schol. Comici ad Nubes v. 397.

Ephe-

Ephemerides Alexandri ſcripſerunt *Æſchrion Mytilenæus*, ut colligo è Tzetze Chiliad. VIII. hiſt. 196. is ipſe quem Alexandri comitem fuiſſe Suidas affirmat. Præterea *Diodotus Erythræus, Eumenes Samius* & *Strattis Olynthius*, de quibus ſuo loco.

Ephippus Olynthius περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς καὶ ταφῆς Athen. III. p. 120. IV. p 146. & X. p. 434. & XII. p. 537.

Eratoſthenes Cyrenæus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 665. 683. Arriano lib. 5. de Alexandro p. 102. & 103. ubi ab eo diſſentit, & p. 104. Μεγασθένης τε καὶ Ἐρατοσθένης δοκίμω ἄνδρε.

Eumenes Cardianus è Cardia Thraciæ Cherſoneſi opido, inter duces Alexandri celebris (de quo Nepos & Plutarchus) ſcripſit Ephemerides Alexandri, è quibus nonnulla producit Ælianus III. 23. Var. Confer Paulum Leopardum lib. II. Miſcell. c. 12. Athenæus quoque X. p. 434. Ephemerides Alexandri ab Eumene Cardiano & Diodoto Erythræo ſcriptas eſſe teſtatur. Confer quæ ſupra p. 205.

Ingenioſiſſimus & elegantiſſimus ſcriptor recens Gallus *Euremonius* (Charles de Saint Denis Seigneur de Saint Evremond) nonaginta annis major in Anglia denatus IX. Sept. A. 1703. binas diſſertationes dignas lectu de Alexandro lingua patria compoſuit, quarum altera Cæſarem cum Alexandro confert, (Tomo 1. Opp. p. 191. edit. Amſt. 1706. 12.) altera continet cenſuram tragœdiæ *Racini* civis ſui, qua Alexandrum Poro inferiorem fecit & magno illo quem in hiſtoria ubique habet atque imperterrito animo exuit, Porumque vel ut Gallici ingenii non Indorum principem introduxit. T. 2. Opp. p. 300.

Chriſtianus Fridericus Franckenſteinius, qui Lipſienſem Academiam eruditione ſua ante hos triginta annos illuſtrabat, edidit A. 1674. exercitationem de Alexandro virtutibus & vitiis magno, qua deſcriptionem Alexandri apud Q. Curtium X. 5. illuſtravit.

Paganinus Gaudentius, Rhætus, * Eloquentiæ in Academia Piſana profeſſor A. 1649. denatus, Hetruſco idiomate Alexandri M. geſta celebraſſe dicitur, Piſis 1645. fol. quod opus haud vidi.

* Ipſe hoc in ſe fecerat Epigramma:

Rhætia me genuit, docuitque Italia, Roma
Detinuit, nunc audit Hetruria cuncta docentem.

Sed heredes vocabulum nimis ambitioſum *cuncta* mutarunt in *culta*.

Philippi Gualteri, de Guaſtellione, Inſulenſis, Epiſcopi circa A. C. 1174. Magalonenſis, *Alexandreis*, ſive de rebus geſtis Alexandri carmen Heroicum latinum libris decem conſtans, & inſcriptum R. D. Gvilielmo, antea Senonenſi Epiſc. tum ArchiEp. Rhemenſi, prodiit Argentinæ A. 1513. atque inde alibi, ut dixi in Bibliotheca latina. Hunc Gualterum, Virgilio & Lucano exſulare juſſis, ſua ætate per ſcholas receptum conqueſtus eſt Henricus Gandavenſis: Alanus vero in Anticlaudiano perſtrinxit his verſibus:

> *Mævius in cœlis audens os ponere mutum,*
> *Geſta ducis Macetum tenebroſi carminis umbra*
> *Pingere dum tentat - - - -*

Non contemnendus tamen pro illa ætate Poeta videri poteſt, qui in pleriſque Q. Curtii hiſtoriam expreſſit: Nam Curtium è Gvaltero hauſiſſe ſua abſurdum eſt, & ne alia jam afferam, à Joh. Sarisberienſi, qui ante Gvalterum ſcripſit, Curtius nominetenus allegatur.

Harpocration à Radero inter ſcriptores de Alexandro relatus eſt propter pauca illa quæ de variis hujus nominis in Lexico ſuo habet V. Ἀλέξανδρος.

Joh. Hartlieb Moller, Monacenſis Bojus, Medicinæ Doctor, juſſu Ducis Bavariæ Alberti, hiſtoriam Julii Valerii de Alexandro M. è latina lingua in Germanicam convertit. Auguſtæ Vindel. A. 1478. fol. Vide Lambecium lib. 2. de Bibl. Vindobonenſi p. 949.

Hecatæus Abderita Alexandri Comes & συώτροφος Hiſtorias ſcripſit Flavio Joſepho laudatas, in quibus Alexandri res quoque videtur attigiſſe. Aliusne ab hoc *Hecatæus*, quem *Eretrienſem* vocat Plutarchus laudatque in Alexandro p. 691.

Hegeſander Delphus in libris ὑπομνημάτων multa ad Alexandrum pertinentia tradidiſſe à Freinshemio obſervatur ex iis quæ ex hoc ſcriptore profert Athenæus.

Hegeſias Magneſius de rebus Alexandri ſcripſiſſe colligitur ex ejus fragmentis apud Dionyſium Halic. de nominum compoſit. & Agatarchidem lib. V. de mari rubro apud Photium cod. CCL. ubi inepta ejus dictio reprehenditur. Eundem ridet Plutarchus in Alex. p. 665. quia ſcripſerat Dianam templo ſuo Epheſi conflagranti opem ferre non potuiſſe, quoniam adfuiſſet Olympiadi eo-

dem-

dem tempore parienti Alexandrum. Hoc uſque adeo frigidum eſſe affirmat Plutarchus, ut incendium illud potuiſſet exſtinguere.

Helymon poeta ineptus, quem interpres Ovidii in Ibin & ex eo Gyraldus dial. 3. de Poetis ait ab Alexandro in cavea mori coactum, quod minus luculenter res ipſius geſtas ſcriptis prodidiſſet. Sed ignotus antiquis ille Helymon. Itaque alii ad Calliſthenem rectius hæc Ovidii referunt v. 521.

Incluſusque necem cavea patiaris, ut ille
Non profecturæ conditor hiſtoriæ.

Heraclides allegatur à Plutarcho in Alex. p. 669. incertum an Cumanus qui Perſica ſcripſit, an Ponticus, ut Reineſio viſum, an alius. Nam Freinshemio quidem cave aſſentiaris, qui Heraclidem à Laertio citatum putat ſcripſiſſe de ſucceſsionibus Regum, cum Sotionem de ſucceſſione Philoſophorum in compendium miſerit.

Hermippus allegatur à Plutarcho in Alex. p. 695.

Hieronymus Cardianus τὰ ὑπ' Ἀλεξάνδρου πραχθέντα ſcripſit. Ita enim apud Suidam legendum. Scripſit & de rebus geſtis ἐπιγόνων & διαδόχων Alexandri. Vide Voſſium lib. 1. c. 11. de Hiſt. Græcis.

Wolfgangus Hildebrand Germanus patria lingua collectam à ſe ex variis monumentis Alexandri hiſtoriam edidit Erfurti A. 1618. 4.

Hiſtoria Miſcella de Alexandro M. agit lib. XII. c. 19.

Johannes Antiochenus in Chronico è quo fragmentum de Alexandro legitur in excerptis Peireſcianis ab H. Valeſio editis atque illuſtratis p. 786. Diverſus hic Johannes Antiochenus à *Jo. Malela*, cujus Chronographiæ libro octavo agitur de Alexandro.

Joannes Monachus cujus narrationi de Alexandro M. multum tribuit Cœlius Rhodiginus, eamque perſæpe laudat, III. 5. XVIII. 18. XXII. 20. XXIII. 4. Latine è *Joh. Zonaræ* Chronico excerpta ſubjungitur editioni Diodori Siculi Baſileenſi, quæ prodiit A. 1545. interprete Angelo Coſpo Bononienſi.

Joſephus Gorionides. Vide ſupra in Calliſthene. *Flavius* quoque *Joſephus* huc ſpectat propter ea quæ de Alexandro M. ſcribit XI. 2. Antiqv. & II. 21. de Bello Iud.

Iſter (Callimachius ut exiſtimo, patria Paphius) laudatur à Plutarcho in Alexandro p. 691. inter eos qui res geſtas hujus Regis tradiderunt.

Digitized by Google

Julianus ὁ παραβάτης in hoc Catalogo à viris doctis ponitur propter pauca illa quæ de Alexandro tangit in Cæſaribus.

Julius Valerius quibusdam vocatur latinus interpres fabuloſæ de Alexandro hiſtoriæ, quem alii Æſopum vocant. Vide ſupra in Calliſthene. Barthium II. 10. & V. 14. Adverſar.

Juſtinus Trogi Pompeji Epitomator notiſſimus, res Philippi & Alexandri ſucceſſorumque ejus non indiligenter, etſi ſtrictim, aliquot libris perſequitur. Philippum patrem cnm Alexandro confert libro IX. c. 8.

Wolfgangus Lazius Ferdinandi I. Imp. Hiſtoriographus A. 1565. die 19. Junii denatus, in commentariis rerum Græcarum libro 1. p. 22. ſeq. aliquot numos Alexandri imagine inſignes exhibet & illuſtrat.

Leo Byzantius Alexandri temporibus clarus ſcripſit inter alia, Suida teſte, τὰ κατὰ Φίλιππον καὶ τὸ Βυζάντιον, βιβλίοις ζ΄. & τὰ κατ᾽ Ἀλέξανδρον.

Ιη *T. Livii* Romanæ Hiſtoriæ Principis Decad. I. libro IX. elegans diſquiſitio occurrit de Alexandro M. utrum ille, ſi Romanos aggreſſus fuiſſet, æque ut à tot aliis gentibus victor fuiſſet rediturus. Neq; abſurde hoc videtur negare, quanquam non dubito Alexandrum, ſi ita ut Hannibal ante Romæ portas terrorem armorum ſuorum proferre potuiſſet, victoria rectius utique uſurum fuiſſe. In tranſcurſu autem abſolvendus Livius ab impacta ipſi ab ingenioſiſſimo viro * nota eſt, quaſi ſibi manifeſto contradixerit, jam negans vel fama notum Romanis Alexandrum fuiſſe, jam iterum affirmans parem animis magno Alexandro ducem à populo Romano deſtinatum Papyrium Curſorem. Miror enim viro erudito non fuiſſe obſervatum, quod verbum *deſtinarat* hoc loco apud Livium idem eſt ac *deſtinaturus fuerat*, ſi nempe Alexandrum Romanis bellum inferre contigiſſet.

M. Annæus Lucanus libro X. Pharſal. Alexandri ſepulchrum Alexandriæ à Cæſare viſum referens, in immenſam felicis illius ut vocat prædonis ambitionem prolixe invehitur. Conditorium & corpus Alexandri ab Auguſto quoque ſubjectum oculis narrat Svetonius in Auguſto c. 18..

Lyn-

* P. Bælius in Lexico V. *Macedoine* nota O. *on ne peut diſculper Tite Live, ſa diſtraction, ſon peu d'attention, ſa contradiction en un mot, ſautent aux yeux.*

Lynceus Samius in ſuis ἀπομνημονεύμασι de Alexandri dictis & factis ſcripſiſſe colligitur ex Athenæi X. p. 434.

Manechmus ſive *Menechmus Sicyonius*, ſub Alexandri ſucceſſoribus clarus Hiſtoricus ſcripſit Suida teſte hiſtoriam Alexandri Macedonis.

Marſyas Pellæus Alexandri σύντροφος & Antigoni Regis qui poſt Alexandrum regnavit frater, ſcripſit μακεδονικῶν ſive rerum Macedonicarum libros X. à Carano usque ad Alexandri in Syriam ingreſſum: & librum de educatione Alexandri, Ἀλεξάνδρου ἀγωγήν. Vide Suidam, & Voſſium lib. 1. de Hiſt. græcis c. 10.

Megaſthenis libri Indicorum huc quoque pertinent, quorum *tertium* Clemens 1. Strom. p. 305. *quartum* Joſephus laudat X. Antiq. 11. p. 350. & 1 contra Apion p. 1045. Inter alia oſtendere voluit eo loco Megaſthenes majora fuiſſe Alexandri quam Herculis geſta. Multa fabulatum eſſe affirmat Strabo lib. 2. p. 70. Laudat præter Plinium aliosque Voſſio jam notatos, Ælianus de animal. VIII. 7. XVI. 41. & XVII. 39. Phlegon in extremo libri de mirabilibus. Sed inter fragmenta à Scaligero ad calcem operis de emendatione temporum illuſtrata, nullum eſt Megaſthenis, uti idem Vir doctus memoria lapſus affirmat. De Metaſthene Annii convenit inter eruditos, omnia ejus, etiam ad nomen ipſum usque, eſſe commentitia.

Μονόβιβλον ὁ εἰς τὸ Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Niceph. X. 36. Hiſt. Eccleſ. ubi & oraculum Pythium, quo Diis Alexander adſcribitur. Hauſit hæc Nicephorus è Socrate, apud quem III. 23. legitur τὸ μονόβιβλον ὃ Ἀδρίας εἰς τὸ Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψεν. Valeſius in verſione pro Ἀδρίας habet *Arrianus*, verum is non ſcripſit μονόβιβλον, ſed libros ſeptem de Alexandro, neque Alexandrum retulit inter Deos, quod libro illo factum eſſe tota Socratis oratio innuit. Joh. Langus ad Niceph. legit Ἀδριανός H. Valeſius vir eruditiſſimus ad Socratem putat reſpici ψευδόμαντιν Luciani, qui Ἀλέξανδρος inſcribitur. Verum & alius eſt iſte Alexander, & tantum abeſt ut hunc inter Deos referat Lucianus, ut pro impoſtore aperte traducat. Præterea nimis longe abit à Luciani nomine illud ὁ Ἀδρίας, pro quo Florentinus codex Valeſio teſte habet Ἀνδρίας. Forte per compendium ſcriptum erat Ἀλνδρεῖς pro Ἀλεξανδρεῖς, unde factum illud Ἀνδρίας ac demum Ἀδρίας. In Hiſt. tripartita VII. 2. hic locus plane omittitur.

Digitized by Google

Nearchus aurea corona ab Alexandro donatus ἐπὶ τῷ περίπλῳ τῷ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς κατὰ τὴν μεγάλην θάλασσαν teſte Arriano VII. p. 149. ἡγεμὼν vocatur à Plutarcho in Alex. p. 702. 706. Navarchus τοῦ Ἀλεξάνδρου ναυτικοῦ, οὐκ ἀγύμνασος τῆς θαλαττίου τάξεως in opido Patala prope Indum fluvium ſepultus: Philoſtr. III. 15. de vita Apollonii. Periplum ejus ſive deſcriptionem navigationis, qua Plinius etiam uſus eſt & Strabo, Arrianus magnam parrem in Indica ſua transſcripſit, ex quibus excerptam ſeparatim Græce & latine cum variis lect. codicis Bodlejami edidit præſtantiſſimus vir Joh. Hudſonus Tomo 1. Geographorum minorum, Oxon. 1698. 8. Incertum eſt, num peculiari opere & à periplo illo diverſo res Alexandri tradiderit, etſi Suidas ei tribuit συγγραφὴν ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου. Plurima mentitos qui de India ſcripſerunt Strabo notat lib. 2. p. 70 in quibus primas malæ fidei partes tribuit Daimacho & Megaſtheni, ſecundas Oneſicrito ac Nearcho.

Neſtor Larandenſis è Lycia, ſub Imp. Severo clarus Suidæque laudatus ſcripſit Ἀλεξανδρειάδα ſive poema Heroicum de Alexandro, cujus librum 1. allegat Stephanus Byz. in ὑστέρωαι.

Nicanor qui res geſtas Alexandri Macedonis ſcripſiſſe traditur à Varrone apud Lactantium lib. 1. c. 6. & inde apud Sabellicum Enneadis ſecundæ libro tertio, aliosque, Reineſio videtur idem cum Selenco Nicatore, ſive Macedonum dialecto Nicanore, nominatiſſimo inter duces Alexandri, cui Spitamenis filiam teſte Arriano Rex junxit. Sed hic ſi res Alexandri ſcripſiſſet, non omiſſuri eum fuerant nominare Arrianus, Plutarchus & alii. Fuit & Sævius Nicanor, cujus commentarios ſuo jam tempore deperditos teſtatus eſt Svetonius c. 5. de Grammaticis. Mentio quoque Nicanoris cujusdam (Stagiritæ, Diodor. Sic. XVIII. p. 592. ubi Epiſtola Alexandri per hunc Nicanorem ad Græcos exſules miſſa: & Harpocrat. in Νικάνωρ) in teſtamento Ariſtotelis apud Laertium V. 15. Idem forte de quo Rhetor. ad Alex. c. 1. Alius cujus cædem memorat II. Rhetor. c. 23. Nicanor Parmenionis F. præfectus ſcutatorum, cujus ſubitæ mortis mentio apud Curtium VI. 6. qui alium Nicanorem, Indorum telis obrutum memorat VIII. 13. Nicanor Caſſandri frater, juſſu Olympiadis interfectus. Diodor. Sic. XVIII. p. 660. Nicanor Balacri filius. Harpocrat. in Νικαι. Nicanor Balacri pater Arrian. lib. 2. Nicanor Navarchus Antigoni, illaudatus Polyæno

lyæno, & Caſſandri dolo interremptus. Diodor. Sic. XVIII. p. 647. Nicanor, dux Demetrii Soteris, victus à Juda Maccabæo, 1. Maccab. 7. & lib. 2. c. 8. &c. Nicanor Cypriarches. 2. Maccab. XII. 2. Etiam Nicanorem quendam Cyprium, qui de Diis ſcripſit, citat præter Arnobium Clemens in protreptico. Sed & Nicanor Samius ſecundo de fluminibus allegatur à Plutarcho in lib. ejuſdem argumenti. Prætereo Gramaticum Nicanorem Varrone juniorem, ſive Alexandrinum ſive Hierapolitem Phrygem, de quo dixi lib. 2. c. 5. Tum Leandrum Nicanorem Cyrenæum, cujus *μετονομασίαι* Harpocrationi laudatæ in *ἄκη* & Stephano Byz. in *ὕδη* & *πάρος* Athenæo VII. p. 297. & Schol. Apollonii IV. 21. Pro Nicanore Medico apud Hofmannum in lexico, vel apud ſcriptorem ex quo hoc hauſit, Nicandri nomen reponendum exiſtimo. Fuit & Nicanor quidam ex primis ſeptem Eccleſiæ diaconis teſte Luca Act. VI. 5. de hoc Martyrologia ad 10. Januar. & Menologia 5. Cal. Aug. Celebratur & alius Martyr Nicanor in Ægypto paſſus ſub Maximino. Sed inſtitutum noſtrum perſequamur.

Nicobules nomine olim ſcripta ferebantur de Alexandro, de quibus dubitatum docet Athenæus X. p. 434. Νικοβούλη ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα. In Plinii codicibus appellatur *Nicobulus*, & Harduino videtur Alexandri expeditionum comes fuiſſe cum Oneſicrito & Nearcho, vel cum Diogneto ac Bætone itinerum dimenſor.

Nymphis Heracleotes libros XXIV. ſcripſit, teſte Suida, de Alexandro ejusq; regni partiariis & ſucceſſoribus usque ad tertium Ptolemæum.

Olympiadum deſcriptio à Joſ. Scaligero Græce cum Euſebio edita, & ab ipſo ut videtur è Græcis ſcriptoribus collecta, Alexandri etiam res ſuo loco non negligit.

Olympiodorus quo Plinius Hiſt. naturali uſus eſt, videtur Harduino Alexandri M. res geſtas ſcripſiſſe, & cum Nearcho & Oneſicrito expeditionum ejus comes fuiſſe.

Oneſicritus (apud Lucianum de ſcribenda hiſt. T. 1. p. 630. Plutarchum Alex. p. 668. & Palladium de Bragmanibus p. 21. & ſeq. Ὀνησικρίτης) Aſtypalænſis (Ælian. XVI. 39. de animal.) ſive Ægineta (Laert. VI. 85.) Diogenis Cynici diſcipulus (Plutarch. Alex. p. 701.) Alexandri Navarchus (id. p. 702. præfectus claſſi Macedonicæ Solin. c. 53. imo navarchum ſive præfectum claſſis, quod muneris-

neris Nearchus geſſit, ſe mentitus, cum tantum unius navis regiæ gubernator fuerit: Arrian. VI. p. 124. κυβερνήτης τῆς νεὼς τῆς βασιλικῆς Arrian. VII. p. 149.) Calanum Indorum Philoſophum ad Alexandrum adduxit, quem ſeſe comburentem videns in ignem ipſe quoque inſiliit (ſi vera tradit Lucianus de morte Peregrini T. 2. p. 576. Strabo enim, Plutarchus & Arrianus mortem Calani narrantes de Oneſicriti tacent) Scripſit, Xenophontem imitatus, Ἀλεξάνδρου ἐγκώμιον & πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη. Laert. VI. 85. τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου Lucian. Macrobiis T. 2. p. 470. ξυγγραφὴν ἥντινα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ξυνέγραφε Arrian. VI. p. 124. Laudat Plutarchus in Alexandro p. 668. 672. 698. 699. & 691. ubi quartum librum Lyſimacho jam Regi prælegiſſe traditur: quod ſi verum eſt, fabulis illud de communi cum Calano morte fuerit haud dubie adſcribendum. Multas hiſtoriis ſuis immiſcuiſſe fabulas conſtat ex his Strabonis XV. p. 698. Ὀνησίκριτος ὃν οὐκ Ἀλεξάνδρου μᾶλλον ἢ τῶν παραδόξων ἀρχικυβερνήτην προσείποι τις ἄν. Πάντες μὲν γὰρ οἱ περὶ Ἀλέξανδρον τὸ θαυμαστὸν ἀντὶ τἀληθοῦς ἀποδέχονται μᾶλλον, ὑπερβάλλεσθαι δὲ δοκεῖ τούτους ἐκεῖνος τῇ τερατολογίᾳ. Utitur Oneſicrito etiam Plinius libro II. IV. VII. &c.

Orthagoras cum Oneſicrito de rebus Indicis allegatur ab Æliano XVII. 6. de animal. qui Orthagoram iterum laudat XVI. 35. ἐν τοῖς Ἰνδοῖς λόγοις. Hinc cum Oneſicrito eum navigaſſe, atque adeo expeditionem Alexandri auſpiciis ſuſceptam deſcripſiſſe colligit Freinshemius. Confirmat ejus conjecturam Photius Cod. CXL. p. 534. è Philoſtrati III. 15. vitæ Apollon. Orthagoræ narrationes de mari rubro, ſtatim poſt Nearchum commemorans. Alius Orthagoras Sicyoniorum Tyrannus. Ariſtot. V. 12. politic. Alius item Orthagoras Thebanus Muſicus, cujus meminit Plato in Protagora. Alius denique Orthagoras vates Corinthius de quo Plutarchus in Timoleonte p. 237.

Parmenionis Epiſtola ad Alexandrum Athen. XIII. p. 607. Epigramma in Alex. ſub Parmenionis nomine legitur in Anthologia lib. III. p. 347. Prætereo alias ad Alexandrum aliorum Epiſtolas memoratas ſupra lib. 2. c. 10.

Patroclem qui de rebus Indicis ſcripſit & propter dignitatem (nam ſub Seleuco Nicatore Indicum mare claſſe luſtravit ac præfectus illarum regionem fuit) & quod Geographiæ fuerit peritus, fide cum pri-

Digitized by Google

primis dignum ait Strabo II. p. 68. & 69. ex eo refert comites expeditionis Alexandri obiter tantum ſingula cognoviſſe, αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἀκριβῶσαι ἀναγραψάντων τὴν ὅλην χώραν τῶν ἐμπειροτάτων αὐτῷ, τὴν δὲ ἀναγραφὴν αὐτῷ δοθῆναί φησιν ὕστερον ὑπὸ Ξενοκλέους τοῦ γαζοφύλακος. *Alexandrum vero ipſum accurate omnia rimatum, cum ei regionum deſcriptiones à peritiſſimis traderentur, atq; hanc deſcriptionem ſibi poſtea temporis exhibitam à Xenocle gazæ Regiæ præfecto.* Laudat hunc Patroclem etiam Plinius Hiſt. Alexandrum vero etiam Athenagoras vel quisquis eſt auctor amœniſſimæ fabulæ Gallice editæ de vero & perfecto amore lib. V. p. 161. refert in templo Jovis Hammonis dedicaſſe tabulam auream longam octo pedes, largam quatuor, in qua eſſet deſcripta magnitudo & ſitus regionum orbis terrarum.

Phanias Ereſius Ariſtotelis diſcipulus ſcripſerit præter alia Voſſio memorata etiam nonnihil de Alexandro, qvoniam Clemens 1. Strom. p. 337. refert Phaniæ, Ephori, Timæi, Clitarchi, Eratoſthenis, & Duridis ſententias de tempore quo Alexander in Aſiam trajecit.

Philippus Chalcidenſis, itemque alter *Philippus Iſangelus* laudantur à Plutarcho in Alex. p. 691.

Philonem quoque *Thebanum* allegat idem Plutarchus dicto loco, reſpicit forte Stephanus Byz. in *Ἀντιόχεια*, ubi Philonem cum Demodamante conjungit, de quo ſupra.

Phylarchum his ſcriptoribus ſine magna cauſa accenſuit Raderus, cum ſuos ille XXVIII. hiſtoriarum libros orſus ſit ab expeditione Pyrrhi in Peleponneſum, & Philippi atque Alexandri obiter forte aliquando meminerit. At nulla plane ratione huc ſpectat *Pindarus*, qui diu obiit antequam Alexander noſter naſceretur. Et pauci ejus verſus qui apud Dionyſium Halic. leguntur lib. de vi dicendi in Demoſthene p. 179. ad ſeniorem Alexandrum Macedonem ſpectant cognomento Philellenem, ut è Dionis Chryſoſtomi Diſſ. 2. de regno p. 25. jam obſervavit Freinshemius.

Plinius vero latinorum doctiſſimus ſcriptorum non prætereundus, qui in Hiſtoria Nat. paſſim non modo Alexandri res tangit, ſed etiam multa excerpſit, libro præſertim XII. & XIII. è ſcriptoribus qui Alexandrum in Aſiam & Indias ſunt ſecuti, & admiranda illarum regionum ſtylo ſignarunt, Calliſthene, Iſigono, Clitarcho, Anaximene,

mene, Duride, Nearcho, Oneſicrito, Polycrito, Olympiodoro, Diogneto, Nicobulo, Anticlide, Charete Mytilenæo, Menæchmo, Dorotheo Athenenſi, Lyco, Antæo, Ephippo, Chærea, Democle, Ptolemæo Lago, Marſya Macedone &c.

Plutarchus præter vitam Alexandri, quem cum Julio Cæſare confert, ſcripſit libros duos de Alexandri fortuna & virtute, cui poſteriori primas partes aſſignare non veretur. Ejusdem Plutarchi altera diſſertatio, una vel plures, quibus fortunam Alexandri prætulit, ætatem non tulerunt. Sane non dubito ſubſcribere Curtii judicio X. 5. 35. *Alexandrum cum plurimum virtuti debuerit, plus debuiſſe fortunæ.*

Polyænus Philippi & Alexandri M. ſtrategemata bene multa annotavit libro quarto. Idem ſparſim fecit è latinis Julius Frontinus.

Polycletus Lariſſæus quem Reineſius Alexandro in expeditione Indica comitem fuiſſe conjicit, in libris hiſtoriarum res Alexandri perſecutus videtur, quoniam ex octavo ejus operis libro Athenæus XII. p. 539. refert Alexandrum in aureo cubili dormiſſe, tibicinasque & tibicines eum ſecutos in exercitu, & ad auroram usq; illum potaſſe. Allegat & Strabo XI. p. 509. & XVI. p. 728. Ælianus XVI. animal. c. 41. & Plinius XXXI. 2. niſi ibi Polycritus legendum. Potuit tamen Polycletus etiam idem tradere quod è Polycrito affert Antigonus Caryſtius c. 150. mirabil. Alius antiquior fuit Polycletus Sicularum rerum ſcriptor qui circa Olymp. XCII. militavit, ut è Diodori Siculi lib. XIII. Reineſio obſervatum.

Polycritus (Mendæus) allegatur à Plutarcho in Alex. p. 691. Eodem uſus Plinius lib. XII. & XIII. Confer Voſſium de Hiſt. Græcis.

Trogus Pompejus in libris XLIV. Hiſtoriarum Philippicarum quos contraxit Juſtinus, latino ſtylo condidit res omnis ævi, & totius orbis hiſtorias, præcipue vero Philippi, Alexandri, & ſucceſſorum geſta. Hic eſt Pompejus qui de Alexandro citatur in Hiſtoria Miſcella XII. 19.

Potamon Mytilenæus Lesbonactis Rhetoris F. Rhetor & ipſe, ſcripſit præter alia Suidæ laudata, de Alexandro Macedone.

Ptolemæus Lagi, Ægypti Rex, qui promptiſſimus licet bellator eſſet, pacis tamen artibus quam militiæ major fuit & clarior, ut ait Curtius IX. 8. Hiſtoriam rerum geſtarum Alexandri, quibus ipſe interfuerat ſcripſit, quam reſpicit præter Plinium lib. XII. XIII. Plutarchus Alex.

Digitized by Google

p. 691. Curtius IX. 5. Arrianus ut præ cæteris fide dignum eſt ſecutus. Cæterum his quæ de eo apud Voſſium in Hiſt. Gr. & Humfredum Hody de textibus Biblior. Originalibus p. 44. bene notata ſunt, in præſenti tantũmodo addam, quod Hebraice adhuc opus iſtud ſupereſſe traditur, edendique ejus ſpem fecit Vir Clariſſ. Seb. Godfridus Starckius, Orientalũ linguarum in Academia Regia Gryphis-Waldenſi Profeſſor digniſſimus. Modo ne, ut in Calliſthene vidimus, theſaurus quod ajunt carbones. Geographia Ptolemæi quæ à Marciano Heracleota p. 2. 6. & 35. allegatur, non eſt Ptolemæi Lagi ut Harduino viſum: ſed alterius, Eratoſthene junioris, ut idem Marcianus p. 6. diſerte teſtatur.

Magiſtri Qualichini (Aretini) hiſtoria Alexandri multis millibus verſuum latino Elegiaco Carminis genere circa A. C. 1236. ſcripta memoratur Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 68. Incipit: *Stellarum curiæ Ægyptus dedita quondam* &c.
Deſinit in hoc tetraſticho:

Hiſtoriam dictam dictavit carmine quidam
Qui Qualichinus nomine dictus erat.
Poſt natum Chriſtum ſunt anni mille ducenti
Terque duodeni, quando fit iſtud opus.

Videtur verſibus reddidiſſe Hiſtoriam Alexandri neſcio quo auctore latina proſa conſcriptam & editam Argentorati A. 1489. quæ ſimiliter incipit: *Sapientiſſimi Ægyptii ſcientes menſuram terræ.* Poſtremo agit de ſepultura Alexandri M. quid diverſi Philoſophi de ea dixerint. Etiam auctor rhythmi Germanici de S. Annone è Comitibus de Daſſel Archi-Ep. Colon. qui obiit A. C. 1064. eadem, quæ nugator iſte, de Alexandro refert, quomodo incluſus dolio vitreo ad profunda maris, noſcendis marinis belluis ſe demiſerit. Martinus Opitius editor verſificis iſtius, unius ex aulicis & familiaribus S. Annonis Germani, in notis ad c. 14. excerptum de vita Alexandri MS. in Codice chartaceo habere ſe ait, ſed quod in narratione quomodo Alexander pervenerit ad arbores ſolis & lunæ, ab edito Argentoratenſi diſcrepat, & fortaſſis ſic in aliis: etſi quomodo Alexander *ſe per grifones in aere levari fecerit*, pæne iisdem verbis repræſentet. Ejusdem generis, ex eodem fonte, ut notat Rei-

Digitized by Google

neſius, hauſta Godfridus Viterbienſis in ſuorum Chronicorum partem XI. aliquammulta tranſtulit, reſectis nimis fabuloſis & incredibilibus. Unde cognoſcas, quamvis futile ſcriptum habitum in pretio, in manibus omnium verſatum, varie interpolatum, & in diverſa exemplaria propagatum fuiſſe, cum ſpretis frugibus mallent veſci glandibus: etſi vetuſtiſſimorum etiam ſcriptorum, Megaſthenis, Oneſicriti, Hegeſiæ, Daimachi & ſimilium exemplo feciſſe videri poſſint, quorum commentarii de Alexandro, rerum incredibilium & fabularum pleni, atque ut Juliani verbis utar Orat. 1. ad Conſtantium p. 17. οὐ πόῤῥω τῆς μιμητικῆς ἐξουσίας fuerunt, ne dicam de fabulatoribus Ariſtea Proconneſio, Iſigono Nicæenſi, Cteſia, Polyſtephano &c. Memorat & Labbeus Hiſtoriam Alexandri fabulis refertam quæ ſcripta eſt A. C. 1217. exſcripta vero A. 1465. antiquiore charactere in membrana, additis figuris.

M. Antonius Coccius Sabellicus recens ſcriptor latinus, qui opus ſuum deduxit usque ad A. C. cIↃIↃIV. triennio poſt defunctus, de Alexandro agit de Enneade IV. libro IV. ſeq.

Satyrus Peripateticus in vitis illuſtrium virorum Philippi quoque Macedonis (& Alexandri forte) vitam ſcripſit. Certe Philippi vitam ab eo ſcriptam laudat Athenæus. Confer de hoc Satyro Jonſium lib. II. de ſcriptor. Hiſt. Philoſ. c. 11.

Seleucus Nicanor. Vide ſupra in Nicanore. Quod hic Seleucus de rebus Alexandri ſcripſerit, apud Diodorum Sic. legiſſe ſibi viſus eſt Freinshemius, qua in parte memoria eum videtur fefelliſſe.

Carolus Sigonius, recens ſed perquam eruditus ſcriptor, in libello de temporibus Athenienſium.

C. Julius Solinus Plinii veſtigiis inſiſtens in Polyhiſtore ſuo hinc inde aliquid adſpergit de Alexandro M.

Sopater Sophiſta libro decimo Eclogarum ex Cephalionis maxime Eratone ſive libro ſexto Muſarum Alexandri M. geſta retulit teſte Photio Cod. CLXI.

Soterichus Oaſites (Steph. Byz. in Ὄασις) ſub Diocletiano clarus (Suid. in Βασσαρικά) Poeta ſcripſit Epico carmine ut Suidas in Σωτήριχος teſtatur, Πύθωνα ἢ Ἀλεξανδριακόν. ἔστι δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἱστορία, ὅτι Θήβας παρέβαλε. De hoc Soterichо præter Voſſium videndus Reineſius p. 316. Epiſt. ad Hofmannum & Rupertum.

ſium

Digitized by Google

Sotion junior, de quo Voſſius lib. 2. de Hiſt. Gr. c. 7. p. 189.

Strabo Geographorum princeps præter ea quæ in opere ſuo Geographico ſuperſtite, paſſim de Alexandro retulit, peculiarem commentarium ſcripſerat de rebus geſtis Alexandri, ut ipſe teſtatur lib. 2. p. 71. *καὶ ἡμῖν δ' ὑπῆρξεν ἐπὶ πλέον κατιδεῖν ταῦτα, ὑπομνηματιζομένοις τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις.*

Strattis Olynthius, teſte Suida, ſcripſerat περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἐφημερίδων libros quinque. *Non videtur*, (inquit Clariſſ. Dodvvellus de Cyclis Græcorum p. 371.) vel Ephemerides Alexandri ſcripſiſſe, vel *ex Ephemeridibus Alexandri* (ab Æſchrione, Diodoto Erythræo, & Eumene Cardiano ſcriptis) *tanquam è monumentis fide digniſſimis, Alexandri hiſtoriam congeſſiſſe; ſed potius de illis, quid ſentiendum eſſet, libris ſuis expoſuiſſe. Seu illas defenderit, ſeu oppugnarit, innuit ni fallor fuiſſe tamen qui de earum fide dubitarint.*

Suidas in Lexico. Vide ſupra in *Appianus*.

Taarich Mircond ſive Annales Mircondi, qui ſcripſit Perſicum Chronicon præſtantiſſimum pluribus voluminibus, cujus aliquot partes MSS. habuit Jacobus Golius. Confer fabulas de Alexandro, quas è Perſarum hiſtoricis conſignavit Adamus Olearius lib. V. Itinerarii Perſici c. 26. *Petrum Texeiram* Luſitanum de Regibus Perſarum in ſuo Itinerario differentem. Taarich ſive ſeriem Regũ Perſiæ à Gvil. Schickardo editam Tubing. 1626. 4. Herbelotum in Bibliotheca Or. &c. Etiam *Turcam* * quendã res geſtas Alexandri in ſuam lingvã juſſu Selimi I. tranſtuliſſe teſtatur Joh. Boterus in politia illuſtrium lib. II. c. 2. & Ludovicus Tubero lib. X. in fine coment. de ſuis temporibus. Inter MStos Codices Arabicos ex Mauritania à Golio arceſſitos video etiam *Ibn Mufrih* Tyrium de vita Alexandri M. p. 21. Catalogi MSS. Jacobi Golii. *Eutychius* Seith filius Patricii natione Ægyptius, religione Chriſtianus Melchita, Medicus inſignis, & ab A. C 933 usque ad 950. Patriarcha Alexandrinus in Annalibus quos Arabicô idiomate contexuit & ab orbe condito ad ſua usque tempora deduxit, Alexandri res ſtrictim perſequitur non ſine fabulis quibusdam admixtis. T. 1. editionis quam cum verſione ſua adornavit Edvardus ille Pocockius p. 267. ſeq. Inter alia exhibet commentitias Darii ad Alexandrum & hujus ad illam literis,

* Videtur hic fuiſſe *Achmetes Molla*, ſive *Meulana Achmetes*, hoc eſt ſapiens ſive doctor Achmetes, qui teſte Leunclavio lib. X. hiſt. Turc. rhythmicis verſibus librum hiſtoriæ Alexandri M. compoſuit & Emiris Suleimanni nomine publicatum edidit, ab eo viciſſim liberalibus præmiis affectus.

tum p. 283. morituri Alexandri Epiſtolam ad matrem, & Philoſophorum in Alexandrum jam defunctum dicta p. 288. ſeq. Nomina illorum in Pocockii verſione ſunt Philemon, Plato, Ariſtoteles, Naren, Nilon, Lotas, Metron, Demetrius, Philocaton &c. In *Gregorii Abulpharagii* itidem Medici Chriſtiani ſecta Jacobitæ Compendio Dynaſtiarum per eundem Pocockium Arabice & latine edito, quod in Anno Chriſti 1284. deſinit, tribus vix verbis mentio fit Alexandri Magni propter potentiam Cornuti ſive Dulcarnaim dicti. Dynaſtia VI. p. 96.

Timagenes allegatur à Curtio IX. 5. 21. videtur de Alexandro egiſſe libris de Regibus, quorum primum laudat Stephanus Byz. in μίλυαι. Patria Alexandrinus fuit, Rhetor & hiſtoricus Auguſto Imp. primum charus, mox ob maledicendi libertatem inviſus. De hoc Quintilianus X. 1. *Longo poſt intervallo natus Timagenes, vel hoc eſt ipſo probabilis, quod intermiſſam hiſtorias ſcribendi induſtriam nova laude reparavit.* Ammianus XVI. 9. *Sed poſteà Timagenes & diligentia Græcus & lingva* (Syrum vocat. Plutarch. de flum.) *hæc quæ diu ſunt ignorata collegit ex multiplicibus libris* (è Calliſthenis Sybaritæ libris Γαλατικῶν, teſte Plutarcho) *cujus fidem ſecuti obſcuritate dimota* &c. Confer Valeſii notas & Voſſium lib. 1. de Hiſt. Gr. cap. 24. & lib. III. p. 420. Muretum XIII. 6. Var. & Lipſium ad Senec. III. 23. de ira, & Epiſt. XCI. Alius Timagenes vel Timogenes Mileſius de quo Suid. De Timagene in Aſia culto meminit Epiphanius in Ancorato num. CVIII.

M. Terentius Varro. Vide ſupra in Βάρων *Nicanor.*

Vincentius Bellovacenſis Ord. prædicator. Monachus * ſæculo poſt CHRISTUM natum decimo tertio clarus, de Alexandro agit libro quinto ſpeculi Hiſtorialis, nec pauca fabuloſa repetit ex Epiſtola de mirabilibus Indiæ, Pſeudo Calliſthene &c.

Raphael Maffeus Volaterranus vir eximiæ eruditionis A. 1521. in patria denatus, de Alexandro diſſerit libro XIII. commentariorum Urbanorum.

Joh. Zonaras. Vide ſupra Johannes Monachus.

Zoſi-

* Falluntur qui Epiſcopum Bellovacenſem eſſe affirmant Vide Bollandum præf. ad T. 1. Act. Sanctor. Januarii p. 19. Natalem Alexandrum Hiſt. Eccleſ. T. VII. p. 138. edit in fol.

Zoſimus Græcus ſcriptor Hiſtoriæ, à Freinshemio catalogo huic adjicitur propter illa quæ ſuccincte de Alexandro tradit lib. 1. Hiſt. c. 4. ſeq.

III. Reges ac Principes illuſtres, Alexandri nomine.

In hiſtoria *Trojana* decantatiſſimus Alexander Paris.

Apud *Macedonas* ante Alexandrum M. fuerunt Alexander, Magni Proavus, Amyntæ 1. F. Rex decimus à Carano, & Alexander Amyntæ II. F. Philippi Frater, cognomento Philellen. Occurrit præterea in Alexandri M. hiſtoria mentio Alexandri Lynceſtæ ſive fratris Lynceſtarum, tum ducis Alexandri ex Lycia in ſubſidium Regi venientis, alterius item ducis quem Rex nominis quod ſibi cum eo commune eſſet admonuit, ut eſt apud Curtium VIII. 11. 10. Memoratur & Alexandro cuidam timide pugnanti dixiſſe: *vel nomen vel mores muta.* Fuit & Alexander Polyſperchontis F. & Alexander filius Lyſimachi. Alexandri Magni quoque filius è Cleofide Regina Jndorum ſuſceptus qui in India regnavit, itemque alter poſthumus è Roxane natus Alexander dictus eſt, quem Caſſander interfecit. Sed & filius Caſſandri Alexander cum Antipatro fratre ſuo tenuit Macedoniæ regnum, perinde ut Alexander Pyrrhi F. Sed Alexander Perſei F. à Paulo Æmilio Coſ. Romano una cum patre captus eſt. Vide Juſtinum XXXIII. 2.

Apud *Syros* poſt Demetrium Soterem Olymp. CLVI. 4. regnare cœpit Alexander Bala ſive Βάλλης, Θεοπάτωρ εὐεργέτης, quibusdam etiam Epiphanes dictus. Fuit & Alexander II. Zebina ab Antiochenis Syriæ Rex adverſus Demetrium Nicatorem conſtitutus Olymp. CLXII. 4

Apud *Judæos* Alexander Jannæus Ariſtobuli Frater à Demetrio III. Syriæ Rege victus Ol CLXXII. 4. obiit Ol. CLXXV. 2. Alexander Ariſtobuli F. Alexander Herodis M. Filius, juſſu Patris ſtrangulatus. Tiberius Alexander, procurator Judææ.

Rex Ægypti (& Cypri Ol. CLXVI. 4.) Alexander I. Lathuri frater matrem Cleopatram interfecit Ol. CLXXII. 2. inde ἐξωθεὶς ſive pul-

pulſus. Alexander II. à Sylla in Ægypti regnum reſtitutus, & Alexander III. qui populum Rom. regni ſui inſtituit heredem.

Epiri Rex Alexander Frater Olympiadis. Regnavit & poſtea in Epiro Alexander Pyrrhi F. qui regnum quoque Macedoniæ occupavit, ut ante dixi.

Alexander *Pheræus*, Pheræorum in Theſſalia Tyrannus. Diverſus ut videtur ab Alexandro Theſſalo apud Polyæn. VI. 46. qui de Alexandro Pheræo agit VI. 2. de quo vide ſis etiam Valeſium ad Harpocrat. p. 7.

Omitto dicere de Alexandro Moloſſo, Alexandro Spartano quem occiderunt Argivi, Alexandro Phrurarcho Æolidis, Alexandro M. Antonii filio, Tiberio Alexandro Alabarcha Alexandriæ, filioque cognomine procuratore Judææ.

Inter *Imperatores Romanos* notus eſt Alexander Severus Mammææ F. conceptus in templo Alexandri nomini dicato & natus eodem die quo Alexander diem obiit: Nutrice Olympiade, nutritore uſus Philippo. Sed magni cognomen à Senatu ingeſtum recuſavit. Alexander Phryx præfectus Africæ Imperatorem ſe Carthagine venditavit, ſed captus periit A. C. 306.

Inter Conſtantinopolitanos *Imperatores* Alexander Baſilii F. A. C. 912. denatus.

Inter Pontifices Romanos octo Alexandri hactenus occurrunt. Celebrantur & Alexandri plures Patriarchæ & Epiſcopi, nec minus Reges, ut Scotiæ, Poloniæ &c. Principes (Hetruriæ, Parmæ &c. ſed jam dicta ſufficiunt ad demonſtrandum, quam late per omnes gentes nominis Alexandri celebritas & favor patuerit. De ſingulis pleni ſunt Hiſtoriarum libri, & plerique omnes in Lexicis Hiſtoricis jam tum annotati leguntur.

Alexandri varii qui Græce ſcripſerunt.

Alexander Ægæus de quo infra cap. XI. in Peripateticis.

Alexander Ætolus Plevronius Grammaticus & Poeta, de quo in Tragicis dictum lib. 2. c. 19.

Alexander Aphrodiſienſis, de quo infra lib. IV.

Alexander Alexandrinus Epiſcopus, cujus tempore Arius hereſin ſuam ſparſit.

Ale-

Digitized by Google

Alexander Cæſareenſis Cappadociæ primum deinde Hieroſol. Epiſcopus circà A. C. 212. de quo, ut de ſuperiore, vide ſi placet præſtantiſſimum Eccleſiaſticæ Antiquitatis vindicem Guil. Caveum in Hiſtoria Scriptor. Eccleſ. literaria.

Alexander Cappadox Sophiſta, de quo Philoſtratus in Hippodromi vita p. 613.

Alexander Cherſoneſius Car, è Cherſoneſo Cariæ, qui de Caria ſcripſit. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 34. & 22. Stephanus Byz. &c.

Alexander Citieus. Euſtath. ad Homer.

Cornelius Alexander Aſclepiadæ, Grammaticus ac Polyhiſtor, patria non Mileſius (ut Suid.) ſed *Cotyæus*, de quo Jonſius lib II. c 16. de ſcriptoribus Hiſtor. Philoſ. Meurſius ad Chalcidium p. 7. ſeq. & in Bibl. Græca, Voſſius de Hiſt. Græcis & ad Plinium Harduinus.

Alexander Damaſcenus, Ariſtotelis Placita ſectatus. Galen. περὶ τ͂ προγινώσκειν c. 5.

Alexander Epheſius, cognomento Lychnus, de quo Voſſ. Hiſt. Græc. p. 318. ſeq. & qui duos perperam facit Epheſium ac Lychnum Meurſius in Bibl. Gr.

Alexander Epicureus. Plutarch. II. 3. ſympoſ.

Alexander Epirotes Pyrrhi F. Tactica ſcripſerat teſte Æliano.

Alexander Grammaticus qui M. Antoninum inſtituit. Vide Ariſtidæ Orat. XII. T. 1. p. 142. ſeq. & Gatakerum ad M. Antonin. lib. 1. §. 10.

Alexander Hierapolitanus de quo Suid.

Alexander Lychnus. Supra in Alex. Epheſius.

Alexander Lycopolita cujus eximius libellus de dogmatis Manichæorum editus eſt à Combefiſio.

Alexander Mileſius. Chalcid. p. 155. verſiculos affert Alexandri Mileſii qui apud Theonem Smyrnæum MS. tribuuntur Alexandro Ætolo. Vide & ſupra in Cornelio Alexandro Polyhiſtore.

Alexander Moloſſus allegatus àb Ammonio in ὕπες. Euſtath. ad Homer.

Alexander Monachus de inventione Crucis à Gretſero editus. Confer Hendreichii pandectas p. 109. b.

Alexander Myndius de quo præter Voſſium Jonſius p. 199. & Meurſ. Bibl. Græca. Allegatur & ab Euſtathio ad Homer.

Alexander Numenii F. Syrus Rhetor, de quo idem Meurſius. Huic Lau-

rentius Normannus vir cumprimis doctus tribuit libros duos qui exſtant de figuris ſententiæ atque elocutionis, ut infra in Rhetoribus dicam.

Alexander Paphius. Euſtath. ad Homer.

Alexander Philalethes Medicus Aſclepiadeus atque Herophileus, qui *de pulſibus* ſcripſit, Galeno teſte: & *de ſemine*, teſte Theodoro Priſciano. Meminit & Alexandri Philoſophi neſcio cujus Artemodorus IV. 31. Onirocrit. caput ejus à Cynico percuſſum ligno teſtatus.

Alexander Plevronius. ſupra in Alex. Ætolo.

Alexander Pyrrhi F. ſupra in Alex. Epirota.

Alexander Seleucienſis Cilix Sophiſta, dictus Peloplaton, de quo Philoſtratus. Incertum idem ne ſit Platonicus Alexander à quo M. Antoninus lib. I. ſect. 12. teſtatur ſe didiciſſe, ne crebro neque niſi neceſſitate adactus aut dicto aut ſcripto ſignificaret cuiquam, non vacare ſe, neve hoc prætextu officiis vitæ deeſſet.

Alexander Sy us. ſupra in Alex. Numenii.

Alexander Thaſius. Etymolog. in Διόνυσος.

CAPUT IX.

De Theophraſto Ereſio.

Theophraſti ætas. Scripta quæ exſtant. Hiſtoria Plantarum. 1. *De Plantarum cauſis.* 2. *De lapidibus, & alii tractatus minores.* 3 - - 11. *Fragmenta à Photio ſervata.* 12. *Characteres Ethici.* 13. *Metaphyſica.* 14. *De ſenſu liber, & Priſciani Lydi in illum expoſitio.* 15. *Teſtamentum.* 16. *Scripta quæ perierunt, recenſita ordine Alphabeti.* 17.

THEOPHRASTUS ex Leſbo Inſula Ereſius * Philoſophus, Ariſtoteli Magiſtro ſuo in ſchola Athenienſi ſucceſſit (*a*) Olympiadis CXIV.

* Male ἐξ ἐφέσου, pro ἐρέσου, apud Plutarch. de exſilio p. 605. Similiter Phanias apud

CXIV. anno III. ante Chriſtum CCCXXIV. Ab eodem propter eloquentiam dictus eſt *Euphraſtus* (*b*) ac deinde *Theophraſtus* (*c*) cum vero nomine Tyrtamus appellaretur, quem τρυφὴν ἰδίαν ſive *delitias ſuas* vocare Cicero ſolebat teſte Plutarcho in Cicerone p. 872. *amicum ſuum* 2. ad Atticum 16.) De vita ejus conſulendus Laertius libro quinto & quæ ad eum notarunt viri docti. Mihi hoc loco ſuffecerit annotaſſe quod patriam ſuam bis tyrannide liberavit, teſte Plutarcho adverſus Colotem p. 1126. & diſceſſit è vita Olympiade CXXIII. ſucceſſore (*d*) relicto ex plus quam millenis (*e*) quos habuit diſcipulis, Stratone: diutiſſimeque cum vixiſſet (*f*) necdum ſatis vixiſſe ſibi eſt viſus. Scripſit Magiſtri ſui exemplo infinita, ex quibus primum ecce tibi illa quæ vel integra vel ex parte ſaltim ſuperſunt.

I. ΠΕΡΙ` ΦΥΤΩ͂Ν ἹΣΤΟΡΙ´ΑΣ ſive ΠΕΡΙ` ΦΥΤΙΚΩ͂Ν ἹΣΤΟΡΙΩ͂Ν βιβλία ί. *Hiſtoria Plantarum libri X.* ex quibus priores novem integri, decimi fragmentum exiguũ, ſive initium tantummodo exſtat, quod incipit: περὶ δὲ τῶν ῥιζῶν &c. Scripſit hoc opus Theophraſtus circa annum

apud Etymologum in κύρβεις perperam vocatur ἐφέσιος pro ἐρέσιος, quod Scaligero Voſſioque obſervatum.

(*a*) Laertius V. 36.

(*b*) Suid. in Θεόφρ.

(*c*) Strabo & alii laudati à Colomeſio p. 249. Opuſc. & Menagio ad Laertium V. 38. quibus adde Boethium in Ariſtot. de interpretatione p. 309. Tzetzam Chiliad. VI. hiſt 51. & Olympiodor. in vita Platonis. Hieronymus autem lib. 2. contra Rufinum cujus balbutiem perſtringit, per ironiam illum vocat Theophraſtum. Viciſſim Tyrannion dictus eſt, qui antea vocabatur Theophraſtus, ingentis poſſeſſor Bibliothecæ temporibus Luculli, teſte Heſychio Illuſtri ac Suida in Τυραννίων.

(*d*) Stratoni ſucceſſit Lycon Lyconi Ariſto Ceus, Ariſtoni Critolaus, Critolao Diodorus. Vide Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. lib. 1. c. XI. p. 59. 60

(*e*) Laertius V. 37. Heſychius illuſtris & Suid. Plutarchus de profectu in virtute p. 79. ζήνων ὁρῶν τὸν Θεόφραςον ἐπὶ τῷ πολλοὺς ἔχειν μαθητὰς θαυμαζόμενον, ὁ ἐκείνου μὲν χορὸς μείζων, οὑμὸς δὲ συμφωνότερος:

(*f*) Laertius V. 4. ἐτελεύτα δὴ γηραιὸς, βιοὺς ἔτη πε. *annos cum vixiſſet* LXXXV. Sed hunc numerum corruptum eſſe conſtat ex Præfatione Theophraſti ad Characteres, in qua teſtatur ſe cum illos ſcriberet annorum fuiſſe XCIX. quem numerum confirmat Joh. Tzetzes Chiliad. IX. p. 943. Neque audiendus Sam. Petitus qui lib. 2. obſ. c. 9 contra MSS. codicum conſenſum pro XCIX legendum eſſe contendit LXXIX. οθ'. pro ὑθ. Hieronymus Epiſtola 2 ad Nepotianum: *Unde ſapiens vir Græcia Theophraſtus* (ita legendum non Themiſtocles) *cum expletis CVII. annis ſe mori cerneret; dixiſſe fertur ſe dolere, quod tum egrederetur è vita quando ſapere cœpiſſet.* Confer, Menagium p. 205. & 211.

num Romæ conditæ CCCCXL. dicavitque Nicodoro Archonti Olymp. CXVI. 3. ut docet Plinius lib. III. hiſt. nat. c. 5. lib. XIII. c. 15. & lib. XV. c. 1. Apud Laertium V. 36. pro Φυσικῶν (g) ἱστοριῶν legendum Φυτικῶν, ut notarunt Caſaubonus & Menagius ad Laertium & Joh. Meurſius in libro ſingulari de Theophraſti ſcriptis, edito primum Lugd. Bat. 1638. 12. & nuper recuſo in tomo decimo theſauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani p. 640.

Græce prodiit Hiſtoria Plantarum cum Ariſtotelis & aliis Theophraſti operibus Venetiis apud Aldum A. 1498. fol. tum Baſileæ A. 1541. fol. cujus editionis exemplis quibusdam *Hieron. Gemuſæi*, aliis *Joachimi Camerarii* præfatio præmittitur, quorum neuter notas ſibi arrogat marginales. Conjectura Caſp. Hofmanni eſt, *Oporinum* illas collegiſſe, collatione facta cum Gazæ verſione. At cum raros emtores inveniret præſtrinxiſſe oculis lectorum nomine Camerarii. Vide Epiſtolam Hofmanni ad Reineſium p. 681. Denique Theophraſti ſcripta Græce edita Venet. 1552. 8. ita ut ſextum tomum poſt Ariſtotelis opera conſtituant.

Latine hiſtoria m Plantarum poſt barbaram *Guilhelmi* neſcio cujus (forte de *Morbecka*) interpretationem juſſu Nicolai V. Pontificis vertit *Theodor. Gaza*. Venet. 1504. Baſil. 1533. fol. cujus verſio caſtigata à *Dan. Heinſio* in Græcolat. ſua Theophraſti editione. Lugd. Bat. 1613. fol. Poſtea *Caſpar Hoffmannus*, qui translationem ſuam hactenus ineditam dicavit Gvidoni Patino. Vide Labbeum p. 219. Bibl. nov MSS. *Julius Cæſar Scaliger* hoc opus commentario illuſtravit, qui cum *Roberti Conſtantini* animadverſionibus prodiit Lugd. 1584. 8. Hinc *Joh. Bodæus à Stapel* Medicus Amſtelodamenſis verſionem Gazæ emendavit, & Theophraſti opus caſtigatum ingenti & erudito Commentario auxit. Cæterum libro nono immortuus (*h*) parenti Egberto Bodæo opus non plane perfectum reliquit vulgandum, unde Anno 1644. demum Amſtelodami in folio lucem aſpexit luculenta hiſtoriæ Theophraſti editio Græcolatina cum variis lectionibus & Bodæi commentario iconibus plantarum innumeris ornato, adjectis poſt ſingula capita integris J. C. *Scaligeri* & *Rob. Conſtantini* notis. Operæ pretium fuiſſet his additam fuiſſe *Felicis Acco-*

roma

(g) Neque obſtat quod Theophraſtus de plantis potius agit Phyſice quam Medice, licet neque Medicum plantarum uſum plane prætermiſit Vide Dan. Clericum in hiſt. Medicinæ part, 2. lib. 1. c. 8. Interdum à Veteribus ſimpliciter laudatur ſub titulo περὶ Φυτῶν, ut à Galeno 3. in 6. Epidem. T. 5. p. 479.

(h) Obiit Amſtelodami hieme Anni 1636.

romboni explicationem obſcuriorum locorum Theophraſti de Plantis, quæ cum aliis ejusdem in Ariſtotelem & librum Galeni de temperamentis prodiere Romæ 1590. fol. Gazam in capitum diſtinctione interdum peccaſſe & cohærentia diſcerpſiſſe, diſtinguenda conjunxiſſe obſervat Salmaſius prolegom. ad Solin. & Gonſalez de Sales mantiſſa ad lib. de duplici terra viventium ſect. 2.

II. ΦΥΤΙΚΩ͂Ν ΑἸΤΙΩ͂Ν *βιβλία η΄.* De Cauſis Plantarum libri VIII. Ex quibus ſex tantum primores ad nos pervenerunt, in quorum limine, ſuarum *ἱστοριῶν*, ut ante *αἰτίας* ſcriptarum, meminit. Apud Laertium V. 46. itidem pro *Φυτικῶν αἰτιῶν* male legitur *Φυσικῶν*. Et hos quoque libros latine poſt Guilelmum *Gaza* tranſtulit, caſtigavit Dan. Heinſius, commentario illuſtravit *Julius Cæſar Scaliger* edito primum Lugd. 1566. fol. *Caſparis Hofmanni* nova verſio inedita & notæ MSS. in Theophraſti hiſtoriam & de cauſis plantarum libros exſtant Norimbergæ in Bibliotheca Viri Clariſſ. Gothofredi Thomaſii. Etiam hujus operis Theophraſti loca quædam commentariis explicavit Felix Accorombonus. Ex Meurſii vero ſententia utrumque ſcriptum, Hiſtorias & libros de cauſis, uno τῶν *Φυτικῶν* nomine deſignaſſe veteres quidam videntur, & citaſſe indiſtincte: Itaque apud ſcholiaſten Nicandri ad Alexipharmaca (niſi numerus corruptus) citatur liber XIV. Θεόφραστος μὲν οὖν ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν Φυτικῶν κάρυον αὐτὸ προσηγόρευσε. Isque erit de cauſis plantarum liber quartus. *Arabicam* verſionem hujus operis memorat Abulpharagius Hiſt. Dynaſt. p. 94.

III. ΠΕΡῚ ΛΊΘΩΝ. *De lapidibus* liber ſcriptus Olympiade CXVI. 2. Archonte Praxibulo, ut ex Plinii XXXIII. 7. colligit Meurſius. Memorat præter Laertium V. 44. Athenæus III. 13. Vertit latine poſt Adr. Turnebum *Daniel Furlanus* Cretenſis & commentariis illuſtravit: Græce & latine ediderunt Wechelii, ex Bibl. Joh. Vicentii Pinelli, Hanoviæ 1605. fol. cum aliis quæ deinceps recenſebo Theophraſti opuſculis. Separatim liber de lapidibus Græce editus & latine cum notis Johannis de Laet. Lugd. Bat. 1647. 8.

IV. ΠΕΡῚ ἈΝΈΜΩΝ Liber *de Ventis* & ipſe à *Furlano* latine verſus & commentariis illuſtratus. Exſtat & latine ex verſione *Federici Bonaventuræ* cum ejusdem commentario. Urbini 1593. 4. Græce vero cum libro de lapidibus & libro de igne jam tum editus Venet. 1496. fol. cum ſcriptis Ariſtotelis. Memoratur Theophraſtus περὶ ἀνέμων Laertio V. 42. & Alexandro Aphrodiſienſi in 2. Metaphyſ.

V. ΠΕΡῚ ΣΗΜΕΊΩΝ ὙΔΆΤΩΝ ΚΑῚ ΠΝΕΥΜΆΤΩΝ, ἈΝΈΜΩΝ,

ΧΕΙΜΩ͂ΝΟΣ ΚΑῚ ἘΥΔΊΑΣ. *De ſignis pluviarum, ventorum, tempeſtatis & ſerenitatis.* Vertit & illuſtravit *Daniel Furlanus.* Memorat Laertius V. 45. & Proclus 4. in Timæum. Cæterum male à librariis in fruſta diſſectus eſt, & pejus adhuc inter ſecundam tertiamque partem liber de igne in edit. Heinſiana & quam Heinſius ſecutus eſt Hanovienſi interjicitur.

VI. ΠΕΡῚ ΠΥΡῸΣ α΄, β΄. *De igne libri duo* Laertio memorati V. 45. ex quibus unus modo ſupereſt Græce primum editus Venet. 1479. fol. ad calcem Ariſtotelis: & cum latina *Adriani Turnebi* verſione Pariſ. 1566. 4. & additis Danielis Furlani commentariis Hanov. 1605. fol. Liber de igne & alter de odoribus ex latina Turnebi translatione recuſus Hardervici 1656. 12. & inter Turnebi Opera, fol.

VII. ΠΕΡῚ ὈΣΜΩ͂Ν, *De odoribus.* Memorat præter Laertium V. 44. Athenæus & Suidas in ὀσφραντικὸν. Latine vertit *Adrianus Turnebus,* illuſtravit Furlanus. Separatim Græce & latine cum verſione & Scholiis Turnebi prodierunt libri tres Theophraſti de igne, de odoribus & de lapidibus Pariſ. 1566. 4.

VIII. ΠΕΡῚ ἹΔΡΩ͂ΤΩΝ ſive περὶ ἱδρῶτος, ut Laertius V. 44. *De ſudoribus.* Latine vertit *Daniel Furlanus* additis ſuis commentariis. Prodierunt etiam libri duo, unus de ſudoribus & alter de vertigine cum verſione & annotationibus *Bonaventuræ Grangenii* Pariſ. 1576. 8. Excerpta quædam ex his libris exhibet Photius cod. 278 quæ ſubjecta etiam à Sylburgio ſunt problematibus Ariſtotelis Græce editis p. 357. & ab H. Stephano inter opuſcula Theophraſti Græce vulgata Pariſ. 1557. 8.

IX. ΠΕΡῚ ἸΛΙΓΓΩΝ. *De vertigine,* fragmenta, verterunt & illuſtrarunt *Daniel Furlanus & Bonaventura Grangenius.* Occurrunt etiam Græce in Aldinis & Baſileenſi operum Theophraſti editione & ad calcem problematum Ariſtotelis editionis Græcæ Sylburgianæ p. 360. ſeq. & inter opuſcula Theophraſti ab H. Stephano vulgata, & cum *Andreæ Schotti* verſione apud Photium codice 278. Meminit libri περὶ ἰλίγγων καὶ σκοτώσεων inter Theophraſti ſcripta Laertius V. 44.

X. ΠΕΡῚ ΚΌΠΩΝ. *De Laſſitudinibus.* Vertit *Daniel Furlanus* illuſtravitque. Sub extremũ quædam deſunt. Excerpta paucula ex hoc libello habet Photius cod. 278. quæ legutur etiã poſt problemata Ariſtotelis edit. Sylburg. p. 356. & inter opuſcula vulgata ab H. Stephano. Meminit præter Laertium V. 44. Galenus 3. ὑγιεινῶν. Fere totum ex Ariſtotelis pro-

problematis conflatum eſſe notat Hieron. Mercurialis lib. 1. Var. Lect. c.9.

XI. ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΤΩ͂Ν 'ΙΧΘΥΩΝ ΈΝ ΞΗΡΩ͂Ι ΔΙΑΜΟΝΗ͂Σ. *De piſcibus in ſicco degentibus.* Vertit & illuſtravit *Daniel Furlanus.* Timothei Camotii (Joh. Baptiſtæ F.) commentaria in librum Theophraſti de piſcibus MSta memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 213. Caſaubonus putat eſſe ἀποσπασμάτιον ſcripti Theophraſtei περὶ τ̃ ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων, quod præter Laertium V. 43. memorat Athenæus VII. 18. & 19. quintum ejus operis librum allegans. Reſpicit etiam idem Athenæus Theophraſtum laudans lib. 14. non procul ab initio. ἐν ἰνδοῖς δέ φησὶ θεόφραςος τὰς ἰχθῦς ἐκ τ̃ ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας &c. Auctor indicis ſcriptorum in editione Athenæi Baſileenſi perperam exiſtimavit hoc loco allegari Theophraſtum in ſcripto cui titulus fuiſſet Ἰνδοί.

XII. FRAGMENTA ex libris ſex ſervata à Photio cod. CCLXXVIII. & ante Photii editionem ab Hoeſchelio curatam Græce vulgata ab H. Stephano Pariſ. 1557. 8. 1. de animalibus quæ colorem mutant περὶ τ̃ μεταβαλλόντων τὰς χρόας.] Meminit Laertius V. 44. Athenæus VII. 16. Reſpicit Plinius X. 29. hiſt.

2. De nervorum reſolutione περὶ παραλύσεως.

3. De animi defectione περὶ λειποψυχίας, quod fragmentum cum ſuperiore de Paralyſi legitur etiam ad calcem problematum Ariſtotelis edit. Græcæ Sylburgianæ p. 359. ſeq. Memit Laertius V. 44.

4. De animalibus quæ repente apparent περὶ τ̃ ἀθρόως φαινομένων ζώων. Meminit Laertius V. 44.

5. De invidentibus animalibus, περὶ τ̃ λεγομένων ζώων φθονεῖν. Meminit præter Laertium, apud quem vitioſe φρονεῖν legebatur pro φθονεῖν, Apulejus in Apologia, reſpicit Ælianus III. 17. animal. & Plinius VIII. 29. & 31. & 57. Hiſt. natural. In Bruta animantia invidiam cadere negat Plutarchus lib. de odio & invidia p. 537.

6. De apibus περὶ μελιττῶν, ſive ut rectius Laertius V. 44. περὶ μέλιτος, de melle.

XIII. Editionem Theophraſti * Heinſianā (in qua exſtant libri omnes hactenus recenſiti Græce & Latine ſine notis) claudunt ἨΘΙΚΟΙ' ΧΑΡΑΚΤΗ͂ΡΕΣ, *Characteres* ſive *Notationes* morum vitioſorum ad *Polyclem* cum verſione *Iſ. Caſauboni*, qui capita 25. 26. 27. 28. 29. primus è MSS. reſtituit, uti *H. Stephanus* in Græca ſua editione libellorum quorundam Ariſtotelis & Theophraſti Pariſ. 1557. 8. primus addiderat ex antiquo codice

* Lugduni Batavor. A. 1613. fol.

Digitized by Google

codice capita 17 - 24. licet nec ita liber exſtet integer. Idem liber Laertio V. 47. Suidæ & Euſtathio ad Iliad N. memoratus, ſcriptusque à Theophraſto ſene atque ut ipſe in præf. teſtatur jam undecentum annos nato, ex Furlani verſione & cum ejus commentariis poſtremo loco ponitur in editione opuſculorum Theophraſti Hanovienſi 1605. fol. in qua libri omnes hactenus à me memorati (excepta plantarum hiſtoria & libris de cauſis plantarum) occurrunt Græce & latine cum verſione *Dan Furlani* vel Adr. Tumebi, cum ejusdem Furlani commentariis, de quibus ita Caſaubonus in literis ad Janum Rutgerſium Pariſ. 3. Nonis Januarii 1610. *Characteres Lugduni, brevi ut ſpero edentur non negligenter recogniti. Nam Furlanus homo Græcus atq; is doctiſſimus, qui in eandem arenam poſt nos deſcendit, ſtomachum mihi movit, qui mihi ferme perſvaſit etiam Græcos homines in ſua lingua poſſe aliquid à nobis diſcere.* φθόνος δ' ἀπέσθω τοῦ λόγου καὶ νέμεσις. *Sed ejus verſionem & notas ſi vidiſti, & expendiſti aliquando, non aliud niſi fallor ſenties.* Præterea iidem Characteres Theophraſtei cum verſione Cl. *Auberii Trinacuriani* ſubjecti leguntur Ariſtotelis Ethicis ad Nicomachum à Lambino illuſtratis Baſil. 1582. fol. una cum fragmentis Pythagoræorum cum verſ. Gvil. Canteri. Præclara vero *Iſ. Caſauboni* verſione & commentario erudito ornati primum lucem adſpexere Lugd. 1592. 1612. 8. & poſt Caſauboni fata ibid. 1638. 8. & quæ reliquis præſtat editio, Brunſvigæ 1659. 8. Prætereo hunc libellum cum Caſauboni verſione ſed absque ejus commentario editum Lipſiæ cura Rev. D. *Adami Rechenbergii* 1679. 8. & cum monitis piis *Joh. Angeli Werdenhagenii* Lug. Bat. 1632. in forma minore: tum inter opuſcula Mythologica, Phyſica & Ethica cum notis *Tho. Galei* Viri Clariſſ. vulgata Cantabrig. 1671 & Amſt. 1688. 8. Philippus Labeus in Bibl. nov. MSS. p. 372. eundem videtur laudare characterum Theophraſti optimæ notæ codicem quo uſus eſt Caſaubonus, & quod addit, *in quo habentur pleraque quæ in excuſis deſiderantur*, intelligendum de editionibus ante Iſaacum Caſaubonum vulgatis. Sed & *Iſaacus Voſſius* notis ad Ignatium p. 289. promiſerat ſe librum hunc Theophraſti pluribus locis meliorem daturum & illuſtraturum notis: tum Galeus ab eodem Voſſio auctiorem & emendatiorem exſpectare nos juſſit. Caput XVII. περὶ δεισιδαιμονίας egregiis obſervationibus Gallice editis illuſtravit *Joh. Rondellus* Amſt. 1686. 12. Sunt etiam qui Theophraſti *characteres de virtutibus* * vidiſſe

* Laertius duobus in locis ἠθικοὺς χαρακτῆρας inter ſcripta Theophraſti memorat V. 47. & 48. unde Menagius ſuſpicatur uno loco ab eo notari characteres virtutum, altero vitiorum.

diſſe ſe affirmarent, ſed *non ego credulus illis*, inquit Menagius ad Laertium p. 211. *Maximi Planudis* expoſitionem ineditam in Theophraſti characteres memorat Geſnerus præfat. ad Joh. Stobæum. Eam in Italiæ Bibliothecis diligenter inquiſitam nanciſci ſe potuiſſe negat *Leonbardus Lycius*, cum cujus verſione characteres prodierunt Lipſiæ 1591. 8. inſcripti Gotfrido Camerario Joachimi filio. Sparſim etiam cum verſione Anonymi à Geſnero caſtigata leguntur inſerti florilegio Stobæi in editione Baſil. 1550. fol. & in aliis poſterioribus. In Catalogo Thuaneo T. 2. p. 14. memorari videas characteres Theophraſteos cum verſione *Angeli Politiani* & notis *Fed. Morelli* Pariſ. 1583. 4. Et Simlerus tradit editos cum eadem Politiani verſione Baſileæ apud Cratandrum.

Thomæ Stanlei ampliſſimas in eundem libellum prælectiones auctor vitæ ejus, quæ ante hiſtoriam Philoſophicā à Stanleio ſcriptam in noviſſima editione præfixa eſt, memorat. Joachimi Kühnii diſſertationes Argentinæ edi cœptas fatum viri præſtantiſſimi ante paucos annos abrupit. Loca nonnulla characterum illuſtravit emendavitque *Salmaſius* lib. de uſuris, commentario ad Solinum, & in aliis ſcriptis, & *Joh. Clericus* Vir Cl. in arte Critica. Gallice translatus eſt idem libellus ab *Hieronymo Beneventano* Pariſ. 1613. 12. & noviſſime à *Bruyerio* A. 1688. 12. qui Theophraſtū imitatus eſt, & ex ſuo ingenio novos & ipſe characteres addidit dignos lectu, atq; acumine quicquid videatur perſonato Vignolio* Marvillio neutiquam deſtitutos. Bruyerii characteres avide lectitati & plus ** decies Gallice Pariſiis, Bruxellæ & alibi typis excuſi ſunt, & in Anglicam tranſlati lingvam Lond. 1698. 8. Scripſerant & characteres morum *Ludovicus Molinaeus*, *Carolus Paſchalius*, *Joſephus Hallus*, *Joachimusque Paſtorius*, ne de aliis *** in præſenti dicam Sed plurimi ab eo tempore idem tentavere, ut tot libellorum Gallicorum exempla teſtantur, qui in titulo characteres præferunt, quales ſunt: *le Theophraſte moderne*, *Suite des Caracteres de Theophraſte & des penſees de Paſcal Ouvrage dans le gout des Caracteres. Caractere d'un honnête homme. les differens Caracteres des femmes du ſiecle. Caracteres & portraits Critiques ſur les defauts ordinaires*

* Vignolius Marvillius T. 1. Miſcellaneor. Hiſtoricor Gallice editorum. Cui reſpondit autor libri Defenſe de Mr. de la Bruyere & de ſes Caracteres contre les Accuſations & ſes objections de Mr. de Vigneul Marville. Amſt. 1702. 12.

** Nona editio paucis poſt auctoris mortem diebus lucem vidit Pariſiis A 1696

*** Vide Georgii Paſchii Prof. Kilonienſis Clariſſ. diatribam de Philoſophia characteriſtica & parænetica. Kiloniæ 1705. 4.

des hommes, Portraits ſerieux & critiques. Caractere d'un veritable ami, Caracteres tirez de l' Ecriture ſainte & appliquez aux Moeurs de ce ſiecle. Caracteres des Vertus & des vices. Caracteres naturels des hommes en forme de dialogue. Ex Anglis quoque memorandus Boyerus, *the Engliſch Thephraſtus of Mr. Boyer* A. 1696. 1702. &c. Ut ad Theophraſtum revertar, annos natus XCIX (non LXXIX. ut contra MSS. codicum conſenſum legit Sam. Petitus lib. 2. obſ. 9. & Caſaubonus in prima editione) characteres ſcripſit, quemadmodum ipſe c. 1. teſtatur, neque neceſſe eſt illa quæ de Polyſperchonte & Caſſandro memorat c. 9. eodem anno accidiſſe * quo liber ſcriptus eſt, ſed exempli ſaltem loco adduxit rem ante plures licet annos geſtam, verum notiſſimam. Videtur ſane Theophraſtus qui teſte Hermippo apud Athenæum lib. 1. p. 21. inter docendum cum de moribus ageret guloſum exſerta lingua labra circumlingendo, alios mores aliis geſtibus argumento congruentibus exprimebat, in ſingulis horum characterum capitibus non morum vitioſorum naturam perſtringere univerſe, ſed notare ac deſcribere certos quoſdam homines ſuæ ætatis, eorumque mores ridiculos, quos forte per vitam obſervaverat, ad vivum exprimere ac depingere. Petrus Victorius in pluribus locis commentarii ad Rhetorica Ariſtotelis dubitat, utrum libelli, quo deſcribuntur naturæ hominum & mores, Theophraſtus ſit auctor. Quin falſo illi attribui aperte affirmat XVII. 7. var. lect. Sed nulla eſt ratio, quare ejus judicio, cui res ipſa & veterum teſtimonia refragantur, ſubſcribamus.

XIV. ΤΩ͂Ν ΜΕΤᾺ ΤᾺ ΦΥΣΙΚᾺ ἀποσπασμάτιον ἢ βιβλίον α΄. *Metaphyſicorum fragmentum, ſive liber I.* In editione Heinſiana & Hanovienſi collectione deſideratur. Sed exſtat in tribus editionibus Græcis operum Thophraſti: Aldina Venet. 1498. fol. Oporiniana Baſileenſi cum præfat. Hieronymi Gemuſæi edita A. 1541. fol. & tertia Aldi filii, quæ operibus Ariſtotelis in quinque tomos diſtributis tanquam ſextum Volumen ſubjicitur Venet. 1552. 8. ex recenſione Camotii, edente Turriſano. Separatim hunc ipſum librum cum commentariis Græcis *Joh. Baptiſtæ Camotii* in tres libros diſtinctis ediderat Turriſanus ibid. 1551. fol. & abſq; iiſdem, itidem Græce, ad calcem Metaphyſicorum Ariſtotelis, cum notis Criticis *Frid. Sylburgii* excuderunt A. Wecheli Heredes, Francof. 1585. 8. Latine vertit non Grynæus ut Sylbugius ſuſpicabatur, ſed Cardinalis eruditiſſimus *Beſſario*, idem qui Ariſtote-

* Acciderunt iſta Olymp. CXV. 3. ſed Characteres longe poſt ſcripti videntur.

telis Metaphyſica feliciſſime tranſtulit. Edita eſt Baſſarionis interpretatio utriusque operis ad calcem librorum præclarorum adverſus Georgium Trapezuntium, calumniatorem Platonis Venet. 1516. fol. & inter opera Ariſtotelis latine variis interpretibus vulgata Baſileæ 1538. fol. & tomo octavo Operum Averrois Venet. 1551. fol. Ad calcem libri hæc nota legitur adſcripta: Τοῦτο τὸ βιβλίον Ἀνδρόνικος μὲν καὶ Ἕρμιππος ἀγνοοῦσιν, οὐδὲ γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως πεποίηνται ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν Θεοφράστου βιβλίων. Νικόλαος δὲ (intellige Damaſcenum) ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν Ἀριστοτέλους μετὰ τὰ φυσικὰ μνημονεύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφράστου. Εἰσὶ δὲ ἐν αὐτῷ προδιαπορήσεις τινὲς ὀλίγαι τῆς ὅλης πραγματείας. Laertius quoque Metaphyſicorum mentionem inter ſcripta Theophraſti prætermiſit.

XV. ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ *βιβλίον, liber de ſenſu.* Laertio V. 42. memoratus, *Joh. Baptiſta Camotio* curante primum à Frid. Turriſano editus eſt in Græca editione Venet. A. 1552. 8. in reliquis editionibus Theophraſti Græcis & Græcolatinis deſideratur, niſi quod Græce vulgaverat *Victor Trincavellus* una cum Alexandri Aphrodiſienſis quæſtionibus, & *Priſciani Lydi* paraphraſi diverſi operis * Theophraſtei de ſenſu, phantaſia & intellectu. Venet. 1536. fol. & *Henricus Stephanus* una cum characteribus ſive notationibus morum & fragmentis ex novem Theophraſti libris Pariſ. 1557. 8. Priſciani Lydi (qui Simplicii & Damaſcii æqualis memoratur ab Agathia lib. 2. p. 65. & ex Jamblichi libro περὶ ψυχῆς profeciſſe ſe teſtatur p. 276. quem perinde ut Plutarchum Neſtoris F. γνησίους τοῦ Ἀριστοτέλους ἐξηγητὰς appellat p. 289. Male *Patriſianus* Philoſophus dicitur in Codice MS. Caroli de Montchal apud Labbeum p. 194 Bibl. nov. MSS.) Paraphraſis eorundem librorum exſtat etiam Græce in Oporiana Theophraſti editione Baſil. 1541. fol. ex recenſione Joach. Camerarii, latine vero tranlata eſt à *Marſilio Ficino*, cujus verſio ſæpius excuſa cum aliis Jamblichi, Procli &c. Venet. 1497. (male 1597. in Catalogo Bibl. Bodlejan.) & 1516. fol. & Baſileæ, Pariſiis, tum inter Ficini opera junctim edita. Idem Ficinus in Theophraſtum commentarios promiſit in ſuo ad Plotinum commentario. Metaphyſica Theophraſti & librum de moribus memorat Abulpharagius p. 94. inter ſcripta ex Syriaco Arabice translata.

* Puto Priſcianum interpretari locum ex quinto Phyſicorum Theophraſti. qui liber erat ſecundus περὶ ψυχῆς. Nam tractationem de ſenſu priſcianus claudit his verbis: ἀλλὰ ἐπὶ τὰ ἑξῆς ἴωμεν, ἐπ' ἄλλης ἡμῖν ἀρχῆς τὰ λοιπὰ τοῦ πέμπτου βιβλίου ἐπεξεργαζόμενοι. p. 284. edit. Baſil. Idem Priſcianus paſſim notat Theophraſtum in his ἐπεξεργάζεσθαι Ἀριστοτέλει, ſive Ariſtotelis veſtigiis inſiſtere & ab eo dicta magis illuſtrare.

XVI. ΔΙΑΘΗΚΑΙ. *Teſtamentum* Theophraſti exſtat apud Laertium V. 51. ſeq. Ad convivia Philoſophorum quotannis celebranda pecuniam legaſſe refert & Athenæus V. p. 186.

XVII. Jam deperditos Theophraſti libros enumerare reliqvum eſt, ordine digeſtos Alphabetico, quem nec Laertius nec Meurſius obſervarunt. Nam apud Laertium quidem triplex vel quadruplex ſcriptorum Theophraſti ad 230808. verſuum numerum aſſurgentium catalogus reperitur, unusquisque literarum ordinem quidem utcunque, nec accurate tamen retinens, quorum primus incipit ſect. 42. alter ſect. 46. tertius ſect. 49. quartus ſect. 50. libri V. Veriſimile eſt in ſingulis alios auctores fuiſſe ſecutum, cum enim nonnullos Theophraſti libros plane omittat, quosdam repetita vice nominat. De Theophraſti ſcriptis olim egerant *Andronicus*, qui in πραγματείας ea digeſſit teſte Porphyrio in vita Plotini, ac Plutarcho in Sylla: tum *Hermippus*, cujus, ut Andronici quoque meminit ſcholion Metaphyſicis Theophraſti ſubjectum, & paulo ante à me deſcriptum. E recentioribus, quorum laboribus uſum me profiteor, *Johannes Meurſius* in notis ad Apollonium Dyſcolum p. 140. ſeq. & in Theophraſto ſuo: *Franciſcus Patricius* in diſcuſſionibus Peripateticis p. 128. & *Menagius* ad Laertium p. 206. ſeq.

Ἀγωνιστικὸν τῆς περὶ τοὺς ἐριστικοὺς λόγους Θεωρίας. Laertius V. 42.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων, α΄. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν αἰθουμένων. β΄. Editio Laertii Aldobrandina, ubi alii λιθουμένων. V. 42.

Πρὸς Αἰσχύλον, α΄. Laert. V. 49.

Περὶ αἰτιῶν. Laert. V. 49.

Πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας, α΄. Laert. V. 49.

Ἀκίχαρος, α΄. Laert. V. 50. Videtur fuiſſe liber Ethici argumenti. Confer quæ de Acicari Columna Clementi 1. Strom. p. 303. memorata Reineſius Var. lect p. 97. & 381. Steph. Lemonius notis ad varia ſacra p. 346. ſeq. Ἀχαΐκαρος vocatur Straboni lib. 16. p. 762. qui inter viros ſapientiſſimos eum laudat.

Ἀκροάσεως, α΄, β΄. Laert. V. 42. Galenus de ſubſtantia facultatum naturalium. Combuſtas à Metrocle refert Laertius VI. 95.

Περὶ ἁλῶν, νίτρου, στυπτηρίας α΄. Laert. V. 42.

Περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν α΄. Laert. V. 42. Alexander Aphrodiſ. in 1. Analyt. prior. Svidas.

Ἀνα

Ἀναλυτικῶν προτέρων, γʹ. Laert. V. 42. Suid. Θεόφραστος. Alexander Aphrodiſ. in Ariſtotelis priora Analyt. Simplicius in 2. de cœlo & 3. Videtur reſpicere Boethius 2. de ſyllogiſmo Categorico pag. 594. ſeq. ubi notat Theophraſtum & Eudemum, ſuffragante Porphyrio, quatuor modis primæ figuræ ſyllogismorum alios quinq; adjunxiſſe, & modis ſex tertiæ figuræ ſeptimum.

Ἀναλυτικῶν ὑστέρων ζʹ. Laert. V. 42. Galenus 2. de dogm. Hippocr. & Platonis, Suidas, Euſtratius in 2. poſter. Analyt. Alexander Aphrodiſeus lib. 1. *ἀπορειῶν καὶ λύσεων* c. 27.

Ἀναλυτικῶν ἐπιτομή, Laert. V. 42. Suid.

Πρὸς Ἀναξαγόραν αʹ. Laert. V. 42.

Περὶ τ᾽ Ἀναξαγόρου αʹ. Laert. V. 42.

Ἀνηγμένων τόπων βʹ. Laert. V. 42. Suid. Alexander Aphrodiſ. in priora Analyt. qui titulum refert paulo aliter: *ἀνηγμένων λόγων εἰς τὰ σχήματα*.

Περὶ ἀνθέων, de floribus. Plin. XXI. 3.

Περὶ τ᾽ ἀνθρώπων, αʹ. Laert. V. 43.

Περὶ τῶν ἁπλῶν διαπορημάτων. Laert. V. 46.

Περὶ ἀποφάσεως, αʹ. Laert. V. 46. Infra in *περὶ καταφάσεως*.

Περὶ ἀρετῆς, αʹ. Laert. V. 46. περὶ ἀρετῶν. V. 50. Videtur reſpicere Cicero I. Acad. quæſt. & 5. de finibus.

Ἀρετῶν διαφοραί. Laert. V. 42.

Ἀριθμητικῶν ἱστοριῶν αʹ. Laert. V. 50.

Περὶ ἀριθμῶν Laert. V. 50. Niſi legendum *ῥυθμῶν* cum Meurſio. Sed de rhythmo & numero oratorio, de quo Theophraſtum accuratius diſputaſſe tradit Cic. in Oratore, potuit agere in *τέχνῃ ῥητορικῇ* de qua infra.

Ἁρμονικῶν αʹ. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν Ἀρχελάου αʹ. Laert. V. 42.

Ἀστρολογικῆς ἱστορίας ϛʹ. Laert. V. 50. Reſpicere videtur Simplicius ad 2 de cœlo.

Περὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων, αʹ. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν ἀτόμων γραμμῶν, αʹ. Laert. V. 42. Idem liber eſſe videtur qui etiamnum legitur hoc titulo inter ſcripta Ariſtotelis. Eum enim à quibusdam ad Theophraſtum auctorem relatum eſſe teſtatur Simplicius in 2. de cœlo, & Joh. Philoponus in 1. de generat. & corruptione.

Περὶ αὐξήσεως, α'. Laert. V. 50.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων, α'. Laert. V 46.

Ἀφορμαὶ ἢ ἐναντιώσεις. Laert. V. 46.

Περὶ βασιλείας, α'. Laert. V. 42. Sed Plutarchus in Themiſtocle & Dionyſius Halic. lib. 4. laudant Theophraſtum ἐν τοῖς περὶ βασιλείας, quibus ſuffragatur Laertius V. 49. ubi duo libri hoc argumento. Librum περὶ βασιλείας Κυπρίων memorat Suidas in παροιμ.

Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας. Laert. V. 47. Athenæus libro 4. p. 144. ubi docet ab aliis hoc ſcriptum tributum Soſibio, quem epinicio elegiaco Callimachus celebravit.

Περὶ παιδείας βασιλέως α'. Laert. V. 42.

Περὶ βίων α', β'. Laert. 5. 42. & reſpicit Plutarchus in Pericle, Alcibiade, Ariſtide, Lyſandro, Nicia, Ageſilao & Demoſthene.

Περὶ γάμου, *de nuptiis* aureolum Theophraſti librum Hieron. 1. contra Jovinian. in quo quærebat Philoſophus, an vir ſapiens ducat uxorem. Videtur reſpicere Stobæus ſerm. 72. & 83.

Περὶ γελοίου, α'. Laert. V. 49. Athen. lib. 8. p. 348.

Περὶ γενέσεως, α'. Laert. V. 46. Simplicio in 4. de cœlo inſcribitur περὶ γενέσεως στοιχείων. Videtur & reſpicere Philo de *mundo*. Etiam περὶ ζώων γενέσεως de genitu animalium ſcripſiſſe teſtatur Apulejus in Apologia. Vide & Cenſorinum c. 4.

Ἱστοριῶν (male ἱστορικῶν in edit. caſtigatiſſima Wetſten.) Γεωμετρικῶν δ'. Laert. V. 48.

Γεωργίας παραγγέλματα. Julian. Epiſt. 24. Varro & Columell. Geoponic. III. 3. & 4.

Περὶ γήρως, α'. Laert. V. 42.

Περὶ γνώμης, Laert. V. 46.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν, α'. Laert. V. 43. Apulejus in Apologia.

Περὶ τοῦ δεδοικότος, α'. Laert. V. 49.

Περὶ τῆς Δημοκρίτου ἀστρολογίας α'. Laert. V. 43.

Περὶ Δημοκρίτου α'. Laert. V. 49.

Περὶ διαβολῆς, α'. Laert. V. 46. & 49. & 50.

Διαθῆκαι τῶν ἐξ Ἐλευσῖνος Ὀργεώνων. Suid. in Ὀργεῶνες.

Διαιρέσεις α', β'. Laert. V. 46.

Περὶ τοῦ διακόσμου α'. Laert. V. 43.

Dialogos Theophraſti memorat Baſilius Epiſt. 167. Nimirum ex ſcriptis ejus nonnulla fuerunt compoſita more Dialogorum, licet

res

res ipſas nude tractantia & Platonica ſvavitate, ejusdem Baſilii judicio, deſtituta.

Περὶ τῶν διαφορῶν, ά. Laert. V. 46. ſive ut Athenæus lib. 7. p. 317. περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν.

Περὶ Δικανικῶν λόγων ά. Laert. V. 50.

Τῶν Διογένους συναγωγή, ά. Laert. V. 43.

Διορισμῶν ά, β', γ'. Laert. V. 43.

Ἐγκώμια Θεῶν, ά. Laert. V. 47.

Περὶ τῶν εἰδώλων ά, β'. Laert. V. 43.

Περὶ εἰδῶν ά, β'. Laert. ibid.

Περὶ ἐκκρίσεων ά. Laert. V. 46.

Περὶ ἑκουσίου ά. Laert. V. 43.

Περὶ ἐμπεδοκλέους ά. Laert. V. 43.

Περὶ ἐμπειρίας ά. Laert. V. 46.

Περὶ ἐνθουσιασμοῦ. Laert. V. 43. Apollonius Dyſcolus c. 49. hiſt. commentit. cui inſcribitur περὶ ἐνθουσιασμῶν. Athen. lib. 14. p. 624. Plin. XXVIII. 2.

Περὶ ἐνθυμημάτων Laert. V. 47. Scholiaſtes Hermogenis proœm.

Ἐνστάσεων, γ'. Laert. V. 43.

Περὶ ἑορτῶν, ά. Laert. V. 47.

Περὶ ἐπαίνου ά. Laert. V. 46. Videtur reſpicere Plutarchus vita Agidis & Cleomenis.

Περὶ ἐπιλήψεως. Laertius V. 43. *de caducis* Apulejus in Apologia.

Τίνες οἱ τρόποι τοῦ ἐπίστασθαι, ά. Laert. V. 49.

Ἐπιστολῶν, ά, β', γ'. Laert. V. 46. ad Aſtycreontem, Phaniam & Nicanorem id. V. 50. Epiſtolam ad Phaniam laudat idem V. 37. & Scholiaſtes Apollonii lib. 1. Theophraſtum ἐν ἐπιστολαῖς Ptolemæus Hephæſtion lib. 3. ap. Photium cod. 190.

Ἐπιτομὴ τῆς Πλάτωνος πολιτείας ά, β'. Laert. V. 43.

Ἐπιτομῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, ς'. Laert. V. 49.

Ἐπιχειρημάτων, ιη'. Laert. V. 43. & ά, β'. Laert. V. 49.

Ἐρωτικὸς, ά. ſive περὶ ἔρωτος. Laert. V. 43. qui perperam pro diverſis libris habet. Vide Marquardi Gudii Epiſt. 1. ad Menagium. Laudant Strabo lib. X. p. 478. Athenæus lib. XIII. p. 562. 567. 606. Reſpiciunt Gellius VII. 8. Plinius IX. 8. hiſt. Stobæus ſerm. 61. Scholiaſtes Theocriti Idyll. 4.

Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν ά. Laert. V. 43.

Περὶ

Περὶ εὐδαιμονίας α. *de vita beata liber.* Laert. V. 43. Athen. lib. 12. & 13. & Ciceros 5. Tuſc. quæſt. & 5. de finibus, quo in loco teſtatur ſe Theophraſtum in pleriſque ſequi, niſi quod virtuti plusquam ille, fortunæ minus tribuit.

Εὐϊάδος Laert. V. 50.

Περὶ εὑρημάτων α, β'. Laert. V. 47. Clemens 1. Strom. p. 308. (& ex eo Euſebius X. 7. præparat.) Scholiaſtes Homeri Iliad. α. Pindari Olymp. 13. Reſpicit Plinius VII. 59. Hiſt. Scholiaſtes Apollonii lib. 2.

Περὶ εὐσεβείας α. Laert. V. 50.

Περὶ εὐτυχίας α. Laert. V. 47.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν α. Laert. V. 43. Apulejus in Apologia, Athenæus libr. 7. p. 314.

Περὶ ζώων, βιβλία ζ'. Laertius V. 44. & 50. librum tertium laudat Athenæus lib. 9. p. 387. Idem opus reſpiciunt Ælianus X. 35. XI. 40. & alibi opere de animalibus. Gellius XVI. 15.

Περὶ ζώων φρονήσεως καὶ ἤθους, α. Laert. V. 49. Tractatum de animalibus qui piſce veſcuntur memorat Plinius XI. 53.

Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τ̃ ὁμογενῶν α. Laert. V. 43. Athenæus lib. 9.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων. Laert. V. 46.

Περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. Laert. V. 44. Athen. lib. 2. & 3.

Περὶ ἡδονῆς, ὡς Ἀριστοτέλης, α.

Περὶ ἡδονῆς ἄλλο. Laertius V. 44.

Περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, α. id. 46. Laudatur & Athenæo libro 12 bis Theophraſtus ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς. Sed libro 8. Θεόφραστος ἢ χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς.

Ἠθικῶν σχολῶν Laert. V. 47. Ἠθικὰ vocat Plutarchus in Pericle p. 173 librum primum laudat Michael Epheſius in V. 1. Ethic.

Περὶ ἠθῶν libros Theophraſti ab Ἠθικοῖς diſtingvit, & illorum quoque librum 1. allegat Michael Epheſius loco laudato. Meurſius dubitat num apud Laertium V. 43. pro περὶ εἰδῶν α, β'. ſit legendum περὶ ἠθῶν. Theophraſtum ἐν τῷ περὶ ἠθῶν laudat quoque Aſpaſius ad VI. 1. Ethic. Nicomach. & Andrantus ſcripſerat libros quinque περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων quos per plagium ſibi tribuerat Hephæſtion teſte Athenæo lib 15. p. 673. Male ibi interpres libros de plantis ingerit, pro libris de moribus. Theophraſti librum de moribus memorat & Abulpharagius p. 94. inter ſcripta ejus Arabice è Syriaco tranſlata.

Περὶ

Περὶ θαλάττης, ά. Laertius V. 47. Videtur reſpicere Alexander Aphrodiſ. in 1. & Olympiodorus in 2. Meteorolog. Antigonus Caryſtius c. 145.

Περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, ά. Laertius V. 49.

Τῶν περὶ τὸ θεῖον ἱστορίας, ϛ΄. Laertius V. 48. Videtur hoc opus reſpicere Simplicius ad Epictetum p. 222. Porphyrius 2. περὶ ἀποχῆς & ex eo Theodoritus 7. & 10. Θεραπευτ.

Περὶ Θερμοῦ καὶ ψυχροῦ ά. Laertius V. 44. Galenus in Hippocr. Aphoriſm. comment. 1.

Θέσεις γ΄. Laertius V. 49.

Θέσεις κδ΄. Laertius V. 44. quod opus oſtreo ſcriptum à Theophraſto tradit Crantor apud Laertium IV. 27. aſperitatem ni fallor reprehendens. Laudat Theo in progymnaſm. c. 2. & Athenæus lib. 4. Cæterum moralis argumenti fuiſſe, licet ad Eloquentiam exercendam comparatum, colligas ex auctore altercationis Synagogæ cum Eccleſia, ſiquidem de hoc Θέσεως opere eo loco ſermo eſt & Theophraſti nomen ibidem recte eſt à Meurſio ſuppletum: *Ethicæ inventor Socrates fuit, de quo Theophraſtus XXIV. libros ſecundum poſitivam Juſtitiam ſcripſit.*

Περὶ Θεῶν γ΄. Laertius V. 49. Videtur reſpicere Cicero 1. de natura Deor. Minutius Felix in Octavio.

Περὶ Θορύβου ά. Laert. V. 47.

Περὶ ἱστορίας ά. Laert. V. 47. ἱστορικὰ ὑπομνήματα Schol. Apollonii lib. 4.

Περὶ καιρῶν, ά, β΄. Laert. V. 49. Suid. in ἀρχὴ σκυρία & κυψελιδῶν. Vide Reineſii Var. Lect. p. 385.

Καλλισθένης ἢ περὶ πένθους α. Laert. V. 44. Cicero Tuſc. qv. 3. & 5. Alexander Aphrodiſ. ad lib. 2. de anima. Ex hoc Theophraſti libro petitum dictum, quod refellit Plutarchus libello de fortuna f. 97. Τύχη τὰ θνητῶν πράγματα, οὐκ εὐβουλία. *Vitam regit fortuna, non ſapientia.*

Περὶ καρπῶν. Laert. V. 50.

Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως ά. Laertius V. 44. In hoc *de affirmationibus & negationibus* ſcriptum ſex libros commentariorum confecerat *Galenus*, ut ipſe teſtatur de ſcriptis propriis. περὶ καταφάσεως ſubinde inſcribitur ab Alexandro Aphrodiſ. in 3. Topic. & Metaphyſ. 4. & prior. Analyticor. lib. 1. Meminit & è latinis Boethius in

 li-

librum περὶ ἑρμηνείας lib. 1. edit. ſecundæ p. 292. & lib. 2. p. 327. lib. 5. 428. Nonnulla ex eo profert Magentinus Græcus ſcriptor Theophraſtum laudans in commentario ad eundem Ariſtotelis librum. *Porphyrii* commentarium in Theophraſti librum de affirmatione & negatione memorat idem Boethius lib. 1. p. 294.

Περὶ κινήσεως α΄, β΄, γ΄. Laert. V. 44. & 49. ubi tantum α΄, β΄. Sed decimum laudat Simplicius in 1. Phyſ.

Περὶ κολακείας α΄. Laert. V. 47. Athen. lib. 6.

Περὶ κρίσεως συλλογισμῶν α΄. Laert. V. 47.

Περὶ βασιλείας Κυπρίων. Suid. in Τιάρα.

Περὶ Κωμῳδίας. Laert. V. 47. Athenæus lib. 6. Dionyſius Halic. de compoſitione Nom.

Περὶ λέξεως, α΄. Laert. V. 47. atque Dionyſius Halicarnaſſ. in Lyſia p. 86. Vide & infra in ὁριστικά.

Περὶ τῶν λιθουργῶν, α΄, β΄. Laert. V. 42. niſi legendum αἰθουργῶν.

Λόγων συναγωγή, α΄. Laert. V. 47.

Περὶ λόγου στοιχείων. *de elementorum proprietate.* Simplicius in IV. de cœlo.

Περὶ λοιμῶν. Laertius V. 44.

Λύσεις α΄. Laertius V. 47.

Μεγακλῆς, α΄. Laert. V. 47.

Μεγαρικός. Laert. V. 44. VI. 22.

Περὶ μείζονος καὶ ἐλάττονος, α΄. Laert. V. 49.

Περὶ μέθης, α΄. Laert. V. 44. Athen. lib. 10. & 11.

Περὶ μελαγχολίας α΄. Laert. V. 44.

Περὶ μετάλλων. Laert. V. 44. & Theophraſtus ipſe in limine libri de lapidibus, unde non erat dubitandum Polluci VII. 23. Ariſtotelis ne an Theophraſti eſſet. Laudant præterea Suidas in Θεόφραστος. Olympiodorus in 3. Meteorolog. & Harpocration in κεγχρεών. Μεταλλικόν vocant Pollux & Heſychius. Alexandro Aphrodiſienſi inſcribitur περὶ τῶν μεταλλευομένων in 3. Meteorolog.

Περὶ μεταρσιολεσχίας, α΄. Laert. V. 43.

Μεταρσιολογικῶν, α΄, β΄. Laert. V. 44.

Περὶ μεταρσίων librum quartum laudat Plutarchus quæſt. Gr.

Περὶ μετεώρων, α΄. Laert. V. 47. Olympiodorus in lib. 1. Meteor. actione 15. Abulpharagius hiſt. Dynaſtiar. p. 94.

Περὶ μέτρων. Laert. V. 46. Victorinus 4. artis Grammat.

Περὶ

Περὶ τῶν Μητροδώρου συναγωγῶν, ά. Laert. V.44.

Περὶ Μουσικῶν, ά. Laert. V. 49.

Περὶ Μουσικῆς. id. 47. Plutarchus lib. 1. Sympoſ. quæſt. 5. *Librum* 2. Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 241. Reſpicit idem opus Cenſorinus c. 12. Syrianus in XIII. Metaphyſ. & Capella lib. IX.

Περὶ νόμων, ά. Laert. V. 47. Pollux VIII. 6. Joſephus 1. contra Apion. p. 1046 (quem locum reſpicit Grotius Theophraſtum laudans ad Matth. XV. 5.) Athenæus. Zenobius IV. 36.

Νόμων κατὰ στοιχεῖον, κδ' Laert. V. 44. librum 3. 4. 11. 16. 18. 20. laudat Harpocration, 10. Pollux & Athen. 13. Suidas in οἱ ἁλόντες & συστομώτερον 15. idem in Φαρμακὸς, 16. Etymolog. & Suid. in Φρεάτῳ. De hoc opere Cicero 5. de finibus: *Omnium fere civitatum non Græciæ tantum ſed etiam Barbariæ ab Ariſtotele mores inſtituta diſciplinas, à Theophraſto leges etiam cognovimus.* Allegat & Suidas in ἀρδήτης & κατὰ τὴν ἀγορὰν, & reſpicere videtur Stobæus ſerm. 37. & 42.

Νόμων ἐπιτομῆς ί. Laertius V. 44.

Περὶ Νομοθετῶν, γ'. Laert. V. 45. Videtur reſpicere Porphyrius 4. περὶ ἀποχῆς p. 354. ubi de Lycurgo è Plutarcho, Plutarchus item in Solone. Cicero 2. de Legg. & 6. ad Attic. Epiſt. 1, ubi de Zaleuco. Paulus JCtus lib 17. ad Plautium l. 3. D. ſi pars hereditatis petatur: τὸ γὰρ ἅπαξ ἢ δὶς ut ait Theophraſtus παραβαίνουσιν οἱ νομοθέται.

Τῶν Ξενοκράτους συναγωγῆς, ά. Laert. V. 47.

περὶ οἰκείων λόγων, ά. Laert. V. 47.

περὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. Laert. V. 45.

Ὁμιλητικὸς, ά. Laert. V. 47.

περὶ τῶν ὁμολογουμένων ά. Laert. V. 49.

Ὁριστικὰ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, ά. Laert. V. 50.

περὶ ὅρκου, Laert. V. 47.

πρὸς ὅρους ά, β'. Laert. V. 49. & 44. ubi inſcribitur πρὸς τοὺς ὁρισμούς.

περὶ οὐρανοῦ ά. Laert. V. 50. Proclus in Tim. Simplicius in 1. de cœlo & in 8. Phyſ. ubi tertius Theophraſti de cœlo liber laudatur.

περὶ ὄψεως, δ'. Laert. V. 49.

περὶ παθῶν ά. Laert. V. 45. Simplicius in Categor.

περὶ παιδείας ἢ περὶ ἀρετῶν, ἢ περὶ σωφροσύνης ά. Laert. V. 50.

περὶ παιδείας βασιλέως. Laert. V. 42.

περὶ παίδων ἀγωγῆς, ά. Ἄλλο διάφορον, ά. Laert. V. 50.

περὶ παραδείγματος, ά. Laert. V. 48.

περὶ παραινόμων, ά. Laert. V. 47.

περὶ παραφροσύνης, ά. Laert. V. 45.

περὶ παροιμιῶν, ά. Laert. V. 45, Harpocration in *ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι.* Apoſtolius IV. 51. VI. 36. proverb. Stobæus. Reſpicit Suidas in *ἀρχὴ ἄνδρα.*

περὶ πήξεων καὶ τήξεων ά. Laert. V. 45.

περὶ πλούτου. Laert. V. 47. Cic. de officiis lib. 2. Euſtratius ſive Apſaſius in Ethic. Nicomach. IV. 1.

περὶ πνευμάτων, ά. Laertius V. 45. Meurſius putat ſcribendum *περὶ πνεύματος,* & eum ipſum reſpici qui ſub Ariſtotelis nomine hodieque legitur.

περὶ πνιγμοῦ. Laert. V. 45. Athen. lib. 2.

περὶ ποιητικῆς, ά. Laert. V. 47. *ἄλλο ά,* 48. Hinc definitionem Tragœdiæ Theophraſteam petiiſſe videtur Diomedes Grammaticus lib. 2.

πολιτικῶν ἐθῶν, δ'. Laertius V. 45.

πῶς ἄριστ' ἂν πόλις οἰκεῖτο; ά. Laertius V. 49. *περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας ά.* id. 45. Cicero 2. de divinatione & 3. de legibus.

πολιτικῶν ά. β'. Laert. V. 50. *πολιτικῶν ς'.* id. 45. librum quartum laudat Harpocrat. in *Ἀσπασία. πολιτικῆς ἀκροάσεως ή.* Laert. V. 24.

πολιτικῶν πρὸς τοὺς καιρούς, δ'. Laert. V. 45. *quæ eſſent in Rep. inclinationes rerum & momenta temporum.* Cic. 5. de finibus, Parthenius Erotic. c. 9. & 18. Harpocration in *ἐπίσκοπος.* Huic operi ſuccenturiatum alterum in duos libros diſtinctum *περὶ καιρῶν,* de quo ſupra.

προβλήματα πολιτικὰ, ἠθικὰ, φυσικὰ, ἐρωτικὰ ά. Laert. V. 47.

προβλημάτων συναγωγῆς, ά. Laert. V. 48. & 45. ubi libri quinque numerantur. Memorat Anonymus Græcus in poſteriora Analytica lib. 2. Videtur reſpicere Plinius VI. 28. Hiſt. licet id quod ibi profert legitur hodie in problematis Ariſtotelis 33. 22. Vide quæ ſupra in Ariſtotele dixi.

περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, ά Laertius V. 48. & 49. Videtur reſpicere Seneca in naturalibus quæſt. lib. 3. & 4. & 6. ac forte Plutarchus VII. 2. Sympoſ. quæſt.

περὶ προθέσεως καὶ διηγήματος ά. Laert. V. 49.

προοιμίων ά. Laert. V. 48. an *παροιμιῶν?*

προτρεπτικὸς ά. Laert. V. 49. & 50.

πρώτων προτάσεων, ιή. Laert. V. 45.

παραγγέλματα ῥητορικῆς, ά. Laert. V. 47.

πρώ-

Digitized by Google

περῶτοι καιροί. ſupra περὶ καιρῶν.
περὶ τέχνης ῥητορικῆς, ά. περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν εἴδη ιζ. Laert. V. 48. Scripta Theophraſti Rhetorica laudant vel reſpiciunt Cicero in Oratore & 2. de divinat. Demetrius lib. de elocutione, Quintilianus III. 1.
περὶ ῥύακος τοῦ ἐν Σικελίᾳ, ά. Laert. V. 49.
περὶ σιλεικισμῶν. Laert V. 48.
Σοφισμάτων, ά, β'. Laert. V. 45.
Σύγκρισις ἁμαρτημάτων apud Marcum Antoninum lib. 2. c. 10. τῶν εἰς ἑαυτὸν non videtur eſſe libri titulus, ut Meurſio perſvaſum, ſed tantum innui locus Ethicorum Theophraſti, quo vitia inter ſe contulit, & crimina quæ per libidinem admittuntur graviora eſſe iis quæ ex ira fiunt pronunciavit. Quod affirmatum etiam Ariſtoteli VII. 7. Ethic. Nicomach.
περὶ συλλογισμῶν λύσεως ά. Laert. V. 43.
περὶ σωφροσύνης. Laert. V. 50.
περὶ ταχυτήτων. Simplicius in 2. de cœlo.
περὶ τιμωρίας ά, β'. Laert. V. 45.
Τοπικῶν β'. Laert. V. 45. Alexander Aphrodiſ. in 1. Topic. & 5. Metaphyſ. Simplicius in Categor.
Τὰ περὶ τῶν τόπων, ά. Laert. V. 49.
περὶ τριχῶν ά. Laert. V. 45.
περὶ τυραννίδος ά, Laert. V. 45.
περὶ τυρσηνῶν. Schol. Pindari Pythionic. Od. 2.
περὶ ὕδατος γ'. (ſive περὶ ὑδάτων, ut Athenæus lib. 2.) Laert. V. 45. Alexander Aphrodiſ. in librum Ariſtotelis de ſenſu & ſenſilibus. Reſpicit Antigonus Caryſtius c. 174. Ælianus IX. 64. hiſt. animal. Olympiodorus in 1. Meteorolog. & Vitruvius VIII. 4.
περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων ά. Laert. V. 45. Reſpicit Plinius XXVIII. 4.
περὶ ὑποκρίσεως. Laert. V. 48.
Τὰ ὑπομνήματα, ά. Laert. V. 49.
Ὑπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεοφραστείων ς'. Laert. V. 48. Athenæus lib. 14. p. 654. Ἀριστοτέλης ἢ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, τῶν Φασιανῶν φησὶν οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀῤῥένων. His verbis obiter inſpectis Franciſcus Patricius p. 128. diſcuſſ. peripatetic. perperam putavit ab Athenæo allegari Ariſtotelis vel Theophraſti *commentarios Phaſianorum.*

περὶ Φιλίας γ'. Laert. V. 45. Gellius lib. 1. c. 3. & in elencho capitum lib. 8. c. 6. Reſpicit Plutarchus in Catone minore, & Hieronymus proœmio lib. 3. in Hoſeam. Idem tria Theophraſti de amicitia volumina laudat in Michæ c. 7.

περὶ Φιλοτιμίας α', β'. Laert. V. 45. Cicero 2. ad Atticum Epiſt. 3.

περὶ Φύσεως γ. Laert. V. 46. & 50. ubi tantum liber unus memoratur. ἰδίαν περὶ Φύσεως πραγματείαν vocat Joh. Philoponus de natural. auſcult. lib. 1.

πρὸς τοὺς Φυσικούς. Laert. V. 46.

προβλήματα Φυσικά. Vide ſupra in προβλήματα.

περὶ Φυσικῶν ιη. Laertius V. 46. Librum XIV. laudat Simplicius in Ariſtotelis Categorias. Idem in commentario ad Phyſica Stagiritæ paſſim allegat Theophraſtum ἐν Φυσικοῖς. Librum primum Alexander Aphrodiſ. in Metaphyſ. 1. Φυσικῶν η. Laertius V. 46. Φυσικῶν δοξῶν ις'. id. 48. & Taurus Platonicus apud Philoponum VI. 8. de mundi æternitate, ubi ait Theophraſtum in lib. de Phyſicis opinionibus tradere quod mundus ex Platonis opinione ortum habeat. Φυσικῶν ἐπιτομῆς α'. Laertius ibid.

περὶ Φυσικῶν ἐπιτομῆς α', β'. Laert. V, 46. Ibidem loco Φυσικῶν ἱστοριῶν & Φυσικῶν αἰτιῶν utrobique legendum eſt Φυτικῶν, ut ſuperius libros Theophraſti editos recenſens annotabam. Theophraſtum ἐν ἐπιτομῇ laudat etiam Laertius IX. 21. ἐν τοῖς Φυσικοῖς. IX, 22. Simplicius in III, de anima text. 40. Φυσικῶν δοξῶν ἐπιτομὴν Galenus in Hippocratem de natur hom. comment. 1. ἐπιτομὴν τῶν Θεοφράστου Φυσικῶν commentario illuſtraſſe ſe docet Simplicius in 2. Ariſtotelis de anima textu 74. Theophraſtum ἐν τῷ περὶ Φυσικῶν δοξῶν Taurus in Timæum Platonis apud Joh. Philoponum de mundi æternitate contra Proclum VI. 8. & 27. A Themiſtio autem in 3. Ariſtotelis de anima profertur locus ex quinto Theophraſti Φυσικῶν, quem ait eſſe ſecundum περὶ ψυχῆς.

περὶ τῶν Φωλευόντων ζώων. Laert V. 44. Athen. III. p. 105. Schol. Theocriti Idyll. 1. περὶ ἄρκτων φωλεοῖς.

περὶ χάρακτος α'. Laert. V. 48.

περὶ χυλῶν, ε'. Laert. V. 46. Theophraſtus ipſe lib. 1, hiſt. plantar. c. 19. & Galenus libro adverſus Lycum.

περὶ χυμῶν, χροῶν, σαρκῶν, α. Laert. V. 43.

περὶ τοῦ ψευδομένου, γ', Laert. V. 49.

περὶ

περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας, Laert. V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophraſti apud Stobæum ſerm. 12. de mendacio.

περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, V. 46.

περὶ ψυχῆς θέσις μία, ſive ut Meurſius legit θέσεις μδ́, Laert. V. 46. Themiſtius in Ariſtotelem de anima.

Epicurum in ſecundo adverſus Theophraſtum libro laudat Plutarchus contra Colotem p. 1110. De *Leontio* Epicurea quæ ſcito ſermone & Attico contra Theophraſtum ſcribere anſa eſt teſte Cicerone 1. de natura Deor. Plinius præf. Hiſt. *Ceu vero neſciam adverſus Theophraſtum hominem in Eloquentia tantum ut nomen divinum inde invenerit, ſcripſiſſe etiam fœminam, & proverbium inde natum, ſuſpendio arborem eligendi.*

CAPUT X.

De ARISTOXENO & aliis Muſicis.

De Ariſtoxeno & ejus libris III. Harmonicorum. 1. *Scripta Ariſtoxeni deperdita.* 2. *Scripta Muſica Euclidis, Theonis Smyrnæi, Plutarchi, Ptolemæi, Nicomachi, Porphyrii, & Pſelli, de quibus alibi dictum.* 3. *De Ariſtide Quintiliano.* 4. *De Bacchio Muſico & aliis hujus nominis, ac de hymnis tribus Dionyſii Muſici.* 5. *De Alypio Muſico & Alypiis aliis.* 6. *De Gaudentio.* 7. *De Manuele Bryennio.* 8. *Scriptores veteres de Muſica, qui interciderunt.* 9. *Alii qui adhuc deliteſcere traduntur MSti in variis Bibliothecis.* 10. *Scriptores de Muſicis, deperditi,* 11. *Recentium ſcripta quædam de antiqua Muſica.* 12.

ANtiquiſſimus è ſcriptoribus Muſicis qui ætatem tulerunt eſt ARISTOXENUS Tarentinus, Spinthari Muſici F. qui Patris primum & Lamprii Erythræi diſcipulus, inde Xenophili Pythagorici, denique

περὶ φιλίας γ'. Laert. V. 45. Gellius lib. 1. c. 3. & in elencho capitum lib. 8. c. 6. Reſpicit Plutarchus in Catone minore, & Hieronymus procœmio lib. 3. in Hoſeam. Idem tria Theophraſti de amicitia volumina laudat in Michæ c. 7.

περὶ φιλοτιμίας ά, β'. Laert. V. 45. Cicero 2. ad Atticum Epiſt. 3.

περὶ φύσεως γ. Laert. V. 46. & 50. ubi tantum liber unus memoratur. *ἰδίαν περὶ φύσεως πραγματείαν* vocat Joh. Philoponus de natural. auſcult. lib. 1.

πρὸς τοὺς φυσικούς. Laert. V. 46.

προβλήματα φυσικά. Vide ſupra in *προβλήματα.*

περὶ φυσικῶν ίη. Laertius V. 46. Librum XIV. laudat Simplicius in Ariſtotelis Categorias. Idem in commentario ad Phyſica Stagiritæ paſſim allegat Theophraſtum *ἐν φυσικοῖς.* Librum primum Alexander Aphrodiſ. in Metaphyſ. 1. *φυσικῶν ή.* Laertius V. 46. *φυσικῶν δοξῶν ις'.* id. 48. & Taurus Platonicus apud Philoponum VI. 8. de mundi æternitate, ubi ait Theophraſtum in lib. de Phyſicis opinionibus tradere quod mundus ex Platonis opinione ortum habeat. *φυσικῶν ἐπιτομῆς ά.* Laertius ibid.

περὶ φυσικῶν ἐπιτομῆς ά, β'. Laert. V, 46. Ibidem loco *φυσικῶν ἱστορικῶν* & *φυσικῶν αἰτιῶν* utrobique legendum eſt *φυλικῶν*, ut ſuperius libros Theophraſti editos recenſens annotabam. Theophraſtum *ἐν ἐπιτομῇ* laudat etiam Laertius IX. 21. *ἐν τοῖς φυσικοῖς.* IX, 22. Simplicius in III, de anima text. 40. *φυσικῶν δοξῶν ἐπιτομὴν* Galenus in Hippocratem de natur hom. comment. 1. *ἐπιτομὴν τῶν θεοφράστου φυσικῶν* commentario illuſtraſſe ſe docet Simplicius in 2. Ariſtotelis de anima textu 74. Theophraſtum *ἐν τῷ περὶ φυσικῶν δοξῶν* Taurus in Timæum Platonis apud Joh. Philoponum de mundi æternitate contra Proclum VI. 8. & 27. A Themiſtio autem in 3. Ariſtotelis de anima profertur locus ex quinto Theophraſti *φυσικῶν*, quem ait eſſe ſecundum *περὶ ψυχῆς.*

περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. Laert V. 44. Athen. III. p. 105. Schol. Theocriti Idyll. 1. *περὶ ἄρκτων φωλεοῖς.*

περὶ χάριτος ά. Laert. V. 48.

περὶ χυλῶν, ε. Laert. V. 46. Theophraſtus ipſe lib. 1, hiſt. plantar. c. 19. & Galenus libro adverſus Lycum.

περὶ χυμῶν, χροῶν, σαρκῶν, α. Laert. V. 43.

περὶ τοῦ ψευδομένου, γ', Laert. V. 49.

περὶ

περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας, Laert. V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophraſti apud Stobæum ſerm. 12. de mendacio.
περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, V. 46.
περὶ ψυχῆς θέσις μία, ſive ut Meurſius legit θέσεις μδ, Laert. V. 46. Themiſtius in Ariſtotelem de anima.

Epicurum in ſecundo adverſus Theophraſtum libro laudat Plutarchus contra Colotem p. 1110. De *Leontio* Epicurea quæ ſcito ſermone & Attico contra Theophraſtum ſcribere anſa eſt teſte Cicerone 1. de natura Deor. Plinius præf. Hiſt. *Ceu vero neſciam adverſus Theophraſtum hominem in Eloquentia tantum ut nomen divinum inde invenerit, ſcripſiſſe etiam fœminam, & proverbium inde natum, ſuſpendio arborem eligendi.*

CAPUT X.

De ARISTOXENO & aliis Muſicis.

De Ariſtoxeno & ejus libris III. Harmonicorum. 1. *Scripta Ariſtoxeni deperdita.* 2. *Scripta Muſica Euclidis, Theonis Smyrnæi, Plutarchi, Ptolemæi, Nicomachi, Porphyrii, & Pſelli, de quibus alibi dictum.* 3. *De Ariſtide Quintiliano.* 4. *De Bacchio Muſico & aliis hujus nominis, ac de hymnis tribus Dionyſii Muſici.* 5. *De Alypio Muſico & Alypiis aliis.* 6. *De Gaudentio.* 7. *De Manuele Bryennio.* 8. *Scriptores veteres de Muſica, qui interciderunt.* 9. *Alii qui adhuc deliteſcere traduntur MSti in variis Bibliothecis.* 10. *Scriptores de Muſicis, deperditi,* 11. *Recentium ſcripta quædam de antiqua Muſica.* 12.

ANtiquiſſimus è ſcriptoribus Muſicis qui ætatem tulerunt eſt ARISTOXENUS Tarentinus, Spinthari Muſici F. qui Patris primum & Lamprii Erythræi diſcipulus, inde Xenophili Pythagorici, denique

περὶ φιλίας γ'. Laert. V. 45. Gellius lib. 1. c. 3. & in elencho capitum lib. 8. c. 6. Reſpicit Plutarchus in Catone minore, & Hieronymus procœmio lib. 3. in Hoſeam. Idem tria Theophraſti de amicitia volumina laudat in Michæ c. 7.

περὶ φιλοτιμίας α', β'. Laert. V. 45. Cicero 2. ad Atticum Epiſt. 3.

περὶ φύσεως γ. Laert. V. 46. & 50. ubi tantum liber unus memoratur. ἰδίαν περὶ φύσεως πραγματείαν vocat Joh. Philoponus de natural. auſcult. lib. 1.

πρὸς τοὺς φυσικούς. Laert. V. 46.

προβλήματα φυσικά. Vide ſupra in προβλήματα.

περὶ φυσικῶν ιη. Laertius V. 46. Librum XIV. laudat Simplicius in Ariſtotelis Categorias. Idem in commentario ad Phyſica Stagiritæ paſſim allegat Theophraſtum ἐν φυσικοῖς. Librum primum Alexander Aphrodiſ. in Metaphyſ. 1. φυσικῶν ή. Laertius V. 46. φυσικῶν δοξῶν ις'. id. 48. & Taurus Platonicus apud Philoponum VI. 8. de mundi æternitate, ubi ait Theophraſtum in lib. de Phyſicis opinionibus tradere quod mundus ex Platonis opinione ortum habeat. φυσικῶν ἐπιτομῆς α'. Laertius ibid.

περὶ φυσικῶν ἐπιτομῆς α', β'. Laert. V, 46. Ibidem loco φυσικῶν ἱστορικῶν & φυσικῶν αἰτιῶν utrobique legendum eſt φυτικῶν, ut ſuperius libros Theophraſti editos recenſens annotabam. Theophraſtum ἐν ἐπιτομῇ laudat etiam Laertius IX. 21. ἐν τοῖς φυσικοῖς. IX, 22. Simplicius in III, de anima text. 40. φυσικῶν δοξῶν ἐπιτομὴν Galenus in Hippocratem de natur hom. comment. 1. ἐπιτομὴν τῶν Θεοφράστου φυσικῶν commentario illuſtraſſe ſe docet Simplicius in 2. Ariſtotelis de anima textu 74. Theophraſtum ἐν τῷ περὶ φυσικῶν δοξῶν Taurus in Timæum Platonis apud Joh. Philoponum de mundi æternitate contra Proclum VI. 8. & 27. A Themiſtio autem in 3. Ariſtotelis de anima profertur locus ex quinto Theophraſti φυσικῶν, quem ait eſſe ſecundum περὶ ψυχῆς.

περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. Laert V. 44. Athen. III. p. 105. Schol. Theocriti Idyll. 1. περὶ ἄρκτων φωλεοῖς.

περὶ χάριτος α'. Laert. V. 48.

περὶ χυλῶν, ε. Laert. V. 46. Theophraſtus ipſe lib. 1, hiſt. plantar. c. 19. & Galenus libro adverſus Lycum.

περὶ χυμῶν, χροῶν, σαρκῶν, α. Laert. V. 43.

περὶ τοῦ ψευδορκοῦς, γ', Laert. V. 49.

περὶ

περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας, Laert. V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophraſti apud Stobæum ſerm. 12. de mendacio.

περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, V. 46.

περὶ ψυχῆς θέσις μία, ſive ut Meurſius legit θέσεις μά, Laert. V. 46. Themiſtius in Ariſtotelem de anima.

Epicurum in ſecundo adverſus Theophraſtum libro laudat Plutarchus contra Colotem p. 1110. De *Leontio* Epicurea quæ ſcito ſermone & Attico contra Theophraſtum ſcribere anſa eſt teſte Cicerone 1. de natura Deor. Plinius præf. Hiſt. *Cum vero neſciam adverſus Theophraſtum hominem in eloquentia tantum ut nomen divinum inde invenerit, ſcripſiſſe etiam fœminam, & proverbium inde natum, ſuſpendio arborem eligendi.*

CAPUT X.

De ARISTOXENO & aliis Muſicis.

De Ariſtoxeno & ejus libris III. Harmonicorum. 1. *Scripta Ariſtoxeni deperdita.* 2. *Scripta Muſica Euclidis, Theonis Smyrnæi, Plutarchi, Ptolemæi, Nicomachi, Porphyrii, & Pſelli, de quibus alibi dictum.* 3. *De Ariſtide Quintiliano.* 4. *De Bacchio Muſico & aliis hujus nominis, ac de hymnis tribus Dionyſii Muſici.* 5. *De Alypio Muſico & Alypiis aliis.* 6. *De Gaudentio.* 7. *De Manuele Bryennio.* 8. *Scriptores veteres de Muſica, qui interciderunt.* 9. *Alii qui adhuc deliteſcere traduntur MSti in variis Bibliothecis.* 10. *Scriptores de Muſicis, deperditi,* 11. *Recentium ſcripta quædam de antiqua Muſica,* 12.

ANtiquiſſimus è ſcriptoribus Muſicis qui ætatem tulerunt eſt ARISTOXENUS Tarentinus, Spinthari Muſici F. qui Patris primum & Lamprii Erythræi diſcipulus, inde Xenophili Pythagorici, denique

περὶ φιλίας γ'. Laert. V. 45. Gellius lib. 1. c. 3. & in elencho capitum lib. 8. c. 6. Reſpicit Plutarchus in Catone minore, & Hieronymus proœmio lib. 3. in Hoſeam. Idem tria Theophraſti de amicitia volumina laudat in Michææ c. 7.

περὶ φιλοτιμίας α', β'. Laert. V. 45. Cicero 2. ad Atticum Epiſt. 3.

περὶ φύσεως γ. Laert. V. 46. & 50. ubi tantum liber unus memoratur. ἰδίαν περὶ φύσεως πραγματείαν vocat Joh. Philoponus de natural. auſcult. lib. 1.

πρὸς τοὺς φυσικούς. Laert. V. 46.

προβλήματα φυσικά. Vide ſupra in προβλήματα.

περὶ φυσικῶν ιη. Laertius V. 46. Librum XIV. laudat Simplicius in Ariſtotelis Categorias. Idem in commentario ad Phyſica Stagiritæ paſſim allegat Theophraſtum ἐν φυσικοῖς. Librum primum Alexander Aphrodiſ. in Metaphyſ. 1. φυσικῶν η'. Laertius V. 46. φυσικῶν δοξῶν ις'. id. 48. & Taurus Platonicus apud Philoponum VI. 8. de mundi æternitate, ubi ait Theophraſtum in lib. de Phyſicis opinionibus tradere quod mundus ex Platonis opinione ortum habeat. φυσικῶν ἐπιτομῆς α'. Laertius ibid.

περὶ φυσικῶν ἐπιτομῆς α', β'. Laert. V, 46. Ibidem loco φυσικῶν ἰσορειῶν & φυσικῶν αἰτιῶν utrobique legendum eſt φυλικῶν, ut ſuperius libros Theophraſti editos recenſens annotabam. Theophraſtum ἐν ἐπιτομῇ laudat etiam Laertius IX. 21. ἐν τοῖς φυσικοῖς. IX, 22. Simplicius in III, de anima text. 40. φυσικῶν δοξῶν ἐπιτομὴν Galenus in Hippocratem de natur hom. comment. 1. ἐπιτομὴν τῶν Θεοφράστου φυσικῶν commentario illuſtraſſe ſe docet Simplicius in 2. Ariſtotelis de anima textu 74. Theophraſtum ἐν τῷ περὶ φυσικῶν δοξῶν Taurus in Timæum Platonis apud Joh. Philoponum de mundi æternitate contra Proclum VI. 8. & 27. A Themiſtio autem in 3. Ariſtotelis de anima profertur locus ex quinto Theophraſti φυσικῶν, quem ait eſſe ſecundum περὶ ψυχῆς.

περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. Laert V. 44. Athen. III. p. 105. Schol. Theocriti Idyll. 1. περὶ ἄρκτων φωλεοῖς.

περὶ χάριτος α'. Laert. V. 48.

περὶ χυλῶν, ε'. Laert. V. 46. Theophraſtus ipſe lib. 1, hiſt. plantar. c. 19. & Galenus libro adverſus Lycum.

περὶ χυμῶν, χροῶν, σαρκῶν, α. Laert. V. 43.

περὶ τοῦ ψευδομένου, γ', Laert. V. 49.

περὶ

περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας, Laert. V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophraſti apud Stobæum ſerm. 12. de mendacio.

περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, V. 46.

περὶ ψυχῆς θέσις μία, ſive ut Meurſius legit θέσεις μά, Laert. V. 46. Themiſtius in Ariſtotelem de anima.

Epicurum in ſecundo adverſus Theophraſtum libro laudat Plutarchus contra Colotem p. 1110. De *Leontio* Epicurea quæ ſcito ſermone & Attico contra Theophraſtum ſcribere anſa eſt teſte Cicerone 1. de natura Deor. Plinius præf. Hiſt. *Ceu vero neſciam adverſus Theophraſtum hominem in Eloquentia tantum ut nomen divinum inde invenerit, ſcripſiſſe etiam fœminam, & proverbium inde natum, ſuſpendio arborem eligendi.*

CAPUT X.

De ARISTOXENO & aliis Muſicis.

De Ariſtoxeno & ejus libris III. Harmonicorum. 1. *Scripta Ariſtoxeni deperdita.* 2. *Scripta Muſica Euclidis, Theonis Smyrnæi, Plutarchi, Ptolemæi, Nicomachi, Porphyrii, & Pſelli, de quibus alibi dictum.* 3. *De Ariſtide Quintiliano.* 4. *De Bacchio Muſico & aliis hujus nominis, ac de hymnis tribus Dionyſii Muſici.* 5. *De Alypio Muſico & Alypiis aliis.* 6. *De Gaudentio.* 7. *De Manuele Bryennio.* 8. *Scriptores veteres de Muſica, qui interciderunt.* 9. *Alii qui adhuc deliteſcere traduntur MSti in variis Bibliothecis.* 10. *Scriptores de Muſicis, deperditi,* 11. *Recentium ſcripta quædam de antiqua Muſica.* 12.

ANtiquiſſimus è ſcriptoribus Muſicis qui ætatem tulerunt eſt ARISTOXENUS Tarentinus, Spinthari Muſici F. qui Patris primum & Lamprii Erythræi diſcipulus, inde Xenophili Pythagorici, denique

περὶ παραφροσύνης, ά. Laert. V. 45.

περὶ παροιμιῶν, ά. Laert. V. 45, Harpocration in ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. Apoſtolius IV. 51. VI 36, proverb. Stobæus. Reſpicit Suidas in ἀρχὴ ἄνδρα.

περὶ πήξεων καὶ τήξεων ά. Laert. V. 45.

περὶ πλούτου. Laert. V. 47. Cic. de officiis lib. 2. Euſtratius ſive Apſaſius in Ethic. Nicomach. IV. 1.

περὶ πνευμάτων, ά. Laertius V. 45. Meurſius putat ſcribendum περὶ πνεύματος, & eum ipſum reſpici qui ſub Ariſtotelis nomine hodieque legitur.

περὶ πνιγμοῦ. Laert. V. 45. Athen. lib. 2.

περὶ ποιητικῆς, ά. Laert. V. 47. ἄλλο ά, 48. Hinc definitionem Tragœdiæ Theophraſteam petiiſſe videtur Diomedes Grammaticus lib. 2.

πολιτικῶν ἐθῶν, δ́. Laertius V. 45.

πῶς ἄριστ' ἂν πόλις οἰκεῖτο; ά. Laertius V. 49. περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας ά. id. 45. Cicero 2. de divinatione & 3. de legibus.

πολιτικῶν ά, β́. Laert. V. 50. πολιτικῶν ς́. id. 45. librum quartum laudat Harpocrat. in Ἀσπασία. πολιτικῆς ἀκροάσεως ή. Laert. V. 24.

πολιτικῶν πρὸς τοὺς καιρούς, δ́. Laert. V. 45. *quæ eſſent in Rep. inclinationes rerum & momenta temporum.* Cic. 5. de finibus, Parthenius Erotic. c. 9. & 18. Harpocration in ἐπίσκοπος. Huic operi ſuccenturiatum alterum in duos libros diſtinctum περὶ καιρῶν, de quo ſupra.

προβλήματα πολιτικά, ἠθικά, φυσικά, ἐρωτικά ά. Laert. V. 47.

προβλημάτων συναγωγῆς, ά. Laert. V. 48. & 45. ubi libri quinque numerantur. Memorat Anonymus Græcus in poſteriora Analytica lib. 2. Videtur reſpicere Plinius VI. 28. Hiſt. licet id quod ibi profert legitur hodie in problematis Ariſtotelis 33. 22. Vide quæ ſupra in Ariſtotele dixi.

περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, ά Laertius V. 48. & 49. Videtur reſpicere Seneca in naturalibus quæſt. lib. 3. & 4. & 6. ac forte Plutarchus VII. 2. Sympoſ. quæſt.

περὶ προσθέσεως καὶ διηγήματος ά. Laert. V. 49.

προοιμίων ά. Laert. V. 48. an παροιμιῶν?

προτρεπτικὸς ά. Laert. V. 49. & 50.

πρώτων προτάσεων, ιή. Laert. V. 45.

παραγγέλματα ῥητορικῆς, ά. Laert. V. 47.

πρώ-

περὶ καιροῖ. ſupra περὶ καιρῶν.

περὶ τέχνης ῥητορικῆς, α΄. περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν εἴδη ιζ. Laert. V. 48. Scripta Theophraſti Rhetorica laudant vel reſpiciunt Cicero in Oratore & 2. de divinat. Demetrius lib. de elocutione, Quintilianus III. 1.

περὶ ῥύακος τοῦ ἐν Σικελίᾳ, α΄. Laert. V. 49.

περὶ σολοικισμῶν. Laert V. 48.

Σοφισμάτων, α΄, β΄. Laert. V. 45.

Σύγκρισις ἁμαρτημάτων apud Marcum Antoninum lib. 2. c. 10. τῶν εἰς ἑαυτὸν non videtur eſſe libri titulus, ut Meurſio perſvaſum, ſed tantum innui locus Ethicorum Theophraſti, quo vitia inter ſe contulit, & crimina quæ per libidinem admittuntur graviora eſſe iis quæ ex ira fiunt pronunciavit. Quod affirmatum etiam Ariſtoteli VII. 7. Ethic Nicomach.

περὶ συλλογισμῶν λύσεως α΄. Laert. V. 43.

περὶ σωφροσύνης. Laert. V. 50.

περὶ ταχυτήτων. Simplicius in 2. de cœlo.

περὶ τιμωρίας α΄, β΄. Laert. V. 45.

Τοπικῶν β΄. Laert. V. 45. Alexander Aphrodiſ. in 1. Topic. & 5. Metaphyſ. Simplicius in Categor.

Τὰ πρὸ τῶν τόπων, α΄. Laert. V. 49.

περὶ τριχῶν α΄. Laert. V. 45.

περὶ τυραννίδος α΄, Laert. V. 45.

περὶ τυρσηνῶν. Schol. Pindari Pythionic. Od. 2.

περὶ ὕδατος γ΄. (ſive περὶ ὑδάτων, ut Athenæus lib. 2.) Laert. V. 45. Alexander Aphrodiſ. in librum Ariſtotelis de ſenſu & ſenſilibus. Reſpicit Antigonus Caryſtius c. 174. Ælianus IX. 64. hiſt. animal. Olympiodorus in I. Meteorolog. & Vitruvius VIII. 4.

περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων α΄. Laert. V. 45. Reſpicit Plinius XXVIII. 4.

περὶ ὑποκρίσεως. Laert. V. 48.

Τὰ ὑπομνήματα, α΄. Laert. V. 49.

Ὑπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεοφραστείων ς΄. Laert. V. 48. Athenæus lib. 14. p. 654. Ἀριστοτέλης γὰρ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, τῶν φασιανῶν φησὶν οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀῤῥένων. His verbis obiter inſpectis Franciſcus Patricius p. 128. diſcuſſ. peripatetic. perperam putavit ab Athenæo allegari Ariſtotelis vel Theophraſti *commentarios Phaſianorum.*

περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας, Laert. V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophraſti apud Stobæum ſerm. 12. de mendacio.

περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, V. 46.

περὶ ψυχῆς θέσις μία, ſive ut Meurſius legit *θέσεις μά*, Laert. V. 46. Themiſtius in Ariſtotelem de anima.

Epicurum in ſecundo adverſus Theophraſtum libro laudat Plutarchus contra Colotem p. 1110. De *Leontio* Epicurea quæ ſcito ſermone & Attico contra Theophraſtum ſcribere anſa eſt teſte Cicerone 1. de natura Deor. Plinius præf. Hiſt. *Ceu vero neſciam adverſus Theophraſtum hominem in Eloquentia tantum ut nomen divinum inde invenerit, ſcripſiſſe etiam fœminam, & proverbium inde natum, ſuſpendio arborem eligendi.*

CAPUT X.

De ARISTOXENO & aliis Muſicis.

De Ariſtoxeno & ejus libris III. Harmonicorum. 1. *Scripta Ariſtoxeni deperdita.* 2. *Scripta Muſica Euclidis, Theonis Smyrnæi, Plutarchi, Ptolemæi, Nicomachi, Porphyrii, & Pſelli, de quibus alibi dictum.* 3. *De Ariſtide Quintiliano.* 4. *De Bacchio Muſico & aliis hujus nominis, ac de hymnis tribus Dionyſii Muſici.* 5. *De Alypio Muſico & Alypiis aliis.* 6. *De Gaudentio.* 7. *De Manuele Bryennio.* 8. *Scriptores veteres de Muſica, qui interciderunt.* 9. *Alii qui adhuc deliteſcere traduntur MSti in variis Bibliothecis.* 10. *Scriptores de Muſicis, deperditi,* 11. *Recentium ſcripta quædam de antiqua Muſica.* 12.

ANtiquiſſimus è ſcriptoribus Muſicis qui ætatem tulerunt eſt ARISTOXENUS Tarentinus, Spinthari Muſici F. qui Patris primum & Lamprii Erythræi diſcipulus, inde Xenophili Pythagorici, denique

nique Ariſtotelis, à quo Theophraſtum ſibi in ſucceſſione prælatum ægre tulit, & in Ariſtotelem defunctum maledicta congeſſit, ſi fides Suidæ in Ἀριστόξ. At Ariſtocles Peripateticus apud Euſebium XV. 2. præparat. contra diſerte affirmat Ariſtoxenum διαπαντὸς εὐφημεῖν Ἀριστοτέλην, *nunquam non de Ariſtotele perbonorifice meminiſſe.* Succeſſiſſe autem Ariſtoteli Theophraſtum dixi Olymp. CXIV. 3. ante CHRISTUM CCCXXIV. Exſtant hujus Ariſtoxeni Ἁρμονικῶν στοιχείων quomodo vocant Porphyrius, Manuel Bryennius & alii, ſive ut Proclus 3. in Timæum p. 192. ἁρμονικῆς στοιχειώσεως *Elementorum Harmonicorum libri III.* cum Ptolemæi Harmonicis *latine* utcunque ex unico exemplari eoque non ſatis integro verſi & editi ab *Antonino Gogavino* Gravienſi, Venet. 1562. 4. Græce primus vulgavit *Joh. Meurſius* è Codice Joſephi Scaligeri, ſed negligenter * admodum deſcripto, in quo præter Ariſtoxenum, Nicomachum & Alypium à Meurſio junctim editos Lugd. Bat. 1616. 4. continebantur Muſica Bacchii & Ariſtidis Quintiliani, vulgata poſt hac à M Meibomio , & fragmenta quædam alia Muſica adhuc inedita, quæ allegantur ab eodem viro docto p. 300. ad Ariſtidem, p. 74. ad Ariſtox. & alibi, quæque Græce & latine editurum ſe recepit. Addidit etiam notas Meurſius, ſed in emendationibus minus feliciter illi res ceſſit propter Muſicæ literaturæ ignorationem. Accuratam itaque editionem Ariſtoxeni eruditiſſ. *Meibomio* debemus qui cum nova verſione ſua & notis Harmonica ejus edidit è MSto codice non paucis in locis emendatiora , uſus præterea duobus Meurſianæ editionis exemplis quæ cum tribus Codd. MSS. Bibliothecarum Angliæ collata acceperat à Joh. Seldeno. Amſtelodami 1652. 4. tomo primo Antiquæ Muſicæ auctorum ſeptem ** quos à ſe illuſtratos Chriſtinæ Svecorum Reginæ inſcripſit. Meminit Operis Ariſtoxenii de Muſica præter Euclidem, Ciceronem, Plutarchum, Athenæum, aliosque Vitruvius V. 3. Ariſtides Quintilianus, & Ptolemæus præcipue, qui in Harmonicis ſuis Ariſtoxenum ſubinde refellit, & è Ptolemæo Boethius libris de Muſica: quemadmodum à Philoſophis exploditur dogma ejusdem, Ciceroni & aliis memoratum, quo animam nihil aliud quam harmoniam eſſe affirmavit. Infinita alia ſcripſerat Ariſtoxenus, quorum pauciſſimorum vel tituli exſtant

* Vide Meibomium p. 67. ad Alypium

** Hi ſunt præter Ariſtoxenum Euclides , Nicomachus , Alypius, Gaudentius, Bacchius & Ariſtides Quintilianus, ſubjuncto Marciani Capellæ, latini ſcriptoris, libro IX.

Digitized by Google

ſtant, ſi verum eſt quod Suidas affirmat libros ab eo ſcriptos quadringentos & quinquaginta duos, (non 4052. ut typographi hallucinatione excuſum in Jonſii pagina 73.)

II. Quæ Meurſio in notis ad Ariſtoxenum p. 135. ſeq. & in Bibliotheca Græca, tum Jonſio, Menagio ad Laertium, mihique obſervata ſunt, literarum digeſta ordine hic habes:

Ἀποφθέγματα πυθαγορικά. Stobæus ſerm. 10. 41. 99. & 77. ubi liber quartus allegatur p. 457.

Περὶ αὐλητῶν ἢ περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. Athen. XIV. p. 634. Reſpicit Tatianus p. 86. ubi de Antigenida tibicine: Τί δέ μοι καὶ κατ᾽ Ἀριστόξενον, τ Θηβαῖον Ἀντιγενίδην πολυπραγμονεῖν;

Περὶ αὐλῶν τρήσεως, cujus operis librũ 1. laudat idẽ Athen. p. 634.

Βίοι ἀνδρῶν, in quibus vita Pythagoræ, Archytæ, Hipponis, Xenophili & aliorum Pythagoricorum, tum Socratis, Platonis, Teleſtæ Selinuntii Dithyrambici, multorumque aliorum, forte etiam Heraclidis Pontici, Xenocratis ac Praxidamantis Muſicorum, tum Lycurgi &c. Vide Voſſium lib. 1. de Hiſt. Græcis c. 9. atque inprimis Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſophicæ lib. 1. c. 14. Non ſine ſumma voluptate illud Ariſtoxeni opus legi potuiſſe teſtatur Plutarchus lib. quod non ſvaviter vivi poſſit ſecundum Epicurum p. 1093.

Ἐπιμήθεια. Ita enim legunt viri docti locum Fulgentii 2. Mythol. c. 9. ubi de Prometheo: *Nam & Ariſtoxenus in Epimetheiorum libro quem ſcripſit ſimilia profert.* Alii corrupte in *Lindoſecemiarum* vel *lineoſeremiarum*. Frigidum quoque eſt quod in MS. Leidenſi reperit Vir Cl. Tho. Munkerus: *in livido ſententiarum libro*; & frigidior ejusdem libri veteris gloſſa: *in qua diſputat de livore id eſt invidia.*

Ἱστορίαι. Suid. Vide infra Ὑπομνήματα ἱστορικά, & paulo ante in βίοι.

Περὶ Μουσικῆς *libri de Muſica* ab Harmonicis diverſi, in quibus alias partes Muſicæ Rhythmicam, Metricam, Organicam, Poeticam & Hypocritiam, tum & hiſtoriam Muſicam tradiderat. Vide Meibomium ad Ariſtox. p. 78. Jonſium p. 78. Ariſtoxenus ἐν τετάρτῳ περὶ μουσικῆς Athen. XIV. p. 616. in quarto περὶ μελοποιΐας laudatur à Porphyrio ad Harmonica Ptolemæi p. 298. Reſpicit forte Suidas in σκολιόν.

Παιδευτικοὶ νόμοι. Laudat Ammonius in αἰδώς, reſpiciuntque ſcholia græca ad Heſiodum p. 54. a. 81. b. Librum decimum Laertius VIII. 15.

Πολιτικοὶ νόμοι. liber octavus allegatur ab Athenæo XV. p. 649.

Πραξιδαμάντεια. Harpocratio in Μουσαῖος. Confer Reineſium p. 39. Var. lect. & Jonſium p. 76.

Τὰ σποράδην. Laert. I. 107. ſeq.

Συγκρίσεις. Athen. XIV. p. 631.

Σύμμικτα συμποτικά. Athen. XIV. p. 632.

Περὶ τραγικῆς ὀρχήσεως. librum primum allegat Etymol. in σίκιννις. Numerus libri excidiſſe videtur apud Harpocrat. in κορδακισμός.

Περὶ τραγῳδοποιῶν. Ammonius librum primum laudat in ῥυεσθαι.

Σύμμικτα ὑπομνήματα, è quorum libro decimo ſexto varia παράδοξα & ἀπίθανα collegerat Sopater libro quarto Eclogarum apud Photium cod. 161. p. 176. Confer ſupra τὰ σποράδην.

Τὰ κατὰ βραχὺ ὑπομνήματα Athen. XIV. p. 619.

Ὑπομνήματα ἱστορικά Laertius IX. 40. Hoc opus Meurſius reſpici putat à Plutarcho in Lycurgo extremo, etſi Jonſius mavult petitum ex opere de vitis.

Diverſi à noſtro ſunt, ut Jonſio pridem obſervatum, (1) Ariſtoxenus Selinuntius poeta Epicharmo antiquior & ab Euſebio relatus ad Olymp. XXIX. Hephæſtion Enchiridio p. 25. Ἀριστόξενος ὁ Σελινούντιος Ἐπιχάρμου πρεσβύτερος γέγονε ποιητής οὗ καὶ αὐτὸς Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν λόγῳ, καὶ Λογῖνος &c. (2) Ariſtoxenus Cyrenaicus Philoſophus nulla re niſi gula celebris, dictusque κωλῆν ſive ventroſus, teſte Athenæo I. p. 7. Confer Suidam in Ἀριστόξ. (3) Ariſtoxenus Medicus Herophileus Alexandri Philalethis qui Demoſthenem Philalethem Ophthalmicum audierat diſcipulus, cujus librum XIII. περὶ Ἡροφίλου αἱρέσεως laudat Galenus 4. de diff. pulſuum T. 3. p. 49.

III. De EUCLIDIS Iſagoge Harmonica à *Cleonide* & *Pappo* olim recenſita, dictum eſt infra in ſcriptis Geometræ hujus celeberrimi; uti de NICOMACHI Geraſeni Iſagoge Muſica, CLAUDII PTOLEMÆI Harmonicis, PORPHYRIIQUE in ea commentariis, & PLUTARCHI dialogo de Muſica, egi libro IV: uti de PSELLI ſynopſi, libro V. ubi ſcripta cujusque horum ſum perſecutus. De THEONE Smyrnæo ſupra hoc ipſo libro c. V. §. 21.

IV.

Digitized by Google

IV. ARISTIDES QUINTILIANUS poſt Ciceronem ſcripſit, ex cujus libris de Rep. quæ adverſus Muſicam diſputata erant perſtringit lib. 2. p. 70. opponens illa his quæ idem Cicero in Roſcii hiſtrionis laudem dixerat. Porro ſcripſiſſe videtur ante Ptolemæum, cujus in tam prolixo opere non omiſiſſet mentionem, ſi ejus Harmonicis uti potuiſſet: quanquam neque alios, excepto Ariſtoxeno lib. 1. p. 22. & 23. allegat Muſicos, ſed tantummodo Homerum, Heſiodum, Platonem & lib. 2. p. 106. Heraclitum, tum vetus Oraculum de Medorum clade ad Platæas lib. 3. p. 161. Per *παλαιοτέρους* vero (quibus lib. I. p. 21. *πάνυ παλαιοτάτους* & p. 23. *νεωτέρους* opponit) atque *ἀρχαίους* ſubinde intelligit Pythagoricos, è quibus in prooemio affert *θεῖον* ut ait *λόγον ἀνδρὸς σοφοῦ Παναχμέω τοῦ πυθαγορείου*, & illorum veſtigiis paſſim inſiſtit, quos lib. III. p. 145. & 158. vocat *σοφοὺς ἄνδρας καὶ ἀληθείας ἰχνευτάς*, & Pythagoram laudat lib. 1. p. 28. lib. 2. p. 110. lib. 3. p. 116. 145. Præcipuum vero argumentum quo M. Meibomius ante Ptolemæum ſcripſiſſe Ariſtidem evincat, promit ex eo, quod lib 1. p. 22. & 23. tantum meminit eorum qui cum Ariſtoxeno tredecim, & cum aliis poſt Ariſtoxenum quindecim tonos admittebant, non vero eorum qui cum Ptolemæo ſeptem ſolos recipiebant tonos. Voſſius * ait Ariſtidem hunc memorari ab Athenæo in Dipnoſophiſtis. Sed Ariſtoclem de Muſica laudat Athenæus & Ariſtoxenum, Ariſtidem quod ſciam nusquam, & in Indice ſcriptorum ab Athenæo allegatorum qui in editione Rhotomagenſi exſtat, pro Ariſtide *περὶ τῆς μουσικῆς* 462. 40. legendum Ariſtocles 4. *περὶ μουσικῆς*. 620. Cæterum Marcianus Capella ex Ariſtide noſtro multa ad verbum in librum ſuum nonum tranſtulit, ut Meibomio probe animadverſum, qui p. 208. etiam docet acceſſiones libello Euclidis de Muſica in codice Fulvii Urſini inſertas, quas edidit Poſſevinus libro XV. Bibl. ſelectæ, ex Ariſtide deſcriptas eſſe. Idem præſtantiſſimus Meibomius, *Ἀριστείδου κοϊντιλιανοῦ περὶ μουσικῆς βιβλία γ'*. Ariſtidis Quintiliani libros III. de Muſica ad *τιμιωτάτους ἑταίρους* ſuos *Euſebium & Florentinum* ſcriptos primus è Codice Joſephi Scaligeri, qui exſtat in Bibl. publica Academiæ Lugd. Bat. etſi lacero & ſexcentis locis corrupto edidit & latine vertit, notisque illuſtravit, in quibus uſus eſt apographo Seldeniano Codicis Magdelenenſis ** Bibl. Oxonii, & variis lect. Codicis Bodlejani, tum

 ex

* Voſſ. de ſcientiis Math. p. 94.

** Magdalenenſis codex eſt vetuſtior. Vide notas Hiſtoricas ad Chron. marmoreum Arundelianum p. 171. edit. Prideauſii.

Digitized by Google

ex codice Bibl. Regis Galliæ & altero Barberino loca quædam depravatiora & diagrammata reſtituit, beneficio Salmaſii, & Allatii qui illa cum ipſo communicaverunt. Lucem vidit Ariſtides Meibomii unà cum reliquis ſex Græcis Muſicis,&Marciani Capellæ,quem circa Apuleji tempora vixiſſe putat, libro nono,qui de Muſica tractat ad binos codices MSS. Leidenſes recenſito Amſt. 1652. 4. *Incomparabilem antiquæ Muſicæ auctorem & vere exemplar unicum, nunc primum Græce & latine damus. Quicquid olim Ariſtoxenii de Harmonica & reliquis Artis partibus docuerunt: quicquid omnis Antiquitas de moribus Muſica formandis, de naturalibus rebus muſice ab omnipotenti Deo conſtitutis, adeoque de univerſi harmonia commentari potuit, unus Ariſtides Quintilianus tam concinna brevitate tribus libris expoſuit, ut omnium veterum Muſicorum diſciplinam æque ac gloriam in ſuum opus congeſſiſſe videatur.* Hæc de Ariſtide ſuo Meibomius. Intercidit ejusdem ſcriptoris *liber de Poetica*, in quo, ut lib. 2. Harmonic. p. 87. teſtatur, accurate egerat de duabus artis poeticæ partibus, μιμήσει & διηγήσει.

V. BACCHIUS Muſicus Ariſtoxenius, (à nonnullis male appellatus *Vacceus*, ex uſitata literarum B. & V. permutatione) ſcripſit εἰσαγωγὴν μουσικὴν ſive Harmonica & Rhytmica elementa, quæſtionibus & reſponſionibus. Hanc *Græce* primus vulgavit *Marius Merſennus* in commentario ad ſex prima Geneſeos capita Pariſ. 1623. fol. p. 1887. ſeq. *Gallice* idem Merſennus convertit ibid. 8. in qua interpretatione nonnulla deſiderat M. Meibonius in extremo prolegomenon ad Muſicos Græcos. Prodiit & ſeparatim Græce cum verſione *Federici Morelli* Pariſ. 1623. 8. quam verſionem, cum ſuam ederet, idem Meibomius non vidit. *Franciſcus* quoque *Gafurius* de harmonia Muſicorum inſtrumentorum, libro & capite primo, teſtatur ſe Manuelis Bryennii, Bacchii, Ariſtidis Quintil. & Gaudentii commentarios Muſicos latine vertiſſe. Denique Meibomius è codice Scaligeri emendatiorem græce edidit cum ſua verſione & notis Amſt. 1652. 4. teſtatus in eodem Scaligeri MSto poſt hanc introductionem ſequi alterum tractatum qui ſimiliter inſcribitur εἰσαγωγὴ τέχνης μουσικῆς Βακχείου τοῦ γέροντος. Initium eſt: Τῇ μουσικῇ τέχνῃ πᾶσαν τὴν δογματοποιΐαν συμπεπλέχθαι φησὶ πρὸς τὴν ἀκοήν: (quem principio leviter immutato totum habet Bryennius lib. II. ſect. VI. p 414 ſeq.) Deinde alia adhuc fragmenta, quorum prius ſic incipit: ῥυθμὸς συνέστηκεν ἔκ τε ἄρσεως καὶ θέσεως καὶ χρόνου τοῦ καλουμένου παρά τισι κενοῦ. Alterum poſt duas paginas quarta plicatura ſcriptas, ita: Μουσική ἐστιν ἐπιστήμη περὶ μέλος τέλειον. *Quæ excerpta*, inquit Meibomius

mius, *cum multa in iis ſint Muſicæ Antiquitatis veſtigia, Græce & latine aliquando dabimus.* Ultimo ſubjunguntur duo Epigrammata & totidem hymni. Epigrammatum prius, in quo Bacchii mentio, ita emendatum ibidem Meibomius exhibet:

Τῆς μουσικῆς ἔλεξε ΒΑΚΧΕΪΟΣ γέρων
Τόνους, τρόπους, μέλη τε καὶ συμφωνίας.
Τούτῳ συνῳδὰ ΔΙΟΝΎΣΙΟΣ γράφων
Τὸν παμμέγιστον δεσπότην Κωνσταντῖνον
Σοφὸν ἐργαστὴν δείκνυσι τεχνημάτων.
Τὸν τῶν ἁπάντων γὰρ σοφῶν τεχνημάτων
Ἐφευρετήν τε καὶ δότην πεφηνότα
Ταύτης προσῆκεν οὐδαμῶς εἶναι ξένον.

Hujus ut ſuſpicor *DIONYSII* Muſici ſub Conſtantino M. clari hymnum ad Muſam, notis antiquis Muſicis inſtructum, ex ſchedis à Vincentio Galilæo ad ſe transmiſſis Græce edidit Erycius Puteanus in Hermathena (primæ editionis Hanov. 1602. 8. c. VIII. nam in editione Lovanienſi A. 1615. eſt omiſſus) Eundem hymnum & alium præterea in Apollinem, aliumque in Nemeſin * cum ſimilibus Muſicis antiquis notis vulgavit

* Eosdem tres hymnos memórat Salmaſius Epiſt. 49 ad Peireſcium: *J'ay ù autre fois deſſein de concilier la Muſique ancienne avec le moderne, & voir en quoy elle pouvoit differer d'avec la noſtre. J'ay vû pour cet effet tout ce que j'ay pû rencontrer d'eſcrits en cette matiere par les Bibliotheques ou j'ay ù entrée, et principalement en la langue Grecque. J'ay vû tous ceux que marque le Sr.* Doni *dans ſa lettre, & le meilleur de tous, & le plus exact eſt le* Ptolemée *qui eſt en la Bibliotheque du Roy. Pour l'* Ariſtoxene *que nous à donné Meurſius, comme il'eſt le plus ancien, auſſi eſt il le plus corrompu. Le* Nicomache *eſt dans la meme Bibliotheque, & quaſi tous les autres. Quant à l'* Ariſtides, *il eſt écrit de main recente, & il y a à la fin ces* 3. hymnes de Dionyſius, *que j'avois auſſi tranſcrits autre fois. J'ay conferé encor les deux MSS. de* Boëce *qui ſont dans la dite Bibliotheque & fort anciens pour en tirer* le decret des Ephores contre Timotheus *qui ne ſe trouve que là & que j'ay reſtitué en beaucoup d'endroits par le moyen du MS. & de mes conjectures, l'ayant remis tout autrement qu'il n'eſt dans les animadverſions de Caſaubon ſur l'Athenée ni dans les Notes de Scaliger ſur le Manile. J'ay auſſi un petit commentaire tout preſt* de Inſtrumentis Muſicis veterum, *ou j'ay taché de monſtrer quelle difference il y avoit inter* citharam & lyram, *que beaucoup confondent, & la quelle de deux approche le plus de noſtre Lut, y traittant auſſi de la* Cynire *& du* Pſalterion *des Hebreux. Je penſois le donner incontinent aprés mes exercitations ſur Solin, mais d'autres penſées m'en on diverti. Je me rejouis fort que Mr.* Doni (Jo. Baptiſte Doni dont

gavit & ſubjunxit Joh. Fellus ad calcem Arati cum Scholiis Græcis editi Oxoniæ 1672. 8. addita diatribe de Muſica antiqua Græca, quam claudit ſpecimine alio Muſicæ veteris, fragmento viz. *Pindari*, quod notis veteribus Muſicis inſtructum in Bibl. Monaſterii S, Salvatoris juxta portum Meſſanenſem in Sicilia reperit, ediditq; Kircherus T. 1. Muſurgiæ p. 541 De cætero plures fuerunt Bacchii. Nam inter eos quos audivit M. Antoninus Imp. primum ipſe memorat Bacchium lib. 1. ſect. 6. Alius Bacchius Mileſius quo Plinius in Hiſt. nat. uſus eſt, quemque de re ruſtica ſcripſiſſe teſtantur Varro ac Columella. Alius Bacchius Medicus Herophileus & Empiricus, patria Tanagræus, qui Erotiano teſte tribus libris expoſuit voces difficiles Hippocratis, & in *Hippocratis libros Epidemiorum* ſcripſiſſe refertur à Galeno l. 1. in VI. Epid. T. 5. p. 442. & 2. in III. Epidem. p. 413. ubi τὴν ὑπὸ Βακχείου γλωσσῶν ἔκδοσιν memorat. *In Aphoriſmos* id. in VII. 64. p. 328. Malagmate ejus uſus Cæſar (Auguſtus) id. T. 2. edit. Gr. Baſil. p. 412. Sententia ejus de pulſibus T. 3.

dont on a un livre de præſtantia Muſicæ Veteris, à Florence A. 1647. 4. & un autre: Generi è modi della Muſica Rom. 1635. 4. & annotazioni ſopra queſto libro. id. 1640. 4.) *ait entrepris cette beſogne, & eſpere d' y voir ce que je ne pourrois voir ailleurs Pour le Pere* (Merſenne, qui pourtant á donné Bacchius en Grec & François: & à bien fait dans ſon Harmonica en VIII. livres; & dans ſes IV. livres des Inſtruments Muſiqves, a Paris 1648. fol. & dans *les* autres IV de la Harmonie id. 1644. 4. & en ſon ſavant Commentaire ſur le ſix premiers chapitres de la Geneſe) *je n' entend pas grand choſe de luy: il eſt homme de grande lecture, mais il ne me ſemble pas eſtre avec trop de jugement: & pour la piece Arabique que vous luy avez envoyée je ne vois non plus qu'il en puiſſe bien faire ſon profit, car il n' entend pas la langue, & ne ſçay perſonne à Paris qui luy puiſſe beaucoup aider, ſi ce n' eſt Mr. Gabriel Sionita. Mr. Golius auroit fort envie de voir cette piece; il à l' Avicenne de la Muſique. & encor un autre écrit Arabe. Outre cela il à encores un autre* moderne latin de CCC ou CCCC ans, *qui à écrit tres-exactement en cette matiere, & m' à dit n' avoir point vû aucun auteur, ni Grec ni Latin, ni Arabe, ancien ni moderne, qui l' aye mieux traitté. En fueilletant les Catalogues des livres qui ſe trouvent és Bibliotheques d' Angleterre, j'ay remarque les livres de Muſique qui ſuivent:* Auguſtini de Muſica Eccleſiaſtica, *ſeptem exemplaria in VII. diverſis Bibliothecis.* Boethii Muſica *in IV. Bibliothecis: in una adjunctum eſt opus* Anonymi de Muſica, *quod eſt etiam in MS Bibliotheca Bodlejana.* Emanuelis Bryennii *ἁρμονικὰ βιβλία, in duabus Bibliothecis.* Ariſtides Quintilianus de Muſica, *Græce ſemel in Oxonienſi.* Gvaltherus Monachus de ſpeculatione Muſicæ, *ſemel in Cantabrigienſi.* Hogeri Abbatis excerpta ex Auctoribus Muſicæ Artis, *ſemel ibidem.* Anonymi expoſitio Muſicorum inſtrumentorum Veteris teſtamenti. Ariſtides Quintilianus de Muſica & Ariſtoxeni Harmonica *exſtant MSS. in Bodlejana.* Cl. Ptolemæi Harmonica cum enarrationibus Porphyrii, *Auguſtæ Vindelicorum.* Ariſtides Quintilianus, *ibidem.*

T.3. p.47. *ὁ μὲν οὖν Βακχεῖος ἐν ταῖς ἄλλαις ἀκροάσεσι* &c. Mentio & Bacchii hujus apud Cœlium Aurelian. II. tardar. 10. Alius Bacchius Judæus, Plautio Pompeji legato ſupplex, de quo vide Laur. Begerum theſauri Brandenb. p. 572. Alius Bacchius pro quo & Pythagora oationem Lyſias conſcripſit. Alius denique Bacchius gladiator, de quo Horatius lib. 1. Sat. 7. v. 20.

- - - uti non
Compoſitus melius cum Bitho Bacchius. - - -

Mihi quam proxime à vero videntur aberrare illi, quibus auctor introductionis in Muſicam videtur is ipſe, qui M. Antoninum primus, & forte in Muſicis inſtituit, nam ante omnia pueros ingenuos Muſicam edoctos & literas, notum eſt vel ex Terentii Evnucho:

- - - Fac periculum in literis,
Fac in palæſtra, in Muſicis: quæ liberum
Scire æquum eſt adoleſcentem, ſollertem dabo.

Neque Græcis alium fuiſſe morem probat Quintilianus lib. 1. Inſt. Or. c. 17. Marco quidem Meibomio, viro de Muſica veterum meritiſſimo Bacchius iſte recte videtur Manuele Bryennio antiquior: quo autem argumento eundem Ptolemæo faciat juniorem, qui ſub Antonino Pio Marci Parente ſcripſit, haud comperi. Morellus in ſua editione vocat Iatroſophiſtam, eundem putans cum Bacchio Medico Herophileo.

VI. ALYPIUS à Caſſiodoro de Muſica p. 588. præponitur Euclidi ac Ptolemæo: ſaltem ante Claudium Ptolemæum ſcripſiſſe M. Meibomio videtur, licet Meurſius exiſtimat eundem hunc eſſe Alypium Alexandrinum Jamblichi æqualem, de quo Eunapius in vitis Sophiſtar. *διαλεκτικώτατον* eum appellans, & in patria ſenem obiiſſe teſtatus. Ad alium ut videtur Alypium, Cæſarii fratrem, (licet & hunc cum ſuperiori eundem Meurſius putat) binæ exſtant Juliani Epiſtolæ XXIX & XXX. quarum priore eum ad ſe invitat Imperator, poſteriore gratias agit pro transmiſſa ad ſe Geographia (Non Geometria, ut Meurſ.) & tabula Geographica, cui Jambos adpoſuerat, laudatque ejus *δραστήριον* in rep: gerenda, quod Philoſopho Alexandrino, qualem deſcribit Jamblichus, parum convenire videtur, bene autem convenit Alypio Antiochenſi, ex præfecto Britanniarū, cui Hieroſolymitani templi inſtaurandi negotium commiſit Julianus teſte Ammiano XXIII. 1. & cujus mentio Alypii in Libanii Epiſtolis, & apud Ammianum XXIX.

1. ubi

1. ubi Hierocles ejus filius memoratur, à quo diſtingvendus Hierocles Alypii *ἀνεψιὸς*, eidem memoratus Libanio Epiſt. ad Baſilium. Cæterum Geographiam ab hoc Alypio ad Julianum miſſam plane diverſam eſſe à Veteri orbis deſcriptione neſcio cujus ſcriptoris, cujus antiquam interpretationem edidit atque iterum Græce vertit Jacobus Gothofredus, recte obſervatum Clariſſ. Bælio in Lexico Hiſt. qui videndus etiam de Alypio Epiſcopo Tagaſteno amico Auguſtini, eum loquentem inducentis in libris de ordine & adverſus Academicos: tum de Faltonio Probo Alypio Præfecto Urbis Romæ, ad quem Symmachi Epiſtolæ. Alius ab his videtur Alypius quem Chriſtianum Gregorius Naz. innuit & Epiſt. 147. *κοινὸν τ̃ φιλοσόφιον προστάτην καὶ τ̃ ὀρφανῶν κηδεμόνα* vocat. Alius Alypius Arianus, ad qnem Iſidorus Peluſiota III. 112. Epiſt. cujus ad tres minimum diverſos Alypios præterea exſtant literæ. Ab his omnibus non minus, quam ab Andronico Alypio, quem inter Græcorum Hiſtoricos ad extrema Danielis intelligenda neceſſarios laudat Hieron. præf. ad Danielem, diverſus eſſe videtur Alypius, cujus *εἰσαγωγὴ μουσικὴ* ſive *Introductio Muſica* Græce primum edita eſt à Meurſio ex codice Joſephi Scaligeri, ſed non admodum diligenter deſcripta Lugd. Bat. 1616. 4. Hinc excerpta ex Alypio dedit Athanaſius Kircherus libro VII. Muſurgiæ editæ Romæ A. 1650. fol. teſtatus etiam integrum latine ſe tranſtuliſſe p. 540. Sed tabula veterum notarum Muſicarum, quam eodem loco ex Alypio Kircherus exhibet, tam vitioſe expreſſa eſt (ne omiſſa jam memorem) ut ducentos amplius errores in illa exſtare affirmet M. Meibomius, qui non tantum Græca ex codice Scaligeri (quem p. 79. & Kircheri Codicem ex eodem MSto profluxiſſe exiſtimat) adhibitis Bodlejani, Barocciani, Barberini & Seldeniani MSS. ſubſidiis emendate edidit, notasque Muſicas veterum reſtituit primus, ſed & latinam verſionem ac notas adjunxit. Amſt. 1652. 4. Exſtat & MS. in Bibl. Vaticana.

VII. GAUDENTIUS Philoſophus, qui videtur & ipſe ante Ptolemæum ſcripſiſſe, Ariſtoxeni veſtigiis inſiſtens compoſuit *ἁρμονικὴν εἰσαγωγὴν* ſive *introductionem Harmonicam*, in cujus limine iniquos & imperitos lectores arcet nota formula:

Ἀείδω ξυνετοῖσι, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι.

Hunc elegantem libellum duobus locis commendat Caſſiodorus Senator, licet Gaudentius ipſe quis qualis ve fuerit, vel quando vixerit, non magis videtur illi quam nobis perſpectus fuiſſe. *Gaudentius quidam*, inquit,

quit, *de Muſica ſcribens Pythagoram dicit hujus rei inveniſſe primordia ex malleorum ſonitu* * *& chordarum extenſione percuſſa, quem amicus noſter vir diſertiſſimus* Mutianus *tranſtulit in latinum, ut ingenium ejus aſſumti operis qualitas indagaret.* Mutianus iſte Gaudentii interpres, idem eſt Mutianus Scholaſticus qui Chryſoſtomi homilias quaſdam latine convertit, ac vir diſertiſſimus dicitur ab eodem Caſſiodoro c. 8. divin. lect. cujus & alterum de Gaudentio locum apponam: *Gratiſſima ergo nimis utilisque cognitio, quæ & ſenſum noſtrum ad ſuperna erigit, & aures modulatione permulcet; quam apud Græcos* Alypius, Euclides, Ptolemæus *& cæteri probabili inſtitutione docuerunt. Apud latinos autem vir Magnificus* Albinus *librum de hac re compendioſa brevitate conſcripſit, quem in Bibliotheca Romæ nos habuiſſe atque ſtudioſe legiſſe retinemus. Qui ſi forte gentili incurſione ſublatus eſt, habetis hic* Gaudentium Mutiani *latinum; quem, ſi ſollicita intenſione legitis, hujus ſcientiæ vobis atria patefacit. Fertur etiam latino ſermone & Apulejum Madaurenſem* ** *inſtituta hujus operis feciſſe.* Iſtum Gaudentii librum primus è Patricii Junii Codice per Seldenum transmiſſo, quem cum altero Saviliano & tertio vetuſtiore Barocciano Langbainius contulerat, edidit laudatus *Meibomius*, & perdita pridem Mutiani verſione novam ipſe interpretationem & notas adjunxit Amſt. 1652. 4. Editurus eundem fuerat *Edmundus Chilmeadus* vir doctus & illuſtrato Malalæ Chronico celebris, ſed poſtquam de Meibomiana Muſicorum editione inaudierat, libenter illum iſtius curis expoliendum permiſit. De aliis tribus Gaudentiis Chriſtianis Brixienſi, Tamugadenſi Donatiſta & Novarienſi, videndus Caveus ad A. C. 387.

VIII. MANUEL BRYENNIUS (Idem forte qui ſub Palæologo Seniore circa A. C. 1320. floruit, vide Cangii familias Byzantinas p. 177.) *libros tres* ſcripſit Ἁρμονικῶν, quorū primus inſtar cōmentarii eſt in Muſicam Euclidis, quemadmodū etiam in MStis quibusdā codicibus inſcribitur.

* Experientiæ hoc repugnare ait Angelus Bontempus. Vide interim Gaudentium p. 13. ſeq. edit. Meibomii, & eadem narrantem Nicomachum lib. 1 Enchirid. Harmonices p. 19. ſeq. & ex hoc Boethium lib. 1. de Muſica c. 10. & Jamblichum in vita Pythagoræ c. 26. quem poſtremum ſcriptorem ſexcentis emendatum locis Ludolpho Kuſtero accuratisſimæ eruditionis Viro propediem debebunt harum literarum ſtudioſi.

** i. e inſtitutiones Muſicas ſcripſiſſe, non vero quod doctiſſ Meibomius ex hoc loco colligere videtur præf ad Ariſtidem, Gaudentii Harmonica latine tranſtuliſſe: quod ex ipſo Casſiodoro videtur poſſe refelli, neque enim Mutianus vertiſſet, ſi jam exſtitiſſent translata ab Apulejo.

tur, ut colligas ex Labbei Bibl. nov. MSS. p. 118. Certe Euclidem fere κατὰ πόδα ſequitur, niſi quod particulam poſtremam περὶ μελοποιΐας tradit demum lib. III. ſect. 10. & ubi Euclides τὸ συνημμένων πεντάχορδον interpolàverat, Bryennius id reſecuit. Liber ſecundus & tertius pro commentario in Harmonica Ptolemæi poſſit haberi, quem nominetenus laudat p. 377. 387. 459. 476. 499. ut Ariſtoxenum p. 396. 400. 476. 506. Nicomachum Geraſenum p. 364. Pythagoram p 365. ac Terpandrum p. 361. 484. Hermetem p. 362. 410. antiquiores Harmonicos è Pythagoreorum ſecta p. 499. Quanquam vero ex Euclide, Ariſtoxeno, Nicomacho aliisque nonnulla paſſim inſerit, neque ut in Euclide ordinem Ptolemæi ſequitur, tamen quæ Ptolemæus toto libro ſecundo & libri primi binis ultimis capitibus tradit, inprimis recoquit prolixiusq; ediſſerit Bryennius, p. 410. teſtatus diligenter ſe vitare κενολογίαν, & ſæpius profeſſus ſe in gratiam juniorum, perſpicuitati ſtudere. Hoc ipſius opus ut reliquos hactenus dictos edere & illuſtrare Meibomius promiſerat: ſed cum tardaret, laborem hunc qui optime potuit occupavit Anglus πολυμαθέστατος Joh. Walliſius * à quo Bryennii Harmonica ex tribus Codicibus MSS. præſtantiſſimo uno Magdalenenſis Collegii Oxoniæ, & aliis duobus Bibl. Bodlejanæ Græce edita habemus, addita latina verſione, in tomo tertio Operum Walliſii Oxon. 1699. fol. in quo habentur etiam Ptolemæi Harmonica cum Porphyrii Commentariis.

IX. De Muſica plurimi olim ſcripſerunt, è Philoſophis, Pythagoricis præſertim, atque ut Plutarchus auctor eſt, è Platonicis ac Peripateticis. Nonnullos quorum ſcripta periere, annotavit Joannes Meurſius in limine notarum ad Ariſtoxenum p. 127. ſeq. quibus & ipſe alios, & ſcriptorum loca quædam adjunxi.

Agenor Mytilenæus. Ariſtox. lib. 2. Muſic. p. 36. à quo ſecta Muſicorum Agenoria, ut ab Eratocle Eratoclea, & Epigonia ab Epigono Ambraciota: & à Damone qui Socratē Muſicā docuit, Damonia: Ac poſt Ariſtoxenum Archeſtratia, Agonia, Philiſcia, Hermippia &c. Porphyr. in limine commentarii ad Harmonica Ptolemæi.

Antiſthenes περὶ μουσικῆς Laert. lib. II. ſect. 17.

Archytas Tarentinus, de cujus ἁρμονικῷ dixi libro 2. c. 13.

Ariſtocles ἐν τῷ περὶ μουσικῆς Athen. XIV. p. 620. ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν. ib.

Ariſto-

* Obiit vir præſtantiſſimus Oxoniæ, menſe Novembri A. 1704. nonagenario propior.

Ariſtoteles de quo ſupra cap. VII. Cæterum à Kirchero in Muſurgia T. 1. p. 545. cum inter veteres Muſicos, quorum ſcripta ſervantur in Bibl. Collegii Jeſuitarum Romani, Ariſtotelem nominat, puto innui ejus librum περὶ ἀκουστῶν, non librum perditum περὶ μουσικῆς.

Democritus Laert. IX. 48.

Dicaarchus ἐν τῷ περὶ μουσικῆς. Schol. Comici ad Nubes v. 1367. ἐν τῷ περὶ μουσικῶν ἀγώνων. id. ad Ranas v. 1335. & ad Veſpas v. 1190.

Didymus Pythagoricus περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν Ἀριστοξενείων καὶ Πυθαγορείων de quo ſupra lib. 2. c. 13.

Dionyſius Halicarnaſſenſis junior ſub Adriano Imp. clarus teſte Suida in Διονύσιος, ſcripſit μουσικῆς ἱστορίας libros XXVI. quibus tibicines, citharoedos & poetas omnis generis celebravit: tum μουσικῆς παιδείας ἢ διατριβῶν (μουσικῶν) libros quinque, & de iis quæ Muſice dicta ſunt in Rep. Platonis. Alius Dionyſius Muſicus ſub Conſtantino M. de quo Epigramma Græcum quod paulo ante num. V. in Bacchio afferebam. Dionyſius Muſicus ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοιοτήτων. Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 219. Halicarnaſſeum vocat p. 267.

Epicurus περὶ μουσικῆς Laert. lib. X. ſect. 28.

Eratoſthenes laudatur in Harmonicis Ptolemæi & à Theone Smyrnæo ubi de Muſica agit. Confer Porphyrium p. 267. ubi laudat & Demetrium Mathematicum, & Diodorum.

Heraclides Ponticus. Laert. lib. V. ſect. 87. Plutarchus & Athenæus, quorum loca jam adſcripſit Menagius in notis. His adde, quod Heraclidem ἐν τῇ μουσικῇ εἰσαγωγῇ laudat Porphyrius ad Ptolemæi Harmonica p. 213.

Jades Ἰάδης περὶ μουσικῆς. Didymus apud Priſcian. de ponderibus p. 1350.

Laſus Hermionenſis qui primus de Muſica ſcripſit, æqualis Xenophanis ut docet Plutarchus de vitioſo pudore p. 530. & Simonidis teſte Ariſtoph. in Veſpis. Mentio ejus apud Herodotum, Ariſtoxenum & multos alios veteres, ut pridem notatum viris doctis laudatis à me lib. 1. c. 16. §. 4.

Mintanor Muſicus τῶν χρωματοποιῶν, libro artis Muſicæ. Fulgent. lib. 1. Mythol. c. 1. & Schol Statii ad Thebaid. III. 661.

Nicoſtratus, neſcio an huic catalogo inſerendus propter hæc auctoris fragmenti Cenſorino ſubjecti c. 10. *Rhythmus creditur dictus à*

 Rhyth-

Rhythmonio Orphei F. & Idomeneæ Nymphæ Maricæ, ut tradit Nicoſtratus libro quem compoſuit de Muſico fratre Rhythmonii.

Panætius junior ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ γεωμετρίαν καὶ μυσικὴν λόγων καὶ διαστημάτων. Porphyr. p. 244. ad Ptolemæi Harm.

Philolaus Pythagoricus plus ſimplici vice laudatur in Muſicis à Boethio, p. 1342. 1422. 1423.

Phyllis Delius libro ſecundo περὶ μυσικῆς Athen. XIV. p. 636. περὶ αὐλητῶν id. p. 634. Meminit & Suidas in σκολιὸν & Schol. Ariſtophanis ad ranas v. 1335. & ad Veſpas v. 1190.

Ptolemais Cyrenaica ἐν τῇ πυθαγορικῇ τῆς μυσικῆς στοιχειώσει. Porphyr. ad Harmonica Ptolemæi p. 207. 208. 209.

Pythagoras Zacynthius. Ariſtox. lib. 2. p. 36. Confer, ſi placet, quæ de hoc dixi lib. 2. c. 12. §. 3.

Simmias Thebanus. Laert. lib. 2. ſect. 124.

Simon Socraticus. Laert. lib. 2. ſect. 122.

Theophraſtus, de quo capite ſuperiore IX.

Thraſyllus à Theone Smyrnæo laudatus & à Porphyrio p. 266.

E *latinis* perierunt *Varro* *, *Albinus*, *Apuleius*, & *Mucianus* Gaudentii interpres. Exſtant *Marcianus Capella*, *Auguſtinus*, *Boethius*, *Caſſiodorus*, *Beda*, ut Bernardum, Hermannum Contractum, Gvidonem Aretinum, Albertum M. & juniores omittam, è quibus tamen haud prætereundus Georgius Valla, qui ex veteribus Græcis tum adhuc ineditis pleraque congeſſit in opus ſuum de rebus expetendis lib. V - IX.

X. Latent inſuper, vel feruntur latere etiamnum, in variis Europæ Bibliothecis ſcriptores quidam Græci Muſici, ut:

Adraſti Peripatetici (Theoni Smyrnæo & Porphyrio plus ſemel laudati) Harmonicorum libri tres, quos in Bibliotheca Cardinalis à S. Angelo quæ deinde fuit Cardinalis Farneſii fratris ſervatos teſtatus eſt Scipio Tettus Neapolitanus indice librorum nondum editorum quem Bibliothecæ MS. librorum p. 167. inſeruit Labbeus. De hoc Adraſto Marcus Meibomius præf. libri de proportionibus: *auctorem ex quibusdam locis notum auro redimere vellem.*

Dioclis quoque Harmonica ajunt latere in Italiæ Bibliothecis. Et Diocles Elaita Gorgiæ Leontini diſcipulus μυσικὰ γεγραφὼς memoratur Suidæ in Ἀλκιδάμας. Memoratur & eidem Suidæ ſuo loco Diocles Athenienſis ſive Phliaſius Comicus, quem dicit auctorē fuiſſe ſin-

* Meminit Claudianus Mamertus II, 8. de ſtatu animæ.

ſingularis harmoniæ in theatro adhiberi ſolitæ, de quo conſule ubi lubet Caſaubonum IV. 4. ad Athenæum.

Georgii Pachymeræ Harmonica Græce MSS. in Bibl. Caroli de Montchal teſte Labbeo p. 191. & 181.

Joh. Pediaſimi de Symphoniis Muſicis id. p. 118.

Nicephori Gregoræ in Harmonica Ptolemæi.

Theodorum Sophianum memorat Geſnerus, & de Muſica Græce ſcripſiſſe teſtatur in Pandectis ſive partitionibus Univerſalibus p. 82. *Callimachum* quoque nominat Kircherus in Muſurgia lib. VII. T. 1. p. 546. referens monumenta Muſicorum veterum quæ Græce MSta uno ingenti tomo poſſidet Collegium Jeſuitarum Romanum. Magis etiam mirandum eſt quod p. 139. lib. III. c. 13. *Non dicam hoc loco*, inquit, *de variis ac diverſis antiquis, Ariſtoxeno*, Archyta, Dydimo, Eratoſthene, *aliisque, quorum omnium manuſcripta penes me habeo, factis diviſionibus* tonorum &c. Equidem non præter rem hac in parte de fide Kircheri addubitavit Marcus Meibomius prolegom. ad Muſicos antiquos. ***

Hagiopolites ſive liber MS. de Muſica Eccleſiaſtica recentium Græcorum (*Andreæ* forte *Cretenſis*) quem allegat Cangius gloſſario græco in φωνή, πλάγιοι ἦχοι, πνεῦμα, πτερὸν & alibi.

In Alex. Barvoetii Catalogo MSS. Bibl. Scorialenſis memorantur *Jo. Glycai* ſive Dulcis, *Lampadarii*, *Moſchiani* & aliorum Chironomia Muſicæ artis. *Leonis* ſapientis matutina Poemata XI. cum notis Muſicis. Pſalmodia qua urbs Theſſalonicenſis & Eccleſiæ Catholicæ magnæ utuntur, compoſita à Domeſtico Magiſtro *Cucuma*.

Joh. Glycai ſive Glyce Protopſaltæ Rhodi liber Muſicus, ſive opera ad notas Muſicæ artis accommodata.

Conſtantini Moſchiani & *Geraſimi* Monachi Poemata diverſa Eccleſiaſtica cum notis Muſicis: Stichologia & Cantica & Pſalmodiæ variæ Eccleſiaſticæ variorum cum tropariis, hymnis & exapoſtilariis &c.

Agathonis, *Anthemii* Monachi & *Argyropuli* poemata Eccleſiaſtica cum notis Muſicis recentioribus Græcorum, cujusmodi volumen eſt etiam in Bibl. Jeſuitarum Lovanii, charactere recentiore, forma Enchiridii, cum titulo: Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιήματα διάφορα ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ψάλλεται δὲ οὗτος δίχορον

ρον καὶ ἄρχεται ὁ Δομέστικος τοῦ δεξιοῦ χοροῦ. Sub initium eſt explicatio notarum * Muſicarum ac vocum, poſtmodum citantur Chryſoſtomus in Liturgia, Mauel Chryſaphe, Joannes Lampadarius, Panaretus, Palladas, Georgius, Agathon &c. in fine mutilus. Ejusdem farinæ fuerunt in Scorialenſi Bibl. ſub titulis Manuelis Lampadarii Chryſaphe de Pſallendi arte, & ipſius & aliorum poemata Eccleſiaſtica ad notas Muſicas accommodata.

Fragmentum cantici Eccleſiaſtici cum antiquis notis Muſicis in latina Eccleſia uſitatis MS. in Bibl. Vindobonenſi, vide Lambecium lib. 2. p. 763. 783. lib. 3. p. 138. 201. 207.

Latini inferioris ætatis qui de Muſica ſcripſerunt plures in Bibliothecis feruntur, ut Aurelianus Eccleſ. Rhemenſis Clericus, Anonymus Guidone Aretino aliquot ſæculis antiquior quem laudat If. Voſſius de viribus rhythmi p. 91. Berno Abbas Augienſis, Conradus Monachus Hirſaugienſis, Guido Abbas S. Leufredi, Guilelmus Abbas Hirſaugienſis, Helpericus Monachus S. Galli, Hugbaldus Monachus Elvonenſis, Notkerus Epiſcopus Leodienſis, Osbertus Monachus Cantuarienſis, Theogerus Epiſcopus, &c. Sed de illis agere non eſt præſentis loci.

XI. De Muſicis ſcripſerant olim *Dionyſius* Halicarnaſſeus junior, teſte Suida, tum *Glaucus* Rheginus Italus, laudatus Plutarcho: & *Theophraſtus, Praxidamas* ac *Rufus*, de quibus Jonſius p. 76. ſeq. & 346. Ex eodem p. 77. adderem *Demetrium Phalereum*, ſed eum non de Muſica neque de Muſicis, verum de Poetis ſcripſiſſe invenio apud Laertium V. 80. Inter recentiores quoque, Muſicorum notitiam, ſed leviter admodum tradidere: *Joſephus Blancanus* in Chronologia celebrium Mathematicorum, Bonon. 1615. 4. *Hugo Sempilius* Craigbaitæus Scotus ad calcem librorum XII. de Mathematicis diſciplinis, Antvverp. 1635. *Jo. Georgius Ebeling* in Archæologiis Orphicis ſive Antiquitatibus Muſicis libro exiguæ rei neque ultra A. M. 3920. deducto, Stetin. 1675. 4. *Antonius Poſſevinus* Bibl. ſelectæ XV. 6. *Wolfgang Caſpar Printz* in Hiſtorica deſcriptione Muſicæ quam Germanice edidit Dresdæ 1690. 4o. Præ cæteris conſulere operæ pretium eſt quæ notaverunt tum editores Muſicorum veterum *Meurſius, Meibomius, Walliſius*, tum *G. J. Voſſius* libro de ſcientiis Mathematicis cap. XXII.

XII. Muſicæ Veteris inſtrumentorumq; Muſicorum accuratior

* Vide Cruſium Turco Græciæ p. 197. Rutgerſii Var. lect. II. 11. p. 132.

Digitized by Google

tior pleniorque Hiſtoria adhuc ab eruditis exſpectatur, etſi nonnulla hujus argumenti attigerunt *Athanaſius Kircherus* in Muſurgia ſua, libro præſertim ſeptimo. Rom. 1650, & Amſt. 1662. fol. *Erycius Puteanus* in Muſathena & itinere Noniano: *Jo. Guil. Stuckius* Antiquitatt. Convival. III. 20. *Guil. Alardus* libello de Muſica veterum, cui Coronidis loco *Mich Pſelli* Synopſin Muſices, Græce cum verſione ſua ſubjunxit: Schleuſingæ A. 1636. 12. *Marius* præcipue *Merſennus* & *Joh. Baptiſta Donius* in ſcriptis variis ſupra ad §. V. memoratis, tum *Vincentius Galilæus* in dialogis quinque de Muſica antiqua & nova, Hetruſco Idiomate vulgatis, & *Joh. Andreas Angelus Bontempus* Peruſinus in Hiſtoria Muſica, quam eadem lingua Peruſiæ A. 1695. fol. edidit *Iſ. Voſſius* libello erudito de poematum cantu ac viribus rhythmi: *Petrus Gaſſendus* libro de Muſica, *Jo. Keplerus* libris de Harmonia Mundi. *Claudii Nicaſii* quam paravit diſſertatio de veterum Muſica, non vidit lucem: neque *Salmaſii*, de qua ſupra ad §. V. Neque *Jacobi Gaffarelli* liber de Muſica Hebræorum, memoratus Allatio p. 140. Apum Urbanarum: neque *Ouvrardi* denique Hiſtoria Muſicæ Veteris ac recentis, de qua vide ſi placet acutiſſimi & elegantiſſimi Viri Jacobi Bernardi Novellas relationes Reip. literariæ A. 1703. menſe Octobri p. 370. ſeq.

CAPUT XI.

Catalogus Philoſophorum Peripateticorum, Ordine Literarum digeſtus.

DE Ariſtotelis diſcipulis olim ſcripſerat *Nicander* Alexandrinus teſte Svida in Ἀιχρίων. De claris Peripateticis librum promiſit *Nunneſius* ad vitam Ariſtotelis p. 153. De iisdem agere voluit *Jonſius* in diſſertationibus poſterioribus de Philoſophia Peripatetica, poſt *Franciſcum Patricium*, qui hoc argumentum attigit libro X. diſcuſſionum Peripateticarum. Jam ecce tibi paucos hoſce ex infinitis:

Abus

Abus ſervus Stratonis Phyſici, teſtamento ejus manumiſſus. Laert. V. 63.

Achaicus à Simplicio in Categor. & Clemente Alex. ac Theodorito laudatus Peripateticis à Patricio accenſetur, Sed Stoicus potius fuit, ut infra in hujus Sectæ aſſeclis dicam.

Adimantus, Theophraſti ut videtur diſcipulus. Laert. V. 57.

Adraſtus Aphrodiſienſis, ἀνὴρ τῶν γνησίως περιπατητικῶν γεγονώς, ſcripſerat περὶ τῆς τάξεως τῶν Ἀριστοτέλους βιβλίων καὶ τῆς αὐτοῦ φιλοσοφίας, teſte Simplicio in Categorias. Laudat Adraſtum hunc Achilles Tatius p. 82. Iſagog. ad Aratum & p. 80. *In Categorias* ſcripſiſſe Adraſtum teſtatur Galenus de libris propriis. Adraſti Peripatetici *libros tres Harmonicorum* aſſervari in Bibl. Vaticana & illa Cardinalis S. Angeli notavit Voſſius de Logicæ natura p. 61. Allegatur opus illud à Theone Smyrnæo & Porphyrio ad Harmon. Ptolemæi, ut cap. ſuperiore dixi. Hujus, ni fallor, Adraſti συγγράμματα in Scholis lecta refert Porphyrius in vita Plotini. Neque alium puto notari Adraſtum Mathematicum à Claudiano Mamerto lib. 1. de ſtatu animæ c. 25.

Adraſtus Philippenſis Macedo, Ariſtotelis diſcipulus. Stephanus Byz. in Φίλιπποι.

Æneſias Megalopolitanus Theophraſti diſcipulus. Stephanus Byz. in μεγάλη πόλις.

Æſchrion Mytilenæus, Ariſtotelis diſcipulus, de quo dixi cap. V. in nota ad num. XIX.

Agatharchides Cnidius, qui ſub Ptolemæo Philometore & diu poſt vixit. De eo dixi ſupra cap. VIII. De ætate ejus adeundus vir inſignis H. Dodvvellus in diſſ. de ætate ſcripti de mari rubro, quæ præfixa eſt Tomo primo Geographorum minorum nobiliſſimi Hudſoni.

Agatho ſervus Lyconis, teſtamento ejus libertati redditus. Laert. V. 73.

Agathocles Peripateticus, æqualis Demonactis Philoſophi. Lucian. in Demonacte T. 1. p. 866. Alii Agathocles (2) Atracius, qui ἁλιευτικὰ ſcripſit proſa Oratione. Suid. in Κικίλιος. (3) Babylonius ſive Cyzicenus qui ſcripſit de Cyzico. (4) Chius qui de re ruſtica (5) Mileſius qui de fluminibus. (6) Samius qui de Rep. Peſſinuntiorum

Digitized by Google

tiorum. (7) Grammaticus, qui Homeri quædam illuſtravit, ut lib. II. cap. V. dixi. De his Meurſius in Bibl. Græca, quibus adde (8) Stoicum qui de mercede diſcipulum in jus vocat, apud Lucianum in Icaromenippo. (9) Medicum, apud eundem in Tyranno. (10) Agathoclem ταξιάρχην ſive ordinum ductorem ſub Alexandro M. id. libro quod non credendum ſit calumniæ. (11) Diniæ amicum, de quo Lucianus in Toxari. Prætereo Agathoclem figuli filium, notiſſimum Siciliæ Tyrannum, de quo multa Polybius, Diodorus, Juſtinus: aliumque Ptolemæi falſum tutorem & Agathoclem filium Lyſimachi Regis, de quorum utroque Excerpta Peireſciana p. 65. & 257.

Aimneſtus Cleobuli F. teſtis Theophraſtei teſtamenti. Laert. V. 57.

Albinus latinus ſcriptor, cujus Geometricos libros, & quos reperire ſe potuiſſe negat, in Ariſtotelem Dialecticos memorat Boethius lib. 1. de interpretat. edit. ſecundæ p. 289. Muſicam quoque ſcripſiſſe conſtat è Caſſiodoro, qui Virum Magnificum appellat, Confer Boethium lib. 2. Muſicæ c. 12.

Alexander Craſſi Præceptor. Plutarch. in Craſſo p. 544.

Alexander Ægeus diſcipulus Soſigenis (cujus opera ad annum emendandum uſus eſt Julius Cæſar) præceptor Neronis Imp. Vide Suidam. Laudatur à Simplicio in Categor. Hujus eſſe commentaria quæ Alexandro Aphrodiſienſi hodie tribuuntur in Metaphyſica & in libros Meteoron, diſputat Patricius diſcuſſ. Peripatet. p. 32. At commentarios in Topica & Elenchos neque Aphrodiſienſis, neq; adeo Damaſceni, ſed alterius cujusdam eſſe Alexandri longe junioris.

Alexander Aphrodiſienſis Car, diſcipulus Ariſtoclis Meſſenii, atque Hermini. Propter Commentarios plurimos, quibus Ariſtotelis ſcripta feliciter interpretatus eſt, dictus ἐξηγητής, quem innuit Hieronymus l. in Rufin. *Revolve Ariſtotelem & Alexandrum Ariſtotelis volumina differentem, & quanta ambiguorum ſit copia, eorum lectione cognoſces.* Ἀριστοτελικὸς Ἀλέξανδρος Cyrillo IV. contra Julian. p. 133. Puto etiam hunc intelligi à Porphyrio in Plotini vita, cum Alexandri Peripatetici ὑπομνήματα in Scholis lecta teſtatur. De ſcriptis ejus dicturus ſum libro IV. De ætate conſtat è libro de Fato, quem Aphrodiſienſi diſerte tribuit Euſebius VI. 8. præparat. p. 267. hunc enim velut primitias lucubrationum ſuarum, Profeſſeor Philoſo-

 phiæ

phiæ Ariſtotelicæ ab iis conſtitutus (οὗ τῆς φιλοσοφίας προΐσταμαι ἀπὸ τῆς ὑμετέρας μαρτυρίας διδάσκαλος αὐτῆς κεκηρυγμένος) dicavit Severo & ejus filio Antonino Caracallæ, qui Imperium junctim adminiſtrarunt ab Anno CHRISTI CXCIX. ad CCXI. quo mortuus eſt Severus.

Alexander Damaſcenus Aphrodiſienſi paulo fuit antiquior & Athenis Philoſophiam Peripateticam (ὁ νῦν Ἀθήνησιν ἀξιούμενος τοὺς περιπατητικοὺς λόγους διδάσκειν δημοσίᾳ) publice docuit, cum libros Ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων ſcriberet Galenus T. 1. edit. Baſil. p. 119. Eodem præceptore antea uſus fuerat Flavius Boethus Vir Conſularis teſte eodem Galeno περὶ τοῦ προγινώσκειν T. 3. p. 455. ubi Alexander hic ei audit ὁ γινώσκων μὲν τὰ Πλάτωνος, ἀλλὰ τοῖς Ἀριστοτέλους προσκείμενος μᾶλλον.

Alexander M. Rex Macedonum, Ariſtotelis diſcipulus, de quo ſupra c. VIII.

Aminias, cujus mentio in Stratonis Phyſici teſtamento. Laert. V. 64.

Ammonius Alexandrinus, Plutarchi Præceptor, Platonicis, Peripateticis & Stoicis imbutus dogmatis, cujus exemplo alii deinceps mixtum illud Philoſophiæ genus ac nulli Magiſtro addictum colere cœperunt. Confer Patricii diſcuſſiones Peripateticas p. 139. De hoc Ammonio dixi ad Prooemium Eunapii, & infra lib. IV. capite de Plutarcho.

Ammonius Alexandrinus priori junior, Chriſtianus, cognomento Saccas, æqualis Origenis, Platonicæ ac Peripateticæ ſectæ decreta probe calluit, & in concordiam adduxit primus teſte Hierocle apud Photium Cod. CCLI. p. 750. Hujus mentio Ammonii in Plotini vita. Dixi de eo infra libro IV.

Ammonius Hermeæ F. præceptor Jo. Philoponi, Aſclepii Tralliani ac Simplicii, diſcipulus Procli, de quibus dicendi locus libro V.

Amphion Lyconis diſcipulus. Laert. V. 70.

Anatolius Alexandrinus, Chriſtianus, omni genere literarum, Mathematicis præcipue diſciplinis ex cultus, Alexandriæ Scholam Ariſtotelicam conſtituit, factus deinde Epiſcopus in Syria Laodicenus circa A. CHRISTI CCLXX. Vide Euſebium VII. 32. Hiſt. Hieronymum Catalogo Script. Eccleſ. c. 73. & Nicephorum VI. 36. Scripſerat *libros X. Arithmeticorum*, è quib9 fragmenta leguntur in Theologumenis Arithmeticæ p. 9. 16. 24. 34. 56. 64. Ex ejus *Canone*

Paſcha-

Digitized by Google

Paſchali refert quædam Euſebius jam dicto loco & Beda de natura rerum II. 14. & 35. atque Epiſtola ad Vichredam presb. Integrum ſcriptum è latina veteri verſione produxit in lucem illuſtravitque Ægidius Bucherius una cum aliis ejuſdem argumenti, Antvverp. 1634. fol. Alius Anatolius junior, neque Chriſtianus, Jamblichi & Libanii familiaris, ut recte monitum præſtantiſſimo Caveo parte ſecunda Hiſtoriæ literariæ ſcriptorum Eccleſiaſticorum. De illo dixi ad Eunapium. In præſenti juvat cum lectore communicare fragmenta quædam Anatolio tributa, quæ ante aliquot annos deſcripſi ex Apographo illuſtris Holſtenii, qui illa ex Peireſciano ſe codice hauſiſſe eſt teſtatus.

Ἐκ τῶν Ἀνατολίου διάφορα.

Τί ἐστι μαθηματική.

Ἀριστοτέλης συνεστάναι τὴν πᾶσαν φιλοσοφίαν ἐκ θεωρίας καὶ πράξεως οἰόμενος, καὶ τὴν μὲν πρακτικὴν διαιρῶν εἰς ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν, τὴν δὲ θεωρίαν εἰς θεολογικὸν καὶ τὸ φυσικὸν καὶ τὸ μαθηματικὸν, μάλα σαφῶς καὶ ἐντέχνως φιλοσοφίαν οὖσαν τὴν μαθηματικὴν ἀποδείκνυσι.

Ὅτι Χαλδαῖοι μὲν Ἀστρονομίαν, Αἰγύπτιοι δὲ Γεωμετρίαν καὶ Ἀριθμητικὴν (ἐξεῦρον)

Ἀπὸ τίνος δὲ Μαθηματικὴ ὠνομάσθη;

Οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φάσκοντες ῥητορικῆς μὲν καὶ ποιητικῆς, συνπάσῃ τε τῆς δημώδους μουσικῆς δύνασθαί τινα συνεῖναι καὶ μὴ μαθόντα. Τὰ δὲ καλούμενα ἴδια μαθήματα οὐδενὸς εἴδησιν λαμβάνειν, μὴ οὐχὶ πρότερον ἐν μαθήσει γενόμενον τούτων. Διὰ τοῦτο μαθηματικὴν καλεῖσθαι τὴν περὶ τούτων θεωρίαν ὑπελάμβανον. Θέσθαι δὲ λέγονται τὸ τῆς Μαθηματικῆς ὄνομα ἰδιαίτερον ἐπὶ μόνης Γεωμετρίας καὶ Ἀριθμητικῆς οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου. Τὸ γὰρ πάλαι χωρὶς ἑκατέρα τούτων ὠνομάζετο. Κοινὸν δὲ οὐδὲν ἦν ἀμφοῖν ὄνομα. Ἐκάλεσε δὲ (Ἀρχύτας *) οὕτως, ὅτι τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ πρὸς μάθησιν ἐπιτηδείως ἔχον εὑρίσκων ἐν αὐταῖς, περὶ γὰρ ἀΐδια καὶ ἄτρεπτα καὶ εἰλικρινῆ ὄντα ἀναστρεφομένας ἑώρων, ἐν οἷς μόνα ἐπιστήμην ἐνόμιζον. Οἱ δὲ νεώτεροι περιέσπασαν ἐπὶ πλεῖον τὴν προσηγορίαν, οὐ μόνον περὶ τὴν ἀσώματον καὶ νοητὴν ὕλην ἀξιοῦντες πραγματεύεσθαι τὸν Μαθηματικὸν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἐφαπτομένην τῆς σωματικῆς καὶ αἰσθητῆς οὐσίας. Θεωρητικὸς γὰρ ὀφείλει εἶναι, καὶ φορᾶς ἄστρων καὶ τάχους αὐτῶν μεγεθῶν τε καὶ σχημάτων καὶ ἀποστημάτων. Ἔτι δὲ ἐπισκεπτικὸς τῶν κατὰ τὰς ὄψεις παθῶν, ἐρευνῶν τὰς αἰτίας δι᾽ ἃς καὶ οὐχ ὁποῖα καὶ πηλίκα τὰ ὑποκείμενα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἐκ παντὸς διαστήματος

* MS. Ἀρτίας.

τος θεωρεῖται, τηροῦντα μὲν τοὺς πρὸς ἄλληλα λόγους, ψευδεῖς δὲ φαντασίας καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς θέσεως ἐμποιοῦντα. Τοῦτο μὲν κατ' οὐρανὸν καὶ ἀέρα, τοῦτο δὲ ἐν κατόπτροις καὶ πᾶσι τοῖς λείοις, κἂν τοῖς διαφανέσι δὲ τῶν ὁρωμένων καὶ τοιουτοτρόποις σώμασι. Πρὸς τούτοις μηχανικὸν εἶναι τὸν αἰθέρα δεῖν ᾤοντο. Καὶ γεωδέτην καὶ λογικόν. Ἔτι δὲ καὶ περὶ τὰς αἰτίας τῆς ἐμμελοῦς κράσεως τῶν φθόγγων καὶ τῆς περὶ μέλος συνθέσεως ἀσχολούμενον, ἅπερ σώματα ἐστιν, ἢ τήν γε ἐσχάτην ἀναφορὰν ἐπὶ τὴν αἰσθητὴν ὕλην ποιεῖται.

Τί ἐστι Μαθηματική;

Μαθηματική ἐστιν ἐπιστήμη θεωρητικὴ τῶν νοήσει τε καὶ αἰσθήσει καταλαμβανομένων πρὸς τὴν τῶν ὑποπιπτόντων δόσιν. Ἤδη δὲ χαριεντιζόμενός τις ἅμα καὶ τοῦ σκοποῦ τυγχάνων Μαθηματικὴν ἔφη ταύτην εἶναι, ἣ τὸ ὀλίγον μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα οὐρανῷ ἐστήριξε κάρα καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει. Ἄρχεται μὲν γὰρ ἀπὸ σημείου καὶ γραμμῆς, εἶτα δὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ συμπάντων ἀσχολεῖται πραγμάτων.

Πόσα μέρη Μαθηματικῆς;

Τῆς μὲν τιμιωτέρας καὶ πρώτης ὁλοσχερέστερα μέρη δύο. Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία. Τῆς δὲ περὶ τὰ αἰσθητὰ ἀσχολουμένης ἕξ· ἡ λογιστική, Γεωδεσία, Ὀπτική, Κανονική, Μηχανική, Ἀστρονομική. Ὅτι δὲ τὸ τακτικὸν καλούμενον οὔτε τὸ ἀρχιτεκτονικόν, οὔτε τὸ δημῶδες Μουσικὸν ἢ τὸ περὶ τὰς φύσεις, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὁμωνύμως καλούμενον μηχανικὸν ὡς οἴονταί τινες, μέρη Μαθηματικῆς εἰσι, προϊόντος τοῦ λόγου σαφῶς τε καὶ ἐμμεθόδως δείξομεν.

Ὅτι ὁ κύκλος ἔχει στερεὰς μὲν η', ἐπίπεδα δὲ ἕξ, γωνίας δὲ δ'.

Τίνα τίσι προσεγγίζει τῶν Μαθημάτων;

Συνεγγίζει μᾶλλον τῇ μὲν ἀριθμητικῇ ἡ λογιστικὴ καὶ ἡ κανονική, καὶ γὰρ αὕτη ἐν ποσότητι λαβοῦσα κατὰ λόγους, ἀριθμοὺς καὶ ἀναλογίας πρόσεισι. Τῇ δὲ γεωμετρίᾳ ἡ ὀπτικὴ καὶ ἡ Γεωδεσία. Ἀμφοτέραις δὲ καὶ ἐπὶ πλέον ἡ Μηχανικὴ καὶ ἡ Ἀστρολογική.

Ὅτι ἡ μαθηματικὴ τὰς ἀρχὰς μὲν ἔχει ἐξ ὑποθέσεως καὶ περὶ ὑπόθεσιν. Λέγεται δὲ ὑπόθεσις τριχῶς ἢ καὶ πολλαχῶς. καθ' ἕνα μὲν τρόπον ἡ δραματικὴ περιπέτεια, καθ' ὃν λέγονται εἶναι ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου δραμάτων. καθ' ἕτερον δὲ σημαινόμενον ἡ ἐν Ῥητορικῇ τῶν ἐπὶ μέρους ζήτησις, καθ' ἣν λέγουσιν οἱ Σοφισταὶ θετέον ὑπόθεσιν. Κατὰ δὲ τρίτην ὑποβολὴν ὑπόθεσις λέγεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποδείξεως, αἴτησις οὖσα πραγμάτων εἰς κατασκευήν τινος. Οὕτω μὲν λέγεται Δημόκριτον ὑποθέσει χρῆσθαι ἀτόμοις καὶ κενῷ, καὶ Ἀσκληπιάδης ὄγκοις καὶ πόροις. ἡ οὖν Μαθηματικὴ περὶ τὴν τρίτην εἴληπται.

Ὅτι

Digitized by Google

Ὅτι τὴν ἀριθμητικὴν οὐ μόνος ἐτίμα Πυθαγόρας, ἀλλὰ καὶ οἱ τούτου γνώριμοι ἐπιλέγοντες ἀριθμῷ δέ τε πάντ᾽ ἐπέοικεν.

Ὅτι τέλος μὲν ἔχει ἀκόλουθον ἀριθμητικὴ κυρίως μὲν, τὴν ἐπιστημονικὴν θεωρίαν ἧς οὐδὲν τέλος οὔτε μεῖζον οὔτε καλλιόν ἐστιν. ἑπομένως δὲ, συλλήβδην καταλαβεῖν πόσα τῇ ὡρισμένῃ οὐσίᾳ συμβέβηκεν.

Τίς τί εὗρεν ἐν Μαθηματικοῖς;

Εὔδημος ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἀστρολογίαις ὅτι Οἰνοπίδης εὗρε πρῶτος τὴν τοῦ ζωδιακοῦ διάζωσιν καὶ τὴν τοῦ μεγάλου ἐνιαυτοῦ περίστασιν. Θαλῆς δὲ ἡλίου ἔκλειψιν καὶ τὴν κατὰ τροπὰς αὐτοῦ περίοδον, ὡς οὐκ ἴση ἀεὶ συμβαίνει. Ἀναξίμανδρος δὲ ὅτι ἐστὶν ἡ γῆ μετέωρος καὶ κινεῖται περὶ τὸ τοῦ κόσμου μέσον. Ἀναξιμένης δὲ, ὅτι ἡ σελήνη ἐκ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς καὶ τίνα ἐκλείπει τρόπον. Οἱ δὲ λοιποὶ ἐξευρημένοις τούτοις ἐπέταξαν ἕτερα.

Ὅτι οἱ ἀπλανεῖς κινοῦνται περὶ τὸν διὰ τῶν πόλων ἄξονα μένοντα. οἱ δὲ πλανώμενοι περὶ τὸν τοῦ ζωδιακοῦ πρὸς ὀρθὰς ὄντα ἄξονα αὐτῷ ἀπέχουσιν ἀλλήλων ὅτι τὸν τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων ἄξονα πεντεκαιδεκαγώνου πλευρὰν οἵ εἰσι μοῖραι εἰκοσιτέσσαρες.

Andronicus Rhodius, in ſucceſſione ab Ariſtotele undecimus, Boethii Sidonii præceptor teſte Ammonio in Categor. æqualis Tyrannionis qui à Lucullo captus eſt ut referunt Plutarchus in Lucullo p. 584. & Suidas in Tyrann. Ariſtotelis ſcripta & Theophraſti primus digeſſit atque à Tyrannione emendatos edidit in vulgus, compoſuitque πίνακας *ſcriptorum Ariſtotelis ac Theophraſti*, ſive τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου εἰς πραγματείας διεῖλε, τὰς οἰκείας ὑποθέσεις εἰς ταυτὸν συναγαγών, ut tradit Porphyrius in vita Plotini. Confer Plutarchum in Sylla p. 468. In hoc opere librum περὶ ἑρμηνείας Ariſtoteli abjudicaverat, ut præter Boethium & Ammonium teſtatur Alexander Aphrodiſ. in primum prior. Analytic. Notaverat quoque partem poſtremam libri de Categoriis non eſſe Ariſtotelis, notante eodem Boethio. Ex eodem ut ſuſpicor Andronici opere Gellius XX. 5. Alexandri & Ariſtotelis mutuas literas exhibet. *Paraphraſin* Andronici *in Categorias* memorat Simplicius. Etiam *in Phyſica* Ariſtotelis ſcripſiſſe, jam ex eodem Simplicio Patricius lib. IV. diſcuſſ. Peripatet. p. 41. obſervavit. *Librum* Andronici, diligentiſſimi ſenis, *de diviſione* Porphyrius integrum inſeruerat ſuis in Sophiſtam Platonis commentariis, teſte Boethio in limine libri de diviſione. Liber ille Andronici cum aliis de diſcendi cupiditate & virtute, fuit in Bibl. Scorialenſi, teſte Alex. Barvoetio. *Animam* nec corpoream eſſe

Digitized by Google

nec lege loci teneri, nec ſcindi, ſenſit Andronicus Peripateticus cum Socrate, Platone, Ariſtotele, Theodoro Platonico & Porphyrio, ut refert auctor libri de ſpermate latine editi c. 11. qui ex hoc ipſo quia Porphyrii meminit, Galenum auctorem habere non poteſt. Laudat Andronicum inter celebriores Rhodios Strabo XIV. p. 655. De *Paraphraſi Nicomacheorum* * & *libro* περὶ παθῶν qui ad hunc Andronicum tanquam auctorem vulgo refertur, dixi ſupra cap. VI. §. 29.

Andronicus Calliſtus Theſſalonicenſis, Peripateticus recens, ſæculo poſt CHRISTUM decimo quinto clarus, & plurium ſcriptorum actor, ut eodem loco obſervavi. Vide etiam ſis quæ de utroque hoc Andronico Clariſſimus Baylius in Lexico. Fuere præterea Andronicus, præfectus Ptolemaidis circa A. C. 411. de quo Syneſius Epiſt. 57. Pompilius Andronicus Epicureus de quo Svetonius in Grammaticis c. 8. Andronicus Alypius hiſtoricus, de quo ſupra cap. VIII. Andronicus Tragicus hiſtrio de quo lib. II. c. XIX. Livius Andronicus, de quo in Bibl. latina. Andronicus Titianus Medicus Octavio Horatiano & Galeno memoratus: ut alios in præſenti omittam.

Androſthenes Adimanti F. Theophraſti ut videtur diſcipulus. Laert. V. 57.

Aneſias. ſupra in *Æneſias*.

Anonymi Græci interpretes Græci qui in Ariſtotelem exſtant, ſunt (1) in Rhetorica, de quo dixi c. 6. §. VI. (2) In libros 2. & 3. Nicomach. ibid. §. 29. ubi & de Paraphraſi Anonymi, quam ſub Andronici Rhodii deinde nomine edidit Dan. Heinſius. (3) In ſecundum librum Poſteriorum Analyticorum cum Philopono & Euſtratio editus de quo dicere conſtitui libro V. in Philopono. (4) Libellus de Syllogiſmis, de quo ſupra c. IV. §. 3. p. 114.

Antipater Jolai, Rex Macedoniæ, Ariſtotelis diſcipulus, quem moriens curatorem teſtamenti Philoſophus conſtituit, ut refert Laertius V. 11. ἐπιστολῶν* σύγγραμμα ſcripſit libris duobus, teſte Suida, in quibus mul-

* In editione Anni 1617. Dan. Heinſius huic paraphraſi ſubjunxit libellum περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν καὶ τῶν ἄλλων μεσοτήτων, Ariſtotele à quibusdam præter rem tributum, ut dixi ſupra cap. VI. §. 32. tum excerpta è libro Maximi Monachi ὁμολογητοῦ ad S. Marinum presbyterum περὶ φυσικοῦ θελήματος ἤγουν θελήσεως quæ prius vulgaverat Hoeſchelius.

Confer Jonſium lib. 1. c. 13. p. 70. 71.

multa haud dubie fuerunt de rebus Alexandri M. quemadmodum ex Alexandri Epiſtolis ad Antipatrum referunt nonnulla Plinius & Plutarchus. Ariſtotelis quoque ad hunc Antipatrum Epiſtolæ IX. olim ferebantur, ut conſtat è Laertio V. 27. Scripſerat & hiſtoriam Antipater, *τὰς Περδίκκου πράξεις Ἰλλυρικάς*. Antipatri Macedonis, ſed alterius junioris, Epiprâmma in Cleonicem naufragam, & Medeæ imaginem Romæ compoſitum legitur in Anthologia.

Antiſthenes Peripateticus allegatur à Phlegonte c. 3. mirabil.

Apellico Tejus, civis opulentus Athenienſis, qui de Ariſtotelis conſvetudine cum Hermia ſcripſit, teſte Ariſtocle apud Euſeb. XV. 2. præparat. Ariſtotelis libros diligenter coemit, ut refert Athenæus, quem vide V. p. 214. ubi docet eum floruiſſe tempore magni Regis Mithidatis. Vide etiam Plutarchum in Sylla p. 468. & Strabonem XIII. p. 608. è quibus diſces Apelliconis defuncti Bibliothecam & in his Ariſtotelis & Theophraſti ſcripta, quæ à Nelei Scepſii poſteris ſibi comparaverat, ſed φιλόβιβλος μᾶλλον ὢν ἢ φιλόσοφος ut ait Strabo, ex arroſis exemplaribus curaverat non ſatis fideliter vel deſcribi vel ſuppleri; perveniſſe Romam, cum Athenas cepiſſet Sylla Olymp. CLXXIII. 3. Inde accepit illa Tyrannion, de quo ſuo loco dixi, & paulo ante in Andronico.

Apollonius Alexandrinus Peripateticus. Plutarch. περὶ φιλαδελφ.

Apollonius Solenſis, Præceptor Demetrii Aſpendii. Laert. V. 83.

Arceſilaus mediæ auctor Academiæ, Theophraſti prius quam Crantoris fuit auditor, teſte Laertio IV. 22. & 29. Stratonis Lampſaceni heres. id. V. 61. & 63.

Archytam quendam Peripateticum neſcio an ex ſuo ingenio confinxit Themiſtius, qui Archytam qui de decem prædicamentis ſcripſit negat eſſe Pythagoricum illum antiqvum: ſed juniorem quendam Peripateticum Archytam, novo operi vetuſtate nominis auctoritatem comparare voluiſſe. Vide Boethium præfat. in Categor.

Arimneſtus, Theophraſti diſcipulus. Vide *Aimneſtus*.

Ariſtides teſtamenti Stratonis curator. Laert. V. 62.

Ariſto Alexandrinus. Laert. VII. 164. Hunc puto eſſe Ariſtonem Peripateticum qui Strabonis ætate de Nilo ſcripſit, plagii ab Eudoro accuſatus, ipſe fortaſſis rectius accuſandus. Vide Strabonem XVII. p. 790.

Ariſto

Ariſto Ceus, vide paulo poſt, *Ariſto Julietes.*

Ariſto Cous, Cei de quo mox dicam diſcipulus & heres. Ita enim intelligo Strabonis verba XIV. p. 658. ubi inter claros Coos refert Ἀρίστωνα τὸν ἀκροασάμενον τοῦ Περιπατητικοῦ (ſcil. Ἀρίστωνος, non Ἀνδρονίκου, ut Patricius p. 135. diſcuſ. Peripatet.) καὶ κληρονομήσαντα. Fuit & Ariſto Critolai Peripatetici diſcipulus. Quintilian. II. 15. Inſt. Or.

Ariſto Julietes è Julide Cei opido Laert. VII. 164. Peripateticus, ζηλωτὴς *Bionis* Boryſthenitæ. Strab. X. p. 486. Succeſſit *Lyconi* defuncto Olymp. CXXXVII. ut Ariſtoni ſucceſſit *Critolaus*, de quo infra ſuo loco. Scripſit teſte Cicerone V. 5. de finibus, multa & polita, ſed deſtituta gravitate & auctoritate. Teſtamentum Stratonis Phyſici ex hoc Ariſtone repetit Laert. V. 64. ubi male apud interpretem legitur *Ariſto Cous* & in Græco ὁ οἰκεῖος pro Κεῖος. Mentio quoque in Lyconis teſtamento ibid. V. 70. Ἐρωτικὰ ejusdem Ariſtonis ὅμοια laudat Athenæus & Stobæus, qui ex Ariſtonis commentariis quoque locum producit ſermone LXV. qui eſt de laudibus Conjugii.

Diverſus ab his omnibus, & antiquior iisdem eſt *Ariſto*, ad quem Ariſtoteles literas ſcripſit, memoratas Laertio V. 27.

Ariſtobulus Peripateticus laudatur à Clemente I. Strom. p. 305. Euſebio XIII. 12. præparat. & Cyrillo IV. adverſus Julian. p. 134. Chronicon Paſchale ad Olymp. CXLIX. p. 178. Ἀριστόβουλος Ἰουδαῖος περιπατητικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο, ὃς Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι ἐξηγήσεις τῆς Μωϋσέως γραφῆς ἀνέθηκεν. Anatolius apud Euſeb. VII. 32. Hiſt. vocat βίβλους ἐξηγητικὰς τοῦ Μωϋσέως νόμου. Euſebius ipſe VII. 13. præparat. τὴν τῶν ἱερῶν νόμων ἑρμηνείαν, & VIII. 9. τὸ πρὸς Πτολεμαῖον σύγγραμμα. Hieronymus in Chron. ad Olymp. CLI. *explanationum in Moyſen commentarios.* Creditur hic Ariſtobulus Euſebio VIII. 9. præparat. idem eſſe cujus mentio exſtat 2. Maccab. I. 10. Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ τοῦ Πτολεμαίου βασιλέως. Neque abſurdum eſt eum qui ad Philometorem ſcripſit, Præceptorem fuiſſe Ptolemæi Evergetæ II. At enim apud Clementem V. Strom. p. 595. ex errore vel memoriæ vel librarii Ariſtobulus iſte Ptolemæi Philadelphi temporibus adſcribitur. Sane ipſe Clemens lib. 1 Strom. p 342. laudat Ariſtobulum ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς τὸν Φιλομήτορα, quod ex eo repetit Euſebius IV. 6. præparat. Equidem qui hunc

Digitized by Google

hunc Ariſtobulum LXX. Interpretibus ſub Ptolemæo Philadelpho accenſent, ut Anatolius apud Euſeb. VIII. 32. Hiſt. non tantum temporum ratione refelluntur, ſed ipſius quoque Ariſtobuli teſtimonio apud Euſebium p. 664. præparat. Neque clariſſimo Eſchenbachio facile aſſentiendũ putem, qui carmen ſub Orphei nomine ab Ariſtobulo apud Euſebium ibidem prolatum, ex ejusdem Ariſtobuli ingenio confictum fuiſſe haud dubitat, in libro de Poeſi Orphica p. 148. Neque cum viro exquiſitæ eruditionis Humfredo Hodyo lib. 1. de Bibliis Originalibus c. 9. auſim affirmare duos à Clemente & aliis veteribus confundi Ariſtobulos, Peripateticum & Judæum, & ſcripta ſub nomine Ariſtobuli, ſæculo demum ſecundo poſt CHRISTUM natum fuiſſe ſuppoſita, & Epiſtolam 2. Maccab. 1. in qua Ariſtobuli mentio occurrit, ſimiliter commentitiam eſſe. Neque hoc facile crediderim quod legas apud Buxtorfium ad librum Coſri p. 33. in Bibl. Florentina * & Mantuæ apud fratres Benedictinos latere in membranis Ariſtobuli hujus opus, Philonis Judæi ſcripta longe ſuperans tam mole quam doctrina ac præſtantia. Philone antiquiorem fuiſſe, & allegoricis perinde ut Philo interpretationibus indulſiſſe Ariſtobulum, teſtatur Origenes IV. contra Celſum p. 198. Mentio ejus etiam apud Sozomenum VII. 18. ubi reſpicit ad locum Euſebii p. 287. Hiſt. quem ita producit Scaliger ad Euſeb. p. 142. Ἀγαθοβούλου τοῦ ἐπίκλην διδασκάλου, καὶ Ἀριστοβούλου τοῦ ἀπὸ Πανεάδος.

Ariſtocles Meſſenius Peripateticus, præceptor Alexandri Aphrodiſei, teſte Simplicio in 1. de cœlo, & Cyrillo 2. in Julianum, ubi male: *Alexander Ariſtotelis diſcipulus*, pro *Ariſtoclis*, ut pulchre obſervatum Nunneſio ad vitam Ariſtotelis num. 26. Scripſit hic Ariſtoteles Suida teſte πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων, Artem Rhetoricam, & *de Serapide* librum, atque *Ethicorum* libros X. cum totidem libris *de Philoſophia*, in quibus Philoſophos & eorum dogmata eſt perſecutus. Vide Jonſii Hiſt. Philoſoph. p. 330. *Sextum* horum librorum Ariſtoclis laudat idem Suidas in Σωτάδης. Ex *Septimo* fragmenta ſervavit Euſebius XV. 2. & 14. præparat. Ex *octavo* XV. 17. 18. 19. 20. 21. His fragmentis uſus eſt H. Stephanus notis ad

Nn Sex-

* Confer Bartoloccium Bibl. Rabbin. T. 1. p. 468 ſeq. ex libro Scialſceleth hakkabala idem referentem.

Sexti Pyrrhonias Hypotypoſes. Itaque Patricius p. 138. diſcuſſ. Peripatetic. male ex illis collegit, libros Ariſtoclis de Philoſophia adhuc in Galliis ſupereſſe oportere.

Ariſtocles Pergamenus, de quo Philoſtratus 2. de Sophiſtis p. 565.

Ariſtomachus diſcipulus Lyconis. Laert. V. 70.

Ariſtoteles Midiæ & Pythiadis F. Theophraſti diſcipulus, Laert. V. 53.

Ariſtoteles junior, expoſitor Ariſtotelis Philoſophi, allegatur à Syriano in XII. Metaphyſ. p. 55.

Ariſtoxenus Tarentinus, Ariſtotelis diſcipulus, de quo capite ſuperiore.

Aſclepius Trallianus Ammonii Hermeæ diſcipulus, ſcripſit commentaria in libros primores ſex vel ſeptem Metaphyſicorum Ariſtotelis, quæ ad huc exſtant manu exarata. Habentur & ejusdem Scholia MSS. in Arithmetiam Nicomachi Geraſeni.

Aſpaſius, de quo dixi ſupra cap. IV. §. 29. Hujus συγγράμματα in Scholis ſua ætate lecta teſtatur Porphyrius in vita Plotini.

Aſtyanax Lyconis frater. Laert. V. 69. Sed & patri Lyconis Aſtyanacti nomen erat. id. 65.

Aſtycreon ad quem ſcripſit Theophraſtus. Laert. V. 50.

Athanes curator teſtamenti Stratonis Phyſici. Laert. V. 62.

Athenæus Seleucienſis, æqualis Strabonis, qui ejus meminit XIV. p. 670.

Athenio Erymnei diſcipulus, ſub Mithridate. Vide Athenæum V. p. 211. ſeq. è Poſidonio Apameenſi.

Athenodorus in octavo περιπάτων. Laert. III. 4. & V. 36.

Baliardus de quo Volaterranus lib. 22. Antropolog. p. 229. ubi de Lucio II. Pontifice qui fuit A. C. 1144. 1145. *Hoc tempore Baliardus Philoſophus quidam Gallicus ac Peripateticus Pariſiis prodiit, vir doctiſſimus, ab Orthodoxis tamen in quibusdam aberrans, à quibus nec per Synodum juſſu Regis Ludovici* (VII. cognomine Pii) *hujus gratia coactam avelli potuit, quin in loco deſerto cum ſociis nonnullis omne ævum abſtinendo exegit.*

Beſſario Cardinalis A. C. 1472. denatus, Platoni licet addictior hujusque famæ adverſus Trapezuntium aſſertor, Ariſtotelem tamen & ipſe magni fecit ejusque Philoſophiam probe calluit, & illius ac Theophraſti Metaphyſica donavit verſione latina perquam erudita atq; eleganti.

Bion Boryſthenites Theophraſtum audivit teſte Laertio IV. 52. Bionis ζηλωτὴς Ariſto Ceus Peripateticus de quo ſupra. Strabo X. p. 487.

Anicius Manlius Torquatus Severinus Boethius, de quo in Bibl. latina dixi, libros Ariſtotelis Logicos univerſos qui hodie exſtant latine eſt inter-

ter-

terpretatus, pleroſque etiam commentariis illuſtravit, teſtatus reliqua etiam Ariſtotelis ſcripta Ethica & Phyſica latine reddere & commentariis illuſtrare, omneſque pariter Platonis Dialogos vertendo vel etiam commentando in latinam redigere formam, & de Platonis & Ariſtotelis concordia commentari inſtituiſſe. præf. ad lib. 2. de interpretat. edit. 2. De Scholiis Græcis incerti auctoris in tres libros Boethii de differentiis Topicis mentionem feci ſupra cap. VI §. 4. Quoniam vero Boethius multos Græcos, & in his Peripateticos quoſdam atque Ariſtotelis interpretes allegat, exiſtimavi lectorem non male laturum, ſi hoc loco ei exhiberetur compoſitus olim à me

INDEX SCRIPTORUM,

Aliorumque quorundam, in operibus BOETHII * laudatorum, ad paginas, editionis Baſileenſis A. 1570. fol.

Sch. denotat librum Cantipratani de diſciplina Scholarium Boethio ſuppoſitum. *Confeſſ.* Confeſſionem fidei inter Boethii Opera non editam ſed vulgatam cum nonnullis Boethii opuſculis à Renato Vallino Lugd. Bat. 1650. 8.

Aggenus Urbicus. Pag. 1540.
Agrimenſorum veterum indiculus. 1540.
Albinus. 1579. ejus Geometrica & Dialectica ſcripta. 289.
Alius fortaſſe Albinus, Vir Conſularis. 929. 940.
Alius Albinus Albei F. diſcipulus neſcio cujus Grylli. Sch. 1279. 1282.
Alexander Aphrodiſeus. 55. 56. 403. Sch. 1278.
in librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 289. 291. 292. 294. 295. 298. 301. 302. 303. 317. 319. 320. 323. 333. 347. 348. 356. 368. 387. 388. 394.
in alios Ariſtotelis libros. 291.
Anaxagoræ fuga. 920.
Andronicus Rhodius, Peripateticus.) 191. 292.
diligentiſſimi ſenis liber de diviſione. 638. à Porphyrio inſertus in Sophiſtam Platonis. id.

* Boethii libri in Porphyrium p. 1. In prædicam. p. 112. De interpretat. p. 215. Syllogiſm. p. 558. de diviſ. p. 638. In Topica Cic. p. 757. De conſolat. Philoſ. p. 905. De Trinitate p. 1119. Arithmet. p. 1295. Muſic. 1371. Geometr. 1487.

Archytas Tarentinus Pythagoricus qui cum Platone aliquantulum vixit, auctorne ſit libri de decem prædicamentis, an Archytas quidam Peripateticus, ut Themiſtio viſum. 114. 1352.
Ejus de diviſione æquali proportionis ſuperparticularis. 1428.
de diviſione tetrachordi. 1479. 1480.
Menſa Geometricalis Archytæ, non ſordidi Geometricæ diſciplinæ auctoris. 1526.
Alia quædam 1523. 1526. 1535.

Arion Methymnæus. 1372.

Ariſtarchi Grammatica memoratur 188.

Ariſtoteles. 297. 1034. 1113. 1205. 1374. Sch. 1288. &c. indifferentis vocabulo nunquam uſus. 195. infiniti, primus reperit. 222. 312.
in libris de Arte Poetica. 290.
Ethica. 174.
Phyſica. 190. 642. 839. 1097.
libri de anima. 298.
περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. 190.
Μετὰ τὰ φυσικά. 190. 230. 327.
Libros Logicos univerſos latine eſt interpretatus & pleroſque etiam commentariis illuſtravit Boethius, teſtatus ſe reliqua etiam Ariſtotelis ſcripta, Ethica & Phyſica latine reddere & commentariis explicare inſtituiſſe. 318.

Ariſtoxenus Muſicus. 1417. 1420. 1421. 1472. 1476. 1477. 1478. 1480.

Arius. *Confeſſ.* p. 173.

Ariani. 1121.

Aſpaſius in librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 291. 303. 316. 321. 333. 347. 356. 394.
in alios Philoſophi libros. 291.

Aſſverus Poeta. Sch. 1288.

Auguſti Cæſaris cura de agris metiendis. 1537.

B. Auguſtinus. 1120.

Balbus menſor. 1540.

Baſilius, delator Boethii. 934.

Boethius, Eleaticis ac Platonicis ſtudiis enutritus. 911. Regiæ laudis Orator, magnis dignitatibus functus etiam juvenis. 972. 973. ſocer Symmachus (cujus filiam Ruſticianam in matrimonio habuit) 943. 972. 977. duo filii Conſules. 977. Philoſophiam transferre in

in actum publicæ adminiſtrationis optavit. 929. invidia Philoſophiæ falſarum reus criminationum. 920. 943. 934. 936. 940. exſul. 920. 940. 951. ſenex. 905. Commentarios in Categorias Conſul ſcripſit. 143. commentarium uberiorem in Cetegorias, ad doctiores, (qui non exſtat) pollicetur. 112. Commentarii in lib. de interpretatione. 560. 581. 858. ſecundæ editionis expoſitio. 251. Breviarum libri de interpretatione promittit 379. (quod exſtat p. 558. ad Symmachum p. 606.) Commentariis in librum de interpretatione, biennium fere impendit. 440. Libri de Syllogiſmo Hypothetico. 823. 858. Inſtitutio Categorica. 608. Topica Ariſtotelis latine verſa. 765. 857. 887. Libri ſeptem in Ciceronis Topica. 857. 887. Arithmetica. 1396. 1397. 1398. 1413. 1428. 1473. Inſtitutio Muſica. 1473. Analytica ſive commentarios in Analytica promittit 603. ſed hæc non exſtant, nec Hebdomades Boethii, quarum mentio 1181. Omnia Ariſtotelis ſcripta & Dialogos Platonis latine vertere & commentariis illuſtrare voluit, & de Platonis atque Ariſtotelis concordia commentari. 318. Plerorumque Boethii ſcriptorum mentio Sch. 1276. & 1278. ſeq. Boethii liber de Geometria. 1536.

Boethus. 56.

Julii Cæſaris Epiſtola de agris metiendis. 1537.

Cajus libro primo Inſtitutionum. 797
ſecundo commentario. 797.

Calvus miles. Sch. 1285.

Canius. 920. 936.

Caſtor Eufraſiæ maritus. Sch. 1290. Dromo Caſtor. Sch. 1288.

Cato Orator. 757.

Catullus. 29. 1019.

Chaldæorum præſagia. Sch. 1289.

Choroebus Atys F. 1383.

M. Tullius Cicero. 413. 648. 996. 1207. &c. re Ariſtoteli conſentit, etſi verbis videtur ab eo diſcedere. 815.
in Hortenſio. 867.
libro de Conſiliis ſuis. 1372.
ſexto de Rep. 1391.
in Timæo Platonis. 795.
de divinatione. 1105.

Digitized by Google

in dialogis omnibus. *650.* ſeq.
in Rhetoricis. *650. 656. 658. 659. 660. 824.* Rhetoricorum primo. *4.* ſecundo *660.* in Partitionibus. *658.*
Topica *47. 649* Partem eorum libris quatuor expoſuit Victorinus. *657.* integra libris ſeptem Boethius. *853.*
In Philippicis. *660.*
pro Cluentio. *658.*
pro Cornelio. *654. 659.*
pro M. Cœlio. *654.*
in Piſonem. *655.*
pro Sex. Roſcio. *657.*
ſecundo Tuſculanarum diſputationum. *839.*
Definitio gloriæ Ciceroniana. *652.*
Conigaſtus. *929.*
Coriandus. Sch. *1289.*
Craſſus in Curiana cauſa. *813.*
Cratonis ſtudia. Sch. *1281. 1290.*
Cyprianus delator Boethii. *929.*
Daretis poriſmata. Sch. *1284.*
Decoratus Boethii delator. *1019.*
Democritus. *1373.*
Didymus. Sch *1276.*
Diodorus (Philoſ.) *373. 374.*
Donatus ætate provecta Grammaticus. *186.*
Dromo Caſtor. Sch. *1288.*
Elimax. Sch. *1283.*
Empedocles. *1373.*
Epicurus *375. 1010.* Vulgus Epicureum *620.*
Epiſtola Epiſcopi in Concilio (Romano A. C. *512.*) lecta. *1203.*
Eubulides. *1406.*
Euclidis (qui male Megarenſis vocatur) elementa Geometrica à Boethio latine translata. *1487.* reſpiciuntur *165. 207. 1181.* Euclides Geometriæ peritiſſimus *1522.* non ſegnis Geometra. *1526.* Ejus Theoremata. Sch. *1284.*
Eudemus de Syllogiſmo hypothetico. *606. 607.* latiorem ingreditur viam, ut veluti ſeminaria quædam ſparſiſſe, nullum tamen frugis videatur extuliſſe proventum. *606.* quinque modos addidit modis quatuor primæ figuræ, & ſeptimum tertiæ. *594. 595.*

Eu-

Digitized by Google

Euripides. 1031.
Contra Eutychem. 1203. ſeq. 1211. ſeq. & *Confeſſ.*. p. 150.
Fabius cui Boethius inſcripſit commentarios in Iſagogen Porphyrii. 1. 45.
Favonius. Sch. 1284.
Flaccus (Horatius) Sch. 1278.
Siculus Flaccus. 1540.
Fontinus Xenocratis ſcrutinia aperuit. Sch. 1289.
Magiſter Franco. Sch. 1286.
Julius Frontinus. 1540.
Ganymedes Pyrrhi dictatoris filius luxurioſus. Sch. 1280.
Gaudentius Boethii delator. 934.
Glebeonis nequitia. Sch. 1284.
Tiberius Gracchus Orator optimus, 419. à Scipione interfectus. 864.
Græcus auctor (oraculi vox, an ſcriptoris Chriſtiani) 1086. ubi Philoſophia ad Boethium: *Nam ut quidam me quoque excellentior ait: ἀνδρὸς ἱερῦ σῶμα δυνάμεις οἰκοδομῦσι.*
Gryllus Albini præceptor. Sch. 1279.
Hermias (in Categorias) 151. Videtur legendum Herminus.
Herminus in lib. Ariſtotelis de interpretatione. 252. 298. 303 347. 387. 388. 394. 401.
Herodiani diſciplina. Sch. 1284.
Heſtiæus Colophonius. 1385.
Hippaſus. 1406.
Hippocratis ſcrutinia. Sch. 1284.
Homerus Sch. 1290. Poeta κατ' ἐξοχήν. 424. 832. melliflui oris. 1100, ejus verſus. 1037. Ilias. Sch. 1284.
Hyagnis Phryx. 1383.
Hyginus agrimenſor. 1540.
Jamblichus Philoſophus non ignobilis, in Categorias. 114.
Joannes Eccleſiæ Rom. Diaconus, cui Boethius inſcripſit librum de bono, 1181. & de duabus naturis in una perſona. 1203.
Jotarius. Sch. 1278.
Iſmenias Thebanus. 1372.
Judaica trina diviſio polorum. Sch. 1281.
Jugo Montani diſcipulus. Sch. 1286.
Lacedæmoniorum Ephororum decretum contra Timotheum Mileſium Muſicum. 1372.

Leontinus (Gorgias) Sch. 1289.
Lex Ælia Sanctia 773.
Lex XII. Tabularum. 797. & Sch. 1281.
Longinus Menſor. 1540.
Lucanus. 1086.
Lucretius. 1322. tortuoſa volumina Lucretii. Sch. 1279.
Alius Lucretius, de quo Sch. 1270.
Macrobii Theodoſii doctiſſ. Viri liber primus de ſomnio Scipionis. 10.
Manichæi. *Confeſſ.*. p. 174.
Marcianus, cujus non indigna lectio. Sch. 1278.
Marcianus cui inſcriptus liber de diſciplina Scholarium Boethio ſuppoſitus. 1276.
Maro Magiſter. Sch. 1289.
Mercurius inventor quadrichordi. 1383.
Merobaudes Rhetor. 807. 835.
Montanus Jugonis Magiſter. Sch. 1286.
Moyſis libri. *Confeſſ.*. 175.
Muſicæ notæ Veterum. 1461.
Naſo (Ovidius) Sch. 1278.
Contra Neſtorium. 1203. ſeq. 1210. ſeq. & *Confeſſ.* p. 180.
Nicomachi Arithmetica. 1295. 1323. 1341. 1528. 1542. Muſica 1383. 1392. 1393. 1406. 1407. 1411.
Nicoſtratus. Sch. 1283.
M. Julius Nipſus agrimenſor. 1540.
Opilio Boethii delator. 934.
Orphei Muſica. 1383.
Papinianus. 1023.
Parmenides. 1060.
Patricius Rhetor cui commentarios in Ciceronis Topica inſcripſit Boethius. 757. 823. 841. Idem forte, cui Geometricos libros p. 1487. ubi Geometrarum exercitatiſſimum vocat.
Paulinus Vir Conſularis. 929.
Paulus Inſtitutionum libri ſecundi titulo de dotibus. 782.
Pelagius. *Confeſſ.* 176.
Peribonii dilectio. Sch. 1284.
Peripatetici. 299. 360. 437. 760. 857. diverſa inter ſe ſectati. 192.
Perſius. Sch. 1278.
Petronius. 45.
Philo

Philo (Philoſophus) 373. 374.
Philolaus Pythagoricus in Muſic. 1342. 1422. 1423.
Philoſophi. 1274.
Pindarus Thebanus. 59.
Plato. 56. 75. 155. 297. 298. 403. 760. 762. 919. 1057. 1058. 1060. 1071. 1113. 1114. 1297. 1371. 1392. ſtudioſiſſimus Pythagoræ. 1352. Platonitas. 339.
Ejus Timæus 1041. 1323. 1345. 1358. 1542. à Cicerone verſus. 795.
Cratylus. 323. In Sophiſtam commentaria Porphyrii. 638.
De Platonis & Ariſtotelis Concordia commentari & Platonis dialogos omnes vertendo vel comentando in latinam redigere formam inſtituit Boethius. 318.
Platonici. 186. 779.
Porphyrii Iſagoge ad Categorias ſive liber de generibus, ſpeciebus, differentiis, propriis atque accidentibus 133. Sch. 1278.
in eum duplicia Boethii commentaria, priora in Victorini verſionem, 1. poſteriora in verſionem Boethii, 46.
Liber Iſagogicus de Categoricis Syllogiſmis. 5. In Categorias. 167. 168. 191. 206.
In librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 290. 292. 294. 295. 298. 299. 301. 305. 315. 317. 320. 321. 322. 328. 329. 333. 334. 347. 348. 356. 362. 368. 387. 394. 426.
De modis Syllogiſmorum. 594. 603. Commentarii in Theophraſtum de affirmatione & negatione 294.
In Sophiſtam Platonis commentarii, quibus inſeruit librum Andronici de diviſione. 638.
Probus. Sch. 1276
Prophraſtus Periotes (lege è Nicomacho, Theophraſtus Pierites) 1385.
Ptolemæus (Geograph.) 997. (Aſtronom.) Sch. 1281. (Aſtrolog.) Sch. 1284.
(Muſic.) 1376. 1393. 1411. 1472. 1473. 1475. 1476. 1480. 1481.
Pythagoras 1296. 1298. 1342. 1352. 1367. 1272. 1377. 1378. 1394. Samius. 1384.
Menſa Pythagorea. 1518. Pythagoræ promiſſio. Sch. 1284.
αὐτὸς ἔφα. 1393. ἔπου Θεῷ. 943.

Oo Pytha-

Pythagoricam doctrinam de Categoriis illuſtrare voluit Boethius in commentario ad Categorias uberiore, qui non exſtat. 112. 113.
Pythagorici. 1373. 1376. 1377. 1393. 1411. 1417. 1423. 1472. 1473. 1475. Sapientiæ Pythagoræ heredes. 1342.
Sabelliani. *confeſſ.* p. 173.
P. Scævola ICtus. 787.
P. Scævola filius. 809.
Seneca. 920. 1023. Sch. 1278.
Ejus liber de forma Mundi. 1537.
Servius. Sch. 1276.
Socrates (apud Platonem) 174. 813. Socraticum decretum. 935. Philoſophus ſimus, calvus, ſenex. 326. 416.
Socratis Philoſophiæ præceptoris venenum. 920.
Soranus. 920.
Spartanorum Ephororum ψεφισμα* ſive decretum veteri dialecto Laconica, quo Timotheus fidicen ob immutatas Muſicæ rationes civitate pellitur. 1372.
Speuſippus. 297.
Papinius Statius. 1373. & Sch. 1278.
Stoici. 10. 47. 192. 195. 297. 361. 374. 375. 429. 760. 762. 1109. Stoici in libris quos περὶ ἀξιωμάτων appellant. 291. Stoicum Vulgus 920.
De Stoicorum dialectica Porphyrius multa in comment. ad librum de interpretatione. 315. 362
Symmachus Boethii Socer. 977. 943. 972 Symmacho libros de Syllogiſmo Hypothetico inſcribit Boethius. 606. & de Trinitate. 1121.
Alius Symmachus Eliſiæ frater. Sch. 1295.
Syria-

* In hoc decreto emendando & illuſtrando certavit eruditorum hominum induſtria, è quibus nominare licet Lilium Gyraldum dialogo IX. de Poetis, paulum Leopardum VIII. 4. emendat. Joſ. Scaligerum p. 385. ad Sphæram Barbaricam Manilii, Iſ. Caſaubonum VIII 11. ad Athenæum. Jo. Meurſium. III. 5. Miſc. Lacon. Joh. Seldenum II. 10. § 8. de Synedr. (ubi peculiari diſſertatione illud SCtum expoſuiſſe ſe affirmat, quæ non vidit lucem, licet tribus verbis idem Ephororum decretum tangit notis ad Chron. Marmoreum p. 197.) Iſm. Bullialdum ad Theonem Smyrnæum p. 295. ſeq. Claud. Salmaſium de Helleniſtica p. 82 G. I. Voſſium lib. IV Inſt. Or. p. 50. A. Schottum ad Procli Chreſtomathiam & Jac. Gronovium præf. ad Tomum quintum theſauri Antiquitatum Græcarum.

Syrianus Philoxenus in lib. Ariſtotelis de interpretatione. 295. 321. 352. 404.
Terentius. 657. 757.
Terpander Lesbius 1372. 1383.
Thaletas Cretenſis Gortynius. 13 27
Themiſtius diligentiſſimus ſcriptor ac lucidus, & omnia ad facilitatem intelligentiæ revocans. 871.
in Categorias 114.
in primos poſtremosque Analyticos latine vertit Vegetius Prætextatus. 289.
in Topica. 871. 872. 875. 876. 877. 878. 879.
Theocriti Bucolica. 373
Theophraſtus ſubtilitatis artifex. Sch. 1289.
De Syllogiſmo Hypothetico, Vir omnis doctrinæ capax rerum tantum ſummas exſequitur. 606.
quinque modos addit modis primæ figuræ, & unum modis figuræ tertiæ. 594. 595. 603.
Ejus liber de affirmatione & negatione. 292. 327. 428. Porphyrii in hunc librum Commentarius 294.
Theophraſtus Pierites. Vide ſupra, Prophraſtus.
Secundus Theophraſtus. Sch. 1185.
Timotheus Mileſius Muſicus 1372. 1385.
Lacedæmoniorum contra eundem edictum. 1372.
Tireſiæ ridiculum vaticinium, *quicquid dicam, aut erit, aut non.* 1102. (ex Horatio.)
Tragoedia. 968. 1027. 1226.
Trebatius. Sch. 1278.
Trigvilla. 929.
Varro de menſuris. 1542. Peritiſſimus latinorum. 1537.
Vegetius Prætextatus. Supra in Themiſtio.
Victorinus Orator ſui temporis doctiſſimus. 1. Porphyrii Iſagogen tranſtulit & Menantio inſcripſit. 5. In ejus verſionem commentatus eſt Boethius, qui illum reprehendit 11. 22. 33. Victorini quatuor Volumina in partem Topicorum Ciceronis. 757. 799. notantur. 842. Ejus liber de definitionibus. 800.
Virgilius. 413. 561. 757.
Ulpianus in Inſtitutis. 779.

Xenocrates. 297. 873. Fontini protervitas Xenocratis ſcrutinia aperuit &c. Sch. 1286.
Zenonis concretio. Sch. 1284.
Zenonis tormenta. 920. 992,

Hactenus Index Scriptorum à Boethio allegatorum.

Flavius Boethus è Ptolemaide, Vir Conſularis, ab Alexandro Damaſceno Peripateticis dogmatis imbutus, & Peripateticorum fautor ſingularis, ætate Galeni, qui ejus plus ſimplici vice meminit.

Boethus Sidonius, Andronici Rhodii diſcipulus. Ammon. in Categor. Cum Strabone συμφιλοσοφήσας τὰ Ἀριστοτέλεια, ut refert ipſe Strabo lib. XVI. p. 757.

Bulon Lyconis diſcipulus. Laert. V. 70. 71.

Callinus Theophraſti diſcipulus, cui fundum quem Stagiris habebat & alia moriens legavit. Vide Laert. V. 52. 55. 56.

Alius junior *Callinus Hermionenſis*, cui Lycon teſtamento legavit ſcripta ſua inedita aliaque. id. V. 73. & 70. ſeq.

Callippus Cyzicenus, quem cum Ariſtotele verſatum contuliſſe cum eo & emendaſſe Eudoxi inventa Aſtrologica notavi ſupra cap. V. num. 10.

Callippus Petaneus, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Calliſthenes Olynthius, Sororis Ariſtotelis filius, de cujus hiſtoria de Alexandro M. genuina deperdita, itemque altera quæ exſtat ſuppoſititia dixi ſupra cap. VIII. Interitum Calliſthenis ſodalis ſui libro de luctu deploravit Theophraſtus teſte Cicerone 3. Tuſc. Confer Reineſii Var. lect. p. 366. & Menagium p. 207. ad Laert. Vide & de Calliſthene Suidam, & quæ ad Laertium V. 4. ſeq. & 10. & 39. & ad Curtium VIII. 8. 21. Viri docti. Tum de ſcriptis Calliſthenis cæteris Voſſium lib. I. cap. 9. de Hiſt. Græcis, Meurſium in Bibl. Græca & ad Chalcidium p. 33. ſeq.

Calliſthenes alter, Theophraſti diſcipulus, cujus mentio in ejus teſtamento apud Laertium V. 53. & 56.

Caſſander Antipatri F. Macedoniæ Rex, qui ita coluit Theophraſtum, ut Antipater Ariſtotelem. Vide Laert. V. 37.

Chamæleon Peripateticus laudatus Tatiano, in loco quem adduxi lib. II. c. 1. §. 3. Vide etiam ſi placet quæ de hoc ipſo Chamæleonte lib. II. cap. 5.

Cha-

Digitized by Google

Chares ſervus, cui manumiſſo libros ſuos editos Lycon teſtamento legavit. Laert. V. *73*.

Chilas Epheſinus ſæculo XIII. poſt CHRISTUM natum clarus, notante Patricio p. 144. diſcuſſ. Peripatet.

Claudius Severus quem à M. Antonino Philoſopho auditum refert Capitolinus in hujus vita c. 3.

Clearchus Solenſis, Ariſtotelis diſcipulus. De eo ejusque ſcriptis videndi Voſſius de Hiſt. Græcis p. *48*. ſeq. Jonſius lib. 1. c. 18. apud quem pro *Φιγαλίας* p. *98*. lege *Φυγαδίας*) & Meurſius in Bibl. Gr. Alius Clearchus Comicus de quo ſupra lib. II. c. *22*. Fuit & Clearchus Heracleæ Ponticæ Tyrannus, de quo Chion Platonicus Epiſt. XIII. ſeq. Hujus, ni fallor, fuere Tactica commemorata Æliano.

Cleodemus. Lucian. in Philopſeude, & Convivio, ubi legas eum propter dicacitatem & arguendi ſtudium à diſcipulis dictum gladium ac bipennem.

Clitomachus non in Platonicæ tantum ſed Peripateticæ quoque & Stoicæ ſectæ dogmatis verſatus teſte Laertio IV. *67*.

Clitus Mileſius Ariſtotelis diſcipulus & comes Alexandri M. de Mileto ſcripſit. Vide Voſſium de Hiſt. Græcis p. *57*. Apud Menagium p. 201. ad Laert. male *Alitus*.

Crates Peripateticus. Laert. IV. *23*.

Cratippus * Mytilenæus, Pompejum è Pharſalica clade fugientem verbis è Philoſophia depromptis erexit, (Plutarch. vita Pompeji p. *658*.) à Cicerone, qui cum eo verſatus Epheſi eſt, habitus princeps ejus ætatis Peripateticorum. (Cic. Timæo.) Pro hoc idem apud Cæſarem jam rerum potitum egit, ut civis Romanus adſcriberetur: ab Areopagitis vero impetravit, ut Athenis decori futurus inſtituendæ præficeretur juventuti. (Plutarch. in vita Cic. p. *873*.) Hinc filium ſuum ei dedit in diſciplinam, (Cic. Offic. lib 1.) qui non ut diſcipulum ſed ut filium Cratippo conjunctiſſimum ſe fuiſſe teſtatur (Epiſtola ad Tironem XVI. 21. ad famil.) Videtur quoq; Aſiam cum eo luſtraſſe, ut è Trebonii Epiſtola (XII. 16.) colligas. Sed & M. Brutus poſt interfectum Cæſarem Athenas delatus Cratippum audivit. (Plutarch. in vita Bruti p. *994*.) De divinatione è ſomniis ſcripſiſſe apparet è Ciceronis 1. de divinat. c. 3. 32. 50. lib. 2. c. *48*. *52*. ſeq. & Tertull. de anima cap. 46.

* De Cratippo agunt viri docti ad Cic. lib. 1. Officior, & Clariſſimus Baylius in Lexico edit. ſecundæ.

Digitized by Google

Crito Chalcedonenſis, ſervus Lyconis. Laert. V. 72. & 74.

Critolaus quidam Ariſtotelis diſcipulus. Vide Patricii diſcuſſ. Peripatet. p 128.

Critolaus alter junior Phaſelites, qui Ariſtoni Ceo ſucceſſit, teſte Cicerone V. 5. de finibus, Plutarcho de exſilio & Clemente 1. Strom. Ultra annos LXXXII. vixiſſe traditur à Luciano in Macrobiis. Romam ab Athenienſibus miſſus eſt Olymp. CLVI. 2. una cum Carneade Academico & Diogeno Babylonio Stoico. De qua legatione videſis Ciceronem IV. 3. Tuſc. & II. 36. de Oratore, Plinium VII. 30. Hiſt. Gellium VII. 14. Macrobium lib. 1. c. 5. Saturn. & è recentibus Jonſium II. 14. Sententiam Critolai de mundi æternitate prolixe exponit Philo περὶ ἀφθαρσίας κόσμου p. 730 - 733. Libram ejusdem, qua lancem bonorum animi longe propendere fecit præ illis corporis, laudat Cicero V. 17. Tuſc. Ariſtonem Critolai diſcipulum vocat Quintilianus, juniorem quendam ut videtur Ariſtonem denotans II. 15. Inſt. Or. & c. 17. Critolaum multis contra Rhetoricam ſcripſiſſe teſtatur, quibus artem eam eſſe eſt inficiatus. Fuere & alii ſcriptores Critolai, de quibus vide ſi placet Voſſium de Hiſt. Gr libro III. p. 348. ſeq.

Cteſarchus Theophraſti diſcipulus & curator teſtamenti. Laert. V. 56.

Daippus in Stratonis Phyſici teſtamento memoratus. Laert. V. 63.

Damaſcius Syrus Ammonii Hermeæ & Heliodori Peripateticorum diſcipulus, Stoicos etiam audivit & Platonicos, quibus utriſque magis aſſentire eſt viſus. Scripſit præter alia infra libro quinto diligentius perſequenda, Epitomen in quatuor primos & octavum Phyſicorum Ariſtotelis, & Paraphraſin quæ exſtat in primum de cœlo.

Daniel Cyzicenus Sæculo XIII. à CHRISTI navitate clarus. Patric. p. 143. diſcuſſ. Peripatet.

David quidam, cujus commentarios Græcos MSS. in Ariſtotelis Categorias & quinque voces Porphyrii memorat Geſnerus.

Demaratus. Vide infra, hoc capite, in Proclo, & Laert. V. 53.

Demetrius Alexandrinus, Favorini amicus, de quo Menagius ad Laertii V. 84.

Demetrius Aſpendius Apollonii Solenſis diſcipulus. Laert. V. 83.

Demetrius Byzantinus de quo Voſſius in Hiſt. Græcis, Menagius ad Laert. V. 83. & Jonſius p. 208. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ.

Demetrius Phalereus Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 39. à Caſſandro Mace-

Digitized by Google

Macedoniæ Rege præfectus Athenis Olymp. CXVIII. 2. non oppreſſit ſed inſtauravit popularem illius Reip. ſtatum. Diodor. Sic. XX. p. *782.* Δηλοῖ δὲ τὰ ὑπομνήματα ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐκεῖνος. Strabo IX. p. 398. Plura de eo ad Laert. V. 75. ſeq. Ejus pæanes ad Serapim, à quo uſum oculorum receperat. id 76. Cætera ejus ſcripta quamplurima id. *80.* ſeq. De libro eleganti περὶ ἑρμηνείας, qui hodie falſo ſub hujus Demetrii nomine exſtat, dicam infra inter Rhetoras libro IV.

Demotimus Theophraſti diſcipulus. Laert. V. *53. 55. 56.*

Dexippus Jamblichi diſcipulus, ſcripſit *in Categorias* Ariſtotelis, teſte Simplicio in Categor. & Joh. Tzetze Chil. IX. hiſt. 274. Et hodieque exſtant hujus Dexippi *quæſtionum in Categorias libri tres*, ſed latine tantum editi è verſione *Io. Bernardi Feliciani.* Venet. 1546. fol. & 1566. una cum Porphyrio in Categorias, & Pariſ. 1549. *8.* apud Vaſcoſanum. De aliis Dexippi hujus monumentis conſules Meurſii Bibl. Atticam, & Voſſium II. 16. de Hiſt. Græcis, H. Valeſium ad Evragium p. 122. & ad excerpta legationum Dexippi Athethenienſis ab Hoeſchelio primum edita. De Dexippis duobus, Herennio Rhetore & altero Coo Medico, adi Suidam.

DICÆARCHUS. Meſſenius, Siculus, Ariſtotelis diſcipulus, ἰσοφιλώτατος, Ciceroni, VI. 2. ad Atticum. Ejus ſcripta hæc apud veteres memorantur:

Περὶ Ἀλκαίου (niſi fuit pars librorum περὶ βίων) Athen. XI. p. 461. ſeq. & XV. p. *666. 667.* Schol. Ariſtoph. ad pacem v. 1263. περὶ Ἀλκμαίου Athen. XV. *668.* quo & ipſo loco Caſaubonus, Meurſius & Jonſius Ἀλκαίου nomen reponunt.

Ἀναγραφὴ τῆς Ἑλλάδος, πρὸς Θεόφραστον. verſibus Jambicis, Poema Geographicum quo illuſtraſſe videtur Dicæarchus tabulas ſuas Geographicas (πίνακας ἐν οἷς τῆς γῆς περίοδοι εἰσιν) quas Theophraſto obtulit, & hic in teſtamento ſuo juſſit in inferiore porticu reponi, apud Laertium V. 51. Eſt hæc conjectura Clariſſ. Dodvvelli in diſſ. de Dicæarcho §. VI. & VII. Reprehenditur hoc opus Dicæarchi à Polybio apud Strabonem lib. 2. p. 104. 105. Exſtant adhuc fragmenta nonnulla, ut ſtatim dicam.

Περὶ βίων *De Vitis virorum illuſtrium* libri, de quibus vide Jonſium p. *90.* & Menagium ad Laert. III. 5.

βίος

Βί℗ * Ἑλλάδ℗ *de vita ſive ſtatu Græciæ libri III.* de quo opere conſulendæ præter Meurſium in Bibl. Græca præclaræ Neocori ſive Kuſteri ad Suidam notæ. *Libros antiquitatum & deſcriptionum Græciæ* vocari ab Hieronymo 2. in Jovinianum jam notatum Voſſio lib. 1. c. 9. de Hiſt. Græcis. Cui addes quod eodem opere & Dimenſione montium (de qua infra) uſus videtur Plinius Dicæarchum laudans libro II. IV. V. VI. &c. naturalis Hiſtoriæ, & Porphyrius lib. 4. de abſtinendo ab animatis p. 443. ubi ait Dicæarchum *συντόμως τε καὶ ἀκριβῶς* collegiſſe τὰ ἑλληνικά. Etiam Ciceronem XIII. 39. ad Atticum, ubi petit ſibi mitti *Φαίδρυ περὶ ψυχῶν* & ἑλλάδ℗. Hujus pariter operis proſa ſcripti & ἀναγραφῆς τῆς ἑλλάδ℗ compoſitæ verſibus Jambicis (quam à βίῳ ἑλλάδ℗ diſtingvendam docet H. Steph. & H. Dodvvellus in erudita diſſ. de Dicæarcho) fragmenta hodieque exſtant, edita primum & illuſtrata ab *H. Stephano*, additis ad ἀναγραφῆς reliquias etiam Iſ. Caſauboni caſtigationibus. Pariſ. 1589. 8. quæ editio recuſa eſt Tomo undecimo theſauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani. Deinde cum Geographicis Marciani, Scylacis, Artemidori Epheſ. & Iſidori Characeni vulgavit Græce *David Hoeſchelius* Auguſtæ Vindel. 1600. 8. Denique latine vertit ediditque cum brevibus notis doctiſſimus & humaniſſimus Bibliothecæ Bodlejanæ præfectus *Joh Hudſonus*, Tomo ſecundo Geographorum Græcorum, Oxon. 1703. 8. addito, quod ad eum lubens miſeram deſcriptum è codice Gudiano & latina verſione à me donatum, *fragmento de monte Pelio.* Præmiſſa eſt eidem tomo diſſertatio eruditiſſimi Viri H. Dodvvelli qua de Dicæarchi ætate & fragmentis illis ſubtilius diſquirit. Vide & H. Stephani ſchediaſm. VI. 14. 15. 16. 17. Rittershuſium VIII. 10. ſacrar. lect. Non diverſa fuiſſe videtur à fragmentis per H. Stephanum editis Dicæarchi Geographia, quam apud Heinricum Scringerum Bibliothecarium Fuggerorum exſtitiſſe legas in Catalogo MSS. Scipionis Tettii, ap. Labbeum Bibl. nov. MSS. p. 169.

Corinthiacus. Cicero 1. Tuſc. qu. *Dicæarchus in eo ſermone quem Corinthi habitum tribus libris exponit doctorum hominum diſputantium: primo libro multos loquentes facit, duobus Pherecratem quendam Phthiotam ſenem quem à Deucalione ortum diſſerentem inducit, nihil eſſe animum,* &

Sic Varro ſcripſit *de vita* Pop. Romani.

& hoc eſſe nomen totum inane &c. Perſtringit Tertull. de anima c. 15. Lactantius c. 10. Epitomes. Reſpicit & Sextus Empiricus VII. contra Math. p. 201.

Περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων. Schol. Comici ad Aves v. 1403. ubi vitioſe legitur Δήμαρχος pro Δικαίαρχος. Vide Jonſium p 88.

De divinatione. Cicero 2. de divinat. c. 51. *Magnus Dicaarchi liber eſt, neſcire quæ eventura ſunt melius eſſe quam ſcire.* Idem lib. 1. c. 3. *Dicaarchus Peripateticus catera divinationis genera ſuſtulit, ſomniorum & furoris reliquit.* adde c. 50. & lib. 2. c. 48.

Epiſtola ad Ariſtoxenum. Cic. XIII. 32. ad Attic.

Περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας. De Sacrificio (Alexandri M. ut ſuſpicor,) apud Ilium. Athen. XIII. p. 603.

Liber de interitu hominum Cicero II. 5. de officiis: *Eſt Dicaarchi liber de interitu hominum, Peripatetici magni & copioſi, qui collectis cæteris cauſis eluvionis, peſtilentiæ, vaſtitatis, beluarum etiam repentinæ multitudinis, quarum impetu docet quædam hominum genera eſſe conſumta: deinde comparat quanto plures deleti ſint homines hominum impetu, id eſt bellis aut ſeditionibus, quam omni reliqua calamitate.* Forte in hoc libro tradidit humanum genus ſemper fuiſſe, quam ei ſententiam tribuit Cenſorinus c. 4.

Καταβάσεως. Cic. XIII. 31. & 32. ad Atticum. Vide infra: *Trophoniana Charonis narratio.*

Καταμετρήσεις τῶν ἐν πελοποννήσῳ ὀρῶν. *dimenſiones montium Peloponneſi.* Suid. Pro ὀρῶν Clariſſ. Dodwellus legit ὅρων p. 15. diſſ. de Dicæarcho, & multos colligit ſcriptores qui ὅρους ediderunt. Sed de montium dimenſione ſcripſiſſe Dicæarchum conſtat è Plinio II. 65. Hiſt. & Gemino c. 14. element. Aſtronom. ut ipſe Dodwellus p. 24. fatetur.

Lesbiaci libri. Cicero Tuſc. quæſt. lib. 1. c. 31. *Acerrime autem deliciæ meæ Dicaarchus contra hanc* (animorum) *immortalitatem diſſerit. Is enim tres libros ſcripſit qui Lesbiaci vocantur, quod Mytilenis ſermo habetur, in quibus vult efficere animos eſſe mortales.* Confer Euſeb. XV. 9. præparat. ex Attico Platonico. Reſpicit Plutarchus adverſus Colotem p. 973. è quo loco conſtat Platonem in illo opere à Dicæarcho fuiſſe oppugnatum.

Περὶ Μουσικῆς. Schol. Ariſtophanis ad Nubes v. 1367.

Περὶ μουσικῶν ἀγώνων. Suid. in σκολιόν. Schol. Comici ad Veſpas v. 1190. & ranas v. 1335. Confer Jonſium lib. 1. c. 16.

Ὀλυμπικός. Athen. XIV. p. 620. Adde Jonſium p. 89.

Παναθηναϊκός. Schol. Comici ad Veſpas v. 502. Meurſius Dicæarchi παναθηναϊκὸν, ὀλυμπικὸν & τριπολιτικὸν habet pro tribus Orationibus, unde à Suida ipſe dicatur Orator. Sed forte non magis fuere Orationes quam Corinthiacus & Lesbiaci.

Πολιτεία Σπαρτιατῶν qui liber Suida teſte diu quotannis lectus eſt Lacædæmone in Ephororum prætorio, puberibus auſcultantibus.

Πολιτεῖαι Πελληναίων, Κορινθίων, Ἀθηναίων. Cicero II. 2. ad Attic. *Πελληναίων in manibus tenebam, & hercle magnum acervum Dicæarchi mihi ante pedes exſtruxeram. O magnum hominem, & à quo multo plura didiceris quam à Procilio. Κορινθίων & Ἀθηναίων puto me Romæ habere. Mihi credes, leges; hæc doceo; mirabilis vir eſt.* Hæc ſcripta videtur reſpicere idem Cicero 3. de legibus, ubi ait Dicæarchum huic rationi ſtudioque, quod eſt de civili prudentia, non defuiſſe.

Τριπολιτικός. Cic. XIII. 32. ad Attic. & Athenæus IV. p. 141. De Dorienſium Tripoli egiſſe in hoc opere Dicæarchum, ſuſpicatur Dodvvellus diſſ. de Dicæarcho p. 31. ſeq. Fuit & τριπολιτικὸς, incertum an idem, quem Theopompo à quibusdam ſed male tributum notat Joſephus 1. contra Apionem p. 1051. in quo Thebanorum politiam auctor perſtrinxerat.

Trophoniana Charonis narratio. Cic. VI. 2. ad Atticum Τὰ περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεως. Athen. XIII. p. 574. & XIV. p. 641. Supra in καταβάσεως. Hoc opus puto reſpici à Phlegonte in mirabilibus c. 4.

Ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους μύθων. Sextus Empiricus III. contra Math. p. 84. Adde Jonſium lib. 1. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. c. 16.

Φαίδρου περιττά. Libellus de iis quæ in Platonis Phædro ſuperflua & omittenda poſſunt videri. Ita enim cum viris doctis intelligo locum Ciceronis XIII. 39. ad Attic. neque aſſentior Corrado, qui καταπειρητῆρες ἐρῶν putat à Dicæarcho inſcriptas Φαίδρου, quod Reineſius Epiſt. 69. ad Rupertum p. 608. non improbans, recte rejicit III. 3. Var. lect. p. 377. ſed nec majori probabilitate nititur

tur quod ibi putat à Cicerone peti Phædri Epicurei ſcriptum nulli veterum memoratum περὶ θεῶν.

περὶ ψυχῆς duplex opus. Cic. XIII. 32 ad Atticum. Vide paulo ante in *Corinthiaco* & *Lesbiaco*. Plutarch. p. 1215. contra Colotem.

Fuit & Dicæarchus Tarentinus Pythagoricus, memoratus Jamblicho, & ne de Dicæarcho Teleſtino Helenæ fratre apud Ptolemæum Hephæſt. lib. 4. dicam, Dicæarchus Ætolus de quo meminit Diodorus Sic. in excerptis Peireſcianis p. 290. tum Dicæarchus Lacedæmonius Ariſtarchi Grammatici diſcipulus Suidæ commemoratus, cui non ab re fortaſſis ſcripta quædam Grammatici argumenti ex iis, quæ jam retuli, tribueris.

Didymus Alexandrinus præceptor S. Hieronymi, cœcus licet, præter ſacras literas & omne genus diſciplinarum, non minus Ariſtotelis Syllogiſmos quam Platonis facundiam tenuit, ut ait Theodoritus IV. 29. Hiſt. hoc eſt ut Nicephorus IX. 17. interpretatur, *ἐπὶ τοσοῦτον τὰς διαφόρους δόξας τῶν φιλοσόφων ἠκρίβωσεν, ὡς ἄλλο μηδὲν εἰδέναι δοκεῖν.*

Diocles Medicus, Stratonis Phyſici diſcipulus & teſtamenti curator. Laert. V. 62. Diverſus ab hoc ut videtur Diocles Stratonis ſervus id. 63. Alios Diocles eorumque ſcripta refert Meurſius in Bibl. Græca.

Diodorus Peripateticus Critolai auditor teſte Cicerone V. 5. de finibus & in Schola ſucceſſor, Clem. 1. Strom. p. 301. Summum bonum ſtatuit *τὸ ἀοχλήτως καὶ καλῶς* *honeſte & ſine moleſtia* vivere. id. II. p. 415. Confer Cic. IV. Academ. quæſt. c. 42. Diodoro fortaſſis ſucceſſit Erymnæus, de quo infra.

Diodotus Boethii Sidonii frater. Strab. XVI. p. 757.

Diogenes Phœnicius, Simplicii æqualis. Vide Suidam in πρέσβεις, ex Agathiæ libro II.

Diophantus Stratonis Phyſici ſervus, teſtamento ejus liber dimiſſus. Laert. V. 63. Idem forte de quo in teſtamento Lyconis. id. 71.

Dioſcorides Dionyſii F. teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Dioteles Ariſtotelis diſcipulus, cujus mentio in hujus teſtamento apud Laert. V. 12.

Dorus Arabs à Peripatetica ſchola cujus dogmatis acriter inhærebat ad Platonis ſacra ſub provectiorem ætatem deductus ab Iſidoro Philoſopho. Meminit hujus Dori Photius & Suidas è Damaſcio. Alius Dorus librarius. Sen. VII. 6. de benefic.

Digitized by Google

Dromo Stratonis Phyſici ſervus, teſtamento ejus liber dimiſſus. Laert. V. 63.

Echecratides Methymnæus Ariſtotelis diſcipulus. Steph. Byz. in Μήθυμνα.

Egidius quem inter Peripateticos refert Jonſius p. 340. eſt Ægidius de Columna Romanus Ord. Eremitar. S. Auguſtini & Archi-Ep. Bituricenſis, Doctoris fundatiſſimi cognomine celebris, qui varia Ariſtotelis ſcripta commentariis illuſtravit, & ſcripſit adverſus corruptorem librorum præceptoris ſui Thomæ Aquinatis. Obiit Avenione A. C. 1316. ſepultus Pariſiis, ubi in Epitaphio vocatur inter alia: *Archiphiloſophiæ Ariſtotelis perſpicaciſſimus Commentator.*

Elamites Phryx. infra in *Eulalius*.

Ephorum Cumanum Iſocratis diſcipulum atque adeo Ariſtotelis æqualem liceatne Peripateticis accenſere è loco Tatiani, quod facit Patricius pag. 134. diſcuſſ. Peripatetic. admodum incertum eſſe judico.

Epicrates, curator teſtamenti Stratonis Phyſici. Laert. V. 62. 63.

Eraſiſtratus, Julietes Ceus, Medicus Seleuci Regis, Theophraſti diſcipulus, præceptor Stratonis Phyſici Laert. V. 61. De hoc infra lib. VI. inter Medicos.

Erymneus, Athenionis præceptor. Athen. V. p. 211. Succeſſor fortaſſe Diodori, ejus quem Critolao ſucceſſiſſe paulo ante dixi.

Eucarus Εὔχαιρος. Anonymus in Vita Ariſtotelis edita ab Ægidio Menagio, referens inter ſcripta Philoſophi libros LXXII. συμμίκτων ζητημάτων, ſubjungit: ὥς φησιν Εὔχαιρος ὁ ἀκουστὴς αὐτοῦ.

Eudemus Cyprius in quem defunctum Ariſtoteles dialogum de anima compoſuit. Vide ſupra cap. VII. p. 190.

Eudemus Rhodius Ariſtotelis diſcipulus, cui *Ethica ad Eudemum* creditur inſcripſiſſe, quæ alii malunt εὐδήμεια dici ab Eudemo tanquam ab auctore, ut dixi cap. VI. num. XXXI. Scripſit & *Analytica* de quibus ibidem, & forte *de Categoriis* ac *de interpretatione*, ut colligas è loco Ammonii ad Categor. p. 13. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ Εὔδημος καὶ Φανίας καὶ Θεόφραστος κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου γεγραφήκασι κατηγορίας καὶ περὶ ἑρμηνείας καὶ Ἀναλυτικήν. In Analyticis ſuis egerat forte etiam de Syllogiſmo Hypothetico, & quatuor modis ſyllogiſmorum primæ figuræ quinq; alios modos, & ſex modis tertiæ figuræ ſeptimum addiderat, quod ab Eudemo factum notat Boethius. Ejusdem Φυσικὰ laudantur à Simplicio in 1. Phyſ. & liber περὶ γωνίας à Proclo

clo in Euclid. Scripſit & *Hiſtoriã Geometricam* & *Aſtrologicã* quæ ſcripta cum magno rei literariæ detrimento interciderunt. E Geometrica afferuntur quædã præclara à Proclo ad I. Euclidis: Ex Aſtrologica à Laertio, Clemente Alex. Theone Smyrnæo, Simplicio ad Ariſtotelem de cœlo, & ab Anatolio in fragmentis hoc capite à me editis. In Eudemum περὶ λέξεως, commentaria compoſuiſſe ſe teſtatur Galenus. Eudemi vitam ſcripſerat Damas quidam teſte Simplicio in VI. Phyſ. Vide & infra in Menedemo & Meurſium II. 9. de Rhodo Inſula.

Eudemus Peripateticus, Galeni æqualis. lib. περὶ τοῦ προγινώσκειν, T. 3. p. 452. 453.

Eudorus Peripateticus, cujus liber de Nilo ex Ariſtonis, an Ariſtonis ex Eudori exſcriptus ſit, dubitat Strabo XVII. p. 790.

Eulalius Phryx (qui male in quibusdam Codd. ſcribitur Elamites) Simplicii condiſcipulus. Suid. in Δαμάσκιος & πρέσβεις.

Euphranor ſervus Lyconis, teſtamento ejus manumiſſus. Laert. V. 73.

Euphronius Pæanienſis, teſtis teſtamenti Lyconis. Laert. V. 74.

Eurytheum ſive ut in indice legitur *Euxitheum* unde Jonſius inter Peripateticos p. 340. retulerit, non comperi. Euxitheum quidem Pythagoricum è Clearcho Peripatetico memorat Athenæus IV. p. 157. De alio Euxitheo Eleorum proditore è Demoſthene mentionem faciunt Harpocrat. & Suidas.

Euſtratius Metropolita Nicænus, de quo dixi ſupra c. VI. ad num. XXIX. Commentario ejus in ſecundum poſteriorum Analyticorum hi præfiguntur verſus:

Εὐστρατίοιο πόνος τάδε πρωτοέδρου Νικαίης
Κρύψιν Ἀριστοτέλους ἀσαφείης ἐξανελόντων,
Τὴν πικτήνατο κεῖνος Ἀναλυτικῶν ἐνὶ λοίσθῳ
Ἔνθα κεν ἀμφὶ μέσου * καὶ ὅροιο πινυτὰ διδάσκει,
Τόσου μέχρι προήκων ὄφρ' ἀποδεῖξει ἐώκει.

Euthydemus Luciani æqualis, quem vide ſis in Hermotimo T. 1. p. 512.

Euxitheus. Vide paulo ante Eurytheo.

Favorinus Ἀριστοτέλους ἐραστὴς καὶ τῷ περιπάτῳ νέμων μερίδα τοῦ πιθανοῦ πλείστην.

* De medio termino & definitione.

Plutarch. VIII. 10. ſympoſ. diverſus ut videtur ab altero Favorino Academico de quo dixi ſupra c. III.

Flavius Boethus, ſupra, in *Boetho*.

Claudius Galenus libro de ſcriptis propriis T. 4. p. 368. hæc ſe compoſuiſſe teſtatur ad Philoſophiam Ariſtotelis ſpectantia: Εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας ὑπομνήματα γ΄. προτέρων ἀναλυτικῶν, τοῦ δευτέρου περὶ, ὑπομνήματα ϛ΄. Τοῦ δευτέρου ὑπομνήματα ε΄. Εἰς τὰς ι΄ κατηγορίας ὑπομνήματα δ΄. Εἰς τὸ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως Θεοφράστου ὑπομνήματα ϛ΄. Εἰς τὸ περὶ τοῦ ποσαχῶς, ὑπομνήματα γ΄. Εἰς τὸ περὶ λέξεως Εὐδήμου ὑπομνήματα γ΄. περὶ τῶν κατὰ τὸ διότι ἀποδείξεων, ἕν. Περὶ τῶν ἐνδεχομένων προτάσεων καὶ συλλογισμῶν ἕν. Περὶ τῶν ἐκ μικτῶν προτάσεων συλλογισμῶν ἕν. περὶ τῶν κατὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων. Εἰς τὸ πρῶτον κινοῦν ἀκίνητον.

Georgius ſive Gregor.us Cyprius.

Georgius Scholarius, adverſus cujus pro Ariſtotele ἀντιλήψεις ſcripſit Georgius Gemiſtus Platonicus. Vide Allatium de Georgiis.

Georgius Trapezuntius A. C. 1486. nonageſimo ætatis anno denatus ſcripſit comparationem Ariſtotelis & Platonis qua Ariſtotelem longe prætulit, ut dixi ſupra cap. 1. num. XXXIV. Tranſtulit & latine Ariſtotelis Rhetorica.

Gerardus Mathiſius cujus prolegomena & Epitome Logicæ Ariſtotelis Græce & lat. lucem viderunt Coloniæ 1569. 8.

Glyco, Vide infra, *Lycon*.

Gorgylus, Stratonis teſtamenti curator. Laert. V. 62.

Georgius Aneponymus, cujus Compendium Philoſophiæ Græcæ & latine edidit Jo. Voegelinus Auguſtæ Vindel. A. 1600. 8.

Hegeſias Hipparchi F. Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 57.

Heliodorus Alexandrinus. Porphyr. in Plotini vita.

Heraclides Demetrii F. diſcipulus Lyconis. Laert. V. 71.

Heraclides Ponticus Heracleotes, de quo egerat Timagenes, cujus librum de claris Heracleenſibus memorat Suidas. Ariſtotelem audivit teſte Laertio V. 86. qui ejus ſcripta recenſet. Ad hunc præter notas doctorum Virorum conferendus Voſſius. p. 45. ſeq. de Hiſt. Græcis, & Jonſius lib. I. c. 17. qui triginta diverſos Heraclidas refert lib. II. c. 11. De allegoriis Homericis Heracliti Grammatici, quæ Heraclidi Pontico male à quibusdam tribuuntur, dixi lib. I. c. 22.

Heraclitus Peripateticus, cujus meminit Plutarchus adverſus Colotem p. 1115. ubi refert Ἀριστοτέλους τὰ περὶ οὐρανοῦ καὶ τὰ περὶ ψυχῆς, Θεοφράστου.

γοῦ τὰ πρὸς τοὺς φυσικοὺς, Ἡρακλείτου δὲ Ζωροάστρην, τὸ περὶ τῶν φυσικῶς ἀπορουμένων, Δικαιάρχου δὲ τὰ περὶ ψυχῆς, ἐν οἷς πρὸς τὰ κυριώτατα καὶ μέγιστα τῶν φυσικῶν ὑπεναντιούμενοι τῷ Πλάτωνι καὶ μηχανώμενοι διαπλῶσι.

Heraclius, diſcipulus Lyconis. Laert. V. 70.

Hermias Ammonii parer, Phœnicius, cujus meminit ex Agathia Suidas in *πρέσβεις*. De eo infra lib. V.

Herminus Demonactis æqualis. Vide Lucian. in Demonacte T. 1. p. 870. Præceptor Alexandri Aphrodiſei, teſte Simplicio in 2. de cœlo commentar. 23. *In librum Ariſtotelis de interpretatione* frequenter allegatur à Boethio. Videtur omnes vel pleroſque Ariſtotelis libros expoſuiſſe (inquit Patricius p. 137. diſcuſſ. Peripatet.) ita ubique ab omnibus Græcis & Boethio citatur. Appellatur etiam à Proclo in Timæum, ut appareat illum quoque librum explanaſſe.

Hermippus Peripateticus de Phænomenis cœleſtibus ſcripſit, & inter Arati interpretes recenſetur.

Herodianus, Apollonii Alex. frater.

Hieronymus Rhodius, ex Ariſtotelis Schola, Athen. VI. p. 424. Peripateticus imprimis nobilis. Cic. de Oratore c. 56. Laert. IV. 41. & 42. Cum Lycone odia geſſit. id. V. 68. Ejus ſcripta *περὶ μέθης*, *περὶ ἐποχῆς*, tum *ὑπομνήματα ἱστορικὰ* & Epiſtolæ allegantur à Laertio & Athenæo Vide Meurſium in Rhodo lib. 2. c. 10.

Hipparchus Stagirites, Ariſtotelis diſcipulus, cujus mentio in ejus teſtamento apud Laert. V. 12. De eo vide ſi placet Suidam. Mentio & Hipparchi cujusdam in teſtamento Theophraſti. Laert. V. 62.

Hippocrates Stratonis teſtamenti curator. Laert. V. 62.

Hyperochides à Clearcho inducitur Ariſtotelis familiaris, apud Joſephum I. contra Apionem p. 1047. cujus locum transſcripſit Euſebius IX. 5. præparat.

Jamblicbus, Platonicis licet addictior, quædam Ariſtotelis ſcripta commentariis illuſtravit, ut dixi infra libro V.

Jo. Argyropulus CPolitanus, patriâ à Turcis capta ad Coſmum Medicem ſe contulit, à quo liberaliter habitus filium nepotemque Petrum & Laurentium Medicem inſtituit, præceptor etiam Angeli Politiani: obiit ſeptuagenarius A. C. 1480. De eo videndus Jovius in elog. p. 50. Lambecius VI. de Bibl. Vindob. p. 278. Bullartius Academia ſcientiar. & artium T. 1. p. 269. Varillaſius in Anecdotis Florenti-

Digitized by Google

rentinus &c. Inter primos fuit hic Argyropulus qui renaſcentibus literis ſcripta Ariſtotelis elegantius latine convertit & commentariis interpretatus eſt. Prælectiones ejus quasdam Florentiæ habitas *Donatus Acciajolus* publici juris fecit.

Jo Beccus Patriarcha CPol. ab A.C. 1274. inter Peripateticæ fautores Philoſophiæ recenſetur à Patricio p. 144. diſcuſſ. Peripatic.

Jo. Damaſcenus ſæculi octavi Chriſtiani ſcriptor celeberrimus, cujus operum editionem pleniorem & luculentam hodie poſt Allatii, Labbeique promiſſa exſpectamus ab erudito Ord. Præd. Monacho Michaele le Quien, hoc loco à me refertur ob prolegomena quæ ſcripſit in Iſagogen Porphyrii, & capita Philoſophica ſive Dialectica atque Phyſica, quibus Ariſtotelis Philoſophiam ſibi cordi fuiſſe eſt teſtatus.

Jo. Glyces ſive *Glycas.* Meminit inter Peripateticos Sæculo tertio decimo claros Patricius p. 144.

Iræus in Stratonis Phyſici teſtamento memoratus. Laert. V. 63.

Iſidorus Gazæus, Simplicii æqualis. Suid. in πρέσβεις.

Lacydes Peripateticus ſive *Lycades*, cujus mentio apud Ælian. VII. 41. de animal. Sub Imp. Adriano vixiſſe ſuſpicatur Patricius p. 137. diſcuſſ. Peripatet. ubi pro: *narratque habuiſſe Ariſtonem*, lege: *habuiſſe anſerem.* De Lacyde altero Cyrenæo dixi ſupra c. III. in Platonicis.

Lamprias Plutarchi frater. Vide II. 2. ſympoſ.

Lampyrion diſcipulus Stratonis Phyſici, ut colligitur ex ejus teſtamento apud Laert. V. 61. 63.

Leo Byzantius Ariſtotelis diſcipulus, cujus filii *Melantes* & *Pancreon* heredes à Theophraſto inſtituuntur. Laert. V. 51. 53. 54. 55. 56.

Leo Magentinus Metropolita Mytilenenſis, cujus habemus Græce Compendium ex Ammonio in Ariſtotelem de interpretatione, & commentarium in binos Analyticorum libros.

Lycades. Supra in Lacydes.

Lyciſcus. Vide infra in Praxitele.

Lycon Aſtyanactis F. Troadenſis, Succeſſor Strabonis Lampſaceni, Olymp. CXXVII. clarus, temporibus Antigoni Gonatæ Macedonis & Antiochi Syriæ Regis (ad quem venire renuit) & Pergami Regum Attali atque Eumenis, qui eum gratia ac muneribus ſunt proſecuti. Vide ad Laert. V. 65. ſeq. Scholæ præfuit Athenis per annos

Digitized by Google

annos XLIV. id. n. 68. Propter eloquentiam dictus eſt *Glycon*, quomodo & apud Plutarchum appellatur. Laert. V. 66. Pro Lycone male *Lyſias* legitur in quibusdam Ciceronis editionibus, ut luculenta illa Hamburgenſi Frobeniana, V. 5. de finibus. Perperam quoque *Lycus* Peripateticus, apud Clementem II. Strom. p 416. Ariſto Lyconis ſucceſſor librum fabulis plenum Lyconis nomine inſcripſerat, cujus meminit Plutarchus initio libri de audiendis Poetis.

Lycones alii duo, quorum unus frater, alter fratris filius fuit, illius de quo jam dixi. Laert. V. 69. ſeq. & 74.

Lycus. Vide paulo ante, in *Lycon*.

Lynceus Samius Theophraſti *γνώριμος* ſive diſcipulus. Athen. III. p. 100. & VIII. p. 337.

Lyſander Hybæes, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Lyſimachus. Infra in *Simachus*.

Lyſiſtratus Thaſius, Phidonis F. Laert. V. 57.

Magentinus. Vide ſupra *Leo*.

Marinus Neapolitanus Procli diſcipulus, videtur ſcripſiſſe in libros Ariſtotelis de anima, ut è Philopono colligit Patricius p. 140. diſcuſſ. Peripatet.

Gerardus Mathiſius. Vide ſupra in *Gerardus*.

Maximus Epirota ſive Byzantius ſcripſit Suida teſte *περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων*, & *ὑπόμνημα εἰς Ἀριστοτέλην*. Meminit & Simplicius in Categor. Idem Suidas hunc Maximum eundem facit cum Maximo Juliani τοῦ παραβάτου Magiſtro. Sed hunc quem Epheſium vocat diſtingvit Socrates III. 1. Hiſt. ut jam notatum præclaro Suidæ interpreti Lud. Kuſtero.

Pro *Megaclide* apud Tatianum legendum *Metaclides*.

Melantes. Vide ſupra in *Leo Byz*.

Menander Comicus, Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 36. Amicus Demetrii Phalerei. id 79.

Menedemus Rhodius Peripateticus ſiſtitur in Codicibus Gellii tam editis quam MStis, XIII. 5. ſed *Eudemi* nomen reponendum eſſe contendit Voſſius de Hiſt. Græcis p. 350. Confer Jac. Gronovium ad Gellium p. 580. Ariſtotelis diſcipulis (è Gellii ut opinor loco) accenſetur Menedemus à Patricio p. 128. & 130. diſcuſſ. Peripateticarum, & Jonſio p. 340.

Menelaus Anaus. Steph. Byz. in *Ἀναία*.

Menephyllus Peripateticus colloquens inducitur à Plutarcho IX. 6. Sympoſ. & 14.

Menon Ariſtotelis diſcipulus. Vide ſupra cap. VIII. in συναγωγῇ.

Metaclides Peripateticus, Tatiano laudatus & Suidæ in Μετακλείδης.

Metrocles Maronites, Hipparchiæ frater; antequam ad Cynicos abiret, auditor Theophraſti, teſte Laertio VI. 94. & Stobæo ſerm. XCV.

Metrodorus Theorematicus Theophraſti primum, dein Stilponis auditor Laert. II. 113.

Michael Epheſius & *Michael Pſellus*, de quibus infra libro V.

Midias (Μειδίας) Medicus qui Lyconem curavit. Laert. V. 72.

Mnaſon Phocenſis, Ariſtotelis diſcipulus. Ælian. III. 19. Var.

Mneſigenes Stratonis teſtamenti curator. Laert. V. 62.

Neleus Coriſci F. Scepſius, Ariſtotelis & Theophraſti, qui ei libros omnes ſuos legavit (Laert. V. 52.) auditor. Hic Reges Ægypti primus docuit Bibliothecas condere. Strab. XIII. p. 608. Ab ejus poſteris pretio deinceps redemta Ariſtotelis & Theophraſti ſcripta. id. p. 608. & ſupra in *Apellicon Tejus*. Mentio Nelei iterum apud Laert. V. 53. 55. 56.

Nicander Alexandrinus teſte Suida ſcripſit περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν, quo ægre carere ſe profeſſus eſt jure merito Jonſius p. 339.

Nicanor, quem generum ſibi teſtamento inſtituit Ariſtoteles. Laert. V. 12. ſeq. Theophraſti ad hunc Epiſtolas memorat idem V. 50.

Nicephorus Blemmydes & *Nicephorus Gregoras*, de quibus infra libro V.

Nicippus Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 73.

NICOLAUS *Damaſcenus* Auguſto perquam charus, εἷς ἐκ τοῦ περιπάτου, Athen. VI. p. 249. confer Jonſium p. 222. De ejus πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ καθολικῇ libris CXLIV, conſtante conſulendi Montacutius Apparatu quinto ad Origenes Eccleſiaſticas, Voſſius II. 4. de Hiſt. Græcis, Hugo Grotius Epiſtola CCLXIV. (ad Gallos 110.) & H. Valeſius in Excerptis Peireſcianis qui duumviri doctiſſimi fragmenta Damaſceni collegerunt ac latine verterunt. Fragmenta quidem *de moribus variarum gentium* quæ à Stobæo ſervata una cum ſimilibus Heraclidis, ſubjici ſolent Ariſtotelis πολιτικοῖς, videntur petita fuiſſe è Damaſceni συναγωγῇ παραδόξων ἐθῶν, quam Auctor inſcripſerat Herodi Judæorum Regi, teſte Photio Cod. CLXXXIX In excerptis Peireſcianis leguntur etiam præclara ἀποφθέγματα ex Dama-

ſceni

Digitized by Google

ſceni *libro de vita ſua, περὶ τοῦ ἰδίου βίου καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀγωγῆς* p. 414. ſeq. tum è *libris de vita Auguſti* p. 473. niſi hæc fuit pars *καθολικῆς ἱστορίας* perinde ut *Aſſyriaca hiſtoria πολύστιχον βιβλίον* Photio memoratum Cod. CLXXXIX. *Tragœdias* quoque & *Comœdias* cum laude ſcripſiſſe, & in omni genere doctrinæ egregium fuiſſe Suidas retulit. Ex his videtur fuiſſe *Σωσαννίς* quam laudat Euſtathius ad Dionyſ. v. 976. Ejus opus *de Philoſophia Ariſtotelis* allegat Simplicius in 2. Cœlo comment. 12. Librum *de Diis* id. in 1. Phyſ. *De Philoſophia prima* id. Paraphraſin *in Ariſtotelis Metaphyſica, libros de cælo, de anima* &c. Vide Patricii diſcuſſ. Peripatet. lib. X. p. 136. De palmulis ſive dactylis quas à Nicolao Damaſceno Nicolaos vocavit Auguſtus Imp. agunt Meurſius ad Heſych. illuſtrem p. 168. ſeq. & illuſtris Ez. Spanhemius diſſ IV. de uſu ac præſtantia numiſmatum.

Nicomachus Ariſtotelis F. Laert. V. 1. Diſcipulus Theophraſti. id 39. Vide quæ ſupra cap. VI. num. XXIX. & Marium Nizolinum IV. 6. Antibarbari Philoſophici, qui Nicomachũ contendit digeſſiſſe ſcripta pleraque quæ ſub Ariſtotelis nomine hodie legimus.

Nilus cujus libellus de ratiocinationibus latine prodiit Jo. Baptiſta Raſario interprete. Lugd. 1547. fol. ad calcem Ammonii, Magentini & G. Pachymeris.

Olympiodorus Theophraſti diſcipulus. Laert. V. 57.

Olympiodorus quem Proclus Anno CHRISTI 484. denatus audivit, teſte Marino in hujus vita c. IX.

Olympiodorus junior cujus Commentarii in Ariſtotelis libros quatuor Meteoron exſtant Græce cum Joh. Philopono Venet. 1551. fol. & latine Jo. Baptiſta Camotio interprete ibid. 1551. 1557. fol. Alexandrinum ſe indicat in lib. 2. p. 66. Ætatem docet lib. 1. p. 20. teſtatus Cometen ſua ætate conſpectum Anno CCLXXXI. Diocletiani, qui reſpondet Anno CHRISTI, DLXV.

Olympius Ariſtotelis ſervus. Laert. V. 15.

Olympus diſcipulus Ammonii Saccæ. Porphyr. vita Plotini.

Ophelion Lyconis ſervus. Laert. V. 73.

Georgius Pachymeres, de quo infra lib. V.

Palæphatus Abydenus, Hiſtoricus, Ariſtotelis diſcipulus, de quo Suid.

Peripateticus Palatinus in Jo. Sariſberienſis Metalogico plus ſimplici vice memoratus eſt Petrus Abailardus, ut ipſe docet lib. II. c. 17. Confer Jac. Thomaſii τοῦ μακαρίτου diatribam de ſtatu Academiarum.

poſt receptum Ariſtotelem, quæ inſerta eſt obſervationibus ſelectis Hallenſibus T. VI. p. 156. ſeq.

Pancreon. Supra in *Leo Byz.*

Paſicrates Rhodius Bonæi F. frater Eudemi Rhodii de quo ſuo loco, Ariſtotelis diſcipulus. Huic quidam tribuerunt A. τὸ ἔλαττον Metaphyſicorum teſte Philopono p. 7. Sed deridendos eos qui librum primum Ariſtoteli abjudicant ducit Syrianus in lib. II. p. 17. ubi obſervat Ariſtotelem ipſum eo remittere ſuos lectores.

Paſithemis Medicus qui Lyconem curavit. Laert. V. 72.

Phaniades Phalannæus Cretenſis. Steph. Byz. in Φάλαννα.

Phanias ſive Phænias è Lesbo Ereſius * diſcipulus Ariſtotelis, ad quem Epiſtolam Theophraſti laudat Schol. Apollonii lib. I. v. 36. Laert. V. 38. 50. Scripſit Magiſtri ſui exemplo Categorias, de Interpretatione & Analytica, ut colligas è loco Ammonii quem ſupra in Eudemo produxi. Tum librum περὶ Σωκρατικῶν, de quo confer ſi placet Jonſium p. 84. Alia ejus ſcripta perſequitur Voſſius de Hiſt. Gr. p. 49. cavebis tamen ab errore quo vir doctus Phaniam juniorem Poſidonii Stoici diſcipulum cum Phania Ereſio confundit. Tertium quoque Phaniam utroque vetuſtiorem obſervavit Jonſius, pro quo ϖ̓ϱαιόμων reo Lyſias Orationem ſcripſit, teſte Athenæo XII. p. 551. Alius denique fuit Phanias Appii Pulchri libertus Cic. III. 1. ad famil.

Phaſelites, Ariſtotelis diſcipulus cujus meminit Athenæus XIII. p. 569. videtur eſſe Theodectes.

Philion Alopecenſis, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Philo Ariſtotelis ſervus. Laert. V. 15.

Philochorum Athenienſem liceatne Peripateticis annumerare è loco Tatiani, quod facit Patricius p. 134. diſcuſſ. Peripatet. vehementer dubito.

Philocrates Tiſameni F. cujus mentio in teſtamento Stratonis apud Laert. V. 64.

Philomelus Evonymeus, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Jo. Philoponus Ammonii Hermeæ diſcipulus, de quo infra lib. V.

Phi-

* Male Epheſius dicitur apud Suidam & Etymol. in χύρβεις. Perperam quoque Koenigius in Bibl. Phaniam Lesbium ab Ereſio diſtinguit. De Ereſo Phaniæ ac Theophraſti patria, vide ſi placet Clariſſ. Bælium in Lexico.

Philoſtratus Peripateticus. Macrob. I. Saturnal. c. 11. At legendum *Theophraſtus*.

Phocio Peripateticus. Schol. Comici (legend. *Sotio.*) ad Plutum v. 149.

Phormio Epheſius Peripateticus, deriſus ab Anibale quod homo de Schola ipſo præſente per aliquot horas de Imperatoris officio & de omni re militari dicere inſtituiſſet. Cic. de Oratore II. 18.

Phraſidemus Peripateticus, quem naturalis diſciplinæ peritum ex Ariſtotelis Schola ad ſe attraxit Stilpo Megarenſis, teſte Laertio II. 114.

Plato junior, Ariſtotelis diſcipulus. Laert. III. 109. Alius item Plato diſcipulus Praxiphanis. ibid.

Pompylus Theophraſti ſervus, Philoſophus. Laert. V. 36. 54. 55.

Porphyrius, de quo infra libro IV. ſcripſit præter Iſagogen de quinque Vocibus in Scholis Peripateticis decantatiſſimam, Expoſitionem in Ariſtotelis Categorias.

Poſidonius Lyconis ſervus teſtamento ejus manimiſſus Laert. V. 73.

Praxiphanes Rhodius. Strab. XIV. p. 655. Theophraſti diſcipulus, Procl. I. in Timæum. Præceptor Platonis junioris Peripatetici. Laert. III. 109. Scripſit diatribam de Poetis, qua colloquentes induxit Platonem veteris Academiæ principem & Iſocratem. id. III. 8. Videtur hic Praxiphanes laudari à Demetrio de elocutione ſect. 57. ſeq. Praxiphanes ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Marcellin. in Thucydidis vita. Alius Praxiphanes Dionyſiphanis F. Mytilenæus qui primus Grammaticus dictus eſt. Clem. I. Strom. p. 309. Praxiphanes Sophoclis Scholiaſtes. Schol. ad Sophoclis Oedipum Colon. v. 894. Praxiphanes quem audiviſſe fertur Epicurus. Laert. X. 13.

Praxiteles, apud Auctorem Vitæ Ariſtot. à Menagio editæ: Διάδοχοι δὲ αὐτοῦ τῆς σχολῆς κατὰ τάξιν ἐγένοντο οἵδε· Θεόφραστος, Στράτων, Πραξιτέλης, Λύκων, Ἀρίστων, Λύκισκος, Πραξιφάνης, Ἱερώνυμος, Πρύτανις, Φορμίων, Κριτόλαος.

Premigenes Peripateticus. Galen. V. 11 de ſanitate tuenda.

Priſcianus Lydus, cujus extat commentatio in Theophraſtum de ſenſu. Vide ſupra cap. IX. num. 15.

Procles & *Demaratus* Ariſtotelis è filia nepotes, diſcipuli Theophraſti. Sextus I. contra Math. p. 51.

Proclus Lycius primum audivit Olympiodorum Peripateticum, & libris

Digitized by Google

briſ duobus de motu Ariſtotelicam doctrinam de hoc argumento in compendium redegit. Videtur etiam in libros de cœlo & elementis ſcripſiſſe, ut è Philopono colligit Patricius p. 141. diſcuſſ. Peripatet.

Proſenes Longini æqualis. Vide Euſebium X. 3. præparat.

Prytanis. Vide ſupra in Praxitele.

Michael Pſellus, de quo Libro V.

Ptolemæus Peripateticus, cujus meminit Porphyrius in Plotini vita, Sextus Empir. 1. contra Math. p. 13. & 15. & Scholiaſtes ineditus ad Dionyſium Thracem. Forte non diverſus à Ptolemæo Aſcalonita de quo dixi nonnihil lib. II. c. V. atque infra lib. IV. ubi de Ammonii libello περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων. Cæterum à Simplicio in libros de cœlo ubi Ptolemæi περὶ στοιχείων & ὀπτικὰ commemorat, non putò notari Ptolemæum Peripateticum, ut in mentem venit Patricio p. 137. diſuſſ. Peripatet. ſed Claudum Ptolemæum Mathematicum celebrem, de quo ſuo loco.

E Regibus *Ptolemæis* à Peripatetica doctrina non alieni fuere *Ptolemæus Lagi*, qui Theophraſtum ad ſe arceſſivit. Laert V. 37. & *Ptolemæus Philadelphus*, Stratonis Phyſici, quem LXX. talentis donavit, inſtitutione uſus. id. V. 58.

Python cujus mentio in teſtamento Lyconis. Laret. V. 70.

Rufinus Cyprius. Lucian. in Demonacte.

Satyrus ſub Ptolemæo Philometore clarus, de quo Jonſius lib. II. c. 11. & Voſſius de Hiſt. Gr.

Simachus inter Theophraſti diſcipulos refertur à Patricio ex latina verſione Athenæi VI. p. 252. ſed in Græco rectius eſt Lyſimachus. Ἀτλάλου δὲ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος Λυσίμαχος ὃν Καλλίμαχος μὲν * Θεοδώρειον ἀναγράφει. Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει. Confer de hoc Lyſimacho Jonſium lib. 1. c. 2.

Simplicius Ammonii Hermeæ & Damaſcii diſcipulus natione Cilix, cujus eruditiſſima in varios Ariſtotelis libros commentaria Græce exſtant. De hoc dixi infra lib. V.

Siſinnius Epiſcopus Novatianus Peripateticis à quibuſdam accenſetur quia apud Sozomenum VIII. 1. & Socratem VI. 22. dicitur fuiſſe

αἱρῆς

* Callimachus in ſuis πίναξι φιλοσόφων hunc Lyſimachum retulerat inter diſcipulos Theodori Athei.

αὐτῆς ἐλλόγιμος ὅτι μάλιστα καὶ φιλοσόφων δογμάτων καὶ τῶν ἱερῶν λόγων ἐπιστήμων, καὶ πρὸς διαλέξεις ἕτοιμος.

Socrates Bithynus. Laert. II. 47. Fuit & Ariſtotelis quidam Magiſter Socrátes diverſus à celebri illo quem audivit Plato. De eo Menagius ad laudatum Laertii locum.

Soſigenes Alexandri Ægæi præceptor, de quo dixi ſupra cap. V. §. 21. Andronici eum Rhodii diſcipulum fuiſſe ſuſpicatur Patricius p. 134. diſcuſſ. Peripatet.

Sotion Alexandrinus Apollonii Peripatetici frater natu minor, Plutarch. περὶ φιλαδελφ.

Sotion ex Peripatetica diſciplina haud ſane ignobilis vir fuit. Is librum multæ variæque Hiſtoriæ refertum compoſuit eumque inſcripſit Κέρας Ἀμαλθείας. Gell. lib. 1. c. 8. è cujus loco videtur & apud Scholiaſten Ariſtoph. & Varinum in Λαΐς pro Phocionis Peripatetici nomine nomen Sotionis reponendum. Confer Jonſium II. 10. Sotionem laudat Simplic. in Categor.

Staſeas Neapolitanus. Ciceronis familiaris, lib. 1. de Oratore c. 22. ſeq. V. 2. & 25. de finibus.

Strabo Geographorum Princeps Stoicis licet addictior teſtatur ſe cum Boetho Sidonio apud Andronicum Rhodium συμφιλοσοφῆσαι τὰ Ἀριστοτέλεια. XVI. p. 757.

Strato Alexandrinus. Laert. V. 61.

Strato Phyſicus, Patria *Lampſacenus,* Arceſilai F. Theophraſto ſucceſſit Olymp. CXXIII. & Ptolemæi Philadelphi Præceptor fuit. Vide quæ ad Laertium V. 58. ſeq. ubi & ſcriptorum Catalogus, inter quæ eſt Epiſtola ad Arſinoen conjugem Ptolemæi. In teſtamento quod ibidem num. 62. ſeq. legitur, Scholæ ſucceſſor à Stratone Olymp. CXXVII. deſignatur Lycon, de quo ſupra ſuo loco. In libro περὶ τοῦ ὄντος, definivit τὸ ὂν διαμονὴν τῶν ὄντων, quod reprehendit Proclus IV. in Timæum p. 242. 243. Materiæ tribuit facultatatem plaſticam & ſpermaticam in qualibet ejus particula latentē, cujus, licet ſenſu atque intellectu deſtitutæ, vi res omnis generis efformentur atq; iterum in eam recidant & corrumpantur, ut vita quoque & ſenſus atque intellectus ſint nihil aliud quam formæ, accidentia, πάθη & qualitates materiæ. Confer Rad. Cudvvorthi ſyſtema νοητὸν univerſi p. 107. ſeq. Librum quo probavit ſenſum non eſſe ſine intelligentia, memorat Plutarchus de ſoller-

Digitized by Google

lertia animal. p. 719. Idem Plutarchus contra Colotem p. 1215. cum ab Ariſtotele in plerisque diſcedere obſervat, & caſui plurimum tribuiſſe. Vide & quæ de Stratone ejusque placitis collegit Patricius diſcuſſ. Peripatet. p.133. & 155. ſeq.

Syrianus Philoxenus in libros II. XIII. & XIV. Metaphyſ. Ariſtotelis ſcripſit, ſive potius Platonem & Pythagoricos contra Ariſtotelis objectiones defendit. De eo dixi infra lib. V.

Tachon Ariſtotelis ſervus. Laert. V. 15.

Temagoras Gelous Theophraſti diſcipulus. Patric. pag. 132. diſcuſſ. Peripatet.

Themiſtius cognomento Euphrades, de quo infra libro V.

Theodectes Phaſelites auditor Ariſtotelis, *inprimis, ut hic ipſe ſæpe ſignificat, politus ſcriptor atque artifex*: Cic. in Oratore c. 51. Ejus artem Oratoriam reſpicit idem c. 57. 64. Ad hunc Rhetorica ſcripſit Ariſtoteles. Vide ſupra cap. VII. in τέχνη, & Patricium diſcuſſ. Peripatetic. p. 129. qui ideo quod nullius è diſcipulis in ſcriptis ſuis facere ſolet mentionem, Theodectis autem ſæpius meminit, negat eum auditorem Ariſtotelis fuiſſe, licet hoc diſerte teſtantur Cicero, Athenæus XIII. p. 566. Suidas, atque alii. Scripſit & λόγους ῥητορικοὺς teſte Stephano Byz. in Φασηλίς, & inter eos qui Mauſolum pro funere laudarunt primas hic tulit ſi Suidæ credimus. Accidit illud Ol. CIII. viginti annis antequam Lyceum aperiret Ariſtoteles. Nec major quadragenario Theodectes fuit cum obiret diem. Quæ fateor difficulter conciliari poſſunt cum eorū ſententia qui Ariſtotelem ab eo auditum affirmant. De Theodectis Tragœdiis dixi lib. II. c. XIX. Sed fuit & alter Theodectes prioris F. de quo adeundus Suidas.

Theodorus Gaza Theſſalonicenſis, latina Ariſtotelis Problematum, Hiſtoriæ animalium * librorumque de animalium partibus & generatio-

* Apud Pierium Valerianum lib. 2. de literator. infelicitate p. 70. legas Ariſtotelis hiſtoriam animalium à Gaza oblatam Sixto IV. Pontifici Max. à quo totum inauratum ſe iri ſperans, aureos vix quinquaginta retulerit: unde ſtudiis indignatus ſuis, numos primum in Tiberin abjecerit, mox ipſe hujus indignitate rei exulceratus inſolabili contabuerit ægritudine. Jovius quoque in elogiis p. 94. *Noviſſime* inquit, *cum* (Gaza) *nobiliſſimas lucubrationes in membranis accurate perſcriptas Sixto Pontifici detuliſſet, nec pecunia vel ipſius librarii præmio digna redderetur, indignatus ſubagreſte judicium,* Effugere hinc libet, *inquit*, poſtquam optimæ ſegetes in olfactu præpin-

tione & Theophraſti de ſtirpibus interpretatione celeberrimus, diem obiit ſupremum A. C. 1478. Dictionem Græcam Ariſtotelis cum latina Gazæ his verbis confert Julius Cæſar Scaliger ad lib. 2. de plantis p. 411. *Ariſtoteles non hominis potius quam naturæ videtur ore loqui. Tanta cum ſimplicitate tantum numerorum conjungit, ut venuſtas nativa, non ambitioſe quæſitus cultus expleat animum paucorum, ſed Atticum illum & Αὐτόχθονα. Sic in hiſtoriis cum pleraque omnia ſcribat; Theodorus additis calamiſtris fuſam, laxam atque etiam turgidam interdum trahat orationem, viſus eſt barbaris quibusdam, qui temere tumultum verborum quæritant, etiam (ſi Deo placet) Ariſtotelem ipſum dicendo ſuperaſſe. Qui tamen hominibus Romanis haud paucis locis Latinæ dictionis puritatem ægre tueri poſſe videatur. Auxerit Gaza literas Latinas, illuſtrarit, deniq; genuerit: damus, cognoſcimus, laudamus, admiramur optimi, atque innocentiſſimi virum ſtudium, merita: non obtrectamus; amamus, ſequimur. At enimvero dicatur melius quam ſit Ariſtoteles locutus loqui, ſuſcitabitur animus eruditorum ad judicandum. Obſervabunt impuras loqvutiones, anxias, peregrinas: καὶ ὡς καλλωπίζειν Atticam illam Palladem auſus ſit. - - Matrona eſt Ariſtotelis oratio, quæ ad ſuum decorem nihil ſibi petat præſidii.*

Theodorus Metochita Nicephoro Gregoræ diſertiſſima in funus ejus Monodia vocatur inter alia ὁ τῆς Ἀριστοτελικῆς γλώττης τὰς λαβυρίνθους ἀπλώσας. De commentariis ejus in Ariſtotelem, quarum latina tantum verſio hactenus edita eſt, dicam infra lib. V.

Theodoſius Ammonii diſcipulus, ſocer Zethi qui Plotini diſcipulus fuit. Porphyr in Plotini vita.

Theogeton Tragæates, Ariſtotelis diſcipulus. Stephanus Byz. in Τραγαία.

Theon Lyconis ſervus, teſtamento ejus manumiſſus. Laert. V. 37.

Theophraſtus Ereſius Alexandri diſcipulus ex primis, de quo ſupra cap. IX.

pingvibus aſinis ſordeſcunt, *atque ita in Brutios ad ſacerdotii ſacram ſedem contendit.* Idem de Sixto IV tradunt Scaliger in Scaligeranis ſecundis (ubi male, perinde ut in theatro Pauli Freheri & Eponymologico Critico Magiro Eybeniano editum eſt *Sixtus* V.) Bullartius T. 1. Academiæ ſcientiar. & Artium p. 274. Leonhardus Cozzandus de magiſterio antiquor. Philoſophor. p. 119. Adolphus Clarmundus parte IV. vitarum Germanice editarum p. 57. &c. Sed Nicolao V. qui ante Sixtum fuit & jam A. C. 1455. diem obiit, Gazam inſcripſiſſe Ariſtotelis de animalibus Hiſtoriam, Epiſtola libro præfixâ teſtatur.

In diſcipulorum ejus numero alii deficiunt, alii excedunt. Excedit Franciſcus Patricius, qui p. 139. diſcuſſ. Peripatet. affirmat à Laertio tradi Theophraſtum plus quam quatuormillia auditorum habuiſſe. Deficiunt editiones & interpretes priores Suidæ, in quibus ridicule legitur Theophraſtum plures habuiſſe diſcipulos quam duos. Verum πλείους ἢ β, non erat apud Suidam interpretandum *duo*, ſed *bis mille*, ut pridem ad Heſychium Illuſtrem p. 159. Jo. Meurſius annotavit. Recte hoc ut alia infinita emendatum eſt in præclara, qua eruditiſſimus Kuſterus nuper nos beavit, Suidæ editione. Laertius V. 37. Ἀπήντων τι εἰς τὴν διατριβὴν αὐτοῦ μαθηταὶ πρὸς δισχιλίους. Heſych. Illuſtris: λέγεται εἰς τὴν θεοφράστου διατριβὴν φοιτᾷν μαθητὰς πρὸς δισχιλίους.

Theophronius Cappadox, hæreſi Eunomianus, qui in libro ſuo περὶ γυμνασίας τοῦ νοῦ teſtatus eſt Ariſtotelis ſe ſcripta Logica utcunque triviſſe. Vide Socratem V. 24. Sozom. VII. 17. Niceph. XII. 30.

Theſippus Theſippi figuli F. teſtis Theophraſtei teſtamenti. Laert. V. 57.

Threpta, Theophraſti ſervus. id. 54.

Timarchus Ariſtotelis diſcipulus, cujus mentio in ejus teſtamento apud Laert. V. 12.

Vegetius Prætextatus, qui Themiſtium in utraq; Ariſtotelis Analytica latine convertit, teſte Boethio.

Victorinus Orator, in cujus verſionem latinam Iſagoges Porphyrianæ idem Boethius eſt commentatus.

Uranius Syrus, Ariſtotelicæ Philoſophiæ jactator potius quam Myſtes, de quo Suidas ex Agathiæ libro II.

Xenarchus Seleucienſis, cujus meminit Strabo XIV. p. 640. Simplicius in 1. de cœlo, Alexander Aphrodiſ. &c.

E fœminis Peripateticam Philoſophiam doctis unicam licet memorare *Olympiodori*, de quo ſupra, *filiam*, è Marino in vita Procli c. IX. & Suida in Ὀλυμπιόδωρος. Nam *Theodoram* cui Damaſcius vitam Iſidori inſcripſit, ſororesque Theodoræ ab Iſidoro & Damaſcio inſtitutas neſcio an Platonicis rectius adſcripſeris, ut ſupra facere me memini, vel certe illis, quæ variarum ſunt ſectarum dogmatis imbutæ.

Inter hoſtes Ariſtotelis & Peripateticorum ſingulares nomen ſuum profeſſus eſt Antoninus Caracalla Imp. qui αὐστηρίᾳ eorum Alexan-

xandriæ ſuſtulit, atque immunitatibus eos privavit teſte Dione lib. LXXVII. p. 873. Caracallæ addi poteſt Leo Iſaurus, de quo Zonaras T. 3. Chron. p. *85.* refert quod domum in quo alebantur Philoſophi, & ipſos eorumque præfectum ſive Doctorem Oecumenicum & Bibliothecam illorum exuſſerit, quia Iconoclaſtarum ſententiam probare noluiſſent.

CAPUT XII.

De verſionibus Græcis Librorum Veteris Teſtamenti.

Ante LXX. *Interpretes de nulla græca verſione certo conſtat.* 1. *De* LXX *Interpretibus, Ariſteæ liber, dubiæ fidei. Ejus editiones & verſiones.* 2. *Hiſtoria* LXX. *Interpretum pluribus obſepta fabulis, & veterum ſcriptorum* ἀντιλογίαις. 3. *Num quinque tantum fuerint interpretes, & num Pentateuchum duntaxat, & è qua lingva, an omnes V. T. libros, atque etiam* LXXII. *Apocryphos verterint.* 4. *Utrum hodie ſuperſit* LXX. *Interpretum translatio, ac de verſione, quam ſub Herode concinnatam ſuſpicati ſunt viri quidam docti.* 5 *Verſiones Græcæ, quæ* LXX. *Interpretibus hodie tribuitur, editiones.* 6. *De verſionis illius fide & auctoritate.* 7. *De verſione græca Aquilæ, quam veteres intelligunt quandoque ad Hebraicum provocantes.* 8. *De verſione Symmachi, quam videntur veteres intelligere, cum provocant ad Codicem Samaritanum.* 9. *De verſione Theodotionis.* 10. *De quinta & ſexta verſione auctorum ſine nomine. Locus ex inedito Joſephi Hypomneſtico.* 11. *De Origenis editione* κοινῇ *instructa Obeliſcis & Aſteriſcis.* 12 *De tetraplis, Hexaplis & Octaplis Origenis. Specimen Hexaplorum, Caput I. Geneſeos.* 13. *De editionibus græcæ verſionis, quas laudant veteres ſub nomine Luciani, Heſychii, Euſebii.* 14. *De Hieronymi verſione latina translationis græcæ* LXX. *Interpretum, ac de græca verſione latinæ Hieronymi interpretationis.* 15.

Digitized by Google

I.

POſt tot viros eruditos dicendum etiam nonnihil mihi eſt de græcis divinarum literarum Interpretibus, ut lectori græcorum omnis generis ſcriptorum veterum notitiam in hoc Volumine inquirenti, etiam de ſacris hiſce, quæ ſcitu digna ſunt, compendio ſaltem offerantur. Initio quidem admodum incerta eſſe exiſtimo, quæ de verſione græca librorum antiqui fœderis diu ante LXX. Interpretes à neſcio quo compoſita, & Pythagoræ, Platoni, aliiſque Græcis lecta tradit Ariſtobulus, apud Clementem Alex. I. Strom. p. 342. & Euſebium XIII. 12. præparat. p. 663. Licet huic teſtimonio plurimum tribuunt tum alii, tum R. Azarias apud Buxtorf. lib. de punctorum antiquitate, p. 130. & non ita pridem Clariſſ. G. Vockerodt in Exercitatione de Notitia divinarum ſcripturarum apud Gentiles. * Manifeſtus quoque error eſt Rufini, qui in epiſtola Demetrii apud Joſephum XII. 2. verba: *συμβέβηκε δ' αὐτὰ καὶ ἀμελέστερον ἢ ἔχει, σεσημᾶνθαι* interpretatur ſic: *contigit etiam minus diligenter eam, quam habent, transferri.* In libro Ariſteæ hic locus ita legitur: *τυγχάνει γὰρ ἑβραϊκοῖς γράμμασι καὶ φωνῇ λεγόμενα, ἀμελέστερον δὲ καὶ οὐχ ὡς ὑπάρχει σεσήμανται*, quorum ſententia eſt: conſtat enim literis linguaque Hebraica, ſed negligentius, neque ita ut (ab auctoribus) ſe habent, ſcripta interpunctaque ſunt. Nec minus aperta Serarii hallucinatio, qui in Prolegom. Bibl. c. 16. quæſt. 1. græcam verſionem ſacrorum librorum, quam ſub Ptolemæo Lagi compoſitam tradunt Irenæus & Theodoritus, à translatione LXX. Interpretum, quam ſub Philadelpho concinnatam reliqui omnes affirmant, diſtinguit. Admodum lubrica itidem videtur conjectura viri præclariſſimi Joh. Henrici Hottingeri, qui in theſauro Philologico p. 282. & in faſciculo p. 146. & in exercitationibus anti Morinianis p. 29. Græcam Samaritanorum verſionem ſeptuaginta-virali græca antiquiorem olim exſtitiſſe, Græciſque Eccleſiæ doctoribus ſub *Σαμαρειτικοῦ* nomine laudatam opinatur. Verum, quæ ratio nos quæſo moveat, ut tam antiquam illam eſſe arbitremur, cum præcipue, ut infra declarabo, credibile ſit per Samariticum veteres intellexiſſe verſionem græcam Symmachi. Porro Scripturas in græcam linguam ante Ptolemæum translatas negat Auguſtinus VIII. 11. de Civ. Dei.

II. Vetu-

* Jenæ A. 1689. 4. Confer, ſi placet Bibl. Univerſal. T. XVII. p. 440. & doctiſſ. Hodyum de Bibliis Original. p. 172.

II. Vetuſtiſſima igitur, de qua certius paulo conſtat, eſt verſio græca librorum antiqui fœderis, quæ per annos amplius mille & ſeptingentos celebris fuit ſub nomine LXX. *Interpretum*. Antiquiſſimus omnium, qui hiſtoriam hujus interpretationis ſcripto conſignarunt, haud dubie eſt Autor notus ſub nomine *Ariſtæi* ſive *Ariſteæ*, qui ſe Ptolemæi Philadelphi Regis Ægypti miniſtrum & cum Andrea Regis ejusdem ἀρχισωματοφύλακι, ad Eleazarum Pontificem, librorum ſacrorum Interpretumque impetrandorum cauſa à Rege miſſum refert. Hujus liber ad *Philocratem* fratrē etiamnum exſtat, quo tota res fuſe exponitur, nomina LXX. Interpretum, Regis in illos munificentia, quæſtiones à Rege eisdē in convivio propoſitæ, ipſorumq; reſponſiones prolixe referuntur. Hunc Euſebius IX. 38. præparat. vocat περὶ τῆς ἑρμηνείας τοῦ τῶν Ἰȣδαίων νόμȣ. Primus *latine* vertit Pauloq; II. Pontifici dicavit Matthias *Palmerius* Vicentinus, cujus verſio quibusdam antiquioribus latinis Bibliorum editionibus præfigitur, ut Romanæ A. 1471. fol. & Norimbergenſi anno 1475. Prodiit deinde ſæpius tum ſeorſim, ut Colon. 1578. 8. cum commentario qualicunque *Jacobi Middendorpii*: tum una cum aliis ſcriptis, Ut Baſileæ A. 1536. 8. cum Olympiodoro & Gregorio Neocæſar. in Eccleſiaſtem: atque etiam in Micropresbytico Baſil. 1550. fol. ſed & in Bibliotheca Patrum Pariſiis edita, tomo 7. atq; Coloniæ, tomo 1. & Lugduni, tomo 2.

Græce primus ex Codice, quem in Italia acceperat, edidit & Huldrico Fuggero dicavit *Simon Schardius*, adjuncta ſeparatim verſione latina meliori *Matthiæ Garbitii*, Profeſſoris græcarum literarum in Academia Tubingenſi paulo ante defuncti, & variis lectionibus è Codice Vaticano collectis, Baſil. 1561. apud Oporinum 8. Hanc editionem ſecutus ſum, cum Ariſteæ librum græce & latine ſubjungerem editioni Joſephi Lipſienſi, quæ titulum præfert Coloniæ A. 1691. fol. ubi & notas meas breves ad compendium Ariſteæ in Joſephi Hiſtoria Lib. XII. cap. 2. obvium reperies. Ariſteam græcolatinum *Eldani de Parchum* Obotritæ Francof. 1610. memoratum Imbonato in bibliotheca Ebræo-latina p. 347. & Heidenreichio in Pandectis Brandenburgicis p. 271. necdum vidi. Novam editionem hujus ſcripti receperat vir doctiſſ. *Iſ. Voſſius*, quo antequam promiſſa exſolviſſet defuncto *Oxonienſes* A. 1692. 8. edidere Ariſteæ librum, ſervata Garbitii verſione locis quibusdam emendata, & præmiſſis veterum teſtimoniis de ſeptuaginta interpretibus cura Eduardi potiſſimum Bernhardi. Hanc editionem ſecuti ſunt, operi-

busque ſuis ſcriptum integrum Graece & latine inſeruere viri duo præſtantiſſimi, qui in Belgio & Anglia Ariſteam ſcriptorem ſuppoſititium & univerſam ejus narrationem confictam ac commentitiam eſſe nuper oſtenderunt, *Humfredus Hody*, linguæ græcæ Profeſſor Regius & Archidiaconus Oxonienſis in libris IV. de Bibliorum textibus Originalibus, verſionib⁹ græcis & vulgata latina; Oxoniæ è theatro Sheldoniano 1705. fol. & *Antonius Van Dale*, Medicus ac Philologus Harlemenſis in diſſertatione ſuper Ariſtea de LXX. Interpretibus, Amſtelod. 1705. 4. Addamne his, quod *Johannes Druſius* LXXII. Interpretum reſponſa Regi Ptolemæo reddita ex Ariſtea, Garbitii verſione ſervata, latine edidit libro ſecundo Apopthegmatum Hebræorum. Franequeræ A. 1591. 4.

Compendio hiſtoriam de LXX. Interpretibus ex Ariſtea refert Rabbi *Ghedalias* in Catena Cabbaliſtica fol. 23. 24. Verſione liberiori Hebraica Ariſteam interpretatus eſt *R. Azarias de Roſſi* ſive *de Rubeis* Ferrarienſis ſub titulo הדרת זקנים *Decor ſenum*, Mantuæ 1574. in Opere cui titulus מאור עינים *Lumen Oculorum*. Conf. Joh. Morini Exercitat. Biblicas p. 151. & Julium Bartoloccium Bibl. Rabinicæ T. 1. p. 437. Hottingerum Bibl. Or. p. 49.

Germanice vertit Juſtinus Goblerus de Sanct. Gvvere U. J. D. A. dicavitque Philippo Haſſiæ Landgravio A. 1561. Recuſa eſt hæc verſio Amſtelodami A. 1631. 12. D. Simonis Schardii verſio Germanica edita A. 1619. 8.

Gallice lucem vidit per G. Paradin. Lugd. 1552. 12.

Italice ſubjectus libris V. T. in verſione Bibliorum Italica, quam A. 1471. edidit Nicolaus Malermus Venetus, Abbas Benedictinus Ord. Camaldulenſis monaſterii S. Michaelis de Lemo. Eadem Biblia recuſa A. 1477. & 1541. Prodiit & Ariſteas Hetruſca lingua neſcio quo interprete, Florentiæ 1550. 8.

Hunc ipſum eſſe librum, quem legit olim & ſub Ariſteæ nomine laudat Joſephus, & ex quo nominatim compellato hiſtoriam de LXX Interpretibus referunt vel perſtringunt Tertullianus c. 18. Apologet. Euſebius VIII. 2. ſeq. præparat. Georgius Syncellus p. 272. ſeq. Auctor Chronici Paſchalis p. 173. Joh. Zonaras aliiq; nonnulli, vel collatio ſola lectori perſpicue demonſtrabit.

At ab Ariſteæ qualis hodie exſtat non minus quam à Joſepho & Euſebio immane quantum diſcrepant, quæ ex Ariſtea refert Epiphanius lib. de ponderibus & menſuris ſect. IX. ſeq. Diverſa quoque ſunt, quæ habet Pſeudo-Joſephus Gorionides III. 2. Diverſa inſuper nomina

LXX.

LXX. Interpretum occurrunt in epiſtola pſeudo Damaſi ad Hieron. *Cogitavi frater amantiſſime, & in Chriſto ſemper ſacerdos, ut ſecundum ſeptuaginta Interpretes id eſt Matthiam & Ptolemæum, Muchium, Sacreum, Hydronium, Pamphilum, Zoaſtirem, Didymum, Sanium, Epiphanium, Ciatrem, Simonem & cæteros in quantum noſtra recurrit conſcientia, de ſeptuaginta invenire veſtigia.* Diverſum quoque narrationis filum & diverſas Ptolemæi & Hebræorum epiſtolas exhiberi à Matthæo Cigala Cyprio in nova Synopſi hiſtoriarum ſermone Græco-barbaro conſcripta, iterumque alias epiſtolas exſtare in Petri Comeſtoris Hiſtoria Scholaſtica, notavit Humfredus Hody libro & capite primo operis paulo ante laudati. Utrum vero hi vel ingenio tantum indulſerint ſuo, vel ex memoria rem referentes tam varia confinxerint (nam nec Joſephus ex aſſe cum Ariſtea conſpirat) vel diverſum ſub Ariſteæ nomine codicem, quod doctiſſimo Hodio videtur & à juniore quodam confictũ ad manus habuerint, lectoris judicium eſto.

Veram eſſe Ariſteæ narrationem, & ab Ariſtea Ptolemæi hyperaſpiſte ſive cuſtode corporis vere ſcriptam, Joſepho, Euſebio aliisque antiquis pridem accredidere plerique eruditorum, Brianus Waltonus prolegom. IX. ad Bibl. polyglotta §. 4. Iſaacus præcipue Voſſius libro de LXX. Interpretibus c. 4. ejusque appendice & in appendice ad Melam p. 58. ſeq. ubi librum ab Humfredo Hodyo adverſus hiſtoriam Ariſteæ editum Oxoniæ 1686. 8. ex inſtituto impugnat. Aſſentitur Voſſio Nicolaus quoque Nourritus in apparatu ad Bibliothecam maximam Patrum libro 1. Sed fateor re diligenter expenſa probabiliorem mihi videri ſententiam eorum, quibus Ariſteæ liber videtur commentum Judæi alicujus Alexandrini ante Chriſti nati tempora, & antequam Ariſtobulus ſcriberet, concinnatum ad auctoritatem verſioni Græcæ ſacrorum librorum, quæ inter Judæos Helleniſtas obtinebat conciliandam. Hoc jam pridem ſuboluit acutiſſimo Joſepho Scaligero ad Euſebii Chron. num. MDCCXXXV. p 133. & epiſtola XIV. ad Segvinum, ſuffragantibus ex ipſa Eccleſia Romana (ne Lud. Capellum & Proteſtantes alios quam plurimos laudem) H. Valeſio ad Hiſt. Eccleſ. Euſebii p. 95. Rich. Simone lib. II. Hiſt. Criticæ V. T. cap. 2. & Elia du Pin in Prolegomenis ad Biblia lib. 1. c. 6. §. 3. p. 176 ſeq. Præcipue vero ſumma ope & conquiſitis diligenter argumentis hoc annìſi ſunt duumviri ſupra laudati Hodius & Van Dalen, ut demonſtrarent, parum ineſſe fidei univerſæ de LXX. Interpretibus à Ptolemæo arceſſitis traditioni, adeoq; veram eſſe priorem Iſ. Voſſii ſententiam, qui in notis ad Barnabæ Epiſt.

librum

Digitized by Google

librum de LXX. Interpretibus allegans, non Ariſteam ſed pſeud-Ariſteam appellavit. Ariſtæum ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων laudat & ex eo quædam de Jobo refert Alexander Polyhiſtor apud Euſebium IX, 25. præparat. Evangel. eundem ut videtur Ariſteam innuens.

III. Equidem adeo incredibilia & pugnantia ſunt, quæ de LXX. Interpretibus in Ariſtea, Philone, Joſepho, & aliis veteribus leguntur, ut nec cum cæteris hiſtoriarum veterum monumentis, nec cum temporibus moribusque Ptolemæi, ac Demetrii Phalerei, nec cum inſtitutis gentium facile poſſint conciliari, nec denique ſecum ipſa ſatis conveniant, quod à viris illis doctis prolixe eſt oſtenſum. Si quis igitur cogitet Judæos inter gentes illa ætate admodum contemptos, viciſſim amplificandis rebus ſuis etiam per fabulas * pronos, profecto is magis magisque detrahet narrationi illi per ſe parum veriſimili fidem, cujus partem jam olim auſus eſt explodere Hieronymus, rejectis cellulis, quibus incluſos interpretes narrant alii vel ſingulos, ut Juſtinus, Irenæus, Clemens, Cyrillus Hieroſol. Auguſtinus, Gorionides &c. vel binos, ut Epiphanius & Novella 146. Juſtinianus Imperator, aliique apud Hodium p. 152. ſeq.

IV. Mirus quoque eſt Judæorum ipſorummet de illa verſione diſſenſus. Nam cum LXXII. Interpretes arceſſitos, è ſingulis tribubus ſcilicet ſenos ab Eleazaro miſſos Ariſteas referat, Gorionides his addit Eleazarum ipſum: At Talmudici in tractatu Sopherim c. 1. §. 7. vocant מעשה בחמשה זקנים ** *opus quinque ſeniorum*, qui ſcripſerunt Ptolemæo Legem græce. Mox in eodem tractatu c. 1. §. 8 *Alia hiſtoria de Ptolemæo Rege, qui congregavit* שבעים ושנים זקנים *ſeptuaginta duos ſenes, & collocavit eos in* LXXII. *domibus, nec revelavit eis, cur convo-*

carit

* Tale eſt, quod de Alex. M. Hieroſolymam intrante, venerante ſummum ſacerdotem & in templo immolante legitur adud Joſephum, & refellitur ab Antonio Van Dalen libri laudati cap X. Nec minus, quod Talmudici fabulantur Jonathane Legem in linguam Chaldaicam transferente aves ſuper ipſum volantes concidiſſe mortuas, muſcas circumrepentes divinitus exuſtas &c. id. p. 165.

** Jacobus Cappellus ad Hebr. III. 8. *Verſionis, quæ Ptolemæo Philadelpho data eſt, non unus fuit auctor. Ea vulgo dicitur LXX. Seniorum, ſed tropice. quod ſcilicet facta ſit à legatis LXX viralis, quod Hieroſolymis erat, Synedrii. Hos vero legatos fuiſſe non ſeptuaginta, ſed quinque, diſcimus ex Talmudis tractatu de Scribis c. 1. §. 7. Has quinque partitas operas inter ſe colligimus ex eo, quod unam eandemque vocem videmus aliter atque aliter redditam nulla neceſſitate.* Johannes Morinus parum veriſimiliter Exerc. Bibl p. 187 per opus quinque Seniorum intelligit quinque diverſas, quibus Chriſtiani olim uſi ſunt græcas librorum antiqui fœderis verſiones.

carit illos (in Ariſtea & Joſepho contrà legas Regem hoc per literas Eleazaro ſignificaſſe) *ſed ſeparavit unumquemque eorum* (Ariſteas & Joſephus teſtantur conjunctim illos interpretationem concinnaſſe) *& dixit: Scribite mihi legem Moyſis Magiſtri veſtri. Tunc ſuggeſſit Deus conſilium in corda ſingulorum, ut congruerent ſententiæ eorum in ſententiam unam. Exaraverunt ergo ipſi Legem quilibet ſeorſim.* Idem ſibi perſvaſere Chiſtiani plerique, è quibus Nicetas: διηρημένως τὴν τῆς διαλέξεως μεταβολὴν ποιησάμενοι μίαν ἐν ἑκάστοις ἔννοιαν καὶ λέξιν ἀποδεδώκασιν. Ut ſcilicet de illis valeret locus Exodi XXIV. *9.* & 11. καὶ ἑβδομήκοντα πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς. Viciſſim Ariſteas feſtum in memoriam verſionis hujus ſolenne inſtitutum narrat ad dies vitæ Ptolemæi celebrandum, Philo ad ſua usq; celebratum commemorat tempora, Talmudici in eodem tractatu Sopherim c. 1. §. 7. diem illum teſtatur Iſraeli accidiſſe gravem & luctuoſiſſimum, non minus eo quo vitulum conflarunt. Ne dicam, quod ob legem græce ſub Ptolemæo verſam jejunium anniverſarium inſtituerunt die octava menſis Tebeth, de quo adi Seldenum de anno civili Judæorum c. VIII. totum enim hoc fabuloſum eſſe contendit Hody p. 221. de Bibliis Original. Verſionis Græcæ inſtitutum laudant Ariſteas, Philo, Joſephus; at Herbanus Judæus diſp. cum Gregentio: κακῶς, inquit, κατέστρεψαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἑκόντι τὰς βίβλους τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, ἵνα ταύτας ἐμφιλοχωροῦντες ὑμεῖς ἐπιστομίζητε πάντας ἡμᾶς. Omitto quod Convivio Interpretes excepiſſe Rex Ptolemæus ab Ariſtea ſcribitur per dies ſeptem, à Joſepho per dies duodecim, hæc enim à librario vel memoria diverſitas eſſe poteſt. Taceo etiam, quod Ariſteas aureis literis ſcriptam legem Ptolemæo oblatã narrat, ſed Talmudici in Sopherim, librum legis profanari haud dubitant, ſi aureis literis ſcribatur. At non prætereundum, quod Ariſteas & Joſephus verſionem factam eſſe affirmant ex Hebraico, Philo & R. Azarias è Chaldaico, nonnulli apud R. Gedaliam in Schalſchelet Hakabbala è Syriaco: è Samaritano deniq; Chriſtiani ſcriptores Poſtellus ac Seldenus. Confer Hottingerum theſaur. Philolog. p. 294. - 300. ubi loca colligit, quibus græca verſio cum Pentateucho conſpirat Samaritano. Neque in hoc conſentiunt, utrum legem ſolam ſive Pentateuchum, an libros univerſos antiqui fœderis in Ptolemæi gratiam verterint LXX. Interpretes. Univerſos enim tranſlatos eſſe affirmat * Pſeudo Gorionides, & è Chriſtianis Irenæus

Ss

* Fallitur Joh. Morinus, qui Exerc. Bibl. p. 187. contendit Talmudicos quoque in tractatu Sopherim affirmare, quod univerſos legis, Prophetarum, & Pſalmorum libros

Digitized by Google

næus, Clemens Alex. Epiphanius, Cyrillus 1. contra Julianum aliique: ſolam vero νομοθεσίαν ſive τὸ 𝔈 νόμου, ſolum, inquam, Pentateuchum Philo ſecundo de vita Moyſis, Ariſteas, Joſephus & tota Hebræorum ſchola apud Hieronym. in Ezech. V. & XVI. & ſecundum caput Michæ, Ariſtobulus item apud Euſebium præparat. XIII. 12. p. 664. & Talmudici in tractatu Megillah & Sopherim, quæ ſententia probavit ſe etiam viris inter Chriſtianos doctiſſimis, Andreæ inprimis Maſio præf. ad Joſuam, ubi obſervat verſionem Pentateuchi à verſione reliquorum librorum non mediocriter diſſidere & pauciores continere errores. Idem placet Cartvvighto IV. 3. mellificii Hebraici, Uſſerio c. 1. de LXX. Interpretibus, Humfredo Hody p. 164. ſeq. de Bibliis Original. Sam. Petito IV. 8. Var. lect. Alexandro Moro in Cauſa Dei p. 147. Antonio Van Dalen de Idololatria p. 635. ſeq. & libro de Ariſtea p. 179. ſeq. &c. Epiphanius vero & Cedrenus ab omnibus exſibilantur, quorum ille præter univerſos V. T. libros etiam LXXII. Apocryphos, hic decem myriades ſive centum librorum millia, & intra LXXII. quidem dierum ſpatium à LXXII. viris doctiſſimis Hebræorum tranſlata fabulatus eſt. Confer Hodyum p. 176. ſeq. Hiſce addenda eſt fabula de libris ſacris per LXXII. interpretes in LXXII. gentium linguas converſis, de qua meminit Goldaſtus ad Paræneticos Veteres p. 369.

V. Fuerunt viri eruditi, qui cum encomia, qui à Philone & in Ariſteæ libro & paſſim apud veteres in verſionem LXX interpretū congeruntur obſervarent, & viciſſim animadverterent Græcam, quæ hodie ſub illo nomine exſtat, interpretationem & Chriſtianis olim lecta eſt, tanquam parum fidelem rejici à Judæis (Confer Hodium de Bibliis Originalibus p. 241. ſq.) & plane non eſſe usq; adeo accuratam, ut tantas laudes ferre poſſit, exiſtimarunt genuinam LXX. Interpretum verſionem intercidiſſe. Hanc opinionē ſingulari libro de editione LXX. Interpretum Lond. 1657. 4. & Lipſ. 1695. 4. probandā in ſe ſuſcepit Jac. Uſſerius Vir admirandæ doctrinæ, contenditque variis argumentis ſive conjecturis verſionem illam in Bibliotheca Ptolemæi Philadelphi, cum Alexan-

vertetunt LXX. Interpretes. Nam verba *ſcripſerunt ei legem ſeparatim* ſignificant ſcripſiſſe illos legem ſeparatos per cellulas, non vero ut Morinus contendit, ſeparatim reliquos libros. Ibidem Talmudici, etſi falſo, memorant tredecim loca, quæ in gratiam Ptolemæi interpretes immutaverint, neque ullus ex illis locis ex alio libro depromptus eſt quam ex pentateucho. Vide ea, ſi placet apud Waltonum prolegom. IX. 16. Humfredum Hody p. 170. Hottinger. theſaur. Philoſ. p. 325 ſeq. & Bartoloccium 1. Bibl. Rabbin. p. 462. ſeq.

xandriam expugnaret Julius Cæſar, conflagraſſe: poſtea vero aliam Helleniſtis pridem à temporibus Ptolemæi Philometoris frequentatam græcam interpretationem non tantum Pentateuchi (quem à LXX. interpretibus ſolum translatum, ut dixi, exiſtimat) ſed omnium Propheticorum librorum, cujus jam tum in prologo meminerit Sirachides, Herodis Regis juſſu ab aliquibus Hebraicæ linguæ peritis recognitam atque adeò *κοινῇ* ſive publica quæ exſtet Helleniſtarũ puriorem & integriorem collocatam fuiſſe in Bibliotheca, quam novam in Serapeo Alexandriæ inſtaurabat Cleopatra Regina, & in quo theſauro librario ſua adhuc ætate * ſupereſſe verſionem librorum ſacrorum teſtati ſunt Tertullianus c. 18. Apologetici & Chryſoſtomus Orat. contra Judaizantes & cum eis jejunia celebrantes T. 6. edit. Savil. p. 373.

At enim non poſſum mihi perſvadere Verſionem illam primam celebratiſſimam in ſola delituiſſe Ptolemæi Bibliotheca, ita, ut hac conflagrante penitus ſtatim aboleretur. Quin potius à Judæis deſcripta eſt in uſum græce loquentium, editaque dimanavit in vulgus, & Sirachidis ætate jam dimanaverat. Joſephus, Philo, & ſcriptores Chriſtiani veteres ad unum omnes ita exiſtimarunt Græcam ſacrorum librorum, qua ipſi uſi ſunt, verſionem illam ipſam fuiſſe, quam in Ptolemæi gratiam compoſitam commemorant. Nolo alia in præſenti afferre, quæ Uſſerio reſpondit H. Valeſius in Epiſtola ad eum ſcripta & notis ad Euſebii Hiſtoriam p. 306. ſeq. ſubjuncta, tum Brianus Waltonus prolegom. IX. 19. ſeq. Etiam Lud. Cappellus in calce Criticæ ſacræ ex aſſe ſatis fecit viro docto alteri, qui in diſſert. de locis parallelis veteris & novi Teſtamenti genuinam LXX. Interpretum verſionem ſimiliter periiſſe contendit, quam Evangeliſtæ & Apoſtoli ſemper ſint ſecuti, & ex qua Auctores Chriſtiani verſiones Græcæ, quæ hodieque exſtet, iſtam ſuam interpolaverint iis maxime in locis, quibus ab Hebræa litera illos certo conſilio ait diſceſſiſſe.

Viri perquã eruditi Franciſcus Junius lib. 2. contra Bellarmin. de verbo Dei c. 5. ſq. & Sam. Petit. (IV. 8.) c. 28. Var. lect. ſuſpicati ſunt, Pentateuchum ſub Philadelpho; at libros Veteris Teſtamenti Propheticos & Pſalmos ſub Herode Rege demum translatos, & ab Eſſenis quidem, ut conjicit Petitus, in Græcum idioma fuiſſe. Alii, ut Serarius, ſub Herode concinnatam volunt totius veteris Teſtamenti verſionem novam Græcam, priore ſcilicet LXX. Interpretum deperdita. Verum, non alium habent

* Confer Hody. p. 640.

Digitized by Google

habent hujus ſententiæ ſuæ fundum, quam locum Juſtini Martyris Apologia 1. p. 72. in quo niſi lateat error librarii, neceſſe ſit optimi Doctoris parachroniſmum confuſamque temporum rationem excuſare. Equidem Vir inſignis Joh. Erneſtus Grabius in præclara Juſtini editione pro *βασιλεύοντι Ἡρώδῃ* legit *ἱερεῖ* & mox pro *βασιλεὺς Ἡρώδης* reponit *βασιλεύων ἱερεὺς*, ſed ne cauſer literas longius recedentes, dubito, an Judæorum ſacerdotem atque iterato quidem Juſtinus *βασιλεύοντα* vocaturus fuiſſet. Illam igitur ſub Herode concinnatam verſionem Græcam non minus, quam translationes græcas ſacrorum librorum Ptolemæo Philadelpho antiqviores commentis adſcribere non dubito. Salvo itaque aliorum judicio, videtur mihi eſſe exploratiſſimum, non aliam nos habere translationem, quam veteres omnes & Joſephus ipſe pro ſeptuagintavirali habuerunt, licet varia, ut fit, tractu temporis irruperunt ſphalmata, nec paucæ interpolationes, aliis codicibus plures, aliis pauciores fuerunt illatæ. Compoſitam autem mihi perſvadeo verſionem illam univerſorum librorum antiqui fœderis, neque à LXX. viris ſive conjuncto ſtudio & labore, ſive per cellulas diviſis, neque ab uno eodemque *(a)* auctore, quod diverſa nimis ratio *(b)* interpretandi easdem phraſes & vocabula evincit: Sed admodum tralatitie, Alexandriæ ut videtur *(c)* à variis, etſi haud multum diverſo fortaſſis tempore, non tam in Regis Ægypti, quam ſuum Judæorum uſum, quibus græca familiariora eſſe incipiebant, ut quando in Synagogis ſive Paraſchæ ex lege, ſive Haphtaræ Propheticæ idiomate Hebraico prælegerentur, ſingulos verſiculos Græca *(d)* poſſet excipere interpretatio. Utrum vero interpretatio illa tota jam perfecta fuerit tempore Ptolemæi Philadelphi, ut veterum ſvadent teſtimonia, an paulo ſerius; vel ſub Prolemæo demum Philometore, *(e)* qui in agro Heliopolitano Judæis permiſit templum condere tempore Judæ Maccabæi, impleturus veluti vaticinium Eſaiæ XIX. 19. certo definiri non poteſt: hoc ſaltim negari nequit, quod Sirachides nepos cum prologum ſuum ſcriberet ſub Evergete Philometoris ſucceſſore, libri Prophetici jam in Græcam transſcripti linguam exſtiterunt.

VI. Jam editiones hujus Verſionis breviter enarrare operæ eſt pretium. Sunt autem præcipuæ tres, *(f)* è quibus reliquæ omnes profluxerunt. 1. COM-

(a) Hody p. 201. ſeq.
(b) id. p. 204 - 217.
(c) id. p. 112. ſeq.
(d) Confer eundem p. 214. ſeq. 240. ſeq. & p 171.
(e) Ant. Vandalen lib. de Ariſtea p. 167. Hody p. 139
(f) Hody p. 634.

1. COMPLUTENSIS, in Bibliis Polyglottis Complutenſibus ſtudio Cardinalis Franciſci Ximenii A. 1515. fol. editis & Leoni decimo inſcriptis, 6. Volum. quæ dicuntur conſtitiſſe ſumma aureorum amplius 50000. In his vulgata verſio latina poſita in medio eſt, & ex altera parte græca, ex altera parte Hebraica. *Mediam*, inquit Ximenius præf. ad Lectorem, *inter hos latinam beati Hieronymi translationem velut inter Synagogam & Orientalem Eccleſiam poſuimus, tanquam duos hinc & inde latrones, medium autem Jeſum, hoc eſt Romanam ſive latinam Eccleſiam collocantes.* Græcis præterea (uti Hebraicis quoque) appoſita eſt verſio latina interlinearis, quæ maximam partem debetur Lopidi Stunicæ, Johanni Vergaræ cui libri ſapientiales explicandi ſunt commiſſi, & Ferdinando Nunneſio de Guzman, ſive Ferdinando Nonio Pintiano, ut teſtatur Alvarus Gomeſius de Caſtro in vita Ximenii p. 43. & Nic. Antonius Bibl. Hiſpan. T. 1. p. 293. Græca è variis eximiis Codicibus MSS. recenſuerunt, præter eundem Ferdinandum, Demetrius Cretenſis, Lopes Stunica & Franciſcus Vergara Johannis frater: at ſæpius contra librorum ſcriptorum * fidem immutarunt, quo magis convenirent cum Hebræo. Verſio latina ſeparatim prodiit Baſileæ apud Andream Cratandrum A. 1526. 4. & comparet hinc inde mutata etiam in editionibus Bibliorum græcolatinis Baſileenſibus A. 1550. & 1582. 8. quatuor Vol. licet græca ipſa ibi referunt editionem (de qua mox) Aldinam. Veſtigiis editionis Complutenſis præterea inſiſtunt Biblia Regia Polyglotta Antvverp. 1571. fol. Voluminibus octo, in quibus Hebr. Chald. Græc. lat. & Novum Teſtam. Syriace literis Syrorum & Hebræorum deſcriptum. Occurrunt & ibidem Guilelmi Sirleti notæ in Græcam Pſalmorum editionem.

Biblia Hebræo-Græco-latina cum notis Vatabli, & ad Apocrypha Claudii Baduelli A. 1588. fol. apud Commelin. & 1596. fol. Genevæ ex officina Sanct Andreanea 2. Volum.

Biblia Commeliniana A. 1599. & 1616. fol. 2. Vol. Hebræa & Græca cum latina vulgata & Pagnini, notiſque Vatabli.

Biblia Polyglotta Pariſienſia A. 1545. fol. decem Voluminibus, Hebræa, Samarit. Græca, Chaldæa, Syriaca, Arabica & latina exhibentibus.

* Vide Flam. Nobilium præf. ad ſuam verſ. latinam; Uſſerium de LXX. c. 8. Johannem Morinum Exerc. Bibl. p. 202. ſeq. Walton. prolegom. IX. §. 28. Rich. Simonem in Catalogo præcipuarum editionum Biblicarum, ad Calcem libri tertii Hiſt. Criticæ ſacræ Vet. Teſt.

Digitized by Google

2. ALDINA Venetiis A. 1518. fol. ab Aldo ita, ut in Mſto codice invenerat, eoque licet ab Hebraicis & latinis codicibus paſſim diſſidente ordine, cura Andreæ Aſulani fideliter edita, ſine latina verſione.

Hanc ſecutæ ſunt *Baſileenſis* Græca A. 1545. fol. apud Hervag. cum Philippi Melanchthonis præfatione.

Argentinenſis Græca A. 1526. 8. 3. Vol. cura *Joh. Loniceri*, ſed qui in ordine ad Hebraicos codices revocando libertatem ſibi permiſit, ut ejus exemplo deinceps alii.

Baſileenſes Græcolatinæ 1550. & 1582. 8. apud Brylingerum quatuor Volum.

Hamburgenſis, in Bibliis quadrilingvibus *Davidis Wolderi* A. 1596. fol. exhibens Hebraicà, Græca, latinam verſ. vulgatam & Pagnini, Lutherique Germanicum.

Francofurtenſis Græca præſtantiſſima A. 1597. fol. typis nitidis emendate excuſa & verſiculis diſtincta, inſtructaque variis lect. & Scholiis à *Franciſco Junio*, ut nonnulli exiſtimant, ſive ut alii (verius fortaſſis) à *Friderico Sylburgio*. Ordo Aldinæ edit. nonnunquam immutatus eſt, & quatuor penultima Exodi capitula reſciſſis Aldinis ex Complutenſi editione reſtituta, nec minus pars magna capitis XXIV. Proverbiorum.

Denique Francofurtenſem referens *Veneta* Anni 1687. fol. apud Nicolaum Dulcem: de qua conſule, ſi placet, Acta Eruditor. T. 2. ſupplementi p. 275.

3. ROMANA è Mſto codice eximio Vaticano mille amplius annorum recenſita, adhibitis præterea Veneto Card. Beſſarionis, aliisq; vetuſtis codicibus, è quibus etiam, quæ in illo deerant (ut capita prima XLVI. Geneſeos, Pſalmi CV - CXXXVIII. & libri Maccabæorum) ſupplere licuit. Auſpiciis *Sixti V.* Pontificis, cura *Card. Caraffæ*, Flaminii Nobilii, aliorumque virorum doctorum * prodiit græce cum Scholiis græcis per Codices MStos collectis, Romæ A. 1587. fol. typis perquam nitidis. Hæc editio præ reliquis purior & integrior merito videtur Viris doctiſſimis, licet & ipſa ſuis non deſtituatur nævis, nec veterem ſince-

* Richardus Simon in epiſtolis ſelectis. lib. I. p. 170. & 243. teſtatur in illis Bibliis græcis elaboraſſe præterea *Petrum Morinum*, tum p. 182. *Joh. Maldonatum* & p. 240. *Antonium Agellium*, qui in ſuo ad Pſalmos commentario teſtatur in Codice illo antiquiſſimo à recentiore manu plurima fuiſſe depravata ad libros recentiores.

Digitized by Google

ſincerâ per omnia referat, ut præter alios Uſſerius c. 8. ſyntagm. de LXX. demonſtravit. Poſt anni ſpatium latinam verſionem à ſe & ab *Antonio Caraffa* elucubratam atque ex antiquis Doctoribus latinæ Eccleſiæ, quantum fieri licuit, collectam, velut in compenſationem perditæ veteris *verſionis Italæ* * edidit *Flaminius Nobilius* Lucenſis, Romæ 1588. fol. additis ſcholiis & annotationibus quantivis pretii.

Hæc editio græca pariter & latina una cum ſcholiis junctim recuſa eſt, capitumque verſiculis diſtincta *Pariſiis* A. 1628. fol. 2. Volum. curante *Joh. Morino*, qui in præmiſſa præfatione hanc longe purius, quam reliquas editiones, verba & ſententias LXX. Interpretum referre diſputat. Verſionem latinam in hac Pariſienſi editione occurrentem male ad Morinum velut auctorem refert Lambecius III. commentar. de Bibl. Vindob. p. 16.

Expreſſerunt præterea Sixtinam ſive Romanam, Græco-latina *Londinenſis* in Polyglottis Briani Waltoni A. 1657. fol. 6. Volum. quo in opere præter Nobilii Scholia è Joh. Druſii ſcriptis locupletata adjectæ ſunt variæ lectiones ex MSto antiquiſſimo Græcæ verſionis Alexandrino, & ex editione Complutenſi & Aldina, tum è MSS. Cottoniano per Geneſin, Cantabrigienſi per libros Chron. Rupifulcaldiano per Eſaiam, & Cardinalis Barberini per minores Prophetas, Andreæ Maſii in Joſuam, & Patricii denique Junii notæ eruditiſſimæ in græcam, quam parabat è MSto Alexandrino editionem, ſed quas dolendum eſt non produxiſſe ultra caput XIV. Numerorum.

Græca *Londinenſis* A. 1653. 8. typis nitidis, ſed quæ in ordine librorum, Pſalmorum numero & aliis nonnullis à Romana recedit, ut notavit Uſſerius ſyntagm. de LXX. Interpretibus c. 9.

Cantabrigienſis, itidem græca, Londinenſem preſſo pede ſequens, cum luculenta Joh. Pearſonii præfatione, in qua de uſu & auctoritate Græcæ verſionis agit, & loca quædam illius erudite vindicat A. 1665. 12. 2. Volum.

Amſtelodamenſis græca A. 1683. 8. è Cantabrigienſi, una cum præfatione Pearſonii viri ſummi ad verbum expreſſa, curante Joh. Leusdenio, quod ipſe teſtatur in Philologo Hebræo mixto p. 32.

Lipſi-

* Vetus Itala vocatur verſio latina græcæ interpretationis Bibliorum & verſio Novi Teſtamenti, qua ante Hieronymum per Italiam & aliis in locis uſa eſt Eccleſia latina. Confer Walton. Prolegom, IX. 31. P. Pithoeum; de latinis S. Scripturæ interpretibus, Rich. Simonem Hiſt. Crit. V. T. libro 2. c. 11. & lib. 2. Hiſt. Crit. N. T. p. 90. &c. Hodium p. 342. ſeq.

Lipſienſis denique, è Londinenſi A. 1653. expreſſa itidem græca A. 1697. 8. cum Scholiis græcis Romanæ edit. locis Scripturæ S. parallelis & variis lectionibus, eruditaque præfatione amici noſtri Clariſſ. *Johannis Frickii*, Ulmenſis, qui nomen ſuum præ modeſtia diſſimulavit, ſive primoribus tantummodo literis innuit.

Novam quidem editionem verſionis græcæ ad MStos codices & veterum Eccleſiæ doctorum fidem accuratius recenſendam pridem moliti ſunt viri doctiſſimi.

1. *Fronto Ducæus*, ut conſtat ex ejus epiſtola ad Tegnagelium apud Lambec. T. 1. commentar. de Bibl. Vindob. p. 192. tum ex Epiſtola Sarravii CLXXXIX, quam reſpicit Colomeſius p. 128. Epiſt. ad Juſtellum, denique è Gaſſendo in vita Peireskii lib. 3. ad A. 1618. p. 285. ſeq. cujus verba adſcribam: *Quoniam vero Fronto Ducæus parabat eodem tempore editionem codicis græci, literis majuſculis ſcripti, magnamque Bibliorum partem continentis, & ea quidem antiquitate, ut diceretur correctus manu propria Origenis * atteſtantis cum tetraplis mage vetuſtis fuiſſe collatum, ideo cum Peireskius probe meminiſſet exſtare apud eundem Cottonum MStum Græcum pretioſisſimum, ab uſque Theodoſii temporibus characteribus etiam majuſculis exaratum & à Rege Jacobo mille aureis emtum; ideo, inquam, ut ea editio ex collatione fieret completior, ſcripſit miſitque in Angliam, & fide ſponſioneque data Codicem obtinuit, cumque Frontone communicavit.*

2. *Patricius Junius*, qui verſionem græcam Bibliorum recenſere voluit è Codice mille & trecentorum circiter annorū, quem Alexandrinum vulgo vocant, quia Alexandriâ eum Conſtantinopolin aſportaverat, qui inde dono ad Carolum 1. Angliæ Regem miſit *Cyrillus Lucaris*, Alexandrinus primum, deinde CPolitanus Patriarcha. Variæ lectiones hujus Codicis, ſed non ſatis diligenter enotatæ leguntur in Polyglottis Londinenſibus: Librum integrum Jobi ex eodem MSto στιχηρῶς antiquo more expreſſum edidit idem Junius ante Catenam Græcorum Patrum in Jobum, Lond. 1637. fol. & Junii exemplo *Joh. Terentius* Franeckeræ 1663. 4. una cum Variis lect. Ejuſdem Junii commentarius, quem in Græcam verſionem parabat, certe præclarus, ſed non ultra caput XVII. libri Numerorum progreſſus, lucem vidit in Tomo ſexto polyglotton Londinenſium, ut paulo ante dixi.

3. *Iſ. Voſſius*, qui inſtaurandæ à ſe LXX. viralis verſionis ſpem ſe-

* Hoc credat, qui volet, nam quæ ſtatim ſeqvuntur, perſpicue, ni fallor, id refellunt.

Digitized by Google

fecit lib. de LXX. Interpretibus c. 7. p. 7. atque à Joh. Pearſono in præfat. ad Cantabrigienſem editionem his verbis ad promiſſa exſolvenda invitatur: *Quoniam hæc Seniorum verſio etiam S. Hieronymi tempore corrupta fuit atque violata, danda eſt opera, ut ei priſtina puritas reſtitui & redintegrari poſſit. Certum eſt, exemplaria quæ habemus, Complutenſe, Aldinum, Romanum, plurimum inter ſe & ab Alexandrino diſcrepare, alios etiam Codices aliquarum S. Scripturæ partium ſatis antiquos nunc cum eorum aliquo, nunc cum nullo convenire. Optime igitur fecerit, qui codices omnes MSS. cum editis diligenter contulerit, qui varias lectiones non tantum ad Hebraicam veritatem examinaverit, ſed cum antiquiſſimorum Judæorum Philonis & Joſephi & vetuſtiſſimorum Patrum ſcriptis comparaverit, ac denique expoſitiones eas, quæ apud Lexicographos Scripturarios* (Heſychium maxime) *etiamnum exſtant, vel potius deliteſcunt, inſpexerit, atque ita nobis editionem* LXX. *maxime puram adornaverit. Quale opus utinam aliquando vir doctiſſimus Iſ. Voſſius, qui optime poteſt, perficeret, ederetque.*

4. *Paulus Colomeſius*, cujus hæc ſunt verba in Epiſt. ad Juſtellum data 3. Oct. 1685. editaque in appendice Iſ. Voſſii ad Melam p. 129. *S'il plaiſt à Dieu de continuer à me favoriſer de ſa grace, je tacheray de ſuppléer au defaut du Pere Fronton, en donnant l'Edition des Septante de Rome avec le Nouveau Teſtament corrigée en pluſieurs endroits, & enrichie d'un grand nombre de Paſſages paralleles, qui tiendront lieu de commentaire, & qui juſtifieront clairement, que la plus part des mots ſpécieux & des phraſes particulieres qu'employent les Evangeliſtes & les Apotres, ſont ordinairement tirez de Septante.*

Sed cum horum omnium conatibus interceſſerint fata, egregiam ejusmodi operam denique perficiendam, publicoque bono præſtandam ſperamus optamusque à duumviris præſtantiſſimis, LAMBERTO BOS, qui in Franequerana Academia Humaniones literas cum magna laude docet, & cujus ingenio atque induſtriæ expolitam propediem luculentam Græcæ Bibliorum Verſionis editionem debebimus: tum à præclaræ eruditionis, incomparabilisque induſtriæ viro JOH. ERNESTO GRABIO, qui poſt luculentam S. Irenæi, quam dedit, editionem jam totus in eo eſt, ut græcam LXX. Interpretum interpretationem, qualis ab Origene recenſita fuit ex Codice Alexandrino potiſſimum Eccleſiæ reſtituat, collato diligenter cum Codicibus manu exaratis & impreſſis, veterumque Eccleſiæ doctorum ſcriptis & commentariis, verſionibus antiquis & Hebraico denique contextu, Aſteriſcos & Obeliſcos reducat Origenianos, componat inter ſe loca paralle-

la, tum quæ in novo fœdere allegantur, denique fragmenta cæterarum verſionum græcarum ſingulari ſtudio conquirat ac comparet. Vide ejus Epiſt. ab Hodyo editam p. 639. libri de Bibliis Originalibus & alteram ad Joh. Millium Clariſſimum Virum ſeorſim excuſam Oxoniæ. 1705. 4. qua oſtendit libri Judicum genuinam LXX. Interpretum verſionem eam eſſe, quam MS. Codex Alexandrinus exhibet: Romanam autem editionem, quod ad dictum librum ab illa prorſus diverſam atque eandem cum Heſychiana eſſe. Præterea ſubnectit triplex ſpecimen novæ editionis LXX. Interpretum cum variis notis & obſervationibus.

Illuſtrem quoque virum *Ez. Spanhemium* Potentiſſimi Boruſſiæ Regis ad Sereniſſ. Angliæ Reginam legatum ad recenſendam & expoliendam Græcam Bibliorum verſionem invitavit his verbis Poeta & Orator memoria noſtra ſvaviſſimus Petrus Francius p. 255. poëm. poſthum.

Verſa Interpretibus divina Volumina Grajis
Quando ſalutifera conciliabis ope?
Iſte labor tuus eſt, qui lingua clarus utraque
Sanabis medica vulnera crebra manu.
Hac tibi cunctarum ſit cura potiſſima rerum:
Cætera namque homines obligat, illa Deum.
Convenit ætati, doctrina convenit iſti,
Convenit ingenio non magis ulla Tuo.
Quid quod & exemplar iſta quæ vivis in urbe eſt,
*Miſit Alexandri quod pius urbe * pater.*
Nil illo melius, nil illo antiquius usquam
Continet ulla ſuo Bibliotheca ſinu.
Huic inſudandum eſt Libro Tibi. Conſule Librum
Et quam conveniant omnia rite doce.
Grajorum juſtam Seniorum ſuſcipe cauſam,
Illorum cauſam ſuſcipe, cauſa Dei eſt.
Dignius haud poteris vacuum diſponere tempus;
Ulla tamen vacuo ſi fluit hora Tibi.
Poſtulat hoc Pietas, virtus Tua, poſtulat omnis
Ordo hominum, qui Te, qui ſtudia iſta colunt.

VII.

* MS. Alexandrinum quod Alexandrinus primum poſtea CPolitanus Patriarcha Cyrillus miſit ad Carolum II. Angliæ Regem, ſervatur Londini.

Digitized by Google

VII. *Auctoritas* græcæ, de qua hactenus dixi, verſionis magna merito eſſe debet ac ſingularis, quia & antiquitate præcellit omnes reliquas Bibliorum verſiones, & à tota fere Eccleſia per plures annorum centurias audita propemodum unice eſt, & pro divina fere habita, quin à Judæis non paucis adhibita Chriſti ætate, ut è Philonis & Joſephi ſcriptis apparet, neutiquam deniq; ſpreta ab Apoſtolis ipſis atque Evangeliſtis. Nec minor verſionis hujus *uſus* eſſe intelligitur, tum ad plurima loca V. T. recte intelligenda, tum ut ſciamus, quæ fuerit ſententia Judæorum ante Chriſti tempora de variis dictis Moyſis ac Prophetarum, deinde ad recte tractandos veteres Eccleſiæ doctores, quorum fere omnium pleræque interpretationes fundi loco hanc translationem habent. Maxime vero omnium hæc verſio conducit ad probe noſcendum ſcriptorum novi fœderis ſermonem, quoniam is, cui LXX. Interpretes familiares fuerint, multa melius in ſcriptis Evangelicis atque Apoſtolicis percipiet atque interpretabitur, quam qui in aliis Græcis ſcriptoribus multum diuque fuerit verſatus.

Judicio nihilominus opus eſt, tum ne in tanta confuſione Codicum & corruptione, gloſſema aliquod, vel Theodotionis aut alterius interpretis *ῥῆσιν* pro verſione Senum amplectamur, tùm, ut ſubſcribentes judicio Sirachidis cogitemus, etiam Senes illos in verſione ſua non per omnia rem acu tetigiſſe, verum haud raro à vero ſacrorum ſcriptorum ſenſu aberraſſe, quamobrem Evangeliſtæ quoque & Apoſtoli non raro neglectis * LXX. Interpretibus loca V. T. ex Hebraico potius allegant. Certiſſimum equidem exiſtimo græcam verſionem, quandoque fuiſſe à recentibus ſcriptoribus reprehenſam iis etiam in locis, cum hi potius ipſi eſſent reprehendendi vel propter Græcæ lingvæ ignorationem, longeque magis propter præpoſterum ea, quæ non intelligebant carpendi ſtudium, quod *Iſaacus* præcipue *Voſſius* luculentis aliquot exemplis in libro de LXX. Interpretibus ejuſque Apologiis, tum *Joh. Pearſonius* in præfat. ad Cantabrigienſem editionem Græcæ verſionis demonſtravit. At indigna Viro tam erudito præfidentia idem Voſſius ab omni penitus errore immunem illam contendit interpretationem, & in reſponſione ad iteratas Rich. Simonii objectiones eum provocare audet his verbis: *Si vel unum ſaltem, qui non recte à* LXX. *Inter-*

 pre-

* Vide Chriſtiani Schotani diatribam de auctoritate verſionis LXX-viralis. Franek. 1663. 4. cap. 1. & Hody de Bibliis Original. p. 244. ſeq.

pretibus expreſſus ſit, reperturum ſe P. Simonius ſperat locum, fruſtra ſemper eſt laboraturus, etiamſi mille vixerit annos. Sane aliter judicaſſet ipſe vir doctiſſimus, ſi partium ſtudio, quas ſemel publice in ſe ſuſceperat, renunciare voluiſſet. Aliter etiam judicaverit lector quilibet, Critices vel maxime, nec minus linguarum Hebraicæ & Græcæ peritus, quicunque verſionem hanc cum Hebraicis contulerit, aut attente conſideraverit obſervata virorum doctorum, qui hoc jam ex parte fecerunt, *Ludovici* præcipue *Capelli* in notis poſthumis ad vetus teſtamentum (nam in Criticæ ſacræ editione caput integrum, quo LXX. Interpretes examinaverat, à Morino eſt omiſſum) tum *Johannis Druſii* in commentariis ſuis, ne de *Joh. Ligthfoto* dicam, cujus opus, ſed vix inchoatum exſtat in ſcriptis ejus poſthumis, in quo diſcrepantias Verſionis græcæ à textu Hebraico digerere & examinare inſtituerat ſub hiſce titulis: *Inaniter addita; periculoſe decurtata: ſenſum clarum obfuſcantia, vitiantia pulcrum. Reddita in ſenſum alienum. Traditiones Judaicas redolentia. Hebraica retenta. Reddita pro fama Gentis; pro fama textus. Paraphraſes. Propria nomina facta appellativa. Numeri male calculati. Locorum nomina recentiora. Vocales male lecta. Litera male lecta. Senſus fœdatus. Variatio nominum. Verſus male conjuncti* &c.

VIII. Cum verſione illa Senum ſtrenue uterentur Chriſtiani, & ex eadē licet à Judæis compoſita ſubinde crebrius intorquere cœpiſſent teſtimonia adverſus ipſos Judæos, aliæ deinceps verſiones græcæ à Judæis atq; judaizantibus Chriſtianis confectæ ſunt. Prima harum eſt AQUILÆ (*a*) Sinopenſis Pontici, qui ex Ethnico Chriſtianus factus & baptizatus Hieroſolymis ſub Imp. Hadriano (*b*) à quo urbi reſtaurandæ præfectus, ipſius nempe, ſi Diis placet, Imperatoris ſocer vel affinis (πενθερίδης) fuiſſe traditur. Hinc cum Chriſtiani Aſtrologicas ejus ſuperſtitiones probare nollent, circumciſus eſt, & acceſſit ad Judæos. Horum proſelytus (*c*) factus R. Akibæ in diſciplinam ſe dedit, ut narrat Hieronymus (*d*) poſteaque concinnavit novam græcam librorum antiqui fœderis verſionem

(*a*) Vide Druſii quæſit. per Epiſt. 41. Caveum Hiſt. literar. ad A. C. 128. Tillemont. Hiſt. Imperator. T. 2. p. 511. Hody p. 576. ſeq. & 235 ſeq.

(*b*) Epiphanius de ponder. & menſuris c. 14. Athanaſius Synopſi Scripturæ, Euthymius præfat. in Pſalm. p. 192. edit. Stephani Le Moyne: Chronicon. Paſchale p. 253. Glycas p. 240. ſeq. &c.

(*c*) Irenæus III. 24. & apud Euſeb V. Hiſt. 8 Niceph. IV. 14. Euſebius VII. 1. demonſtrat. Hieron. Catalogo & Epiſt. de optimo genere interpretandi.

(*d*) Hieron. in VIII. Eſaiæ.

Digitized by Google

nem, eo quidem conſilio, ſi Epiphanio (*e*) credimus, *ὅπως διαςρέψῃ τινὰ τ̃ ῥητ̃, ἐπισκήψας τῇ τ̃ ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνείᾳ.* Ejus verſionem avide mox arripuerunt Judæi, ut patet ex ſuppare propemodum Aquilæ Tryphone apud Juſtinum Martyrem & ex Origenis reſponſione ad Africanum p. 224. qui notat *φιλοτιμότερον πεπιςευμένον παρὰ Ἰουδαίοις ἡρμηνευκέναι τὴν γραφήν.* Confer Philaſtrium Hæreſi XC. Hieron. Epiſt. 138. qu. 2. Auguſtin. XV. 23. de Civ. Dei & Anaſtaſium Hodegi c. VI. p. 94. ubi Aquilæ verſionem vocat *τὴν λεγομένην παρ᾽ ἑβραίοις δευτέρωσιν τὴν περιέχουσαν τ̃ ὀρθῆς τ̃ ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτ̃ τὴν ἀναίρεσιν, καὶ τ̃ θείου νόμου κατάλυσιν*, & p. 192 quo in loco Severum Eutychianum quod auctoritatem Patrum reſpuat, dicit *νέον τινὰ Ἀκύλαν.* Publice quoq; legenda permittitur Judæis ab Imp. Juſtiniano Novella 146. nec raro à Talmudicis (*f*) laudatur Aquila, qui cum *Onkeloſo* (*g*) Chaldaicæ interpretationis auctore confundunt. Sed & Chriſtiani ſcriptores ſtudioſiſſimum interpretem appellantes diligentiam in eo laudaverunt, ut Origenes p. 44. Philocaliæ (teſtatur eum *κυριώτατα* h. e. *maxime proprie* reddere libros ſacros ſtuduiſſe) & pluribus in locis Hieronymus (*h*) licet alibi (*i*) eum reprehendit tanquam contentioſum interpretem, quod non ſolum verba ſed & etymologias verborum, quin & *ἄρθρα* atque *πάρεργα* & ſyllabas interpretari & literas *κακοζήλως* fuerit conatus. Idem Aquilam Judæum, licet quædam ut Chriſtianum vertiſſe teſtatur ad cap. III. Habacuci, & nonnulla LXX. interpretibus melius reddidiſſe quæſt. Hebr. in Geneſin. Libros duos Samuelis in unum contraxiſſe, notatur in du-

 pli-

(*e*) Epiphan. de ponder. & menſuris c. 15. At hoc diſerte negat Hieronymus Epiſt. 73. ad Marcellam, cum hoc ipſum obſervaturus verſionem Aquilæ cum Hebræo contuliſſet, Jampridem, inquit, cum Voluminibus Hebræorum editionem Aquilæ confero, ne quid forſitan propter odium Chriſti Synagoga mutaverit : & ut amicæ menti fatear, quæ ad noſtram fidem pertineant, reperio.

(*f*) Vide Lightfooti cap IX. appendicis ad horas Talmudicas in 1. ad Corinth. & ejusdem opera poſthuma p. 9. Morini Excerc. Bibl. p. 341. &c.

(*g*) Non recte hoc fieri, licet Onkeloſi nomen Babylonica dialecto idem ſit cum nomine Aquilæ, ſcriptores multi Chriſtiani conſentiunt. Vide Hottingerum p. 332. Enneadis, Chriſtianum Kortholtum de variis S. Scripturæ editionibus p 232. Leusdenii Philologum Hebræo-mixtũ pag. 43. ac Julium Bartoloccium Bibl. Rabbin. in אנקלוס & עקילס.

(*h*) Hody p. 576. ſeq Caveus parte 1. Hiſt. literar.

(*i*) Epiſt. de optimo genere interpretandi & in Eſaiæ c. VIII. adde Epiphanium de menſuris ac ponderibus. c. 2.

plici Scholio græco apud Cotelerium ad Canonem Apoſtolicum LXXVI. T. 1. Patrum Apoſtolicor. p. 448. Porro ſecundis curis verſionem Bibliorum ab Aquila emendatam ex eodem Hieronymo diſcimus in Ezechielis caput IV. *Aquilæ vero ſecunda editio, quam Hebræi κατ' ἀκρίβειαν nominant.* Meminit ejusdem Agobardus Epiſt. ad Fredegiſum, tum idem Hieronymus iterum in caput IV. & XL. atque *editiones primæ* in caput XVI. At in Juſtiniani Novella 146. per Judæorum δευτέρωσιν non intelligenda *ſecunda Aquilæ editio* cum II. Voſſio in reſponſo ad tertias Simonii objectiones p. 84. Nam neque Anaſtaſius Sinaita in loco paulo ante memorato ſecundam Aquilæ editionem, ſed ſimpliciter verſionem ejus, reſpectu interpretationis LXX. ſenum τὴν Ἀκύλα δευτέρωσιν vocat, tum verba Imperatoris in dicta novella perſpicue oſtendunt, eum non loqui de verſione aliqua ſacrorum librorum, ſed de opere à ſacris literis & quam paulo ante memoraverat conceſſeratque Aquilæ verſione plane alieno ac diſtincto, quale eſt opus (*k*) Miſnicum, vel quales Moſis & Akibæ ſive Barakibæ, tum Andæ ſive Annæ cognomento Judæ & filiorum Aſſamonæi δευτερώσεις ſive traditiones memorat Epiphanius XXXIII. 9. p. 224. Alio ſenſu δευτέρωσιν accipit Clemens ſuppoſititius, ad quem vide Cotelerii notas Conſtitut. Apoſtol. lib. 1. c. 6. Antequam vero de Aquila dicere deſino, diligenter animadvertendum, quod Chriſtiani ſcriptores frequentiſſime, quando ad Hebraicum codicem, Hebræorum ἐξήγησιν vel ad Judæorum ἀντίγραφα (*l*) provocant, non ipſum Hebræum textum, quem pauciſſimi propter ignorationem illius linguæ conſulere potuerunt, ſed hanc Aquilæ verſionem intelligere.

IX. THEODOTIO Epheſius (*m*) non, ut alii, (*n*) Ponticus, licet Marcionis Pontici forte ſectator (*o*) fuit, atque hinc Ebionita &

(*k*) Ita Petavius ad Epiphan. Morinus Excerc. Bibl p. 296. ſeq. Steph. le Moyne ad varia ſacra p. 542. Hody p. 577. ſeq Rich. Simon &c. atque ante hos Druſius præf. ad Proverbia Ben Siræ & lib. 1. quæſt. Hebr. 34.

(*l*) Euſebius VII. 1. demonſtrat. Evangel. ἐν τοῖς αὐτῶν Ἰουδαίων ἀντιγράφοις κατὰ τὴν Ἀκύλου μεταβολήν.

(*m*) Irenæus III. 24. & apud Euſeb. V. 8. Hiſt. & Niceph. IV. 14. Athanaſius Synopſi. Euthymius præf. in Pſalmos p. 193.

(*n*) Epiphanius de ponder. & menſuris c. 17. Chron. Paſchale p. 263. Joſephus Chriſtianus in Hypomneſtico MS. apud Hodyum p. 581.

Digitized by Google

(*p*) & proſelytus Judæorum (*q*) condidit exemplo Aquilæ Pontici translationem alteram ſacrorum librorum græcam, quæ jam exſtabat cum Irenæus ſcriberet M. Aurelio Imperante Anno Chriſti CLXXVI. vel CLXXVII. (*r*) Symmachi verſione tum nondum edita. In hoc autem differebat Theodotionis interpretatio à translatione Aquilæ, quod propius accederet ad LXX. viralem (*s*) & inter contentioſi interpretis ſervile ſtudium atque inter licentiam Symmachi veluti media intercederet. Unde Hieronymus præfat. in Jobum: *Quaſi non & apud Græcos Aquila, Symmachus, & Theodotio vel verbum è verbo, vel ſenſum è ſenſu, vel ex utroque commixtum & medie temperatum genus translationis expreſſerint.* Quoniam vero à LXX. interpretibus minus utroque diſcrepabat, hinc *inter novos & veteres medium incedere* ait idem Hieronymus præf. ad Evangelia. Non mirum itaque videri poteſt, quod Origenes editionem græcam cum Hebræo collatam & Aſteriſcis inſtructam ex Theodotione potiſſimum (*t*) ſuppleverit, aut, quod liber Danielis (*u*) integer (non tantum caput quartum, ut Iſ. Voſſio viſum) præter multa Jobi loca (*x*) quæ in verſione LXXvirali deſiderabantur, ex Theodotionis interpretatione jam pridem receptus ſit in Eccleſiis, & hodieque in græcis Bibliis legatur. Threnos (*y*) idem interpres, perinde ut Aquila in verſione ſua omiſerat, & Eſtheræ (cujus libri verſionem græcam *Lyſimacho** cuidam præter rem tribuunt) additamenta. (*z*) Danielis vero additamenta (*a*) non ipſe primus Theodotio poſuit, (ne dū libros (*b*) quos vocant Apocryphos collegit primus) cum in antiqua verſione græca invenerit eadē Origenes (*c*) & quandoq; conferat veterem illam cum Theodotionis editio-

(*o*) Epiphan. Athanaſ. Joſephus MS. Chron. Paſchale, Euthymius.
(*p*) Hieron. in Catalogo ubi de Origene & ad. cap. 3. Habacuci, Suid. in ἀκύλας
(*q*) Irenæus loco laudato.
(*r*) Dodvvell. de ſucceſſ. Pontific. XIV. 17 & diſſ. ad Irenæum IV. 39. ſeq. J. E. Grabe prolegom. ad Irenæum p. 14. Cave in Hiſt. literaria S. E. ad A. 175.
(*s*) Epiphan. Hieron. & Joſephus MS. apud Hodium p. 52. 58. 88.
(*t*) Uſſerius ſyntagm de LXX. cap. 6.
(*u*) Uſſerius ibid. & Druſius fragment. Vett. Interpret. p. 1206. Hody p. 282.
(*x*) Uſſerius cap. 8. p. 95. edit. Lipſ.
(*y*) Origenes apud Druſium fragment. p. 563.
(*z*) Origenes Epiſt. ad African. p. 225.
(*a*) Vide ſi placet Hodyum p. 583.
(*b*) Hody ibid.
(*c*) Origenes Epiſt. ad African. p. 224.

* An legend. *Symmacho*?

Digitized by Google

tione. Paralipomenon (*d*) libros & librum primum Maccabæorum (*e*) græce nos hodie ex verſione Theodotionis legere, lubrico nimis argumento contenderunt Viri doctiſſimi. Quemadmodum nec illis temere habenda eſt fides, qui ex nominum conſpiratione (Jonathan enim Hebræis idem quod græcis Theodotio eſt) hunc eundem eſſe exiſtimant (*f*) cum Jonathane ſcriptore Paraphraſeos Chaldaicæ. Fevardentius ad Irenæi III. 25. confundit cum Theodoto hæretico, quem Auguſtinus c. 33. de hæreſibus vocavit Theodotionem. Idem Fevardentius notat Theodotionem noſtrum à Nauclero Bergomate, Antonio Sabellico & Platina appellari diſcipulum Tatiani, ſed apud veteres ſcriptores, ut jam dixi, vocatur ſectator Marcionis. *Duas olim fuiſſe editiones verſionis Theodotioneæ, obſervavit hactenus nemo*, inquit eruditiſſimus Hodius p. 584. Nempe vir infinitæ lectionis non meminerat Huetii, qui hoc jam annotaverat libro de claris interpretibus p. 153. Sed apud Hieronymum in Jeremiæ XXIX. vocabulum *ſecundam* non dubito de Aquilæ verſione accipiendum eſſe, ut fecit etiam Druſius p. 532. fragment. Vett. Interpretum. Irenæi teſtimonio revincitur ſententia Antonii Pagi, de Chronologia & Eccleſiaſtica Hiſtoria meritiſſimi Viri, qui Chronicon Paſchale ſecutus exiſtimavit Theodotionis verſionem editam demum anno Chriſti CLXXXI. in honorem Quinquennaliorum Commodi Imp. Vide ejus Criticam Baronii ad jam dictum annum numero IV.

X. SYMMACHUS gente & religione Samaritanus (*g*) poſtea Samaritanis deſertis περιςμαθεὶς (*b*) & ſecundo circumcilus (*i*) Ju-

(*d*) Grotius in Luc. I. 5. & Voſſ. III. 20. Ariſtarch. ſed ab his diſcedit Clariſſ. Hody p. 585. & Rev. Joh. Franciſcus Buddeus parerg. Hiſtorico-Theol. p. 41.

(*e*) Buddeus p. 39.

(*f*) Refellit Druſius quæſit. per Epiſt. 41. & Alexander Morus in Cauſa Dei p. 118.

(*g*) Epiphan. de menſuris ac ponderibus c. 16. & ex eo Chron. Paſchale p. 266. Συμμαχός τις Σαμαρείτης τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν &c. Athanaſius Synopſi ſcripturæ T. 2. p. 156. Euthymius præf. in pſalmos p. 192. τρίτη ἡ τοῦ Σύμμαχου ὅς ὢν Σαμαρείτης καὶ μὴ τυγχάνων ὅσης ἐβούλετο τιμῆς πρόσεισιν Ἰουδαίοις καὶ δεύτερον περιτέμνεται &c.

(*h*) De præputii adductione per ſpaſterem vide præter Epiphanium loco laudato, interpretes ad 1. Maccab. 1. 17. & 1. Cor. VII. 18. Andream Maſium ad Joſuæ V. 2. Steph. le Moyne notis ad Varia ſacra p. 761. ſeq. qui de hac attractione putat etiam agi Jerem. IX. 25. Joh. Rhodium c. VI. de acia p. 97. Montacutium T. 1. Originum Eccleſ. p. 79. Tan. Fabrum lib. 2. epiſt. 26. & Thom. Bartholinum de morbis Biblicis c. 16.

Digitized by Google

Judæus, denique Chriſtianus Ebionita *(k)* poſt Aquilam & Theodotionem libros antiqui fœderis græce interpretatus eſt Imperante Severo *(l)* etſi Theodotione antiquiorem tradunt nonnulli *(m)* quoniam ſcilicet Origenes in tetraplis & Hexaplis Theodotioni Symmachum præpoſuerat: ſed ob hanc cauſam LXX. interpretes quoque Symmacho & Aquila juniores ſtatuere debuiſſent, quos utrique poſt poſuerat, Theodotionem vero LXX. Interpretibus proximum, ut maxime ſcilicet interpretatione ſua ad illorū transferendi rationes accedentem, junxerat Adamantius. De cætero parum veriſimile mihi videtur, Symmachum verſionem hanc aggreſſum eſſe πρὸς διαστροφὴν Σαμαρειτῶν, ut Epiphanius & Athanaſius, & ex his alii ſcribunt, niſi forte hoc exiſtimarunt ideo, quia ſolus Pentateuchus *(n)* admittebatur à Samaritanis, Symmachus autem reliquos etiam libros Propheticos transtulerat. Potius obſervandum exiſtimo, Chriſtianos ſcriptores, quemadmodum Aquilam fere innuunt, quando provocant ad Hebraicum, ita quando Σαμαρειτικὸν laudant, reſpicere ad hanc Symmachi Samaritæ verſionem, à quo Pentateuchum ex Samaritico translatum mihi perſvadeo: neque enim Sym̄achi meminiſſe ſimul ſolent veteres, quando inter diverſas interpretationes Samariticum laudant, *(o)* neque Samaritice callebant antiqui Patres græci vel latini plerique, ne Origene quidem excepto, ut ex ejus commentar. ad Ezech. IX. 4. obſervat Huetius p. 29. Origenian. Græca autem ſi exſtitiſſet diverſa à Symmachiana interpretatione Samaritici Pentateuchi verſio Origine antiquior, cur, quæſo, eàm Origenes in Hexaplis omiſiſſet? Quod ſi non omiſit, ut viſum doctiſſimo Viro Iſ.

Vv Voſ-

(i) Epiphan. ὅσοι ἀπὸ Ἰουδαίων Σαμαρείταις προσφεύγουσιν, ἀντιπεριτέμνονται, ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰουδαίους ἐρχόμενοι.

(k) Euſebius VI. 17. Hiſt. & VII. 1. demonſtrat. evangel. Hieron. Catalogo S. E. in Origene & ad c. 3. Habacuci, Suidas in Ὠριγένης. Hinc Symmachianos pro Ebionæis dictos ab Ambroſio ſive quisquis auctor, commentarii in Galatas, præfat. & ab Auguſtino lib. 1. c. 31. contra Creſcon. Grammaticum, obſervat. Hodius p. 588.

(l) Epiphan. Athanaſ. Chron. paſchale. Euthymius, Glycas p. 242.

(m) Epiphanius, Petavius ad Epiphan &c. confer, quæ contra hos diſputat Elias du Pin. prolegom. Bibl. T. 1. p. 186. ſeq. Huetius p. 256. Origenianor.

(n) Origenes 1. contra Celſ. p. 38. Epiphanius & Damaſcenus de hæreſ. Leontius de ſectis p. 422. itemque alii.

(o) Vide loca collecta ab Hottingero exercitat. anti Morin. §. 25. p. 28 - 32. qui putat, græcam verſionem Pentateuchi è Samaritico confectam ante LXX. Interpretes, Idem tamen p. 145. faſciculi & theſaur. Philolog. p. 302. fatetur & ipſe Symmachum è Samaritarum Codice Pentateuchum vertiſſe.

Voſſio, (*p*) quare veteres ſcriptores de Hexaplis Origenianis agentes hoc ad unum univerſi tacent? Supereſt igitur, ut operi Origeniano inſerta fuerit ſub Symmachi nomine, vel extra Origenis Hexapla ſit lecta. Duplex etiam editio Symmachi olim ferebatur, ut ex Hieronymo in Jerem. XXXII. & in Nahum III. pulchre obſervat Hodius p. 586. Forte igitur priorem harum, quæ non fuiſſe videtur in Hexaplis, veteres ſub Samaritici nomine laudant. Cæterum Franciſcus Junius, qui Symmachum tertia vice verſionem ſuam æmulatione Theodotionis recenſuiſſe affirmat, ſine antiquo teſte hoc dicit Controverſ. de verbo Dei lib. 2. c. 5. Symmachum porro non verborum κακοζηλίαν contentioſe ſecutum, ſed ſenſum potius ſenſu reddidiſſe, ideoque tanto magis perſpicuam exhibuiſſe interpretationem, ex Hieronymo procem. in Chron. Euſebii, & in Eſaiæ I. & V. in Amos III. Eccleſiaſtæ IX. & quæſtion. in Geneſin nec minus è Theodoro Antiocheno ad Pſal. LV. 7. notavit idem Hodius p. 588. obiter refellens ſententiam Lindani, qui exiſtimavit Pſalterium græcum hodie nos habere non ex editione LXX. ſenum; ſed ex Symmachi interpretatione: tum eorum, qui vulgatam latinam, quæ exſtat, Bibliorum translationem ex Symmacho potius vel Aquila vel Theodotione, quam ex Hebræo concinnatam fuiſſe. In Catalogo MSS. Conſtantini Varini CPolitani quem Poſſevinus ad calcem Apparatus ſacri & ante Poſſevinum Verderius ad calcem Bibl. edidit, memoratur *Symmachi Hebræi interpretatio in Pſalterium David, & ejuſdem interpretatio in omnia volumina veteris divinæ Scripturæ.* Sed opus ipſum nemo fuit hactenus, qui in lucem proferret. Interdum non parum receſſit Symmachus tum ab Hebræo tum à LXX. Interpretibus, ut notat Hieronymus ad Eccleſiaſtæ XII. 5. *Symmachus neſcio quid hoc loco ſentiens multo aliter interpretatus eſt* (nam pro verbis: *& florebit amygdalum, & impinguabitur locuſta, & diſſipabitur capparis*, ipſe reddiderat: *& obdormient vigilantes & diſſolvetur ſpiritus fortitudo.*) *Cujus interpretationem* (Apollinaris) *Laodicenus ſecutus nec Judæis placere poteſt, nec Chriſtianis, dum & ab Hebræis procul eſt, & ſequi* LXX. *Interpretes dedignatur.*

Traditur præterea Symmachus hic ſcripſiſſe *Commentarios in Matthæum*, quibus dogma Ebioniticum conatus eſt confirmare. Euſebius VI, 17. Hiſt. cujus verba: πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτεινόμενος Εὐαγγέ-

(*p*) Voſſius reſponſ. ad Objecta Criticæ ſacræ. p. 305. 306. cui adde, quæ reſpondet Huetius p. 257. Origenian. & Rich. Simon.

γέλιον de commentariis Symmachi in Matthæum (non de ſcripto adverſus Matthæum edito, ut Valeſius) acceperunt Rufinus interpres Hieronymus Catalogo S. E. in Origene, Suidas in ὠριγένης, Nicephorus V. 12. ut Abbatem Urſpergenſem alioſque juniores omittam. Iſtos commentarios Symmachi μετὰ καὶ ἄλλων εἰς τὰς γραφὰς ἑρμηνειῶν (q) Συμμάχου à Juliana acceperat Origenes, hæc ab ipſo eos habuerat Symmacho, ut præter Euſebium tradit Palladius in Lauſiaca p. 152. εὗρον δὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν παλαιοτάτῳ βιβλίῳ στιχηρῷ ὅπερ ἐγέγραπτο χειρὶ Ὠριγένους, ὃ παρὰ Ἰουλιανῇ παρθένῳ ἐν Καισαρείᾳ κεκρυμμένον ὑπῆρχεν, ἥτις ἔλεγεν παρ' αὐτοῦ Συμμάχου τοῦ ἑρμηνέως τῶν Ἰουδαίων τοῦτο εἰληφέναι.

Latine aliquid ſcripſiſſe Symmachum colligit præſtantiſſimus Hodius p. 587. ex his verbis Hieronymi ad Tit. 2. *Symmachus pro eo, quod Pſalm* CXXXV. *eſt in græco* περιούσιον, *in Hebræo* סגלה *expreſſit* ἐξαίρετον, *id eſt, egregium vel præcipuum, pro quo verbo in alio volumine latino ſermone utens peculiarem interpretatus eſt.* Sed videtur Hieronymus loqui de latino veteri intetprete, qui in alio volumine, h. e. non in Pſalmis, ſed in alio libro Biblico περιούσιον reddiderit *peculiarem.* Neque Agobardum vel Catenarum compoſitores aliud opus Symmachi quam verſionem Bibliorum reſpicere exiſtimo, quemadmodum Hodius ipſe probe animadvertit Symmachum inter latinos Patres quandoque referri, quod latini Eccleſiæ doctores ejus translatione uſi fuerunt. Quales ſint libri Symmachi, quos apud Syros adhuc exſtare auctor eſt Hebed Jeſu, ex his memorans unum, cui titulus *de diſtinctione præceptorum,* dixerint illi, quibus ſcripta hæc legere conceſſum eſt. De *epiſtola* commentitia, quæ latine edita eſt à Rigaltio inter ſcriptores rei accipitrariæ cum titulo *Aquilæ Symmachi & Theodotionis ad Ptolemæum Regem Ægypti,* jam monui ſupra lib. I. c. 25. §. 6.

Ex quo hi interpretes ab Origene in Hexaplis ac tetraplis fuere cum verſione LXX. ſenum junctim vulgati, ſæpius conſulti ſunt à Veteribus Eccleſiæ Doctoribus, quando ſacras literas exponerent, ut patet tum ex aliis tum ex Origene ipſo, qui inter alia illis eſt uſus ad Codices LXX. Interpretum in nominibus propriis emendandos, ut teſtatur commentariis in Johannem p. 131. ſeq. Frequenter etiam ad

(q) Rufinus interpretationem Bibliorum à Symmacho compoſitam intelligit, cui aſſentitur Dodvvellus diſſ. IV. ad Irenæum §. 40. At Hodius p 385, mavult de commentariis ſive expoſitionibus, Euſebii verba accipere. Fateor tamen non improbabilem eſſe priorem ſenſum, & forte ἑρμηνείας plurativo numero dixit de utraque verſionis Symmachi editione, priore & poſteriore.

illos, quos ſubinde communi vocabulo *τρεῖς ἑρμηνευτὰς tres interpretes (r)* appellant, provocare conſtat è græcis quidem Theodoritum & Procopium Gazæum, è latinis Hieronymum. Sæpius quoque advocantur in Catenis, quas in plures libros Biblicos è Græcis patribus collectas habemus, tum in Scholiis editionis Romanæ LXX. Interpretum, atque aliis ejusmodi Scholiis & Catenis ineditis. Nonnulla quidem aliter legiſſe videntur, quam in Hebraicis habemus Codicibus, ut exemplis quibusdam inſignibus docuit *κριτικώτατος* Lud. Cappellus. Eſt etiam cum interpretationes unius ex his tribus permixtæ ſunt hodie editioni LXX. viralis verſionis, ſive quod gloſſæ loco ex alia verſione additum è margine in textum irrepſit, *(s)* ſive potius quod Origenes veterem verſionem ex cæteris interpretibus ſuppleverat, addito aſteriſco, locosque obſcuros ex Theodotionis vel alterius interpretis verſione lemniſco appicto illuſtraverat, hinc enim factum eſt, ut omiſſis librariorum negligentia hiſce ſignis, aliæ interpretationes *(t)* jam indiſtincte cum verſione veteri legantur, & unum vocabulum non raro bis translatum junctim occurrat, ut Exodi XIII. 2. *πρωτότοκον πρωτογενὲς* 2. Sam. XII. 25. *Ἰεδδεδὶ ἕνεκεν Κυρίου* (quæ Aquilæ eſt interpretatio:) interdum integra phraſis, ut Prov. XXXI. 29. *ἐκτήσατο πλοῦτον, ἐποίησεν δύναμιν.* Interdum integer verſiculus, ut Deut. XXIII. 17. & 1. Sam. XXI. 13. & 2. Sam. XV. 20. Certe parum veriſimilis eſt ſententia Northoni Knatchbulli, qui in notis ad Actor. XIII. 41. ait LXX Interpretum morem eſſe, *ut unum idemque verbum vel pro poſſibili errore literarum quandoque bis reddant, aliquoties etiam ter.* Cum vero tres illæ interpretationes Aquilæ Symmachi & Theodotionis non minus, quam pretioſum Tetraplorum atque Hexaplorum opus jam pridem cum magna literarum Hebraicarum & ſacræ antiquitatis jactura interciderint, fragmenta ſaltim, quæ ſuperſunt, licet perpauca, in veterum ſcriptis & antiquis codicibus inveſtigare viri docti ſunt aggreſſi, primus quidem omnium *Flaminius Nobilius* in notis ad Sixtina Biblia. Romæ 1588. fol. Diligentius deinde conquiſita & interpretatione ac notis illuſtrata dedit *Johannes Druſius*, non uno hoc nomine præclariſſime promeritus de ſtudioſis ſacrarum literarum, in ſingulari volumine poſt fata auctoris demum in lucem

(r) Vide Hodyum p. 589.
(s) Ita videtur Joh. Vorſtio diſſ. ſacrarum lib. 3. c. 7.
(t) Ita recte Salmaſ. lib. de lingua Helleniſtica p. 245.

Digitized by Google

lucem edito, quod inſcribitur: *Veterum Interpretum græcorum in totum Vetus Teſtamentum fragmenta, collecta, verſa & notis illuſtrata.* Arnhemiæ 1622. 4. Nobilii & Druſii collectanea junctim exhibentur in Tomo ſexto Polyglotton Londinenſium, cum Scholiis ad editionem Romanam: Occurrunt & in eodem tomo variæ lectiones & ſcholia græca ex Codice MS. Barberino verſionis græcæ Prophetarum, aliisque antiquis codicibus, nec minus Commentarius affectus *Patricii Junii* in verſionem græcam in capite XIV. Numerorum deſinens, in quibus ſingulis plura interpretum fragmenta Nobilio ac Druſio præterita licet obſervare, quæ diligentiſſime, ut ſperamus, undique inveſtigata atq; auctiora dabit proxime præſtantiſſimus Vir *Joh. Erneſtus Grabe.*

Dictionarium Ebraicum ex LXX. Hieronymo, Aquila, Symmacho & Theodotione collectum, item Helleniſticum paraſſe ſe teſtatus fuit Druſius præf. ad præterita ſua. Nonnunquam interpretationes Aquilæ Symmachi ac Theodotionis, quemadmopum LXX. quoque interpretum frequentiſſime advocat in præſtantiſſimo Lexico ſuo Jo. Coccejus. Conſtat præterea Conradum Kircherum Auguſtanum * Hoeſchelio impellente, laudatiſſimo ſtudio compoſuiſſe Concordantias verſionis LXX. Interpretum, ſub Hebræis vocibus digeſtas, & Indice Græco (licet non ſatis pleno) inſtructas. Francof. 1607. 4. Idem de uſu harum Concordantiarum ſingulari eſt diatriba comentatus. Witeb. 1622. 4. Breviora Lexica in LXX. Interpretes edidere Zacharias Roſenbach Herborn. 1634. 8. Mich. Crellius Altenb. 1646. 12. & Chriſtianus denique Schotanus, Franeqv. 1662 12.

XI. Supereſt, ut reliquas verſiones Bibliorum ſacrorum græcas deperditas brevites perſtringam. Tres maxime Anonymas:

Quintam in Actæo litore repertam Nicopoli ab Origene, ut ex Origenis ipſius teſtimonio referunt Rufinus invectiva poſteriore in Hieron. & Hieronymus præf. ad Homilias Orig. in Cantica Canticor. Confer Euſebium VI. 16. Hiſt. Eccleſ. Hanc quintam cum *κοινῇ* Lucianea confundunt Iſidorus Hiſt. VI. 3. Orig. eumque ſecuti Ranulphus Higdenus Ceſtrienſis, Hugo de S. Victore &c.

Sextam repertam ab eodem Origene, Jerichunte, quam Epiphanius c. 17. de ponderibus ac menſur. Athanaſius in Synopſi Scripturæ, Euthymius præf. ad Pſalmos quintam appellant. Joſephus ſcriptor

 Chri-

* Vide Kircheri præf & Hoeſchelii Epiſt. ad Jungermannum, poſt Hotomannianas p. 462. ſeq. In Bibl. Bodlejana exſtant hæ Kircheri Concordantiæ multis vocabulis ab erudita manu auctæ.

Chriſtianus in Hypomneſtico MS. *Πέμπτη δὲ ἔκδοσις εὑρέθη ἐν Ἱεριχῷ ἐν πίθοις χαλκοῖς κεκρυμμένη, οὐκ ἐπιγεγραμμένη δὲ τὴν ἑρμηνεία, φασὶν δὲ αὐτὴν ὑπὸ γυναικὸς ἑρμηνεῦσθαι, τὸ καὶ ἐν οἰκίᾳ γυναικὸς ἐπιμελῶς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις εὑρηθέντας τοὺς πίθους.* Terba *ἐπιμελῶς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις* miror omitti à Clariſſimo Hodio, ubi hunc Joſephi locum ex MSto codice producit p. 589. & de verſionibus hiſce diſſerit diligentiſſime. Utraque hæc interpretatio non omnes libros Biblicos complectebatur, ſed maxime hos qui verſibus compoſiti ſunt, ut teſtatur Hieron. in Tit. III. hoc eſt Jobum, Pſalmos, Canticum Canticorum, ac præterea Prophetas minores. Idem Hieronymus Judaicos translatores vocat lib. 2. adverſus Rufinum; at in verſiculum XIII. Orationis Habacuci, ex ſexta editione hanc affert translationem: *ἐξῆλθες τοῦ σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦ τὸν χριστόν σου.*

Septimam denique, memoratam Euſebio VI. 16. Hiſt. & Hieronymo in Habacuci cap. II. quæ Pſalmos & Prophetas minores complectebatur, & alia forte nonnulla. In codice Marchaliano Eſaiæ, ubi præter Aquilam, Symmachum, & Theodotionem ſubinde allegantur *οἱ Γ´*, ſive *οἱ τρεῖς*, videri poſſint anonymæ hæ tres interpretationes innui, ſi Majores etiam Prophetas illis comprehenſas olim fuiſſe, aliunde conſtaret. Igitur eruditiſſimus Hodius p. 594 potius ſubſcribit conjecturæ Waltoni, qui ſuſpicatus eſt deſignari tres vulgares LXXviralis verſionis editiones à Pamphilo, Luciano & Heſychio recenſitas, de quibus infra §. XIV. & quos non valde inter ſe diverſas fuiſſe notat Waltonus IX. prolegom. 25. & 27.

XII. ORIGENES Alexandrinus presbyter, cui ab indefeſſo labore Adamantii & Chalcenteri nomen hæſit, præ cæteris omnibus editione inſigni verſionis Græcæ LXX. Interpretum præclare jampridem de Eccleſia promeritus eſſe noſcitur. Hæc fuit quæ paſſim in veterum ſcriptis pro emendatiſſima (*a*) celebratur, & cum *κοινῇ* ſive vulgata ante Origeniana male confunditur (*b*) à viris quibusdam doctiſſimis: quanquam & LXX. Interpretes in genere interdum Vulgatam (*c*) verſionem Hieronymus appellat. Continebat vero Origenis editio translationem LXX. Senum diligenter emendatam è codicibus optimis, ſpeciatim illo Alexandrino in Serapeo: præterea cum Hebraico (vel cum

(*a*) Videndus Hody p. 615.
(*b*) id. p. 617.
(*c*) id. p. 609.

cum Aquilæ fortaſſis verſione, neque enim Hebraicarum literarum admodum peritus (*d*, erat Origenes) ita collatam, ut ubicunque aliquid in LXX. virali abundaret, (*e*) id notaretur obeliſco ſive virgula: ubi deficeret nonnihil, hoc ex alia verſione, Theodotionis (*f*) maxime ſuppleretur, atque ſtellula ſive aſteriſco notaretur; ubi denique aliquid à LXX. interpretibus redditum eſſet paulo obſcurius, ei ſub lemneſci nota adjungeretur lucidior altera translatio, itidem plerumque è Theodotione, nonnunquam & ex Aquila (*g*) vel Symmacho repetita: unde fortaſſis eſt factum, ut in noſtris quoque editis nonnunquam verba ſacrorum Scriptorum bis (*h*) Græce reddita junctim legamus, locis ex Origeniana illa Hexaplari transſcriptis, quæ integra, perinde ut pura LXX. Seniorum ex Origenis Tetraplis, hodie in nulla editione ſupereſt. Cæterum conſtat Hexaplarem illam olim veluti præſtantiſſimam una cum obelis & reliquis notis Criticis non modo Græce ſæpius deſcriptam, ſed quoque in Eccleſia latina frequentatam eſſe, *latine* redditam: & in Orientalibus, lingua *Syriaca* atque *Arabica*. Verum ſua jam ætate conqueſtus eſt S. Hieronymus Epiſtola 135. ad Suniam & Fretelam (*i*) quod librariorum negligentia virgulis & aſteriſcis ſubtractis, diſtinctio univerſa confunderetur. Tanto magis arduum videtur hodie Origeniana illa ſigna reſtituere, quod facturum tamen ſe nuper ſpopondit Clariſſimus Grabius. Quanquam in libris quibusdam præeunt adhuc Codices MSti, (*k*) ſive *Græci*, ut Arundelianus è quo librum Eſther notis

(*d*) Agnoſcunt hoc Huetius II. 1. Origenian. Tillemontius Memor. H. E. T. 3. p. 754. Albertinus de Evchariſtia p. 353. Petavius T. 1. dogm Theol. p. 561. Morinus Exerc. Bibl. p. 122. Jo. Clericus qv. 2. Hieronym. & Elias Boherellus ad eruditam ſuam Gallicam librorum Origenis contra Celſum verſionem p. 27.

(*e*) De notis Criticis Origenis vide præter ſcriptores ſupra lib. 2. c 2. ad §. 18. laudatos Andream Maſium ad Joſuam p. 122. Jo. Morini Exerc. Bibl. IV. 1. ſeq. Huetii Origeniana p. 260. Hody p. 150. 291. ſeq. & 605.

(*f*) Uſſer. de LXX. cap. 6.

(*g*) Hody p. 606

(*h*) Vide ſupra § X. p. 340.

(*i*) Sunia & Fretela, virorum nomina, non fœminarum, ut jam notatum viris doctiſſimis. Sic Attila, Totila, Froila, Blivila, Ceurila, Ulphila, Agila, Svintila, Amala, Chintila, apud Jornandem & Iſidorum: Traquila nomen ſervi in Chronico S. Benigni Divionenſ. apud Dacherium T. 1. ſpicileg. p 364. Sentila Rex Hiſpaniæ. id. p. 388.

(*k*) Hody p. 619. Uſſerius de LXX. c. 7. &c. ubi mentio plurium Codicum MS. aſteriſcis Origenianis inſtructorum. De Rupeſucaldiano agit Curterius præf. ad Procop. & Morinus Exerc. Bibl. p. 214. ſeq. Et excerpta ac Variæ lect. ex hoc aliisque codici-

tis Origenis Criticis diſtinctum edidit Uſſerius ad calcem libri de LXX. Interpretibus, & codex alter è quo Eſaiam, Procopii commentariis illuſtratum Jo. Curterius vulgavit: ſive *Syriaci*, ut ex quo Joſuam in lucem protulit vir paucis comparandus Andreas Maſius, teſtatus ejusdem codicis ope alios etiam libros V. T. Judicum hiſtorias & Regum, præterea paralipomenon, & Deuteronomii bonam partem, tum Eſdram & Eſther (Judithæ quoque ac Tobiæ libros codex ille conplectebatur) ſimiliter virgulis & aſteriſcis diſpungere ſe potuiſſe: ſive *Arabici*, ut Codex Pentateuchi duplex qui exſtat in Bibl. Bodlejana, quosq; evolviſſe ſe teſtatur idem Uſſerius · ſive deniq; *latini*, ut quibus uſi ſunt Jo Cochleus, (*l*) Joſephus Maria Carus ſive Thomaſius (*m*) Hugo Ferrandus, (*n*) & nuper in ſua Hieronymi editione Jo Marcianæus. (*o*) Nam alios quidem omitto, qui nova induſtria obelos & aſteriſcos appoſuerunt, labore non fortaſſis plane reprehendendo, quo latinam verſionem veterem vulgatam ad Hebræa & Græca exigerent, ut in Bibliis ſuis Pariſ. 1558. fol. excuſis fecit Jo. Benedictus: (*p*) In Novi Fœderis libris Jacobus Faber (*q*) Strapulenſis, atque Rob. Stephanus (*r*) in editione minori A. 1543. & 1545.

XIII. Editionem LXX. Senum ita recenſitam, ſuppletam & aſteriſcis diſpunctam atque obelis, Origenes * *Hexaplis* ſuis inſeruit, operi

bus in Tomo VI. Polyglott. Londinenſ. De Codice Chigiano 800. annorum, complexo quatuor Prophetas majores, & altero ſimili Vaticano meminit Mabillonius T. 1. Muſei Ital. p. 95. Varios codices eximios Græcos Verſionis Bibliorum in Bibl. Cæſarea exſtantes refert Lambecius libro III.

(*l*) Cochleus A. 1531. edidit Pſalterium Vetus cum aſteriſcis & obeliſcis, præfixum commentariis Brunonis Herbipolitani Epiſc.

(*m*) In Pſalterio duplici Rom. 1683. 8. Et in ſacror. Bibliorum titulis veteribus. ibid. 1688 4.

(*n*) In Pſalmos, Pariſ. 1683 4. Confer Coteler. T. 3. monument. Gr. p 586.

(*o*) Vide Acta Er. 1695. p. 101.

(*p*) Rich. Simon Hiſt. Crit. N. T. lib. 2. p. 143. & lib. 3. p. 565.

(*q*) id. lib 2. p. 134.

(*r*) id. lib 3. p. 496.

* De Origenis Tetraplis, Hexaplis & Octaplis perquam diverſa commentati ſunt viri docti, ex varie intellectis locis veterum, Origenis, Euſebii, Epiphanii, Hieronymi. Mihi ſatis fuit de tota re quæ veriſſima viderentur ſuccincte exponere. Interim evolvat conferatque qui volet A. Maſium præf. ad Joſuam, Petavium ad Epiphan. p. 404. I, Rud. Wetſtenium in Epiſt. Origenis ad African. p. 178. Marcianæum ad Hieron. Vale-

operi Biblico cui nullum par viderat vel illa vel prior ætas, & quod non tuliſſe ætatem merito dolemus. In hoc ſex columnis uno juxta ſe conſpectu poſitis vir egregius collocaverat *prima* quidem Hebraicum contextum, Hebraicis conſignatum literis (non Samaritanis, neque punctis animatum vocalibus) *ſecunda* eundem Hebraicum contextum literis Græcis deſcriptum, *tertia* translationem Aquilæ, *quarta* Symmachi verſionem, *quinta* verſionem LXXviralem ita ut dixi emendatam, interpolatam, & virgis, ſtellulisque ac lemniſcis notatam, *ſexta* denique interpretationem Theodotionis. In quibusdam libris Biblicis heptaſelida etiam erant & octaſelida, & fortean enneaſelida, ſiquidem verſionem Græcam quintam, & ſextam & ſeptimam addiderat Origenes, ubi eam nanciſci potuit, de quibus dictum à me ſupra §. XI. Hinc *Octaplorum* apud veteres aliquando mentio, quæ tamen ab Hexaplis diverſum opus fuiſſe non videntur viris eruditiſſimis. Præterea verſionem Græcam ex Samaritico confectam, vel ſaltem illius varietates Hexaplis ab Origene inſertas contendit If. Voſſius: ſed jam ſupra §. 19. annotavi veteres quando Samariticum laudant reſpicere verſionem Symmachi Samaritæ, è cujus binis editionibus alteram Origenes operi ſuo adſcripſit. Specimen Hexaplorum in margine Codicis Barberiniani hoc occurrit ad Oſeæ XI. 1. unde illud deſcriptum exſtat in tomo VI. Polyglotton Londinenſ. & in præſtantiſſimi Cavei Vitis Patrum Anglice editis T. I. pag. 227.

Valeſium ad Euſeb. VI. 16. & in Epiſtola Euſebio ſubjecta ad Uſſerium, contra ea quæ hic vir doctus de binis editionibus Græcæ verſionis ſenum ab Origene in Hexaplorum opere conjunctis, pura & κοινῇ, tradidit in ſyntagmate de LXX. c. 5. Waltonum prolegom. Bibl IX. 21. Huetium Origenian. III. 4. Dionyſii de Rivis diatribam de Origenis Hexaplis & Octaplis Lugd. 1676. 4. Dan. Heinſii Ariſtarch. p. 796. Lud. Cappellum Critic. S. p. 337. If. Voſſium reſponſ. ad Objecta Criticæ S. p. 405. ſeq. Rich. Simonem in diſquiſitt. Biblicis & II. 3. & 10. Hiſt. Crit. V. T. Hottingerum theſaur. philolog. p. 288. Jo. Morinum Exerc Bibl. p. 81. Caveum vita Origenis num. 18. Alex. Morum in Cauſa Dei p. 120 ſeq. Fraſſenium diſquiſit. Bibl. p. 263. ſeq. Eliamdu Pin Prolegom. Bibl. T. 1. p 183. ſeq. Petr. Galeſinium & Jo. Wowetanum in Comment de LXX. & qui diligentiſſime in hoc argumento accuratiſſimeque verſatus eſt Humfredum Hody de Bibliorum textibus Original. libro IV. E noſtratibus quoque hanc materiam attigere Theologi præſtantiſſimi Dorſcheus diſſ. Theologiæ Zacharianæ præmiſſa, (d) 3. Kortholtus de variis Biblior. editionibus p. 374. ſeq. Waltherus Officin. Bibl. p. 275. &c.

Ebr.	Ebr.	Aqu.
כי נער ישראל ואהבהו ממצרים קראתי בני:	Χι νερ Ἰσραηλ ου αβηυ μεμμεσραιμ καραθι βανι.	Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

Lubet & aliud hoc loco ſpecimen ſubjungere, Caput primum Gene-

HEBR.	HEBR.	AQUILA
1. בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ:	1. Βρησιθ βαρα Ἐλώϊμ ἐθ ἀσαμαϊμ ουεθ ἀαρες.	1. Ἐν κεφαλαίῳ ἔκτισεν ὁ Θεὸς σὺν τὸν οὐρανὸν, καὶ σὺν τὴν γῆν.
2. והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים:	2. Οὐαάρες αἰθα θωου οὐβωου. Οὐχωσεχ ἀλ φνε θεωμ οὐρουαχ ἐλώϊμ μραχεφεθ ἀλ φνε ἀμαϊμ.	2. Ἡ δὲ γῆ ἦν κένωμα καὶ οὐθέν. καὶ σκότος ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου, καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων.
3. ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור:	3. Οὐϊωμερ Ἐλώϊμ ἰεϊ ὠρ ουϊεϊ ὠρ.	3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, γενέσθω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.
4 וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך:	4. Οὐϊαρ Ἐλώϊμ ἐθ ἀωρ χι τωβ οὐιαβδηλ Ἐλώϊμ βην ἀωρ οὐβην ἀχωσεχ.	4. Καὶ συνεῖδεν ὁ Θεὸς σὺν τὸ φῶς ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς μεταξὺ τοῦ φωτὸς καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους.
5. ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד:	5. Οὐαικρα Ἐλώϊμ λαωρ ἰωμ οὐλαχωσεχ καρα λαϊλα οὐιεϊ ἐρεβ οὐιεϊ βωκερ ἰωμ ἐχαδ.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέρα, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε Νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.

Digitized by Google

Sym.	LXX.	Theodot.
Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ ἠγαπημένος, ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου.	Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου.	Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ καὶ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐκάλεσα υἱόν μου ἐξ Αἰγύπτου.

Geneſeos, fragmentis Veterum Interpretum è Philoponi maxime commentario in Hexaemeron conquiſitis:

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTIO.
1. Ἐν ἀρχῇ ἔκτισε ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.	1. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.	1. Ἐν ἀρχῇ ἔκτισε ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
2. Ἡ δὲ γῆ ἐγένετο ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον, καὶ σκότος ἐπέκειτο ἐπὶ προσώπου τῆς ἀβύσσου, καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων.	2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος. καὶ σκότος ἦν ἐπάνω τῆς ἀβύσσου. καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.	2. Ἡ δὲ γῆ ἦν κενὸν καὶ οὐθέν, καὶ σκότος ἐπὶ προσώπου ἀβύσσου, καὶ Πνεῦμα Θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ προσώπου τοῦ ὕδατος.
3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, ἔστω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.	3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.	3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός: γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.
4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διέστειλεν ὁ Θεὸς μεταξὺ τοῦ φωτὸς καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους.	4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον σκότους.	4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον σκότους.
5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν, καὶ τὴν σκοτίαν ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.	5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
6. ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים:	6. ὐϊωμερ ἐλῶιμ. ἰεῖ ῥακια βθῶχ ἀμαϊμ, ὐιεῖ μαβδὶλ βην μαϊμ λαμαϊμ.	6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενέθω στερέωμα ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, καὶ ἔσω διαχωρίζον μεταξὺ ὑδάτων εἰς ὕδατα.
7. ויעש אלהים את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן:	7. ὐιαας Ἐλῶιμ ἐθ ἀρακια ὐιαβδηλ βηι ἀμαϊμ ἀσερ μθαχαθ λαρακια ὐβην ἀμαϊμ ἀσερ μεαλ λαρακια, ὐιεῖ χεν.	* *
8. ויקרא אלהום לרקיע שמים ויהי ערב ויהי בקר יום שני:	8. Οὐαϊκρα Ἐλῶιμ λαρακια σαμαϊμ, ὐιεῖ ἐρεβ ὐιεῖ βωκερ Ιωμ σενι.	8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς στερεώματι, οὐρανός. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα δευτέρα.
9. ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן:	9. Οὐϊωμερ Ἐλῶιμ ἰκαβου ἀμαϊμ μθαχαθ ἀσαμαϊμ ἀλ μακωμ ἐχαδ, ὐθεραεαϊ αβασα ὐιεῖ χεν.	9. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, συστήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τόπον ἕνα, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως.
10. ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב:	10. Οὐαϊκρα Ἐλῶιμ λαϊαβασα ἐρες ὐλμικυε ἀμαϊμ καρα ιαμιμ ὐιαρ Ἐλωιμ χιτωβ.	10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῇ ξηρᾷ γῆ, καὶ τοῖς συστήμασι τῶν ὑδάτων θάλασσαι, καὶ συνεῖδεν ὁ θεὸς, ὅτι καλέν.

SYMMACHUS.

6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἔσω στερέωμα ἐν μέσῳ ὑδάτων, καὶ ἔσω διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὕδατος καὶ ἐς ὕδωρ.

* * *

8 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς στερεώματι οὐρανόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ θεός, συστήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τόπον ἕνα, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν.

LXX.

6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος. — καὶ ἐγένετο οὕτως. ※

7. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα. καὶ διεχώρησεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος * καὶ ἐγένετο οὕτως. ※

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν — καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν ※ καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. — καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. ※

10 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

THEODOTION.

6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος καὶ ἔσται διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος εἰς ὕδατα.

* * *

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῷ στερεώματι οὐρανόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τόπον ἕνα, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά, καὶ ἐγένετο οὕτως.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

Digitized by Google

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
11. ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן:	11. Οὐιωμερ Ἐλωϊμ θαδζε ἀαρες δεσε ἐσεβ μαζερια ζερα ἐς φερι ὡσε φερι λμινω ἀσερ ζαρω βω ἀλ ἀαρες οὐιεϊ χεν.	11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βλάστημα χόρτου σπειρόμενον σπέρμα, ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο οὕτως.
12. ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עשה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב:	12. Οὐθωζε ἀαρες δεσε ἐζεβ μαζερια ζερα λμινεου οὐες ὡζε φερι ἀσερ ζαρω βω λμινεου, οὐιαρ Ἐλωϊμ χι τωβ.	* * * Καὶ συνεῖδεν ὁ θεὸς, ὅτι καλόν.
13. ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי:	13. Οὐιεϊ ἐρεβ, οὐιεϊ βωκερ ἰωμ σλισι.	13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.
14. ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים:	14. Οὐιωμερ Ἐλωϊμ ἰεῒ μωρωθ βρακια ἀσαμαϊμ λαβδιλ βην ἀϊωμ οὐβην ἀλαϊλα οὐαϊου λωθωθ οὐλμωαδιμ οὐλιαμιμ οὐσανιμ	15. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενέθωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ διαχωρίζειν μεταξὺ τῆς νυκτὸς, καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.
15. והיו למאורת ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן:	15. Οὐαϊου λιμωρωθ βρακια ἀσαμαϊμ λαϊρ ἀλ ἀαρες οὐιεϊ χεν.	15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φωστῆρας ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο οὕτως.

Digitized by Google

SYMMACHUS.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, ἐξαγαγέτω ἡ γῆ.

* * *

Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.

* * *

* * *

LXX.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως.

12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος — καὶ καθ' ὁμοιότητα ※ καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος — ἐπὶ τῆς γῆς ※ καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.

14. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.

15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως.

THEODOTION.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἐξενεγκάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου.

* * *

Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.

* * *

* * *

16.

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
16. ויעש אלהים את־שני המארת הגדלים את המאור הגדל · לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים:	16. ὐιαας Ἐλωῒμ ἐθ σνε ἀμωρωθ ἀγδολιμ ἐθ ἀμαωρ ἀγαδολ λμεμσελεθ ἀωρ ὐεθ ἀμκωρ ακκατον λμεμσελεθ ἀλαιλα ὐεθ ἀχωχαβιμ.	16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰς δύο Φωςῆρας τὰς μεγάλας, σὺν τὸν Φωςῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν Φωςῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός.
17. ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ:	17. ὐιθεν ἐθαμ Ἐλωῒμ Βρακιω ἀσαμαιμ λαὶρ ἀλ ἀαρες.	17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ ςερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, τῷ Φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.
18. ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב:	18. ὐλιμσολ βιωμ ὐβαλαιλα ὐλαβδιλ βην ἀωρ ὐβην ἀχωσεχ ὐιαρ Ἐλωῒμ χι Ἰωβ	18. Καὶ ἐξουσιάζειν τῆς ἡμέρας, καὶ διαχωρίζειν μεταξὺ τοῦ Φωτὸς καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους. καὶ συνεῖδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.
19. ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי:	19. ὐιῆ ἐρεβ ὐιεῖ βωκερ ἰωμ ῥβιί.	19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη.
20. ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים:	20. ὐϊωμερ Ἐλωῒμ ἰσρεζου ἀμαῒμ σερες νεφες αἰα ὐωφ ἰεωφηφ ἀλ ἀαρες ἀλ Φνη ῥεκια ἀσαμαῒμ.	20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς. ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχῆς ζώσης καὶ πετεινὸν ἱπτάμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ςερεώματος οὐρανοῦ.
21. ויברא אלהים את · התנינם הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טום:	21. ὐϊβρα Ἐλωῒμ ἐθ ἀθανινιμ ἀγδολιμ ὐεθ χολ νεφες ἀαιὰ ἀρμεσεθ ἀσερ σαρσου ἀμαῒμ λμινεεμ ὐεδ χολ ὀφ κανaφ λμινεου ὐιαρ Ἐλωῒμ χι τωβ.	

22.

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους, τὸν φωστῆρα τὸν μείζω εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῆς ἡμέρας, τὸν δὲ φωστῆρα τὸν ἐλάσσω, εἰς ἡγεμονίαν τῆς νυκτός.	16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας. καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀστέρας.	16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός.
* * *	17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.	* * *
* * *	18. Καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.	* * *
* * *	18. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα τετάρτη.	* * *
20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχὴν ζῶσαν, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον τοῦ στερεώματος οὐρανοῦ, καὶ ἐγένετο οὕτως.	20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς· ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ — καὶ ἐγένετο οὕτως. ☼	20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς· ἐξερψάτωσαν τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχὰς ζώσας, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον στερεώματος οὐρανοῦ.
* * *	21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλά.	* * *

HEBR.	HEBR.	AQUILA
22. ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ:	22. ουιβαρεχ ὀθαμ Ἐλωϊμ λεμωρ Φρου οὐρβου οὐμιλεου ἐθ ἀμαϊμ βιμιμ οὐαωφ ἰρεβ βααρες.	* * *
23. ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי:	23. ουιεῖ ἐρεβ ουιεῖ βοκερ ἰωμ ἀμισι.	* * *
24. ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה ויהי כן:	24. ουιωμερ ἐλωϊμ θωσε ἀαρες νεφες ἀϊα λμινα βεμα οὐρεμες οὐαϊθω ἐρες λμινα ουιει χεν.	* * *
25. ויעש אלהים את חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב:	25. ουιάας Ἐλωϊμ ἐθ ἀϊαθ ἀαρες λμινα οὐεθ ἀβεμα λμινα οὐεθ χολ ρεμες ἀδαμα λμινεου ουιαρ Ἐλωϊμ χι τωβ.	* * *
26. ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ:	26. ουιωμερ Ἐλωϊμ νασε ἀδαμ βσαλμηνου χιδμουθηνου οὐιδου βιδγαθ ἀϊαμ οὐβεωφ ἀσαμαϊμ οὐβαβεμα οὐβχολ ἀαρες οὐβχολ ἀρεμες ἀρομες ἀλ ἀαρες.	26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν. καὶ ἐπικρατείτωσαν ἐν ἰχθύϊ τῆς θαλάσσης καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ζώῳ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς.

Digitized by Google

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTIO.
* * *	22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς λέγων, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.	* * *
* * *	23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα πέμπτη.	* * *
* * *	24. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἑρπετὰ, καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ ἐγένετο οὕτως.	* * *
* * *	25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.	* * .
16. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ποιήσωμεν ἄνθρωπον ὡς εἰκόνα ἡμῶν, καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν,	26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν. καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.	26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν, ὡς ἐν ὁμοιώσει (ἐν ὁμοιώμασιν) ἡμῶν.

Digitized by Google

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
27. ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם:	27. ουιβρα Ἐλώιμ ἐθ ἀαδαμ βσαλμω βσελεμ Ἐλώιμ βαρα ὀθω ζαχαρ ουνκεβα βαρα ὀθαμ.	27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς.
28. ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ:	28. ουιβαρεχ ὀθαμ Ἐλώιμ ουιωμερ λαεμ ἐλώιμ φρου ουρβου ουμιλου ἐθ ἀαρες ουχβεσια ουρδου βιδ χαθ ἀιαμ ουβεωφ ἀσαμαιμ ουβχολ ἀια ἀρμεσεθ ἀλ ἀαρες.	28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς καὶ εἶπεν αὐτοῖς. αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύι τῆς θαλάσσης καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς.
29. ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה:	29. ουιωμερ Ἐλώιμ ἰννε ναθαθι λαχεμ ἐθ χολ ἐσεβ ζορεα ζερα ἀσερ ἀλ φνε χολ ἀαρες ουεθ χολ ἀες ἀσερ βω φρι ἐς ζορεα ζερα λαχεμ ιειε λοχλα.	29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν σὺν πᾶσαν χλόην σπερμαίνουσαν σπέρμα ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, καὶ σὺν πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ καρπὸς ξύλου ἐσπαρμένον σπέρμα ὑμῖν εἶναι εἰς βρῶσιν.
30. ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן:	30. ουλχολ ἀιαθ ἀαρες ουλχολ ὠφ ἀσαμαιμ ουλχολ ρωμες ἀλ ἀαρες ἀσερ βωνεφες ἀια ἐθ χολ ἰερεκ ἐσεβ λοχλα ουιεῖ χεν.	30. Καὶ παντὶ ζώῳ τῆς γῆς καὶ παντὶ πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς ᾧ ἐν αὐτῷ ψυχὴ ζῶσα, σὺν πᾶν λάχανον χλόης εἰς βρῶσιν· καὶ ἐγένετο οὕτως,

31

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, ὄρθιον ὁ θεὸς ἔκτισεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς.	27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπων ※ ἐν εἰκόνι αὐτοῦ ☼ κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. Ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.	27. Καὶ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.
28. Καὶ εὐλόγισεν αὐτοὺς ὁ Θεός, εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ Θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ χειροῦσθε τὰς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ζῶα τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς.	28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς λέγων ※ αὐτοῖς ☼ αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, — καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς, ☼ καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.	28. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτήν, καὶ παιδεύετε (Philop. πεδεύετε) ἐν τοῖς ἰχθύσι τῆς θαλάσσης καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς.
29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον τὸν σπερματίζοντα, σπέρμα, τὸν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· καὶ πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ ἐστι καρπὸς ξύλου σπερματίζοντος σπέρμα ὑμῖν εἶναι εἰς βρῶσιν.	29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.	29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὸν πάντα χόρτον σπερμαίνοντα σπέρμα τοῦ (forte τὸν) ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. Καὶ τὸ πᾶν ξύλον ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου, σπερμάτων (σπερματίζον) σπέρμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.
30. Πᾶσί τε τοῖς ζώοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσί τε τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ἐστι ψυχὴ ζῶσα. Πᾶν χλωρὸν χόρτου εἰς βρῶσιν. Καὶ ἐγένετο οὕτως.	30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον, εἰς βρῶσιν· καὶ ἐγένετο οὕτως.	30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς, τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς βρῶσιν καὶ ἐγένετο οὕτως.

Digitized by Google

HEBR.	HEBR.	AQUILA.
31. וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר יום הששי:	31. ουιαρ Ἐλωιμ ἐθ χολ ἀσερ ἀσα οὐεννε τωβ μεωδ ουιε ἐβερ ουιεῖ βοκερ ιωμ ἀσισι.	31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς σὺν πᾶν ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν σφόδρα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα. καὶ ἐγένετο πρωΐ. ἡμέρα ἕκτη.

Præter Hexapla Origenes compoſuit quoque *Tetrapla*, hoc eſt Opus Biblicum per quatuor columnas digeſtum, quarum *prima* poſuit Aquilam, *ſecunda* Symmachum, *tertia* LXX. interpretum verſionem puram ſine aſteriſcis & obeliſcis, & *quarta* Theodotionem. Quod vero in Tetraplis verſio LXX. ſenum non fuerit ex aliis verſionibus interpolata neque Criticis diſpuncta ſignis, colligunt viri docti ex hoc Græco ſcholio ad Pſ. CXXXII. (132.) 4. οὗτος ὁ στίχος οὐκ ἔκειτο, ἐν τῷ τετρασελίδῳ. Παρὰ τῷ Θεοδοτίωνι μόνῳ ἀντὶ τοῦ τοῖς βλεφάροις μου, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν. Ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ παρὰ μόνοις τοῖς ὁ ἔκειτο ὠβελισμένον. Variæ lectiones ex aliis Codicibus poſt Origenem videntur aliorum opera adjectæ. De hiſce *variis lectionibus*, quæ in codicibus quibusdam MSS. v.g. Marchalliano Prophetarum, non ab ipſo ut videtur Origene, ſed ab Apollinari vel Euſebio vel alio quodam juniore in ora ſive margine additæ viſuntur, agit Hodius p. 625. & 631. ſeq.

XIV. *Lucianus* Antiochenus presbyter, & *Euſebius*, *Pamphilusque* atque *Heſychius* Alexandrinus, non adornarunt novas Græcas verſiones, ſed editionem κοινὴν LXX. Interpretum vel recenſuerunt, ut Lucianus & Heſychius, vel Origenis labores cum Eccleſia communicarunt, ut Euſebius & Pamphilus. Luciano & Heſychio jungendus *Joannes Joſephus* eſt, cujus editionem memorat Theodoritus. *Baſilius* quoque Cæſareenſis, cujus opera in conferendis & emendandis ſacris libris laudatur à G. Syncello p. 203. tum *Apollinaris* Laodicenus, licet de hoc dubium poſſit videri, cum forte commentarios ejus, non vero editionem Bibliorum Hieronymus reſpiciat. Plura de ſingulis hiſce dabunt Uſſerius ſyntagm. de LXX. c. 7. Hody IV. 3. de Bibliis Original. p. 720. & p. 626. ſeq. & Hottingerus faſcic. p. 228. ſeq. Idem Hodius acute conjicit *verſionem triginta hominum* apud Philaſtrium c. 138. videri editionem Luciani in græcis

Digitized by Google

SYMMACHUS.	LXX.	THEODOTION.
31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἦν καλὰ σφόδρα: Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα ἕκτη.	31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε· καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα ἕκτη.	31. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα ἕκτη.

cis codicibus litera Λ. denotari ſolitam, quæ litera numerum triceſimum ſignificat. Præterea per *verſionem ſex virorum* apud eundem Philaſtrium c. 139. notari verſionem ſextam in Origenianis Octaplis. Denique *editionem Heracleenſem* quæ ante editionem Hiſtoriæ Suſannæ Syriacam memoratur, nullam eſſe aliam quam Theodotionis, qui Ponticus à quibusdam habitus eſt. *Patrophili Scythopolitani* non minus quam *Euſebii* verſio Græca Bibliorum apud Sixtum Senenſem eſt commentitia, ſimiliter *Macedonica* memorata Galeſinio, & *Theodori Mopſveſteni*, de qua Salmaſius p. 177. comment. de Helleniſtica. De verſione vero *Græcobarbara* quam literis Hebraicis CPoli ediderunt Judæi, quamque Caraitæ iis in locis legunt, Vide Rich. Simonem II. 19. Hiſt. Crit. V. T. & Humfredum Hody libro laudato p. 633.

XV. *Hieronymus* Stridonenſis latinorum Eccleſiæ Doctorum facile doctiſſimus præter verſionem latinam librorum V. T. ex Hebræo quam ſub *Arami* (*a*) nomine perſtrinxit apud Photium Theodorus Mopſveſtenus, Græcam quoque verſionem cujus variæ latinæ verſiones antiquiores (*b*) exſtabant, de integro interpretatus eſt (*c*) & Origenis exemplo aſteriſcis atque obelis diſtinxit, cujus ejus laboris adhuc veſtigia ſuperſunt in Pſalmis & aliis quibusdam libris. Quanquam Hieronymo etiamnum ſpirante librarii ſigna illa adſcribere negligebant, ut ſupra

(*a*) Phot. cod. CLXXVII. p. 205. ad quem locum confer Henr. Noris lib. 1. c. 9. Hiſt. pelagianæ. Garnerium ad Marinm Mercatorem T. 1. p. 101. Tho. Ittigii appendicem de hæreſiarch. p. 469. ſeq. Rich. Simonis Hiſt. Crit. N. T. lib. III. p. 444. ſeq. Gvil. Caveum parte 1. Hiſt. literar. Eccleſ. in Theodoro Mopſveſteno, & Humfredum Hody p. 629. ſeq.

(*b*) Id. p. 342. ſeq.

(*c*) id. p. 351. ſeq.

Digitized by Google

ſupra §.XII. ipſum conqueſtum annotavi. Non integram verſionem antiqui fœderis, ſed tantum Verſionem Pſalmorum ac Prophetarum (neq; illam è Græco, ut aliud agens ſcripſit vir illuſtris libro de claris interpretibus, ſed ex Hebræo latine compoſitam) Græce vertit amicus Hieronymi *Sophronius*, qua ejus verſione Procopium Gazæum & Heſychium Hieroſolymitanum *(d)* uſos eſſe conſtat. Hieronymus ipſe in Catalogo, ubi de Sophronio: *De virginitate quoque ad Euſtochium, & vitam Hilarionis Monachi opuſcula mea in Græcum eleganti ſermone tranſtulit. Pſalterium quoq; & Prophetas, quos nos de Hebræo in latinum vertimus.* Idem libro 2. in Rufin. *Unde me putabam bene mereri de latinis meis, & noſtrorum ad diſcendum animos concitare, quod etiam Græci verſum de latino poſt tantos Interpretes non faſtidiunt, inde in culpam vocor, & nauſeanti ſtomacho cibos ingero.*

(*d*) Vide Albertinum de Euchariſtia p. 848. ſed & Rich. Simonis Epiſtolas Criticas Gallice editas Baſileæ, p. 310. ſeq. & 318.

CAPUT XIII.

Philoſophorum Cynicorum Catalogus, digeſtus ordine literarum.

Alcidamas. Lucian. in Conviv. T. 2. p. 638. 642.

Androſthenes Oneſicriti filius Philiſci frater, Diogenis diſcipulus. Laert. VI. 75.

Antiſthenes Athenienſis diſcipulus Socratis, auctor ſectæ Cynicæ * de quo dixi lib. 2. c. 23. num: 32. Oenomaus quidem probante Juliano Orat. VI. p. 187. negabat Cynicos vel in Antiſthenis verba vel in Diogenis jurare, ſed ſapientiſſimos quosque ac fortiſſimos ſibi imitandos pro

* Cynici dicti à Cynoſarge Gymnaſio, in quo docuit Antiſthenes. Vide Meurſ. ad Heſychium illuſtrem p. 115. & de populis Atticæ, atque Athen. Attic. II. 2.

Digitized by Google

proponere, ut Herculem. Socratem &c. Ita enim intelligo ejus dictum: ὁ κυνισμὸς ἐστὶ Ἀντισθενισμός ἐστιν οὔτε Διογενισμὸς. Herculem præcipue ad mirabantur, quem exemplum genuinæ παιδείας Alexandro commendat Diogenes ap. Dion. 4. de regno p. 64. Vide & Julianum Orat. 6. p. 187. Hinc Antiſthenes Ἡρακλεώτικός τις ἀνὴρ τὸ φρόνημα *Herculeo vir animo* apud Euſebium XV. 13. præparat. quem locum non cepit eruditus interpres. Confer. Auſonii Epigramma 27. & 28.

Ariſtogiton Rhetor ob impudentiam dictus Canis, teſte Suida, Cynicis non magis cæteroqui annumerandus quam Ariſtippus, quem regium canem Diogenes appellabat: vel Therſites Homericus quem κυνικὸν δημηγόρον Demonax ap. Lucian. T. 2. p. 871. vel Nabal qui homo κυνικὸς audit in verſione Græca 1. Sam. XXV. 3. vel denique *palatini canes* apud Boethium de conſolat. Philoſ. 1. proſa 4.

Aſclepiades. Tertull. II. 14. contra nationes, Laert. VI. 91. Alius ni fallor Aſclepiades cujus cum Serviano & Chytrone Cynicis meminit Julianus Orat. VII. contra Heraclium Cynicum p. 224.

Athenagoras de quo Cicero pro Flacco c. VII. *Caſus eſt virgis Cynicus ille Athenagoras, qui in fame frumentum exportare erat auſus.* Sed meliores codices pro Cynico habent Cymæum h. e. Cumanum.

Betio Βητίων Bionis Boryſthenitæ familiaris. Laert. IV. 54.

Bion Boryſthenites, Cratetis Cynici auditor. Laert. IV. 51.

Bryſon Achivus cujus aliqui diſcipulum tradunt Cratetem fuiſſe. Vide Suidam in Κρατ. & Ἱππαρχία & Laertium VI. 85.

Carneades Cynicus cujus meminit Eunapius in proœmio.

Carneus Cynulcus Megarenſis. Athenæus IV. p. 156. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνησι παρελήφθην πρὸς αὐτόν. Κατέλαβον δὲ κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἕξ, ἕνα δὲ κύνουλκον Καρνεῖον τὸν Μεγαρικόν.

Chytron. Supra in Aſclepiade.

Cleomenes Metroclis diſcipulus. Laert. VI. 95. ejus παιδαγωγικὸν laudat idem 75.

Colotus Lampſacenus Menedemi præceptor. Laert. VI. 102.

Crates Thebanus Diogenis diſcipulus clarus circa Olymp. CXIII. uxorem habuit Hipparchiam de qua infra. De Epiſtolis quæ ſub hujus Cratetis nomine feruntur dixi lib. 2. c. 10. §. 21. De tragœdiis Laertio IV. 98. memoratis vide lib. 2. c. 19. Verſiculi in Micylum tres leguntur apud Plutarchum libro de vitando ære alieno p. 830.

Ex ejus hymno in εὐτέλειαν ſive frugalitatem Julianus Orat. VI. p. 199. Ex Cratetis παιγνίοις ibid. & VII. p. 213. Alia ejus παίγνια Laertius VI. 85. Ejus Ephemeris id. 86. Xenocratem perſtrinxit iſte Crates teſte M. Antonino VI. 13. Demetrium Phalereum Thebis exſulantem ſolatus eſt. Vide Plutarchum p. 69. de dignoſcendo adulatore. Alia de eo Ælianus III. 6. Var. Vita Cratetis hujus à Plutarcho ſcripta periit. Laudat præter Lampriam Julianus Orat. VI. p. 200. Cratetis ἠθικὰ ſcripſit Zeno Citieus. Laert. VII. 4.

Crato Cynicus. Lucian.

Creſcens Megalopolitanus ſub Antonino Pio vixit & Juſtinum detulit ad martyrium. Vide Syncellum p. 351. Euſeb. VI. 16. Hiſt. Eccleſ. & Clariſſ. Grabei ſpicileg. Patrum T. 2. p. 139. ſeq.

Cyniſcus apud Lucian. in Cataplo. T. 1. p. 427.

Demetrius Alexandrinus Theombroti diſcipulus. Laert. VI. 95.

Alius *Demetrius* Cynicus cujus apud Senecam, Eunapium, Philoſtratum & alios mentio. Vide Jonſium p. 248. & quæ viri docti ad Sveton. in Flavio Veſpaſiano c. 13. Lucian. de ſalutatione T. 1. p. 806. ſeq.

Alius *Demetrius* Rhodii celebris Cynici diſcipulus *Corinthius Sunienſis*, cujus meminit Lucianus in Toxari. T. 2. p. 51. & adverſus indoctum p. 388.

Demonax Cyprius Epicteti æqualis, Athenis vixit, Diogenem Cynicum præ cæteris admiratus, etſi non unam Philoſophiæ ſectam coluit. Vide Lucianum in ejus vita, T. 2. præcipue p. 859 & 871.

Didymus Planetiades. Plutarch. de Oraculor. defectu.

Diogenes Sinopenſis, Antiſthenis diſcipulus, de quo prolixe Laertius VI. 20. ſeq. Apophthegmata ejusdem, & num 80. ſcripta recenſens; in quibus & VII. Tragœdiæ, de quibus dixi lib. 2. c. 19. Diogenem Cynicum ἐν τῷ πορδάλῳ laudat idem Laertius VI. 20.

Effigies ejus varias vide ſi placet apud Jac. Gronovium T. 2. theſauri antiquitatum Græcar. tabula LXXXVIII. Claruit Speuſippi æqualis circa Ol. CIX. Laert. IV. 3. Obiit fere nonagenarius Corinthi, eodem ut ajunt die quo Alexander Babylone Ol. CXIV. id. VI. 79. Philippum Macedoniæ Regem paulo acerbius reprehendit, Plutarcho judice p. 70. de dignoſcendo adulatore. De Alexandro eum affante vide ſis Dionem 4. de regno p. 59. ſeq. Laert. VI. 38. 68. Plutarchum Alex. p. 671. Plura clariſſ. Bælius in Lexico.

Diogenes Junior, Σοφιστὴς κύων ob petulantiam linguæ in theatro exerci-

ercitam virgis cæſus juſſu Flavii Veſpaſiani. Xiphilin. p. 322. ubi & de *Era* alteroCynico Diogenis hujus æquali, ob majorem inſolentiam capite etiam truncato.

Echecles Epheſius, Cleomenis & Theombroti diſcipulus. Laert. VI. *95.*

Eras (Ἡρᾶς) de quo dixi paulo ante in *Diogene juniore.*

Eubulides cujus librum de Diogene allegat Laertius VI. 20. Eubulus ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Διογένους πρᾶσις. id. 30.

Julianus Imp. Cynicorum Philoſophiam celebrat Orat. *6.* & 7. quarum prior eſt πρὸς τοὺς ἀπαιδεύτους κύνας, poſterior πρὸς Ἡράκλειον Κυνικὸν πῶς κυνιστέον.

Hegeſaus Sinopenſis cognomento κλοιὸς ſive laqueus, diſcipulus Diogenis. Laert. VI. 84.

Hegeſianax infra in *Xanthippus.*

Heraclius contra quem Julianus Orat. 7. Suidæ in Ἡρακλ. dicitur *Heraclitus.*

Hermippus in auctione Diogenis allegatur in latino interprete Laertii Ambroſio & in quibusdam Græcis Laertii Codicibus VI. *29.* ut intelligatur Hermippus Smyrnæus qui de vitis Philoſ. ſcripſit. Sed alii codices habent Menippus ἐν τῇ Διογένους πράσει.

Herophilus. Lucian. in Icaromenippo T. 1. p. *198.*

Heſperius Jonſ. p. 246.

Hipparchia Maronitis, ſoror Metroclis & Cratetis uxor, de qua Laertius VI. *96.* ſeq. Anthologia p. 339. è recentioribus Menagius de mulieribus Philoſophis p. *63* ſeq. & Baylius in Lexico. Suidas ait ſcripſiſſe φιλόσοφους ὑποθέσεις καὶ τινα ἐπιχειρήματα καὶ προτάσεις πρὸς Θεόδωρον ἄθεον. Non puto autem Suidam hæc Hipparchiæ ſcripta vidiſſe, ſed conjectura è Laertio collegiſſe.

Honoratus de quo Lucianus in Demonacte T. 2. p. *865.*

Horus Ægyptius quem confabulantem inducit Macrobius in Saturnal.

Iſidorus. Sveton. Nerone c. 39.

Lucianus in Cynico T. 2. p. 717. ſeq.

Maximus Alexandrinus ad quem Baſilii Magni Epiſtolæ ſuperſunt & quem Carmine de vita ſua & Oratione 27. & 28. perſtrinxit Nazianzenus indignatus κύνας ποιμένας εἶναι βιαζομένους p. 474. Depoſitus hic Maximus Epiſcopatu CPol. Canone IV. Synodi primæ CPol. Hic ipſe eſt de quo Hieron. in Catalogo S. E. c. 127. *Maximus Philoſophus, natus Alexandriæ, CPoli Epiſcopus ordinatus eſt, & pulſus, inſignē de fide*

 adver-

adverſus Arianos ſcripſit librum, quem Mediolani Gratiano Principi dedit. Vide & Valeſ. ad Sozom. VII. 9. & Baronium, Baſnagium & Pagi ad A. C. 379.

Meleager Gadarenus, riſus in ſcriptis captator, cujus libros II. περὶ δοξῶν Laertius II. 92. ſympoſium & χάριτας laudat Athenæus. Vide quæ viri docti ad Laert. VI. 100.

Menander cognomento δρυμός, Homeri admirator, Diogenis diſcipulus Laert. VI. 84. Vide & infra in *Xanthippo.*

Menedemus Lampſacenus de quo Laertius VI. 102. Theombroti diſcipulus, id 95. diverſus à Menedemo Eretrienſi de quo II. 125. De Menedemo Cynico capiendus Numenius apud Euſeb. XV. præparat. p. 729.

Menippus Sinopenſis patria, ortu Phœnicius Gadarenſis fuit, conditione ſervus, Diogenis ut ſuſpicor diſcipulus. Ejus ſcribendi genus σπουδογέλοιον multi notaverunt, imitatus eſt in Satyris ſuis Varro, quas Cynicas alii, ipſe appellavit Menippeas teſte Gellio II. 18. Menippeus hinc ipſe appellatus Athenæo, & Tertulliano *Romanus Cynicus.* Exſtat & Satira Menippea Petri Cunæi viri doctiſſimi & altera Lipſii qua perſtringit profanum vulgus eruditorum. Scripſit & Varro Satiram cui titulus ταφὴ Μενίππου teſte Nonio in exodium & pluribus aliis locis. Menippi Sympoſium allegat Athenæus. Alia ſcripta Menippi Cynici refert Laertius VI. 101. Sunt autem hæc: Νεκύια, Διαθῆκαι, Ἐπιστολαὶ κεκομψευμέναι ἀπὸ τοῦ τῶν θεῶν προσώπου. Πρὸς τοὺς φυσικοὺς καὶ μαθηματικοὺς καὶ γραμματικοὺς, καὶ γονὰς (natalem) Ἐπικούρου καὶ τὰς θρησκευομένας ὑπ᾽ αὐτῶν εἰκάδας &c. Hunc porro ipſum Menippum non dubito induci à Luciano in dialogis mortuor. & in Necyomantia, memorarique ab Eunapio in proœm. ubi celeberrimos Cynicos referre ſe ſcribit, non Menippum juvenem Lycium, de quo Philoſtratus IV. 8. de Apollonii vita. Fuit & Menippus quidam Magnes Pancratiaſtes cujus meminit Artemidorus IV. 44. quemque addes aliis Menippis collectis à Laertio & Menagio.

Menippus Lycius Demetrii Corinthii auditor, de quo jam dixi.

Metrocles Maronites Hipparchiæ frater, Theophraſti primum, poſtea Cratetis diſcipulus. Vide Laertium VI. 94. ſeq. Ejus χρείας allegat VI. 33.

Monimus Syracuſanus Diogenis & Cratetis diſcipulus ſcripſit teſte Laertio

tio VI. 83. *παίγνια*, quibus ludicra ſeriis ſententiis permiſcuit; *περὶ ὁρμῶν* libros duos & protrepticum. Inter eos qui *κριτήριον* veri ſuſtulerunt refertur Monimus à Sexto VII. contra Math. p. 146. & 221. quod affirmaſſet *τῦφον εἶναι τὰ πάντα*.

Muſonius, Babylonius, amicus Apollonii Tyanenſis, de quo dixi ad proœmium Eunapii. Alius Muſonius Thuſcus, de quo infra in Stoicis.

Oenomaus Gadarenus ſub Adriano Imp. floruit teſte Syncello p. 349. ſcripſerat *πολιτείαν* & *περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον φιλοσοφίας* (Confer Jonſium p. 245.) & *περὶ κυνισμοῦ* itemque *περὶ Κράτητος καὶ Διογένους καὶ τῶν λοιπῶν* teſte Suida. Quanquam Julianus Imp. ex alio potius quam ex Oenomao Cyniſmi rationes peti velit. Ejus *κατὰ τῶν χρηστηρίων*. idem Julian. Orat. VII. f. 209. Titulus libri fuit *φωρὰ γοήτων deteſtio praſtigiatorum*, de Oraculorum falſitate. Vide Euſeb. V. cap. 19. præparat. & VI. 6. p. 254. & VI. 7. Socratem III. 23. p. 202. Niceph. X. 36. Theodoritum Therapevt. lib. VI. p. 5. & X. p. 141. A. Vandalen de Oraculis p. 329 - 346. *Τραγῳδίαι*. Julian. Orat. VII. f. 210. De Diogene Oenomao Tragico Athenienſi dixi ſupra lib. 2. c. 19. è Suida in *Διογ*. Epigramma alterius ut videtur Oenomai *εἰς ἔρωτα γεγλυμμένον ἐν κανκίῳ* Anthol. IV. 18.

Oneſicritus Aſtypalenſis ſive Æginenſis qui cum Alexandro M. militavit & ejus *παιδείαν* ac laudes Xenophonteo fere ſtylo compoſuit. Vide Laert. VI. 84. Plutarchum Alex. p. 705. Pater Androſthenis & Philiſci. id. 75. ſeq. diſcipulus Diogenis. Vide de hoc Oneſicrito ſupra cap. VII.

Paſicles Cratetis Cynici F. Laertius IV. 88. Fuit & Paſicles Cratetis Frater, diſcipulus Euclidis Megarenſis. id. 89.

Peregrinus qui ſub Antonino Pio vanam gloriam captans ſe publiee conjecit in flammas, deriſus à Luciano, Libro ſingulari de morte Peregrini. Confer Syncellum p. 351. 352.

Philiſcus Æginenſis Oneſicriti F. Diogenis diſcipulus, cui tragœdias quæ ſub Diogenis nomine ferebantur, nonnulli tribuerunt. Vide Laert. VI. 84. & 73. 75. & 80. Julian. Orat. VI. p. 186. & VII. 210. ubi male *Philiſtus*.

Phocion cognomento *χρηστός*, Diogenis Cynici auditor. Laertius VI. 76.

Plato Cynicus. Laert. VI. 27. niſi probanda potius expoſitio Caſauboni,

 ut

Digitized by Google

ut ſane videtur, quoniam idem Laertius inter varios Platones III. 103. nullam Cynici mentionem facit.

Polyzelus, infra in Xanthippo.

Salluſtius κυνίζων. Phot. cod. 242. p. 556. κυνικώτερον ἐφιλοσόφει. Suid. in Σαλȣς. Diverſus hic Procli diſcipulus fuit à Salluſtio cui Orationem quartam inſcribit Julianus Imp. Huic potius Juliani, Platonico, quam alteri Cynico Saluſtio tribuerim libellum elegantem qui exſtat περὶ Θεῶν καὶ κόσμȣ, de quo infra lib. V.

Serenianus. ſupra in Aſclepiade.

Sphodrias Jonſ. p. 246.

Stilpo Megarenſis auditor Diogenis Cynici. Laert. VI. 76.

Theagenes. Lucian. lib. de morte Peregrini.

Theodorus Cynulcus ſive pluribus canibus ſtipatus Cynicus, quem colloquentem inducit Athenæus in dipnoſophiſtis.

Theombrotus Metroclis diſcipulus. Laert. VI. 95.

Theomneſtus, infra in Xanthippo.

Thraſyllus Cynicus. Seneca II. 13. de benefic. & Plutarch. Apophthegm.

Timarchus Alexandrinus Cleomenis diſcipulus. Laert. VI. 95.

Xanthippus, Theomneſtus, Polyzelus, Oneſicritus, Monimus, Menander, Hegeſianax, Diogenes, Crates & Antiſthenes Cynici, quorum ſcriptis uſus eſt Stobæus. Phot. Cod. CLXVII.

Xeniades qui Diogenem Cynicum emit eique filium inſtituendum & domum regendam dedit. Laert. VI. 74. 82.

Zeno Citieus Cratetis diſcipulus. Vide Numenium apud. Euſeb. XIV. præp. p. 729 Verecundiam & decorum magis obſervare quam Cynici docuit, in reliquis eorum placita probavit, ipſe auctor Stoicorum, quorum dogmata cum Cynicis convenire innuit etiam Juvenalis XIII. 121.

Et qui nec Cynicos nec Stoica dogmata legit,
A Cynicis tunica diſtantia.

Confer. Julianum Orat. VI. p. 185. Laert. VI. 104. VII. 121. Lipſium lib. 1. manuduct. diſſ. 13. Quod vero Sidonius Carm. 2. v. 168. Cynicorum turbam Epicuri ſodalium imitatricem appellat, de eo vide ſis Sirmondi notas p. 181. Auguſtini adhuc temporibus plures fuerunt Cynici quam Stoici, ut teſtatur lib. 3. contra Academicos c. 18. *Itaque nunc Philoſophos non fere videmus niſi aut Cynicos, aut Peripateticos, aut Platonicos. Et Cynicos quidem, quia eos vitæ quadam delectat libertas atque licentia.* Adde ſi placet XIV. 20. de C. D.

CAP.

CAPUT XIV.

DE EUCLIDE & aliis Geometris.

De Euclide, ejuſque ætate. Alii decem hoc nomine. 1. Euclidis libri elementorum & in librum primum Procli commentarius. 2. Commentariorum Theoni tributorum, an auctor ipſe ſit Euclides. 3. Liber XIV & XV. num Euclidis an Hypſiclis Alex. 4. Scopus elementorum. ibid. Boethii verſio elementorum Euclidis latina. 5. Editiones elementorum cum Theonis commentariis. 6. Sine illis commentariis editiones & verſiones variæ, & in his Arabicæ. Barlaami & Iſaaci Monachi quædã Euclidi illuſtrando. 7. Epitome Æneæ deperdita, & verſiones elementorum ineditæ, Perſicæ, Syriacæ, Hebraicæ, Sinicæ, Tartaricæ. 8. Joh. Pici effatum, Theologis noxiam eſſe Euclidis tractationem. 9. Arithmetica elementa Geometricis ab Euclide juncta. 10. Data cum præfat. Marini. Pappi in ea commentarius. 11. Harmonica & Sectio Canonis. 12. Phænomena. 13. Optica & Catoptrica. 14. De diviſionibus liber & fragmentum de levi ac ponderoſo. 15. Scripta Euclidis deperdita. 16. Catalogus ſcriptorum in commentariis Procli ad Euclidem allegatorum. 17. Alii Geometræ quidam. 18.

I.

EUCLIDES, qua patria, incertum *(a)* claruit temporibus Ptolemæi Lagi *(b)* quem poſt XL. annorum imperium obiiſſe conſtat CCLXXVII.

(a) Harduinus ad Plin. videtur Apollonium in animo habuiſſe cum de Euclide ſcripſit eum Pergæ oriundum civitate Pamphiliæ. Euclidem plerique Alexandrinum faciunt, ſed nullo diſerto veteris alicujus ſcriptoris teſtimonio. Si Gregorium Abulpharajum audias, Tyrius fuit: ſi ſcriptorem Bibliothecæ veteris Siculæ Anno 1700. à Meſſanenſi quodam editæ (vide memorias Trivultianas Anni 1702. menſe Auguſto p. 151.) Gelous, oriundus è Gela civitate Siciliæ. Nimirum quia Laertius II. 106. auctor eſt Megareum Euclidem à quibusdam pro Geloo habitum fuiſſe.

(b)

Digitized by Google

CCLXXVII. atque natum Chriſtum Olymp. CXXIII$\frac{2}{3}$. Ab hoc rogatus, eſſet ne via quædam brevior faciliorque ad Geometriæ cognitionem, quam in elementis ipſe tradidiſſet, reſpondit (*c*) *μὴ εἶναι βασιλικὴν ἀτραπὸν πρὸς Γεωμετρίαν, non dari viam regiam ad Geometriam*. Mathematicas diſciplinas accuratiſſimis ſcriptis illuſtravit, ac cum ſumma laude docuit Alexandriæ, (*d*) ſuaviſſimi vir ingenii, & contentiones minime amans, ſed benignus & æqvus alienæ induſtriæ fautor, ut ab auctore ſectæ Eriſticæ Euclide Socratico Megareo (*e*) non hac minus nota, quam ætate & ſtudiorum genere facile diſtinguatur. Ita certe de noſtro Pappus lib. VII. p. 251. *Euclides ſecutus Ariſteam ſcriptorem luculentum in iis, quæ de Conicis tradiderat, neque antevertens neque volens eorum tractationem deſtruere, cum mitiſſimus eſſet & benignus erga omnes, præſertim eos* qui

(*b*) Proclus lib. 2. ad Euclidem p. 20. γέγονε δὲ οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ πρώτου Πτολεμαίου. Καὶ γὰρ ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μνημονεύει Εὐκλείδου.

(*c*) Proclus: καὶ μέντοι καί φασιν, ὅτι Πτολεμαῖος ἤρετό ποτε αὐτὸν εἴ τις &c. Simile illud Alexandri Geometriam diſcere cupientis apud Senecam Epiſt. XCI. *Facilia me doce: Iſta, inquit, omnibus eadem ſunt æque difficilia.*

(*d*) Pappus lib. VII. p. 251.

(*e*) De Euclide Megarenſi Socratis diſcipulo & auctore ſectæ Megaricæ dixi lib. 2. c. 23. §. 36. hic cum noſtro male confunditur apud Boethium 1. Geometr. p. 1507. 1510. 1511. &c. *ex ſecundo, tertio, quarto &c. libri Euclidis Megarenſis.* Viciſſim apud Valerium Max. VIII. 12. ex memoriæ ſcriptoris vel librarii lapſu Euclides Geometra memoratur pro Eudoxo, ut viris doctis jam obſervatum. Fuit & alius Euclides Archon Athenis Olymp. LXXXVII 2. itemque alter, ſub quo triginta Tyranni expulſi Ol. XCIV. 2. & præteritorum ſancita eſt ἀμνησικακία. Ab hoc proverbium τὸ πρὸ Εὐκλείδου meminiſſe i. e. rerum, quas alta oblivione ſepultas eſſe oportebat. Vide Xenophontem 2. Ἑλληνικῶν & Lucianum in Cataplo T. I. p. 426. & in Hermotimo p. 563. Eodem Euclide Archonte abrogata τῇ κατὰ Κάδμον Γραμματικῇ (cujus apud Syrianum ad Hermogenem p. 17. mentio) cœpit Athenis eſſe uſus literarum Jonicaeum. unde Plutarchus in Ariſtide p. 319. memorat γράμματα τῆς μετ' Εὐκλείδην Γραμματικῆς. Confer Meurſium de Archontibus III. 17. & fortuna Attica. c. 8. Non diverſus fortaſſis Euclides Athenienſis, quem inter viros libris coacervandis celebres laudat Athenæus in limine libri primi. Fuit & Euclides λιθοτόμος, cujus nomen occurrit in teſtamento Platonis apud Laertium III. 42. His adde Euclidem fratrem Cleomenis Lacedæmonior. Regis ab Antigono cæſum de quo Plutarch. in Philopæmene p. 358. Euclidem Pacatianum, cujus antidotum refertur à Galeno 2. de antidotis; Euclidem Platonicum, cujus meminit Porphyrius in Plotini vita; tum Euclidem Maximi Byz. filium, quem memorat Socrates in Hiſt. Eccleſ. p. 165. Denique Euclidem paraſitum Smicrini F. cognomento σεῦτλον ſive betaceum apud Athenæum lib. VI. p. 242. 250. & Euclidem Laconem, de quo Plutarchus in Artaxerxe Mnemone p. 1013.

Digitized by Google

qui Mathematicas diſciplinas aliqua ex parte augere & amplificare poſſent, ut par eſt, & nullo modo infenſus, ſed accuratus, non arrogans, &c.

II. Scripta Euclidis hæc exſtant:

ΣΤΟΙΧΕΙ'ΩΝ *Elementorum Matheſeos puræ libri XV.* quæ vulgata ſunt *Græce* hoc titulo: Εὐκλείδου στοιχείων βιβλία ιέ ἐκ τῶν ΘΕΩΝΟΣ συνουσιῶν Baſil. 1533. fol. apud Joh. Hervagium, edente Simone Grynæo è duobus codicibus MSS. quorum alterum Venetiis Laz. Bayfius, alterum Pariſiis Joh. Ruellius ſuppeditaverat. Additi etiam in illa editione (itidem Græce) è codice Oxonienſi Joh. Claymundi ſunt, ſed admodum inemendate, *commentariorum libri quatuor in primum Euclidis librum*, auctore *Proclo* Philoſopho, qui Euclidem perinde ut Pappus paſſim laudat ſub nomine Γεωμέτρου vel στοιχειωτοῦ, & lib. 3. p. 55. ait, ſe ex antiquioribus Euclidis commentatoribus (Gemino aliisque) τὰ γλαφυρώτερα collegiſſe, & ἀπέραντον illorum πολυλογίαν in compendium miſiſſe. Hos Procli commentarios latine vertit ediditque, & ſcholiis ac figuris illuſtravit *Franciſcus Baroccius* Patricius Venetus, Patavii 1560. fol.

III. Illa vero, quæ vulgo vocantur *Theonis* Alexandrini, qui ſub Theodoſio M. Imp. floruit, in Euclidem commentaria ſive demonſtrationes, quibusdam viris doctis non videntur eſſe Theonis, ſed Euclidis ipſius à Theone duntaxat recenſitæ, quam in rem operæ pretium eſt audire *Henricum Savilium*, cujus eruditæ * prælectiones XIII. in principium elementorum lucem viderunt Oxoniæ 1621. 4. Ita vero ille, p. 10. ſeq. *Quidam propoſitiones elementorum tribuunt Euclidi, demonſtrationes Theoni, homines ſtulti & perridiculi, quaſi ullus unquam artifex ſuas voluerit edi concluſiones, nullis adjectis probationibus. Hoc neque Philoſophorum quisquam, nec Medicorum, nedum Mathematicorum fecit unquam. Secunda eſt opinio Petri Rami, qui tam propoſitiones quam demonſtrationes Euclidi abjudicat, univerſa Theoni attribuens, falſe: eadem enim hæc quæ nunc habemus eodem ordine, eisdem verbis, agnoſcunt ſub Euclidis nomine Proclus & Boethius Theone poſteriores, & anterior Theone Alexander Aphrodiſeus, & omnis antiquitas. Tertia opinio eſt Buteonis qui omnia attribuit Euclidi, quæ aut vera eſt, aut veritati certe proxima. Quid ergo dicemus de vulgatis libris qui* ἐκ τῆς Θέωνος συνουσιῶν *ex Theonis colloquiis ſive congreſſibus præ ſe ferunt, cujus tamen tituli in neutro noſtrorum codicum MSS. ullum reperi veſtigium. Non diffiteor in uno ad oram marginis adſcripta eſſe ad decimum tertium librum hæc verba :* Εὐκλεί-

* Perſtringuntur Paulo acerbius à Malebranchio de inquir. veritate ll. 7. p. 134. ſeq.

κλείδης ὁ τὰ στοιχεῖα συναθροίσας ἦν ἐπὶ χρόνοις Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος. Θέων δὲ ὁ συντάξας αὐτὰ ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως, *ut collectionem Elementorum Euclidi, ordinationem & diſpoſitionem Theoni tribuiſſe videatur. Magna certe Theonis laus, ſi inordinata & incompoſita in ordinem redegit. Sed ne huic incerto Scholiaſtæ fidem adjungamus, obſtat ut dixi Procli & antiquorum omnium auctoritas, obſtat mirabilis & concinna propoſitionum ſeries, ex quibus unam loco ſuo ſi eximas, tota corruat compages & ſtructura neceſſe eſt. Quid igitur? nullæ ſunt Theonis in hoc libro partes? Non me movent ſuperius dicta, ſed auctoritatem ipſius Theonis in commentariis in Almageſtũ p. 50. perpendendã exiſtimo, quæ fortaſſe viam præire poſſunt ad eruendam in hac quæſtione veritatem. Quod vero ſectores, inquit, in circulis æqualibus ſint proportionales angulis ad centrum conſtitutis, oſtenſum eſt à nobis in editione elementorum,* ἐκδόσει, *ad finem ſexti libri. Ex quibus verbis & novam elementorum editionem adornaſſe Theonem conſtat, & nonnulla ab ipſo adjecta. Et quidem in omnibus exemplaribus hæc verba de ſectore annectuntur ultimæ propoſitioni libri ſexti elementorum, quæ & Theonis eſſe puto, ut etiam demonſtrationem ad illa verba:* λέγω ὅτι καὶ *&c. usque ad finem. Nam Euclidis illa ſolennis clauſula* ὅπερ ἔδει δεῖξαι *quæ proxime præcedit, finis eſt ut puto Euclideæ. Idem judicium ferendum puto de multis in decimo libro lemmatiis & fortaſſe propoſitionibus nonnullis. Alexander certe aliquot ante Theonem ſeculis in commentariis ad priora Ariſtotelis p. 87. eam quæ quinta eſt decimi in noſtris libris, citat pro quarta, ut neceſſe ſit aliquam ex præcedentibus, quartam uti reor, qua ſine magno incommodo ſane carere potuiſſemus, ſuo tempore ab elementorum libro abfuiſſe, vel ſaltem cum tertia coaluiſſe. Et quidem ultimam decimi non dubito aſſumentum eſſe Theonis, vel potius antiquioris (nam apud Alexandrũ exſtat iisdem prope verbis) minus perſpicaci ingenio, quippe alieno loco poſitam. (Forte & definitiones quædam,* inquit Dav. Gregorius præf. ad Euclidem, *& axiomata libro 1. præpoſita Theonem vel alium præter Euclidem agnoſcunt auctorem, ex. gr. Axioma 11. nam licet Euclides hoc pronunciatum adhibeat in demonſtranda prop. 29. Element. 1. illud tamen pro axiomate non habuit, ſed pro converſa propoſit. 17. utpote quæ ex illa manifeſte conſequatur. Fortaſſe & alteræ demonſtrationes, quæ paſſim occurrunt, ſunt etiam*

iam

iam Theonis. Nam quæ in datorum libro reperiuntur Euclidis non eſſe expreſſe aſſerit Pappus, licet cum illis elementorum facile comparandæ. Sunt vero ex his quædam quæ Theonem non ſapiunt, ſed à ſciolis quibusdam conſcriptæ ſunt. Sunt & lemmata & corollaria quædam in Elementor. 10. quæ ab ageometris ſubjuncta ſunt: illa ubique nota perſtrinximus) Ex quibus omnibus concludit Savilius *Theonis fuiſſe partes in Euclide, pauciſſimis quidem in locis, interpolando explicando augendo: ultra hoc nullas. Qui tamen labos non tanti fuit, ut Proclo omnium ante ſe Mathematicorum diligentiſſimo laudatori, commemoratione dignus videretur.*

IV. Libri decem priores proprie elementa εὐθυμετρικὰ & Arithmetica continent. Liber X. agit de συμμετρίᾳ ſive de commenſurabilibus & incommenſurabilibus, rationalibus & irrationalibus: tres proximi XI. XII. XIII. inſcribuntur στερεῶν, & agunt de corporibus ſolidis quinq; regularibus, (Pyramide, cubo ſive hexaedro, octaedro, Dodecaedro & Icoſaedro) eorumque compoſitione & in ſphæram inſertione. Ac Proclo quidem lib. 2. in Euclid. p. 20. obſervante, Euclides τῇ προαιρέσει μὲν Πλατωνικός ἐστι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ οἰκεῖος. ὅθεν δὴ καὶ τῆς συμπάσης στοιχειώσεως τέλος προεστήσατο τὴν τῶν καλουμένων Πλατωνικῶν σχημάτων * σύστασιν. Et aliquibus interjectis: Καὶ πρὸς μὲν αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα βλέποντες λέγομεν ὡς ἄρα περὶ τῶν κοσμικῶν σχημάτων ἐστὶν ὁ σύμπας τῷ Γεωμέτρῃ λόγος. Ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν, τελευτῶν δὲ εἰς ποικιλίαν τῆς τούτων συστάσεως, καὶ χωρὶς μὲν ἕκαστα ὑφιστάς, ὁμοῦ δὲ τὰς εἰς τὴν σφαῖραν αὐτῶν ἐγγραφάς, καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἔχει πρὸς ἄλληλα, παραδιδούς, διὸ καὶ τῶν καθ' ἕκαστα βιβλίων τοὺς σκοπούς τινες ἐπὶ τὸν κόσμον ἀναφέρειν ἠξίωσαν, καὶ τὴν χρείαν αὐτῶν, ἣν παρέσχετο πρὸς τὴν τοῦ παντὸς θεωρίαν ** ἀνέγραψαν. Et p. 21. τὸ μὲν γὰρ χρήσιμον αὐτῆς (στοιχειώσεως Εὐκλείδου) εἰς τὴν περὶ τῶν ἀρχικῶν σχημάτων συντελεῖ θεωρίαν. Confer, quæ idem Proclus lib. 4. p. 110. Quemdmodum vero liber quintus in MS. Mazariniano præter rem refertur ad *Eudoxum*, etſi Proclo quoqe p. 20. notante Euclides in ſuis elementis fuit πολλὰ μὲν τῶν Εὐδόξου συντάξας, πολλὰ δὲ τῶν Θεαιτήτου τελεωσάμενος. Ita liber XIV. & XV.

* Vetus Epigramma in Synopſi Geometrica Mich. Pſelli:

Σχήματα πέντε Πλάτωνος, ὁ Πυθαγόρας ὁ σοφὸς εὗρε,
Πυθαγόρας σοφὸς εὗρε, Πλάτων δ' ἀρίδηλ' ἐδίδαξεν
Εὐκλείδης δ' ἐπὶ τοῖσι κλέος περικαλλὲς ἔτευξεν.

** Confer Boethium 2. Geometr. p. 1541. & Joh. Kepleri Opus præſtantiſſimum de Harmonia Mundi, in quo doctorinam de quinque corporibus Platonicis ad Θεωρίαν Univerſi applicat.

in quibus eadem corpora quinq; conferuntur in ſe, non videntur auctorem habere Euclidem: ſane XIII. libros στοιχείων tantum agnoſcit Marinus protheoria ad data, & in *Arabica* verſione *Naſiridini Tuſini* Perſæ, quæ luculentis typis Arabicis lucem vidit Romæ 1594. fol. ex typographia Medicea, tredecim tantum libros exſtare video. Tum ultima propoſitio libri XIII. veluti colophonem operi imponit, denique libro XIV. præmittitur præfatio, Euclidi neutiquam congruens, at bene conveniens *Hypſicli* Alexandrino, in hanc ſententiam: Βασιλείδης ὁ Τύριος ὦ Πρώταρχε παραγενηθεὶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ συσταθεὶς τῷ Πατρὶ ἡμῶν [Hypſicli ſeniori] διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ μαθήματος συγγένειαν, συνδιέτριψεν αὐτῷ τὸν πλεῖστον τῆς ἐπιδημίας χρόνον. Καὶ ποτὲ διελοῦντες τὸ ὑπὸ Ἀπολλωνίου [Apollonium Pergæum innuit Euclide * juniorem) γραφὲν περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων, τίνα λόγον ἔχει ταῦτα πρὸς ἄλληλα, ἔδοξαν ταῦτα μὴ ὀρθῶς γεγραφέναι τὸν Ἀπολλώνιον, αὐτοὶ δὲ ταῦτα διακαθάραντες ἔγραψαν, ὡς ἦν ἀκούειν τοῦ πατρὸς (Hypſiclis ſenioris.) ἐγὼ δὲ ὕστερον περιέπεσον ἑτέρῳ βιβλίῳ ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδεδομένῳ καὶ περιέχοντι ἀπόδειξιν ὑγιῶς περὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ μεγάλως ἐψυχαγωγήθην ἐπὶ τοῦ προβλήματος ζητήσει. Τὸ μὲν ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδοθὲν ἔοικε κοινῇ σκοπεῖν, καὶ γὰρ περιφέρεται. Τὸ δ' ὑφ' ἡμῶν δοκοῦν ὕστερον γεγραφέναι φιλοπόνως ὅσα δοκεῖν ὑπομνηματισάμενος ἔκρινα προσφωνῆσαί σοι διὰ τὴν ἐν ἅπασι μαθήμασι μάλιστα δ' ἐν γεωμετρίᾳ προκοπήν, ἐμπείρως κρινοῦντι τὰ ῥηθησόμενα, διὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν πατέρα συνήθειαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν εὐμενῶς ἀκουσομένῳ τῆς πραγματείας. Ad libri XV. propoſit. 5. meminit Hypſicles magiſtri ſui *Iſidori*: ἡ δὲ εὕρεσις ὡς Ἰσίδωρος ὁ ἡμέτερος ὑφηγήσατο μέγας διδάσκαλος, ἔχει τὸν τρόπον τοῦτον. Et poſt rem illam expoſitam, οὕτω μὲν οὖν, inquit, ὁ εἰρημένος εὐκλείστατος ἀνὴρ τὸν περὶ τῶν εἰρημένων ἀποδέδωκε λόγον. Ad libri 14. propoſit. 2. Τοῦτο δὲ γράφεται ὑπὸ μὲν Ἀρισταίου ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ πέντε σχημάτων σύγκρισις, ὑπὸ δὲ Ἀπολλωνίου ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου πρὸς τὸ εἰκοσάεδρον. Sub Hypſiclis etiam nomine latine verterunt Georgius Valla, & Bartholomæus Zambertus Venetus.

V. Euclidem tranſlatum in Romanam linguam vir Magnificus *Boethius* dedit, teſte Caſſiodoro lib de Geometria, reſpiciente ad libros II. Geometriæ, quæ inter Boethii opera hodie exſtant, & incipiunt his verbis: *Quia vero, mi Patrici, Geometrarum exercitatiſſime, Euclidis de artis Geometricæ figuris obſcure prolata te adhortante exponenda & lucidiore aditu expolienda ſuſcepi. Et p. 1514. Supra poſitarum igitur ſpeculationibus figurarum ab Euclide ſuccincte obſcureque prolatis & à nobis verbum videlicet de verbo exprimentibus*

* Fallitur igitur Abulpharajus qui Euclidem multo juniorem facit p. 41.

bus ſtrictim translatis, quædam iteranda repetendaque &c. Idem lib. 2. p 1542. *Codex iſte ſecundum diſpoſitionem Euclidis eſſe dicitur, ſecundum demonſtrationem vel inventionem, aliorum plerumque eſſe dicitur.*

VI. *Latine* cum demonſtrationibus, quæ *Theoni* vulgo tribuuntur (Boethius & Proclus eas non habuit, certe pro Euclideis non agnovit) prodiere elementorum libri XV. interprete *Campano*, & libri XIII. interprete *Bartholomæo Zamberto* Veneto Pariſ. 1516. apud. H. Stephanum avum, fol. & una cum aliis Euclidis ſcriptis Baſil. 1537. 1546. fol. tum ex verſione *Frid. Commandini*, cum ejusdem commentariis. Piſauri 1572. 1619. fol. *Denique græce & latine*, Commandini verſione ex Ed. Bernardi libris emendata & Græcis ad MSS. & Savilii caſtigationes per Virum Clariſſ. Joh. Hudſonum recenſitis, in nova luculenta operum Euclidis editione Oxon. 1704. fol. è theatro Sheldoniano. Euclidis libri XV. ex Campani interpretatione primum editi fuerant Venetiis 1482 cum figuris Geometricis, quibus Erhardus Radholtus Auguſtanus teſtatur ſe primum cœpiſſe libros excuſos ornare eadem facilitate, qua literarum elementa imprimuntur. Confer Beughemii incunabula Typographiæ p. 57. Zamberti verſio prodierat etiam Venet. 1505. fol. ſub titulo elementorum Euclidis, ex traditione *Pappi* Philoſophi.

VII. Sine Theonis demonſtrationibus ſæpius præterea excuſi ſunt Euclidis elementorum libri: *Græce* quidem, Florentiæ, teſte Geſnero, tum Romæ 1545. 8.

Græce & latine:

Libri XV. cum præfat. *Stephani Gracilis* Pariſ. 1557. 1573. & 1598. 8.

Libri XIII. ex editione *Conradi Daſypodii.* Argent. 1564. 8. additis ad librum primum & ſecundum tantum, Theonis commentariis, & ad ſecundum *barlaami* Monachi demonſtrationibus, quibus ad numeros applicat, quæ de lineis ac figuris planis Euclides docuerat.

Libri XV. ex ejusdem Daſypodii recenſione, inter alia Euclidis opera ibid. 1571. 8. Edidit & eodem anno librum primum Theonis commentariis illuſtratum, græce cum latina perſpicua interpretatione, & Heronis vocabulis Geometricis.

Libri XIII. Lond. 1620. fol. nitida editio, cum Commandini verſione, adjectis figuris accuratis. Laudat hanc ἔκδοσιν Marcus Meibomius dialogo de proportionibus p. 173.

Latine ex verſione & cum commentario *Lucæ Paciolæ de Burgo* Venet. 1489. fol. Libri XV. è recognitione *Chriſtiani Melder*. Lugd. Bat. 1673. 12.

Libri XV. cum ſcholiis & commentariis inſignibus *Chriſtophori Clavii*, Jeſu Socii. Colon. 1591. fol. Rom. 1603. 8. & Francof. 1607. 8. quam editionem emendatiorem recentioribus eſſe notat Sam. Reyherus in diſſ. de Euclide Kil. 1693. 4. p. 40.

Libri XV. demonſtrati à *Franciſco Fluſſate Candalla* & libro XVI. per ipſum addito aucti de ſolidorum regularium inter ſe invicem collatione, itemque XVII. de compoſitis regularibus. Pariſ. 1566. fol. & 1578. fol.

Libri VI. priores cum demonſtrationibus *Orontii Finæi* Pariſ. apud Simon. Colineum 1551. 4. *Joh. Scheubelii* Baſil. apud Hervag. 1550. fol. *Jac. Peletarii* 1557 fol. *C. Dibaudii* Lugd. Bat. 1603. 4. & Arnhem. 1605. 4. *Caroli Malapertii*, Duaci 1625. 12. *Georgii Fournierii* Lond. 1654. 12. *Henr. Coetſii* Lugd. Bat. 1691. 8.

Libri VI. per *Conr. Daſypodium* cum ſcholiis *Iſaaci* Monachi. Argentorat. 1579. 8.

Libri VIII. per *Marium Merſennum* in Synopſi ejus Mathematica Pariſ. 1644. 4. Libri XIII. demonſtrati ab *Ambroſio Rhodio*, Witeb. 1609. 8. 1634. 1661.

Libri XV. demonſtrati ſuccincte ab *Iſaaco Barrovv*, Anglo, Mathematico præſtantiſſimo (Lond. 1659. 1678. Marburg. 1675. 8.) qui Petrum Herigonum ſubinde eſt ſecutus. *Claudii Richardi*, Jeſu Socii in libros XIII. Euclidis, Iſidorum, Hypſiclem & recentiores de corporibus regularibus, & Procli propoſitiones Geometricas. Antvverp. 1645. fol. His adde *Arnoldi Lenſæi* Iſagogen in Geometrica elementa Euclidis Antvv. 1565. 8. *Joh. Alphonſi Borelli* Euclidem reſtitutum, ſive priſcæ Geometriæ elementa brevius & facilius contexta. Piſis 1658. 4. Rom. 1679. 12. *Andreæ Tacqueti* elementa Geometriæ Euclidea Antvverp. 1654. 8. & cura *Guil. Whiſtoni* recenſita & locupletata, Cantabrigiæ 1703. 8.

Anglice cum notis H. Billingsley & præfatione Joh. Dee. Lond. 1570. fol.

Italice cum commentario Nic. Tartaleæ Brixienſis Matheſeos Prof.

Gallice libri VI. per Petrum Herigonum. Pariſ. 1644. 8. quo anno quoq; curſum Mathematicum latine & Gallice edidit ibid. ſex Volum. in 8.

Li-

Digitized by Google

Libri XV. per D. Henrion. Pariſ. 1615. 8.

Germanice cum perſpicuis demonſtrationibus Euclidis Elementa dare promiſit clariſſimum Kiloniæ lumen Samuel Reyherus, edito brevi ſpecimine. Henricus quoque Meiſnerus Arithmeticæ & Geometriæ longo uſu peritiſſim9, Hamburgi elementa Euclidis edere cœpit Græce & Germanice, cum uberrimis cōmentariis, itidem Germanicis, A. 1699. fol. ſed non editis ultra librum ſecundum.

VIII. Epitomen elementorum Euclidis Græce ſcripſerat *Æneas* Hierapolites, teſte Proclo lib. 4. in primum Euclidis p. 95.

Præter Arabicam Tuſini verſionem librorum XIII. quam editam ſupra §. 4. retuli, memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 251. elementa Euclidis Arabice verſa à Thebeto, & p. 47. libros XV. elementorum ex Arabico latine verſos ab Adelardo Gotho Bathonienſi, cum commentariis Campani Navarrienſis. Perſicam verſionem Bodlejana, Syriacam Cantabrigienſis Bibl. ſervat, teſte Ed. Bernardo.

Libri VII. ex Arabico Ebraice verſi à Joh. Jacobo Mechir, Mſti ſunt in Bibl. Vindobonenſi teſte Lambecio lib. 1. pag. 178. Alia Hebraica verſio R. Moſis Aben Tibbon, Buxtorfio memoratur. Deniq; Sinice ac Tartarice verſa Euclidis elementa teſtatur illuſtris Leibnutius noviſſ. Sinic. p. 155.

IX. Mira Johannis Pici * Mirandulani concluſio eſt. p. 67. Opp. *Nihil magis nocivum Theologo, quam frequens & aſſidua in Mathematicis Euclidis exercitatio.* Equidem vera Theologia nullam Mathematicam demonſtrationem extimeſcit, qua vel convellatur vel everti queat, itaque nec Theologis nocebit Euclidi adſveviſſe, ut à paralogiſmis ſibi caveant, neque ſapiant ultra divina teſtimonia in iis quæ captum humanum excedunt. At falſam Theologiam profeſſus, poterit fortaſſe ex Euclidis diligentiori tractatione detrimentum capere. Nam vel univerſam religionem (licet & hoc non ſine inſigni paralogiſmo) ex falſis,

* Hunc locum reſpexit Mottanus Vayerus T. 2. Opp p. 568 edit. in fol. *Vous n'ignorez pas le peu de conte qu'on fait de la Geometrie aujourdhuy jusques dans les Colleges, ou Pic de la Mirande ſouſtenoit il n'ya gueres que la connoiſſance des Elemens d'Euclide eſtoit la plus contraire de toutes à noſtre premiere Philoſophie Chreſtienne que nous nommons Theologie.* Non itaque probaſſet Picus Johannis Alexandri Ferrarii inſtitutum, qui librum quo ad Pontificiam religionem amplectendam omnes & ſingulos argumentis ut ipſi quidem videtur certis ac neceſſariis invitat, Euclidem Catholicum inſcripſit.

ſis illis, quæ obſervabit additamentis humanis judicatam contemnet ſecum ac conculcabit, falſam ſine tergiverſatione præ ſe feret, perſecutionis moleſtiam reveritus: vel imprudens incidet in caſſes inquiſitionis, dum accurato ac Mathematico examine, quæ deprehendit abſurda concoquere non poterit, ſed propalabit diligenter, & irritabit crabrones. Eſt tamen, ubi falſæ quoq; Theologiæ Myſtis uſum poterit præbere Euclides bene magnum: accuratæ enim rerum indagationi adſvetos vel tandem docebit verum à falſo, certum à commentitio ſecernere, nec cum abuſibus & erroribus quorundam Chriſtianorum manifeſtis ipſam adſpernari vel rejicere Chriſtianam religionem, quæ ſola habet, quicquid in omni religione eſt verum ac divinum, ita ut nihil dignum fide de cultu Dei ullus docuerit Philoſopus, ulla gens crediderit, quod non in Chriſtiana religione perſpicue tradatur: Viciſſim nullus usquam exſtet circa has res error, nullum vitium, quod non condemnat ac rejicit Chriſtiana religio. Quod ſi ad Theologiam etiam veram percipiendam noxium affirmat Picus, accurate ac perſpicue argumentari, colligere certo, à falſis abhorrere concluſionibus, quod usquequaq; facere docet Euclides: ſi propterea, inquam, Theologum ab Euclidis diligenti tractatione removere volumus, ne acutius cernat, quid Deus juſſerit, quid hominum vel inſcitia vel incuria introduxerit, ratumque habuerit. Valeat Mirandulanus cum concluſione ſua, aut ſolis Theologis fateamur rationem, Dei munus, excolere non licere. Quanta enim Euclidis laus etiam à rigido cenſore Petro Ramo lib. III Scholar. Mathematicar. *Nullus paralogiſmus, nulla Pſeudographia in totis elementis Euclidis nobis, quanquam ſevere inquirentibus, animadverti potuit. Quam laudem ſingularem eſſe profiteor, quamque nulli adhuc neque Grammatico, neque Rhetori neq; Logico concedere potui, ut in Grammatica, Rhetorica, Logica, nil falſi doceret.* Quibus adde hæc Hieronymi Cardani lib. XVI. de ſubtilitate: *Euclidis ſunt duæ præcipuæ laudes, inconcuſſa dogmatum firmitas libri Elementorum, perfectioq; adeo abſoluta, ut nullum opus huic jure comparare audeas. Quibus fit, ut adeo veritatis lux in eo refulgeat, ut ii ſolum in arduis quæſtionibus videantur verum à falſo poſſe diſcernere, qui Euclidem habent familiarem.* Viciſſim tamen libenter confiteor, ad movendos & convertendos hominum animos in Doctore Eccleſiaſtico longe plus me tribuere ἀποδείξει πνεύματος, & ſeriæ atque affectuoſæ δεινότητι diſertæque viris pii & cordati perſvaſione, quam jejunæ & ſæpe perobſcuræ demonſtrationi Euclideæ ad res morales atque Theologicas applicatæ, quæ vel torpere animum ſinit, vel ad con-

controverſias accendit, aut ad meras notiones intellectus redigit Theologiam, practicam ſi ulla usquam eſſe debet diſciplinam. Opto tamen ut quicquid docet ἀποδεικτικῶς doceat Theologus, hoc eſt, ut tum quoque nulla ejus effata vel ridigiſſimum examen Euclideum metuant, cum vel maxime videtur agere familiariter. Ita demum efficiet, quod jubetur ab Apoſtolo, ut quæ docet, doceat ὡς λόγον Θεοῦ.

Antequam ad alia Euclidis ſcripta pergo, haud abſurde notaverim *Elementa Arithmetica*, quæ ſub Euclidis nomine ſeparatim vulgata ſunt græce & latine Pariſ. 1554. 4. non eſſe peculiare ipſius opuſculum, ſed definitiones & propoſitiones è quindecim libris elementorum, de quibus hactenus dictum eſt, paſſim collectas. At Arithmeticæ Euclideæ liber primus, Witebergæ A. 1546. 8. ſeorſim editus, eſt ſeptimus Elementorum, utpote in quo non minus, quam in octavo & nono Euclides de numeris agit. Atque nonum hunc reſpicit Jamblichus, cum p. 32. ad Arithmeticam Nicomachi Geraſeni, allegat Euclidem ἐν τρίτῳ τ̃ ἀριθμητικῶν, ipſum reprehendens. Apud eundem p. 26. ὅπερ ἀγνοήσας ὁ περὶ Εὐκλείδην, reddendum eſt: *quod cum ignoraret Euclides* &c.

XI. ΔΕΔΟΜΕΝΑ, *data* ſive theometra Geometrica XCV, una cum προθεωρίᾳ ſive præfatione *Marini* Philoſophi *Neapolitani*, qui Pappi Alexandrini commentarium memorans, reſpicit haud dubie, quæ ille de datis Euclidis diſſerit libro VII. Mathematicæ συντάξεως. Quod vero Pappus p. 241. theoremata numerat non plura quam XC, inde fit, quoniam LXIV, & LXV. pro uno habuit, tum LXXI. & LXXII. perinde ut LXXV. ac LXXVI. exiſtimavit eſſe epilogos ſive corollaria, in quibus ſimilia pronunciantur de triangulis, quæ antea de parallelogrammis. Data græce & latine una cum cæteris Euclidis ſcriptis edidit *Conradus Daſypodius* Argentor. 1571. 8. Latine exſtant & ex verſione *Barthol. Zamberti* Veneti inter alia Euclidis opera Baſil. 1537. fol. 1546. fol. Separatim græce è codicibus MSS. Bibl. Regis Galliæ recenſuit & nova verſione donavit *Claudius Hardiaus* Pariſ. 1625. 4. Hardiæi verſionem retinuit *David Gregorius* in nitida ſcriptorum Euclidis editione græcolatina Oxon. è theatro Sheldoniano 1703. fol. Idem Gregorius diagrammatibus literas congruentes reſtituit è Codice MS. atque theorema LXXXVI. non infeliciter illuſtrat in præfat. Euclidis data, manu *Joſephi Auriæ* collata cum quinque codicibus MSS. Vaticanis, fuerunt una cum commentariolo (ſive præfatione) Marini Philoſophi in Bibliotheca Caroli de Montchal teſte Labbeo p. 197. Bibl. novæ

Marini προθεωρία ſine nomine auctoris legitur græce ad calcem commentariorum Procli in librum primum elementorum Euclidis, Baſil. 1533. fol p. 113. hoc titulo: περὶ δοθέντων, συντόμως. Meminit Euclidis δεδομένων etiam Proclus libro 3. p. 64. Abulpharajus p. 41.

XII. ΕἸΣΑΓΩΓΗ ἉΡΜΟΝΙΚΗ. *Iſagoge Harmonica*, quæ in quibusdam codicibus adſcribitur *Cleonidi*, in Vaticano * videtur referri ad *Pappum*: forte, quod illam recenſuerunt. *Georgius Valla* Placentinus, qui primus latine vertit A. 1498. Venetiis fol. edidit ſub titulo: *Cleonidæ* ** *Harmonicum introductorium*, una cum Procli hypotypoſi Aſtronomicarum poſitionum, Mich. Pſello de victus ratione, Galeno de peſtilentia, Ariſtarchi Samii libello, Athenagora de reſurrectione & duobus Cleomedis libris. Grotius ad Capellæ pag. 136. *Ita & Euclides, ſive verius Cleonides: neque enim illa Euclidis ſunt, quæ titulo Harmonices ſub ejus nomine circumferuntur, ut ſagaciſſime Pater meus ex æqualitate ſemitoniorum aliisque ſimilibus argumentis odoratus eſt.* Sed hoc quidem argumentum levius viſum Marco Meibomio. Nec minus tamen puto falli Meurſium, qui Euclidis Iſagogen Harmonicam & Iſagogen Cleonidis velut duo diverſa ſcripta commemorat p. 128. ad Ariſtox. Primus ſub Euclidis nomine græce cum verſione ſua (illam enim Vallæ vidiſſe haud videtur) vulgavit *Johannes Pena* Mathematicus Regis Chriſtianiſſimi. Pariſ. 1557. 4. Ex Penæ editione profluxit altera Græcolatina *Conradi Daſypodii*, inter cætera Euclidis ſcripta excuſa Argentorat. 1571. 8. Penæ verſionem exhibet etiam *Petrus Herigonus* in curſu Mathematico Pariſ. 1644. 8. & *Anton. Poſſevinus* XVI. 7. Bibliothecæ ſelectæ, additis nonnullis Græcis locis Ariſtidis Quintiliani & Bryennii, ex Codd. MSS. Vaticanæ Bibl. & Fulvii Urſini. Ab eo tempore *Marcus Meibomius* Vir doctiſſimus Græca emendavit ex codice Vulcaniano, cui titulus Ἀνωνύμου εἰσαγωγὴ ἁρμονική, tum ex aliis binis codicibus ſcriptis Coventrienſi & Barocciano, quos cum Daſypodii editione contulerant Seldenus & Langbænius. Idem Meibomius novam addidit verſionem & notas, Euclidisque Iſagogen ſubjunxit elementis Harmonicis Ariſtoxeni, cujus celeberrimi ac propemo

* Vide M. Meibomii præf. ad Euclidis Harmonica & ad Ariſtidem Quintil, pag. 208.

** De *Cleonide* iſto quis fuerit & quando vixerit altum apud ſcriptores ſilentium. Voſſius itaque p. 347. de ſcientiis Mathematicis ſuſpicatur latere ſub hoc nomine Cleomedem. At Cleomedis eſſe hanc Iſagogen Harmonicam, nunquam mihi perſuadebo.

Digitized by Google

modum æqualis Euclidi ſcriptoris veſtigia legere auctor Iſagoges videtur. Denique *David Gregorius* in laudata Oxonienſi operum Euclidis editione Iſagogen hanc ex Meibomii editione exhibuit, niſi quod verſionem hinc inde emendavit, cujus rei exempla quædam perito lectori conſideranda offert in præf. Meminit Muſicæ Euclidis Marinus quoque in protheoria ad Data, & Marini Præceptor Proclus lib. 2. ad elementa Euclidis p. 20. qui τὰς κατὰ μουσικὴν στοιχειώσεις appellat. *Manuelis* porro *Bryennii* Harmonica à celeberrimo Joh. Walliſio T. 3. Operum Oxon. 1699. fol. Græce & latine edita, commentarii inſtar ſunt in Harmonica Euclidi tributa, & pleraque illorum ad verbum etiam repetunt, etſi ab illo, quod miratus ſum, ne ſemel quidem Euclides nominatur. At laudat Euclidis Harmonicam Abulpharajus p. 41.

ΚΑΤΑΤΟΜῊ ΚΑΝΌΝΟΣ, *Sectio Canonis Muſici* (eosdem editores & interpretes nacta quos Iſagoge Harmonica) memoratur à Porphyrio ad Harmonica Ptolemæi p. 272. Ἐκτεθείμενοι γραμμικὰ θεωρήματα πρὸς τὰς ἀποδείξεις αὐτῶν συντείνοντα, κείμενα δ' ἐν τῇ τοῦ κανόνος Εὐκλείδου κατατομῇ. Illa porro γραμμικὰ θεωρήματα ſive diagrammata linearum, uti & ipſum typum Canonis ſecti primus Meibomius feliciter reſtituit, quem ſecutus in Euclidis luculenta, quam dixi, editione *David Gregorius* obſervat hanc canonis ſectionem Ptolemæi ſententiæ conſentire, Ariſtoxeneæ vero opinioni, quam Iſagoge refert, atque adeo Iſagogæ ipſi adeo eſſe adverſam, ut illius refutatio quædam videri queat. Suſpicatur itaque utriusque ſcripti auctorem eſſe non Euclidem, ſed fortaſſis *Claudium Ptolemæum*, qui in Iſagoge ſententiam Ariſtoxeni expoſuerit, in lectione Canonis confutaverit. Sed vereor, ut hanc conjecturam ſuam approbet lectoribus vir doctiſſimus, cum præſertim Ariſtoxenum confuatverit Ptolemæus alio loco, & veterum ſcriptorum teſtimonia Codicumque antiquorum, ſaltim quorundam fides hos libellos Euclidi vindicent. Ut omittam argumentum, quod ex re ipſa & hiſtoria Muſica petitum urget Meibomius præf. ad Ariſtidem Quintilianum. Videtur Euclidem quoque reſpicere Bryennius lib. 2. Harmonic. p. 415. Ὁ γοῦν τοιοῦτος κανὼν ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν ἀνδρῶν ἐπινενόηταί τε καὶ εὕρηται.

XIII. ΦΑΙΝΌΜΕΝΑ *Phænomena*, ſive ἀρχαὶ Ἀστρονομίας *Principia Aſtronomiæ*, memorantur à Marino in protheoria ad data, Johanne Philopono ad 2. Phyſicor. & Pappo lib. 6. συντάξεως Μαθηματικῆς præf. & propoſit. 55. Græce & latine (ſine demonſtrationibus tamen) edi-

dit *Conr. Daſypodius* inter cætera Euclidis ſcripta Argentor. 1571. 8. Latine ex *Barthol. Zamberti* verſione cum reliquis Euclideis prodierunt Baſil. 1537. 1546. fol. Vertit & *Joſephus Auria* Neapolitanus, cujus interpretatio cum obſervationibus Franciſci Maurolyci lucem vidit Romæ 1591. 4. Eadem verſio recuſa in Synopſi Mathematica Marii Merſenni Pariſ. 1644. 4. pag. 249. Denique Phænomena una cum demonſtrationibus & ſchematis primus græce ex Codice MS. Oxoniæ A. 1703. fol. inter cætera Euclidis opera dedit *David Gregorius* Mathematicus præſtantiſſimus, addita Auriæ verſione hinc inde emendata.

XIV. ὈΠΤΙΚᾺ ϛοιχεῖα. Elementa *Optica*, quorum meminit Proclus p. 19. lib. 2. ad element. Heliodorus Lariſſæus in Opticis & Marinus in protheoria ad data. Latine vertit *Bartholomæus Zambertus*, cujus interpretatio cum reliquis Euclidis prodiit Baſil. 1537. 1546. fol. Græce & latine edidit *Joh Pena* Pariſ. 1557. 4. ſeparatim, atque cum Penæ verſione iterum *Conr. Daſypodius* Argent. 1571. 8. inter cætera Euclidis opera. Exſtat & Penæ verſio excuſa Pariſ. 1604, 4. tum Hetruſco idiomate ex interpretatione *Ignatii Dantis* lucem vidit hic libellus cum Heliodori Opticis, Florentiæ 1573. 4. Verum illa Ignatii expoſitio ut manca & paralogiſmis ſcatens reprehenditur à Joſepho Blancano in Chronologia Mathematicor. p. 202. *David* denique *Gregorius* in paæclara ſua Euclidis editione Optica quoque exhibuit cum latina translatione Joh. Penæ, & adjunctis *H. Savilii* ineditis eousque caſtigationibus.

ΚΑΤΟΠΤΡΙΚᾺ *elementa Catoptrica* memorat diſerte Proclus loco laudato. Cum eosdem plane & auditores & interpretes habuerint cum Euclidis Opticis, tantum adjiciam, quod utraque Savilio viſa ſint non magni momenti & vix digna Euclide, cui ſententiæ allatis etiam nonnullis argumentis ſubſcribit David Gregorius.

XV. DE DIVISIONIBUS liber quidam *latine* exſtat, incertum admodum, an recte relatus ad auctorem Euclidem. Equidem Euclidem περὶ διαιρέσεων ſcripſiſſe teſtatur Proclus p. 20. & 40. at quem in editione Oxonienſi adjunctum Euclidis ſcriptis videmus librum de diviſionibus ſuperficierum, *Johannes Dee* Londinenſis Arabica lingua ſcriptum invenit ſub nomine *Mahometi Bagdedini*, (qui ſæculo poſt Chriſtum natum X. floruiſſe fertur) & excellentiam ſcripti miratus non exiſtimavit auctorem habere Arabem ſed potius Euclidem, itaq; Urbini A. 1563 edendum reliquit *Federico Commandino*, qui in lucem quoque protulit Piſauri A. 1570. Negavit tamen Euclidis eſſe acutiſſimus vir H. Savi-

Digitized by Google

Savilius, cujus pauculas notas David Gregorius in ſuo Euclide adjunxit. DE LEVI ET PONDEROSO FRAGMENTUM eidem Savilio ſpurium viſum eſt, & in Oxonienſi Euclidis editione ſimiliter latine tantum exhibetur ex Euclide *Barthol. Zamberti*, Baſil. 1537. & 1546. fol.

XVI. *Scripta Euclidis deperdita.*

Διαιρέσεις ſive τὸ περὶ διαιρέσεων βιβλίον. Vide, quæ jam dixi pagina ſuperiore.

Κωνικῶν βιβλία δ'. Pappus lib. VII. p. 249. *Euclidis libros quatuor Conicorum cum Apollonius expleviſſet, ac quatuor alios adjunxiſſet, octo Conicorum libros confecit.* Confer quæ ibi ſeqvuntur usque ad pag. 251.

Πορισμάτων βιβλία γ'. Proclus lib. 3. in Euclidem p. 56. τὸ δὲ πόρισμα λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ προβλημάτων τινῶν, οἷον τὰ Εὐκλείδῃ γεγραμμένα πορίσματα. Idem p. 80. Τοιαῦτα ἄρα ἐστὶ καὶ ὅσα πορίσματα Εὐκλείδης γέγραφε, βιβλία προβλημάτων συντάξας. Libros tres fuiſſe teſtatur Pappus lib. VII. p. 241. & 244. præcipuaque hujus operis perſequitur p. 354. ſeq. propoſitione CXXVII. & ſeq.

Τόπων ἐπιπέδων βιβλία β'. *Planorum locorum libri duo.* Pappus lib. VII. pag. 241.

Τόπων πρὸς ἐπιφάνειαν βιβλία β'. *Locorum ad Superficiem libri duo.* Pappus loco laudato.

Ψευδαρίων τρόποι, Rationes falſa deprehendendi & paralogiſmos arguendi. Hoc ſcriptum non ſine damno rei Logicæ ac Mathematicæ perditum ita memorat Proclus lib. 2. in Euclid. p. 10. μεθόδους παραδέδωκεν καὶ τῆς τούτων διορατικῆς φρονήσεως, ἃς ἔχοντες γυμνάζειν δυνησόμεθα τοὺς ἀρχομένους τῆς θεωρίας ταύτης πρὸς τὴν εὕρεσιν τῶν παραλογισμῶν, ἀνεξαπάτητοι δὲ διαμένειν. Καὶ τοῦτο δὴ τὸ σύγγραμμα δι' οὗ τὴν παρασκευὴν ἡμῖν ταύτην ἐντίθησι, ΨΕΥΔΑΡΙΩΝ ἐπέγραψε, τρόπους τε αὐτῶν ποικίλους ἐν τάξει διαριθμησάμενος, καὶ καθ' ἕκαστον γυμνάσας ἡμῶν τὴν διάνοιαν παντοίοις θεωρήμασι, τῷ δὲ ψεύδει τὸ ἀληθὲς παραθεὶς καὶ τῇ πείρᾳ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀπάτης συναρμοσάμενος. Τοῦτο μὲν οὖν τὸ βιβλίον καθαρτικόν ἐστι καὶ γυμναστικόν. Idem p. 17. Καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ ἡ Γεωμετρία κριτήρια παραδίδωσι ἡμῖν ἀφ' ὧν δυνησόμεθα διαγινώσκειν τά τε ἑπόμενα ταῖς ἀρχαῖς αὐτῆς καὶ ὅσα τὴν ἐκείνων ἀλήθειαν ἐκβαίνει. Οἱ γὰρ τρόποι καθ' οὓς τὰ ΨΕΥΔΑΡΙΑ διελέγχειν δυνατὸν, ὡς μὴ διαμάρτηται, ταύτην ἔχουσι τὴν ἐπαγγελίαν.

XVII. *Index ſcriptorum in VI. libros Procli ad Euclidem laudatorum*, compoſitus à me ad editionem Græcam Baſileenſem.

Æneas Hierapolites *ὁ τὴν ἐπιτομὴν γράψας τῶν Εὐκλείδους στοιχείων.* 95.
Ægyptii Geometriæ inventores 19. 38.
Ameriſtus Steſichori frater 19.
Amphin mus 21. 56. 60. Mathematicus 68.
Amyclas Heracleotes Platonis diſcip. 19.
Ἀθηναῖος ξένος (apud Platonem in Legg.) 7.
Anaxagoras Clazomenius 19.
Andron. 23.
Apollonius 20. 21. 28. 34. 35. 51. 88. 93. *ἐν τῷ περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι* 29. Geometrica axiomata etiam demonſtravit 54. *Περγαῖος* 75.
Archimedes 12. 30. Syracuſius 18. *ἐν τῷ πρώτῳ* 20. *ἐν τοῖς περὶ σφαίρας καὶ κυλίνδρου* 20. *Τῶν ἀνισορροπιῶν ἀρχόμενος* 51. ejus Helice 73. Circuli dimenſio 110.
Archytas Tarentinus 19.
Ariſtoteles 8. 10. 15. 17. 27. 28. 51. 52. 53. 54. 56. 70. 97. 100. 102. *δαιμόνιος* 18. 22. 32.
Aſinæus Philoſophus (Theodorus) 36.
Athenæus Cyzicenus 19.
Carpus 66. Antiochenus 35. Mechanicus, *ἐν τῇ Ἀστρολογικῇ πραγματείᾳ* 65.
Chryſippus. 103. Cteſibius. 12.
Cratiſtus Procli æqualis 58. Idem cui Pappus Alex. collectiones ſuas inſcripſit.
Dinoſtratus Menæchmi frater 19.
Epicurus 60. Epicureus Zeno, vide Zeno. *οἱ Ἐπικούρειοι* 85.
Eratoſthenes 13. 31.
Euclides *ὁ γεωμέτρης* p. 14. & paſſim. *ὁ στοιχειωτής* 37. & paſſim. ejus ætas & ſcripta 20. *ὁ ἡμέτερος καθηγεμών.* 34. *ἐν ταῖς διαιρέσεσι.* 40. *τὰ πλεῖστα* Euclidis elementorum *ἀντίγραφα* 55. *πορίσματα* 58. 80. *δεδόμενα* 64. Euclidis *ἐξηγηταί.* 77. 86. Euclides *ἡμῖν παρῆκεν τὴν ἐν ταύταις ποικιλίαν ἀνερευνᾶν, αὐτὸς ἐπὶ τῶν ἁπλουστέρων καὶ ἀρχοειδεστέρων στήσας τὴν θεωρίαν* 107.
Eudemus Peripateticus libro *περὶ γωνίας* 35. *ἐν ταῖς Γεωμετρικαῖς ἱστορίαις* 92. quouſque Geometriæ perfectæ hiſtoriam deduxerit. 19. reſpicitur idem liber 79. 87. 99. 109.
Eudoxus Cnidius 19. Platonis æqualis.
Geminus 11. 29. 31. 32. 49. 51. 52. 53. 56. 66. 68. 74. 103.

Her-

Hermotimus Colophonius 19.
Hero 12. 55. 85. 111. Mechanicus. 81. 90.
Hippias 73. 93. Eleus. 19.
Hippocrates Medicus 11. 26.
Hippocrates Chius 58. στοιχεῖα Geometrica ſcripſit. 19.
Homerus 9. 16.
Leo Neoclidis diſcipulus 19. ejus στοιχεῖα Geometrica ibid.
Leodamus Thaſius 19. à Platone analyſin didicit, qua in Geometricis non pauca invenit 58.
Λόγιον (Zoroaſtris) 27. 36. 43.
Οἱ ἀπὸ μαθημάτων 103.
Menæchmus 21. 22. 31. Eudoxi auditor. 19. Mathematicus 68.
Μενέλαος Ἀλεξανδρεύς 90.
Μῦθος τῶν λόγος ὁ ἐν πολιτείᾳ [Platonis] 7. 42.
Neoclides 19.
Nicomedes περὶ κογχοειδῶν γραμμῶν 73. 93. ubi male Νικόδημος.
Oenopides Chius 19. 23. 75. 87.
Orpheus 43.
Οἱ Παλαιοὶ 14. 40. 55. οἱ ἀρχαῖοι 102. Παλαιοὶ καὶ θεῖοι ἄνδρες Πυθαγόρειοι 109.
Pappus 55. 67. 111.
Parmenides 26. ubi male ὅπερ Μενίδης 27. 32.
Perſeus 31. 93.
Philippus Medmæus Platonis diſcip. 19. 80.
Philo 71. 72. Byzantium intelligi non dubito.
Philolaus 36. 46. 48.
Ἐν βάκχαις 7.
Phœnices primi excoluerunt Arithmeticam 19.
Plato 1. 3. 4. 5. 10. 11. 12. 14. 16. 19. 25. 30. 48. 58. 100. 111. θεῖος 32. ἐν πολιτείᾳ 3. 9. 12. 13. ἐν πολιτικῷ 9. ἐν σοφιστῇ 9. ἐν Τιμαίῳ 10. Epinomide 12. ἐν τοῖς ἀντεραστᾶις 19. ἐν Παρμενίδῃ 29. ὁ παρὰ Πλάτωνι Σιμμίας 53. Vide & infra in Socrate. Platonica corpora quinque ἀρχικὰ σώματα 21. κοσμικά. 110.
Platonici 16.
Plotinus 6.
Plutarchus 35.
Porphyrius 69. 79. 83. 85. 92. Philoſophus. ἐν τοῖς συμμίκτοις. 16.

Poſi-

Poſidonius 23. 40. 47. 49. liber contra Zenonem Epicureum 55. 60.
Πτολεμαῖος 95. 96. ἔν τινι βίβλῳ 53.
Pythagorei 6. 10. 11. 13. 15. 25. 26. 27. 28. 29. 32. 36. 37. 46. 48. 99. 109. Pythagoras 19. 110. 111.
ἱερὸς λόγος καὶ ὅλος ὁ τρόπος τοῦ Πυθαγόρου περὶ θεῶν ὑφηγήσεως 7.
Πυθαγόρειον ἄριστον 39. θεώρημα 81.
Socrates ἐν πολιτείᾳ 2. 6. 7. 9. 36. 42. Θεαιτήτῳ 3. 8. ἐν Φαίδρῳ 6. ἐν Γοργίᾳ 7. 9. ἐν Φιλήβῳ 7. ἐν συμποσίῳ 9. ἐν Μένωνι 13. Platonis ſcripta intelligi omnes vident.
Stoici 22 24. 103.
Speuſippus 22. 50.
Thales 19. 44. 67. 78. 92.
Θεολογικῶν οἱ μυστικώτατοι 43.
Timæus 5. 6. 7. 11. 12. 25. 29. 38. 41. 46. 48. 77. 100.
Theodorus Cyrenæus Anaxagora paulo junior 19.
Theodorus Mathematicus 33. vide ſupra Aſinæus.
Theætetus Athenienſis 19.
Theudius Magnes elementa Geometrica ſcripſit 19.
Zenodorus 46.
Zeno Sidonius Epicureus 55. 59. 60.

XVIII. Ut de reliquis Geometris antiquis nonnulla ſubjungam, conſtat hanc diſciplinam primitus excultam ab Ægyptiis, atque inde in Græciam perveniſſe, ut traditum Herodoto lib. 2. c. 109. ſive Theutus ſive Rex Seſoſtris hujus rei Ægyptiis fuerit auctor, ſive anteceſſor ejusdem in regno Moeris, de quo idem Herodotus cap. 101. & de quo capiendus Laertius * VIII. 11. E Græcis celebriores fuere Geometræ Thales, Pythagoras, Democritus, Antiphon, Pythagoræorumque quam plurimi Bryſon, Archytas, Ariſtæus, ** Hipparchus &c. tum Plato & Eudoxus & Ariſtoteles atque Heraclides Ponticus, de quibus ſingulis alibi dixi, & de quibus longe plura nobis conſtaret, ſi ætatem tuliſſet *Theophraſti*, Laertio V. 48. & *Eudemi* Rhodii *Hiſtoria Geometrica* Proclo plus ſimplici vice laudata, cujus Procli locum inſignem ex lib. 2. ad Euclid. p. 19. veluti brevem quandam Geometriæ ante Eucli-

* Confer ibi Menag. & Voſſii lib. de ſcientiis Math. c. 13. p. 48. ſeq. & c. 54. pag. 327. ſeq.

** Male Ἀρίστερος in ſcholiis Græcis ad Euclid. XIV. 2.

clidem hiſtoriam non dubitavi hæc emendatius deſcribere. Cum enim ab Ægyptiis repertam illam diſciplinam poſt tot alios ſcripſiſſet, hæc ſubjungit, quæ alibi fruſtra quæras:

ΘΑΛΗΣ δὲ πρῶτον εἰς Αἴγυπτον ἐλθὼν, μετήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν θεωρίαν ταύτην, καὶ πολλὰ μὲν αὐτὸς εὗρε, πολλῶν δὲ τὰς ἀρχὰς τοῖς μετ᾽ αὐτὸν ὑφηγήσατο, τοῖς μὲν καθολικώτερον ἐπιβάλλων, τοῖς δὲ αἰσθητικώτερον. Μετὰ δὲ τοῦτον ΑΜΕΡΙΣΤΟΣ ὁ Στησιχόρου τοῦ ποιητοῦ ἀδελφὸς, ὡς ἐφαψάμενος τῆς περὶ Γεωμετρίας σπουδῆς μνημονεύεται, καὶ Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος ἱστόρησεν ὡς ἐπὶ Γεωμετρίᾳ δόξαν αὐτοῦ λαβόντος. Ἐπὶ δὲ τούτοις ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ τὴν περὶ αὐτὴν φιλοσοφίαν εἰς σχῆμα παιδείας ἐλευθέρου μετέστησεν, ἄνωθεν τὰς ἀρχὰς αὐτῆς ἐπισκοπούμενος, καὶ ἀΰλως καὶ νοερῶς τὰ θεωρήματα διερευνώμενος, ὃς δὴ καὶ τὴν τῶν * ἀλόγων πραγματείαν καὶ τὴν τῶν κοσμικῶν σχημάτων σύστασιν ἀνεῦρε. Μετὰ δὲ τοῦτον ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ ὁ Κλαζομένιος πολλῶν ἐφήψατο κατὰ Γεωμετρίαν, καὶ ΟΙΝΟΠΙΔΗΣ ὁ Χῖος, ὁ τὴν τοῦ μηνίσκου τετραγωνισμὸν εὑρών, καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Κυρηναῖος ὀλίγῳ νεώτερος ὢν τοῦ Ἀναξαγόρου, ὧν καὶ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς ἀντεραστ[αῖς] ἐμνημόνευσεν, ὡς ἐπὶ τοῖς Μαθήμασιν δόξαν λαβόντων. Ἐφ᾽ οἷς ἹΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ὁ Χῖος ἐγένετο περὶ Γεωμετρίαν ἐπιφανεὶς, πρῶτος γὰρ ὁ Ἱπποκράτης τῶν μνημονευομένων καὶ στοιχεῖα συνέγραψε. ΠΛΑΤΩΝ δὲ ἐπὶ τούτου γενόμενος μεγίστην ἐποίησεν ἐπίδοσιν, τά τε ἄλλα μαθήματα καὶ τὴν Γεωμετρίαν λαβεῖν, διὰ τὴν περὶ αὐτὴν σπουδὴν ὥς που δῆλός ἐστι, καὶ τὰ συγγράμματα τοῖς μαθηματικοῖς λόγοις καταπυκνώσας, καὶ πανταχοῦ τὸ περὶ αὐτὰ θαυμαστὸν φιλοσοφίας ἀντεχόμενον ἐπεγείρων. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ΛΕΟΔΑΜΑΣ ὁ Θάσιος ἦν, καὶ ἈΡΧΥΤΑΣ ὁ Ταραντῖνος, καὶ ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ ὁ Ἀθηναῖος, παρ᾽ ὧν ἐπηυξήθη τὰ θεωρήματα, καὶ προῆλθεν εἰς ἐπιστημονικωτέραν σύστασιν. Λεωδάμαντος δὲ νεώτερος ὁ ΝΕΟΚΛΕΙΔΗΣ, καὶ ὁ τούτου μαθητὴς ΛΕΩΝ, οἳ πολλὰ προσεπόρισαν τοῖς πρὸ αὐτῶν, ὥστε τὸν Λέοντα καὶ τὰ στοιχεῖα συνθεῖναι τῷ τε πλήθει καὶ τῇ χρείᾳ τῶν δεικνυμένων ἐπιμελέστερον, καὶ διορισμὸν εὑρεῖν, πότε δυνατόν ἐστι τὸ ζητούμενον πρόβλημα, καὶ πότε ἀδύνατον. ΕΥΔΟΞΟΣ δὲ ὁ Κνίδιος, Λέοντος μὲν ὀλίγῳ νεώτερος, ἑταῖρος δὲ τῶν περὶ Πλάτωνα γενόμενος, πρῶτος τῶν καθόλου θεωρημάτων τὸ πλῆθος ηὔξησε, καὶ ταῖς τρισὶν ἀναλογίαις ἄλλας τρεῖς προσέθηκε, καὶ τὰ περὶ τὴν τομὴν, ἀρχὴν λαβόντα παρὰ Πλάτωνος εἰς πλῆθος προήγαγεν, καὶ ταῖς ἀναλύσεσιν ἐπ᾽ αὐτῶν χρησάμενος. ἈΜΥΚΛΑΣ δὲ ὁ Ἡρακλεώτης εἷς τῶν Πλάτωνος ἑταίρων, καὶ ΜΕΝΑΙΧΜΟΣ ἀκροατὴς ὢν Εὐδόξου καὶ Πλάτωνι δὲ συγγεγονὼς, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ΔΕΙΝΟΣΤΡΑΤΟΣ ἔτι τελεωτέραν ἐποίησαν τὴν ὅλην Γεωμετρίαν. ΘΕΥΔΙΟΣ δὲ ὁ Μάγνης ἔν τε τοῖς μαθήμασιν ἔδοξεν εἶναι διαφέρων, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην φιλοσοφίαν, καὶ γὰρ τὰ στοιχεῖα καλῶς συνέταξε, καὶ πολλὰ τῶν ὁρικῶν καθολικώτερα ἐποίησεν. Καὶ μέντοι καὶ ὁ Κυζικηνὸς ἈΘΗΝΑΙΟΣ κατὰ τοὺς αὐτοὺς γεγονὼς

* al. ἀναλόγων

χρόνους, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μὲν μαθήμασι, μάλιστα δὲ κατὰ Γεωμετρίαν καταφανὴς ἐγένετο. Διῆγον οὖν οὗτοι μετ' ἀλλήλων ἐν Ἀκαδημίᾳ, κοινὰς ποιούμενοι τὰς ζητήσεις. ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ δὲ ὁ Κολοφώνιος τὰ ὑπὸ Εὐδόξου προηυπορημένα καὶ Θεαιτήτου προήγαγεν ἐπὶ πλέον, καὶ τῶν στοιχείων πολλὰ ἀνεῦρε, καὶ τῶν τόπων τινὰ συνέγραψεν. ΦΙΛΙΠΠΟΣ δὲ ὁ Μεδμαῖος Πλάτωνος ὢν μαθητὴς καὶ ὑπ' ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα καὶ τὰς ζητήσεις ἐποιεῖτο κατὰ τὰς Πλάτωνος ὑφηγήσεις, καὶ ταῦτα προὔβαλλεν ἑαυτῷ ὅσα ᾤετο τῇ Πλάτωνος φιλοσοφίᾳ συντελεῖν. Οἱ μὲν οὖν τὰς ἱστορίας (Γεωμετρικὰς) ἀναγράψαντες (Εὔδημος ὁ Περιπατητικός) μέχρι τούτου προάγουσι τὴν τῆς ἐπιστήμης ταύτης τελείωσιν. Οὐ πολὺ δὲ τούτων νεώτερός ἐστιν Εὐκλείδης &c.

Poſt Euclidem clariſſima illuxere Ariſtarchi Samii, Cononis, Apollonii Pergæi & Archimedis ingenia, Doſitheique, tum Eratoſthenis, Hipparchi, Gemini, Theodoſii Tripolitæ, & Heronis ac Sereni: Menelai item & Iſidori ac Hypſiclis, Philonis Byzantii, Tyanenſis ac Gadareni ſive Gaditani, Sporique Nicæni illius diſcipuli, præterea Amphinomi, Claudii Ptolemæi, Nicomedis, Dioclis, Demetrii Alexandrini, tum Pappi ac Theonis Alexandrinorum, Eutocii Aſcalonitæ, Procli, Marini, Pſelli, Iſaaci Argyri, Barlaami Monachi & Jo. Pediaſimi, de quibus partim jam dixi capite hujus libri quinto, partim infra ſuis locis ſum dicturus. Mentio & Cratetis qui Geometrica ſcripſit, apud Laertium IV 23. & Pulcher Geometra Tiberii Imp. temporibus clarus laudatur à Phlegonte de mirabil. c. 14.

CAPUT XV.

Catalogus Philoſophorum Stoicorum, digeſtus Ordine Alphabeti.

Achaicus Stoicus. Contra Ariſtotelis Categorias ſcripſit teſte Simplicio. Ejus Ethica. Laert. VI. 99. Theodorit. VIII. Θεραπευτ. pag. 120 Clemens Alex. IV. Strom. p. 496.

Agathocles. Lucian. in Icaromenippo. T. 2. p. 198.

Aga-

Alcinous Stoicus. Philoſtrat. lib. 1. de Sophiſt. p. 528.

Alcyoneus Antigoni Gonatæ, Macedonum Regis, filius á Perſeo Stoico inſtitutus. Laert. VII. 36.

Alexander Syriæ Rex, filius ſubdititius Antiochi Epiphanis χαίρων τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς λόγοις. Athen. V. p. 211.

M. Annæus Cornutus. Infra in Cornuto.

Annius Stoicus. Porphyr. vita Plotini.

Antibius Aſcalonita. Stephanus Byz. in Ἀσκάλων.

Antigonus Gonata Macedoniæ Rex Zenonem Citieum audivit coluitque, Cleanthem ter mille minis donavit, Laert. VII. 169. & Perſeum ſecum habuit. Vide ad Laert. IV. 47. VII. 6. 9. 13. 14. ſeq. 36. Antigoni ad Zenonem Epiſtola id. 7.

Antiochus Aſcalonita cognomento Cygnus. Stephanus Byz. in Ἀσκαλών, πολλοὶ δ᾽ ἐξ αὐτοῦ κεχρηματίκασι, φιλόσοφοι μὲν Ἀντίοχος ὁ κύκνος, καὶ Σῶσος, καὶ Ἀντίβιος καὶ Εὔβιος στωϊκοὶ ἐπιφανεῖς. *Soſi* nomine, cujus hoc loco mentio, civis ſui, librum inſcripſerat Antiochus, quem compoſuit contra Magiſtrum ſuum Philonem Academicum, teſte Cicerone IV. Academ. quæſt. c. 4. unde colligo hunc Antiochum Aſcalonitam eundem eſſe quem Athenis audivit Cicero & Mneſarchus Stoicus & de quo ſupra in Platonicis dixi. Meminit & Strabo XIV. p. 759. Diſputaverat autem ſingulari itidem libro hic Antiochus, *Stoicos cum Peripateticis re concinere, verbis diſcrepare*, quod impugnat Cicero 1. de natura Deor. c. 7. Ejus liber περὶ θεῶν. Plutarch. Lucullo p. 511. qui Aſcalonitam appellat in Bruto p. 984.

Antiochus Seleucienſis. Vide infra in *Julio Cano.*

Antipater Panætii Magiſter præter rem dicitur *Rhodius* fuiſſe à doctiſſimo Harduino ad Plinium. Quanquam Panætius Rhodius fuit, & Antipatri librum tertium περὶ Ῥόδου laudat Steph. in Ἀρμωνία.

Antipater Sidonius Laert. VII. 29. ubi verſus ejus in Zenonem afferuntur. Mentio Antipatri Poetæ apud Cic. de fato c. 3. Idem III. 50. de Oratore: *Quod ſi Antipater ille Sidonius, quem tu probe Catule meminiſti, ſolitus eſt verſus Hexametros aliosque variis modis atque numeris fundere ex tempore* &c. Varia Antipatri Sidonii Epigrammata leguntur in Anthologia. Falluntur viri eruditi qui Antipatrum hunc cum Tarſenſi vel Tyriis de quibus mox dicam confundunt.

Antipater Tarſenſis, Stoicus, laudatur à Strabone XIV. p 674. Plutarcho in Lyſandri vita extrema p. 433. & de animi tranquill. p. 469. & in Gracchis p. 827. Cum Carneade congredi coram recuſans, ſcri-

ptis contendere auſus eſt, unde dictus καλαμοβόας. Idem de garrulitate p. 514. confer Numenium apud Euſeb. XIV. præparat. p. 738. Videtur reſpicere Cicero IV. Academic. Antipatrum Stoicum laudans, eumq; jungens cum Archidemo, quos duos opinioſiſſimos homines & principes dialecticorum ait in plurimis capitibus tam inter ſe quam à Chryſippo diſſenſiſſe. Utrumque inter magnos ſectæ Stoicæ auctores referunt Seneca & Arrianus. *Diogenis Babylonii* diſcipulus fuit, homo acutiſſimus. Cic. 3. de Offic. c. 12. quo in loco de officiis contra Diogenem nonnulla tradidiſſe docet, ut c. 13. & 23. Præceptor *Panætii* Rhodiì & Bloſſii Cumani de quibus infra. Allegatur ἐν τῷ περὶ τῆς κλεάνθους καὶ χρυσίππου διαφορᾶς, Plutarch. de Stoicor. repugnant. p. 1034. ἐν τῷ περὶ θεῶν, id. p. 1051. *Libri duo de divinatione* Cic. lib. 1. de divin. c. 3. 20. 39. 54. lib. 2. c. 15. & 48. Ὀνειροκριτικὰ Artemidor. IV. 67. quartus liber περὶ δεισιδαιμονίας. Athen. VIII. p. 346. primo περὶ ὀργῆς. XV. p. 643. libri tres ὅτι κατὰ Πλάτωνα μόνον καλὸν ἀγαθόν. Clemens V. Strom. p. 595. τὰ περὶ δυνατῶν & περὶ τοῦ κυριεύοντος. Arrian. II. 19. diſſ. Epictet. qui c 17. etiam memorat συναγωγὰς & συντάξεις Chryſippi Archedemi & Antipatri. Antipatri περὶ ζώων Schol. Apollonii, II. 5. Uſus Antipatro etiam Plinius, ut apparet ex Indice libri VIII ὑπομνήματα Antipatri. Schol. Ariſtoph. ad Aves v. 1403. Περὶ γάμου Stob. Serm. 65. & 68. Idem Antipater videtur allegari à Laertio VII. 54. 55. 68. 84. 92. & ἐν τοῖς περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων. id. 57. πρώτῳ περὶ ὅρων 60. δευτέρῳ περὶ οὐσίας. 150. περὶ ψυχῆς. 157. Vide & infra in Φιλοπάτωρ, & Meurſium in Bibl Græca, Jonſiumque ac Voſſium. Fallitur Clemens 2. Strom. 416 quod Antipatrum Cleanthis γνώριμον vocat, niſi hoc generaliter ſit accipiendum pro Stoico.

Antipater Tyrius, Panætio Junior, quem Athenis nuper mortuum tradit Cicero II. 24. de Offic. Laudatur ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ κόσμου Laert. VII. 139. 140. 142. 148. De officiis ſcripſiſſe ex eodem Ciceronis loco colligas.

Antipater alius itidem *Tyrius*, & Philoſophus Stoicus, ſed ut videtur antiquior, quem à Catone Uticenſi ad huc viro juvene allectum in contubernium tradit Plutarchus in Catone minore p. 761. Videtur hunc laudare Strabo XVI. p. 757. Ἐκ Τύρου δὲ Ἀντίπατρος, καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Ἀπολλώνιος. De pluribus Antipatris vide ſi placet Voſſium, Jonſiumque.

Apha-

Digitized by Google

Aphanes Ariſtonis Chii diſcipulus, vide Athenæum VII. p. 281. an Apollophanes?

Apollodorus Athenienſis Stoicos audivit, Panætium ac Diogenem, ut infra ſingulari capite de Apollodoris notavi.

Apollodorus Ephillus Laert. VII. 39. 41. 54. 64. 84. 140. Suid. in θέων. Ejus ἠθικὴ allegatur à Laertio VII. 102. 118. 121. 129. φυσικὴ κατὰ τὴν ἀρχαίαν. id. 125. 135. Idem forte Ἀπολλᾶς contra quem ſcripſit Chryſippus. Incertum idem ne ſit qui Ciceroni *Apollodorus Syllus*.

Apollonides, quem moriturus ſecum habuit Cato Uticenſis. Plutarch. Catone minore p. 791. ubi in latina verſione male legitur Apollonii nomen.

Apollonius Calchedonenſis ſive *Calchidenſis* (utrumque enim dixiſſe veteres notatum Sirmondo p. 175. ad Sidonium) Bithynus, præceptor Veriſſimi Imp. & Marci Luciique Cæſarum. Vide Gatakerum ad M. Antonini lib. 1. ſect. 8. & Syncellum p. 351. Meurſium de Apolloniis p. 63. Jonſium p. 257.

Apollonius Nyſæus Νυσαεὺς Panætii diſcipulorum præſtantiſſimus. Strab. XIV. p. 650.

Apollonius Tyrius Ptolemæi Avletæ temporibus clarus de Zenone Citieo ſcripſit. Laert. VII. 1. 2. 6. 24. 28. & compoſuit πίνακα τῶν ἀπὸ Ζήνωνος φιλοσόφων καὶ τῶν βιβλίων, Strab. XVI. p. 757. Omnino autem fallit conjectura doctiſſimi Jonſii, qui lib. II. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. c. 18. hujus Apollonii Hiſtoriam in Regia Pariſ. & Bodlejana Oxonienſi manu exaratam exſtare ſuſpicatur. Longe enim de altero Apollonio Tyrio Rege fabula Erotica neſcio quo auctore ſcripta exſtat, è Græco ut videtur vel ſa ante mille annos, quam pridem edidit latine Marcus Velſerus Auguſtæ Vindel. 1595. 4. atque inter Velſeri opera iterum vulgavit Chriſtophorus Arnoldus p. 681 - 704.

Apollonius cum Diodoto Stoico diu verſatus, P. Craſſi libertus, quem C. Cæſari commendat Cicero XIII. ad familiar. 16.

Apollophanes Antiochenus. Steph. in Ἀντιόχεια. Diſcipulus Ariſtonis Chii de quo librum ſcripſit. Athen. VII. p. 281. Allegatur hic Apollophanes à Tertull. c. 14. de anima, à Laertio VII. 92. ἐν τῇ φυσικῇ id. 140. Eundem hunc eſſe cum Medico Apollophane qui in Antiochi Seleuci F. aula charus fuit, audacter affirmat Reineſius, p. 335. Var. lect. ambigit Jonſius quem vide p. 144. Fuit & Comicus Apollophanes & alter Epicus de quibus dixi lib 2. c. 22. Alius item Sophiſta de quo Suid. in Διονύσιος Ἀρεοπαγ.

Ar-

Archedemus Athenienſis. Plutarch. de exſilio p. 605. ὁ δὲ Ἀθηναῖος Ἀρχέδημος εἰς τὴν Παρθῶν μεταστὰς ἐν Βαβυλῶνι τὴν Στωϊκὴν διαδοχὴν κατέλιπε. Menagius ad Laert. p. 282. pro Ἀθηναῖος apud Strabonem legit θαρσηνὸς ſive Ταρσηνὸς vel Ζηνώνειος, ut idem ſit cum Tarſenſi de quo mox,

Archedamus Tarſenſis. Strab. XIV. p. 674. *Archedemus* Laert. VII. 40. 68. 84. 88. ejus liber περὶ φωνῆς. id. 55. περὶ στοιχείων 134. 136. *Archidemus* Ciceroni & Senecæ. Confer Lipſium lib. 1. manuduct. diſſ. 12. & quæ ſupra in Antipatro Tarſenſi. Allegatur ab Arriano II. 17. & 19. diſſ. Epictet. & III. 2. Stobæo Ecclog. Phyſ. Syriano in XII Metaphyſ. p. 59. Demetrio de elocutione c. 34. Clemente Alex. &c.

Areus Alexandrinus Philoſophus Auguſto familiaris, de quo Jonſius p. 215. ſeq. ubi & de aliis cognominibus.

Ariſto Chius Zenonis Citiei diſcipulus. Laert. VII. 18. & 37. & Cic. IV. Acad. quæſt. Præceptor Miltiadis, Eratoſthenis, Aphanis, Apollophanis, Diphili, & Satyri tibicinis, quem ſermonibus ſuis ita cepit ut tibia in ignem abjecta ad Philoſophiam ſe conferret. Ælian. III. 23. Var. Perſeo qui Antigoni Regis gratia utebatur adulatum notat Athenæus VI. p. 251. & voluptati perquam deditum fuiſſe. VII. p. 281. ex libro Apollophanis cui titulum feceret Ἀρίστων. Scripta ejus memorat Laertius VII. 163. ex quibus ſolos ad Cleanthem Epiſtolarum libros IV. Ariſtonis Stoici eſſe, reliqua Ariſtoni Ceo Peripatetico tribuenda contendebant Soſicrates ac Panætius. De hoc aliiſque Ariſtonibus videndi Meurſius in Bibl. Græca, Jonſius de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. & ad Menagium Laertius.

Ariſtocles Lampſacenus, qui ſcripſit libros quatuor ἐξηγήσεως in Chryſippum περὶ τοῦ πῶς ἕκαστα λέγομεν καὶ διανοούμεθα. Suid.

Ariſtocreon Chryſippi ſororis filius. Laert. VII. 185.

Arrianus Nicomedienſis, Epicteti diſcipulus, de quo infra lib. IV.

Aſclepiades Jonſ. p. 108.

Aſclepiodotus Poſidonii auditor, teſte Seneca, de quæſtionum naturalium cauſis ſcripſit. VI. 17.

Athenæus Stoicus cujus meminit Porphyrius in vita Plotini. Etiam Athenæi cujuſdam Epigramma de Zenone Citieo affert Laertius VII. 30.

Athenodorus Solenſis Zenonis diſcipulus Laert. VII. 38. idem ut videtur qui contra aliorum Stoicorum ſententiam peccata negabat eſſe æqualia id. 121.

Athe-

Athenodorus Cordylio Tarſenſis qui Pergamo arceſſitus cum M. Catone Uticenſi vixit & apud eum mortuus eſt. Strabo XIV. p. 674. Plutarch. Catone Minore p. 763. Cuſtos Bibliothecæ Pergamenæ qui auſus fuit è libris Stoicorum exſcindere quæ ipſi ſecus ſcripſiſſent, Laert. VII. 34. Idem forte auctor operis contra Ariſtotelis categorias quod memorant Porphyrius, Simplicius & Stobæus & libri περὶ σπουδῆς καὶ παιδείας qui laudatur ab Athenæo, & περιπάτων quorum octavus liber allegatur à Laertio III. 3. V. 36. & IX. 42. pro quo male in Arſenii Monembaſiæ Archi-Ep. apophtegmatis Græce editis, ubi de Democrito agit, legitur περὶ πάντων pro περιπάτων.

Athenodorus Tarſenſis. [Glycæ, Cedreno, Conſtantino Manaſſæ &c. Alexandrinus) *Sandonis F.* dictus etiam à pago quodam *Cananites* præceptor Auguſti Cæſaris de quo Strabo loco laudato & Lucianus in Macrobiis T. 2. p. 473. ubi octoginta & duos annos vixiſſe teſtatur. Laudat & Zoſimus lib. 1. c. 6. teſtatus Auguſti mitius imperium fuiſſe ex quo Athenodori maxime conſiliis aures præbuiſſet. Idem cui Claudius adoleſcens in contubernium datus eſt, ut ex Auguſti literis refert Svetonius in Claudio c. 4. De patria ſua Tarſo ſcripſit teſte Steph. in Ἀγχιάλη. Alius ab his tribus (1) Athenodorus Philoſophus ſpectra deridens de quo Plin. VII. 27. Epiſt. (2) Athenodorus Rhodius Rhetor. Quintil. II. 17. (3) Athenodorus Medicus cujus primum τῶν ἐπιδημειῶν allegat Plutarchus VIII. 9. ſympoſ. (4) Athenodorus Sophiſta qui tempore Pollucis docuit Athenis, Chreſti atque Ariſtoclis auditor. Philoſtrat. p. 591. (5) Athenodorus Arati Poetæ pater. (6) Athenodorus frater Arati. Suid. in Ἄρατος.

Attalus ſub Tiberio Imp. clarus, cujus non infrequens apud Senecam mentio, qui eum audiſſe ſe teſtatur Epiſt. CVIII. Solum vertit, à Sejano circumſcriptus, ut legas in Senecæ patris ſvaſoria 2. Ejus libri de fulminibus allegantur à Seneca filio II. 48. Nat. quæſt. Hujus quoque Attali ſuſpicor eſſe libros παροιμιῶν memoratos Heſychio in κορίνθιοι. Alius Attalus Philometor qui de agricultura & re medica ſcripſit, de quo Harduinus ad Plin. Alius denique Attalus Rhodius Arati interpres, quem notat paſſim Hipparchus, ut dixi ſupra p. 97.

Q. Lucius Balbus, quem loquentem inducit Cicero libris de Natura Deor.

Baſilides Syropolitanus quem M. Antoninus audiviſſe traditur.

Baſ-

Baſſus Stoicus Galeno memoratus, Coelio Aureliano eſt Tullius Baſſus de quo Jo. Rhodius ad Scribonium Largum p. 191.

Bloſſius Cumanus Antipatri Tarſenſis auditor Romæ & ab eo dedicatione ſcriptorum quorundam Philoſophicorum honoratus. Plutarch. in vita Gracchorum p. 825.

Boethus Stoicus. Philo de mundo incorruptibili p. 737. vide & Laert. VII. 142. & 54. è quo poſteriore loco colligas ante Chryſippum ſcripſiſſe. Liber de Natura allegatur id. 148. Liber XIII. de fato, id. 149.

Calietes Longini æqualis. Vide Euſebium X. 3. præparat.

Callippus Corinthius Zenonis Citiei diſcipulus. Laert. VII. 38.

Cato Uticenſis ſive minor, ab Antipatso Tyrio præceptis Ethicis ac Politicis imbutus. Plutarch. in ejus vita p. 761.

Chæremon Alexandrinus cui ſucceſſit Dionyſius Alexandrinus qui uſque ad Trajanum vixit teſte Suida Διονυσ. De eo vide Voſſ. II. 1. de Hiſt. Gr. & Valeſ. ad Euſebium p. 122. qui apud Senecam VII. 5. Nat. quæſt. pro Charimandro * jubent legere Chæremonē, cujus librum de cometis laudat Origenes I. contra Celſ. p. 45. Inſignis Chæremonis hujus locus de ſacerdotibus Ægyptiis exſtat apud Porphyrium IV. de abſtinendo ab animatis p. 360. ſeq. quem reſpicit Hieron. 2. contra Jovinian. Idem Chæremon ἱερογραμματεὺς Porphyrio laudatus apud Euſeb. V. 10. de præparat. At Martialis XI. 57. Chæremonem pro quovis paupere Stoico mortis contemtore ponere videtur. Alius Chæremon ni fallor qui Aſtronomiæ peritus videri cupiens cum Ælio Gallo Alexandria iter fecit, de quo Strabo XVII. p. 806.

Chærephon. Lucian. in Hermotimo T. 1. p. 515.

Chremonides à Zenone Citieo adamatus. Laert. VII. 17.

Chryſippus Apollonii F. Solenſis (ob viciniam dictus quibusdam Tarſenſis) ſucceſſit Athenis Cleanthi, à quo ** ut & à Zenone in multis tamen diſſenſit. Vide Laert. VII. 178. ſeq. Acumen ejus usque adeo admirationi fuit, ut non deeſſent qui dicerent Deos ipſos ſi dialectica uterentur, uſuros haud alia eſſe quam Chryſippea. Compoſuit volumina ſeptingenta & quinque, ſæpius de eadem re ſcri-

* Charimandri tamen apud Pappum quoque mentio lib VII. p. 247.

** Antipatri librum περὶ τῆς Κλεάνθους καὶ Χρυσίππου διαφορᾶς ſupra è Plutarcho memoravi.

ſcribens, & multa prolixaque teſtimonia aliorum ſcriptorum ſuis inſerens libris. id. 181. ſeq. Scripta Chryſippi ἐνδοξότατα quondam atque in plurimo honore fuiſſe idem Laertius tradit, n 189. ex tanto numero tamen ne unum quidem ad nos pervenit, ſive hoc totum fortunæ fuit laboribus ejus haud faventi, ſive multitudo ipſa vægrandis, & in hac contorta non pauca & φορτικὰ, ſubtilesque ineptiæ lectores removerunt, quo nomine ſpernuntur vel impugnantur Chryſippea quandoque non à Galeno tantum & Sexto ac Cicerone, ſed ab Epicteto quoque & Seneca ac Plutarcho. Neq; dubito ſubſcribere H. Stephani judicio, qui non ita magnam jacturam putabat quod Chryſippi voluminibus dialecticis CCCXI. nobis hodie ſit carendum. Rhetoricam Chryſippi ita ſcriptam fuiſſe teſtatur Cicero, *ut ſi quis obmuteſcere cupierit, nihil aliud legere debeat.* lib. 4. de fin. In Phyſicis neſcio an aliquid vidit: in Ethicis apparet vel è Seneca, Chryſippum officia ita circumſepſiſſe ſubtiliſſimis diſputatiunculis, ut præſtet unas Ariani Epicteteas diſſertationes tuliſſe ætatem, quam ſi omnia Chryſippi ſcripta Moralia ad nos perveniſſent. Hiſtoricos & Grammaticos haud dubie multa docere potuiſſent Chryſippi ſi exſtarent volumina, quorum Catalogus in συντάξεις digeſtorum apud Laertium, licet bene longus n. 189 - 202. mancus tamen eſt, ut præter viros doctos ad illum ſcriptorem notarunt Jo. Meurſius ad Chalcidium p. 31. & in Bibl. Græca & Tho. Stanleius in Hiſt. Philoſophica l. VIII. p. 486. & Jonſius lib. 2. cap. 8. à quibus plurima inſuper Chryſippi ſcripta Laertio præterita recenſentur. Obiit Chryſippus Olymp. CXLIII. ætatis 73. ut ex Apollodoro notavit Laertius VII. 184. Effigies Chryſippi antiquas tres exhibet Jac. Gronovius tomo tertio theſauri Antiqu. Græcarum litera S. Alios Chryſippos in veterum ſcriptis notarunt Jonſius, Meurſiusque locis laudatis, & Menagius ad Laertii VII. 186.

Catalogus eorum ad quos ſive adverſus quos Chryſippus Solenſis ſcripſit, quorum plerique Stoici fuiſſe videntur.

Agatho. Laert. VII. 194.
Alexander. 192. 196.
Aminias. 196.
Apollas. 193. 197.
Apollonides. 191.
Arceſilas. 198.

Ariſtagoras 190. 194.
Ariſtobulus 198.
Ariſtocles 197.
Ariſtocreon. 196. 197. 202.
Athenades 190. 195. 198.
Athenodorus 190.
Cleon. 202.
Clitus 191.
Dio 190. 192.
Diocles 200.
Diodorus 200. 202.
Dionyſius 192. 200.
Dioſcorides 190. 193. 198. 200. 202.
Epicrates 193. 198.
Gorgippides 190. 191. 198. 200.
Hedyllus (an Heryllus?) 196. 197.
Heraclides 198.
Laodamas 196 199. 201.
Leptinas 201.
Meleager 196.
Menecrates 198.
Metrodorus. 189. 191. 198. 199.
Nicias 193.
Onetor. 197.
Panthoedes. 193.
Paſylus 191. 195. 197. 198.
Philarchus 191.
Philippus. 193.
Philo 191.
Philomathes. 194. 195. 199. 200.
Pollis. 198. 202.
Pythonax. 201.
Soſigenes 192.
Sphærus 198.
Steſagoras 192. 194. 197.
Thearus. 190.
Theoſporus. 199.
Timocrates 194.
Timonax 201.
Timoſtratus 194.
Zeno 189. 195. 201.
Zenodotus 200.

Cinna Catulus, quem audivit M. Antoninus Imperator. Julius Capitolin. in Marci vita c. 3. & Antoninus ipſe lib. 1. ſect. 13.

Claudius Maximus, ab eodem M. Antonino frequentatus. Jul. Capitolin. loco laudato, & Marcus Antonin. lib. 1. ſect. 17. (15.) & lib. 8. ſect. 25. Huic ni fallor Claudio Maximo ad Proconſulatus Bithyniæ dignitatem evecto Apulejus in Apologia ſe purgat ab impacto Magiæ crimine, fretus ut ait doctrina ejus ac perfecta eruditione.

CLEANTHES Aſſius ex Aſſo Æolidis urbe: Zenonis Citiei, quem per undeviginti annos audiverat, in porticu Athenienſi ſucceſſor, Magiſter Chryſippi Laert. VII. 37. & 168. ſeq. Ingenio * tardiore, ſed pertinaci ſtudio & animo conſtante ſolus eſt viſus Magiſtri ſui peram

* Vide Barthium ad Claudian. p. 101 ſeq.

Digitized by Google

peram ferre poſſe. Vitam finiit inedia, annos octoginta natus id. 176. vel undecentum, ut Lucianus & Valerius Max. Indulſiſſe & ipſum argutioribus diſputatiunculis apparet è Seneca, aliisque, unde *ſpinas Cleanthis & contorta Chryſippi* jungit S. Hieronymus I. in Rufin. Hujus Cleanthis ſtatuam inſignem, magnificentiæ Senatus Romani documentum, in ipſa Aſſo vidiſſe ſe teſtatur Simplicius ad Epictet. p. 329. Scripta ejus veteribus memorata & viris doctis ad Laertium, Meurſioque in Bibl. Græca maximam partem obſervata ecce tibi faciliori ordine:

Περὶ ἀγωγῆς Laert. VII. 175.

περὶ αἰσθήσεως. id. 174.

περὶ τῶν ἀπόρων. id. 175.

περὶ ἀρετῶν. id. 175.

ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. id. 175.

Πρὸς Ἀρίσταρχον. id. 175. Forte in hoc libro Criticam Ariſtarchi Grammatici in Homerum exercitam caſtigaverat Cleanthes.

Ἀρχαιολογία id. 174. Dubitat Menagius an diverſa hæc fuerit à *μυθικοῖς* de quibus infra.

Περὶ ἀτόμων. id. 134.

περὶ βασιλείας id. 175.

περὶ βουλῆς. 175.

Περὶ Γιγάντων Laert. VII. 175. Idem opus ſuſpicatur Meurſius eſſe Cleanthis *θεομαχίαν* laudatam à Plutarcho de fluminibus

Περὶ Γοργίππου id. 175.

Πρὸς Δημόκριτον id. 174.

περὶ Διαλεκτικῆς. id. 175.

Διατριβῶν β'. id. 175.

Περὶ τοῦ δικάζειν id. 175.

περὶ δόξης id. 175.

περὶ ἐλευθερίας id. 175.

περὶ ἐπιστήμης id. 175.

περὶ ἔρωτος ib. 175.

Ἐρωτικὴ τέχνη id. 175.

Περὶ εὐβουλίας id. 175.

περὶ εὐφυΐας id. 175.

περὶ τοῦ Ζήνωνος Φυσιολογίας (MS. Palatin. Menagio teſte Φυσιολόγου) id. 174.

περὶ ἡδονῆς id. 87. & 175. librum ſecundum Clemens II. Strom. p. 417.

Digitized by Google

Libros contra voluptatem vocat Cicero 1. de natura Deor. De tabula Cleanthis qua ruborem incuſſurus Epicureis Voluptatem fecit throno inſidentem & virtutes ipſi miniſtrantes Vide Cic. 2. de fin. Auguſtinum V. 20. de C. D. Gaſſendum de Philoſ. Epicuri p. 1685. ſeq.

Τῶν ἡρακλείτου ἐξηγήσεων δ'. id. 174.

πρὸς Ἥριλλον id. 174.

Θεομαχία. Plutarch. de flum. Vide ſupra περὶ Γιγάντων.

περὶ θεῶν Laert. VII. 175. Harpocrat. in λέσχαι. Reſpicit Cicero 2. & 3. de natura Deor. Macrob. lib. 1. Sat. c. 17. 18. Plutarchus de vitando ære alieno.

Ἰαμβεῖα. Simplic. in Epictet. p. 329. & Seneca Epiſt. 106. Plutarch. Clemens Alex. Galenus & Stobæus. Vide H. Stephani Poeſin Philoſoph. p. 51. ſeq. & 124.

περὶ ἰδίων Laert. VII. 175.

περὶ τοῦ καθήκοντος id. 175.

περὶ καλοῦ id. 175.

περὶ κατηγορημάτων id. 175. λεκτὰ illa vocaſſe teſtatur Clemens VIII. 784.

περὶ κυριεύοντος (Sophiſmatis genere) Arrian. II. 19. Epictet.

περὶ λόγου, γ'. Laert. VII. 175.

περὶ μαντικῆς. Cic. 1. de divinat.

περὶ μεταλήψεως Athen. XI. p. 467. 471.

Μυθικά. Athen. XIII. p. 752. Librum V. Porphyr. in limine vitæ Pythag. In hoc opere videtur commentitiarum fabularum reddere voluiſſe rationem, quod Zenonem, Cleanthem ac Chryſippum facere curatos tradit Cicero 3. de Nat. Deor. Reſpicit Cornutus lib. de Diis c. 31.

περὶ νόμων Laert. VII. 175.

περὶ ὁρμῆς, β'. id. 174.

περὶ ἱερῶν libri, quorum primum citat Plutarch. de flum.

περὶ τοῦ ποιητοῦ Laert. VII. 175. quod bene poteſt exponi de Homero. Nam quod è Clemente V. Strom. p. 554. Menagius objicit laudante Cleanthis ποιητικῶ, nihil huc facit, nihil enim iſto loco aliud ſignificat hoc vocabulũ quam poema, quia ex poemate quodam Cleanthis quatuor verſiculi ibidem à Clemente afferuntur.

πολιτικός Laert. VII. 175.

περὶ πράξεων id. 175.

πρo-

Digitized by Google

προτρεπτικός id. 175.
περὶ τοῦ τὰ φαῦλα σοφιστεύειν id. 175.
περὶ συμπτώσεως id. 175.
περὶ τέλους id. 175.
περὶ τέχνης id. 174. Cic. 4. de fin. *Scripſit artem Rhetoricam Cleanthes, Chryſippus etiam, ſed ſic, ut ſi quis obmuteſcere concupierit, nihil aliud legere debeat.* Stoicorum Principes de arte Oratoria ſcripſiſſe tradit etiam Quintilianus III. 1.
περὶ τρόπων Laert. VII. 175.
περὶ ὑμεναίου id. 175.
περὶ φθονερίας id. 175.
περὶ φιλίας id. 175.
φυσικὰ ὑπομνήματα Plutarch. de Stoicor. contradict. Forte reſpicit Stobæus Cleanthem ſæpius laudans in Eclogis Phyſ. ut Plutarchus de placitis Philoſ. & Galenus Hiſt. Philoſ.
περὶ χάριτος id. 175.
περὶ χαλκοῦ niſi περὶ χρόνου legendum id. 174.
περὶ χρειῶν id. 175.
περὶ χρόνου id. 174.

Eximium Cleanthis Hymnum ad Jovem Carmine Hexametro quod incipit Κύδιστ' ἀθανάτων, πολυώνυμε, παγκρατὲς αἰεὶ, primus è MSto Farneſiano Eclogarum Stobæi Græce juris publici fecit Fulvius Urſinus poſt fragmenta novem Fœminarum p. 272. Deinde cum aliis quibusdam Cleanthis fragmentis verſu ſcriptis recudi curavit H. Stephanus in Poeſi Philoſophica p. 49. ſeq. & 124. inter quæ & verſus Hexametri quatuor ſervati à Clemente Alex. V. Strom. p. 554. Eundem hymnum Cleanthis cum latina Jacobi Duporti viri doctiſſimi Metaphraſi poetica integrum Radulphus Cudvvorthus inſeruit incomparabili operi Anglice edito cui titulus eſt Intellectuale Syſtema univerſi p. 432. ſeq. Neque forte erraverit qui dixerit S. Paulum Apoſtolum cum verſiculum τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμὲν commendavit Athenienſibus Actor. XVII. 28. addiditque ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, non reſpexiſſe ad ſolum popularem ſuum Aratum Cilicem ſed etiam ad Cleanthem qui Athenis vixerat, & in cujus hymno jam laudato verſu ſtatim quarto diſerte legitur; ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμὲν. *omnes Tua namque propa-*

Digitized by Google

go Nos ſumus. Euthalius à Viro Clariſſimo Laur. Zaccagnio non ita pridem editus p. 420. notat dictum à Paulo allegatum eſſe Ἀράτου Ἀστρονόμου καὶ Ὁμήρου ποιητοῦ. Sane Homero quoque audit Jupiter πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Fuit & Cleanthes quidam Samius Mathematicus, ſi credimus Palmerio Grentesmenilio in notis ad ſcriptores Græcos p. 457. Sed locus Plutarchi lib. de facie in orbe lunæ p. 923. ita legendus videtur: ὥσπερ Ἀρίσταρχον ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας προσκαλεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας, *quo pacto Cleanthes Ariſtarchum Samium putavit violatæ religionis à Græcis debuiſſe poſtulari,* ὡς κινοῦντα τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν, *utpote qui Veſtam univerſi* (terram enim moveri docuit Ariſtarchus) *moviſſet loco.* In editis Plutarchi libris male legitur: ὥσπερ Ἀρίσταρχος ᾤετο δεῖν Κλεάνθη τὸν Σάμιον &c.

ANNÆUS CORNUTUS Philoſophus ſectæ Stoicæ, Præceptor Perſii & Annæi Lucani Poetarum, à Nerone in inſulam relegatus & prope occiſus eſt, ut refert Dio lib. LXII. p. 715. quod cum Nero plurimos jam libros verſibus ſcripſiſſet de rebus geſtis Romanorum, & adulatoribus ſvadentibus quadringentos eſſet compoſiturus, monitus eſt à Cornuto nimios fore, neque à quoquam legendos: cumque neſcio quis objiceret Chryſippum, quem ipſe laudibus è veheret & cujus ſectator eſſet Cornutus, etiam plura volumina ſcripſiſſe, tulit reſponſum illa utilia vitæ hominum, hæc vero, Imperatoris ſcilicet eſſe inutilia ac nullius pretii Tragicus fuit & libros Philoſophiæ reliquit, teſte auctore vitæ Perſii, quam ad Svetonium auctorem plerique referunt. Suidas Leptitanum è Lepti Africæ fuiſſe refert & πολλὰ φιλόσοφά τε καὶ ῥητορικὰ ſcripſiſſe teſtatur Et Ῥητορικὰς Cornuti τέχνας & τὴν πρὸς Ἀθηνόδωρον καὶ Ἀριστοτέλην γραφὴν allegant Porphyrius & Simplicus in Categor. Cæterum ex ſcriptis hujus Philoſophi nihil exſtat quam ΘΕΩΡΙ´Α ΠΕΡΙ` ΤΗ͂Σ ΤΩ͂Ν ΘΕΩ͂Ν ΦΥ´ΣΕΩΣ ſive *liber de natura Deorum* ſæpius editus ſub nomine *Phornuti* & ad Phyſicas ac Morales trahens allegorias quæ de Diis apud Græcos tradebantur, curioſiusque inquirens nominum illorum etymologias, exemplo Zenonis, Cleanthis, Chryſippi & aliorum è Stoa Philoſophorum. At enim Cornutum eſſe auctorem docent Theodoritus 2. Therapevt. p. 35. qui * Ἑλληνικὴν θεολογίαν à Cornuto Philoſopho ſcriptam tradit: Euſebius VI. 19. Hiſt. qui

* Non eſſe hanc inſcriptionem ab auctore, probe animadvertit Voſſius Arte Hiſtor. p. 36. & de Hiſt. Græcis p. 228.

qui Origenem è Cornuti ſcriptis allegoricum Theologiam Ethnicam interpretandi modum didiciſſe è Porphyrio ſcribit, & Auctor Etymologici Magni, qui in ζεὺς profert quædam è Cornuti Ἑλληνικῇ θεολογίᾳ quæ in hujus libri capite 1. leguntur, & paſſim Etymologiis in eodem libro obviis utitur: Denique hoc comprobant Codices quatuor Mſti à Galeo laudati, in quibus inſcribitur non Φουρνούτου ſed Κουρνούτου ἐπιδρομὴ τῶν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν θεωρίαν παραδεδομένων. Quæ ſententia placet etiam viris doctis Jo. Meurſio in Bibl. Græca & præf. ad Apollonium Dyſcolum, atq; Henr. Valeſio p. 122. ad Euſeb. Voſſio, Galeo, Barthio aliiſque. Græce primus edidit Aldus cum Æſopi fabulis, Palæphato, Heracliti allegoriis Homericis, Hieroglyphicis Hori & proverbiorum è Tarræo ac Didymo collectione Venet. 1505. fol. atque libro ipſi quidem præmiſit nomen Φουρνούτου, ſed in calce libri: τέλος τοῦ περὶ τῆς θεῶν φύσεως κουρνούτου, & in titulo totius Voluminis: *Phornutus, ſeu ut alii Cornutus de natura Deorum.* In Mſto Codice Bibl. Auguſtanæ ** inſcribitur Πολυδεύκους Φουρνούτου, & Geſnerus p. 567. Bibl. teſtatur ſe inter codices Bibl. Vaticanæ reperiſſe *Polidevcen Furnutum de fabulis Græcorum.* Filii quoque nomen cujus ſtudiis hunc librum auctor dicavit, in Codice quo Gyraldus eſt uſus & in Oxonienſi uno quem Galeus inſpexit, vocatur *Georgius*: ὁ ὑεργνός, ὦ παιδίον Γεώργιε. Sed & Pollucis illud prænomen & nomen Georgii ſubdititium mihi & meliorum codicum auctoritate rejiciendum videtur. Poſt Aldinam editionem Græcam, lucem vidit *latine* quidem *Jodoco Velareo* interprete Antvverp. 1528. 8. & cum Hygino, Palæphato, Fulgentii Mythol. & de voc. antiqv. Arato cùm Germanici Metaphraſ. & Proclo de Sphæra Baſil. 1549. 1570. fol. *Græce & latine* cum verſione *Conradi Clauſeri* Tigurini, additus Palæphato cum verſione Phaſianini, & Juliani Aurelii Leſſignienſis libris III. de cognominibus Deorum Gentilium. ibid. 1543. 8. In hac editione paginis verſionibus ſingulis inſcribitur *Cornuti liber de Natura Deorum.* Denique cum Conradi Clauſeri verſione & notulis ſuis atque caſtigationibus eruditis hunc Cornuti libellum edidit vir egregius Tho. Galeus inter ſcriptores Hiſtoriæ Poeticæ, Cantabrig. 1671. 8. & Amſtelodami 1688. 8. qui in præfatione duplici

** Vide eius Bibl. Catalogum MSS. à Reiſero editum p. 80.

præf. ad edit. Cantabrig.. *Cornutus*, inquit, *ſpiſſius nobis negotium faceſſebat πολλοῖς ἕλιξι βρόχων. Suppetias venere hic tres Codd. Oxonienſes calamo exarati, quorum mihi copiam fecit eruditus & amiciſſimus Vir Tho. Hyde Bibliothecarius Bodlejanus. Ex iis nonnullas ipſe emendationes excerpſeram, alias (partem longe maximam) & capitis ultimi fragmentum hactenus deſideratum idem ſemper mihi colendus Edvardus Bernhardus ſuppeditavit.* Lilius Gyraldus *in ſyntagmatibus* (de Diis) *infinitos locos in hoc ſcriptore ex vet. codice ſanarat, eos quoque huc adduximus. Cœpi verſionem* Clauſeri *refingere, ſed abſtinui ſtatim. Probas, inquis? Ita quidem, ut exiſtimem eam una tantum litura opus habere.* Velarius *item ſe & Cornutum eadem opera traduxit. Aliam interpretationem concinnare non licuit per operas typographicas, quibus quotidianum penſum conſcribendis iſtis annotationibus ſoluturum me receperam.* Ante Velareum & Cornarium tranſtulit latine *Malarinus* neſcio quis, cujus verſionem ante ſexcentos vel ſeptingentos annos compoſitam vidiſſe ſe ſcripſit Barthius ad Statium T. 2. p. 401. Uſus hoc Cornuti libro etiam Porphyrius eſt in ſcripto de antro Nympharum & altero deperdito περὶ ἀγαλμάτων ut notatum Galeo, qui ad utramque editionem ſuam, Cantabrigienſem præſertim præfatus non pauca de Cornuto monuit. Hic capite XVII. cum fabulam Heſiodi de Chao ejusque generatione ἀλληγορικῶς explicaſſet, commentarium in illum Poetam promittere videtur his verbis: ἀλλὰ τῆς μὲν Ἡσιόδου πλειότερόν ποτ' ἂν ἡ ἐξήγησις γένοιτο, τὰ μέν τινα ὡς οἶμαι παρὰ τῶν ἀρχαιοτάτων αὐτοῦ παρειληφότος, τὰ δὲ μυθικώτερα αὐτοῦ προσθέντος, ᾧ τρόπῳ καὶ πλεῖστα τῆς παλαιᾶς θεολογίας διεφθάρη. *Sed Heſiodi quidem perfectior interpretatio alio loco dari poterit, qui nonnulla ut exiſtimo ab antiquiſſimis* (Theologis) *deſumſit, fabuloſiora vero addidit ipſe, qua ratione plurima capita antiquæ Theologiæ non mediocriter corrumpi contigit.* Ita vertendus ille locus nec Clauſero nec Velareo intellectus. Polydevcem vero ſive Pollucem Phurnutum qui de Hercule agit c. 31. ſcripſiſſe etiam opuſculum de ærumnis Herculis, quod exſtet Venetiis in Bibliotheca SS Joannis & Pauli, jam pridem tradidit in Bibliotheca Geſnerus. Et ſane in codice etiam Oxonienſi præfigitur Cornuto libellus de laboribus Herculis, is ipſe qui ab Allatio * Græce & latine editus eſt: ſed is quemcunque potius habet auctorem quam Cornutum, Allatio etiam judice Joanni Pediaſimo rectius adſcribendus. Utrique codici præmittuntur verſus Politici qui

* Inter excetpta Rhetorum & Sophiſtarum, Romæ 1641. 8. p. 321.

qui incipiunt: τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα &c. Qui vero in nova Bibliotheca MSS. Labbei p. 106. traditur exſtare Phornutus in Codice 29. Regis Chriſtianiſſimi, cum Tho. Magiſtro de vocibus Atticis, is non alius eſt ab edito libro de Diis. Uſi ſunt Cornuti ſcriptis Philoſophicis cæteris deperditis Origenes in Stromateon Opere, teſte S. Hieron. Epiſtola ad Magnum, Jamblichus apud Stobæum, Syrianus, Proclus, Simplicius, Stobæus &c. Cornutum verò Hiſtoricum Romanum, de quo Suidas, alium à noſtro putaverim, quamvis denique addit: οὗτος ὁ κορνοῦτος Λεπτίτης φιλόσοφος ἦν, ἡ δὲ Λεπτὶς πόλις Λιβύης &c. Caſaubono quidem judice ad Satiram quintam Perſii Cornuto Philoſopho inſcriptam, *multa de hoc falſa* * *& inepta Suidas, cui fidem habere caveant tirones.* Neſcio an idem M. Cornutus, è cujus Satira latine ſcripta Fulgentius profert hæc verba: *Titivilles Flacce do tibi*, vel L. Annæus Cornutus quem Grammaticum vocat Gellius II. 6. *haud ſane indoctum & ignobilem*, & lib. IX. c. 10. *hominem ſane pleraque alia non indoctum nec imprudentem*, ubi *commentarios ejus in Virgilium* Italico cuidam inſcriptos & Macrobio etiam Chariſioq; & Servio laudatos, & *libros de figuris ſententiarum*, allegat. Non male quidem hæc elogia quadrant cum eo quod Cornutum Philoſophum ἐπὶ παιδείᾳ εὐδοκιμῆσαι τότε Dio Caſſius teſtatur, & notum eſt multos illa ætate utroque ſtylo Græco & latino ſcripſiſſe: Diverſos tamen facit Barthius ad Claudian. p. 128. Sane diverſus eſſe videtur Cnejus Cornutus cujus de Orthographia quædam refert Caſſiodorus cap. 1. Diverſus quoque auctor Veterum Scholiorum in Perſium, ſi modo illa Cornuti alicujus ſint. Diverſus & Cornutus Medicus de quo Reineſ. Epiſt. ad Hofmann. p. 583. quanquam Cornuti quoque Philoſophi ſcholas cum Perſio frequentarunt Claudius Agaternus (Reineſius ibid. & p. 710. Inſcription. legit Agathemer) Medicus Lacedæmonius & Petronius Ariſtocrates Magneſius. Diverſus quoq; Cornutus Tertullus, Plin. IV. 17. & V. 15. Epiſt. Diverſus denique Cornutus quem Pſeudo Catonem vocat Cicero I. ad Atticum Epiſt. 9.

* Videtur falſum illud, quod à Nerone occiſum tradit Cornutum Suidas, cum in exilium tantummodo miſſum narrent Dio & Euſebius, quanquam utrumque eſſe poſſe verum notet Jonſius p. 247. Sed fallitur vir doctus cum ibidem ſcribit à Gellio II, 6. Cornutum ſub Nerone occiſum referri; Nusquam enim hoc refert Gellius.

Crates Mallotes Grammaticus Pergamenus ab Attalo Romam miſſus circa Olympiadem CLIII. Panætii præceptor fuit teſte Strabone XIV. p.676. quin & ipſe Philoſophus Stoicus à Suida appellatur. De eo videndi viri docti ad Sveton. de Grammaticis c. 2. & Meurſius in Bibl. Attica. De ejus διορθώσει Homerica dixi lib. 2. c. 2. §. 20.

Crinis. Arrian. III. 2. Epictet. Laert. VII. 62. 68. 76. ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ. id. 71. Fuit & Crinis quidam ſacerdos Apollinis, de quo vide ſcholia Græca ad Iliad. α. v. 39. & Suid.

Criſpinus. Jonſ. p. 208.

Criſpus Paſſienus. Senec. præf. libri IV. Nat. quæſt. & lib. 1. de benefic. c. 15. Vide de eo Lipſium ad Epigramma Senecæ VI.

Damaſcius Damaſcenus Suidæ Stoicus dicitur, etſi Platonicæ & aliarum quoque ſcholarum Philoſophicarum dogmatis non leviter tinctus fuit. De illo & opere ejus quod exſtat MS. περὶ ἀρχῶν dicendi locus erit infra libro V.

Damaſippus. Jonſ. p. 208.

Dardanus & *Mneſarchus* principes Stoicorum Athenis tempore Antiochi Aſcalonitæ ac Philonis Academici. Vide Ciceronis IV. Acad. quæſt. c. 22.

Demetrius Diphili F. Bithynus, Panætii Stoici diſcipulus. Laert. V. 84. Ejus Epigramma in Myronis bovem. Antholog. IV. 7.

Demochares. Laert. VII. 14. in Zenone.

Ex *Arei Didymi* Epitome, & Ariſtoclis Peripatetici libro VII. de Philoſophia Euſebius XV. præparat. c. 14. 15. 18. 19. 20. compendio refert dogmata Phyſica Stoicorum. Similiter Laertius VII. 48. ſeq. epitomen placitorum Stoicorum exhibet è *Dioclis* Magneſii ἐπιδρομῇ φιλοσόφων.

Dio Stoicus. Cic. III. de legib. c. 5.

Diodorus Cronus Dialecticus, Zenonis junioris Stoici patria Sidonii Magiſter. Laert. VII. 16. Suid. in ζήνων Σιδ. Cæterum apud Ciceronem *Diodori Stoici* nomen hinc inde male irrepſit pro *Diodoto*, quo M. Tullius uſus eſt familiariter eumque apud ſe habuit. XIII. 16. ad familiar. & in Bruto c. 90. ubi domi ſuæ nuper mortuum refert.

Diogenes è Ptolemaide. Laert. VII. 48.

Diogenes Seleucienſis trans Tigrim *Babylonius*, Adollodori Athenienſis teſte Scymno Chio ſive Marciano Heracleota, præceptor. Cum

Car-

Digitized by Google

Carneade ac Critolao legationem obiit Romam auno U. C. 598. de qua dictum ſupra in Academicis & Peripateticis. Vide & Plutarchum Catone Majore p. 349. & quæ viri docti ad Laert. VI. 81. Ejus περὶ φωνῆς τέχνη. id. VII. 55. ſeq. 57. ſeq. διαλεκτικὴ τέχνη. 71. Videtur hic Diogenes etiam allegari 84. quemadmodum & 39.

Dionyſius Theophanti F. Heracleotes, Zenonis Citiei auditor, ſed qui à Stoicis deinceps ad Cyrenaicos defecit, μεταθέμενος inde dictus. Athen. VII. p. 28. Vide Jonſium p. 250. & Laert. V. 92. VII. 23. 37. & 166. ſeq. ubi & ſcriptorum Catalogus. Alius *Dionyſius Stoicus* quem Athenis audivit Atticus, teſte Cic. 2. Tuſc. qv. Neſcio an diverſus Dionyſius Stoicus quem allegat Laert. VI. 43.

Diotimus Stoicus Epicuro invidiam facere conatus fictis ſub ejus nomine laſcivis Epiſtolis. Laert. X. 3. ſed accuſatus à Zenone Epicureo, capitis damnatus fuit, teſte Athenæo XIII. p. 611. qui *Theotimum* vocat, & libros contra Epicurum ſcripſiſſe teſtatur. Pro Theotimo Diotimi nomen reponere jubet Jonſius p. 195. Sed ita ab aliis quoque obſervo confundi Diodoros & Theodoros, Diodotos & Theodotos &c. Diotimis variis ab eodem Jonſio erudite collectis adde Diotimum γυμναστὴν cujus mentio apud Theophraſtum de ſudoribus, & Diotimnm cujus Epigramm. in Anthologia. Fuit & Diotima vates, cujus mentio apud Platonem in Sympoſio, atque inde apud Max. Tyrium diſſ. VIII. Lucianum Evnucho, alioſque. Theotimi cujuſdam mentio in Q. Catuli verſibus apud Gellium XIX. 9. alterius item, gravi oculorum incommodo laborantis, qui prohibentibus Medicis cum conveniret uxori, *Vale,* inquit *amicum lumen,* ut legas apud S. Ambroſium in IV. Lucæ.

Diphilus Demetrii Bithyni Pater, æqualis Panætii. Laert. V. 84.

Alius *Diphilus* cognomento Labyrinthus, Ariſtæneti Zenonis F. præceptor. Lucian. Convivio.

Epictetus Hierapolita Phryx, ſectæ Stoicæ decus, de quo dixi infra lib. IV.

Eratoſthenes Cyrenæus, Ariſtonis Chii diſcipulus. Athen. VII. p. 281. De hoc vide quæ capite proximo XVIII.

Etoemocles. Lucian. Convivio.

Eubius Aſcalonita, Stoicus celebris. Steph. Byz. in Ἀσκάλων.

Eucrates ὁ πάνυ, cujus meminit Lucianus in Hermotimo T. I. p. 512.

Eudemus. Laert. VII. 40. niſi legendum Eudromus.

Digitized by Google

Eudromus. Laert. VII. 39.

Euphrates Alexandrinus, quem in Syria docentem audivit Plinius junior. Dixi de eo ad procœmium Eunapii. Vide & Andreæ Schotti Obſervationes Humanas lib. V. c. 9.

Fabianus Papyrius naturæ rerum peritiſſimus, Plinio majori ac Senecæ, qui eum audivit, laudatus. Scripſit latine de animalibus & cauſarum naturalium libros, quos allegant etiam Chariſius ac Diomedes.

C. *Favonius* (aliis *Fannius*) Plinii junioris amicus, qui iidem latine mediocri ſtylo ſcripſit exitus occiſorum relegatorumque à Nerone, libris tribus. Vide Plinii lib. V. Epiſt. 5. & de *Fannia* infra in *Priſco*, de Fanniis ſive Fanniorum gente Petrum Bælium in Lexico.

Hecato Rhodius Panætii diſcipulus libros *de Officiis* ſcripſit ad Q. Tuberonem. Cic. III. 15. de offic. Ejus ſecundum περὶ ἀγαθῶν. Laert. VII. 127. tertium 101. undeviceſimum. id. 103. Primum περὶ ἀρετῶν 90. tertium 125. Secundum περὶ παθῶν. 110. tertium decimum περὶ παραδόξων. 124. περὶ πλῶν. 87. Septimum περὶ τέλους. 102. χρείας VI. 4. 32. 95. VII. 172. Librum ſecundum VII. 26. Allegatur & paſſim à Seneca in libris de beneficiis.

Heliodorus L. Junii Silani apud Neronem delator. Schol. Juvenalis ad Sat. I. v. 33. & 35.

Helvidius Priſcus Thraſeæ gener. Infra in *Priſcus*.

Heraclides Tarſenſis, Antipatri civis ſui diſcipulus, qui contra aliorum Stoicorum ſententiam peccata negabat eſſe æqualia. Laert. VII. 121.

Herillus Carthaginienſis, Zenonis Citiei diſcipulus. Laert. VII. 121. Idem plura de eo 165. ſeq. titulos ſcriptorum quoque illius referens, quæ ὀλιγόστιχα μὲν, δυνάμεως δὲ μεστὰ fuiſſe teſtatur. In his Magiſtrum ſuum Zenonem impugnare non dubitavit: ſicuti ſententiam Herilli qua ſummum boni in ſcientia & cognitione collocabat, variis in locis explodit Cicero. Contra Herillum ſcripſit Cleanthes teſte Laertio VII. 174. forte & Chryſippus in duobus libris τῶν Ηρίλλου ἀποδεικτικῶν etſi ibid. 196. & 197. editum eſt Ηδύλλου pro quo Menagius in MS. Codice Ηδύλου nomen reperit. De Hedylo conſulendus Meurſius in Bibliotheca Attica & Iſ. Caſaubonus ad Athenæum.

Hermagoras Amphipolitanus. infra in *Perſeo*.

Herminus. Porphyr. in vita Plotini. *Her-*

Hermotimus Menecratis F. quem colloquentem inducit Lucianus libro de ſectis T. 1. p. 504. ſeq.

Hierocles Alexandrinus. Gell. IX. 5.

Jaſon Menecratis Nyſæi F. & Poſidonii è filia nepos ac ſucceſſor, de quo Suidas in Ἰάσων ubi & ejus ſcripta recenſentur, è quibus βίος Ἑλλάδος. Stephano quoque in Ἀλεξάνδρεια laudatus forte fuit junioris Jaſonis Argivi. Vide Jonſium p. 218.

Iſidorus Pergamenus Rhetor. Laert. VII. 34.

Julius Canus qui à Cajo Caligula interficiendus recepit ſe poſt mortem edocturum * amicos de conditione animæ poſt exceſſum ex hac vita, ut refert Seneca de animi tranquillitate c. 14. Neque vanum hoc fuiſſe promiſſum narrat Plutarchus apud Syncellum p. 330. Antiocho enim Seleucienſi de nocte per ſomnium apparuiſſe Canum, eique expoſuiſſe τὰ περὶ διαμονῆς τῆς ψυχῆς καὶ καθαρωτέρου φωτὸς μετὰ τὴν ἔξοδον.

Junius Ruſticus occiſus à Domitiano Imp. quod Thraſeæ Pæti & Priſci Helvidii laudes edidiſſet. Vide quæ Viri docti ad Svetonii Domitian. c. 10. Hujus fote filius (ut Jonſio p. 231. viſum) Junius Ruſticus itidem Stoicus, Magiſter M. Antonini Imp. Confer Gatakerum ad libri 1. §. 7.

Leonidas Rhodius. Srrabo XIV. p. 655. Idem eſt Leonides ſi credimus Meurſio lib. 2. de Rhodo p. 100. cujus meminit Heſychius in ἔκτορες, & cujus præcepta ſymmetriarum celebrat Vitruvius præfat. libri VII. quemque ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας laudat Tzetzes ad Lycophronem v. 754. Fuit & Leonides Byzantinus inter ἀλιευτικῶν ſcriptores memoratus ab Athenæo, & Leonides Tarantinus cujus Epigrammata bene multa in Anthologia exſtant, ut omittam Leonidam fortiſſimum Regem Spartanorum.

M. Annæus Lucanus, ſcriptor Pharſaliæ.

Lyſimachus Stoicus. Porphyr. vita Plotini.

Marcus Antoninus Imperator, de quo infra lib. IV.

Medius. Porphyr. vita Plotini.

* Plura hujuscemodi promiſſi exempla expoſui in Exercitatione de recordatione animæ ſeparatæ parte 1 ſect. 3. quibus adde Jacobum Boniſadium, qui antequam ad ſupplicium duceretur Jo. Baptiſtæ Grimaldo amico ſuo ſcripſit ſe non intermiſſurum eſſe ſigno aliquo de ſtatu alterius vitæ ipſum certiorem reddere, ſi citra terrorem hoc fieri poſſet. Vide Menagii AntiBailletum T. 2. p. 258. & Bælii Lexicon edit. 2. in Bonſadio.

Mneſarchus Panætii diſcipulus ab Antiocho Aſcalonita, de quo ſupra dixi, auditus. Auguſtin. III. 18. contra Academicos & Numenius apud Euſeb. XIV. præparat. p. 739. Inter Principes Stoicorum ſuæ ætatis habitum conſtat è Cicerone. Allegatur & à Stobæo Eclog.

Muſonius Rufus, Thuſcus, à Nerone exſulare juſſus, à Flavio Veſpaſiano revocatus, ac pulſis cæteris Philoſophis ſolus Romæ retentus. De hoc vide Jonſium lib. III. c. 7. Meminit hujus Muſonii forte etiam Origenes 3. contra Celſum p. 150. ubi Muſonium refert inter eos qui vitæ integritate adeo enituerunt, ut aliis exemplo eſſe poſſent. Niſi hæc malis accipere de Muſonio Cynico. Ἀπομνημονεύματα Muſonii Philoſophi ſcripſerat Aſinius Pollio Trallianus Suida teſte in Πωλίων, qui hunc cum altero antiquiore Aſinio Pollione confundit. Præclarum alterutrius Muſonii dictum apud Gellium XVI. 1. ἄντι πράξῃς καλὸν μετὰ πόνου, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μένει. Ἄντι ποιήσῃς αἰσχρὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει. Idem ante Muſonium dixerat Cato his verbis: *Cogitate cum animis veſtris, ſi quid vos per laborem recte feceritis, labor ille à vobis cito recedet, bene factum à vobis, dum vivitis, non abſcedet: Sed ſi qua per voluptatem nequiter feceritis, voluptas cito abibit, nequiter factum illud apud vos ſemper manebit.*

Muſonius junior, Plotini ætate, de quo Porphyr. in hujus vita.

Nauclerus Ponticus. Jonſ. p. 209.

Neſtor Tarſenſis Stoicus, memoratus Straboni XIV. p. 674.

Pammenes, Etoemoclis diſcipulus. Lucian. Convivio.

Panætius Rhodius ſenior, de quo videndus Suidas, qui etiam ex Aſclepiade Myrleano refert Polemonem Panætii Rhodii auditorem fuiſſe. Panætii Patris & filii meminit S. Ambroſius & utrumque περὶ τοῦ καθήκοντος ſcripſiſſe teſtatur.

Panætius Rhodius, junior, Diogenis Babylonii & Antipatri Tarſenſis diſcipulus, doctor Mneſarchi, & Poſidonii, teſte Cic. lib. 1. de divinat. c. 3. Lælii quoque ſapientis & Scipionis (qui eum ſecum domi & in legatione Ægyptiaca ante Cenſuram ſecum habuit) Fannii Hecatonis & Apollonii Nyſæi, Polybiique: Stoicus quidem, ſed qui nec acerbitatem ſententiarum illius ſectæ (v. g. de ἀναλγησίας & ἀπαθείας, vide Gellium XII. 5.) nec diſſerendi ſpinas, probaret, ſem-

ſemperque haberet in ore Platonem, Ariſtotelem, Xenocratem, Theophraſtum, Dicæarchum, ut notat idem Cicero, extremo libri IV. de finibus. De hoc Panætio celeberrimo videndi Jonſius lib. II. 13. & Meurſius in Rhodo p. 101. ſeq. Scripta ejus hæc apud veteres memorantur:

περὶ αἱρέσεων De Philoſophorum ſectis, Laert. II. 87.

De civili ſtatu Cic. III. de leg.

De dolore patiendo ad Q. Tuberronem Epiſtola, Cic. IV. de fin. & IV. Tuſc. Quæſt.

Περὶ εὐθυμίας de animi tranquillitate Laert. IX. 20.

Περὶ τοῦ καθήκοντος, de officiis libri, quibus ſcriptis triginta annos ſupervixit, natus Olymp. CLII. Meminit plus ſimplici vice Cicero in libris ejusdem argumenti, qui Panætii ſe veſtigiis inſtitiſſe non diffitetur etiam XVI. 11. ad Atticum. S. Ambroſius lib. 1. de Offic. c. 7. & 10. Apoſtolius procem. proverb. ἤδη καὶ ὁ σοφὸς Κικέρων ἐπελάβετο Παναιτίου, Ῥωμαῖος Ἕλληνος, συγγεγραφότος μὲν περὶ τοῦ καθήκοντος &c. Librum ſecundum allegat Gellius XIII. 26.

περὶ Σωκράτους. Plutarch. Ariſtide, Athen. XIII. p. 556.

Panætii junioris *περὶ τῶν κατὰ Γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν λόγων* laudat Porphyrius ad Harmonica Ptolemæi p. 244.

Panætiaſtarum meminit Athenæus V. p. 186. variorum Philoſophorum *συνόδους* convivandi cauſa Athenis fieri ſolitos referens, τῶν μὲν Διογενιστῶν (à Diogene Babylonio) τῶν δὲ Ἀντιπατριστῶν (ab Antipatro Tarſenſi) τῶν δὲ παναιτιαστῶν.

Pantænus è Stoico * Chriſtianus & præfectus Scholæ Catecheticæ Alexandrinæ, de quo Guil. Caveus in Hiſtoriæ literariæ parte utraque ad A. C. 181. & in vitis Patrum Anglice editis T. 1. Halloiſius Tomo 1. de ſcriptorum Orientalium vitis, Sam. Baſnage T. 2. Annal. ad A. C. 194. n. IX. & H. Dodvvellus ad fragmentum Philippi Sidetæ p. 501. ſeq. qui præter Euſebii & aliorum veterum teſtimonia Pantænum patria Athenienſem ſecta Pythagoreum & poſt Clementem Alexdrinum ſcholæ Alexandrinæ præfuiſſe parum veriſimiliter contendit.

Pericles Lydus· Jonſ. p. 209.

Per-

* Syncellus p. 355. poſt commemoratum Clementem Alex. Πάνταινος φιλόσοφος ἀπὸ Στωϊκῶν ἐν τῷ θείῳ λόγῳ διέπρεπεν.

Digitized by Google

Perſæus Citieus Zenonis ſervus Gell. II. 18. hinc liber in jam ſenis contubernio fuit Olymp. CXXX. Laert. VII. 6. & 13. ab eo miſſus ad Antigonum Gonatam qui eum Acrocorintho præfecit, unde ejecit Aratus Sicyonius. id. 6. 9. 36. Adde Lipſ. I. 12. manuduct. Antigonum cum Menedemi Philoſophi cauſa Eretrienſibus vellet Remp. reſtituere auctor fuit ne faceret, unde Menedemi Vatinianum in illum odium. id. II. 143. Ejus ἠθικαὶ σχολαί. 28. Ex his Meurſius lib. 2. de Cypro p. 167. putat petita quæ Cicero 1. de Nat. Deorum è Perſæo refert. Alia ipſius ſcripta Laert. VII. 36. Πολιτείαν Λακώνων & διαλόγους συμποτικοὺς (quæ συμποτικὰ ὑπομνήματα Laertio VII. 1. vocantur,) allegat Athenæus. Diſcipulus Perſæi fuit *Hermagoras* Amphipolitanus, cujus dialogi apud Suidam memorantur: Μισοκύων, περὶ ἀτυχημάτων, ἔκχυτον (effuſum ex ovô) ἐστὶ ᾠοσκοπία, & περὶ σοφιστείας πρὸς τοὺς Ἀκαδημαϊκούς.

Perſius Poeta latinus, cujus ſex Satiræ exſtant, diſcipulus Cornuti de quo ſupra.

Phanias Poſidonii diſcipulus ſcripſit περὶ Ποσειδωνείων σχολῶν, quorum librum 1. allegat Laertius VII. 38.

Phariſæi, Stoicis vicini, notante Joſepho. Sed & S. Hieronymus, Chriſtianus Doctor, in XI. Eſaiæ, Stoicos cum noſtro dogmate in pleriſque concordare ſcripſit.

Philippus Pruſienſis, Plutarchi æqualis quem vide VII. 7. Sympoſ.

Philocrates Chryſippi ſororis filius. Laert. VII. 185.

Philonides Thebanus à Zenone Citieo ad Antigonum miſſus. Laert. VII. 9.

Phœbion. Porphyr. vita Plotini.

Philopator ἐν τοῖς περὶ εἱμαρμένης. Nemeſ. c. 35. de Natura hominis, quo in loco licet duplici vice Philopatoris nomen diſerte occurrat, Menagius ad Laert. VII. 54. ſuſpicatur legendum eſſe Ἀντίπατρος.

Phœbion. Porphyr. in vita Plotini.

Plancus. Jonſ. p. 209.

Plato Rhodius, Panætii diſcipulus. Laert III. 109.

Rubellius Plautus. de quo viri docti ad Tacitum. Alius *Plautius Lateranus* de quo vide eundem Tacitum XV. 60. & Arrian. lib. 1. diſſ. Epictet. c. 1.

Polemo Panætii diſcipulus, Panætii puta ſenioris. Vide Suid. in πολέμων & Jonſium p. 178. ſeq.

Poly-

Polybius Megapolitanus, de quo infra capite ſingulari dicturus ſum, Panætii diſcipulus fuit, teſte Suida in Παναίτ.

Porphyrium defenſorem Stoicorum vocat Julius Firmicus de errore profan. relig. Sane ut aliarum ſectarum, ita Stoicæ quoque dogmatis egregie imbutus fuit.

Poſidonius Alexandrinus, Zenonis Citiei diſcipulus Laert. VII. 38. & Suid. Hujus nonnulla videntur, quæ mox inter Poſidonii Rhodii ſcripta referam, ut περὶ πλῶν, προτρεπτικά, περὶ κριτηρίου, & εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως.

Poſidonius Apameenſis Syrus (Strab. XIV. p. 655.) qui Rhodius etiam vocari ſolet, quia Rhodi vixit, ubi à Magno Pompejo eſt auditus (id. XI. 492.) & frequentatus à Cicerone. (Plutarch. in Cic. p. 862.) ibique Prytanis magiſtratum geſſit (Strab. VII. p. 316.) diſcipulus ac ſucceſſor Panætii. περὶ Ποσειδωνείων σχολῶν ſcripſerat Phanias, diſcipulus Poſidonii, ut paulo ante dixi. Romam venit Conſule M. Marcello h. e. Anno U. C. 702. teſte Suida in Ποσειδ. De hoc Poſidonio præter Menagium, Jonſium, Voſſiumq; & Lipſium egit Begerus 1. theſauri Brandenb. p. 276. ſeq. & Meurſius lib. 2. de Rhodo c. 12. è quo notitiam ſcriptorum hujus vel ſuperioris Poſidonii in præſentem locum conferre liceat cum quibusdam acceſſionibus.

περὶ εἱμαρμένης Laert. VII. 149.

πρὸς Ζήνωνα τ Σιδώνιον. Proclus 3. in Euclid.

Ηθικὸς λόγος Liber primus. Laert. VII. 91.

Libri περὶ ἡρώων καὶ δαιμόνων. Macrob. 1. Saturnal. c. 23.

XIII. περὶ θεῶν. Laert. VII. 138. 139. 149. *Liber quintus de Natura Deorum* Cic. lib. 1.

περὶ καθήκοντος liber primus. Laert. VII. 124. 129.

περὶ κόσμου liber 1. Laert. VII. 142. Fuerunt qui librum de Mundo qui hodie inter Ariſtotelis ſcripta legitur, huic Poſidonio tribuerent, ut dixi ſupra lib. 3. c. 6. p. 129.

περὶ κριτηρίου. Laert. VII. 54.

Ἱστορίαι τ μετὰ Πολύβιον ἐν βιβλίοις νβ. in quo opere etiam de rebus Pompeji egerat. Vide omnino Voſſium lib. 1. de Hiſt. Græcis 1. cap. 24.

Εισαγωγὴ περὶ λέξεως. Laert. VII. 60. Putat Meurſius reſpici etiam ab Etymolog. M. in ὀψίς & Scholiis ad Iliad. X.

V. περὶ μαντικῆς Laert. VII. 149. *De prognoſticorum cauſis* Cic. 2. de divin.

III. περὶ μετεώρων, Laert. VII. 125. liber XVII. id. 144. Reſpicit hoc opus Seneca Nat. quæſt. Cleomedes &c.

Μετεωρολογικὴ στοιχείωσις. Laert. VII. 138. 152. Ejus compendium ſcripſerat Geminus Rhodius teſte Simplicio in 2. Phyſ.

Ἐξήγησις τοῦ Πλάτωνος Τιμαίου. Sextus Empir. VII. contra Matth. p. 142.

περὶ πολεμῶν Suid. in οἰωνιστ. & ποσειδῶν. Nonnus Monachus collect. Hiſt. ad Nazianzen. c. 62.

προτρεπτικά. Laert. VII. 91. 129.

Τέχνη τακτική. Ælian. Tactic. c. 1.

περὶ παθῶν. Laert. VII. 87.

Φυσικὸς λόγος cujus librum ſecundum laudat Laert. VII. 134. 140. ſextum 145. octavum 153. 154. duodecimum 149. decimum quintum id. 140.

περὶ ὠκεανοῦ. Strabo II. p. 98. licet Olbiopolitæ Poſidonio Suidas tribuit.

De Sphæra artificioſa ad Archimedeæ exemplum à Poſidonio compoſita Cicero 2. de Natura Deor. *Si in Scythiam aut Britanniam ſphæram aliquis attulerit hanc, quam nuper familiaris noſter effecit Poſidonius, cujus ſingulæ converſiones idem efficiunt in Sole & in luna & in quinque ſtellis errantibus, quod efficitur in cœlo ſingulis diebus & noctibus.* Cæterum fallitur Athenæus qui hunc Poſidonium Scipionis Africani æqualem facit XIV. p. 657.

Fuit & *Poſidonius Corinthius*, cujus ἁλιευτικὰ idem Athenæus 1. p. 13. memorat, & *Poſidonius Olbiopolites* Sophiſta, cujus fuere declamationes, Argumenta in Demoſthenem, Atticæ Hiſtoriæ libri IV. Libycorum libri XI. & de regione quæ Tyrica appellatur. Poſidonium præterea Grammaticum Ariſtarchi ἀναγνώστην notavit Jonſius, & Poſidonium cælatorem, Pompeji ætate celebrem, & Poſidonium Medicum ſub Valente Imp. qui dæmoniacos dari pernegabat. Vide Philoſtrog. VIII. 10. & Aetium tetrabiblo 2. lib. 2. c. 12.

Priſcus Helbidius Thraſeæ gener. τοῖς Στωϊκοῖς δόγμασιν ἐντραφείς, teſte Xiphilino in Veſpaſiano. Hujus Priſci vitam & laudes quod ſcripſiſſent Junius Ruſticus & Herennius Senecio, à Domitiano ſunt occi-

Digitized by Google

occiſi: Fannia Helvidii uxor, cujus rogatu hoc Senecio fecerat, in exſilium pulſa. Vide Jonſium p.231.

Procli duo *Mallotæ* Cilices de quibus Suidas, teſtatus alterum ſcripſiſſe ὑπόμνημα Διογένους (Seleucienſis) σοφισμάτων, καὶ πρὸς Ἐπίκουρον. Alterius horum & ſimul Philonidis Stoici, de quo ſupra, meminit Proclus junior patria Lycius, in Timæum p.166.

Protagoras Stoicus Laertio memoratus. Vide quæ dixi lib. 2. c. 23. §. 27.

Publius Hierapolita. Steph. in ἱεράπολις.

Publius Rutilius, Senecæ variis locis celebratus. & Cic. in Bruto c. 30.

Rhodius quidam de quo Laertius VII. 22.

Satyrus tibicen, Ariſtonis Chii ſermonibus captus. Ælian. III. 33. Var.

Q. Mucius Scævola, à juris cognitione & eloquentia Ciceroni laudatus, qui primus omnium jus Civile apud Romanos in diſciplinæ formam redegit, interfectus à Mario.

Cervidius Scævola itidem juris peritia celebris, qui M. Antonino à Conſiliis fuit. Conſtat & alios bene multos ex veteribus Romanis JCtis Stoicæ potius quam alteri cuidam Sectæ addictos fuiſſe.

Semius. Jonſ. p.209.

L. Annæus Seneca, qui plurimis ſcriptis Philoſophiam Stoicam illuſtravit.

Herennius Senecio, ſupra in Priſco Helvidio.

Serapio Hierapolita. Steph. in ἱεράπολις.

Quintus Sextius, de quo Seneca Epiſt. 64. *Lectus eſt deinde liber Q. Sextii Patris, magni ſi quid mihi credis viri, & licet negent, Stoici.* Huic præſtantiſſimus Galeus tribuendas eſſe contendit ſententias aureolas quas pro Sexti Pythagorici ſententiis habuit & pro Xyſti Epiſcopi Romani venditavit in verſione ſua Rufinus. Vide Galei præfat. ad Opuſcula Mythologica Phyſica & Ethica edit. Amſtelodamenſis.

Sextus Chæroneus Plutarchi Sororis filius, Marci Antonini præceptor, diverſus à Sexto Empirico Stoicorum adverſario, ut quos imprimis oppugnare ſe in libris ſuis innuit lib. 1. Pyrrhon. Hypotypoſ. c. 14. pag. 14.

Sextus Ælius JCtus.

Sextus Herius. Jonſ. p. 209.

Sextus Pompejus. Cicero Bruto. c. 47.

Soſus Aſcalonita. Supra in Antiocho.

Sotion Alexandrinus (male Σιτίων apud Syncellum p. 318.) apud quem ſediſſe ſe puerum teſtatur Seneca. Alius Sotion antiquior qui de ſucceſſionibus Philoſophorum ſcripſit. Vide Lipſii manuduct. lib. 1. diſſ. 12. & Jonſium lib. 2. c. 10.

Sphærus Boryſthenites ſive Boſporanus, inter præcipuos Zenonis Citiei & Cleanthis auditores, Lacedæmone docuit atque inter alios Cleomenem inſtituit ad virtutem. Vide Plutarchum Cleomene p. 805. Laert. V. 37. & VII. 177. Chryſippi apud Cleanthem condiſcipulus. Athen. VIII. p. 245. Scripta ejus refert Laert. VII. 178. inter quæ, περὶ Ἡρακλείτου ε΄ διατριβῶν (malim disjungere: περὶ Ἡρακλείτου, & libros quinque διατριβῶν) περὶ Λακωνικῆς πολιτείας, περὶ Λυκούργου, περὶ Σωκράτους, περὶ μαντικῆς, περὶ ἐρετριακῶν φιλοσόφων. Contra Sphærum hunc ſcripſit Chryſippus, id. 198. Cleanthes vero eundem miſit ad Ptolemæum Philopatora (qui regnavit ab Olymp. CXXXIX$\frac{2}{3}$. ad CXLIX$\frac{1}{4}$.) id. 185. Ejus librum de Rep. Lacedæmoniorum laudat & Athenæus, & reſpicit Plutarchus in Lycurgo. Hominem inprimis bene definientem antiquis Stoicis habitum hunc Sphærum teſtatur Cicero IV. Tuſc. quæſt.

Spurius Albinus. Cicero Bruto, c. 25.

Strabonem Amaſenum, Geographorum Principem, licet Peripatetica etiam dogmata edoctum, Stoicis tamen magis faviſſe eorumque placita ſecutum eſſe, evincit adverſus Xylandrum Iſ. Caſaubonus præf. ad Strabon. & in notis haud uno loco, tam Voſſius II, 6. de Hiſt. Græcis.

Themiſtocles cujus meminit Longinus p. 244. edit. Clariſſ. Tollii è Porphyrio in vita Plotini. Syncellus p. 380.

Alius *Themiſtocles* Stoicus antiquior, quem colloquentem inducit Plutarchus lib. 1. Sympoſ. quæſt. 9.

Theo Alexandrinus Arei de quo ſupra & Auguſti Imp. tempore clarus, quem Suidas ait ſcripſiſſe τοῦ Ἀπολλοδώρου φυσιολογικῆς εἰσαγωγῆς ὑπόμνημα & artis Rhetoricæ libros III.

Theo Antiochenus qui ſcripſit Apologiam Socratis, eodem Suida teſte.

Theo Tithoræus, Boeotus. Laert. IX. 82.

Theodorum Chium & *Mileſium* itemque *tertium* hujus nominis Stoicos memorat Laertius II. 103. ſeq.

Theſmopolis. Lucian. de mercede conductis T. 1. p. 472. ſeq.

Thraſea Pætus, qui vitam Catonis Uticenſis ſcripſit, hinc mori juſſus à Nerone. Vide Jonſium p. 230. & Voſſium de Hiſt. latinis p. 135. Sub hujus Thraſeæ titulo librum in affectis habuit Juſtus Lipſius, quo diſquiſivit quatenus ſapienti viro * fas ſit vel jus ſibi ipſi mortem conſciſcere. Vide Centur. 2. Epiſt. Miſcell. 22. & Epiſtolam quam Vellejo ſuo præmiſit ad Theodorum Leevvium.

Thraſonides. Laert. VIII. 130. Suid, in ἔρως.

Timocles. Lucian. Jove Tragœdo. T. 2. p 143. Fuit & vetuſtior quidam Timocles Syraculanus cui Orphei ſcripta quædam tributa fuiſſe teſtatur Suid. in Ορφεύς. De Timocle Athenienſi dixi ſupra lib. 2. c. 22.

Trypho Stoicus & Platonicus. Porphyr. vita Plotini.

Q. Ælius Tubero Plutarch. Lucullo f. 518. Seneca Epiſt. 96. Cic. Bruto c. 31.

M Terentium Varronem Romanorum doctiſſimum Stoicis accenſet Leonardus Cozzandus, quem vide ſis libro tertio de Magiſterio antiquorum Philoſophorum p. 231. ſeq. Prodiit liber Genevæ 1684. 12.

Zeno Citieus quem Pœnulum vocat Cicero (Laert. VII. 3. & Suidas Φοινικίδιον) quod Citienſes è Phœnicia fuerint profecti. Xenocratis primum & Polemonis (Laert. VII. 2. & 25.) Stilponisque (id. 2. & 24.) Platonicorum diſcipulus fuit: (Euſeb. XIV. præparat. p. 729.) à quibus exiguam cur diſcederet cauſam habuiſſe docet Cicero IV. de finibus. Audivit deinde Cratetem Cynicum (Laert. VII. 3. 12. 24. 32.) & Heracliti ** libros legit, unde auſterus evaſit

* Ejusdem argumenti librum paulo ante obitum compoſuit Jo Vergerius Abbas Sancyranus ſub inſcriptione *caſus Regii.* In hoc triginta & quatuor occaſiones notaverat in quarum aliqua homo conſtitutus poſſet recte ἐξάγειν ἑαυτόν. Johannis vero Donnei Decani Londinenſis Βιαθάνατον. Anglice poſt auctoris fata & contra ſpirantis deſiderium (librum enim à ſe forte amiſſum volebat à recuperatore herede æternis tenebris mandari) in lucem editum & non ita pridem Londini recuſum, quo propricidium quodcunque ſua natura turpe atque injuſtum eſſe negat, hunc inquam librum argumentis non inficiandis confutavit Jo. Adamus in libro cui titulus: Specimen diatribæ de Avtochiria. ſive: An Eſſay concerning Selfmurther, wherein is endeavourd to prove that it is unlawful according to Natural principles. Lond, 1700 8.

** Ita intelligenda Laertii verba, quæ Interpres male ita accepit, ac ſi Heraclitum, quo centum annis junior fuit, audiviſſet Zeno.

ſit & Cynicus. Frequentavit etiam Diodorum Dialecticum cognomento Cronum quem audivit & alter Zeno junior Sidonius (id. 25. & 16.) Hinc ipſe novam condidit ſectam, licet non tam rerum inventor, judice Cicerone 3. de fin. quam novorum verborum, & qui decori magis ac verecundiæ rationem haberet. Adſcivit plures diſcipulos, qui ab ipſo primum *Zenonii*, deinde à pœcile Stoa ſive porticu in quo docebat, ſunt appellati Stoici. (id. 5.) Magna gratia valuit apud Antigonum Gonatam Macedoniæ Regem de quo ſupra dixi. Hic rebus præfuit ab Ol. CXXV½. ad CXXXV½. & Zenoni diu ſupervixit. Docuit Zeno per annos LVIII. (Laert. VII. 28.) Vixit annos ſaltem octoginta (176.) niſi ſuppoſititia ſit *Epiſtola ejus ad Antigonum* quam dat Laertius VII. 8. At Perſæus diſcipulus, duos tantum & ſeptuaginta annos tribuit (id. 28.) alii longe pauciores, (Suid. in ἄνευ) alii duodecentum. (Laert. VII. 28.) Succeſſorem reliquit *Cleanthem*: diſcipulos habuit *Perſæum, Herillum, Ariſtonem, Athenodorum* aliosque. Vide Lipſium lib. 1. manuduct. c. 12. Scriptorum Catalogus è Laertio aliisque monumentis, * hic eſt:

Περὶ ἀνθρώπε φύσεως, Laert. VII. 4. 87.

Ἀπομνημονεύματα, id. 4.

Διατριβαί, id. VII. 34. Sextus Empir. X. contra Math. p. 469. & Pyrrhon. Hypotypoſ. III. 25.

Ἔλεγχοι Laert. VII. 4. Neſcio an ex his petiti duo verſiculi quos ſub Zenonis nomine affert Joannes Stobæus ſerm. 14. de adulatione:

Ἔλεγχε σαυτὸν ὅστις εἶ, μὴ πρὸς χάριν.
Ἄκε' ἀφαιρε͂ ἢ κολάκων παῤῥησίαν.

περὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, Laert. VII. 4.

Ἐρωτικὴ τέχνη. id. 34.

Ὑπόμνημα εἰς τὴν Ἡσιόδε θεογονίαν. Cicero 1. nat. Deor. *Cum vero Heſiodi Theogoniam interpretatur* (Zeno) *tollit omnino uſitatas præceptasque cognitiones Deorum, neque enim Jovem neque Junonem neque Veſtam neque quenquam qui ita appellatur in Deorum habet numero: ſed rebus inanimis atque mutis per quandam ſignificationem hæc docet tributa nomina.*

περὶ

* E recentioribus præter viros doctos ad Laert. contuli Meurſium in Cypro lib. II. p. 168. ſeq.

Digitized by Google

Περὶ τοῦ καθήκοντος Laert. VII. 4. 25. 108. 129. Sextus Empir. III. 25. Pyrrhon. Hypotyp.

Καθολικὰ id. 4. In MS. Regis Chriſtianiſſ. conjunctim legitur teſte Menagio Πυθαγορικὰ καθολικά.

Κράτητος Ἠθικὰ id. 4.

Περὶ λέξεων id. 4.

περὶ λόγου. id. 39. 40.

περὶ νόμου id. 4.

Περὶ τοῦ ὅλου id. 4. & 136. 142. 143. 145. 153. Videtur reſpicere Sextus VIII. contra Math. p. 327.

προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε Laert. VII. 4. Reſpicit Dio Chryſoſt. diſſ. 53. & Strabo lib. 1 p. 41 ubi Zenonem ſuum vocat, tanquam Stoicorum principem Stoicus.

περὶ οὐσίας Laert. VII. 134.

περὶ ὄψεως id. 4.

Περὶ ὁρμῆς ἤ. *de impetu* (deſiderii) *libri VIII.* ita lego apud Laert. VII. 4. pro περὶ ὁρμῆς ἢ περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Apud Meurſium in Cypro p. 168. male excuſum περὶ ὀργῆς.

περὶ παθῶν Laert. VII. 4. & 110.

περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως id. 4.

Πολιτεία. id. 4. 32. ſeq. 121. 131. Athen. XIII. p. 561. Theodorit. Therapevt. III. p. 49. Platonis Remp. hoc in opere oppugnaverat Zeno, ſed hoc fecerat iniquius, & alia parum verecunde in eo teſte Cicerone ſcripſerat, unde Laertius ait fuiſſe qui dicerent illud in cauda canis exaratum à Zenone. Vide Plutarch. de Stoicorum contradictionibus p. 1034 & Numenium apud Euſeb. præparat. pag. 732 ſeq.

Πυθαγορικά. Laert. VII. 4.

περὶ σημείων id. 4.

Τεχνικαὶ λύσεις id. 4.

περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου. id. 4.

Laudatur præterea Zeno noſter ſæpius à Cicerone, Plutarcho, Clemente, Cenſorino, Sexto, Euſebio, Theodorito & aliis.

Zeno Sidonius Diodori Croni & Zenonis Citiei diſcipulus. Laert. VII. 16. & 38. Suid. in Ζήνων Σιδώνιος. Menag. ad Laert. p. 279.

Zeno Tarſenſis. Laert. VII. 41. & 48.

Zeno Chryſippi diſcipulus & ſucceſſor, cujus meminit Laertius VII. 35.

teſta-

teſtatus pauca ſcripſiſſe, ſed plures reliquiſſe diſcipulos. Vide & Euſebium XV. 13. præparat. p. 816. & c. 18. p. 820. ubi notat eum de conflagratione univerſi ſeorſim ſenſiſſe à reliquis Stoicis.

Zeno Diphili, cognomento Labyrinthi diſcipulus. Lucian. Convivio.

Zenodotus Diogenis Babylonii diſcipulus. Laert. VII. 29.

Zenothemis. Lucian. convivio.

Stoicis mulieribus *Porciæ*, *Arriæ* utrique, *Fanniæ & Theophilæ*, de quibus Menagius in Hiſtoria Philoſopharum, adde *Helviam*, Matrem Senecæ, quam filius inter alia in conſolatione ad eum ſcripta c. 16. teſtatur ſapientium præceptis fuiſſe eruditam.

CAPUT XVI.

De LYCOPHRONE Chalcidenſi.

Lycophronis ætas & fatum. 1. Ejus Caſſandra ſive Alexandra Tragœdia μονοπρόσωπος. 2. Interpretes Lycophronis perditi & editus Jo. Tzetzæ commentarius quem ſub fratris ſui Iſaaci nomine exire eſt paſſus. 3. Lycophronis editiones. 4. Editiones promiſſæ, & codices quidam Lycophronis MSti. 5. Scripta ejus Poetæ deperdita. 6. Lycophrones alii. 7. Index Scriptorum à Tzetza ad Lycophronem allegatorum, è ſecunda Clariſſ. Potteri editione. 8.

I.

LYCOPHRON ex Chacide (Euboeæ, quæ hodie Nigropontus) Soclis (*a*) F. à Lyco Rhegino hiſtorico adoptatus (*b*) à quo fortas-

(*a*) Tzetz. Chil. VIII. hiſt. 204. Hunc Soclem neſcio quo auctore Grammaticum appellat Guil. Canterus.

(*b*) Suid. in Λυκόφρ.

Digitized by Google

taſſis etiam nomen retulit. Grammaticus & Tragicus Poeta fuit, unus è *Plejade*, de qua dixi ſupra lib. 2. c. 19. clarus temporibus Ptolemæi Philadelphi, cui gratus fuiſſe dicitur compoſito in illum & Arſinoen anagrammate (*c*) ut *Ptolemæus* eſſet mutato literarum ordine, ἀπὸ μέλιτος, quaſi totus mellitus ac jucundiſſimus. *Arſinoe* ἴον Ἥρας, Viola ſive flos Junonis. Neque tamen inde mihi perſuaſerim, quod neſcio, quo in loco legiſſe ſe teſtatur Blancus Albienſis, nec improbat in Delphis Phœnicizantibus acutiſſimus Edmundus Dickinſon, Lycophronem literas Hebraicas percalluiſſe, & inde anagrammata conficiendi modum didiciſſe. Non enim video cur ſolis Hebræis in mentem venire potuerit, non etiam Græcis illa literarum αἰχμαλωσία, luſusque eviſceratis verba quærentium in verbis. Periiſſe fertur Lycophron ſagitta percuſſus ab adverſario, cum de antiquorum poetarum principatu certaret, ut annotatum reperio ad hæc Ovidii in Ibin. v. 531.

Utque cothurnatum periiſſe Lycophrona narrant,
Hæreat in fibris fixa ſagitta tuis.

Apud Theodoritum VIII. Therapevt. p. 115. ubi Lycophronis monumentum memorat interpres latinus, græca habent λυκοφρόνην, & Sylburgius è Clemente Alex. jam obſervavit legendum eſſe λευκοφρύνην. Adde, ſi placet, quæ è Dionyſio Salvagnio Boeſſio p. 107. commentarii ad Ovidii Ibin notavit Clariſſ. Bælius in Lexico, ubi de Lycophrone noſtro agit.

II. Exſtat ſola ejus ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ſive ἈΛΕΞΑΝΔΡΑ, Drama obſcurum (*d*) & μονοπρόσωπον, in quo unica perſona inducitur Caſ-

(*c*) Tzetzes de genere Lycophronis: εὐδοκίμει δὲ τότε Λυκόφρων οὐ τοσοῦτον διὰ τὴν ποίησιν, ὅσον διὰ τὸ λέγειν ἀναγραμματισμούς. οἷον ὅτι Πτολεμαῖος ἈΠΌ ΜΈΛΙΤΟΣ λέγει μεταγραμματιζόμενον. Ἀρσινόη δὲ ἼΟΝ ἭΡΑΣ, καὶ ὅμοια τοιαῦτα.

(*d*) Hinc *atrum* Lycophronem vocat Statius V. ſilvar. 3. 157 non *tenebroſum*, ut interpres latinus Tan. Fabri de poetis T. 10. theſauri Gronov. p 761. Haud abſurde idem Faber Vir ingenioſiſſimus & ante Fabrum Arnoldus Arlenius Peraxylus (præfat. ad Lycophronem) Poetam hunc propter tenebras hujus dramatis Cimmeria caligine obſcuriores ait reſpondere *ſtellæ* in Plejade *obſcuræ* ac *nebuloſæ*. Vide etiam ſis Novellas Reipublicæ literariæ A. 1705. ſub initium, ubi non ab re improbat auctor Clariſſimus inſtitutum Poetæ noſtri, tam prolixo carmine crucem figentis lectoribus & Grammaticis, tanquam fixurus eſſet ſe ipſum Cruci (ut in MSto quodam codice legiſſe ſe ait, vel potius ipſe lepide confinxit Tan. Faber) ſi à quoquam intelligi drama ſuum contingeret Vignerius in libro de Ziſris Gallice ſcripto p. 13. refert Lycophronis poema à quodam obſcuritatem indignante medium fuiſſe conſciſſum. *pour voir ce qu'il y avoit au dedans, puisqu' on n'y pouvoit rien diſcerner par le dehors.* Colomeſ. Opuſc. p. 241. ſeq.

ſandra ſive Alexandra perpetuo carmine jambico vaticinans de clade Trojanorum & variis malis eam ſecuturis. Ac primo quidem ea recenſet, quæ ex Helenæ raptu ipſi, parentibus, fratribus, ſororibus, toti denique regiæ familiæ ſint eventura. Secundo quæ Græci propter Ajacis libidinem ſint perpeſſuri, idque partim in reditu, ut Ajax, Diomedes, Ulyſſes, Menelaus, alii multi: partim domum reverſi, ut Agamemnon & Idomeneus. Poſtremo Caſſandra repetitam altius cauſam exponit, de qua perpetuis inter ſe bellis Europa & Aſia longo tempore conflictatæ ſunt. In qua quidem explicatione ab Jonis usque & Europæ raptu per Argonautarum, Amazonum, Trojanorum hiſtoriam, Midæ quoque & Xerxis imperia ad monarchiam usque Alexandri Magni, qualemcunque hiſtoriæ ſeriem deducit. Quo facto, cogitans, nullam ſibi apud homines fidem vel auctoritatem fore, qoſtquam falſos de ipſa rumore Apollo ſparſiſſet, tandem conquieſcit. Aliæ etiam hiſtoriæ fabulæque permultæ per varias digreſſiones inſeruntur, in his labores Herculis, Deucalioneum diluvium, Dioſcurorum & Apharidarum pugna, Æneæ peregrinatio & in Latium deducta colonia, aliarumque gentium migrationes aliquot & coloniæ. *Quamobrem affirmare auſim* (inquit Guil. Canterus) *quicunque hoc poema licet parvum* (verſuum tamen 1474.) *diligenter perlegerint* (adde, & intellectum perſpectumque habuerint) *eos & hiſtoriarum & poeticarum fabularum partem non exiguam probe perfecteque eſſe cogrituros.* Qui poema hoc de levibus cauſis alteri neſcio cui Lycophroni olim adjudicaverunt, exploduntur à Tzetza ad v. 1226.

III. Clemens Alex. V. Strom p. 571. teſtatur Caſſandram Lycophronis uberem materiam præbuiſſe Grammaticis ingenii ſui exercendi, & ſane è veteribus in illud olim ſcripſerunt *Dection* laudatus Etymol. M. in ἶπος, *Theon* teſte Stephano Byz. in Ἄινεια & Κύτινα & *Orus* quem ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος laudat Etymol. in Εἰλενία & videtur reſpicere in ἄμαιτες, ἄτλας, βαίτια. Mirum eſt neq; hos neque alios Lycophronis interpretes nominetenus citari in commentario prolixo & erudito græco in hunc poetam, quem hodie habemus auctore Tzetza, licet aliquando allegat & reprehendit antiquiora ſcholia his verbis: οἱ τὰ τοῦ Λυκόφρονος πρὸ ἡμῶν σχολιάσαντες ad v. 1446. vel οἱ σχολιασαὶ σφάλλονται ad v. 1017. &c. Euſtathio etiam ad Homerum plus ſimplici vice laudantur Lycophronis ὑπομνηματισαὶ & à Scholiaſte Pindari, Λυκόφρονος παράφρασις. Vulgo quidem creditur *Iſaacium Tzetzen* (Joan-

annis Tzetzæ, qui circa A. C. 1170. Chiliades ſcripſit, fratrem) auctorem eſſe commentarii in Lycophronem editi, & ſane ei tribuitur à Joanne fratre his verbis prolegom. ad Heſiodum: καὶ τῷ ἐμῷ δὲ ἀδελφῷ ἐκπεπόνηται λίαν κάλλιστα καὶ φιλοτιμότατα περὶ τούτου ἐν τῇ τοῦ Λυκόφρονος ἐξηγήσει. adde Chil. VIII. hiſt. 204. v. 486. Sed Clariſſ. Potterus in editione altera Lycophronis A. 1702. edita in notis p. 111. oſtendit verum auctorem eſſe *Johannem Tzetzam;* ſed qui ſub Iſaaci nomine hoc opus vulgaverit & honori fratris ſui illud tribuerit. Primo, inquit, *ſi ſtylum & ingenium Scholiaſtæ noſtri conſideremus, ea cum ſcriptore Chiliadum hiſtoricarum in omnibus conveniunt. Uterque nimius eſt in ſui laudibus, uterque nomen ſuum toties inſerit, ut ejus amore quodam captus eſſe videatur. Denique tum in enarratione fabularum, tum in explicatione vocum magna inter eos conſenſio eſt. Confer Chil. I. hiſt. 14. cum ſcholiis ad v. 712. ſeq. Chil. IV. hiſt. 16. cum ſcholiis ad v. 139. Chil. XI. hiſt. 380. cum ſcholiis ad v. 310. &c.* Secundo *quamvis tanta inter fratres morum & opinionum conſenſio alia ex cauſa proficiſci poſſet, tamen Joh. Tzetzes ſe commentarium hunc ſcripſiſſe aperte fatetur Chil. IX. hiſt. 296. (lege 298.) quem locum à nemine hactenus obſervatum miror:*

Φάλλαινά τις ἰχθύς ἐστι θαλάσσιος κητώδεις (*leg.* κητώδης) &c.

Ἐν δὲ τοῖς εἰς Λυκόφρονα ἐμεὶ (*ita leg.* pro ἐμῇ) ἐξηγηθεῖσι &c.

Quæ conferenda ſunt cum ſcholiis ad v. 83. *His* denique *addam Epiſtolam Johannis Tzetzæ XXI. in Cod. 1565. Biblioth. Reg. Pariſ. quam mecum pro ſingulari ſua humanitate communicavit vir doctiſſimus Ludolfus* * *Neocorus, quæque hanc rem pæne extra dubitationem poſuit.*

Τῷ Πατριαρχικῷ πρωτονοταρίῳ Κυρίῳ Βασιλείῳ τῷ Ἀχριδηνῷ,

Ἐν τῇ εἰς τὸν Λυκόφρονα Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου ἐπιγραφῇ εὑρόντι Ἰσαακίου τοῦ Τζέτζου.

Φειδίας ἐκεῖνος ὁ πλάστης Ἀγορακρίτῳ ποτὲ χαριζόμενος φιλίας θεσμῷ γραφικῷ μὲν τὴν τέχνην ἀλλ᾽ οὐκ εὐχείρως γράφειν εἰδότι, αὐτὸς εὖ μάλα πρὸς πλαστικὴν ἀτεχνίαν ἀγαλματώσας τὸ ἐν Ῥαμνοῦντι Διός καὶ Νεμέσεως ἄγαλμα, τούτῳ ἀνέθηκεν, ἐπιγεγραφὼς ** τῷ ἀγάλματι

* Conf. Viri hujus Clariſſimi notas ad Suidam in Λυκόφρων.

** Confer Apoſtolium XVII. 12. proverb. & quos laudat Franciſcus Junius in Catalogo pictorum ſ. 8.

ματι Ἀγορακρίτου Παρίου, καὶ τὸ τῆς τέχνης ἐνδεὲς δι' ἐπιγράμματος ἐκείνῳ χαρίζεται. Εἶτα Φειδίας μὲν ξενίας θεσμῷ ἀνδρὶ δυσπαλάμῳ περὶ τὴν τέχνην χαρίσασθαι περὶ τὰ μέγιστα οὐ κατώκνησεν, ἡμεῖς δὲ περὶ τὸν ἀδελφὸν, Φειδίου φανούμεθα δεύτεροι, καὶ οὐκ ἐπ' αὐτοῦ ταὐτὸ τούτῳ Φειδίᾳ ποιήσαιμεν εὐπαλάμῳ ὄντι ὕμνων τελοῦντι κατὰ Πίνδαρον τέκτονι καὶ ἡμῖν στεργομένῳ ἀσυγκρίτως, ἤπερ Φειδίᾳ ὁ Ἀγοράκριτος, καθ' ὅσον ἄρα καὶ ἀδελφότης πρὸς θέλητρα ξενίας ἐφελκτικώτερον, οὕτω κἀγὼ καὶ Φειδίας ἐκεῖνος τὰς ἐπιγραφὰς ἐπεγράψαμεν. Ἀλλ' οὔτε Φειδίας ποτὲ οὐδὲ ὁ Τζέτζης ἐνόσηκε παραπληξίαν ἢ λήθαργον, ὡς εἰς τοσοῦτον ἐλάσαι τῆς μανίας ὡς καὶ τοῦ οἰκείου λελῆσθαι ὀνόματος, καθά τινες ὑπετόπασαν. Conqueritur etiam alibi Joh. Tzetzes, Grammaticum neſcio quem per plagium eadem in Lycophronem commentaria ſibi vindicaſſe, & à diſcipulis ſuis furti manifeſtum deprehenſum, Chil. VIII. hiſt. 204.

Λυκόφρων ὁ καὶ σύγχρονος ὑπάρχων Πτολεμαίῳ.
Πολλὰ μὲν συνεγράψατο δράματα, τραγῳδίας.
Καὶ βίβλον ἣν ἐπέγραψεν, τὴν κλῆσιν, Ἀλεξάνδραν,
Εἰς ἣν ὁ Τζέτζης ἔγραψεν ἐξήγησιν, καὶ ἄλλας.
Ταύτην δὲ τὴν ἐξήγησιν ἐσφετερίζετό τις.
Οὐχὶ τὴν βίβλον παρ' αὐτοῦ λέγων ἐξηγηθῆναι &c.

Satis aſpere nonnunquam in ipſum Lycophronem invehitur iſte commentator.

IV. *Editiones Lycophronis.*

Græce Venetiis apud *Aldum*, cum Pindaro, Callimacho, & Dionyſii periegeſi A. 1513. 8.

Pariſ. 1584. 4. apud *Morellum.* Hic eadem forma etiam Metaphraſin *Joſephi Scaligeri* ſeparatim excudit, qui carmine Jambico latino, dictione veteri tragica Lycophronem tranſtulerat.

Græce cum Tzetzæ commentariis primum lucem vidit curante *Arnoldo Arlenio Peraxylo*, qui in Epiſtola ad Benedictum Accoltum Cardinalem Ravennæ teſtatur ſe illa edere è Bibliotheca Collegii quod Bononiæ eſt S. Salvatoris & Lycophronem ipſum ad exemplar *M. Antonii Antimachi* emendaſſe. Baſil. 1546. fol. adjunctis Tzetzæ Variis hiſtoriis ſive Chiliadibus, de quibus infra libro V. Occurrunt etiam in hac editione caſtigationes Nic. Gerbelii ad Tzetzæ commentarios, & index, ſed minus integer ſcriptorum in illis allegatorum.

Latine è Metaphraſi *Joſephi Scaligeri* inter hujus poemata à Petro Scriverio junctim vulgata Lugd. Bat. è Raphelengii officina A. 1615. 12.

Ex

Ex proſa verſione *Bernardi Bertrandi* Regienſis Galli, qui primus Lycophronem cum Tzetzæ commentariis ſive verſis ſive contractis utcunque latine tranſtulit. Baſil. 1558. 8.

Græce & latine ſine Tzetzæ commentario cum verſione *Guil. Canteri* Ultrajectini proſaria & notis, in quibus multa è Tzetzæ commentariis excerpta, nec raro Tzetzes ipſe caſtigatus Baſil. 1566. 4. & apud Commelin. 1596. 8. In utraq; hac editione legitur etiam Lycophronis Caſſandra à *Joſepho Scaligero* translata. Epitome quoque Caſſandræ compoſita à Cantero verſibus Anacreonticis, græce & latine.

Cum *Joſephi Scaligeri* Metaphraſi centum locis emendatiore, & commentario *Joh. Meurſii.* Lugd. Bat. 1597. 8. Fallitur Hallervordus, qui in Bibliotheca curioſa affirmat Tzetzæ commentarios Meurſianæ editioni eſſe adjunctos.

Cum verſione *Canteri*, in Corpore Poetarum. Genev. 1614. fol. T. 2. p. 138. ſeq.

In Catalogo quoque ſcriptorum à *Caſpare Cunrado*, Sileſio, Proſopographiæ Melicæ auctore editorum, reperio Lycophronem, ſed illam editionem nondum vidi.

Græce & latine cum Tzetzæ commentariis & Canteri verſione ac notis, Metaphraſique Scaligeri A. 1601. 4. apud Paulum Stephanum.

Duas luculentas Lycophronis editiones noviſſime debemus *Johanni Pottero* Viro doctiſſimo & Antiquitatum Græcarum * ſyntagmate, aliisque ſcriptis notiſſimo ſocio collegii Lincolnienſis, Oxonii. A. 1697. & 1702. fol. è theatro Sheldoniano. In priore editione habentur (1) Poetæ textus ad binos codices MSS. Baroccianum & Seldenianum caſtigatus & majoribus typis nitide exſcriptus cum verſione G. Canteri. (2) Tzetzæ ſcholia ſingulis paginis ſubjecta, emendataque & ſuppleta è tribus codd. MSS. adjunctis Variis lect (3) Metaphraſis Scaligeri ex editione Meurſiana. (4) Index vocabulorum in Lycophrone omnium, concinnatus à *Richardo Wright* Londinenſi. (5) index in Tzetzæ commentarios ab *Edvardo Derbair* è collegio Londinenſi. (6) Index auctorum à Tzetza laudatorum, ſed paſſim mancus. (7) in Lyco-

 phro-

* Ex Anglico latine translatum legitur tomo XII. theſauri Antiq. Græcar. Gronoviani.

Digitized by Google

phronem annotationes integræ G. Canteri, Commentarius Joh. Meurſii, & nunquam antea editus Joh. Potteri, qui inter alia obſervat Lycophronem aſſiduum Æſchyli imitatorem fuiſſe. Alteram editionem Anni 1702. iisdem typis nec minus nitide excuſam auctor inſcripſit Joh. Georgio Grævio, à quo Baſileenſem editionem cum antiquis membranis collatam acceperat utendam, cujus beneficio Tzetzæ commentarios profitetur ſe dare ducentis ferme in locis auctiorem vel emendatiorem, quam in priore. Indicem quoque Auctorum à Tzetza allegatorum longe quam in altera Anni 1697. pleniorem & accuratiorem, & commentarium ſuum ipſius (Potteri) hinc inde locupletiorem exhibet.

V. Lycophronem illuſtrandum aliquando in ſe ſuſceperat etiam *P. Lambecius*, cui hanc in rem MS. Codicem Tzetzæ commentariorum obtulit Holſtenius in literis ad eum datis, quæ leguntur lib. VI. de Bibl. Vindobonenſi p. 242. Binos Mſtos codices Lycophronis cum ſcholiis memini me videre Witebergæ in Bibliotheca Academiæ publica, ex quibus alterum vetuſtiorem membranaceum commendant Acta Erud. A. 1695. p. 435. Neque omittendum, quod ex Boeſſii ante laudati notis ad Ovidii Ibin p. 77. obſervat Clariſſ. Bælius, * quod parens jam dicti Boeſſii commentarium in Lycophronem concinnaverit, ſed hactenus, quod ſciam, ineditum. Lycophronem cum notis marginalibus & interlinearibus græcis ſervat in tribus minimum codicibus Bibliotheca Auguſtiſſimi Imperatoris. Quibus adde codicem, quem cum gloſſis interlinearibus ſcholiisque Græcis Nicolii manuſcriptis evolviſſe ſe teſtatur auctor Telemachomaniæ p. 6. nimium forte tribuens Lycophroni, ut ex his ejus verbis apparet, quæ infra poſui. *Celui dont je me ſuis le plus ſervi, eſt le Poete Lycophron. Tout le monde ſcait que l' unique but qu' il s' eſt propoſé dans ſa Caſſandre eſt d' inſtruire les jeunes gens de l' Hiſtoire des Temps Heroiques depuis Hercule jusqu' à Alexandre le Grand, & de toute la Mythologie des Grecs, & qu'en effet rien ne lui à échapé, & qu'il en a mieux parlé qu' aucun autre Auteur. Le commentaire d' Iſaac Tzetzes n' a pas peu contribüé à me le faire entendre, auſſi bien que la Gloſſe interlineaire & les notes Grec-*

* Verba filii ſunt: *Jure ſiquidem Carolus Salvagnius, Boeſſii Toparchus, parens meus, vir non minus literis quam militari gloria nobilis, utpote qui Syriace, Hebraice Arabice, Græce, Latine, Hiſpanice, Italice, Germanice, Anglice, perinde ac Gallice peritus eſſet, in ſuis ad Lycophronem commentariis* &c. Meminit iterum p. 107.

Grecques que feu Mr. Nicole *de Port Royal a écrites de ſa main ſur le texte Grec de cet obſcur & ſçavant Poete. C'eſt un tres excellent Manuſcrit. Mr. de Beſſat Maitre des comptes digne neveu du celebre Abbé de Bourzeis & l' Heritier de ſes vertus & de ſon amour pour les belles lettres m'a fait l' honneur de me le communiquer avec ſa generoſité ordinaire & toujours officieuſe.* Addit tamen : *Je ne me ſuis pourtant pas toujours attaché au ſentiment de Lycophron. J'ay preferé celui des autres auteurs, lorsqu' il m' a paru mieux fondé ; & en cela j' ai imité Tzetzes, qui, quoique grand admirateur de ce Poete , n' a pas fait difficulté de le traiter en bien des endroits d'yvrogne qui ne ſcait ce qu' il dit & ecrit, d' ignorant & d' impoſteur p. 119. 123. 136. 166. 168. 175. & 233. edit Baſil. en 1558.* Verſum è Lycophronis Alexandra à Ptolemæo Hephæſtionis lib. VI. apud Photium p. 251. allegari, qui hodie in editis deſideretur, monet Colomeſius p. 6. Opuſc. Sed eſt verſus 670 paulo aliter lectus, ut idem Vir doctus poſtea in notis ad Gyraldum p. 158. recte obſervavit.

VI. Fragmenta quædam è ſcriptis Lycophronis deperditis collegit & illuſtraxit Guil. Canterus lib. VI. novar. lectionum c. 17. Teſtatur Tzetzes eum ſcripſiſſe tragœdias LXIV. vel LXVI. (ξϛ enim pro μϛ rectius videtur legere codex Baroccianus) ex his Suidæ memorantur hæ viginti : Αἰόλος, Ἀνδρομέδα, Ἀλήτης, Αἰολίδης, Ἐλεφήνωρ, Ηρακλῆς, Ἱκέται, Ἱππόλυτος, Κασσανδρεῖς, Λάϊος, Μαραθώνιοι, Ναύπλιος, ** Οἰδίπους ά, β', ὀρφανός, Πενθεύς. Πελοπίδαι, σύμμαχοι, Τηλέγονος, χρύσιππος. Locus elegans è Pelopidis Lycophronis ſervatus eſt à Stobæo ſerm. CXX. de laude Vitæ, quem è Grotii verſione adſcribam :

Mortem remotam poſcit ardenti prece
Quemcunque dura clade fortuna opprimit.
At cum ſupremus volvitur fluctus, redit
Vita cupido : non enim ſatias tenet.

Ἐπιτόρεις ſive *dramate Satyrico* Lycophronis quo *Menedemum* Eretriacæ ſectæ principem & alios Philoſophos perſtrinxerat, (licet ἐγ-

** Suidas : διασκευὴ δ' ἐςὶν ἐκ τούτων ὁ Ναύπλιος. Portus Wolfium ſecutus vertit : *diaſceve ſive hiſtorica narratio eſt.* Gyraldus : *In his dubia Nauplius cenſetur.* Uterq; male. Vide Caſaubonum ad Athenæum III. 26. & eruditiſſ. Neocorum ad Suidam é quibus diſces διασκευὴν eſſe drama ſecundis curis perpolitum & in ſcena iterum repræſentatum.

Digitized by Google

ἐγκώμιον Μενεδήμου titulum fecit) nonnulla profert Laertius II. 140. Heſychius illuſtris in Menedemo & Athenæus lib. 2. p. 55. & lib. 10. p. 420. Chalcidenſi quoque noſtro idem Athenæus lib. XIII. p. 555. diſerte tribuit *libros* περὶ κωμῳδίας, quorum *nonum* laudat lib. XI. p. 487. ejusdem operis mentionem faciens lib. 7. p. *278*. In his libris videtur veteres Comicos illuſtraſſe Lycophron, Ariſtophanem, Cratinum aliosque. Vide Scholiaſten Ariſtoph. ad Veſpas v. 91. 103. *661*. &c.

VII. Fuerunt & alii Lycophrones veteribus memorati, (1) Lycophron Maſtoris F. cujus ex Homero meminit Tzetzes VIII. Chiliad. hiſt. 204. (2) Rex Corinthi, Periandri F. de quo Herodotus III. 50. Laert. 1. 94. ſeq. Plutarch. Nicia. (3) Lycophron Sophiſta, è quo Ariſtoteles III. *6*. Politicorum refert dictum, quod lex ſit ἐγγυητὴς ἀλλήλοις τῶν δικαίων. Idem, ni fallor, cujus meminit in aliis locis 1. Phyſ. 2. Metaphyſ. VIII. 2. & Sophiſt elench. 1. 14. (4) Lycophron, adverſus quem duas Orationes ſcripſit Lycurgus Rhetor, ut dixi ſupra lib. 2. c. 26. Defendit Hyperides. (5) Lycophron Lycurgi Rhetoris Pater. Sextus Lycophron, ad quem ſcripſit Leonteus Epicureus, teſte Plutarcho p. 1108. contra Colotem, niſi hic idem cum Chalcidenſi, tempora enim conveniunt. Septimus eſt Tragicus noſter. Sed & Λυκοφρονίδου cujusdam mentio apud Athenæum XV. p. 670. ubi nonnihil de amoribus caprarii cujusdam. Equidem G. Canterus à noſtro diſtinguit etiam Lycophronem Grammaticum, qui Ariſtophanem & Cratinum eſt interpretatus. Sed non diverſus ille eſt à Chalcidenſi, ut jam ex Athenæo obſervavi.

Index Auctorum, qui à Tzetze ad Lycophronem laudantur, ex editione ſecunda Johannis Potteri, Viri Clariſſ.

Ἀγαθοσθένης Φιλόσοφος ad verſum 704, 1021.

Ἀγαμήστωρ Φαρσάλιος ἐν Θέτιδος ἐπιθαλαμίῳ 178.

Αἰχι-

Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ad verſ. 417.
Αἰσχρίων ἐν ἑβδόμῃ Ἐφεσιάδος 688.
Αἰσχύλος 87. 177. 406. 426. 519. 778. 855. 1247. 1286. 1345. ἐν Προμηθεῖ 106. 178. 630.
Ἀκέσανδρος 886.
Ἀκουσίλαος 177.
Ἀλέξανδρος ὁ πολυΐστωρ 177
ποιητὴς ὁ Αἰτωλός 259.
Ἀλκαῖος 212
Ἀνδροκλῆς ἐν τῷ περὶ Κύπρου 447.
Ἀνδροτίων ὁ ἱστορικός 495. 1206.
Ἄνδρων ὁ Ἁλικαρνασσεύς 894. 1283.
Ἀντικλείδης 464.
Ἀντίμαχος 245. ἐν Θηβαΐδι 589.
Ἀντίων (ἀλ. Ἀντίγονος) 387.
Ἀπολλόδωρος ὁ ἱστορικὸς Ἀθηναῖος 177. 178. 355. 361. 481. 440. 890. 902. 921. 1075. 1327.
Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, 156. 175. 417. 480. 883. 890. 1285. 1309 1327.
Ἄρατος 219, 1300. ἐν Φαινομένοις 396.
Ἀριστείδης ὁ ῥήτωρ 836. 1378. 1432.
Ἀριστοτέλης 255. 1401. ἐν Ἰθακησίων πολιτείᾳ 799. ὁ τῶν Πέπλων συγγραφεύς 488.
Ἀρίων [ἀλ. Ὠρίων, ἢ Εὐφορίων] 911.
Ἀρτεμίδωρος 633.
Ἀρτέμων ὁ ἱστορικὸς περγαμηνός 177.
Ἀρχίλοχος 91. 771.
Ἀσκληπιάδης 315. 886.
Αὐτόθηπος 630.

Βι-

Βιγρίδιος [ἀλ. Βίγριος, ἢ Βιβάγριος] 1050.
Γραφαὶ ἅγιαι 183. 648. 939.
Δημήτριος ὁ τὰ Παμφυλικὰ γράψας 440.
Δημόκριτος 519. ὁ Σκήψιος 529.
Δημοσθένης 111
Δίκτυς 61.
Διόδωρος 119. 148. 355. 827. 938. 1375. ὁ Σικελός 717. 1017.
Διονύσιος 911. 912. ὁ Περιηγητής. 188. 695. 847. 925. 1206. 1288. ὁ Σκυμναῖος 1247.
Δίων 355. 603. 704. 938. 1200. 1312. 1375. ὁ Κοκκειανός 44. 516. 633. ὁ ἱστορικὸς ὁ τὰς Ῥωμαίων πράξεις συντάξας 852. 912.
Δομνῖνος 177.
Δοῦρις ὁ Σάμιος 103. 143. 183. 513. 847. 851. 1375. περὶ ἀγώνων 610. περὶ Ἀγαθοκλέους 772.
Ἑλλάνικος 224. 462. 469. 513. 827. περὶ Χίου κτίσεως 224. ὁ Λέσβιος 1332. ἐν πρώτῃ Αἰολικῶν 1374.
Ἐμπεδοκλῆς 711. περὶ νείκους 507.
Ἐπιγράμματα 417.
Ἐπιμενίδης 406.
Ἐπίχαρμος 17.
Ἐρατοσθένης 589. 1285. ἐν Ἑρμῇ 23.
Εὔμηλος ὁ Κορίνθιος ἱστορικὸς ποιητής 174. 480. 1024.
Εὐριπίδης 15. 143. 175. 178. 245. 315. 1021.

1021. 1174. 1184. 1200. 1236. 1374. 1465. ἐν Βάκχαις 209. Ἑκάβῃ 323. Ἱππολύτῳ 610. Ὀρέστῃ 510. 822. Παλαμήδῃ 384. Τρῳάσι 170. 382. Φοινίσσαις 436.

Εὐφορίων 110. 208. 259. 374. 495. 654 440. 911. ἐν Ἱππομέδοντι 451. Ἀπολλοδώρῳ 513.

Εὐφρόνιος 387.

Ἔφορος 148.

Ἡγήσανδρος ὁ Σαλαμίνιος 883.

Ἡλιόδωρος 208.

Ἥλιος 480.

Ἡράκλειτος 177.

Ἡρόδοτος 119. 522. 643. 820. 1291.

ὁ ποντικὸς 662. 1332. 1414. 1424. 1432.

Ἡσίγονος [ἄλ. Ἡσίοδος] ὁ ἱστορικὸς 1021.

Ἡσίοδος 144. 344. 406. 440. 688. 794. 881. 933. 1124. 1175. 1200. 1353. 1396. ἐν τῇ Ἡρωϊκῇ γενεαλογίᾳ 176. 284. 393. Θεογονίᾳ 393. 651. 705.

Θάλης 145.

Θεαγένης ὁ ἱστορικὸς ἐν τῷ περὶ Αἰγίνης 176.

Θεόκριτος 558. 855.

Θεόπομπος ὁ Χῖος 174

Θεόπομπος 806. 1439.

Θησεὺς ἐν τρίτῃ Κορινθίων 644.

Θουκυδίδης 791

Ἱππῶναξ 234. 424. 436. 579. 741. 690. 855. 1162. 1165. 1170. ἐν πρώτῳ ἰάμβῳ κατὰ Βουπάλου 219. ἐν τῷ κατὰ Μιμνῆ ζωγράφου 424.

Ἰλιὰς ἡ μικρά, ζήτει τὸν Λέσχην.

Ἴστρος 1327. ἐν Συμμίκτοις 467.

Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεὺς 111. 355

Ἰώσηπος 704. 754. 836. 887.

Καλλίμαχος 45. 143. 152. 208. 350. 409. 494. 589. 607. 717. 738. 817. 771. 941. 1022. 1141. 1178. 1225. 1302. 1316. 1322. ἐν Ὕμνοις 275. περὶ Ὀρνέων 513. ἐν δευτέρῳ Αἰτιῶν 869

Καλλισθένης 519.

Κάσσανδρος ὁ Σαλαμίνιος 177.

Κεφαλίων 177.

Κλέαρχος 648

Κόιντος 61. 1048.

Κορνοῦτος 177.

Κράτων 644

Λέσχης 344. 350. ἐν τῇ μικρᾷ Ἰλιάδι 783. 1232. 1263.

Λεωνίδης ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας 754.

Λήοστης ὁ Λαμψάκου 29.

Λιβάνιος 836.

Λυκὸς, ἐν τρίτῳ 615. τῷ περὶ Θηβῶν 1206.

Λυκόφρων 46. 50. 61. 143. 156. 177. 178. 184. 186. 234. 250. 270. 275. 276. 290. 323. 353. 399. 447. 488. 494. 497 516. 540. 546. 570. 610. 615. 673. 704. 775. 786. 805. 817. 820. 822. 838. 843. 846. 847. 854. 855. 869. 874. 886. 902. 912. 914. 9 1. 932. 938. 980. 997. 999. 1034. 1047. 1048. 1056. 1075. 1108. 1133.

Digitized by Google

1133. 1162. 1175. 1186. 1206. 1226. 1253. 1263. 1278. 1283. 1285. 1286. 1291. 1298. 1299. 1301. 1302. 1312. 1322. 1329. 1332.
Λυκόφρονος σχόλια 980. 1017. 1226. 1446.
Λυσίας ὁ ῥήτωρ 17. 1332.
Λυσίμαχος [ἄλ. Σύμμαχος] ἐν πρώτῳ Νόστων 874.

Μεθόδιος ὁ ἰατρός 1050.
Μελαμποδίας ποίησις 682. 683.
Μελάμπους 31.
Μένανδρος 90.
Μενεκλῆς 886.
Μενεκράτης περὶ Νικαίας 662
Μητρόδωρος 697.
Μίμνερμος 610.

Νίκανδρος 183. 675. 912. 1114. 1290. ἐν Θηριακοῖς 78. ἐν Αἰτωλικοῖς 799

Ξεναγόρας ἐν τῷ περὶ νήσων 447.
Ξενίων ἐν τῷ περὶ κρήτης 1214.
Ξενοφῶν 704.

Ομηρος 16. 17. 39. 51. 69. 86. 87. 95. 143. 243. 249. 250. 259. 270. 273. 275. 286. 314. 387. 395. 396. 399. 361. 421. 453. 454. 462. 464. 480. 486. 503. 511. 519. 529. 561. 567. 570. 586. 622. 645. 648. 664. 684. 695. 697. 699. 705. 738. 739. 740. 754. 757. 774. 778. 779. 786. 800. 801. 854. 897. 899. 925. 943. 1108. 1133. 1180. 1184. 1200. 1209. 1214. 1285. 1346. 1375. ἐν τῇ Βοιωτίᾳ 1011. Ἰλ. δ'. 437. 1034. Ἰλ. ζ'. 437. Ἰλ. ἡ. 367. Ἰλ. θ'. 290. Ἰλ. λ'. 276. Ἰλ. μ'. 290. Οδυσσ. 384. 423. 433. 437. 659. 675. 818.
Οππιανὸς 396. 419. 421. 794. ἐν Κυνηγετικοῖς 654. 717.
Ορφεὺς 275. 410. 417. 738. 911. ὁ παλαιὸς 1048. ἐν Δωδεκαετηρίσιν 83. 143. 523. Λιθικοῖς 219. 275. Θεογονίᾳ 399.

Παλαίφατος 177. ὁ Στωϊκὸς, ἄλ. ὁ ἱστορικός 1106.
Πίνδαρος 38. 88. 156. 175. 177. 178. 183. 206. 255. 281. 433. 662. 754. 822. 838. 871. 886. 890. 911. ἐν παιᾶσιν 446.
Πιστίδης 1467.
Πλάτων ἐν τῇ πολιτείᾳ 699.
Πλούταρχος 494. 921. 938. 1075. 1133. 1200. 1324. ὁ νεώτερος 653.
Πολύϊδος ὁ Διθυραμβικὸς ποιητὴς 879.
Προκόπιος ὁ καισαρεὺς 688. 836. 1200.
Πυθαίνετος ἐν πρώτῳ τῶν Αἰγινητικῶν 175.
Πύρανδρος 1439.

Ρήγινος ὁ πολυμνήμων 177.

Σειλῆνος ὁ Χῖος ἐν δευτέρῳ μυθικῶν ἱστο-

ἱστορικῶν 786.
Σιμωνίδης 219. ὁ γλυκαλόγος 355.
Σοφοκλῆς 3.352.464. 911. ἐν Ποιμέσιν 529.
Στασῖνος ὁ τὰ Κύπρια γράψας 511. 570.
Στέφανος 31.
Στησίμβροτος 209
Στησίχορος 113.259.511.611.654.
Σύμμαχος [ἄλ. Λυσίμαχος] ἐν πρώτῳ Νόστων. 874.
Σώτας [ἄλ. Σώσας] ὁ Βυζάντιος 1349.
Σωτήριχος ἐν Καλυδωνιακοῖς 486
Σωτίων 704. ὁ φιλόσοφος 1021.
Σώφρων ἐν Μίμοις 77

Τζέτζης 156.177.719.727.796.798. 805.855.901.1309.
Τίμαιος 796.1050.1137. ὁ Σικελικὸς 615.732.1141.
Τρυφιόδωρος 143.183.344.911.

φά-

Φάλαρις [ἄλ. Φιλώσις] 373
Φανόδημος ὁ ἱστορικὸς 183.
Φερεκύδης 145.175.355.570.662.
Φικύλης ὁ Κορίνθιος 177.
Φιλάλιος ὁ Κορίνθιος 671.
Φίλαρχος 175.
Φιλογένης 1084.
Φιλοστέφανος 586.1276. ἐν τῷ περὶ Κύπρου 447.
Φιλόστρατος 1200. ὁ Φλαύιος 323.
Φιλτέας * ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν 633
Φιλώσις [ἄλ. Φάλαρις] 373.
Φρύνιχος ὁ τραγικὸς ἐν Πλευρωνίαις 433.

Χάραξ 111.
Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς 486.
Χρησμοὶ 478.488.494.662.811. 1378.1379.1385. 1419. τῆς Πυθίας 482.1378.1432.

Ὠρίων [ἄλ. Αρίων, ἢ Εὐφορίων] 911.

* Leg. Φιλήτας, ex Euſtathio.

CAPUT XVII.

De THEOCRITO, Bione, Moſcho, Simmia, Doſiada &c.

Theocriti ætas, dialectus, ingenium. Decem proprie bucolica carmina ſcripſit, unde dictus Βȣκόλος. 1. Idyllia XXX. quæ hodie exſtant, recenſita cum variis obſervationibus. 2. Theocriti Syrinx, Epigrammata, & ſcri-

pta deperdita. 3. Alii Theocriti. 4. Editiones Græcæ ſine Scholiis. 5. Editiones cum Scholiis Græcis, ubi & perditi Scholiaſtæ recenſentur. 6. Editiones Græco-latinæ. 7. Metaphraſes Gallicæ, Anglicæ &c. & Varia eruditorum ſcripta quibus Theocrito lux affertur. 8. Index ſcriptorum in Græcis ad Theocritum ſcholiis allegatorum. 9. De Bione Smyrnæo ejusque Idylliis atque editionibus. 10. Alii Biones. 11. De Moſcho Syracuſio & ejus poematiis atque editionibus. 12. Alii Moſchi. 13. De Simmia Rhodio ejusque ovo, alis & ſecuri. 14. Holoboli Rhetoris inedita & alterius Grammatici edita Græca ſcholia. id. *De Doſiada Rhodio ejusque ara. 15. De ara altera incerti auctoris. 16. Alii Doſiadæ. 17. De duplici Inſcriptione Græca Herodis Attici ac Regillæ ejus conjugis. 18.*

I.

THEOCRITUS Praxagoræ (*a*) & Philines F. Syracuſanus an Cous, certe Syracuſis verſatus eſt, unde Siculus Poeta dicitur Juliano Epiſt. 3. & *Siculæ telluris alumnus* Terentiano de metris. In Inſula Co vixiſſe notat auctor argumenti ad Idyllium VII. propter carminum Bucolicorum vero ſuavitatem Theocritus appellatus fertur, cum antea, ut quidam volunt, *Moſchus* (*b*) vocaretur. Dictus eſt etiam ſecundum nonnullos à ſimo vultu, ſive à Simichide patre potius, *Simichides*. Floruit

(*a*) Epigramma ſub Theocriti nomine: υἱὸς Πραξαγόραο περικλειτῆς τε Φιλίνης εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρηκοσίων. Suidas: Θεόκριτος πραξαγόρου καὶ Φιλίνης, οἱ δὲ Σιμίχου, Συρακούσιος, οἱ δέ φασι κῷον.

(*b*) Auctor vitæ: περὶ δὲ τὴν τῶν βουκολικῶν ποίησιν εὐφυὴς γενόμενος πολλῆς δόξης ἐκ τούτων ἐπέτυχε, κατὰ γοῦν τινας Μόσχος καλούμενος, θεόκριτος ἐπεκλήθη. Alii vero, ut Svidas, *Moſchum* Siculum Bucolicorum ſcriptorem à Theocrito diſerte diſtingvunt, confer quæ infra num. 12. in Moſcho.

(*c*) Idem auctor vitæ: Θεόκριτος, πατρὸς Σιμιχίδου (ita legendum etiam apud Suidam non Σιμίχου. Vide Scholiaſten ad Idyll. VII. 21.) ἔνιοι δὲ τὸ Σιμιχίδου ἐπώνυμον εἶναι λέγουσιν, δοκεῖ γὰρ σιμός τις τὴν πρόσοψιν εἶναι. Cæterum è ſcholiorum loco jam allegato patet totum hoc admodum eſſe incertum dubiumque, utrum ſe ibi an aliquem Simichidam Coum ex amicis ſuis innuat Theocritus. Neque ſimum fuiſſe perſvadet ſibi ſcholiorum auctor, neque Simichidam inde appellatum. οἱ δὲ λέγοντες Σιμιχίδαν λέγεσθαι τὸν θεόκριτον διὰ τὸ εἶναι σιμὸν, κακῶς λέγουσι. Neque ſimum, ſed probe naſutum obſervare licet in imagine Theocriti, quam poſt Fulv.

ruit ſub Ptolemæo Philadelpho *(d)* Ægypti Rege, quem Idyllio XIV. & XVII. celebrat, ut Berenicen & Arſinoen Idyllio XV. Auditor fuit Philippidæ *(e)* & Aſclepiadis Samii Poetæ Epigrammatum, æqualis ipſe Arati & Callimachi circa Olymp. CXXX. princeps Bucolici carminis, *κατ' ἐξοχὴν* veteribus dictus *ὁ βουκόλος*, in hoc genere ſcribendi *admirabilis*, Quintiliano X. 1. judice, & ex Longini etiam p. 184. ſententia *πλὴν ὀλίγων τῶν ἔξωθεν, ἐπιτυχέστατος felicisſimus, exceptis paucis quibusdam alterius argumenti.* Decem enim tantum proprie ruſtica ſive Paſtoritia idyllia compoſuit, notante Servio in vita Virgilii, ad quem locum conferendus Heinſius c. 1. lect. Theocrit. Voſſius lib. 3. Inſtitut. Poet. p. 34. & Vavaſſor de ludrica dictione p. 103. ſeq. Pro numero decem horum Idylliorum (ſive novem primorum cum undecimo, ex mente Voſſii Heinſiique: ſive primorum undecim, ut undecimum cum ſexto conjungatur & pro uno habeatur ex ſententia parum credibili Vavaſſoris) Theocritus Syringen ſuam ſeu fiſtulam decem paribus verſuum, quaſi totidem calamis conſtantem dicavit Pani, ut ad poemation illud notavit Salmaſius. Uſus eſt Theocritus dialecto Dorica recentiori, & quandoque etiam (ut Idyllio duodecimo) Jōnica. *κέχρηται δὲ Ἰάδι διαλέκτῳ καὶ δωρίδι τῇ νέᾳ, δύο γὰρ εἰσί, παλαιὰ τραχεῖα τίς ἐστι καὶ ὑπέρογκος καὶ οὐκ εὐνόητος. Ἡ δὲ νέα ᾗ καὶ θεόκριτος χρῆται, μαλθακωτέρα τῆς γε τοῦ Ἐπιχάρμου καὶ Σώφρονος. Οὐ μὴν ἀπολιμπάνεται καὶ Αἰολίδος.* Hæc de Theocrito auctor incertus de genere Poetæ præfixus editioni Aldinæ Anni MCCCCXCV. nam in utraque Heinſiana editione verba illa deſiderantur. Solent etiam de Theocrito noſtro accipi illa Ovidii in Ibin v. 549.

Utve Syracuſio præſtricta fauce Poeta,
Sic anima laqueo ſit via clauſa tua.

Sed non magis hunc forte, quam Empedoclem Naſo intellexit, quem ab illo notari ſcripſit Valerius Andreas. Certe quovis pignore certaverim falſum eſſe, quod ad Ovidium Zarottus commentatus vel com-

Fulv. Urſinum in æs inciſam dat Jac. Gronovius vir Cl. T. 3. Antiqu. Græcar. e. Eſt tamen alius locus in Syringe, ubi Simichidam ſe Theocritus vocat. Vide Heinſium lect. Theocritic. c. 12. p. 337. Arriſit hoc nomen etiam Illuſtri Ez. Spanhemio, ut Theocritum illo notaret pag. 402. ad Callimachum.

(d) Munati & aliorum errores de ætate hujus poetæ rephrehendit Caſaubonus c. ult. lectionum Theocriticarum.

(e) Ita auctor vitæ, pro quo Gyraldus & Fulvius Urſinus *Philetam* Coum nominant.

commentus eſt: *Cum Theocritus in Hieronis Tyranni filium invectus eſſet, ab eo ideo eſt capi juſſus, ut cum ad ſupplicium trahi ſimularet, interrogatus, ſi deinceps à maledictis deſiſteret? Ille eo acrius etiam Regi ipſi maledicere cœpit; quare Rex indignatus non jam adſimulatum ſed ad certum ſupplicium rapi juſſit. Quidam laqueo ſtrangulatum, quidam capite cæſum prodidere.* Non objiciam Zarotto, quod nemo veterum, qui exſtant, hoc ante eum tradidit, ſed contendo longe alium Theocriti genium ex ſcriptis ejus apparere, & longe felicius ipſum litaſſe Gratiis, quam ut tam ſtulta & iniqua morum aſperitate ac maledicentia ſibi ipſe exitium contraheret, licet Idyllio XVI. ad Hieronem paulo attentius præfatur de mercede Poetis liberalius ſolvenda.

II. Exſtant hodie Theocriti Εἰδύλλια (f) bucolica aliaque *ποιμενικὰ, αἰπολικὰ* &c. numero triginta, quorum tituli ſunt:

1. Θύρσις ſive ᾠδὴ *Cantio.* Carmine reddidit latino præter Eobanum Heſſum *Dan Heinſius & Dav. Witfordus* p. 98. Anglico *Drydenius* Miſcell. Poem. T. 2. p. 169.

2. Φαρμακεύτρια ſive *Venefica.* Imitatus Virgilius Ecloga VIII. Latino carmine reddidit *Whitfordus* p. 80. Anglico *Bowleſius.* Incantationes vero & veneficia Theocrito memorata illuſtrant Seldenus Syntagm. 1. De Diis Syris c. 2. Caſaubonus *ad Apuleji* Apologiam p. 142. Barneſius ad Euripid. T. 1. p. 236. Vide & Ovidium 1. remed. amoris v. 250. ſeq. & quæ viri docti ad Theocritum, Virgiliumque, quos inde Magiæ ac veneficii non minus abſurde argui notat Naudæus, (g) quam Homerum propter incantamenta Circes, Senecam ob Medeæ veneficia, Horatium ob incantiones Canidiæ, Lucanum propter carmina & faſci-

(f) Heinſius lect. Theocrit. c. 1. Εἴδη Grammatici ea opuſcula inſcripſerunt, quæ à materia inſcribi non poterant, quod multiplex eſſet & diverſa. Statii libellos *Sylvarum*, ſi Græce ſcripti eſſent, εἴδη dixiſſent & εἰδύλλια, quanquam & latini hac voce uſi ſunt (ut Auſonius.) Ea autem nihil definit de toto, ſed ad ſingula remittit. Diverſi itaque argumenti εἰδύλλια Theocriti ſive à Grammaticis & Criticis collecta ſunt, ſive à Poeta, aptiſſime Εἰδύλλια inſcripta ſunt & ſingula εἰδύλλιον πρῶτον. δεύτερον, atque ita deinceps. Erit ita in Pindaricis: ubi ipſi libelli tamen non εἴδη hodie ſed Olympia Pythia; aut Olympionicæ, Pythionicæ inſcribuntur: uniformis enim materia eſt, quanquam novus ſemper ὁ ὑποκείμενος & â ſuperioribus diſtinctus. Singula itaque εἴδη dicuntur vel diſtinctionis ergo, quia diverſis ſcripta ſunt, vel numerorum, qui inter ſe variant.

(g) Naudæus Apologia pro Magis p. 349.

Digitized by Google

faſcinationes Erichthonis (lib. 6. v. 508. ſeq.) Statium ob magica Tireſiæ miniſteria, Lucianum & Apulejum propter cantamina ſagarum Theſſalarum, Heliodorum ob anum Acheronticæ necromantiæ artem profeſſam, atque è recentioribus Poetis Coccajum propter artes vetitas Meſſalinæ, Arioſtum propter Angelicæ Magicas præſtigias, Taſſum ob Armidæ maleficia, & ſcriptorem Aſtrææ denique ob veneficos Mandracæ incantatus.

3. Ἀμαρυλλὶς, ſive Αἰπόλος *Caprarius.* Inſcribitur & Κωμαστὴς quaſi Comum bucolicum ſive tripudium dicas. Vide Heinſii Lect. Theocrit. c. 7. p. 316. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius & Witfordus* p. 110. Anglice *Drydenius.*

4. Νομεῖς α΄. *Paſtores* Battus & Corydon. Latino carmine reddidit Witfordus p. 114.

5. Ὁδοιπόροι Viatores.

6. Βουκολιασταὶ α΄. Bucolico carmine certantes Damoetas & Daphnis, ad *Aratum* Poetam.

7. Λυκίδας ἢ Θαλύσια (ſacra Cereris) ἢ ἐαρινὴ ὁδοιπορία *vernum iter.* Etymol. Magn. in διεκεράσατο. οὕτως Ἀμάραντος ὑπομνηματίζων τὸ Εἰδύλλιον Θεοκρίτου, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ Λυκίδας ἢ Θαλύσια.

8. Βουκολιασταὶ β΄. *Bucolico carmine certantes* Daphnis & Menalcas. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius & Witfordus* p. 134.

9. Νομεῖς ἢ Βουκόλοι. *Paſtores* ſive *Bubulci* Daphnis & Menalcas. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius & Dav. Witfordus* p. 96.

10. Ἐργατίναι ἢ Θερισταὶ, *Operarii,* ſive *meſſores.* Anglico carmine reddidit *Bowleſius* T. 2. Miſc. Poem. p. 183.

11. Κύκλωψ, ad *Niciam* * Mileſium Medicum Eraſiſtrati συμφοι-

* Incertum an diverſus à Nicia Mallote, quem in parallelis minoribus allegat Plutarchus p. 308. & cujus τὰ περὶ λίθων laudat lib. de fluviis, Euphrate p. 1161. & ex Plutarcho forte Stobæus Serm. 98. περὶ νόσου. Fuit & eodem tempore Nicias Regis Pyrrhi familiaris, ſed perfidus, de quo Gellius III. 8. Medicum Regis fuiſſe tradit Plutarchus in Pyrrho 397. ſed nomen reticet. Allegat Niciam Plinius quoque.

Alius & Nicias Medicus Nicopolita, ſed longe junior, æqualis Plutarchi, qui eum inducit colloquentem VII. 1. ſympoſ.

Alius Nicias dux Athenienſis, cujus vitam ſcripſit idem Plutarchus.

Nicias Megarenſis, repertor artis fulloniæ. Plin. VII. 56. Hiſt.

Nicias Pictor, de quo Franciſcus Junius in Catalogo pictorum.

Nicias

φοιτητῶν, qui ad Theocritum reſcripſerat poemation de iiſdem Cycoplis adverſus Galateam amoribus, ſed quod pridem intercidit. Anglico reddidit carmine *Dukius* T. 1. Miſc. Poem. p. 250. Imitatur Marinus Poeta Italus ſuaviſſimus in Adonides Oda ſive Cantu XIII. ſectione 132. ſeq.

12. Ἀΐτης, quo nomine amicum ſodalem, Theſſali vocabant. Scriptum eſt hoc Idyllium dialecto Jonica. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius*, & Belgicis quoque p. 37. Poematum Belgicorum. Metaphraſis Anglico carmine legitur T. 2. Miſc. Poem. Anglic. T. 2. pag. 189.

13. Ὕλας, de Hyla Puero à Nymphis rapto & Herculis ſuper eo doloribus. Schol. Apollonii I. 47. Θεόκριτος ἐν τοῖς βουκολικοῖς, ἐν τῷ Ὕλα ἐπιγραφομένῳ. Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius.*

14. Κυνίσκας ἔρως *Cyniſcæ perfidi amores* ſive Θυώνιχος, cui Aeſchines maritus illos queritur.

15. Συρακούσιαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι *Syracuſiæ feſtum Adonidis* Alexandriæ *celebrantes.*

16. Χάριτες ἢ Ἱέρων ad Hieronem II. Siculorum tyrannum de Poetarum ingeniis præmio mactandis. Hanc Eclogam *Gallico* pridem carmine expreſſit *Claudius Turrinus* Divionenſis Toloſæ 1561. 4.

17. Ἐγκώμιον εἰς Πτολεμαῖον *Ptolemæi Philadelphi laus.* Male hoc Idyllion Chio Theocrito tribuit Tzetzes.

18. Ἑλένης ἐπιθαλάμιος. Carmen *in nuptias Menelai & Helenæ.* Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* & *David Witfordus* p. 92. Anglico *Drydenius* T. 2. Miſc. Poem. p. 100.

19. Κηριοκλέπτης. Amor favos mellis depeculans. Latinis verſibus reddidit Hugo Grotius in florilegio Stobæi p. 252. Belgicis *Dan. Heinſius* p. 42. Poematum Belgic. Anglicis *Drydenius* T. 2. Miſc. Poem. p. 194. Gallicis *Longapetræus* ad Anacreontem p. 207.

Nicias Smyrnæus, quem licet indignum, complexum ſe comitate ait Cicero l. 1. Epiſt. 2. ad Q. Fratrem.

Curtius Nicia Grammaticus, qui libros de Lucilio ſcripſit. Sveton. c. 14. de Grammaticis, Cic IX. 10. ad famil. & XII 28. & 53. ad Atticum & VII. 3. ubi Coum vocat.

Nicias Nicænus, cujus διαδοχὰς ſive ἱστορίαν φιλοσόφων allegat Athenæus. Confer Jonſium p. 340. Idem forte Nicias cujus Ἀρκαδικὰ ab eodem Athenæo laudantur XIII. p. 609. Denique Νικίου ſive Niciæ cujuſdam, ejus forte, ad quem Theocritus ſcripſit, Epigrammata leguntur in Anthologia.

20. Βυκολίσκος *Bubulcus* ab Eunica puella urbica contemtum ſe conquerens. Moſcho tribuit Heinſius. Carmine Anglico reddidit *Bowleſius* T. 2. Miſc. Poem. p. 204.

21. Ἁλιεῖς *Piſcatores*, ad *Diophantum*.

22. Διόσκυροι *Gemini* Pollux & Caſtor cum Amyco & Lynceo pugnantes, eorumque victores. Jonica dialecto, κοινῇ Ἰάδι.

23. Ἐραστὴς ἢ δύσερως, Amator ſive Amor *infelix*. In editione Aldina inſcribitur μισῶν φιλέοντα, *Amantem exoſus*. Latino reddidit carmine Dan. Heinſius & Witfordus p. 118. Anglico *Drydenius* T. 2. Miſc. Poem. p. 107.

24. Ἡρακλίσκος *Herculiſcus* ſive *Hercules Puer*, Idyllium poſtrema parte mutilum.

25. Ἡρακλῆς λεοντοφόνος *Hercules Leonis interfector*, Idyllium initio mancum, quod in quibusdam codicibus inſcribitur Αὐγείου κλῆρος, *Augiæ ſors, ſive opes*. Jonica Dialecto.

26. Λῆναι ἢ Βάκχαι *Bacchæ* Pentheum Regem diſcerpentes.

27. Ὀαριστὺς Δάφνιδος ἢ κόρης *Colloquium Daphnidis & Puellæ*. Moſcho tribuit Heinſius. Latino carmine reddidit idem *Heinſius*. Gallico inter Moſchi Idyllia *Longapetræus* p. 119. Anglico *Drydenius* part. 2. Miſc. Poem. p. 114.

28. Ἠλακάτη *Colus*, quam eburneam doni hoſpitalis loco obtulit Theocritus Theugenidi uxori Niciæ, ad quem ſcripſerat Idyllium XI.

29. Παιδικά *Amores*, cujus Idyllii genere carminis Dactylico Pentametro ſcripti partem poſtremam à verſu 16. primus vulgavit If. Caſaubonus ad Laertii lib. I. p. 39.

30. Εἰς νεκρὸν Ἄδωνιν *in mortuum Adonin*, Carmine non ut reliqua Heroico ſed Anacreontico, quod verſibus Belgicis reddidit *Dan. Heinſius* pag. 49. Poem. Belg. Gallico Longapetræus pag. 26. ad Bionem.

III. Fertur etiam ſub Theocriti nomine Σύριγξ *Syrinx*, ſive carmen verſuum XXI. qui Syllabarum numero decreſcunt, inſtar fiſtulæ

- - cui ſemper decreſcit. * arundinis ordo
Et calamus cera jungitur usque minor.

Pri-

* Tibullus II. 5. Confer Caſparem Bartholinum III. 6. de tibiis veterum.

Primus verſus, *Σύριγξ οὔνομ᾽ ἔχεις, ἅδει δέ σε μέτρα σοφίης* tituli loco non à Theocrito ſed ab alio videtur appoſitus, at reliqui decies bini decem cannas fiſtulæ referunt ex Salmaſii ſententia, quam retuli §. 1. In editione antiquiſſima Aldina inſcribitur: *ἤχημα Μουσῶν, ἢ θεοκρίτου σύριγξ τῷ Πανί.* Alii Simmiæ tribuunt. In hoc poemation exſtat Græca expoſitio *Johannis Pediaſmi* *τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας Κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Πεδιασίμου ἐξήγησις εἰς τὴν τοῦ θεοκρίτου Σύριγγα.* E recentioribus expoſuit & notis illuſtravit *Vitus Winshemius*, quæ leguntur in editionibus Græco-latinis Joh. Criſpini. Exſtat & eruditiſſimus *Claudii Salmaſii* commentarius Pariſ. 1619. 4. recuſus in Muſeo Philologico & Hiſtorico ſecundo Viri Clariſſ. Thomæ Crenii, Lugd. Bat. 1700. 8. Confer etiam, ſi placet, quæ Fortunius Licetus collegit ad Theocriti Syringem. Utini 1655. 4. & ad Syringem Publii Optatiani Porphyrii, conſtantem quindecim verſibus Heroicis latinis, literarum numero decreſcentibus. Lucem vidit hæc altera Liceti commentatio Patavii 1635 4.

Ex *Epigrammatis* Theocriti, quæ memorat Suidas, viginti duo hodie leguntur. Illorum undeviginti primus edidit in ſuo Theocrito *Zacharias Calliergus.* Reliqua tria ex Anthologia addiderunt *Joh. Criſpinus & Dan. Heinſius*, qui latinis quoque verſibus reddidit cum *Hugone Grotio.* Vertit & carmine *Adolphus Metkerkus*, cujus Metaphraſis prodiit Wurtzburgi cum Parergis Poeticis Johannis Poſthii.

Perierunt Theocriti Idyllia quædam, ut *Βερενίκη*, è qua verſus quinque ſervavit Athenæus VII. p. 284. Neque hodie ſuperſunt quæ ad Theocritum relata à quibusdam Suidas auctor eſt, *Προιτίδες, Ἐλπίδες, Ὕμνοι*, [*] *Ἡρωῖναι, Ἐπικήδεια μέλη, Ἐλεγεῖα & Ἴαμβοι.*

IV. Fuerunt & alii Theocriti (1) Chius Sophiſta, quem noſter ipſe memorat in Epigrammate: *ἄλλος ὁ Χῖος*, & cui Idyllium XVII. perperam adſcripſit Tzetzes. Fuit æqualis Ariſtotelis, quem Epigrammate perſtrinxit, quod refert Plutarchus p. 603. de exſilio, & aliud ex Ambryone *ἐν τῷ περὶ θεοκρίτου* Euſebius XV. 2. præparat. & Laert. Aequalis etiam fuit & æmulus Theopompi civis ſui, qui eum perſtringit apud Athenæum VI. p.

Iii 2 130.

[*] Virgilius Eclog. 2. v. 36.

[**] Heinſius & Caſaubonus *Berenicen* Theocriti fuiſſe conjiciunt partem Heroinarum. Hymnorum ſpecimen idem Heinſius putat eſſe Idyllion XXII. quod ſupereſt in Caſtorem & Pollucem.

130. Audivit Metrodorum Iſocratis diſcipulum. Scripſit Theocritus Chius Hiſtoriam Libyæ, & Epiſtolas, quas θαυμασίας Suidas vocat. Videtur hic idem Voſſio eſſe qui *Antiquitatum Hiſtoriographus* vocatur à Fulgentio lib. 1. Mytholog. Meminit ejus Strabo XIV. p. 645. Dicacitate ſua Alexandri M. & Antigoni inimicitias & tandem ab hoc mortem & exitium ſibi contraxit. Vide Plutarchum de educatione puerorum p. 11. & lib. II. 1. Sympoſ. p. 633. Macrobium VII. 3. Aliud ejusdem Theocriti ſcomma refert Plutarchus p. 631. (2) Theocritus μάντις, cujus mentio apud eundem Plutarchum de Dæmonio Socratis p. 576. 577. (3) Theocritus ſub Antonino Caracalla, cujus meminit Xiphilinus. Etiam Danielem, quem vocant Hebræi, Joſephus Græco vocabulo Θεόκριτον appellat.

V. Theocriti editiones Græcæ ſine Scholiis.

Prima editio Græca luculenta Idylliorum primorum XXIII. & trigeſimi, quam Aldus Manutius vulgavit Venetiis 1495. fol. & inſcripſit præceptori ſuo Baptiſtæ Guarino. In hac editione habentur etiam Moſchi & Bionis quædam Theocriteis intermixta, tum Heſiodus, Theognis, Phocylides, Catonis diſticha ex Græca Planude Metaphraſi & Variæ ſententiæ Græcæ. Exemplo hujus editionis, quod apud me eſt, Dan. Heinſius manu ſua adſcripſit: *Ex hac Theocriti editione videntur quædam non vulgaria in reliquis recentioribus poſſe emendari.*

Lovan. 1520. 4.

Baſileæ apud Cratandrum 1530 8. Venet. 1539. 8. Pariſiis apud. Guil. Morellum 1561. 4. & inter Poetas Græcos principes H. Stephani Pariſ. 1566. fol.

VI. *Editiones Græcæ cum Scholiis Græcis.*

Romæ A. 1516. 8. ſumtu Cornelii Benigni Viterbienſis & ex emendatione *Zachariæ Calliergi*, qui primus in hac editione dedit, quæ in Aldina deſiderabantur, Idyllium XXIV. XXV. XXVI. XXVII. XXVIII. & XXIX. tum Syringem, & Epigrammata XIX. & Securim, alas atque aram, ſed quæ non Theocriti ſunt verum Simiæ. Idem Calliergus Argumenta ſive ὑποθέσεις in XVIII. prima Idyllia è MSS. vulgavit, & græca ſcholia primus in eadem XVIII. è variis codicibus collegit & editioni ſuæ ſubjunxit, ut ipſe in præfat. teſtatur. Καὶ πρὸς τούτοις, inquit, τὰ εἰς αὐτὰ εὑρισκόμενα σχόλια, ἅτινα ἐν πολλοῖς διεσπαρμένα εὑρόντες ἀντιγράφοις πόνῳ πολλῷ εἰς ἓν συνηγάγομεν. Τὸ μὲν γὰρ εἰς ἔπος, ἐκεῖνο δὲ εἰς ἄλλο εἶχε σχόλιον. Adjunxit etiam *Joh. Pediaſimi* commentarium Græcum ad Syringem.

Gram-

Grammatici porro illi veteres, qui Theocritum interpretati ſunt, fuere *Theo*, (ſed cui ſoli ſcholia, quæ habemus, præter rem tribuit Fulvius Urſinus in limine Virgilii cum Græcis ſcriptoribus collati, licet Theonem in Theocritum ſcripſiſſe conſtitit ipſi ex Etymologico inedito in χειπυς) *Amarantus* Alexandrinus, cujus ὑπόμνημα in Theocritum laudat Etymologici Magni auctor in διεχεραινώουσι. Hiſce addi poteſt *Amerias*, de quo è Scholiis in Theocritum ineditis mentionem facit Caſaubonus c. 1. lect. Theocrit. tum qui in ſcholiis vulgatis laudantur *Aſclepiades*, *Munatus*, *Neoptolemus*. & *Nicanor Cous*. Ex horum & aliorum plurium doctiſſimis ſcriptis collectus eſt jam olim commentarius in hunc Poetam, de quo Euſtathius intelligit, cum τὰ εἰς τὸν Θεόκριτον laudat. *Utinam exſtaret*, inquit idem Caſaubonus, cap. 2. *illa prior collectio mera & integra, ea quidem lege, ut quæcunque recentiorum imperitia illi de ſuo appinxit, omnia delerentur. Nam quæ hodie circumferuntur, quid ſunt aliud, quam πολλὰ μὲν ἐσθλὰ, πολλὰ δὲ λυγρά.* Ex ſcholiis ineditis in Theocritum profert quædam idem vir doctus c. 10. & 12. Veterem ſcholiaſten ἀνέκδοτον in Theocri ἄτλω laudat Salmaſius ad Aram Doſiadæ p. 151. *Marianum* quendam Anaſtaſii Imp. temporibus Metaphraſin Græcam Theocriti compoſuiſſe jambis 3159. teſtatur Suidas.

Baſil. 1541. 8. & Venet. 1543. quam editionem laudat Meurſius III. 17. Attic. lect.

Cum ſcholiis à Calliergo collectis in priora Idyllia 18. & in Syringem Commentario Joh. Pediaſmi, & in reliqua *Guil. Xylandri* Græcis brevibus adnotationibus. Francof. 1558. 8.

Editio nitida Oxonienſis A. 1676. 8.

VII. *Editiones Græco-latinæ ſine Scholiis Græcis.*

Præter ſelecta Idyllia quædam Theocriti à *Mich. Neandro* illuſtrata, tum nonnulla pereleganti Metaphraſi donata à *Dav. Whitfordo* Lond. 1659. 4. & quæ cum interpretatione & Scholiis *Georgii Sylvani* Pannonii Medici prodiere Lond. 1685. 12. vulgatus eſt Græce & latine Theocritus integer H. Stephano curante cum ejus caſtigat. A. 1579. forma minore.

Cum verſione proſaria *Andreæ Divi*, quæ ſeorſim lucem vidit Baſileæ in 8. 1545. Cum verſione quam latino carmine fecit *Eobanus Heſſus*, Haganoæ 1530. 8.

Prodiit illa Eobani Metaphraſis etiam ſeparatim Baſil. 1531. 8. apud Cratandrum. Memorat Eraſmus lib. XXVII. Epiſt. V. Vide & Barthii Adverſar. LVII. 16.

Digitized by Google

In Georgicis, Bucolicis, & Gnomicis *Johannis Criſpini*, qui à Franciſco Porto Cretenſi adjutum ſe prædicat, verſionemq; caſtigavit & annotationes adjunxit Genevæ 1584. 12. in qua edit. *Iſaaci Hortiboni* ſive *Caſauboni* lectiones Theocriticæ. Recuſa hæc editio A. 1600. A. 1619. 12. Edidit & Commelinus A. 1596. 8. cum emendationibus *Joſephi Scaligeri* & Caſauboni lectionibus, quæ exſtant etiam in editione Pariſ. 1627. 8. Occurrit & Theocritus in corpore Poetarum Heroicorum ex recenſione *Jacobi Lectii*. Genev. 1606. fol.

Editiones Græcolatinæ cum Schol. Græcis.

Theocriti, Moſchi, Bionis & Simmiæ quæ exſtant, cum latina verſione, Scholiis Græcis ſeparatim excuſis, notisque & caſtigationibus *Joſephi Scaligeri, Iſ. Caſauboni* lectionibus Theocriticis & *Dan. Heinſii* emendationibus, atque ejuſdem Heinſii, Grotiique Metaphraſi eleganti latina Poetica quorundam Idylliorum, & omnium Theocriti, quæ exſtant, Epigrammatum. Ap. Commelin. 1603. 8. De hac editione ita Heinſius in literis ad Eliam Putſchium datis 21. Martii A. 1604. *Heſiodum meum* A. 1601. cum præf. Abr. Sculteti, *tibi mitto, brevi Theocritum miſſurus, qui eadem forma (in quarto) cum animadverſionibus noſtris triplo auctioribus & Græcis gloſſis excuditur. Ita videlicet Germani veſtri nobiſcum, ſi Diis placet, egerunt, ut remedium ſtatim à nova editione petendum ſit. Neſcio an editionem Heidelbergenſem videris, exemplaria enim omnia his nundinis ſupprimenda Commelinus curavit. Nunquam vidiſti facinus impudentius, nihil fœdius, aut in quo majoris negligentiæ ſpecimen typographi dederunt.*

Editio altæra Heinſiana longe luculentior & locupletior, in qua Græco-latino contextui Græca ſcholia ſtatim ſubjecta, & præter caſtigationes Scaligeri, lectionesque Caſauboni Theocriticas, notæ Dan. Heinſii longe uberiores & ipſæ ſub Theocriticarum lectionum titulo comparent, cum copioſo ad Scholia Græca rerum verborumque Græco indice. Apud Commelin. 1604. 4. Heinſium Virum doctiſſimum, dum acumen perpetuo ſectatur, inanem non raro ἀκρίβειαν oſtentare notat Joh. Clericus T. 1. Artis Criticæ p. 102.

Denique Oxonienſes nitidam Theocriti editionem dederunt latina verſione & deinde Scholiis græcis per ſingulas paginas ſubſtratis, & ad calcem ſubjectis præter Scaligeri, Caſauboni, Heinſiique notas variis Lectionibus & ſcriptorum rerumque & verborum in ſcholiis græcis laudatorum Indice A. 1699. 8. è theato Sheldoniano.

VIII. *Metaphraſes vernaculæ & varia eruditorum ſcripta, quibus Theocritus illuſtratur.*

Galli-

Digitized by Google

Gallicis verſibus donare Theocritum & illuſtrare notis inſtituit *Longapetraus* (Mr. de Longepierre) idem, cui Anacreontem, Moſchum & Bionem linguæ ſuæ eleganter redditum Galli debent. Pariſ. 1688. 12. Confer Joh. Clerici Bibl. Univerſalem T. 1. p. 509. ſeq. *Anglicam* quorundam Idylliorum Metaphraſin debemus illuſtri Poetæ *Drydenio*.

Inſignem præterea in illuſtrando Theocrito operam poſuit *Johannes Meurſius*, tum vix ſeptendecim annos natus, cujus ſpicilegium in hunc Poetam prodiit Lugduni Batavorum A. 1597. *8*.

Nonnullis Theocriti locis lucem affert *Samuel Petitus* l. 1. Obſervationum. c. XI. Pluribus *Jac. Palmerius* Grentemeſnilius in exercitationibus ad Auctores Græcos p. 791. ſeq. *Joh. Brodæus* VII. 7. ſeq. Miſcellaneorum.

Neque prætereundum *Aemilii Porti* Lexicon Doricum ſive Theocriticum, vulgatum Hanoviæ 1603. 8.

Viri nobiliſſimi *Lucæ Langermanni* obſervationes, quem in Theocrito multum operæ poſuiſſe teſtatur Reineſius in Epiſtolis ad Daumium p. 148. nunquam lucem adſpexerunt.

Virgilium cnm Theocrito conferunt Cæſar Scaliger in Critico ſive lib. V. Poetices c. 5. Fulvius Urſinus in Virgilio cum ſcriptoribus Græcis collato, ad illius Poetæ Eclogas. Renatus Rapinus diſſert. de carmine paſtorali, Franciſcus Vavaſſor libro de ludicra dictione p. 105. ſeq. & alii. Neque alia eſt fere eruditorum ſententia, quam Theocritum felicius Virgilio nativam paſtorum ſimplicitatem expreſſiſſe, atque adeo in hoc genere carminis citra controverſiam excelluiſſe, quod *βυκολιασμὸν* vocat Athenæus & à *Diomo* quodam paſtore Siculo primum repertum ſcribit XIV. p. 619. pro quo alii *Daphnin* alii *Panem* ipſum laudant, alii *Steſichorum* primum ajunt bucolicum carmen compoſuiſſe. Vide Voſſium III. 8. Inſtitut. Poetic. & quæ viri docti ad Ælian. X. 18. Var. In Bibl. Regis Galliæ cod. 1727. exſtat *Artemidori Grammatici* ſcriptum de inventione Bucolicorum, Græce manu exaratum teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 110. Sed dubito, an alia contineat, quam quæ Theocrito Græce præmitti ſolent, & in editione Aldina ſubjiciuntur περὶ εὑρέσεως τ̃ βυκολικῶν. Ante hæc enim in eadem editione legitur Epigramma Artemidori Grammatici (Tarſenſis, an alterius, incertum)

Digitized by Google

tum) qui Bucolicos * Poetas collectos & in unum conjunctos volumen (à ſe, an ab alio non dicit) teſtatur hoc diſticho:

Βωκολικαὶ Μοῖσαι σποράδαν πόκα, νῦν θ' ἅμα πᾶσαι
Ἐντὶ μιᾶς μάνδρας, ἐντὶ μιᾶς ἀγέλας.

Huic diſticho perperam ſine ulla diſtinctione Aldus conjunxit tetraſtichon Theocriti de ſe, quod incipit ἄλλος ὁ χῖος, itaque Gyraldus hoc non obſervans exiſtimavit ſe de patria Theocriti in Artemidori etiam Epigrammate legere, quod alibi in Theocriti tetraſticho legerat. Hoc itaque eſt illud Artemidori Epigramma, quod ubi exſtet, neſcire ſe fatetur Colomeſius ad Gyraldum p. 150.

*IX. Catalogus ** Scriptorum in Scholiis Græcis ad Theocritum allegatorum, ex editione Oxonienſi A. 1699. 8.*

Αἰσχύλος p. 34. 69. 143.
Ἀλέξανδρος ὁ Μυώδιος 26. 83. 109. 121.
Ἄλκιμος 15.
Ἀλκμάν 81.
Ἀλκαῖος 117.
Ἀντίγονος 109.
Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος 111. 165. 170.
Ἀπολλόδωρος 13. 34. 144.
Ἄρατος 24. 61. 92.
Ἀρίσταρχος 143.
Ἀρίστιππος 2.
Ἀριστείδης 211.
Ἀριστοτέλης 8. 28. 32. 36. 51. 59. 78. 104. 109. 120. 121. 165. 188.
Ἀριστοφάνης 1. 12. 26. 31. 47. 72. 76. 87.
Ἀριστόδημος ὁ Θηβαῖος 115.
Ἀρχίλοχος 36. 66.
Ἀσκληπιάδης (Myrleanus Grammaticus) 3. 24. 40. 83. 84.
Δεινίας 170.
Δημήτριος 15. 81. 122. 144.
Διοκλῆς 117.

Διο-

* Dan. Heinſius exiſtimat Theocriti Bucolica primum ſeparatim fuiſſe à Grammaticis vulgata & à veteribus lecta, deinde cum aliis Theocriti Idylliis & ſcriptis conjuncta; Denique permixta fuiſſe aliis Poetis Bucolicis, neque omnia videri Theocritum auctorem habere, quæ ſub ejus nomine hodie leguntur.

** Idyll. α'. p. 1. β'. p. 29. γ'. p. 48. δ'. p. 58. ε'. p. 70. ς'. p. 92. ζ'. p. 99. η'. p. 124. θ'. p. 135. ι'. p. 140. ια. p. 150. ιβ. p. 159. ιγ. p. 164. ιδ. p. 174. ιε. p. 182. ις. p. 197. ιζ. p. 206.

Διονυσιόδωρος 73. Δίφιλος 140.
Ἑλλάνικος 201. Ἐπαφρόδιτος 23.
Ἐπιμενίδης 2. Ἑρμησιάναξ 131.
Εὐελπίδης 30.47.93. 115.122.
Εὐφορίων 165. Ζηνόδοτος 71.
Ἡρόδοτος 106.165.171.204.
Ἡσίοδος 3.7.12.22.64.84.110.158.
201. Θεόπομπος 81.200.
Θεόφραστος 13.23.36.64.73.82.83.
Θουκυδίδης 203. Ἰάσων 211.
Καλλίμαχος 26.32.45.61.98.105.
109,127.150.167.171.
Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς 167.
Κλέανδρος 73. Κλείταρχος 37.
Κρατίνας 36.
Κρατῖνος 61.151.155.
Λύκιος 112.
Μένανδρος 22.30.33.38.
Μνασέας 15.73. Μύνατος 41. 120.
Νεοπτόλεμος 13.
Νίκανδρος 73.83.140.170.
Νικαίωρ ὁ Κῷος 101.
Νυμφόδωρος 16.73.
Ὅμηρος 1.8.9.14.20.21.25.26.27.
32.37.43.44.50. 51.52.55.60.
67.71.73.84.93.95.99.101.102.
104. 105. 106. 107. 110. 114.
117.125.127.128.130.132.135.
137.141.152.160.165.186.190.
195.
Ὄνατος 170. an Μύνατος?
Ὀππιανός 73.
Πίνδαρος 2.30.32.72.115.202.
Πλάτων 15. 175. Πραξίλας 81.
Πυθαγόρας 175.
Πύῤῥος ἐρυθραῖος ἢ Λέσβιος μελῶν
ποιητής 64. Σαπφώ 154.
Σιμωνίδης 15.162.195.199.200.
Σοφοκλῆς 69.111. Σωκράτης 165.
Σώπατρος ἐν τῷ περὶ ἄρκτων 23.
Σωσίβιος 82. Σωσίθεος 134.
Σώστρατος 96. Σώφρων 29.31.
Τιμοσθένης 167. Τελπτόλεμος 122.
Φανίας 120. Φιλητᾶς 101.
Φιλόξενος 150. Φιλεστέφανος 72.
Φιλόστρατος 73. Χρύσιππος 71.

X. BION Smyrnæus Poeta alter Bucolicus celeberrimus, cujus mortem ſuaviſſimo carmine luxit Moſchus, ejus æqualis & ſuperſtes. Hinc de ætate quoque Bionis conſtat, Moſchus * enim Ariſtarchi diſcipulus, teſte Suida, fuit. At Ariſtarchus floruit temporibus Ptolemæi Philometoris circa Olymp. CL. teſtibus eodem Suida atque Euſebio. Ex Poematibus Bionis Doricè ſcriptis ſuperſunt hæc pauca, lectu ſane jucunda:

I. Ἐπιτάφιος Ἀδώνιδος. *Carmen in Adonidis funere*, quod Theocrito in MSS. tribui teſtatur Fulvius Urſinus, ac inter Theocritea Aldus

Kkk edi-

* Longapetræus Gallicus Bionis & Moſchi Metaphraſtes, utrumque putat Theocriti æqualem, argumentis uſus non plane invictis. Itaque malui in Suidæ teſtimonio acquieſcere.

ediderat, præter *Gambaram, Vulcanium; Withfordum* eleganti carmine latino reddidit *Ian. Faber* T. 1. Epiſtolar. p. 253. ſeq.

2 Fragmentum quod incipit Ἰξευτὰς ἔτι κῶρος &c. Ex Stobæi ſerm. LXII. p. 267. cum Metaphraſi Grotii. Ubi & alterum fragmentum ſeptem verſuum ſub ejusdem Bionis nomine legitur, quod incipit: Ἄμερε Κυπρογένεια &c. & à Fulvio Urſino Heinſioque eſt prætermiſſum.

3. Aliud, Ἁ μεγάλα μοι Κύπρις &c. Ex Stobæi ſerm. LXI. pag. 245.

4. Aliud Ταὶ Μοῖσαι τὸν ἔρωτα &c. id. p. 241.

5. Ἐπιθαλάμιος Ἀχιλλέως καὶ Δηιδαμείας, *in Nuptiis Achillis & Deidamiæ Carmen*, quod è duobus MSS. primus edidit ſed poſtrema parte mutilum Fulvius Urſinus, poſt carmina novem fœminarum pag. 240. Confer notas p. 350 & Gambaræ Metaphraſin. p. 361. Exſtat & Græce in Theocrito Heinſii p. 205. edit. in 4.

6. Fragmentum Εἴ μοι καλὰ πέλει τὰ μελύδρια &c. Ex Stobæi ſerm. LVI. p. 223. edit. Grotii, quo in loco & alium Bionis verſum ſervavit Stobæus:

> Οὐκ οἶδ' οὐδ' ἐπέοικεν ἃ μὴ μάθομεν πονέεσθαι
> *Hæc, quæ non didici, nunc tandem diſcere ſerum eſt.*

6. Aliud fragmentum, Ἔιαρος ὦ Μύρσων &c. Ex eclogis Stobæi Phyſicis p. 147. edit Grotii. Idem fragmentum è codice Stobæi Farneſiano publicavit Fulvius Urſinus p. 239.

7. Aliud: Ἀμφασία τὸν Φοῖβον ἕλεν &c. Ex iisdem eclogis p. p. 133. Ita autem legendum monuit Theodorus Canterus lib. 1. Var. lect. c. 20. non ut alii ediderunt: Ἀμφακία ἢ Βίων ἕλε, vel ut Urſinus p. 246. vulgavit τὸ βίον ἕλεν.

8. Aliud: Μοίσαις ἔρως καλέοι &c. ex iisdem Eclogis p. 149.

9. Aliud: ὄλβιοι οἱ φιλέοντες &c. ex Stobæi ſerm. LXI. p. 247. edit. Grotii, ubi *incerto* tribuitur, ſed Bioni vindicavit Urſinus e MS. Codice.

10. Aliud, Ἕσπερε τὰς ἀρετὰς &c ex Stobæo, eodem loco. Ab aliis Moſcho tribuitur, at Bioni adſcribit præter margines Stobæi Arſenius, Monembaſiæ Epiſcopus, in Apopthegmatis.

11. Aliud, Αὐτὰρ ἐγὼ βασεῦμαι ἐμὰν ὁδὸν &c. Ex Stobæi ſerm. CIX. p. 463. edit. Grotii.

12.

Digitized by Google

12. Aliud, Οὐ καλὸν ὦ φίλε &c. Itemque illud *ἐκ θεμιστῆς ῥοθιόμιγγος*, ex Stobæi ſerm. XXIX. p. 131.

13. Aliud, Μηδ᾽ λίπῃς μ᾽ ἀγέραστον &c. ex Stobæi ſerm. 41. pag. 163. qui ſerm. p. 269. etiam hunc Bionis verſum operi ſuo intexuit:

> Μορφὰ θηλυτέρῃσι πέλει καλὸν, ἀνέρι δ᾽ ἀλκά.
> *Forma bonum muliebre, vigor roburque virile.*

Hæc Bionis, ut Moſchi quoque λείψανα poſt *H. Stephanum* in luculenta editione Græcorum Poetarum principum Pariſ. 1566. fol. diligentius collegit *Fulvius Urſinus*, ediditque Græce cum notis ad calcem carminum novem illuſtrium fœminarum. Antvverp. 1568. 8. ſubjecta Metaphraſi ligata latina, qua Bionem ac Moſchum donavit *Laurentius Gambara* Brixianus. Ab eo tempore cum Theocrito edidit Græce & latine *H. Stephanus* A. 1579. forma minore: & addita verſione proſaria ſemel atque iterum *Job. Criſpinus*, *Commelinus & Dan. Heinſius* Exhibet etiam Bionem & Moſchum in Poetis minoribus *Radulphus Wintertonus* Cantabrig. 1652. 1661. 8. Exſtant præterea in Corpore Poetarum Græcorum Heroicorum Græco-latino *Jac. Lectii* Genev. 1606 fol. Latino carmine reddidiſſe H. Stephanum jam A. 1556. Pariſ. 8. lego in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis, illam ἔκδοσιν ego non vidi. At *Bonaventuræ Vulcanii* clara eſt induſtria, qui cum Callimacho ſuo Bionem ac Moſchum dedit, & felici carmine latino notisque illuſtravit Anno 1584. 12. Antvverpiæ apud Plantinum. Valde quoq; me affecit *Dav. Whitfordus*, qui Muſæi carmen de Herone & Leandro, Bionis & Moſchi Idyllia, ſelecta Idyllia Theocriti, & locum ex Iliados M. v. 310. ſeq. nitide edi curavit, ornata elegantibus imaginibus in æs inciſis, ſed longe elegantiore poetica Metaphraſi illuſtrata Lond. 1659. 4. Denique Gallico carmine Bionem & Moſchum reddidit *Longapetraus* & cum notis edidit Pariſ. 1686. 12. Confer Acta Er. T. 1. ſupplemen. i p. 99.

XI. Fuere & alii Biones, de quibus viri docti ad Laertium IV. 58. Bioneos ſermones pro Satyricis dixit Horatius à Bione Boryſthenite, de quo, uti de Smyrnæo quoque noſtro, vide è recentioribus, ſi placet, præſtantiſſimum Bælium in Lexico. Bion Proconneſius fuit ille Theognidis æqualis, cujus meminit Plutarchus lib. de auditione. Bion Rhetor videtur allegari ab Agathia lib. 2. Bionem Solenſem reſpicit Plutarchus Theſeo, Hiſtoricum appellans. Forte Bionem Democri-

 eum

teum laudat Plinius cum utitur ejus libro *περὶ δυνάμεων* ſive de virtutibus herbarum, indice libri XXVIII. Bion Rhodius in Simmiæ (de quo infra) *πλέκει* memoratur. De Bione Tragico dixi lib. 2. cap. 19.

XII. MOSCHUS Syracuſanus, quem nonnulli cum Theocrito confuderunt, ut ſupra * ex auctore vitæ Theocriti annotavi, ab eo haud dubie diverſus fuit, cum Theocriti civis ſui meminerit in Epitaphio Bionis v. 99. ἐν Συρακουσίοισι Θεόκριτος. Diſtinguit etiam Servius, notans, quod Virgilius voluerit Theocritum imitari Syracuſanum *meliorem Moſcho & cæteris, qui Bucolica ſcripſerunt.* Longe etiam poſt vixit Moſchus ſub Ptolemæo Philometore, ut ex Suidæ ** teſtimonio conſtat, qui eum docet fuiſſe diſcipulum Ariſtarchi Grammatici, Grammaticum & ipſum. Idyllia ejus Theocriteis jam pridem intermixta fuerunt ab eo, qui Bucolicorum Poetarum corpus temporibus Artemidori Grammatici collegerat, ſed ſeparata ſtudio virorum doctorum, H. Stephani maxime Fulviique Urſini, licet non plane certum eſt adhuc, illane omnia quæ ſub Theocriti nomine hodie leguntur (ut Idyllium XX. & XXVIII.) illius an potius Moſchi ſint, & viciſſim nihil ne ex his, quæ Moſcho adſcripſerunt viri docti, ad Theocritum auctorem ſit referendum. Quæ vero Moſchi nomine hodie leguntur, hæc ſunt venerem & amores ſpirantia:

1. Ἔρως δραπέτης *Amor fugitivus.* Vertit Carmine præter Gambaram, Vulcanium, Merkerkum, Whitfordum, Politianus T. 2. Opp. p. 341. Vide & Stobæi florileg. ſerm. LXII. p. 255. cum Metaphraſi Grotii.

2. Εὐρώπη, ad quod Idyllion referendus Caſaubonus c. 22. lect. Theocritic. In duobus Codicibus MSS. diſerte tribui Moſcho, teſtatur Fulvius Urſinus p. 352. licet inter Theocritea olim editum, & inter Moſchi Idyllia prætermiſſum nuper eſt à Gallico Metaphraſte Longapetræo.

3. Ἐπιτάφιος Βίωνος [βουκόλου ἐρωτικοῦ]. Carmen in funere Bionis, de quo jam dixi, Poetæ Bucolici.

4. Μεγάρα, *Megara* uxor Herculis.

5.

* Supra §. 1, nota b.

** Suidæ verba ſunt : Μόσχος Συρακούσιος Γραμματικὸς, Ἀριστάρχου γνώριμος. οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος ποιητὴς μετὰ Θεόκριτον τὸν τῶν βουκολικῶν δραμάτων ποιητήν. Ἔγραψε καὶ αὐτὸς βουκολικά.

Digitized by Google

5. Fragmentum, quod incipit: *Τὰν ἅλα τὰν γλαυκὰν* &c. ex Stobæi ſermone LVII. p. 229. edit. Grotii.

6. Aliud: Ἤρα Πὰν Ἀχῶς τᾶς γείτονος &c. ex Stobæi ſermone LXI. p. 247.

7. Aliud. Ἀλφειὸς μετὰ Πίσαν &c. ex Stobæi ſermone LXII. pag. 265.

8. Epigramma Hexaſtichon *εἰς ἔρωτα ἀροτριῶντα in Amorem arantem*, ex Anthologiæ lib. IV. c. 12. p. 409.

Editiones & interpretes Moſchi vide, ſi lubet, paulo ante in Bione, neq; enim, illis quod addam, habeo, niſi quod *Adolphus Metkerckus* Brugenſis Metaphraſi latina poetica & notis Moſchum illuſtravit, ac cum Bione edidit Brugis 1565. 4.

XIII. Fuerunt & alii Moſchi (1) Antiquiſſimus Sidonius Phyſiologus & Hiſtoricus (licet hos diſtingvit doctiſſ Seldenus) de quo dixi lib. 1. c 28. §. 4. Moſchus Epicuro antiquior, cui & Cleandro amicis ſuis Gaſtrologiam dicavit Archeſtratus opſodædalus teſte Athenæo. VII. p. 278. (3) Moſchus Citharoedus, de quo Suidas (4) Moſchus ſive Moſchus Medicus, cujus mentio apud Galenum 1. de compoſit. Medicament. (5) Johannes Moſchus, qui vixit circa Annum Chriſti 630. ſcripſitque Vitas Patrum, ſive Pratum ſpirituale Græce libris X. (5) Demetrius Moſchus diu poſt clarus, cujus de Helena & Alexandro carmen græce editum eſt Pariiſiis cum latina verſione 4.

Prætereo recentem Seculi XVII. ſcriptorem Franciſcum Moſchum Nivellenſem, de quo Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica & in Athenis Belgicis Franciſcus Svveertius.

XIV. SIMMIAS à Parthenio c. 33. Eroticon, Hephæſtione, Athenæo, aliisque Rhodius recte appellatur. Suidas: Σιμμίας Ῥόδιος Γραμματικὸς ἔγραψε γλώσσας βιβλία γ΄. ποιήματα διάφορα βιβλία δ΄. Quæ ſeqvuntur apud Suidam, ad Simonidem Amorginum vetuſtiſſimum Jambographum non ad Simmiam ſpectant, ut notarunt Jonſius p. 23. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. & Voſſius de Poetis Græcis p. 59. Itaque emendandum quod idem Jonſius p. 15. ex loco mutilo vel confuſo Suidæ Simmiam patria Samium fuiſſe contendit, de Simonide enim accipienda ſunt verba: ἦν δὲ ἐξ ἀρχῆς Σάμιος. ἐν δὲ τῷ ἀποικισμῷ τῆς Ἀμοργοῦ * ἐπέ-

* De Simonide hoc Amorgino & aliis hujus nominis dixi lib. 2. c. 15 ut de Amorgo Samiorum Colonia præter Holſtenium ad Steph. conſules Laur Begeri Spicilegium Antiquitatis p. 10 11. & Harduinum in numis civitatum illuſtratis p. 39. At de Simmia Thebano & Syracuſano lib. 2. c. 23 §. 40.

ἐςτάλη καὶ αὐτὸς ἡγεμὼν ἀπὸ Σαμίων, ἔκτισε δὲ Ἀμοργὸν εἰς γ' πόλεις Μινώαν, Αἰγιαλὸν, Ἀρκεσίμην, γέγονε δὲ μετὰ υϛ * ἔτη τῶν Τρωϊκῶν. Ἔγραψε κατά τινας πρῶτος ἰάμβους καὶ ἄλλα διάφορα, Ἀρχαιολογίαν τε τῶν Σαμίων. De ætate Simmiæ nihil magis conſtat, quam antiquiorem ipſum fuiſſe non modo Meleagro Gadareno, qui inter eos, è quibus Coronam Epigrammatum Græcorum circa Olymp. CLXX. collegit, Simmiæ meminit,

Σμυρναίοιτε κλάδους Νικαινέτου ἠδὲ Φαέννου
τέρμινθον, βρωτὴν δ' ἀχράδα Σιμμίεω.

Sed & juniorem Simmia fuiſſe Philicum Corcyræum, Theocriti æqualem, Tragicumque ex iis, qui Ptolemæi Philadelphi ætate circa Olymp. CXX. ſub Plejadis nomine clarebant, teſtatur Hephæſtio in Enchiridio p. 31. ubi de Choriambico Hexametro agens cum dixiſſet Philicum ejus ſibi inventionem tanquam auctori tribuere, ψεύδεται δὲ, inquit, πρὸ γὰρ αὐτοῦ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος ἐχρήσατο ἐν πελέκει. Ex ejus poematis, quorum nonnulla allegat Hephæſtio p. 26. 35. 43. & Athenæus XI. p. 491. à quo laudatur Simmiæ Γοργώ) pauci ad nos pervenerunt griphi ſive difficiles luſus:

1. Ὠὸν, *Ovum* ſive Carmen, Ovi figura, memoratum eidem Hephæſtioni p. 65. *Ταύτης δὲ τῆς Ἰδέας ἐστὶ τὸ ὠὸν τοῦ Σιμμίου καὶ ἄλλα παίγνια.* Confer p. 168.

2. Πτέρυγες. *Alæ* ſive carmen binas alas referens. Haſce Alas & bipennem Simmiæ allegat Hephæſtio p. 31.

Illuſtravit præter Salmaſium *Fortunius Licetus* Encyclopædia quam vocat, ad alas Divini amoris à Simmia compactas. Patav. 1640. 4.

3. Πέλεκυς *bipennis*, ſive carmen figuræ ſecuris ἀμφιτόμου (qualē paſſim memorant veteres, ut Apollonius 1. Argonaut. v. 68.) In hoc poematio poſt primū verſum legendus eſt ultimus, poſt ſecundū penultimus atq; ita deinceps. Similiter etiam in Ovo. Sed in Alis aliter ſe rem habere contendit Salmaſius, contra auctoritatem Hephæſtionis, ut exiſtimo, & ut ipſe Salmaſius fatetur, utriusque Scholiaſtæ Græci, tum illius, cujus ſcholion breve editum eſt, tum inediti *Holoboli* Rhetoris. Erudita in hos gri-

** Hoc eſt annis poſt Trojam captam 406 adeoq; biennio ante primam Olympiadem. At Jonſius p. 23. habet 506. quaſi legeretur apud Suidam φ'ϛ, ut incidat ætas in Olymp. XXVI.

griphos Claudii *Salmaſii* commentaria prodierunt Pariſ. 1616. 4. atque iterum in Muſeo Philologico Hiſtorico ſecundo Viri Clariſſ. Thom. Crenii Lugd. Bat 1700. 8. Ante Salmaſium hos Simmiæ difficiles luſus illuſtraverat *Claudius Auberius* Triumvirianus, cujus verſio & commentarius legitur in editionibus Theocriti Criſpinianis: Verſio etiam in utraque Heinſiana. Ovum aggreſſus quoque emendare *Joſephus Scaliger*, ſed infeliciter, quia ordo legendi viro docto non ſuboluit. In bipenni Salmaſius ſuppoſitum non dubitat verſum, quem editiones manubrii loco exhibent: τὸ Βίων κλυτοῖς ὅτε Θεοῖς ὃς εὗρε Ῥόδοι γεγαὼς πολύτροπος μῦνος μέτρα μολπᾶς. Simmiam enim de induſtria πλεκκὶν ſive ςελεὸν omiſiſſe, quoniam, quæ Diis dicabantur arma & inſtrumenta, moris erat prius mutilare, ne in uſus hominum cedere poſſent. Vide Heſych. in καταιγίσας.

XV. DOSIADAS quando vixerit, non conſtat: neque admodum refert multa notaſſe de viro, qui nihil aliud poſteris reliquit, quam unum vel alterum γρῖφον ſive poemation, miſera (ut vere Lucianus (*a*)) hoc eſt obſcuriſſima compoſitum dictione, veluti lectoribus, quoscunque nacturum ſe auſus eſt ſperare, crucem fixurus. Patria fuiſſe Rhodium colligunt viri docti ex his verbis Scholii Græci ad ovum Simmiæ: Βησαντίνου (*b*) Ῥοδίου ὠὸν ἢ Δωσιάδα ἢ Σιμμίου, ἀμφότεροι γὰρ Ῥόδιοι. Supereſt hujus Doſiadæ Βωμὸς Luciano memoratus, ſive poemation aræ figuram, non cubicam, ſed quales vetuſtiores aras, Jonicas præſertim teſtatur fuiſſe Nicomachus Geraſenus (*c*) ἀνισόπλευρον referens, verſibus XXVII. quorum poſtremus eſt: Δωσιάδα Βωμὸς ἐν Μούσαις ἔστασεν ἐν γᾷ. Incipit à verſu ὁλὸς οὐ με λιβρὸς ἰρῶν. Hanc aram è codice Palatino Anthologiæ deſcripſerat *Claudius Salmaſius* & cum *Jos. Scaligero* communicaverat, qui ei interpretationem ſuam & caſtigationes in Epiſtola transmiſit, quæ legitur inter Epiſtolas Scaligeri CCXLVIII. & in ejus Opuſculis poſthumis (*d*) Pariſ. 1610. 4. p. 469. Deinde Salmaſius ipſe cum verſio-

(*a*) Lucianus Lexiphane T. I. p. 839. Τὰ δὲ σὰ ὡς πεζὰ μέτροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ τοῦ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τούτων τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερος.

(*b*) Hujus, ni fallor, Biſantini Epigramma legitur lib. 1 Anthologiæ c. 42. p. 91. Occurrit & ejus nomen in marginibus Stobæi Serm CXV.

(*c*) Nicomachus Geraſenus lib. 2. Arithmeticæ p. 55. ſeq Boethius II. 25. Arithmet. Theo Smyrnæus p. 66. οἱ δὲ πάσας ἀνίσους τὰς πλευρὰς ἀνισάκις ἄνισοι ἀνισάκις, βωμίσκοι καλοῦνται. Confer Pappum lib. VII. propoſit. 135.

(*d*) Exc

ſione ſua & erudito commentario aram iſtam edidit, aliiſque hujus generis poematiis adjunxit, Pariſ. 1619. 4. Hic ſæpe diſcedit à Scaligeri ſententia, & ſubinde provocat ad ſcholia græca ſive gloſſas veteres, quas ex MS. codice optandum erat integras ſimul edidiſſe. Salmaſii commentarius recuſus eſt in Muſeo Philologico & Hiſtorico ſecundo Tho. Crenii. *Fortunius* vero *Licetus* in Encyclopædia ad Aram Myſticam Nonarii Terrigenæ Anonymi Vetuſtiſſimi. Patav. 1630. 4. poſtquam in medium attuliſſet & oppugnaſſet expoſitiones quas dixi Scaligeri & Salmaſii, retuliſſetque *Bartholomæi Soveri*, *Felicis Oſii*, & *Bartholomæi Vecchii* interpretationes, ipſe negat hanc aram eſſe Doſiadæ, quod Lucianus tantum βωμὸν non βωμοὺς ab eo ſcriptos memorat, difficilemque eſſe teſtatur: cum altera ara (de qua mox) ſit difficilior, adeoque Doſiada dignior, & in Codice Palatino habuerit ſubſcriptum verſum, Δωσιάδα βωμὸς ἐν Μούσαις ἔστασεν ἔργα. Sed hunc verſum Salmaſius haut dubie auctoritate *Holoboli* Rhetoris (qui Scholiis Græcis utramque aram illuſtravit) vindicat priori aræ, cui etiam longe melius, quam poſteriori convenit. Deinde Luciani locus non magis huic, quam alteri obſtat aræ, cum utraque Griphum contineat ſatis difficilem. Neque illas facile conjecturas ſuas lectori probabit Licetus, qua vel Gaditanum aliquem vel Pythagoricum facit auctorem, Simmiamve. Nec denique interpretationem, præcipue qua verſum 15. Εἰνάς μ' ἔτευξε γηγενής exponit non de novem Muſis, ſed de neſcio quo Nonario Terrigena Poeta, poematii Auctore p. 139. ſeq.

XVI. Præter hanc altera quoque Ara exſtat & in Theocriti editionibus legitur, quæ incipit εἱμάρ ζενός με σήτας, verſibus XVIII. Hanc in Romana Theocriti editione A. 1516. 8. primus edidit *Zach. Calliergus* admodum corruptam, ſine titulo. In editione Theocriti Veneta A. 1543. ex Officina Farrea, Meurſius III. 17. Attic. lection. legit hæc verba ſub initium Græci ad illud poemation ſcholiaſtæ, qui in aliis Poetæ editionibus deſideratur: ὁ διὰ τῶν μέτρων οὗτοσὶ βωμὸς Ωδιάδου τινὸς εὕρημα. Unde ipſe Δωσιάδου nomen recte reſtituit, ſed minus firmiter inde collegit, hujus quoque Aræ Doſiadam eſſe auctorem, cum Græca verba ita exponi poſſint, ut Doſiades pro inventore hujus ſcribendi generis, non pro auctore ipſi⁹ aræ habeatur. Facile tamē ob vocabulū ὁ ποτί credo, Doſiadam Scriptori ſcholii pro auctore habitū, de cætero æque ac nobis obſcu-

(d) Hæc editio recuſa Francof. 1664. 8. itaque fallitur Tho. Crenius in Muſeo Philologico & Hiſtorico T. 2. p. 184.

ſcurum fuiſſe, quoniam ait Δωσιάδυ τινός. Latina hujus aræ interpretatio, quæ in Criſpinianis & Heinſianis Theocriti editionibus legitur, eſt *Joh. Aurati*, emendationes *Guil. Canteri*, etſi neutra probantur Salmaſio. In omnia quoque alia abit *Hugo Grotius*, qui aram illam interpretatus eſt p. 67. ad Aratum. Viginti fere annis poſt prodiit *Claudii Salmaſii* expoſitio & commentarius Pariſiis A. 1619. 4. editus, & in ſecundo Muſeo Tho. Crenii nuper recuſus. Neque hæc ſatisfecit *Iſ. Voſſio* ad Melæ II. 7. p. 214. ubi aliam meliorem attulit interpretationem, & in Salmaſii expoſitione tum ad hanc arã, tum ad reliqua cum hac edita poematia, negat *eſſe quicquam quod alicujus ſit momenti, quod non hauſerit ex ſcholiis Holoboli Rhetoris, quem totum,* ut ait, *deſcripſit, nulla tamen ullibi facta ejus mentione. Geminum iſtorum ſcholiorum nactus ſum exemplar, alterum Sylburgii, alerum Commelini manu deſcriptum. Sed & tertium communicavit Lucas Langermannus, juvenis inprimis eruditus & de nobis optime meritus, depromptum ex eodem illo codice, quo uſus eſt Salmaſius, quo & Anthologia Græcorum Epigrammatum continebatur. Verum nihil hic ipſi profuit Holobolus, quoniam eum non intellexit.* Sane verum eſt Holoboli nominetenus Salmaſium haud meminiſſe. At paſſim laudat Græca ſcholia, ex iisque profeciſſe ſe fatetur, quin ipſa illorum verba non raro adſcribit. Exſtat & *Fortunii Liceti* Encyclopædia, ut vocat, ſive Commentarius in præſentem aram, quam Doſiadæ ſine controverſia tribuendam putat, licet Salmaſius nec Doſiadæ eſſe putet, nec Theocriti, nec Simmiæ. Prodiit Liceti libellus Pariſ. 1637. 4. quemadmodum commentarium in Aram Pythiam Latini Poetæ Publilii Optatiani Porphyrii publicavit Patavii 1633. 4. in quo varia exempla recentia ejusmodi altarium Poeticorum ſua & aliena congeſſit p. 41. ſeq. & p. 61. ſeq. utramque item Doſiadæ aram cum explicatione latina exhibuit.

XVII. Fuit & Doſiadas quidam è quo de Lesbiorum ſacrificiis nonnihil affert Clemens Alex. p. 20. protreptici, & ex eo Euſebius IV. 16. præparat. tum Doſiades (Δωσιάδας) cujus quartum Κρητικῶν laudat Athenæus IV. p. 143. & VI. p. 264. Idem opus reſpiciunt Doſiadem laudantes, ubi de Creta agunt, Plinius IV. 12. Hiſt. & Solinus c. 11. tum Diodorus Siculus lib. V. profeſſus ſe in rebus Cretenſium jam Epimenidi, jam Doſiadæ, jam Soſicrati ac Laoſthenidæ accedere. Forte non erraverim, ſi hunc exiſtimem eſſe illum ipſum Doſiadam Cretenſem, quem Epimenidis ex quorundam ſententia parentem memorat Laertius. Eundem tamen, vel Simmia antiquiorem auctorem aræ alterius vel utriusque fuiſſe, non temere affirmaverim.

XVIII. Paucis quoque hoc loco memoranda eſt duplex Inſcriptio vetus græca, ab eodem Salmaſio cum Doſiadæ & aliorum παιγνίοις illuſtrata, verſione & doctiſſimo commentario, quem Crenius in Muſeo ſecundo, ut jam dixi, prelis nuper iterum ſubjecit. Prima illarum verſibus XXIX. Hexametris conſtans continet Conſecrationem templi in agro Herodis (non Regis, ut viſum Caſaubono, ſed Attici Rhetoris) Triopio factam. Hanc in opere Inſcriptionum primus Janus Gruterus ediderat, deinde Iſaacus Caſaubonus emendavit & verſione ac notis illuſtratam dedit ad calcem commentarii de Satyrica Poeſi Pariſ 1609. 8. Tho. Crenius iterum cum Caſauboni commentario de Satyricæ poeſi curavit recudi in Muſeo Philologico & Hiſtorico primo Lugd. Bat. 1699. 8. Poſt Caſaubonum felicius expedivit Salmaſius, qui alteram quoque inſcriptionem addidit, expoſuitque, deſcriptam Romæ & allatam inde à Jac. Sirmondo, qua verſibus Hexametris LIX. continetur Dedicatio ſtatuæ Regillæ (quæ Herodis Attici conjux fuit) factæ à neſcio quo Marcello.

CAPUT XVIII.

De ARATO Solenſi & ERATOSTHENE Cyrenæo.

De Arato ejusque vita & ætate. 1. Phænomena & Dioſemia hujus Poetæ. 2. Interpretes deperditi. 3. Hipparchi & Achillis Tatii ſcripta quæ exſtant, Aratum illuſtrantia: Leontius de Aratea Sphæra, & Scholia Græca edita atque inedita in Aratum 4. Ciceronis, Germanici & Avieni Metaphraſes latinæ quæ exſtant, & aliorum deperdita. 5 Recentium Metaphraſes poeticæ variis lingvis. 6. Editiones Arati Græcæ Scholiis Græcis ſive ornatæ ſive deſtitutæ. 7. Maximi Planudis aſſumenta, & Criticorum audacia in Arato interpolando. ibid. Editiones Græco-latinæ, & Hugonis Grotii Syntagma Arateorum. 8. Scripta Arati deperdita. 9. Arati nomen prima longa & media brevi. Plures hoc nomine. 10. In-

Digitized by Google

Index ſcriptorum in Leontii Sphæra, Scholiis ad Aratum, Hipparcho, Eratoſthene & Scholiaſte Germanici allegatorum. 11. De Eratoſthene Cyrenæo. 12. Ejus Cataſteriſmi, & Commentarius inchoatus in Aratum, Eratoſtheni falſo tributus. 13. Scriptorum perditorum Eratoſthenis plenior notitia. 14.

ARATUS Athenodori & Letophilæ F Solenſis è Solis Ciliciæ civitate fuit, ut Callimachus, Strabo & alii teſtantur, vel ut Aſclepiadi Myrleano (*a*) viſum, Tarſenſis. Audivit Menecratem Epheſium Grammaticum & Philoſophos Timonem (confer Laertium IX. 113.) ac Menedemum (*b*) Dionyſium Heracleotem (c) Perſeumque Stoicum, eundem, cui AcroCorinthum ab Antigono Gonata commiſſam tradit Athenæus IV. p. 162. & quem cum Antigono fuiſſe conſtat è variis Laertii locis. Hunc in Macedoniam ab Antigono forte Athenis arceſſitum comitatus, Regi & ipſe (poemate fortaſſis oblato) in nuptiis (*d*) cum Phila Seleuci Nicatoris filia celebratis innotuit, & gratia ejus inita reliqvum vitæ tempus apud illum vixit. Regnare cœpit in Macedonia Antigonus Olymp. CXXV$\frac{2}{3}$. ante Chriſtum 278. & præfuit per annos XXXIV. (*e*) unde de Arati quoque ætate conſtat, quem profeſ-

LII 2 ſio-

(*a*) Rev. D. Joh. Andreas Schmidius diſſ. de Arato Jenæ 1685. has duas ſententias ita conciliat, ut Tarſenſis idem ſit, quod Cilix, Ciliciam enim Tarſum vocatam teſte Joſepho. Sed Aſclepiades Myleanus libro XI. de Grammaticis apud auctorem vitæ Arati à P. Victorio & petavio editæ ſic Tarſenſem dixit Aratum, ut Solenſem negaret. Ταρσέα φησὶν αὐτὸν γεγονέναι ἀλλ᾽ οὐ Σολέα. Et Joſephus lib. I. Antiqv. cap. 7. innuit antiquiſſimum hoc fuiſſe Ciliciæ nomen Θαρσὸς à Tharſo Japheti filio. quod Aſclepiadis ætate pridem exoleverat. Scholiaſtes Luciani T. 1. p. 17. ad illud. p. 400. οὐ κατὰ Σολεάς] Σολεὺς μὲν γὰρ Ἄρατος ὢν Ἑλληνικῇ παιδείᾳ τοσοῦτον διήνεγκε, ὥστε τὰ Φαινόμενα Ἑλλάδι φωνῇ γράψας ἐθαυμάσθη.

(*b*) Suidas in Ἄρατος.

(*c*) Vita Arati, quam nonnulli tribuunt perperam Leontio Mechanico, græcis ſcholiis in Poetam præfixa, in qua mater Arati vocatur Δηλοδώρα (non Λητοφίλα, ut in altero vitæ ſcriptore) & pater ipſius ab aliquibus traditur dictus Mnaſeas.

(*d*) Ibid. Σχολάσας δὲ ὁ Ἄρατος Περσαίῳ τῷ φιλοσόφῳ Ἀθήνησι καὶ συνελθὼν αὐτῷ εἰς Μακεδονίαν μεταπεμφθέντι ὑπ᾽ Ἀντιγόνου καὶ παρελθὼν εἰς τὸν Ἀντιγόνου καὶ Φίλας (male φιλίας habent quædã edit. φίλα vocabatur enim conjux Demetrii Poliorcetæ Diodor. Sic. XIX. T. 2. p. 701. & XX. p. 819.) γάμον καὶ εὐδοκιμήσας τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διέτριψεν ἐκεῖσε.

(*e*) Vide Clariſſ. Dodvvelli diſſ. de Dicæarcho §. 19.

Digitized by Google

ſione Medicum fuiſſe auctores vitæ referunt, Grammaticum ac Poetam ſcripta teſtantur. Sed & Mathematicum Ariſthoterum ex quorundam ſententia audivit, ut legas in vita græcis ſcholiis præmiſſa, quamvis Cicero lib. 1. de oratore, *conſtat*, inquit, *inter doctos, hominem ignarum Aſtrologiæ ornatiſſimis atque optimis verſibus Aratum de cœlo & ſtellis ſcripſiſſe.* Fratres habuit Myrin, cui ſuperſtes fuit & defuncto epicedium compoſuit, Calondam & Athenodorum qui primus Zoilo Homeromaſtigi ſcriptis ſe oppoſuit. Amores Arati perſtringit Theocritus Idyllio VII. *(f)* Apud Antigonum Regem obiiſſe tradit Suidas, atque adeo in Macedonia: Cenotaphium itaque ei excitatum ſit in patria, vel mortui cadaver in patriam fuerit delatum, ſi verum eſt, quod vita inedita apud II. Voſſium p. 68. ad Melam, affirmat ſepultum Solis. Sed & Mela lib. 1. c. 13. juxta Solos in parvo tumulo Arati poetæ ſuo adhuc tempore exſtitiſſe narrat monumentum: *ideo*, inquit, *referendum, quia ignotum quam ob cauſam jacta in id ſaxa diſſiliunt.* Hinc portentoſum Arati ſepulchrum dixit Politianus in Nutricia. Confer Leopardum II. 18. Arati effigiem in numis Solenſium ſive Pompejopolitanorum obſervare; ſibi viſi ſunt viri docti, ut vides ap. Gronovium T. 3. theſauri Antiqu. Græcar. tabula d. & in Begeri theſauro Brandenburg. p. 265. ubi Aratus cum lyra pentachordo ac Muſa. Aratum præ cæteris magni fecit atq; imitari ſtuduit Dionyſius μεταθέμενος, teſte Laertio VII. 167.

II. Exſtat è ſcriptis ejus Poema Heroicum celeberrimum ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ, quibus poſt v. 722. ΔΙΟΣΗΜΕΙΑ ſive *Prognoſtica* ſubjunguntur. Ita enim ad verſum οὐχ ὁράας ὀλίγη μὲν &c. Scholiaſtes: ἔρχεται ἐπὶ ἄλλο βιβλίον, σφόδρα βιωφελὲς ὃ καλεῖται Διοσημεῖα. Meminit & Suidas ſingillatim & Schol. Ariſtoph. ad Pacem v. 1086. & Vitruvius IX. 7. Scripſit Phænomena Aratus ſuadente Antigono Rege, qui *Eudoxi* Cnidii librum, cui titulus erat ἔνοπτρον, *ſpeculum*, Arato tradidit & proſam Eudoxi Orationem metro condere atque ita Eudoxum ἐνδοξότερον reddere juſſit. Sic ex Epiſtolis, quæ ſub Arati nomine olim ferebantur, auctor vitæ à Victorio ac Petavio editæ. Sed Hipparchus lib. 1. ad Aratum, teſtatus duos fuiſſe Eudoxi libros, ejuſdem fere argumenti, quorum prior ἔνοπτρον, alter Φαινόμενα inſcribebatur, addit, poſteriorem potiſſime ab Arato expreſſum. Φέρεται δὲ εἰς Εὔδοξον β' βιβλία περὶ τῶν φαινομένων σύμφωνα κατὰ πάντα σχεδὸν ἀλλήλοις πλὴν ὀλίγων σφόδρα. Τὸ μὲν οὖν ἓν ἐν αὐτῶν ἐπιγράφεται ἔνοπτρον, τὸ δὲ ἕτερον Φαινόμενα, πρὸς τὰ Φαινόμενα δὲ τὴν ποίησιν συντέταχεν

(*f*) Confer Scholiaſten Theocriti ad Idyll. 7. v. 98. 99. 101. &c. Meminit Arati Theocritus iterum idyll. 6. vide Scholia ad v. 1.

γέγραφεν. Utrumque tamen à Poeta conſultum ipſe docet lib. 2. ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς περὶ τὰς ἀνατολὰς τῶν ἄστρων, συμφωνούντων ἀλλήλοις τῶν δύο [εὐδόξου] συνταγμάτων, περὶ δὲ τοῦ Περσέως διαφόρου τῆς ἀναγραφῆς οὔσης, εὐλόγως ὁ Ἄρατος διαπορῶν ποίᾳ τις κατακολουθήσει ἀποφάσει, ἀμφήριστόν φησιν εἶναι καὶ διστάζομενον. Sane ex propria obſervatione non ſcripſiſſe Aratum, præter Ciceronem teſtatur idem Hipparchus lib. 1. Τῇ Εὐδόξου συντάξει κατακολουθήσας τὰ φαινόμενα γέγραφεν, ἀλλ' οὐ κατ' ἰδίαν παρατηρήσας, ἢ μαθηματικὴν κρίσιν ἐπαγγελλόμενος ἐν τοῖς οὐρανίοις προσφέρεσθαι περὶ διαμαρτανόντων τῶν ἐν αὐτοῖς. Quod adeo verum eſſe notat per librum illum integrum, ut etiam clima * ipſum, ad quod phænomena accommodavit, ab Eudoxo Aratus petierit. Χωρὶς δὲ τούτων καὶ τὸ κλίμα τοῦ κόσμου τῷ εὐδόξῳ ὑποτίθεται ὁ Ἄρατος. Καὶ γὰρ ὁ εὔδοξος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἐνόπτρῳ τὸν τροπικὸν τέμνεσθαί φησιν οὕτως, ὥστε λόγον ἔχειν τὰ τμήματα πρὸς ἄλληλα τὸν αὐτὸν οἷον ἔχει τὰ ε΄ πρὸς τὰ γ΄. Et lib. 2. iterum affirmat eum ὡσανεὶ παραγράφειν τὰ ὑπὸ εὐδόξου εἰρημένα. Salmaſium vero qui p. 822. ad Solin. non Eudoxum, ſed Phainum vel Metonem fuiſſe contendit, quem Aratus fuerit ſecutus, confutat Petavius VI. 9. Auctarii Operis de doctrina temporum. Heſiodi imitatorem jam olim agnovit Callimachus Arato ſuppar in Epigrammate, de quo dixi lib. 2. c. 8. §. 17. & hinc inde notat Grotius in notis. Ζῆλον Ὁμηρικὸν in Arato prædicat Suidas. Ποιητὴν οὐκ ἦν ἀδοξότερον τοῦ Ὁμήρου vocat Maximus Tyrius diſſ. 14. Et Ovidio judice lib. 1. Amor. eleg. 15. *cum Sole & Luna. ſemper Aratus erit.* Sed ne alia Arati elogia à Barthio lib. 1. Adverſar. c. 15. magnam partem collecta hic repetam, non exiguæ laudi Poetæ noſtro Aſtrico eſt, quod Hemiſtichion ejus τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμὲν, quod verſu quinto Phænomenon etiamnum exſtat, ſanctificare dignatus eſt Sanctus Paulus Apoſtolus Arati conterraneus Actor. XVII. 28. ex eo enim petitum illud eſſe obſervant poſt Clementem Alex. 1. Strom. p. 315. Hieronymus Epiſtola ad Magnum & in Galat. 4. Tit. 1. tum Chryſoſtomus, Oecumenius aliique: licet Euthalius à Zacagnio editus p. 420. ait eſſe Ἀράτου Ἀστρονόμου καὶ Ὁμήρου ποιητοῦ, & in Cleanthis qui Athenis docuit (Athenienſes autem alloquitur Paulus, cum ait ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι) inſigni ad Jovem hymno, quem è codice Farneſiano Eclogarum Phyſicarum

* Ex diverſis Aſtronomis diverſorum climatum obſervationes tranſtuliſſe Aratum ſuſpicatur Grotius in notis p. 10. At Petavius III. 5. auctarii ad opus de doctrina temp. contendit, Eudoxum varia parapegmata nec unius loci confeciſſe. Iſta forte miſcuit ac inter ſe confudit Aſtrologiæ non ſatis peritus Aratus. Vide &, ſi placet, quæ Voſſius p. 155. de ſcientiis Mathemat. Tatii Iſagogen. c. 35. Schol. Gr. ad v. 498.

Stobæi (in vulgatis enim Stobæi libris, etiam in excerptis à Grotio fruſtra illum quæres) vulgavit Fulvius Urſinus poſt carmina IX. fœminarum p. 272. & poſt Urſinum H. Stephanus p. 49. Poeſ. Philoſoph. atque cum eleganti Jac. Duporti Metaphraſi Cudvvorthus p. 432. itidem verſu quarto legitur *ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμέν*, & in Pythagoreorum aureis illud notum: *θεῖον γένος ἐστὶ βροτοῖσι*, pro quo eleganter Oppianus V. *ἁλιευτ.* 7. *αὐτωπὸν μακάρεσσι γένος*, ad quem locum conſulendæ doctiſſimi Ritterſhuſii notæ.

III. Quamvis vero Aratus judice Hipparcho *ἁπλοῦς τε καὶ συντομός ἐστι ποιητὴς, ἔτι δὲ σαφὴς τοῖς καὶ μετρίως παρηκολουθηκόσι*: tamen hæc ipſius Phænomena plurimi è veteribus olim illuſtraverant, quorum non pauci * nominantur ad calcem commentarii Iſagogici, qui à Victorio p. 117 editus eſt ſub titulo *Ἐρατοσθένους, ἐν ἄλλῳ Ἱππάρχου, εἰς τὰ Φαινόμενα*, licet nec Eratoſthenis nec Hipparchi eſſe conſtet. Notitiam illorum hoc loco ſubjiciam ordine literarum, teſtimonia quædam & nonnullos etiam ſcriptores illis adjuncturus.

Ageſianax ſive *Hegeſianax*, cujus, ut Hermippi quoque Phænomenon mentio in hoc Ptolemæi Epigrammate apud auctorem vitæ, quam Victorius edidit.

> Παῦθ' Ἡγησιάναξ τε καὶ Ἕρμιππος τὰ κατ' αἴθρην
> Τείρεα, καὶ πολλοὶ ταῦτα τὰ Φαινόμενα
> Βίβλοις ἐγκατέθεντο, ἀποσκόπιοι δ' ἀφάμαρτον
> Ἀλλὰ τὸ λεπτολόγου σκῆπτρον Ἄρητος ἔχει.

Alexander Ætolus Arati æqualis.

Alexander Epheſius.

Antigonus Grammaticus.

Apollonius Geometra.

Apollonius Grammaticus.

Ariſtarchus Samius.

Ariſtarchus Grammaticus.

Ariſto-

* Non omnes, qui eo loco nominantur *οἱ περὶ τοῦ Ποιητοῦ συνταξάμενοι* Scholiis vel commentariis perpetuis Arati poema illuſtrarunt, ſed quidam ex illis tantum egerunt de poeta, ut Callimachus: alii ut Thales, Ariſtarchus Samius, Geminus Rhodius, Parmenides & Eratoſthenes ſcriptis ſuis Aſtrologicis ſaltem argumento, quod perſecutus eſt Aratus, lucem attulerunt.

Ariſtophanes Byzantius Phænomena ſcripſiſſe traditur in Arati vita, quam vulgavit Victorius.

Ariſtyllus major.

Ariſtyllus minor.

Attalus Rhodius Mathematicus, quem acuratiſſime ſua ætate in Arato interpretando verſatum notat Hipparchus, licet paſſim eum reprehendens. Recenſuerat autem emendaveratque Attalus Arati poema & ἐξηγήσει illuſtraverat, ut patet ex his prooemii ejus verbis apud Hipparchum p. 101. διὸ δὴ τό, τε τοῦ Ἀράτου βιβλίον ἐξαπεστάλκαμέν σοι διωρθωμένον ὑφ' ἡμῶν καὶ τὴν ἐξήγησιν αὐτοῦ κ. τ. λ.

Boethus Philoſophus in quarto ἐξηγήσεως Arati laudatur à Gemino c. 14.

Callimachus Cyrenæus Aratum laudavit in ſcriptis ad Praxiphanem, teſte auctore vitæ Arati à Victorio editæ, ὡς πολυμαθῆ καὶ ἄριστον ποιητήν.

Calliſtratus Tenedius.

Crates Grammaticus, allegatur à ſcholiaſte Germanici.

Critolai quartum Φαινομένων laudat Plutarchus in parallelis.

Didymus Alexandrinus ὁ πόνηρος laborioſus.

Didymus Cnidius.

Diodotus, ita forte etiam in Scholiaſte Germanici legendum prò Diodoro.

Eratoſthenes, de quo infra, hoc ipſo capite.

Evenati duo.

Geminus Rhodius de quo ſupra c. V.

Hegeſianax. Vide ſupra in Ageſianacte.

Heliodorus Stoicus.

Hermippus Peripateticus.

Laſus Magnes Phænomena ſcripſit teſte auctore vitæ Arati à Victorio editæ.

Mariani Metaphraſis Phænomenon Arati jambis græcis 1140. Imperante Anaſtaſio compoſita, Suidæ memoratur.

Numenius Grammaticus.

Parmenides

Parmeniſcus Grammaticus

Pyrrhus Magnes

Sminthes.

Sporum, Arati διαγραμματικήν laudat Leontius de Sphæra. & Arati Schol.

Tha-

Thales videtur inter commentatores Arati poni, quoniam ſcripſerat (licet diu ante Aratum) de Aſtrologia, qua ratione multos alios huc referri oportuit.

Timotheus.

Zeno.

Zenodotus Ætolus laudatur à Scholiaſte Germanici.

IV. Hodie exſtant (1) *Hipparchi* Bithyni, centum prope annis Arato junioris, in Phænomena Eudoxi, Arati, & Attali in Aratum commentaria libri tres ad *Æſchrionem*, quibus Aratum Eudoxi veſtigia legiſſe, pariterque cum illis Attalum ſæpius à vero aberraſſe oſtendit. Vide quæ de hoc Hipparcho dixi ſupra cap. V. (2) *Achillis Tatii* Alexandrini (de quo ibid.) Iſagoge in Aratum, in qua de univerſi originibus, elementis ac ſphæræ ratione erudite diſſerit. (3) Commentarius inchoatus in Aratum neſcio cujus auctoris, ſub falſo *Eratoſthenis* vel *Hipparchi* nomine. (4) Alter Anonymi commentarius inchoatus eruditior, præmiſſa *de genere & vita Arati diſſertatione*, qua præclara nonnulla continentur. Hæc quatuor ſcripta una cum Aſteriſmorum deſcriptione aliisque ſcriptis primus è Medico & Vaticano codice vulgavit *Petrus Victorius*, latinam quoque illorum verſionem daturum ſe pollicitus. Florent. 1567. fol. Latine primus vertit & excepta illa, quam dixi, Aſteriſmorum deſcriptione cum ſua translatione & diſſertationibus copioſis atq; eruditis edidit *Dionyſius Petavius* Jeſuita in Uranologio ſuo ſive auctario doctrinæ temporum, in quo & Theodori Gazæ librum de menſibus poſt A. C. 1470. compoſitum, aliosque ſcriptores, ſupra c. V. p. 96. recenſitos, adjunxit. Pariſ. 1630. fol. & Amſtelodami 1703. fol. (5) Scholia Græca in totum Arati poema, præfixa *Leontii* * Mechanici diſſertatione *περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας*, & Arati vita, neſcio quo ſcriptore, à priore illa, quam à Victorio editam dixi, diverſa & breviore. Hæc Scho-

* Conſtat, Leontium ſcripſiſſe hanc in gratiam Theodori familiaris ſui cum quo non ita pridem Mechanicæ ſe arti operatum teſtatur. *Πρώην ὦ καλὲ Θεόδωρε, ἐτυγχάνομεν ἐν τῷ μηχανικῷ ἐργαστηρίῳ ἐργαζόμενοι.* Sive hic fuerit Theodorus Mechanicus ad quem Proclus ſcripſit librum de providentia & fato, ſive alter potius ut videtur Theodorus paulo junior. *ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λόγιος*, cujus ope Romani ſub Juſtiniano Imp. uſi ſunt adverſus Choſroen in obſidione Daræ civitatis, ut refert Procopius lib. 2. de bello Perſico c. 13. p. 121. Narrat quoque Leontius ſphæram ſe hujuscemodi Arateam qualem deſiderabat Theodorus

Digitized by Google

Scholia in editionibus tribuuntur *Theoni* Alexandrino, de quo lib. V. dixi. Sed recte Grotius p. 24. ad Aratum: *Sciendum eſt, ſcholia Aratea non eſſe unius Theonis, ſed & aliorum: nam & ſæpe idem iteratur, quod Scholiaſtæ facere non ſolent, & contrariæ ſententiæ inferuntur.* Adde quod in MSS. codicibus longe aliter paſſim leguntur, ut obſervarunt viri docti, Salmaſius ad Solin. illuſtris Huetius ad Manilium p. 8. &c. Ineditum Arati Scholiaſten allegat idem Salmaſius p. 891. & Bochartus in Hierozoico T. . p 189. Euſtathius quoque ad Homerum laudat Arati ὑπομνηματιστὰς & ἐξηγητάς.

V. Latino carmine pridem Arati phænomena convertit *Cicero*, admodum, ut lib. 2. de natura Deorum teſtatur adoleſcentulus: & *Germanicus Cæſar & Avienus*, atque Hieronymo in 1. ad Titum teſte *multi quos enumerare longum eſt*. Ciceronis fragmenta ſola, at Germanici, (quem Rutgerſius atque alii quidam perperam malunt Domitianum) Metaphraſis integra Phænomenon cum prognoſticorum initio & Avieni Aratus integer exſtat, de quibus vide, ſi placet, quæ in Bibliotheca latina annotavi, ubi etiam de latino, quem vocant Germanici Scholiaſte. His Julium *Cæſarem* adjungere facile erat, niſi videretur metuendum, ne illum pro Germanico Cæſare Firmici ac Suidæ inadvertentia poſuerit. *Ovidium* è Probo ad Georgica Virgilii addit Barthius X. 21. Adverſar. Etiam *Manilium* in Apoteleſmaticis ſuis Arati quædam ad verbum tranſtuliſſe obſervat Scaliger pag. 54. ad Manil. edit. Argentorat. Sed nec *Statii* Poetæ Pater hoc loco prætereundus, de quo Papinius filius in Epicedio V. 3. ſilv. v. 23.

- - *notique modos extendis Arati.*

dorus, jam conſtruxiſſe Elpidio Scholaſtico ἀνδρὶ ἀξιολόγῳ ὁμοῦ καὶ φιλομαθεῖ. Hic eſt ni fallor Elpidius Patricius qui deinde primo anno Mauricii miſſus eſt legatus ad Chaganum Avarum Regem teſte Cedreno & aliis. Unde de ætate Leontii noſtri conſtare arbitror, quem aliquot poſt Claudium Ptolemæum ſæculis ſcripſiſſe colligas etiam ex eo, quod ſphæras ſive globos cœleſtes teſtatur ſua ætate non tantum ab Arati deſcriptione in quam plurimis diſſidere, ſed & à Ptolemæo abire in quibusdam. Plures Leontii nomine gaudentes collegit Jac. Gothofredus in Proſopographia Codicis Theodoſ. & Joh. Jonſius Epiſtola de Spartis, in Syntagmate Græviano p. 222. quibus addendus Leontius Phoronei frater, ap. Petrum Bleſ. Epiſt. 79. Leontius Aglaionis F. de quo Plato 4. de Rep. Leontius ad quem Julianus Imp. Epiſt. 22. Leontius ſervus apud Abdiam III. 21. Leontius Foroiulienſis Epiſcopus, de quo Vincentius Barralis p. 126. ſeq. Leontius Magneſianus laudatus Nic. Alemanno ad Hiſt. arcanam Procopii p. 7. De Leontii Cyprii locis communibus Theologicis vide ſis Colomeſii paralipomena de Scriptoribus Eccleſiaſticis.

VI. E recentioribus fertur latina Metaphraſis *Nicolai Aleni* Eſſextiani Angli, inter ejus poemata Pariſ. 1651. 4. *Hugonis Grotii* qui fragmentis Ciceronis, quæ exſtant ſervatis, reliqua de ſuo ſupplevit, in ſyntagmate Arateorum, de quo infra. Lugd. Bat. 1600. 4. *Eliæ* denique *Schedii* (ejuſdem cujus de Diis Germanorum liber exſtat) Guſtrov. 1631. 8. *Gallico* carmine ſaltim fragmenta Ciceronis reddidit *Durerus* à Leſcaloperio ſubinde notis ad Ciceronem de natura Deor. p. 409. ſeq. reprehenſus. Italice Aratum, ut audio, convertit *Bernardinus Baldus*. Sed jam deinceps Græcas ac Græcolatinas Arati editiones proſequamur.

VII. *Græce* prodiit

Inter Poetas Principes *H. Stephani*, Pariſ. 1566. fol. ſine ſcholiis, ſed emendate & typis luculentis.

Cum Leontio de Sphæra & Scholiis Græcis Theonis Alex. Baſil. apud Walderum 1536. 4. in hac editione præter Procli Sphæram & Jac. Zieglerum de Sphæræ conſtructione habetur Planiſphærium Ptolemæi è Rodolphi Brugenſis verſione, & Hemicyclum Beroſi (ex Vitruvii IX. 9.) explicatum.

Cum Leontio de Sphæra & Scholiis Græcis Pariſ. 1559. 4. typis Regiis apud Guil. Morell.

Oxoniæ A. 1672. 8. cum ſcholiis Græcis emendatioribus & *καταστερισμοῖς* Eratoſthenis ac Dionyſii Hymnis curante *Joh. Fello*, Oxonienſi poſtea Epiſcopo. In hac perquam nitida & caſtigata editione ex altero codice MSto Bodlejano videas adſcriptos poſt v. 470. hoſce verſiculos à Maximo Planude, ut ſuſpicatur illuſtris editor, vel alio quopiam minus antiquo inſertos, quo Aratum Ptolemæi magis placitis congruentem faceret.

Ἐν δέ οἱ ἐζ πυθὺς διδύμων τὸ μέσον καθορᾶται
Ἐν δέ τοι ὑάδες ἃς αἰέχει λοφιῆς ἔπι ταῦρος
Γλωχὶν πληϊάδων ἡγ' ἐς βορέην σκοπιάζει.
Ἰχθῦς αὖ κεφαλὴ βορεωτέρου ἐςὶν ἐν αὐτῷ
Ἀνδρομέδης κεφαλὴν ἢ καὶ ὀρνίθιον αἰθερήτεις
Ῥάμφος ὑπερκύκλοιο βορειοτέρης ἐπὶ χώρης
Μικρὰ βορειοτέρης, καὶ ἀπέστασαν ἄμφω ἐς ἴσην·
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων δ' ἵππου γόνυ μᾶλλον ἐκείνων
Ἄγχι τρόχου κέκλιται καὶ μικροῦ δεῖν ἐν ἐκείνῳ.
Τοῦτ' ἐν γούνασι δεξιτερὸς διαπίμνεται ὦμος.

Καὶ

Καὶ πολυπλεθροτάτου μυκτὴρ ὄφεως ὀφιούχου
Αὐτοῦ τ' Ἀρκτούρου ἀειδείκετος ἐς πόλον ἀστήρ.
Αὐτὰρ ἔπειτα λεοντέη ὀσφὺς, ἔπειτα δὲ χαίτη.
Εἶτα δ' ὄνων ὁ βόρειος ἐπόψια σήματα κύκλου,
Καρκίνου ἐς μῆκος γὰρ ὅλον τρίχαλος διαμείβων
Δοιὰ μὲν ἐς νότον, ἓν δὲ βόρειον ἐς αὔτυγα λείπει.
Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δ' ὀκτὼ μετρηθέντος
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθυπέρτερα γαίης
Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ, θέρεος δὲ οἱ ἐντροπαί εἰσιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν βορέῳ περὶ καρκίνον ἐστήρικται
Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότων ὅτι αἰγοκερῆος
Τέμνει, καὶ στροφάλιγγα μέσην ὑδροχεύμενος ὑγροῦ,
Ὅς ἅμα κήτεος οὐραῖον νοτιώτατον αἱρεῖ,
Καὶ πόδα προσθίδιον νότιόν τε θοοῖο λαγωοῦ.
Μεσσάτιόστε κύων ἀπομείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα
Εἶτα δ' ἀκροστόλιόν τε καὶ ἱστίον ἀργόος ἄκρον
Σχίζει καὶ κεφαλὴν κόρακος βορέην δ' ἀπολείπει.
Αὐτὰρ ὕδροιο δίεισιν ἀειρομένης ἄκρον οὐρῆς,
Ἀνταρέως τ' ἔχεται τοῦ σκορπίος ἴσχει ἐν αὐτῷ
Ἀστέρα παμφαόωντα. καὶ οὐδὲ σὺ τοξότα φεύγεις
Ἀλλὰ καὶ ὑμετέρην κεφαλὴν διὰ μέσσον ὁρίζει
Τὸν πύματον &c.

Similiter ex eodem codice poſt verſum 504.

Σῆμα δέ οἱ σύνδεσμος ὃς ἰχθύας ἐς ἓν ἐλαύνει
Ἐν δὲ γὰρ μεγάλη μεγακήτεος ἔπλετο κήτευς
Καὶ μέσον Ὠρίωνος, ὅπῃ ζώνη κατὰ μῆκος
Ἐκτέταται, καὶ ὕδρου πρώτη καμπὴ κρυεροῖο.
Παρθενικῆς δ' εἴδωλον ἔπειτα διάνδιχα τέμνει
Λοξὸν ἀπὸ πτέρυγος λαιῆς, ἄλλην ἐπιπίζαν.
Εἶτ' ὄφεως μεγάλοιο, τὸν ἀμφοτέραις ὀφιοῦχος
Δραξάμενος κατέχει καμπὴν πρώτην κατὰ χερσὶν,
Οὐρὴν δ' ἀκροτάτην καὶ δεξιὸν ἀνέρος ὦμον.
Ἐν πολὺ πρὸς βορέην ἀπολείπεται, ἐς μέτρα δ' ἴσσα
Αἰετὸς ἐκτανύσας, δ' ἀκύπτερον ἐς νότου οἶμον
Δεξιτερὸν κύκλοιο παραίπτεται. ἰσρυχὸς δὲ

Αὐτοῦ ἔχει κεφαλὴν ἐπικύκλου. τοῦ νοτίδων δὲ
Ὃς νοτιώτερός ἐστι, διχάζεται ἀλλ' ἐπὶ μῆκος.
Τοὺς μὲν περιβολάδην ὀρθοὺς περιτέλλεται ἄξων.

Equidem vetus auctor vitæ Arati à Victorio editæ teſtatur olim illius poema varie depravaſſe non modo pictores, Grammaticos & Aſtronomos interpretationibus ſuis, ſed etiam nonnullos truncando, interpolando. Procœmium * totum uſque ad verſum undevigeſimum alii plane omiſerunt & Arati eſſe inficiati ſunt. Alii tale ſcripſerunt exordium eſſe Poematis Aratei:

Ἀμφί μοι ἠελίοιο περικλειτοῖο τε μήνης
Ἕσπετέ μοι Μοῦσαι - - -

Alii in hanc ſententiam, veluti Anclidi cuipiam inſcriptum:

Ἀγκλείδη ξείνων ἱερὸν θάλος, εἰ δ' ἄγε σύ μοι
Οὐρανίην ψαύσειας ἐπὶ τρίβον - - -

Vel Antigono Regi:

Ἀντίγονε ξείνων ἱερὸν θάλος - - -

Vel denique ſic:

Ἔσ ταχα σὺν δεκάδεσσι περιπλομένων ἐνιαυτῶν.

Ex his tot tamque diverſis exordiis abunde conſtat, quantum in Arato præcipue ſibi permiſerit Criticorum audacia.

VIII. *Editiones Græco latinæ.*

Cum Ciceronis, Germanici & Avieni Metaphraſi, & Theonis ſcholiis græcis, addito Manilio, Firmico & Procli Sphæra. Venet. 1499. fol. apud *Aldum Manutium.*

Cum præfatione *Phil. Melanchthonis* Witeb. 1521. 8.

Cum verſione proſaria & notulis *Joh. Ceporini*, addita Procli ſphæra, Cleomede & Dionyſii periegeſi. Baſil. 1534. 1547. 1561. 8. apud H. Petri.

Cum Ciceronis Metaphraſi è Germanico & Avieno ſuppleta & notis *Joach. Perionii*, præfixa Leontii ſphæra & Arati vita Græce Pariſ. 1540.

1540. 4. & eodem anno Baſileæ 8. ad calcem Nicomacheorum Ariſtotelis à Perionio latine translatorum & Platonis Timæi locis cum Ciceronis de univerſitate collatis, quod poſt H. Stephanum in Timæo pariter & Arato fecit etiam *H. Stephanus* in Lexico Ciceroniano A. 1557. 8.

Cum Metaphraſi Germanici & ad eum veteri commentario. Baſil. 1549. & 1570. fol. ad calcem Hygini &c.

In Aſtronomicis veterum à *Joh. Commelino* editis A. 1589. 8. cum Leontii ſphæra aliisque.

In corpore poetarum græcorum, curante *Jac. Lectio.* Genev. 1606. fol.

In *Hugonis Grotii* Syntagmate Arateorum, quod ſedecim vix annos natus Joſephi Scaligeri auſpiciis edidit Lugd. Bat. 1600. 4. In hoc græca leguntur cum Metaphraſeos Ciceronianæ fragmentis ſeparatim ſubjunctis & ubi hæc deficiunt, Grotii ingenio ſuppletis, tum Germanici Metaphraſi itidem ſeorſim ſubnexa, cum imaginibus Aſtrorum ex veteri quidem depromptis codice, ſed naturæ rerum ac veterum opinioni ſæpe parum reſpondentibus. Hinc Grotii notæ ſeqvuntur in Aratum, Ciceronem, atq; Germanicum. Deniq; ſequitur Metaphraſis tertia Avieno auctore, cum Grotii brevibus notis ad ſingulas paginas adjunctis. Nam Daniel Lundius quidem fallitur, qui in compendio Bibliothecæ Græcæ affirmat, græca quoque ſcholia in Grotii editione legi. Fallitur etiam Heidenreichius, qui in Pandectis Brandenburgicis ait Aratum cum aliis ſcriptoribus latine redditum à Junio Paulo Craſſo. Pro Arato enim Aretæum dicere debuit. Fuerunt Grotii Aratea in Bibliotheca Petri Francii collata cum vet. cod. à Nic. Heinſio, & à viro illo doctiſſimo animadverſionibus locupletata.

IX. Scripſerat & alia Aratus, quæ intercidere. Fuerunt autem hæc:

Ἀνατομὴ Suid. in Ἄρατος.
Εἰς Ἀντίγονον Suid.
Ἀνθρωπογονία Suid.
Ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία Suid. Vide infra in κανών. Aratum ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἀστρικῶν laudat Tzetzes ad Heſiodum 1. Ἔργ. p. 6. b.
Διόρθωσις Ὀδυσσείας. Vide quæ dixi ſupra lib. II. c. 2. §. 19.
Ἐλεγειῶν liber, ex quo de *Diotimo* poeta diſtichon proferunt Macrobius V. 20. & Stephanus Byz. in Γάργαρα, Anthologia Epigr. II. 40. p. 239.

Epicedium in Cleombrotum Suid.

Epicedium in fratrem Myrin. Auctor vitæ à Victorio editæ.

Epigrammata in Philen Antigoni Regis conjugem. Suid.

Ἐπιθυτικὸν Suid.

Εἰς Θεόπροπον Suid. & Schol. Arati v. 259. ubi *Θεόπρομον* legitur. Sed *ἐν τῷ πρὸς Θεόπροπον ἐπικηδείῳ* allegatur etiam in ſcholiis ad Odyſſ. Σ. 486.

Epiſtolæ, ſeu quas Atato ſuppoſitas à *Sabirio Pollone* (Sabidio forte vel Sabinio Pollione) contendebat Apollonides Nicænus. (Νικαεὺς pro Κηφεὺς legendum ex Ammonio, ut obſervavit Clariſſ. Bentlejus.) Vita Arati à Victorio edita & Suid. Has Epiſtolas Meurſius male refert ad Aratum Sicyonium. Equidem è Suida conjicere poſſis Epiſtolas & carmine & proſa Aratum Solenſem ſcripſiſſe, vel ſub ejus nomine lectas olim fuiſſe. Verum haud accuratiſſimus auctor eſt Suidas.

Ἠθοποιίαι Suid. quod perperam nonnulli reddunt *de moribus*.

Ἰατρικαὶ δυνάμεις. Auctor Vitæ & Pollux, qui II. 4. tres Hexametros profert ex Arati *ἰατρικοῖς*.

Κανών. Achilles Tatius c. 15. & 16. Iſagoges in Aratum, ubi teſtatur auctorem hoc in libro ſingillatim egiſſe de quinque planetis. Forte non diverſus hic liber fuit ab eo, qui Suidæ eſt *ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία.*

Περὶ Ὁμήρου καὶ Ἰλιάδος. Auctor Vitæ.

Ὀστολογία Auctor vitæ.

Παίγνια Suid.

Εἰς Παυσανίαν τὸν Μακεδόνα. Suid.

Σκυθικός. Auctor Vitæ.

Σπονδοφόροι (ſcil. λόγοι vel ὕμνοι) Suid.

Σύνθεσις εἰς φαρμάκων θηριακῶν ἐπιτήδειαν. Suid. reſpicit Galenus lib. 2. de antidotis c. 7. T. 2. p. 445.

ὕμνοι εἰς τὸν Πᾶνα Suid. ſive ut auctor Vitæ ὕμνος.

Quid vero eſt, quod Strabo lib. X. p. 486. de Gyaro agens, δηλοῖ δ', inquit, τὰς ἀπορίας αὐτῶν καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς κατὰ λεπτὸν (Xylander: *in minutis*)

Ὦ Λητοῖ, σὺ μέν με σιδηρείῃ Φολεγάνδρῳ
Δειλῇ ἢ Γύαρον παρελεύσεαι αὐτίχ' ὁμοίην.

·X.

X. Theocrito, Ovidio & aliis poetis plerisque Græcis & latinis Arati nomen ita effertur, ut prima brevi, media Syllaba producatur, ſed Callimachus in Epigrammate, primam produxit, ρ duplicando: ut in Ἄῤῥαβες, Πυῤῥωαῖον ὄρος & ſimilibus; mediam corripuit Simonides apud Laertium IV. 45. ſi lectio ſana fuerit, Sidonius & Auctor poematii latini, in quo legas hunc verſum:

Aut Arati numeros, aut picta Manathonis aſtra.

Alius autem ille & longe antiquior fuerit Aratus (ni locus ille corruptus eſt) cujus imaginem Simonides teſtatur Parios expreſſiſſe in ſuis numis. Alius quoque (2) fuit, cujus vitam Plutarchus conſignavit Aratus Sicyonius * prætor Achæorum fortiſſimus & Polybio multis laudatus noſtri Arati æqualis, auctor operis Hiſtorici, XXX. amplius libros complexi: de quo, ut (3) de Arato Cnidio Ægyptiacæ Hiſtoriæ ſcriptore Voſſius in Hiſt. Græcis. Etiã Arati Sicyonii dialogos ad Zenonẽ ab Athenæo laudari legas in doctiſſimi Meurſii Bibliotheca græca. Sed Perſei Stoici convivales dialogos non Arati memorat Athen. lib. IV. p. 162. (4) Aratus Sicyonius, Sicyonii ducis, de quo jam dixi, Filius, & ipſe prætor Achivorum, de quo Polybius lib. IV. (5) Aratus Tegeates Hiſtoriarum ſcriptor, quem ex Hygino obſervat Meurſius, forte vero nomine vocabatur Aræthus Ἄραιθος, ut eſt in ſcholiis ad Apollonium. Vide Munckeri notas ad Hyginum c. 1. Poetic. Aſtronom.

XI. Index ſcriptorum in quo *Hipp.* notat libros tres Hipparchi in Aratum. *Schol.* Scholia Græca ad verſum Arati, *Er.* Eratoſthenis cataſteriſmorum caput, *Germ.* paginam in ſcholiaſte latino Germanici, editionis Pariſ. apud Guil. Morellium, 1559. 4. *Leont.* libellum Leontii Mechanici περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας. *Vit. 1.* Vitam Arati à P. Victorio & Petavio editam. *Vit. 2.* Vitam alteram & prolegomena Græca quæ Arato præmittuntur. Et denique *Pſeud. Er.* libellum in Arati Phænomena ſub falſis Hipparchi vel Eratoſthenis nominibus editum. His denique adjunxi etiam

* Ejus Effigiem vide, ſi placet, in Jac. Gronovii theſauro Antiq. Græcar. T. 1 lit. g.

etiam ſcriptores ab *Hygino* allegatos ex editione Clariſſ. viri Thomæ Munckeri.

Achæus. *Schol.* v. 172.

Ægyptii. *Schol.* v. 150. 152. 192. 359. 443. 544. 733. 752. 924. 946. Ægypti ſitus δελτωτὸν refert. v. 233.

Æſchrioni inſcripſit Hipparchus ſuos in Aratum libros.

Æſchylus. *Er.* c. 24. *Hygin.* p. 376. 384. 411. ἐν Γλαύκῳ ποντίῳ. Vit. 1. Prometheo ſoluto. *Hygin.* p. 371. ἐν Φορκύσι. *Er.* c. 22. *Hygin.* p. 376.

Aglaoſthenes. *Germ.* p. 127. ἐν τοῖς Ναξιακοῖς Er. c. 2. & 30. Hygin. pag. 358. 387. Male in *Germ.* p. 106. Agatoſthenes in Aſiaticis carminibus.

Alcman. *Vit.* 1.

Alexander Ætolus Arati æqualis. *Vit.* 2. cujus in Epiſtolis Aratus meminit. *Vit.* 1. Non alius forte Alexander qui laudatur ab *Hygino* pag. 395.

Amphianus tragœdiarum ſcriptor. *Germ.* p. 130.

Amphis Comicus. *Germ.* p. 106. *Hygin.* p. 356.

Anacreon. *Hygin.* p. 370.

Anaxagoræ ſententia de Cometis *Schol.* v. 1091.

Anaximenis ſententia de iride. *Schol.* v. 940.

Antimachus. Vit. 1.

Antiſthenes. Germ. p. 236. ἐν τῷ Ἡρακλεῖ. *Er.* c. 40.

Apollinaris. *Schol.* v. 1051.

Apollonides Νικαεύς (ita leg. pro Κηφιεύς) Arati Epiſtolas & Euripidis (vide quæ ſupra lib. 2. c. 10. §. XXIII.) ſuppoſitas eſſe exiſtimabat. *Vit.* 1.

Apollonius (Poeta) *Schol.* v. 988. Apollonius qui Aratum commentario illuſtraſſe colligitur ex Vita 1.

Aratus *Er.* c. 2. 9. *Hygin.* p. 370. 389. 401. 431. 449. 461. 465. 466. πρὸς τὸ κλίμα τοῦ Ἑλλησπίντου καὶ Λακεδαιμονίων δοκεῖ τὴν τῶν Φαινομένων πραγματείαν συνθεῖναι, καὶ ἔστι πιθανὸν ἐκεῖσε διατρίβειν ἔνθα καὶ τοὺς λόγους ἐποίησεν. *Schol.* v. 498. πρὸς τὸ τῆς Ἑλλάδος κλίμα τὰ Φαινόμενα πραγματευσάμενος. *Pſeud. Er.* c. 7. (Aliter *Hipp.* è quo vide quæ ſupra §. 2. p. 453.) Διοσημεῖα ἄλλο βιβλίον σφόδρα βιωφελές. *Schol.* v. 373. τὰς γὰρ αἰτίας ἑκάστων ἀφανεῖς οὔσας παρίησι καὶ στοχασμοὺς ἀδήλους οὐ διεξέρχεται καθάπερ οἱ φιλόσοφοι. Vit. 2. τὸ ἑαυτοῦ ποίημα καὶ ποιητικόν πως θελή-

Digitized by Google

θελήτας εἶναι, ἀλλ' οὐχὶ μόνον φυσικὸν, *Schol.* v. 28. ἐπεὶ οὐ πρὸς τὸ ἀκριβὲς, ὥς φησι Σπόρος ὁ ὑπομνηματιστής, ἀλλὰ πρὸς τὸ χρήσιμον τοῖς ναυτιλομένοις πάντα οὕτως διαγέγραπται, εἰκότως δὲ ὁλοσχερέστερον διὰ τούτων διαλαμβάνει. *Leont.* Οἱ μὲν εὐθεῖς [εὐήθεις] περιγράφουσι τοῦ ποιήματος τὰ φαινόμενα, οἱ δὲ ἀκριβεῖς τὴν διάθεσιν καὶ κίνησιν τῆς σφαίρας. *Vit.* 2. Ὅμηρον μὲν εἶδος γραφέων βλάπτει τῶν βιβλιογράφων, Ἄρατον δὲ δύο, βιβλιογράφων τε καὶ ζωγράφων. *id.* his Aſtronomos, Grammaticos & Geometras addit *Vit.* 1. Alii in Aratum Scholiaſtæ *Schol.* v. 559. Heſiodi imitator Aratus. v. 45. Homeri quoque *Vit.* 2. ſed in argumento ipſo potiſſimum ſecutus eſt Eudoxum. (vide quæ ſupra pag. 453. ex *Hipp.* & *Vit.* 1. &c.) Aratus ἐν τῷ εἰς θεόπεμπον τιμήματι. *Schol.* v. 259. Medicus fuit. *Vit.* 1. ubi & alia ejus ſcripta recenſentur, quæ ſupra ordine retuli.

Alius Aratus Cnidius, cujus fuerunt Ægyptiacarum Hiſtoriarum libri, *Vit.* 1. Aratus Sicyonius cujus πολύβιβλος ἱστορία libris XXX. id.

Archibius ad Antiochum Syriæ Regem ſcripſit. *Germ.* p. 147.

Archilochus. *Schol.* v. 1003. *Vit.* 1.

Areithus (al. Arætus, Aritus vel Ariethus) Tegeates *Hygin.* pag. 358. 370.

Argolicorum ſcriptor. *Hygin.* p. 367.

Arion citharoedus. *Schol.* v. 316.

Ariſtarchus Grammaticus. *Schol.* v. 28. 254.

Ariſtomachus. *Hygin.* p. 407.

Ariſtophanes. *Schol.* v. 1047.

Ariſtophanis Byzantii Phænomena. *Vit.* 1.

Ariſtoteles. *Schol.* v. 880. 948. 1094. Philoſophus qui de animalium ratione diſſeruit. *Germ.* p. 131. ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ. *Er.* c. 34. ἐν τοῖς περὶ θηρίων. id. c. 41. libro de beſtiis. *Germ.* p. 136. Ejus ſententia de iride. Schol. v. 940. de Cometis. v. 1091.

Ariſtotherum Mathematicum dicitur audiſſe Aratus. Vit. 2.

Artemidorus. *Germ.* p. 128. ἐν ταῖς ἐλεγείαις, ταῖς περὶ ἔρωτος αὐτῷ πεποιημέναις βίβλοις. *Er.* c. 31.

Aſclepiades. *Schol.* v. 7. *Hygin.* p. 395. Myrleanus lib. XI. de Grammaticis. *Vit.* 1.

Aſtræus. *Vit.* 1. antiqvus Mathematicus. *Schol.* v. 97.

Aſtrologi *Schol.* v. 88. antiqui. id. v. 364. 440. 637. 741. 754. 862. 1068. recentium quidam. 400. σχεδογραφία in ſphæra, contraria eſt ὀρθογρα-

θεσία in cœlo. v. 248. 250. ὡς συνπερίχειν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τὸ καταστερισμῶν 325. nominum aſtris impoſitorum quintuplex ratio. 27. Sphæræ ſive globi cœleſtes ætate Leontii à deſcriptione Claudii Ptolemæi nonnihil, & à Sphæra Arati pluſimum diſſidentes. *Leont.*

Athenodorus Arati pater. *Vit.* 1. & 2. Alius frater Arati *Vit.* 1. & 2. qui primus Zoilo Homeromaſtigi ſe oppoſuit. *Vit.* 2.

Attalus in Aratum. *Hipp.* vide ſupra §. 3. p. 455.

Auctor verſuum quibus dicta ſeptem ſapientum comprehenduntur. *Hygin.* p. 278.

Cæſar. Germ. p. 143. 144. 145.

Callimachus. *Germ.* p. 131. *Schol.* v. 146. 298. 967. *Hygin.* p. 390. 400. 406. 408. Arati æqualis. *Vit.* 2. πλυίσωρ αἰὴρ *Vit.* 1. qui Arati meminit in Epigrammatibus & iis quæ ad Praxiphanem ſcripſit. id.

Calondas Arati frater. *Vit.* 2. Caliondas *Vit.* 1.

Chaldæi. *Germ.* p. 144. *Schol.* v. 140. 242. 752.

Chares Grammaticus. *Schol.* v. 254.

Cicero *Hygin.* p. 467. in Phænomenis. id. p. 49.

Cleoſtratus Tenedius. *Hygin.* p. 379.

Conon Mathematicus. *Schol.* v. 146. Samius. *Hygin.* p. 400.

Crates (Grammaticus) *Schol.* v. 6. 254.

Crates poeta. *Er.* c. 25. *Germ.* p. 104. tragœdiarum ſcriptor. id p. 124.

Crates Comicus à Veſta incipiens profari carmina. *Germ,* p. 103.

Κρητικὸς μῦθος. *Schol.* v. 46. ὁ τὰ Κρητικὰ ἱστορῶν. infra in Epimenide.

Cteſias. *Er.* c. 38.

Cyrenæus qui Aratum Epigrammate decoravit, (Callimachus) *Vit.* 2. γηραιῷ δὲ τῷ Κυρηναίῳ ἐπεβάλλετο, παρ' οὗ καὶ ἐπιγράμματος ἠξιώθη. Legitur illud in *Vit.* 1.

Democriti ſententia de Cometis. *Schol.* v. 1091.

Diodorus. *Germ.* p. 104. *Schol.* v. 223. 254. Refertur & Diodotus quidam inter eos qui Aratum ſcriptis ſuis illuſtrarunt, ut dixi ſupra p. 455.

Diogenes Erythræus. *Hygin.* p. 405.

Dionyſi ſtellæ Ὄνοι. *Schol.* v. 148. Oenopion Dionyſi & Ariadnæ filius id. v. 637.

Dionyſius Heracleotes Arati præceptor. *Vit.* 1. & 2.

Dores. *Schol.* v. 19. 254.

Elpidio Scholaſtico ſphæram Arateam conſtruxiſſe ſe teſtatur *Leont.*

Ennius. *Hygin.* p. 24.

Epime-

Epimenides. *Germ.* p.125. ὁ τὰ κρητικὰ ἱστορῶν, *Er.* c.27. *Germ.* p. 107. *Hygin.* p.248.367.

Eratoſthenes *Germ.* p.116. *Schol.* v.225.402.469. *Hygin.* p.361.363.369. 371.382.386.392.400.403.415.417.424. ἐν τῷ πρώτῳ γεωγραφουμένων. *Vit.* 1.

Eubulus. *Hygin.* p.404.

Eudoxus Cnidius. *Schol.* v. 83.754.770. eum in plerisque ſecutus eſt Aratus, nec ſemper recte cepit. *Leont.* Vide & quæ ex *Hipp.* & *Vit.* 1. dixi ſupra p.453. ubi de duplici ejus ſcripto quorum alterum ἔνοπτρον, alterum phænomena.

Euhemerus. *Hygin.* p.377.379.417.

Eumelus Corinthius. *Hygin.* p.256.

Euphorion *Schol.* v.33.172. ejus verſus quidam afferuntur ad v.519.

Euripides *Er.* c.13.15. *Germ* p.117.118.119. *Schol.* v.970. *Vit.* 1. *Hygin.* p.20.24.374.375.376.394. ἐν Ἀλκήστιδι. *Er.* c.29. Ἀνδρομέδᾳ *Er.* c.17. Hygin. p.376. ἐρεχθεῖ. *Schol.* v.172. Menalippa. *Hygin.* p.390. Φαέθοντι *Schol.* v.172. Φρίξῳ *Er.* c.14.

E Fulgentii lib. 1. Mythologiæ. *Germ.* p.141. è lib. 2. c. ult. id. p. 143. auctore non nominato.

Gentiles. *Germ.* p.142. Etiam in Græcis *Schol.* ad Aratum v.537. ἕλληνες ponuntur pro Ethnicis, unde & illorum collectorem perinde ut Scholiaſten Germanici conſtat fuiſſe Chriſtianum. Sed pro Græcis occurrit v.733.740.752. & alibi.

Hegeſianactis Phænomena. *Vit.* 1. *Hygin.* p.370.381.404.

Hegeſias. *Hygin.* p.415.

Helleniſmus *Schol.* v.529.

Heraclides Ponticus *Hygin.* p.415. ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης. *Er.* c.29.

Hermes Δελτωτὸν ſignum inter ſidera retulit. *Schol.* v.233. lyram Arcadicam v.596. ſive χέλυν ἑπτάχορδον. v.268.269. leporem v.338.

Hermippus. *Schol.* v.316.436. Ejus Phænomena. *Vit.* 1. Hygin. p. 366. 393.

Herodianus *Schol.* v.342.

Herodotus. *Germ.* p.104. *Schol.* v.26. Mileſius. *Hygin.* p.360.

Heſiodus. *Er.* c.1.19.32. *Germ.* p.106.112.120.128.133. *Schol.* v. 1.15.22. 27.33.97.102.152.172.205.298.322.408.559.1010. *Vit.* 1. *Hygin.* p.391.401.407. in Theogonia. *Er.* c.9. Male *Heſtodes* pro *Heſiodo* legitur *Germ.* p.145. Heſiodi imitator Aratus. *Schol.* v.45. & *Vit.* 1.2.

Digitized by Google

ἐν τῇ ἀςρολογικῇ βίβλῳ τὰ ὀνόματα διδάσκει ὑάδων. *Schol.* v. 254. ὁ γὰρ ἡσίοδος φυσικευόμενός φησιν, ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων &c. *Vit.* 2.

Hipparchus. *Er.* c. 24. *Schol.* v. 254. 269. Arato antiquior eſſe falſo traditur in *Schol.* v. 83. 754. cum Aratum correxerit, ut agnoſcit *Scholiaſtes* ad v. 240. & *Leont.* ſtellas numeravit mille & octoginta. *pſeud. Er.* c. 6. Librum Apodicticum de coorientibus & cooccidentibus aſtris promiſit *Hipparchus* lib. 2. τὰς δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν ἀποδείξεις ἐν ἄλλοις συντετάχαμεν οὕτως, ὥστε ἐν παντὶ τόπῳ σχεδὸν τῆς οἰκουμένης δύνασθαι παρακολουθεῖν ταῖς διαφοραῖς τῶν συνανατολῶν καὶ συγκαταδύσεων.

Hippias. *Schol.* v. 172.

Hippocrates Pythagoricus. *Schol.* v. 1091. ejus ſententia de Cometis, ibid.

Homerus. *Schol.* v. 1. 5. 14. 26. 27. 39. 45. 62. 91. 100. 132. 139. 155. 177. 192. 208. 250. 254. 286. 322. 327. 342 420. 443. 501. 526. 585. 641. 664. 733. 741. 909. 921. 949. 966. 1010. 1023. 1047. *Germ.* p. 103. 104. 110. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 256. 366 397. 411. Iliad. B. id. p. 378. Odyſſ. p. 467. Vide & ſupra in Athenodoro.

Μεταχειρήσεις Ὁμηρικαὶ. *Schol.* v. 24.

Homeri imitator Aratus. *Vit.* 2.

Horologiorum & γνώμονος mentio *Schol.* v. 499.

Hyginus genealogiarum à ſe ſcriptarum librum 1. laudat p. 376.

Iſidorus in Naturalibus ſive in Phyſicis. *Germ.* p. 136.

Iſter, *Hygin.* p. 409. 413.

Julianus. Vide infra in Theon.

Lacedæmoniorum & Ægyptiorum claves. *Schol.* v. 192.

Laſi Magnetis Phænomena. *Vit.* 1

Leo qui de rebus Ægyptiacis ſcripſit. *Hygin.* p. 304.

Mathematici & Grammatici de varietate lectionis diſceptantes. *Schol.* v. 23.

Mathematicorum ſententia ſolem duodeviceſies majorem eſſe terra. v. 541.

Menander Arati æqualis *Vit.* 1.

Meton antiqvus Aſtronomus: ejus πίνακες ἐννεακαιδεκαετηρίδων *Schol.* v. 752.

Metrodori ſententia de iride. *Schol.* v. 940.

Mnaſeas *Hygin.* p. 395. libro 1. de Europa, *Germ.* p. 143.

Mnaſeas Arati pater à quibuſdam traditur. *Vit.* 2.

Mna-

Muſæus. *Er.* c.13. *Germ.* p.115.116.123. *Hygin.* p.379. lyra ab Orpheo accepta. *Schol.* v.269.
Myris Arati frater. *Vit.* 1. & 2.
Myrtilus. *Germ.* p.116. *Schol.* v.172.
Μυθολόγοι. *Schol.* v.156.161.254.259.
Nauplius urſam majorem primus obſervavit. *Schol.* v.27.
Nicander. *Schol.* v.254.637.916.946. Theriaca ſcripſit, Arato duodecim Olympiadibus junior. *Vit.* 2. ſub quinto vixit Ptolemæo, Aſtrologus. *Vit.* 2.& 1. ubi & Alexipharmacon mentio.
Nigidius *Germ.* p.109.112.116.120.121.125.127.129.141.143.
Orpheus. *Vit.* 1.
Orphei lyra novem chordarum. *Germ.* p.123. *Schol.* v.269.
Ovidius. *Hygin.* p.256.
Panyaſis. *Germ.* p 113. ἐν ἡρακλείᾳ *Er.* c. 11. *Germ.* p.107. *Hygin.* p.369.
Parmeniſcus. *Hygin.* p.360. 378.
Periander Rhodius. infra in Piſander.
Petellides Gnoſſius. *Hygin.* p. 366.
Perſeus Philoſophus Arati præceptor. *Vit.* 2.
Pherecydes *Schol.* v.172. *Er.* c. 3.19. *Germ.* p.107. 120.131. *Hygin.* p.36[illegible] 391.395. Athenæus ſive Athenienſis *Germ.* p.116.123.
Philarchus *Hygin.* p. 413.
Philemon. *Vit.* 1
Philetas Arati æqualis. *Vit.* 2.
Philippus Mathematicus. *Hipp.* lib. 1.
Philon Comicus. *Germ.* p.104. (an Philemon?)
Philoſophi. *Schol.* v.956. οἱ πρότεροι φιλόσοφοι. id.v.862.
Phyſici & Poetæ. *Schol.* v.19.21.
Phyſici & Mathematici, quorum princeps Plato. *Schol.* v.456.
Pindarus *Schol.* v.1.10.110.282. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 408.411.
Piſander ſive Piſandrus *Hygin.* p.390. Rhodius. *Er.* c. 12. Male Periander Rhodius in *Germ.* p. 114.
Plato Phyſicorum Philoſophorum & Mathematicorum princeps. *Schol.* v. 456. ἐν νόμοις. id. v.1.14.
Plutarchus *Schol.* v 819.828.1035.1044.1047.1051.1094.
Poetæ *Schol.* v.956.
Polyzelus Rhodius. *Hygin.* p.381.
Poſidonius *Schol.* v. 880. Ejus ſententia de Cometis. id. v.1091.
Ptolemæi Regis quatuor verſus. *Vit.* 1. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν ἰδιοφυέσιν.

Ptolemæus ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς συντάξεως. *Leont.* ἐν τετάρτῳ καὶ ἑξ δόῳ. id. πᾶσαι γὰρ, ὡς οἶσθα, αἱ νῦν. φερόμεναι σφαῖραι Πτολεμαίῳ μὲν ἔν τισιν, Ἀράτῳ δὲ μετὰ τὸ πλεῖστον οὐ συμφωνοῦσι. id.
Pytheas Maſſilienſis *Hipp.* lib. 1.
Pythagorici. *Schol.* v. 806. eorum ſententia de Cometis. id. v. 1091.
Romanorum menſi Januario reſpondet Ægytiorum Tybi, *Schol.* v. 286. 408. Martio Pharmenoth id. v. 462. Aprili Pharmuti. id. v. 246. Julio & Auguſto Epiphi, id. v. 332. & 443. Septembri Thoth. v. 443. 513. Octobri Phaophi v. 443. & 462. Decembri χοιάκ. id. v. 300. & 314.
Sabirius (Sabinius vel Sabidius) Pollio, auctor Epiſtolarum Arato & Euripidi tributarum. *Vit.* 1.
Sibyllæ Oracula. *Germ.* p. 146.
A Solone Lindio dictæ Soli Ciliciæ quæ deinde Pompejopolis. *Vit.* 2. Sed Soli in Cypro dictæ à Solone Athenienſi, cujus conſilio eam urbem condidit Cypranor Rex, *Vit.* 1. ubi quatuor verſus è Solonis ad Cypranorem elegiis.
Sophocles *Vit.* 1. *Hygin.* p. 375. carminum vates *Germ.* p. 118. ἐν Ἀνδρομέδᾳ *Er.* c. 16. 36.
Sophron in mimo qui nuncius inſcribitur. *Germ.* p. 103.
Soſitheus. *Er.* c. 28. tragœdiarum ſcriptor, *Germ.* p. 127. *Hygin.* p. 402.
Sporus. *Schol.* v. 541. ejusde Cometis ſententia, id. v. 1091. Σπόρος ὁ ὑπομνηματιστής. *Leont.*
Stoici. *Germ.* p. 104. *Schol.* v. 1
Syri piſcibus abſtinent in honorem Veneris. *Schol.* v. 239.
Thales. *Schol.* v. 172. ὁ σοφός, urſæ minoris obſervator. id. v. 27. 39. genus refert ad Phœnices. id. v. 39.
Theocritus. *Vit.* 1.
Theodori Mechanici in gratiam, de Sphæra Aratea conſtruenda ſcripſit *Leontius.*
Theoni (Alexandrino de quo infra lib. V.) ſcholia Græca in Aratum tribuuntur, cujus etiam ut videtur in calce Epilogus ad Julianum quendam ſubjicitur, in quo negat ſe auctor aliorum Arati interpretum inſtar digreſſiones ineptas captaſſe, ſed potius ſuccincte adnotare voluiſſe quæ ad rem facerent, & ἐγκαίρως concinnaſſe τὰς ἐξηγήσεις, ita ut decet virum Mathematicum ac Philoſophum. Cæterum

rum integra qualia habemus ſcholia in Aratum Græca, Theoni haud tribuenda eſſe, jam notavi ſupra §. IV, p.457. Vide & quæ obſervo ſupra, in Gentiles.

Theophraſtus. *Schol.* v.1047.
Timochares. *Schol.* v.269.
Tragici. *Schol.* v.455.
Tubero. *Germ.* p.141. 147.
Virgilius. *Germ.* p. 141. 143.
Zenodotus Ætolus. *Germ.* p 104.
Zenodotus Mallotes. *Schol.* v. 33.
Zoilus. ſupra in Athenodoro.

XII. Arato præclarum ERATOSTHENIS Cyrênæi jungo ingenium, non quod æquales fuerint, ſed quia ſcriptorum ejus reliquias Arato junxit illuſtris Fellus. Natus eſt Eratoſthenes *(a)* Olympiade CXXVI. 1. (ante CHRISTUM 276.) Patre Aglao ut vocat Lucianus *(b)* licet Suidas addit Ambroſium ab aliis appellari, quod forte avi nomen fuit. Præceptores habuit è civibus ſuis *(c)* Lyſaniam Grammaticum, & Callimachum in omni genere literarum excellentem virum, præterea Ariſtonem Chium Philoſophum, de quo ſupra in Stoicis dixi. Ipſe ingenio & induſtria hoc eſt aſſecutus, ut Grammatici & Poetæ & Philoſophi ac Geometræ nomine à Luciano celebretur, Plinio *(d)* judice fuerit *in omnium quidem literarum ſubtilitate & in hac utique* (Geometria) *præter cæteros ſollers.* Hinc alii eum πένταθλον appellarunt, velut quendam in omni erudito pulvere quinquertionem, alii Platonem alterum, propter ſingularem qualis fuerat etiam in Platone Mathematicarum diſciplinarum cum reliqua Philoſophia & eruditione conjunctionem, denique dictus fuit βῆτα *(e)* *beta eruditorum*, quod ſi non primas anti-

(a) Suid. Ἐρατοσθ.
(b) Lucianus Macrob. extrem.
(c) Suid.
(d) Plin. lib. II. Hiſt. c. 108.
(e) Marcianus Heracleotes in Periplo p. 63. Καὶ μετ' ἐκεῖνον (Τιμοσθένην) Ἐρατοσθένης ὃν βῆτα ἐκάλεσαν οἱ τῷ μουσείῳ προστάντες. Idem teſtantur Heſych. illuſtris & Suidas, licet apud hunc βήματα ſcribitur, quod doctiſſ. Woweranus c. 2. Polymathiæ parum veriſimiliter ita expoſuit: *tanquam in aſcenſu ac gradibus hæreret, nec ad ſummum pervenire contenderet.* Sed recte Suidam ex Marciano & Heſychio emendandum cenſent viri præclariſſimi Meurſius, Heraldus, Voſſius, Jonſius, Neocorus. Hum-

Digitized by Google

antiquioribꝰ illis merito relinquendas, certe ſecundas in omni doctrina tulerit. Philologi vero nomen ſibi, Svetonio *(f)* teſte vindicavit primus. A Ptolemæo tertio, ſive Evergete qui Olymp. CXXXIX$\frac{1}{3}$. diſceſſit, arceſſitus, præfuit Alexandrinæ Bibliothecæ per integrum regni Philopatoris tempus, usque ad annum Ptolemæi Epiphanis decimum vel duodecimum. Inter diſcipulos, ejus Menandrum (diverſum à Comico celebri) Mnaſeam, Ariſtin aliosque, inſignis fuit Ariſtophanes Byzantius Ariſtarchi præceptor, de quibus in Grammaticis erit opportunus dicendi locus. Obiit Eratoſthenes ex inedia præ tædio ex hebetata oculorum acie concepto Olymp. CXLVI. 1. vel 3. anno ætatis LXXX. vel ut Lucianus LXXXII. ante CHRISTUM 196. vel 194.

XIII. E ſcriptis ejus exſtat libellus *καταστεριζμῶν*, ſive deſcriptio aſtrorum ſingulorum, & hiſtoria eorundem fabularis. Apud Achil-

Humfredo autem Hody exquiſitæ & ipſi eruditionis Viro ægre aſſentior, qui lib. 1. de Bibliis Originalibus cap 8. p 47. ideo Eratoſthenem dictum eſſe *βῆτα* ſuſpicatur, quod Zenodotus primus, Eratoſthenes ſecundus fuerit præfectus Bibliothecæ Alexandrinæ: quam ejus ſententiam in libro contra Ariſteam pridem edito p. 163. poſt Marsham. p 3. Chron. Can. propoſitam amplexus eſt Jo. Nicolai de Moſe Alpha & CHRISTO A & Ω. dicto Lugd. Bat. 1703. 12. p. 38. Sed ne dicam aliam rationem ab Heſychio & Suida diſerte afferri, deinde parum certum eſſe an alius fuerit vel ante Zenodotum Epheſium vel inter hunc & Eratoſthenem Bibliothecæ illius præfectus, nusquam certe legimus Zenodotum dictum Alpha: neque Apollonium Gamma, neque Ariſtonymum delta, quos illi theſauro librario poſt Eratoſthenem præfuiſſe conſtat. Quanquam alioqui notum eſt, literarum nomina viris quibusdam ob varias cauſas indita eſſe, ut ex Ptolemæi Hephæſtionis lib. V; apud Photinm cod 190. Sozomeno III. 13. Palladio in Lauſiaca p. 90. ſeq jam pridem n. tarunt viri docti Reineſius lib. 1. Var. lect. c. 9. Biſciola T. 2. Hor. ſubſeciv. lib. 17. c. 20. Jonſius lib. 2. c. 17. Chevreus in Chevreanis T. 1. p. 201. ſeq &c. In Kœnigii Bibl. legas Cardanum libro XVI. de ſubtilitate, ut Archimedi primum ita Eratoſtheni ſecundum locum tribuere inter XII. viros ingenii laude præſtantiſſimos. Sed Eratoſthenis quod miror ne meminit quidem inter illos Cardanus. Cæterum duodecim viri quos à ſingulari ingenii & inveniendi ſubtilitate præ cæteris omnibus ibi effert T. 3. Opp. p. 607. hi ſunt & hoc ordine: 1. Archimedes, 2. Ariſtoteles, 3. Euclides, 4. Io. Scotus, Jo. Sviſſet (cujus ſcriptorum quorundam in cimeliis philoſophicis à ſe edendorum ſpem fecit illuſtris & his quæ jam refero ingeniis merito ſuo accenſendus Leibnutius) 6. Apollonius Pergæus, 7. Archytas Tarentinus 8. Mahometes Moſis F Arabs Algebræ inſtaurator, & 9. Alkindus Arabes, 10. Heber Hiſpanus, 11. Galenus & 12. Vitruvius.

(f) Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Achillem Tatium male vocatur καταμερισμός, & apud Suidam καταστηριγμοί, ut jam notatum viris doctiſſimis. Reſpicit & hunc libellum ſcholiaſtes Arati Eratoſthenem laudans, Hyginus in Poetico Aſtronomico, & qui totum fere latine pridem convertit Germanicus notior ſub titulo ſcholiaſtæ Germanici. Græce primus ex unico Mſto codice edidit notisque illuſtratum Arato cum nonnullis Eratoſthenis fragmentis ſubjunxit & planiſphærium ad veterum mentem ære eleganter deſcriptum addidit præſtantiſſimum Oxoniæ lumen *Joh. Fellus* A. 1672. 8. Deinde cum latina viri doctiſſimi *Tho. Galei* interpretatione lucem vidit inter opuſcula Phyſica & Ethica vulgata Amſt. 1688. 8.

Edidit & Petrus Victorius Græce introductionem quandam in Aratum hoc titulo: Ἐρατοσθένους, ἢ ἄλλῳ Ἱππάρχου εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. Eandem addita verſione ſua latina prælis iterum ſubjici curavit in Uranologio Dionyſ. Petavius Pariſ 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Sed recte Petavius obſervavit Pſeudepigraphum hunc eſſe libellum & nec Hipparcho neq; Eratoſtheni poſſe tribui, cujus judicii ratio reddi facile poteſt. Nam Hipparchus ipſe nominetenus in eo allegatur, & præterea mentio fit Julii menſis, quod nomen diu demum poſt mortuum Eratoſthenem Romæ eſt auditum. Occurrit & vox barbara ἀλετροπόδιον quo Orionem appellarunt recentiores Græci.

XIV. Scriptorum quorundam perditorum Eratoſthenis notitiam dedere Meurſius ad Heſychium illuſtrem p. 147. ſeq. & ad Nicomachi Geraſeni Harmonica p. 166. Voſſius lib. 1. de Hiſt. Græcis cap. 17. Jonſius lib. 2. c. 7. de ſcriptoribus Hiſt Philoſ. Jo. Fellus Oxonienſis poſtea præſul in ſua Cataſteriſmorum editione, & denique præſtantiſſimus Galeus præfatus ad editionem Amſtelodamenſem Opuſculorum Mythologicorum Phyſicorum & Ethicorum. Sed ecce tibi noſtram pleniorem paulo accuretioremque.

Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. Harpocrat. in ἁρμοσαί. Clemens IV. Strom. pag. 496. Strabo I. p. 15. Theodoritus VIII. Therapevt. p. 120.

De Regibus Ægyptiis. Vide infra in χρονολογία.

Περὶ ἀλυπίας. Suid. in Ἐρατοσθ. Athen.

Ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων. Heſych. in ῥοίκου. Idem in ἀφρόδιτος· ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθοῦντα γεγραφὼς παιαίνιον (Voſſ. ad Catull. p. 286. παιαῖον) ἄνδρα τὴν θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν κύπρῳ λέγει.

Περὶ ἀνέμων Achilles Tatius c. 33. Iſagoges. & Lexicon Aſtronomicum Græcum, teſte illuſtri Fello.

Ἀντερινύς. Athen. IX. p. 376. Schol. Nicandri in Theriac. p. 42.

Ἀριθμητική, è quo *κόσκινον* (de quo infra) videtur repetiſſe Nicomachus lib. 1. Arithmet. Reſpicit Theo Smyrnæus p. 129. &c. Jamblichus, Philoponus & Aſclepius ad Nicomachi Arithmet. A Boethio laudari haud memini.

Ἀρίστων. Athen. VII. p. 281. *ἐρατοσθένης γοῦν ὁ κυρηναῖος μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ χίου ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι.*

Ἁρμονικά. Nicomach. lib. 1. p. 24. Ptolem. II. 14. Harmonic. Proclus.

Ἀρσινόη. Athen. VII. p. 276. *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόη.*

Ἀρχιτεκτονικόν. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 29. *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ μέρη ταῦτά φησιν ἱστοῦ.* Idem ad lib. III. v. 10. *τὴν δὲ κατασκευὴν τῶν ἀρότρων ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει.*

Ἀστρονομία. Suid. *Ἐρατοσθ.* Forte in hac ſcripſerat tempus eſſe Solis motum, ut ex Eratoſthene refert Plutarchus lib. 1. c. 21. de placitis.

Τὰ περὶ Βάτωνα. Laert. VIII. 89. Interpres Ambroſius vertit: *in libris ad Hecatonem.* MS. Palatinus Menagio teſte *πρὸς κάτωνα*, quod haud dubie corruptum pro *Ἑκάτωνα*, quæ vera fortaſſis lectio fuerit, ſed alius intelligetur Hecaton quam Stoicus Panætii diſcipulus, Eratoſthene junior. Batones quoque quatuor vel quinque in veterum ſcriptis obſervarunt viri docti, ut notatum eſt ſupra lib. 2. c. 22.

Γαλατικῶν liber II. Stephanus Byz. in *σπάρτακος*. IV. in *διαυεῖς*, VII. in *βοὸς κεφαλαί.* XXXIII. in *ὕδρηλα.* Quadraginta voluminibus plus minus hoc opus conſtitiſſe, neſcio quo tradat auctore Meurſius ad Heſych. illuſtrem p. 148. Neque vero librum XXXVII. laudat Stephanus, ut apud Meurſium & Voſſium legas, ſed XXXIII.

Γεωγραφούμενα. Schol. Euripidis, Med. v. 2. *Γεωγραφία.* Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 13. *ὁ περὶ Γεωγραφίας λόγος.* Strab. I. p. 16. Polybius apud eundem II. p. 104. *Δικαιάρχῳ τε καὶ ἐρατοσθένει τοῖς τελευταίοις πραγματευσαμένοις περὶ τῆς Γεωγραφίας.* Hujus ſe veſtigiis inſiſtere teſtatur Scymnus Chius v. 112.

Τῷ τὴν Γεωγραφίαν γὰρ ἐπιμελέστατα
Γεγραφότι, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς σχήμασι,
Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος.

Re-

Reprehenſa eſt Eratoſthenis Geographia ab Hipparcho, Polemone, Serapione (de quo Cic. II.6. ad Attic.) & aliis, ut è Strabone patet, qui & ipſe ea paſſim utitur, & frequentius illam caſtigat, quandoque etiam ut videtur præter meritum. Allegatur præterea à Cæſare VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris conſtitiſſe hoc opus apparet ex eodem Strabone lib. 1. pag. 62. ubi *primum* & *ſecundum* ὑπομνημάτων ejus Geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitæ Arati à Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 10.25. 26.75.

Γνωμονικὰ è Cenſorini loco tribuunt viri docti Eratoſtheni, de quo infra in μετρήσεις.

Γραμματικὰ συχνὰ ſive commentarios multos Grammaticos edidiſſe Eratoſthenem, teſtatur Suidas. Clemens duos libros commemorat 1. Strom. p. 309. cum notaſſet Apollodorum Cumanum primum Grammatici & Critici nomine celebrem fuiſſe, ἔνιοι δὲ, inquit Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖον φασίν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία δύο, γραμματικὰ ἐπιγράψας. Confer Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοσθ.

Τὰ πρὸς Ἑκάτωνα. Vide ſupra πρὸς Βάτωνα.

Ἐπιστολαί Athen. X. p. 418.

Ad Hegetorem Lacedæmonium. Macrob. V. 21. Athen. XI. p. 482. Ad Ptolemæum Epiſtola de duplicatione cubi ſervata ab Eutocio ad Archimedem de Sphæra ac Cylindro p. 20. ſeq. atque inde à præſtantiſſimo Fello edita inter fragmenta Eratoſthenis.

Ἠριγόνη poematium omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον. Longino judice p. 184. Allegatur à Plutarcho parallelis minoribus, Stephano Byz. in ἄστυ.

Ἑρμῆς. Poema Heroicum Athen. V. p. 189. VII. p. 284. Steph. Byz. in ἀπία. Achilles Tatius ad Aratum c. 16. 28. 29. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 36. II. 2. & III. 35. Tzetz. ad Lycophronem v. 23. Heraclitus Grammaticus in allegoriis Homericis p. 476. Scaliger ad Manil. lib. IV. p. 320. Fulv. Urſinus in Virgilio cum Græcis ſcriptoribus collat. p. 99. ſeq.

Καταστερισμός. Achilles Tatius Iſagoge ad Arat. c. 24. ſed legendum καταστερισμῷ, nam quæ de lacteo Circulo è lacte Junonis ibi profert Achilles, leguntur in Cataſteriſmis Eratoſthenis qui exſtant c. ult.

Περὶ ἀνέμων Achilles Tatius c. 33. Iſagoges. & Lexicon Aſtronomicum Græcum, teſte illuſtri Fello.

Ἀντερινύς. Athen. IX. p. 376. Schol. Nicandri in Theriac. p. 42.

Ἀριθμητική, è quo *κόσκινον* (de quo infra) videtur repetiſſe Nicomachus lib. 1. Arithmet. Reſpicit Theo Smyrnæus p. 129. &c. Jamblichus, Philoponus & Aſclepius ad Nicomachi Arithmet. A Boethio laudari haud memini.

Ἀρίστων. Athen. VII. p. 281. *ἐρατοσθένης γοῦν ὁ κυρηναῖος μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ χίου ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι.*

Ἀρμονικά. Nicomach. lib. 1. p. 24. Ptolem. II. 14. Harmonic. Proclus.

Ἀρσινόη. Athen. VII. p. 276. *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόη.*

Ἀρχιτεκτονικόν. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 29. *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ μέρη ταῦτά φησιν εἶναι.* Idem ad lib. III. v. 10. *τὴν δὲ κατασκευὴν τῶν ἀρότρων ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει.*

Ἀστρονομία. Suid. *Ἐρατοσθ.* Forte in hac ſcripſerat tempus eſſe Solis motum, ut ex Eratoſthene refert Plutarchus lib. 1. c. 21. de placitis.

Τὰ πρὸς Βάτωνα. Laert. VIII. 89. Interpres Ambroſius vertit: *in libris ad Hecatonem.* MS. Palatinus Menagio teſte *πρὸς κάτωνα*, quod haud dubie corruptum pro *Ἑκάτωνα*, quæ vera fortaſſis lectio fuerit, ſed alius intelligetur Hecaton quam Stoicus Panætii diſcipulus, Eratoſthene junior. Batones quoque quatuor vel quinque in veterum ſcriptis obſervarunt viri docti, ut notatum eſt ſupra lib. 2. c. 22.

Γαλατικῶν liber II. Stephanus Byz. in *σπάρτακος*. IV. in *διανεῖς*, VII. in *βοὸς κεφαλαί*. XXXIII. in *ὕδρηλα*. Quadraginta voluminibus plus minus hoc opus conſtitiſſe, neſcio quo tradat auctore Meurſius ad Heſych. illuſtrem p. 148. Neque vero librum XXXVII. laudat Stephanus, ut apud Meurſium & Voſſium legas, ſed XXXIII.

Γεωγραφούμενα. Schol. Euripidis, Med. v. 2. *Γεωγραφία*. Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 13. *ὁ περὶ Γεωγραφίας λόγος*. Strab. I. p. 16. Polybius apud eundem II. p. 104. *Δικαιάρχῳ ὄντι καὶ ἐρατοσθένει τῷ τελευταίῳ πραγματευσαμένῳ περὶ τῆς Γεωγραφίας.* Hujus ſe veſtigiis inſiſtere teſtatur Scymnus Chius v. 112.

Τῷ τὴν Γεωγραφίαν γὰρ ἐπιμελέστατα
Γεγραφότι, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς σχήμασι,
Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος.

Re-

Reprehenſa eſt Eratoſthenis Geographia ab Hipparcho, Polemone, Serapione (de quo Cic. II. 6. ad Attic.) & aliis, ut è Strabone patet, qui & ipſe ea paſſim utitur, & frequentius illam caſtigat, quandoque etiam ut videtur præter meritum. Allegatur præterea à Cæſare VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris conſtitiſſe hoc opus apparet ex eodem Strabone lib. 1. pag. 62. ubi *primum* & *ſecundum* ὑπομνημάτων ejus Geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitæ Arati à Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 10.25. 26.75.

Γνωμονικὰ è Cenſorini loco tribuunt viri docti Eratoſtheni, de quo infra in μετρήσεις.

Γραμματικὰ συχνὰ ſive commentarios multos Grammaticos edidiſſe Eratoſthenem, teſtatur Suidas. Clemens duos libros commemorat 1. Strom. p. 309. cum notaſſet Apollodorum Cumanum primum Grammatici & Critici nomioe celebrem fuiſſe, ἔνιοι δὲ, inquit Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖον φασίν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία δύο, γραμματικὰ ἐπιγράψας. Confer Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοσθ.

Τὰ πρὸς Ἐκάτωνα. Vide ſupra πρὸς Βάτωνα.

Ἐπιστολαί Athen. X. p. 418.

Ad Hegetorem Lacedæmonium. Macrob. V. 21. Athen. XI. p. 482. Ad Ptolemæum Epiſtola de duplicatione cubi ſervata ab Eutocio ad Archimedem de Sphæra ac Cylindro p. 20. ſeq. atque inde à præſtantiſſimo Fello edita inter fragmenta Eratoſthenis.

Ἠριγόνη poematium omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον. Longino judice p. 184. Allegatur à Plutarcho parallelis minoribus, Stephano Byz. in ἄσυ.

Ἑρμῆς. Poema Heroicum Athen. V. p. 189. VII. p. 284. Steph. Byz. in ἀπία. Achilles Tatius ad Aratum c. 16. 28. 29. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 36. II. 2. & III. 35. Tzetz. ad Lycophronem v. 23. Heraclitus Grammaticus in allegoriis Homericis p. 476. Scaliger ad Manil. lib. IV. p. 320. Fulv. Urſinus in Virgilio cum Græcis ſcriptoribus collato p. 99. ſeq.

Καταμερισμός. Achilles Tatius Iſagoge ad Arat. c. 24. ſed legendum καταστερισμῶν, nam quæ de lacteo Circulo è lacte Junonis ibi profert Achilles, leguntur in Cataſteriſmis Eratoſthenis qui exſtant c. ult.

Περὶ ἀνέμων Achilles Tatius c. 33. Iſagoges. & Lexicon Aſtronomicum Græcum, teſte illuſtri Fello.

Ἀντερινύς. Athen. IX. p. 376. Schol. Nicandri in Theriac. p. 42.

Ἀριθμητική, è quo κόσκινον (de quo infra) videtur repetiſſe Nicomachus lib. 1. Arithmet. Reſpicit Theo Smyrnæus p. 129. &c. Jamblichus, Philoponus & Aſclepius ad Nicomachi Arithmet. A Boethio laudari haud memini.

Ἀρίστων. Athen. VII. p. 281. ἐρατοσθένης γοῦν ὁ κυρηναῖος μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ χίου ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι.

Ἁρμονικά. Nicomach. lib. 1. p. 24. Ptolem. II. 14. Harmonic. Proclus.

Ἀρσινόη. Athen. VII. p. 276. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόη.

Ἀρχιτεκτονικόν. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 29. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ μέρη ταῦτά φησιν εἶναι. Idem ad lib. III. v. 10. τὴν δὲ κατασκευὴν τῶν ἀρότρων ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει.

Ἀστρονομία. Suid. Ἐρατοσθ. Forte in hac ſcripſerat tempus eſſe Solis motum, ut ex Eratoſthene refert Plutarchus lib. 1. c. 21. de placitis.

Τὰ πρὸς Βάτωνα. Laert. VIII. 89. Interpres Ambroſius vertit: *in libris ad Hecatonem.* MS. Palatinus Menagio teſte πρὸς κάτωνα, quod haud dubie corruptum pro Ἑκάτωνα, quæ vera fortaſſis lectio fuerit, ſed alius intelligetur Hecaton quam Stoicus Panætii diſcipulus, Eratoſthene junior. Batones quoque quatuor vel quinque in veterum ſcriptis obſervarunt viri docti, ut notatum eſt ſupra lib. 2. c. 22.

Γαλατικῶν liber II. Stephanus Byz. in σπάρτακος. IV. in διαυεῖς, VII. in βοὸς κεφαλαί. XXXIII. in ὕδρηλα. Quadraginta voluminibus plus minus hoc opus conſtitiſſe, neſcio quo tradat auctore Meurſius ad Heſych. illuſtrem p. 148. Neque vero librum XXXVII. laudat Stephanus, ut apud Meurſium & Voſſium legas, ſed XXXIII.

Γεωγραφούμενα. Schol. Euripidis, Med. v. 2. Γεωγραφία. Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 13. ὁ περὶ Γεωγραφίας λόγος. Strab. I. p. 16. Polybius apud eundem II. p. 104. Δικαιάρχῳ τε καὶ ἐρατοσθένει τῷ τελευταίῳ πραγματευσαμένῳ περὶ τῆς Γεωγραφίας. Hujus ſe veſtigiis inſiſtere teſtatur Scymnus Chius v. 112.

Τῷ τὴν Γεωγραφίαν γὰρ ἐπιμελέστατα
Γεγραφότι, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς σχήμασι,
Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος.

Re-

Reprehenſa eſt Eratoſthenis Geographia ab Hipparcho, Polemone, Serapione (de quo Cic. II. 6. ad Attic.) & aliis, ut è Strabone patet, qui & ipſe ea paſſim utitur, & frequentius illam caſtigat, quandoque etiam ut videtur præter meritum. Allegatur præterea à Cæſare VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris conſtitiſſe hoc opus apparet ex eodem Strabone lib. 1. pag. 62. ubi *primum* & *ſecundum* ὑπομνημάτων ejus Geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitæ Arati à Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 310.25. 26.75.

Γνωμονικὰ è Cenſorini loco tribuunt viri docti Eratoſtheni, de quo infra in μετρήσεις.

Γραμματικὰ συχνὰ ſive commentarios multos Grammaticos edidiſſe Eratoſthenem, teſtatur Suidas. Clemens duos libros commemorat 1. Strom. p. 309. cum notaſſet Apollodorum Cumanum primum Grammatici & Critici nomine celebrem fuiſſe, ἔνιοι δὲ, inquit Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖον φασὶν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία δύο, γραμματικὰ ἐπιγράψας. Confer Svetón. c. 10. de Grammaticis.

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοσθ.

Τὰ πρὸς Ἑκάτωνα. Vide ſupra πρὸς Βάτωνα.

Ἐπιστολαὶ Athen. X. p. 418.

Ad Hegetorem Lacedæmonium. Macrob. V. 21. Athen. XI. p. 482. Ad Ptolemæum Epiſtola de duplicatione cubi ſervata ab Eutocio ad Archimedem de Sphæra ac Cylindro p. 20. ſeq. atque inde à præſtantiſſimo Fello edita inter fragmenta Eratoſthenis.

Ἠριγόνη poematium omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον, Longino judice p. 184. Allegatur à Plutarcho parallelis minoribus, Stephano Byz. in ἄστυ.

Ἑρμῆς. Poema Heroicum Athen. V. p. 189. VII. p. 284. Steph. Byz. in ἀπία. Achilles Tatius ad Aratum c. 16. 28. 29. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 36. II. 2. & III. 35. Tzetz. ad Lycophronem v. 23. Heraclitus Grammaticus in allegoriis Homericis p. 476. Scaliger ad Manil. lib. IV. p. 320. Fulv. Urſinus in Virgilio cum Græcis ſcriptoribus collato p. 99. ſeq.

Καταμερισμός. Achilles Tatius Iſagoge ad Arat. c. 24. ſed legendum καταστερισμῷ, nam quæ de lacteo Circulo è lacte Junonis ibi profert Achilles, leguntur in Cataſteriſmis Eratoſthenis qui exſtant c. ult.

Digitized by Google

Περὶ ἀνέμων Achilles Tatius c. 33. Iſagoges. & Lexicon Aſtronomicum Græcum, teſte illuſtri Fello.

Ἀντερινύς. Athen. IX. p. 376. Schol. Nicandri in Theriac. p. 42.

Ἀριθμητική, è quo *κόσκινον* (de quo infra) videtur repetiſſe Nicomachus lib. 1. Arithmet. Reſpicit Theo Smyrnæus p. 129. &c. Jamblichus, Philoponus & Aſclepius ad Nicomachi Arithmet. A Boethio laudari haud memini.

Ἀρίστων. Athen. VII. p. 281. *Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι.*

Ἁρμονικά. Nicomach. lib. 1. p. 24. Ptolem. II. 14. Harmonic. Proclus.

Ἀρσινόη. Athen. VII. p. 276. *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόη.*

Ἀρχιτεκτονικόν. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 29. *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ μέρη ταῦτά φησιν ἴσου.* Idem ad lib. III. v. 10. *τὴν δὲ κατασκευὴν τῶν ἀρότρων Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει.*

Ἀστρονομία. Suid. *Ἐρατοσθ.* Forte in hac ſcripſerat tempus eſſe Solis motum, ut ex Eratoſthene refert Plutarchus lib. 1. c. 21. de placitis.

Τὰ πρὸς Βάτωνα. Laert. VIII. 89. Interpres Ambroſius vertit: *in libris ad Hecatonem.* MS. Palatinus Menagio teſte *πρὸς κάτωνα*, quod haud dubie corruptum pro *Ἑκάτωνα*, quæ vera fortaſſis lectio fuerit, ſed alius intelligetur Hecaton quam Stoicus Panætii diſcipulus, Eratoſthene junior. Batones quoque quatuor vel quinque in veterum ſcriptis obſervarunt viri docti, ut notatum eſt ſupra lib. 2. c. 22.

Γαλατικῶν liber II. Stephanus Byz. in *σπάρτακος*. IV. in *διαεῖς*, VII. in *βοὸς κεφαλαί*. XXXIII. in *ὕδρηλα*. Quadraginta voluminibus plus minus hoc opus conſtitiſſe, neſcio quo tradat auctore Meurſius ad Heſych. illuſtrem p. 148. Neque vero librum XXXVII. laudat Stephanus, ut apud Meurſium & Voſſium legas, ſed XXXIII.

Γεωγραφούμενα. Schol. Euripidis, Med. v. 2. *Γεωγραφία.* Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 13. *ὁ περὶ Γεωγραφίας λόγος.* Strab. I. p. 16. Polybius apud eundem II. p. 104. *Δικαιάρχῳ τε καὶ Ἐρατοσθένει τῷ τελευταίῳ πραγματευσαμένῳ περὶ τῆς Γεωγραφίας.* Hujus ſe veſtigiis inſiſtere teſtatur Scymnus Chius v. 112..

Τῷ τὴν Γεωγραφίαν γὰρ ἐπιμελέστατα
Γεγραφότι, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς σχήμασι,
Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος.

Re-

Reprehenſa eſt Eratoſthenis Geographia ab Hipparcho, Polemone, Serapione (de quo Cic. II. 6. ad Attic.) & aliis, ut è Strabone patet, qui & ipſe ea paſſim utitur, & frequentius illam caſtigat, quandoque etiam ut videtur præter meritum. Allegatur præterea à Cæſare VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris conſtitiſſe hoc opus apparet ex eodem Strabone lib. 1. pag. 62. ubi *primum* & *ſecundum* ὑπομνημάτων ejus Geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitæ Arati à Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων Schol. Apollonii ad lib. IV. v. ·0.25. 26.75.

Γνωμονικά è Cenſorini loco tribuunt viri docti Eratoſtheni, de quo infra in μετρήσεις.

Γραμματικὰ συχνά ſive commentarios multos Grammaticos edidiſſe Eratoſthenem, teſtatur Suidas. Clemens duos libros commemorat 1. Strom. p. 309. cum notaſſet Apollodorum Cumanum primum Grammatici & Critici nomine celebrem fuiſſe, ἔνιοι δὲ, inquit Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖον φασίν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία δύο, γραμματικὰ ἐπιγράψας. Confer Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοσθ.

Τὰ πρὸς Ἑκάτωνα. Vide ſupra πρὸς Βάτωνα.

Ἐπιστολαί Athen. X. p. 418.

Ad Hegetorem Lacedæmonium. Macrob. V. 21. Athen. XI. p. 482. Ad Ptolemæum Epiſtola de duplicatione cubi ſervata ab Eutocio ad Archimedem de Sphæra ac Cylindro p. 20. ſeq. atque inde à præſtantiſſimo Fello edita inter fragmenta Eratoſthenis.

Ἠριγόνη poematium omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον. Longino judice p. 184. Allegatur à Plutarcho parallelis minoribus, Stephano Byz. in ἄστυ.

Ἑρμῆς. Poema Heroicum Athen. V. p. 189. VII. p. 284. Steph. Byz. in ἀπία. Achilles Tatius ad Aratum c. 16. 28. 29. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 36. II. 2. & III. 35. Tzetz. ad Lycophronem v. 23. Heraclitus Grammaticus in allegoriis Homericis p. 476. Scaliger ad Manil. lib. IV. p. 320. Fulv. Urſinus in Virgilio cum Græcis ſcriptoribus collato p. 99. ſeq.

Καταμερισμός. Achilles Tatius Iſagoge ad Arat. c. 24. ſed legendum καταστερισμῶν, nam quæ de lacteo Circulo è lacte Junonis ibi profert Achilles, leguntur in Cataſteriſmis Eratoſthenis qui exſtant c. ult.

antiquioribꝰ illis merito relinquendas, certe ſecundas in omni doctrina tulerit. Philologi vero nomen ſibi, Svetonio *(f)* teſte vindicavit primus. A Ptolemæo tertio, ſive Evergete qui Olymp. CXXXIX $\frac{2}{3}$. diſceſſit, arceſſitus, præfuit Alexandrinæ Bibliothecæ per integrum regni Philopatoris tempus, usque ad annum Ptolemæi Epiphanis decimum vel duodecimum. Inter diſcipulos, ejus Menandrum (diverſum à Comico celebri) Mnaſeam, Ariſtin aliosque, inſignis fuit Ariſtophanes Byzantius Ariſtarchi præceptor, de quibus in Grammaticis erit opportunus dicendi locus. Obiit Eratoſthenes ex inedia præ tædio ex hebetata oculorum acie concepto Olymp. CXLVI. 1. vel 3. anno ætatis LXXX. vel ut Lucianus LXXXII. ante CHRISTUM 196. vel 194.

XIII. E ſcriptis ejus exſtat libellus *καταστερισμῶν*, ſive deſcriptio aſtrorum ſingulorum, & hiſtoria eorundem fabularis. Apud Achil-

Humfredo autem Hody exquiſitæ & ipſi eruditionis Viro ægre aſſentior, qui lib. 1. de Bibliis Originalibus cap 8. p 47, ideo Eratoſthenem dictum eſſe βῆτα ſuſpicatur, quod Zenodotus primus. Eratoſthenes ſecundus fuerit præfectus Bibliothecæ Alexandrinæ: quam ejus ſententiam in libro contra Ariſteam pridem edito p. 163. poſt Marsham. p 3. Chron. Can. propoſitam amplexus eſt Jo. Nicolai de Moſe Alpha & CHRISTO A & Ω. dicto Lugd. Bat. 1703. 12. p. 38. Sed ne dicam aliam rationem ab Heſychio & Suida diſerte afferri, deinde parum certum eſſe an alius fuerit vel ante Zenodotum Epheſium vel inter hunc & Eratoſthenem Bibliothecæ illius præfectus, uusquam certe legimus Zenodotum dictum Alpha: neque Apollonium Gamma, neque Ariſtonymum delta, quos illi theſauro librario poſt Eratoſthenem præfuiſſe conſtat. Quanquam alioqui notum eſt, literarum nomina viris quibusdam ob varias cauſas indita eſſe, ut ex Ptolemæi Hephæſtionis lib. V; apud Photium cod 190. Sozomeno III. 13. Palladio in Lauſiaca p. 90. ſeq jam pridem notarunt viri docti Reineſius lib. 1. Var. lect. c. 9, Biſciola T. 2. Hor. ſubſeciv. lib. 17. c. 20. Jonſius lib. 2. c. 17. Chevreus in Chevreanis T. 1 p. 201. ſeq &c. In Kœnigii Bibl. legas Cardanum libro XVI. de ſubtilitate, ut Archimedi primum ita Eratoſtheni ſecundum locum tribuere inter XII. viros ingenii laude præſtantiſſimos. Sed Eratoſthenis quod miror ne meminit quidem inter illos Cardanus. Cæterum duodecim viri quos à ſingulari ingenii & inveniendi ſubtilitate præ cæteris omnibus ibi effert T. 3. Opp. p. 607. hi ſunt & hoc ordine: 1. Archimedes, 2. Ariſtoteles, 3. Euclides, 4. Io. Scotus, Jo. Sviſſet (cujus ſcriptorum quorundam in cimeliis philoſophicis à ſe edendorum ſpem fecit illuſtris & his quæ jam refero ingeniis merito ſuo accenſendus Leibnutius) 6. Apollonius Pergæus, 7. Archytas Tarentinus 8. Mahometes Moſis F. Arabs Algebræ inſtaurator, & 9. Alkindus Arabes. 10. Heber Hiſpanus. 11. Galenus & 12. Vitruvius.

(*f*) Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Achillem Tatium male vocatur καταμερισμός, & apud Suidam καταστηριγμοί, ut jam notatum viris doctiſſimis. Reſpicit & hunc libellum ſcholiaſtes Arati Eratoſthenem laudans, Hyginus in Poetico Aſtronomico, & qui totum fere latine pridem convertit Germanicus notior ſub titulo ſcholiaſtæ Germanici. Græce primus ex unico Mſto codice edidit notisque illuſtratum Arato cum nonnullis Eratoſthenis fragmentis ſubjunxit & planiſphærium ad veterum mentem ære eleganter deſcriptum addidit præſtantiſſimum Oxoniæ lumen *Joh. Fellus* A. 1672. 8. Deinde cum latina viri doctiſſimi *Tho. Galei* interpretatione lucem vidit inter opuſcula Phyſica & Ethica vulgata Amſt. 1688. 8.

Edidit & Petrus Victorius Græce introductionem quandam in Aratum hoc titulo: Ἐρατοσθένους, ἐν ἄλλῳ Ἱππάρχου εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. Eandem addita verſione ſua latina prælis iterum ſubjici curavit in Uranologio Dionyſ. Petavius Pariſ 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Sed recte Petavius obſervavit Pſeudepigraphum hunc eſſe libellum & nec Hipparcho neq; Eratoſtheni poſſe tribui, cujus judicii ratio reddi facile poteſt. Nam Hipparchus ipſe nominetenus in eo allegatur, & præterea mentio fit Julii menſis, quod nomen diu demum poſt mortuum Eratoſthenem Romæ eſt auditum. Occurrit & vox barbara ἀλεκτοροπόδιον quo Orionem appellarunt recentiores Græci.

XIV. Scriptorum quorundam perditorum Eratoſthenis notitiam dedere Meurſius ad Heſychium illuſtrem p. 147. ſeq. & ad Nicomachi Geraſeni Harmonica p. 166. Voſſius lib. 1. de Hiſt. Græcis cap. 17. Jonſius lib. 2. c. 7. de ſcriptoribus Hiſt Philoſ. Jo. Fellus Oxonienſis poſtea præſul in ſua Cataſteriſmorum editione, & denique præſtantiſſimus Galeus præfatus ad editionem Amſtelodamenſem Opuſculorum Mythologicorum Phyſicorum & Ethicorum. Sed ecce tibi noſtram pleniorem paulo accuretioremque.

Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. Harpocrat. in ἁρμοσαί. Clemens IV. Strom. pag. 496. Strabo 1. p. 15. Theodoritus VIII. Therapevt. p. 120.

De Regibus Ægyptiis. Vide infra in χρονολογία.

Περὶ ἀλυπίας. Suid. in Ἐρατοσθ. Athen.

Ἐν τῷ ἐνάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων. Heſych. in ῥοίκου. Idem in ἀφρόδιτος· ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθοῦντα γεγραφὼς παιανίσων (Voſſ. ad Catull. p. 286. παιανίσων) ἄνδρα τὴν θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν κύπρῳ λέγει.

Reprehenſa eſt Eratoſthenis Geographia ab Hipparcho, Polemone, Serapione (de quo Cic. II. 6. ad Attic.) & aliis, ut è Strabone patet, qui & ipſe ea paſſim utitur, & frequentius illam caſtigat, quandoque etiam ut videtur præter meritum. Allegatur præterea à Cæſare VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris conſtitiſſe hoc opus apparet ex eodem Strabone lib. 1. pag. 62. ubi *primum* & *ſecundum* ὑπομνημάτων ejus Geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitæ Arati à Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 10.25. 26.75.

Γνωμονικὰ è Cenſorini loco tribuunt viri docti Eratoſtheni, de quo infra in μετρήσεις.

Γραμματικὰ συχνὰ ſive commentarios multos Grammaticos edidiſſe Eratoſthenem, teſtatur Suidas. Clemens duos libros commemorat 1. Strom. p. 309. cum notaſſet Apollodorum Cumanum primum Grammatici & Critici nomine celebrem fuiſſe, ἔνιοι δὲ, inquit Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖον φασίν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία δύο, γραμματικὰ ἐπιγράψας. Confer Sveton. c. 10. de Grammaticis.

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοσθ.

Τὰ πρὸς Ἐκάτωνα. Vide ſupra πρὸς Βάτωνα.

Ἐπιστολαί Athen. X. p. 418.

Ad Hegetorem Lacedæmonium. Macrob. V. 21. Athen. XI. p. 482. Ad Ptolemæum Epiſtola de duplicatione cubi ſervata ab Eutocio ad Archimedem de Sphæra ac Cylindro p. 20. ſeq. atque inde à præſtantiſſimo Fello edita inter fragmenta Eratoſthenis.

Ἠριγόνη poematium omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον. Longino judice p. 184. Allegatur à Plutarcho parallelis minoribus, Stephano Byz. in ἄστυ.

Ἑρμῆς. Poema Heroicum Athen. V. p. 189. VII. p. 284. Steph. Byz. in ἀπία. Achilles Tatius ad Aratum c. 16. 28. 29. Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 36. II. 2. & III. 35. Tzetz. ad Lycophronem v. 23. Heraclitus Grammaticus in allegoriis Homericis p. 476. Scaliger ad Manil. lib. IV. p. 320. Fulv. Urſinus in Virgilio cum Græcis ſcriptoribus collato p. 99. ſeq.

Καταμελισμός. Achilles Tatius Iſagoge ad Arat. c. 24. ſed legendum καταστερισμῷ, nam quæ de lacteo Circulo è lacte Junonis ibi profert Achilles, leguntur in Cataſteriſmis Eratoſthenis qui exſtant c. ult.

Digitized by Google

Καταστεγμοί. Suid. ſed & ibi legendum *καταστειζμοί*, ut eruditiſſimo Neocoro ad Suidam annotatum.

Κόσκινον Cribrum Arithmeticum, cujus rationes à Nicomacho ſervatæ ſunt lib. 1. Arithmet. p. 17. ſeq. Nec aliud quicquam eſt quam tabella numeros impares complectens, adſcriptis ad compoſitos numeros communibus diviſoribus, ut compoſiti à ſimplicibus diſtingvantur, & ſtatim conſtet de compoſitorum diviſore.

Περὶ ἀρχαίας Κωμῳδίας libri pluries laudati ab Harpocratione, qui *ſeptimum* allegat in *μεταλλεῖς*. ut *octavum* Laertius VII. 5. *nonum* Schol. ad Ariſtoph. ad aves v. 588. *tertium*. id. ad ranas v. 1057. Galenus Præf. ad Gloſſas Hippocratis: *ὅτι γὰρ ἐποίουν οἱ παλαιοὶ πολλὰ τῶν ὀνομάτων, δέδεικται μὲν ἱκανῶς καὶ πρὸς ἐρατοσθένους ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας.* E quo loco apparet Eratoſthenem non modo de Poetis antiquæ Comœdiæ eorumque dramatibus & didaſcaliis egiſſe, & quo quælibet tempore Comœdia fuerit edita, (confer Ciceronem VI. 1. ad Attic. & Schol. Ariſtoph. in argumento ad Pacem & Plutarch. an ſeni gerenda Reſp. p. 785.) ſed etiam res atque vocabula Comicorum expoſuiſſe, ut probe notat Jo. Wovveranus cap. 14. Polymathiæ.

Περὶ κωμῳδίας librum XI. allegat Athenæus XI. p. 501. ubi aliquid de loco Cratini, veteris Comœdiæ Poetæ, unde neſcio an calculum adjicere debeam ſententiæ elegantiſſimi & clariſſimi viri Tiberii Hemſterhuſii, qui in notis pereruditis ad Pollucis X. ſect. 60. ubi ſimiliter Eratoſthenes citatur *ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας*, de utraque Comœdia veteri & nova atque adeo tertia media egiſſe Eratoſthenem ſuſpicatur.

περὶ κωνικῶν τομῶν ſcripſiſſe Eratoſthenem ajunt viri docti, laudato teſte Proclo ad Euclidem. Sed unicus eſt Procli locus qnem reſpiciunt, & è quo tamen nihil tale merito poſſis colligere lib. 2. p. 31. *ἐπινοηθῆναι γὰρ ταύτας τὰς τομὰς τὰς μὲν ὑπὸ Μεναίχμου τὰς κωνικὰς ὃ καὶ ἐρατοσθένης ἱστορῶν λέγει· Μηδὲ Μεναιχμείους κωνοτομεῖν τριάδας.* Hic verſus depromptus eſt ex Epiſtola ſive Elegia Eratoſthenis ad Ptolemæum Regem de cubi duplicatione, de qua paulo ante dixi. Idem Proclus p. 13. reprehendit Eratoſthenem quod analogiam ſive proportionem dixerit *σύνδεσμον τῶν μαθημάτων*, commune vinculum Mathematicarum diſciplinarum. Sed nihil hoc ad Conicas ſectiones.

Κύβου

Κύϐȣ διπλαϲιαϲμός. Victruv. IX. 3. organica meſolabi ratione ab Eratoſthene explicatus. Confer Pappum lib. III. p. 7. & 8. Epiſtolam ad Ptolemæum qua hoc Eratoſthenis inventum continetur, ſervavit Eutocius: & ex eo illuſtris Fellus edidit, ut dixi ſupra in ἐπιςολαί.

Μελέται. Strabo I. p. 15.

Περὶ μεσοτήτων βιϐλία β'. Pappus lib. VII. p. 241. 247.

Μετρήσεις. Miacrobius l. in ſomnium Scip. lib. 1. c. 20. *Et Eratoſthenes in libris dimenſionum ſic ait, menſura terræ ſepties & vicies multiplicata menſuram Solis efficit.* Ex hoc opere Eratoſthenis (qui inde *Orbis terrarum menſor* dicitus Cenſorino c. 15.) μέτρον τῆς γῆς περιφερείας deſcripſit Cleomedes lib. 1. c. 10. atque inde præſtantiſſimus Fellus: referunt præterea Vitruvius lib. 1. c. 6. Plinius lib. 2. Hiſt. c. 108. Marcianus Heracleota p. 61. idem Macrobius; Cenſorinus c. 13. Marcianus Capella lib. 6. p. 194. & Strabo II. p. 86. terræ ambitum eſſe ſtadiorum 252000. qui numerus reddendus etiam auctori introductionis vel commentarii in Aratum qui ſub fallo Eratoſthenis vel Hipparchi nomine editus eſt à Victorio. Supputationem Gnomonicam qua Eratoſthenes numerum illum collegiſſe dicitur, exponit Robertus Balforeus in commentario ad Cleomedem p. 219. 220. Rationem verò longitudinis terræ ad latitudinem ejus majorem dupla dixiſſe Eratoſthenem teſtatur Agathemer p. 2. Solem à terra abeſſe ſtadia 780000. Plutarch. II. 31. de placitis Philoſ. Cæterùm Marcianus Heracleota in Epitome Artemidori Epheſii p. 64. cum *Timoſthenis* ςαδιασμῶν ἐπιδρομὴν commemoraſſet, addit ſe mirari quod Eratoſthenes totum libellum ne procemio quidem excepto tranſcripſerit, paucis quibuſdam adjectis. Scripſerat Timoſthenes etiā de inſulis libros X. quos in unum ipſe contraxit, & librum de Portubus, ſed hos ab Eratoſthene transſcriptos Marcianus huud innuit. Willebrodus vero Snellius librum ſuum quo de terræ ambitu ejusque vera quantitate agit, Eratoſthenem Batavum inſcripſit. Lugd. Bat. 1617. 4.

Τȣ̃ Νείλȣ πηγαί, in Geographico opere ut videtur ab Eratoſthene deſcriptæ, inter ejus fragmenta ab illuſtri Fello cum notis quibusdam exhibentur è Strabonis lib. XVII. p. 786. ſeq.

Ὀκταετηρίς. Geminus c. 6. Achilles Tatius Iſagoge in Aratum c. 19. ubi

 male

male legitur ὀκταχαιδεκαετηρίς. Docet eodem loco Achilles dubitatum eſſe de hoc ſcripto, an Eratoſthenem habuerit auctorem.

Ὀλυμπιονῖκαι. Laert. VIII. 51. *librum primum* hujus operis Athen. IV. pag 154.

Ὁμήρου διόρθωσις quoque ab Eratoſthene compoſita eſt, ſi credimus viris doctis ad Strabonis & Athenæi teſtimonia provocantibus. Sed nullus in his exſtat locus, è quo hoc certe colligi poſſit; quanquam obiter in Geographia ſua & forte in Grammaticis commentariis quædam illius Poetæ illuſtraverat Eratoſthenes. Neque Athenæus lib. 1. p. 24. Homericam ex Eratoſthene adducit emendationem, ut legas in notis Clariſſ. Worthi ad Tatianum p. 107.

Περίπλους, infra περὶ πλούτου.

Πίναξ τῆς οἰκουμένης, tabula Geographica Straboni memorata.

Πλατωνικός. Theo Smyrnæus p. 2. & 127. Videtur autem hic liber ſcriptus fuiſſe, quantum è Theone licet conjicere, non ad reprehendendum, ſed commendandum & explicandum Platonem: itaque non aſſentior iis qui apud Laertium VIII. 89. ubi Eratoſthenes laudatur ἐν τοῖς πρὸς ἑκάτωνα, legunt πρὸς πλάτωνα.

Περὶ πλούτου καὶ πενίας. Laert. IX. 66. & Plutarch. in Themiſtocle p. 125. ubi male doctiſſ. Voſſius aſſentiente illuſtri Fello reponendum ſuſpicabatur ἐν τῷ περίπλῳ.

Ποιήματα. Suid. & Lucianus qui Poetam vocare Eratoſthenem, non tantum Grammaticum & Philoſophum jubet in Macrobiis. Elegiam ejus de duplicatione cubi ſervavit Eutocius ad Archimedem de ſphæra ac cylindro p. 22. atque inde inter Eratoſthenis fragmenta edidit illuſtrit Fellus. Vide & quæ ſupra in ἑρμῇ & ἠριγόνῃ.
Verſum Eratoſthenis qua potu pulmonem tangi ſcripſit, legas apud Macrobium VII. 15. & Plutarch. Alios apud Athenæum I p. 2. Proclum in Politiam Platonis p. 391. niſi ibi per Cyrenæum Poetam intelligitur Callimachus.

Ποιμενικά. Proclus ad Heſiodi Ἔργ. p. 133 b.

Ἡ τῆς πυθαγορικῆς λεγομένης κανόνος κατατομή. PtolemæusHarmon. lib. 2. c. 14.

Περὶ Σιβύλλης. *De Sibylla Samia, nomine Φυτώ.* Suid. in Σίβυλλαι, niſi obiter de Sibylla hac egerat Eratoſthenes in ſua Chronographia.

Σκευογραφικόν. Pollux præf. libri X. *Scenographica* legit præſtantiſſimus Galeus præf. ad ſcriptores Mytholog. & idem ſcriptum cum Eratoſthenis *Architectonicis* ſupra memoratis eſſe ſuſpicatur. Sed totus

tus

Digitized by Google

tus Pollucis liber decimus quo de vaſis agit, demonſtrat veram ſcripturam eſſe *σκευογραφικόν*.

περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεων. Suid. Ἐρατοσθ.

Χρονολογικά. Syncell. p. 193. *περὶ χρονογραφιῶν*. Harpocrat. in ἔυλω. Accuratis Canonibus uſum Eratoſthenem in ſuis *χρονογραφίαις* contendit Dionyſius Halic lib. 1. Antiqv. Rom. p. 60. ubi ex ejus ſententia Romam conditam tradit Olymp. VII. 1, poſt Trojæ excidium CCCCXXXII. Sed & Cenſorinus c. 21. & Clemens. I. Strom. p. 336. notat ad primam Olympiadem ab Eratoſtheue numeratos annos CCCCVII. Rurſus Clemens I. Strom. p. 327. Tatianus p. 166. & Syncellus p. 180. à Troja capta ad Homerum usque, annos centum ex Eratoſthenis ſententia computant. Regum Ægyptiorum ſucceſſionem juſſu Ptolemæi ex commentariis Ægyptiacis & ſacerdotum Dioſpolitanorum traditione Græcis literis conſignavit teſte Syncello p. 91. *ὧν τὴν γνῶσιν ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασιν καὶ ὀνόμασιν κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῇ ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν*. Idem p. 147. *ὧν τὰ ὀνόματα Ἐρατοσθένης λαβὼν ἐκ τῶν ἐν Διοσπόλει ἱερογραμματέων, παρέφρασεν ἐξ Αἰγυπτίας εἰς ἑλλάδα φωνήν*. Uſi hoc opere Eratoſthenis præter Apollodorum in Chron. Africanum, Euſebium & alios Chronologos antiquiores (nam Syncelli ætate jam videtur intercidiſſe) Cicero, Plinius in Hiſt. Plutarchus in vitis, Soranus in Hippocratis vita &c:

CAPUT XIX.

Callimachi ætas, genus & diſcipuli. 1. *Scriptorum editorum perditorumque Catalogus cum variis obſervationibus.* 2. *Scholiaſtæ deperditi.* 3. *De ſcholiis græcis quæ exſtant, & ſcriptorum, qui in illis allegantur elenchus.* 4. *Editiones Callimachi.* 5. *Callimachi plures.* 6.

I.

CALLIMACHUS *Batti* & Meſatmæ F. *Callimachi* ſtrategi (a) nepos Cy-

(a) Callimachus Epigrammate 21. quod eſt Batti Parentis Epitaphium: Ὅςις

Cyrenæus (*b*) Libys, Grammaticus doctiſſimus & Poeta inſignis, qui ſe ipſe in Epitaphio Parentis ſui ait ceciniſſe *κρείσσονα βασκανίης*, *dulcius invidia*: diſcipulus fuit *Hermocratis* Grammatici Iaſii. Literas primum docuit in vico Alexandriæ Eleuſine, poſtea à Ptolemæo Philadelpho accitus in Muſeum (*c*) quod Philoſophis ac viris eruditis munificentia Regia Alexandriæ dicaverat, in honore habitus (*d*) tum ab ipſo Philadelpho, tum à ſucceſſore ejus Evergeta, cujus tempora attigiſſe eum Scholiaſtes ad Hymn. II. 26. & Suidas teſtantur. Regnare autem cœpit Evergetes non Ol. CXXVII. 2. ut apud eundem Suidam legitur, ſed ut accuratiores Chronologi tradunt Ol. CXXXIII½. ante CHRISTUM A. CCXLVII. Sunt, qui etiam præfectum Bibliothecæ Regiæ fuiſſe Callimachum affirmant, ut Raph. Volaterranus lib. 14. commentar. urbanorum & Morhofius *ὁ μακαρίτης* lib. 1. Polyhiſt. p. 43. Sed Suidas & alii veteres hoc non memorant, itaq; in ſerie præfectorum Bibliothecæ Alexandrinæ omiſſus Callimachus eſt à Jonſio lib. 1. Hiſt. Philoſopicæ c. 18. Jmaginem illius in æs inciſam exhibet Clariſſ. Gronovius T. 10. Antiqu. Græcarum poſt pag. 792. ex Joh. Orlando. *Lyden* delicias ſuas verſu celebraſſe notat Ovidius 2. Triſtium v. 368. Diſcipulus ejus laudari videas *Eratoſthenem & Philoſtephanum* Cyrenæos, *Ariſtophanem* Byzantium Grammaticum, & *Apollonium* Rhodium è diſcipulo inimicum, quem carmine, cui titulum fecit *Ibin*, diris devovit. *Iſtrum* quoque *καλλιμάχειον* laudat Athenæus lib. IX. & alibi, tum Hermippum *Καλλιμάχειον* lib. V. p. 213. De Iſtri *Ἀττικοῖς* & *ἀτάκτοις* ſive Miſcellaneis vide Menag. ad Laert. II.

Ὅστις ἐμὸν παρὰ σῆμα φέρεις πόδα, Καλλιμάχου με
Ἴσθι Κυρηναίου παῖδά τε καὶ γενέτην.
Εἰδείης δ' ἄμφω κεν. ὁ μέν ποτε πατρίδος ὅπλων
Ἦρξεν. ὁ δ' ἤεισεν κρείσσονα βασκανίης.

(*b*) Strabo in Libyæ deſcriptione lib. XVII. p. 837. Λέγεται δὲ ἡ Κυρήνη κτίσμα Βάττου (confer Schol. ad Hymn. II. 65.) πρόγονον δὲ τοῦτον ἑαυτοῦ φάσκει ὁ Καλλίμαχος - - - ἔστι δὲ Κυρήνη Θηραίων κτίσμα Λακωνικῆς νήσου, ἣν καὶ Καλλίστην ὠνόμαζον ὥς φησι καὶ Καλλίμαχος. Καλλίστη τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕστερον οὔνομα Θήρη Μήτηρ εὐίππου πατρίδος ἡμετέρης. Cyrenenſem vocat & Gellius XVII. 21. quia vero Alexandriæ Ægypti urbe diutiſſime eſt verſatus, hinc ab Antigono Caryſtio c. 51. Hiſt. mirab. appellatur Καλλίμαχος ὁ ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

(*c*) De hoc Muſeo ſcripſerat ipſe Callimachus, ut infra dicam in Catalogo ejus Operum

(*d*) Strabo ibid. p. 838. Κυρηναῖος δ' ἐστὶ καὶ Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης, ἀμφότεροι τετιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν.

Digitized by Google

II. 59. Familiaris ſui *Heracliti* Halicarnaſſei mortem luget Callimachus apud Laertium. IX. 17. Uxorem habuit filiam *Euphratæ* Syracuſii (c), ſororem *Megatimam* quæ nupta *Staſenoro* peperit Callimachum juniorem itidem Cyrenæum, auctorem operis pridem deperditi *de inſulis*, quod verſibus Heroicis compoſuerat.

II. Philologiæ pariter omnis peritus, & Poeta doctiſſimus Scripta compoſuit, Suidæ ſi credimus, plura octingentis, licet apud Gyraldum legitur octoginta, apud Joh. Lomeierum (p. 307. c. 13. de Bibliothecis) 800000. Aliquorum Catalogum texuit idem Suidas, pleniorem *Gerhardus Voſſius* lib. 1. c. 15. de Hiſtor. græcis, *Joh. Meurſius* in notis ad Helladium p. 957 ſeq. & in Bibl. Græca p. 1283. ſeq. *Tho. Stanlejus* in apparatu ineditarum notarum ad Callimachum, & *Richardus Bentlejus* in fragmentis Callimachi, diligentiſſimo à ſe collectis & erudite recenſitis, qui * Stanleji apparatum MS. utendum acceperat ab Edvardo Sherburno. Scripſerat tum proſa tum carmine Callimachus, ſed pleraque non adeo prolixa opuſcula, quia dicere ſolitus eſt μέγα βιβλίον ἴσον εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ, *magnus liber magnum malum.*, ut narrat Athenæus initio lib. 3. Confer quæ de ejus βραχυσυλλαβίης ſtudio, ut vocat Epigr. IX, notata illuſtri Spanhemio ſunt p. 118. ad Callimachum. Jam ecce tibi Catalogum Callimachi operum, quæ à viris doctis obſervata ſunt, cum nonnullis noſtris ſupplementis atque obſervationibus.

Περὶ ἀγώνων *de Ludis*. Suid. in Καλλίμ. Harpocratio in ἄκτα. Et forte ex hoc poemate ſunt petiti verſus, quos refert Plutarchus V. 3. ſympoſ.

Carmen de Acontio. vide infra Κυδίππη.

Αἴτια, *de cauſis* variarum fabularum, rituum & antiquitatum, poema libris IV. conſtans, quod illuſtraverat *Epaphroditus* teſte Schol. Æſchyli ac Steph. Byz. Grammaticorum ingenia exercuiſſe obſervat Clemens Alexandrinus 5. Strom. p. 271. licet hoc mirum videtur Wovverano

(c) Suid. in Καλλίμαχος.

* Pluribus verbis plagium Cl. Bentlejo hoc nomine impingit auctor libri *a ſhort account of Dr Bentleys humanity and juſtice* Lond. 1799. 8. p. 29. ſeq. Acerbiſſime etiam plagii in Meurſium commiſſi Bentlejum arguit Jac. Gronovius præf. ad Tomum X. theſauri Antiquitatum Græcarum. Sane cur nullam virorum doctiſſimorum, qui ante illum in hac arena verſati ſunt, mentionem nominetenus fecerit, ipſe optime dixerit. Tangere tamen eos videtur ad fragmentum CCCV. his verbis: *Unde quidam inter opera Callimachi Dædalum recenſuerunt, ſed perperam,* Neque vero mihi videtur alios expilaſſe, qui ipſe habebat meliora domi.

c. XI. Polymathiæ, ſane in illud commentatus fuerat præter Epaphroditum *Theon* , ut notat Etymol. M. in ἀσυζόν. Metaphraſin compoſuerat *Marianus* teſte Suida in Μαρ. Fragmenta his ex Ætiis collecta videre licet in editione Callimachi Græviana p. 305 - 312. Meminit & Joh. Malalas T. 1. Chronici lib. 7. p. 221. ſed male ſcriptum ibi ἐτησίοις, & in Chron. Alex. ſive Paſchali p. 111. αἰτησίοις, pro αἰτίοις, ut bene notavit Malalæ interpres Edmundus Chilmeadus. Similis error latere viris doctis viſus eſt apud Fulgentium de ſermone antiquo: *Jentaculum dicitur guſtatio. Callimachus inteſta: jentaculum proferre Jovi.* Non defuit, qui ſuſpicaretur, Fulgentium hoc repetiſſe ex aliquo, qui Callimachi Ætia latino carmine vertiſſet. Sed Jacobus Gronovius in Exercitationibus de Dodone p. 33. ſeq. hariolatus eſt ſub Callimacho apud Fulgentium latere Gallicanum aliquem Nonio citatum , vel quod ægre mihi perſuadeo Caſſium in Annalibus. Poſſis & legere *Callimorphum* , qui paucis interjectis ab eodem Fulgentio laudatur. Sed Callimachi Ætia à Fulgentio laudari * crediderunt viri docti, quia plures alios Græcos ſcriptores, latinis laudat verbis. Scripſerat olim Ἄιτια, Callimachi exemplo, etiam *Dionyſius Corinthius* poeta, Plutarcho in erotico & Suida in Διονυσ. teſte, tum *Butas*, Arnobio lib. 5. p. 168. laudatus : *ſicut ſuis ſcribit in cauſalibus Butas*, & Plutarcho in Romulo p. 31. Βύτας δέ τις αἰτίας μυθώδεις ἐν ἐλεγείοις περὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀναγράφων. Denique *Plutarchus* ipſe, cujus αἴτια ῥωμαϊκὰ & ἑλληνικὰ etiamnum exſtant, αἴτια γυναικῶν & αἴτια βαρβαρικὰ Lampriæ memorata perierunt, & è latinis *Varro*, ad quem frequentiſſime provocant Plutarchus, Servius & alii. De Callimachi Ætiis, præter Janum Parrhaſium T. 1. Lampadis Gruterianæ p. 873. egerat Politianus in Centuria ſecunda Miſcellaneorum , ut teſtatur Petrus Crinitus in Epiſt. ad Alexandrum Sartium , quæ legitur inter Politianeas XII. 20. Sed illa ſecunda Centuria lucem nunquam vidit. Forte ex Callimachi Ætiis habuit Fulgentius, quæ profert III. 10. Mythol. *in aruſpicinis aliud eſt fibrarum particularumque inſpectio, alind ſecundum Battiadem eventuum immutatio.*

Περὶ ἀνέμων. *De ventis.* Achilles Tat. Iſagoge in Aratum c. 33. & Suid. in Καλλίμαχος.

Ἄργους οἰκισμοί *De Argi incolis.* Suid.

Ἀρκαδία *Arcadia.* Suid.

Βάκχος. Vide mox Βράγχος.

DE

* Idem Gronovius T. 7. Antiqu. Græcar. p. 295. legit: *Callimachus: in teſta jentaculum proferre Jovi.* Et putat eſſe verba Varronis è ſcripto cui titulum fecerat Callimachus.

DE COMA BERENICES, conjugis Ptolemæi Evergetæ, aſtris adſcripta à Conone Samio Mathematico, carmen elegiacum, exſtat è latina Metaphraſi Catulli, num. LXVII. p. 253. ſeq. edit. Iſ. Voſſii, cujus & Mureti, Scaligerique notis jungenda fragmenta Callimachi à *Bentlejo* collecta p. 434. ſeq. & notæ Annæ Fabri p. 266. ſeq. tum Politianus c. 68. Miſc. Meminit & Geminus c. 2. Aſtron. καὶ ὁ ὕστερον κατηστερισμένος ὑπὸ Καλλιμάχου Βερενίκης πλόκαμος.

Βράγχος. Hephæſtio Enchirid. p. 30. καὶ τῷ πενταμέτρῳ ᾧ Καλλίμαχος ὅλον ποίημα τὸ Βράγχον συνέθηκε,

Δαίμονες εὐυμνότατοι * *Φοῖβέ τε καὶ Ζεῦ, Διδύμων γενάρχαι.*

Quæ poſtrema verba Callimacho laudato affert etiam Etymol. M. in Διδυμαῖος. Utut vero Βάκχον non Βράγχον habent Hephæſtionis editiones, Βράγχον tamen è tribus codicibus MSS. & Terentiani Mauri auctoritate recte repoſuit Clariſſ. Bentlejus. Lutatius ad 3. Thebaid. p. 104. *Branchi meminit Terentianus de metris:*

Hymnum Branchiadæ Phœbo cantaſſe Jovique
Paſtorem Branchum &c.

Pro *Branchiadæ* nova editio è vulgatis Terentiani codicibus, dubito, an bene, legit *Battiadem.*

Γαλάτεια *Galatea*, carmine Hexametro, Athen. lib. VIII. p. 284. & Euſtath. ad Iliad. π. p. 1088.

Γλαῦκος *Glaucus*. Suid.

Δαίδαλος. Steph Byz. in Αἰδηψός. Sed locus eſt corruptus, & falluntur, qui Comœdiæ vel Tragœdiæ hoc nomen eſſe exiſtimant. Confer Bentleji fragmentum CCCV. Veriſimillimum autem mihi videtur, locum illum ita eſſe legendum: Καλλίμαχος. Δαιδάλῳ Εὐβοίῃ ἐλάχαινε μὲν ἔργα σιδήρου.

Ἐθνικαὶ ὀνομασίαι. *De nominibus genti alicui peculiaribus.* Athen. lib. VII. p. 329. & ex eo Euſtath. ad Odyſſ. ψ. p 799. Hujus operis partes fuiſſe videntur, quæ memorantur Suidæ: περὶ μετονομασίας ἰχθύων, & μηνῶν προσηγορίαι κατὰ ἔθνος καὶ πόλεις.

 hy-

* In editione Clariſſ. Bentleji bis male excuſum ἐνυμνότατοι contra leges choriambi. Sed hoc typographi vitium eſt haud dubie.

Digitized by Google

Ἑκάλη *Hecale*, Poema Heroicum de anu paupercula hujus nominis, quæ Theſeum hoſpitio excepit. Confer Illuſtris Spanhemii notas ad hymnum in Apollinem v. 106. ad quem locum Græcus Scholiaſtes: Ἐγκαλεῖ διὰ τούτων τοὺς σκώπτοντας αὐτὸν μὴ δύνασθαι ποιῆσαι μέγα ποίημα, ὅθεν ἠναγκάσθη ποιῆσαι τὴν Ἑκάλην. Dan. Heinſius ad Horatium p. 18. *Callimachus, ut notum eſt ex hymnis, male audiebat apud æmulos, quod ſola epigrammata, elegias & hymnos, nullum autem carmen ſcriberet perpetuum. Quorum judiciis commotus, Hecalen, ut notant interpretes, compoſuit, quod perfectum carmen fuit, licet non integram Theſei complecteretur hiſtoriam.* Vide & Politianum c. 24. Miſc. Meurſii Theſeum c. 10. Natalem Comitem III. 4. Mythologiæ, Suidam in κωλιὰς & κωμῆται. Fragmenta à Doctiſſimo Bentlejo collecta num. XL - LXVI. & CX. Hecalen Callimachi *Marianus*, qui ſub Imp. Anaſtaſio vixit, explicavit Metaphraſi Jambica, ut Suidas teſtatur in Μαριανός.

Ἐλεγεῖα, in quo genere poematis principem habitum eſſe Callimachum teſtatur Quintilianus X. 1. unde Elegi Ovidio dicuntur *Callimachi numeri*, & alibi *molle Callimachi iter.* Vide & Diomedem lib. 3. pag. 381. Fragmenta à Bentlejo collecta p. 322. ſeq. tum num. CXCII.

Ἐλπίδες, *Spes.* Suid.

1. ἘΠΙΓΡΆΜΜΑΤΑ *Epigrammata*, quorum enarrationem olim ſcripſerat *Archibius* Grammaticus, Apollonii dyſcoli F. teſte Suida. Hodie in editionibus Callimachi noviſſimis exſtant Epigrammata LXII. His adde, quod ex Anthologiæ VI. 15. Callimacho auctoritate codicis Platini vindicat Clariſſ. Grævius præf. ad Callimachum. Etiam hoc vidi Callimacho tributum à Joachimo Camerario Orat. de bello Turcico, quod ad Callinum referunt codices Stobæi teſte Geſnero; H. Stephanus tribuit Tyrtæo:

> Οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
> Ἀνδρ' οὐδ' εἰ προγόνων ᾖ γένος ἀθανάτων.
> Πολλάκι δηϊοτῆτα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
> Ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου &c.

Vide & fragmenta à Bentlejo collecta num. LXX - LXXIV. & CXLII. tum Natalem Comitem VII. 15. Mythol. & quæ viri docti

cti ad Martialem IV. 13. Attilius Fortunatianus de Priapeio metro: *Nam proprio commate Callimachus in Epigrammatibus uſus eſt, & Bacchylides in carminibus & alii.* Laudat Callimachum Epigrammatum nomine Plinius IV. Epiſt. 3. Athenæus XV. p. 669. ἔτο γὰρ ἐν πᾶσι τὰ Καλλιμάχου γινώσκων ἐπιγράμματα &c. Inter Epigrammata vetera latina à P. Pithœo edita non longe ab initio libri primi occurrit hoc Callimachi, imagini inſcriptum Jovis:

Quænam hæc forma? Dei. Cur verſa eſt? fulgura lucis
Divinæ non fert debilis hæc acies.
Quid vero exiſtit tanquam uno è corpore corpus?
Hic amor eſt. Si amor eſt, cur videt? At Jovis eſt.
Cur ita complicitis alis? nunquam evolat. At cur
In ſe convertit tela? ſui ille amor eſt.
Cur ferro ſine tela gerit? Quia vulneris expers
Ille eſt. At veſter vulnerat & cruciat.

Ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν εἰς Σωσίβιον, *Carmen Elegiacum ob partam victoriam, ad* * *Soſibium*, Athen. lib. IV. p 144. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ κάζανδρον περὶ βασιλείας, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, Πολλοὶ γὰρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσιβίου εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν.

Ἐπῶν, *Carminis Heroici liber* 1. allegatur in Stobæi ſerm. CXIV. de laude ſenectutis edit. Geſneri, ſed nihil tale in Grotii edit. p. 476. & res ipſa docet, non eſſe ἔπη, quæ ibi adducuntur, ſed ἐλεγεῖον.

Ἐτήσια *Anniverſaria*, vide ſupra Αἴτια.

Θαυμάσια ſive Θαυμάτων τῶν εἰς ἅπασαν τὴν γῆν καὶ τόπους ὄντων συναγωγή. *Mirabilia ſive miraculorum per totum orbem collectanea.* Suid. Confer Meurſium ad Apollonii Hiſtor. mirabil. cap. 144. Phlegontis mirabil. cap. 4. & fragmenta à Bentlejo collecta num 75. Jonſium II. 12. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. ubi & alios θαυμασίων ſcriptores collegit, quibus nonnullos adjungere me memini lib. 1. c. 22. §. 4. Partem hujus operis fuiſſe credibile eſt, quod Suidæ itidem inter ſcripta Callimachi memora-

 tur

* Intellige Soſibium, qui in aula Ptolemæorum ſummæ rei præfuit, de quo Polybius lib. XV. Fuit & Soſibius quidam Tragicus, de quo dixi lib 2. c. 19. tum Soſibius Laco, Grammaticus ἐπιλυτικὸς ſive ſolvendis quæſtionibus celebris, quem θαυμάσιον vocat Athenæus lib XI. & memorat Suidas. De Soſibio Tarentino vide Humfredi Hody librum de Ariſtea p. 101.

Digitized by Google

tur περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Ἰταλίᾳ θαυμασίων καὶ παραδόξων, *de rebus in Peloponneſo & Italia mirabilibus.*

Ἴαμβοι & χωλιάμβαι. *Jambi & Choliambi.* Vide fragmenta à Bentlejo collecta num. LXXVI - C. & CCXIX. tum ad LXXXV. confer Salmaſium p. 494. de uſuris, & ad LXXXVI. Samulem Petitum Miſc. Obſ. lib. 1. c. 2. p. 9. ſeq. XCIV. eſt, quod unde petiiſſet Scaliger ad Manilium, non comperiſſe ſe fatetur Menagius ad Laertium lib. 1. ſect. 23. Addendus & hic locus Strabonis IX. p. 437. Καλλίμαχος μὲν οὖν φησὶν ἐν Ἰάμβοις, τὰς Ἀφροδίτας, ἡ θεὸς γὰρ οὐ μία, τὴν Καστνιῆτιν ὑπερβάλλεσθαι πάσας τῷ φρονεῖν, ὅτι μόνη παραδέχεται τὴν τῶν ὑῶν θυσίαν.

Ἶβις ſive invectiva & diræ in Apollonium Rhodium diſcipulum ingratum. Suidas in Καλλίμαχος. Cœlius Rhodiginus XIII. 1. *Cæcilius Minutianus Apulejus ait Corvinum* (alii ſuſpicantur Hyginum) *ab Ovidio Ibin appellatum fuiſſe, ex avis* * *fœditate, cui ventrem roſtro purgare inſitum ſit, & hoc ex Callimachi imitatione.* Hauſit hæc Rhodiginus ex veteri in Ibin Ovidii ſcholiaſte quem Salvagnius Boeſſius non vidit. Confer fragmenta Callimachi à Bentlejo collecta pag. 345. ſeq. Non adeo prolixum ** fuiſſe Battiadæ Ibin docet Ovidius v. 449. Poema difficile & quod Grammaticis crucem figeret, teſtatur Clemens Alex. 5. Strom. p. 571.

Ἱστορικὰ ὑπομνήματα, *Commentarii Hiſtorici.* Harpocrat. in ἄκη, Schol. Apollonii I. 116. Euſtath. ad Odyſſ. μ. & Athenæus III. p. 95. qui innuit hoc opus ab aliis tributum fuiſſe Zenodoto.

Ἰοῦς ἄφιξις, *Jûs adventus.* Suid.

Περὶ μετονομασίας ἰχθύων, *de mutatis piſcium nominibus.* Suid. vide ſupra in ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Κτίσεις νήσων καὶ πόλεων καὶ μετονομασίαι. *Origines inſularum & urbium, & nomina mutata.* Suid. Videntur ex hoc opere petita, quæ Callimachum laudans notat Plinius III. 21. & 26. Hiſt. & Lutatius ad IV. Thebaidos v. 46.

Κυδίππη *Carmen de Acontio & Cydippe,* cujus meminit Ovidius de remediis amoris v. 380. 381. expreſſiſſe videtur in Epiſtolis Heroidum 20. ſeq.

* Imaginem hujus avis habes in Muſeo Romano Angeli Cauſſæi viri præſtantiſſimi.

** Prolixiorem fuiſſe in deſcribendis, quæ ſibi verſu exponere propoſuiſſet & luxurioſiorem, perinde ut Parthenium & Euphorionem, notat Lucianus de ſcribenda hiſtoria l. 1. p. 637.

Digitized by Google

ſeq. Confer Ariſtænetum libri 1. Epiſtola 10. quem pleraque grandiora ex hoc Callimachi poemate tranſtuliſſe obſervat in notis doctiſſimus Joſias Mercerus. Conſulenda etiam fragmenta à Bentleio collecta num. CI - CII.

Κωμῳδίαι, *Comœdiæ*. Suidas.

Μέλη *Carmina Lyrica*. Suid.

Μηνῶν προσηγορίαι καθὰ ἔθνη καὶ πόλεις. Menſium nomina apud ſingulas gentes & urbes. Suid. Forte hæc pars fuit operis Callimachei cui titulus erat ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Μουσεῖον *Muſeum*, ſive de Muſeo, quod Alexandriæ hominibus eruditis alendis primum inſtituerat munificentia Regis Ptolemæi Philadelphi. Suid. de Muſeo illo Alexandrino agunt viri doctiſſimi Joh. Frid. Gronovius & Lud. Neocorus, quorum diatribæ tomo octavo theſauri Antiquitatum Græcarum ſunt inſertæ, Jonſius III. 2. ubi & alios de Muſeo ſcriptores deperditos comemorat: Tillemontius in hiſtoria Imperatorum Gallice edita T. 2. p. 431. ſeq. Guil. Caveus parte 2. Hiſt. literariæ ſcriptorum Eccleſiaſticorum in Athenagora, & Rev. D. Adam Rechenbergius in exercitatione de hoc Muſeo edita Lipſiæ A. 1698.

Νόμιμα βαρβαρικὰ, *Inſtituta Barbarica*. Suid. in Φασηλιτῶν θῦμα. Addendus itaque Callimachus aliis νομίμων ſcriptoribus, de quibus agit Joh. Wovveranus c. 9. Polymathiæ.

Περὶ Νυμφῶν σύγγραμμα, *Liber de Nymphis*. Stob. eclog. Phyſ.

In Homerum ſcripta Callimachi *commentaria*, è duobus Strabonis locis, ſuſpicatur vir doctiſſimus Joh. Meurſius. Sed vide quæ notavi ſupra lib. 2. cap. 5. De Homeri ætate quidem egit Callimachus teſte Tatiano, & de Margite Homeri teſte Harpocratione in Μαργίτης. Sed utrumq; hoc non dubito nos fuiſſe lecturos in ejus πίναξι παντοδαπῶν συγγραμμάτων, ſi illud Callimachi opus ad nos perveniſſet.

Περὶ ὀρνέων, *de Avibus* Athen. Ælian. & alii. Vide fragmenta à Bentlejo collecta p. 349. 350.

Πίναξ * παντοδαπῶν συγγραμμάτων ſive πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων, καὶ ὧν συνέγραψαν, ἐν βιβλίοις ρκ΄. *Index*, ſive *Elenchus ſcriptorum omnis generis, libris CXX.* Suid. in hoc præſtantiſſimo opere, &

* Alii fuere πίνακες, de quibus Polemonem Hypſicratem & Antigonum laudat Laertius VII. 188. Pictorum nimirum veterum tabulæ ſingularibus ſcriptis collectæ ac recenſitæ.

Digitized by Google

&quod intercidiſſe imprimis dolendum eſt, Callimachus præter nomen, ætatem, patriam, genus & vitam uniuscujusque ſcriptoris, ſcripta, ſcriptorum titulum, argumentum, & initium, numerumq; verſuum * retulit, & dubia ac ſuppoſititia à genuinis auctorum fœtibus diſtinxit. Confer, quæ de hoc opere notavit Jonſius lib. II. cap 5. Videtur. autem digeſtum fuiſſe ita, ut unius argumenti ſcriptores conjungerentur, & una ſerie legerentur. Sic Tragicos & Comicos junctim rrcenſuerat Callimachus in *πίνακι καὶ ἀναγραφῇ τ̃ κτ̃ χρόνους καὶ ἀπ' ἀρχῆς γενομένων διδασκάλων*, *in indice ſive deſcriptione eorum, qui Tragœdias & Comœdias docuerunt*, *ab initiis* uſque reperti utriusque dramatum generis, *ſecundum ſeriem temporum.* Hoc enim ſcriptum eidem Suidæ memoratum, non dubito partem fuiſſe majoris illius in CXX. lib. diſtributi. Confer, ſi juvat, quæ de aliis *didaſcaliarum* ſcriptoribus notavi ſupra lib. II. c. 19. in Ariſtotele. Similiter Rhetoras recenſuerat Callimachus in *πίνακι* ſive *ἀναγραφῇ ῥητορικῶν*, cujus mentionem facit præter Athenæum Dionyſius Halicarnaſſenſis. Leges & legumlatores in *πίναξι τ̃ νόμων indicibus legum*, quorum tertius laudatur eidem Athenæo lib. 13. p. 585. ubi prima verba legis cujusdam refert cum numero *ςίχων*. Sed & *πίναξ τ̃ Δημοκρίτου γλωσσῶν καὶ συνταγμάτων*, *Index vocum inuſitatarum ſcriptorumque Democriti*, Suidæ memoratus, quin ejusdem operis pars fuerit, vix dubito. Adverſus Callimachi *πίνακας* ſcripſerat *Ariſtophanes* Byzantius Grammaticus, teſte Athenæo lib. IX. pag. 408.

Battiadem *in Paredris*, ſive poemate, quo de dæmonibus paredris egerat, laudat Fulgentius in continentia Virgiliana: *nec illa, quæ Dardanus in dynameris, aut Battiades in paredris, aut Campeſter in Catabolicis infernalibusque cecinerunt.*

Πισαῖα ſcriptis Callimachi accenſet Meurſius è Fulgentii expoſitione antiquorum verborum in *tucceta.* Sed ibi reperio laudari non Callimachum, ſed Callimorphum in Piſæis*: ambroſio redolent tucceta ſapore.*

Συναγωγὴ ποταμῶν, ſive περὶ τῶν ἐν οἰκουμένῃ ποταμῶν. *De fluminibus orbis terrarum liber.* Strabo lib. IX. p. 397. & Suidas. Hujus operis partes

* Emendandus interpres Athenæi VI. p. 244.

tes erant, quæ eidem Suidæ referuntur *περὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν* & *περὶ τῶν ἐν Ἀσίᾳ ποταμῶν*, *de fluviis Europæ & Aſia.*

Callimachum ἐν τοῖς πρὸς Πραξιφάνην allegat ſcriptor vitæ Arati. Ad illum, ni fallor, Praxiphanem, qui allegatur à Demetrio περὶ ἑρμηνείας §. 57.

Σατυρικὰ δράματα Suid.

Σεμέλη id.

Τραγῳδίαι id.

ΫΜΝΟΙ *Hymni*, quorum exſtant hi ſex Elegiaco carmine ſcripti: *in Jovem*, allegatur à Suida in ἀγρογνώμας, λίπερνοι &c. ex eodē petitum eſt v. 8. ſeq. quod refertur ab Athenagora, Clemente Alex. & aliis, à Clariſſimoque Bentlejo memoriæ lapſu relatum inter fragmenta num. CCCXCI. Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, καὶ γὰρ τάφον ὦ ἄνα σεῖο Κρῆτες ἐτεκτήναντο. Hunc hymnum duplici metaphraſi latina poetica, adſtrictiore altera , altera liberiore donavit *H. Stephanus.* Vertit & latino carmine præter *Nicolaum Friſchlinum* (qui omnes proſa & verſu tranſtulit) Bonaventura Vulcanius. (2) *in Apollinem.* (3) *in Dianam*, latino carmine redditus à *Franciſco Florido Sabino* Baſil. 1540. fol. pag. 315. inter alia Sabini ſcripta, & in editione Callimachi Friſchliniana Baſil. 1589. 8. p. 340. (4) *in Delum.* (5) *in lavacrum Palladis*, quem hymnum è MS. Codice accentibus deſtituto edidit & pereleganti Metaphraſi donavit *Angelus Politianus* c. 80. Miſcell. (6) *in Cererem.* Hic Hymnus, ut ſuperior quoque Dorice ſcriptus eſt, & Argis compoſitus videtur à Callimacho, ſi audimus ingenioſiſſimam Annam T. Fabri filiam.

Metaphraſin græcam Hymnorum Callimachi, uti Hecales quoq; Αἰτίων & Epigrammatum compoſuerat teſte Suida *Marianus*, verſibus jambicis 6810.

Ὑπομνήματα ἱστορικά. Supra in ἱστορικά.

Χωλίαμβοι. Suid. in διθύραμβ. & ſupra in Ἴαμβοι.

III. E veteribus Grammaticis nonnulli fuerunt, qui Callimachi ſcripta vel (1) commentariis illuſtrarent, ut *Aſtyages* quidam, cujus ὑπόμνημα εἰς Καλλίμαχον Suidas memorat, *Archibius* item, qui in Epigrammata, & *Eratoſthenes* atque *Theon*, qui in Αἴτια ſcripſerant, ut ante dixi: vel (2) explicarent Metaphraſi, ut *Marianus*, cujus jam in hymnis feci mentionem: vel (3 quomodo interpungenda eſſent, docerent, ut *Nicanor* Alexandrinus, qui teſte eodem Suida, librum compoſuerat

Digitized by Google

περὶ στιγμῆς τῆς παρὰ Καλλιμάχῳ. Etiam contra Πίνακας ſcripſiſſe *Ariſtophanem* Grammaticum, notavi ex Athenæo, cui adde, quod Callimacho detrahere non dubitavit *Severianus* Procli Philoſophi diſcipulus, ut è Damaſcio in vita Iſidori, Suidas retulit in Σεβηριανός. Τὸν δὲ Καλλίμαχον εἰς χεῖρας λαβών, οὐκ ἔστιν ὅπῃ οὐ κατέσκωπτε τὸν Λίβυν ποιητήν, ἀνιώμενος δὲ ἔτι μᾶλλον, ἤδη πολλαχοῦ καὶ τῷ βιβλίῳ προσέπτυε. Hoc odium fortaſſis inde provenit, quod de Platone Callimachus ſecus ſenſit, eumque idoneum Poetarum eſſe judicem inficiatus eſt, quo nomine etiam in Callimachum invehitur Proclus 1. in Timæum p. 28.

IV. *Scholia brevia Græca*, quæ hodie è MS. codice in ſex hymnos edita exſtant, cui debeantur auctori incertum eſt. Scriptores in iis veteres allegantur nulli præter Heſiodum I. 95. III. 53. Homerum II. 6. 35. 50. III. 4. 12. 40. 90. 250. IV. 73. 122. 209. 286. V. 30. Theocritum III. 19. Diogenianum III 190. Herodianum III. 235. Thucydidem IV. 11. Pindari & Bacchylidis de Delo IV. 28. Olenis Lycii hymnum IV. 155. & Platonē Phædone IV. 312. Syracuſanæ dialecti mentio fit II. 15. Geſnerus in Bibliotheca admodum recentem notat eſſe ſcholiorum horumce ſive auctorem ſive collectorem, quod VI. 111. αἴλουρον ait ἰδιωτικῶς ſive lingua vulgari appellari κάττον. Scholia inedita interlinearia in Callimachum memorat Labbeus Bibl. nov. MS. p. 372. Anonymum vitæ Callimachi auctorem, quæ editionibus præfigi ſolet, perperam à Suida diſtingvit Menagius ad Laertii IX. 40.

V. *Editiones Callimachi.*

Græca cum ſcholiis Græcis.

1. Prima Hymnorum ſex, literis capitalibus, Florentiæ in 4. edente Laſcari.
2. Baſileæ apud Hieron. Frobenium 1532. 4. adjuncta ad calcem veteri Gnomologia, de qua dixi ſupra lib. 2. c. II. §. 5.
3. Pariſiis apud Vaſcoſanum 1549. 4.

   Editionem Baſil. 1556. Bœclero memoratam non vidi, nec quam Bolduanus Lipeniusque cum emendationibus *Lud. Carrionis* ajunt prodiiſſe ibid. 1557. Neque Pariſienſem 1574. 4.

Græca ſine Scholiis.

Aldina A. 1513. 8 cum Pindaro, Dionyſio, Lycophrone.

H. Stephani inter Poetas Principes. Pariſ. 1566. fol. typis luculentis.

Græ-

Græco-latinæ ſine Scholiis Græcis.

Hymni & Epigrammata cum verſione *Nic. Friſchlini* In corpore poetarum Græcorum Genev. 1606. fol. Jacobo Lectio curante p. 554. ſeq. Hymni, Epigrammata & fragmenta cum notis *Bonaventuræ Vulcanii*, Antvverp. & Lugd. Bat. 1584. 12. quæ editio cum notis MSS. Martini Sladi, P. Francii & aliorum fuit in Bibliotheca laudati Francii, & ab illo utenda data fuit Clariſſimo Grævio. Ad Callimachum *Moſchi Idyllia* quoque adjunxit in hac editione Vulcanius.

Cum notis *Annæ Tan. Fabri* filiæ, quæ novem Epigrammata ex Anthologia inedita (illuſtri Huetio, cui Callimachus iſte dicatus eſt, communicante) prima vulgavit & interpretata eſt, fragmentaque poſt H. Stephanum, Vulcaniumque nova adjunxit. Pariſ. 1675. 4.

Græco latinæ cum ſcholiis Græcis, & notis doctorum Virorum.

Hymni & Epigrammata è recenſione *H. Stephani*, cum ejusdem notis, & cum verſione gemina, notisque *Nicodemi Friſchlini* * Genev. 1577. 4. Adjunxit & H. Stephanus Callimachi fragmenta quædam à ſe collecta.

Hymni cum duplici interpretatione (proſa una, altera carmine) & annotationibus *Nicod. Friſchlini* recognitis, ſcholiisque veteribus græcis ſeparatim adnexis, tum Epigrammata Callimachi XXXIII. cum verſione ligata, & fragmenta (quæ ab H. Stephano jam collecta dixi) Baſil. 1589. 8. Vitam Callimachi quoque præfixit Friſchlinus Græce & latine à ſe compoſitam, & *Archiæ* Epigrammata Græca ex Anthologia excerpta, & latina donata Metaphraſi, ne dicam de aliis Friſchlini carminibus & Epigrammatis Græcis & latinis, hymnoque Græco in Chriſtum proditum, quæ in hac editione Callimacho ſubjuncta leguntur.

Locupletiſſima & elegantiſſima omnium editio Callimachi eſt Ultrajectina A. 1697. 8. 2. Voluminibus, ex recenſione *Theodori Græ-*

* Epiſtola dedicatoria Friſchlini data eſt Tubingæ A. 1571. nulla vero Callimachi editio Friſchliniana Tubingæ prodiit, licet hoc ex Actis Erud. 1695. p. 487 aliquis poſſit ſuſpicari, ſed Genevam ad H. Stephanum Tubinga ſuas lucubrationes miſit Friſchlinus. Falluntur quoque, qui editionem A. 1577. non Genevæ, ſed Pariſiis prodiiſſe affirmant.

vii, Joh. Georgii F. licet Theodorus ipſe manum ultimam operi non admovit, ſed in flore ætatis exſtinctus magno Patri abſolvendum reliquit. In hac editione primum occurrunt *Hymni VI.* nitide excuſi & eleganti icone in æs inciſa ſinguli ornati, cum verſione proſaica à Theodoro Grævio interpolata, ſubjectis per ſingulas paginas Scholiis Græcis, & notis virorum doctorum Franciſci * Robortelli, H. Stephani, Bonav. Vulcanii, Annæ Tan. Fabri filiæ Daceriæ, & quas Theodorus vel ipſe addidit vel ex Joh. Meurſii ineditis lectionibus Academicis in Callimachum petiit, vel à Jac. Gronovio, P. Francio, & aliis viris doctis accepit. Hymnos excipit *Poematium de Coma Berenices* latine è Catullo, tum *Epigrammata* Callimachi LXII. ex edita & inedita Anthologia & aliunde collecta, quorum ſeptem poſtrema ante lucem non viderant. Univerſa notis eruditis illuſtravit Bentlejus, & ab undequadrageſimo usque latine tranſtulit, additæ præterea notæ ſunt variorum, Annæ Fabri maxime & Vulcanii. Seqvuntur inde fragmenta Callimachi poſt Henrici Stephani induſtriam longe diligentius collecta à Vulcanio, Anna Fabri, Ez. Spanhemio & diligentiſſime à Richardo Bentlejo, cujus Spanhemii & Bentleji collectiones nunquam ante editæ fuerant. Addes, ſi placet hoc è Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem: Τῆς δὲ κακίας τοῦ λόγου ἐστὶ καὶ ἡ ἀκυρολογία, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἐπὶ τῶν ἀπολλυμένων νηπίων,

Μητέρας ἐξεκένωσαν ἐκούφισαν δὲ τιθήνας.

Τοὐναντίον γὰρ, ἐβάρυναν ἀπολέσαντες τὰ ὑπ᾽ αὐτῶν τρεφόμενα βρέφη. Habes præterea in Græviana Callimachi editione notas Friſchlini integras ſeparatim excuſas & p. 456. Henrici Stephani ſex Epigrammata judicio Ovidii ** Callimachum arte non ingenio valere exiſtimantis oppoſita. Hinc Bentleji in loca quædam hymnorum egregiæ animadverſiones, in quibus nonnulla, de quibus Stanleio etiam in mentem venerat. Quod vero in iisdem p. 495. ſeq. adverſus Caſaubonum c. 18. lect. Theocrit. & Salmaſium p. 242. ad aram Doſiadæ diſputat, Græcos nunquam αι & οι ſecuta conſonante corripuiſſe, refellitur argumentis non inficiandis à Joh. Jenſio lib. 2. c. 6.

* Robortelli annotationes in hymnos Callimachi & aliorum quorundam ſcriptorum loca prodiere Venet. 1543. 8. Nonnulla fragmenta Callimachi emendat & illuſtrat Caſaubonus c. 4. lectionum Theocritearum.

** De illo Ovidii judicio vide Heinſium prolegom. ad Heſiodum edit. in 4. ubi oſtendit Ovidium per ingenium intellexiſſe ὁρμὴν ſive impetum poeticum, quo ſæpe peccant Poetæ, & optimi ſunt, qui peccant ſæpiſſime.

6. lectionum Lucianearum p. 166. ſeq. Videſis & Jac. Gronovium ad Manethonis Apoteleſmatica p. 274. Poſt Bentleji animadverſiones ſeqvuntur notæ Pauli Voetii anteceſſoris Ultrajectini, quas e Bibliotheca filii, Illuſtris Viri, Pauli Voetii van Winſen, cui tota hæc editio à Grævio inſcripta eſt, primus heic Paulus Bauldry edidit. Volumen claudunt dedicationes præfationesque Friſchlini, Vulcanii & Annæ Fabri, tum indices locupletiſſimi, quorum familiam ducit index græcus omnium verborum, quæ in Callimachi hymnis, epigrammatis & fragmentis occurrunt. Volumen alterum impletur uberrimis & longe doctiſſimis Illuſtris Ez. Spanhemii ad ſex Callimachi hymnos commentariis, *opere* ut elegantiſſimus Brouckhuſius ad Propertium p. 314. vere ſcripſit, *admirandæ eruditionis, & quale hodie vix ſperare ab ullo mortalium audeamus.*

VI. Fuerunt & alii Callimachi (1) Strategus noſtri avus. Vide Epigramma 21. (2) Callimachus noſtri ſororis filius, quem *de Inſulis* ſcripſiſſe carmine Epico, è Suida notavi. (3) Callimachus Athenienſis, dux fortiſſimus & cum Cynægiro Medici belli fulmen, cujus præter alios meminit Plutarchus in Catone p. 353. hic ipſe enim eſt, licet diverſum facit aliud agens doctiſſimus Jonſius p. 242. (4) Callimachus Amiſenorum & poſtea Niſibis præfectus arte Mechanica clarus adverſus Romanos in bello Mithridatico. Plutarch. Lucullo p. 503. & 514. (5) Callimachus ſtatuarius, de quo videndus Franciſcus Junius in Catalogo Artificum. Neque alium forte Callimachum intelligit Plinius VII. 47. in loco, quem inter Battiadæ fragmenta adſcripſit præſtantiſſimus Bentlejus num. CCCXCIX. (6) Callimachus Athenienſis, amicus Platonis, & curator ejus teſtamenti Laert. III. 42. & 43. (7) Callimachus χοροδιδάσκαλος, Ariſtoph. Eccleſiaz. v. 184. (8) Medicus Herophileus, quem vocabula Hippocratis expoſuiſſe teſtatur Erotianus ſive Herodianus in præfat. lexici, & quem *de coronis, quæ nocerent capiti*, græce ſcripſiſſe teſtatur Plinius XXI. 3. Hic videtur etiam reſpici à Galeno I. in VI. Epidem T. 5. edit Baſil. p. 447. At apud Euſebium X. 11. præparat. Evangel. pro *Callimacho Colophonio* legendum eſt è Tatiano *Antimachus*, quod miror fugiſſe illuſtrem Spanhemium quem nihil fugit, p. 119. ad Callimachum, & G. Voſſium in Poetis Græcis. Per *Romanum* vero *Callimachum* Propertius IV. 1. 46. intelligit ſeipſum, non alium neſcio quem Romani Callimachi nomine poetam, ut exiſtimavit Flavius Blondus.

Apud Quintilianum XI. 2. pro *Apollas Callimachus* (ut habet etiam illuſtris Obrechti editio) quidam legunt *Apollas & Callimachus*.

Fuit & annis abhinc ducentis amplius *Philippus* quidam *Callimachus Experiens* Florentinus, poſt varia ſcripta, Hiſtorici præcipue argumenti edita, A. 1490. defunctus, quem Philippum Callimachum à Callimacho Experiente diverſum perperam facit Kœnigius in Bibliotheca.

CAPUT XX.

De MANETHONE Ægyptio, & aliis Aſtrologiæ Apoteleſmaticæ Scriptoribus.

Manethonis nomen & ætas: Ægyptiaca & alia ſcripa deperdita. 1 - 7. Apoteleſmatica ejusdem auctoris. 8. De aliis Aſtrologis Apoteleſmaticis Græcis editis, ſingillatim de Paulo Alexandrino, & Hephæſtionis Thebani, Vettiique Valentis fragmentis. 9. De Aſtrologis Græcis ineditis. 10. De Aſtrologis Græcis deperditis. 11. Catalogus ſcriptorum qui Aſtrologiam Apoteleſmaticam oppugnarunt. 12.

NOmen MANETHONIS varie exaratum reperio, (*) *Μανέθως*, Μά-

* Vide Menag. ad Laert. p. 8. Cæterum Ægyptium nomen eſt haud dubie Manethon, ut operam ludat Harduinus, qui in Chronclogia V.T. p. 32. repetit ex *Man* voce Germanica quæ *virum* ſonat, & Hebraico את *cum*, atque און *virtute*. Nec felicius ipſi res procedit, cum Ægyptiæ veteris linguæ ignarus, tamen p. 28. ſeq. negat in Ægyptiorum dynaſtiis apud Manethonem occurrere nomina Ægyptia, ſed omnia eſſe ex Hebræis, pauca è Græcis petita fontibus. Sed exempla quæ mox affert ita ſunt comparata, ut æque facile ex Mexicano aliquis idiomate illa poſſit deducere. Manethonis nomini affinia *Menuthis* Canobi uxor, apud Epiphan. & *Menuthis* vicus Ægypti de quo Stephanus Byz.

Μανεθως, Μανεθῶς, Μανεθὰς, Μανεθῶ, Μανεθων, Μανεθὼν, Μαναίθων, & Μανεθῶν denique, quod poſtremum præ cæteris ſcribendi modis probat Ed. Bernhardus vir infinitæ eruditionis in notis, utinam integris, ad Joſephum p. 21. Fuit hoc nomine olim in Ægypto vir omni genere ſapientiæ (a) excultus, patria Sebennytes (b) vel Diospolitanus, qui ſub Ptolemæo Philadelpho functus apud Mendeſios (c) vel Heliopolitas ſummi ſacerdotis & ſcribæ ſacri munere, varia Græce (d) ſcripſit & eidem Ptolemæo dicavit, Hiſtorica, Phyſica & de Apoteleſmatica Aſtrologia, de quibus ſingulis nonnihil dicam.

I. *Αἰγυπτιακῶν tres libros* compoſuiſſe conſtat è Georgio Syncello (e) qui ex Africano & Euſebii Chronicis diligenter transſcripſit quæ Manethon ex *ſacris Hermetis columnis* (f) de antiquis Ægyptiorum Regibus tradiderat, perſequens γενεὰς CXIII. in Dynaſtiis XXXI. Secutus eſt Manethon χρονογραφεῖον aliquod Ægyptium, quod παλαιὸν vocatur à Syncello p. 51. & pertingebat usque ad Regem ultimum dynaſtiæ trigeſimæ Nectanebonem, cujus ab Ocho pulſi fuga incidit in Olymp. CVII. 3. paucis ante Perſas ab Alexandro victos annis. Trigeſimam primam Dy-

(a) Ælianus X. 16. de animal. ἀκούω δὲ καὶ Μαναίθωνα τὸν Αἰγύπτιον σοφίας εἰς ἄκρον ἐληλακότα ἄνδρα εἰπεῖν &c.

(b) Suid. Μαναιθως ἐκ Διοσπόλεως τῆς Αἰγύπτου, ἢ Σεβεννύτης. Sebennytam vocat & Syncellus p. 16. 18. ipſe de ſe Manetho ibid. p. 40. γένει Σεβεννύτης ὑπάρχων ἡλιουπολίτης, τῷ δεσπότῃ μου Πτολεμαίῳ χαίρειν.

(c) Rurſus Suidas: Μάναθως Μένδης ἱερεὺς (doctiſſimus Suidæ ſoſpitator Neocorus in MSto codice Pariſ. reperit ἀρχιερεὺς) Αἰγύπτου. Apud Syncellum quoq; p. 40. Manethon ipſe in Epiſtola ad Ptolemæum ſe appellat ἀρχιερέα καὶ γραμματέα τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερῶν ἀδύτων. Syncello ibid. ἀρχιερεὺς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εἰδωλείων.

(d) Joſephus 1. contra Apionem, ſive Manethonem potius (in illo enim confutando maxima libri pars occupatur) p. 1039. Μανεθῶν δ' ἦν τὸ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος, τῆς ἑλληνικῆς μετεσχηκὼς παιδείας· ὡς δῆλός ἐστι, γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν κ. τ λ. Euſebius in exordio libri 2. præparat. πᾶσαν μὲν οὖν τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν εἰς πλάτος τῆς ἑλλήνων μετείληφε φωνῆς, ἰδίως τε τὰ περὶ τῆς κατ' αὐτοὺς Θεολογίας Μανεθῶς ὁ Αἰγύπτιος ἐντε ᾗ ἔγραψεν ἱερᾷ βίβλῳ καὶ ἐν ἑτέροις αὐτοῦ συγγράμμασιν.

(e) Primus tomus continebat XI. Dynaſtias Deorum Semideorumque, annis 2300. Reges CXCII. Secundus Dynaſtias XII. -- XIX. annis 1121. Reges XCII. Tertius Dynaſtias XX. -- XXXI. per annos 1050. primum librum laudat Syncellus p. 60. ſecundum p 59. 72. 73. tertium p. 78. 256. ubi ultimum hunc fuiſſe teſtatur. Vide & Scal. ad Græca Euſebii p. 411. b.

(f) Syncell. p. 40.

Digitized by Google

Dynaſtiam videtur Manethon addidiſſe, in qua tres Reges: Artaxerxes Ochus, Arſes Ochi F. & Darius Codomannus quem Alexander ſuperavit. Vide Syncellum p. 78. & 256 qui veteri illo Chronico deceptum Manethonem p. 51. & non pauca mentitum obſervat, ut Ægyptiæ gentis laudes & antiquitatem amplificaret. p. 15. 17. 37. Profeſſus & ipſe Manethō eſt ſe addidiſſe nonnulla *ἐκ τῶν ἀδεσπότων μυθολογουμένων*, uti ſunt quæ confutat Joſephus 1. contra Apion. p. 1052. ſeq. Plura hoc de opere ne addam, facit virorum doctiſſimorum Voſſii & Marshami induſtria, quorum ille lib. 1. de Hiſt. Gr. cap. 14. hic ſub initium præclari Canonis Chronici de eo agendum ſibi duxit. Fidem Manethonis merito elevant poſt Joſephum lib. 1. contra Apion. p. 1039. ſeq. Hermannus Conringius in Adverſariis Chronolog. de antiquis Aſiæ & Ægypti dynaſtiis c. 17. p. 190. ſeq. Ed. Stillingfleetus Orig. ſacr. lib. 1. c. 2. Iſ. Voſſius cap. 10. de ætate mundi, &. Melch. Leydeckerus lib. 3. de Rep. Hebræorum p. 115. ſeq. Ac certe nihil difficilius fuerit quam dynaſtias Manethonis expedire & cum reliqua veteri Hiſtoria conciliare, ut perſpicuum eſt ſi quis inter ſe conferat conatus præſtantiſſimorum veteri ævo Chronologorum Africani, Euſebii, & Syncelli: vel recentium Scaligeri Can. Iſagog. p. 128. ſeq. & 316. ſeq. Sam. Petiti c. 27. (lib. IV. c. 6.) Var. lect. Kircherum 1. Oedipi p. 68. ſeq. Petavii, Uſſerii, Marshamiq; qui in diverſis Ægypti regionibus plures dynaſtias ſimul eodem tempore rebus præfuiſſe contendit, & in antiquitate temporum reſtituta Pauli Pezronii. Fragmenta quædam Manethonis è Joſepho & Syncello deſcripſit illuſtravitque Scaliger in Græcis Euſebii & ad calcem operis immortalis de emendatione temporum.

II. Ἱερὰ βίβλος. *Liber Sacer*, quo de Theologia Ægyptiorum Manethon egerat. Meminit præter alia Manethonis *συγγράμματα* Euſebius in limine libri 2. præparat. cujus verba jam in notula adſcripſi. Reſpicit forte etiam Theodoritus, quo teſte lib. 2. Therapevt. p. 34. *Μανεθὼς τὰ περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος καὶ Ἄπιδος καὶ Σαράπιδος καὶ τῶν ἄλλων θεῶν τῶν Αἰγυπτίων ἐμυθολόγησε.* Egerat de Diis ac Semideis gentis ſuæ etiam in Ægyptiacorum libris: ſed ibi magis Chronologi atq; Hiſtorici, at in ſacro ſermone Theologi partibus functus fuiſſe mihi videtur. Quanquam idem cum illis ſacrum hoc opus fuiſſe haud dubitavit G. Voſſius.

III. Βίβλος τῆς Σώθεως, ad Ptolemæum. Syncell. p. 40. Scaliger ad Græca Euſebii p. 408. *Σῶθιν τὴν Ἰνάχου vocabant Ægyptii: item Σωθιακὴν περίοδον Ἴσιος ſive Iſidis peregrinationem, quæ etiam refertur à Prometheo*

apud

apud Æſchylum. (v. 822. ſeq.) *Videntur Ægyptii annorum ſuorum certiſſimam Epocham* ἀπὸ τῆς Σωθιακῆς περιόδου *repetiviſſe, ut manifeſte colligitur ex Clemente Alex.* (1. Strom. p. 335.) *neque dubito* τὴν Σώθεως βίβλον τοῦ Μανεθῶ *ab eodem initio regum ſuorum dynaſtias deduxiſſe. Apud Vettium Valentem Antiochenum* Σὴθ *ex libris Petoſiris, non* Σῶθις *dicitur.* Ex his verbis colligas Scaligerum βίβλον Σώθεως haud diverſum exiſtimaſſe ab opere Hiſtorico de Ægyptiorum dynaſtiis. Sed mihi potius videtur in hoc libro Manetho egiſſe de anno Ægyptiorum Cynico, de quo dixi ad Chalcidium p. 218. ubi pro σολεχὺν legendum σῶθιν. Notum eſt ſidus quod Græcis ἀστροκύων, idem Ægyptiis dictum Σῶθιν fuiſſe.

IV. Manetho ἐν τῷ πρὸς Ηρόδοτον laudatur ab Etymologici M. auctore in λεοντοκόμος & ab Euſtathio ad Iliad. λ. p. 857. edit. Rom. ἐν τοῖς πρὸς Ηρόδοτον. Magnus quoque Bochartus 1. Hieroz. p. 715. allegat Manethonem in notis ad Herodotum. Sed aut fallor aut Euſtathius & Etymologici ſcriptor inciderunt in locum Manethonis Hiſtoriarum in quo Herodotum caſtigaverat. Certe Joſephus 1. contra Apionem p. 1039. de Hiſtoria Manethonis loquens teſtatur Herodotum ſæpius in illa ab ipſo reprehenſum ob res Ægyptiacas falſo memoriæ proditas: Γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν, ἔκ τε τῶν ἱερέων, ὥς φησιν αὐτὸς, μεταφράσας, καὶ πολλὰ τὸν ΗΡΟΔΟΤΟΝ ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ' ἀγνοίας ἐψευσμένον.

V. Περὶ ἀρχαϊσμοῦ καὶ εὐσεβείας *de Antiquitate & pietate* ſive de priſcis & religioſis Ægyptiorum ritibus *liber*, è quo Porphyrius lib. 2. de abſtinendo ab animatis §. 55. narrat immolandorum hominum conſvetudinem Heliopoli ſuſtuliſſe Regem Amaſin. Porphyrii locus legitur & in Euſebii IV. 16. præparat. & reſpicitur à Theodorito VII. Therapevt. p. 109. licet Manethonem haud nominet. Confer Marshami Canonem Chron. p. 315. ſeq. Ex eodem Manethonis libro videtur narrare Plutarchus de Iſide & Oſiride p. 380. quod in urbe Ilethyæ (εἰληθυίας enim pro Ἰδιθυίας legendum, notavit Vir doctiſſimus) homines vivos palam exuſſerint canicularibus diebus, cineribus etiam procul ſparſis ac diſſipatis, ne quidquam de luſtramentis hiſce Typhoniis ſupereſſet.

VI. Φυσικῶν ἐπιτομή. Laert. procem. ſect. 10. Hæc forte ſunt quæ Suidas memorat φυσιολογικά, & è quibus Ælianus X. 16. de animal. videtur referre eos, qui ſuillum lac bibant, lepra ac vitiligine infici, etſi

 li-

Digitized by Google

librum ipſum Manethonis haud vidiſſe, ſuſpiceris ex eo, quod dicit *ἀκὴιω εἰπεῖν*.

VII. Περὶ κατασκευῆς κυφίων de ratione præparandi ſacri ſuffiminis quod κῦφι Ægyptiis vocabatur, & memoratum eſt Plutarcho, Galeno, S. Hieronymo. Vide Kircherum T. 2. Oedidi part. 2. p. 539. Suidas quidem hoc ſcriptum Manethoni Mendeſio vindicat, quem à Sebennyte videtur diverſum facere, ſed hujuscemodi in rebus quam parum tribui ejus fidei poſſit, eruditos viros haud latet.

VIII, Manethoni præterea ἀποτελεσματικὰ δι' ἐπῶν tribuit Suidas, & alia quædam ut ait Ἀστρονομούμενα. Etiam Paulini Nolani (g) Epiſtolæ XXXVIII. ſubjicitur carmen ad Jovium, in quo ejusdem operis mentio:

> *Nunc tria miremur texentem fata Platonem,*
> *Aut Arati numeros, aut picta Manethonis aſtra.*

Neque vero aliud hic ſunt *picta aſtra* quam carmine deſcripta, & verbis, ut ait Plautus Pœnulo, depicta, quemadmodum de Ennio apud Ciceronem 1. Tuſc. quæſt. c. 15. *Hic veſtrum pinxit maxima facta patrum.* Notum & illud Simonidis, quod variis locis refert Plutarchus (h) ζωγραφίαν μὲν εἶναι φθεγγομένην τὴν ποίησιν, ποίησιν δὲ σιγῶσαν τὴν ζωγραφίαν, *Poeſin eſſe picturam loquentem, picturam vero, Poeſin quamdam tacitam ſilentemque.* Manethon ipſe poema ſuum cum Hermetis κηροχύτῳ γραφῇ conferens μάθημα λάλον vocat ſub initium libri V. quod è verſione mea adſcribam:

> *E libris, Ptolemae, ſacris, ſacrisque columnis*
> *Arcanis, ſapiens quas bis in reperit Hermes*
> *Signavit vires proprias cœleſtibus aſtris.*

Con-

(g) Barthius lib: 1. adverſar. c. 15. *Auctor carminis ad Colleam vel Jovium, quod non optime Paulino abſcribi, alibi demonſtramus.* Idem XXXII. 22. tribuere videtur Claudiano Mamerto: *Paulinus ſive Mamertus ad Colleam* Confer LIV. 3. Paulino audacter tribuit Cerda in Adverſariis ſacris c. 149. p. 364. Cerdam enim malui vocare quam Lacerdam, quoniam ipſe c. 185 p. 497. Nicolaum Abramum ſuæ Societatis virum non dubitat eo nomine reprehendere. *Nicolaus*, inquit, *Abramus, cujus ego nomen melius teneo quam ille meum, qui me citans Lacerdam nominat: ego enim Joannes Ludovicus de la Cerda nominor, itaque Cerdam debuiſſet dicere, non Lacerdam. Sed ignoſco homini ignoranti noſtrum idioma* &c

(h) Plutarch. de audiendis poematibus p. 12. edit Grotii. (in cujus viri maximi verſione male eſt deſcriptum: *Picturam eſſe loquens Poema, Poema vero tacitam picturam*) de dignoſcendo adulatore p. 58. & IX ult. Sympoſ.

Conſilii adjutor fuit illi Aſclepius, inde
Ceris mandavit formas, divinaque imago
Florilega impreſſa eſt dono pulcherrima Muſa.
Aſt ego ſi illuni cæleſtia ſidera nocte
Sæpe reviſendo, picturam ſiſto loquentem,
Nec quisquam potis eſt partem hujus cernere laudis
Quam ſolus, quem plurimum amo, magnus Petoſiris,
Non levis iſte labor, Ptolemæe, videbitur ulli.

Jacobus Gronovius Vir. Clariſſ. in poſtremo verſu edidit, ἓ βαιὸς κάματ☉ ἔτ☉, unde totum hunc locum non videtur cepiſſe, certe, ut multa, obſcuriſſime reddidiſſe. Sed legendum eſſe ὐ βαιὸς, ut in mea verſione interpretatus ſum, nec ipſe, credo negabit, ſi conferet exordium libri primi, ubi inter alia hæc leguntur:

De nocte inſomnis multo de luce labori
Indulſi, ut Tibi quos mea fecit Muſa libellos
Mitterem, & è ſtudiis ferres hæc commoda noſtris.

Superſunt Manethonis ἀποτελεσματικῶν, ſive de viribus & effectis Aſtrorum libri ſex, ſcripti ad Ptolemæum Regem, quem Philadelphum eſſe, adeoque & Manethonem eundem qui Ægyptiaca & alia jam à me commemorata ſcripſit, nulla ut opinor ratione idonea negari poterit. Illud vero de Philadelpho apertiſſime etiam confirmatur lib. V. 208. ubi Ἀρσινόης ὑμέναιοι diſerte memorantur, quod & erudito editori obſervatum. Cæterum tulere ætatem Apoteleſmatica Manethonis in unico quantum ſciam codice Mediceo ſexcentorum circiter annorum, è quo varia virorum doctorum Lucæ Holſtenii & Lucæ Langermanni apographa, atq; Jacobi quoque Gronovii editio profluxit. Verſiculos quosdam ex illo opere tum adhuc inedito produxerat Alexander Morus in notis haud protrita eruditione refertis ad novum fœdus in Jacobi I. 1. Alios Abrahamus Hinckelmañus, decus hujus urbis immortale, in detectione fundamenti Bohemiani edita Hamburgi 1693.4. p. 114. cujus verba è Germanico hic translata adſcribam: *De Aſtrologia apoteleſmatica nullum forte in orbe terrarum ſupereſt monumentum antiquius ſex libris Manethonis ſacerdotis Ægyptii, qui verſibus elegantibus Græcis concinnati in hac urbe* (Hamburgo)

go) *exſtant. Semel quidem occurrit in Bibliotheca Joannea inter Codices Holſtenianos, alterum exemplum eſt apud virum quendam nobiliſſimum, in cujus apographi ora ſive margine etiam emendationes non pauca erudita occurrunt. Inſcriptum eſt hoc opus Regi Ægypti Ptolemæo, Philadelpho haud dubie, qui artem illam magni faciebat, ut patet ex ipſo ſtatim limine poematis.* χαίροις ὦ Πτολεμαῖε *&c. Teſtatur quoque Manetho Hermetis ſe doctrinam afferre lib. V.* ἐξ ἀδύτων ἱερῶν βίβλων *&c. Unde etiam patet ſententiam Kircheri qui duos fuiſſe Manethones contendit T. 1. Oedipi Syntagm. I. cap. 9. merum commentum eſſe. Adde Stillingfleeti Origenes ſacras p. 51. 53.* Hæc verba cum legiſſem, adii virum, non minus doctrina ac pietate inſignem quam humanitate incredibili, atque ut mihi Manethonis inſpiciendi copiam faceret, ab eo petii, neque hanc tantum ab eo, ſed & deſcribendi haud difficulter impetravi. Hinc de edendo ſcriptore cogitans, latine ita reddere inſtitui, ut verſum verſu exprimerem: tum acerba morte (i) interim extincto viro præſtantiſſimo, editionem ipſam ſum aggreſſus, verſione Græcis ex adverſo poſita, & libro primo ut in MSto Codice reperi in Aphoriſmos LXX. diſtincto, & adſcriptis in margine græcis argumentis, quæ compendio exarata etiam in Apographo, atq; adeo difficiliora lectu erant, ſed ad intelligendum Poetam non parum conferre mihi viſa ſunt. Hujus editionis meæ primis forte foliis conſpectis calcar ſibi addere paſſus eſt clariſſimus Jacobus Gronovius ad maturandam ſuam Apoteleſmaticorum Manethonis editionem, quam omiſſis illis quæ dixi argumentis dedit Græce, Lugd. Bat. 1698. 4. latina ſua verſione proſaria ad calcem ſeparatim ſubjuncta, additis noñullis notulis ſive caſtigationib⁹. Cum vero & mihi alia eſſent quæ agerem, & argumenti vanitas ſiſteret utcunque impetum animi, miraque eſſet typorum Græcorum apud noſtros lentitudo ac difficultas, facile me prævertit nec invitum. Exiſtimo etiam laborem illum quem rei literariæ bono haud levem inſumſit, aliud longe mereri, quam ut propter illa quæ in ejus editione vel interpretatione, vel notis etiam obelo digna animadverti (*) fortaſſis poſſint, vel à me vel ab alio quocunque exagitetur, cum homines ſimus, & ſcriptorem antiqvum

(i) Hæmorrhagia correptus obiit Hinckelmannus ὁ μακαρίτης non multo major quadragenario, 3 Id. Febr. Anni 1695. Vide Rev. Viri amici ac popularis mei honoratiſſ. Henrici Pippingi ſacrum decadum ſeptenarium ſive Memorias LXX. Theologorum p. 599.

* Animadverſa in verſione loca quædam non inficianda ſunt ab illuſtris doctrinæ Viro Jacobo Perizonio, in reſponſione ad nuperam notitiam de variis Æliani aliorumque auctorum locis, Lugd. Bat. 1703. 8. pag. 38. ſeq.

qvum Græcum eumque Poetam & Aſtrologum antea ineditum in lucem proferre omnibus abſolutum numeris, res difficillima ſit, neque ulli hactenus quod ſciam contigerit mortalium. Optent tamen multi mecũ, ut vir doctus ſecum habitans viciſſim faſtuoſo aliorum contemtu, & acerbis indigniſſimisque ſarcaſmis ac reprehenſionibus quibus viros quoslibet ſpirantes ac defunctos, etiam præclariſſimos, nulla vel leviſſima data occaſione ſugillat, (cujus rei exemplum vel in præfatione ad Manethonem adverſus Gerh. Joh. Voſſium & Alex. Morum dicta præbere poſſunt) non adeo conſpurcaret ſcripta & merita ſua in literas, certe præclara, ſed futura opido majora, ſi quam diligenter humaniores tractat literas tam ſedulo quoque caveret humanitati bellum indicere.

In notis ad Manethonem p. 267. Vir doctus protulit verſus Hexametros Græci Poetæ de ſeptem Planetis, *neſcio*, inquit, *an editos, certe dignos qui legantur.* Hos ipſos in Stobæi Eclogis Phyſicis pridem vulgatos lector reperiet, & ab Hugone Grotio p.135. excerpt. latinis verſibus eleganter redditos. Septimus verſiculus quoq; ſub Theonis nomine exſtat in extremo libri primi Anthologiæ Gr. Epigrammatum. Spicilegium Emendationum & notarum in Manethonem, & argumenta Græca in librum primum, publici juris facere animus mihi eſt, cum otium nactus fuero ad Maximi poema, de quo infra, ϖεὶ Καταρχῶν, & meam Manethonis verſionem, Manilii exemplo, carmine latino compoſitam in lucem proferendam.

Fuerunt nonnulli qui dubitarent an Apoteleſmaticon libri ad Manethonem referenda eſſent, vel qui plane contenderent illos nomen tam antiqui auctoris mentiri. Hiſce neſcio an accenſere debeam doctiſſimum Carolum Cangium de Fraxinis, qui in indice auctorum quibus ad condendum gloſſarium mediæ Græcitatis uſus eſt, memorat Manethonis ἀποτελεσματικοῦ ἀποτελέσματα τῶν ἀναβιβαζόντων ex Cod. Colbertino num. 2079. Nam ex Gloſſario ipſo in voce λωπικάριον, πραχτέριον & alibi apparet Manethonis poema à Cangio minime fuiſſe inſpectum, ſed tantum tenuia quædam lemmata ex Manethonis Aphoriſmis à Grammatico quodam collecta, qualia exſtare dixi in ora codicis Medicei. In poemate autem ipſo quid demum indignum ſit ſcriptore Ptolemæis æquali, quid antiquiſſimo Aſtrologo ac Poeta, nihil hactenus fuit ab iis qui genuinum illud eſſe dubitant, in medium allatum. E contrario vehementer pro antiquitate ejus pugnant carminis ſimplicitas caſtaque

Digitized by Google

Homeri imitatio, tum ſcribendi genus aphoriſticum, quod antiquis Aſtrologis probatum fuiſſe teſtatur Ptolemæus Mathematicus lib. 3. Tetrabibli cap. 2. ubi illud miſſum facere ſe ait, quod varium ſit & multiplex, ac prope infinitum. Porro dum circulos cœleſtes & aſtra quæ ab ipſis ſecantur Manethon deſcribit, facile oſtendit ſe longiſſime à noſtra ætate, cum iſta in literas mitteret, abfuiſſe. Alia enim ſidera hodie à circulis illis ſecari conſtat, propter præceſſiones æquinoctiorum, quæ tanto temporis intervallo diverſum ſphæræ ſitum effecerunt. Quibus ſi addas totius operis contextum, in quo nihil occurrit quod non ætati Ptolemæi, qui ex Arſinoe conjuge agnoſcitur Philadelphus, ac plus ſimplici vice nominetenus compellatur, nihil quod veterum Ægyptiorum aſtrologorum ſententiis non conveniat; repetitiones etiam antiquiſſimis potius ſcriptoribus genuinis quam ſavris impoſtoribus familiares: nihil profecto habebis quo fidem codicis antiquiſſimi, quo diſertum Suidæ ac Poetæ latini veteris qui picta Manæthonis aſtra celebrat teſtimonium jure poſſis in dubium vocare. Auctor ipſe ſub extremum libri ſexti thema ſuum natalitium, ſive ut Victruvio dicitur naſcentiam teſtatur fuiſſe ſole in ♊ Jove in ♊ Saturno in ♒ & Marte in ♋ Quod ſi accuratas Ephemerides non minus quam Chronologiã omnibus numeris abſolutam haberemus, non difficile foret annum quo natum ſe indicat ex hiſce indiciis Aſtrologicis inveſtigare. Jam non magis hoc fieri poteſt in tanta Chronologorum varietate Aſtrologorumue parum ſæpe ſolidis calculi hypotheſibus, quam inepte argumentaremur, ſi ex hoc ipſo genuinum vellemus Manethonem evincere.

Petoſirin delicias ſuas ſive πολυφίλτατον ἄνδρα vocat Manethon lib. V. 10. è quo loco non magis probare licet æquales fuiſſe, quam Iſocratem vixiſſe temporibus Dionyſii Halicarnaſſei, quia hic illum ἑταῖρον * ſuum appellat, vel Dicæarchum aut Theophraſtum fuiſſe æquales Ciceronis aut Attici, quia ab his amici ac familiares vocantur, vel deniq; Zachariam Prophetam vixiſſe ætate Moyſis, quoniam Philoni Judæo Zacharias dicitur εἷς τῶν Μωϋσέως ἑταίρων. Sed quæ Petoſiris oratione proſaria tradiderat, hæc Manetho verſibus Græcis reddidit Hexametris, & obſervationibus propriis auxit, ut paret è prologis libri I. & V. Longe antiquiorem vero fuiſſe Petoſirin, & multo tempore Manethonem anteceſſiſſe, conſtat ex Ariſtophane, qui Petoſirin memorat apud Athenæum

* Vide ſupra lib 2. c. 26. p 848.

næum III. p. 114. Idem Petoſiris notatur vel laudatur à Claudio Ptolemæo in tetrabiblo ſub nomine τοῦ παλαιοῦ vel τοῦ ἀρχαίου, ut obſervavit Salmaſius de annis climacter. p 353. & Marshamus in canone Chron. p. 477. qui de Petoſiride ejusque æquali Rege Ægypti Necepſo antiquiſſimis Aſtrologiæ judiciariæ ſcriptoribus multa erudite collegit.

Magnum decus Daniæ Thomas Bartholinus libro de Medicis Poetis p. 99. *Inter alia Mathematica*, inquit, *Manethonis fragmentum* περὶ νόσων *Græcis verſiculis exſtat in Bibliotheca Medicea Florentiæ literis quadratis, quod deſcriptum à fratre Eraſmo Bartholino vidi hoc principium habere*:

> Νῦν δ' ἄγε μοι κούρη Λιβηθελάς * ἔννεπε μοῦσα
> Ὅσσα φέρει νούσοις ἀλγήματα δία σελήνη.

Verum norit lector hos verſus non eſſe operis initium, nec eſſe Manethonis, ſed eſſe petitos è medio poemate Maximi περὶ καταρχῶν quod ante Manethonem in Codice Mediceo legitur; deinde verſum alterum ſcribendum eſſe ſic:

> Ὅσσα φέρει νούσοισιν ἀκήματα δία σελήνη,
> Ὅσσα τε λυγρὰ πέλονται ἐν εἰδώλοισι θεούσης
> Δώδεκα &c.

IX. Ut ſupra capite V. & XVIII. Aſtronomos Græcos veteres plerosque perſecutus ſum, ita juvat hoc loco Manethoni alios Aſtrologiæ judiciariæ ſcriptores ſubjicere, atque editos quidem cumprimis. Ab *Heſiodo* in ἔργοις καὶ ἡμέραις, & *Arato* in διοσημείοις conſtat traditam partem Aſtrologiæ judiciariæ ſimpliciorem, & cui ſoli natura rerum ſuffragari videtur, qua ex aſtris de tempeſtate conjecturam capimus. De utroque & de tributis *Hermeti* iatromathematicis cæterisq; hujus commatis ſcriptis dixi ſuo loco, quemadmodum & infra lib. IV. agam de præcipuo opere hujus diſciplinæ, tetrabiblo *Claudii Ptolemæi*, & qui in illud ſcripſere *Porphyrio*, *Proclo*, *Anonymo* ſive *Demophilo*, aliisque. Præter hos dicendus in præſenti mihi eſt PAULUS *Alexandrinus*, cujus poſterior editio εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν ſive *introductionis in doctrinam de viribus & effectis aſtrorum*, ex Bibliotheca illuſtris Henrici Ranzovii Sereniſſ. Danorum Regis per Holſatiam & Dithmarſiam tū legati, vulgata eſt Græce

* MS. Πιμπληϊάς.

ce cum verſione *Andreæ Schatonis*, qui MStum codicem innumeris mendis depravatum fuiſſe queritur. Witebergæ 1586. 4. Inſcripſit hæc rudimenta Paulus filio ſuo *Cronammoni*, qui in priore Patris ἐκδόσει quædam minus recte ſe habere notaverat. Πάνυ καλῶς ὦ φίλε παῖ Κρονάμμων, ἐψευδογραφηκότας ἡμᾶς ἀνευρὼν ἐν τῇ πρὸ ταύτης ἐκδόσει τῶν εἰσαγωγικῶν, προετρέψω ἑτέραν σύνταξιν λειπομένην ἐν οὐδενὶ τῶν εἰς τὴν αὐτὴν πρόθεσιν συντεινόντων θεωρημάτων. Μετὰ καὶ τοῦ καταναγκάσαι καὶ τὰς κατὰ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ ἀναφορὰς ἐπιλογιζομένους πρὸς τοῖς τέλεσιν ἐκθέσθαι, ὡς ταύτας εὐχρηστοτέρας κατειληφότων ἡμῶν αὐτοῦ τε ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ἐν τῷ περὶ χρόνων ζωῆς δι' αὐτῶν τὴν πραγματείαν ποιουμένου, καὶ ΑΠΟΛΙΝΑΡΙΟΥ παρακελευομένου ἐν τῷ περὶ ἀφέτου καὶ οἰκοδεσπότου καὶ ἀναιρέτου ταύταις κεχρῆσθαι. Προσεπὶ τούτοις καὶ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ τοῦ ΛΑΟΔΙΚΕΩΣ ἐν τοῖς ἰδίοις πέντε βιβλίοις διαβάλλοντος τοὺς ΑΙΓΥΠΤΙΟΥΣ, ὡς πολλὴ ἀπάτη αὐτοῖς γεγένηται ἐν ταῖς τῶν ζῳδίων ἀναφοραῖς. Liber planus & facilis, ac locis quibusdã exceptis elementa incertiſſimæ artis perſpicue tradens. Per σοφοὺς τῶν Αἰγυπτίων videtur intelligere Ptolemæum, cujus Canonem alibi nominetenus in teſtimonium citat: τὴν δὲ ἀκρίβειαν τούτων ὁ πρόχειρος κανὼν Κλαυδίου Πτολεμαίου παραστήσει. Tempus quo ſcripſit ſatis accurate definire videtur diem XX. Mechir anno Diocletianeo 94. hoc eſt CHRISTI Anno CCCLXXVIII. Verum Auctor Chriſtianus *ſcholiorum Græcorum* quæ cum Pauli libro edita ſunt, eumque jam illuſtrant jam reprehendunt, teſtatur ſe ſcripſiſſe Anno Diocletiani 867. qui reſpondet CHRISTI anno MCLI. Græcorum *6659*. Meminit inter alia Paulus etiam libelli ſub *Hermetis Triſmegiſti* nomine jactati, cui titulus ὁ παναρετος, & ex ea refert doctrinam de ſeptem κλήροις ſive ſortibus planetarum, de quibus dixi lib. 1. c. 7. p. 50. Rurſus ex eodem Hermete profertur locus de climacteribus: παρέθετο δὲ ὁ Τρισμέγιστος Ἑρμῆς ἐν τῇ περὶ κλιμακτήρων πραγματείᾳ, λέγων οὕτως. οὐ πάντοτε οἱ ἐπιφερόμενοι ταῖς ἀνθρωπίναις γενέσεσι κλιμακτῆρες νόσων παραίτιοι γίνονται, ἀλλ' ὅτε μὲν πένθους, ὅτε δὲ δικῶν, ἕτεροι δὲ μακρῶν ἢ χρονίων ἀποδημιῶν δοτῆρες γίνονται. Καὶ οἱ μὲν διὰ τῶν παραιρέτων ἀποτελούμενοι κλιμακτῆρες νόσων καὶ κινδύνων καὶ πένθους παραίτιοι χρηματίζουσιν, οἱ δὲ διὰ τῶν τῆς αἱρέσεως, ζημιῶν καὶ τῶν τούτοις παραπλησίων. Claudit librum Paulus allata genitura mundi, ſive deſcriptione ſitus planetarum cum primum cœperunt orbem terrarum lumine ſuo colluſtrare, tunc ſcilicet ſolem ait fuiſſe in leonis parte * 19, lunam in Cancri 15. Saturnum in Capricorni 15. Jovem in ſagittarii 15. Martem in Scorpii * 14. Venerem in libræ parte * 3. Mercurium in * 7. Vir-

* Firmicus lib. 3. (al. lib. 2.) c. 1. Math. ubique legit 15, referens & ipſe Thema ſive figu-

Virginis Oriente in cancro circa horoſcopum parte 15. hora noctis undecima aſſumta. αὕτη, inquit, ἐστὶν ἡ τοῦ θνητοῦ καὶ ἐπιγείου κόσμου γένεσις. Ἐν τούτοις τοῖς ζωδίοις πρῶτον οἱ προκείμενοι ἀστέρες ἐξεφάνησαν, αἰώνιον ἔχοντες πνεῦμα ἐν ἀφθάρτῳ μένει κείμενοι, ὅθεν καὶ οἰκητήρια αὐτῶν αὐτὰ τὰ ζῶα κατωνόμασαι. Liber hic Pauli vel fragmenta ejus in aliquot codicibus exſtant manu exarata in theſauro librario Imperatoris, de quibus vide ſi placet librum ſeptimum Lambecii de Bibl. Vindob. inter alia memorantis codicem cum hac inſcriptione: Παύλου Ἀλεξανδρέως εἰς τὴν Ἀποτελεσματικὴν ἐν συνόψει, καὶ μαΐστρου τοῦ Ἀπμάσαρ. Unde ſuſpicor *Apomaſari* illi (eidem cujus Onirocritica cum Artemidoro edidit Rigaltius) tribuenda eſſe Græca quæ paulo ant memorabā in Paulum ſcholia; Niſi ſint forte *Stephani* Athenienſis. Vide Sylburgii Catalog. MS. Græcor. Bibl. Palatinæ p. 93. Cæterum miror à Lambecio, Neſſelio & Labbeo ſcriptorem libri ipſius vocari quandoque non Paulum uti ſcholia illa k. 4. b. & tituli MSS. plurium Codicum diſerte appellant, ſed *Julium* vel *Julianum* Alexandrinum. Pauli nomen confirmat etiam Suidas: Παῦλος φιλόσοφος, εἰσαγωγὴν ἀστρολογίας ἢ ἀποτελεσματικά, ita enim malim legere quam καὶ ἀποτελεσματικά. Exſtat & in Bibl. Cæſarea *Heliodori* cujusdam commentarius in Pauli hujus doctrinam Aſtrologicam, diviſus in capita quinquaginta tria. Ἡλιοδώρου εἰς τὴν Παύλου διδασκαλίαν. Κεφάλαιον ά. περὶ ποιότητος τῶν σχημάτων, καὶ εἰς τί συμβάλλονται.

Joachimus Camerarius cui omne genus literarum plurimum debet, diſciplinam quoque Aſtrologicam * variis ſcriptis illuſtravit, atque inter alia Græce atque latine Norimbergæ A. 1532. 4. edidit *Aſtrologica*, quibus continentur (1) Incerti ſcriptoris Διάγνωσις τῆς ἡλιακῆς σφαίρας τῶν ιβ εἰδώλων, ὅπως ἐν ἑκάστῳ μηνὶ ἀκριβῶς χρὴ διαιτᾶσθαι. *Ratio orbita ſolis per duodecim ſimulacra cœli, quem-ue victum uſurpare ſingulis menſibus conveniat.* De hoc brevi ſcripto ita amicus noſter Dietricus Doblerus: *Seculo poſt Chriſtum nono vel decimo apparet hoc conſcriptum, ſi veri ſunt quatuor poſteriorium menſium dies ingreſſui Solis in ſigna ſingula aſſignati: octo autem priorum menſium dies corrupti videntur eſſe ſaculo forſan decimo quinto ab incepta librarii manu reducentis iſtos numeros ad dies quibus ſuo tempore Solē ſigna introi-*

figuram genituræ mundi è libro Æſculapii qui *Myriogeneſis* (lege *Moirogeneſis*) inſcribebatur, teſtatusque ſequi ſe Æſculapium. Anubiumque *quibus potentiſſimum Mercurii numen iſtius ſcientia ſecreta commiſit.* Confer Salmaſ. p. 534. de annis Climactericis.

* Vide Voſſium de ſcientiis Math. c. 65. p. 376. ſeq.

re videbat in Calendariis ſuis annotatum, præceſſiones autem æquinoctiorum ignorantis, tanto tamen candore pollentis, ut dum nihil periculi ex correctione ſua metuendum eſſet, intrepidus mutaret quæ mutanda ipſi videbantur: cum autem ad Plejades menſe Novembri ante Solis ortum occidere incipientes perveniſſet, manum de tabula corriperet, nec amplius quicquam corrigeret. p. 1. - 3.

2. *Ἐκ τῶν Ἡφαιστίωνος τοῦ Θηβαίου ἀποτελεσματικῶν καὶ ἑτέρων παλαιῶν περὶ τῆς τῶν ιβ μορίων ὀνομασίας καὶ δυνάμεως. Excerpta ex* HEPHÆSTIONIS *Thebani judiciis, eque aliis veteribus ſcriptoribus* de duodecim cœli ſignorum appellationibus, affectionibus & effectis, quæque regiones terrarum ſingulis ſubſint ſignis, ſecundum varias ſententias Ægyptiorum eosque ſecuti Dorothei, tum præterea Hipparchi ac Ptolemæi. Decanorum quoq; trinorum in ſingulis *ζωδίοις* ſive ſignis Ægyptia afferuntur nomina, de quibus vide Salmaſium p. 610. ſeq. libri de annis Climactericis, qui & multis aliis hujus ſcripti locis affert lucem, & nominum illorum interpretationes daturum ſe receperat in ſuâ de lingua Ægyptiaca commentario, cujus egregium ſpecimen dedit p. 566. & 614. Idem Hephæſtionis Apoteleſmatica in plures libros diviſa videtur evolviſſe nam p. 52. locum de Ægyptiorum Jatromathematicis græce profert ex Hephæſtionis Thebæi præfatione libri primi. Et ſane Labbeus p. 110. Bibl. novæ MSS. memorat Hephæſtionem Theban. *περὶ καταρχῶν* libris tribus, in Bibliotheca Petri Stozzæ. Quando vixerit iſte Hephæſtio, non comperi, niſi quod Salmaſius p. 533. ad Conſtantini M. ætatem referre non dubitat. De aliis hujus nominis infra in Grammaticis ſum dicturus.

3. *Ὅσα οἱ πλανώμενοι ἀστέρες ἐν ἑκάστῳ τῶν ζῳδίων σημαίνουσι. Decreta ſive ſignificationes quinque errantium ſtellarum per ſigna Zodiaci, p. 21. - 36.*

4. *Veſtii Valentis Antiocheni ex primo libro floridorum* fragmentū de natura ſeptem planetarum & ratione effectionum, latine tantum è verſione * haud credo ipſius Camerarii p. 48 - 53. In aliis codicibus rectius VETTIUS vocatur hic VALENS, non Veſtius, & celeberrimum antiquiſſimumque apud veteres Vettiorum nomen, nam antequam Nu-

* Videtur ſane Camerarius Græca ſimul fuiſſe editurus ſi ipſe vertiſſet, & non ab alio latine tranſlata hæc fragmenta accepiſſet. Caſpar vero Barthius hæc male latini veteris ſcriptoris & latine primum ſcripta, non è græco verſa eſſe exiſtimavit, V. 4. VIII. 19. & XI. 3. Adverſar. quo nomine merito incurrit cenſuram Reineſii p. 558. Var. lect. Sed hic Vir doctus non magis veriſimiliter latina illa tribuit Firmico p. 692. ſeq.

Numa Romulo ſuccederet, Vettius quidam interrex fuit, quem cum Tatio è Sabinis veniſſe ſuſpicatur Fulvius Urſinus in familiis Rom. p. 1305. T. VII. Græv. De aliis Vettiis ſive Vectiis operæ pretium ſit conſulere Glandorpium in Onomaſtico, Reineſium Epiſt. LXIX. ad Rupertum p. 631. ſeq. & Laur. Begeri ſpicilegium Antiquitatis p. 89. Sed & plures fuere *Vettii Valentes*, (1) Medicus Apuleji Celſi diſcipulus, laudatus Scribonio, Cœlio Aureliano, Galeno, Marcello Empirico: ob adulterium vero cum Meſſalina interfectus à Claudio Imp. Vide quæ Viri docti ad Plin. XXIX. 1. & ad Tacitum XI. 30. ſeq. Huic doctiſſimus Tiraquellus c. 31. de nobilitate ſect. 64. perperam tribuit Anthologias quibus περὶ κλιμακτήρων ἑβδομαδικῆς καὶ ἐννεαδικῆς ἀγωγῆς egerit è diſciplina Petoſiridis & Necepſo Regis. Is ipſe enim eſt Aſtrologus, longe junior, de quo in præſenti quærimus. (2) Medici filius prætor, augur aliisque magnis dignitatibus functus ſub Nerone, ut ex Inſcriptione veteri apud Gruterum p. CX. 2. docet Reineſius III. 14. Var. lect. (3) Aſtrologus quem dicitur de fatis urbis CPolitanæ conſuluiſſe * Conſtantinus Imp. Ita enim Zonaras T. 3. p. 7. Τότε ὥς τινες ἱστορήκασι, τὸν Ἀστρονόμον καλέσας Οὐάλεντα, τὸν τότε περὶ τὴν τέχνην ταύτην ἐσχολακότων τὸν ἀκριβέστερον ἐκέλευσεν ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ τῆς πόλεως συμπῆξαι θεμάτιον &c. Similia habent Cedrenus & Glycas, & hunc ipſum Valentem eſſe illum Vettium, è cujus floridis fragmenta Camerarius edidit, non abſurde videtur ſentire Barthius, cui magnum Salmaſium ὁμόψηφον obſervo, qui & ipſe ſcriptorem illum ad Conſtantini tempora retulit p. 533. de annis Climactericis. Sed Antiquiorem atque adeo diverſum facit ὁ πάνυ Seldenus, ita enim ille ſyntagm. 1. de Diis Syris p. 87. *Suadet hoc & vetuſtiſſimi ſed nondum editi Aſtrologi auctoritas, qui ſub Claudii Ptolemai tempora aut circiter ni fallor ſcripſit. Adriani enim anni primi* ** *meminit, menſibus utitur Ægyptiacis, nec Ptolemai ſed ſæpiuſcule Petoſiridis & Necepſonis, quem* τὸν βασιλέα *nonnunquam* κατ' ἐξοχὴν

* Etiam de veteris Romæ fato conſultus quidam *Vettius*, Varronis æqualis, qui auguratus eſt populum Romanum ad mille & ducentos annos perventurum, teſte Cenſorino c. 17. Confer Sirmondum ad Sidon. p. 212. Neſcio an ab illo Vettio & veteri Roma ad Valentem de nova Roma conſultum aliquis anſam cudendæ fabulæ petierit. Equidem de Aſtrologo per Conſtantinum tunc temporis conſulto res haud facillima eſt creditu, & melioribus ſcriptoribus alto ſilentio præterita, præcipue vero parum veriſimilis ubi agitur de ſuperſtitione Aſtrologiæ divinatricis, quam univerſam deteſtabantur Chriſtiani, futiliſſima & abſurdiſſima omnium, quæ eſt themata civitatum excitare, & è ſitu aſtrorum tempore urbis condi vel inſtaurari aut amplificari cœptæ fortunam illius divinare.

** Locum dedit idem Seldenus III. 20. de jure Nat. & gent.

χλῶ vocat, (librum ejus XIII. allegans) *Abrami item, Critodemi, Timæi, Hermippi, Orionis auctorum mentionem facit, & à Ptolemaica Aſtrologia ſatis diſcordat. Is autem eſt Vettius Valens Antiochenus - . Codex ille Valentis quo utor eſt MS. & Chriſtophori Longolii ſumptibus olim exaratus - - Se autem magno labore & diſpendio, magniſque itineribus Matheſin comparaſſe affirmat Vettius.* Ἡμεῖς δὲ, inquit, πολλὴν μὲν χώραν διοδεύσαντες καὶ τὴν Αἴγυπτον διελθόντες, διδασκάλοις φιλαργύροις περιπεσόντες, τοῖς μὲν τῶν χρημάτων δόται ἐποιησάμεθα διὰ τὴν περὶ τὸ ἔργον ἐπιθυμίαν. Ante Seldenum Joſephus Scaliger Epiſt. CXIV. ad Caſaubonum: *Vettius Valens Aſtrologus, de quo quæris, ſcribebat tempore eodem quo Claudius Ptolemæus, ſub Hadriano & Antonino, ut ejus Epocha teſtantur. Citat aliquot veteres ejusdem ſtudii homines, tam mihi ignotos quam ipſe eſt, neque enim ullus veterum, qui hodie exſtant, ejus meminit. Alius Valens fuit tempore Conſtantini, à quo conſultus de urbis novæ Romæ Byzantinæ fato. Sed noſter Vettius, ut vides, longe antiquior eſt. Habet multa quidem utilia, ſed non pauca circulatricis divinationis nugatoria.* Scaligeri & Seldeni veſtigiis audacter inſiſtit Reineſius, quanquã Epochas illas & annum primum Adriani potuit Valens memorare ex antiquiore ſcriptore, quoniam non de ſuo ſcripſit omnia, ſed compoſuit ἀνθολογίας ſive *floridorum Aſtrologicorum* libros è variis ſcriptoribus & propria obſervatione collectos. Quid quod H. Dodvvellus in diſſ. de tabulis Cœli, quæ exſtat ad calcem Tomi 1, ſpicilegii Patrum concinnati à Clariſſimo Grabio pag. 341. notavit Vettium hunc Valentem habere obſervationes Æræ Diocletianeæ anno CLX. (CHRISTI CCCCXLIV.) recentiores: ut adeo Conſtantini quoq; ævo longe junior ſit iſte Vettius. Verum de tota hac re melius judicium ferre licebit, ſi quando opus ipſum ſatis ſpiſſum & in octo diviſum *libros* viderit lucem, quod manu exaratum in variis Bibliothecis exſtat Angliæ, Galliæ, Italiæ, & Germaniæ noſtræ quoque. Editionem ejus promiſit jam pridem illuſtris Huetius, notis ad Origenem p. 54. Loca ex eo Græce producunt, præter eundem Huetium, Scaliger ad Euſeb. & in Canonbus Iſagog. deque temporum emendatione, Salmaſius de annis Climacter. Galeus ad Jamblichum, Seldenus prolegom. de Diis Syris c. 3. p. 33. & ſyntagm. 1. c. 1. p. 88. ſeq. Libro III. de jure Nat. & gentium c. 20. & Commentar. ad marmora Oxonienſia p. 28. ſeq. atque 42. edit. Prideauſii, ubi occurrit adjurandi formula, qua libro quarto fratrem alioſque diſcipulos ſuos obſtringit Valens, ne artis ſuæ ſacra atque arcana cum quoquam indigno

aut

Digitized by Google

aut profano comunicent, mutilentve ſcripta ipſius, aut interpolent, vel nominis & gloriæ auctoris non habeant rationem. Eam formulam, quia ſingularis eſt, & auctorem ipſum ſpectat, eumque à Chriſti ſacris alienum fuiſſe docet, hoc loco integram ſubjeci: *ὁρκίζω σε, ἀδελφέ μου τιμιώτατε, καὶ τοὺς μυσταγωγούς μου ταύτῃ τῇ συντάξει, οὐρανὸν μὲν ἀστέρικτον κύκλον, καὶ κύκλον δυοκαιδεκαζώδιον, ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τοὺς ε΄ πλανήτας ἀστέρας, δι᾽ ὧν ὁ πᾶς βίος ἡνιοχεῖται, αὐτήν τε τὴν πρόνοιαν καὶ ἱερὰν ἀνάγκην, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα συντηρῆσαι, καὶ μὴ μεταδοῦναι τοῖς ἀπαιδεύτοις, εἰ μὴ τοῖς ἀξίοις καὶ δυναμένοις διαφυλάσσειν καὶ ἀμείβεσθαι δικαίως, αὐτῷ τε ἐμοὶ* ΟΥΑΛΕΝΤΙ *τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀείμνηστον καὶ ἀγαθὴν φήμην ἀπονέμειν, καὶ μάλιστα ἐπιγνόντας τὸ ἄφθονον καὶ τὸ τῆς ἀληθείας μέρος ὡς ὑπὸ οὐδενὸς ἀνδρὸς ἐπιλελυμένον αὐτὸς ἐφώτισα, μηδὲ παρέντας τὸ ἐμὸν ὄνομα ἑτέρους ἐπεισφέρειν ταύτῃ τῇ συντάξει, μηδὲ λωβῆσαι τινὰ τῶν προγεγραμμένων ἢ μελλόντων λέγεσθαι πρὸς τὸ ἀθετῆσαι τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ μὴ ψόγον ἐπενέγκαι. Καὶ ταῦτα μὲν διαφυλάσσουσιν οἱ προειρημένοι θεοὶ πάντες εὐμενεῖς ἔσονται καὶ βίος εὐπαθής, καὶ καταθύμιος λογισμῶν συντέλεια. Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία. μήτε γῆ βατή, μήτε θάλαττα πλωτή, μήτε τέκνων σπορά, τυφλός τε νοῦς, καὶ πεπαιδευμένος ὑπάρχων ἀσχήμονα βίον καὶ ἀνεπίτευκτον ἀγαθῶν ἐπάγοι. Ἐὰν δέ τις καὶ μετὰ θάνατον ἐστὶ κακῶν τε καὶ καλῶν ἀμοιβή, κἀκεῖ τῶν ὁμοίων μεταλάβοιεν.* Confer rurſus Seldenum lib. II. de Synedriis Hebræor. c. XI. ſect. 4. ubi confert formulam ſimilem Julii Firmici, additque hanc è libro ſeptimo Valentis, quam c. 3. prolegom. de Diis Syris quoque vulgaverat: *Τοὺς τῆς παραγγελίας ἡμῶν πειθομένους ὁρκίζω ἡλίου μὲν ἱερὸν κύκλον, καὶ σελήνης ἀνωμάλους δρόμους, τῶν τε λοιπῶν ἀστέρων δυνάμεις, καὶ κύκλον δυοκαίδεκα ζωδίων, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα ἔχειν, καὶ τοῖς ἀπαιδεύτοις ἢ ἀμυήτοις μὴ μεταδιδόναι, τιμήν τε καὶ μνήμην τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀπονέμειν. Εὐορκοῦντι μὲν εὖ εἴη, καὶ καταθύμιοι οἱ προκείμενοι θεοί. Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία.*

5. Claudunt Camerarii collectionem Ἰατρομαθηματικὰ *Hermeti Trismegiſto* tributa, de quibus jam dixi lib. 1. c. IX. ubi & de *Galeni* libro ejuſdem argumenti, & de Curanidibus & aliis Hermeticis Aſtrologicis ſcriptis. Occurrunt & Aſtrologica quædam in *Geoponicis*. De his agam libro VI. Verum jam deinceps ineditos quosdam Aſtrologos recenſebo.

X. *Aſtrologi Græci inediti.*

Achmetis Aſtrologica MSS. laudantur à Meurſio in gloſſar. Scripſit intro-

 du-

ductionem in Aſtrologiam Perſicam, quæ fuit in Bibl. Palatina.

Anonymi varii. Vide elenchum auctorum gloſſario Græcobarbaro Cangii ſubjectum p. 34. Neſſelium Catalogo Bibl. Cæſareæ parte I. p. 343. Teſtatur & Lambecius VII. p. 261. in eadem Bibliotheca Cæſarea exſtare Anonymi MS. Syntagma Aſtrologicum in capita 200. diviſum & 332. paginas in folio implens, cui præter varias diverſorum anonymorum auctorum inſtitutiones & obſervationes Aſtrologicas, inſertæ ſunt *Georgii Chryſococcæ* tabulæ Aſtronomicæ Geographicæ & Aſtrologicæ: *Sethi Patriarchæ* Aſtronomia ab Angelo, ſcilicet, ipſi tradita: *Petoſiridis* organum Aſtrologicum ad Nechepſum Regem Ægypti, *Ammonii*, filii Hermeæ, *Jo. Camateri*, & Jo. Philoponi libri III. de uſu Aſtrolabii: Claudii Ptolemæi, Theophili, Dorothei Sidonii, Petoſiridis Ægyptii, Antigoni Nicæni, Jo. Camateri, Valentis Antiocheni, Hephæſtionis Thebani, Stephani Alex. *Porphyrii*, *Apollinarii*, & *Critodemi* Apoteleſmatica. Idem Lambecius p. 235. refert aliud Anonymi ſyntagma Aſtrologicum diviſum in capita 137. inſertis quibusdam fragmentis Hephæſtionis Thebani, *Juliani Laodicenſis*, & Hermetis Triſmegiſti. Sic Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 278. in Bibl. Regis Galliæ Cōd. 559. narrat exſtare Aſtrologica varia ex Rhetorio, *Deucalione* &c. capitibus 66. Item Aſtrologica è *Leone Philoſopho*, *Theodoſio*, Valente, *Demetrio*, Dorotheo, Maximo, Hephæſtione, *Zoroaſtre*, Manethone, Paulo Alex. Theophilo, *Critodemo*, Zeucho ſive *Teucro* & Juliano. Omitto quæ p. 121. referuntur Prognoſtica ſereni aeris ex diverſis auctoribus collecta, Arato, Africano, Apulejo, Anatolio, Ariſtotele, Berytio, Varrone, Demogeronte, Didymo, Diophane, Florentino, Neſtore, Orpheo, Paxamo, Plutarcho, Ptolemæo, Pamphilo, Platone, Sotione, Theophraſto, Vindanionio, Zoroaſtre aliisque, qui omnes allegantur in Geoponicis græcis noviſſime perquam emendate editis & illuſtratis à Clariſſimo Needhamo.

Ammonii Hermeæ F. jam memini in Anonymis.

Antigoni Nicæni ἀποτελεσματικὰ MSta in Bibl. Cæſarea. Vide Neſſelii Catalogum IV. p. 63.

Antiochi Apoteleſmatica ſive theſauri apoteleſmatum. Labbe Bibl. nov. MSS.

Digitized by Google

MSS. p. 385. Neſſel. IV. pag. 63. & 103. 104. Vide & infra in *Rhetorius*.

Anubionis, ſive ut Firmicus vocat *Anubii* Poetæ vetuſtiſſimi elegiam de horoſcopo laudat Salmaſius de annis Climactericis p. 87. 602. &c. & profert ad Solin. p. 655. edit. Pariſ.

Apollinaris Apoteleſmatica. Lambec. VII. p. 261. Laudatur hic Apollinaris à Paulo Alexandrino.

Apollonii Mathematici Apoteleſmata. Cod. Reg. Pariſ. 1843. περὶ μαντείας ἀστέρων libros IV. ſcripſiſſe Apollonium Tyanenſem teſtatur Philoſtratus III. 13. Sed puto in illo codice potius contineri quædam Aſtrologica Apollonii Laodicenſis, quem libris quinque hoc de argumento ſcriptis Ægyptios Aſtrologos variorum errorum poſtulaſſe teſtatur Paulus Alexandrinus. Apollonium quoque Myndium peritiſſimum inſpiciendorum natalium laudat Seneca VII. 3. & 17. Nat. quæſt.

Aſtrampſychi Aſtrologia Perſica Cod. Colbert. 2202. Ἀστραμψύχου λαξευτήριον. Πτολεμαίῳ Ἀστράμψυχος ἱερεὺς καὶ βίβλων ἐπισφραγιστὴς ἰδίῳ δεσπότῃ χαίρειν. Sequitur ejusdem θεωρία τῶν ἀστέρων. Deinde ἀρχὴ σὺν θεῷ. πυθαγορικοῦ λαξευτηρίου ἤτοι τοῦ ῥαμπλίου (al. ῥαβουλίου) οὕτω παρὰ λεγομένου περσιστί. Vide Cangii gloſſar. in ῥάμπλιον, & λαξευτήριον. Hoc opus verſibus Politicis expoſuit *Arſenius* Monachus qui MSti occurrunt in Bibl. Cæſarea. id. in πολιτικοῖ. Vide & de hoc Arſenio Lambecium VII. p. 260. ubi Geomantiam Zanatæ Philoſophi Perſæ vocat, quam Cangius addendis ad gloſſar p. 212. ψαμμομαντείαν.

Critodemi ἀποτελέσματα ὡρείων. Cod. Colbert. 2069. Lambec. VII. pag. 261. 284. Allegatur Critodemus à Julio Firmico & Vettio Valente. Allegatur & *Orion*. Num itaque Vocabulum ὡρείων à præcedente ἀποτελέσματα in Codicis Colbertini epigraphe ſeparandum?

Dorotheus Sidonius de quo Scaliger ad Manil. p. 23. *Apoteleſmata unus veterum quod ſciam verſibus ſcripſit Dorotheus Sidonius, quem legerunt Arabes, Omar, Meſſaala, auctor Alcabitii; ita ut ante quingentos annos eum auctorem exſtitiſſe* (i. e. adhuc ſuperfuiſſe, Firmico enim laudatus longe eſt antiquior) *non dubitemus.* Præter Dorotheum Apoteleſmatica ſcripſerat non ſolum Manetho de quo ſupra, ſed & Heliconius de quo Suidas. Cæterum Dorothei verſus complures Hexametros Græce producit Salmaſius de annis climactericis præf.

&

Digitized by Google

&p. 289. & 291. ſeq. & ad Solinum variis locis. Baſileæ quoque A. 1571. fol. prodiere Albohazen Haly Abenragel Arabis de judiciis aſtrorum libri VIII. latine per Antonium Stupam Rhætum, quibus acceſſit compendium XII. domorum cœleſtium ex Meſſaala, Aomare, Alkindo; Zaele, Abencit, *Dorotheo*, Jergi, Ariſtotele & Ptolemæo collectum per Petrum Lichtenſtein.

Gennadio Patriarchæ CPol. tribuitur expoſitio Ramplii non modo in Codice Regio de quo Cangius, ſed & in Palatino. Vide Sylburgi Catalogum MSS. p. 94.

Heliodori commentarius in Pauli Alexandrini doctrinam Aſtrologicam, diviſus in capita LIII. Lambec. VII. p. 256.

Hephæſtionis Thebani Apoteleſmaticon libri III. De hoc ſcriptore dixi paulo ante inter editos.

Heraclidis apoteleſmata. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 385. Heraclidis cujusdam qui *ἀςρολογύμενα* ſcripſit, mentio apud Laertium. V. ult.

Hermippus. Vide infra in Maximo. Allegatur & Hermippus quidam à Vettio Valente, ſed is ni fallor Hermippus Peripateticus intelligitut, quem inter Arati interpretes quoque laudari video.

Aſtronomia *Hippocratis*. Labbe p. 213.

Japharis Aſtrologi liber imbrium. id. p. 120.

Joannis Antiochenſis de conjurationibus. id. p. 385.

Iſaaci Monachi *πραγματεία νέων κανονίων, συςάντων κτ̀ τὴν ἀρχὴν τȣ̃ ςωος* (6876. qui reſpondet anno Chriſti 1368.) *ἀπὸ τȣ̃ τȣ̃ κόσμȣ γενέσεως ἔτȣς.* id. p. 120.

Joannis Camateri præfecti Canicleo ſive atramentario Imperatoris Poema Jambicum ad Emanuelem Comnenum Imp. *περὶ ζωδιακȣ̃ κύκλȣ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐν ȣ̓ρανῷ.* Cod. Reg. Pariſ. 2732. Exſtat & in Bibl. Bodlejana. Vide Selden. de titulis honorum part. 1. cap. V. §. 6.

Jo. Laurentius Philadelphienſis Lydus, incertum an Chriſtianus, qui ſub Anaſtaſio, Juſtino & Juſtiniano Imp. vixit teſte Theophylacto Simocatta VII. 16. p. 186. & Photio Cod. CLXXX. Scripſerat ad Gabrielem præfectum utbis CPoleos (in quem Leontii Scholaſtici Epigramma legitur in limine libri quarti Anthologiæ) libros tres, unum de menſibus, alterum *περὶ διοσημειῶν καὶ ἄλλων τινῶν ἀποθέσεων μαθηματικῶν*, tertium hiſtorici ac civilis argumenti, *περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν*, è quo locum Græce producit Lambecius ad Codinum

pag.

p. 208. De prioribus duobus præter Photium meminit Suidas, & librum quidem *de menſibus*, Rutgerſius p. 289. Var. lect. & Meurſius ad Leonis Tactica p. 447. ſuſpicantur eum ipſum eſſe, quem è Palatino codice Meurſius deſcripſit, & Rutgerſius p. 247-200. Græce edidit ſub titulo ἐφήμερος βροντοσκοπία * τοπικὴ πρὸς τὴν σελήνην κατὰ τὸν Ῥωμαῖον ΦΙΓΟΥΛΟΝ (*Nigidium Figulum* puta, Aſtrologica ſcientia inter Romanos præſtantiſſimum, cujus fragmenta ibi Rutgerſius collegit, illisque hunc è latino Nigidii Græce translatum libellum præmiſit) ἐκ τῶν ΤΑΓΗΤΟΣ καθ᾽ ἑρμηνείαν πρὸς λέξιν. Sed eſt potius pars διοσημειῶν, ut patet ex primis verbis: εἰ ἐπὶ πάσης τῆς διοσημείας &c. Alias ejusdem libri partes in Codice 2432. Bibl. Regiæ Pariſ. exſtare notavit eruditiſſimus Neocorus ad Suidam, *de fortibus, de terra motibus Diarium* ſive *Ephemeridem* indicantem per totum annum ortus & occaſus ſignorum è libris *Claudii Thuſci* ad verbū Græce verſa &c. Joannes Scheferus Vir Cl. Lydi librum περὶ διοσημειῶν exiſtimavit ejusdem fuiſſe argumenti cum Obſequentis libro de prodigiis; ſed ex Arato & aliis conſtat διοσημεῖα ſive διοσημείας eſſe prognoſtica de tempeſtatibus tum è ventis, tonitribus & cæteris hujuscemodi. Videtur etiam ad hunc librum reſpexiſſe Leo Imp. in extremo tacticorum, verbis à Jo. Cheko interprete lectis, ſed quæ in Græco Meurſii codice deſiderantur: *Qui Ptolemæum diligenter cognoſcunt & Chaldaicas quaſdā obſervationes, Arati Phænomena, Joannes Lydi diurnam menſtruamque obſervationem.* Hiſce obſervationibus ſive prædictionibus non magnam fidem tribuit Photius: ἀλλ᾽ ἡ μὲν περὶ διοσημειῶν ὅσαγε κατ᾽ ἐμὴν κρίσιν καὶ πεῖραν οὐδὲν ἢ ἐπ᾽ ὀλίγον διενήνοχε μύθων. *Liber de menſibus* longe alius eſt, & varia de Diis eorumque ſimulacris ac cultu adſpergit, quæ inde deſcripſere Codinus ac Suidas. Græco MSto ex Bibl Regia Pariſ. uſus eſt Lambecius, qui loca ex illo libro Græce producit ad Codinum p. 152. 153. 154. 155. & 172. Photius: ἡ δὲ περὶ μηνῶν πραγματεία εἰ καὶ πολὺ τὸ ἄχρηστον ἔχει, ἀλλ᾽ οὖν πρὸς τὴν τῆς ἀρχαιότητος μάθησιν ἐπιχειρεῖται καὶ λίαν χρειῶδες.

Julianus Laodicenſis. Vide ſupra in *Anonymis.*

Leo Philoſophus, ibid.

• Eadem forte Brontologia memorata Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 121. ſed in Catalogo MSS. Bibl. Palatinæ p. 94. legas: *Photii Romani Brontoſcopia, Jo Laur. Lydo Philadelphienſi interprete, cum ejusdem Laurentii præfatione, itemque Figuli tonitruum & fulgurum interpretatio ex Tagete Hetruſco.* Poſteriorem tantum Rutgerſius edidit.

Inter ſcripta *Maximi* qui Julianum Imp. inſtituit, Suidas refert librum περὶ καταρχῶν. Hoc Poema eſt Aſtrologicũ de electionibus ſive initiis Aſtrologice deligendis, & exſtat adhuc in Codice Mediceo, in quo Manethonis Apoteleſmatica continentur: exſtat autem initio mutilum, pluribus ut videtur capitibus prioribus amiſſis. Incipit:

Εἰ δὲ νεμεήτοιο μέσην κατὰ μοῖραν ὁδεύοι
Per medium Phœbe ſignum progreſſa Leonis.

Superſunt capita περὶ ξενιτείας, περὶ γάμου, περὶ νόσων, περὶ τομῆς καὶ χειρουργίας, περὶ δραπετῶν, περὶ παιδῶν διδασκαλίας, περὶ γεωργίας, περὶ τῶν ἐν δεσμοῖς, & περὶ κλοπῆς. In quibus è lunæ curſu per ſigna Zodiaci vel vario reſpectu ad alias ſtellas errantes, dijudicatur quodnam ſit auſpicatiſſimum tempus ſuſpiciendi itineris, vel nuptiarum contrahendarũ, vel qui futurus ſit eventus morbi, vel quando ſectio venæ aut alia chirurgica operatio optime inſtitui queat, quando auſpicato conducantur ſervi, pueri optime inſtituantur, ager colatur: quando ſit ſperanda è vinculis & captivitate liberatio, vel reſtitutio rei furtivæ. Sunt verſus Hexametri plures ſexcentis, quos ex apographo Codicis Medicei deſcriptos habeo, nec publicæ luci invidebo, una cum altero Aſtrologico Opuſculo Platonici ſed Chriſtiani ſcriptoris Græca proſa compoſito, & in duos diviſo libros, ſub titulo *Hermippi*, qui in dialogo colloquens inducitur. Incipit: Ἀλλ' οὐ τοιοῦτον τι τὸ Πρωτέως ἦν παρ' Ὁμήρῳ φάσμα εἰς πολυειδεῖς μορφὰς ἐξαλλάττον, ὁποῖος ἐκ τῶν λόγων ὦ Ἕρμιππε ἡμῖν ἀναφαίνῃ. Continet hic Dialogus quandam Aſtrologicæ ſcientiæ commendationem atque Apologiam, tum explicationem quoque & Synopſin. Neq; vero auctor eſt ex iis, qui putant ab aſtris effici ſingula, ſed tantũ innui ac προσημαίνεσθαι. Itaque de ſtella, quæ CHRISTI Nativitatem indicabat, ita diſſerit lib. 1. Καὶ μὴν ἐπὶ τῆς τοῦ θεοῦ λόγου γενέσεως ἀστὴρ τοῖς μάγοις ἡγούμενος (καὶ μὴ μεμφέσθω τις τοιούτοις παραδείγμασι χρωμένοις, ἀλλ' εἴ τις συνετὸς, φιλοκρινάτω τοῖς λεγομένοις, βέβηλοι δὲ θύρας ἐπίθεσθε) ἐκεῖνος τοίνυν οὐχ ὅτι γε ἐφάνη καὶ τοὺς μάγους συνεφελκύσατο, τὴν γένεσιν ἀπετέλεσεν, ἀλλὰ τοὐναντίον τελουμένην ἐσήμαινεν, οἷον εἴ τις κῆρυξ καὶ προαγγελεὺς τοῦ τότε δὲ καλοῦ γεγονώς. Diſſerit etiam deinde de Eclipſi quæ tempore Paſſionis CHRISTI apparuit, atque utrum neceſſarium fuerit ut CHRISTUS crucifigeretur à Judæis, quoniam hoc Prophetæ prædixerant. Hoc vero negat ille, ἀλλ'

ἐγὼ

ἐγὼ φαίην ἄν, inquit, ὡς οἷόν τ' ἦν καὶ τὸ πάθος μὴ γεγονέναι, καὶ τοὺς προφήτας οὐκ ἧττον εἶναι προφήτας, εἰ σωφρονεῖν ὅλως ὁ τῶν Ἰουδαίων πλῆθος ἠβούλετο, ἐπεί γε κἀκεῖνοι δι' αὐτὸ τοῦτο σχεδὸν προειρήκασιν, ὅπως οὐ τοιαῦτα τολμήσαι δεινὰ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπόσχωνται.

Petoſiridis Philoſophi Ὄργανον Ἀστρονομικὸν ſive ψῆφος σεληνιακὴ de ratione prædicendi eventus morborum, cum Epiſtola ad Regem Nechepſo. Lambec. VI. p. 94. & 105. VII. p. 118. Sylburg. Catalog. MSS. Bibl. Palatinæ p. 62. Labbe p. 213. Confer quæ de Petoſiride notata Salmaſio ad Solinum & de annis Climacter. ac Marshamo in Canone Chronico.

Porphyrii Apoteleſmatica. Lambec. VII. p. 261. Neſcio an diverſa ab Iſagoge in tetrabiblum Ptolemæi quæ ſub Porphyrii nomine A. 1551. Baſileæ fol prodiit, & Voſſio p. 358. de ſcientiis Math. videtur epitome è libris tribus εἰσαγωγῆς ἀστρονομουμένων quos memorat Suidas. Videntur tamen ἀστρονομούμενα rectius accipi de opere Aſtronomico, quam Aſtrologico ſive Apoteleſmatico.

Pythagoræ Mathematici ad Heliadem Epiſtola de dubiis rerum humanorum eventibus coguoſcendis. Sylburg. Catalog. MSS. Bibl. Palatinæ p. 92. Supra in Aſtrampſychus.

Rabulium ſive *Ramplium*. Vide ſupra in *Aſtrampſychus*. Apud Labbeum p. 121. male ſcribitur: *Namplii* Syntheſis Perſica.

Rhetorius de XII. ſignis Zodiaci, ex Antiochi theſauris Apoteleſmatum. Lambec. VII. p. 257. Labbeus p. 121.

Serapionis Alexandrini Opuſculum Aſtrologicum. Lambec. VII. pag. 256.

Sethi Patriarchæ Aſtrologia ab Angelo ipſi communicata. Lambec. VII. p. 261. Simile commentum p. 254. ſeq. refert Noæ Partriarchæ methodum Geomanticam, ab Angelo ipſi revelatam.

Stephani Alexandrini Apoteleſmatica. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 120. EjusdemStephani & Apomaſaris dePlanetarum conjunctione. Sylburg. p. 93. Catalog. MSS. Bibliothecæ quondam Palatinæ.

Theophili ad Deucalionem filium prognoſtica ex Aſtrologia. id. adde Lambec. VII. p. 256.

Theophili Alexandrini introductio ad Apoleſmaticen laudatur à Cangio gloſſar. in πρωτοσπάσιον, & alibi.

Vettii ſive *Vettii Valentis* Ἀνθολογιῶν ſive floridorum Aſtrologicorum libri VIII. De hoc ſcriptore ſupra inter editos dixi.

Ttt 2 The-

Themation *Eleutherii Zebelini* ad diverſos vitæ caſus cognoſcendos. Sylburg. p. 93.

Jo. Zonaræ ant Apologeticus adverſus ſcriptum quoddam Manuelis Comneni Imp. ad Monachum, cui objiciebatur nimia circa Aſtrologiam cura.

XI. *Aſtrologi quidam deperditi, vel quorum ſcripta nulla exſtant.*

Abrahami libri Aſtrologici à Vettio Valente & Julio Firmico laudantur. Neque dubium eſt Abrahamum Patriarchum auctorem gentis Judaicæ intelligi, qui à Beroſo apud Joſephum lib 1. Antiqv. cap. 10. δίκαιος ἀνὴρ, μέγας, καὶ τὰ οὐράνια ἔμπειρος appellatur. De tributa illi Aſtrologica ſcientia collegi varia teſtimonia in Codice Pſeudepigrapho Veteris Teſtamenti. Videntur itaque Vettius & Firmicus habuiſſe libros ſub Abrahami nomine, velut è Chaldaico translatos Græce.

Achinapolus. Vitruv. IX. 7. *Antipater itemque Achinapolus, qui non è naſcentia ſed ex conceptione genethlialogiæ rationes explicatas reliquit.*

Æſculapii Mœrogeneſin allegat Firmicus, è qua gedituram mundi proferre ſe ait lib. III. c. 1.

Antipater. Supra in Achinapolo.

Aſcletario. Sveton. Domitian. c. 15.

Barbillius Aſtrologus quo uſus Veſpaſianus, licet ipſe edicto Mathematicos urbe pepuliſſet. Dio Caſſius in excerptis à Valeſio editis pag. 702. Barbilleorum ſive agonis à Veſpaſiano in Barbilii gratiam Epheſiis conceſſi mentio in marmore Arundeliano p. 71.

Beroſus inter primos videtur Græca lingua de hoc argumento ſcripſiſſe; cujus divinas prædictiones memorat Plinius VII. 37. Hiſt. ſtatuam illi ideo inaurata lingva ab Athenienſibus publice in Gymnaſio poſitam referens. Chaldæorum Genethlialogiæ primum aperuiſſe diſciplinam in inſula & Civitate Coo, auctor Vitruvius IX. 7. Idem IX. 4. *Beroſus qui à Chaldæorum civitate ſive natione* (Babylonium fuiſſe conſtat) *progreſſus in Aſiam, & diſciplinam patefecit* &c. Chaldaicum prædicendi genus à pluribus repudiatum ut ab Eudoxo, Archelao, Caſſandro & Scylace Caryandenſi, teſtatur Cicero 1. de Divinat. Cæterum inventorem ſideralis hujus diſciplinæ Chaldaicæ creditum *Belum*, auctor Plinius VI. 26. Hiſt. & Solinus c. ult. Alii ad *Zoroaſtrem* hoc retulere. *Epi-*

Epigenes laudatus Plinio VII. 46. Hiſt.

L. Tarruntius Firmanus Ciceronis familiaris Græce Aſtrologica ſcripſerat teſte Plinio indice ſcriptor. libri 18. & Romæ urbis ac Romuli thema genethliacum condiderat, ut narrant Cicero 2. de divinat & Plutarch. in Romulo. Confer P. Bælii Lexicon edit. 2.

Heliconius Aſtrologus, quem Suidas teſtatur ſcripſiſſe ἀποτελεσματικὰ & περὶ διοσημείων.

Nechepſo Rex Ægypti, ad quem Petoſiris ſcripſit, circa annum aræ Atticæ 800. hoc eſt circa Olympiadum initium floruiſſe creditus: laudatur & ipſe inter ſcriptores hujus argumenti à Plinio, * Firmico & aliis, ac tertium decimum ejus librum allegat & de ſorte fortunæ inde quædam repetit Vettius Valens, librum quadrageſimum Galenus IX. 2. de facultat. ſimplicium medicament. & ex eo Aetius. Hic Nechepſo ac Petoſiris antiquiſſimi duo ſcriptores Aſtrologiæ Ægyptiacæ, quæ à Chaldaicæ rationibus in quam plurimis diſſidebat.

Orion allegatur ab eodem Valente.

Orpheus, Vettio Valenti ac Firmico laudatus. De ſcriptis tum aliis tum Aſtrologici argumenti quæ ad Orpheum referuntur dixi ſupra lib. 1. c. XIX.

Pancbarius allegatus in Anonymi ſyntagmate Aſtrologico MS. Græco apud Lambec. VII. p. 273.

Petoſiris ἐν τοῖς ὅροις citatur à Vettio Valente. Suidas eum ait ſcripſiſſe καθὰ καὶ Ἕλληνες καὶ Αἰγύπτιοι τὰς περὶ θεῶν διετάξαντο ἐπιλογάς. Tum ἐκ τῶν ἱερῶν βίβλων ἀστρολογούμενα, & denique περὶ τῶν παρ᾽ Αἰγυπτίοις μυστηρίων. Dixi de hoc jam ſupra cum de Manethone agerem, qui eum ſequi ſe profitetur, & cum Aſtrologos ineditos recenſerem. In præſenti addam quod Petoſiris interdum pro quovis Aſtrologo ponitur, ut apud Juvenalem VI. 580. *Aptior hora cibo niſi quam dederit Petoſiris.* Et in Græco Epigrammate lib. 2. cap. 6. in quendam qui ſibi ex aſtris mortem prædixerat, & ne falleret divinationis fides, ſe ipſum ſuſpendit: αἰσχυνθεὶς Πετόσιριν ἀπήγξατο καὶ μετέωρος θνήσκει &c.

Ptolemaus Othonis in Hiſpania comes, de quo apud Tacitum lib. 1. Hiſt. c. 22. Diverſus à Claudio Ptolemæo.

Seleucus, Tacit. II. Hiſt c. 78. Sveton. Othone c. 4.

Teucri Babylonii ſcripta allegantur à Porphyrio in Ptolemæum. Pſellus:

* Confer Marſhamum in Canone Chronico.

ἀπὸ ἢ τῶν Τεύκρου τοῦ Βαβυλωνίου βιβλίων πολλά τις ἂν εὕροι θαυμασιώτατα &c. Vide Salmaſ. ad Solin. p. 654. (491. edit. Traject.) & præf. de annis climacter. ubi obſervavit hunc Teucrum ab Arabibus vocari *Tenkelum.*

Theogenes Mathematicus. Sveton. Auguſto c. 94.

Thraſyllus Mathematicus de quo ſupra c. 3. in Platonicis. Eo Tiberius uſus eſt, teſte Tacito VI. 20. ſeq. Annal. Dione lib. 55. p. 555. ſeq. Svetonio c. 98. Aug. & Tib. c. 14. 62. Caj. c. 19. Cæterum Tiberio ſupervixit, neque ab eo interfectus eſt, ut præter rem, à verſione Dionis lib. 57. p 612. deceptus, tradit doctiſſimus Jonſius p. 224. Confer Dionem lib. 58. p. 638. Hujus Thraſylli filius Imperium prædixit Neroni. Tacit. VI. annal. c. 22.

Tribonianus Sidetes qui ſub Juſtiniano Imp. floruit, ſcripſerat ut refert Suidas præter carmen epicum in Canonem Ptolemæi, συμφωνίαν τοῦ κοσμικοῦ καὶ ἁρμονικοῦ διαθέματος & εἰς τοὺς τῶν πλανωμένων οἴκους καὶ διὸ ἑκάστῳ οἶκος ὁ δεῖνα.

XII. *Catalogus ſelectus Scriptorum qui Aſtrologiam Apoteleſmaticam oppugnarunt.*

Cum mihi ſemper viſum fuerit ſtudium ex aſtris de vita ac fortuna hominum pronunciandi non modo lubricum & incertum, licet aliquando forte, ut omnes circulatoriæ artes vera enuntiet; ſed noxium quoque, utpote quod ſpe vel metu nos implet præpoſtero, multisq; modis turbat * etiamſi non perſuaſos, tamen trepidos aut ſuſpenſos propter humani ingenii imbecillitatem: itaque non ab re me facturum putavi, ſi hoc loco præcipuos ſcriptores Veteres ac recentes, qui eam argumentis variis, armisque omnis generis oppugnarunt, paucis referrem.

E veteribus Chriſtianis quidem innumeros Aſtrologiam refutaſſe conſtat, ſed ſuffecerit allegaſſe ſcriptorem recognitionum Clementis

* Sextus Empiricus V. p. 110. veriſſime Aſtrologos notat ποικίλως μὲν ἐκπηρεάζοντας τὸν βίον, μεγάλην δ' ἡμῖν ἐπιτειχίζοντας δεισιδαιμονίαν, μηδὲν δὲ ἐπιτρέποντας κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἐνεργεῖν. *Vita humana multis modis afferentes injuriam, & in nobis magnam excitantes ſuperſtitionem, neque quicquam permittentes agere ex recta ratione.*

tis IX. 19. cui loco gemina ex Bardeſane refert Euſebius VI. 10. præparat. Origenem in Geneſin p. 11. ſeq. Diodorum Tarſenſem apud Photium Cod. CCXXIII. Cyrillum Hieroſolymitanum pag. 30. & 57. edit. præclaræ Milleſianæ: Cyrillum Alexandrinum V. contra Julianum p. 357. ſeq. Chryſoſtomum variis locis, Cæſarii quæſtiones 47. ſeq. Methodium in Convivio virginum p. 117. ſeq. edit. Combefiſii. Auguſtinum de Doctrina Chriſtiana II. 21. ſeq. & de Civitate Dei lib. V. cap. 5. Johannem denique Sariſberienſem lib. 2. Policratici cap. 19.

Inter τὺς ἔξω præcipue conſulendi Favorinus apud Gellium XIV. 1. Sextus Empiricus libro adverſus Mathematicos quinto, qui totus Aſtrologis eſt oppoſitus, Plotinus Ennead. 2. lib. 3. Ennead. 3. lib. 1. c. 5. & lib. 2. ac 3. Operæ pretium quoque eſt videre quam infirmæ ſint rationes Aſtrologorum principis Claudii Ptolemæi, lib. 1. Tetrabibli c. 3. conantis evincere utile eſſe, futuri noſſe temporis exitum, quem tam ſapienter caliginoſa nocte premit Deus.

Omitto leges, Senatus conſuta & Imperatorum edicta adverſus Mathematicos ſive Genethliacos, atrocia quidem ſatis, ſed plerumq; irrita; ſuffragante Aſtrologis hominum communi vitio & imbecillitate, atq; Imperatoribus ipſis clam probantibus, quos publice ejiciebant. De illis agunt Lipſius ad Taciti II. 32. Annal. Vertranius ad ejusd. lib. 1. Hiſt. c. 22. & Jac. Gothofredus ad Cod. Theodoſ. T. 3. p. 125. His adde, quod Alexandriæ, ut refert Suidas in βλάκα, Aſtrologi jubebantur pendere βλακεννόμιον quaſi *tributum* quoddam *ſtultorum, διὰ τὸ τὺς μωρὺς εἰσιέναι πρὸς αὐτὺς, quod ſtulti ad eos accederent.*

E recentioribus adverſus Aſtrologiam Apoteleſmaticam diſputant (præter eos quos laudant Jo. Picus libro 1. adverſus Aſtrologos p. 183. & Gerh. Joh. Voſſius lib. de ſcientiis Mathematicis cap. XXXVIII.) Jo. Calvinus in diſp. contra Aſtrologiam judiciariam, Pithoeus * Profeſſor Sedanenſis in libro Gallico cui titulus *traité curieux de l'Aſtrologie judiciaire, ou preſervatif contre l'Aſtromantie des Genethliaques,* Derodon in libello qui inſcribitur *diſcours contre l'Aſtrologie Judiciaire*, Petrus Gaſſendus T. 2. de Philoſophia Epicuri p. 472 - 509. Sixtus ab Hemminga Friſius in Aſtrologia, ratione & experientia refutata Antverp. 1583. 8. Alexander de Angelis in Genethliacos conjectores

* Ancillon Miſc. Critic. T. 2. p. 74.

Digitized by Google

offenderit Callimachum, incertum eſt, ſive quod ipſius ſibi libros Apollonius arrogaverit, ut in Callimachi vita tradit vir doctus, ſive quod ejus ſcripta contempſerit famæque ejus detraxerit. Apollonium quoque perſtringi putat Iſ. Voſſius (*c*) à Callimacho hymn. in Apollinem v. 105.

> Ὁ φθόνος Ἀπόλλωνος ἐπ' οὔατα λάθριος εἶπεν·
> Οὐκ ἄγαμαι τὸν ἀοιδὸν, ὃς οὐδ' ὅσα πόντος ἀείδει.

Eratoſtheni ſucceſſit Apollonius, Rhodo Alexandriam reverſus, in præfectura Bibliothecæ ſub Ptolemæo Evergete I., ut Apollonio Ariſtonymus, teſte Suida. (*d*) Tzetzes ad Lycophronem ait eum fuiſſe è Plejade Poetarum, certe in Tragicorum Plajade non fuit, & ab aliis illum referentibus recte omittitur. Callimacho in vita quantumvis inviſus, tamen poſt mortem tumulo ejus illatus fuit, ſi auctori græco vitæ Apollonii credimus: quod ſi ille ſenſiſſet, non minus fortaſſis moleſte tuliſſet, quam Patruvius (*e*) per ſomnium indignatus ſe ſepultum

Vvv eſſe

(*c*) p. 342. ad Catull.

(*d*) Confer ſucceſſionem præfectorum Bibl. Alexandrinæ apud Jonſium p. 101.

(*e*) Notum Patruvii ſomnium, quod incipit: *je ſongeois cette nuit* &c. quod animi gratia ita reddidi verſibus Germanicis:

MIch träumte dieſe Nacht/
Ich wäre in Gedancken
nach euſſerſten erkrancken/
ins Todten-Haus gebracht.
Man hatte mich begraben/
da ich nicht weit von mir
ein eben ſolch Logier
merckt einen Bettler haben.
Das war mir gar nicht recht/
der Nachbahr/ dem im Leben
ich keine Ehr kont geben/
war tod mir auch zu ſchlecht.
Drumb fing ich an zu ſprechen;
Und dieſen Schimpf/ als der
ich tod auch etwas wär/
mit dieſem Wort zu rächen.
Nichtswürdiger Coquin,
darffſtu du dich unterwinden
hier bey mir einzufinden?
Nichtswürdiger Coquin.
Geh/ packe dich/ verweſe
wo anders/ weit von hier:
trauſtu dich/ daß bey dir
man meine Grabſchrifft leſe?
Wie nun hoffärt'ger Staub?
Antwortet mir die Leiche/
Meinſtu/ in Plutons Reiche
ſey auch ein Herrſchaffts-Raub?
O nein/ da ſind die Hände
der Reichen leer gemacht/
all' Ehr/ Gewalt und Pracht
hat in dem Tod ein Ende.
Was frag ich mehr nach dir?
Hier iſt all's gleich/ und werde
ich da ſo wohl zur Erde
als du wirſt Staub bey mir.

eſſe prope mendicum. Verum in morte non modo diſparitas omnis ceſſat, ſed diſcordia quoque, vel invitis ſtolidis mortalibus.

II. Exſtant libri IV. Ἀργοναυτικῶν ſive *de Argonautarum expeditione*, ſcripti carmine Heroico, tanta cura, ut Longinus Poetam ἄπτωτον (*f*) appellet ſive nusquam lapſum vitiique nullius reum. Cum enim admodum juvenis ſpecimen hujus operis in patria prælegiſſet & pro laude riſum & contemtum tuliſſet, Rhodum conceſſit, ibique illud expolivit tam diligenti ſtudio, ut à dentibus Criticorum minus jam ſibi metuens lucem videre poſſet non cum venia tantum, ſed cum laude quoque. Quintilianus X. 1. *non contemnendum opus vocat*, compoſitum *æquali quadam mediocritate.*

III. Argonautica præter Apollonium apud Græcos ſcripſere *Cleon* Curienſis, e quo multa noſtrum tranſtuliſſe affirmat Aſclepiades Myrleanus Apollonii diſcipulus apud Scholiaſten ad lib. 1. v. 156.

Dionyſius Mileſius, ſive ut Suidæ, Mitylenæus, auctori Scholiorum itidem laudatus.

Epimenides, de quo dixi lib. 1. c. 6.

Herodorus cujus Ἀργονάυται ſive Ἀργοναυτικὰ plus ſimplici vice in ſcholiis ad Apollonium allegantur.

Orpheus, cui tributa Argonautica etiamnum exſtant, ut dixi lib. 1. cap. 18.

Pi-

(*f*) Longinus περὶ ὕψους XXXIII. 6. ἐπείτοιγε καὶ ἄπτωτος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀργοναυτικῶν ποιητής, ἆρ' οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; Caſaubonus Epiſt p. 565. *De Apollonio Rhodio Critici pronunciarunt eum* ἀδιάπτωτον εἶναι, *eum denotare vellent plus ſtudii & cura in eo fuiſſe, quam ingenii; igitur magis vitiis carere, quam ut magnam laudem ſit adeptus.* Confer Cunæi præfat. ad librum 3. de Rep. Hebr. Dan. Heinſius in diſſ. de Nonni Dionyſiacis p. 183. *Apollonius Rhodius magis de verbis & ſtructura ut Grammaticus, quam de ipſa periodo & æconomia ſollicitus diverſorum actiones ſed unius itineris neque multum diverſi temporis deſcripſit. Quem profecto & ſubjectum & inſcriptio & exempla aliorum in eodem ſubjecto defendunt* Inæqualitatem aliquam dictionis in Apollonio obſervaſſe ſibi eſt viſus Tan. Faber libro de poetis: Geographicæ rei imperitiam Caſaubonus ad Dionem Chryſoſtom. p 102 & Voſſius lib. 1. Inſt. Poet. c. 3. §. 6, Langueſcere nimium & varietate jucunda deſtitui, conqueritur acerbus Poetarum cenſor Renatus Rapinus in Obſerv. de Poeſi §. 15.

Piſander, quem in Theogonia Heroica Argonautarum expoſitionem deſcripſiſſe refert Zoſimus lib. 5. Hiſtor. c. 29. Ne dicam de *Argonauticis* à Mich. Neandro Lipſ. 1588. 8. editis, quæ incipiunt λῶπι Ἰησονίης τρὶς σύλ۞ ἔλαβεν ἀρχλω, cujus poematii pro antiquo ſcriptore à nonnullis habiti, ut cæterorum eidem annexorum auctor eſt *Laurentius Rhodomannus*.

IV. Commentariis illuſtraverat Argonautica Apollonii *Charon* quidam (diverſus à Charonte Lampſaceno priſco illo Hiſtorico ut recte Voſſio (g) obſervatum) qui αὐτῦ τῦ Ἀπολλωνίυ γνώριμ۞ ἐν τῷ περὶ ἱςοριῶν τῦ Ἀπολλωνίυ laudatur à Scholiaſte ad lib. II. 1055. *Hypatiam* præterea ὑπόμνημα Ἀπολλωνίυ ſive commentarium in Apollonium ſcripſiſſe notat Suidas. *Irenæum* ἐν πρώτῳ Ἀπολλωνίυ allegat Schol. ad lib. 1. v. 1299. *Ariſtophanem* quoque Grammaticum in recenſendo Apollonio occupatum fuiſſe ſuſpicor è ſcholiis ad IV. 972. *Marianus* quidam ſub Anaſtaſio Imp. clarus Metaphraſin græcam Argonauticorum Apollonii compoſuit teſte Suida jambis 5608. Præcipue *Lucillus Tarrhæus* (è Tarrha Cretæ civitate) *Sophocleus* (Σοφοκλεῦ۞ aliis, ſed in Stephani Byz. codicibus Σοφοκλῆς) & *Theon* (Alexandrinus ille, ut exiſtimo, de quo dicturus ſum libro V.) eruditis Apollonium commentariis illuſtrarunt, è quibus excerpta ſunt, quæ habemus, præclara in Poetam noſtrum *ſcholia Græca*, ut præter titulum ſcholiis ipſis præfixum teſtatur Scholiaſtes Ariſtophanis ad Nubes v. 397. ubi laudans ea quæ in ſcholiis ad Apollonium IV. 264 leguntur, ὅτω δὲ τύπος καὶ οἱ περὶ τὸν Λύκιλλον τὸν Ταῤῥαῖον καὶ Σοφόκλειον καὶ Θέωνα ἑρμηνεύοντες τάδε φασίν. Confer Holſtenium ad Stephanum p. 262. Colomeſium ad Gyraldum p. 154. Meurſium ad Heſychium illuſtr. p. 197. & H. Dodvvelli diſſ. de ſcriptis & ætate Marciani Heracleotæ §. 10. T. 1. Geographor. græcorum Joh. Hudſoni Viri Cl. p. 156.

Latino carmine Argonautica Apollonii tranſtulit olim totidem libris *P. Terentius Varro Atacinus* * quem his verbis celebrat Ovidius IV. ex Ponto 16. 21.

Velivolique maris vates, cui credere poſſis
Carmina cæruleos compoſuiſſe Deos.

Et 2. Triſtium 439.

(g) Voſſ. hiſt. gr. p. 102 & 442.
* Vide Voſſium lib. 1. Hiſt. lat. cap. 16.

Is quoque Phaſiacas Argo qui duxit in undas

Tum Propertius II. 25. & 85.

Has quoque perfecto ludebat Iaſone Varro.

Apollonium quoque effingendum ſibi, ſed paulo liberius propoſuit is, cujus poema inſigne latinum Argonauticon, quamvis mutilum hodie habemus, *Valerius Flaccus*: ſed ita eum effinxit, ut ſæpe ſuperaverit, quemadmodum uno alteroque ſpecimine oſtenſum à Petro Burmanno Viro Cl. præf. ad Flaccum. Loca Apollonii à *Virgilio* expreſſa vide apud Jul. Scaligerum libro V. poetices cap. 6.

V. Alia etiam ſcripſit Apollonius noſter, quæ poſt Meurſium * Voſſiumque paucis recenſebo, cum nihil ex illis amplius exſtet.

Περὶ Ἀρχιλόχου Athen. X. p. 451.

Ἐπιγράμματα. Antonin. Liberal. c. 23. Metamoroh.

Κανωβὸς πρῶτος καὶ δεύτερος. Steph. Byz. in Κόρινθος & χώρα.

Κτίσεις *Origines urbium*; cujus partes, Ἀλεξανδρείας κτίσις. Schol. Nicandri Theriac. Καῦνος ſive Καύνου κτίσις. Parthen. Erotic. cap. 1. & 11. Κνίδης κτίσις Steph. in ψυκτήριος. Ναυκράτεως κτίσις Athen. VII. p. 283. Ælian. XV. 23. de animal. Etiam Ποντικά quorum librum 1. laudat Schol. Apollonii II. verſ. 159. Apollonio tribuere malit eruditiſſimus Galeus quam Apollodoro.

Apollonii dictum ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως *lectio alimentum orationis* refertur à Theone p. 5. progymnaſm.

VI. *Apollonii Rhodii Editiones Græcæ cum ſcholiis græcis.*

1. Prima literis quadratis ſive capitalibus, ſcholiis in margine per ſingulas paginas adjectis, Florentiæ 1496. 4. (non in folio, ut habet Hallervordus.) Hanc elegantiſſimam nec ubique obviam editionem utendam mihi dedit amicus & collega honoratiſſimus Joh. Fridericus Wincklerus, literarum Orientalium in Gymnaſio noſtro Profeſſor digniſſimus. 2. Ve-

* Meurſius in notis ad Apollonium Dyſcolum, & in Bibl græca: Voſſius de Hiſt. gr.

2. Venetiis apud Aldum A. 1521. 8. ſcholiis non in qualibet pagina Poetæ appoſitis, verum ſeorſim ſubnexis. Teſtatur Aldus ſe ad hancce editionem concinnandam non pauca manuſcripta exemplaria contuliſſe.

3. Francofurti apud Petrum Brubachium A. 1546. 8. ſcholiis ad calcem libri conjectis & ſeparatim excuſis. Hujus editionis non admodum nitidæ exemplum poſſideo, quod olim fuit Philippi Melanchthonis, qui in fronte hæc ei verba manu ſua inſcripſit: *Deo juvante cras hora ſeptima inchoabo interpretationem carminis Argonautici, quod magna cum laude ab Apollonio ſcriptum eſt. Oro autem filium Dei, ut, ſicut in arca Noë vexit ſuos Argonautas, ita nunc quoque rogo, ut hanc ſuam navim vehat, in qua & nos ſumus remiges & ὑπηρέται inter magna pericula, in quibus ſua nos ſervet clementia.* Franciſcum quoque Portum interpretantem Apollonii Argonautica Genevæ auſcultavit Sibrandus Lubbertus, ut refert Sixtinus Amama in oratione Lubberti funebri.

4. Genevæ A. 1574. *H. Stephanus* emendatam nitidam & diligenti interpunctione accuratam editionem Apollonii dedit, ſcholiis græcis in margine cujusque paginæ appoſitis, & caſtigationibus ſuis (trium non amplius paginarum) rejectis ad calcem. Inſcripta eſt hæc editio Gerardo Falckenburgio, & in præfatione quoque nonnullis Poetæ & ſcholiorum locis lucem affundit. In P. Francii Bibliotheca fuit hæc editio referta multis notis deſcriptis è codice *Odoarti Biſeti*.

Editiones græcæ ſine ſcholiis.

Pariſ. 1541. 8.

Inter Poetas Principes H. Stephani typis luculentis & quam hactenus factum erat emendatius Pariſ. 1566. fol.

Editiones latinæ.

Apollonii libri IV. latina proſa primum donati à *Johanne Hartungo* Baſileæ 1550. 8. apud Joh. Oporinum. In epiſtola ad Joh. Venatorium teſtatur ſibi in hoc ſcriptore vertendo *fuiſſe ſæpe arrodendos ungues, ſæpius ſcabendum caput, dum, quæ hinc inde corrupta erant, reſtitueret, obſcurioraque utcunque explanando erueret.* Præmiſit etiam emendationes & caſtigationes, quæ in editione græca Aldina & Francofurtenſi perperam legi non dubitat. Verſionem ipſam autem, ſæpe in illa Græcas voces, quæ

commode latine verti poterant, retinendo obſcuravit. Sic, v. Ἥλιος ſemper fere *Eelius* reddit, pro ſole. Confer Rutgerſii Var. Lect. VI. 6.

Editiones græcolatinæ ſine ſcholiis.

In corpore Poetarum græcorum, curante Jacobo Lectio, cum verſione Joh. Hartungi. Genev. 1606. fol.

Editiones Græcolatinæ cum ſcholiis & notis Virorum Doctorum.

1. Baſileæ 1572. 8. Apollonii Argonautica excuſa ſunt græce, ſeparatim ſcholia, dehinc poema integrum Heroico carmine non infelici, licet à ſententia Apollonii quandoque (ut obſervat etiam Hoeltzlinus p. 40. prolegom.) aberrante redditum à *Valentino Rotmaro* Salisburgenſi, cum ejusdem decuria annotationum, quarum primo capite ritus varii ex Apollonio & ejus Scholiaſte exponuntur, (2) proverbia, ſententiæ (3) Mythica & geographica varia (4) auctores, qui ſcholiis allegantur, nec exſtant: (elenchum pleniorem eorum & accuratiorem habebis infra) (5) deſcriptiones chronographicæ, crepuſculi v. g. auroræ, veſperæ &c. (6) quæ Virgilius & Ovidius ex Apollonio tranſtulerunt: (7) fabulæ, variaque ἄπιστα & ἀδύνατα in Apollonio occurrentia. (8) feſta & ſacrificia, (9) Epitheta Jovis, Apollinis & Neptuni, & (10) varia miſcellanea.

2. Cum verſione proſaria latina *Jeremiæ Hoeltzlini* per ſingulas paginas una cum ſcholiis græcis adjuncta, & ejusdem Hoeltzlini ad calcem libri ſubjecto commentario, & *Lucæ Holſtenii* ſummi Viri notis eruditis in perpauca Apollonii loca. Lugd. Bat. 1641. 8. De Holtzlini commentario non usquequaque præclare ſentit & nimium illi in captandis Hebraiſmis ſtudium vitio vertit Aegidius Menagius T. 1. Anti-Bailleti p. 390. Cum multis emendationibus Martini Sladi hæc editio in Bibliotheca P. Francii Poetæ & Oratoris egregii.

VII. Apollonii nomen multis jam pridem commune fuit, quorum pleroſque recenſuere Jo. Meurſius in ſyntagmate de Apolloniis, quo editionem hiſtoriæ commentitiæ Apollonii Alexandrini ornavit Lugd. Bat. 1620. 4. & in Bibliotheca Græca p. 1234. ſeq. Post Meurſium Voſſius, Jonſiusque & in pandectis Hendreichius. Hor-

Digitized by Google

obſervatis cum addere me nonnulla poſſe videam, volo & ipſe Catalogum Apolloniorum hoc loco ſubjicere.

Apollonii Abderitani mentio apud Hippocratem 3. de morbis Epidem. T. 1. pag. 739.

Apollonius *Acharnenſis* qui ſcripſit de feſtis. Harpocrat. & Schol. Ariſtoph.

Apollonius *Adramyttenus* allegatur in antiquis editionibus Strabonis lib. XI. ſed Caſaubonus pro Apollonio recte reponit Apollodorum.

Apollonium *Ægyptium* citat Theophilus Antiochenus III. ad Avtolycum p. 127. 136. 139. ubi ex eo refert quosdam computaſſe tum annos ab origine orbis terrarum 15003075. ſive 15000375. ut habes pag. 136. Athenæus V. p. 191. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος περὶ τούτων γεγραφώς. Porro plures fuere Apollonii Ægyptii. Vide infra Alexandrinus & Memphites.

Apollonius *Alabandenſis* Car, cognomento *μαλακὸς* ſive *mollis*, qui poſtea Rhodum ſe contulit, teſte rurſus Strabone XIV. p. 655.

Apollonius *Alabandenſis* alter, cognomento *Molon*, Rhetor eximius quem Rhodi audiverunt Cæſar & Cicero. Vide Ciceronem 1. de Oratore c. 17. & in Bruto c. 91. Plutarchum in Cæſare p. 708. & in Cicerone p. 862. Svetonium in Cæſare c. 4. Meminit ejusdem Cicero alibi, ut lib. 1. de invent c. ult. lib. 2. ad Atticum Epiſt. 1. & lib. 1. de Oratore c 28. ubi merito probat, quod hic Apollonius cum mercede doceret tamen non paſſus eſt eos quos judicabat non poſſe oratores evadere, operam apud ſeſe perdere; verum eos dimiſit, & ad quamcunque artem putaret eſſe aptos, ad eam potius impulit fuitque hortatus. Laudat & Strabo loco laudato ac Quintilianus III. 1. XII. 6. Ex Joſepho autem lib. 2. contra Apionem p. 1065. 1077. 1079. & 1080. apparet hunc Apollonium quædam ſcripſiſſe adverſus ſacra Judæorum. Etiam in Homerum ſcripſiſſe nonnulla, colligas è Porphyrii quæſtionibus Homericis p. 10. Λύει δὲ τὴν ἀπορίαν αὐτὸς ὡς καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Μόλωνος παρίστησι. Ex Rhetorico quodam illius ſcripto definitionem figuræ promit Phœbammon lib. 1. p. 98. Καὶ Ἀπολλώνιος ὁ ἐπίκλην Μόλων ὡρίσατο· σχῆμά ἐστι μεταβολὴ εἰς ἡδονὴν ἐξάγουσα τὴν ἀκοήν. Cæterum

rum hic eſt, qui ut refert Plutarchus, cum Ciceronem in eloquentia triumphare videret, *Te nempe, Cicero, & laudo*, inquit, *& admiror: ſed Græcorum fortuna me miſeret, cum videam eruditionem & eloquentiam, quæ ſola bonorum nobis relicta erant, per te Romam acceſſiſſe.* Idem porro eſt Apollonius Molo, & qui à Plutarcho ac Porphyrio vocatur Apollonius Molonis. Sic Athenodorus Tarſenſis Sandonis F. Plutarcho dicitur Ἀθηνόδωρος ὁ Σάνδων. Confer Valeſ. ad Ammian. XIV. 8. Similiter Herodes Atticus paſſim audit qui Attici erat filius, & Apion Pliſtonices Gellio, Clementi, aliis; qui Suidæ Ἀπίων ὁ πλειστονίκου. Immerito igitur reprehenditur Plutarchus tum ab aliis tum à Jo. Rualdo animadverſ. XXVIII. pag. 116. ſeq. Vide & Meurſii lib. de Rhodo p. 101. Allatium ad Epiſtolas Socraticorum p. 215. ſeq.

Apollonius *Alexandrinus* Peripateticus. Plutarch. περὶ φιλαδελφ. Fuit & Alexandrinus patria, Apollonius Argonauticon ſcriptor de quo ante dixi, & Apollonius alter Grammaticus cognomine δύσκολος de quo infra lib. IV.

Apollonius *Antiochi* Grypi Syriæ Regis *Paraſitus*. Athen. VI. pag. 246.

Apollonius *Antiochenus*, pater & filius, Medici *Herophilei* atque *Empirici*. Meminit utriusq; auctor Iſagoges quæ legitur inter ſcripta Galeni. T. 4. p. 372. Incertum utrius ſit περὶ μύρων liber laudatus Athenæo XV. p. 688. vel περὶ εὐπορίστων φαρμάκων quem plus ſimplici vice allegat Galenus. Vide infra in Apollonio Pergameno. Et idem forte patria Antiochenus, ſed quod apud Pergamenos Reges verſaretur, Pergamenus vocatus eſt. Ἀπολλώνιος ὁ πρεσβύτερος Zenoni Herophilio repugnans laudatur ab Erotiano in ἀμφιβάλλουσι. Forte haud alius, qui Galeno aliquando dicitur ὁ βυβλᾶς.

Apollonius *Aphrodiſienſis* ἀρχιερεὺς καὶ ἱστορικός. γέγραφε καρικά, περὶ Τράλλεων, περὶ Ὀρφέως καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ. Suid. Καρικὰ pluribus conſtabunt libris, ut ex Etymologici auctore patet, & Stephano qui XVIII. librum allegat in χωλὸν τεῖχος. Voſſ. de Hiſt. Gr. p. 505. Apud eundem Stephanum Byz. ubi allegantur Apollodorus περὶ Ἀλεξανδρείας, περὶ γῆς, & ἐν Καρικοῖς, Apollonii Aphrodiſienſis nomen reponendum eſſe contendit Tho. Galeus in diſſ. de ſcriptoribus Mythologicis p. 18.

Apollonius *Archebuli* ſive *Archebii* F. Grammaticus, Apionis Pliſtonicæ præ-

Digitized by Google

præceptor. Suid. in Ἀπίων. Scripſit περὶ λέξεων Ὁμηρικῶν ordine Alphabetico, ut conſtat ex eodem Suida in Ἀπολλ. & Heſychio præf. Lexici.

Apollonius Ἀρχιστράτωρ, cujus trochiſcum ſive paſtillum refert Galenus T. 2. p. 388. edit. Græcæ Baſil.

Apollonius *Aſcalonites*, Hiſtoricus. Steph. Byz. in Ἀσκαλών.

Apollonius *Aſtrologus*. Vide infra in *Laodicenſis* & *Myndius*. Etiam Apollonius Tyanenſis libros quatuor περὶ μαντείας ἀστέρων ſcripſerat teſte Philoſtrato III. 13.

Apollonius *Athenienſis*, *ſculptor*, Neſtoris F. quem è Gruteri inſcript. pag. XLII. 2. obſervavit Franciſcus Junius in Catalogo Artificum. Confer Jonſium p. 251. & Sponii Miſc. p. 122.

Apollonius *Athenienſis*, ſub Severo Imp. clarus Sophiſta, de quo Philoſtratus 2. de Sophiſt. p. 597. qui p. 598. è declamationibus ejus laudat Calliam, qua Athenienſibus voluit diſſvadere ne corpora ſepelienda cremarent. Vixit annos LXXV.

Apollonius *Attalenſis* (ὁ Ἀτταλεύς) cujus librum 2. Onirocriticon laudat Artemidorus I. 34. & III. 28. p. 33. & 175.

Apollonius Βυβλᾶς ſive Βιβλιακός (quaſi helluo quidam librorum. Confer Reineſ. Var. lect. p. 412.) Medicus Empiricus, qui de σημασίαις apud Hippocratem ſcripſerat adverſus Zenonem Herophileum teſte Galeno T. 5. edit. Baſil. p. 413. 414.

Apollonius *cælator*, Spon. p. 123. Miſc. ubi & memoratur Apollonius, Archelai ſculptoris pater.

Apollonius *Calchedonenſis* ſive *Calchidenſis*, Præceptor M. Aurelii Antonini. De hoc ſupra c. XV. in Stoicis dixi.

Apollonius *Cappadox*. Infra in *Tyanenſis*.

Apollonius *Car*. ſupra in *Alabandenſis*. & mox in *Cronus*. ὁ τὰ Καρικὰ γράψας, in *Aphrodiſienſis*.

Apollonius *Charidis* F. Schol. Ariſtoph. ad Veſpas v. 1190.

Apollonii duo *Chriſtiani* ſcriptores antiqui, ſæculo II. poſt CHRISTUM natum clari, quorum unus contra Montaniſtas ſcripſit, alter volumine pro fide ſua edito Martyrium ſub Commodo Imp. fortiter ſubiit Romæ. Vide quæ viri docti ad Euſeb. V. 18. & 21. Hiſt. atque Hieron. c. 42. Catalogi. De Apollonio *Collatio* latino ſcriptore ſæculi XVI. dixi in Bibliotheca latina. De Guil. Apollonio Theo-

log. Reformatæ Eccleſiæ, & aliis recentioribus hujus nominis dicere de induſtria omitto.

Apollonius *Chronicorum* ſcriptor Steph. in χαλκητόριον. Sed videtur legendum Apollodorus, ut viſum præſtantiſſimo Galeo.

Apollonius *Citieus* Medicus. Strab. XIV. p. 683. Scripſerat libros XVIII. pro Bacchio Tanagræo adverſus Heraclidis Tarentini libros tres de vocibus Hippocratis, teſte Erotiano ſive Herodiano in præf. Eidem in ἀμφιβαλλούσῃ laudantur quatuor Apollonii Medici, πρεσβύτερος de quo ſupra in *Antiochenus*, Apollonius Μεμφίτης ἐν τῷ περὶ ἄρθρων, Apollonius ὁ Θὴρ, & Apollonius Citienſis ἐν τῷ περὶ ἄρθρων. Apollonios duos qui chirurgiam inventis ſuis locupletarunt laudat Celſus libro VII. præf. Memphiten intelligens ni fallor & Citienſem qui ambo de Articulis ſcripſere. Apollonium Citienſem libro 2. de Epilepticis laudat Cœlius Aurelian. lib. 1. c. 4. chronicar. paſſionum. Idem lib. 3. c. 4. *Alii phlebotomiam recuſarunt in lienicis, ut Apollonius Citienſis, alii probaverunt.*

Claudii Apollonii Theriaca refertur à Galeno 2. de antidotis T. 2. p. 450.

Apollonius *P. Craſſi libertus*. Dixi ſupra in Stoicis cap. XV.

Apollonius *Cronus*, patria Jaſſius, Car, à quo diſcipulus ejus Diodorus dialecticus Croni nomen tulit, teſte Strabone XIV. p. 658. Confer Laertium II. 111.

Apollonium *Cyclada* memorat Wovveranus c. 17. polymathiæ n. 20. ſed legendum Apollonius βυβλᾶς, de quo ſupra.

Apollonius *Dyſcolus* patria Alexandrinus ſub. M. Antonino clarus Grammaticus, pater Herodiani itidem Grammatici, de quibus utriſque dicendi locus infra libro IV.

Apollonius Poeta ὁ εἰδογράφος, Schol. Pindari ad πυθιονικ. εἶδος β'. p. 181.

Apollonius *Empiricus*. Supra in *Antiochen*.

Nævius Apollonius Procurator Auguſti. Vet. inſcript. apud Sponium p. 52. Miſcell.

Apollonius Pergæus, *Geometra* de quo infra cap. XXII.

Apollonius *Glaucus*. Medicus. Ejus *libros de interioribus* ſive περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν allegat Cœlius Aurel. IV. 8. tardar. Paſſionum.

Apollonius *Grammaticus* quem in καταλόγῳ νεῶν allegat Scholiaſtes ad Iliad. θ. 284. non eſt diverſus ab Apollonio Rhodio, cujus Catalogus navium & Heroum ex lib. 1. Argonauticon reſpicitur, ut ex Schol. Pindari ad Nem. Od. V. notavit præſtantiſſimus Galeus.

Fuit

Digitized by Google

Fuit & Apollonius celebris Grammaticus cognomento Dyſcolus de quo infra lib. IV.

Apollonius *Herophileus*. Vide in Apollonius *Antiochenus* & *Mus*.

Apollonius & Dexippus *Hippocratis* diſcipuli, quos ab Eraſiſtrato male reprehenſos, cum nullos ipſorum libros oſtendere poſſet, notatum Galeno T. 5 p. 83. edit. Baſil.

Apollonius *Laodicenſis* quem libros quinque de Aſtrologia Apoteleſmatica edidiſſe, & Ægyptios de variis accuſaſſe erroribus teſtatur Paulus Alex. in præf. Iſagoges. Hujus forte Apollonii Apoteleſmata leguntur MSta in Codice Reg. Pariſ. 1843.

Apollonius *Logiſticus* Voſſio p. 149 memoratur, ſed Laertio I. 25. & VIII. 12. eſt Apollodorus. Idem de Apollonio *Lemnio* Heidenreichii obſervabis è Varrone, Plinio & aliis.

Apollonius *Mechanicus* Ageſiſtrati præceptor. Athenæus Mechanicus p. 3. de machinis bell.

Apollonius *Medicus* tempore Antoninorum ſive Apuleji, qui ejus meminit lib. IX. ſub init. Incertum quisnam notetur è variis Apolloniis Medicis, quos memoravi in *Antiochenſis*, *Citienſis*, *Memphites*, *Mus*, θήρ. *Pergamenus*, *Pitaneus* &c.

Apollonius *Memphites* allegatur à Cœlio Aureliano IV. 8. tardar. paſſionum, Schol. Nicandri ad Theriaca & Erotiano in ἀμφιβάλλυσαι ubi ejus ſcriptum περὶ ἄρθρων commemorat. Meminit & Nicolaus Myrepſus, epithema ejus auriculare referens.

Apollonius Mollis. Supra in Alabandenſis.

Apollonius *Molo* ſive *Molonis* Rhetor. Supra ibid. Inter Ægyptiacarum rerum ſcriptores laudat Coſmas Indicoplevſtes lib. XI. p. 341.

Apollonius qui Μύρωπος. Plin. indice libri XXVIII. Supra in Antiochen.

Apollonius *Mus* Herophileus. Celſ. præf. libri V. qui eundem videtur etiam reſpicere præf. libri 1.

Apollonius* *Myndius*, peritiſſimus inſpiciendorũ natalium. Seneca VII. 3. & 17. Nat. quæſt. Neſcio an alius quem Grammaticum vocat Stephanus in Μύνδος.

Apollonius *Naucratites* Sophiſta, Adriani & Chreſti auditor, de quo Philoſtratus lib. 2. de Sophiſt. p. 596. 608.

* Huic Apollonio pridem in mentem venit Cometas eſſe propria ſidera quæ altiora mundi ſecant, & tum demum apparent, cum in imum ſui curſus venerint. Quæ ſententia hodie probatur Mathemathicis eruditiſſimis.

Apollonius *Neſtoris* F. Vide ſupra in *Athenienſis*.
Apollonius *Nyſæus*. Vide ſupra c. XV. in Stoicis.
Apollonius Organicus. Galen. T. 2. p. 391.
Apollonius ὄφις. Erotian. in procemio. Neſcio idemne ſit Apollonius ὁ Θὴρ, eidem laudatus Erotiano in ἀμφιβάλλουσαι.
Apollonius *Panormitanus*. Cic. in Verrem. V. 7. ſeq.
Apollonius *Parianus*, quem ἐν τῷ περὶ παρωνύμου laudat Steph. in Πάρος.
Apollonius *Pergæus*, *Geometra* de quo egi infra cap. XXII.
Apollonius *Pergamenus* Medicus Plinio lib. 8. &c. Oribaſio lib. 1. Evporiſton. c. 9. laudatus & VII. 19. collect. Videtur is ipſe Apollonius qui περὶ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων teſte Galeno ſcripſit. Ejus *de virtutibus herbarum* refert rurſus Oribaſius. Evporiſt. præf. Idem liber Apollonii περὶ βοτανῶν allegatur & à Scholiaſte Nicandri ad Theriaca. Atque ideo fortaſſis inter rei ruſticæ ſcriptores à Varrone & Columella reponitur.
Apollonius *Pitanæus* Medicus. Plin. XXIX. 6. ſed *Myronides* XXVIII. 1.
Apollonius *Platonicus*, Syrus. Spartian. Hadriano c. 2.
Apollonius *Prienenſis*, Archelai ſculptoris Pater. Spon. p. 123. Miſc.
Apollonius *Rhetor*. Supra in Alabandenſis. Alius ut exiſtimo de quo Seneca Controverſ. XIX. *Apollonius Græcus & Buteo fatuam quæſtionem moverunt primam* &c.
Apollonius *Rhodius ſtatuarius*. Plin. XXXVI. 5.
Apollonius *Senior*. Supra in *Antiochenus*.
Apollonii *Smyrnæi* Epigramma lib IV. Antholog.
Apollonius *Solenſis*, præceptor Demetrii Aſpendii. Laert. V. 83.
Apollonius Athenienſis *Sotadis* F. de patris ſui Poematis ſcripſerat teſte Athenæo XIV. p. 621. De Sotade dixi lib. II. c. 22.
Apollonii *Stoici* fuere multi, Nyſæus, Tyrii, &c. de quibus ſupra c. XV.
Apollonius ὁ ἀπὸ Στράτωνος, cujus de pulſibus laudatur à Galeno IV. de differentia pulſuum. Hunc Tiraquellus c. 31. de Nobilitate, *Stratonis filium* appellat. Sed malim Stratonium, è Stratonis Peripatetici ſchola.
Apollonius *Syrus* Platonicus. Spartian. Hadriano c. 2.
Apollonius *Tarſenſis* Medicus, ſæpe laudatus Galeno libris de medicam. ſecundum genera & ſecundum locos.
Apollonius ὁ Θὴρ ſive *Beſtia* Medicus. Erotian. in ἀμφιβάλλουσαι. Vide ſupra Apollonius ὄφις.

Apol-

Apollonius *Theſpienſis*, Medicus nullus eſt. Vide Galen. T. 2. p. 266.
Apollonius *Tyanenſis* ſub Nerone clarus, de quo infra lib. IV.
Apollonius *Tyanenſis junior* ſub Hadriano Imp. de quo Suid.
Apollonio duo *Tyrii*, de quibus dixi ſupra c. XV. in Stoicis.

VIII. *Index ſcriptorum* * *in ſcholiis Græcis ad Apollonium allegatorum.*

Acarion. ad lib. II. verſ. 168. ſed Reineſius ad Daum. Epiſt. LXXXV. p. 215. legit Euphorion.
Aceſander ἐν πρώτῳ IV. 1561; ἐν πρώτῳ κυρήνης. IV. 1750.
Aceſtas ἐν τοῖς περὶ κυρήνης. II. 500.
Acuſilaus II. 1125. IV. 57. 828. 992.
ἐν τῇ γ'. IV. 992.
ἐν τῷ περὶ γενεαλογιῶν IV. 1147.
Ὁ τὸν Αἰγίμιον ποιήσας III. 587. ἐν δευτέρῳ φησίν. IV. 814. Heſiodo vel Cercopi hoc tributum poema dixi ſupra lib. 2. c. 8. §. 17. Vide & Caſaubonum ad Athenæum XII. 15.
Æneſidemus ἐν Ταμιακοῖς I. 1300.
Aeſchylus I. 473. 636. IV. 269. 1348.
ἐν λυομένῳ Προμηθεῖ IV. 284.
ἐν Ὑψιπύλῃ I. 773.
ἐν ψυχαγωγοῖς III. 846.
Agatho ἐν τῷ τοῦ πόντου περίπλῳ II. 1017.
Agathocles ἐν τοῖς ὑπομνήμασι IV. 761.
ἐν ἑβδόμῳ ibid.
Agroetas lib. I. λιβυκῶν II. 500.
lib. III. λιβυκῶν IV. 1396.
lib XIII. Σκυθικῶν II. 1252.
Alcæus I. 957. IV 992.
Alcman IV. 972.

* Indicem hujuscemodi ſed valde imperfectum editioni ſuæ ſubjunxerat ſuisque in Apollonium locis communibus inſeruerat Valentinus Rotmarus. Alium perquam accuratum ad paginas adornatum editionis præclaræ Stephanicæ miſit ad me Oxonia Vir doctiſſimus Jo. Hudſonus. Tertium non minus diligenter ad ſectiones Græcas ſcholiorum concinnatum, quibus ſunt diſtinctæ editiones Baſileenſis & Frankofurtenſis Purbachiana accepi Lipſia ab amico, confectum neſcio quo auctore. Quartum maxime communis ut ſpero uſus, hoc loco edendum putavi ad ſingulos librorum Apollonii verſiculos comparatum à Clariſſimo Viro Jo. Chriſtophoro Wolfio Wernigerodenſi, collatumque cum indice Oxonienſi & Lipſienſi. Habui & quintum ad manus, quem ſimiliter ad verſiculos uniuscujusque libri digeſſerat Chriſtianus Henricus Poſtellus ὁ μακαρίτης. Intelligo præterea illuſtri Cupero indicem ejusmodi ante triginta circiter annos compoſitum, cum variis obſervationibus & caſtigationibus, quibus per magis ardua ſummi Viri negotia adhuc carere coguntur ſtudioſi.

Alexander IV. 1515. ὁ περὶ Καρίας γράψας I. 925.
in I. Καρικῶν ὑπομνημάτων I. 551.
lib. I. Κρητικῶν IV. 1492.
Amerias II. 192. IV. 972.
ἐν γλώσσαις II. 384. 1284.
Anacharſis I. 1276.
Anacreon I. 789. II. 127. III. 106. 120.
Anaxagoras I. 498. IV. 269. 814.
Androetas Tenedius ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Προποντίδος II. 159.
Andron II. 713. Tejus II. 948.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν συγγενειῶν I. 45.
ἐν τῷ περίπλῳ II. 354
Andron (diverſus à Tejo) ἐν τῷ περὶ πόντου II. 948.
Anticlides ἐν Δηλιακοῖς I. 1207.
lib. II. Δηλιακῶν I. 1289.
Antimachus I. 211. 1008. II. 178. 296. bis. IV. 156. ἐν τῇ Λυδῇ. I. 1289. II. 297. III. 409. IV. 259. 1153.
Antimenides ἐν πρώτῳ I. 741.
Antipater ἐν τῷ περὶ ζώων II. 87.
Antiſthenes II. 570.
Apion. I. 292.
Apollodorus I. 292. 599. 1063. 1116. III. 281. IV. 280.
ἐν τῷ περὶ θεῶν III. 539.
ἐν γ' περὶ θεῶν I. 1123.
ἐν νεῶν καταλόγῳ III. 1089.
ἐν τῷ α' τῶν ποντικῶν II. 159. Apollonium hic pro Apollodoro malit præſtantiſſimus Galeus, ut ſupra dixi.

Apol-

Apollonides II. 966.
ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Εὐρώπης. IV. 983. 1174.
Κατηγοροῦσί τινες τοῦ Ἀπολλωνίου &c. II. 257. αὐτὸς ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἡρώων I. 1317. reſpicitur hoc ipſum poema, in quo Heroes Argonautæ recenſentur.
Apollonius I. 1116. Liber I. τῶν ὑπομνημάτων I. 430. ἐν ταῖς λέξεσι I. 1089. Videtur Apollonius intelligi Alexandrinus, Herodiani pater, Grammaticus.
Aræthus II. 500.
Aratus II. 500. 1100. III. 996.
Arati ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα. I. 1.
Archemachus ἐν ταῖς μετωνυμίαις IV. 262. lege μετονομασίαις.
Archilochus I. 824. 1207.
Ariſtarchus I. 299. οἱ Ἀρισταρχειοι I. 769. III. 37.
Ariſtippus Philoſophus II. 77.
ἐν Ἀρκαδικοῖς III. 1085.
Ariſto Chius IV. 209.
ἐν ταῖς θέσεσι IV. 204.
Ariſtocritus I. 186.
Ariſtodemus lib. I. Θηβαϊκῶν ἐπιγραμμάτων II. 906.
Ariſtomenes. I. 164.
Ariſtophanes Comicus (εἰρήνη) I. 917. IV. 280.
Ariſtophanes Grammaticus IV. 972.
Ariſtoteles I. 188. 1050. II. 28. 328. 948.
περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένος

(ut

(ut videtur in Εὐβοέων πολιτείᾳ) I. 558.
ἐν Κερκυραίων πολιτείᾳ IV. 983.
ἐν Κιανῶν πολιτείᾳ I. 1177.
ἐν Σαμοθρᾳκης πολιτείᾳ I. 917.
ἐν τῇ Τεγεατῶν πολιτείᾳ IV. 264.
ἐν πλεταῖς IV. 972.
Ariſtotelis alterius, qui Coloniam Cyrenem deduxit, mentio IV. 1750. 1764.
Armenidas (niſi ſit Antimenides, ut vult Voſſius) ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς I. 551.
Artemidorus IV. 259. Epheſius II. 948. 967. IV. 259.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν γεωγραφουμένων III. 558.
Aſclepiades I. 23. 156. II. 178. Myrleanus I. 623. II. 724.
lib. X. Βιθυνιακῶν II. 791.
ἐν τραγῳδουμένοις II. 328.
ἐν β'. τραγῳδουμένων II. 564.
Athenion I. 917.
Atrometus III. 1178.

Bacchylides. I. 1165. II. 467. IV. 972.

Callias lib X. τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα III. 37. ſed paulo ante ibi pro Callia legendum Καλλίμαχος ὅτι οὐ τὴν ἱερὰν φυσὶν ἀνακεῖσθαι Ἡφαίστῳ ἀλλὰ τὴν Λιπάραν. Reſpicit enim hymnum in Dianam v. 47. ubi vide illuſtris Spanheimii comment.
Callimachus I. 117. 187. 509. 670. 760. 957. 996. 1008. 1019. 1162. 1207. 1207. 1213. 1243. 1309. 1323. 1353. II. 4. 395. 706. 808. 906. III. 133. 1149. 1225. 1326. IV. 284. bis. 303. 426. 972. 983. 1322. 1561. 1614.
lib. I. Αἰτιῶν. **
περὶ κόμης Βερενίκης **
ἐν ἑκάλῃ I. 1116.
ἐν τοῖς περὶ τῶν κατ' Ἀσίας ποταμῶν I. 1165.
Callimachus in ὑπομνήμασιν I. 1116.
Calliſthenes I. 211. II. 938. ἐν τῷ περίπλῳ II. 674. Libro peripli primo. I. 1037.
Calliſtratus II. 780.
lib. II. τῶν καθ' Ἡρακλείαν I 1125.
Chamæleon I. 139. ἐν τῷ περὶ Ἰλιάδος II. 906.
Charis (lege Charax) lib. I. χρόνων IV. 1470.
Charon Lampſacenus II. 2. & 479.
Charon (junior) ἐν τῷ περὶ Ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου II. 1055.
χείρων ὁ μάντις memoratur I. 23.
Choerilus I. 211.
Cinæthon ἐν Ἡρακλείᾳ I. 1357.
Cleon Curienſis I. 77. 623.
lib. I Ἀργοναυτικῶν I. 587.
Clinias II. 1087.
Clitarchus ἐν ταῖς περὶ Ἀλεξάνδρου ἱστορίαις II. 906.
Gnoſſius Κνωσός (forſan innuitur κνάσιος Aeneſidemus) lib. I. γεωγραφικῶν τῆς Ἀσίας IV. 262.
Κωμικὴ λέξις ἢ σύμμικτος ſeu Comi-

micum dictionarium ſecundum ordinem Alphabeticum non diſpoſitum IV.972. 1614.
Conon ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ I.1165.
lib. III. περὶ τῆς νησιάδος I. 1165.
Corinna III.1177.
Coſmas lib. I. Αἰγυπτιακῶν IV.262.
Crates II. 1089.
Cteſias α΄ περιόδων II.1017. β΄. II. 401.

Daimachus I.558.
Deilochus I. 139. 961. 966. 976. 987. 1007. 1037. 1061. 1063. 1065.
lib. I. περὶ Κυζίκου II.98.
Demagetus I. 224.
Demaratus I. 45.1289.
Demetrius Cnidius I. 1165.
Demetrius Sceptius I. 230. 238. 1123.1165. III.134.
ἐν τῷ Τρωϊκῷ διακόσμῳ I. 1165.
Democritus Phyſicus IV.269.
ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίας II.1100.
Demoſthenes II. 259.
ἐν τοῖς λιμέσιν II. 297. legendum Τιμοσθένης. Strabo IX. p. 421. ἐμελοποίησε μὲν οὖν Τιμοσθένης ὁ ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὁ καὶ τοὺς λιμένας συντάξας ἐν δέκα βιβλίοις.
Derichidas. Vide Dievchidas.
Dicæarchus ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ IV. 272.
Didymus I.972.1139. IV.1058.
Dieuchidas I. 118.
ἐν τοῖς Μεγαρικοῖς I. 517.
Dinias lib. I. Ἀργολικῶν II. 791.
Diogenes Apolloniates IV. 269.
Dionyſius I.54. II.906. III.530. ἐν β΄. I. 256. II.967.
Dionyſius Albianus II.660.
Dionyſius Athenienſis ἐν ταῖς * κυήσεσι II.279.

Dio-

* Optima lectio *in conceptibus* (animalium) quam allatus inde locus, πρόκας cervos eſſe docens nonnihil confirmat. Dici autem vix poteſt quantam hæcce vel ſpreta vel inobſervata lectio prurigenem excitaverit eruditis emendandi Etymologici M. autorem, qui in Προκόννησος Sophocleum Scholiaſten ad verbum exſcripſerat unica tamen laborante literula: nam pro ἐν ταῖς κυήσεσι exaravit ἐν ταῖς κτήσεσι, vice cujus Sylburgio conjiciendi facultas ſuppeditavit ἐν ταῖς κτίσεσι. quam incongruentem emendationem an quis hactenus improbarit neſcio. Imo Caſaubonus Animadverſ. in Athen. lib. X. c. 14. ita ſuum aſſenſum ei accommodavit, ut expuncta etiam Athenarum patria citato Dionyſio Chalcidem attribuendam putaverit, in quam opinionem pertraxit Phil. Jac. Mauſſacum Not. ad Harpocrat. in Ηφαιστία & Voſſium lib III. de Hiſt. Gr. Nic. v. Loenſis in Miſcell. Epiphyll. p. 354. citatus Daumio Epiſt. ad Reineſium XX. & ille quem innui Reineſius Var. lect. lib. 2. c. 8. duos Dionyſios, utut ætate, ſcriptis & patria differant pro uno eodemque agnoſcunt. Dicas profecto ob ignoratam hanc Dionyſii præſentis allegationem debere ludibrium Adraſteæ adunum omnes. *Hæc auctor Indicis Lipſia. ad me transmiſſi.*

Dionyſius Chalcidenſis I. 558. 1024.
lib. I. κτίσεων IV. 264.
Dionyſius Mileſius I. 3. 1161. III. 242. IV. 223. 228.
ἐν τοῖς Ἀργοναύταις II. 207. 1147.
ἐν α΄ τῶν Ἀργοναυτικῶν III. 200. IV. 119. ἐν β΄. IV. 1153.
Dionyſius Mytilenæus I. 1289. IV. 177.
Dionyſodorus I. 917.
Dionyſophanes I. 826.
Diophanes lib. I. τῶν ποντικῶν ἱστοριῶν III. 241.
Dioſcorides I. 741.
Duris I. 211. 498. II. 1253.
lib. XV. μακεδονικῶν IV. 264.

Empedocles I. 498.
Ephorus I. 976. 1276. II. 168. 1031. IV. 269.
lib. I. I. 1168.
lib. IV. II. 360.
lib. V. I. 1289. II. 847.
lib. IX. I, 1037. II. 967.
Epicharmus II. 98.
Epimenides II. 1125. III. 241. IV. 57.
Eratoſthenes I. 482. 565. 972. II. 42. 401. 1251. IV. 280.
ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ I. 567. III. 232.
ἐν γεωγραφίᾳ IV. 131.
lib. III. γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων IV. 259. 284. 310. 1215.
ἐν τῷ ἑρμῇ I. 972. III. 801.
Ery-
Erycius II. 127.
Evanthes ἐν τοῖς μυθικοῖς I. 1063. 1065.
Eudoxus ἐν τῇ περιόδῳ IV. 264.
lib. IV. τῆς περιόδου I. 922.
Eumelus I. 146. II. 948. III. 1371.
ἐκ Κορινθιακῆς I. 148.
ἐν τῇ Τιτανομαχίᾳ I. 1165.
Eumolpus I. 696.
Euphorion I. 40. 179. 1063. 1119. II. 352. 354. 359. IV. 54.
ἐν Ἀπολλοδώρῳ (Vide Reineſ. ad Daum. Epiſt. 85. p. 215.) I. 1063.
Eupolis IV. 144.
ἐν Βάπταις I. 1139.
Euripides I. 498. 1077. 1079. 1266. 1281. II. 253. 910. III. 1621. IV. 71. & 269. II. 12. 13. 43. III. 4. IV. 9. 23. (ubi pro Ειλουμθηνηδε legendum: Νειλου μὲν αἵδε ex Helenæ initio)
ἐν Βάκχαις I. 636.
Πειρίθῳ IV. 144.
ἐν Φοινίσσαις IV. 808.
ἐν Φρίξῳ II. 384.
Garamas IV. 1492. nomen, ut videtur, corruptum.
Gigantomachiæ auctor I. 555.
Gloſſographi I. 402. II. 436.

Hecatæus Mileſius I. 256. II. 677. 948. 1002. IV. 259. 266. 284.
lib. I. ἱστοριῶν I. 551.
περὶ τῶν Ὑπερβορέων II. 677.
Hegeſagoras ἐν τοῖς μεγαρικοῖς **
Hegeſiſtratus Epheſius II. 401.
Yyy Hel-

Hellanicus I. 40.131.146.608. 769.916. bis. 1129. 1207. II. 178. 401. 713. 1055. 1057. 1147. III. 265. 335. 1084. 1185. bis.
ἐν τῷ περὶ Ἀρκαδίας I. 162.
lib. I. τῆς Δευκαλιωνίας III. 1085.
ἐν τῷ περὶ ἐθνῶν IV. 322.
lib. I. Τρωϊκῶν I. 916.
lib. I. Φορωνίδος III. 1178.

Heracleon III. 2.
ἐν τῇ π' τῆς Ἰλιάδος I. 769.

Hermippus IV. 269.

Hermogenes ἐν τῷ περὶ Φρυγίας II. 724.

Herodianus I. 232. II. 401. 1274.
ἐν τῇ καθόλε II. 401.
τῆς καθόλε lib. II. I. 1297.
lib. III. I. 783. 1047. II. 17. 110.
lib. V. II. 793.
lib. VI. II. 1057. IV. 322.
lib. VIII. I. 54.
lib. X. IV. 1309.
lib. XX. I. 1289.

Herodorus I. 23.31.45.127.139. 211.747.1024.1289. II. 354. 534. 686. 754. 850. 856. 897. 1125. 1147. 1214. 1252. IV. 86.87.
ἐν τοῖς Ἀργοναύταις ſive Ἀργοναυτικοῖς II. 903. III. 594. IV. 259. I. 71.773.943.
ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας II. 817.

Herodotus II. 677. III. 1084. IV. 269.277. ἐν β'. I. 1024.

Heſiodus I. 45.156.456.482.498. 730. 747. 824. 859. 1165. II. 178. 187. 276.296.297.440. 1253. III. 26.52.202.242.311. bis. 1034. IV. 54.57.259.266. 284.892.1396.
ἐν ταῖς καλυμμύαις μεγάλαις ἠοίαις I. 118. 1125. Lib. 4. 57. 828.
ἐν ά καταλόγων Lib. 3. 1085.
ἐν τῷ γ' καταλέγῳ Lib. 2. 181.
ἐν τῷ Κήυκος γάμῳ Lib. 1. 1289.

Hippias Delius ἐν ἐθνῶν ὀνομασίαις Lib. 3. 1178.

Hipponax Lib. 2. 127. Lib. 4. 322.

Hippys. Lib. 4. 261.

Ὁ ἱστορικός. Lib. 4. 1174.

Homerus Lib. 1. 5.11.40. bis. 57. 68. 69. 87. 149. 152.156.164. 176. 179. 184. 204.224.262. 264. 272. 275. ter. 296. bis. 303. 304. 305. 322. 408. 413. 431. 436. 441. 468 482.498. 517. bis. 537.558.587.608.631. 650.665.723.735.760. ter. 783. 794.831.834.859.862.893.904. 910.919.922. 923. 932. 933. 949. 955. 1016. 1026.1035. 1049.1062.1079.1081. 1089. 1115.1123. bis. 1141. 1146. 1166.1180. 1207. 1300.1309. 1310.1350.1354. Lib. 2. 42. 106. 115. 123. 128.257:261. 263.276 285.359.398.547.633. 779.943. bis. 944 1055.1089. 1203. 1286. Lib. 3. 52. 53. 120.

120.146.233.257.281.291.453. 761. 774. 806. 875.898.996. 1006.1017. bis. 1241. 1338. Lib. 4. 14. 111. 175.565.761. 828.974.992.1093.1329.1404. 1558.1614.1636.1659.
ἐν τῇ Βοιωτίᾳ Lib. 1. 884.
ἐν Καταλόγῳ Lib. 1. 977.
ἐν Ὀδυσσείᾳ Lib. 2. 440.875.

Ibycus Lib. 1. 146.287. Lib. II. 780. Lib. 3. 26. 106. Lib. 4. 814. 1148.
ἐν α. Lib. 4. 57.814.
ἐν τῇ εἰς Γοργίαν ᾠδῇ Lib. 3. 158.
Idomeneus lib. 1. Τρωϊκῶν Lib. 1. 916.
Jon ἐν διθυράμβῳ Lib. 1. 1165.
Irenæus Lib. 2. 127.904.1017.
ἐν α Ἀπολλωνίου Lib. 1. 1259.
Iſocrates Lib. 1. 40.485.981.
Iſter ſive Iſtrus Lib. 2. 207.

Leander Lib. 2. 708. bis.
Learchus **
Leo lib. 1. τ πρὸς τὴν μητέρα Lib. 4. 262.
ἐν περίπλῳ Lib. 2. 297.
Οἱ γεγραφότες περὶ κύπρου καὶ λιβύης Lib. 4 1552.
Lucianus Lib. 2. 329.
Lycophron. Lib. 2. 285.
Lyſimachus Alexandrinus
ἐν α τῶν Θηβαϊκῶν Lib. 3. 1177.
β΄ τῶν Νόστων Lib. 1. 558.
Lyſippus Epirotas ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἀσεβῶν καταλόγῳ Lib. 4. 1093.

Menander Lib. 1. 721.1125. lib. 2. 121. Lib. 3. 294.
Metrodorus lib. 1. περὶ ἱστορίας Lib. 4. 834.
lib. 1. τῶν περὶ Τιγράνην Lib. 4. 133.
Mnaſeas Lib. 1. 131.917. Lib. 2. 500.677.1055. Lib. 4. 264.
α περὶ Ἀσίας Lib. 1. 1129.
Mneſimachus Phaſelites Lib. 2. 479.
ἐν διακόσμοις Lib. 4. 1412.
ἐν τῇ Εὐρώπῃ Lib. 2. 1017.
ἐν α περὶ Σκυθῶν. Lib. 2. 1017.
Moeris Lib. 2. 789.
Muſæus Lib. 3. 467.1034.1377.
ἐν τοῖς εἰς Μουσαῖον ἀναφερομένοις Lib. 3. 1.
ἐν γ΄ τῶν εἰς Μουσαῖον ἀναφερομένων Lib. 4. 156.
ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων Lib. 3. 1239.
ἐν γ΄ τῆς Τιτανογραφίας Lib. 3. 1178.
Myclus Neapolitanus Lib. 4. 1405.
Myrleanus. Vide Aſclepius.
Myrtilus ἐν α Λεσβιακῶν Lib. 1. 615.

Naucratites. Vide Staphylus.
Ναυπακτικὰ πεποιηκώς. Vide Neoptolemus.
Nearchus Lib. 1. 308.
Neoptolemus, ὁ τὰ ναυπακτικὰ ποιήσας

ήσαις Lib. 2. 299. Lib. 3. 242. 513. Lib. 4. 59. 86. 87.
Nicagoras Lib. 4 269.
Nicander Colophonius Lib. 1. 29. Lib. 2. 130.
ἐν β' Αἰτωλικῶν Lib. 4. 57. ἐν γ'. lib. 1. 419.
ἐν β' ἑτεροιουμένων Lib. 1. 1236.
ἐν β' Εὐρώπης Lib. 4. 57.
ἐν ά τῶν Οἰταϊκῶν Lib. 1. 1304.
Nicanor Cyrenæus (ἐν μετονομασίαις) Lib. 4. 262.
Nicocrates Lib. 1. 831. bis.
Nymphis Heracleotes Lib. 2. 168. 674. 780. 789. 856.
ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείας Lib. 2. 652: 817.
ἐν ά περὶ Ἡρακλείας lib. 2. 731: 754.
ἐν ς' περὶ Ἡρακλείας Lib. 4. 247.
Nymphodorus Lib. 2. 1031. Lib. 3. 202. Lib. 4. 1470.
ἐν πσινόμοις Lib. 2. 1012.

Onaſus ἐν β' Ἀμαζονίδων Lib. 1. 1207. τῶν Ἀμαζονικῶν. 1236.
Oraculum Lib. 2. 366.
Orpheus Lib. 1. 23. 495. 557. 1134. Lib. 2. 262. 686. 931. Lib 3. 26.
Ὀρφικά. Lib. 2. 948. Lib. 3. 1. bis. 467.

Palamedes Lib. 1. 704. Lib. 3. 106. Lib. 4. 1563.
Panyaſis ἐν Λυδίᾳ. Lib. 4. 1147.

Pa-

Pauſanias Lib. 4. 1187.
Perigenes ἐν τῷ περὶ τῆς χαλκιδικῆς (niſi ſcribendum ducas χαλδαϊκῆς) τῶν μαθημάτων. Lib. 3. 1377.
Phanodicus ἐν τοῖς Δηλιακοῖς Lib. 1. 419.
lib. 1. Δηλιακῶν Lib. 1. 211.
Pherecydes (Athenienſis) Lib. 1. 4. 45. bis. 139. 152. 211. 230. 411. 645. 735. 752. 760. 831. 1129. bis. 1289. Lib. 2. 178. 373. 500 992. 1055. 1235. Lib. 3. 62. 230. 467. 1085. Lib. 4. 57.
Lib. 1. 4. 1091.
lib. 2. 1. 146. 1213. Lib. 2. 992. 1252. Lib. 4. 1715.
lib. 3. 1. 1212.
lib. 4. 3. 1185.
lib. 5. 3. 1178.
lib. 6. 1. 23. Lib. 2. 181. 271. 299. 1153. lib. 3. 411.
lib. 7. 4 156. 223. 228.
lib. 8. 1. 188.
lib. 9. 1. 102.
ἐν ί. ἱστορίᾳ lib. 1. 741. lib. 4. 1396.
lib. 12. 4. 1091.
ἐν τῇ θεογονίᾳ Lib. 2. 1214.
Philammon. Lib. 1. 23.
Philetas lib. 1. 1298. Lib. 2. 279.
ἐν ἀτάκτοις γλώσσαις Lib. 4. 989.
ἐν Τηλέφῳ Lib. 4. 1141.
Philo Lib. 3. 118.
Philochorus ἐν τῷ περὶ θυσιῶν Lib. 1. 517.
Philoſtephanus lib. 1. 985. 1024. Lib.

Lib. 2. 706. 948. bis. L. 3. 1242.
ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν Lib. 2. 124.
ὁ τὴν Φορωνίδα συνθείς. Lib. 1. 1129.
ὁ τοὺς Φρυγίους λόγους γράψας. Lib. 1. 558.
Phylarchus. Lib. 2. 400. ἐν ζ. Lib. 4. 1561.
Phyſiologi Lib. 2. 360.
Pindarus Lib. 1. 57. 411. 752. 1087. 1289. Lib. 2. 479. Lib. 3. 1243. Lib. 4. 1552. 1567. 1750.
ἐκ Παιάνων Lib. 1. 1086.
ἐν Πυθιονίκαις Lib. 2. 500. Lib. 4. 259. 1750.
ἐν Πυθιονίκαις ἐν τῇ εἰς Ἀρκεσίλαον ᾠδῇ lib. 4. 1552.
Piſander Lib. 1. 152. 471. 1196. Lib. 2. 98. 1189. Lib. 4. 57. 1396.
Piſiſtratus Liparæus Lib. 4. 786.
Polemon *ἐν κτίσει Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν* Lib. 4. 324.
Polygnoſtus *ἐν τοῖς περὶ χολζίκου*. Lib. 1. 995.
Poſidippus Epigrammatographus Lib. 1. 1289.
Poſidonius Lib 2. 106. 677.
Promachidas. lege cum Voſſio Promathidas.
Promathidas (Heracleotes, Athenæo etiam laudatus) libris *περὶ Ἡρακλείας* Lib. 1. 1125. Lib. 2. 817. 847. 913. 931.
Proxenus Lib. 1. 97.
Pythænetus *ἐν α' περὶ Αἰγίνης* lib. 4. 1712.
Pythagoras Lib. 1. 645.
Pytheas *ἐν γῆς περιόδῳ* Lib. 4. 761.
Pythius (Apollo in oraculo) Lib. 2. 366.

Rhianus Lib. 3. 1. & 1089.

Sappho Lib. 1. 727. 1123. Lib. 3. 26. Lib. 4. 57.
Σχολιογράφοι Lib. 3. 375.
Scylax Caryandenſis Lib. 1. 1177. Lib. 4. 1215.
Scymnus Lib. 4. 254. *ἐν ταῖς περὶ Ἀσίας* Lib. 4. 272.
ἐν ις' περὶ Εὐρώπης Lib. 4. 264.
Soleucus *ἐν συμμίκτοις* Lib. 2. 1055.
Semus Lib. 1. 1304.
Silenus *ἐν γλώσσαις* Lib. 1. 1299.
Simonides Lib. 1. 211. 583. Lib. 3. 814. Lib. 4. 177. 814. Genealogus Lib. 2. 868.
ἐν τῇ ναυμαχίᾳ Lib. 1. 211.
ἐν συμμίκτοις Lib. 1. 763.
Socrates Lib. 4. 972.
ἐν τῷ πρὸς Εἰδόθεον Lib. 1. 1207.
Apud Suidam in *χιάζειν* eſt Ἰσοκράτης *ἐν τοῖς πρὸς εἰδοθέαν*.
ἐν ταῖς ἐπικλήσεσι Lib. 1. 966.
Sophocles Lib. 1. 1079. 1125. Lib. 2. 178. Lib. 3. 242. 281. 1371. Lib. 4. 269.
ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ Lib. 1. 1337.
ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς Lib. 4. 816.

ἐν Ἰνάχῳ Lib. 1. 580.
ἐν Ἰξίονι Lib. 4. 14.
ἐν Κολχίσι Lib. 3. 1039. 1370. Lib. 4. 2:8.
ἐν Κωφοῖς σατύροις Lib. 1. 972. 1125.
ἐν Λημνίαις Lib. 773.
ἐν Ναυπάκτῳ Lib. 4. 1695. ſed leg. Ναυπλίῳ, ut ad Suidam in κατυλάς è Photii Lexico obſervavit doctiſſ. Neocorus.
ἐν Πολυξένῃ Lib. 2. 1123.
ἐν Ῥιζοτόμοις Lib. 3. 1213.
ἐν Σκύθαις Lib 4. 223. 284.
ἐν Τάλῳ Lib. 4. 1647.
ἐν Φινεῖ Lib. 2. 178.
Soſiphanes ἐν Μελεάγρῳ Lib. 3. 553.
Soſtratus lib. 4. περὶ ζώων Lib. 1. 1265.
Staphylus Naucratita Lib. 1. 580.
ἐν ά τῶν περὶ Θεσσαλίας Lib. 4. 816.
Steſichorus Lib. 1. 230. Lib. 3. 106. Lib. 4. 972. 1310.
ἐν τῇ Γηρυονίδι Lib. 1. 211.
ἐν τῇ Σκύλλῃ Lib. 4. 828.
Steſimbrotus Lib. 1. 1125. 1304.
Strabo ἐν γεωγραφουμένοις Lib. 2. 944.
Suidas περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένος. Lib. 1. 558.
ἐν Θεσσαλικοῖς Lib. 1. 555.
ἐν ά Θεσσαλικῶν Lib. 2. 1235. ἐν β' Lib. 2. 1017. ἐν γ' τῶν περὶ Θεσσαλίαν. Lib. 4. 816.

Tarrhæus Lib. 1. 187. 1040. 1083. 1165.
Thales Lib. 1. 498. Mileſius lib. 4. 269.
Theochreſtus Lib. 1. Λιβυκῶν Lib. 4. 1750.
Theocritus lib. 1. 152. 1079. 1289. Lib. 2. 8. Lib. 4. 57.
ἐν τοῖς βουκολικοῖς ἐν τῷ Ὕλα ἐπιγραφομένῳ Lib. 1. 1236.
Theodorus ἐν εἰκοστῷ ἐνάτῳ. Lib. 4. 264. Confer Schol. Ariſtoph.
Theolytus Lib. 1. 623.
Theophanes Lib. 1. 1125. Lib. 2. 1252.
Theophraſtus Lib. 2. 1252. Lib. 4. 200.
ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Lib. 4. 834.
ἐν τῇ πρὸς Φανίαν ἐπιστολῇ Lib. 1. 972.
ἐν τῷ περὶ Φυτῶν Lib. 1. 872.
Theopompus ἐν ά 308. Lib. 4. 1187.
ἐν γ'. Lib. 4. 272.
ἐν κά Lib. 4. 308.
ἐν κέ Lib. 4. 672.
ἐν ἐποποιΐαις Lib. 4. 57.
Timæus Lib. 2. 400. Lib. 4. 786. 965. 983. 1153. 1216. 1217.
Timagetus Lib. 2. 1033. Lib. 4. 284.
ἐν λιμέσιν Lib. 4. 324. τῷ περὶ λιμένων. Lib. 4. 306.
ἐν ά περὶ λιμένων Lib. 4. 259.
Timonax ἐν ά τῶν Σικελικῶν Lib. 4. 1217.

Tarr- lib.

ἐν α΄ περὶ Σκυθῶν Lib. 4. 328.
ἐν ιβ΄ Σκυθικῶν Lib. 3. 1235.
Timoſthenes lib. 2. 519. 526. 533. Lib. 4. 1712. Confer ſupra in Demoſthene.
ἐν τῷ ἐξηγητικῷ Lib. 3. 846.
Tryphon Lib. 1. 907.
Xanthus Lib. 2. 724.
Xenagoras Lib. 1. 633. IV. 264.
ἐν α΄ χρόνων Lib. 4. 262.
Zeno. Lib. 1. 498.
Zenodotus Lib. 1. 1081.
ἐν γλώσσαις Lib. 2. 1007.
Zenothemis Lib. 2. 967.

CAPUT XXII.

DE ARCHIMEDE Syracuſano, APOLLONIO Pergæo & EUTOCIO Aſcalonita.

Archimedis genus & ætas. 1. Ejus liber de ſphæra ac cylindro. 2. De circuli dimenſione. 3. De centris gravium planorum. 4. De Conoidibus & ſphæroidibus. 5. De lineis ſpiralibus. 6. De quadratura parabolæ. 7. Pſammites. 8. De iis quæ in aquis vehuntur. 9. Aſſumtorum, ſive lemmatum liber. 10. De ſpeculis uſtoriis. 11. Scripta inedita 12. Et deperdita. 13. Dialectus quo uſus eſt, & ſcriptores in Archimedem deperditi. 14. Varia & admiranda Archimedis inventa. 15. Archimedis ſcriptorum editiones. 16. De APOLLONIO PERGÆO. *17. Ejus Conicorum libri. 18. Editiones. 19. Scripta deperdita. 20. De Eutocio Aſcalonita & ejus ſcriptis. 21.*

I.

ARCHIMEDES Syracuſanus, (a) non humilis homunculus à pulvere

(a) Solinus c. 6. ubi de Syracuſis: *Hinc domo Archimedes, qui juxta ſiderum diſciplinam machinarius commentator fuit*, hoc eſt, ſi recte verba intelligo, & Aſtronomiæ callentiſſimus, ſiderumque, ut de eodem Livius XXIV. 34. ſpectator unicus fuit, & in Mechanicis plurima feliciſſime commentus eſt.

Digitized by Google

vere & radio *(b)* excitandus, ſed genere nobili fuit, Regis Hieronis cognatus *(c)* & amicus, atque ingenio gloriam, quam Reges innumeri, conſecutus majorem. Nam in omni genere Geometricæ, ſideralis ac machinalis diſciplinæ, incredibili induſtria *(d)* ac ſubtilitate multa admiranda & ante ipſum inaudita reperit. In Ægypto *(e)* edoctus ibidem inventis cochleis ad aquas exhauriendas aggeribusque conditis ſempiternam poſt ſe reliquit memoriam beneficii ſingularis ac divini. Cumque Syracuſa caput Siciliæ à Romanis graviſſima obſidione vexaretur, ſolus per tres annos (f) ſollertibus inventis ſuis patriam defendit. Denique, poſtquam Dianæ feſto *(g)* opera transfugæ potiti ſunt urbe Romani, ab irrumpente milite & circulos ejus formasque deſcriptas parum curante obtruncatus eſt *(h)* Anno U. C 542. Olymp. CXLII. ante CHRISTUM natum 212. quinq; amplius annis major ſeptuagenario. *(i)* Conſul Marcellus victor qui hoc factum dolebat *(k)* &

(b) Cicero V. Tuſc. Quæſt. c. 23. ubi Archimedis conditionem præfert vitæ Dionyſii Siciliæ tyranni: *ex eodem urbe humilem homunculum à pulvere & radio excitabo, qui multis annis poſt fuit, Archimedem,*

(c) Plutarchus in Marcello p. 305, Καὶ μέντοι καὶ Ἀρχιμήδης Ἱέρωνι τῷ βασιλεῖ συγγενὴς ὢν καὶ φίλος &c.

(d) Plutarch. pag. 307. quo in loco cibi ſæpe ac potus oblitum refert. Idem alibi in libro, quod ſvaviter vivi non poſſit ſecundum Epicurum pag. 1094. & libro, quod ſeni gerenda ſit Reſp. pag. 786. narrat à ſervis non raro abreptum veſtibusque exutum & unctum, ſtrigili in uncto corpore lineas duxiſſe, quod notavit etiam Stobæus ſerm. 29. περὶ φιλοπονίας p. 206. Cicero V. de finibus p. 137. Quem ardorem ſtudii cenſetis fuiſſe in Archimede, qui dum in pulvere quædam deſcribit attentus, ne Patriam quidem captam ſenſerit. Subtiliſſimus exquiſitor dicitur Caſſiodoro, VII. variar. Epiſt. V.

(e) Diodorus Sic. lib. V. p. 217. Abulpharajus p. 41. *E claris etiam Mathematicis fuit Archimedes, qui Græcus fuit, at ſcientiam ab Ægyptiis hauſit. Dicitur aggeribus vinxiſſe terras plerarumque Ægypti villarum & fundamenta poſuiſſe pontium quibus a pago in pagum tranſitur cum excreverit Nilus.*

(f) Livus XXV. 31. Itaque Florum II. 6. 33. merito reprehendit Salmaſius.

(g) Plutarchus Marcello p. 308. Polyænus VIII. 11. & 12. Syncellus p. 285. Tzetz. 2. Chil. v. 134.

(h) Livius XXV. 31. Plutarchus Marcello p. 308. ſeq. Valerius Max. VIII. 7. Silius Italicus XIV. 677. ſeq. Tzetzes Chil. II. v. 135. ſeq. Militi irrumpenti dictum ab Archimede: τὰν κεφαλὰν, καὶ μὴ τὰν γραμμάν, ut ex veterum aliquo tradit Georgius Valla lib. 1. de rebus expetendis & fugiendis c. 6.

(i) Tzetzes Chil. II. V. 105.

(k) Cicero lib. IV. in Verrem c. 58. Julius Firmicus V. Matheſ. p. 77.

& diſerto edicto prohibuerat, *(l) inter triumphales laureas lugubri mœrore illum exſtinctum deflevit*, & corpus cognatis ſuperſtitibus honeſte ſepeliendum tradidit *(m)* ipſosque honore eſt proſeqvutus. *(n)* Tumulo Archimedis, qvod vivus ab amicis rogaverat *(o)* impoſita eſt figura ſphæræ in cylindro, cum epigrammate, de ratione, quam cylinder ſolidus continens haberet, ad Sphæram in ea contentam. Hæc à Cicerone *(p)* cum Quæſtorem Siciliæ ageret, multis poſt Archimedis mortem annis reperta eſt ante portam Syracuſæ Agrigentinam, exeſis ferè penitus epigrammatis verbis, neglecta vulgo & non multum è dumis eminente columella. Atque etiamnum ſphæræ figuram ac cylindri obſervare licet, in Archimedis haud dubie memoriam, exſtare in numis quibusdam priſcis Syracuſanorum apud Parutam. *(q)* Thema ejus Genethliacum neſcio qua fide exponit Julius Firmicus libro V. Matheſ. pag. 77. Effigiem exhibet Jacobus Gronovius Vir Cl. tomo tertio theſauri Antiquitatum Græcarum, charta, quæ literam m inſcriptam habet.

II. Scripta Archimedis hæc ad nos pervenerunt:

ΠΕΡΙ῾ ΤΗ͂Σ ΣΦΑΙ΄ΡΑΣ * ΚΑΙ᾿ ΚΥΛΙ΄ΝΔΡΟΥ, *de Sphæris & Cylindro libri II.* ad *Doſitheum*. In hos libros exſtat commentarius Græce ſcriptus ab *Eutocio Aſcalonita*, de quo infra §. ult. dixi. MS. codicem horum librorum, qui Georgii Vallæ fuit, laudat Guil. Philander ad Vitruvium IX. 3. in quo præter linguæ Doricæ proprietatem & omiſſionem ſpirituum atque accentuum teſtatur occurriſſe ſubinde ſyllabarum & dictionum notas, quæ ne à Græcis quidem ipſis hoc tempore ſatis agnoſcantur.

Zzz Editi

(l) Valerius Max. VIII. 7. extern. 7. Plinius Hiſt. natural. VII. 37.
(m) Livius XXV. 31.
(n) Plutarchus Marcello. p. 309.
(o) Plutarchus p. 307. Πολλῶν δὲ καὶ καλῶν εὑρετὴς γεγονὼς λέγεται τῶν φίλων δεηθῆναι καὶ τῶν συγγενῶν, ὅπως αὐτῷ μετὰ τὴν τελευτὴν ἐπιςήσωσιν τῷ τάφῳ τὸν περιλαμβάνοντα τὴν σφαῖραν ἐντὸς κύλινδρον, ἐπιγράψαντες τὸν λόγον τῆς ὑπεροχῆς τοῦ περιέχοντος ςερεοῦ πρὸς τὸ περιεχόμενον.
(p) Cicero V. Tuſculanar. quæſt. c. 23.
(q) Vide illuſtr. Spanhemium ad Orat. I. Juliani p. 203.
* Meminit hujus operis etiam Abulpharajus p. 42. Scriptum eſt poſt librum de lineis ſpiralibus, Laudat Archimedes Eudoxi θεωρήματα περὶ τὰ ςερεὰ, & Cononem jam defunctum.

Editi etiam ſunt cum Synopſi Mathematica Marii Merſenni & Græce cum libro de circuli dimenſione Pariſ. 1561. Loca quædam Eutocii emendavit Marcus Meibomius dialogo de proportionibus. Hafniæ 1655. fol. 1.

III. ΚΥ'ΚΛΟΥ ΜΕ'ΤΡΗΣΙΣ, *de circuli dimenſione liber*, quem in duobus Geometricorum elementorum libris Lugd. Bat. 1594. fol. præter rem reprehendit vir ſumus *Joſephus Scaliger*, vindicavit *Adrianus Romanus* eqves auratus in Apologia pro Archimede & exercitationibus Cyclicis contra Scaligerum, Orontium Finæum & Raymarum Urſinum, in decem dialogos diſtributa, Wurceburgi 1597. fol. Hic Archimedis liber lucem vidit etiam Pariſ. 1561. & cum præfat. Chriſtoph. Meureri Lipſ. 1602. ſed Græcis *Eutocii* commentariis illuſtratus cum verſione ac notis *Joh. Walliſii* prodiit Oxon. 1676. 8. & in tertio tomo Operum viri hujus præſtantiſſimi, ibid. 1699. fol. Confer Cyclometrica Willebrodi Snellii, & quæ de quadratura Circuli ſcripſere contra Scaligerum Jac. Chriſtmannus & Franciſcus Vieta, contra Tho. Gephyrandrum Casp. Schottus Magiæ univerſal. p. 756. Contra Gregorium de S. Vincentio Marcus Meibomius lib. de proportionibus p. 100. & 197. ſeq. Alios, quos de ſubtili hoc argumento laudat Voſſius p. 136. de ſcientiis Mathematicis, & Georgius Páſchius lib. de inventis nov-antiquis p. 51. ſeq. edit. ſecundæ, addes ex eodem Voſſio p. 94. Hippocratem Chium p. 182. 333. Guilelmum Griſauntum p. 228. 333. Franciſcum Leodicenſem p. 335. Joh. Buteonem p. 435. ſeq. Joh. Campanum, ac præter hos Tho. Hobbeſium, Antonium Pimentam, (a) G. G. Leibnitzium (b) Detlevum Cluverum (c) & Ben Ithem ſcriptorem Arabem antiqvum, quem à Petro de la Valle latinum factum teſtatur Leo Allatius in apibus Urbanis p. 226. Quod Geometrice demonſtrari non poſſit circuli quadratura, diſputatur in Ephemeridibus Pariſienſibus Anni 1697. p. 199. edit. Amſt. Memorat hunc Archimedis librum Proclus quoque 4. in primum Euclidis p. 110.

IV. ἘΠΙΠΕ'ΔΩΝ ἸΣΟΡΡΟΠΙΚΩ͂Ν ἢ ΚΕ'ΝΤΡΑ ΒΑΡΩ͂Ν ἘΠΙΠΕ'ΔΩΝ *de planis æquiponderantibus, ſive, de centris gravium planorum libri II.* Hos quoque libros Græco commentario illuſtravit *Eutocius*. Κεντροβαρικὰ

(a) Giornale de letterati in Parma A. 1687. p. 56. ſeq.
(b) Acta Erudit. 1682. p. 41. ſeq.
(c) Acta Erud. 1686. p. 366.

ειχά vocat Tzetzes Chil. XIII, v. 974. & Simplicius in 2. de Cœlo comment. 63. prodiere Piſauri A. 1588. fol. Gallice vertit Petrus Forcadel Pariſ. 1565. 4. Confer de hoc argumento Pappum libro VIII. p. 450. Meminit ejusdem operis Archimedei Proclus 3. ad primum Euclidis pag. 51.

V. ΠΕΡῚ *ἀμβλυγωνίων* ΚΩΝΟΕΙΔΈΩΝ ΚΑῚ *σχημάτων* ΣΦΑΙΡΟΕΙΔΈΩΝ *De figuris Conoidibus obtuſis & de Sphæroidibus libri II.* ad *Doſitheum.* In editione Franciſci Maurolyci Nobilis Siculi Panorm. 1685. Nam in prioribus editionibus ex Archimedis ſententia recte ut unus liber occurrit. Memorat Archimedes ſub init. ſe in alio libro ad eundem Doſitheũ egiſſe περὶ ὀρθογωνίου κωνοειδέος. Confer Joh. Kepleri Vas Auſtriacum.

VI. ΠΕΡῚ ἙΛΊΚΩΝ *de lineis ſpiralibus* liber ad eundem Doſitheum, in quo theoremata ſuper illo argumento à *Conone* Archimedis amico & celebri Geometra ante plures annos defuncto inexplicata relicta exponit. Confer Iſmaelis Bullialdi librũ de hoc argumento cũ exercitationibus ejus Geometricis editum Pariſ. 1657. 4. Ad hunc librum reſpicit Archimedes ſub initium librorum de ſphæra & cylindro, quos poſtea edidiſſe ex hoc ipſo conſtat.

VII. ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΣΜΌΣ ΠΑΡΑΒΟΛῆΣ. *Liber de quadratura parabole*, ad eundem Doſitheum miſſus, Conone, quem hic iterum laudat, jam defuncto.

VIII. ΨΑΜΜΊΤΗΣ *De numero arenæ liber* ad Regem *Gelonem*, quo probat non eſſe infinitum, ſed efferri & colligi poſſe ſi vel maxime orbis terrarum totus arena conſtet. Hujus libri quatuor extant verſiones. Una *Jacobi Cremonenſis* ab Hervagio edita, altera *Fred. Commandini* qui longe melius vertit, & notas etiam addidit, ſed mendoſo codice uſus Venet. 1558. fol. tertia *Dav. Rivalti*, qui Commandini verſionem ac notas vel non vidit, vel neglexit, multa pejus poſuit: quarta denique accuratiſſima *Joh. Walliſii*, qui alio charactere ſubinde verba quædam ſenſui illuſtrando addidit & caſtigationes ad contextum græcum ſubjecit. Oxon. 1676. 8. & tomo tertio operum Walliſii ibid. 1699. fol. Illuſtravit hunc librum etiam *Chriſtophorus Clavius* Bambergenſis Jeſuita rei Mathematicæ peritiſſimus commenrario in Sphæram Johannis de Sacrobosco p. 237. ſeq. & *Paſchaſius Hammelius* Pariſ. 1557. 8. Conſule etiam, ſi placet, *Marium Merſennum* ad ſex prima Geneſeos capita pag. 51. ſeq.

IX. ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ὈΧΟΥΜΈΝΩΝ *De iis, quæ aquis innatant libri* II. qui

Digitized by Google

II. qui in Baſileenſi editione deſiderantur, ſed in Rivaltina Græce ac latine exſtant, & latine ex verſione *Fred.Commandini* cum ejus comentariis prodierant Bononiæ A. 1565. 4. & Piſauri 1572. 4. cum Ariſtarcho de magnitudinibus & diſtantiis Solis & Lunæ. Meminit hujus libri Archimedis Strabo lib. 1. p. 54. & Pappus Alex. in procemio libri octavi Mathematicarum collectionum. Reſpicit etiam Victruvius VIII. 6. A doctiſſimo Meurſio in Bibl. græca hoc opus & alia quædam præter rem, ut exiſtimo, tribuuntur Archimedi Tralliano.

X. ASSUMTORUM ſive LEMMATUM liber latine tantum cum tribus libris Apollonii Pergæi editus ab *Abrahamo Ecchellenſi*, qui hunc librum & Apollonii Conicorum V, VI. VII. ex Arabico vertit, adjutus à *Joh. Alphonſo Borello*, qui Arabice ignarus tam callebat Mathematicas diſciplinas, quam harum imperitus Ecchellenſis bene callebat Arabice. Prodiit Ecchellenſis translatio cum Borelli notis Florentiæ 1661. fol. Alteram editionem hujus libri Arabico-latinam debemus viro doctiſſimo *Johanni Gravio* Anglo.Lond. 1659. fol. Confer Acta Eruditorum A. 1700. p. 518. & Tho. Smithum in Joh. Gravii vita p. 28.

XI. ΠΕΡῚ ΚΑΤΌΠΤΡΩΝ ΚΑΥΣΤΙΚΩ͂Ν, DE SPECULIS COMBURENTIBUS parabolicis, *κατόπτρων τὰς ἐξάψεις* vocat Tzetz. Chiliad. II. v. 153, & XIII. v. 974. Hunc putant librum notari ab Apulejo in Apologia p. 20. *Alia præterea ejusdem modi plurima*, (de ratione speculorum planorum, tumidorum & globoſorum cavorumque) *quæ tractat volumine ingenti Archimedes Syracuſanus, vir in omni quidem Geometria multum ante allios admirabili ſubtilitate, ſed haud ſciam, an propter hæc vel maxime memorandus, quod inſpexerat ſpeculum ſæpe ac diligenter.* Exſtat ſub. Archimedis nomine liber de ſpeculis uſtoriis ex Arabico translatus latine ab *Antonio Gogava*. Occurrit hic liber etiam in Archimede Maurolyci, ſed inter externa, & *Ptolemæo* Mathematico tribuitur. Archimeoi ſuppoſitus videtur etiam ex ſententia Gabrielis Naudæi Syntagm. de ſtudio militari p. 658. quia mentio in illo fit Apollonii Pergæi, qui Archimede * junior fuerit. Dioclis librum *περὶ πυρίων* laudat Eutocius in lib. 2. de ſphæra ac cylindro p. 30. & 15. De Anthemii Tralliani libro *περὶ παραδόξων μηχανημάτων*, qui cum verſione licet imperfecta Claudii Ancantheri Mathematici MS. exſtat in Bibl. Vindobonenſi, & in quo itidem de ſpeculis uſtoriis egit; vide, ſi placet, Lambecium VIII. commentar. pag. 191. ſeq.

XII.

* Longis temporibus poſteriorem Apollonium ſcribit Naudæus, ſed ſupparem Archimedi fuiſſe patebit ex iis quæ dicam infra §. 17.

Digitized by Google

XII. Scripta inedita Archimedis:

De fractioni Circuli, Arabice per Thebit. Labbe Bibl. nov. MSS. pag. 251.

Perſpectiva, Arabice. Labbeus p. 259.

Archimedis elementa Mathematica Hebraice MSta exſtare in Bibl. Vaticana teſtatur Bartoloccius T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 484.

Opera Geometrica Archimedis in Compendium redacta per Albettam. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 256.

XIII. Scripta Archimedis deperdita:

Ἀρχαὶ ad Zeuxippum. Meminit ipſe in Pſammite p. 120. & 123. ſeq. edit. Baſil. Confer Walliſium p. 148. ad Pappi fragmentum & ad Archimedem p. 166.

- - Τὰ ἐπισίδια καὶ ἕτερα βιβλία
Ἐξ ὧν Ἥρων, Ἀνθέμιος καὶ πᾶς μηχανογράφος
Τὰ ὑδρικὰ * πεγράψαι καὶ τὰ πνευματικά τε
Βαρουλκά τε σύμπαντα καὶ θαλασσοδομέτρας.

Johann. Tzetzes Chil. XIII. hiſt. 457. Idem Chil. 2. Hiſt. 35.

Βαρουλκὸν πνευματικὴν τὰς * ὑδροσκοπικάς τε
Κἀκ τῶν τε ἀπὸ τοῦ γέροντος τῶν βίβλων Ἀρχιμήδους.

Ἐφόδιον in quod ſcripſit Theodoſius Tripolites, teſte Suida, in Θεοδόσ.

Περὶ ζυγῶν. Pappus. lib. VIII. collect. problemat. 6. propoſit. 10. pag. 461.

Μηχανικὰ ſua memorat ipſe Archimedes de quadratura parabolæ propoſ. 6. δέδεικται γὰρ ἐν τοῖς μηχανικοῖς. Niſi intellexit libros de pla-

* Apud doctiſſ. Voſſium p. 288. de ſcientiis Mathematicis hoc verbum redditur *quæ clepſydris docet horas metiri*. Sed videntur reſpici potias quæ Archimedes docuit de ſuperficie & pondere, quæ in libris ὀχουμένων.

planis æquiponderantibus. Confer Voſſium de ſcientiis Mathemat. p. 288. quo in loco contradicit ſibi ipſe Vir doctiſſimus. Vitruvius præfat. libri VII. *Non minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *Diades, Archytas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus, Philo Byzantius, Diphilus, Charidas, Polyidus, Phyrus* (an Sporus?) *Ageſiſtratus.* Porro viderit Suidas, qui Mechanica tribuit Archimedi Tralliano Philoſopho ſive Grammatico qui in Homerum commentarium ediderat. At locus Plutarchi in Marcello p. 307 non negat Archimedem Syracuſanum aliquid ſcripſiſſe Mechanici argumenti, quo principia illius artis & fundamenta univerſe tradiderit: ſed tantum negat eum ſcripto expoſuiſſe rationem admirandarum illarum machinarum, quæ ipſe divino ſuo ingenio eſt commentus, quoniam illa veluti parerga quædam duntaxat habuiſſet ludentis Geometriæ, ut ait idem Plutarchus p. 305.

περὶ σφαιροποιίας, quem ſolum librum Mechanicum ab Archimede compoſitum affirmavit Carpus apud Pappum proœmio libri VIII.

Librum de ſeptangulo in circulo memorat Abulpharajus p. 42. ubi addit rem parum profecto credibilem, Romanos è libris ejus, quindecim geſtamina combuſſiſſe.

Conica, quorum meminit Archimedes ipſe libro de quadratura parabolæ & lib. 1. de conoidibus & Sphæroidibus. Et Heraclides apud Eutocium exiſtimavit *Apollonium* Pergæum Conica ſua ex Archimedis opere, quod ineditum accepit deſcripſiſſe: Confer Voſſium p. 434. de ſcientiis Mathematicis. Macrobius II. 3. in ſomnium Scip. *Et Archimedes* quidem ſtadiorum numerum deprehendiſſe ſe credidit, quibus à "terræ ſuperficie luna diſtaret, & à luna Mercurius, à Mercurio Venus, "Sol à Venere, Mars à Sole, à Marte Jupiter, Saturnus à Jove. Sed & à "Saturni orbe usq; ad ipſum ſtelliferum cœlum omne ſpatium ſe ratio"ne emenſum putavit. Confer eundem lib. 1. c. 19.

XIV. *Heraclidem* ** (Lembum forte, Confer Jonſium pag. 171.) *in Archimedis vita* laudat Eutocius proœmio in lib. de circuli dimenſione & commentario in Apollonium.

Archimedis ſcripta quædam ante Eutocium illuſtraverant *Dionyſodorus* Eutocio memoratus, & cujus jam è Suida memini *Theodoſius Tripolites,*

Dia-

* Meminit commentariorum per Heraclidem ad Doſitheum à ſe miſſorum Archimedes in limine libri de lineis ſpiralibus.

Dialecto uſus eſt Archimedes Dorica, utpote Syracuſanus, quod videre eſt etiamnum in ψαμμίτῃ & plerisque aliis ejus ſcriptis: quodvero in libro de circuli dimenſione & in libris de ſphæra ac cylindro exigua doriſmi veſtigia ſuperſunt, id librariis potius, qui hos libros frequentius deſcripſerunt, tribuerim, quam Eutocio vel ejus præceptori Iſidoro Mileſio Mechanico, quibus hoc adſcribit Vir incomparabilis Joh. Walliſius. Sane Eutocius ipſe in lib. 2. de ſphæra ac cylindro p. 30. edit. Baſil. ſummo ſe ſtudio vetera Archimedis exemplaria indagaſſe teſtatus, diſertis verbis queritur ſe vix ea potuiſſe conſequi, quæ ἐν μέρει τὴν Ἀρχιμήδει φίλην δωρίδα γλῶσσαν ἀπέσωζον, *quæ vel ex parte doricam dialectum conſervaſſent qua Archimedes delectatur.* Porro in conſtructionibus ac demonſtrationibus ſuis Archimedes brevis eſt ac ſuccinctus, qui paſſim ſupplenda quædam ac ſubintelligenda relinquit lectori; non enim tradit elementa, ut Euclides, qui perſpicue & particulatim omnia deſignat, ſed tradita adeoque jam intellecta præſumit ac ſupponit, ut eidem Walliſio obſervatum.

XV. Juvat hic etiam recenſere Archimedis inventa, machinas, variaque opera admiranda, quibus non minorem ingenii & ſcientiæ laudem, quam ſcriptis compoſitis promeruit, & propter illa à Cardano lib. XVI. de ſubtilitate pag. 802. inter viros duodecim, quos ex omni memoria ingenioſiſſimos ſelegit, primo loco ponitur. Fuerunt autem hæc:

MACHINÆ BELLICÆ, tollenones, catapultæ, aliæque quibus Patriam Syracuſas unus triennium ſollertiſſime defendit, adverſus Marcelli & Appii Ducum Romanorum impetus, & propter quas dictus eſt πολυμήχανος, ἑκατόγχειρ & Geometricus Briareus, deſcribuntur à Polybio in excerptis libri VIII. p. 718. ſeq. Livio XXIV. 34. Plutarcho in vita Marcelli p. 306. ſeq. Athenæo V. p. 208. Confer Silium Italicum XIV. 342. ſeq. Suidam in σκορπίδια, Zonaram, &c. Oribaſium libro de Machinamentis c. 6. 24. &c. Tzetzen Chil. 2. hiſt. 35. Proclum 2. in primum Euclidis p. 12. E recentioribus Magium II. 10. Miſc Scheferum de militia navali II. 5. & Ez. Spanhemium ad Orat. 1. Juliani pag. 201. Rivaltum ad Archimedem p. 544. ſeq.

Tormenta, qualibus hodie utimur, ab Archimede reperta eſſe præter rem ſcripſere Franciſcus Petrarcha & Robertus Valturius, confutati ab Hieron. Magio lib. 1. cap. 1. Miſcellan.

SPECULA USTORIA, quibus Romanorum conflagrarunt naves.

naves. Ea fabulis adſcribunt Magius, Keplerus, Naudæus, Carteſius, Jo. Dan. Major & alii. Equidem Polybius, Livius & Plutarchus nullam ſpeculorum mentionem faciunt. Diodori Siculi hiſtoria & Dionyſii Halic. circa tempora Archimedis eſt manca. Lucianus affirmat ſane Archimedem τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις καταφλέξαι τῇ τέχνῃ, in Hippia T. 2. p. 742. Sed ſpeculis uſtoriis hoc feciſſe, non addit. Neque apud Galenum lib. 3. de temperamentis T. 1. edit. Baſil. p. 81. neceſſe eſt vocabulum πυρείων de ſpeculis (ut facit Rivaltus pag. 546.) interpretari: οὕτω δή πως (nihil autem de ſpeculis, ſed de alia materia flammam facile concipiente præceſſerat) ὁμοίως καὶ τ' Ἀρχιμήδην φασὶ διὰ τῶν πυρείων ἐμπρῆσαι τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις. At Joh. Tzetzes Chil. 2. v. 119. diſerte meminit de ſpeculo hexagono, & reflexis in hoc per alia ſpecula radiis:

Ἑξάγωνόν τι κάτοπτρον ἐτέκτηνεν ὁ γέρων
Ἀπὸ δὲ διαστήματος συμμέτρου τοῦ κατόπτρου
Μικρὰ τοιαῦτα κάτοπτρα θεὶς τετραπλᾶ γωνίαις
Κινούμενα λεπίσι τε καὶ τισι γογγλυμίοις
Μέσον ἐκεῖνο τέθεικεν ἀκτίνων τῶν Ἡλίου
Μεσημβρινῆς καὶ θερινῆς καὶ χειμερινωτάτης·
Ἀνακλωμένων δὲ λοιπὸν εἰς τοῦτο τῶν ἀκτίνων
Ἔξαψις ἤρθη φοβερὰ πυρώδης ταῖς ὁλκάσι
Καὶ ταύτας ἐξετέφρωσεν ἐκ μήκους τοξοβόλου.

Zonaras T. 1. p. 424. Dionem laudans auctorem: Euſtathius ad Iliad. έ. p. 388. κατοπτρικήν τινα ἐπίνοιαν μηχανησάμενος Ἀρχιμήδης μεθ' ὁ σοφώτατος πολεμικὰς ἐνεπύρισε νῆας ὡς οἷά τις κεραυνοβόλος. Sic & Scholiaſtes Luciani T. 2. p. 36. Confer quæ infra libro quinto dixi in Proclo, quem ſimilibus ſpeculis uſum ferunt ad claſſem Gothorum accendendam.

SPHÆRA VITREA, qua miro artificio, lunæ, ſolis & quinq; errantium motus illigavit, teſte Cicerone 2. De natura Deor. p. 379. edit. Leſcaloperii, & 1. Tuſc. quæſt. p. 193. edit. Camerarii. Meminit & Claudianus eleganti epigrammate p. 257. edit. Heinſii, & Sextus Empiricus VIII. adverſus Mathematicos p. 329. Lactantius II. 5. Firmicus lib. V. pag. 77. & Marcianus Capella lib. 6. pag. 191. Ovidius VI. faſtor. v. 277.

Arte

Arte Syracuſia ſuſpenſus in aëre clauſo
Stat polus, immenſi parva figura globi.

ORGANUM MUSICUM HYDRAULICUM. Tertull. de anima c. 14 *Specta portentiſſimam Archimedis munificentiam* (qui hoc munus obtuliſſe videtur Hieroni) *organum hydraulicum dico, tot membra, tot partes, tot compagines, tot itinera vocum, tot compendia ſonorum, tot commercia modorum, tot acies tibiarum, & una moles erunt omnia. Sic & ſpiritus, qui illic de tormento aquæ anhelat, non ideo ſeparabitur in partes, quia per partes adminiſtratur, ſubſtantia quidem ſolidus, opera vero diviſus.* Plinius Organi Hydraulici inventionem tribuit Cteſibio VII. 36. Hiſt. Figuram ejus ex Vitruvii X. 13. & Heronis mente exhibet Iſ. Voſſius libro de viribus rhythmi p. 99. ſeq. Confer Optatiani Porphyrii Panegyricum cap. 24. & 25. in editione Velſeri. *Nos*, inquit Pignorius p. 177. libro de ſervis, *hujus generis organum Romæ vidimus in Quirinali in hortis Pontificum, audivimusque non ſine comitum admiratione, cum muſicos modos variaret, nemine plectra manu tangente.*

TRISPASTUS ſive *Polyſpaſtus*, & alia inſtrumenta magnis oneribus tollendis apta. Tzetzes Chil. II. hiſt. 35. & Chil. III. v. 60. ſeq. Oribaſius * libro de machinamentis c. 4. & 26 quod eſt *de triſpaſto Apellidis ſive Archimedis.* Pappus Mathemat. collect. lib. VIII. problemate 6. propoſit. 10. p. 460. ſeq. ubi quadrageſimum hoc inventum Mechanicum Archimedis vocat, *datum pondus data potentia movere.*

Huc ſpectat *Helice*, qua ingentem Hieronis navem in mare protrudit. Vide Athenæum V. p. 217. Proclum 2. in primum Euclidis p. 18 Plutarchum Marcello p. 306. ubi & dictum Archimedis ad Hieronem: *da mihi, ubi conſiſtam, extra terram, & movebo terram.* πᾶ βῶ καὶ χαρισίωνι τὰν γᾶν κινήσω πᾶσαν. Tzetz. II. Chil. v. 130. Confer, ſi placet, quæ de machinis variis ab Archimede excogitatis diſputat Rev D. *Joh. Andreas Schmidius* in exercitatione de Archimede (Jenæ 1688. 4.) pag. 24. ſeq. Facit huc itidem Jacobus Beſſonus Gallus in theatro inſtrumentorum & machinarum, & Rivaltus ad Archimedem p. 540. Meminit Helicis Archimedeæ etiam Euſtathius ad Iliad. μ'. p. 866.

COCHLEA ad exhauriendas aquas. Diodorus Siculus lib. V. p. 217.

* Verba Oribaſii Græce è MSto Codice Regis Galliæ producit Rivaltus ad Archimed. pag. 541. ſeq.

Digitized by Google

pag. 217. Athenæus V. p. 208. Ratio cochleæ ejusmodi exponitur à Victruvio X. 11. ne de recentioribus dicam Guido Ubaldo, Joſepho Ceredo,, aliis. Vide & Rivaltum ad Archimedem p. 537.

NAVIS IMMENSA Hieronis Regis, viginti ordinibus remorum ſtructa, in qua præter complura ſpatioſiſſima conclavia, gymnaſiū, ambulationes. hortus, Bibliotheca, balnea &c. Athenæus V. p. 206. ſeq è *Moſchione* qui de illa navi ſingularem librum ſcripſerat, περὶ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τοῦ Συρακουσίου κατασκευασθείσης νεώς ἧς ὁ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ Γεωμέτρης ἐπόπτης. Idem Athenæus p. 208. memorat Archimedis machinam λιθοβόλον quæ ſaxum τριτάλαντον ſive 300. librarum jaceręt ac telum duodecim cubitorum vibraret.

DE LUCERNIS ex Archimedis officina, ipſis ſibi nutrientibus incendium, vide ſi placet, quæ è Lactantio Joh. à Chockier in face Hiſtoriarum part. I. c. 20.

Non ſatis intelligo, quod apud Plutarchum lib. de non ſvaviter vivendo ſecundum Epicurum p. 1093. legitur Ἀρχιμήδην αἰευρόντα τῇ γωνίᾳ τὴν διάμετρον τοῦ ἡλίου τηλικοῦτο τοῦ μεγίστου κύκλου μέρος οὖσαν ἡλίκον ἡ γωνία τῶν τεσσάρων ὀρθῶν.

INVENTUM, quo in corona * Votiva Hieronis Regis Archimedes deprehendit furtum admiſſum ab artifice, qui argentum in auri vicem admiſcuerat, deſcribitur à Victruvio IX. 3. & Q. Rhemnio Palæmone ſive quisquis auctor poematis latini de menſuris ac ponderibus c. ult. Meminit & Plutarchus libro, quod non ſvaviter poſſit vivi ſecundum Epicurum pag. 1094. & Proclus 2. in primum Euclidis p. 18. ſed loco corrupto. Ita autem puto legenda Procli verba: Τὸ αὐτὸ καὶ Ἱέρωνα (male Πεείονα excuſum) φασὶν εἰπεῖν ἡνίκα τοῦ στεφάνου μὴ λυθέντος ὂν κατεσκεύασεν τὴν ὁλκὴν ἑκάστου ἀνεῦρεν τῶν συγκραθεισῶν ὑλῶν.

LOCULUS ARCHIMEDIUS, de quo Atilius Fortunatianus in Arte Metrica p. 2684. Vett. Grammaticorum editorum ab Elia Putſchio: *Nam ſi loculus ille Archimedius quatuordecim eboreas lamellas, quarum anguli varii ſunt, in quadratam formam incluſas habens, componentibus nobis aliter atque aliter, modo galeam, modo ſicam, alias columnam, alias navem figurat, & innumerabiles efficit ſpecies, ſolebatque nobis pueris hic loculus ad confirmandam memoriam plurimum prodeſſe: quanto majorem poteſt nobis afferre voluptatem, quantoque* (ita leg.) *pleniorem utilitatem &c.* Confer Auſonii præf. ad

* Vide Rivaltum ad Archimedem p. 534 ſeq.

Digitized by Google

ad centonem nuptialem p. 505. ſeq. edit. Tollii & Ennodium Epigrammate 133. de oſtomatio eburneo.

XVI. *Editiones Archimedis.*

Archimedis ſcripta *Græce* Roma ab amico tranſmiſſa accepit Bilibaldus Pirckheymerus: & Joh. Regiomontanus Romæ nactus eſt *latine* verſa in gratiam Nicolai V. Pontificis à *Jacobo Cremonenſi.* Prodierunt Græce ſeparatim, latinis in calcem voluminis rejectis, & *Eutocii* commentariis itidem ſeorſim excuſis, atque ita, ut Græca à latinis ſejuncta exhibeantur. Baſileæ 1544. fol. cum præfatione Thomæ Gechauf cogn mento Venatorii. Hanc editionem Rivaltiana, de qua mox dicam, potiorem habet Joh. Walliſius. *Quanquam enim*, inquit, *Rivaltus illam in levioribus quibusdam emendavit, ubi tamen erat nodus vindice dignus, nihil eſt molitus Quæque mutavit, id feciſſe videtur non auctoritate codicis alicujus fide dignioris, ſed ex conjectura ſua, eaque non in omnibus, ne quid gravius dicam, ſatis felici. Hervagius autem cum videatur etiam ea loca, quæ manifeſto erant depravata, ita edidiſſe, ut in MSto codice reperta fuerant, nobis integrum reliquit per veri, quæ ſuperſunt, veſtigia noſtras etiam conjecturas interponere abſque τῶ ἐκδιορθώματος ræjudicio.* Meminit tamen Rivaltus Codicis, quo uſum ſe profitetur MSti, & ex Rivalto ipſe in notis ad Pſammitem Walliſius.

Archimedis ſcripta *latine* à *Johanne Auruſpa* Siculo translata memorat Geſnerus.

Archimedis pleraque, verſione & commentariis illuſtrata à *Federico Commandino* Venet. 1588. fol. & libri de his quæ vehuntur in aqua. Bonon. 1565. 4.

Archimedis opera cum commentariis *Nicolai Tartalea* ſive *Tartaglia* Venet. 1565. 4.

Archimedis Opera omnia *græce & latine* novis demonſtrationibus, verſione commentariisque illuſtrata per *Davidem Rivaltum à Flurantia* Cenomanum, Ludovici XIII. conſiliarum Pariſ. 1615. fol. præfixa vita Archimedis à Rivalto ſcripta, & adjunctis *Eutocii* commentariis. Latine exſtat etiam Archimedes in Synopſi Mathematica Marii Merſenni Pariſ. 1644 4.

Rivalti editio recuſa ex nova recenſione Claudii Richardi Profeſſoris Regii in Academia Madritenſi Pariſ. 1646. fol.

Archimedis opera illuſtrata à *Franciſco Maurolyco* nobili Siculo &

& Abbate Meſſanenſi, poſt mortem ejus excuſa ſunt Meſſanæ 1672 fol. cura Joh. Alphonſi Borelli: & cum editionis illius nondum ad umbilicum perductæ exempla pleraque naufragio periiſſent, recuſa Panormi A. 1685. fol. apud Cyllenium Heſperium. In hac editione Arenarius Archimedis & περὶ ὀχουμένων latine exhibentur integri è verſione Commandini, reliqua vero ſcripta è traditione Maurolyci, qui omiſit, addidit, interpolavit pleraque * pro libitu, prout ipſe argumenta ab Archimede tractata, quam optime ac pleniſſime clariſſimeque explicari poſſe exiſtimaret. Denique ſubjiciuntur externa, aliunde ſcilicet adſcita & adjuncta: Archimedis liber περὶ ἰσοπεριμέτρων, ſive de figuris æqualis ambitus, auctore Theone Alexandrino, tum liber de ſpeculis uſtoriis, quem Claudio Ptolemæo non Archimedi ab aliis tribui dixi, nec non è variis ſcriptoribus collecta notitia de Archimedis corona, cochlea, helice, triſpaſto, de inventis adverſus Marcelli & Appii machinas, de machinis aere & aqua moventibus, de confectione ſphæræ materialis &c.

Germanice Archimedis ſcripta tranſtulit & illuſtravit Mathematicus & Phyſicus doctiſſimus *Joh. Chriſtophorus Sturmius* Altdorfinæ Academiæ nuper ** decus. Norimbergæ apud Paulum Furſtium 1670. fol.

Opera Archimedis, Apollonii Pergæi Conica & *Sphærica Theodoſii Tripolitæ* illuſtrata & ſuccincte demonſtrata per *Iſaacum Barrov*. Lond. 1675. 4. & inter Opera, fol. Exſtat & *Marini Ghetaldi* Archimedes promotus.

Andreæ Tuqueti elementa Geometrica & ſelecta ex Archimede theoremata Cantabrigiæ 1703. 8. ex recenſione Gvil. Whiſtoni.

XVII. Archimedi merito jungimus APOLLONIUM, à patria Perga Pamphilæ civitate dictum *Pergæum*, quem Euclidis diſcipulis longo tempore operam dediſſe Alexandrinæ ſcribit Pappus lib. 7. p. 251. & ſub Ptolemæo Evergete (primo * ut apparet) vixiſſe notat Heraclides in Archimedis vita laudatus ab Eutocio. Ipſe quidem Pergami verſatum ſe eſſe & Alexandriæ teſtatur libro primo Epiſtola ad Eudemum Pergamenum. Ἀπολλώνιος Εὐδήμῳ χαίρειν. Εἰ τῷ σώματι εὖ διάγεις &c. *Si & corpore vales, & aliæ res ex animi tui ſententia ſe habent, bene eſt: nos quidem ſatis belle habemus. Quo tempore tecum Pergami fui, animadver-*

* Vide Acta Erudit. A. 1687. p. 544. ſeq.

** Diem obiit ſupremum A. 1703 26 Dec.

*** Rebus præfuit ab Olymp CXXXIII $\frac{1}{2}$. ad CXXXIX $\frac{2}{3}$.

adverti te cupidum eſſe intelligendi conica quæ à nobis ſcripta ſunt. Itaque miſi ad te primum librum emendatum, reliquos deinceps miſſurus, cum animo ero tranquilliori: non enim arbitror te oblitum quod à me accepiſti, quid ſcilicet cauſæ fuerit, cur ego hæc ſcribere aggreſſus ſim rogatus à Naucrate Geometra, *quo tempore* Alexandriam *veniens apud nos fuit, & cur nos cum de illis octo libris egiſſemus, majorem ſtatim in his diligentiam non adhibuimus. Nam cum ipſe Naucrates quam primum eſſet navigaturus, nos ea non emendavimus, ſed quæcunque ſeſe nobis obtulerunt conſcripſimus, utpote qui ea poſtremo eſſemus percurſuri: quamobrem nunc tempus nacti, ut quæque emendamus, ita edimus. Et quoniam accidit nonnullos alios ex iis qui nobiſcum fuerant habuiſſe primum & ſecundum librum antequam emendaretur, noli mirari ſi in quædam incidas quæ aliter ſe habent.* Excellentem in Mathematicis habitum aſſecutus jure à Pappo celebratur, & *magni Geometræ* nomine venit, teſte Gemino in ſexto de Mathematicis præceptionibus libro, apud Eutocium.

XVIII. *Octo* ſcripſiſſe *libros Conicorum* (Κωνικὰ στοιχεῖα primos IV. libros reſpiciens vocat Eutocius ad Archimedis 2. de ſphæra ac Cylindro p. 40.) ſive *de ſectionibus* * *Conicis*, in gratiam *Naucratis* Geometræ, ex verbis Epiſtolæ Apollonii ad *Eudemum* jam adductis patet. Argumenta ſingulorum in eadem Epiſtola hunc in modum proſequitur. *Ex octo libris quatuor primi hujus diſciplinæ continent elementa: quorum* primus *quidem complectitur generationes trium coni ſectionum & earum quæ oppoſitæ dicuntur; itemque principalia ipſarum accidentia, à nobis uberius & univerſalius quam ab aliis qui ea de re ſcripſerunt* (Euclide potiſſimum & Ariſteo, Archimede, Cononeque Samio & Nicotele Cyrenæo, vide Pappi lib. VII. p. 250. 251. & Apollonii Epiſtolam libro IV. præfixam) *elaborata.* Secundus *liber tractat ea quæ attinent ad Diametros & ad axes ſectionum, & ad illas lineas quæ cum ſectione non conveniunt; tum de aliis differit quæ & generalem & neceſſariam utilitatem ad determinationes afferunt: quas autem vocem diametros & quos axes, ex hoc libro cognoſces.* Tertius *liber continet multa & admirabilia theoremata, quæ utilia erunt ad ſolidorum locorum compoſitiones, & ad determinationes; quorum complura & pulcherrima & nova ſunt. Hæc nos perpendentes, animadvertimus non poſitam eſſe ab* Euclide *rationem componendi loci ad tres & quatuor lineas, verum ipſius tantummodo particulam quandam, atque hanc non ſatis feliciter non enim fieri poterat, ut ea compoſitio recte perficeretur abſque iis quæ à nobis inventa ſunt.*

* In Jo. Sauberti τοῦ μακαρίτου Oratione 2. de Bibliotheca Norimbergenſi hos Apollonii libros de ſectionibus videas male referri inter libros medicos ſive Anatomicos.

Quartus *liber tradit quot modis conorum ſectiones inter ſeſe & circuli circumferentiæ occurrere poſſint, & multa alia ad pleniorem doctrinam, quorum nihil ab iis qui ante nos fuerunt memoriæ proditum eſt: coni ſectio, & circuli circumferentia & oppoſitæ ſectiones ad quot puncta oppoſitis ſectionibus occurrant. Reliqui autem quatuor libri ad abundantiorem ſcientiam pertinent.* Quintus *enim de minimis & maximis magna ex parte agit.* Sextus *de æqualibus, & ſimilibus coni ſectionibus.* Septimus *continet theoremata quæ determinandi vim habent.* Octavus *problemata Conica determinata. At vero in omnibus his editis, licet unicuique qui in ea legendo inciderit, ex animi ſui ſententia judicare. Vale.* Ex his libris recenſitis à ſe & emendatis primores tres ad eundem Eudemum ** miſit (Alexandria, ut videtur:) quartum, & reliquos forte quatuor *Attalo* inſcripſit: Ἀπολλώνιος Ἀττάλῳ χαίρειν. πρότερον μὲν ἐξέθηκα γράψας πρὸς Εὔδημον τὸν Περγαμηνὸν τῶν συνταγμάτων ἡμῶν Κωνικῶν ἐν ὀκτὼ βιβλίοις τὰ πρῶτα τρία &c. *Prius quidem ex octo libris quos de Conicis compoſuimus, tres primos edidi ad* Eudemum Pargamenum *ſcriptos. Eo autem mortuo cum reliquos ad te mittere decreverimus, quod meorum ſcriptorum lectionem ambitioſe deſideras, in præſentia quartum librum mittimus. In eo hæc continentur: ad quod puncta plurima conorum ſectiones inter ſe & circuli circumferentiæ occurrere poſſint, niſi tota totus congruat; præterea coni ſectio & circuli circumferentia & oppoſitæ ſectiones oppoſitis ſectionibus ad quot puncta plurima occurrant: ad hæc alia non pauca his ſimilia. Ex his quot primo loco dictum eſt,* Conon Samius ad Thraſydeum ſcribens *explicavit, non recte in demonſtrationibus verſatus: Itaque* Nicoteles Cyrenæus *eum leniter reprehendit. De ſecundo* Nicoteles in libro contra Cononem *mentionem ſic fecit, tanquam quod demonſtrari facile poſſet. Sed tamen nos neque ab ipſo neque ab alio quopiam demonſtratum invenimus. Tertium vero* &c.

XIX. *Græce* nullus adhuc Apollonii hujus liber lucem vidit, etſi *quatuor primores* una cum *Eutocii* commentario MSti exſtant in Regia Pariſ. aliisq; Bibliothecis, etiam privatis quibusdam, ut Tho. Galei & Gudiana, cujus manu exarati codices etiamnum emtorem dignum deſiderant. Latine è Græco translati prodierunt libri IV. priores, interprete

* Secundum miſit per filium ſuum, Apollonium & ipſum cognominatum, ut ex Epiſtola libro præfixa conſtat. *Apollonio filio meo dedi, ut ad te perferret ſecundum librorum Conicorum quæ à nobis conſcripta ſunt. Tu eum diligenter percurres, & communicabis cum iis qui ſeo tibi digni videbuntur:* Philonidæ *etiam* Geometræ, *quorum tibi Epheſi amicitiam conciliavi, ſi quando in iſthac Pergami loca venerit, legendum dabis*

** Confer Geſneri Bibliothecam p. 252. 253.

te *Jo. Baptiſta Memmio* Patricio Veneto Rom. 1537. quem pueriles errores commiſiſſe, Mathematicæ præſertim ignoratione deceptum, notat *Franciſcus Maurolycus* * præfat. ad Coſmographiam editam Venetiis 1543. 4. qui & ipſe emendatiorem translationem promiſit, ſed haud edidit, quod ſciam. *Federicus* deinde *Commandinus* Urbinas & Apollonii libros IV. de integro vertit, & *Pappi* Alexandrini lemmata è libro collectionum ejus octavo depromta *Eutociique* commentarium itidem à ſe translatum & proprias notas addidit. Bononiæ 1564. fol. quæ editio curante Nicolao Buti recuſa eſt Piſtorii Hetruriæ, è nova typographia Stephani Gatti A. 1696. fol. Præterea *Claudius Richardus* Jeſuita, Commandini ſecutus verſionem, eosdem quatuor libros edidit cum commentariis ſuis eximiis, quos A. 1642. Madriti auditoribus ſuis prælegerat. Antvverp. 1655. fol Idem teſtatur ſe anno 1643. auditoribus ſuis tradidiſſe alios proprios quatuor Conicorum libros, in quibus argumenta librorum Apollonii V. VI. VII. & VIII. ex ingenio ſupplevit, vel quæ in eis ille demonſtraverat divinavit. Exſtant præterea in Marii Merſenni ſynopſi (Pariſ. 1644. 4.) pag. 276 - 312. libri Apollonii priores quatuor contracti latine, cum *SERENI* * *Antiſſenſis* (Apollonio quem allegat junioris) *libris duobus* * *de ſectione Cylindri*, ad *Cyrum* amicum, p. 313 - 328. itidem latine, *Commandino* qui eos Apollonio ſubjunxerat interprete. Nam Græce quidem necdum quod ſciam ** editi ſunt iſti Sereni libelli, quos Bibliotheca Regis Chriſtianiſſimi ſervat manu exaratos, & ante Commandinum Maurolycus in præfat. Coſmographiæ editurum ſe receperat.

Libri quatuor poſteriores Conicorum Apollonii nusquam adhuc reperti ſunt Græce, verum *quintus, ſextus & ſeptimus*, Arabice verſi ab Abalphato filio Mahmudi Aſphahanenſi ad Regem Abicaligiarem qui ab Anno Hegiræ 372. rebus præfuit, ex MSto Florentino inciderunt in manus *Abrahami Ecchellenſis*, qui adjutus à *Jo. Alphonſo Borello* Mathematicis exculto diſciplinis, eosdē latine tranſtulit, & cum Borelli notis edidit Florentiæ A 1661. fol. addito Archimedis libro aſſumptorum de quo ſupra dixi. Teſtatur hic Abalphatus primos quatuor libros pridem à ſuis lectos ex verſione Arabica (illa fortaſſis, concinnata ſub regno

* Vide Voſſ. de ſcientiis Math. p. 59. 60.

** Errorem enim librarii eſſe exiſtimo, quod in Catalogo Bodlejano memoratur editio Sereni Græcolatina Bononienſis.

gno * Almamuni, qui Caliphatum iniit ab anno Hegiræ 203.) ſed hoſce tres à ſe primum fuiſſe translatos. Aliam Arabicam verſionem eorundem trium librorum (niſi quod ſeptimi libri propoſitiones poſtremæ ab editore ſunt omiſſæ) auctore Abedilmelico Shirazita ex Oriente ſecum attulit *Chriſtianus Ravius*, & latine redditam vulgavit Kiloniæ A. 1669. 8. aliis quibusdam Arabicis Apollonii interpretibus in præfatione commemoratis, & breviter etiam notatis iis quibus Arabica verſio priorum quatuor librorum differt à Commandini ſive Richardi editione. Attulit & Jacobus Golius ex Oriente Codicem Arabicum librorum V. VI. & VII. in quo ſextus hanc præfixam habet Epiſtolam: *Mitto ad te*, Attale, *ſextum* Conicorum, *in quo propoſitum nobis eſt agere de ſectionibus æqualibus & inæqualibus, ſimilibus atq; diſſimilibus, eorumque diviſione. Plura autem de hiſce diximus quam ii qui ante nos Geometræ fuerunt, docuimusq;* &c. Ad calcem ejusdem Codicis Goliani notatum fuit, quod *octavus* Apollonii liber non translatus fuit ab Arabibus, quod illorum exemplaria etiam illo libro caruerunt: *quanquam teſtatur doctiſſimus ſcriptor Aben Nedin* (Golii verba agnoſcis apud Merſennum p. 275.) *qui Philoſophorum Arabum operumque ab illis editorum circa quadringenteſimum à Mahammade annum elenchum deſcripſit, partem illius octavi libri verſam fuiſſe, aſſeritque omnes Apollonii libros ſua exſtare lingua, eosque plures quam Pappus enumeret.* Suſpicatur quidem Claudius Mydorgius libros illos Arabice editos, eſſe cujusdam Arabis ſub Apollonio latentis, non ipſius Apollonii: ſed argumentum quo utitur, tantum probat interpretem, quod in aliis etiam ſcriptis Arabes feciſſe conſtat, libertate uſum eſſe quædam interpolandi De octavi libri figuris quibusdam repertis meminit Bartholomæus Herbelotus Bibl. Oriental p 119. *Depuis le tems de Khaliſe Almamon jusqu' en l' an 1000. & plus de l' Hegire ce huitieme livre n' a point été trouvé, & on croit qu'il eſt caché dans quelques Bibliotheques des Grecs ou il eſt conſervé pretieuſement à cauſe de ſa rareté. Aben Mouſſa dit qu'outre les ſept livres d' Apollonius on a trouvé encore quatre figures du huitieme. &c. Ahmed ben Mouſſa Al-Hamaſſi, natif de la ville d' Ems ou Emeſſe en a traduit les quatre premiers, & Tha-*

* Hinc videtur falli Gregorius Abulpharajus qui in Hiſt. Dynaſt. p. 41. non quatuor ſolos, ſed ſeptem libros Apollonii, tempore Almamuni translatos ſcribit. Certe fallitur in iis quæ ſubjungit: *Hic autem liber una cum altero ab eodem compoſito in cauſa fuit, quod compoſuerit Euclides librum ſuum longo poſt tempore.* Conſtat enim Euclidem Apollonio fuiſſe antiquiorem.

Thabeth Ben Corrah à traduit les trois autres ; ceſt ainſi qu' en parle l' Auteur du livre intitulé : Navader al akhbar, les narrations courieuſes. *Haſſan ben Mouſſa Ben Schaker a revu & corrigé cette traduction.* Gemina leguntur pag. 978.

E recentioribus plurimi poſt Apollonium * de ratione Conicarum ſectionum ſcripſere, ut jam laudatus Mydorgius, cujus elementa Apollonianis ſimpliciora facilioraque Sereno in ſynopſi ſua ſubjecit Merſennus. Gregorius item à Sancto Vincentio, Jeſuita, in Geometriæ tomis ſub titulo Quadraturæ Circuli editis, tum noviſſime Jacobus Milnes in ſectionum Conicarum elementis: Iſaacus quoque Barrovv, & in Apollonio redivivo Willebrodus Snellius, Marinus Ghetaldus & Alexander Anderſonus : Franciſcus Vieta in Apollonio Gallo, Benjamin Bramerus in Apollonio Catto , Vincentius Viviani libro de maximis & minimis ſive Geometrica divinatione in quintum Conicorum Apollonii, Bartholomæus denique Intieri Florentinus in Apollonio ac Sereno promoto , qui liber ante biennium præla evaſit Neapoli A. 1704. 4.

XX: Scripta Apollonii cætera, deperdita pleraque , quæ laudari obſervavi à Pappo & aliis, hæc ſunt :

Διωρισμένης τομῆς *libro duo de determinata ſectione.* Pappus lib. VII. p. 243. 263. 281. 305.

Ἐν τῷ περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι Apollonium laudat Proclus 2. ad Euclid. pag. 29.

Λόγου ἀποτομῆς *libri duo de ſectione rationis* ſive *proportionis.* Pappus lib 7. p. 241. 242. 262. ſeq. Hi libri Arabice exſtant Oxoniæ inter libros Seldenianos, & latine redditi ſunt à præſtantiſſimo *Hallejo*, brevi ut ſpero edendi.

Νεύσεων *libri duo de inclinatione*, ſive de inclinatis corporibus, Pappus lib. 7. p. 241. 249. 305. 313. 328.

Περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων. Binas hujus libri ἐκδόσεις memorat Hypſicles præf. ad lib. 14. Euclidis. Locum Hypſiclis integrum deſcripſi ſupra c. XIV. §. 4.

Τόπων ἐπιπέδων *libri duo de locis planis*, Pappus lib. VII. p. 241. 247. & 438.

* Apollonium Pergæum cum Rhodio confundi & ſcripta utriusque perturbatiſſime referri videas in Bibliotheca reali Philoſophica p. 83.

Horum argumenta ac rationem divinare & ex ingenio reſtituere conatus eſt *Paulus Fermat*, Senator Toloſanus.

χωρίου ἀποτομῆς, *libri duo de ſpatii ſectione* Pappus lib. VII. pag. 241. 242. 263.

Ὠκυτόβοος, quo in libro videtur egiſſe de numeris quantumvis magnis inter ſe multiplicandis. Eutocius ad Archimed. de dimenſione Circuli. Confer Walliſium ad fragmentum Pappi propoſit. 18.

Periit & *Hypatia* quæ Iſidori Philoſophi uxor fuit, commentarius in Conica Apollonii, à Suida memoratus.

Inter ſingulares viros Apollonius noſter haud immerito refertur à Vitruvio libro & capite primo: *Hi autem inveniuntur raro, ut aliquando fuerunt Ariſtarchus Samius, Philolaus & Archytas Tarentini, Apollonius Pergæus* (ita etiam MS. Arundel. nam male quædam editt. *Pergamenus*) *Eratoſthenes Cyrenæus, Archimedes & Scopinas* (an *Scopas?*) *ab Syracuſis, qui multas res organicas & gnomonicas, numero naturalibusque rationibus inventas atque explicatas poſteris reliquerunt.* Arabibus Apollonius dicitur, perinde ut Euclides quoque, *Alnagiar*, quod fabrum lignarium denotat, ſed ab illis uſurpari videtur pro Geometra. Nam & à Græcis magnum Geometram dictum Apollonium, jam ſupra ex Eutocio notare me memini.

XXI. Operæ pretium eſt tribus hoc loco verbis agere etiam de EUTOCIO Aſcalonita, qui *Iſidori* * Mechanici diſcipulus fuit, & commentaria ſua in libros Archimedis de ſphæra ac cylindro dicavit *Ammonio*, quem κράτιστον φιλόσοφον vocat: Procli diſcipulum, ni fallor, compellans, quæ ſi vera eſt conjectura, jam de Eutocii ætate conſtat. Floruit enim Ammonius Hermiæ F. ſub extremum quinti à Chriſto nato ſæculi. Meminit etiam Eutocius Theonis ** Alexandrini, qui trecen-

* In fine commentar: Εὐτοκίου Ἀσκαλωνίτου ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους, ἐκδόσεως παραγνωσθείσης τῷ Μιλησίῳ Μηχανικῷ Ἰσιδώρῳ, ἡμῶν διδασκάλῳ.

Εὐτοκίου πινυτοῦ γλυκερὸς πόνος ὅν ποτ' ἐκεῖνος
Γράψεν τοῖς φθονεροῖς πολλάκι μεμψάμενος.

** Eutocius in propoſit. 4. libri 2. de ſphæra ac Cylindro p. 28. ὡς ἔστιν εὑρεῖν ἐντυγχάνοντας Πάππῳ τε καὶ Θέωνι καὶ Ἀρκαδίῳ ἐν πολλοῖς συντάγμασι οὐκ ἀποδεικτικῶς ἀλλ' ἐπαγωγῇ τὸ λεγόμενον παριστῶσιν. Idem ad lib. de circuli dimenſione p. 49. ὅπως δὲ δεῖ σύνεγγυς τὴν δύναμιν πλευρὰν τὸν δοθέντα ἀριθμὸν εὑρεῖν, εἴρηται μὲν Ἥρωνι ἐν τοῖς μετρικοῖς, εἴρηται δὲ Πάππῳ καὶ Θέωνι καὶ ἑτέροις πλείοσιν

centis amplius poſt Chriſtum annis fuit, & Pappi eadem cum Theone ætate ſub Theodoſio M. clari Alexandriæ Philoſophi. Monumenta Eutocii edita hæc ſunt:

1. *Commentaria ad libros II. Archimedis de ſphæra ac cylindro*, ſcripta, ut jam dixi, ad *Ammonium*.
2. *Commentaria ad librum* ejusdem *Archimedis de circuli dimenſione*,
3. *Commentaria ad libros II.* ἰσοῤῥοπικῶν, quæ *Petro* cuidam inſcripſit.
4. *Commentaria in quatuor priores libros Conicorum Apollonii Pergæi*, ad *Anthemium* * quæ non ut priora illa Græce, verum latine tantum prodierunt ex verſione *Fred. Commandini*, Bononiæ 1566. fol. & Piſtorii 1696. fol. Græce exſtant MSta in Bibl. Regis Galliæ teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 117. Ad calcem præfationis ait Eutocius ſe poſteriores etiam quatuor libros Apollonii ſimiliter illuſtraturum, quod num fecerit, haud conſtat. Certe videtur recenſuiſſe.

ωσιν ἐξηγυμένοις τὴν μεγάλην σύνταξιν τȣ̃ Κλαυδίȣ Πτολεμαίȣ. Meminit etiam Pappi p. 16. ad lib. 2. de ſphæra ac Cylindro, ubi duas medias proportionales invenire docet ex mente *Platonis*, *Heronis*, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς καὶ ἐν τοῖς βελοποιητικοῖς) *Philonis* Byzantii, *Apollonii* (Pergæi) *Dioclis* (ἐν τῷ περὶ πυρίων) *Pappi*, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς) *Spori* (Nicæni, quem iterum allegat procemio in lib. de circuli dimenſione p 49. & in fine p. 55. mentionem faciens Ἀριςοτελικῶν ejus κηρίων ſive Mellificii Ariſtotelici) *Menachmi*, *Archyta* (ex Eudemo Rhodio Peripatetico, cujus Geometricam Hiſtoriam laudat p. 49.) *Eratoſthenis* ad Regem Ptolemæum, ſubjectis ejus Philoſophi verſibus de Cubi duplicatione) & *Nicomedis* è libro περὶ τῶν κογχοειδῶν γραμμῶν non etiam *Philoponi*, niſi hunc quoque in codice ſuo legit Georgius Valla, ut ſuſpicetur aliquis è Philandro ad Vitruvii IX. 3. Sed in editis Eutocii commentariis Philoponum qui ſæculo ſexto floruit, laudatum non inveni.

Allegantur præterea Eutocio Apollonius Pergæus in elementis Conicis p. 40. Ἐν τῷ ὠκυτοβόῳ p 55.

Antipho & Hippocrates Chius quadraturam Circuli inquirentes p. 49.

Hero ἐν τῷ ὑπομνήματι τῷ εἰς τὴν Ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν (Nicomachi Geraſeni) p. 28

Magni Logiſtica p 55.

Nicomachus ἐν πρώτῳ μȣσικῆς p. 28.

Philo Gadarenus p. 55.

Laudat & p. 1. illud Socraticum è Platone, ὡς τȣ̃ θεȣ̃ συλλαμβάνοντ☉ πάνυ εἰκὸς καὶ ἐπὶ τέλ☉ ἡμᾶς τῆς σπȣδῆς ἐλθεῖν, quod & ipſum divina annuente benignitate me conſecuturum confido.

* Hic ipſe videtur eſſe Anthemius Trallianus, Mechanicus, cujus meminit Tzetzes Chil. XIII. hiſt 457. & cujus librum περὶ παραδόξων μηχανημάτων adhuc ſupereſſe MS. notavi ſupra §. XI.

CAPUT XXIII.

Veterum Mathematicorum ſcripta, quæ repetiri potuerunt, digerenda *VOLUMINIBUS XIV.*

Quorum Catalogum ab *Edvvardo Bernhardo* * pridem compoſitum Thomas Smithus Vir Clariſſ. ſubjecit ejus Vitæ ad calcem Epiſtolarum Huntingtonianarum editæ Lond. 1704. 8.

VOL. I.

EUCLIDES

I.

Elementorum libri quindecim juxta editionem Græcam Baſileæ 1533. collatam cum MSS. Gr. Bodl Arch. B. 25. & Bodl. S. 4.9.

Una cum verſione Latina Fr. Commandini. Piſauri 1572. & Piſavri 1619. aliquot in locis emendata.

Principia, quorum in conſtruct. & demonſtrationibus uſus eſt, in margine adnotata.

Schemata æri inciſa.

Demonſtrationes Symbolis breviſſime expreſſæ ex editis D. Barrovii, & ſcriptis D. D. Oughtredi & Ravvlinſoni.

Scholia vetera.

Græcorum, ex codd MSS. & editione Commandini.

Arabum, ex MSS. Arab. in Arch. Bodl. recenſente Thebeto Cor-

* Obiit Edvardus Bernhardus Viris maximis & ætatis noſtræ ornamentis merito annumerandus Oxoniæ A, 1697. 12. Januar. Anno ætatis 59.

Digitized by Google

Corraide, & in bibl. C. V. D. Pocockii, & in bibl. Coll. D. Joan. Bapt. Oxon.

Item juxta traditionem Chogia Naſireddini Perſæ, Romæ 1594. Exſtat autem & Perſice inter MSS. bibl. Coll. D. Joan. Bapt. Oxon.

Item ex verſione Latina, quam ex Arabico fecit Adelardus, manuſcripta in Muſeo Bodl. Ambulac. 178. & Arch. Digb. 174. & Coll. Trin. Oxon. 24. & MS. Bal. *239*. & Cant. Pen. *61*. & *69*. & Caii 1. & Seld. Arch.

Per Campanam. Par. 15*16*. & Baſ. 15*46*. & MSS. Bodl. A. 3. 8. Med. & Y. 1. *2*. Th.

Syriaca ex MSS. Syr. in Arch. bibl. publ. Cantabr.

Annotationes Viri illuſtris, D. Savilii, & aliorum, ex MSS.

Excerpta (neceſſaria quidem) ex ſcriptis recentiorum jam vulgatis Fluſſ. Candallæ, Peletarii, Zamberti, Tartaleæ, Clavii, Billingleii noſtratis 149*6*. Camilli, Taurelli, Welperi, Camerarii 1577. Cattaldi, Schulerii, Bettini, Jo. Benedicti, Dibuadii, Puteani, Scheubelii, Lanſii, Tacqueti, Barrovii, Herigonii, Cottignez, Fabri, Arnoldi, Oughtredi, Walliſii, Sturmii, Cardani, Richardi, Daſypodii, Bovilli, præcipue vero Fr. Commandini.

Procli commentarius in Elementorum lib. I. Græce quidem ex edit. Baſileenſi ad fidem codd. in Arch. Pembr. 1*6*1. emendata. Idem ille liber, quo in verſione ſua concinnanda olim uſus eſt Barroccius, Latine vero ex verſione Baroccii (ſed correcta) cum notis.

Jamblichus περὶ κοινῆς μαθηματικῆς Gr. Lat. ſtudio D. Tennulii è MSS.

Problematum Euclideanorum Analyſis per Fr. Schotenium ex ſchedis illius Geometræ.

De ſuperficierum diviſionibus opus egregium, Mohammede Babylonio vel Authore vel Interprete. Latine cum notis Fr. Commandini juxta edit. Piſaur.

Thabeti liber conſimilis argumenti, Arabice & latine, ex codd. Arab Seldeni cum notis.

Excerpta ex Martiani Capellæ libro ſexto collata cum MSS. antiquiſſimis in Arch. Seld. & in Coll. Ben. Cantabr. 181. & Digb. 221. Merton. 70. & Ben. 185. & Laud. L. 71.

Ex Boethio H. I. 10.

Digitized by Google

Iſaacus Argyrus de figurarum transmutatione Gr. Lat. è codd. MSS. Pembr. 70. 393. & Pemb. 111. 73. & Seld.

Iſaacus Monachus in ſex priores lib. Element. Argentorat.

Anonymus de menſurandis ſolidis MSS. Digb. 104. 154 & in bibl. Saviliana. Vide & K. 44. & K. 17. in Arch. Laud. item K. 61. Laud.

Mich. Pſelli Geometria, hoc eſt, Geodæſia διὰ στίχων Gr. MS. Pembr. 76. 412.

D. Savilii Prælectiones ſecundum edit. Londinenſem 4.

Præfatio de Euclide ejusque operibus, quantum poſt Proclum ac Savilium licet.

Nicephori Blemmidæ fragmentum de Geometria & de ſtellis MS. Gr. Pembr. 106. & in Pſ. 8. ibidem.

Nicephori Gregoræ quæſtiones philoſophicæ & mathematicæ: inter alia, de menſura arcæ Noe ex Origene, Gr. MS. Pembr. 48.

Idea Trigonometriæ folio unico.

Hic forte vel ad Heronem , & de Geometria practica ex MS bibl. Savil. & Digb. & Seld. & D. Gronovii V. Celeberrimi, atque ex Clavio, Herigono, Stevino, Tacqueto, Pitiſco, &c. ſed quam breviſſime.

Index.

II. Euclidis data Gr. Lat. ex edit. D. Hardy, 4. Pariſ. 1625. collata cum edit. Lat. Baſil. 1546. & cum MSS. Græcis in Arch. Pembr. 161. & cum MSS. Arab. in Arch. Seld.

Una cum præfatione Marini Gr. Lat. & ſcholiis veterum atq; etiam recentiorum manuſcriptis.

Thabeti Data Arab. & Lat. è codd. Seld. & ex cod. Bodl. Con. Apoll.

Jordani Data Arithmetica ex MS. Bodl. in ambul.

III Euclidis introductio Muſica, & ſectio Canonis. Gr. Lat. juxta edit. Meibomii 4. & Penæ Par. 1557. 4. collata cum MS. Ben. 183. & MS. Gr. Pembr. 41. cum notis Meibomii & aliorum.

IV. Euclidis (uti vulgo creditur) Optica & Catoptrica Gr. Lat. uti pridem edidit Pena Par. 1557. 4. collata cum Lat. Baſil. 15 6. & Italica edit. Dantis Flor. 1573. & cum MS Gr in Arch. Pembr. & in Bibl. D. Joan. Oxon. & cum MSS. Arab. Seld. & cum MSS. Lat. in Ambul. Bodl. 178.

Una

Digitized by Google

Una cum notis D. Savilii & aliorum, & epiſtola Kepleri, & Penæ præfatione.

V. Euclidis Phænomena Gr. Lat. ex edit. Argent. 1572. 8. & cum Scholiis antiquis, & notis Maurolyci, Romæ 1592. 4. collata cum MSS. Gr. Coll. D. Joan. Oxon. & Coll. Reg. Cantabr. & in Arch. Pembr. 161. & Bibl. Voſſianæ, & cum MS. Arab. Seld. & cum MSS. Lat. in Ambul. Bodl. cum notis.

VI. Euclidis fragmentum de Levi & Ponderoſo Lat. ex edit. Baſil. 1546. collatum cum MS. in Coll. D. Joan. Oxon. & in ambul. Bodl.

VOL. II.

Apollonius Pergæus, magnus Geometra.

I.

APollonii Pergæi Conicorum libri VII. Quatuor quidem priores Gr. Lat. ex verſione Fr. Commandini, Bonon. 1566. collata cum verſionibus Memmii & Maurolyci. Græce è Cod. MSS. Bibl. Savilianæ & Bibl. Leidenſis & cod. Regis Chriſtianiſmi 103. Labb. p. 271.

Adnexis commentario Eutocii Lat. ex verſione Commandini, & Græce ex cod. in Arch. Pembr. 169. atque notis D. Savilii, & aliorum.

Tres autem ſequiores libri, ſcil. 5. 6. 7. (nam octavus jam olim periit) Arab. & Lat. ex translatione Arabica Beni Muſa, qui editionem Eutocianam expreſſit, & nova verſione Latina una cum notis Abdolmelic Arabis, qui Apollonii Con. libros ſeptem in compendium redegit, ex cod. MS. Bodl. tum etiam notis Borelli, Mathematici egregii, & aliorum, cum ſchematis & notis ex ſchedis D. Golii, Viri ſummi. Hæc cum Lemmatis Pappi.

Translatio Arabica Beni Muſa ex cod. Bibl. Leidenſis (qui etiam MS. optimæ notæ in Catalogo librorum MSS. D. Golii Ξυακεί-του apographum eſt) transſcripta fuit. Golianus Codex etiam quatuor priores Conic. libros exhibet: ſicut & iſte in Bibl. Florentina, quem latine vertit A. Echellenſis, non adeo feliciter.

II. Se-

II. Serenus de Sectione Cylindri Gr. Lat. Græce quidem ex MSS. Regis Chriſtianiſſimi, & Lat. ex verſione Commandini 1566. Bonon. cum notis ipſius, & Savilii, & aliorum.

III. Apollonii Pergæi περὶ λόγου ἀποτομῆς libri duo nunquam antehac in Occidente viſi. Arab. & Lat. ex MS. Seld. cum notis. Diſquirendum, an liber de ſectionibus in Bibl. Florentina, cujus mentio fit in biblioth. Labbeana, ſit idem illud opus.

IV. Thabet, Abu Hamed, Abu Sahl, Abu Mohammed, & aliorum clariſſimorum Geometrarum, Aggreſſiones de Anguli rectilinei triſectione. Arab. & Lat. cum notis Forſteri, Borelli, & aliorum. Textum dant MSS. Seld. & Gravii.

V. Thabeti Lemmata Arab. & Lat. una cum tractatu ejusdem de rationum compoſitione, etiam Arab. & Lat. ex cod. MSS. Seld. & Bodl.

Adde Maurolyci V. librum Conicorum.

Accedat, quod neceſſarium eſt, ex Schotenio, Viviano, Barrovio: Torricellio, Cavallerio, Gregorio a S. Vincentio, Mydorgio, Wernero Norimb. Baroccio, Walliſio, Anderſono, Vieta, Herigono, Ghetaldo, Riccio, Scaligero.

VOL. III.

Archimedes Syracuſanus.

Archimedis Opera: viz.

I.

Circuli dimenſio Græce ex edit. Baſil. 1543. & ex MS. 43. Reg. Chriſtianiſſ. Labb. p. 271. Latine vero ex verſione Commandini Ven. 1558. cum notis Arabum ex MS. Seld. Arabicis & Lat. MSS. in ambul. Bodl. & in Arch. Seld. & in Coll. Caii Cant. 1. atque annotationibus Commandini, Savilii, Walliſii, & aliorum; ex Snellio, Pellio, Greg. a S. Vincentio, Lalovera, Gregorio Scoto, Hugenio, & M. de Angelis, aliisque, quod juvat: ſc. Regiomontano, Cuſano, Peletario, Bovillo, Chriſtmanno, A. Romano, à Ceulen, Buteone, B. Porta, Caſtaldo, Alcalmo.

Digitized by Google

Eutocius in lib. de circuli dimenſione Gr. ex edit. Baſ. & MSS. Gall. Latine vero per Commandinum.

II. De lineis ſpiralibus Gr. ex edit. Baſ. & MSS. Reg Gall. Lat. per Command. cum notis ipſius, & Savilii, & aliorum. Confer ea, quæ D. Walliſius, Bullialdus, & alii hac de re ſcripſerunt.

III. Quadratum paraboles Gr. ex edit. Baſ. & MSS. & Lat. per Command. cum commentario ipſius, & opuſculo L. Valerii ejusdem argumenti.

IV. De conoidibus & ſphæroidibus Gr. ex edit. Baſ. & MSS. & Lat. per Command. cum comment. ejus.

V. De arenæ numero Gr. ex edit. Baſ. & MSS. Reg. Gall. Latine per Command. una cum ipſius annotatis.

VI. De Sphæra & cylindro libri 2. Gr. ex edit. Baſ. & MSS. Gall. Lat. ex eadem editione Baſil. (emendata tamen) cum notis D. Savilii, & Scholiis Arabum ex MSS. Arab. Seld. & Lat. in ambul. Bodl. & Arch. Seld. & Hebraice verſi ex edit. Coſtæ Ben Luca MS. Laud. B. 108.

Hanc Matheſin ornarunt Torricellius, Tacquetus, Walliſius noſter, alii.

Commentarius Eutocii in libros de Sphæra & Cylindro Gr. ex edit. Baſil. & MSS. Reg. Chriſtianiſſ. & latine ex edit. Baſil. (ſed correcta) Huc refer, quæ ad duarum mediarum proportionaliū εὕρεσιν pertinent, ex Carteſio, Hugenio, Sluſio, Gregorio utroque, Wernero Norimb. Gruenbergio, Molthero.

VII. De æquiponderantibus libri duo Gr. Lat. ex edit. Baſ. & MSS. Reg. Gall.

Eutocius in libros de æquipond. Gr. Lat. ex edit. Baſ. collata cum MSS. Regis Chriſtianiſſ. cum commentario Guidubaldi.

Heic de centro gravitatis ex Commandino, L. Valerio, de la Faille, Guldino, Torricellio, Villalpando, & præcipue D. Walliſio.

VIII. De iis, quæ vehuntur in aquis, ſive περὶ τῶν ὀχουμένων Gr. ex MSS. Reg. Gall. Latine vero per Commandinum, cum notis ejusdem, & Baldi, & D. Savilii.

Heic Hydroſtratica.

IX. Archimedes, vel potius Zenodorus, de iſoperimetris, Lat. ex MS. in ambul. Bodl.

X. Archimedis exoterica ex Rivalto, cum auctario.

Adjicere heic licet Marini Ghetaldi Archimedem promotum.

Propoſitiones ipſæ Archimedeæ collatæ cum Græcis Rivalti.

Excerpta nonnulla ex commentariis Rivalti, atque ex editione Italica Nic. Tartaleæ.

Archimedem promittit D. Montonus Gallus. Dedit nuper Borellus librum, cui tit. Archimedes, ita & Fabrius. Legito inde quicquid noviter adinventum.

VOL. IV.

Pappus Alexandrinus & Hero.

I.

COllectio Mathematica, Græce ex binis MSS. bibl. Savilianæ; edita aliquantum auctior. Habet & Gr. MS. D. Leſcuyer. Lat. ex verſione Commandini, aliquot in locis emendata, una cum notis ipſius atque aliorum: & ad l. 7. Apollonii nonnulla à Snellio, Ghetaldo, Vieta, & Schotenio reſtituta.

II. Heronis Alexandrini Pneumatica: ex codd. in Arch. Pembr. 169. 148. & Laud. C. 66. Lat. ex verſione & cum notis Commandini.

Avtomata ex MSS. Gr. D. Voſſii & Pembr. 169. 195.

Belopoeica, Cteſibii potius, Gr. Lat. ex edit. Baldi 1616. 4. cum notis ejusdem ac aliorum, v. Pembr. MS. 187. 13.

De machinis bellicis MS. Gr. D. Voſſii, & Lat. ex verſione Baroccii, & è MSS. Gr. Pembr. 169. 137.

Barulcus Arab. & Lat. è cod. MS. Leidenſi, vel è ſchedis D. Golii, V. clariſſimi, qui opus iſtud magni Mechanici prelo aptiſſimum reliquit.

Alia ἀνέκδοτα ejusdem Authoris penes celeberr. V. D. Iſ. Voſſium.

Ariſtotelis mechanica ex edit. & cum notis Monantholii, Baldi, Blancani.

Pachymerii Mechanica Lat. per Bechtum, Baſ. 1560.

Adjunge J. Frontinum de Aquæductibus ex editt. præcipue vero

ro. D. Auzotii, ſi exſtet: imo & Gromaticos ex edit. Turnebi ac Rigaltii.

Huc refer Procli Diadochi, ſi iſtius Geometræ ſit, opuſculum de motu Gr. Lat. ex edit. Par. 1542. & MS. Pembr. 161. 184. & Pembr. 76. 404. & Anonymi problema de motu. Digb. 93.

E ſcriptis Recentiorum mechanicis, ſeu de motu, excerpta, uti (poſt Jordanem & Baconem) Baldi, Varronis, Galilei, Gaſſendi, Borelli, Fabrii, Herigoni, & maxime D. Walliſii, qui cæteris omnibus in difficillima iſta Matheſi palmam præripuit: etiam Guidubaldi, Monantholii, Stevini, Schotti, B. Portæ.

Anonymi Tactica, opus abſolutiſſimum: ubi & de Theſſalomachia, ſtrategematis, ac acie ordinanda &c. Gr. MS. Pembr. 131. 161.

Pediaſimi Synopſis Geodætica ex MSS. Pembr. 169. 41. 161. & 70. 396. & 76. 412. & excerpta 111. 74.

Heronis Junioris Geodæſia Gr. Lat. per Barocc. & ex MSS. Pembr. & Arch. Bodl. & bibl. Voſſiana.

Heronis ejuſdem de terminis Geometricis Gr. Lat. per Daſypodium Argent. 1570.

Habet D. Voſſius in ſua lectiſſima bibliotheca, Græce ſcripta Apollodori Poliorcetica, Aſclepiodori Philoſophi Tactica, Urbicii Tactica, Nicephorum περὶ παραδρομῆς & alia iſtius Gregoræ, Philonem Byzantium de machinis bellicis, & oppugnandis defendendiſque urbibus, Arriani & aliorum Tactica, Demetrii Cubicularii Naumachica, Conſtantini Porphyrogennetæ Piratica, & Anonymum de ſtrategematis bellicis, & alium de ordinandis aciebus.

Vegetius Laud. 42. J. MS.

Mechanici cujuſdam, qui ſub Alexandro M. floruiſſe dicitur, Tactica: Arab. & Lat. è codice bonæ notæ in Coll. D. Joan. Oxon.

Hic de ponderibus & menſuris, quod idoneum, ex Gravio, Agricola, Brerwvodo, Villalpando, Capello, Merſenno, Jordano, Gaſſendo, Gronovio.

VOL. V.

ATHENÆUS.

MAchinamenta Bellica lib. V. at quintus inſcribitur Philonis Athenæi, fol. 57. una cum Cteſibio, (Βελοποιικά) Bitone de inſtrumentis bellicis, & ceſtis Africani, fol. 106. capitibus 169. & fol. 22. excerptis ex Apollodoro, Gr. Lat. ex MSS. in Arch. Pembr. 187. & optimo codice in Coll. Magdal. Oxon.

Anonymus de obſidione toleranda MSS. Pembr. 187. 137. & Voſſ.

Anonymi Strategemata Veterum ſelecta. Pembr. 187. 156. & Voſſ. & Præcepta militaria ibid. fol. 172. & Voſſ.

Accedant Tactica Æneæ, Æliani, Leonis, & aliorum.

Adde Vitruvium, artis Architectonicæ Authorem unicum, qui ad nos usque pervenire potuit, juxta edit. D. Laet, collat. cum MS. in Coll. D. Joan. Oxon. cum notis adnexis ex D Barbaro, Barroccio, Cataneo, Villalpando, Frearto, aliisque, quæ juvent: (neque enim adeo ampla eſt ars iſthæc, ac multi exiſtimant) tum de militari Architectura tam veterum quam recentiorum. Conſule hac in re præſtantiſſimum Voſſium, tum Maurolois, Tacquetum, Goldmannum.

Geoponica MS. Pembr. 54.

Excerpta ex Plinio, Columella, & Macrobio, quæ videbuntur.

Galeacius de S. Sophia. T. D. 110. MS. Laud.

Anonymus de eadem Eccleſia C. 46. Laud.

Pictura arcæ Noæ Laud. K. 86. & templi Solomonis ad indicem Lyræ inter MSS. Laudinos.

VOL. VI.

Diophantus Alexandrinus.

ARithmeticorum libri ſex, & de numeris multangulis liber unus, Gr. Lat. cum commentario C. Bacheti. Pariſ. 1621. collati cum MSS. bibl. Savilianæ. Conferatur etiam cum editione Xylandri. Quære, an tredecim libri iſtius Mathematici exſtent Græce in Bibl. Vaticana: multi enim id afferunt.

Theo de Mathematicis ad Platonis lectionem requiſitis Gr. Lat. per Bullialdum. Paris. 1644. cum notis ejusdem & alio-

aliorum. Græca conferantur cum MSS. in Arch. Pembr. & in Bibl. Coll. D. Joan. Oxon. & in Arch. Laud. C.66.

Nicomachi Geraſeni Arithmetica, cum notis Camerarii.

Nicomachi Arithmetica θεολογούμενα.

Jamblichus in Nicomachi Arithmetica.

Aſclepius in Nicomachi Arithmetica, Gr. Lat. ex codd. MSS. in Arch. Pembr. 4°. 4. ſive 113. & in Arch. Seld.

De Arithmetica Tractatus imperfectus in Arch. Seld. bis.

Boethii Arithmetica ex MSS. Baliolenſis Collegii 258. & Trin. Oxon. 24. & Pembr. 61. & 65. & 211. & Ben. 209. & Petr. 29. collatis cum edit. Rufi & Clichtovei.

Barlaami Monachi Logiſtica, Gr. Lat. ex edit. D. Chambers, collata cum MSS. Bibl. Savil. & Seld.

Maximi Planudis Arithmetica ſecundum Indos Gr. Lat. ex cod. MS. in ambul. Bodl. & Laud. 68. & Ali Koshgius. Vide MS. Perſ.

Thabeti tractatus de veritate propoſitionum Algebricarum ex demonſtrationibus Geometricis adſtruenda, cum aliis tractatibus egregiis, quæ Gebricam artem ſpectant. Arab. & Lat. è cod. MS. Bodl. Carpe ex Sexto Empirico Gr. Lat. quod decet.

Quæ ex Leonardi Piſani Algebra.

Quæ de Pellii noſtratis prælectionibus in Diophantum.

Figuræ, quibus mercatores Turcici utuntur. MS. Arab. Laud. B. 38.

De fractionibus tr. duo MS. Lat. Laud. E. 107.

R. Abrahami Caji Arithmetica, Hebr. & Lat. per Schreckenfuſium. 1546.

Alchindus de ſex quantitatibus.

Carpe quod lubet ex noſtratibus, Bredon, Suiſſet, Wallingford, Bradvvardin. Peccam.

Adde ex Beda & Martiano, quæ huc ſpectant, juxta fidem MSS. codd. Optimi enim ſervantur utriusque ſcriptoris in bibl. Britannicis: tum ex Caſſiodoro & Iſidoro.

Conſulantur recentes Algebriſtæ, Tartalea, Cardanus, Clavius, Stifelius, Stevinus, Herigonus, Vieta, Oughtredus, Harriotus, Carteſius, Walliſius, Fermatius, Paſchalius, Anderſonus, Bovillus, Buteo, Cataldus, Lud. à Ceulen, Fr. Schotenius Faulhabers, Kinckhuyſen, Waſſanaer, Glareanus, Xylander, Jordanus, Malapertius, Mengolus,

Maurolycus, Nonius, Ramus, Scheubelius, Salignacus, Snellius, Taiſner, Pellius, Billius, Reinoldinus, Cavallerius, Bombellus, L. Burgenſis.

Vol. VII.

Μικρὸς Ἀστρονόμος, *ſive Parva Syntaxis Alexandrinorum.*

COntinebantur in illo Codice, (quem Arabes Tractatus intermedios vocant, ſc. inter Στοιχειωτὴν & Magnum Conſtructorem) præter ipſius Euclidis Data, Optica, Catoptrica, & Phænomena.

I. 1. Theodoſii Sphæricorum libri tres Gr. Lat. ſecundum edit. Penæ, & illam Ven. collatam cum MSS. Græc. in Arch. Pembr. & in bibliotheca Saviliana, & cum Arab. cod. Seld. & Lat. in Ambul. Bodl. cum ſelectis notis ex Clavio, integriſque Savilii.

2. De habitationibus Gr. Lat. coll. cum MSS. Gr. Pembr. 166. 254. & MSS. Arab. Gr. & Lat. cum notis Auriæ.

3. De diebus ac noctibus. Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 262. cum ſcholiis, & Arab. & Lat. cum notis Joſ. Auriæ & Daſypodii.

II. 1. Autolycus de Sphæra mota, Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 166. & Arab. & Lat. cum Scholiis, & cum notis Auriæ.

2. De ortu & occaſu, Gr. Lat. ex MSS. Gr. Pembr. 166. 184. cum ſcholiis, & cum notis Auriæ.

III. Menelai (qui corrupte ab Arabibus Legendo י pro ב Mileus vocatur) Sphærica. Arab. & Lat. collata cum MSS. Arab. Seld. & Lat. in Ambul. Bodl. Adjectis notis atque etiam Sphæricis Maurolyci.

IV. Ariſtarchus de magnitudine Luminarium, Gr. Lat. per Command. cum notis ipſius & Savilii, & explicationibus Pappi: ad fidem MSS. Arab. Seld. & Gr. Arch. Bodl.

V. Hypſiclis Anaphoricus, Gr. Lat. juxta edit. E. Bartholini, cum notis ejuſdem atque aliorum: collatus cum MSS. Gr. Arch. Bodl. & cum Arab. Codd. Seld.

Huc accedat Beni Muſa de figuris planis & Sphæricis.

VOL.

Digitized by Google

VOL. VIII. & IX.

Claudius Ptolemæus. Quantus Scriptor!

I.

PTolemæi Μεγάλη Σύνταξις ſive Almageſtum, Græce ex edit. Baſil. 1538. & MS. optimo in Arch Seld.

Latine ex verſione nova, quæ in bibl. Saviliana ſervatur collata cum Trapezuntina, recognita per Gauricum 1528. & 1541. & 1551. per Schreckenſ. & cum verſionibus Lat. ex Arabico in Coll. Nov. 281. & in Coll. Magd. 136. & in Bibl. Bodl. & edit. vulgatis.

Illuſtratum Scholiis Arabum ex MSS. Arab. D. Pocockii & in Bibl. Regia; & uberrimis commentariis Arab. in bibl. Bodl. & Perſice in Coll. D. Joan. Oxon. MS. & Arab. MS. in Bibl. publica Cantabr. inter MSS. Erpenianos, literis Hebraicis ſcriptum.

Commentarii Theonis & Cabaſilæ, Gr. ex edit. Baſ. & MSS.

Notæ Gaurici, Schreckenſuſii, & aliorum ſelectæ, integræ D. Savilii.

Jo. Raſel translatio ex Græco Almageſti cum commentariis, & epilogo ad Nicolaum P. Rom. contra Jacob. Cremonenſem. MS. Lat. B. 170. Laud.

II. Al-Suphius de Stellis fixis Arab. & Lat. cum figuris geminis, è cod. MSS. D. Pocockii, D. Thevenoti, & forte & ex muſeo D. Golii, V. præclariſſimi, cum notis.

III. Liber egregius de erroribus in canone fixarum. Arab. & Lat. è cod. MSS. in Bibl. Bodl. Con. Apoll. & bibl. D. Golii.

IV. R. Abrahæ Aben-Ezræ Aſtronomia MS. Lat. Digb. & κόλυβος inter MSS. Seld. Opus excellens: & forte MS. Pembr. 67.

V. Naſireddini Inſtitutiones Aſtronomicæ, cum commentario luculento Arabico Huſain Ebn. Mohammed, Niſaburienſis, qui Noddam vocatur, Arab. & Lat. ex MS. Coll. Joan. Oxon.

VI. Cleomedis Meteora, Gr. Lat. per Balforeum, & ex editione Vallæ & Baſ. 1547. collata cum MSS. opt. in Arch. Pembr. fo. 9. 75. & 50. 15. & 4°. 56. 57 & cum MSS. Savilianis: cum notis ſelectis Balforei, & aliorum, & Scholiis Gr. (forte Pediaſimi) doctis quidem ex MSS. Savil. & Pembr. 169. 75. & 161. & 70. 196. & 111.

VII.

Digitized by Google

VII. Pſelli compendium quatuor artium, Arithmeticæ, Muſicæ, Geometriæ & Aſtronomiæ, Gr. Lat. per Xylandrum, & per Murenum, Lipſ. 1590. & ex MS. Pembr. 94.

Item Michaelis Pſelli παντοδαπὴ διδασκαλία. Ro. 18. 256. ubi de ſtellis à capite 120. & fol. 293. b.

Ejusdem ſolutiones quæſtionum Phyſicarum fol. 665.

Item iſtarum ſcientiarum Syſtema Pachymeris ex MS. Arch. Pembr.

Item Caſſiodorus de iisdem ex edit. Garetii. & MSS.

De Paſchate egregia, & excerpta ex Panario Epiphanii de eodem.

VIII. Albategnius (Albatani) Lat. ex edit. Venet. 1552. & MSS. Lat. Digb. & Savil.

IX. Alfragani Aſtronomia Arab. Lat. ex editione ac illuſtratione D. Golii, collatis etiam MSS. Lat. Digb. & Savil. & Laud. E. 107.

X. Nic. Copernici Epiſtola ἀνέκδοτος de tempore annuo, ex bibl. Savil.

XI. Campanus è MSS. Digb. & Bodl. & MS. Coll. Novi 295. & Ben. 93.

XII. Ric. Wallingfordi libri 4. egregii de ſinubus ac proportionibus, cum ſcholiis D. Lenys Lat. è cod. MS. Digb. 178.

XIII. Sim. Bredon ſuper demonſtrationes aliquas Almageſti. Opus perdoctum, ex MS. eodem Digb.

Argyri Aſtronomica quædam Gr. Lat. è MSS. Gr. Seld.

Ali, filii Aben Ragel, Aſtronomia Lat. Venet. 1485. per Ægid. de Tebaldis.

Petri Alliacenſis opera Aſtronomica. Lat. è MS. Orial. 14.

Aſtronomica MSS. Ben. 193. & 194. & Coll. Nov. 295. & Coll. Joan. Oxon.

Manilius ex edit. Scaligeri ac Bullialdi coll. cum MS. CCC. 2.

Svvinshed de motu cœli. Cant. Arch. 127.

R. D. D. Sethi Wardi Aſtronomia Geometrica: opus eximium. Idem de Cometis.

Introductio ad Aſtronomiam ex Gaſſendo, Tacqueto, Ricciolo, Keplero, Scheinero, Hevelio, Bullialdo, Borello, Longomontano, Herigono, Peurbachio, Stevino, Galileo, Schickardo, Hortenſio, Oſvvaldo, Baroccio, Maurolyco, Guidubaldo, Maimonide in Mishne Tora,

Tora, Bettino, Langreno, Comite Pagano, Caſſino, Blancano, Blanchino, B. Porta, Linnemanno, Heckero, Abrahamo Zacuth, Cavallerio, Malapertio, Urſtitio, Clavio, Santbech, Dante, Diaz, M Scoto, Chriſtmanno, G. Wendelino, Ariſtarcho Merſenni, Philolao Bullialdi, Ang. Riccio, Wernero Norimb. G. Bonato, Bovillo, Gaurico, Schonero, Rheinoldo. Nonio, Rhetico, Moeſtlino, Tychone, Junctino, obſervationibus Haſſiacis, Metio, Lansbergio.

Heic, vel in ſequente Vol. de Cometis & eclipſibus, tam ex ſcriptis Vett. quam recentiorum, Daſypodii, Cyſati, Gemmæ, Kepleri, Hevelii, Lobkovvitz, Petiti, Auzotii, Piſonis, Snellii.

Accedant:

Quædam de Vietæ Harmonico cœleſti, cujus mentio in Aſtronomia Philol. Item de Salini problem. Aſtronom. in Coll. Jeſuit. Genuæ.

Nic. Copernici Revolutiones, Juxta edit. Mulleri & Rhetici: & Joannis Regiomontani Epitome Almageſti: & Gebri Arabis l. 9. in Almageſtum, cum notis D. Savilii. Noremb. 1533. ex Bibl. Savil.

Excerpta ex Inſtitutionibus Aſtronomicis Arab. MSS. in Coll. D. Joan. B. & Almageſto, i. e. Aſtronomia Averrois. MS. Arab. D. Pocock.

Thii Mathematici Obſervationes 7. Gr. Lat. ex Aſtronomia Philolaica & MS in Ambul. Bodl.

Excerpta ex Plutarcho de placitis Philoſophorum. MS. Pembr. 131. 401.

Jo. de Dandis opus planetarium, Appiani illo ingenioſius MS. Laud. 155.

Item alius de eodem argumento, fol. 345. & fol. 406. de acceſſu ſolis: & fol. 118. Εὐμέθοδος ἐπιδρομὴ θεωρημάτων παντοδαπῶν, ubi de problemate illo Anthemii Mechanici, πῶς δεῖ ἐν τῷ δοθέντι τόπῳ κατασκευάσαι ἀκτῖνα προσπίπτειν ἡλιακὴν ἀμετακίνητον ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ τροπῇ.

VOL. X.

Claudius Ptolemæus.

Digitized by Google

I.

CAnones πρόχειροι Gr. Lat. Hæc jam primum prodeunt ex MSS. Gr. Savilianis binis & Pembr. & Bodl. in Ambul. & Coll. Novi 252. una cum duplici commentario Theonis Gr. ex iiſdem MSS.

II. Heraclii Imperatoris luculentiſſimus commentarius in canones προχείρους Gr. Lat. ex codd. MSS. bibl. Savil. & Bodl. in Ambul. cum tabb. nonnullis.

III. Claudii Ptolemæi Hypotheſis & Canon Regum , & Proclus de Sphæra, ex edit. D. Bainbrigii, coll. cum MSS. Savil. & Pembr. item Leontius de Sphæropoeia, Gr. Lat. ex edit. Santandreana : item Procli hypotypoſes Aſtronomicæ Gr. Lat. edit. Allatii, & è MSS.

IV. Claudii Ptolemæi Anathema in templo Serapidis, & περὶ κριτηρίου ex edit. D. Bullialdi & MS. Bodl. in Ambul. cum notis Bullialdi & aliorum.

V. Tabulæ Perſicæ, Gr. Lat. diverſarum editionum : è codd. Gr. Pembr. tribus, viz. 63 58. & 100. & Seld.

VI. Tabulæ Perſicæ Naſiroddini. Perſ. Lat. ex bibl. Goliana.

VII. Tabulæ Perſicæ Ologbegi, Viri Principis, ex MSS Coll. D. Joan. Oxon. & D. Pocockii , & Bibl. Savil. & Arabice in Coll. D. Joan. Oxon.

VIII. Excerpta ex Tabulis MSS. Arabicis, 1. Ebn. Schatir Damaſceni in Arch. Seld. 2. Omadoddini, metrice, in Coll. D. Joan. Ox. 3. Cyriaci Presbyteri. Arab. Laud. B. 80. 4. Mugiſal. ſive συλλογὴ Perſica MS. Laud. A. 130. Aſtronomica. Habet, inter alia, præcipue de fixis ſtellis, de tempore, ventis, æſtu maris, montibus & fluviis, Mechanicis, Aſtrolabio, Teleſmatis, & Poetice. 5. Encyclopædia Fratrum germanorum, ſive Echvvanol Sepha MS. Arab. A. 159. & apud D. Pocock , ubi inter alia, de Quadrivio, quod vocat Boethius, atque præcipue Geographica & Muſica. 6. Aſtronomorum aliquot Perſarum collectio : ſunt autem, Yahya Ebn Mohammed excerpta ex Abu Abdalla Maredinenſe, Gelatoddin Manſur, Hoſein Ebn Hoſein, Chovvareſmius Alkobræus, Feſſol Hatem ſuper Mohammed Giagermæum, liber egregius. Tum Ali Sergiandius ; percelebris Aſtronomus, de Sphæra, de epochis, de urbibus : Ali denique Koshgius ; Author optimus, de Logiſtica ſecundum Indos , & Aſtronomia : ſervatur in eodem

dem Vol. & Naſſiroddin Tuſenſis, tr. de Aſtrolabio. Perſice omnia.

Tabulæ Aſtronomicæ Abul Abbas Achmed Ebnól Banna Arab. MS, B. 115. Laud.

Tabulæ Ebn Atar ſecundum doctrinam Ebn Shatir Damaſceni MS. Arab. A. 50. Laud.

Mohammed Abu Omar Ebn Kaſem Andeluſani, i. e. Toletani, Aſtronomia, charactere Afric. in bibl. D. Joan. B. Oxon. Ibidem eodem argumento ac charactere libellus Abu Iſaac Ibrahim Ebn Mezerkal cum tabb. aliquot. Tum Mohammed Ebn Mohammed Alluphius de ſciatericis.

De compoſitione Tabularum tractatus, qui vocatur, צפיחא לבן אלזרכאלה i.e. Plinthus Arzachelidis, lib. elegans ac utilis, Hebraice MS. Laud. 108. Tum tract. Jacobi Ben Macir Hararenſis de Aſtrolabio, cum comentario, Hebraice, ibidẽ: MS. Lat. E. 107. Laud. viz. Calendariũ Richardi Monke, Capellani de Anglia anno 1434. Joannes de Sicilia ſuper canones Arzachelis. Tabula mediorum motuum per Magiſtrum Rede: Almanach ad meridianum Oxon. Canon fixarum, cum figuris conſtellationum, & Tabulæ Toletanæ certe egregiæ. Demonſtrationes Canonum Tabb. Liber doctus. Theorica Planetarum. Calendarium Groſſi Capitis. Humenuz Ægyptiorum. Philoſophi & Magiſtri filiæ Ptolemæi. Almanach, ſeu tabb. ab Arzachele mutatæ in annos Alexandrinos, & a Magiſtro Joanne Papienſe in annos Chriſti. Ars quadrantis, & cylindri compoſitio.

De Sphæra Digb. 93. Kenubi Aſtronomus, Digb. 95.

Theorica Si. Bredou, Digb. 93. liber egregius.

Theorica Planetarum, Digb. 93.

Tabb. W. Rede Oxon. Digb. 57. 25: Ibi fol. 41. Tabb. aliæ Oxonienſes abſolutiſſimæ cum eclipſibus ab A. 1376. ad A. 1390. Ibi de uſu inſtrumenti, dicti *Albion*, inventi quod puto, per Ric. Wallingford. Ibi fol. 131. de æquatione dierum tract. perpulcher. Ibi rationes æquationum Planetarum, & quantitas annua per Thabet & R. Monke, & capitula Almageſti fol. 146.

De ſignis Zodiaci & de Planetis, Gr. Pembr. 76. 143.

IX. Arzachelis tabulæ ex MSS. Lat. Mert. 73. & Arch. Bodl. 122. & bibl. Savil.

Digitized by Google

Item tabb. Prophatii Judæi, ex MSS. Mert. & Arch. Digb. & bibl. Savil.

Canon fixarum per W. Wyrceſtre 1440. Laud. B. 23. Ibidem.

G. Evesham de motu octavæ Sphæræ. Oxon 1316.

X. Alphonſi tabb. ex editt. & MSS. Laud. B. 23. & E. 107. cum notis.

XI. Obſervationes & tabb. MSS. P. Dacii Ben. 330. Eshendem Orial. 65. Lemonicenſes. Publ. Cantabr. 223. Si Bredon. 24. Alb. Batecomb. cum aliis. Magd. Oxon. 14. Killingvvorth. 168. Lumly. Caerleon. 183. Lumley. R. Wallingford, Read Oxonienſis.

De Calendario MS. Arab. 4°. in legato Scaligeri & Chronico Samaritan. Arab. ibid.

Quære an Gnomonica hic interſeri poſſint, tam ſecundum veteres, Latinos ſc. & Arabas, quam recentiores, puta Clavium, Herigonum, Magnanum, Commandinum, Ougthredum, & è MSS. Ravvlinſoni, Hoggii, & Forſteri.

XII. D. Harroxii Obſervationes cum notis D. Walliſii, & D. Rooke, quod reperiri poteſt cunque.

XIII. Excerpta quam breviſſima ex tabb. Rudolph. Philolaic. Lodoiticis, Mediceis, Danicis, Prutenicis, Bergenſ. Friſicis, Lansbergianis, illis Riccioli, Wingi, Streti, recentiorumque aliis, & ex obſervat. Tychonis, ſive à Curtio, ſive à Bartholino vulgatis.

XIV. Collectanea ex Vett. marmoribus, Hiſtoricis, Chronicis, Tabb. Paſchalibus computisque MSS. de re Chronologica, atque perparce ex Petavio, Scaligero, Simſono, Calviſio, Strauchio, aliisque recent. viz. D. Marshamo, Seldeno, Uſſerio, Seneſchallo, Petito, Clavio, Vieta Eminio, Allatio, Lydiato, Cardano, G. Mercatore, Chriſtmanno, R. Ori per Chriſtman. Maurolyco, Gaſſendo, Baronio, Saliano, P. Alliacenſi, A Ecchelenſi in Byzant. Hiſtor. una cum Cenſorino ex edit. Lugd. Bat. & MS. & Beda ex MSS. Joan.

VOL. XI.

Claudius Ptolemæus.

I.

I.

Περὶ φάσεων ἀπλανῶν καὶ ἐπισημασιῶν, Gr. Lat. multo emendatius, quam Petavius olim dedit, è codd. MSS. Savil. & in Ambul. Bodl. cum notis Petavii & aliorum.

Anonymus de ortu & occaſu fixarum Gr. MSS. Pembr. 94.

II. Claudius Ptolemæus de Analemmate, Lat. cum notis Fred. Commandini, Mathematici præſtantiſſimi, & ampliſſimi V. D. Savilii ac aliorum: collat. cum MS in Bibl. Bodl. in Ambul.

III. Geminus de apparentiis & iſagoge, &c. ex edit. 1590. & illa Petavii, viri ſummi, & MSS. bibl. Savil. & Pembr. 187. 2.6. & 165. 9.

Feſtus Avienus etiam ex MS. item Germanicus, & Cicero, & Hyginus.

Adde hic Hipparchum & Tatium, ex editt. Victorii ac Petavii, & MSS. bibl. Savil.

IV. Arati Gr. Lat. juxta edit. H. Grotii, incomparabilis V. collata cum MSS. Pembr. 4°. 419. 113. cum Scholiis *ἀνεκδότοις καὶ καλοῖς* & 8°. 133. & extra numerum, c. 78. & compendioſa metaphraſis Arati & docta. Pembr. 131. 429.

V. Heraclius Imperator, Philoponus. Nicetas, aliique Græcorum de Aſtrolabio Gr. Lat. ex codd. MSS. Pembr. & Savil. & Coll. Nov. & Bodl. in Ambul. una cum Scholiis Arabicis ex MS. Arab. Con. Apoll. & ex MSS. Lat. in Arch. Seld. & ex Hermanni Aſtrolabio MS. Seld. & MS. Bodl. in Ambul. & Digb.

Philoponus, ut puto, elegans enim eſt, & meminit Ammonii diſcipuli ſui, & Imperatoris, puto Heraclii, inſtigantis, de Aſtrolabio Gr. MS. Pembr. 166. 197.

Alius de eodem, ibidem: & Anonymus de Quadrante, forte ex Latino, (meminit enim Pariſ. & Montis Peſſulani) Gr. MS. Pembr. 187. 201. & Pemb. 165.

Item Scholia Anonymi, imo & Macarii Hieromonachi, adjuvante illum fratre ſuo, Nicephoro Gregora, ibid. Item, nonnemo de Aſtrolabio, hortatu Manelli Cardinalis ad Papam Romanum, uti videtur: ibid.

VI. Jordanus de Planiſphærio ex edit. Command. & per Valder. 1536. & MSS. in Bibl. Bodl. in Ambul. & Caji I.

Digitized by Google

De prognoſticationibus & obſervationibus aëris mutat. ex Rob. Lincoln. & Alkindio tam edit. quam MS. & Columella, & Plinio, & Macrobio (Prognoſticon. Gr. MS. Pembr. 131.262. & Pembr. 194.88. & ibi de ortu & occaſu fixarum optime.

Qu. de Beſſarionis Card. Canone fixarum aut edito aut ſcripto in bibl. Ven. D. Marci.

Alkindius de pluviis per Planetas.

Hygini Aſtronomicon ex edit. Baſ. & MSS.

R. Abr. Cai de Sphæra, Hebr. & Lat. per Schreckenſ.

Commentarii in Sphæram & computum Jo. Sacroboſci. MS. D. Joan. Ox.

VII. Ptolemæus, vel Veterum alius, de ſpeculis Lat. ex edit. & ex MSS. una cum commenttrio MS. in bibl. Saviliana.

Heliodori Optica, Gr. Lat juxta edit. E. Bartholini, cum ſcholiis ejusdem: & ex MSS. Coll. D. Joan. B. & Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii Mechanici, (cujus opus templum S. Sophiæ) fragmentum μηχανημάτων παραδόξων Gr. Lat. ex MSS. Coll. D. Joan. Oxon.

Alhazeni Optica Lat. ex edit. & MS. Cantabr. Petr. 23.

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. & Baconis Perſpectiva ex editt. & MSS. in bibl. Savil. & Petr. 28. & Linc. 16. & Bodl.

Quære Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Hæc cum notis & excerptis neceſſariis ex recentioribus Opticis, Stevino, Herigono, Keplero, Carteſio, Fabrio, Gregorio, Barrovio, (ſeu, quod iſte meruit, Varrone noſtro) Hugenio, Porta, Guidubaldo, Ghetaldo, Hobbio, Gualtero Wernero noſtrate, Daſypodio, Riſnero, Maurolyco, Voſſio, Nonio, Antonio de Dominis, Greinbergio, Cataldo.

Tum de arte Perſpectiva, quæ nunc vocatur, ſive Scenographica, ex Nicerone, Du Boſs, Herigono, Stevino, Alberto Durero.

VOL. XII.

Claudius Ptolemaus.

I.

I.

CL. Ptolemæi Tetrabiblos & Carpus Græce ex editt. & MSS. Coll. Nov. 299. & C.C.C. 50. & Laud. C. 100. & Pembr. 169. 328. Latine ex editt. & MSS. Cant. Publ. 224. & 152. & Coll. Nov. 75. & C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131. 441 Gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini Introductio in Apoteleſmaticam ad filium ſuum Cronamonem. Gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Triſmegiſtus de decanis. Gr. Lat. ex edit. & MS. Gr. Coll. Nov. 299

III. Vettii Valentis Anthologia Aſtrol. è cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii Aſtrol. Gr. Lat. è cod. MS. in Ambul. Bodl. & in MS. Seld. & Barocc. 49. 68. & in MS. Savil. Gr. ubi Heraclii Comment. in Canonas προχείρους.

V. Firmici Aſtronom. Linc. Coll. 94. & Pembr. 64. MSS. collat. cum editis.

Petoſiridis Prognoſtica ex MSS Pemb. 166. 162. & 169. 376.

VI. Aſtrologia Ghaminæi Arab. Charactere Mauritanico. MS. Legat. Scaligeri.

Albumaſar, (ſeu Abu Maasher) de nativitatibus. Arab. & Gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Naſiroddin Tuſenſis de Geomantia. Perſice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Joannis de Saxonia ex editt. & MS. Digb. 93. ubi tractat de Annis. Ibi etiam Albumaſar de partibus.

Procli Uranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 162. & 169. 376.

Duodecim τόποι Maſála. Gr. MS. Pembr. 94. 100. Ibidem Tabulæ, & alia non omittenda.

VOL. XIII.

Claudius Ptolemæus.

I.

De prognoſticationibus & obſervationibus aëris mutat. ex Rob. Lincoln. & Alkindio tam edit. quam MS. & Columella, & Plinio, & Macrobio (Prognoſticon. Gr. MS. Pembr. 131.262. & Pembr. 194.88. & ibi de ortu & occaſu fixarum optime.

Qu. de Beſſarionis Card. Canone fixarum aut edito aut ſcripto in bibl. Ven. D. Marci.

Alkindius de pluviis per Planetas.

Hygini Aſtronomicon ex edit. Baſ. & MSS.

R. Abr. Cai de Sphæra, Hebr. & Lat. per Schreckenſ.

Commentarii in Sphæram & computum Jo. Sacroboſci. MS. D. Joan. Ox.

VII. Ptolemæus, vel Veterum alius, de ſpeculis Lat. ex edit. & ex MSS. una cum commentrio MS. in bibl. Saviliana.

Heliodori Optica, Gr. Lat juxta edit. E. Bartholini, cum ſcholiis ejusdem: & ex MSS. Coll. D. Joan. B. & Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii Mechanici, (cujus opus templum S. Sophiæ) fragmentum *μηχανημάτων παραδόξων* Gr. Lat. ex MSS. Coll. D. Joan. Oxon.

Alhazeni Optica Lat. ex edit. & MS. Cantabr. Petr. 23.

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. & Baconis Perſpectiva ex editt. & MSS. in bibl. Savil. & Petr. 28. & Linc. 16. & Bodl.

Quære Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Hæc cum notis & excerptis neceſſariis ex recentioribus Opticis, Stevino, Herigono, Keplero, Carteſio, Fabrio, Gregorio, Barrovio, (ſeu, quod iſte meruit, Varrone noſtro) Hugenio, Porta, Guidubaldo, Ghetaldo, Hobbio, Gualtero Wernero noſtrate, Daſypodio, Riſnero, Maurolyco, Voſſio, Nonio, Antonio de Dominis, Greinbergio, Cataldo.

Tum de arte Perſpectiva, quæ nunc vocatur, ſive Scenographica, ex Nicerone, Du Boſs, Herigono, Stevino, Alberto Durero.

VOL. XII.

Claudius Ptolemæus.

I.

I.

CL. Ptolemæi Tetrabiblos & Carpus Græce ex editt. & MSS. Coll. Nov. 299. & C.C.C. 50. & Laud. C. 100. & Pembr. 169. 328. Latine ex editt. & MSS. Cant. Publ. 224. & 152. & Coll. Nov. 75. & C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131.441 Gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini Introductio in Apoteleſmaticam ad filium ſuum Cronamonem. Gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Triſmegiſtus de decanis. Gr. Lat. ex edit. & MS. Gr. Coll. Nov. 299

III. Vettii Valentis Anthologia Aſtrol. è cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii Aſtrol. Gr. Lat. è cod. MS. in Ambul. Bodl. & in MS. Seld. & Barocc. 49. 68. & in MS. Savil. Gr. ubi Heraclii Comment. in Canonas πρoχείρους.

V. Firmici Aſtronom. Linc. Coll. 94. & Pembr. 64. MSS. collat. cum editis.

Petoſiridis Prognoſtica ex MSS Pemb. 166. 162. & 169. 376.

VI. Aſtrologia Ghaminæi Arab. Charactere Mauritanico. MS. Legat. Scaligeri.

Albumaſar, (ſeu Abu Maasher) de nativitatibus. Arab. & Gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Naſir oddin Tuſenſis de Geomantia. Perſice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Joannis de Saxonia ex editt. & MS. Digb. 93. ubi tractat de Annis. Ibi etiam Albumaſar de partibus.

Procli Uranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 162. & 169. 376.

Duodecim τόποι Maſála. Gr. MS. Pembr. 94. 100. Ibidem Tabulæ, & alia non omittenda.

VOL. XIII.

Claudius Ptolemæus.

I.

De prognoſticationibus & obſervationibus aëris mutat. ex Rob. Lincoln. & Alkindio tam edit. quam MS. & Columella, & Plinio, & Macrobio (Prognoſticon. Gr. MS. Pembr. 131. 262. & Pembr. 194. 88. & ibi de ortu & occaſu fixarum optime.

Qu. de Beſſarionis Card. Canone fixarum aut edito aut ſcripto in bibl. Ven. D. Marci.

Alkindius de pluviis per Planetas.

Hygini Aſtronomicon ex edit. Baſ. & MSS.

R. Abr. Cai de Sphæra, Hebr. & Lat. per Schreckenſ.

Commentarii in Sphæram & computum Jo. Sacroboſci. MS. D. Joan. Ox.

VII. Ptolemæus, vel Veterum alius, de ſpeculis Lat. ex edit. & ex MSS. una cum commentrio MS. in bibl. Saviliana.

Heliodori Optica, Gr. Lat juxta edit. E. Bartholini, cum ſcholiis ejusdem: & ex MSS. Coll. D. Joan. B. & Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii Mechanici, (cujus opus templum S. Sophiæ) fragmentum *μηχανημάτων παραδόξων* Gr. Lat. ex MSS. Coll. D. Joan. Oxon.

Alhazeni Optica Lat. ex edit. & MS. Cantabr. Petr. 23.

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. & Baconis Perſpectiva ex editt. & MSS. in bibl. Savil. & Petr. 28. & Linc. 16. & Bodl.

Quære Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Hæc cum notis & excerptis neceſſariis ex recentioribus Opticis, Stevino. Herigono, Keplero, Carteſio, Fabrio, Gregorio, Barrovio, (ſeu, quod iſte meruit, Varrone noſtro) Hugenio, Porta, Guidubaldo, Ghetaldo, Hobbio, Gualtero Wernero noſtrate, Daſypodio, Riſnero, Maurolyco, Voſſio, Nonio, Antonio de Dominis, Greinbergio, Cataldo.

Tum de arte Perſpectiva, quæ nunc vocatur, ſive Scenographica, ex Nicerone, Du Boſs, Herigono, Stevino, Alberto Durero.

VOL. XII.

Claudius Ptolemæus.

I.

I.

CL. Ptolemæi Tetrabiblos & Carpus Græce ex editt. & MSS. Coll. Nov. 299. & C.C.C. 50. & Laud. C. 100. & Pembr. 169. 328. Latine ex editt. & MSS. Cant. Publ. 224. & 152, & Coll. Nov. 75. & C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131. 441 Gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini Introductio in Apoteleſmaticam ad filium ſuum Cronamonem. Gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Triſmegiſtus de decanis. Gr. Lat. ex edit. & MS. Gr. Coll. Nov. 299

III. Vettii Valentis Anthologia Aſtrol. è cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii Aſtrol. Gr. Lat. è cod. MS. in Ambul. Bodl. & in MS. Seld. & Barocc. 49. 68. & in MS. Savil. Gr. ubi Heraclii Comment. in Canonas προχείρους.

V. Firmici Aſtronom. Linc. Coll. 94. & Pembr. 64. MSS. collat. cum editis.

Petoſiridis Prognoſtica ex MSS Pemb. 166. 162. & 169. 376.

VI. Aſtrologia Ghaminæi Arab. Charactere Mauritanico. MS. Legat. Scaligeri.

Albumaſar, (ſeu Abu Maasher) de nativitatibus. Arab. & Gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Naſiroddin Tuſenſis de Geomantia. Perſice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Joannis de Saxonia ex editt. & MS. Digb. 93. ubi tractat de Annis. Ibi etiam Albumaſar de partibus.

Procli Uranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 162. & 169. 376.

Duodecim τόποι Maſála. Gr. MS. Pembr. 94. 100. Ibidem Tabulæ, & alia non omittenda.

VOL. XIII.

Claudius Ptolemaus.

I.

De prognoſticationibus & obſervationibus aëris mutat. ex Rob. Lincoln. & Alkindio tam edit. quam MS. & Columella, & Plinio, & Macrobio (Prognoſticon. Gr. MS. Pembr. 131. 162. & Pembr. 194. 88. & ibi de ortu & occaſu fixarum optime.

Qu. de Beſſarionis Card. Canone fixarum aut edito aut ſcripto in bibl. Ven. D. Marci.

Alkindius de pluviis per Planetas.

Hygini Aſtronomicon ex edit. Baſ. & MSS.

R. Abr. Cai de Sphæra, Hebr. & Lat. per Schreckenſ.

Commentarii in Sphæram & computum Jo. Sacroboſci. MS. D. Joan. Ox.

VII. Ptolemæus, vel Veterum alius, de ſpeculis Lat. ex edit. & ex MSS. una cum commentrio MS. in bibl. Saviliana.

Heliodori Optica, Gr. Lat juxta edit. E. Bartholini, cum ſcholiis ejuſdem: & ex MSS. Coll. D. Joan. B. & Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii Mechanici, (cujus opus templum S. Sophiæ) fragmentum μηχανημάτων παραδόξων Gr. Lat. ex MSS. Coll. D. Joan. Oxon.

Alhazeni Optica Lat. ex edit. & MS. Cantabr. Petr. 23.

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. & Baconis Perſpectiva ex editt. & MSS. in bibl. Savil. & Petr. 28. & Linc. 16. & Bodl.

Quære Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Hæc cum notis & excerptis neceſſariis ex recentioribus Opticis, Stevino, Herigono, Keplero, Carteſio, Fabrio, Gregorio, Barrovio, (ſeu, quod iſte meruit, Varrone noſtro) Hugenio, Porta, Guidubaldo, Ghetaldo, Hobbio, Gualtero Wernero noſtrate, Daſypodio, Riſnero, Maurolyco, Voſſio, Nonio, Antonio de Dominis, Greinbergio, Cataldo.

Tum de arte Perſpectiva, quæ nunc vocatur, ſive Scenographica, ex Nicerone, Du Boſs, Herigono, Stevino, Alberto Durero.

VOL. XII.

Claudius Ptolemæus.

I.

I.

CL. Ptolemæi Tetrabiblos & Carpus Græce ex editt. & MSS. Coll. Nov. 299. & C.C.C. 50. & Laud. C. 100. & Pembr. 169. 328. Latine ex editt. & MSS. Cant. Publ. 224. & 152. & Coll. Nov. 75. & C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131. 441 Gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini Introductio in Apoteleſmaticam ad filium ſuum Cronamonem. Gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Triſmegiſtus de decanis. Gr. Lat. ex edit. & MS. Gr. Coll. Nov. 299

III. Vettii Valentis Anthologia Aſtrol. è cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii Aſtrol. Gr. Lat. è cod. MS. in Ambul. Bodl. & in MS. Seld. & Barocc. 49. 68. & in MS. Savil. Gr. ubi Heraclii Comment. in Canonas προχείρους.

V. Firmici Aſtronom. Linc. Coll. 94. & Pembr. 64. MSS. collat. cum editis.

Petoſiridis Prognoſtica ex MSS. Pemb. 166. 162. & 169. 376.

VI. Aſtrologia Ghaminæi Arab. Charactere Mauritanico. MS. Legat. Scaligeri.

Albumaſar, (ſeu Abu Maasher) de nativitatibus. Arab. & Gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Naſiroddin Tuſenſis de Geomantia. Perſice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Joannis de Saxonia ex editt. & MS. Digb. 93. ubi tractat de Annis. Ibi etiam Albumaſar de partibus.

Procli Uranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 162. & 169. 376.

Duodecim τόποι Maſála. Gr. MS. Pembr. 94. 100. Ibidem Tabulæ, & alia non omittenda.

VOL. XIII.

Claudius Ptolemæus.

I.

Item tabb. Prophatii Judæi, ex MSS. Mert. & Arch. Digb. & bibl. Savil.

Canon fixarum per W. Wyrceſtre 1440. Laud. B. 23. Ibidem.

G. Evesham de motu octavæ Sphæræ. Oxon 1316.

X. Alphonſi tabb. ex editt. & MSS. Laud. B. 23. & E. 107. cum notis.

XI. Obſervationes & tabb. MSS. P. Dacii Ben. 330. Eshendem Orial. 65. Lemonicenſes. Publ. Cantabr. 223. Si Bredon. 24. Alb. Batecomb. cum aliis. Magd. Oxon. 14. Killingvvorth. 168. Lumly. Caerleon. 188. Lumley. R. Wallingford, Read Oxonienſis.

De Calendario MS. Arab. 4°. in legato Scaligeri & Chronico Samaritan. Arab. ibid.

Quære an Gnomonica hic interſeri poſſint, tam ſecundum veteres, Latinos ſc. & Arabas, quam recentiores, puta Clavium, Herigonum, Magnanum, Commandinum, Ougthredum, & è MSS. Ravvlinſoni, Hoggii, & Forſteri.

XII. D. Harroxii Obſervationes cum notis D. Walliſii, & D. Rooke, quod reperiri poteſt cunque.

XIII. Excerpta quam breviſſima ex tabb. Rudolph. Philolaic. Lodoiticis, Mediceis, Danicis, Prutenicis, Bergenſ. Friſicis, Lansbergianis, illis Riccioli, Wingi, Streti, recentiorumque aliis, & ex obſervat. Tychonis, ſive à Curtio, ſive à Bartholino vulgatis.

XIV. Collectanea ex Vett. marmoribus, Hiſtoricis, Chronicis, Tabb. Paſchalibus computiſque MSS. de re Chronologica, atque perparce ex Petavio, Scaligero, Simſono, Calviſio, Strauchio, aliiſque recent. viz. D. Marshamo, Seldeno, Uſſerio, Seneſchallo, Petito, Clavio, Vieta Emmio, Allatio, Lydiato, Cardano, G. Mercatore, Chriſtmanno, R. Ori per Chriſtman. Maurolyco, Gaſſendo, Baronio, Saliano, P. Alliacenſi, A Ecchelenſi in Byzant. Hiſtor. una cum Cenſorino ex edit. Lugd. Bat. & MS. & Beda ex MSS. Joan.

VOL. XI.

Claudius Ptolemæus.

I.

Digitized by Google

I.

Περὶ φάσεων ἀπλανῶν καὶ ἐπισημασιῶν, Gr. Lat. multo emendatius, quam Petavius olim dedit, è codd. MSS. Savil. & in Ambul. Bodl. cum notis Petavii & aliorum.

Anonymus de ortu & occaſu fixarum Gr. MSS. Pembr. 94.

II. Claudius Ptolemæus de Analemmate, Lat. cum notis Fred. Commandini, Mathematici præſtantiſſimi, & ampliſſimi V. D. Savilii ac aliorum: collat. cum MS in Bibl. Bodl. in Ambul.

III. Geminus de apparentiis & iſagoge, &c. ex edit. 1590. & illa Petavii, viri ſummi, & MSS. bibl. Savil. & Pembr. 187. 2.6. & 165. 9.

Feſtus Avienus etiam ex MS. item Germanicus, & Cicero, & Hyginus.

Adde hic Hipparchum & Tatium, ex editt. Victorii ac Petavii, & MSS. bibl. Savil.

IV. Arati Gr. Lat. juxta edit. H. Grotii, incomparabilis V. collata cum MSS. Pembr. 4°. 419. 113. cum Scholiis *ἀνεκδότοις καὶ καλοῖς* & 8°. 133. & extra numerum, c. 78. & compendioſa metaphraſis Arati & docta. Pembr. 131. 429.

V. Heraclius Imperator, Philoponus. Nicetas, aliique Græcorum de Aſtrolabio Gr. Lat. ex codd. MSS. Pembr. & Savil. & Coll. Nov. & Bodl. in Ambul. una cum Scholiis Arabicis ex MS. Arab. Con. Apoll. & ex MSS. Lat. in Arch. Seld. & ex Hermanni Aſtrolabio MS. Seld. & MS. Bodl. in Ambul. & Digb.

Philoponus, ut puto, elegans enim eſt, & meminit Ammonii diſcipuli ſui, & Imperatoris, puto Heraclii, inſtigantis, de Aſtrolabio Gr. MS. Pembr. 166. 197.

Alius de eodem, ibidem: & Anonymus de Quadrante, forte ex Latino, (meminit enim Pariſ. & Montis Peſſulani) Gr. MS. Pembr. 187. 201. & Pemb. 165.

Item Scholia Anonymi, imo & Macarii Hieromonachi, adjuvante illum fratre ſuo, Nicephoro Gregora, ibid. Item, nonnemo de Aſtrolabio, hortatu Manelli Cardinalis ad Papam Romanum, uti videtur: ibid.

VI. Jordanus de Planiſphærio ex edit. Command. & per Valder. 1536. & MSS. in Bibl. Bodl. in Ambul. & Caji I.

Digitized by Google

I.

CL. Ptolemæi Tetrabiblos & Carpus Græce ex editt. & MSS. Coll. Nov. 299. & C.C.C. 50. & Laud. C. 100. & Pembr. 169. 328. Latine ex editt. & MSS. Cant. Publ. 224. & 152, & Coll. Nov. 75. & C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131.441 Gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini Introductio in Apoteleſmaticam ad filium ſuum Cronamonem. Gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Triſmegiſtus de decanis. Gr. Lat. ex edit. & MS. Gr. Coll. Nov. 299

III. Vettii Valentis Anthologia Aſtrol. è cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii Aſtrol. Gr. Lat. è cod. MS. in Ambul. Bodl. & in MS. Seld. & Barocc. 49. 68. & in MS. Savil. Gr. ubi Heraclii Comment. in Canonas πρόχειρους.

V. Firmici Aſtronom. Linc. Coll. 94. & Pembr. 64. MSS. collat. cum editis.

Petoſiridis Prognoſtica ex MSS Pemb. 166. 162. & 169. 376.

VI. Aſtrologia Ghaminæi Arab. Charactere Mauritanico. MS. Legat. Scaligeri.

Albumaſar, (ſeu Abu Maasher) de nativitatibus. Arab. & Gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Naſiroddin Tuſenſis de Geomantia. Perſice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Joannis de Saxonia ex editt. & MS. Digb. 93. ubi tractat de Annis. Ibi etiam Albumaſar de partibus.

Procli Uranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 162. & 169. 376.

Duodecim τόποι Maſála. Gr. MS. Pembr. 94. 100. Ibidem Tabulæ, & alia non omittenda.

VOL. XIII.

Claudius Ptolemæus.

I.

I.

CLaudii Ptolemæi Geographia, Græce ex edit. Baſil. per Frobenium, & Paris. cum epiſtola Eraſmi 1546. & Gr Lat. per Bettium: & ex MSS. Græcis binis optime notæ in Arch. Seld.

Latine vero ex edit. Argent. per Ubelum 1513. & 1520. Lugd. per Villanovanum 1541. Baſil. per Munſterum 1542. & 1552. Coloniæ ex verſione Noviomagi 1540. Romæ 1590. cum tabb. partim æneis, partim ligneis: & ex MS. Lat. in Coll. Magd. per Nonium Pacinum. Liber pulcher. edit. Italice per Gaſtaldum Ven. 1584.

II. Eledriſii Geographia (cujus compendium plane eſt illa, quæ Nubienſis vocatur) Arab. & Lat. cum tabb. MSS. D. Pocockii & bibl. Bodl.

III. Abulfedæ Geographia Arab. & Lat. ex binis codd. opt. D. Pocockii, & uno bibl. publ. Cantabr. & quod ſperamus, ex edit. D. Thevenoti V. Cl.

IV. Calcoshendius, ſcriptor accuratiſſimus, de Ægypto. Arab. & Lat. è MS. Seld.

V. Mappa regni Sinici, à Chinenſi quodam depicta, ex Arch Seld.

Geographia Ibn Iſaac MS. Arab. charactere Afric. Laud. A. 139. Liber eximii pretii.

Anonymus περὶ θέσεως κόσμου. MS. Gr. Pembr. 131. 427.

R. Bacon de ſitu orbis. Cant. Ben. 192.

G. Melherayæ Mappa Mundi Ben. 255.

Hygini Deſcriptio Mundi. Petr. 5.

W. de Worceſter de longitud. & latitud. locorum in Anglia, Ben. 379.

Directorium Terræ Sanctæ. MS. Coll. Magd. Odorici Itinerarium. Ben. 4. & 72. & Luml. 247. Rubrocki Itinerarium. Ben. 61. & Luml. 247. Necham, Ben. 262.

Adnectantur Scylax. Gr. Lat. ex edit. Iſ. Voſſii, cum notis ejusdem.

Marcianus.

Dicæarchus Gr. Lat. edit. Hoeſchelii & H. Stephani.

Nicephori Blemmydæ Geographia Synoptica ex edit. & MS.

Laud

Laud. C. 69. Item Nicephori Gregoræ Scholia in lib. 1. Geographiæ Ptolemæi, ibidem.

Solinus ex edit. Salmaſii τοῦ πάνυ. Coll. cum MS. bibl. publ. Cantabr. 195. & Petr. 94. & G. C. 35. & Coll. Magd. Oxon. & Laud. c. 118.

Mela ex edit. Iſ. Voſſii, incomparabilis Viri, collat. cum MS. Coll. Nov. 285.

Æthicus.

Tabulæ Peutingerianæ.

Antonini Itinerarium, cum notis Suritæ, & ad fidem MS. Ben. 273. cum commentario Talboti.

Stephanus de Urbibus Gr. Lat. juxta edit. Leidenſem.

Strabo ex edit. Caſauboni, vel ſaltem variantes lectiones è cod. Gr. MS. bibl. publ. Cantabr. 7. & Lat. MS. Linc. Coll. 94 & bibl. publ. Cantabr. 91. forte. & Pembr. 169. 178.

Dionyſii περιήγησις Gr. Lat. ex edit. Stephani cum ſcholiis Euſtathii, & edit. D. Hilli, & ex MSS. Gr. Bodl. 4°. M. 46. & Pembr. Arch. extra numerum C. & Bibl. publ. Cantabr. 7. & Laud. C. 31.

Introductio ad Geographiam & artem Nauticam ex Herigono, Ricciolo, Fournier, Wright, Borroughs, Merula, Ortelio, Atlantibus D. Bleau, Keplero, Maurolyco, Balthaſare Conrado, L. Holſtenio, Voſſio, Baroccio.

VOL. XIV.

Claudius Ptolemæus.

I.

CLaudii Ptolemæi Harmonica. Gr. Lat. ex codd. MSS. Gr. in Coll. D. Joan. Oxon. optimæ notæ, & in Arch. Bodl. & in Ambul. Bodl. & in bibl. Savil. & Pembr. 124. cum ſcholiis, & Coll. Nov. 299. & Coll. Magd. Oxon.

II. Commentarius Porphyrii Gr. è cod. MS. Coll. Magd. ſervatur fragmentum ejus in Coll. D. Joan. Oxon. atque liber ipſe in bibl.

Digitized by Google

Regis Galliæ & in bibl. D. Voſſii, & in libr. I. & II. in Arch. Pembr 41. 148.

III. Bryennius in Ptolemæi Harmonica Gr. ex MS. Coll. Magd Habet & Meibomius & bibl Regis Galliæ.

Quære, an Cleomedis, Dioclis, Pediaſimi reperiantur in Vatic. aut Gallic. aut Bibliotheca D. Voſſii: & an Cleomedis Harmonica ſit inter opera Georgii Vallæ.

Pachymeris Harmonica è MS. D. Voſſii, Græce.

Lampadarius de Muſica Recentiorum Græcorum. Gr. Lat. ex MS. Seld.

Avicennæ Muſica Arab. & Lat. è codd. D. Pocockii & D. Gravii.

Muſica Perſice ex MS. cod. Coll. D. Joan. B. Oxon. partem bene magnam ex Ptolemæo traducta.

Boethii Muſica ex editt. & MSS. Coll. Magd Oxon 131. & Coll. Bal. 257. & Trin. Ox. 24. & Pembr. 61. & MSS. Seld. & Laud.

Antiqui ſcriptores Muſici, ex edit. Meibomii cum notis ejusdem, collat. cum editt. & cum MSS viz. præter Euclidem.

Ariſtoxenus. MSS. Gr. Bodl. Arch. A. 113. & Arch. Seld. & Bodl. Th. 17. 22. & Pembr. 41 21.

Nicomachus MSS. Gr. Pembr. 41. 122.

Alypius MSS. Gr. 4°. Pembr. Arch. 41. 71. & Arch. Bodl. 113. & Coll. Joan. B. Oxon.

Gaudentius MSS. Gr. Coll. D. Joan. Oxon. & Pembr. 41. 101.

Bacchius MSS. Gr.

Ariſtides MSS. Gr. Arch. Bodl. 112. & in Muſeo Ambulacri, & in Bibl. Savil.

Excerpta ex Martiano, & Macrobio, præſertim MSS. & Caſſiodoro, & Cenſorino, & Dionyſio Halicarnaſſenſi, & Vitruvio.

Plutarchus de Muſica ex editt. & MSS. Gr. Lat. cum notis.

Groſtead in Muſicam & Arithmeticam Boethii. E. 107. Laud.

Muſicæ compendium MS. Lat. bibl. D. Joan. Oxon, item Annotationes egregiæ in illud.

Item Guido Coll. cum MSS. Coll. D. Joan. Oxon. cum commentario perdocto: & iterum in eadem bibl.

De Theone ad Platonem. Vid. Vol. VI.

Habet

Digitized by Google

Habet & inſigniſſimus Vir D. Iſ. Voſſius, quæ ad rem Muſicam ſpectant, alia.

Adnectantur tractatus D. Chilmeadi V. Cl. de Muſica vetere, penes D. Bysh Equitem.

Conſulendus eſt Beda noſtras, & conferendus cum MSS. Coll. Joan. Ox. binis.

Illuſtrarunt hanc doctrinam, omnium ſuaviſſimam, Galileus uterque, Keplerus, Carteſius, Merſennus, illuſtriſſimus D. Brunkerus, Walliſius, Cottignez, Kircherus, Jac. Faber Stapul. Zarlinus, Gaffurius, Geſualdus.

Hæc ſatis ſuperque.

CAPUT XXIV.

De ATHENÆO Mechanico, Apollodoro Architecto, & aliis hujus argumenti ſcriptoribus.

Athenæi Mechanici liber de machinis bellicis. 1 Apollodori poliorcetica. 2. Philonis. Byzantii Mechanicorum reliquiæ. 3. Liber Philonis de ſeptem ſpectaculis. 4. Bitonis de machinis bellicis. 5. De Herone ac Cteſibio variisq; Heronibus. 6. De Julii Africani Ceſtis. 7. Anonymus de toleranda obſidione 8. Franciſci Junii Catalogus Artificum Mechanicorum, ſtatuariorum, pictorum aliorumq;. 9. Catalogus eorum qui de re pictoria & ſtatuaria ſcripſerunt. 10.

I.

ATHENÆUS incertæ patriæ ſcriptor, & longe diverſus ab Athenæo Byzantio, quem inſtaurandis urbibus muniendisque præfecit

Gallienus Imp. teſte Trebellio Pollione c. 13. quingentisq; & ſexaginta annis antiquior, *περὶ μηχανημάτων, de machinis bellicis librum* ſcripſit ad *M. Marcellum* qui Syracuſas cepit Olymp. CXLII. In hoc non aliorum tantum ſed ſua etiam inventa memorat & formis adjunctis illuſtrat: *οὐ γὰρ μόνον,* inquit pag. 9. *δεῖ τὰ καλῶς εὑρεθέντα ὑφ' ἑτέρων εἰδέναι, ἀλλ' ἐπείπερ ἐστὶν εὐκινησία περὶ τὴν ψυχὴν, καὶ αὐτόν τι εὑρίσκειν δεῖ.*

Memorat vero pag. 2. *Daimachi* * Poliorcetica, qui cum Alexandro M. fuit, tum *Pyrrhi* Macedonis *πολιορκητικὰ ὄργανα*, p. 2. 9. & ſcripta *Ageſiſtrati* Mechanici (à Vitruvio etiam præf. libri VII. & ab Herone juniore in procemio libri de bellicis machinis, ubi Athenæi hujus meminit, laudati) quem in *βελικοῖς* excelluiſſe teſtatur p. 2. Hujus præceptorem Apollonium laudat p. 3. tum Tyrium naupegum Pephaſmenum & Geram Carthaginienſem, qui arietis ac teſtudinis uſum docuerunt. Præterea p. 4. Polyidum Theſſalum, cujus diſcipuli cum Alexandro militarunt, & Diadem *ἐν μηχανικῷ συγγράμματι.* Hegetorem porro Byzantium p. 5. & Epimachum Athenienſem, qui Demetrio Poliorcetæ Rhodum oppugnanti, Helepolin conſtruxit p. 7. Calliſtratum qui *ὑπὲρ τῶν μηχανικῶν* ſcripſit, tum p. 8. Cteſibium Aſcrenum qui in urbe Alexandria Mechanicus fuit. In extremo libri p. 11. ait ſe etiam deſcripturum alio libro, quomodo machinis à ſe expoſitis occurri debeat. *ὅσα δ' ἂν δεῖ πρὸς τὰ εἰρημένα ἀντιμηχανήσασθαι, ἐάν τινα ἀναλεξώμεθα παρὰ τῶν ἀρχαιοτέρων, πειρασόμεθά σοι κἀκεῖνα γράψαι.* Prætereo mentionem Homeri, Stratonis, Heſtii, Archytæ, Ariſtotelis, Calani Indi, cujus dictum celebrat: Iſocratis Epiſtolæ de pace ad Philippū, Calliſthenis *ἱστοριογράφου*, tum Delphici moniti quod jubet *χρόνου φείδεσθαι*, item alterius ſententiæ *ὅτι τὸ καιροῦ μέτρα εἰδέναι, ὅρος φιλοσοφίας ἐστί.* Hunc librum è quatuor MSS. Regis Galliæ è quibus is qui numerum 2174. inſcriptum habet antiquiſſimus eſt & ante 700. amplius annus ſcriptus, Græce recenſuit *Thevenotus*, latine vertit *Henr. Valeſius* an *Job. Baptiſta Cotelerius*. Exſtat primo loco inter Veteres Mathematicos perquam nitide ac luculenter cum latina verſione & figuris in æs inciſis editus Pariſiis è typographia Regia A. 1693. fol. In horologium aquarium hujus Athenæi Epigramma Antiphili (ſi-

* Daimachi *πολιορκητικὰ ὑπομνήματα* laudat Steph. in *Λακεδαίμων*, & è Stephano Euſtathius ad Iliad. *β* p. 222. Numerus *λε* apud Stephanum non numerum librorum ſed machinarum quas Daimachus deſcripſerat notare videtur. In bibliothecis adhuc ſupereſſe hoc opus MS. teſtatur Voſſius de ſcientiis Math. c. 48. §. 23. p. 295.

(ſine nomine auctoris licet) exſtat in Anthologia IV. ult. emendatum à Salmaſio ad Solinum p. 637. edit. Pariſ.

II. APOLLODORUS Architectus, cujus præter Ælium Spartianum in Hadriano c. 19. & Dionem Caſſium lib. 69. p. 789. ſeq. meminit Hero junior in præf. ad librum de machinis bellicis, & Tzetzes Chil. 2. v. 81. 91. Scripſit ad Hadrianum Imp. *πολιορκητικὰ* ſive de machinis obſidionalibus, nullos vetuſtiores ſcriptores laudans, ſed quales ipſe parandas machinas bellicas exiſtimaret Imperatori per Epiſtolam * hoc requirenti exponens, additis formis ſive *διαγράμμασι*. Exſtat in jam laudata Veterum Mathematicorum collectione Thevenotiana p. 13. - 48. Hunc Apollodorum deinde ab Hadriano interfectum narrat Dio, quod paulo impudentius quondam præſente Trajano ipſum nondum Imperatorem de operibus ab Apollodoro factis haud ſatis perite diſſerentem repuliſſet his verbis: *abi & cucurbitas pinge, nam tu hæc quidem certe ignoras.* Fuit tum temporis & alius Architectus qvo Hadrianum uſum fuiſſe traditur à Spartiano, *Detrianus* nomine, pro quo Dextrianum vel Demetrianum legunt viri docti.

III. PHILO Byzantius circa annum urbis Romæ DCI. clarus laudatur à Vitruvio præf. libri 7. inter eos qui de machinationibus ſcripſerunt. Tzetzes vero Chil. 2. v. 152. notat eum meminiſſe Archimedis: etiam meminit Cteſibii, Archimedis ætate clari, ut mox dicam.

Exſtat in eadem illuſtris Thevenoti collectione Pariſienſi hujus Philonis Mechanicorum *liber quartus* p. 49 - 78. ad Ariſtonem ſcriptus, & *βελοποιικὰ* ſive *ὀργανοποιικὰ* tractans, cum tertius *λιμενοποιικὰ* docuiſſet, alius *μοχλικά*, ut conſtat è p. 59. 61. Primus liber inter alia duplicationem cubi tradiderat, ut ipſe teſtatur p. 51. ſeq. Unus è ſequentibus, *πνευματικὰ* p. 77. & alius *περὶ ἐπιστολῶν τῶν κρυφαίως ἀποστελλομένων* p. 102. alius *παρασκευαστικὰ* de bellorum apparatu p. 103. Pag. 50. laudat Polycleti ſtatuarii dictum, *τὸ εὖ παρὰ μικρὸν διὰ πολλῶν ἀριθμῶν γίνεσθαι.* ibidem ſui temporis Mechanicos, Alexandrinos præcipue Regum *φιλοδόξων* & *φιλοτέχνων* favore ſuffultos hanc artem uſu & experientia maxime perfeciſſe teſtatur. Cum Alexandrinis artificibus diu ſe verſatum & in inſula Rhodo plures architectos familiares habuiſſe ait p. 51. Rhodi

* In exordio libri: *ἀνέγνων σου Δέσποτα τὴν περὶ τῶν μηχανημάτων ἐπιστολὴν, καὶ μακάριος ἐγενόμην ὅτι με κοινωνῆσαι ταύτης σου τῆς φροντίδος ἄξιον ἔκρινας.*

diſe verſatum teſtatur quoq; p. 80. & 84. Chalcentonum ſive Chalcotonum à Mechanico Cteſibio Alexandriæ repertũ memorat p. 56. 67. 72. Aerotonum ſive ſclopetum, aëris vi jaciens tela ab eodem Cteſibio inventum & *πνευματικὰ* ejus *θεωρήματα* p. 77. ſeq. quo loco ſe Cteſibii æqualem fuiſſe innuit. κελτικῶν & Ἱσπάνων *μαχαιρῶν* mentio p. 71. Catapultam polybolon à Dionyſio Alexandrino Rhodiis conſtructam refert pag. 73.

Liber quintus p. 79 - 104. ad eundem Ariſtonem, agit de modo conſtruendi turres, muroſq; ac foſſas, & valla horreaque & præparanda alia ad obſidionem utrinque neceſſaria, p. 83. memorat turres quinquangulares ac ſerratas à Polyido Mechanico repertas. p. 86. ſeq. de ciborum ac frumentorum generibus in obſidionis tempus ſervandis diſſerit, & p. 88. Epimenidios trochiſcos laudat de quibus dixi lib. 1. c. 6. §. 5. Figuræ quas p. 86. p. 63. & alibi auctor addidiſſe ſe ſignificat, deſiderantur. Ægyptiorum ſtrategema quo ſcalis ſcorteis muros urbium quas obſiderent conſcendebant exponit pag. 102. Miror quod p. 103. contra jus gentium ſvadet frumenta & aquas veneno letifero corrumpere.

IV. Referri ſolet ad hunc ipſum Philonem libellus elegans *περὶ τῶν ἑπτὰ θεαμάτων de VII. orbis ſpectaculis*, quem è Bibl. Franciſci Barberini ſed poſtrema parte capitis de templo Dianæ Epheſiæ & integro capite ultimo de Mauſoleo mancum primus in lucem edidit & verſione ſua notiſque illuſtravit *Leo Allatius* Rom. 1640. 8. Recuſus deinde eſt Lugduni 1661. curante Dionyſio Salvagnio Boeſſio, & nuper inſertus tomo VIII. theſauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani. Memini Colomeſium ad Gyraldum p. 493. ſuſpicari, quod Guilelmus Choul ea quæ in libro Gallico de Veterum Romanorum religione p. 211. ex antiquo Græco auctore MS. refert de Coloſſo Rhodio, ex præſenti Philonis libello petierit. Sed alia ſunt quæ de Coloſſo à Philone traduntur, qui mihi vix ac ne vix quidem videtur ille Mechanicus cujus Belopœeca paulo ante retuli, ſed potius aliquis è Rhetorum numero non contemnendæ ætatis.

Fuit & Philo quidam Geometra Tyanenſis cujus meminit Pappus lib. IV. propoſit. 30. & longe antiquior Philo Athenienſis architectus, qui armamentarium mille navium capax in Munychia exſtruxit celebratum Straboni IX. p. 395. aliiſque & de eodem armamentario atque de ædium ſacrarum ſymmetriis ſcripſit teſte Vitruvio præf. libri ſepti-

Digitized by Google

ſeptimi. Confer Franciſcum Junium in Catalogo artificum; & egregii Hemſterhuyſii notas ad hæc Pollucis X. cap. 51. ἐν γοῦν τῇ τοῦ νέου ποιητεῖ ἣν Φίλων ἢ Θεόδωρος (al. Ἀπολλόδωρος) συνέθηκε, γέγραπται. De Philone Byzantio ſe ait Allatius plura dixiſſe in diatriba de Philonibus, ſed ea lucem non vidit.

V. BITO, qua patria incertum, ad Attalum Regem de conſtructione bellicorum inſtrumentorum ex diverſis antiquioribus Mechanicis ſcripſit, teſte Herone Juniore præfat. ad librum de machinis bellicis. Laudat Heſychius in σαμβύκη. & forte Ælianus Tactic.

Exſtant ejus *κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν, conſtructiones bellicarum machinarum & catapultarum*, p. 105 - 120. in collectione Thevenotiana. Dicatus liber Attalo Regi: nam initio libri pro verbis ὦ πάλαι vel πάλλα βασιλεῦ legendum cum Lambecio ὦ Ἄτταλε βασιλεῦ atque ita in codice ſuo reperit Tho Galeus, ut teſtatur in diſſ. de ſcriptis Mythologicis p. 45. Utrum vero Attalum I. innuat qui Pergami regnavit ab Olymp. CXXXIV. 4. ad CXLV$\frac{2}{4}$. an unum e poſterioribus duobus Attalis ab Olymp. CLV$\frac{2}{3}$. & Olymp. CLX. habenas regni gerentibus alloquatur, haud liquido conſtat, etſi primum illum libenter intellexerim. Non procul ab initio libri Biton deſcribit machinam petrariam Rhodi fabricatam à Charone Magneſio, aliam pag. 107. Theſſalonicæ conſtructam ab Iſidoro Abydeno, & p. 108. Helepolin quam Alexandro M. compoſuit Poſidonius Macedo: tum p. 110. Sambucam Damii Colophonii, & p. 111. γαστραφέτην à Zopyro Tarentino Mileti confectam, p. 113. alium ab eodem elaboratum Cumis in Italia.

Opticorum ſuorum meminit Biton in extremo paginæ 108. ἔστι γὰρ καὶ ὅτι μεθοδικὴ θεωρία, ἣν διήλεγμαι ἐν τοῖς ὀπτικοῖς.

VII. HERO Alexandrinus, Cteſibii (a) Aſcreni qui Ptolemæi

(a) De hoc *Cteſibio* Mechanico ejusque repertis meminere Vitruvius præf. libri 7. & IX. 9. X. 12. Plinius VII, 37. Athenæus IV. p 174. & XI. p 497. Athenæus alter de machinis bellicis p. 8. Philo in belopoeicis p. 56. 67. 72.

Scripta quoque hujus Cteſibii olim fuere Vitruvius lib. 1. c. 1. *Item qui Cteſibii & Archimedis libros & caeterorum, qui ejusdem generis præcepta conſcripſerunt leget, cum iis ſentire non poterit niſi his rebus à Philoſophis fuerit inſtitutus.* Idem præfat. libri VII. *Non minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *uti Diades Archytas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus, Philo Byzantius* &c. Athenæus IV. p 174. Τρύφων δ᾽ ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν συγγράμματι φησὶ περὶ τῆς ὑδραύλεως Κτησίβιον

mæi *(b)* Philadelphi & Evergetæ I. temporibus Alexandriæ floruit, diſcipulus *(c)* & Mechanicus inſignis, in Philoſophia vero, ut Bernardino Baldo in Heronis vita obſervatum, Epicurum maxime probans, ſcripſit quæ exſtant:

Χειροβαλλίςρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία, de constructione & menſura manubaliſtæ fragmentum. Græce primus edidit Bernardinus Baldus, & ſine verſione ſubjecit Belopoeicis de quibus mox. Græce deinde ac latine cum figuris in æs inciſis ediderunt Pariſienſes, neſcio quo interprete, inter Mechanicos, luculentis ut dixi typis editos p. 115 - 120.

Barulcus ſive *de oneribus trahendis* libri III. Arabice à Jac. Golio ex oriente allati ſunt, nondum editi in lucem.

Βελοποιϊκά, ſive ut alii Βελοποιηκὰ ſive ut rectius Eutocius ad Archimedis 2. de ſphæra ac cylindro vocat, *βελοποιητικὰ*, *de telis conficiendis jacu-*

σίβιον τὸν Μηχανικόν. Athenæus alter p. 8. de machinis bellicis: Κτησίβιος δὲ ὁ Ἀσκληνὸς (MS. aliud Ἀκρηνὸς, Caſaubonus IV. 23. ad Athenæum Ἀσκρηνὸς, Meurſius in Bibl. Græca Ἀσκραῖος) ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μηχανικὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. Hero junior de machinis bellicis c. 23. *Quemadmodum Aſcraus Cteſibius Heronis Alexandrini Magiſter in ſuis commentariis declaravit per hujuſmodi machinam.* Apud Caſſiodorum VII. 5. Variar. Epiſt. ſuſpicor Cteſibii nomen reponendum eſſe pro Metrobio. *Archimedes quoque ſubtiliſſimus exquiſitor cum Metrobio tibi ſemper aſſiſtant.* Cteſibium allegans Turnebus II. 4. ſeq. Adverſar. Heronem intelligit, codicem Belopoeicorum manu exaratum nactus, quæ Cteſibio malunt tribuere viri quidam docti.

(b) Ex Hedyli Epigrammate apud Athenæum XI. p. 497. Salmaſius pag. 638. ad Solin. & Franciſcus Junius in catalogo artificum p. 57. colligunt Cteſibium μηχανοποιὸν vixiſſe tempore Ptolemæi Philadelphi. Philadelphus obiit Ol. CXXXIII. 3. ante CHRISTUM 248. Miror Athenæum IV. p. 174. ſcribere quod Cteſibius Hydraulidis inventor fuerit ſub Ptolemæo Evergete ſecundo (qui cœpit regnare Ol. CLVIII. 2.) & Aſpendum incoluerit. Atqui meminit Cteſibii Athenæus Mechanicus, qui ſcripſit circa Olymp. CXLII. Pro Aſpendo Alexandriam legit Caſaubonus.

(c) Magiſtrum Heronis Cteſibium vocat Hero junior loco paulo ante adducto. Num pater quoque fuerit, ut Franciſco Junio viſum p. 57. & 96. catalogi artificum, dubito. Fuere & alii Cteſibii, ut (1) Hiſtoricus ille qui centenario major in peripato obiit, ut notant ex Apollodori chronicis Phlegon & Lucianus in longævis. Allegatur Cteſibii liber περὶ φιλοσοφίας à Plutarcho in Demoſthene ex Hermippo Smyrnæo, unde ſub Ptolemæo Philadelpho vixiſſe colligit Voſſius in Hiſt. Græcis. (2) Cteſibius Chalcidenſis Cynicus Menedemi familiaris, de quo Athenæus I. p. 15. IV. p. 162. ex quo diſcimus eum vixiſſe ſub Rege Macedoniæ Antigono.

Digitized by Google

jaculandiſque liber. Græce & latine cum verſione & notis *Bernardi Baldi*, qui vitam quoque Heronis adjunxit. Auguſtæ Vindel. 1616. 4. & inter Mechanicos typis Regiis excuſos Pariſ. 1693. fol. p. 115 - 144. notis Baldi ad calcem Voluminis rejectis.

Πνευματικὰ, *Spiritalia* cum *Frid. Commandini* verſione & notis quæ prodierant Urbini 575. 4. & Amſtelod. 1680. 4. figuriſque in æs inciſis. Græce & latine exhibentur & inter Mechanicos Pariſiis excuſos p. 145-23.. additis *Jo. Baptiſti Aleotti* quatuor theorematibus ſpiritalibus ex Italico latine converſis. Edita etiam ſunt Heronis Spiritalia ex Italica Aleotti verſione, Bononiæ 154 . Ferrariæ 1589. 4.

Περὶ αὐτοματοποιητικῶν, *de avtomatorum fabrica* libri II. Italice editi Venet. 1589. 1601. & 1661. 4. interprete *Bernardino Baldo*, cum ejus animadverſionibus, & præmiſſa diſſ. de artis Mechanicæ orgine ac progreſſu. Græce & latine cum verſione *D. Couturii* prodiere una cum reliquis Mechanicis Pariſ. 1693. fol. pag. 243 - 274.

In Bibliotheca Vindobonenſi, teſte Lambecio, occurrunt MSta Heronis *Dioptrica* ſive liber *περὶ διόπτρας*, triginta fere foliis in quarto conſtans, cujus initium: *τῆς διοπτρικῆς πραγματείας πολλὰς καὶ ἀναγκαίας παρεχομένης χρείας*.

Perdita hujus Heronis ſcripta ſunt:

Τὰ περὶ ὑδροσκοπείων libris IV. quos laudat Proclus in hypotypoſi Aſtronom. p. 42.

Μηχανικαὶ εἰσαγωγαί. Eutocius ad Archimed. 2. de ſphæra ac cylindro.

Μηχανικῶν libri, quorum tertium laudat Pappus lib VIII p. 488. Heronem in Mechanicis & Catapulticis allegat idem lib. 1. p. 7.

Περὶ μετρικῶν. Eutocius ad lib. de circuli dimenſione.

Περὶ ὑδρείων de horologiis per aquam conſtructis. Pappus præf. libri VIII.

Περὶ ζυγίων diverſum opus ab avtomatis Heronis putat fuiſſe Bernardinus Baldus. Memorat Pappus præf. libri VIII.

Περὶ τροχιωδίων de rotulis. Pappus lib. VIII. p. 561.

Laudatur Hero ſubinde à Proclo ad Euclidem, Nazianzeno Orat. 10. ubi cum Euclide & Ptolemæo conjungit, Heliodoro in Opticis, &c.

Fuit & HERO ſecundus Mathematicus ante medium ſæculi à Chriſto nato quinti clarus, Procli Philoſophi Magiſter, teſte Marino in Procli vita c. 9. *ἐπὶ δὲ μαθήμασιν Ἥρωνι ἐπέτρεψεν ἑαυτὸν ἀνδρὶ θεοσεβεῖ, καὶ*

πλείαν παρασκευὴν ἰσχηκότι τῆς κατὰ παίδευσιν ἕξεων. Confer Lambecium VII. p. 404. & Clariſſ. Neocori notas ad Suidam in Ὀλυμπιόδωρος. Hujus ut opinor Heronis ὑπόμνημα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν (Nicomachi) laudat Eutocius ad Archimed. p. 28. edit. Baſil.

HERONEM tertium ſub Heraclio vixiſſe contendunt viri docti. Sane Chriſtianus fuit & ſub Imperatoribus ſcripſit, teſtatur quoq; in Geodæſia quam Barocius edidit, à Claudii Ptolemæi temporibus qui ſcripſit ſub Antonino Pio ad ſuam usque ætatem ſtellas fixas proceſſiſſe ſeptem graduum ſpatium, quod in 400. annis fieri obſervat Albategnius. Vide Joſephum Blancanum in Chronologia Mathematicorum & ex eo Voſſium c. 48. de ſcientiis Mathemat. §. 20. p. 294. & Gabr. Naudæum de ſtudio militari pag. 520 Ejus hæc ſcripta feruntur:

De Machinis bellicis liber (in cujus cap 23. antiqui Heronis Mechanici mentio) latine tantum lucem hactenus vidit è verſione & cum ſcholiis *Franciſci Barocii.* Venet. 1572. 4.

Geodæſia quam itidem latine vertit & ſcholiis illuſtravit libroque de machinis ſubjecit Barocius. Græce nondum edita eſt.

Liber de obſidione repellenda & toleranda ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ ἴσοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι. Sine nomine auctoris Græce tantum editus Pariſ. 1639. fol. cum reliquis Mechanicis ſcriptoribus, p. 317 - 364. Heroni tribuitur in codice Vindobonenſi, teſte Lambecio, & multa ex Polybio, Arriano & Joſepho ad verbum deſcripta exhibet.

Παρεκβολαὶ ἐκ τῶν στρατηγικῶν παρατάξεων περὶ τοῦ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν στρατηγόν &c. Sub Heronis nomine MStæ in Bibl. Vindobonenſi extant Lambecio teſte, quæ Julio Africano à Rigaltio in notis ad Onoſandrum & in gloſſario Tactico tribuuntur, in Barberina & aliis Bibl. ſine nomine auctoris leguntur, teſte Naudæo.

De vocabulis Geometricis ac Stereometricis Ἐκ τῶν τοῦ Ἥρωνος περὶ τῶν τῆς γεωμετρίας καὶ στερεομετρίας ὀνομάτων, Græce, & ſeparatim latine cum primo Elementorum Euclidis libro edidit *Conradus Daſypodius.* Argentorati 1571. 8.

Excerpta de menſuris ex Heronis *Geometria* Græce ac latine cum verſione *Bernardi de Montfaucon* vulgarunt Benedictini Tomo primo Analectorum Græcorum, Pariſ. 1688. 4. integram ex codice Regio edere ob prolixitatem veriti.

Εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων, nondum quod ſciam edita, quæ inci-

incipit: *καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος*, manu exarata apud me exſtat. Reſpondet huic libello introductio Heronis in Geodæſiam (à Geodæſia quam Barocius edidit utique diverſa) quam in bibliotheca Auguſtiſſimi Imperatoris bis MStam, ſemel quidem aliquantum abbreviatam & interpolatam occurrere teſtatur Lambecius.

Fuere & alii Herones veteribus memorati, quos perſeqvutus erat ſingulari diatriba de Heronibus Leo Allatius, ſed quæ lucem nunquam vidit. Mihi præter jam dictos hi obſervati ſunt:

Hero Alexandrinus Cynicus quem laudat Nazianzenus Orat. 23. licet Hieron. de ſcript. Eccleſiaſt. nomen Heronis falſo adſcriptum & Maximi Cynici laudes illa oratione contineri obſervavit.

Hero Athenienſis Orator, cujus *τῶν ἐν Ἀθήναις δίκας κεκριμένων ὀνομάτων* libros III. *ἐπιτομὴν τῆς Ἡρακλείδου ἱστοριῶν* & alia ſcripta Suidas memorat.

Hero Alexandrinus Monachus, de quo Palladius Lauſiaca p. 81. & 125. edit. Meurſii.

Hero Thebanus. Caſſian. II. 5. collat. Niceph. X. 29.

His addes denique Heronem quem viginti libros de re ruſtica ſcripſiſſe, totidem fere verbis & ex iiſdem auctoribus ex quibus Geoponica collecta ſunt, teſtatur Gyraldus lib. de re navali T. 2. Opp. p. 650. Meminit hujus Heronis etiam Guil. Philander ad Vitruvium II. 4.

VII. Præter jam dicta Athenæi, Apollodori, Philonis, & Bitonis ſcripta, ſive ex illis excerpta de machinis bellique atque obſidionum apparatu, & Heronis de manubaliſta, tum Heronis Belopoeica, Spiritalia & Avtomata, quæ Græce & latine cum verſione latina Valeſii, Cotelerii, Coturii, Juliani Puchardi, Commandini &c. & figuris in æs inciſis ediderunt Pariſienſes: Eadem Thevenoti collectio p. 275 - 316. ſed Græce tantum exhibet Opuſculum in capita LXXVII. diſtinctum ſub titulo: JULII AFRICANI *κεστοί*, (*a*) ſed neutiquam eſt opus illud Afri-

(*a*) Κεστὸς Veneris acupicta Zona, de qua Euſtath. ad Iliad. ξ. 214. Idem ad Iliad. γ'. pag. 323. *κεστὸν* interpretatur *κεντητὸν καὶ ποικίλον*. Itaque Julius Africanus libros ſuos quibus de variis argumentis ex variis ſcriptoribus plurima collegerat, inſcripſit *κεστούς*, quaſi *στρωματεῖς* atque *Varias & amœnas lectiones* dixeris. Utitur ipſe hoc vocabulo p. 297. b. *τί δὲ θαῦμα εἰ καὶ τοῦτο παρὰ χαρίτων ἔλαβεν ἡ Ἥρα καὶ*

Africani integrum, quod ſub Ceſtorum titulo Alexandro Mammææ ab Africano dicatum conſtabat libris * IX. ut tradit Syncellus p 359. licet Photius Cod. 34. libros XIV. vel Suidas in Ἀφρικανός plane libros XXIV numerent. In hoc opere cujus Euſebius quoque VI. 31. Hiſt. Eccleſ. & Nicephorus IV. 21. meminerunt, Africanus ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν καὶ γεωργικῶν καὶ χυμευτικῶν admirandas δυνάμεις complexus fuerat, ut teſtatur Syncellus, & apparet è fragmentis quæ ex Africano in Geoponicis occurrunt, & quæ in Mich. Pſelli libro inedito θαυμασίων ἀκουσμάτων ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν obvia, publici juris fecit Lambecius lib. VII. commentar. p. 222-224. Suidas: εἰσὶ δὲ οἱονεὶ φυσικὰ ἔχοντα ἐκ λόγων τε καὶ ἐπαοιδῶν καὶ γραπτῶν τινων χαρακτήρων ἰάσεις τε καὶ ἀλλοίων ἐνεργειῶν.

At enim hæc quæ ſub nomine κεστῶν Africani Pariſiis prodiere, atque de re militari potiſſimum rebusque variis & inventis ad eam felicius gerendam repertis, atque partem ex Medicorum, Chemicorum, Magorum, Phyſicorum & Geometrarum officina petitis differunt, inſtruuntque duces & milites, & cap. XXV. ſeq. p. 298. ſeq. quædam adſpergunt rem ruſticam ſpectantia, qualia etiam in Geoponicis leguntur: Hæc inquam non ſunt ipſum Africani opus, ſed excerpta ex Africani Ceſtis & aliis ſcriptoribus, ſive antiquioribus, ut Æneа Tactico è quo integra capita deſcripta pridem notavit Caſaubonus: ſive etiam quibusdam longe junioribus, ut tum alia (b) ad oram paginæ à me notata loca videntur innuere, tum Beliſarii (c) mentio aperte docet. Cor-

καὶ γὰρ παρὰ τῆς Ἀφροδίτης τοὺς κεστοὺς ἐδανείσατο Dicti etiam ſunt ceſti lora quibus pugiles ſolebant manus & brachia innectere quo fortius ferire poſſent, ut videre eſt in antiqua imagine apud Guil. Choulium libro de balneis & exercitationibus veterum p 18 Confer quæ viri docti ad Virgil V. Æneid. v. 69. & Rigaltium ad Onoſandrum p 24 ſeq

* Male XIX. excuſum in Tillemontii Mem. Eccleſ. T. 3. parte 2. nota 1. ad Vitam Africani edit. Bruxell.

(b) Καὶ Ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες παλαιοί p 291 capite δ. ἐχρήσατο τῇ πείρᾳ ταύτῃ καὶ Σύρμος ὁ Σκύθης. καὶ Βροδησάκης ὁ Πάρθος, τάχα δὲ που καὶ πλείονες. εἶδον καὶ αὐτὸς Ἐναγκάρου τοῦ Βασιλέως [καὶ] Μάννου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ πολλάκις παράσαντος ἐμοῦ ὑφηγησαμένου &c p. 300. capite κβ´

(c) Τοῦτο δὲ ἐποίει καὶ Βελισάριος ἐπεὶ γὰρ ἀντισχεῖν διὰ τὸ πλῆθος &c p. 109 b capite ξϛ´ ποιοῦσι μὲν καὶ οἱ σήμερον Ῥωμαῖοί τε καὶ Ἄραβες. p. 310. capite ξη´. Videtur Chriſtianus ſcripſiſſe quod legitur p. 311. b. capite ο´ de transfugarum non repudiando Matrimonio, εἰ καὶ τιμῶσιν τὰ παρ' ἡμῖν θρησκευόμενα, ſi à religione noſtra non ſint alieni. Clauſula libri innuitur p. 300. λεγέτω δὲ καὶ τόδε τὸ σύγγραμμα εἴς τι ἀρχαῖον καὶ φιλομαθὲς διήγημα. Capite κθ´. ſive 29.

Corruptiſſima autem in MStis Codicibus reperta ſunt hæc excerpta, prioribus maxime capitibus, quamobrem nulla etiam latina verſio addi potuit, licet eruditiſſimus Jo. Boivinus in ſuis caſtigationibus ad calcem voluminis adjectis, innumera loca feliciter reſtituerit atque illuſtraverit. Quoniam vero inter vulgaria quædam atque inepta in hoc opuſculo leguntur alia etiam digna notatu & vix ac ne vix quidem alibi obvia, optandum eſt ut in meliores & emendatiores codices incidant viri docti, quibus ad interpretationem hujus opuſculi excitentur. Exſtant ſane in Codicibus etiam Bodlejanis, è quibus deſcriptum memini me videre Lipſiæ apud Clariſſ. amicum noſtrum Godfridum Olearium ſed ni fallor deerant prima capita XXIX. Non dubito alia exemplaria in Italiæ poſſe inveniri Bibliothecis, in quibus pridem ea evolvit Politianus c. 15. Miſc. Habet & Leidenſis Bibl. inter libros Il. Voſſii; quemadmodum bina occurrunt præterea Vindobonæ in theſauro librario Potentiſſimi Imperatoris. Supereſt ut referantur à me nomina ſcriptorum ſane paucorum quos in iſthoc opuſculo memorari reperi:

Euclidis *στοιχεῖα*. p. 295. b. *Οἱ τῆς ἐγκυκλίου μετρίως ἐπήβολοι παιδείας τῶν Εὐκλείδου στοιχείων ἀποποιοῦν ὡς εἰκὸς ἐφήψαντο.*

Homerus p. 292. b.

Ἰαμβεῖον ἀρχαῖον, ὡς λυσιτελέστερος πᾶσι τοῦ θρασυπετοῦς ὁ ἀσφαλὴς ἡγεμών. pag. 278. Verſus ipſe exſtat apud Svetonium Auguſto c. 25. *Ἀσφαλὴς γὰρ ἐστ' ἀμείνων ἢ θρασὺς στρατηλάτης.*

Neptuniani Phyſica p. 301. b. *Φιλοπονοῦν περὶ τὴν τοῦ παρόντος συγγράμματος ἔκθεσιν, ἀνέγνων ἐν τοῖς Νεπτουνιανοῦ Φυσικοῖς &c.*

Οἱ Κυντίλιοι. p. 301. b. Quintilii fratres qui ſub Commodo Imp. clari ſcripſerunt de re Ruſtica.

Eundem fuiſſe Sextum (*) Julium Africanum, qui Chronographiæ libros V. ab Orbe condito ad A. C. 221. ſcripſit, & Julium Africanum Ceſtorum ſcriptorem, credemus potius Euſebio, Photio Syncello, & Suidæ hoc affirmantibus, quibus Petavius, Voſſius, Labbeus, Lambecius, Wetſtenius, Tillemontius aſſentiuntur; quam Joſ. Scaligeri & H. Valeſii virorum licet maximorum conjecturis contra nitemur. Cæ-

* Sextum vocat Svidas in *Ἀφρικ.* & *Σωσάννα*. Neque aſſentiendnm viris doctis H. Valeſio ad Euſeb. p. 127. & Labbeo 1. de Script. Eccleſ. p. 659. qui *Ceſtum* dictum volunt à Ceſtorum opere.

terum quod Chronographiæ & κεςῶν libros pro uno eodemque opere habuit Petavius XII. 42. de doctrina temp. hoc merito retractavit ipſe VIII. 2. auctarii diſſ.

Alia de Africano ejusque ſcriptis apud accuratiſſimum Tillemontium T. 3. Mem. Eccleſ. & præſtantiſſimum Caveum in parte utraque Hiſt. literariæ Lector evolvet, quibus ambobus in mentem venit ſuſpicari, quod Ceſtos forte ſcripſerit Africanus nondum Chriſti ſacris initiatus: licet in altera parte Caveus malit ſubſcribere eorum ſententiæ qui ceſtos ad alium referunt Africanum. Sed de tota re melius judicare liceret ſi opus ipſum exſtaret, quod paucis forte fragmentis exceptis, ut jam notavi, intercidit. Nam & Boivinius prima vix 44. capita Africano audet tribuere, cum 45. usque ad 59. fere ad verbum ſint deſcripta ex Æneæ Tacticis, & ſexageſimum cum reliquis propter vocabula barbara & ſtyli diverſitatem, alium & recentiorē auctorem referant: è quibus illa περὶ φυλάκων p. 315. Heronis forte junioris eſſe idem eruditiſſimus Boivinius conjicit. Cæterum Chriſtianos etiam περιάπτοις ſectatos, ac ſuperſtitionibus ſatis craſſis quandoque deditos fuiſſe, ne ab hæreticis priſcis Gnoſticis, Priſcillianiſtis &c. vel ex noſtra ætate ducam argumentum, vetera convincunt exempla, & Geoponicon ſcriptor (haud dubie Chriſtianus) & Tryphonis Martyris exorciſmus inſectorum hortis vineisque noxiorum apud Lambecium VII. p. 247. & plura ejusmodi non adeo inobvia futura ſi quis diligentius inquiſierit: inque his frequentata quædam ſuperſtitioſa ita publicè, ut Conciliorū decretis prohibenda fuerint, de quibus Brunus Oratorii JESU Presbyter parte tertia libri Gallice A. 1702. 12. editi quem inſcripſit: *Hiſtoire Critique des pratiques ſuperſtitieuſes qui ont ſeduit les peuples & embaraſſé les Savans.* Ex eodem Geoponicon ſcriptore recte colligas Africanum Chriſtianum fuiſſe cum Ceſtos ſcriberet, in quibus commendavit efficax adverſus vini corruptionem remedium, ſi dolio inſcribantur θεῖα hæc verba (Pſalm. XXXIV. 8.) *Guſtate & videte, quoniam ſuavis Dominus*, vel ſi pomum his verbis inſcriptum projiciatur in vinum. XIV. 5. Ἀφρικανȣ· Ἀμήχανον τραπῆναι τ̄ οἶνον ἐαν ἐπιγράψης ἐν τῷ ἀγγείῳ ἢ ἐν τοῖς πίθοις ταῦτα τὰ θεῖα ῥήματα. Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηςὸς ὁ Κύριος. Καλῶς ἢ ποιήσεις καὶ εἰς μῆλον ἅτω γράφων, ἐμβάλλων τὸ μῆλον εἰς τ̄ οἶνον. Plura hujuscemodi farinæ ex Geoponicis infra libro VI. refero, ubi de Hippiatricis quoque dicturus ſum, quorum collectio & ipſa ex Africani Ceſtis quædam habet annotata, uti alius liber MS. Conſtantini Porphyro-Gennetæ juſſu ut videtur

detur collectus, de quo Boivinius in caſtigationibus ad Africanum pag. 360.

VIII. Claudit collectionem Thevenotianam tractatus Caſaubono pridem ad Polybium & Æneam lectus, atque à Pariſienſibus itidem Græce tantum editus de obſidione toleranda & re pellenda, neſcio cujus ſcriptoris, ſed ut videtur Chriſtiani, ſub titulo: ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι. p. 316 - 330. & p. 361 - 364.

E Polybio, Arriano & Flavio Joſepho pleraque ad verbum deſcripſiſſe, jam ab editoribus annotatum eſt. Archimedis εὐμήχανον σοφίαν laudat p. 319. 326 ſeq. Non valde antiqvum eſſe patet quod p. 323. Joſephum accenſet τοῖς παλαιοῖς. Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonenſi jam ſupra dixi. p. 495.

IX. Alios ſcriptores rei militaris infra cap. XXX. breviter perſecutus, hoc loco Mechanicos recenſere inſtitueram, niſi eum laborem jam præcepiſſet erudita accurataque Franciſci Junii filii induſtria, cujus Catalogus locupletiſſimus Architectorum, Mechanicorum, Pictorum aliorumque artificum ſecundum ſeriem literarum digeſtus ſubjicitur editioni poſthumæ librorum ejus III. de pictura Veterum Roterod. 1694. fol. His pauca quædam nomina è veterum ſcriptis, plura ex antiquis marmoribus obſervavi poſſe accedere. In præſenti vero unum tantummodo locum ſupplementi loco ad ſcribam ex Africani ceſtis, de Bardeſane * quodam Partho, qui tam probe calluit pictoriam & ſimul artem jaculandi, ut ictibus telorum potuerit imaginem ejus quem vellet deſcribere, quod Africanus feſtive vocat ζωγραφῆσαι βέλεσιν ſive τοξεύειν γραφὰς, vel denique γράφειν τοξεύμασι. Verba ejus hæc ſunt p. 301. Ἦν δὲ ἄκρα σοφὸς τοξότης Βαρδησάνης εἴπερ τις ἕτερος, εἶδα δὲ ἄνθρωπον τοξεύσαντα οἷα ζωγράφον, ὁ δὲ τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα κατάντικρυ ποτὲ ἔστησε νεανίαν

* Alius & antiquior fuit Bardeſanes Babylonius quem ſub Alexandro Severo vixiſſe (adeoque Africani fuiſſe æqualem) male affirmat Voſſius p. 483. de Hiſt. Græc. Nam licet Porphyrius IV. περὶ ἀποχῆς illum ſcripſiſſe ait ætate πατέρων, illud tamen latius accipiendum eſt, & Antonini tempora reſpicit, ut teſtatur Porphyrius ipſe fragmento de ſtyge, ubi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum, tradidiſſe τοὺς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἐξ Ἐμισηνῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφιγμένους Βαρδησάνῃ τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφιγμένους. Ex hoc loco colligitur quoque eundem eſſe Bardeſanem qui de Indorum Philoſophis ſcripſit teſte Porphyrio & Hieron. 2 contra Jovinian. & qui dialogum de fato ad Antoninum Imp. edidit, de quo infra lib. IV.

terum quod Chronographiæ & κεςῶν libros pro uno eodemque opere habuit Petavius XII. 42. de doctrina temp. hoc merito retractavit ipſe VIII. 2. auctarii diſſ.

Alia de Africano ejusque ſcriptis apud accuratiſſimum Tillemontium T. 3. Mem. Eccleſ. & præſtantiſſimum Caveum in parte utraque Hiſt. literariæ Lector evolvet, quibus ambobus in mentem venit ſuſpicari, quod Ceſtos forte ſcripſerit Africanus nondum Chriſti ſacris initiatus: licet in altera parte Caveus malit ſubſcribere eorum ſententiæ qui ceſtos ad alium referunt Africanum. Sed de tota re melius judicare liceret ſi opus ipſum exſtaret, quod paucis forte fragmentis exceptis, ut jam notavi, intercidit. Nam & Boivinius prima vix 44. capita Africano audet tribuere, cum 45. usque ad 59. fere ad verbum ſint deſcripta ex Æneæ Tacticis, & ſexageſimum cum reliquis propter vocabula barbara & ſtyli diverſitatem, alium & recentiorē auctorem referant: è quibus illa περὶ φυλάκων p. 315. Heronis forte junioris eſſe idem eruditiſſimus Boivinius conjicit. Cæterum Chriſtianos etiam περιεργίᾳ ſectatos, ac ſuperſtitionibus ſatis craſſis quandoque deditos fuiſſe, ne ab hæreticis priſcis Gnoſticis, Priſcilliamiſtis &c. vel ex noſtra ætate ducam argumentum, vetera convincunt exempla, & Geoponicon ſcriptor (haud dubie Chriſtianus) & Tryphonis Martyris exorciſmus inſectorum hortis vineisque noxiorum apud Lambecium VII. p. 247. & plura ejusmodi non adeo inobvia futura ſi quis diligentius inquiſierit: inque his frequentata quædam ſuperſtitioſa ita publicè, ut Conciliorū decretis prohibenda fuerint, de quibus Brunus Oratorii JESU Presbyter parte tertia libri Gallice A. 1702. 12. editi quem inſcripſit: *Hiſtoire Critique des pratiques ſuperſtitieuſes qui ont ſeduit les peuples & embaraſſè les Savans.* Ex eodem Geoponicon ſcriptore recte colligas Africanum Chriſtianum fuiſſe cum Ceſtos ſcriberet, in quibus commendavit efficax adverſus vini corruptionem remedium, ſi dolio inſcribantur θεῖα hæc verba (Pſalm. XXXIV. 8.) *Guſtate & videte, quoniam ſuavis Dominus*, vel ſi pomum his verbis inſcriptum projiciatur in vinum. XIV. 5. Ἀφρικανῦ· Ἀμήχανον τραπῆναι τ̄ οἶνον ἐὰν ἐπιγράψῃς ἐν τῷ ἀγγείῳ ἢ ἐν τοῖς πίθοις ταῦτα τὰ θεῖα ῥήματα. Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηςὸς ὁ Κύριος. Καλῶς ἢ ποιήσεις καὶ εἰς μῆλον ἅτω γράφων, ἐμβάλλων τὸ μῆλον εἰς τ̄ οἶνον. Plura hujuscemodi farinæ ex Geoponicis infra libro VI. refero, ubi de Hippiatricis quoque dicturus ſum, quorum collectio & ipſa ex Africani Ceſtis quædam habet annotata, uti alius liber MS. Conſtantini Porphyro-Gennetæ juſſu ut videtur

detur collectus, de quo Boivinius in caſtigationibus ad Africanum pag. 360.

VIII. Claudit collectionem Thevenotianam tractatus Caſaubono pridem ad Polybium & Æneam lectus, atque à Pariſienſibus itidem Græce tantum editus de obſidione toleranda & re pellenda, neſcio cujus ſcriptoris, ſed ut videtur Chriſtiani, ſub titulo: *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι*. p. 316 - 330. & p. 361 - 364.

E Polybio, Arriano & Flavio Joſepho pleraque ad verbum deſcripſiſſe, jam ab editoribus annotatum eſt. Archimedis *εὐμήχανον σοφίαν* laudat p. 319. 326. ſeq. Non valde antiqvum eſſe patet quod p. 323. Joſephum accenſet *τοῖς παλαιοῖς*. Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonenſi jam ſupra dixi. p. 495.

IX. Alios ſcriptores rei militaris infra cap. XXX. breviter perſecutus, hoc loco Mechanicos recenſere inſtitueram, niſi eum laborem jam præcepiſſet erudita accurataque Franciſci Junii filii induſtria, cujus Catalogus locupletiſſimus Architectorum, Mechanicorum, Pictorum aliorumque artificum ſecundum ſeriem literarum digeſtus ſubjicitur editioni poſthumæ librorum ejus III. de pictura Veterum Roterod. 1694. fol. His pauca quædam nomina è veterum ſcriptis, plura ex antiquis marmoribus obſervavi poſſe accedere. In præſenti vero unum tantummodo locum ſupplementi loco adſcribam ex Africani ceſtis, de Bardeſane * quodam Partho, qui tam probe calluit pictoriam & ſimul artem jaculandi, ut ictibus telorum potuerit imaginem ejus quem vellet deſcribere, quod Africanus feſtive vocat *ζωγραφῆσαι βέλεσιν* ſive *τοξεύειν γραφὰς*, vel denique *γράφειν τοξεύμασι*. Verba ejus hæc ſunt p. 301. *Ἦν δὲ ἄρα σοφὸς τοξότης Βαρδησάνης εἴπερ τις ἕτερος, εἶδα δὲ ἄνθρωπον τοξεύσαντα οἷα ζωγράφον, ὁ δὲ τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα κατάντικρυ ποτὲ ἔστησε νεανίαν*

* Alius & antiquior fuit Bardeſanes Babylonius quem ſub Alexandro Severo vixiſſe (adeoque Africani fuiſſe æqualem) male affirmat Voſſius p. 483. de Hiſt. Græc. Nam licet Porphyrius IV. *περὶ ἀποχῆς* illum ſcripſiſſe ait ætate *πατέρων*, illud tamen latius accipiendum eſt, & Antonini tempora reſpicit, ut teſtatur Porphyrius ipſe fragmento de ſtyge, ubi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum, tradidiſſe *τοὺς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἐξ Ἐμεσῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφικομένους Βαρδησάνῃ τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικομένους*. Ex hoc loco colligitur quoque eundem eſſe Bardeſanem qui de Indorum Philoſophis ſcripſit teſte Porphyrio & Hieron. 2 contra Jovinian. & qui dialogum de fato ad Antoninum Imp. edidit, de quo infra lib. IV.

Digitized by Google

terum quod Chronographiæ & κεςῶν libros pro uno eodemque opere habuit Petavius XII. 42. de doctrina temp. hoc merito retractavit ipſe VIII. 2. auctarii diſſ.

Alia de Africano ejusque ſcriptis apud accuratiſſimum Tillemontium T. 3. Mem. Eccleſ. & præſtantiſſimum Caveum in parte utraque Hiſt. literariæ Lector evolvet, quibus ambobus in mentem venit ſuſpicari, quod Ceſtos forte ſcripſerit Africanus nondum Chriſti ſacris initiatus: licet in altera parte Caveus malit ſubſcribere eorum ſententiæ qui ceſtos ad alium referunt Africanum. Sed de tota re melius judicare liceret ſi opus ipſum exſtaret, quod paucis forte fragmentis exceptis, ut jam notavi, intercidit. Nam & Boivinius prima vix 44. capita Africano audet tribuere, cum 45. usque ad 59. fere ad verbum ſint deſcripta ex Æneæ Tacticis, & ſexageſimum cum reliquis propter vocabula barbara & ſtyli diverſitatem, alium & recentiorē auctorem referant: è quibus illa περὶ φυλάκων p. 315. Heronis forte junioris eſſe idem eruditiſſimus Boivinius conjicit. Cæterum Chriſtianos etiam πεπατώδη ſectatos, ac ſuperſtitionibus ſatis craſſis quandoque deditos fuiſſe, ne ab hæreticis priſcis Gnoſticis, Priſcillianiſtis &c. vel ex noſtra ætate ducam argumentum, vetera convincunt exempla, & Geoponicon ſcriptor (haud dubie Chriſtianus) & Tryphonis Martyris exorciſmus inſectorum hortis vineisque noxiorum apud Lambecium VII. p. 247. & plura ejusmodi non adeo inobvia futura ſi quis diligentius inquiſierit: inque his frequentata quædam ſuperſtitioſa ita publicè, ut Conciliorū decretis prohibenda fuerint, de quibus Brunus Oratorii JESU Presbyter parte tertia libri Gallice A. 1702. 12. editi quem inſcripſit: *Hiſtoire Critique des pratiques ſuperſtitieuſes qui ont ſeduit les peuples & embaraſſè les Savans.* Ex eodem Geoponicon ſcriptore recte colligas Africanum Chriſtianum fuiſſe cum Ceſtos ſcriberet, in quibus commendavit efficax adverſus vini corruptionem remedium, ſi dolio inſcribantur θεῖα hæc verba (Pſalm. XXXIV. 8.) *Guſtate & videte, quoniam ſuavis Dominus*, vel ſi pomum his verbis inſcriptum projiciatur in vinum. XIV. 5. Ἀφρικανῦ· Ἀμήχανον τραπῆναι τὸν οἶνον ἐὰν ἐπιγράψῃς ἐν τῷ ἀγγείῳ ἢ ἐν τοῖς πίθοις ταῦτα τὰ θεῖα ῥήματα. Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. Καλῶς δὲ ποιήσεις καὶ εἰς μῆλον οὕτω γράφων, ἐμβάλλων τὸ μῆλον εἰς τὸν οἶνον. Plura hujuscemodi farinæ ex Geoponicis infra libro VI. refero, ubi de Hippiatricis quoque dicturus ſum, quorum collectio & ipſa ex Africani Ceſtis quædam habet annotata, uti alius liber MS. Conſtantini Porphyro-Gennetæ juſſu ut videtur

detur collectus, de quo Boivinius in caſtigationibus ad Africanum pag. 360.

VIII. Claudit collectionem Thevenotianam tractatus Caſaubono pridem ad Polybium & Æneam lectus, atque à Pariſienſibus itidem Græce tantum editus de obſidione toleranda & re pellenda, neſcio cujus ſcriptoris, ſed ut videtur Chriſtiani, ſub titulo: ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι πάντων ἀποκρούεσθαι. p. 316 - 330. & p. 361 - 364.

E Polybio, Arriano & Flavio Joſepho pleraque ad verbum deſcripſiſſe, jam ab editoribus annotatum eſt. Archimedis εὐμήχανον σοφίαν laudat p. 319. 326 ſeq. Non valde antiqvum eſſe patet quod p. 323. Joſephum accenſet τοῖς παλαιοῖς. Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonenſi jam ſupra dixi. p. 495.

IX. Alios ſcriptores rei militaris infra cap. XXX. breviter perſecutus, hoc loco Mechanicos recenſere inſtitueram, niſi eum laborem jam præcepiſſet erudita accurataque Franciſci Junii filii induſtria, cujus Catalogus locupletiſſimus Architectorum, Mechanicorum, Pictorum aliorumque artificum ſecundum ſeriem literarum digeſtus ſubjicitur editioni poſthumæ librorum ejus III. de pictura Veterum Roterod. 1694. fol. His pauca quædam nomina è veterum ſcriptis, plura ex antiquis marmoribus obſervavi poſſe accedere. In præſenti vero unum tantummodo locum ſupplementi loco ad ſcribam ex Africani ceſtis, de Bardeſane * quodam Partho, qui tam probe calluit pictoriam & ſimul artem jaculandi, ut ictibus telorum potuerit imaginem ejus quem vellet deſcribere, quod Africanus feſtive vocat ζωγραφῆσαι βέλεσιν ſive τοξεύειν γραφάς, vel denique γράφειν τοξεύμασι. Verba ejus hæc ſunt p. 301. Ἦν δὲ ἄκρως σοφὸς τοξότης Βαρδησάνης, εἴπερ τις ἕτερος, εἶδα δὲ ἄνθρωπον τοξεύσαντα οἷα ζωγράφον, ὁ δὲ τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα κατάντικρυ ποτὲ ἔστησε νεανίαν

* Alius & antiquior fuit Bardeſanes Babylonius quem ſub Alexandro Severo vixiſſe (adeoque Africani fuiſſe æqualem) male affirmat Voſſius p. 483. de Hiſt. Græc. Nam licet Porphyrius IV. περὶ ἀποχῆς illum ſcripſiſſe ait ætate πατέρων, illud tamen latius accipiendum eſt, & Antonini tempora reſpicit, ut teſtatur Porphyrius ipſe fragmento de ſtyge, ubi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum, tradidiſſe τοὺς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἐξ Ἐμισῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφικομένους Βαρδησάνῃ τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικομένους. Ex hoc loco colligitur quoque eundem eſſe Bardeſanem qui de Indorum Philoſophis ſcripſit teſte Porphyrio & Hieron. 2 contra Jovinian. & qui dialogum de fato ad Antoninum Imp. edidit, de quo infra lib. IV.

terum quod Chronographiæ & κεϛῶν libros pro uno eodemque opere habuit Petavius XII. 42. de doctrina temp. hoc merito retractavit ipſe VIII. 2. auctarii diſſ.

Alia de Africano ejusque ſcriptis apud accuratiſſimum Tillemontium T. 3. Mem. Eccleſ. & præſtantiſſimum Caveum in parte utraque Hiſt. literariæ Lector evolvet, quibus ambobus in mentem venit ſuſpicari, quod Ceſtos forte ſcripſerit Africanus nondum Chriſti ſacris initiatus: licet in altera parte Caveus malit ſubſcribere eorum ſententiæ qui ceſtos ad alium referunt Africanum. Sed de tota re melius judicare liceret ſi opus ipſum exſtaret, quod paucis forte fragmentis exceptis, ut jam notavi, intercidit. Nam & Boivinius prima vix 44. capita Africano audet tribuere, cum 45. usque ad 59. fere ad verbum ſint deſcripta ex Æneæ Tacticis, & ſexageſimum cum reliquis propter vocabula barbara & ſtyli diverſitatem, alium & recentiorẽ auctorem referant: è quibus illa περὶ φυλάκων p. 315. Heronis forte junioris eſſe idem eruditiſſimus Boivinius conjicit. Cæterum Chriſtianos etiam περιάπτη ſectatos, ac ſuperſtitionibus ſatis craſſis quandoque deditos fuiſſe, ne ab hæreticis priſcis Gnoſticis, Priſcilliamiſtis &c. vel ex noſtra ætate ducam argumentum, vetera convincunt exempla, & Geoponicon ſcriptor (haud dubie Chriſtianus) & Tryphonis Martyris exorciſmus inſectorum hortis vineisque noxiorum apud Lambecium VII. p. 247. & plura ejusmodi non adeo inobvia futura ſi quis diligentius inquiſierit: inque his frequentata quædam ſuperſtitioſa ita publicè, ut Conciliorũ decretis prohibenda fuerint, de quibus Brunus Oratorii JESU Presbyter parte tertia libri Gallice A. 1702. 12. editi quem inſcripſit: *Hiſtoire Critique des pratiques ſuperſtitieuſes qui ont ſeduit les peuples & embaraſſé les Savans.* Ex eodem Geoponicon ſcriptore recte colligas Africanum Chriſtianum fuiſſe cum Ceſtos ſcriberet, in quibus commendavit efficax adverſus vini corruptionem remedium, ſi dolio inſcribantur θεῖα hæc verba (Pſalm. XXXIV. 8.) *Guſtate & videte, quoniam ſuavis Dominus*, vel ſi pomum his verbis inſcriptum projiciatur in vinum. XIV. 5. Ἀφρικανȣ· Ἀμήχανον τραπῆναι τ̀ οἶνον ἐὰν ἐπιγράψῃς ἐν τῷ ἀγγείῳ ἢ ἐν τοῖς πίθοις ταῦτα τὰ θεῖα ῥήματα. Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηςὸς ὁ Κύριος. Καλῶς ἢ ποιήσεις καὶ εἰς μῆλον ȣ̓́τω γράφων, ἐμβάλλων τὸ μῆλον εἰς τ̀ οἶνον. Plura hujuscemodi farinæ ex Geoponicis infra libro VI. refero, ubi de Hippiatricis quoque dicturus ſum, quorum collectio & ipſa ex Africani Ceſtis quædam habet annotata, uti alius liber MS. Conſtantini Porphyro-Gennetæ juſſu ut videtur

detur collectus, de quo Boivinius in caſtigationibus ad Africanum pag. 360.

VIII. Claudit collectionem Thevenotianam tractatus Caſaubono pridem ad Polybium & Æneam lectus, atque à Pariſienſibus itidem Græce tantum editus de obſidione toleranda & re pellenda, neſcio cujus ſcriptoris, ſed ut videtur Chriſtiani, ſub titulo: *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι πάντων ἀποκρίνεσθαι*. p. 316 - 330. & p. 361 - 364.

E Polybio, Arriano & Flavio Joſepho pleraque ad verbum deſcripſiſſe, jam ab editoribus annotatum eſt. Archimedis *εὐμήχανον σοφίαν* laudat p. 319. 326. ſeq. Non valde antiqvum eſſe patet quod p. 323. Joſephum accenſet *τοῖς παλαιοῖς*. Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonenſi jam ſupra dixi. p. 495.

IX. Alios ſcriptores rei militaris infra cap. XXX. breviter perſecutus, hoc loco Mechanicos recenſere inſtitueram, niſi eum laborem jam præcepiſſet erudita accurataque Franciſci Junii filii induſtria, cujus Catalogus locupletiſſimus Architectorum, Mechanicorum, Pictorum aliorumque artificum ſecundum ſeriem literarum digeſtus ſubjicitur editioni poſthumæ librorum ejus III. de pictura Veterum Roterod. 1694. fol. His pauca quædam nomina è veterum ſcriptis, plura ex antiquis marmoribus obſervavi poſſe accedere. In præſenti vero unum tantummodo locum ſupplementi loco ad ſcribam ex Africani ceſtis, de Bardeſane * quodam Partho, qui tam probe calluit pictoriam & ſimul artem jaculandi, ut ictibus telorum potuerit imaginem ejus quem vellet deſcribere, quod Africanus feſtive vocat *ζωγραφῆσαι βέλεσιν* ſive *τοξεύειν γραφάς*, vel denique *γράφειν τοξεύμασι*. Verba ejus hæc ſunt p. 301. *Ἦν δ' ἄρα σοφὸς τοξότης Βαρδησάνης εἴπερ τις ἕτερος, εἶδα δ' ἄνθρωπον τοξεύσαντα οἷα ζωγράφον, ὁ δὲ τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα καταντικρὺ ποτὲ ἔστησε νεανίαν*

* Alius & antiquior fuit Bardeſanes Babylonius quem ſub Alexandro Severo vixiſſe (adeoque Africani fuiſſe æqualem) male affirmat Voſſius p. 483. de Hiſt. Græc. Nam licet Porphyrius IV. *περὶ ἀποχῆς* illum ſcripſiſſe ait ætate *πατέρων*, illud tamen latius accipiendum eſt, & Antonini tempora reſpicit, ut teſtatur Porphyrius ipſe fragmento de ſtyge, ubi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum, tradidiſſe *τοὺς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἐξ Εὐμεσῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφικομένους Βαρδησάνῃ τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικομένους*. Ex hoc loco colligitur quoque eundem eſſe Bardeſanem qui de Indorum Philoſophis ſcripſit teſte Porphyrio & Hieron. 2 contra Jovinian, & qui dialogum de fato ad Antoninum Imp. edidit, de quo infra lib. IV.

Africani integrum, quod ſub Ceſtorum titulo Alexandro Mammææ ab Africano dicatum conſtabat libris * IX. ut tradit Syncellus p 359. licet Photius Cod. 34. libros XIV. vel Suidas in Ἀφρικανός plane libros XXIV numerent. In hoc opere cujus Euſebius quoque VI. 31. Hiſt. Eccleſ. & Nicephorus IV. 21. meminerunt, Africanus ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν καὶ γεωργικῶν καὶ χυμευτικῶν admirandas δυνάμεις complexus fuerat, ut teſtatur Syncellus, & apparet è fragmentis quæ ex Africano in Geoponicis occurrunt, & quæ in Mich. Pſelli libro inedito θαυμασίων ἀκουσμάτων ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν obvia, publici juris fecit Lambecius lib. VII. commentar. p. 222-224. Suidas: εἰσὶ δ' οἱονεὶ φυσικὰ ἔχοντα ἐκ λόγων τε καὶ ἐπαοιδῶν καὶ γραπτῶν τινων χαρακτήρων ἰάσεις τε καὶ ἀλλοίων ἐνεργειῶν.

At enim hæc quæ ſub nomine κεστῶν Africani Pariſiis prodiere, atque de re militari potiſſimum rebusque variis & inventis ad eam felicius gerendam repertis, atque partem ex Medicorum, Chemicorum, Magorum, Phyſicorum & Geometrarum officina petitis diſſerunt, inſtruuntque duces & milites, & cap. XXV. ſeq. p. 298. ſeq. quædam adſpergunt rem ruſticam ſpectantia, qualia etiam in Geoponicis leguntur: Hæc inquam non ſunt ipſum Africani pus, ſed excerpta ex Africani Ceſtis & aliis ſcriptoribus, ſive antiquioribus, ut Ænea Tactico è quo integra capita deſcripta pridem notavit Caſaubonus: ſive etiam quibusdam longe junioribus, ut tum alia (b) ad oram paginæ à me notata loca videntur innuere, tum Beliſarii (c) mentio aperte docet. Cor-

καὶ γὰρ παρὰ τῆς Ἀφροδίτης τὸς κεστὸς ἐδανείσατο Dicti etiam ſunt cæſti lora quibus pugiles ſolebant manus & brachia innectere quo fortius ferire poſſent, ut videre eſt in antiqua imagine apud Guil. Choulium libro de balneis & exercitationibus veterum p 18 Confer quæ viri docti ad Virgil V. Æneid. v. 69. & Rigaltium ad Onoſandrum p 24 ſeq

* Male XIX. excuſum in Tillemontii Mem. Eccleſ. T. 3. parte 2. nota 1. ad Vitam Africani edit. Bruxell.

(b) Καὶ Ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες παλαιοί p 291. capite δ. ἐχρήσατο τῇ πείρᾳ ταύτῃ καὶ Σύρμος ὁ Σκύθης. καὶ Βαρδησάνης ὁ Πάρθος, τάχα δὲ που καὶ πλείονες. εἶδον καὶ αὐτὸς Ἐν Ἄγκαρος τοῦ Βασιλέως [καὶ] Μάννου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ πολλάκις πειράσαντος ἐμοῦ ὑφηγησαμένου &c p. 300. capite κδ'

(c) Τοῦτο δὲ ἐποίησε καὶ Βελισάριος ἐπεὶ γὰρ ἀντισχεῖν διὰ τὸ πλῆθος &c p. 309 b capite ξς' ποιοῦσι μὲν καὶ οἱ σήμερον Ῥωμαῖοί τε καὶ Ἄραβες. p. 310 capite ξη'. Videtur Chriſtianus ſcripſiſſe quod legitur p. 311. b. capite ο' de transfugarum non repudiando Matrimonio, εἰ καὶ τιμῶσι τὰ παρ' ἡμῖν θρησκευόμενα, ſi à religione noſtra non ſint alieni. Clauſula libri innuitur p. 300. λεγέσθω δὲ καὶ τόδε τὸ σύγγραμμα εἴς τι ἀρχαῖον καὶ φιλομαθὲς διήγημα. Capite κθ'. ſive 29.

Digitized by Google

Corruptiſſima autem in MStis Codicibus reperta ſunt hæc excerpta, prioribus maxime capitibus, quamobrem nulla etiam latina verſio addi potuit, licet eruditiſſimus Jo. Boivinus in ſuis caſtigationibus ad calcem voluminis adjectis, innumera loca feliciter reſtituerit atque illuſtraverit. Quoniam vero inter vulgaria quædam atque inepta in hoc opuſculo leguntur alia etiam digna notatu & vix ac ne vix quidem alibi obvia, optandum eſt ut in meliores & emendatiores codices incidant viri docti, quibus ad interpretationem hujus opuſculi excitentur. Exſtant ſane in Codicibus etiam Bodlejanis, è quibus deſcriptum memini me videre Lipſiæ apud Clariſſ. amicum noſtrum Godfridum Olearium ſed ni fallor deerant prima capita XXIX. Non dubito alia exemplaria in Italiæ poſſe inveniri Bibliothecis, in quibus pridem ea evolvit Politianus c. 15. Miſc. Habet & Leidenſis Bibl. inter libros Iſ. Voſſii; quemadmodum bina occurrunt præterea Vindobonæ in theſauro librario Potentiſſimi Imperatoris. Supereſt ut referantur à me nomina ſcriptorum ſane paucorum quos in iſthoc opuſculo memorari reperi:

Euclidis *στοιχεῖα*. p. 295. b. *οἱ τῆς ἐγκυκλίου μετρίως ἐπήβολοι παιδείας τῶν Εὐκλείδου στοιχείων ἀποπειρῶν ὡς εἰκὸς ἐφήψαντο.*

Homerus p. 292. b.

Ἰαμβεῖον ἀρχαῖον, ὡς λυσιτελέστερος πᾶσι τοῦ προπετοῦς ὁ ἀσφαλὴς ἡγεμών. pag. 278. Verſus ipſe exſtat apud Svetonium Auguſto c. 25. *Ἀσφαλὴς γὰρ ἐστ᾽ ἀμείνων ἢ θρασὺς στρατηλάτης.*

Neptuniani Phyſica p. 301. b. *Φιλοπονῶν περὶ τὴν τοῦ παρόντος συγγράμματος ἔκθεσιν, ἀνέγνων ἐν τοῖς Νεπτουνιανοῦ Φυσικοῖς* &c.

Οἱ Κυιντίλιοι. p. 301. b. Quintilii fratres qui ſub Commodo Imp. clari ſcripſerunt de re Ruſtica.

Eundem fuiſſe Sextum (*) Julium Africanum, qui Chronographiæ libros V. ab Orbe condito ad A. C. 221. ſcripſit, & Julium Africanum Ceſtorum ſcriptorem, credemus potius Euſebio, Photio Syncello, & Suidæ hoc affirmantibus, quibus Petavius, Voſſius, Labbeus, Lambecius. Wetſtenius, Tillemontius aſſentiuntur; quam Joſ. Scaligeri & H. Valeſii virorum licet maximorum conjecturis contra nitemur. Cæterum

* Sextum vocat Suidas in *Ἀφρικ.* & *Σωσάννα* Neque aſſentiendum viris doctis H. Valeſio ad Euſeb. p. 127. & Labbeo 1. de Script. Eccleſ. p. 659. qui *Ceſtum* dictum volunt à Ceſtorum opere.

detur collectus, de quo Boivinius in caſtigationibus ad Africanum pag. 360.

VIII. Claudit collectionem Thevenotianam tractatus Caſaubono pridem ad Polybium & Æneam lectus, atque à Pariſienſibus itidem Græce tantum editus de obſidione toleranda & re pellenda, neſcio cujus ſcriptoris, ſed ut videtur Chriſtiani, ſub titulo: *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι.* p. 316 - 330. & p. 361 - 364.

E Polybio, Arriano & Flavio Joſepho pleraque ad verbum deſcripſiſſe, jam ab editoribus annotatum eſt. Archimedis *εὐμήχανον σοφίαν* laudat p. 319. 326 ſeq. Non valde antiqvum eſſe patet quod p. 323. Joſephum accenſet *τοῖς παλαιοῖς.* Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonenſi jam ſupra dixi. p. 495.

IX. Alios ſcriptores rei militaris infra cap. XXX. breviter perſecutus, hoc loco Mechanicos recenſere inſtitueram, niſi eum laborem jam præcepiſſet erudita accurataque Franciſci Junii filii induſtria, cujus Catalogus locupletiſſimus Architectorum, Mechanicorum, Pictorum aliorumque artificum ſecundum ſeriem literarum digeſtus ſubjicitur editioni poſthumæ librorum ejus III. de pictura Veterum Roterod. 1694. fol. His pauca quædam nomina è veterum ſcriptis, plura ex antiquis marmoribus obſervavi poſſe accedere. In præſenti vero unum tantummodo locum ſupplementi loco ad ſcribam ex Africani ceſtis, de Bardeſane * quodam Partho, qui tam probe calluit pictoriam & ſimul artem jaculandi, ut ictibus telorum potuerit imaginem ejus quem vellet, deſcribere, quod Africanus feſtive vocat *ζωγραφῆσαι βέλεσιν* ſive *τοξεύειν γραφὰς,* vel denique *γράφειν τοξεύμασι.* Verba ejus hæc ſunt p. 301. *Ἦν δὲ ἀγαθὸς τοξότης Βαρδησάνης ὥσπερ τις ἕτερος, εἶδα δὲ ἄνθρωπον τοξεύσαντα οἷα ζωγράφον, ὁ δὲ τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα κατάντικρυ ποτὶ ἔστησε νεανίαν*

* Alius & antiquior fuit Bardeſanes Babylonius quem ſub Alexandro Severo vixiſſe (adeoque Africani fuiſſe æqualem) male affirmat Voſſius p. 483. de Hiſt. Græc. Nam licet Porphyrius IV. *περὶ ἀποχῆς* illum ſcripſiſſe ait ætate *πατέρων*, illud tamen latius accipiendum eſt, & Antonini tempora reſpicit, ut teſtatur Porphyrius ipſe fragmento de ſtyge, ubi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum, tradidiſſe *τὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἐξ Ἐμισηνῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφικνουμένου Βαρδησάνη τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικνουμένους.* Ex hoc loco colligitur quoque eundem eſſe Bardeſanem qui de Indorum Philoſophis ſcripſit teſte Porphyrio & Hieron. 2 contra Jovinian. & qui dialogum de fato ad Antoninum Imp. edidit, de quo infra lib. IV.

Digitized by Google

ἀνίαν καλὸν καὶ εὔρωστον, ὃν καὶ γραφεὺς ἂν ἐξέκαμε μιμούμενος, περιεβάλετο δὲ τὴν ἀσπίδα ὁ νεανίσκος, οὗτος γὰρ προσέταξεν ὁ Βαρδησάνης, ἐνδεικνύμενος τὴν τέχνην ἡμῖν θεαταῖς. Ὁ δὲ οἷα ζωγράφος ἀγαθὸς τὸν κατέχοντα μετέθηκεν ἐπὶ τὴν ἀσπίδα, πρώτην μὲν δὴ τὴν κεφαλὴν ἔγραφεν ὀρθοῖς βέλεσι κύκλον κεφαλῆς μιμούμενος. Εἶτα τῶν ὀφθαλμῶν τὰς βολάς, χειλέων ἁρμονίας, ῥυθμὸν γενείων, καὶ ὁ λοιπὸς ἄνθρωπος ἠκολούθη τῇ τάξει τοῦ σώματος. Ὁ δὲ ἐσεμνύνετο τοξικὴν γραφικὴν συλλαβών, καὶ γράφων τοξεύμασι καὶ τοξεύων γραφάς. Ἐθαυμάζομεν δὲ ὁρῶντες ὡς πολεμικὸν ἐπιτήδευμα τὸ τόξευμα ἦν, ἀλλ' ἦν τι καὶ τερπνόν, καὶ κίνδυνος ἡδονή. Ὁ δὲ καταθέμενος τὴν ἀσπίδα εἶδεν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ οἰκείου ὅπλου γεγραμμένον, καὶ ἔχαιρεν γενόμενος στρατιωτικὸν ζωγράφημα.

X. Concludam hoc caput indice ſcriptorum de re ſtatuaria ac pictoria, petitum ex eodem Franciſco Junio lib. 1. de pictura Veterum cap. 3.

Adæus Mytilenæus περὶ ἀγαλματοποιῶν *de ſtatuariis.* Athen. Deipnoſoph. XIII. p. 606.

Alcetas libro II. περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων *de iis quæ Delphis conſecrata* id. XIII. p. 591.

Alexis Poeta fecit drama inſcriptum γραφή, *pictura.* Videtur autem fabulæ iſtius argumentum ab argumento ſcriptorum, qui hic recenſentur, non plane abhorruiſſe; ſiquidem conjecturam facere licet ex eo loco quem adduxit Athenæus XIII. p. 605. ſeq. Id ipſum quoque ſentire licet de Pherecratis γραφεῦσι *Pictoribus,* apud eundem Athenæum IX. p. 395. quemadmodum etiam de Diphili ζωγράφῳ *pictore* apud eundem VI. p. 230. VII. p. 291. De Alexandridis denique ζωγράφοις apud Pollucem Onomaſt. lib. X. c. 14. Plurima adhæc è Pomponii (Comici latini) *Pictoribus* loca paſſim adducit Nonius Marcellus.

Anaximenes ſcripſit de picturis antiquis, teſte Fulgentio Planciade lib. III Mytholog. in Actæone.

Antigonus Statuarius condidit volumina de ſua arte. Plin. XXXIV. 8. Idem XXXV. 10. alterius ut videtur Antigoni meminit qui de pictura ſcripſit. Antigoni opus περὶ πινάκων *de Tabulis* memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188.

Apelles de arte ſua ad Perſeum diſcipulum ſcripſit, ut eſt apud Plinium lib. XXXV. ſub finem capitis 10.

Ariſtodemus Carius operam ſingulorum qui pingendi artem altius evexerunt,

xerunt, litteris prodidit, ac ſimul recenſuit quot Reges Urbesque bene erga eam fuerint affecti. Teſtis Flav. Philoſtratus in procemio iconum, qui Ariſtodemum artis pictoriæ cauſa per quadriennium domi ſuæ aluiſſe ſe teſtatur, ipſe clarus circa A. CHRISTI CCXX. ut infra libro IV. dicetur.

Artemon περὶ ζωγράφων *de pictoribus*. Harpocratio in Πολύγνωτος.

Calliſtratus in Imaginibus, quæ typis deſcriptæ exſtant inter ſcripta Philoſtrati, de quibus infra ſuo loco.

Callixenus ſcripſit ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφὴν, *pictorum & ſtatuariorum deſcriptionem.* Atque ex hoc Callixeni ſcripto refert Photius coacervatum fuiſſe librum excerptorum variorum Sopatri.

Chriſtodorus Coptita ſcripſit ἔκφρασιν τῶν ἐν τῷ Ζευξίππῳ ἀγαλμάτων deſcriptionem ſtatuarum in Gymnaſio Zeuxippo. Vide Suidam in Ζεύξιππος & χελιδόνιος. Hæc deſcriptio ſupereſt hodie, ac legitur libro V. Anthologiæ Epigrammatum Græcorum.

Democritus Philoſophus ſcripſit περὶ ζωγραφίης. Laertius IX. 48. in Democrito.

Democritus Epheſius ſcripſit de templo Dianæ Epheſiæ. Laertius IX. 49. Librum primum illius operis laudat Athenæus XII. p. 525.

Duris Δοῦρις περὶ ζωγραφίας *de pictura*. Laert. in Thalete I. 38.

Euphorion Εὐφορίων ἐν ποτηριογλύπτῃ *in poculorum ſculptore*, citatur à Scholiaſte Theocriti ad verſ. 1. Eidyllii ſecundi.

Euphranor Iſthmius pictor volumina compoſuit de ſymmetria & coloribus. Plin. XXXV. 11.

Hegeſander, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, *Hegeſander Delphus in commentario quem perſcripſit de ſtatuis & imaginibus.* Athen. V. 210.

Hippias Eleus Sophiſta diſputavit de Pictura & ſtatuaria, teſte Philoſtrato lib. 1. de vitis Sophiſtarum.

Hypſicrates περὶ πινάκων *de Tabulis*, memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188. Vide & infra in Xenocrate.

Jamblichus περὶ ἀγαλμάτων, *de imaginibus* (earumque cultu) quod opus ejus confutare aggreſſus eſt Jo. Philoponus. De utroque vide Photium.

Juba (filius) Rex Mauritaniæ, ſtudiorum claritate memorabilior etiam quam regno, ut eſt apud Plinium V. 1. Hiſt. ſcripſit περὶ ζω-

Digitized by Google

ἀνίαν καλὸν καὶ ἔυρωστον, ὃν καὶ γραφεὺς ἂν ἐξέκαμε μιμούμενος, περιεβάλετο δὲ τὴν ἀσπίδα ὁ νεανίσκος, οὗτος γὰρ προσετάχθη ὁ Βαρδησάνης, ἐνδεικνύμενος τὴν τέχνην ἡμῖν θεαταῖς. Ὁ δὲ οἷα ζωγράφος ἀγαθὸς τὸν κατέχοντα μετέθηκεν ἐπὶ τὴν ἀσπίδα, πρώτην μὲν δὴ τὴν κεφαλὴν ἔγραφεν ὀρθοῖς βέλεσι κύκλον κεφαλῆς μιμούμενος. Εἶτα τῶν ὀφθαλμῶν τὰς βολὰς, χειλέων ἁρμονίας, ῥυθμὸν γενείων, καὶ ὁ λοιπὸς ἄνθρωπος ἠκολούθει τῇ τάξει τοῦ σώματος. Ὁ δὲ ἐσεμνύνετο τοξικὴν γραφικὴν συλλαβὼν, καὶ γράφων τοξεύμασι καὶ τοξεύων γραφάς. Ἐθαυμάζομεν δὲ ὁρῶντες ὡς πολεμικὸν ἐπιτήδευμα τὸ τόξευμα ἦν, ἀλλ' ἦν τι καὶ τερπνὸν, καὶ κίνδυνος ἡδονή. Ὁ δὲ καταθέμενος τὴν ἀσπίδα εἶδεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἰκείου ὅπλου γεγραμμένον, καὶ ἔχαιρεν γινόμενος στρατιωτικὸν ζωγράφημα.

X. Concludam hoc caput indice ſcriptorum de re ſtatuaria ac pictoria, petitum ex eodem Franciſco Junio lib. 1. de pictura Veterum cap. 3.

Adæus Mytilenæus *περὶ ἀγαλματοποιῶν de ſtatuariis.* Athen. Deipnoſoph. XIII. p. 606.

Alcetas libro II. *περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων de iis quæ Delphis conſecrata* id. XIII. p. 591.

Alexis Poeta fecit drama inſcriptum *γραφὴ, pictura.* Videtur autem fabulæ iſtius argumentum ab argumento ſcriptorum, qui hic recenſentur, non plane abhorruiſſe; ſiquidem conjecturam facere licet ex eo loco quem adduxit Athenæus XIII. p. 605. ſeq. Id ipſum quoque ſentire licet de Pherecratis *γραφεῦσι Pictoribus*, apud eundem Athenæum IX. p. 395. quemadmodum etiam de Diphili *ζωγράφῳ pictore* apud eundem VI. p. 230. VII. p. 291. De Alexandridis denique *ζωγράφοις* apud Pollucem Onomaſt. lib. X. c. 14. Plurima adhæc è Pomponii (Comici latini) *Pictoribus* loca paſſim adducit Nonius Marcellus.

Anaximenes ſcripſit de picturis antiquis, teſte Fulgentio Planciade lib. III Mytholog. in Actæone.

Antigonus Statuarius condidit volumina de ſua arte. Plin. XXXIV. 8. Idem XXXV. 10. alterius ut videtur Antigoni meminit qui de pictura ſcripſit. Antigoni opus *περὶ πινάκων de Tabulis* memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188.

Apelles de arte ſua ad Perſeum diſcipulum ſcripſit, ut eſt apud Plinium lib. XXXV. ſub finem capitis 10.

Ariſtodemus Carius operam ſingulorum qui pingendi artem altius evexerunt,

Digitized by Google

xerunt, litteris prodidit, ac ſimul recenſuit quot Reges Urbesque bene erga eam fuerint affecti. Teſtis Flav. Philoſtratus in prooemio iconum, qui Ariſtodemum artis pictoriæ cauſa per quadriennium domi ſuæ aluiſſe ſe teſtatur, ipſe clarus circa A. CHRISTI CCXX. ut infra libro IV. dicetur.

Artemon περὶ ζωγράφων *de pictoribus*. Harpocratio in Πολύγνωτος.

Calliſtratus in Imaginibus, quæ typis deſcriptæ exſtant inter ſcripta Philoſtrati, de quibus infra ſuo loco.

Callixenus ſcripſit ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφήν, *pictorum & ſtatuariorum deſcriptionem*. Atque ex hoc Callixeni ſcripto refert Photius coacervatum fuiſſe librum excerptorum variorum Sopatri.

Chriſtodorus Coptita ſcripſit ἔκφρασιν τῶν ἐν τῷ Ζευξίππῳ ἀγαλμάτων deſcriptionem ſtatuarum in Gymnaſio Zeuxippo. Vide Suidam in Ζεύξιππος & Χριστόδωρος. Hæc deſcriptio ſupereſt hodie, ac legitur libro V. Anthologiæ Epigrammatum Græcorum.

Democritus Philoſophus ſcripſit περὶ ζωγραφίης. Laertius IX. 48. in Democrito.

Democritus Epheſius ſcripſit de templo Dianæ Epheſiæ. Laertius IX. 49. Librum primum illius operis laudat Athenæus XII. p. 525.

Duris Δοῦρις περὶ ζωγραφίας *de pictura*. Laert. in Thalete I. 38.

Euphorion Εὐφορίων ἐν ποτηριογλύφῳ *in poculorum ſculptore*, citatur à Scholiaſte Theocriti ad verſ. 1. Eidyllii ſecundi.

Euphranor Iſthmius pictor volumina compoſuit de ſymmetria & coloribus. Plin. XXXV. 11.

Hegeſander, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, *Hegeſander Delphus in commentario quem perſcripſit de ſtatuis & imaginibus* Athen. V. 210.

Hippias Eleus Sophiſta diſputavit de Pictura & ſtatuaria, teſte Philoſtrato lib. 1. de vitis Sophiſtarum.

Hypſicrates περὶ πινάκων *de Tabulis*, memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188. Vide & infra in Xenocrate.

Jamblichus περὶ ἀγαλμάτων, *de imaginibus* (earumque cultu) quod opus ejus confutare aggreſſus eſt Jo. Philoponus. De utroque vide Photium.

Juba (filius) Rex Mauritaniæ, ſtudiorum claritate memorabilior etiam quam regno, ut eſt apud Plinium V. 1. Hiſt. ſcripſit περὶ ζω-

ἀνίαν καλὸν καὶ εὔρωστον, ὃν καὶ γραφεὺς αὖ ἐξέκαμε μιμούμενος, περιεβάλετο δὲ τὴν ἀσπίδα ὁ νεανίσκος, οὗτο γὰρ προσέταξεν ὁ Βαρδησάνης, ἐνδεικνύμενος τὴν τέχνην ἡμῖν θεαταῖς. Ὁ δὲ οἷα ζωγράφος ἀγαθὸς τὸν κατέχοντα μετέθηκεν ἐπὶ τὴν ἀσπίδα, πρώτην μὲν δὴ τὴν κεφαλὴν ἔγραφεν ὀρθοῖς βέλεσι κύκλον κεφαλῆς μιμούμενος. Εἶτα τῶν ὀφθαλμῶν τὰς βολὰς, χείλεων ἁρμονίας, ῥυθμὸν γενείων, καὶ ὁ λοιπὸς ἄνθρωπος ἠκολούθει τῇ τάξει τοῦ σώματος. Ὁ δὲ ἐσεμνύνετο τοξικὴν γραφικὴν συλλαβών, καὶ γράφων τοξεύμασι καὶ τοξεύων γραφάς. Ἐθαυμάζομεν δὲ ὁρῶντες ὡς πολεμικὸν ἐπιτήδευμα τὸ τόξευμα ἦν, ἀλλ' ἦν τι καὶ τερπνὸν, καὶ κίνδυνος ἡδονή. Ὁ δὲ καταθέμενος τὴν ἀσπίδα εἶδεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἰκείου ὅπλου γεγραμμένον, καὶ ἔχαιρεν γινόμενος στρατιωτικὸν ζωγράφημα.

X. Concludam hoc caput indice ſcriptorum de re ſtatuaria ac pictoria, petitum ex eodem Franciſco Junio lib. 1. de pictura Veterum cap. 3.

Adæus Mytilenæus περὶ ἀγαλματοποιῶν *de ſtatuariis.* Athen. Deipnoſoph. XIII. p. 606.

Alcetas libro II. περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων *de iis quæ Delphis conſecrata* id. XIII. p. 591.

Alexis Poeta fecit drama inſcriptum γραφή, *pictura.* Videtur autem fabulæ iſtius argumentum ab argumento ſcriptorum, qui hic recenſentur, non plane abhorruiſſe; ſiquidem conjecturam facere licet ex eo loco quem adduxit Athenæus XIII. p. 605. ſeq. Id ipſum quoque ſentire licet de Pherecratis γραφεῦσι *Pictoribus*, apud eundem Athenæum IX. p. 395. quemadmodum etiam de Diphili ζωγράφῳ *pictore* apud eundem VI. p. 230. VII. p. 291. De Alexandridis denique ζωγράφοις apud Pollucem Onomaſt. lib. X. c. 14. Plurima adhæc è Pomponii (Comici latini) *Pictoribus* loca paſſim adducit Nonius Marcellus.

Anaximenes ſcripſit de picturis antiquis, teſte Fulgentio Planciade lib. III Mytholog. in Actæone.

Antigonus Statuarius condidit volumina de ſua arte. Plin. XXXIV. 8. Idem XXXV. 10. alterius ut videtur Antigoni meminit qui de pictura ſcripſit. Antigoni opus περὶ πινάκων *de Tabulis* memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188.

Apelles de arte ſua ad Perſeum diſcipulum ſcripſit, ut eſt apud Plinium lib. XXXV. ſub finem capitis 10.

Ariſtodemus Carius operam ſingulorum qui pingendi artem altius evexerunt,

Digitized by Google

xerunt, litteris prodidit, ac ſimul recenſuit quot Reges Urbesque bene erga eam fuerint affecti. Teſtis Flav. Philoſtratus in proœmio iconum, qui Ariſtodemum artis pictoriæ cauſa per quadriennium domi ſuæ aluiſſe ſe teſtatur, ipſe clarus circa A. CHRISTI CCXX. ut infra libro IV. dicetur.

Artemon περὶ ζωγράφων *de pictoribus*. Harpocratio in πολύγνωτος.

Calliſtratus in Imaginibus, quæ typis deſcriptæ exſtant inter ſcripta Philoſtrati, de quibus infra ſuo loco.

Callixenus ſcripſit ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφήν, *pictorum & ſtatuariorum deſcriptionem.* Atque ex hoc Callixeni ſcripto refert Photius coacervatum fuiſſe librum excerptorum variorum Sopatri.

Chriſtodorus Coptita ſcripſit ἔκφρασιν τῶν ἐν τῷ Ζευξίππῳ ἀγαλμάτων deſcriptionem ſtatuarum in Gymnaſio Zeuxippo. Vide Suidam in Ζεύξιππος & Χριστόδωρος. Hæc deſcriptio ſupereſt hodie, ac legitur libro V. Anthologiæ Epigrammatum Græcorum.

Democritus Philoſophus ſcripſit περὶ ζωγραφίης. Laertius IX. 48. in Democrito.

Democritus Epheſius ſcripſit de templo Dianæ Epheſiæ. Laertius IX. 49. Librum primum illius operis laudat Athenæus XII. p. 525.

Duris Δοῦρις περὶ ζωγραφίας *de pictura.* Laert. in Thalete I. 38.

Euphorion Εὐφορίων ἐν ποτηριογλύπτῃ *in poculorum ſculptore,* citatur à Scholiaſte Theocriti ad verſ. 1. Eidyllii ſecundi.

Euphranor Iſthmius pictor volumina compoſuit de ſymmetria & coloribus. Plin. XXXV. 11.

Hegeſander, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, *Hegeſander Delphus in commentario quem perſcripſit de ſtatuis & imaginibus.* Athen. V. 210.

Hippias Eleus Sophiſta diſputavit de Pictura & ſtatuaria, teſte Philoſtrato lib. 1. de vitis Sophiſtarum.

Hypſicrates περὶ πινάκων *de Tabulis*, memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188. Vide & infra in Xenocrate.

Jamblichus περὶ ἀγαλμάτων, *de imaginibus* (earumque cultu) quod opus ejus confutare aggreſſus eſt Jo. Philoponus. De utroque vide Photium.

Juba (filius) Rex Mauritaniæ, ſtudiorum claritate memorabilior etiam quam regno, ut eſt apud Plinium V. 1. Hiſt. ſcripſit περὶ ζω-

Africani integrum, quod ſub Ceſtorum titulo Alexandro Mammææ ab Africano dicatum conſtabat libris * IX. ut tradit Syncellus p 359. licet Photius Cod. 34. libros XIV. vel Suidas in Ἀφρικανός plane libros XXIV numerent. In hoc opere cujus Euſebius quoque VI. 31. Hiſt. Eccleſ. & Nicephorus IV. 21. meminerunt, Africanus ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν καὶ γεωργικῶν καὶ χυμευτικῶν admirandas δυνάμεις complexus fuerat, ut teſtatur Syncellus, & apparet è fragmentis quæ ex Africano in Geoponicis occurrunt, & quæ in Mich. Pſelli libro inedito θαυμασίων ἀκουσμάτων ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν obvia, publici juris fecit Lambecius lib. VII. commentar. p. 222-224. Suidas: εἰσὶ δὲ οἱονεὶ φυσικὰ ἔχοντα ἐκ λόγων τε καὶ ἐπαοιδῶν καὶ γραπτῶν τινων χαρακτήρων ἰάσεις τε καὶ ἀλλοίων ἐνεργειῶν.

At enim hæc quæ ſub nomine κεστῶν Africani Pariſiis prodiere, atque de re militari potiſſimum rebusque variis & inventis ad eam felicius gerendam repertis, atque partem ex Medicorum, Chemicorum, Magorum, Phyſicorum & Geometrarum officina petitis diſſerunt, inſtruuntque duces & milites, & cap. XXV. ſeq. p. 298. ſeq. quædam adſpergunt rem ruſticam ſpectantia, qualia etiam in Geoponicis leguntur: Hæc inquam non ſunt ipſum Africani opus, ſed excerpta ex Africani Ceſtis & aliis ſcriptoribus, ſive antiquioribus, ut Æneа Tactico è quo integra capita deſcripta pridem notavit Cauſaubonus: ſive etiam quibusdam longe junioribus, ut tum alia (*b*) ad oram paginæ à me notata loca videntur innuere, tum Beliſarii (*c*) mentio aperte docet. Cor-

καὶ γὰρ παρὰ τῆς Ἀφροδίτης τοὺς κεστοὺς ἐδανείσατο Dicti etiam ſunt *ceſti* lora quibus pugiles ſolebant manus & brachia innectere quo fortius ferire poſſent, ut videre eſt in antiqua imagine apud Guil Choulium libro de balneis & exercitationibus veterum p 18 Confer quæ viri docti ad Virgil V. Æneid. v. 69. & Rigaltium ad Onoſandrum p 24 ſeq

* Male XIX. excuſum in Tillemontii Mem. Eccleſ. T. 3. parte 2. nota 1. ad Vitam Africani edit. Bruxell.

(*b*) Καὶ Ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες παλαιοί p 291 capite δ. ἐχρήσατο τῇ πείρᾳ ταύτῃ καὶ Σύρμος ὁ Σκύθης. καὶ Βαρδησάνης ὁ Πάρθος, τάχα δέπου καὶ πλείονες. ἴδον καὶ αὐτὸς Ἐναγκάρου Βασιλέως [καὶ] Μάννου παιδὸς αὐτοῦ πολλάκις πειράσαντος ἐμοῦ ὑφηγησαμένου &c p. 300. capite κβ'

(*c*) Τοῦτο δὲ ἐποίησε καὶ Βελισάριος ἐπεὶ γὰρ ἀντισχεῖν διὰ τὸ πλῆθος &c p. 109 b. capite ξς' ποιοῦσι μὲν καὶ οἱ σήμερον Ῥωμαῖοί τε καὶ Ἄραβες. p. 310. capite ξη'. Videtur Chriſtianus ſcripſiſſe quod legitur p. 311. b. capite ο' de transfugarum non repudiando Matrimonio, εἰ καὶ τιμῶσι τὰ παρ' ἡμῖν θρησκευόμενα, ſi à *religione noſtra non ſint alieni*. Clauſula libri innuitur p. 300. λήγετω δὲ καὶ τόδε τὸ σύγγραμμα εἰς τι ἀρχαῖον καὶ φιλομαθὲς διήγημα. Capite κθ'. ſive 29.

Corruptiſſima autem in MStis Codicibus reperta ſunt hæc excerpta, prioribus maxime capitibus, quamobrem nulla etiam latina verſio addi potuit, licet eruditiſſimus Jo. Boivinus in ſuis caſtigationibus ad calcem voluminis adjectis, innumera loca feliciter reſtituerit atque illuſtraverit. Quoniam vero inter vulgaria quædam atque inepta in hoc opuſculo leguntur alia etiam digna notatu & vix ac ne vix quidem alibi obvia, optandum eſt ut in meliores & emendatiores codices incidant viri docti, quibus ad interpretationem hujus opuſculi excitentur. Exſtant ſane in Codicibus etiam Bodlejanis, è quibus deſcriptum memini me videre Lipſiæ apud Clariſſ. amicum noſtrum Godfridum Olearium ſed ni fallor deerant prima capita XXIX. Non dubito alia exemplaria in Italiæ poſſe inveniri Bibliothecis, in quibus pridem ea evolvit Politianus c. 15. Miſc. Habet & Leidenſis Bibl. inter libros II. Voſſii; quemadmodum bina occurrunt præterea Vindobonæ in theſauro librario Potentiſſimi Imperatoris. Supereſt ut referantur à me nomina ſcriptorum ſane paucorum quos in iſthoc opuſculo memorari reperi:

Euclidis *ϛοιχεῖα*. p. 295. b. *οἱ τῆς ἐγκυκλίου μετρίως ἐπήβολοι παιδείας τῶν Ευκλείδου ϛοιχείων ἐπὶ ποσὸν ὡς εἰκὸς ἐφήψαντο.*

Homerus p. 292. b.

Ἰαμβεῖον ἀρχαῖον, ὡς λυσιτελέστερος πᾶσι τῶν προπετοῦς ὁ ἀσφαλὴς ἡγεμών. pag. 278. Verſus ipſe exſtat apud Svetonium Auguſto c. 25. *Ἀσφαλὴς γάρ ἐστ' ἀμείνων ἢ θρασὺς ϛρατηλάτης.*

Neptuniani Phyſica p 301. b. *Φιλοπονῶν περὶ τὴν τοῦ παρόντος συγγράμματος ἔκθεσιν, ἀνέγνων ἐν τοῖς Νεπτουνιανοῦ Φυσικοῖς* &c.

Οἱ Κυιντίλιοι. p 301. b. Quintilii fratres qui ſub Commodo Imp. clari ſcripſerunt de re Ruſtica.

Eundem fuiſſe Sextum (*) Julium Africanum, qui Chronographiæ libros V. ab Orbe condito ad A. C. 221. ſcripſit, & Julium Africanum Ceſtorum ſcriptorem, credemus potius Euſebio, Photio Syncello, & Suidæ hoc affirmantibus, quibus Petavius, Voſſius, Labbeus, Lambecius, Wetſtenius, Tillemontius aſſentiuntur; quam Joſ. Scaligeri & H. Valeſii virorum licet maximorum conjecturis contra nitemur. Cæterum

* Sextum vocat Suidas in *Ἀφρικ.* & *Σωσάννα* Neque aſſentiendum viris doctis H. Valeſio ad Euſeb. p 127. & Labbeo 1. de Script. Eccleſ. p. 659. qui *Ceſtum* dictum volunt à Ceſtorum opere.

detur collectus, de quo Boivinius in caſtigationibus ad Africanum pag. 360.

VIII. Claudit collectionem Thevenotianam tractatus Caſaubono pridem ad Polybium & Æneam lectus, atque à Pariſienſibus itidem Græce tantum editus de obſidione toleranda & re pellenda, neſcio cujus ſcriptoris, ſed ut videtur Chriſtiani, ſub titulo: *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι.* p. 316 - 330. & p. 361 - 364.

E Polybio, Arriano & Flavio Joſepho pleraque ad verbum deſcripſiſſe, jam ab editoribus annotatum eſt. Archimedis *εὐμήχανον σοφίαν* laudat p. 319. 326. ſeq. Non valde antiqvum eſſe patet quod p. 323. Joſephum accenſet *τοῖς παλαιοῖς*. Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonenſi jam ſupra dixi. p. 495.

IX. Alios ſcriptores rei militaris infra cap. XXX. breviter perſecutus, hoc loco Mechanicos recenſere inſtitueram, niſi eum laborem jam præcepiſſet erudita accurataque Franciſci Junii filii induſtria, cujus Catalogus locupletiſſimus Architectorum, Mechanicorum, Pictorum aliorumque artificum ſecundum ſeriem literarum digeſtus ſubjicitur editioni poſthumæ librorum ejus III. de pictura Veterum Roterod. 1694. fol. His pauca quædam nomina è veterum ſcriptis, plura ex antiquis marmoribus obſervavi poſſe accedere. In præſenti vero unum tantummodo locum ſupplementi loco adſcribam ex Africani ceſtis, de Bardeſane * quodam Partho, qui tam probe calluit pictoriam & ſimul artem jaculandi, ut ictibus telorum potuerit imaginem ejus quem vellet deſcribere, quod Africanus feſtive vocat *ζωγραφῆσαι βέλεσιν* ſive *τοξεύειν γραφὰς*, vel denique *γράφειν τοξεύμασι*. Verba ejus hæc ſunt p. 301. *Ἦν γὰρ ἄρα σοφὸς τοξότης Βαρδησάνης εἴπερ τις ἕτερος, εἶδα γὰρ ἄνθρωπον τοξεύσαντα οἷα ζωγράφον, ὁ δὲ τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα κατέναντι ποτὲ ἔστησε νε-*

ανίαν

* Alius & antiquior fuit Bardeſanes Babylonius quem ſub Alexandro Severo vixiſſe (adeoque Africani fuiſſe æqualem) male affirmat Voſſius p. 483. de Hiſt. Græc. Nam licet Porphyrius IV. *περὶ ἀποχῆς* illum ſcripſiſſe ait ætate *πατέρων*, illud tamen latius accipiendum eſt, & Antonini tempora reſpicit, ut teſtatur Porphyrius ipſe fragmento de ſtyge, ubi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum, tradidiſſe *τοὺς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἐξ Ἐμισηνῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφικομένους Βαρδησάνῃ τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικομένους.* Ex hoc loco colligitur quoque eundem eſſe Bardeſanem qui de Indorum Philoſophis ſcripſit teſte Porphyrio & Hieron. 2 contra Jovinian. & qui dialogum de fato ad Antoninum Imp. edidit, de quo infra lib. IV.

xerunt, litteris prodidit, ac ſimul recenſuit quot Reges Urbesque bene erga eam fuerint affecti. Teſtis Flav. Philoſtratus in proœmio iconum, qui Ariſtodemum artis pictoriæ cauſa per quadriennium domi ſuæ aluiſſe ſe teſtatur, ipſe clarus circa A. CHRISTI CCXX. ut infra libro IV. dicetur.

Artemon περὶ ζωγράφων *de pictoribus.* Harpocratio in πολύγνωτ☉ς.

Calliſtratus in Imaginibus, quæ typis deſcriptæ exſtant inter ſcripta Philoſtrati, de quibus infra ſuo loco.

Callixenus ſcripſit ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφὴν, *pictorum & ſtatuariorum deſcriptionem.* Atque ex hoc Callixeni ſcripto refert Photius coacervatum fuiſſe librum excerptorum variorum Sopatri.

Chriſtodorus Coptita ſcripſit ἔκφρασιν τῶν ἐν τῷ ζευξίππῳ ἀγαλμάτων deſcriptionem ſtatuarum in Gymnaſio Zeuxippo. Vide Suidam in ζεύξιππ☉ς & χριςόδωρ☉ς. Hæc deſcriptio ſupereſt hodie, ac legitur libro V. Anthologiæ Epigrammatum Græcorum.

Democritus Philoſophus ſcripſit περὶ ζωγραφίης. Laertius IX. 48. in Democrito.

Democritus Epheſius ſcripſit de templo Dianæ Epheſiæ. Laertius IX. 49. Librum primum illius operis laudat Athenæus XII. p. 525.

Duris Δοῦρις περὶ ζωγραφίας *de pictura.* Laert. in Thalete I. 38.

Euphorion Εὐφορίων ἐν ποτηριογλύφῳ *in poculorum ſculptore,* citatur à Scholiaſte Theocriti ad verſ. 1. Eidyllii ſecundi.

Euphranor Iſthmius pictor volumina compoſuit de ſymmetria & coloribus. Plin. XXXV. 11.

Hegeſander, ἡγήσανδρ☉ς ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, *Hegeſander Delphus in commentario quem perſcripſit de ſtatuis & imaginibus.* Athen. V. 210.

Hippias Eleus Sophiſta diſputavit de Pictura & ſtatuaria, teſte Philoſtrato lib. 1. de vitis Sophiſtarum.

Hypſicrates περὶ πινάκων *de Tabulis,* memoratur Laertio in Chryſippo VII. 188. Vide & infra in Xenocrate.

Jamblichus περὶ ἀγαλμάτων, *de imaginibus* (earumque cultu) quod opus ejus confutare aggreſſus eſt Jo. Philoponus. De utroque vide Photium.

Juba (filius) Rex Mauritaniæ, ſtudiorum claritate memorabilior etiam quam regno, ut eſt apud Plinium V. 1. Hiſt. ſcripſit περὶ ζω-

Digitized by Google

γράφων *de pictoribus*, atque operis ejus librum VIII. citat Harpocration in παῤῥάσιος. Scripſit etiam περὶ γραφικῆς *de pictoria*, eodem Harpocratione teſte in πολύγνωτος. Photius quoque in Sopatri variis excerptis citat Jubæ librum ſecundum περὶ γραφικῆς, *de pictoria.*

Malchus Byzantinus Sophiſta ſcripſit τὸν ἐμπρησμὸν τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Αὐγουστείου, *Conflagrationem publicæ Bibliothecæ & ſtatuarum Auguſtalis*. Suid.

Margeus. Auſonius Moſella:

> *Forſan & inſignes hominumque operumque labores*
> *Hic habuit decimo celebrata volumine Margei*
> *Hebdomas* - - -

ad quæ verba vide Eliam Vinetum.

Melanthius Pictor περὶ ζωγραφικῆς *de pictoria.* Laert. IV. 18. in Polemone.

Menechmus ſtatuarius ſcripſit de ſua arte. Plin. XXXIV. 8.

Menæchmus Sicyonius περὶ τεχνιτῶν *de artificibus*. Athen. II. pag. 65. XIV. pag. 635.

Menetor περὶ ἀναθημάτων *de donis ſacris*. Athen. XIII. p. 594.

Menodotus Μηνόδοτος ὁ Σάμιος περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἥρας, *de iis quæ viſuntur in Junonis Samiæ templo*. Athen. XIV. p. 655. Quanquam Menodotum hunc nonnulla etiam de Pictoribus ſcripſiſſe ex Laertii II. 108. diſcimus, ubi de variis Theodoris agit.

Pamphilus ſcripſit περὶ γραφικῆς καὶ ζωγράφων ἐνδόξων, *de pictoria & pictoribus illuſtribus*. Suid.

Paſiteles quinque volumina ſcripſit nobilium in toto orbe operum. Plin. XXXVI. 5.

Philoſtrati utriuſque imagines exſtant, de quibus infra lib. IV.

Polemon περὶ πινάκων, *de Tabulis*. Laert in Chryſippo VII. 188. περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων *de Tabulis Sicyoniis* Athen. XIII. p. 567. περὶ ζωγράφων πρὸς Ἀντίγονον, de pictoribus ad Antigonum. Athen. XI. p. 474. Harpocration in Λαμπάς. Πολέμων ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. *Polemon qui orbem deſcripſit, quatuor libros compoſuit de Donariis in Athenarum arce*, ut teſtatur Strabo IX. Geograph. p. 396. Videturque idem eſſe ac ille quem ſæpe nominat

minat Clemens Alex. in protreptico, & Laertius lib. 2. in Theodoro Atheo. Polemon περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. Athen. XII. pag. 529.

Porphyrius περὶ ἀγαλμάτων, *de Imaginibus.* Affert ex eo quædem Stobæus cap. XXV. Eclogarum Phyſicarum. Cæterum is non tam de Arte, quam de cultu ſimulacrorum ſcripſiſſe putandus eſt, ut Jamblichus quoque, de quo ſupra.

Protogenes pictor reliquit περὶ γραφικῆς καὶ σχημάτων βιβλία β΄. de pictoria & figuris libros duos. Suid.

Sopatri liber XII. variorum Excerptorum continebat plurima Pictorum ac Statuariorum hiſtoriam ſpectantia. Vide quæ paulo ante de Callixeno, & Juba Rege dicta ſunt.

Theophanes περὶ γραφικῆς *de pictoria,* Laert. II. 104. in Theodoro Atheo.

Xenocrates ſtatuarius de ſua arte compoſuit volumina. Plin. XXXIV. 8. & rurſus XXXV. 10. Teſtatur idem quod Antigonus & Xenocrates de pictura ſcripſere. Quanquam ibi forte Hypſicrates legendum ex Laertio, qui lib. VII. 188. in Chryſippo tres περὶ πινάκων *de Tabulis* ſcriptores conjungens, Polemonem, Hypſicratem & Antigonum nominat.

CAPUT XXV.

De Monumento Adulitano PTOLEMÆI Evergetæ, & de COSMA Indicopleuſte.

Monumentum Aduliticum ſive Adulitanum, 1. Coſmographia Chriſtiana lecta pridem à Photio ſine nomine auctoris, quod doctiſſimo editori haud obſervatum, 2. Ejus auctor num Coſmas, 3. Index ſcriptorum in illa laudatorum, 4. Scripta Coſmæ deperdita, 5.

 Exi-

I.

EXimium monumentum PTOLEMÆI Evergetæ I. in *Adule* Æthiopum civitate maritima ſuo adhuc tempore ſuperſtes obſervavit atque Coſmographiæ ſuæ Chriſtianæ inſeruit ſcriptor quidam Græcus ſub Juſtino Imp. clarus, qui mercaturæ cauſa illa ſe loca adiiſſe teſtatur. Reperit vero *δίφρον* ſive ſellam è candido marmore ad urbis ingreſſum à Rege conſecratam Marti, & in poſteriori parte imagines Herculis atq; Mercurii habentem inſculptas, tum undique inſcriptam literis græcis, & ingentes expeditiones à Ptolemæo feliciter ſuſceptas ampliſſimasque victorias ſatis glorioſe celebrantem. Hoc monumentum primus edidit cum latina ſua verſione Leo Allatius Romæ 1631. 4. ſed edidit vitioſe admodum, ut notat Iſ. Voſſius ad Melam p. 263. Integrius è codice Topographiæ mundi Chriſtianæ Florentino deſcripſit vir illuſtris doctrinæ Emericus Bigotius, à quo acceptum Thevenotus una cum Gallica verſione inſeruit Tomo primo operis præclariſſ. quod in tria diſtinctum volumina prodiit Pariſiis 1666. fol. ſub titulo: *Relations de divers voyages curieux qui n'ont point eſté publiées.* Ex hac editione deſcriptum Græce exhibet Daniel Caſpar à Lohenſtein Poetarum Germanorum ſublimiſſimus in notis ad Cleopatram ſuam p. 180. ſed vitio typographi perquam inemendate. Quoniam vero breve admodum eſt, & ſingulare, quidni & hoc loco à me exhibetur cum latina verſione * Monachi Benedictinni, ingenio, ſollerti peregrinatione, & præclaris in literas meritis celebratiſſimi Bernhardi de Montfaucon, qui ſuperiore anno Pariſiis Topographiam Chriſtianam integram è Codicibus Florentino & Vaticano edidit.

II. Monumentum Aduliticum
PTOLEMÆI EVERGETÆ I.

Βαϲιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος, υἱὸς Βαϲιλέως Πτολεμαίου, καὶ Βαϲιλίσσης Ἀρσι-	Rex magnus Ptolemæus, filius Regis Ptolemæi & Reginæ Arſinoës

* Coſmas Indicopleuſtes lib. 2 p. 140. ἐν τῇ Ἀδούλῃ τῇ καλουμένῃ τῶν Αἰθιόπων πόλει παραλίῳ. Confer de hoc opido Clariſſ. Cellarii Africam antiquam p. 96.

** T. 2. Collectionis novæ Patrum, Pariſ. 1706. fol.

Ἀρσινόης, Θεῶν ἀδελφῶν τῶν Βασιλέων Πτολεμαίου, καὶ Βασιλίσσης Βερενίκης, Θεῶν Σωτήρων ἀπόγονος. Τὰ μὲν ἀπὸ πατρὸς, Ἡρακλέος, τοῦ Διός. τὰ δὲ ἀπὸ μητρὸς, Διονύσου τοῦ Διὸς. Παραλαβὼν παρὰ τοῦ Πατρὸς τὴν Βασιλείαν Αἰγύπτου· καὶ Λιβύης· καὶ Συρίας· καὶ Φοινίκης· καὶ Κύπρου· καὶ Λυκίας, καὶ Καρίας καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων· ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν, μετὰ δυνάμεων πεζικῶν, καὶ ἱππικῶν καὶ ναυτικοῦ στόλου· καὶ ἐλεφάντων Τρωγλοδυτικῶν, καὶ Αἰθιοπικῶν, οὓς ὅ, τε πατὴρ καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐκ τῶν χωρῶν τούτων ἐθήρευσαν, καὶ καταγαγόντες εἰς Αἴγυπτον κατεσκεύασαν πρὸς τὴν (a) πολεμικὴν χρείαν. Κυριεύσας δὲ τῆς τε ἐντὸς Εὐφράτου χώρας πάσης τε Κιλικίας· καὶ Παμφυλίας, καὶ Ἰωνίας, καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Θράκης καὶ τῶν δυνάμεων τῶν ἐν ταῖς χώραις ταύταις πασῶν· καὶ Ἐλεφάντων Ἰνδικῶν. Καὶ τοὺς Μονάρχους τοὺς ἐν τοῖς τόποις πάντας ὑπηκόους καταστήσας, διέβη τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ Βαβυλωνίαν· καὶ Σουσιανὴν· καὶ Περσίδα καὶ Μηδείαν· καὶ τὴν λοιπὴν πᾶσαν, ἕως Βακτριανῆς, ὑπ᾽ αὐτὸν (b) ποιησάμενος καὶ ἀναζητήσας, ὅσα ὑπὸ τῶν Περσῶν ἱερὰ ἐξ Αἰγύπτου ἐξήχθη, καὶ ἀνακομίσας, μετὰ τῆς ἄλλης

noës, Deorum fratrum, Regis Ptolemæi & Reginæ Berenices, Deorum ſoſpitatorum nepos, ex patre quidem Hercule Jovis filio, oriundus: accepto à patre regno Ægypti, Libyæ, Syriæ, Phœnices, Cypri, Lyciæ, Cariæ & Cycladum Inſularum, bellum geſſit in Aſia, cum magna peditum equitumque multitudine; & cum nautica claſſe atque Elephantis Troglodyticis & Æthiopicis quos Pater ejus & ipſe primi in his locis venatu ceperunt, & abductos in Ægyptum bellico uſui aſſvefecerunt. Cum autem regiones citra Euphratem omnes ditioni ſuæ ſubdidiſſet, nec non Ciliciam, Pamphyliam, Joniam, Helleſpontum, Thraciam, viresq; omnes iſtis in regionibus ſitas atq; elephantos Indicos, omnesque locorum iſtorum Monarchas vectigales ſibi feciſſet, Euphratem fluvium trajecit, ac cum Meſopotamiam, Babyloniam, Suſianam, Perſidem, Mediam, ac reliquas omnes usque ad Bactrianam regiones ſubegiſſet, & perquiſitis ſacris rebus, quas olim Perſæ ex Ægypto exportaverant, eas cum reliqua ga-

Gggg 3 za

(a) Sic recte Montfauconus è Vaticano. Bigotius è Florentino minus bene Πτολεμαϊκήν.

(b) Vatican. ὑφ᾽ ἑαυτῷ. Infra in hoc ipſo monumento: ἀπὸ δὲ δύσεως μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Σάσου τόπων ὑπ᾽ ἐμαυτὸν ἐποίησα.

(c) Bigot. *& faiſant des canaux où il étoit neceſſaire pour rendre à ſes troupes le paſſage plus aiſé.*

ἄλλης γάζης, τὴν ἀπὸ τῶν τόπων εἰς Αἴγυπτον, δυνάμεις ἀπέστειλε, διὰ (c) τῶν ὀρυχθέντων ποταμῶν.

Μεθ' ἃ ἀνδρειώσας, τὰ μὲν ἔγγιστα τῆς βασιλείας μου ἔθνη εἰρηνεύεσθαι κελεύσας, ἐπολέμησα καὶ ὑπέταξα μάχαις τὰ ὑπογεγραμμένα ἔθνη. Γάζη ἔθνη (d) ἐπολέμησα· ἔπειτα Ἀγάμη (e) καὶ Σιγύην, καὶ νικήσας τὴν ἡμίσειαν τῶν παρ' αὐτοῖς πάντων, καὶ αὐτῶν ἐμερισάμην. * Ἄυα, (f) καὶ Τιαμῶ, (g) τοὺς λεγομένους Τζιαμῶ, καὶ τοὺς Γαμβυλά, καὶ τὰ ἐγγὺς αὐτῶν (h) καὶ Ζιγγαβηνέ· καὶ Ἀγγαβέ· καὶ Τιαμά (i) καὶ Ἀθαγαοὺς καὶ Καλαα καὶ Σεμηνὲ (l) ἔθνος πέραν τοῦ Νείλου ἐν δυσβάτοις καὶ χιονώδεσιν ὄρεσιν οἰκοῦντας, ἐν οἷς διὰ παντὸς νιφετοί, καὶ κρύη, καὶ χιόνες βαθύτατοι (m) ὡς μέχρι γονάτων καταδύειν ἄνδρα· τὸν ποταμὸν διαβάς, ὑπέταξα. Ἔπειτα Λαζινὲ καὶ Ζαὰ καὶ Γαβαλά (n) οἰκοῦντας παρ' ὄρεσι θερμῶν ὑδάτων βλύζουσι, καὶ καταῤῥύτοις, Ἀταλμῶ καὶ Βεγὰ, καὶ τὰ σὺν αὐτοῖς ἔθνη πάντα. Ταγγαΐτας (o) τοὺς

za variis ex locis coacta retuliſſet, in Ægyptum, per canales fluviorum manufactos copias miſit.

Poſtea ſtrenue agens, juſſu pacatis gentibus regno meo finitimis, gentes mox enumerandas devici, ac bello mihi ſubjeci. Gazam gentem debellavi, dehinc Agamen & Sigven, quibus devictis, eorum quæ poſſidebant omnium dimidium accepimus. Ava, Tiamo, qui vocantur etiam Tziamo. Gambela & gentes ipſis vicinas Zingabene, Angabe, Tiama, Athagaos, Calaa, & Semena gentem trans Nilum in aviis & nivoſis montibus ſedes habentem, ubi ſemper pruinæ, glacies, & nives profundiſſimæ, ita ut ad genua usque veſtigium imprimatur, trajecto flumine, ſubjeci. Deinde vero Lazine, Zaa & Gabala, qui habitant in montibus calidas aquás emittentibus ac præruptis, Atelmo & Bega, & cum iis gentes iſtius tractus omnes

(*d*) Hodie Habeſſini regnum ſuum Gheeza vocant, notante Montfaucono.
(*e*) Hodie Agamia, præfectura regni Tigræ.
* Minus bene Montfauconus edidit ἐμερίσαμεν.
(*f*) Hodie Aſa, in eodem regno.
(*g*) Vatican. Τίαμα. Hodie Tzama, prope Agamiam in Tigræ regno.
(*h*) Λέγει ἔθνη τὰ πέραν Νείλου Coſmas.
(*i*) Vatican. Τιάμαα. Reſpicitur fortaſſis (notante Montfaucono) præfectura altera Tzama in regno Bagamedra.
(*k*) Forte alterutra earum quæ hodie Agao. Thevenotus edidit Ἀθαγαωύς, minus bene.
(*l*) Hodie Samen vel Semen regio in Habeſſinia.
(*m*) MS. Vatican βαθεῖαι.
(*n*) Coſmas teſtatur eadem nomina gentibus illis adhuc ſua ætate hæſiſſe. Cæterum Bigotius male ὑαβαλὰ pro Γαβαλά.

(o)

τοὺς μέχρι τῶν τῆς Αἰγύπτου ὁρίων οἰκοῦντας, ὑποτάξας, πεζεύεσθαι ἐπέστησα τὴν ὁδὸν, ἀπὸ τῶν τῆς ἐμῆς Βασιλείας τόπων μέχρις Αἰγύπτου· ἔπειτα Ἀννίνε καὶ Μετίνε (p) ἐν ἀποκρήμνοις οἰκοῦντα ὄρεσι. Σεσέα (q) ἔθνος, ἐπολέμησα· οὓς καὶ μέγιστον καὶ δυσβατώτατον ὄρος ἀνελθόντας, περιφρουρήσας κατήγαγον. Καὶ ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοὺς νέους αὐτῶν, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, καὶ παρθένους, καὶ πᾶσαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς κτῆσιν. Ραυσῶν (r) ἔθνη μεσόγεια Λιβανωτοφόρων Βαρβάρων· οἰκοῦντα ἐντὸς πεδίων μεγίστων ἀνύδρων· καὶ Σωλατε ἔθνος ὑπέταξα· οἷς καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς θαλάσσης φυλάσσειν ἐκέλευσα· Ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἔθνη, ὄρεσιν ἰσχυροῖς πεφρουρημένα, αὐτὸς ἐγὼ ἐν ταῖς μάχαις παρὼν, νικήσας καὶ ὑποτάξας, ἐχαρισάμην αὐτοῖς πάσας τὰς χώρας ἐπὶ φόροις, ἄλλα δὲ πλεῖστα ἔθνη ἑκόντα ὑπετάγη μοι ἐπὶ φόροις. Καὶ πέραν δὲ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης οἰκοῦντας Ἀραβίτας, καὶ κιναιδοκολπίτας (s)

στρά

mnes: Tangaitas, qui uſque ad terminos Ægypti pertingunt cum ſubegiſſem, pedeſtrem viam paravi à regni mei locis uſque ad Ægyptum. Deinde vero gentes Annine & Metine in præruptis montibus habitantes. Seſeæ populo bellum intuli, quos, cum in maximum & aſperrimum montem adſcendiſſent, poſita circum cuſtodia, illinc deduxi, mihique adlegi juvenes eorum, uxores item, pueros & virgines, una cum univerſis eorum facultatibus. Rauſorum gentem mediterraneam Barbarorum thuriferæ regionis, maximas & inaquoſas planities incolentem, nationemque Solate ſubjeci: quos juſſi maris oras præſidiis tutare. Has porro gentes omnes aſperrimis montibus ſeptas, cum ipſe præſens editis certaminibus ſubegiſſem, conceſſi agros ſuos vectigales retinere. Imo etiam plurimæ gentes ſponte ſeſe mihi vectigales obtulerunt. Sed etiam miſſo exercitu nautico & pedeſtri trans mare Rubrum, Arabitas & Cinædocol-

(o) Montfauconius in MS. Florentino teſtatur legi Ταγγαῖτας, in Vaticano Ταγγαιτῶν. Sed Iſ. Voſſius p. 293. ad Melam legit Παγχαῖτας, quem ſi placet vide.

(p) Bigot. Ἄννινε καὶ Μέτινε, & mox οἰκοῦντας pro οἰκοῦντα ſcil. ἔθνη.

(q) Hanc & mox memoratas gentes Coſmas notat incoluiſſe Barbariam, regionem maritimam non procul Homeritarum patria ultra fretum Arabici ſinus quæ thurifera vocabatur, Vide p. 131. 139. 143. 167. Metropolis ejus Ῥάπτος quæ occurrit apud Claudium Ptolemæum, Montfaucono eadem videtur cum Ῥαυσῶ ſtatim memoranda.

(r) MS. Vatican. Ῥαυσῶ.

(s) Gentes in Homerite ſive Arabia felici notari obſervat Coſmas. Mentio Cinædocolpitarum in Arabia ad oram maris rubri etiam apud Claudium Ptolemæum.

στράτευμα ναυτικὸν καὶ πεζικὸν διαπεμψάμενος, καὶ ὑποτάξας αὐτῶν τοὺς Βασιλέας, φόρους τῆς γῆς τελεῖν ἐκέλευσα, καὶ ὁδεύεσθαι μετ' εἰρήνης, καὶ πλέεσθαι. Ἀπό τε λευκῆς κώμης (t) ἕως τῆς Σαβαίων χώρας (u) ἐπολέμησα. Πάντα δὲ ταῦτα ἔθνη πρῶτος καὶ μόνος Βασιλέων, τῶν πρὸ ἐμοῦ, (x) ὑπέταξα. Διὸ τὴν ἔχω τὸν μέγιστον Θεόν μου Ἄρην εὐχαριστίαν (y) ὅς με καὶ ἐγέννησε· Δι' οὗ πάντα τὰ ὁμοροῦντα τῇ ἐμῇ, ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς, μέχρι τῆς Λιβανωτοφόρου, ἀπὸ δὲ δύσεως, μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Σάσου τόπων, (z) ὑπ' ἐμαυτὸν ἐποίησα· ἃ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ἐλθὼν καὶ νικήσας, ἃ δὲ διαπεμπόμενος. Καὶ ἐν εἰρήνῃ καταστήσας πάντα τὸν ὑπ' ἐμοὶ κόσμον, (a) κατῆλθον εἰς τὴν Ἀδούλην, τῷ Διῒ, καὶ τῷ Ἄρει, καὶ τῷ Ποσειδῶνι θυσιάσαι, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. (b) Ἀθροίσας δέ μου τὰ στρατεύματα, καὶ ὑφ' ἓν ποιήσας, ἐπὶ τούτῳ τῷ τόπῳ καθίσας, τόνδε τὸν δίφρον (c) παραθήκην

colpitas ſubegi, eorumque Reges tributa pendere, pacata itinera & maria ſervare juſſi. Gentes item à Vico albo usque ad Sabæorum regionem debellavi. Cæterum hasce omnes nationes primus & ſolus poſt deceſſores meos Reges ſubjeci, quare maximo Deo meo *Marti* qui me genuit gratias habeo, cujus ope gentes ditioni meæ finitimas ab Oriente quidem usque ad thuriferam regionem, ab Occidente vero usque ad Æthiopiam & ad Saſi loca mihi ſubditas feci; cum ipſe profectus, tum miſſis legatis victoriam referens; Ac ubi totam ditionis meæ terram pacatam conſtitui, Adulem deſcendi ſacrificatum Jovi, Marti & Neptuno pro navigantibus: accitis & in unum collectis hoc loco univerſis exercitibus meis, hancque ſellam Marti dicavi,

(t) In partibus Blemmyum vicum nomine Levcogen reſpici, notat idem Coſmas.

(u) Malim hæc verba reddere ſic: *Primus & ſolus Regum qui adhuc fuerunt.*

(x) Mira phraſis: ἔχω εὐχαριστίαν θεόν, neque ſatis apparet quo ſpectet illud διὴν.

(y) Sabæorum regio, in Homerite ſive Arabia felici. Coſmas: Σαβαίων χώρα πάλιν εἰς τὴν Ὁμηρίτην ἐστίν.

(z) Saſi regio, extrema Æthiopum. Idem Coſmas: αὕτη ἡ Σάσου χώρα ὑστάτη ἐστὶν τῶν Αἰθιόπων, ἔνθα καὶ πολὺ χρυσίον ἐστὶ, τὸ λεγόμενον Ταγχαρας. Ἐπέκεινα δὲ ταύτης ὁ Ὠκεανὸς παράκειται, ὥσπερ καὶ τῶν Βαρβαρωτῶν τῶν καὶ τὸν λίβανον ἐμπορευομένων.

(a) Regnum ſuum Ptolemæus propter amplitudinem vocat κόσμον, ut Romanum Imperium paſſim dicitur Orbis Romanus, ſacris quoque Scriptoribus οἰκουμένη.

(b) Neptuno quidem pro navigantibus Jovi pro pedeſtribus & equeſtribus, Marti pro univerſa expeditione, ſacra videntur eſſe facta.

(c) Nota morem dedicandi ſellam Diis. Affine his eſt quod obſervat Chimentellus commentario de honore biſellii c. XIV. Imperatoribus inter Deos relatis poſitas ac con-

κλῦ τῷ Ἄρει ἐπεὶ σῆσα. Ἔτει τῆς ἐμῆς βασιλείας (d) εἰκοςῷ ἑβδόμῳ.

vi, anni regni mei vigeſimo ſeptimo.

III. Opus ipſum in quo monumentum hoc exſtat, inſcribitur *χεισιανικὴ τοπογραφία παντὸς κόσμȣ (a) Deſcriptio mundi univerſi, è mente Chriſtianorum*, & diſtributum eſt in *libros duodecim*, etſi non ſimul ab auctore vulgatos, quia initio non tot libros mente conceperat. Duodecimus in Vaticano MS. deſideratur, in Mediceo codice mutilus extrema parte eſt repertus. atq; ita à Montfaucono cum reliquis XI. integris editus. Argumentum operis ſuccincte perſequitur Photius, cujus locum doctiſſimo editori haud obſervatum adſcribam. Ita vero ille Codice XXXVI.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον, ȣ̃ ἡ ἐπιγραφή· Χεισιανῶν βίβλος, ἑρμηνεία εἰς τὴν ὀκτάτευχον. (b) Παμφίλῳ (c) δέ τινι προσφωνεῖ τὸ βιβλίον· ἦν ἢ ταῖς Ἰȣςίνȣ (d) ȣ̃ τ̃ Ῥωμαίων βασιλέως ἡμέ-

Lectum opus eſt, cujus titulus *Chriſtianorum liber*, tractatus octo voluminum, Pamphilo cuidam dicatus ab auctore qui Juſtini Imp. Romani temporibus floruit.

Hhhh Ini-

conſecratas ſellas, velut præſentibus & auctoritatem atque Judicum munus exercentibus. Etiam ante hanc ſellam Ptolemæi, ſolitos ſua ætate reos capitali ſupplicio affici notat Coſmas p. 144.

(d) Ex primis hujus monumenti verbis certum eſt intelligi Ptolemæum Evergetem primum, Philadelphi filium. Sed huic non 27. ſed tantum 25. annos tribuit Claudius Ptolemæus in Canone: Euſebius 26. Syncellus 24. Itaque ſuſpicantur viri docti Evergetem in hoc monumento computum annorum regiminis repetere à tempore quo à patre particeps Imperii adſcitus fuit.

(a) Lib. 1. ſub init. & p. 114. ſeq. lib. 2. p. 125. 126. lib 7. p. 275.

(b) Nullo modo huic operi convenit titulus *expoſitionis in Octateuchum*, ſive in primos octo ſacræ Scripturæ libros. Itaque hæc verba innuunt potius Expoſitionem ſive tractatum libris octo conſtantem, ſive in octavo libro deſinentem. Nam quamvis mox ab ipſo photio duodecim numerantur libri, tamen poſtremi quatuor interjecto demum tempore ſcripti & prioribus additi ſunt, & à Photio referuntur ſeparatim.

(c) pamphilo Hieroſolymitano. Vide lib. 1. p. 114. lib. 2. p. 124. & lib 8. p. 305. Hunc *Θεοφιλέστατον πατέρα* vocat lib. 2. pag. 185. lib. 6. p. 266. *ὦ τιμία κεφαλὴ* ad eundem lib. 5. p. 160.

(d) Lib. 2. p. 141. *παρόντι ȣ̃ν μοι ἐν τοῖς τόποις πρὸ τȣ́των τῶν ἐνιαυτῶν εἴκοσι πέντε πλέον ἢ ἔλαττον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰȣςίνȣ τȣ̃ Ῥωμαίων βασιλέως, ὁ τηνικαῦ-*

τα

ἡμέραις ἐνακμάζων, Ἀπάρχεται μὲν οὖν ὑπέρ τινων ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων, γραφικαῖς ὡς ἐδόκει μαρτυρίαις ἀγωνίζεσθαι. Ἔστι δὲ ταπεινὸς τὴν φράσιν (e) καὶ συντάξεως οὐδὲ τῆς κοινῆς μετέχων· ἀλλὰ καί τινα κατὰ τὴν ἱστορίαν ἀπίθανα συντίθησι, (f) διὸ καὶ μυθικώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον ἡγεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, δίκαιον. Ὑπὲρ ὧν δὲ δόγματα ἐνίσταται, ἔστι ταῦτα· Ὅτι ὁ οὐρανὸς οὐκ ἔστι σφαιρικὸς, οὐδὲ ἡ γῆ, ἀλλ' ὁ μὲν ὡσεὶ καμάρα, (g) ἡ δὲ ἐπιρομή

Initio ſtatim Eccleſiaſtica quædam dogmata, S. Scripturæ ut ipſi quidem videtur teſtimoniis propugnat. Dictione utitur humili, & plus quam vulgari compoſitione. Sed & incredibilia quædam narrat ut fabuloſis potius quam fide dignis accenſere ſcriptoribus hominem fas ſit. Pro quibus vero maxime propugnationem ſuſcipit dogmata, hæc ſunt: Cœlum non eſſe orbiculari figura, nec terram adeo,

τω βασιλεὺς τῶν Ἀξωμιτῶν μέλλων ἐξιέναι εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας τοὺς πέραν &c. Expeditio illa Elesbani Æthiopum Regis facta eſt A. C. 522. (confer Pagium T. 2. Critic. Baron. p. 517.) Juſtini Imp. quinto: Ergo auctor iſta ſcripſit Alexandriæ (vide lib. 2. p. 114. lib. 6. p. 264.) A. C. 547. Juſtiniani 21.

(e) Ipſe lib. 1. p. 114. libenter fatetur *πεζῶς πως καὶ ἀνωμάλως* argumentum ſuum *διεξιέναι· καὶ γὰρ*, inquit, *ἐννοιῶν ὀρθῶν, οὐ φράσεων δεῖται ὁ χριστιανός.* Nimirum à Pamphilo qui Hieroſolymis Alexandriam acceſſerat, etiam atque etiam ad hoc excitatus permiſit ſe ad ſcribendum impelli, cum alioqui mercaturam feciſſet & à literarum elegantiorum ſtudio fuiſſet alienus, prætereaq; per morbos exhauſtus etiam corporis viribus. *ἐνοχλῶν ἡμῖν περὶ τούτου οὐ διέλιπες, ἀσθενῶν ἡμῶν τυγχανόντων τῷ σώματι, ταῖς ῥεύσεσι καὶ τῇ ξηρότητι τῆς γαστρὸς πιεζομένων, καὶ συνεχῶς λοιπὸν ἐκ τούτου ἀσθενείαις συχναῖς περιπιπτόντων, ἄλλως δὲ καὶ τῆς ἔξωθεν ἐγκυκλίου παιδείας λειπομένων, καὶ ῥητορικῆς τέχνης ἀμοιρούντων. καὶ στωμυλίᾳ λόγων ἢ κόμπου χαρακτῆρσι συνθεῖναι λόγον οὐκ εἰδότων, καὶ ταῖς τοῦ βίου πλοκαῖς ἀσχολουμένων.* lib. 2. p. 124. itaque p. 125. ait ſe ſcribere *ἄνευ κεκομψευμένου καὶ τεχνικοῦ λόγου ἐν ἰδιωτικοῖς τε καὶ ἀπλάσοις ῥήμασι.* Et pag. 132. *Ἐμπορίας γὰρ χάριν ἔπλευσα τοὺς τρεῖς κόλπους τούτους, τόν τε κατὰ τὴν Ῥωμανίαν* (in ditione Romanorum) *καὶ τὸν Ἀράβιον, καὶ τὸν περσικόν, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκούντων δὲ ἢ καὶ πλεόντων τοὺς τόπους, ἀκριβῶς μεμαθηκώς.* Adde lib. 3. pag. 178. ſeq.

(f) Videtur reſpicere ea quæ libro XI. tradit de variis animantibus, arboribusque, quæ tamen ſi quis legat noſtro tempore, quo hiſtoria naturalis tot hominum ſollertium longiſſimis itineribus non leviter locupletata eſt, facilius iis habebit fidem. Certe præclara mihi videtur & neutiquam contemnenda quæ ſcriptor ille obſervavit. Totum vero illum librum XI pridem è Codice Mediceo à Bigotio deſcriptum cum Gallica ejus verſione vulgaverat Thevenotus tomo primo collectionis itinerum Pariſ. 1666. fol.

(g)

ρομήκης, (h) καὶ κεκόλληται (i) τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινοῦνται ἀγγέλων (k) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονούντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει (l) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς, (m) ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς Προφήτας, κἀκεῖθεν τοὺς Ἀποστόλους. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων, (n) καὶ ὅτι οἱ Ἄγγελοι οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, (o) ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ (p) τὸ στερέωμα καὶ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ στερεώματος (q) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τοῦτό ἐστι καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. (r) Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα. (s) Προσφω-

adeo, ſed illud fornicis inſtar terræ incumbere, hanc longiorem eſſe quam latiorem, & extrema cœli ultimis terræ jungi: Aſtra ſingula moveri miniſterio Angelorum, & id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos & Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi & contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit, ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terræ, & Angelos non in cœlo verſari, ſed tantum infra firmamentum & nobiſcum degere contendit. CHRISTUM vero aſcendentem è terris ingreſſum eſſe locum medium inter cœlum ac firmamentum, idque ſolum eſſe regnum cœlo-

(g) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22. ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν. Confer Euſebium ad illum locum p. 511. & laudata ab auctore Topographiæ Severiani atque Chyſoſtomi verba.

(h) Inſtar menſæ in ſacro tabernaculo. Vide lib. 2. p. 138. Ἐπιμήκη ipſe vocat p. 129.

(i) Lib. 2. p. 129. τὸν οὐρανὸν κατ' ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνέδησε.

(k) Lib. 2. p. 150. 155. lib. 3. p. 161. lib. 4. p. 189. lib. 7. pag. 287. lib. 9. pag. 310. & 312. ſeq.

(l) Libro quinto.

(m) Quia Apoſtolus tabernaculum vocat ἅγιον κοσμικόν Hebr. IX. 2. Vide lib. 1. p. 115. lib. 2. p. 134. ſeq. lib. 3. p. 163. 173. ſeq. lib. 5. p. 179. 200. ſeq. lib. 7. pag. 297. lib. 9. p. 309. 311.

(n) Lib. 6. p. 265. 267.

(o) Sententia auctoris perſpicue patet è figura quam in æs inciſam adjunxi. Angelos autem in ſupremo cœlo eſſe negat lib. 2. p. 157. lib. 7. p. 286. ſeq. 289. lib. IX. pag. 313.

(p) Non ſuper ſtereoma ſive firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum præter aquas ſupra cœleſtes & regnum cœlorum.

(q) Ac primus quidem. Vide lib. 7. p. 277. lib. IX. p. 314.

(r) Lib. 3. p. 183.

(s) Ut de monte Conico, columnis cœli, terra ultra Oceanum inacceſſa &c.

ἡμέραις ἐνακμάζων, Ἀπάρχεται μὲν οὖν ὑπὲρ τινων ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων, γραφικαῖς ὡς ἐδόκει μαρτυρίαις ἀγωνίζεσθαι. Ἔστι δὲ ταπεινὸς τὴν φράσιν (e) καὶ συντάξεως οὐδὲ τῆς κοινῆς μετέχων· ἀλλὰ καί τινα κατὰ τὴν ἱστορίαν ἀπίθανα συντίθησι, (f) διὸ καὶ μυθικώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον ἡγεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, δίκαιον. Ὑπὲρ ὧν δὲ δόγματα ἐνίσταται, ἔστι ταῦτα· Ὅτι ὁ οὐρανὸς οὐκ ἔστι σφαιρικὸς, οὐδὲ ἡ γῆ, ἀλλ' ὁ μὲν ὡσεὶ καμάρα, (g) ἡ δὲ ἐπιρομὴ

Initio ſtatim Eccleſiaſtica quædam dogmata, S. Scripturæ ut ipſi quidem videtur teſtimoniis propugnat. Dictione utitur humili, & plus quam vulgari compoſitione. Sed & incredibilia quædam narrat ut fabuloſis potius quam fide dignis accenſere ſcriptoribus hominem fas ſit. Pro quibus vero maxime propugnationem ſuſcipit dogmata, hæc ſunt: Cœlum non eſſe orbiculari figura, nec terram adeo,

του βασιλεὺς τῶν Ἀξωμιτῶν μέλλων ἐξιέναι εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας τοὺς πέραν &c. Expeditio illa Elesbani Æthiopum Regis facta eſt A. C. 522. (confer Pagium T. 2. Critic. Baron. p. 517.) Juſtini Imp. quinto: Ergo auctor iſta ſcripſit Alexandriæ (vide lib. 2. p. 114. lib. 6. p. 264.) A. C. 547. Juſtiniani 21.

(e) Ipſe lib. 1. p. 114. libenter fatetur πεζῶς πως καὶ ἀνωμάλως argumentum ſuum διεξιέναι καὶ γὰρ, inquit, ἐννοιῶν ὀρθῶν, οὐ φράσεων δεῖται ὁ χριστιανός. Nimirum à Pamphilo qui Hieroſolymis Alexandriam acceſſerat, etiam atque etiam ad hoc excitatus permiſit ſe ad ſcribendum impelli, cum alioqui mercaturam feciſſet & à literarum elegantiorum ſtudio fuiſſet alienus, prætereaq; per morbos exhauſtus etiam corporis viribus. Ἐνοχλῶν ἡμῖν περὶ τούτου οὐ διέλιπες, ἀσθενῶν ἡμῶν τυγχανόντων τῷ σώματι, ταῖς ῥεύψεσι καὶ τῇ ξηρότητι τῆς γαστρὸς πιεζομένων, καὶ συνεχῶς λοιπὸν ἐκ τούτου ἀσθενείαις συχναῖς περιπιπτόντων, ἄλλως δὲ καὶ τῆς ἔξωθεν ἐγκυκλίου παιδείας λειπομένων, καὶ ῥητορικῆς τέχνης ἀμοιρούντων· καὶ στωμυλίᾳ λόγων ἢ κόμπου χαρακτῆρσι συνθεῖναι λόγον οὐκ εἰδότων, καὶ ταῖς τοῦ βίου πλοκαῖς ἀσχολουμένων. lib. 2. p. 124. itaque p. 125. ait ſe ſcribere ἄνευ κεκομψευμένου καὶ τεχνικοῦ λόγου ἐν ἰδιωτικοῖς τε καὶ ἀπλάστοις ῥήμασι. Et pag. 132. Ἐμπορίας γὰρ χάριν ἔπλευσα τοὺς τρεῖς κόλπους τούτους, τόν τε κατὰ τὴν Ῥωμανίαν (in ditione Romanorum) καὶ τὸν Ἀράβιον, καὶ τὸν περσικόν, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκούντων δὲ ἢ καὶ πλεόντων τοὺς τόπους, ἀκριβῶς μεμαθηκώς. Adde lib. 3. pag. 178. ſeq.

(f) Videtur reſpicere ea quæ libro XI. tradit de variis animantibus, arboribusque, quæ tamen ſi quis legat noſtro tempore, quo hiſtoria naturalis tot hominum ſollertium longiſſimis itineribus non leviter locupletata eſt, facilius iis habebit fidem. Certe præclara mihi videtur & neutiquam contemnenda quæ ſcriptor ille obſervavit. Totum vero illum librum XI pridem è Codice Mediceo à Bigotio deſcriptum cum Gallica ejus verſione vulgaverat Thevenotus tomo primo collectionis itinerum Pariſ. 1666. fol.

(g)

Digitized by Google

ρομήκης, (h) καὶ κεκόλληται (i) τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινοῦνται ἀγγέλων (k) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονούντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει (l) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς, (m) ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς Προφήτας, κἀκεῖθεν τοὺς Ἀποστόλους. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων, (n) καὶ ὅτι οἱ ἄγγελοι οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, (o) ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ (p) τὸ στερέωμα καὶ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ στερεώματος (q) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τοῦτό ἐστι καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. (r) Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα. (s) Προσφω-

adeo, ſed illud fornicis inſtar terræ incumbere, hanc longiorem eſſe quam latiorem, & extrema cœli ultimis terræ jungi: Aſtra ſingula moveri miniſterio Angelorum, & id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos & Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi & contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit, ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terræ, & Angelos non in cœlo verſari, ſed tantum infra firmamentum & nobiſcum degere contendit. CHRISTUM vero aſcendentem è terris ingreſſum eſſe locum medium inter cœlum ac firmamentum, idque ſolum eſſe regnum cœlo-

(g) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22. *ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν.* Confer Euſebium ad illum locum p. 511. & laudata ab auctore Topographiæ Severiani atque Chyſoſtomi verba.

(h) Inſtar menſæ in ſacro tabernaculo. Vide lib. 2. p. 138. *Ἐπιμήκη* ipſe vocat p. 129.

(i) Lib. 2. p. 129. *τὸν οὐρανὸν κατ' ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνέδησε.*

(k) Lib. 2. p. 150. 155. lib. 3. p. 161; lib. 4. p. 189. lib. 7. pag. 287. lib. 9. pag. 310. & 312. ſeq.

(l) Libro quinto.

(m) Quia Apoſtolus tabernaculum vocat *ἅγιον κοσμικόν* Hebr. IX. 2. Vide lib. 1. p. 115. lib. 2. p. 134. ſeq. lib. 3. p. 163. 173. ſeq. lib. 5. p. 179. 200. ſeq. lib. 7. pag. 297. lib. 9. p. 309. 311.

(n) Lib. 6. p. 265. 267.

(o) Sententia auctoris perſpicue patet è figura quam in æs inciſam adjunxi. Angelos autem in ſupremo cœlo eſſe negat lib. 2. p. 157. lib. 7. p. 286. ſeq. 289. lib. IX. pag. 313.

(p) Non ſuper ſtereoma ſive firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum præter aquas ſupra cœleſtes & regnum cœlorum.

(q) Ac primus quidem. Vide lib. 7. p. 277. lib. IX. p. 314.

(r) Lib. 3. p. 183.

(s) Ut de monte Conico, columnis cœli, terra ultra Oceanum inacceſſa &c.

ἡμέραις ἐνακμάζων, Ἀπάρχεται μὲν οὖν ὑπέρ τινων ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων, γραφικαῖς ὡς ἐδόκει μαρτυρίαις ἀγωνίζεσθαι. Ἔστι δὲ ταπεινὸς τὴν φράσιν (e) καὶ συντάξεως οὐδὲ τῆς κοινῆς μετέχων· ἀλλὰ καί τινα κατὰ τὴν ἱστορίαν ἀπίθανα συντίθησι, (f) διὸ καὶ μυθικώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον ἡγεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, δίκαιον. Ὑπὲρ ὧν δὲ δόγματα ἐνίσταται, ἔστι ταῦτα· Ὅτι ὁ οὐρανὸς οὐκ ἔστι σφαιρικὸς, οὐδὲ ἡ γῆ, ἀλλ' ὁ μὲν ὡσεὶ καμάρα, (g) ἡ δὲ ἐπιρομή

Initio ſtatim Eccleſiaſtica quædam dogmata, S. Scripturæ ut ipſi quidem videtur teſtimoniis propugnat. Dictione utitur humili, & plus quam vulgari compoſitione. Sed & incredibilia quædam narrat ut fabuloſis potius quam fide dignis accenſere ſcriptoribus hominem fas ſit. Pro quibus vero maxime propugnationem ſuſcipit dogmata, hæc ſunt: Cœlum non eſſe orbiculari figura, nec terram adeo,

τα βασιλεὺς τῶν Ἀξωμιτῶν μέλλων ἐξιέναι εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας τοὺς πέραν &c. Expeditio illa Elesbani Æthiopum Regis facta eſt A. C. 522. (confer Pagium T 2. Critic. Baron. p. 517.) Juſtini Imp. quinto : Ergo auctor iſta ſcripſit Alexandriæ (vide lib. 2. p 114. lib. 6. p. 264.) A. C. 547. Juſtiniani 21.

(e) Ipſe lib. 1. p. 114. libenter fatetur πεζῶς πως καὶ ἀνωμάλως argumentum ſuum διεξιέναι καὶ γὰρ, inquit, ἐννοιῶν ὀρθῶν, οὐ φράσεων δεῖται ὁ χριστιανός. Nimirum à Pamphilo qui Hieroſolymis Alexandriam acceſſerat, etiam atque etiam ad hoc excitatus permiſit ſe ad ſcribendum impelli, cum alioqui mercaturam feciſſet & à literarum elegantiorum ſtudio fuiſſet alienus, prætereaq; per morbos exhauſtus etiam corporis viribus. Ἐνοχλῶν ἡμῖν περὶ τούτου οὐ διέλιπες, ἀσθενῶν ἡμῶν τυγχανόντων τῷ σώματι, ταῖς ῥεύψεσι καὶ τῇ ξηρότητι τῆς γαστρὸς πιεζομένων, καὶ συνεχῶς λοιπὸν ἐκ τούτου ἀσθενείαις συχναῖς περιπιπτόντων, ἄλλως δὲ καὶ τῆς ἔξωθεν ἐγκυκλίου παιδείας λειπομένων, καὶ ῥητορικῆς τέχνης ἀμοιρούντων. καὶ στωμυλίᾳ λόγων ἢ κόμπου χαρακτῆρσι συνθεῖναι λόγον οὐκ εἰδότων, καὶ ταῖς τοῦ βίου πλοκαῖς ἀσχολουμένων. lib. 2. p. 124. itaque p. 125. ait ſe ſcribere ἄνευ κεκομψευμένου καὶ τεχνικοῦ λόγου ἐν ἰδιωτικοῖς τε καὶ ἁπλάσοις ῥήμασι. Et pag. 132. Ἐμπορίας γὰρ χάριν ἔπλευσα τοὺς τρεῖς κόλπους τούτους, τόντε κατὰ τὴν Ῥωμανίαν (in ditione Romanorum) καὶ τὸν Ἀράβιον, καὶ τὸν περσικόν, καὶ ἀπὸ τῶν εἰκόντων δὲ ἢ καὶ πλεόντων τοὺς τόπους, ἀκριβῶς μεμαθηκώς. Adde lib. 3. pag. 178. ſeq.

(f) Videtur reſpicere ea quæ libro XI. tradit de variis animantibus, arboribusque, quæ tamen ſi quis legat noſtro tempore, quo hiſtoria naturalis tot hominum ſollertium longiſſimis itineribus non leviter locupletata eſt, facilius iis habebit fidem. Certe præclara mihi videtur & neutiquam contemnenda quæ ſcriptor ille obſervavit. Totum vero illum librum XI pridem è Codice Mediceo à Bigotio deſcriptum cum Gallica ejus verſione vulgaverat Thevenotus tomo primo collectionis itinerum Pariſ. 1666. fol.

(g)

ρομήκης, (b) καὶ κεκόλληται (i) τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινοῦνται ἀγγέλων (k) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονούντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει (l) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς, (m) ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς Προφήτας, κἀκεῖθεν τοὺς Ἀποστόλους. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων, (n) καὶ ὅτι οἱ Ἄγγελοι οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, (o) ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ (p) τὸ στερέωμα καὶ μεθ᾽ ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ στερεώματος (q) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τοῦτό ἐστι καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. (r) Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα. (s) Προσφω-

adeo, ſed illud fornicis inſtar terræ incumbere, hanc longiorem eſſe quam latiorem, & extrema cœli ultimis terræ jungi: Aſtra ſingula moveri miniſterio Angelorum, & id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos & Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi & contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit, ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terræ, & Angelos non in cœlo verſari, ſed tantum infra firmamentum & nobiſcum degere contendit. CHRISTUM vero aſcendentem è terris ingreſſum eſſe locum medium inter cœlum ac firmamentum, idque ſolum eſſe regnum cœlo-

(g) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22. ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν. Confer Euſebium ad illum locum p. 511. & laudata ab auctore Topographiæ Severiani atque Chyſoſtomi verba.

(h) Inſtar menſæ in ſacro tabernaculo. Vide lib. 2. p. 138. Ἐπιμήκη ipſe vocat p. 129.

(i) Lib. 2. p. 129. τὸν οὐρανὸν κατ᾽ ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνέδησε.

(k) Lib. 2. p. 150. 155. lib. 3. p. 161. lib. 4. p. 189. lib. 7. pag. 287. lib. 9. pag. 310. & 312. ſeq.

(l) Libro quinto.

(m) Quia Apoſtolus tabernaculum vocat ἅγιον κοσμικόν Hebr. IX. 2. Vide lib. 1. p. 115. lib. 2. p. 134. ſeq. lib. 3. p. 163. 173. ſeq. lib. 5. p. 179. 200. ſeq. lib. 7. pag. 297. lib. 9. p. 309. 311.

(n) Lib. 6. p. 265. 267.

(o) Sententia auctoris perſpicue patet è figura quam in æs inciſam adjunxi. Angelos autem in ſupremo cœlo eſſe negat lib. 2. p. 157. lib. 7. p. 286. ſeq. 289. lib. IX. pag. 313.

(p) Non ſuper ſtereoma ſive firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum præter aquas ſupra cœleſtes & regnum cœlorum.

(q) Ac primus quidem. Vide lib. 7. p. 277. lib. IX. p. 314.

(r) Lib. 3. p. 183.

(s) Ut de monte Conico, columnis cœli, terra ultra Oceanum inacceſſa &c.

ἡμέραις ἐνακμάζων. Ἀπάρχεται μὲν οὖν ὑπέρ τινων ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων, γραφικαῖς ὡς ἐδόκει μαρτυρίαις ἀγωνίζεσθαι. Ἔστι δὲ ταπεινὸς τὴν φράσιν (e) καὶ συντάξεως οὐδὲ τῆς κοινῆς μετέχων· ἀλλὰ καί τινα κατὰ τὴν ἱστορίαν ἀπίθανα συντίθησι, (f) διὸ καὶ μυθικώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον ἡγεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, δίκαιον. Ὑπὲρ ὧν δὲ δόγματα ἐνίσταται, ἔστι ταῦτα· Ὅτι ὁ οὐρανὸς οὐκ ἔστι σφαιρικὸς, οὐδὲ ἡ γῆ, ἀλλ' ὁ μὲν ὥσπερ καμάρα, (g) ἡ δὲ ἐπι-ρομὴ

Initio ſtatim Eccleſiaſtica quædam dogmata, S. Scripturæ ut ipſi quidem videtur teſtimoniis propugnat. Dictione utitur humili, & plus quam vulgari compoſitione. Sed & incredibilia quædam narrat ut fabuloſis potius quam fide dignis accenſere ſcriptoribus hominem fas ſit. Pro quibus vero maxime propugnationem ſuſcipit dogmata, hæc ſunt: Cœlum non eſſe orbiculari figura, nec terram adeo,

τα βασιλεὺς τῶν Ἀξωμιτῶν μέλλων ἐξιέναι εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας τοὺς πέραν &c. Expeditio illa Elesbani Æthiopum Regis facta eſt A. C. 522. (confer Pagium T. 2. Critic. Baron. p. 517.) Juſtini Imp. quinto: Ergo auctor iſta ſcripſit Alexandriæ (vide lib. 2. p. 114. lib. 6. p. 264.) A. C. 547. Juſtiniani 21.

(e) Ipſe lib. 1. p. 114. libenter fatetur πεζῶς πως καὶ ἀνωμάλως argumentum ſuum διεξιέναι καὶ γὰρ, inquit, ἐννοιῶν ὀρθῶν, οὐ φράσεων δεῖται ὁ χριστιανός. Nimirum à Pamphilo qui Hieroſolymis Alexandriam acceſſerat, etiam atque etiam ad hoc excitatus permiſit ſe ad ſcribendum impelli, cum alioqui mercaturam feciſſet & à literarum elegantiorum ſtudio fuiſſet alienus, prætereaq; per morbos exhauſtus etiam corporis viribus. Ἐνοχλῶν ἡμῖν περὶ τούτου οὐ διέλιπες, ἀσθενῶν ἡμῶν τυγχανόντων τῷ σώματι, ταῖς ῥεύσεσι καὶ τῇ ξηρότητι τῆς γαστρὸς πιεζομένων, καὶ συνεχῶς λοιπὸν ἐκ τούτου ἀσθενείαις συχναῖς περιπιπτόντων, ἄλλως δὲ καὶ τῆς ἔξωθεν ἐγκυκλίου παιδείας λειπομένων, καὶ ῥητορικῆς τέχνης ἀμοιρούντων. καὶ στωμυλίᾳ λόγων ἢ κόμπου χαρακτῆρσι συνθεῖναι λόγον οὐκ εἰδότων, καὶ ταῖς τοῦ βίου πλοκαῖς ἀσχολουμένων. lib. 2. p. 124. itaque p. 125. ait ſe ſcribere ἄνευ κεκομψευμένου καὶ τεχνικοῦ λόγου ἐν ἰδιωτικοῖς τε καὶ ἁπλάσοις ῥήμασι. Et pag. 132. Ἐμπορίας γὰρ χάριν ἔπλευσα τοὺς τρεῖς κόλπους τούτους, τόν τε κατὰ τὴν Ῥωμανίαν (in ditione Romanorum) καὶ τὸν Ἀράβιον, καὶ τὸν περσικὸν, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκούντων δὲ ἢ καὶ πλεόντων τοὺς τόπους, ἀκριβῶς μεμαθηκώς. Adde lib. 3. pag. 178. ſeq.

(f) Videtur reſpicere ea quæ libro XI. tradit de variis animantibus, arboribusque, quæ tamen ſi quis legat noſtro tempore, quo hiſtoria naturalis tot hominum ſollertium longiſſimis itineribus non leviter locupletata eſt, facilius iis habebit fidem. Certe præclara mihi videtur & neutiquam contemnenda quæ ſcriptor ille obſervavit. Totum vero illum librum XI pridem è Codice Mediceo à Bigotio deſcriptum cum Gallica ejus verſione vulgaverat Thevenotus tomo primo collectionis itinerum Pariſ. 1666. fol.

(g)

Digitized by Google

ρομήκης, (b) καὶ κεκόλληται (i) τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινοῦνται ἀγγέλων (k) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονούντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει (l) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς, (m) ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς Προφήτας, κἀκεῖθεν τοὺς Ἀποστόλους. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων, (n) καὶ ὅτι οἱ ἄγγελοι οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, (o) ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ (p) τὸ στερέωμα καὶ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ στερεώματος (q) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τοῦτό ἐστι καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. (r) Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα. (s) Προσ-

φω-

adeo, ſed illud fornicis inſtar terræ incumbere, hanc longiorem eſſe quam latiorem, & extrema cœli ultimis terræ jungi: Aſtra ſingula moveri miniſterio Angelorum, & id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos & Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi & contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit; ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terræ, & Angelos non in cœlo verſari, ſed tantum infra firmamentum & nobiſcum degere contendit. CHRISTUM vero aſcendentem è terris ingreſſum eſſe locum medium inter cœlum ac firmamentum, idque ſolum eſſe regnum cœ-

(g) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22. *ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν.* Confer Euſebium ad illum locum p. 511. & laudata ab auctore Topographiæ Severiani atque Chyſoſtomi verba.

(b) Inſtar menſæ in ſacro tabernaculo. Vide lib. 2. p. 138. *Ἐπιμήκη* ipſe vocat p. 129.

(i) Lib. 2. p. 129. *τὸν οὐρανὸν κατ' ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνέδησε.*

(k) Lib. 2. p. 150. 155. lib. 3. p. 161; lib. 4. p. 187. lib. 7. pag. 287. lib. 9. pag. 310. & 312. ſeq.

(l) Libro quinto.

(m) Quia Apoſtolus tabernaculum vocat *ἅγιον κοσμικόν* Hebr. IX. 2. Vide lib. 1. p. 115. lib. 2. p. 134. ſeq. lib. 3. p. 163. 173. ſeq. lib. 5. p. 179. 200. ſeq. lib. 7. pag. 297. lib. 9. p. 309. 311.

(n) Lib. 6. p. 265. 267.

(o) Sententia auctoris perſpicue patet è figura quam in æs inciſam adjunxi. Angelos autem in ſupremo cœlo eſſe negat lib. 2. p. 157. lib. 7. p. 286. ſeq. 289. lib. IX. pag. 313.

(p) Non ſuper ſtereoma ſive firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum præter aquas ſupra cœleſtes & regnum cœlorum.

(q) Ac primus quidem. Vide lib. 7. p. 277. lib. IX. p. 314.

(r) Lib. 3. p. 183.

(s) Ut de monte Conico, columnis cœli, terra ultra Oceanum inacceſſa &c.

στράτευμα ναυτικὸν καὶ πεζικὸν διαπεμψάμενος, καὶ ὑποτάξας αὐτῶν τοὺς βασιλέας, φόρους τῆς γῆς τελεῖν ἐκέλευσα, καὶ ὁδεύεσθαι μετ' εἰρήνης, καὶ πλέεσθαι. Ἀπό τε Λευκῆς κώμης (t) ἕως τῆς Σαβέων χώρας (u) ἐπολέμησα. Πάντα δὲ ταῦτα ἔθνη πρῶτος καὶ μόνος βασιλέων, τῶν πρὸ ἐμοῦ, (x) ὑπέταξα. Δι' ἣν ἔχω τὸν μέγιστον Θεόν μου Ἄρην εὐχαριστίαν (y) ὅς με καὶ ἐγέννησε· Δι' οὗ πάντα τὰ ὁμοροῦντα τῇ ἐμῇ, ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς, μέχρι τῆς Λιβανωτοφόρου, ἀπὸ δὲ δύσεως, μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Σάσου τόπων, (z) ὑπ' ἐμαυτὸν ἐποίησα· ἃ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ἐλθὼν καὶ νικήσας, ἃ δὲ διαπεμπόμενος. Καὶ ἐν εἰρήνῃ καταστήσας πάντα τὸν ὑπ' ἐμοὶ κόσμον, (a) κατῆλθον εἰς τὴν Ἀδούλην, τῷ Διΐ, καὶ τῷ Ἄρει, καὶ τῷ Ποσειδῶνι θυσιάσαι, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. (b) Ἀθροίσας δέ μου τὰ στρατεύματα, καὶ ὑφ' ἓν ποιήσας, ἐπὶ τούτῳ τῷ τόπῳ καθίσας, τόνδε τὸν δίφρον (c) παραθήκην

colpitas ſubegi, eorumque Reges tributa pendere, pacata itinera & maria ſervare juſſi. Gentes item à Vico albo usque ad Sabæorum regionem debellavi. Cæterum haſce omnes nationes primus & ſolus poſt deceſſores meos Reges ſubjeci, quare maximo Deo meo *Marti* qui me genuit gratias habeo, cujus ope gentes ditioni meæ finitimas ab Oriente quidem usque ad thuriferam regionem, ab Occidente vero usque ad Æthiopiam & ad Saſi loca mihi ſubditas feci; cum ipſe profectus, tum miſſis legatis victoriam referens; Ac ubi totam ditionis meæ terram pacatam conſtitui, Adulem deſcendi ſacrificatum Jovi, Marti & Neptuno pro navigantibus: accitis & in unum collectis hoc loco univerſis exercitibus meis, hancque ſellam Marti dicavi,

(t) In partibus Blemmyum vicum nomine Leucogen reſpici, notat idem Coſmas.

(u) Mălim hæc verba reddere ſic: *Primus & ſolus Regum qui adhuc fuerunt.*

(x) Mira phraſis: ἔχω εὐχαριστίαν θεόν, neque ſatis apparet quo ſpectet illud δι' ἥν.

(y) Sabæorum regio, in Homerite ſive Arabia felici. Coſmas: Σαβέων χώρα πάλιν εἰς τὴν Ὁμηρίτην ἐστίν.

(z) Saſi regio, extrema Æthiopum. Idem Coſmas: αὕτη ἡ Σάσου χώρα ὑστάτη ἐστὶν τῶν Αἰθιόπων, ἔνθα καὶ πολὺ χρυσίον ἐστί, τὸ λεγόμενον Τάγχαρα. Ἐπέκεινα δὲ ταύτης ὁ Ὠκεανὸς παράκειται, ὥσπερ καὶ τῶν Βαρβαρεωτῶν τῶν καὶ τὸν λίβανον ἐμπορευομένων.

(a) Regnum ſuum Ptolemæus propter amplitudinem vocat κόσμον, ut Romanum Imperium paſſim dicitur Orbis Romanus, ſacris quoque Scriptoribus οἰκουμένη.

(b) Neptuno quidem pro navigantibus Jovi pro pedeſtribus & equeſtribus, Marti pro univerſa expeditione, ſacra videntur eſſe facta.

(c) Nota morem dedicandi ſellam Diis. Affine his eſt quod obſervat Chimentellus commentario de honore biſellii c XIV. Imperatoribus inter Deos relatis poſitas ac con-

κλῦ τῷ Ἄρει ἐπεὶ ἦσα. Ἔτει τῆς ἐμῆς βασιλείας (*d*) εἰκοςῷ ἑβδόμῳ.

vi, anni regni mei vigeſimo ſeptimo.

III. Opus ipſum in quo monumentum hoc exſtat, inſcribitur *χριστιανικὴ τοπογραφία παντὸς κόσμου* (*a*) *Deſcriptio mundi univerſi, è mente Chriſtianorum*, & diſtributum eſt in *libros duodecim*, etſi non ſimul ab auctore vulgatos, quia initio non tot libros mente conceperat. Duodecimus in Vaticano MS. deſideratur, in Mediceo codice mutilus extrema parte eſt repertus. atq; ita à Montfaucono cum reliquis XI. integris editus. Argumentum operis ſuccincte perſequitur Photius, cujus locum doctiſſimo editori haud obſervatum adſcribam. Ita vero ille Codice XXXVI.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον, οὗ ἡ ἐπιγραφή· Χριστιανῶν βίβλος, ἑρμηνεία εἰς τὴν ὀκτάτευχον. (b) Παμφίλῳ (c) δέ τινι προσφωνεῖ τὸ βιβλίον· ἦν δὲ τοῖς Ἰουστίνου (d) τοῦ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως ἡμέ

Lectum opus eſt, cujus titulus *Chriſtianorum liber*, tractatus octo voluminum, Pamphilo cuidam dicatus ab auctore qui Juſtini Imp. Romani temporibus floruit.

Hhhh Ini-

conſecratas ſellas, velut præſentibus & auctoritatem atque Judicum munus exercentibus. Etiam ante hanc ſellam ptolemæi, ſolitos ſua ætate reos capitali ſupplicio affici notat Coſmas p. 144.

(*d*) Ex primis hujus monumenti verbis certum eſt intelligi Ptolemæum Evergetem primum, Philadelphi filium. Sed huic non 27. ſed tantum 25. annos tribuit Claudius Ptolemæus in Canone: Euſebius 26. Syncellus 24. Itaque ſuſpicantur viri docti Evergetem in hoc monumento computum annorum regiminis repetere à tempore quo à patre particeps Imperii adſcitus fuit.

(*a*) Lib. I. ſub init. & p. 114. ſeq. lib. 2. p. 125. 126. lib 7. p. 275.

(*b*) Nullo modo huic operi convenit titulus *expoſitionis in Octateuchum*, ſive in primos octo ſacræ Scripturæ libros. Itaque hæc verba innuunt potius Expoſitionem ſive tractatum libris octo conſtantem, ſive in octavo libro deſinentem. Nam quamvis mox ab ipſo photio duodecim numerantur libri, tamen poſtremi quatuor interjecto demum tempore ſcripti & prioribus additi ſunt, & à Photio referuntur ſeparatim.

(*c*) pamphilo Hieroſolymitano. Vide lib. 1. p. 114. lib. 2. p. 124. & lib 8. p. 305. Hunc Θεοφιλέστατον πατέρα vocat lib. 2. pag. 185. lib. 6. p. 266. ὦ τιμία κεφαλὴ ad eundem lib. 5. p. 260.

(*d*) Lib. 2. p. 141. παρόντι οὖν μοι ἐν τοῖς τόποις πρὸ τούτων τῶν ἐνιαυτῶν εἴκοσι πέντε πλέον ἢ ἔλαττον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως, ἅ τηνικαῦτα

ρομήκης, (h) καὶ κεκόλληται (i) τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀστέρες κινοῦνται ἀγγέλων (k) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονούντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει (l) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ ὡς ἐπίπαν τῆς σκηνῆς, (m) ἐπιτρέχει δὲ καὶ τοὺς Προφήτας, κἀκεῖθεν τοὺς Ἀποστόλους. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων, (n) καὶ ὅτι οἱ ἄγγελοι οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, (o) ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ (p) τὸ στερέωμα καὶ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ στερεώματος (q) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τοῦτό ἐστι καὶ μόνον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. (r) Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα. (s) Προσφω-

adeo, ſed illud fornicis inſtar terræ incumbere, hanc longiorem eſſe quam latiorem, & extrema cœli ultimis terræ jungi: Aſtra ſingula moveri miniſterio Angelorum, & id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos & Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi & contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit; ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terræ, & Angelos non in cœlo verſari, ſed tantum infra firmamentum & nobiſcum degere contendit. CHRISTUM vero aſcendentem è terris ingreſſum eſſe locum medium inter cœlum ac firmamentum, idque ſolum eſſe regnum cœ- lo-

(g) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22. ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν. Confer Euſebium ad illum locum p. 511. & laudata ab auctore Topographiæ Severiani atque Chyſoſtomi verba.

(h) Inſtar menſæ in ſacro tabernaculo. Vide lib. 2. p. 138. Ἐπιμήκη ipſe vocat p. 129.

(i) Lib. 2. p. 129. τὸν οὐρανὸν κατ' ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνέδησε.

(k) Lib. 2. p. 150. 155. lib. 3. p. 161; lib. 4. p. 189. lib. 7. pag. 287. lib. 9. pag. 310. & 312. ſeq.

(l) Libro quinto.

(m) Quia Apoſtolus tabernaculum vocat ἅγιον κοσμικόν Hebr. IX. 2. Vide lib. 1. p. 115. lib. 2. p. 134. ſeq. lib. 3. p. 163. 173. ſeq. lib. 5. p. 179. 200. ſeq. lib. 7. pag. 297. lib. 9. p. 309. 311.

(n) Lib. 6. p. 265. 267.

(o) Sententia auctoris perſpicue patet è figura quam in æs inciſam adjunxi. Angelos autem in ſupremo cœlo eſſe negat lib. 2. p. 157. lib. 7. p. 286. ſeq. 289. lib. IX. pag. 313.

(p) Non ſuper ſtereoma ſive firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum præter aquas ſupra cœleſtes & regnum cœlorum.

(q) Ac primus quidem. Vide lib. 7. p. 277. lib. IX. p. 314.

(r) Lib. 3. p. 183.

(s) Ut de monte Conico, columnis cœli, terra ultra Oceanum inacceſſa &c.

φωνεῖ δὲ τοὺς μὲν ἓξ αὐτοῦ λόγους Παμφίλῳ τινί, (t) τῶν δὲ λοιπῶν ἕξ, (οἱ γὰρ πάντες αὐτοῦ δώδεκά εἰσι,) τὸν μὲν ἕβδομον Ἀναστασίῳ, (u) ἐν ᾧ ὅτι ἀκατάλυτοί εἰσιν οἱ οὐρανοί. (x) Τὸν ὄγδοον δὲ, ὅς ἐστιν εἰς τὴν ᾠδὴν Ἐζεκίου (y) καὶ εἰς τὸν ἀναποδισμὸν τοῦ ἡλίου, Πέτρῳ (z) προσφωνεῖ, ἐν ᾧ, ὅτι καὶ ὑπεμνημάτισε τὰ ᾄσματα τῶν ᾀσμάτων (a) λέγει. Οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες οὐ πρός τι πρόσωπον αὐτῷ συνετάγησαν.

lorum. Affert & alia abſona: ac libros quidem ſex Pamphilo alicui conſecravit; è ſex reliquis autem, (univerſi enim duodecim ſunt) ſeptimum Anaſtaſio, in quo cœlos diſſolvendos negat, & octavum dicavit Petro, in quo Canticum Ezechiæ & regreſſionem ſolis interpretatur, teſtatus ſe etiam Canticum Canticorum commentario explicuiſſe. Reliqui quatuor libri ad neminem ſunt ab auctore diſerte directi.

Patet ex hoc loco Photium in Codice ſuo nullum auctoris nomen adſcriptum reperiſſe. Vocatur tamen à viris eruditis *Coſmas Indoplevſtes*. Sed vereor ut proprium hoc ejus nomen ſit. Nam ut Indoplevſtes quidem dictus eſt à ſuſcepta in longe diſſita loca navigatione, ita Coſmas appellatus videtur quod ſcripſiſſet topographiam *κόσμου* ſive mundi. Similiter Joannes Abbas Sinaita dictus eſt Climacus, quod ſcripſiſſet librum cui titulus *κλίμαξ*, ut omittam alia hujus generis exempla jam nota eruditis, & partem collecta ab Adriano Bailleto in libro Gallico quo ſcriptores ſub falſo vel nullo nomine latentes recenſuit, pag. 322. Video etiam de auctore addubitare Iſ. Voſſium p. 275. ad Melam: *Quam antiquum ſit vocabulum, liquet ex auctore Topographiæ Chriſtianæ, ſive is ſit Coſmas Indoplevſtes ſive alius.* Et pag. 276. *Cum hoc convenit Coſmas Indoplevſtes, ſive quicunque alius τοπογραφίας χριστιανικῆς eſt auctor.* Coſmam ne-

(t) Supra dixerat Photius, Pamphilo totum opus eſſe dicatum. Nunc lectione ulterius progreſſus recte monet ei inſcriptos eſſe ab auctore libros ſolummodo ſex primores.

(u) Lib. 7. p. 274. *ὦ φιλοπονικώτατε ἀνδρῶν Ἀναστάσιε.* Eundem *φιλόχριστον* vocat pag. 275.

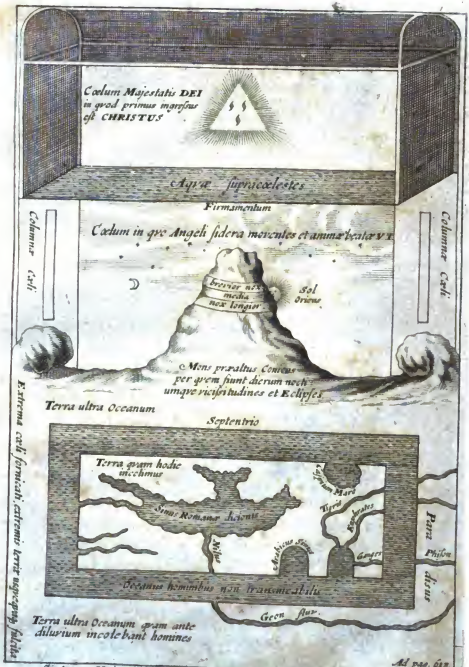
(x) Lib 7 p. 275 ſeq.

(y) Eſaiæ LVIII.

(z) Lib. 8. p. 300. 307. & 308 ubi *φιλόχριστον* appellat.

(a) Illud in Canticum Canticorum *ὑπόμνημα* ait dedicaſſe ſe Theophilo amico, lib. VIII. p. 300.

Digitized by Google

Syſtema Univerſi ex mente veterum quorundam Christianorum

Digitized by Google

neſcio an noſtrum libro primo 'Αιγυπτιακῶν laudant ſcholia græca in Apollonium IV. v. 262. Topographiæ quidem auctor in Ægypto diu verſatus eſt atque Alexandriæ ſcripſit, ut teſtatur II. pag. 114. VI. p. 264. Mercaturam exercuiſſe non uno ſe loco prodit, II. p. 132. III. 178. XI. p. 336. Eundem Monachum vocat inſcriptio libri: Κοσμᾶ 'Αιγυπτίου μοναχοῦ χριστιανικὴ τοπογραφία. Opificium exercuiſſe Monachos olim, ſatis conſtat vel ex Epiphanio LXXX. 3. ſeq. & Palladii Lauſiaca p. 92. 142. 143. &c. ne afferam quæ in hanc rem collegerunt Alteſerra in Aſceticis, Thomaſinus de diſciplina Eccleſiaſtica & Vindingius ad Euſtratii delineationem Eccleſiæ Græcæ p. 21. ſeq. Sed rationes commerciorum & frequentia itinerum cum Monachi inſtitutis minus congruere videntur. Igitur commerci s auctor forte cum valedixiſſet, Monachi vitam eſt amplexus. Libro quinto Topographiæ plura occurrunt quæ iisdem prope verbis memini me legere in Chronico Paſchali quod vulgo appellant Alexandrinum. Forte uterque ſcriptor ex communibus hauſit fontibus. Præcipue vero jucunda eſt hujus Topographiæ lectio, quod ex ea Veterum Chriſtianorum ſententia de orbe terrarum haud ſphærico ſed plano non modo explicata ſit perſpicue, ſed etiam propugnata variis argumentis, atque ita propoſita, ut quomodo ſecundum hanc hypotheſin eclipſes, ortusque & occaſus ſiderum animo ſuo conceperint atque intellexerint boni illi homines, perſpiciatur. Rem totam neſcio an apud quenquam alium veterum obviam, ex auctoris, & Magiſtri ejus Patricii Mathematici mente, figura ære deſcripta adumbratam lectoris oculis præſenti loco, cum Topograpia ipſa in paucorum adhuc manibus verſetur, offerre volui.

IV. Index ſcriptorum & aliorum quorundam in Topographia Chriſtiana memoratorum.

Amphilochius familiaris S. Baſilii, in Jambis ad Seleucum. Lib. VII. pag. 292.
Anaſtaſius Mechanicus. VI. p. 264. Idem ut videtur cui librum ſeptimum inſcripſit, φιλοπονικώτατον αἰδρῶν. VII. pag. 274 φιλόχριστος 275.
Apion Grammaticus, Ægyptiacarum rerum ſcriptor. XII. p. 341.
Apollinaris hæreticus. V. p. 242.

Apollonius Molo, quem inter ſcriptores rerum Ægyptiacarum (è Joſepho, ut videtur) refert. XII. p 341.
Archimedes Geometra & Arithmeticus incomparabilis. III. pag. 182. Ejus τετραγωνισμὸς κύκλου. ibid.
Ariſtoteles. I. p. 121. III. p. 177. 179. Contra eundem, quod cœlum non conſtat è quinta quadam eſſentia. I. p. 117. ſeq. Ejus ſententia de duplici qualitate ſingulorum elementorum exploſa. pag. 123.
Arius hæreticus. V. p. 242.
Athanaſius Alexandrinus Epiſcopus. VII. p. 292. Ex ejus Epiſtolis feſtalibus ſecunda, quinta, ſexta, vigeſima ſecunda, vigeſima quarta, duo & undetrigeſima, quadrageſima, quadrageſima ſecunda, tertia & quinta. X. p. 316 - - 319.
Οἱ ἔξωθεν Ἀττικοί. V. p. 197.
Babyloniorum opinio, cœlum eſſe ſphæram. VIII. p. 305.
Baſilius Amphilochii amicus. VII. p. 292.
Beroſi χαλδαϊκὰ γράμματα. XII. p. 340.
Brachmanes. II. p. 137.
Cadmus è Tyro litteras in Græciam intulit. V. p. 206. XII. p. 343.
Chæremon Ægyptiarum rerum ſcriptor. XII. p. 341.
Chaldæi ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀβραὰμ barbaricam ſphæram Ægyptiis tradidere. III. pag. 159.
Chriſtianus ſcriptor qui cœlum ſphæricum profeſſus, illud diſſolvendum eſſe adverſus Ethnicos docuit, impugnatur VII. pag. 274. 299.
Dius & Menander qui Tyriorum antiquitates in Græcam linguam tranſtulerunt. XII. p. 342.
Ephorus, è cujus Hiſtoriæ libro quarto profertur inſigne fragmentum II. p. 148. Hoc Græce ex Mediceo Coſmographiæ codice excerptum ediderat Jac. Gronovius Vir Clariſſ. in calce appendicis ad Geographica antiqua. Lugduni Barav. 1699. 4.
Epiphanius de menſuris ac ponderibus. X. p. 326.
Epiſtolæ Catholicæ Jacobi, Petri, Joannis, Judæ non omnes ab omnibus Eccleſiis recipiuntur. VII. p. 292.
Οἱ ἔξω, οἱ ἔξωθεν, οἱ ἐκτὸς III. p. 175. IV. p. 190. IX. p. 310. &c.
Euclides Arithmeticus & Geometra. III. p. 182.

Eu-

Digitized by Google

Eudoxus Cnidius, Pythagoras ac Plato in Ægypto Aſtrologiam didicerunt. III. p. 159.
Euſebius Pamphili. III. pag. 174. Ejus Hiſtoria Eccleſiaſtica. VII. pag. 292.
Eutyches hæreticus. V. p. 242.
Græci, Ἑλληνικὴ πλάνη. VI. p. 260. 272. &c.
Gregorii Nazianzeni ſermo de Paſchate. X. p. 319.
Epiſtolæ ad Hebræos auctor Paulus Apoſtolus. V. p. 254. 255.
Hebræi in diſerto plurimis lapidibus memoriam profectionis ſuæ literis Hebraicis inſculpſere, quos vidiſſe ſe teſtatur auctor V. p. 205.
Homerus nunquam νόμυ * vocabulo uſus. XII. p. 343.
Hyperidis Oratio contra Patroclem. V. p. 197.
Joannes rogatus à fidelibus Evangelium ſcripſit velut in ſupplementum reliquorum quæ probavit Evangeliorum. V. p. 248.
Joannis Chryſoſtomi ſermo de Eleemoſyna. X. pag. 327. Commentarius in Epiſt. ad Epheſios, ibid. ad Hebræos. p. 328.
Joſephus. III. p. 174.
Irenæus VII. p. 292.
Judæi ἠλειμμένοι ſive Meſſiam exſpectantes. VI. p. 271.
Lycurgus legislator. XII. p. 342.
Lyſimachus Ægyptiarum rerum ſcriptor. XII. p. 341.
Manetho de rebus Ægyptiis. XII. p. 341.
Manichæi. V. p. 242. 262. VI. p. 271. 272. 273.
Μαρκιωνισαὶ. V. p. 242.
Menander Hiſtoricus. Supra in *Dius*.
Menander Comicus. V. p. 198.
Μοντανοὶ Montaniſtæ. V. p. 262.
Moyſes primus ſcriptor à Deo litteras edoctus. III. p. 174.
Origenes VII. p. 298. 299.
Pamphilus Hieroſolymitanus cui primos ſex libros inſcripſit auctor I. p. 114. II. p. 124. VIII. p. 305. ὦ τιμία κεφαλή. VI. p. 260. πάτερ θεοφιλέστατε. p. 266.
Patricius, Mathematicus è Chaldæa profectus in Ægyptum, à quo edoctus auctor quæ de mundo tradit. VIII. p. 306. Idem forte quem

Θει-

* Hanc obſervationem, ut alia, è Joſepho mutuatus eſt noſter. Vide lib. 1. contra Apion. p. 1071. Occurrit quidem νόμυ vocabulum hymno in Apollinem v. 20. non tamen de lege civili ſive morum ſed ᾠδῆς.

θειότατον διδάσκαλον vocat II. p. 132. V. p. 192. Byzantii defunctus II. p. 125.

Petrus cui inſcripſit librum VIII. p. 300. 307. *Φιλόχειςος* p. 308.

Philonis Carpathii commentarius in Canticum Canticorum. X. pag. 329. in Hexaemeron p. 330.

Plato III. pag. 277. 179. Ejus Timæus. XII. pag. 341. Vide & ſupra in Eudoxo.

Procli commentarius in Timæum Platonis XII. p. 341.

Ptolemæus *ὁ τὴν Αἰθιοπίαν πολεμήσας* VI. pag. 268. Ptolemæus nempe Evergetes primus, cujus monumentum Aduliticum refert II. pag. 141. ſeq.

(Claudius) Ptolemæus. III. pag. 177. Aſtronomus incomparabilis. pag. 182.

Pythagoras. III. p. 179. Vide & ſupra in Eudoxo.

Pytheas Maſſilienſis. II. p 149.

Pro Salomone * legendum Solon. XII. p. 342.

Samaritani. V. p. 261. VI. p. 271. 272.

Severiani Gabalorum Epiſcopi liber primus, ſecundus, tertius, quartus & ſextus in Hexaemeron. X. pag. 320. liber contra Judæos. VII. pag. 292.

Socrates. III. p. 179.

Solon. Vide paulo ante in Salomon.

Sopater mercator cum quo auctor verſatus. XI. p. 338.

Stephanus Mathematicus, presbyter Antiochenus. VI. p. 264.

Syri. VII. p. 292.

Οἱ Τερατολόγοι. V. p. 205. 213.

Teucer Locrorum legislator. XII. p. 342.

Theodoſius Alexandrinus ſchismaticus CPoli degens, tunc cum auctor ſcriberet, adhuc ſuperſtes. Ejus in quadrageſimum aſſumtionis. X. p. 331. alia ἐξήγησις. ibid. In dictum, *Pater ſi poſſibile eſt, tranſeat calix iſte*, ibid.

Theophili Alexandrini Epiſtola prima feſtalis. X. p. 320.

Thomas Edeſſenus Patricii diſcipulus, Archi-Epiſcopus & Catholicus Perſidis. II. p. 125.

Timæus Philoſophus (apud Plato[illegible]) XII. p. 340.

Timo-

* Similem errorem obſervabis apud Theophilum Antiochenum lib. 3. ad Autolycum pag. 120. edit. Pariſ.

Digitized by Google

Timotheus ὁ νέος, Theodoſii Alex. deceſſor. X. p. 332. ſeq.

Tryphon Phalereus quem conſuluit Philadelphus de libris ſacris Hebræorum in Græcam linguam transferendis. XII. p. 344. Tryphonem pro Demetrio appellat auctor, ex memoriæ ut videtur lapſu.

Xenophanes. II. p. 149.

V. Scripſerat & alia hic auctor Coſmographiæ, quorum ipſe facit mentionem. Sunt autem hæc:

1. Deſcriptio terræ ad Conſtantinum. πρὸς τὸν φιλόχριστον Κωνσταντῖνον βιβλίον, ἐν ᾧπερ γέγραπται πλατυτέρως πᾶσα ἡ γῆ, ἥτε πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ αὕτη καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἔτι τε καὶ νότια μέρη τὰ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἕως τοῦ νοτίου Ὠκεανοῦ, λέγω δὴ ὁ Νεῖλος ποταμὸς καὶ αἱ παρακείμενοι χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τῆς τε Αἰγύπτου πάσης καὶ Αἰθιοπίας, ἔτι τε καὶ Ἀράβιος κόλπος καὶ αἱ παρακείμεναι χῶραι καὶ ἔθνη ἕως πάλιν τοῦ αὐτοῦ Ὠκεανοῦ, ὁμοίως καὶ ἡ μέση γῆ τοῦ τε ποταμοῦ καὶ τοῦ κόλπου καὶ αἱ χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τὰ ἐν αὐτῇ. lib. 1. p. 113. Hujus operis vel lacrymis deploranda jactura videtur clariſſimo Montfaucono.

2. Adumbratio ſive imago univerſi & motus ſiderum facta ad imitationem ſphæræ armillaris Græcorum, atq; de illa imagine liber ad Homologum Diaconum. Ὁ σκάριφος τοῦ παντὸς καὶ τῆς ἀστρῴας κινήσεως ὁ παρ' ἡμῖν γενόμενος κατὰ μίμησιν τῆς ἐργανικῆς τῆς ἔξωθεν σφαίρας, καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος πρὸς τὸν θεοφιλέστατον διάκονον Ὁμόλογον ἀποσταλείς. lib. 1. p. 114. Idem forte opuſculum reſpicit VII. p. 274. ubi ait ſe ἑτέρῳ συγγράμματι docuiſſe quod cœlum non ſit ſphæra, nec circulariter moveatur.

3. Commentarius ſive ὑπόμνημα in Canticum Canticorum, ad Theophilum amicum ſuum. VII. p. 300.

CAPUT XXVI.

DE NICANDRO COLOPHONIO.

De Nicandro & illius ætate. 1. Ejus Theriaca, & in hæc ſcholia Græca quæ exſtant, tum Scholiaſtæ varii deperditi. 2. Alexipharmaca & duplicia ſcholia edita, Eutecniique inedita Paraphraſis. Epigramma Nicandri in Othryadem. 3. Scripta deperdita Nicandri. 4. Variæ editiones & interpretationes. 5. Nicandri plures. 6. Index ſcriptorum in ſcholiis Græcis allegatorum. 7. De Andromacho & aliis Theriacon ſcriptoribus deperditis. 8. Poeta Vetus de herbarum ſacrarum viribus, Græce & latine, cum verſione & notis nunc primum editis D. Jo. Rentorſii Hamburgenſis. 9.

I.

NICANDER Damnæi F. ut ipſe auctor eſt, (Xenophanis, ut Suidas habet) Grammaticus, Medicus & poeta inclytus fuit, patria paſſim à veteribus dicitur Colophonius, etiam in veteri Epigrammate lib. 1. Anthologiæ c. 39. in Medicos p. 85. quo Colophon (Joniæ civitas) celebratur eo potiſſimum nomine, quod duo inſignia lumina protulit, Homerum & Nicandrum. Equidem ſcriptor Græcus vitæ Nicandri teſtatur Dieonyſium Phaſelitem (libro de Poeſi Antimachi, cujus imitator & ζηλωτὴς Nicander fuit) tradidiſſe, quod Aetolus genere fuerit. At idem Dionyſius libro de Poetis retulit, Nicandrum à majoribus ſuis hereditate accepiſſe ſacerdotium Apollinis Clarii, qui lucum & fanum habuit non procul Colophone. Opidum quoque fuiſſe Clarum (quod video eruditiſſimum Cellarium addubitare T. 2. notitiæ orbis antiqui p. 77.) docere videtur Nicander in extremo Theriacon ita de ſe loquens:

Τὸν ἔθρεψε Κλάρυ νιφόεσσα πολίχνη.

Cæterum in Ætolia quoque verſatum, vitæ auctor ait patuiſſe ex ejus de Ætolia commentariis, quibus non modo res Ætolorum, ſed quoque ſitum regionis, plantasque, quas illa profert, diligentiſſime deſcripſerat. Floruit temporibus Attali Pergami Regis, qui ſceptrum tenuit ab Olymp. CLV$\frac{2}{4}$. ad CLX$\frac{3}{4}$. Huic librum inſcripſit (unum ex iis, qui perierunt) alloqvutusque Regem eſt his verſibus:

Τευθρανίδης, ὃς κλῆρον ἀεὶ πατρώϊον ἔχεις
Κέκλυθι· Μηδ᾽ ἀμνηστον ἀπ᾽ κατ᾽ ὄρ ὕμνιον ἐρύξῃς

Ἀπαλ᾽

Ἄλλ' ἐπεὶ σὺ ῥίζαν ἐπέκλυον Ἡρακλῆος
Εἴζέτι Λυσιαχῆστε περίφρονος, ἣν Πελοπηῒς
Ἱπποδάμεια φύτευσεν ὅτ' ἀπὸ γένος ἤρατο τιμήν.

Facile ex hac temporum differentia ſcriptor græcus * Vitæ Arati ſub Ptolemæo Lago ac Philadelpho clari Poetæ refellit fabulam, quam nonnulli pridem temere tradiderunt, quaſi æquales ambo vixiſſent Aratus & Nicander apud Antigonum Macedoniæ Regem; & hic Arato, qui Medicus fuerit, præcepiſſet, ut Phænomena cœleſtia ſcriberet, Nicandro contra Aſtrologo & rei medicæ imperito injunxiſſet ſcribenda Theriaca & Alexipharmaca. Tam parum credibilis eſt hæc fabula, totaque commentitia, ut ne Gyraldo quidem velim aſſentiri, qui ex ea Nicandrum quendam à Poeta noſtro diverſum Arati æqualem Aſtrologum colligit. Neque ſcriptori græco vitæ Theocriti per Aldum edito credo æquales fuiſſe ſub Ptolemæo Philadelpho Aratum, Callimachum, Nicandrum. Hoc ſaltem eſt certiſſimum, diu poſteriorem Arato Nicandrum noſtrum fuiſſe; & in Georgicis quidem, ut docet Cicero, non autem in ceteris ſuis monumentis res à ſcientia ſua & ſtudio alienas literis tradidiſſe. Effigies Nicandri, qui Medicis à Plinio plus ſimplici vice accenſetur, inter Medicos occurrit altera manu tenens librum, altera ſerpenti adrepenti medicamen obvertens, in vetuſtiſſimo codice MS Dioſcoridis Bibliothecæ Auguſtisſimi Imperatoris ex quo dedit illam Lambecius T. 2. comment. p. 596. & è Lambecio Neſſelius parte 3. p. 7. & Gronovius theſauro Antiquitatum Græcar. T. 3. lit. hh.

II. Ex ſcriptis Nicandri duo tantum hæc poemata Heroica ſuperſunt, quanquam poemata negat eſſe Plutarchus ** quia licet verſibus ſcripta ſunt, nihil tamen fingunt more Poetarum. Unum eſt ΘΗΡΙΑΚΑ *** ſive *de beſtiis venenatis & adverſus illas remediis* ad Hermeſianactem amicum ſuum. Hoc ſine ratione Nicandro abjudicare auſus fuit

Iiii 3 Scho-

* In Uranologio Petavii p. 149. edit. Amſt.

** Plutarch. de audiendis Poetis pag. 16. οὐκ ἴσμεν δὲ ἄμυθον οὐδὲ ἀψευδῆ ποίησιν. Τὰ δ' Ἐμπεδοκλέους ἔπη καὶ Παρμενίδου καὶ θηριακὰ Νικάνδρου καὶ γνωμολογίαι Θεόγνιδος λόγοι εἰσὶ κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς ὥσπερ ὄχημα τὸν ὄγκον καὶ τὸ μέτρον ἵνα τὸ πεζὸν διαφύγωσιν.

*** Galenus IV. in 6. Epidem. T. 5. p. 525. edit. Baſil. καλεῖται δὲ ἀλεξιφάρμακα μὲν ὅσα τοῖς δηλητηρίοις ἀντίσταται. Θηριακὰ δὲ, ὅσα τὰς τῶν θηρίων ἰᾶται δήξεις.

Digitized by Google

Scholiaſtes ineditus Dionyſii Thracis in loco quem deſcripſi ſupra lib. 2. c. 8. §. 11. Tribuunt enim Theriaca Nicandro præter veterum codicum fidem ſcriptores antiqui ſine controverſia, Strabo lib. XVII. p. 641: Galenus de theriaca ad Piſonem T. 2. p. 461. (ubi verſum 150. cũ ſeq. adducit) Athenæus, Plutarchus, Apulejus in Apologia, Artemidorus II. 13. Epiphanius, aliique quamplurimi. Metaphraſin Θηριακῶν Nicandri jambis græcis 1370. ſcripſerat *Marianus* quidam ſub Anaſtaſio Imp. teſte Suida. Hodie *græca ſcholia* in iſtud Nicandri carmen exſtant incerto auctore, antiqua tamen & docta, quæ forte legit auctor Etymologici Magni in ἀτίζων cum ait: ὅτως εὗρον ἐν ὑπομνήματι Νικάνδρου ἐν θηριακοῖς. Multi autem Nicandrum olim & hoc potiſſimum poema interpretati ſunt Grammatici; Stephanus enim Byz. in κορώπη cum verba è Nicandri Theriacis v. 613. protuliſſet, ſubjungit: οἱ δὲ ὑπομνηματίσαντες αὐτὸν Θέων καὶ Πλούταρχος καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς φασὶ &c. Plutarchum intelligit Chæroneum, inter cujus ſcripta Lamprias memorat εἰς τὰ Νικάνδρου θηριακά. Sed Demetrius utique junior aliquis intelligendus, quia celebris ille Demetrius Phalereus Nicandro, ut notum eſt, antiquior fuit, unde vocabulum *Phalerei* ab aliena manu in Stephani codices irrepſiſſe ſuſpicabatur Jonſius p. 210. Demetrium vero medicum Galeni æqualem & M. Aurelii Imp. Archiatrum reſpici exiſtimaverim, cujus meminit ille c. 12. de Theriaca ad Piſonem & lib. 1. de Antidotis c. 1. vel Demetrium Chlorum qui in ſcholiis Græcis ſubinde allegatur. Porro jam animadverſum eſt à doctiſſ. Holſtenio ea quæ ex Grammaticis illis Stephanus dicto loco profert, in ſcholiis, quæ habemus non reperiri. Pamphili Grammatici Ariſtarchei εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα Suidas memorat in Πάμφ. *Diphilum* Laodicenſem ἐν τοῖς περὶ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν allegat Schol. Theocriti Idyll. 10. Athenæus VII. pag. 314. *Iſaacium Tzetzen* Nicandri interpretem Ambroſius Calepinus in dictionario, ubi agit, de locuſtis; quod Geſnero mirum merito viſum. Eutecnii (alii Eutechnium vel Euthenium male ſcribunt) Sophiſtæ Paraphraſis inedita Theriacorum & Alexipharmacorum Nicandri latet in Bibliotheca Imperatoris, teſte Lambecio lib. 2. commentar. p. 566. 594. Latet etiam in Bibliothecis Galliæ, ut notat Labbeus in Bibl. nov. MS. p. 123. 386. At icones inſectorum venenatorum, quæ deſcribit Nicander ex codice Bibl. Cæſareæ cum interpretatione exhibuit Lambecius lib. VI. pag. 294. ſeq. & poſt Lambecium Neſſelius Catalogo MSS. Bibl. Cæſareæ parte III. poſt paginam octavam.

III.

III. Alterum Poema Heroicum Nicandri, quod habemus, inſcribitur ἈΛΕΞΙΦΆΡΜΑΚΑ, *de remediis adverſus venena* (non ictu vel morſu beſtiæ inflicta; de illis enim Theriaca agunt, ſed per cibum vel potum hauſta) ad Protagoram Cyzicenum. In hæc præter Eutecnii paraphraſin ineditam, de qua jam dixi, *duplicia ſcholia Græca* exſtant ſæpius vulgata, breviora altera, altera prolixiora, incertis auctoribus: quanquã Michael Nicander ubi ſcriptores in Gnomologia Stobæana allegatos recenſet p. 11. laudat *Athenæum* ſcholiorum græcorum in Alexipharmaca Nicandri auctorem.

Epigramma in Othryadem ſub Nicandri nomine (incertum an noſtri) occurrit in Anthologia lib. III. c. 5. p. 299. Legitur & ??us verſiculus Nicandri in eadem Anthologia lib. 1. p. 125. ſed quem petitum ex Theriacis (v. 767.) jam obſervavit Joh. Brodæus.

IV. Scripta Nicandri deperdita.

Αἰτωλικά. Etymol. M. in ἀζέλλωα. Tzetza ad Lycophronem: ſcriptor græcus vitæ Nicandri, tum Nicandri & Apollonii Scholiaſtes, qui tertium librum allegat. Tertium etiam librum Athenæus VII. p. 296. Primum ibidem & XI. p. 477. & Harpocratio in θύσιον. & Macrobius V. 20.

Ex Nicandri Βοιωτιακῷ binos verſus Hexametros profert Athenæus VII. pag. 329.

Γεωργικά. Suid. Laudat & Euſtathius & Schol. Ariſtoph. & ſæpe Athenæus. Cicero autem 1. de Oratore: *de rebus ruſticis*, inquit, *Nicander homo ab agro remotiſſimus poetica quadam facultate, non ruſtica, ſcripſit præclare.*

Γλῶσσαι Euſtath. Scholiaſtes Ariſtoph. Athenæus VII. p. 288. Νίκανδρος ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν.

Ἑτεροιουμένων (ita legendum non ἑταιροιουμένων viderunt viri docti Rutgerſius II. 18. Var. Lect. Jonſius p. 183. Harduinus ad Plin. T. 1. p. 122. Voſſius IV. 14. de Hiſt. Gr.) libri quinque. Suid. Primum Stephanus Byz. in ἀσπαλάθεια. Quartum allegat Antoninus Liberalis c. 12. & Athenæus VII. p. 305 Reſpicit hoc opus Antoninus Liberalis c. 35. & Tzetzes ad Lycophronem. Laudat & Schol. Apollonii ad lib. 1. v. 47. Athenæus III. p. 82.

Εὐρωπείας ſive περὶ Εὐρώπης librum 2. allegat Schol. Apollonii IV. 7. Confer Rutgerſium II. 18. Var. Lect. Voſſium p. 474. de hiſt. Græcis. Librum quintum laudat Stephanus in ἄθως.

Ἡμίαμβοι. Schol Nicandri.

Θηβαϊκῶν librum tertium laudat Schol. Nicandri. Reſpicit Plutarchus de Herodoti malignitate.

Θρᾳκικὰ Nicandrum ſcripſiſſe ſuſpicatur Jonſius ex loco Schol. Apollonii lib. 1. v. 29. ſed non eſt neceſſe, cum Thraciæ urbis Zonæ in alio meminiſſe opere Nicander potuerit.

Ἰάσεων συναγωγή. Suid. Neſcio unde hauſerit doctiſſimus Bartholinus quod p. 100. de Medicis Poetis affirmat hoc Nicandri opus ſcriptum fuiſſe verſibus ſenariis.

Κολοφωνιακῶν librum III. Athenæus VII. p. 296. XIII. p. 569. Librum ſextum Harpocratio in παιδημ☉.

Μελισσουργικὰ Athenæus II. p. 68.

Νύμφιοι. Schol. Nicandri.

Οἰταϊκῶν librum 1. Schol. Apollonii 1. 50. librum II. Athenæus VII. p. 282. & IX. p. 411.

Nicandrum ἐν Ὀφιακῷ laudat Schol. Nicandri. Suidas in πάμφιλ☉ ait Grammaticum hunc ſcripſiſſe εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα, καὶ τὰ καλούμενα Ὀπικά. Quo in loco Ὀφιονικὰ legit Lambec. II. de Bibl. Vindob. p. 541. ſuſpicatus Nicandrum fuiſſe auctorem illorum ὀφιονικῶν, quæ ſub commentitii *Conchlacis* nomine edita memorat & explodit Galenus lib. VI. de ſimplic. Medicament. T. 2. p. 68. ſeq.

Nicander ἐν ἕκτῳ περὶ πετεινῶν. Athen. XIII. p. 906. Jonſius p. 153. legit περὶ πτηνῶν.

Περὶ ποιητῶν. Parthenius Erotic. c. 4. περὶ τ̃ ἐν Κολοφῶνι ποιητῶν Schol. Nicandri. In hoc libro Nicander Homerum Colophoniis aſſeruit, ut ex vita Homeri & illa, quam Plutarcho tribuunt, & illa, quam Allatius edidit, obſervat Jonſius.

Προγνωστικῶν Hippocratis Metaphraſis Carmine Heroico. Suid.

Σικελία Schol. Nicandri. Librum decimum Steph. in ζάγκλη.

Ὑάκινθ☉. Schol. Nicandri.

Ὕπν☉. Schol. Nicandri.

Περὶ χρηστηρίων πάντων libri III. Suid. Male Lonicerus, libros quinque.

V. Nicandri editiones Græcæ.

Prodierunt Theriaca & Alexipharmaca Venetiis primum ex Aldi officina A. 1499. fol. una cum ſcholiis græcis margini ſtatim adſcriptis, Ad calcem Dioſcoridis. De-

Deinde recuſa ſunt ab eodem Aldo ibidem, cum græcis ſcholiis & ἐξηγήσει σταθμῶν, μέτρων, σημείων καὶ χαρακτήρων A. 1523. 4. & à Joh. Sotere. & Coloniæ A. 1530. 4.

Denique ſine ſcholiis, ſed perquam nitide & emendate inter Poetas Principes H. Stephani Pariſ. 1566. fol.

Latina & græcolatina.

Latina proſa & Nicandrum & ſcholiorum ſelecta tranſtulit *Johannes Lonicerus*, cujus verſio vidit lucem Coloniæ 1531. 4.

Carmine latino Alexipharmaca pariter & Theriaca non infeliciter (etſi paulo licentius quandoque) reddidit *Euricius Cordus* Medicus Marpurgenſis ac Poeta, inter cujus Poemata ab Henrico Meibomio collecta legitur. Helmſtad. 1614. 8. Prodierat antea ſeparatim Francof. 1532. 8.

Johannes quoque *Gorræus* Medicus Pariſienſis Metaphraſi Poetica eleganti donavit Nicandrum, cum qua editus eſt græce & latine Pariſ. 1557. 4. apud Morellum, additis etiam græcis ſcholiis antiquis & Gorræi notis. Alexipharmaca cum ejusdem Gorræi verſione & notis prodierant A. 1549. 8. Exſtat præterea Nicander Græce & latine cum Loniceri verſione in corpore Poetarum græcorum, quod à Jacobo Lectio editum eſt Genevæ 1606. fol.

Ottonem Brunsfelſium in Jatrii ſui Medicaminum libr. IV. veluti Epitomen retuliſſe totius Nicandri, notavit Geſnerus in Bibl.

Gallica.

Verſibus Gallicis Nicandrum complexus eſt *Jacobus Grevinus*, * quem nec latino utut nitido interprete Gorræo, nec græcis ipſis cedere elegantia ſcripſit Thuanus ad A. 1570. Prodiit Grevini interpretatio una cum duobus ejus libris de venenis & antidotis Antvverpiæ apud Chriſtoph. Plantinum. A. 1567. 4.

VI. *Alii Nicandri.*

Nicander Alexandrinus, cujus περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν laudat Suid. in Ἀιχείων.

Ni-

* Vide ſis de hoc Grevino & ejus ſcriptis Verderii Bibl. Gallicam p. 604, ſeq.

Nicander Apolloniatarum præfectus, in Numo apud Laur. Begerum T. 1. theſauri Brandenburg. p. 610.

Nicander Chalcedonius, quem ἐν τετάρτῳ τῶν Προυσίου (Bithyniæ Regis) συμπτωμάτων allegat Athenæus XI. p. 496.

Nicander Euthydami F. quem colloquentem inducit Plutarchus lib. de ſollertia animalium & in ſympoſiacis. Eidem librum περὶ τοῦ ἀκούειν inſcripſit.

Nicander ineptus Sophiſta, cujus mentio apud Philoſtratum in Damiani vita p. 601.

Nicander Thyatirenus, cujus Gloſſis Atticis ſæpius utitur Athenæus & Harpocratio, qui librum XVIII. Ἀττικῆς διαλέκτου laudat in ξηραλοιφεῖν & librum περὶ τῶν δήμων, (de populis Atticæ) in Θυργωνίδαι & Τιτακίδαι.

Nicander Pater Zenonis apud Goltzium in numo. Jonſius pag. 117.

Ambroſius denique Nicander Toletanus, qui circa A. C. 817. S. Cyriaci Epiſcopi Anconitani Martyrium verſibus latinis ſcripſiſſe, & Catalepſes ſive argumenta in Silii Italici libros compoſuiſſe traditur.

VII. Index Scriptorum in Scholiis græcis ad Nicandrum laudatorum, concinnatus à me ad editionem Aldinam 1523. 4.

Pag. 27. incipiunt Scholia in Theriaca.
Pag. 63. b. Scholia priora breviora in Alexipharmaca.
Pag. 66. Scholia poſteriora prolixiora.

Acuſilaus 27. b.
Ægyptii 35.
Æoles 44. b.
Æſchylus 71.
ἐν Βασσαρίσι 38.
Ætoli 38. 50. 67. b.
Agathocles ἐν τῷ περὶ διαίτης 50.
Aglaias 64. b.
Alcibius Alcibii herbæ repertor 46. b. 47. 51. b.
Alexander ἐν τῷ περὶ θηριακῶν 62. b.
Amyn-

Amyntas 58.
Anacreon ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῆς 49.
Andreas Medicus 58. b. 65. b. 86. 88. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ νάρθηκι 52. b.
Antigonus 36. 41. b. 48. a. b. 55. 56. b. 59. b.
Antimachus 38. b. 44. b.
ejus imitator Nicander 27.
Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τῷ περὶ θηρίων 54. 60.
Apol-

Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τῷ περὶ θηρίων 54. b. 60. ἐν τοῖς Ὁμήρου 80. b. ἐν τῷ περὶ βοτανῶν 47. b.
Apollonius 38. b.
Apollonius Memphites 28. b.
Apollonius Rhodius ἐν τῇ τῆς Ἀλεξανδρείας κτίσει 27. b.
Aratus 32. b. 42. b.
Archæus (forte leg. Achæus) ἐν τοῖς περὶ Ἀρχαιαναχτίδην καὶ τὸν πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμον 49. b.
οἱ ἀρχαῖοι 28. b.
οἱ νεώτεροι 50. b. 69. b.
Archelaus ἐν τοῖς ἰδιοφυέσι 58. b.
Archilochus 34. 35. b. 39. 49. b.
Ariſtarchus 55. b.
Ariſtevas 52. b. forte leg. Cratevas.
Ariſtides 41.
Ariſtophanes ἐν τῷ γήρᾳ 38. b.
Ariſtoteles 29. b. 45. b. 54. 58. 64. b. 65. 78. 80. b. διαλεγόμενος περὶ ἠρύγγου 51. ἐν τῷ περὶ ζώων 64. b. 78. b. ἐννεακαιδεκάτῳ περὶ ζώων 67.
Aſclepius ſive Æſculapius Coronidis F. Medicus 52. b.
Attici 28. b. 32. 44. b. 51. 60. b. 65. 82.

Ὁ Βασιλεὺς ἐν τῷ θηριακῷ 54. regem Mithridatem potius intellexerim, quam ſcriptorem cujus nomen proprium Βασιλεύς, ut video in mentem veniſſe Meurſio in Bibl. Gr.

Βῶλος vide Ῥῶλος.

Callimachus 29. 40. b. 46. 63. b. 64. a. b. 65. 66. b. 69. b. 70. 73. 82. a. b. 88. b. ἐν τῇ Ἐκάβῃ ἢ Ἑκάλῃ 62.
Chiron Chironii inventor 45. b.
Chryſippus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 59. b.
Cleanthus 43. b.
Conilus herbæ κονίλης inventor. 50.
Corinnus 28.
Cratevas 46. 51. 60. ἐν ῥιζοτομικῷ 52. b. Supra in Ariſtevas.

Demetrius 34. 50. 56. b. χλωρεὺς 41. b. 46. b. 48. b.
Demophon ἐπομολογῶν 64. b. 80.
Diocles 50. ἐν τῷ ῥιζοτομικῷ 51.
Diogenianus 36. b.
Δίων ἐν τῷ πρώτῳ τῆς τρίτης συντάξεως 49. b.
Dionyſius Periegetes 34. b.
Dionyſius ἐν τοῖς ῥιζοτομικοῖς 46. Poeta 49.
Dionyſius Phaſelites de Antimachi Poeſi. *Vit. Nicandri.*
Dioſcorides 28. b.
Empedocles 44.
Epacter inventor herbæ 50. b. ad verſum Theriac. 694.
Epænetus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 48. b.
Eraſiſtratus ἐν τῷ περὶ θανασίμων 64. 69.
Eratoſthenes 44. b. ἐν Ἑρμῇ 42.

Euphorion 28. b. 29. 34. b. 38. 42. b. 60. 70 b.

Euripides Oreſte 42. b.

Gloſſographi 64 b. 77.

Hephæſtio 50.

Heraclitus 64. b. 73.

Hermeſianactis Περσικὰ καὶ τὰ λεγόμενα εἰς τὴν ἐρωμένην 27.

Hermeſianax junior Nicandri æqualis 27.

Hermionax ἐν κρητικαῖς λέξεσι 45. b.

Δαιμώσσει σοῦ χεῖλος ὡς ἡρώδου. 44. b.

Herodotus ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ ἄλλαις 49. b.

Heſiodus 28. 44. 50. 51. b. 65. 70. 82. b. ἐν τοῖς πεπλασμένοις 27. b.

Hippocrates 64. 67. b. 69. b.

Hipponax 44. b. 83. ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Λυδίας Ἰάμβων 50. b.

Homerus 27. 28. b. 33. b. 34. b. 35. b. 39. 40. 42. b. 44. a. b. 48. b. 49. b. 50. b. 55. 57. 61. 63 b. 64. b. 65. 66. 69. 70. a. b. 71. 73. b. 74. b. 77. 80. b. 86.

ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένοις ὕμνοις 71. Homeri imitator Nicander 33. b.

Jambe jambici inventrix carminis 64. 71.

Jolaus 52. b. ἐν τῷ περὶ πελοποννησιακῶν πόλεων 46.

Jones 75. b.

Ly-

Lycon 48.

Lycophron 44. 68.

Lyſimachus 65. Ἱπποκράτειος 80.

Menander 74. b.

Menecrates 64. b. 72. b.

Metrodorus ἐν τῷ περὶ συνηθείας 49. b.

Μίκτων ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῶν 49. b.

Nicander. 35. 40. b. 44. 56. b.

περὶ τῶν ἐν Κολοφῶνι ποιητῶν 27.

ἐν τρίτῳ Θηβαϊκῶν 35. b.

περί τινων εἰς Αἰτωλίαν ἐρχομένων διηγούμενος 36. Ἐν ἡμιάμβοις 41. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὕπτω. ibid.

ἐν ὀφιακῷ ib.

ἐν Σικελίᾳ ib.

ἐν νυμφίοις ib.

ἐν ἐπιγραφομένῳ ὑακίνθῳ 48. b.

Neſcio quid ſibi velit p. 70. πρεσβείης ἢ εἶπε τὸ ἀρχαῖον ἀπὸ τοῦ θεοδοσιακοῦ Νικάνδρου μεταγεγραμμένον.

Nicandri exegetæ. 29.

Νικόων ἐν ταῖς δυνάμεσι. 48.

Numenius 37. ex eo expreſſit quædam Nicander 36. b.

ἐν τῷ θηριακῷ 50. b.

Oppianus 31. b. 48. b.

Ὀρφέως δρύες. 44.

Parmenio ἐν τοῖς Ἰάμβοις 58.

Πέτριχος ἐν Ὀφιακοῖς 47. b. ἐν Ὀφιακῷ 50.

Pharicus Cretenſis, inventor herbæ cujusdam 80. b. ubi male excuſum φαρμακοῦ pro φαρικοῦ.

Phi-

Philetas 27.
Phocylides 65. 82. b.
Plutarchus 31. b.
Praxagoras 65. b. 78. 80. b. 87. b.
Promenus Cretenſis inventor pomi cujusdam 84.
Protagoras Cyzicenus, cui Nicander Alexipharmaca inſcripſit 66.
Οἱ τὰ ῥιζοτομικὰ γράψαντες 69. Vide ſupra in Anacreon, Cratevas, Diocles, Dionyſius, Micton.
Ῥῶλος ὁ Δημοκρίτειος ἐν τῷ περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν. 56. lege Βῶλος.
Sophocles 64. ἐν αἰχμαλώτοις 28. b. ἐν κωφοῖς (Σατύροις) 40. b.
Sophron 46. 60. ἐν μίμοις 34. b.
Soſtratus 55. ἐν τῷ περὶ φύσεως ζώων 47. b. ἐν τῷ περὶ βλητῶν ἢ δακετῶν 55. b. & 56. ubi male Σώκρατος.
Theo ἐν ὑπομνήματι (in Nicandrum) 36. b.
Theocritus 31. b. 48. 50.
Theophraſtus 28. b. 39. b. 42. b. 45. b. 47. b. 51. 60. 61. 64. 65. b. 88. b. περὶ φυτῶν 49. b. 51. ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν φυτικῶν. 70.
Tyrannion 28. b.
Zenodotus Theophilus. 28.

VIII. Nicandro non abſurde ſubjiciam alios de Theriacis ſcriptores, ANDROMACHUM præcipue Cretenſem, inſignem Medicum & Neronis Archiatrum, ad quem *de Theriaca*, ſive ut ipſe appellavit *ἀντιδότῳ γαλήνῃ*, *Carmen* non inelegans *elegiacum* ſcripſit, cujus primos verſus dat Tzetzes Chiliad. XII. v. 30. ſeq. ſed integrum exhibet Galenus libro de Theriaca ad Piſonem, & lib. 1. de antidotis T. 2. pag. 428. ſeq. edit. Baſil. Latinis verſibus reddiderunt *Julius Martianus Rota & Joh. Guinterius Andernacus.* Eodem libro ad Piſonem confert Galenus c. 12. ſeq. Theriacam deſcriptam à Xenocrate, Damocrate, Demetrio & Magno p. 464. ſeq. Et libro de Theriaca ad Pamphilianum, Critonis de Theriaca ſcriptum memorat p. 472. & Menecratis p. 471. Idem libro 1. de antidotis cum retuliſſet Mithridatis, Attalique regum in exploranda antidotorum vi ſtudium ſingulare, teſtatur de Theriaca commentatos præterea Heraclidam Tarentinum, Cratevam, Diſcoridem, Nigrum, Jollam & Rufum Epheſium p. 424. Exponit etiam, quæ de Theriaca ſcripſerat Andromachus filius in libro proſa compoſito cui *διδασκαλίας τῆς ἐκτὸς* * *φαρμάκων* titulum fecerat, pag. 430. tum *ſuos ipſe verſus undecim* Hexa-

* Scripſerat etiam Andromachus filius δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτὸς libris tribus. Meminit

Hexametros de Hedrychoi magmatis compoſitione p. 431. Galenus adſcribit, & p. 437. ſeq. Damocratis ** *verſus Jambicos* pluſculos *de Theriaca* ex ejus *Carmine de antidotis*, hinc *aliam deſcriptionem* neſcio quo auctore, *Carmine Hexametro* p. 438. ſeq. Denique quæ Crito de theriaca ſcripſerat tertio τ̃ Φαρμακιτίδων βίϐλων. Libro ſecundo de Antidotis Galenus refert Mithiridaticæ confectionem ex præſcripto Andromachi filii, tum Antipatri & Cleophanti, variaque alia antidota Orbani Indi, Aphrodæ, Nicoſtrati, Ælii Caji p. 441. (Galli leg. ex p. 447. ſeq.) & Zopyri, *** quæ idem Andromachus deſcripſerat. Hinc Mithridaticam & alia *quamplurima antidota verſibus Jambicis à Damocrate tradita* p. 441 - 444. & 453. 454. Similiter quæ Aſclepiades Bithynus in quinto τ̃ ἐντὸς παθῶν, quam Ἀζωνος (Mnaſonis, p. 449. Νάζωνος) inſcripſit, & quæ propinavit Apollonius Mus. Hinc. p. 443. improbat ſcripta de Venenis, Orphei Theologi, Hori Mendeſii junioris, Heliodori Mendeſii & Arati, verſibus quibusdam Heliodori Hexametris productis ἐκ τῶν πρὸς Νικόμαχον ἀπολυτικῶν. Seqvuntur deinde Antidota varii generis variorum p. 446. Claudii Tuſci, Apellæ, Zopyri, Mithridatis Eupatoris p. 447. Ælii Galli: p. 448. Archibii, Antipatri, Ælii Galli, Euclidis Palatiani, Zenonis Laodiceni & Minuciuni, Nicoſtrati & Xenocratis: p. 449. Nili Antipatri (ὡς Νεῖλος Ἀντιπάτρου) Aſclepiadis Bithyni, Antonii, Coi Cratippi (ἀνδρὸς καὶ ἐπισήμου καὶ κωμοτρόφου) Heræ Cappadocis, Belchionii qui à Cæſare antidotum ſuum accepiſſe ſe ajebat & Xenonis Laodiceni: p. 450. Claudii Apollonii, Menippi, Menelai, Baphulli, & Abaſcanti, qui Lugduni Medicinam fecit: p. 451. Zoili & Epaphroditi Carthaginienſis, Arabæ Thebani, Charitonis ὀχλαγωγοῦ, Simmiæ Medi, quem & ipſum infra ὀχλαγωγὸν appellat, Andreæ Apollodori (ὡς καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ πρὸς Ἀστυδάμαντα ἀναγράφει:) p. 452. Dorothei Elei, Apollodori ac Soſtrati Eudemi (cujus verſus Hexametros de Theriaca *** Antiochi Philometoris Galenus adſcribit) Heraclidis Ta-

nit Galenus de compoſit. Medicament. per genera. Fuit & Grammaticus hoc nomine, de quo infra in Grammaticis.

** Hic Damocrates ſive ut Plinius XXIV 8. vocat Democrates; ſanavit filiam M. Servilii Gemini, qui Conſul fuit Anno urbis conditæ 756. tertio poſt CHRISTUM natum, unde de ætate Democratis conſtat. Laudat præterea Galenus ejus φιλιάτρον, κλινικὸν & Πυθικὸν, ut obſervavit Meurſius in Bibl. græca. Porro valde probantur Galeno compoſitiones Medicæ verſibus ſcriptæ, quod in illis facilius appareat, ſi quid in verbis numeriſve ſit ab exſcriptoribus peccatum.

*** Mi-

Digitized by Google

Tarentini, Hybriſtæ Acutiroſtri (ὑβριςοῦ ὀξυρυγχίτου) & Apollonii Memphitæ: p 452. Heræ Cappadocis, cujus jam ſupra meminerat, & p. 456. Nicoſtrati atque Amaranti Grammatici. Obiter addam, quod apud Plinium XXIX. 1. ubi Theriaces meminit, locus ita mihi legendus videtur: *Theriace vocatur excogitata compoſitio luxuriæ. Fit ex rebus ſexcentis, cum tot remedia dederit natura, quæ ſingula ſufficerent.* Pro *ſexcentis* male puto in libris editis eſſe *externis.*

IX. Claudam hoc caput ſubjuncto Poeta antiquo *de viribus Herbarum Deo alicui conſecratarum*, quem iiſdem quibus Nicandrum typis Græce pridem ſine nomine edidit Aldus, ac Dioſcoridi ſubjecit, Venetiis A. 1518. 4. Hunc integrum præſenti loco recudendum dare non dubitavi, quia lectu non indignus & brevis, virorum etiam præſtantiſſimorum ita fugit induſtriam, ut pro inedito haberent, laudarentq; ; Lucas Holſtenius notis ad Stephanum Byz. p. 270. Iſ. Voſſius ad Barnabæ Epiſtolam p. 23. & Tho. Bartholinus de Medicis Poetis p. 103. In codice MSto quem memorat Labbeus pag. 125. Bibliothecæ novæ MStorum ſubjicitur Joannis, Damaſceni cujusdam Medici, libro de Pharmacis ad purgandum idoneis. Sed quicunque demum ſit auctor, Ethnicum ſe & bene antiqvum prodit, neque ingrata poterit ejus eſſe editio iterata cupido antiquitatis lectori, cum adjunctam ei viderit haud vulgatam antea verſionem notasq; doctiſſimi viri D. JO. RENTORFII, Hamburgenſis, qui ut bono publico non invideat quæ in Plutarchum & alios egregios ſcriptores habet animadverſa præclare, mecum optabunt, quicunque ex hoc ungue eruditionem ejus induſtriamque metientur.

POE-

*** Plinius lib. XX. c. 24. tum alter, qui Valerianus vulgo vocatur lib. III. de re medica c. 57. & lib. IV. c 38. narrant deſcriptionem hujus Theriacæ verſibus dedicatam fuiſſe apud Inſulam Coum in limine ædis Æſculapii.

Digitized by Google

POETA VETUS

De effectis plantarum, Deorum aulici ſacrarum.

I. Χαμαίμηλον. II. Ῥάμνος ὄρυ.

III. Ἀρτεμισία μονόκλωνος. IV. Πενταδάκτυλος.

V. ὁ ὕπτιος, (περιστερεὼν,) ὁ ὀρθός. VI. Δίκταμνον μικρόν.

VII. Ἐλελίσφακος. VIII. Βράθυς κυπάρισσος, χαμαικυπάρισσος.

IX. Κενταύρειον μέγα. X. Βούφθαλμον.

XI. Παιονία. XII. Πόλιον.

XIII. Μῶλυ. (Ἐναλία δρῦς. Χρυσάνθεμον. Ἐρύσιμον.)

I. ΧΑΜΑΙ'ΜΗΛΟΝ.

1. Τοὺς πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύει
Σὺν ῥοδίνῳ λεῖον περιμεμιγμένον, ὠφέλιμον ἦ
Τοῖς μετριάζουσιν τὸ φυτὸν, φύεται δ᾽ ἐπὶ θίνοις
Τὸ βραχὺ καὶ κάλλιστον, ὃ βαστάζουσιν ἰητροί·

5. Ἀρ-

(*a*) Febres arcere chamæmelum, præter Dioſcor. & Galenus T. 2. Oper. edit. Baſil. Græc. p. 33. docet: qui tamen non omnes, ſed eas nimirum febres chamæmeli perunctione ſanari putat, quæ citra inflammationem viſceris alicujus infeſtant, ac præſertim quæ ex humoribus bilioſis aut cutis denſitate proveniunt, Aëtius, Tetrab. 1. Serm. 1. de anthemide, & Macer. C. 14.

(*b*) Chamæmelum dicitur, διὰ τὴν πρὸς τὰ μῆλα ὁμοιότητα τῇ ὀσμῇ, Dioſcor. III. 154. p. 235. quoniam odorem mali habeat, uti Plin. N. H. XXII. 21. interpretatur. Dicitur & ἄνθεμις Anthemis, inquit Plin. magnis laudibus celebratur ab Aſclepiade. Aliqui leucanthemida vocant, alii leucanthemum, alii eranthemon, quo-

Digitized by Google

NOMINA PLANTARUM

Quarum vires Poeta perſequitur.

I. Chamæmelum. *II. Rhamnus Hori.*
III. Artemiſia Monoclonos. *IV. Pentadactylus.*
V. Verbena ſupina & recta. *VI. Dictamnum minus.*
VII. Eleliſphacus. *VIII. Sabina Cupreſſus ſive Chamæcipariſſus.*
IX. Centaurium majus. *X. Buphthalmus.*
XI. Pæonia. *XII. Polium.*
XIII. Moly. (Quercus marina. Chryſanthemum. Eryſimum. Quæ tria capita, cum aliis forte pluribus, deſiderantur.)

I. CHAMÆMELUM.

1\. Ebricitantes *(a)* chamæmelum *(b)* curat cum roſaceo *(c)* minutiſſime tritum: emolumento eſt adverſa valetudine *(d)* laborantibus: ſtirps hæc naſcitur in arenoſis locis *(e)* brevis *(f)* & pulcerrima: quam verſant Medici

ſ. in

quoniam vere floreat. Nonnulli melanthemon (MS. melanthion) vocant. Addit Dioſcor. οἱ δὲ χρυσοκόμην pro quo Oribas. L. XI. Collect. χρυσοκαλλίαν habet) οἱ δὲ καλλίαν καλοῦσι. Alii chryſocomen, ob aurei coloris capitulum, alii calliam quia flos pulcer eſt, unde noſter poeta κάλλιστον recte adiecit, vocant. Plinium chamæmeli, parietariæ & matricariæ hiſtoriam confundere, contendit Jo. Bod à Stapel ad Theophraſt H. P. VII. p. 833. & p. 686. Non uni eidemque generi omnia hæc nomina convenire, ex ipſo Plinio conſtat; juxta varia ergo genera (quæ tria flore diſtantia ipſe, ut & Macer, enumerat, Bauhinus decem exhibet) varia & diverſa chamæmelum obtinere nomina dicendum

Ἀρχομένε θέρεος, μέγας ἥλιος ἡνίχ' ὁδεύη
Ἕβδομον ἱππεύσας πτεράζυγον αὔτυγα πώλων.

II. ῬΑ'ΜΝΟΣ.

Ῥάμνον ἔχει Πανάκεια ἐν οἴκοισιν παναρίςτω,
Φυομένην φραγμοῖσιν ἄκανθαν εὐπετάλειαν.
Ὧρυ δ' ἐςὶ φυτὸν, τόδε σύμμετρόν ἐςι βροτοῖσι
Βαςάζειν τότε ῥάμνον ὅταν φθίνουσα σελήνη
Δέρκηται πάντοσι βροτοῖς κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον
Κρημναμένη· δύναται γὰρ ἀποςρέψαι κακότητας
Φαρμακίδων τε κακῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.
Πρώτη γὰρ μακάρων γ' ἐχρήσατο τῇδε φυτείᾳ

Παλ.

dum eſt. Nunc in omnibus officinis interpolato Græco nomine camomilla dicitur, ſic & Itali. Galli (camomille) & Angli (camomile) nuncupant. German. Camillen/ Camillen Blumen.

(c) Senſus eſt, perunctione chamæmeli roſaceo mixti ſanari febricitantes. Oribaſ. Syn. I. 25. ex ſudorem provocantibus eſt chamæm. ſiccum, tritum, oleo perfuſum, cute valenter perfricata. Ex Nechepſone Ægyptio Aetius hæc accurate tradit quem, nulla tamen ejus mentione facta, plene deſcripſit Caſtor Durantes Herbar. p. 85. edit. Rom. cujus verba Italico idiomate hæc ſunt: *I fiori raccolti ſenza le foglie poſti nel mortaio, & incorporati con L' olio di camomilla & fattone trociſci, & diſſolvendoſi poi con l' olio medeſimo, & ungendoſene chi patiſce qual ſi voglia ſpetie di febre, li guariſce, ſe ſubito che i febricitanti ſono unti, ſi mettono in letto caldo à ſudare ben coperti.* Obſervandum (1) Veteres non ſolum ſicco calore aut balneo, (V. Celſum. II. 17. p. 93. edit. Clariſſ. Almelov.) ſed & unctione elicuiſſe ſudorem. (2) Ægyptiorum ſapientes, quos ſecuti ſunt Græcorum ut & Latinorum principes medici, in ea fuiſſe ſententia, ſudationes ad febres abigendas eſſe valde proficuas. (3) Chamæmelum, ex eorundem mente, oleo mixtum, perunctione, quamvis & in potu febricitantibus fuerit exhibitum, utiliter adhiberi per ſudores febrem ut tollantur.

(d) Μετριάζω, ſignificat apud bonos auctores, (1) modum adhibeo, ne quid ſit nimium, curo. (2) remiſſe ago minus acriter, minori alacritate rem perago. Herodian. VIII. 3. p. 339. μετριάζουσιν ἐν τῷ προθύμῳ τῆς μάχης (3) Modeſte ago, aut loquor, modeſte de me ſentio. μετριάζομεν apud Thucyd. 1 p 43. edit. Oxon. Scholiaſt. exponit ταπεινοί ἐσμεν. Suidas μετριάζει interpretatur ταπεινοφρονεῖ, modeſte de ſe ſentit. (4) Moderationem adhibeo, modice fruor. (5) quæ accidunt æquo animo fero. Sed hæ ſignificationes apud noſtrum poetam locum ubi conſiſtant reperire non poterunt, Saracen. μετριάζουσι interpretatur, medio-

Digitized by Google

Ineunte æſtate, magnus ſol quando regens habenas incedit,
ſeptimo agitans quadrijugo orbe equos.

II. RHAMNUS.

Rhamnum (*g*) medicina omnigena habet domibus longe optimum,
naſcentem ſepibus (*h*) ſpinam foliis decoram.
Eſt autem Hori (ſolis) planta: mortalibus quæ prodeſt
Si eam portent, qvum lunam decreſcentem
vident omnes homines in magno olympo.
Suſpenſa, (*i*) efficax eſt avertendi (*k*) malignitates
veneficorum (*l*) malorum & faſcina (*m*) hominum.
Prima omnium deorum hac uſa eſt planta

LIII Pal-

mediocriter affectis: ut ſit idem cum illo Galen *μαλάττει τὰ μετρίως σκληρὰ*, modice dura emollit, quod & Oribaſius aſſerit Sed & hæc dura & nullo exemplo facta eſt verſio. Rectius ergo vertitur, ægris, infirmis aut infirmitate laborantibus. Hanc interpretationem probat, Phrynicho teſte, Menander, qui *μετρειάζειν* pro *ἀσθενεῖν* uſus eſt: poſtulat ſenſus, firmant veteres & recentiores auctores: quod ex Plin. & Dioſcor. abunde conſtat, ac Durantes in Herbar. non obſcure hoc diſticho indicat:

Corporis humani morbis hac denique cunctis
Eſt prope præſidium magnum mortalibus ægris.

(*e*) Dioſcor. *φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ παρὰ τὰς ὁδούς*. Plin. in macro ſolo, aut juxta ſemitas. Sequitur: *τὸ βραχὺ* brevis. ita & Macer: (qui in multis noſtro poetæ conſentit)

Hæc multum redolens eſt & brevis herba.

(*f*) Dioſcor. *Συλλέγεται δὲ ἔαρος*. Plin. colligitur vere & in coronamenta. (ad depellendum ſcil. capitis dolorem, ut ex Galeno conſtat) reponitur. Eodem tempore & medici folia tuſa in paſtillos digerunt: item florem & radicem. Quæ Plinii verba vocem *βασάζουσιν* pulcre illuſtrant.

(*g*) Rhamni duo genera commemorat Theophraſt. H. P. III. 17. *ῥάμνος τε γὰρ ἡ μέν ἐστι μέλαινα, ἡ δὲ, λευκή. Καὶ ὁ καρπὸς διάφορος, ἀκανθοφορεῖ δὲ ἄμφω. Rhamnorum duo ſunt genera, unum nigrum, alterum candidum, fructus quidem eſt diverſus, ambo vero ſpinas gerunt.* Plinius N. H. XXIV. 14. *inter genera ruborum,* in-

Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Πάλλαντα κτείνασα μάχαις κρατερῇφι βίηφι
Τῆμος ὅτ' ἀθανάτοισι θεοῖς θνητοί γε Γίγαντες
Σύμβαλον εἰς ἔριδα κρατερὴν κάρτιστοι ἐόντες.
Πανδαρκὴς δ' ἄρ' ἔπειτα θεὸς Νέμεσις πολύμορφος
Καὶ νηοὺς ἐκάθηρε θεῶν καὶ ἀγάλματα ῥάμνῳ.
Θρέμματα γοῦν νῆάς τε καλὸν φυτόν ἐστι φορῆσαι
Πρός τε πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμονας, ἠδ' ἐπιπομπάς.
Πάντα γὰρ ἠδ' ἰήπιτο βροτόφθορα φάρμακα λυγρά.

Schol. Τὴν ῥάμνον ἄρῃ ἐν λειψοσελήνῳ καὶ βαστάζῃ, ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα, καὶ πρὸς ἀνθρώπους φαύλους. Ἁρμόζει δὲ φορεῖν αὐτὴν θρέμματα, καὶ πλοίοις προσεπιτίθεσθαι. Ὠφελεῖ δὲ καὶ πρὸς πόνον κεφαλῆς, καὶ δαίμονας καὶ ἐπιπομπάς.

III. ἈΡΤΕΜΙΣΊΑ ΜΟΝΌΚΛΩΝΟΣ.

Ἀρτέμιδος βοτάνην τε συνώνυμον αὖ ἐπιφώσκειν
Ἠελίου μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρόν,
Ἥν τινα τοξῖτιν ἄνδρες ἐφήμισαν ἢ βοτρυΐτην.

Πάσι-

inquit, *rhamnos appellatur à Græcis, candidior & fruticoſior. Is floret, ramos ſpargens rectis aculeis, non ut ceteri, aduncis: foliis majoribus. Alterum genus eſt ſilveſtre, nigrius, & quadantenus rubens. Fert veluti folliculos.* Hoc loco de albo non nigro hic eſt ſermo; nam ſpinæ albæ fauſti ominis & arcentes noxias creditæ: ſpinæ nigræ infauſtatum numero ſemper habitæ: hinc ex ſpina alba in nuptiis fieri ſolitæ faces. V. Feſtum V. Patrimi. & ibi CL. Dacerii not. p. 328. Rhamnum eſſe ſpinam albam, quam Itali ſpinam ſanctam vocant, (forſan quod amuletum eſſe contra veneficia credatur) varia probant: eadem enim de ſpina alba Latini, quæ de rhamno tradidere Græci. Sunt tamen quibus magis placet eſſe oxyacantham. Hagdorn. V. Stapel. ad Theophraſt. not.

(h) Dioſcor. l. 119. p. 61. περὶ φραγμοὺς φυόμενος. Rhamnus frutex eſt circa ſepes naſcens. Sic & Oribas. Coll. Med. XII.

(i) Suſpenſa, in foribus nempe. Schol. Nicand. f. 60. πρὸ τῶν θυρῶν ἐν τοῖς ἐναγίσμασι κρημνῶσιν αὐτήν. Diogen. Laert. IV. 55. p. 260. edit. Amſt. καὶ ῥάμνον ὑπὲρ θύρην ἔθηκεν.

(k) Malas noxias averruncare rhamnum vulgo creditum, unde eum Nicand. ἀλεξιάρην, ſchol. ἀλεξίκακον vocavit.

(l) Φάρμακον, medicamentum, eſt vox media, vel, ut Pollux IV. 25. loquitur, ambigua.

Ejus

Pallas Minerva *(n)* filia Jovis Ægiochi, *(*à capra nutriti*)*
Pallantem *(o)* occidens pugnis ac magna vi:
tum quando *(p)* immortales dii mortalesque gigantes
acerrimam inter ſe exercuerunt contentionem *(q)* fortiſſimi venientes.
Omnia videns Dea Nemeſis multiformis,
Et templa luſtravit Deorum & ſigna rhamno.
Convenit ergo ut quæ aluntur & naves hanc portent plantam.
Facit & ad dolorem capitis, dæmonas ac pompas.
Omnia enim ſanat noxia medicamenta hominibus quæ ſunt perniciosa.

III. ARTEMISIA MONOCLONOS.

Dianæ herbam *(r)* ab ea cognominatam tolle, quando oriens
Sol rubrum jubar mittit in terram.
Quam quidam toxitin recte nuncupant aut botryn, *(s)*

LIII 2 alii

Ejus verba ſunt: *τὸ δὲ φαρμάξαι, ἀμφίβολον, ὥσπερ ὁ φαρμακεὺς καὶ ἡ φαρμακὶς ἐπὶ τῶν βλαπτόντων μᾶλλον ἀκούεται.* Hac ambiguitate non obſervata, ſæpe à vero aberrarunt interpretes. S. Anaſtaſia Martyr *φαρμακολυτρία* dicitur Nicephoro XIV. 10. à medica manu, omne maleficium & omnem languorem morbumque dei Gratia, qua ipſa polluit, depellente, ut Græci exponunt dum ita canunt:

Ἀναστασία φάρμακον πιστοῖς μέγα
Πᾶν φάρμακον λύουσα, καὶ κεκαυμένη:

Anaſtaſia magnum fidelibus medicamentum, venenum omne ſolvens, etſi exuſta fueris. At Jo. Langus hoc medicamentum ſalutare in lethale vertit, dum Nicephori verba: *καὶ τὰ λείψανα τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς φαρμακολυτρίας ἀπὸ Συρμίου ἠνέχθη,* latine interpretatur: Reliquiæ S. Anaſtaſiæ incantatricis ex Sirmio allata. Ex qua male meditata verſ. Anaſtaſiam olim fuiſſe veneficam male tradit Cardin. Baronius ad Martyrol d. 25. Dec. V. Franc. Combefiſium, in Auctar. Bibl. Græc. ad Nicetæ Paphlagonis Orat. paneg p. 511.

(m) *Φῦλ ἀνθρώπων.* (ſic enim ſcrib) denotat homines. *φῦλα γυναικῶν* ſunt mulieres, *Ἰνδῶν φῦλα,* Apollon. II. V. 908. Indi, *Ἀθανάτων φῦλα,* Heſiod. Op. V. 199. ſunt immortales dii, ut recte Cl. Grævius Lect. Heſiod. c 5. p. 28. obſervat.

(n) Minervam *κούρην τ' Αἰγιόχοιο Διὸς* Heſiod. Θεογ. V. 13. & paſſim vocat, ipſiq; alias V. 25. 52. aſſociat, *κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,* filiæ Jovis Ægiochi. (o)

Παρσιθίην δ' ἕτεροι χαρίτων στέργηθρον ἔχουσαν.
Οἱ δ' ἕτεροι λυσίκοπον, φιλοπάννυχον ἀγροιῶται
Ἀθανάτην καλέουσι φυτὸν μέγα δῶρον ἔχοντες.
Λύει γὰρ κόπον, ἀνδρὸς ὁδοιπόρου, ἣν χείρεσσι
Τὴν μονόκλωνον ἔχῃ, περὶ δ' ἂν ποσὶ, ἑρπετὰ πάντα
φεύγει, ἥν τις ἔχῃ ἐν ὁδῷ, καὶ φάσματα δεινά.
Αἷμα ἐπισκιρρωθὲν ἐπὴν ἄρθροισιν ἐλάσῃ
Κλῶνας ἑλὼν μίξον ῥοδίνῳ, ζήτας δ' ἐνὶ χύτρῃ
Σύγχεε τὸν κάμνοντα ὅλον, μέλλοντα ὑπνώττειν
Εὐθὺς ἀπαλλάξεις ἀλγήματος ἐκ μεγάλοιο.
Ὑστερικαῖς τε γυναιξὶν ἄγαν σωτήριόν ἐστι.
Στραγγουρῦντα τε παύει, ὀπισθοτόνοιό τε ῥῆγμα.
Πάντα δ' ἀεὶ νοσοεργὰ πάθη στέλλουσα διώκειν.

Schol. Ἀρτεμισίαν βοτάνην εἴτις ἔχει ἐν ὁδῷ, λύει τὸν κάματον, καὶ ἐν ποσὶν εἰλημμένη θηρία διώκει καὶ δαίμονας. Αἷμα δὲ ἐπὰν περὶ τὰ ἄρθρα σκιρρωθῇ, κλώνια λαβὼν μίξον μετὰ ῥοδίνου, καὶ ποιήσας ζέσαι εἰς χύτραν σύγχεε τὸν πονοῦντα ὅλον, ὡς ὑπάγει κοιμᾶσθαι. Καὶ ὑστερικαῖς γυναιξὶ πάνυ βοηθεῖ. Στραγγουρίαν παύει, καὶ ὀπισθοτόνου ῥῆγμα.

IV.

(o) Πάλλας eſt nomen gigantis quem Minerva occidit, unde & cognomen Palladis accepiſſe tradunt Grammatici. Apollod L. I. c. 6. pag 18. de Minerva ſic ſcribit: Πάλλαντος δὲ τὴν δορὰν ἐκτεμοῦσα, ταύτῃ καὶ τὴν μάχην τὸ ἴδιον ἐπέσκεπε σῶμα: Pallanti autem pelle detracta in pugna, ſuum ſibi corpus contexit.

(p) Ἀθάνατοι dii, θνητοὶ homines, Heſiod. & Homer. (V Il. E. V. 340. 343.) paſſim. Non autem Jupiter ſolus, ſed & alii dii ἀθάνατοι fuerunt dicti. Pluc. de ſuperſt. ἄνοσοι & ἀγήρατοι, morborum & ſenii expertes.

(q) χάρτιστοι (vel κράτιστοι) leg. ita hanc vocem exhibent Cl. Holſtenius ad Stephan. p. 270. & Iſ. Voſſius in Barnab Epiſt. p. 315.

(r) Artemiſiam ab Artemide cognominatam etiam Plinius XXV 7. memorat, quoniam privatim medeatur feminarum malis. Quod autem ibi legitur, ab Artemiſia Mauſoli uxore hanc herbam adoptatam, quæ antea parthenis vocabatur: error eſt Plinii, artemiſiam Mauſoli cum Lygdamidis filia confundentis. Ante enim Artemiſiæ Mauſoli tempora nomen id obtinuiſſe ex Hippocrate qui eam artemiſiam (Sect. III p. 47 & V p. 173) nuncupat, ſatis conſtat Ab Artemiſia autem Lygdamidis filia, quæ Perſico vixit bello, nomen hanc herbam uſurpaſſe à veritate non videtur alienum. V. CL. Allatium Not. ad Phil. Byz. de 7 orbis mirac. inſert. T. VIII. Theſauri Græc. antiq. C. 2682. ubi & poetam noſtrum, quem auctorem carminum de herbis vocat, & quidem tres priores de artemiſia ex

eo

Digitized by Google

alii vero paſitheam Gratiarum amoris incentivum habentem:
Alii Lyſicopin (*t*) aut philopannichon, quomodo ruſtici eam vocant:
Immortalem vero plantam appellant magnum donum qui poſſident.
Solvit enim (*u*) laſſitudinem viatoris, ſi in manibus
monoclonon (*x*) teneat: circum pedes omnia noxia reptilia
fugat, ſi quæ fuerint in via, ut & horridos viſus.
Sanguinem artubus induratum agitabis,
ramulos ſi ſumpſeris, roſaceoque miſcueris, ac in (*y*) olla fervefeceris,
Eoque ægri totum corpus unxeris, quando it dormitum:
& ſtatim magno dolore eum liberabis.
Mulieribus utero laborantibus valde ſalutare eſt.
Stillicidio urinæ (*z*) laborantes ac opiſthotono (*a*) levat.
Omnes tandem morbos dolores afferentes inhibet ac ſiſtit.

IV.

eo verſus, citat Ab Artemide hoc nomen derivàt & Macer, C. 1. ut & Vegetius, Hippiatr. III. 39. qui radicem artemiſiæ Dianinam vocat. Apulejus tandem C. 12. tres artemiſias à Diana inventas & ejus nomine nuncupatas tradit.

(*s*) Dioſcor. III. 129. Ambroſia, quam alii botryn, alii botryn artemiſiam appellant. V. & Ruellium, de Nat. ſtirpium, III. 61. p. 557. ſeq. botrys, inquit ille, Pariſienſibus matronis melius quam officinis aut herbariis noſcitur.

(*t*) Apul. c. 10. leucopis, item, toxotis.

(*u*) Idem eadem tradit, Conſentit Plinius, XXVI. 16. ſic ſcribens: artemiſiam & elelisphacum alligata qui habet viator, negatur laſſitudinem ſentire Hinc German. dicitur Beyfuß / Belg. Bynoet / quod ſit præſens pedum adiumentum & in via contra laſſitudinem præſidium.

(*x*) Monoclonos, ut ex Dioſcor. III 127. p. 226. & Plinio conſtat, appellatur herbula gracili ſurculo, ſimplici caule donata valde puſilla, attamen referta floribus.

(*y*) Aldus edidit Δήσας-χύθρη leg. ζήσας-χύθρη.

(*z*) Στραγγουρία unde στραγγουριάω, eſt urinæ ſtillicidium. Catoni, lotium ſubſtillum dicitur Ὅταν τις ὀλίγον ἀποκρίνῃ οὖρον συνεχῶς στραγγουρία τὸ πάθος καλεῖται ſcribit Galen. at δυσουρία eſt, qvum ægre redditur.

(*a*) Ὀπισθότονος dicitur, cum cervix reflexa eſt in poſteriorem partem. Ita Scribon. Largus. Comp. 255. p. 132. edit Rhodii. De hoc affectu V. Aretæum, de cauſis & ſignis auctor. morb. I. 6. ubi tres convulſionis ſpecies recenſet. Oribaſ. Synopſ. VIII. 16. Celſum IV. 3. p. 193. de cervicis morbis, cujus verba ſunt: Neque tamen

Digitized by Google

IV. ΠΕΝΤΑΔΑ'ΚΤΥΛΟΣ.

Αὐτίκα δ' Ἑρμείαο πενταδάκτυλον αἶρε χλοανθής,
Πανταετὲς δίοπτον ἑρμαίαν πᾶσιν ἀρωγεῖ.
Τὴν καὶ ὀνειροδότιον, ἐπεὶ κατὰ θέσφατα πάντα
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ὀνείρατα καλὰ προφαίνει.
Πάντα γὰρ ἀθλήταιο πόνον φορέων περὶ σῶμα,
Ὀφθαλμῶν δέ τε πᾶσαν ἄμ' ἐξοίσειας ἀνίην.
Χοιράδας, ἀντιάδας, σταφυλὴν, ὅσα δὴ ὑπὸ γλῶσσαν,
Ἄρθρα τε καὶ νεύρων ὀδύνας, καὶ ἕρκος ὀδόντων.
Ψώραν τ' ἐξακέσαιο βροτοφθόρον ἐκ κακότητος,
Καὶ λοχίων ἔμμηνα κατασπασθέντα γυναικῶν
Ἐν ὕδατι χλιαρῷ προσκλυζομένη παλάμαισι.
Πρός τε φόβους, καὶ βασκοσύνας, καὶ δαίμονας ἐχθρὸν
Ἐστιν ἄκος πανάριστον, ὅθεν καὶ λάμβανε ποίην
Μήνης αὐξομένης φαεσιμβρότου ἠελίου τε
Ἀντέλλειν μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρόν.

Schol. Ταύτην εἴτις φορεῖ περὶ τὸ σῶμα, ἄπονος μένει. Καὶ ὀφθαλμοὺς ὠφελεῖ, χοιράδας, ἀντιάδας, σταφυλὴν, καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γλῶσσαν, ἄρθρα τε καὶ νεύρων ὀδύνας καὶ ὀδόντας, ψώραν ἐκ λιμοκτονίας, λοχίων ἔμμηνα κατασπασθέντα. Ἐν ὕδατι δὲ χλιαρῷ προσκλυζομένη εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς φόβους καὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονας ἐστι πάνυ καλή. Διὸ λάμβανε τὴν βοτάνην, ὅτε αὔξει ἡ σελήνη, καὶ ἡλίου ἀνατέλλοντος.

V.

men alius importunior acutiorque morbus eſt, quam is, qui quodam rigore nervorum, modo caput ſcapulis, modo mentum pectori adnectit, modo rectam & immobilem cervicem intendit. Primum Græci ὀπισθότονον, ſequentem ἐμπροσθότονον, ultimum τέτανον appellant.

(*b*) Pentadactylus alias Pentaphyllon, quinquefolium, & quinquefolia, dicitur. German. Fünffingerkraut. quod optime Græc. nomen pentadact exprimit Vocatur & tridactylus ſeu trifolium, à numero foliorum, nam & quina & terna ſingulis petiolis folia gerit: pentaphyllum quod fraga gignit. Plin. XXV. 9. Quinquefolium nulli ignotum eſt, cum etiam fraga gignendo commendetur. - nomen à numero foliorum habet, Stapelius ad Theophraſt. p. 1113. Plinium reprehendit quod quinquefolium fraga ferens aſſeruerit, cum id terna non quina ſingulis petiolis gerat folia. Matthiolus in Dioſcor. p. 651. idem pluribus inculcaverat.

ſro

IV. PENTADACTYLUS. (b)

Illico *(c)* Mercurii tridactylum tolle *(d)* florens virenti ætate,
Pentapetes *(e)* procurante Mercurio omnibus auxilio eſt.
Vocatur etiam oneirodotium, (ſomnia injiciens) quoniam juxta vatum effata,
mortalibus hominibus jucunda oſtendit ſomnia.
Omnem dolorem ſuperabis corpori alligatum ferens.
Oculorum vero omnem *(f)* expelles dolorem:
ſtrumas, *(g)* tonſillarum *(h)* affectiones, uvam jacentem, *(i)* & quæ ſub lingua ſunt;
articulorum & nervorum dolores atque dentes *(k)* (dolentes curat.)
Scabiem etiam ſanabis homines ob malignitatem corrumpentem,
Et puerperarum purgamenta ſuppreſſa,
In aqua tepida cum proluta fuerit manibus.
Terroribus, faſcinationibus & malis geniis inimicum eſt.
Medicamentum plane optimum, inde & accipe herbam
creſcente luna, ſole, hominibus qui lucem adminiſtrat,
oriente ac rubrum jubar mittente in terram,

V.

Pro Plinio ſtat Braſavolus aſſerens, in Veronenſi agro naſci fragariam quinis foliis quæ fraga gignit. Harduinus ad Plin. L. c. qui quinquefolium fragiferum à Cluſio depictum à ſe in horto regio viſum affirmat.

(c) Mercurii herbam Ἑρμῦ βοτάνην etiam Aëtius vocat. In Noth. Dioſcor. p. 465. ἑρμοδάκτυλος dicitur.

(d) Χλοανθὴς, virens, florens viribus. χλοάειν, ſignif. juxta Nicandri interpretem, καλῶς αὔξεσθαι καὶ βλαςάνειν, quod & homini & herbis recte convenit. Inde puelli puellæque virenti florentes ætatula Apul. dicuntur. Si ad tridactylum placet referre vertendum tridactylum tolle virentem, viridem.

(e) Πενταπετὲς leg. pro παντακετὲς. Hanc correctionem firmant Plin. Apul. & interpolatores Dioſcor. Sic autem dicitur à foliorum numero in quo ſe expandit & extendit, πετάζειν enim ſignificat extendere. Certum igitur eſt, quinquefolium à Græcis pentapetes ſive pentadactylon vocari. An vero cum Plinio (quem aperte ſequitur Marcell.) herbam fraga ferentem, an vero pentaphyllum eſui quidem acommodatum, at nullum producentem fructum, intellexerint, non adeo certum.

(f)

V. ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΝ. *

* Aldus edidit περιστερεῶ.

Πρὸς τὰ Κυθηρείδος ἔργα θεᾶς κυδρῆς Ἀφροδίτης,
Τρυγόνιον τόδε πάντες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν.
Ἄλλοι δ' ἄῤῥενα, οἱ δὲ περιστερεῶνα τὸν ὀρθόν.
Ὕπτιον δ' αὖ ἕτεροι χθαμαλὴν ἐπὶ γαῖαν φιλεργόν.
Δοιοὶ γὰρ πεφύασιν ὁμοιότατοι πετάλοισιν.
Ὀρθὸς μὲν τείνει εὐρὺν φύσιν εἰς Ἀφροδίτην,
Ὕπτιος ἑμυάζει. Δύναμις δ' αὐτοῖσι μεγίστη.
Εὖ δ' ὁπόταν ἐθέλῃς πόνον ὀφθαλμῶν ἀκέσασθαι,
Αἱματίτας περὶ τῶμα περιστερεῶνα τὸν ὀρθὸν
Ἠελίου κόσμον τὸν ἀτέρμονα κυκλώσαντος,

(f) Hæc jactantia juxta S. Hieronymum imperitiam medici ſapit. *Imperiti medici*, ait ille Epiſt. 61. *ad omnes oculorum dolores uno utuntur collyrio.* Et procem. in Epiſt. ad Epheſ. T. IX p. 203. *Quomodo B. Joannes in Apocalypſi ſua ad ſeptem ſcribens, Eccleſias, in unaquaque earum ſpecialia vel vitia reprehendit vel virtutes probat: ita & S. Apoſtolus Paulus per ſingulas eccleſias vulneribus medetur illatis; nec ad inſtar imperiti medici uno collyrio omnium oculos vult curare.*

(g) Chœras id eſt ſtrumæ, dicitur glandula indurata, in cervice, alis & inguibus enaſcens. V. Æginet. VI 35. Actuarium, de modo medendi, II. 12. qui χοιράδας vult dictas, quod ſcrophæ eo malo infeſtari ſoleant, vel quod prolificæ videantur, ab unico quippe tumore etiam plures quandoque enaſcuntur ut & Celſus V, 28. p. 323.

(h) Ἀντιάδες, tonſillæ glandulæ, die Mandeln. Nomen eſt partis, pro ejus morbo & inflammatione. Ruffus Epheſ. de appellat. partium corp. humani, I. 8 Παρίσθμια, ἀντιάδες & μῆλα dicuntur carnoſæ quædam glanduloſæque partes utrinque à lateribus faucium poſitæ. Vid. & L. II. 4. ubi docet ἀντιάδας nominatas, quoniam ore aperto ἀλλήλαις ἐναντίαι, ſibi invicem oppoſitæ, præſertim qvum inflammatæ ſunt, appareant.

(i) Uvæ nomine accipienda eſt quædam in gurgulione, quæ & columella dicitur; Græc. κίων & γαργαρεών, (das Zäpflein) affectio, qvum ſcil. uvæ acino ſimile ſummum gurgulionis apparet, uti docet Aetius Tetrab. II. Serm. 4. V. & Ruffum Epheſ. I. 8. qui σταφυλὴν affectum columellæ recte nominari monet. Sunt tamen qui uvam cum columella confundunt, & Archigenem promiſcue accepiſſe docet Galenus.

(k) Ἕρκος ὀδόντων ſeptum dentium, i. e. dentes. Sic. Homer. Il. Ξ. V. 83. ubi Schol. περιφραστικῶς τοὺς ὀδόντας dentes autem pro dolore dentium ſumi, frequens eſt. Ad dentium dolorem prodeſſe, colluere os frequenter radice herbæ quinquefoliæ incoctæ in vino, teſtatur Scribon. Largus, comp. 53. p. 40.

(l) Vor-

V. VERBENA (l) SUPINA ET RECTA.

Ad rès almæ deæ Cythereæ *(m)* Veneris (facit)
trygonium, *(n)* ſic omnes terreſtres vocant.
Alii marem nuncupant, quam alii verbenam rectam,
ſupinam *(o)* vero, quam alii humilem, ſuper terram operis amantem.
Duo hæc genera foliis naſcuntur ſimillima.
Recta quidam ſolvit potenter corpora in venerem,
Supina ſopit: virtus utrique maxima ineſt.
Si tibi animus eſt oculorum morbis bene mederi,
ad corpus annectens verbenacam rectam,
ſole mundum infinitum cingente,

(l) Verbena, Verbenaca, columbaris, latinis dicitur herba quæ periſtereon, ariſtereon, hiera botane Græcis. German. Eiſenkraut/ Taubenkraut. Ἀριστερεῶνα dictam eſſe verbenacam, ex Pauſania monet Euſtath. Od. χ. ſic & in MSS. Codd. apud Plin. XXV. 10. & XXVII. 4. ariſtereon (in edit. eſt periſtereon, & periſtereos, ut primo loco legitur in edit. Venet. 1496.) haberi teſtatur Commentator Plinii Harduinus, p. 504. & 505. Apul c. 3. periſtereona (h. e. columbinam) hyption etiam ariſtereon vocat: & C. 65. Græci, inquit, periſtereon orthion, alii trigonion, alii hieran botanen: Itali (i. e. Latini) criſtam gallinaceam, alii columbinam, alii ferrariam vorarunt. Sunt autem ex (ſupina & recta) columbis eſca admodum jucunda & familiaris, unde & hoc nomen (περιστερὰ Græc. columba) habent, & columbinæ (περιστεραὶ ut h. l.) dicuntur. Periſtereos, inquit Plinius, columbis admodum familiaris, unde & nomen.

(m) Venus dicitur Cytheris, Cytherea, quoniam προσέχυρσε Κυθήροις, Heſiod. Theog. V. 192. appulit Cytheris. Ea autem urbs & mons eſt in Creta, de hac voce vid. Etymol. M. C. 543. V. κυθέρεια. Veneris herbam etiam agnoſcit Aëtius, Tetrab. I. Serm. I.

(n) Τρυγώνιον, trygonium quod ſit turturibus (τρυγὼν turtur) pabulo, Ald. τρυγόνιον, forſan auctor τρυγένιον ſcripſit. apud Apul. trigonium.

(o) Supinam feminam vocant, quod ſemper humi procumbat.

(p) Periſtereon, ſcribit Aetius l. c. capitis dolorem egregie tollit, coronæ modo impoſita, trita quoque cum aceto & roſaceo illita, & cocta cum oleo, indeque rigato capite, omnem veterem capitis dolorem ſanat. Coronam verbenacæ capiti impoſitam, dolorem tollere, tradunt etiam Apul. C. 3. § 6. & Macer, c. 57.

Παύσεις ὀφθαλμοῖο δυσαυγέας ἀμβλωτῆρας.
Ἐκ κεφαλῆς πόνος ἐν ταύτῃ παραχρῆμα μειοῦται,
Καὶ κόπον ἐξελάσει πάντη τριφθεῖσα μετ' ὄξους.
Χοιράδας, αἰτιάδας τε πάσας παύει παραχρῆμα.
Ἔσθ' ὁ δέ τοι χαῦρος χαρίτων * * *
Τεύχειν δ' εἰς φιλίαν δυνάμεις * *
* * κοίζει δ' ὁπόταν τις ἀνὴρ * *
Τῆς βοτάνης, κάμνοντος ἐναντίον ἵσταιτο μοῦνος,
Κ' εὐθὺς ἀπαλλάξεις τὸν δαίμονα μηκέτ' ἐπελθεῖν.

Schol. Ὁ περιστερεὼν ὁ μὲν ὀρθὸς τείνει τὸ αἰδοῖον· ὁ δὲ ὕπτιος ξηραντικός ἐστι. Ὠφελεῖ δὲ ὁ ὀρθὸς περιαφθεὶς πρὸς πόνους ὀφθαλμῶν. Ποιεῖ πρὸς ἀμβλυωπίαν καὶ κεφαλῆς πόνον καὶ κάματον. Παύει τριφθεῖσα μετ' ὄξους χοιράδας, αἰτιάδας παραχρῆμα παύει. Ὅτε δέ τις φρικιᾷ, ἀπὸ ταύτης κλωνία λαβὼν, κατέναντι στῆθι τοῦ φρικιῶντος μόνος, καὶ εὐθὺς θεραπεύεται.

VI. ΠΕΡΙ ΔΙΚΤΑΜΝΟΥ ΜΙΚΡΟΥ.

Δίκταμνον βοτάνην αἴρειν ἐπιβάλλεο κούρη
Φροντίδι * ἀθανάτῃ ἣν αὐτοὶ θεσπίσαν ἡμῖν
Ὡς εἰδὼς δύναμιν βοτανῶν καὶ χρήσιμα ἔργα.
Δικτάμνου γὰρ ὅταν αὖον δέμας ἐν παλάμαισι
Τρίψας ἀλφιτοειδὲς ἐνιστάξεις διόνυσον,
Κουρήτων μακάρων ὑπερασπίζοντα πρεπόντως.

* Forte ἀθάνατοι.

(q) Veteres bugloſſam vino admiſcuiſſe, & verbenarum adiantorumque diluto ſolum rigaſſe, convivis hilaritatem aliquam ut pararent, teſtatur Plutarch. Sympoſ. I, 1. p. 1091. T. 2. edit Stephan. in 8. cujus hæc ſunt verba: Οἱ μὲν οὖν τὰ βούγλωσσα καταμιγνύντες εἰς τὸν οἶνον, καὶ τοῖς ἀποβρέγμασι τῶν περιστερεώνων καὶ ἀδιάντων τὰ ἐδάφη ῥαίνοντες, ὡς τούτων τινὰ τοῖς ἑστιωμένοις εὐθυμίαν καὶ φιλοφροσύνην ἐνδιδόντων. Macer quoque idem affirmat. Κόπον igitur h. l. poteſt verti moleſtiam, nam κόπος præter laſſitudinem, laborem & moleſtiam ſignificat.

(r) Hæc vana & ſuperſtioſa ſunt, & refutatione plane indigna. Hinc Plinius XXV. 9. *magos circa hanc inſanire*, recte ſcribit. *hac perunctos impetrare quæ velint, febres abigere, amicitias conciliare, nullique non morbo mederi*. & alia ex magorum diſciplina deſumpta, ineptias aniles redolentia. Macer eadem commemorans rejicit & improbat, ſic ſcribens:

Et

Digitized by Google

efficies ut acies oculorum non ſit amplius hebes & tenebroſa,
Capitis dolor (p) hujus virtute ſtatim minuitur.
Abigit omnem laſſitudinem (q) herba hæc aceto trita.
Strumas, omnes tonſillarum affectus ſubito tollit.
Si ambis gratiam * * *
Ac vis captare amicitiam (r) hæc vires præſtat.
Quando quis febre laborat, (s) herbæ hujus ſume
ramulos, ac ex adverſo ægroti ſta ſolus,
ſtatimque avertes dirum illud malum, ne ultra veniat.

VI. DICTAMNUM MINUS.

Dictamnum (u) herbam tollere ſit tibi curæ, puer,
Phrontidi (x) immortali (ſacram) quam oracula nobis exhibent,
ut ſcientem vim & utilitatem herbarum.
Dictamnum enim ſiccum ſi manibus
conterens inſtar farinæ inſtillaveris Bacchum (vinum)
Curetes beatos decenter protegentem:

Et quod quisque cupit hac impetrare perunctum,
Sic & amicitias captari poſſe potentum,
& pelli febres & plurima talia fingunt:
Quæ quamvis natura potens concedere poſſit,
vana tamen nobis, & anilia jure videntur.

(s) Locus hic mutilus eſt ut legenti Græca patet. Supplendum puto, ταύτης κλωνία λαβών, ut integrum ſenſum, ſi non veram lectionem habeas.

(u) Dictamnum. dicitur & dictamus ut & dictamum. Græcis δίκταμνον, neutro & femin. genere, & δίκταμον, à monte Cretæ Dicta ſeu Dictæo: eſt enim ἴδιον τῆς Κρήτης φυτόν. ut Theophraſt. ſcribit, hinc πόα κρητικὴ Dioſcor. III. 37. vocatur, & Plin XXV. 8. non eſſe alibi quam in Creta affirmat. Idem una cum Dioſcor. negat florem ferre. Ad Virgil. Æn. XII V. 413, & alii florum meminerunt, Theophraſt. H. P. IX. 16. diſerte ſcribit, foliis tantum, non ramulis aut fructu medicos uti: unde colligitur & florem habere, ſiquidem & fructum gerit. V. Salmaſ. de homonym. Hyl Jatr. C. 38. p. 42. qui more ſuo, quod dici poteſt, affert, & confidenter exponit.

(x)

Καὶ νεβροσολίζης ἕξεις περὶ σῶμα περισσάψας
Νῖκος ἀμίμητον πρὸς κνώδαλα πάντα τὰ γαίης
Ἰητροὶ δ' ἅμα πάντες ὅσοις σωτήριόν ἐστι
Βαστάζοντες ἔχουσιν ἐν ἄγγει πρὸς τὰ μαδαῖα
Ἕλκη, καὶ μυσαρὰς δὲ νομὰς πληροῖ προκαθαῖρον.
Κἂν σκόλοπες θραυσθῶσιν ὑπ' ἴχνεσιν ἢ περὶ σῶμα
Πάντα τόπον κατάπλασσε, καὶ αὐτόματος προφανεῖται,
Καὶ σπλῆνος πόνος ἐν ταύτῃ παραχρῆμα μειοῦται.
Ξηρὴ κοπτομένη καταπλάσσεται ἄλφιτον ὥσπερ
Καὶ κεντοῖς κρυφίοισιν ἀναγκαίοις τε τόποισι,
Φλεγμαίνοντα πάθη καταπλάσμασι τοῖς δ' ἀκέσαιο.
Εἴαρι δ' αἶρε πόαν καὶ καύματι καὶ φθινοπώρῳ.

Schol. Αὐτὴν τὴν δίκταμνον ξηράνας τρῖψον ἐν ταῖς χερσί σου, καὶ ὡς ἄλφιτον ποιήσας, καὶ βαλὼν σταλαγμὸν οἴνου θίγε τοῦ σώματος· πρὸς πάντα γὰρ τὰ ἑρπετὰ ἁρμόζει. Πρὸς ἕλκη δὲ καὶ τὰς σαπρὰς νομὰς πληροῖ προκαθαῖρον. Κἂν σκολοπισθῇ τις προσκατάπλασσε, καὶ εὐθέως ὠφελεῖ. Πρὸς σπλῆνα δὲ καὶ τὰ ἐν κρυφίοις τόποις φλεγμαίνοντα, κατάπλασσε ὡς ἄλφιτον ποιήσας. Αἶρε δὲ τὴν βοτάνην ἐν ἔαρι, καὶ ἐν τοῖς καύμασι, καὶ ἐν τῷ φθινοπώρῳ.

VII. ΠΕΡῚ ἘΛΕΛΙΣΦΆΚΟΥ.

Ῥήσιον τόδε πάντες ἐπὶ χθόνα ναιετάοντες
Ἄνθρωποι κλῄζουσ' ἐλελίσφακον, οἱ δέ τι θεῖον.
Λύει γὰρ ψυχμὸν κακοτέρμονα βῆχά τε νειρῶ.

(x) Φρόντις, Φρόντιδος eſt nomen proprium Homero, apud quem Iliad. P. V. 40. Φρόντιδι δίῃ, legitur; ubi Schol. ὄνομα κύριον τῆς Πάνθου γυναικὸς ἡ Φρόντις. Appellative h. l. ſi placet ſumere, vertendum; cura, vel ſolicitudine immortali, quam vates nobis prædicant, cum ſcias vim herbarum &c. vel, utpote ſciens &c.

(y) Τὰ κνώδαλα tam beſtias terreſtres quam marinas, item reptilium genus & τὰ μικρὰ ζῶα, ut & inſecta noxia, denotat. Nicand Ther. V. 759 Φράζεο δ' Αἰγύπτοιο τά τε τρέφει οὐλοὸς αἶα κνώδαλα, φαλαίνῃ ἐναλίγκια. ubi ſchol intelligit inſectum volucre, ſimile τῷ κρανοκολάπτῃ obſervat.

(z) Dictamnum Creticum in ferulis & arundinibus aſſervatum, ſcribit Theophraſt. ne odorem ſuum exſpiraret. & ſic vires amitteret.

(a) Νομαὶ ſunt ulcera ſerpentia quæ carnem depaſcunt.

(b) Eſt phraſis in Medicorum libris frequens. Celſ. V. 14. p. 247. carnem alunt & ulcus implent.

Et pelle hinnuli indutus fueris, habebis ad corpus annexum
medicamentum inimitabile contra omnia (*y*) noxia inſecta.
Medici vero ſimul omnes qui medicamento hoc ſalutariter utuntur,
hanc ferunt in vaſe (*z*) ad humida
ulcera ac putres nomas, (*a*) quas implet (*b*) purgans.
Surculi ſi veſtigiis aut corpori ſint impacti,
locum affectum obline, & ſponte proveniet quidquid erit infixum.
Et lienis morbus hujus virtute confeſtim minuitur,
arida contuſa quando inſtar farinæ oblinitur.
Præterea in occultis obſcænisque locis,
inflammationes ſuperpoſito hoc medicamento ſanabis.
Vere vero lege hanc herbam, æſtate & autumno.

VII. DE ELELISPHACO.

Reſion omnes in terra habitantes
homines vocant eleliſphacum: (*c*) alii vero theion. (*d*)
Solvit enim frigidos affectus (*e*) graviter affligentes tuſſimque vehementem.

plent. C. 24. p. 277. ἔγχριστα proponit ad ulcera purganda & implenda. V. & C. 26. p 298. ſeq Dioſcor. l. 1. ξηραὶ δὲ πληρῦσιν ἕλκη καὶ ἀνακαθαίρουσι. Plin. XXVII. 8 explet vel implet ſinus ulcerum Apul. C. 62. Herba dictamnus impoſita, ulcera & putres nomas, & purgare & explere dicitur. Scribon. Larg. Comp 66. p. 45 expurgat enim & explet. ſcil. ulcus.

(*c*) Eleliſphacus eſt ſalvia. German. Salben/ Salvey. Gall. La Sauge. At non ſolum ſalvia hoc nomine Græcis nota, ſed & tuſſilago, βήχιον, ἐλελίσφακος dicta. Ἐλαφόβοσκον, herbam, quam herbarii gratiam Dei vocant, à quibusdam dictam eſſe ἐλελίσφακον ſunt qui docent. Dioſcor. III. 40 p. 189. Salvia, quam Græci eleliſphacon, alii elaphoboſcon, alii denique ſphagnon nominant. Ut ergo ipſe eleliſphacum etiam elaphoſcum vocatum dicit, ſic alios vice verſa elaphoboſcum vocaſſe eleliſphacum conſtat. Hinc magna herbarum confuſio vix unquam tollenda exorta eſt. Nempe ὁμωνύμων & συνωνύμων multitudo difficillimam fecit herbariam ſcientiam, ac innumeros in eam ut & medicam artem induxit errores. Similitudo nominis eleliſphaci

Πάντα δ' ὅσ' ἀνθρώποις πέφυκεν ἕλκη κακοποιά,
Μιγνυμένη ῥοδίνοιο λίπει κηρῷ τε βραχῆ
Ἰᾶται σπληνός τε πόνον δυσεντερίην τε.
Πινόμενον μετὰ οἴνου λευκοῦ ἰσοῤῥεπὲς ἄχθος
Τοὺς δ' αἱμοπτυϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει
Πρός τε γυναικείους κόλπους καὶ πάντα λοχείης
Μολυνθεῖσα περὶ σμαλερῶν ἔμμηνα καθαίρει.
Αἱ μυσαραὶ γὰρ γυναῖκες ὅσαι κακὰ μηχανάωνται
Πεσσοποιησάμεναί τε κακῶς ἐγκύμονι ῥήσει
Καρπὸν καλλιγένεθλον ὑπ' ἔμβρυα ἐκβάλλουσιν.

Schol. Ἐλελίσφακον λύει ψυχμὸν, βῆχα· πρὸς πάντα γὰρ τὰ κακὰ ἕλκη σὺν ῥοδίνῳ καὶ κηρῷ ληφθὲν ὠφελεῖ, σπληνὸς πόνον καὶ δυσεντερίαν θεραπεύει πινόμενον μετὰ οἴνου λευκοῦ ἐξ ἴσου τοὺς αἱμοπτυϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει, καὶ πρὸς πάντα περὶ λόχεια γυναικός. Κάκισται γὰρ γυναῖκες πεσσὸν ἐξ αὐτοῦ ποιήσασαι προστιθέασι καὶ ἐκβάλλουσι τὰ ἔμβρυα.

VIII. ΒΡΑΘΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ.

Φράζεο καὶ βοτάνην πατρὸς Κρόνου ἀγκυλομήτου,
Ἥντε χαμαικυπάρισσον ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
Ἄνθρωποι κλήζουσιν ἐπεὶ μέγα καὶ σθεναρόν τε
Ἐστὶν ἄκος βράγχοις, καὶ οὔατος, αὐτίκα δῶντι.
Τοῦτο θεὸς γὰρ ἔδωκε βροτοῖς σωτήριον εἶναι.

liſphaci non unum peperit errorem, & herbas inter ſe diſſimiles confudit. Apul. c. 101. *Græci*, inquit, *elelisſphacon, alii bechion, alii phacon, alii ſphagnon appellavere: Latini ſalviam, alii tuſſilaginem, alii corſalvium.* Plinium vocabulorum cognatione deceptum credidiſſe magno errore elelisphacum lentis ſpeciem eſſe, monet Matthiolus in Dioſcor. p. 478. & qui eum ſecuti ſunt Stapel. ad Theophr. & Salmaſ. qui quavis fere occaſione arrepta Plinium vellicare & exagitare ſolet, Exercit. Plin. edit. Ultraj. p. 234. Quia φακὸς lens una littera ſolum à σφακὸς ſalvia differt, Plinium ſalviam cum lente confudiſſe volunt.

(d) Θεῖον, divinum, herbam ſacram, quomodo ab Agrippa ſalviam fuiſſe vocatam Aetius refert, interpretari licet. Pro θεῖον facile quis ſuſpicaretur σφακὸν eſſe legendum: bene quidem, ſi MS. quo deſtituimur, præiret, ſed nunc nihil mutandum puto.

(c)

Omnia vero mala ulcera in hominibus quæ oriuntur,
cum roſaceo pingui (*f*) oleo mixtus ac paulula cera (ſanat.)
Curat lienis morbum & lævitatem inteſtinorum,
potus cum vino albo, æqualem moleſtiam.
Sanguinem rejicientibus ſane potus medetur.
Ad muliebres locos (benefacit) & omnia puerperarum
ſuffitus (*g*) rapido igne ſi ex eo arido fiat, purgamenta (*h*) educit.
Deteſtabiles (*i*) vero mulieres quotquot ſcelera machinantur,
peſſum facientes peſſime prægnante fluxu
fructum pulcre formatum aut fœtum ejiciunt.

VIII. SABINA (k) CUPRESSUS.

Expone nunc herbam Saturni (*l*) verſuti patris,
quam chamæcypariſſum in terra Zeam largiente
homines vocant: quia magnum & validum eſt
remedium raucitati, aurium & tonſillarum affectibus.
Nam hanc herbam deus dedit hominibus ut ſit ſaluti,

(*e*) Ψυγμὸς, ut frigus, aliquando ſumitur pro catarrho & affectu capitis à vitioſis humoribus dependente. V. Keuchen. ad Seren. p. 122. & ſic h. l. videtur ſumi, ut hæc ſit ſententia: ſalviam ſolvere catarrhum & omnes frigidos affectus. præſtat, inquit Matthiol. l. c. mirum in modum ad omnes capitis affectus frigidos ac pituitoſos, valet ad pituitoſas defluxiones, & ad pectoris vitia. Durantes Herb. p. 409. idem affirmat: Vale la ſalvia mirabilmente à tutti difetti frigidi & flemmatici del capo. Vox κακοτέρμονα quæ ſequitur, ſi non corrupta eſt tamen mihi ſuſpecta, debet verti, diutinum, veterem Forſan leg. κακοπραγμονα, male agentem, doloribus & moleſtiis ægrum afficientem, ut in verſ expreſſimus. De tuſſi quod additur, ſalviam tuſſientibus valde prodeſſe, (inde βήχιον forſan dicta) veterum & recentiorum confirmat experientia. D. Temple admirabilem ejus vim in tuſſi depellenda his verbis, ut in ipſius Oper. poſthum. p. 161. legitur, prædicat: *La Sauge eſt admirable pour les toux qui procedent du poumon: J'en ai gueri de tresdangereuſes, en faiſant prendre tous les matins, pendant l'eſpace d'un mois, un verre d'eau de fontaine, dans laquelle on avoit fait bouillir une poignée de ſauge.*

(*f*) Λίπα Suid per apocop. pro λιπαρὸν vult dictum. Heſiod. Ἐργ. V. 522. λίπ' ἐλαίῳ χρισαμένη, pingvi oleo uncta.

(*g*) Μαλερὸς ignis eſt epitheton apud Homer. IL. I. V. 242. μαλεροῦ πυρὸς, annihilante igne,

Καὶ δίδοται πρὸς ὕδρωπα καὶ ἰσχιάδας θεραπεύειν.
Τὴν βοτάνην ταύτην πολυώνυμος εὕρετο Νεῖλος
Αἰγύπτου γαίης προκαθήμενος ἠδὲ κανώβου,
Ἐξ ἀρετῆς ἕνα πρῶτον ἐφημερίων θεραπεύσας.

Schol. Κυπάρελλος βοτάνη ὠφελεῖ πρὸς βράγχους, καὶ ὠτία, καὶ ἀντιάδας, καὶ ὕδρωπα, καὶ ἰσχιάδας θεραπεύει.

IX. ΠΕΡῚ ΚΕΝΤΑΥΡΙΌΥ ΜΕΓΆΛΟΥ.

Τὴν δέγε τὴν ἱερὴν μάλ᾽ ἀειφραδὲς ὧδ᾽ ἐνέπω
Κενταύρου Κρονίδαο φερώνυμον εὕρεμα ῥίζαν
Χείρωνος σθεναροῦ ἐν Παρνασσῷ εἰνοσιφύλλῳ
Πηλίῳ ἐν νιφέεντι κιχὼν ἐφιάσατο δειρῇ.
Ἣν βαθύρους Ἀχελῷος ἐγείνατο καὶ φάτο πᾶσιν
Ἐσθίειν παιᾶνα Ἀσκληπιὸν ἠπιόδωρον.

igne, ubi ſchol. μαραντικοῦ, φθαρτικοῦ. Apollon. III. V. 291. μαλερῷ πυρί. & ſic h. l. pro πυρὶ σμαλερῶν leg.

(h) Senſus eſt, purgat mulierem, ſi qua ex partu ſubſliterunt, ut Scrib. Largus, Comp. 89. p. 55. loquitur.

(i) Quod de nefando artificio in expellendis fœtibus h. l. traditur, potius ad ſequens cap. ubi de Sabina agit, referendum videtur. Et forſan librariorum non auctoris vitio, ſalviæ male annexum, quod ſabinæ rectius fuerat inſertum. Neque hoc mirum, præſertim in hoc fragmento, ubi ſæpius litterarum & vocabulorm permutatio, ſententiarum mutilatio & vocum integrarum omiſſio occurrit, ut legenti Græca abunde patet. De Sabina certum eſt vulgoque conſtat, eam partus perimere, idque veteres uno ore affirmant. Galen. (quem Aëtius Tetr. I. S. I. Oribaſ. Virt. ſimpl. L. 2. & alii ſeqvuntur) ſimpl. VI. T. 2. p. 78. de Sabina, καὶ τὰ ζῶντα τῶν ἐμβρύων διαφθείρει, τὰ νεκρὰ δ᾽ ἐκβάλλει. viventes fœtus perimit, ac mortuos ejicit. De ſalvia nemo, quod ſciam, id aſſerit. E contrario gravidis eam prodeſſe ſunt qui docent. Commode, inquit Matthiol. in Dioſcor. ab utero gerentibus devoratur ſalvia, quæ abortiri ex levi cauſa ſolent. Conceptum enim continet, & vivificat. Abominandum vero illud crimen deteſtati ſunt prudentiores ethnici, ut ex libris illorum manifeſtum eſt. In Juramento Hippocratis ſanctum eſt ne prægnanti medicamentum, quo conceptum excutitur, aut detur, aut demonſtretur à quoquam medico. V. Scribon. Largum. Epiſt. dedic. p. 3. De Chriſtianis, qui, præeunte & docente magiſtro, nemini nocent,

ma-

daturque ad hydropem & iſchiadicos *(m)* affectus ſanandum.
Hanc herbam multa nomina qui habet *(n)* invenit Neptunus,
Ægyptiæ terræ præſidens aut Canopo,
cujus *(o)* virtute quendam virum *(p)* primarium ſanitati re-
ſtituit.

IX. CENTAURIUM MAJUS. (q)

Sacram hanc valde manifeſtam *(r)* ediſſeram,
Centauri Saturni filii inventum, à quo & congruenter nomen de-
ductum habet, radicem:
Chironis validi quam in Parnaſſo frondoſas arbores habente
Pelio nivoſo *(s)* inveniens, intenta cervice animadvertit;
quam Achelous profunde fluens genuit, & omnibus edixit,
comediſſe (hanc herbam) Pæanem *(t)* Aſclepium Epidau-
rium.

malo non reſiſtunt, omnibus benefacere ſtudent. Tertull. Exhort. caſtit. 12. *Puto nobis non magis licere naſcentem necare quam natum.*

(k) Βράθυς, ſabina. Germ. Seven-Sieben Baum / Mägde-Baum / Jungfer-Roſmarin. Gall. Sabine & Savinier. Ital. Savina. Duorum eſt generum, unum foliis cupreſſi ſimile, alterum myricæ ſeu tamaricis folio. Vid. Dioſcor. l 104. p. 55. Oribaſ. Med. Collect XI. Aetium, Tetr. 1. S. 1. De Sabina Apul. C. 85. ſic ſcribit; Græci eam nerion (forte ab inventore hoc nomen adepta) dicunt, alii brathy, alii barython: Itali herbam ſabinam atque ſavinam, alii ſabinam cupreſſum. Cupreſſo ſimilis, H. J. Herbæ nomen ei videtur inditum quod reſpectu procerarum arborum cupreſſi, cedri, humilis admodum ſit, ac herba videatur. V. & Bod. à Stapel ad Theophraſt. p 373. ſeq.

(l) Κρόνος ἀγκυλομήτης dicitur Heſiod. Theog. V. 168. & Homer. Iliad. B. V. 205. Δ. V. 59. ubi Schol. brevia: Ἀγκύλα καὶ σκολιὰ βουλευόμενος. ἢ ὁ περὶ τῶν δυσαρέτων καὶ σκολιῶν εὐχερῶς δυνάμενος βουλεύσασθαι συνετός.

(m) Iſchiadicum affectum nonnulli lumborum dolorem interpretantur; lumborum dolores, Scrib. Larg Comp. 79. dixit. Feſtus: *Lumbago vitium, & debilitas lumborum.* Gloſſ lumbago, ἰσχίων νοσήματα, lumborum morbi, ſic enim ibi legend. non ἴσχυος ἅμματα recte monet CL. Dacerius ad Feſt. p. 308. Hippocrat. & ἰσχιάδα dicit & ἰσχιάδας, ſic & Dioſcor. paſſim.

(n) Varia & multa Neptuni nomina recenſet Gyraldus Hiſt. deorum, Syntagm. V. Tom. 1. Oper c. 158 ſeq. edit. Cenſii.

(o) Ἐξ ἀρετῆς poteſt & ad Neptunum referri hoc ſenſu, cum ob virtutem Ægypto præſediſſe

Κικλήσκει πανάκειαν ἐπεὶ παῖθ' ὅσσα βροτοῖσι
Φλεγμαίνοντα πάθη παύει καὶ χρίσματα πληγῶν.
Ὑστερικαῖς τε γυναιξὶ λίην Ζωτήριόν ἐστι,
Στραγγουροῦντα τε παύει ἐν αἵματι * καὶ λιθιῶντας. * Ald. ἐν ἥματι
Ἣν κέλομαί σε λαβεῖν φαεσιμβρότου ἠελίοιο
Ἀντέλλειν μέλλοντος ἐπὶ χθόνα φέγγος ἐρυθρὸν
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε οἱ πληροῦται ἅπαντα.
Πάντα γὰρ ἰήσατο πάθη πολυφάρμακον (ἔργον.)

X. ΒΟΥΦΘΑΛΜΟΣ.

Βούφθαλμον δ' αἴρειν ἐπιβάλλεο * *
Μήνης αὐξομένης φαεσιμβρότου, ἀγλαὲ κοῦρε.
Πρός τε φόβους καὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονας ἐχθροὺς
Βασκοσύνας τε * * καὶ φάρμακα λυγρά

Τάυ-

diſſe, Magis tamen placet ut virtutem ſabinæ reſpiciat, alias ſententia eſſet hiulca.

(p) Ἐφημέριοι ut & ἐφήμεροι ſunt homines, qui & ἡμέριοι, à brevitate vitæ ſic appellati, quod craſtinum ſibi polliceri non poſſint. Ἄνδρες ἐφημέριοι, homines mortales, in Inſcript. veteri. V. CL. Octav. Falconerium, Not. ad Inſcript. Athleticas, T. VIII Græc. antiquit. inſert. C. 2352.

(q) Centaurium majus, Centauria major. German Groß-tauſendgülden-Kraut. dicitur & chironium, ab inventore Chirone Centauro, qui has herbas duas, centauriam Maj. & minorem. inveniſſe & eas Aſclepio dediſſe fertur, ut auctor Apul. C. 35. V. Schol. Nicandr. f 45. 2. qui centauriam & χειρωνείαν & πανάκειαν fuiſſe vocatam docet. Itali juxta Apul. C. 34. fel terræ vocant. Erdgall. Sed centaurium minus eſt non majus, quod ita dicitur propter ſummam amaritudinem, ut notat Plin. XXV. 6. in minori enim tantum, non in majori, amaritudo deprehenditur, ut Matthiol. in Dioſcor. p. 445. obſervat.

(r) Μαλ' ἀριφραδὲς. Vox Homero uſitata, V. Iliad. ψ V. 326. & Od. ψ. V. 73. ubi σῆμα ἀριφραδὲς ſignum permanifeſtum interpretatur.

(s) Leg. Ἐν νιφόεντι κιχὼν ἐφράσσατο δειρῇ. ſic Nicand. Ther. V. 527. ὄρει νιφόεντι ἐοικώς, Homer. Sic Cretæ montes Ida & Dicte albi & nivoſi (Homer. Od. T. V. 338. Κρήτης ὄρεα νιφόεντα) appellati à nive, quæ nunquam juga eorum deſerit.

(t) Pæan h. l. eſt Æſulapius Eundem eſſe cum Pæone docet Nicandr. Schol. Artemidorus: Παιήων γὰρ ὁ ἀσκληπιὸς λέγεται. V. quæ erudite de Æſculap ut & Chirone affert ad Antholog. I p. 86. Joan. Brodæus. In vet. Inſcript. (extat T. VIII. Theſ.

Vocat panaceam quod omnes in hominibus quæ oriuntur
inflammationes levet ut & vulnera. (*u*)
Mulieribus utero laborantibus valde ſalutare eſt.
Stillicidio urinam cum ſanguine reddentem adjuvat atque calculoſos.
Quam jubeo ut colligas circa ſolis, qui hominibus lucet,
exortum, rubrum fulgorem fundentis ſuper omnem terram:
Tempore verno, cum omnia implentur.
Omnes enim morbos ſanat multis remediis prædita hæc herba.

X. BUPHTHALMUS.

Buphthalmum (*x*) tollere cura * *
creſcente luna, hominibus lucem quæ præſtat, ſplendide puer.
Ad terrores, faſcinationes & inimicos (*y*) dæmones
faſcinationes (*z*) * * & noxia medicamenta.

Nnnn 2 Hanc

Theſ. Græc. antiqv. C 1349.) Παιὰν Ἀσκληπιὲ, Pæan Æſculapie legitur. Alias Pæan eſt Apollo, ut notum. Hunc verſum porro diſtinctione facta & ſic ut alium ſenſum admittat, interpretari licet: comedere, i. e. ut comedant vel comederent hanc herbam. Pæan Æſculapius Epidaurius.

(*u*) Κρύσματα πληγῶν crepitus plagarum, qs. plagas ſonantis, ut eſt apud Auſonium, quas validæ & violentæ manus cum impetu infligunt. Forte paulo concinnius videatur ſi pro κρύσματα leg. τραύματα, vulnera plagarum, i. e. vulnera & plagas. plutarch. ὐ γενομένη τραύματος, ἀλλὰ πληγῆς μόνον, ex caſu è loco ſublimi. Vides diſtinctionem vulneris à plaga. Vel ſi ςίγματα pro κρύσμ. reponas, nam & hæc vocula à vero non abludit, ſignif. enim vulnera, plagas, & notas à plagis relictas. Quidquid ſit de vera hujus vocis lectione, ſenſus eſt, centaur m. vulnera curare, quod veteres concorditer ut & recentiores firmant, Apul. C. 34. efficaciam ejus ad plagas glutinandas valde prædicat. Dioſcor. III. 8. p. 175 ideo eam vulnerariam (ἔςι δὲ καὶ τραυματική) vocat, ſiquidem recens tuſa, ut ille addit, aut, ſi arida fuerit, ante macerata, deindeque tuſa, vulnera colligat & conglutinat.

(*x*) Buphthalmus. Ital. Buftalmo, occhio di bove. German. Rinds-Auge / gelbe S. Johannes-Blumen.

(*y*) Concinnius videtur ſi leg. ἐχθρὸν inimicum, ut ſupra in pentadact. ſcribitur.

(*z*) Βασκοσ. vox. h. l. ſuſpecta utpote ſine cauſa repetita: in medio verſus vox χαλεπῶν aut φοβερῶν videtur excidiſſe.

(*a*)

Ταύτην τὴν βοτάνην * * *
Χρυσωπὸν στίλβει παρυπέυκυκλος ἀνθεμὶς ἁβρή.
Τῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν ὅταν ἀλγῇ τις ὀδόντα,
Λαμβανέτω, μύλην δὲ μασησάμενος, παραχρῆμα
Εὐθὺς ἀποπλυσάτω, καὶ ἐλεύσεται ἔκτοθι ῥεῦμα.
Γαστέρα δ' εἴ τις ἔχει στεγνὴν καὶ ἀνέκκριτον οὖσαν,
Μωλυθεῖσα καθαίρει ἀνεγκλήτως καὶ ἀλύπως.

Schol. Ταύτην τὴν βοτάνην σελήνης αὐξανούσης λαμβάνειν δεῖ, ποιεῖ δὲ πρὸς φόβους καὶ δαίμονας καὶ βασκοσύνας, καὶ φάρμακα κακὰ ταῦτα ἀποστρέφουσα. Καὶ ὀδόντα εἴ τίς ποτε τὴν ῥίζαν μασησάμενος εὐθὺς ἀποπλύνῃ, τὸ ῥεῦμα στέλλουσα ὠφελεῖ. Λύει δὲ καὶ γαστέρα.

XI. ΠΑΙΟΝΙΆ.

Πασσάων βοτανέων βασιλήιδα δίζεο κοῦρε
Σειρίου ἀντέλλοντος ὅτε σκυλακόδρομος ὥρη,
Νυκτιφαὴς τ' ἄστροισι θεὰ πλήθουσα σελήνη
Δέρκηται τότε δ' ἠελίῳ μέλλουσα συνάπτειν
Πασιθέην ἣν πάντες ἐδωρήσαντο ἄνακτες.
Λητὼ δὴ παιᾶνι θεῷ κατὰ μακρὸν ὄλυμπον
Δῶκε δὲ παιονίην καλέσας κατ' ἀπείρονα γαῖαν
Παιδὶ ἑῷ πανάκειαν ἔχειν ἀκεσίμβροτον ἄνθος,
Ἣν ποτὲ πεντόδορον κλήζουσι, Ῥέης πολίηται.
Κύμβαλά τε Φρυγίης μητρὸς μακάρων * βασιλίστης *Ald. βασιλείης
Κρηταιεῖς δέ τε ὑστέτιοι καὶ ἐψιγμέεθλοι
Γλαβριώων κλήζουσι φερώνυμον ἀθανάτου γῆς.

Ἣν

(a) Locus hic eſt mutilus. Ad ſupplendum hunc verſum varia quidem nomen hujus herbæ ſpectantia poſſunt afferri, ſed meras, nullo prævio MS. conjecturas lectori proponere non placet.

(b) Notat Galen. VI. ſimpl. bupthalm. à floribus ſic nuncupari, quod figura quidem boum oculis videantur adſimiles, colore autem anthemidis floribus ſimillimi ſunt. ſed multo illis tum majores tum acriores. Dioſcor. III. 156. pag. 236 de buphthal. (quidam etiam κάχλαν vocant) floribus idem affirmat: μείζονα τῆς ἀνθεμίδος, ὀφθαλμοειδῆ. majores eſſe quam anthemidis, oculorum ſimilitudine, ſic & Plin. XXI. 8. Eſt & buphthalmos ſimilis boum oculis folio fœniculi. Quidam

Hanc herbam (*a*) * * *
aureum colorem habens fulget circumcirca bene orbiculata anthemis (*b*) pulcra.
Hujus herbæ radicem quando dolet dens
accipe ſolum & confeſtim mandens
ſine mora exſpue: & fluxio foras exibit.
Alvum ſi quis habet aſtrictam & ſuppreſſam,
ſuffitu purgat ſine moleſtia (*c*) ac omni remota noxa.

XI. PÆONIA. (d)

Omnium plantarum reginam quærendo inveſtiga puer.
Sirio exorto quando catulus ille velox oritur:
noctivaga aſtris dea luna plena
conſpicitur tunc quando ſoli coniungenda;
Paſitheam quam omnes nomine donarunt principes;
Latona vero Pæani deo in magno olympo,
dedit Pæoniam vocans ſuper univerſam (*e*) terram:
permitto filio pæoniam ut habeat mortales ſanantem florem,
quam olim pentoboron (*f*) vocarunt: canitiem etiam Rheæ,
Cymbala (*g*) & Phrygiæ reginæ matris deorum.
Cretes qui ſunt ultimi & ſero nati
Curetum (*h*) vocant congruo nomine utpote immortale terræ germen.

dam calchan vocant. V. Salmaſ. Exercit. Plin. p. 817. qui non ambigit quin caltham multi βουφθάλμου & χρυσανθέμου nominibus appellarunt à ſimilitudine coloris & floris. Multis præterea aliis floribus colore luteo χρυσανθέμου appellationem Græcos tribuiſſe, recte monet.

(*c*) Ἀλύπως. Galen. hac voce ſæpe utitur. VI. Simpl. T. 2. p. 78. ῥήσσειν ἀλύπως πάντ' ἀποστήματα. p. ſeq. φέρουσι γὰρ ἀλύπως τὴν ἰσχὺν τοῦ φαρμάκου citra moleſtiam pharmaci vim tolerant.

(*d*) Pæonia. German. Peonien/ Pfingſtroſen/ Königsblum / quaſi regius flos.

(*e*) Homer Iliad. H. V. 246. & Od. T. V. 107. ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν. vert. ſuper immenſam terram, in infinita terra.

(*f*) Πεντόβορον, Dioſcor. III. 157. Παιονία, ἣ γλυκυσίδη, οἱ δὲ πεντόβορον. ut Saracen. edi-

Ἣν πάντες καλέουσι θεοὶ μάκαρες γλυκυσίδην,
Ἀμβρόσιον βλάστημα καὶ ἠδεῖαν ἑκάτερθεν.
Ἠελίου δ' Αἴγυπτον ὅσοι περιναιετάουσιν,
Ἀγλαοφῶτιδα πάντες ἐπικλήζουσι βοῶντες
Φέγγεος οὕνεκα λαμπομένου πυρὸς ἄνθος ἀναίθει
Ἣν κυνὸς ἀντέλλοντος ἀναίρεο κοῦρε δαΐφρον,
Πρὶν μέγαν ἠέλιον τὸν ἀτέρμονα κύκλον ὁδεύειν,
Μή σε θεοὶ βλάψωσι νόῳ καὶ ἐχέφρονι βουλῇ
Ὥρην ὡς προλίποντά σε ἣν φράζεσθ' ἄνωγα
Οὐ γὰρ ἐν ἀθανάτοισι * * *
Οὕνεκα δὴ καλέουσι κυνὸς παρὸν κατ' ὄλυμπον
Ἀθάνατοι μακάρων ἐφιάλτιόντε βοῶσι,
Κρημναμένη δεινὴ γὰρ ἀποστρέψαι κακότητας
Φαρμακίδων φοβερῶν καὶ βάσκανα φῦλ' ἀνθρώπων.
Πρός τε φόβους δυνατὴ καὶ δαίμονας ἠδ' ἐπιπομπάς.
Καὶ πυρετὸν φρίκεσσι κατερχόμενον συγέοντα
Νυκτερινόν τε καὶ ἡμερινὸν, χαλεπόν τε τέταρτον
Ἥντινα καὶ τηροῦσι * * * οκες μεγάλοιο
Ἄγγελοι ἑξήκοντα τριηκόσιοι ἐπὶ ἔργοις
Ὠφελον * * *
Αὕτη γὰρ λέγεταί ποτ' ἐν οὔρεσι ῥιζωθεῖσα
Δαίμονας κεῖθεν ἀπᾶραι τὸν τόπον οἰκήσαντας.

Schol. Παιονία βοτάνη αἴρεται ἐν τοῖς κυνοκαύμασι περὶ τὸ τὸν ἥλιον ἀνατέλλειν. Καὶ κρεμᾶται, καὶ ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ βασκοσύνας καὶ φόβους, καὶ δαίμονας καὶ ἐπιπομπάς. Καὶ εἰς πυρετὸν ἐκ φρικιάσεως νυκτερινόντι καὶ ἡμερινὸν καὶ τεταρταῖον. Λέγεται δὲ ὅτι ποτὲ ἐν τῷ ὄρει ἔνθα ἦσαν δαίμονες φυεῖσα, οὗτος ἀπεδίωκε.

XII.

edidit. Aldina edit. etiam πεντόβορον ſ. 115. exhibet. Πεντόροβον Galen. VI. Simpl. T. 2 p. 80. & quidem rectius, vocat, ut & Apul. C. 64 quaſi quintuplex ervi granum, à granorum numero, quæ ervum imitantur. Quibus & Plin. XXV. 4. adde: quidam pentorobon appellant.

(g) Cymbala. De pæonia hoc nomen quemquem uſurpaſſe, non memini me in veterum monumentis legiſſe. De umbilico veneris, ut vulgo vocant, Græcis κοτυληδὼν dicitur, conſtat κυμβάλιον appellari, quia folium ejus concavum inſtar cymbali. Similia folia cymbalis habet, inquit Scrib. Larg. comp. 55. ad quem V.CL. Rhodium, p. 98. ut & Salmaſ. Exerc. Plin. p. 496. Frid. Adolphum Lampe de cymbalis veterum II. 2.

(h)

Quam omnes dii beati nuncupant glyciſidem: (*i*)
immortale germen ac ſuave utrinque.
Ægyptium ſolem qui circum habitant,
Aglaophotin (*k*) omnes vocant & vulgant,
ob ſplendorem fulgentis ignis quem flos accendit.
Quam canicula oriente tolle puer ſi ſapis,
antequam (*l*) magnus ſol infinitum circulum pervadat:
ne dii te lædant, mente & prudenti conſilio (præditi)
tempus utpote prætermittentem quod obſervari jubeo.
* * * * * * (*m*)
Quapropter & vocant canis thalamum ad Olympum.
Immortales dii ephialtiam (*n*) nuncupant.
Suſpenſa (*o*) (collo) ad avertendas malignitates valet,
veneficorum terribilium & faſcina hominum.
Contra terrores efficax eſt ac dæmones, ut & ad pompas.
Idem adverſus febrem odioſam horroribus incipientem,
nocturnam atque diurnam: ut & quartanam moleſtam.
* * * * * * (*p*)
* * * * * *
* * * * * *
Hanc herbam ſermo eſt olim in montibus radices agentem,
fugaſſe illinc dæmones qui in loco illo habitabant.

XII.

(*h*) Γλαζρήνων vox merito ſuſpecta, pro ea Κυρήτων Curetum in verſione repoſui. Curetes deorum miniſtri, Cretenſibus peculiariter culti. Sunt qui eosdem fuiſſe credant Curetes, Cabiros, Telchines, Corybantes, & Idæos dactylos. V. Gyraldum, Hiſt. D. Synt. 1. Col. 23. T. 1. Telchines ex Creta primum in Cyprum veniſſe, Strabo tradit. Creta ipſa Telchiona, & Telchines Cretenſes dicti ſunt.

(*i*) Γλυκυσίδη Pæonia dicitur, quod acinos non abſimiles mali punici proferat, eſt enim σίδη malum punicum. Glycisida nigra, Scrib. Larg. comp. 166. p. 91. Glycyſis Apulejo vocatur, glycyſides Plin. V. Harduin. Comment. ad Plin. p. 381. Dulciſida Theophr. interpreti Theod. Gazæ, non rite & proprie, cum pæonia ex ſe ſit amara, ut notat Rhodius ad Scrib. Larg p. 248. Vox Græca retinenda & origo vocis ſcholiis explicanda. Galen. VI. ſimpl. γλυκυσίδην vocat, & deſiccandi ejus vim valde prædicat. Sic & Aetius, Tetrab. 1. S. 1. Oribas II. Simpl. 1 & Collect. XI. & XV. Vide & J. B. à Stapel ad Theophr. p. 1042.

(*k*) Aglaophotis. Apulejo. αἰγλαοφωτίς. Plin. XXIV. 17.

(*l*)

XII. ΠΕΡΙ' ΠΟΛΙ'ΟΥ.

Δεῖ δέ σε καὶ περὶ σῶμα φορεῖν πολίοιο κόρυμβον,
Πρὸς τὸν ἀπαυλισμὸν τὸν ἀπ' αἰθέρος, ὃν καλέουσιν
Ἄνθρωποι χαλεπὴν ἱερὴν νόσον ἀμπλακιῶτιν,
Εἰ ᾗ σεληνιασμὸν, σωματικὴν δ' ἐπιπομπήν.
Καὶ κόπον ἐξελάσαι δυνατὴ τριφθεῖσα μετ' ὄξους,
Ἡ βοτάνη καταχεομένη πόδας ἀκροκορύμβους.

Schol. *Αὕτη ἡ βοτάνη φορουμένη περὶ τὸ σῶμα ὠφελεῖ πρὸς σεληνιασμὸν καὶ κόπον. Δύναται δὲ τριφθεῖσα μετὰ ὄξους ἡ βοτάνη καὶ καταχεομένη πόδας ἀκροκορύμβους ὠφελεῖν.*

XIII.

(*l*) Plin. l. c, Præcipiunt eruere noctu.

(*m*) Locus eſt mutilus & hiulcus & vix conjecturis ſupplendus, idcoque ſine interpretatione relictus.

(*n*) Ἐφιαλτίαν legendum: *ἐφιαλτία* dicitur & Aetio, quod ephialtem ſive incubum curet, *ἐφιάλτης* ſive *ἐπιάλτης* malum eſt ubi aliquis noctu ſe gravi mole opprimi invadique ab alio credit: & crapula vel indigeſtione jugi laborantes afficere ſolet. Faunorum inquiete ludibria Plin. vocat. De ephialte V. Cœlium Aurel. III 3. tardar. Macrob. in ſomn. Scip. 1. 3. Paul. Ægin. III. 15. f. 30. edit. Græc Ald.

(*o*) ſuſpenſa collo. morbo comitiali correptis prodeſt. Paul. Ægineta III. 13 f. 30. *εἶδον δέ ποτε παιδίον, φησὶν ὁ Γαληνὸς οὐδ' ὅλως ἐπιληφθὲν ἐξ οὗ τῆς ῥίζης τῆς γλυκυσίδος ἐφόρει, λέγει δὲ τὴν παιονίαν, μέγα καὶ πρόσφατον* [ex Galen. vox *μέρος* h. l. inſerenda, & ex Ægin. *πρόσφατον* apud Galen. non *προσφάτου* legend.) *ἐξαρτώμενον τῷ τραχήλῳ.* Novi, inquit Galenus, puerum quendam, qui omnino non correptus fuit morbo caduco, ex quo radicis glycyſidis, (pæoniam intelligit,) geſtabat magnam ac recentem partem de collo ſuſpenſam. Locus ille Galen. VI. ſimpl. ubi de glycyſide agit, lectione dignus eſt, cumque verſibus Latinis exhibet Macer. C 48. Vide & Aetium Tetrab. 1. Serm. 1. Oribaſ. II. Simpl

(*p*) Hunc & ſeq. verſum *ἀνερμήνευτον* reliqui, quoniam ex neutro, utpote mutilo & corrupto, commodum ſenſum elicere potui. De angelis 360. quorum h l. mentio fit, varia poſſunt afferri Decanorum ſacras herbas Galeno VI. Simpl. memoratas illuſtrantia: ſed non eſt h. l hæc pluribus perſequi. Breviter, dividebant veteres Zodiacum in 12. partes, quarum ſingulas rurſus in 30. ſubdividentes particulas, h. e. tres decurias: unicuique decuriæ decanum, h e. dæmonem vel angelum præficiebant. V. Scalig. ad Manil. Salmaſ. de annis climacter: & Petr. Petitum Miſcell. II. 16. pag. 131, 133. Præter hos decanos & alios fingebant

ange-

Digitized by Google

XII. DE POLIO. (q)

Debes & ad corpus ferre polii corymbum, (r)
ad morbum (ſ) à cœlo immiſſum, quem vocant
homines gravem, ſacrum (t) morbum, errantem.
Alii vero lunarem, (u) corporis jactationem.
Et laſſitudinem potenter exigit trita in aceto
herba ipſa, ſummis pedibus affuſa.

angelos 365. cœlorum præſides. Irenæus I.23. Nituntur 365. ementitorum cœlorum & nomina & principia & angelos & virtutes exponere. CCC. autem LX. quinque cœlorum locales poſitiones diſtribuunt ſimiliter ut mathematici. Illorum enim theoremata accipientes in ſuum characterem doctrinæ tranſtulerunt: eſſe autem principem illorum Ἀβράξας, & propter hoc CCCLXV. numerum habere in ſe. H. J. De portis angelorum præſidum, per quas cultores eorum principatus credebantur ingredi, vid. Origen. contr. Celſum. VI. p. 296. edit. Cantabrig.

(q) Polii duo genera recenſet Dioſcor. III. 124. p. 226. Unum, montanum eſt, τεύθριον nomine, candidum, tenue, palmi altitudine, ſemine plenum, capitulum in ſummo corymborum habens, canique hominis capillitium præferens; odore gravi nec injucundo. Alterum eſt campeſtre, majus, odore viribusque infirmius, German. Garten-Cypreß. De Polio Plin. XXI. 7. ubi inter alia ait: folia canis hominis ſimilia. folia polii caneſcere negat Salmaſ. affirmat ad Plin. Harduin. Qui polium Salmaſium non vidiſſe, Dodonæum non legiſſe, Plinium erroris inſimulando, ſuum prodidiſſe, ſat confidenter, enuntiat. De Polio agit & Schol. Nicandri, in Verſ. ἢ πόλιον βαρύοδμον &c. quem vide.

(r) Corymbus proprie de hederis dicitur. κόρυμβοι κισσοῦ vert. racemi ſive acini hederæ: ſed rectius fecerit qui ipſam Græcam vocem retinuerit, ut recte monet Stephanus Theſ. Græc. T. 2. C. 385. Virgil. id fecit Eclog. III. V. 39. Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos. Transfertur & ad alias herbas, quarum faſtigia comant, ut & alias res quæ prominent vel eminent.

(ſ) Morbum comitialem, qui & caducus, ut & Herculeus Latinis dicitur, Græci ἐπιληψίαν vocant, variis nominibus deſcribi à noſtro poeta certum eſt, ſed quid per ἀπαυλισμὸν proprie h. l. intelligi voluit, valde incertum. ἀπαυλισμὸς cubile denotat, Heſych. Ἄυλιν κοίτην, ἐπαυλισμόν. cubile ab æthere vel cœlo, morbum à deo immiſſum, qualis comitialis morbus eſt. interpretor; quæ verſio variarum linguarum uſu confirmari poteſt. In ſacris litteris loquendi modus non ſemel oc-

XIII. ΜΩΛΥ.

Μῶλυ δ᾽ ῥιζοτομηθὲν ἀρῆς πρὸς φάρμακα λυγρὰ,
Φαρμακίδων χαλεπῶν καὶ βάσκανα φῦλ᾽ ἀνθρώπων.
Τοῦτο γὰρ Ἑρμείας Λαερτιάδῃ Ὀδυσῆϊ
Δῶκε φορεῖν περὶ σῶμα περιζαψάμενον φυλάκτειαν,
Αἰαίην ἐς νῆσον ὅτ᾽ εἰς κλυτὰ δώματα Κίρκης
Ἤει, πολλὰ δέ οἱ κραδίη φρεσὶ μερμήριζεν.
Οὐδὲ γὰρ ὡς ἑτέρως ᾔδει δυνατὺς ὑπαΐξαι.
Εἰ μὴ τοῦτό γε δῶκε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ἐκ γαίης ἀρύσας ἐναλίγκιον ἄνθεϊ λευκῷ,

ὡς

occurrit idem, ut & profanis, nam cubare pro ægrotare Horatius dixit Si quis autem ἀπαυλισμὸν ὑπ᾽ αἰθέρος pernoctationem vel commorationem ſub aere, velit interpretari, non puto à vero aberraret. Σεληνιαζομένους quorum mentio in Novo Fœdere, Matth. IV. 24. Syrus Paraphraſtes tranſtulit, ודבר אגריא i. e. juxta Nic. Fullerum, Miſcel. Theol. ll. 17. p. 278. qui extra tecta (degunt) loca vaſta & deſerta libenter qui incolunt, ab hominum conſvetudine abhorrentes, & vitam ſub aere non tecto degentes. Ut ergo paraphraſtes ille lunaticos i. e. epilepticos extra tecta collocavit, ſic & poeta noſter ſub aere ponere potuit, morbumque ipſum commorationem ſub aere nominare.

(t) Ἱερὴ νόσος Aretæo de cauſ. diut. affect. l. 4. vel ob magnitudinem. vel quod à Deo immiſſus. & epilepticus dæmone correptus eſſe videatur, vel quod non humana ope queat tolli. Græcos appellaſſe ἱερὸν quidquid ingens ac præclarum haberi volebant, notat Fuchſius ad Nicol. Myrepſium de antidot Sect. 1. C. 218.

(u) Σεληνιαζόμενος eſt epilepticus, comitiali morbo correptus. Certum eſt multos veteres & recentiores auctores ſic hanc vocem intetpretari. Vide Cæſarium Dial. 2. ubi quærit, πῶς τὸ εὐαγγέλιον σεληνιαζομένους λέγει τοὺς ἐπιληπτικούς. Mich. Pſelli opuſculi περὶ σεληνιασμοῦ, cujus initium: Σεληνιασμὸς φυσικὸν τι τυγχάνει &c. mentio fit apud Leon. Allatium. Σεληναῖον πάθος Joſephus Epiſc. Methonenſis dixit, uti citat Carolus du Freſne, Gloſſar. col. 1348.

(x) Moly Homericum nobis ut & veteribus (quidquid dicant) ignotum. Rutam Silveſtrem (πήγανον ἄγριον) quidam, teſte Galeno moly vocarunt. alii ἅρμαλαν (Paul. Ægineta ἅρμαναν habet) Syri βησάσαν. Inde diſtingvunt inter moly Cappadocicum & Homericum ſive Arcadicum. Moly deſcribit Theophraſt.

H.

XIII. MOLY.

Moly (*x*) radicitus evulſum ſumes contra noxia venena
veneficorum atrocium ac faſcinationes hominum.
Ipſum enim Mercurius (*y*) Ulyſſi Laertis filio
dedit, ut portaret corpori alligatum ſui cuſtodia:
Æzam (*z*) in inſulam quando ad famoſam Circes domum
ibat, multa vero cor cum animo deliberabat.
Non enim ſciviſſet ſe ut alios potenter ſubducere
niſi hoc ipſum dediſſet nuntius Argicida.
Ex terra evulſum ſimile flore (*a*) albo

Oooo 2 ni-

H Pl. IX. 15. V. Stapel. in not. p. 1127. ut & Plin. XXV. 4. memineruntque hujus herbæ varii auctores.

(*y*) Homer. Od. K. V. 302. ſeq. p. 208. de Mercurio qui Ulyſſi moly dedit, ut eum contra Circes veneficia armaret. Ἀργειφόντης ab Homero (ut & Heſiod. Oper. V. 77. διάκτορος Ἀργειφόντης, & paſſim) dicitur, quod Argum Mercurius occiderit. V. Schol brevia ad Iliad. B. V. 103 ad voc. διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ p. 48.

(*z*) Homer. Δ. Od. V. 70. Νῆσον ἐς Αἰαίην. inſulam in Æzam. & K. V. 135. Αἰαίην δ' ἐς νῆσον.

(*a*) Vel ſimile flori candido, inſtar lactis ſplendet, fructum ſed poſtea ferens: Dioſcor. IV. 54. ἄνθη, λευκοΐοις ὅμοια, γαλακτόχροα, florem albæ violæ ſimilem, lactei coloris. Galen. ἄνθος γαλακτῶδες.

(*b*) Moly flore ſimile eſt narciſſo, quoad florem, qui in caulis ipſius cacumine eſt albus, & quoad radicem, quæ eſt intus candida. Radice vero moly eſt ſimile narciſſi ſemini, quod eſt nigrum, teſte Dioſcor. IV. 161. p. 304. ſeq. & ſic hunc verſ. potes vertere: narciſſo ſimilis radix nigra cernitur. De radice nigra conſentiunt omnes, de flore diſſentit Plin. Græcos dum aſſerit eum luteum pinxiſſe, V. Salmaſ. Homon. Hyl. Iatr. C. 39. p. 43. Homer. Od. K. V. 304. Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε· γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος. radix quidem nigra erat, lacti quidem ſimilis flore. Ovid. Metam. XIV. V. 291. Homerum ſic expreſſit:

Pacifer huic florem dederat Cyllenius album,
Moly vocant ſuperi: nigra radice tenetur.

(*c*) ſuperſtitione omni rejecta affirmare licet, quod qui Deum univerſorum dominum rite

Ὡς γάλα λαμπόμενον καρποφόρον, αὐτὰρ ἔπειτα
Ναρκίσσῳ ἴκελον ῥίζα ζοφοεσσῆς ἰδέσθαι,
Τὴν βοτάνην περὶ σῶμα φορῶν ἐχθροὺς ἀπαλύξεις.

rite absque omni ſuperſtitione & errore æqualiter conſtanterque colunt, & juxta Chriſti evangelium vivunt, atque ad ipſum caſtas preces dies noctesque pura mente deferunt, nec malis artibus ſunt ſuperabiles, nec dæmonum vi expugnabiles. Origenes idem affirmat VI. contra Celſ p. 302. *διαβεβαιούμεθα δὲ ἡμεῖς καὶ*

CAPUT XXVII.

DE APOLLODORO Athenienſi, Antigono Caryſtio & aliis quibusdam.

Apollodorus Athenienſis. 1. Ejus Bibliotheca num Epitome majoris operis. 2. Scriptores in ea laudati. 3. Editiones vulgatæ. 4. Promiſſæ. 5. Scripta hujus Apollodori deperdita. 6. Alii *Apollodori. 7. De Antigono Caryſtio. 8. Parthenio. 9. Antonino Liberali. 10.*

I.

DE Apollodoro Athenienſi ſcriptoribusque ejus cognominibus dicturum retrahit prope ac retinet multorum eruditorum calamus in hoc argumento jam exercitatus, Scipionis Tettii, *(a)* Joh. Meurſii,

(a) Tractatu ſive diſſertatione de Apollodoris, quæ adjuncta fertur editioni Bibliothecæ Apollodori Romanæ 1555. 8 cum Benedicti Aegii Spoletini verſione & notis, & non ita pridem in auctione quadam publica apud Batavos veniit quatuor fere florenis, licet mole perexigua ſit.

Digitized by Google

niveo lacti, poſt vero ſemen ferens:
narciſſo (*b*) ſimile, radix nigra apparet.
190. Si corpus (*c*) herba hac alligatum erit, manus infeſtas effugies.

καὶ τῇ πείρᾳ παραλαβόντες, ὅτι οἱ καὶ χριστιανισμὸν διὰ τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἐπὶ πᾶσι θεραπεύοντες Θεὸν καὶ βιοῦντες κατὰ τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ, ταῖς προσαχθείσαις τε εὐχαῖς συνεχέστερον καὶ δεόντως νυκτὸς καὶ ἡμέρας χρώμενοι, οὔτε μαγείᾳ, οὔτε δαιμονίοις εἰσὶν ἁλωτοί.

ſii, (*b*) Gerhardi Johannis Voſſii, (*c*) Johan. Jonſii, (*d*) Thomæ Galei, (*e*) ne de Morerio, Hofmanno & Hendreichio (*f*) dicam. Non omittendum tamen mihi videtur pleniorem hujus lingvæ ſcriptorum notitiam tradere aggreſſo, nomen inter auctores græcos celeberrimum. Fuit itaque Apollodorus, Aſclepiadæ (*g*) Filius, Athenienſis Grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi Grammatici & Panætii Rhodii Diogeniſque (*h*) Babylonii, Philoſophorum Stoicorum. Chronicon ſuum perduxit usque ad Annum ab Ilii excidio 1040. hoc eſt Olympiad.

 CLVIII.

(*b*) In Bibliotheca Attica.
(*c*) De hiſt. gr. lib. 1. c. 21.
(*d*) lib. 2. c. 17. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph.
(*e*) In diſſ. de ſcriptoribus Mythologicis cap. 2. ſeq.
(*f*) Morerius & Hoſmannus in Lexicis, atque Hendreichius in pandectis Brandenburg.
(*g*) Galeus exiſtimavit Suidam, cum Ἀπολλόδωρον Ἀσκληπιάδου vocat, hoc ipſo innuere illum diſcipulum fuiſſe Aſclepiadæ Grammatici Myrleani. At quamvis conſtat genitivum ita poſitum nonnnnquam præceptorem denotare non ſemper parentem, (ut exemplis quibusdam docuit etiam Jonſins p. 14.) quo minus tamen præſenti loco id mihi perſvadeam, facit, quod Suidas mox præceptores Apollodori notat Panætium & Ariſtarchum. Atque ita video Clariſſimum Neocorum quoque in ſuo Suida verba illa accepiſſe, ut Apollodorus Aſclepiadæ filius denotetur.
(*h*) Scymnus Chius de Apollodoro noſtro agens (licet non nominat) ſub initium periegeſeos:

Τῶν Ἀττικῶν τις γνησίωντε Φιλολόγων
Γεγονὼς ἀκουστὴς Διογένους τοῦ Στωϊκοῦ.
Συνεσχολακὼς δὲ πολὺν Ἀρισάρχῳ χρόνον.

(*i*)

CLVIII. 4. idemque dicavit Attalo ſecundo Philadelpho (*i*) Pergami Regi, qui obiit Olymp. CLX. 3. ante CHRISTUM natum CXXXVIII. Quamdiu poſtea vixerit Appollodorus, non conſtat.

II. E ſcriptis ejus nihil ad nos pervenit præter *Bibliotheca libros III.* in qua ſicut poſt Apollodorum libris primoribus Bibliothecæ ſuæ Diodorus Siculus (verum non græca tantum ſed Barbara quoque μυθολογήματα perſecutus) veluti per ſynopſin collegit, quæcunque (*k*) de Diis & Heroibus ad Trojana usque tempora fabuloſas traditiones & genealogias jactabant græci Homerus, Heſiodus, Tragici, Cycliciq; Poetæ præcipue. Inde Salmaſius p. 847. ad Solinum Apollodori Bibliothecam nihil aliud, quam Epitomen Cycli Epici eſſe obſervat. Photius cod. 186. περιεῖχε τὰ παλαιότατα τῶν Ἑλλήνων ὅσα τε περὶ Θεῶν καὶ Ἡρώων ὁ χρόνος αὐτοῖς δοξάζειν ἔδωκεν. Ὀνομασίας ποταμῶν καὶ χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ πόλεων &c.

Vetus Epigramma:

Αἰῶνος σπείρημα ἀφυσσάμενος παρ' ἐμεῖο
Παιδείης, μύθους γνῶθι παλαιγενέας.
Μηδ' ἐς Ὁμηρείην σελίδ' ἔμβλεπε, μηδ' ἐλεγείην,
Μὴ τραγικὴν Μοῦσαν, μηδὲ μελογραφίην.
Μὴ Κυκλίων ζήτει πολύθρουν στίχον· ἐς με γὰρ ἀθρῶν
Εὑρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.

Joſephus Scaliger in elencho orationis Chronolog. Davidis Parei p. 81. *Apollodori Bibliotheca opus ſane ingenioſiſſimum & elegantiſſimum, fabula eſt, non ſi homines, ſed ſi hominibus attributa conſiderantur. Eam totam ſi velimus poſſumus* κατὰ γενεὰς (*l*) *in certum Chronicum conjicere.* Virorum doctorum ſententiam, quibus hoc Apollodori opuſculum vel plane indignum Apollodoro noſtro viſum eſt (*m*) aut exiſtimata eſt Epitome ab

(*i*) Confer H. Dodvvelli diſſ. de ætate Scymni Chii T. 2. Geograph. minorum Clariſſ. Hudſoni p. 90. ſeq.

(*k*) Summa capita totius Bibliothecæ Apollodori, licet eo non nominato refert Lucianus de ſaltatione T. 1. p. 801 - 806.

(*l*) Genealogicas tabulas XVIII. ex Apollodoro concinnatas habes in editione Galei.

(*m*) Iſ. Voſſius ad Melam p. 36 *Auctor ille, qui de Diis ſcripſit quique Apollodori nomen vulgo præfert* (ex Aegii ſcilicet Spoletini errore titulus Bibliothecæ Apollodori præ-

Google

ab *Euphorione* (*n*) vel *Sopatro* (*o*) concinnata ex libris XXIV. ejuſdem Apollodori περὶ θεῶν: argumentis variis confutavit præſtantiſſimus Galeus, hoc præcipue, quod diverſum fuerit argumentum, tractandiq; ratio, & quod veteres, ut Schol. Sophoclis, Apollodori Bibliothecam ab opere περὶ Θεῶν diligenter diſtingvunt, quodq; eorum quæ ex libris περὶ Θεῶν paſſim allegantur, in Bibliotheca nec vola apparet nec veſtigiũ. Hæc porro utrum ab ipſo auctore in *tres libros* diſtincta fuerit, præter Photium, qui βιβλιδάριον vocat, dubium reddunt Codices MSti, in qua illam diſtinctionem viri docti (*p*) exſtare negant. Librum ſecundum tamen allegat Homeri Græcus Scholiaſtes ille, qui ſub Didymi nomine ambulat, ad Iliad. ά. v. 42. Liber tertius (præter lacunam, quæ Icari nativitatem, Dædali incarcerationem & utriusque ad Cocalum fugam pag. 238. deſiderari notat Galeus, è Tzetza ad Lycophronem illa utcunque ſupplens)

præfixus eſt *de Deorum origine libri* III. cum plane diverſum opus à Bibliotheca, quæ exſtat, fuerit opus Apollodori πολύβιβλον de Diis, alterum vero in Cod. MSS. Vaticano & Palatino, quos inſpexit Gudius, tum in aliis Bibliothecarum Italiæ, Galliæ, Angliæ, quos memorat Galeus p. 35. tum apud Photium denique nullum alium quam Bibliothecæ titulum habet) *ad Atlantem in Hyperboreis Heſperidas collocat. Sed ſcriptum illud plane indignum eſt tanto Grammatico. Pleraque ea, quæ veteres citant ex Apollodoro de Diis, aut non exſtant in hoc libro, aut ſaltem long. aliter concipiuntur. Unde liquet ſcriptum illud vel titulum mentiri, vel alterius eſſe Apollodori.* Voſſio adſenſus eſt Henr. Valeſius teſte Coloneſio pag. 97. Opuſc.

(*n*) Ita Barthius ad Statii lib. I. Thebaid. Sed Euphorion Apollodoro antiquior fuit. Unde Barthium, quid ſcriberet non ſatis cogitaſſe affirmat Borremanſius libro de Poetis p. 51. Adde Reineſii Epiſtolas ad Daumium p. 215. 216. Epitomen habere nos Apollodori etiam alibi affirmat Barthius ut LIII. 1. Adverſar. ſed de Euphorione recte tacet.

(*o*) Ita Tan. Faber ad Apollodorum p. 261. & Reineſius, Epiſt. ad Rupertum p. 410 ſeq. quibus fundus ſententiæ ſuæ Photius cod. CLXI. συνείλεκται δὲ Σωπάτρῳ τὸ βιβλίον ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἱςοριῶν καὶ γραμμάτων. Τὸ μὲν ἦν πρῶτον περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν διαλαμβάνει, ὃ συνείληκται ἐκ τῶν Ἀπολλοδώρου περὶ θεῶν γ' λόγου. Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος καὶ γραμματικὸς τὴν τέχνην. Οὐκ ἐκ τοῦ τρίτου δὲ μόνον ἡ ἐκλογὴ αὐτῷ πεποίηται, ἀλλὰ δὲ καὶ ϛ' καὶ δ' καὶ ε' καὶ θ', τοῦτε ια' πάλιν καὶ ιϛ' καὶ ιδ' τε καὶ ις μέχρι τοῦ κδ'. Sed parum veriſimile eſt Photium tam male memorem fuiſſe ut Cod. CLXXXVI. non obſervaret Sopatri ſe eclogas legere, cum ſcripſit: ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τεύχει (in quo Cononis narrationes) καὶ Ἀπολλοδώρου γραμματικοῦ βιβλιδάριον ἀνεγνώσθη μοι Βιβλιοθήκη αὐτῆς ἡ ἐπιγραφή. Nec video, quo argumento probaverit Valeſius hæc non eſſe Photii. Neque magni momenti videtur, quod

Tan.

plens) extrema parte mutilus eſt; itaque in editionibus adſcriptum, *λείπει πολλά, multa deſunt*, (q) tres ſcilicet vel quatuor paginæ de iis, quæ ſub initium libri tertii p. 151. receperat ipſe dicturum ſe de Phædra & Ariadne, de expeditione Amazonum adverſus Athenas, de Pelope ejusque regni diviſione, de belli Trojani origine, excidio Ilii & erroribus græcorum quorundam poſt captam Trojam. Quæ ſingula ex eodem Tzetza peti poſſunt, qui ſua videtur ex Apollodoro mutuatus eſſe.

III. Scriptorum, qui Apollodori in Bibliotheca laudantur, Catalogus (r) hic eſt:

Acuſilaus p. 68. 69. 78. 108. 160. 187. 203. 212. 231.
Alcmæonidis (s) ſcriptor 34.
Apollonii Rhodii Argonautica 55.
Aſclepiades Myrleanus 70. 151.
Aſius (t) Poeta 189.
Caſtor (u) Chronographus 69.
Cercops Mileſius 70. 77.
Demaratus 52.
Dionyſius (x) Mytilenæus 52.
Eumelus Poeta 189. 190. 203.
Euripides 72. 179. 186. 193.
Herodotus 52. 167.
Heſiodus 33. 54. 68. 69. 78. 81. 167. 178. 193. 224.
Heſiodi Aſpis 84.

Ho-

Tan. Faber p. 263. *Alibi dixit* (Apollodori Bibliotheca) *Acarum ſervare claves Inferorum, quod videri poſſis eſſe ab homine Chriſtiano, quanquam ſcio Poetam dixiſſe πύλας ἅδυ. Alibi etiam ἀνίςαϑαι videtur uſurpaſſe eo ſenſu quo ſcriptores noſtri, alibi alia.* Sic & inferum clauſtra dixit Apulejus XI. Mileſ. & σκότυ πύλας Euripides. Confer Pauſaniæ locum & Axiochi platonici in notis Galei ad Apollodor. p 52. Vindetum de vita functorum ſtatu p. 28 & Grotium ad Apoc. 1. 18. Apud Platonem quoque in Politico legas ἐκ τῶν τετελευκότων ἄυ κειμένων δὲ ἐν τῇ γῇ πάλιν ἐκεῖ ξυνιςαμένυς καὶ ἀναβιωσαμένυς.

(p) Gale diſſ. de ſcriptoribus Mytholog p. 40.

(q) Id. in notis ad Apollodor. p. 95 ſeq.

(r) Paginarum numerus reſpicit editionem Galeanam, in qua liber ſecundus pagina 67. tercius p 147. incipit.

(s) Allegatur etiam à Strabone, & videtur fuiſſe pars Cycli Epici, perinde ut Naupactica, Νόςοι, θηβαΐς.

(t) Aſium Poetam præter eundem Strabonem laudant Pauſanias & Athenæus.

(u) Hunc Caſtorem Rhodium nonnulli, Voſſium ſecuti, Apollodoro crediderunt juniorem & Bibliothecam ideo Apollodori eſſe haud poſſe. Sed rectius Jonſius lib 2. c. 15. qui Apollodori æqualem fuiſſe obſervat

(x) De Dionyſio hoc Cycli Hiſtorici ſcriptore dixi lib. 2. c. 2. inter ſcripta Homeri deperdita vel ei ſuppoſita num. 15.

Digitized by Google

Homerus 9.78.81.148.167.
Mneſagoras 199.
Naupacticon ſcriptor 199.
Orphici 199.
Panyaſis 15.199.224.
Pherecydes 12.15.24.52.70.95.
131.148.157.177.189.213.
Philocrates 221.
Piſander 34.
Steſichorus 199.
Thebaidos ſcriptor 33.
Teleſilla 167.
Tragici 69.77.78.

IV. Editiones Bibliothecæ Apollodori.

1. *Benedicti Aegii Spoletini*, cum ejus verſione * & notis ac *Scipionis Tetti* de Apollodoris commentario Rom. 1555. 8.

2. *Commeliniana* cum ejuſdem Aegii Spoletini verſione, & variis lectionibus ab Hieronymo Commelino collectis, qui Græca ad plures MStos codices, Palatinos præcipue caſtigavit. Heidelb. 1599. 8.

3. *Lugdunenſis* cum eadem verſione Lugd. 1608. 8.

4. *Tanaquilli Fabri* cum eadem Spoletini verſione ſed à Fabro variis locis emendata, & notis quibusdam græca caſtigantibus. Salmurii 1661. 8. Juſtum commentarium idem Faber olim paraſſe ſe in Apollodorum ſignificaverat Claudio Sarravio, ſed poſtea mole deterritus conſilium abjecit, ut teſtatur p. 259. *Ubi tantam* ὕλην, inquit, *quæ à me hinc & hinc congeſta fuerat ex Pauſania, Plutarcho, Poetis Græcis latinisque, ſcholiaſtis veteribus, Luciano, Origene, Tertulliano, Clemente, Lactantio, Herodoto Gyraldo, Meurſio, Voſſio, Bocharto totque aliis bonarum literarum proceribus, ubi, inquam, illam congeriem contemplatus ſum, cœpi cohorreſcere, & conſilium ipſe damnavi meum. Editio certe in tantam molem excreviſſet, ut ſine muli Mariani opera circumferri liber non potuiſſet.*

5. *Thomæ Galei*, qui inter quinque (z) ſcriptores antiquos græcos hiſtoriæ Poeticæ primum locum dedit Apollodoro, & diſſertationem de ſcriptoribus ipſis, Apollodoro præcipue præmiſit, libros in capita diviſit, verſionem Aegii à Fabro interpolatam adjunxit, denique ta-

* Reprehenditur à Barthio III. ad Statium p. 1585.

(z) Reliqui quatuor ſunt, *Cononis* (de quo ſupra c. 15.) narrationes & *Ptolemæi Hephæſtionis* (de quo infra libro quarto in Grammaticis) libri VII. (ſive potius utriusque operis excerpta è Photii Bibl. cod. 186. & 190.) *Parthenii* Nicæni narrationes de amatoriis affectionibus & *Antonini Liberalis* transformationum ſylloge, de quibus duobus poſtremis mox ſum dicturus.

tabulis Genealogicis ac notis pereruditis Apollodorum illuſtravit Pariſ. 1675. 8.

Gallice, interprete *Jano Paſſeratio*. Pariſ. 1605. 12.

Latine Antvverp. 1565. 8. & Lovanii 8. anno eodem.

V. Editiones promiſſæ.

Dolendum eſt *Bacheti Meziriaci & Henrici Valeſii* commentarios in Apollodori Bibliothecam intercidiſſe. De illo Claudius Sarravius p. 99. Epiſt. ad Alex. Morum data 14. Martii 1644. *Burgi Sebuſianorum diem obiit ante decem aut circiter annos vir inſignis Caſpar Bachetus Meziriacus. Habere ſe dicebat paratum Apollodorum cum eruditiſſimis commentariis, in quibus omnis Mythica Theologia explicatur. Vir erat doctus & accuratus ut conſtat ex ejus libello de Aeſopo & fabulis Aeſopicis aliquotque ſacris Epiſtolis ad Ovidianarum exemplum concinnatis, quæ omnia video à magnis viris in ſummo pretio haberi.* Sane concidiſſe fertur ſpes omnis edendi hujus operis, etſi Anno 1661. adhuc Tan. Faber ſcripſit in notis ad Apollodorum pag. 259. *Prætera nondum fortaſſe deſperandum eſt promiſſos olim Meziriaci commentarios editum iri; Ille certe aliquid præclarum & ſe dignum præſtiterit, qui quidem longe doctiſſimus fuerit, rem amplam habuerit, & otio abundarit plurimo.* De Henrico Valeſio Colomeſius in opuſculis pag. 97. *Parmi ſes ouvrages Manuſcrits il me dit qu'il avoit des remarques ſur l'Apollodore qui écrit de Diis gentium, qu'il diſtingue tres doctement avec l'excellent Mr. Voſſius ſur Pomponius Mela, de celuy dont nous avons la Bibliotheque.*

VI. Scripta Apollodori deperdita.

Περὶ τ̃ Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. Athen XIV. p. 586. 591. Etymol. M. Harpocrat. & Suidas in ναύνιον ac Φανοστράτη.

Ἀντιγραφὴ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολὴν Athen. XIV. p. 636.

Γῆς περίοδος, κωμικῷ μέτρῳ. Chorographia, verſibus jambicis. Strabo XIV. p. 677. Steph. in ἄβυλλοι & ἄυγιλα, γαυγάμηλα, νῶβαι & ὀρβίται ubi vide Holſten. At apud Tzetzem III. hiſt. 100. τὸ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων βιβλίον non referendum eſt ad Apollodorum, cujus nomen præceſſit, ſed Stephanum Byz. cujus nomen ſequitur, quod ex particula δὲ videtur eſſe perſpicuum.

Περὶ Δηλίων non videtur librum ſcripſiſſe Apollodorus, ſed obiter de illis quædam tradidiſſe in opere Etymologiarum, vel alio volumine. Vide

Digitized by Google

Vide Athen. IV. p. 172. ſeq. In iisdem etymologiis forte tradidit quoque rationem proverbii χελὺς σπερίφιος, quam ex Apollodoro repetunt Heſychius & alii. Sic rurſus apud Athenæum XI. p. 482. Κύμβα ποτήριον Ἀπολλόδωρος παφίοις, male de d amate Apollodori Comici cui titulus fuerit πάφιοι cogitarunt viri docti, nam ſenſus eſt, apud Paphios cymbam fuiſſe nomen poculi, idque tradidiſſe Apollodorum ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν, ut diſerte legas pagina proxima 483.

Δογμάτων συναγωγή. Laert. Chryſippo VII. 181. eſt Apollodori Ephilli Stoici de quo dixi cap. 15. hujus libri, & quem Laertius in Zenone VII. 39. diſerte laudat ἐν τῷ πρώτῳ τῆς εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῆς.

Περὶ Ἐπιχάρμου ſextum librum allegat Suidas in καρδιώττειν. Epicharmum Κωμῳδιογράφον in tomos ſive volumina decem digeſſit Apollodorus Athenienſis teſte Porphyrio in Plotini vita.

Ἐτυμολογίαι. Varro lib. IV. & V. de Lingua Lat. Harpocrat. Etymol. M. Schol. Apollonii & Librum *ſecundum* Athen. III. p. 63.

Ἠθικὴ quam laudat Laertius in Zenone, Apollodori Ephilli fuit.

Περὶ θεῶν opus de Diis in XXIV libros diſtributum, teſte Photio: quo tempus ἄδηλον illuſtraverat Apollodorus, ut in Bibliotheca quæ exſtat tempus μυθικὸν, & in Chronicis tempus ἱστορικόν. Vide Galei diſſ. de ſcriptoribus Mytholog. c. 4. Sopatri eclogas περὶ τῶν παρ' ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν ex Apollodoro concinnatas memorat Photius Cod. CLXI. Librum *Primum* Apollodori περὶ θεῶν allegat Steph. in Δωδώνη. *Secundum* Stobæus Eclog. Phyſ. & Erotianus ſive Herodianus in χάριτης. *Sextum* Harpocrat. in ἀποπομπάς. *Nonum* Steph. in Ἄρειος πάγος. *Quartum decimum* Macrob. 1. 17. Sat. *Decimum ſextum* Steph. in Ἀρκάς. *Decimum ſeptimum* Schol. Sophoclis Oedip. Col. v. 481. *Viceſimum* Porphyrius fragmento de Styge apud Stob. Eclog. Quamplurimis aliis idem opus laudatum ſine librorum diſcimine, ut idem præſtantiſſimus Galeus annotavit. Sæpius illud reſpicit Tzetzes ad Lycophronem, cum Apollodorum hiſtoricum Athenienſem allegat.

Περὶ θηρίων. Athen. XV. p. 681.

Apollodorum ἐν τῷ περὶ κρατῆρος ἰωνικοῦ de vocabulo crateris allegat Athenæus XI. p. 501. videtur reſpicere idem ſcriptum XI. p. 479. a. & 497. f.

Περὶ νεῶν καταλόγου libri XII. de navium Catalogo apud Homerum, opus lu-

luculentum. Porphyrius apud Euſtathium ad Iliad. β. p. 199. *καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ καταλόγου ἄριστα ἐν δώδεκα βιβλίοις.* Laudat & reſpicit paſſim præter eundem, ſed cujus tempore jam periiſſe videtur Euſtathium, & auctorem ſchol. minorum in Homer. Strabo, ut VI. p. 254. IX. p. 405. 416. X. p. 453. 457. 460. XIV. p. 677 678. 680. Reprehendit & quandoque ut VII. p. 298. XII. p. 553. ſeq. XIV. p. 677. ſeq. Librum primum allegant Scholia minora ad Iliad. β. 103. Steph. in *ἄργουρα*, & *πλαταιαὶ* ſecundum Strabo I. p. 31. VII. p. 298. Scholia minora ad Iliad. α. 42. Tzetzes Chil VII. v. 761. quintum Athenæus III. pag. 82. ſeptimum Steph. in *χορώνη*. Laudatur etiam hoc opus à Schol. Apollonii III 1089. & Steph. in *Τένεδος*.

Περὶ νομοθετῶν librum ſecundum citat Laert. in Solone lib. 1. ſect. 58.

Apollodorus *ἐν τοῖς Ὁμήρου*. Schol. Nicandri p. 80. Videtur reſpicere libros in navium Catalogum, de quibus jam dixi.

Περὶ μύρων καὶ στεφάνων. Athen. XV. p. 675. Forte Apollodori Medici.

Παρθικά. Athen. XV. p. 682. ſunt Apollodori Artemitæ, de quo infra.

Περὶ Σώφρονος de Sophrone ſive commentariorum in Sophronis mimos libri, Athen. III. p. 89. VII. p. 281. Etymol. M. in *ἀλφηστής*, *ἀζαλής* &c. Librum *tertium* allegat Athen. VII. p. 281. *quartum* Schol. Ariſtophanis ad Veſp. v. 483. Confer Caſaubonum ad Athenæum VII. 6.

Περὶ φιλοσόφων αἱρέσεων. Laert. in Solone lib. 1. ſect. 60. niſi ſit Apollodori Ephilli Stoici.

Τεχνιάμβων primum auctorem fuiſſe Apollodorum ſcribit Suidas in *Ἀπολλόδ.* & *τραγήματα*. forte quod primus jambis ſcripſiſſet res ſerias Hiſtoriam ſcilicet & Geographiam. Confer Galei diſſ. de ſcriptoribus Mytholog. p. 47. ſeq.

Φυσική, ſive *Φυσικὴ κατ' ἀρχαίαν* Laertio in Zenone laudata, auctorem potius habuit Apollodorum Ephillum Stoicum.

Χρονικά ſive *χρονικὴ σύνταξις* à Troja capta ad ſua usque tempora, verſibus jambicis, opus hiſtoriam annorum 1040. complexum atque Attalo Philadelpho Pergami Regi dedicatum teſte Scymno Chio. Vide Galei diſſ. de ſcriptoribus Mytholog. c. 6. Menagium ad Laert. lib. 1. ſect. 37. Librum *primum, ſecundum, tertium & quartum* Chronicorum laudat Stephanus Byz. *tertium* etiam Laertius IV. 23. 28. *octavum* hujus ut videtur operis Syncellus p. 185. Allegantur etiam

iam Apollodori Chronica à Diodoro Sic. Strabone, Luciano in longævis, Gellio XVII. 4. & aliis quam plurimis. Confer Jonſium p. 194. Præcipue diligenter eo in ætate Philoſophorum aſſignanda uſus eſt Laertius.

VII. Apollodori plures.

Apollodorus Adramyttenus, Strab. XI. pag. 525. ſed legendum videtur Artemites. Ita quoque fortaſſis p. 516.

Apollodorus Architectus de quo ſupra c. 24. hujus libri §. 2. Vide & notas elegantiſſimi Hemſterhuſii ad Pollucis X. cap. 51.

Apollodorus Artemites, Parthica ſcripſit memorata Straboni II. p. 118. XI. p. 509. & initio libri XV. Athenæo XV. p. 682. ubi librum *quartum*.

Apollodorus Aſpendius Philologus in veteri InſcriptioneEpheſina apud præſtantiſſ. Sponium: ἡ βουλὴ ἐτίμησεν Πόπλιον Αἴλιον, Φλαβιανὸν Ἀπολλόδωρον Ἀσπένδιον φιλόλογον. Τὸ δὲ μνημεῖον κατεσκεύασεν Πόπλιος Αἴλιος Φλαβιανὸς Ζώιλος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.

Apollodorus Athenienſis, pater Archelai qui Socratis Magiſter fuit. Laert. II. 16. Juſtinus Mart.

Apollodorus Athenienſis Comicus, de quo ſupra lib. 2. c. 22.

Apollodorus Athenienſis, pictor, infra in σκιαγράφος.

Apollodorus Caryſtius Comicus de quo ſupra lib. 2. c. 22.

Apollodorus Citiens. (al. *Scilleus*) ac *Tarentinus* laudantur à Plinio XX. 4. Forte alter horum Galeno laudatus ſcripſit περὶ θηρίων *de beſtiis venenatis* Schol. Nicandri p. 50. b. & Plin. Indice lib. XI. περὶ μύρων καὶ στεφάνων Athen. XV. p. 675. Plin. *de odoribus* indice lib. XII. & XIII. περὶ βοτανῶν. Schol. Nicandri p. 47. b. *Apollodorus Medicus in volumine quo ſuaſit Ptolemæo Regi quæ vina biberet.* Plin. XIV. 7.

Apollodorus Corcyreus Clem. Alex. V. Strom. p. 570.

Apollodorus Cumanus Grammaticus primus & Criticus dictus Clem. Alex. I. Strom. p. 309. Amphictyonibus honorem tribuentibus. Plin. VII. 37. Hiſt.

Apollodorus Cyrenæus Grammaticus Schol. Eurip. Oreſte v. 1485. Etymol. M. in βωμολόχοι Athenæus XI. pag. 487. Suid. in ἄντικρυς & βδελύσσω. De poculis ſcripſiſſe innuit Athen. XI. p. 573. Etiam de Diis aliqua compoſuit ſi credimus Natali Comiti III. 16. 17. 18. & IX. 5. niſi Cyrenæum cum Athenienſi Grammatico confudit.

Apollodorus Cyzicenus Laert. in Democrito IX. 38. male Apollodotus legitur apud Clementem II. Strom. p. 417.

Apollodorus Democriti aſſectator qui Magica ſcripſit. Plin. XXIV. 17.

Apollodorus ὁ Δωριεὺς Schol. Theocriti Idyil. I. v. 52.

Apollodorus Ephillus, Stoicus, cujus eſt ἠθικὴ laudata Laertio in Zenone & Φυσικη (κατὰ τῶν ἀρχαίων) quam citat idem Laertius & Stobæus p. 20. Eclog. Vide quæ notavi ſupra c. 15. hujus libri, & Suidam in θεῶν. Idem forte eſt Apollodorus quem cum Chryſippo jungit Tertull. c. 15. de anima.

Apollodorus Epicureus ἐν πρώτῳ περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου. Laert. X. 2. Mentio ejusdem ſect. 10. & forte 25. ubi κηποτύραννος vocatur, quaſi regnum quoddam tenens in horto ſive Schola Epicuri, & quadringentorum amplius voluminum auctor, ac præceptor Zenonis Sidonii.

Apollodorus Erythræus Lactant. lib. 1. c. 6. & de ira Dei c. 22.

Apollodorus Gelous, Comicus, de quo ſupra lib. 2. c. 22.

Apollodorus ὁ γράψας τοὺς ὕμνους. Erotian. in τέρθρον.

Apollodorus Lemnius περὶ γεωργίας. Ariſtot. Politic. lib. 1. c. 7. Varro de re ruſt. Plinius indice libri 14. 17. 18.

Apollodorus Logiſticus. Laert. Solone I. 25. & Pythagora VIII. 12. Ἀριθμητικὸς Athenæo X. p. 458. Male Apollodotus apud Plutarchum de non ſuav. viv. ſecundum Epicur p. 1094.

Apollodorus Mechanicus & Architectus de quo dixi cap. 24. hujus libri §. 2.

Apollodorus Megarenſis allegatur à Stobæo ut notavit Scipio Tettus & qui ex eo pleraque retulit Simlerus in Bibl.

Apollodorus Nicænus. Stephanus in Νίκαια. Male καίακα in Meurſii Bibl. Græca p. 1232.

Apollodorus Pergamenus Rhetor qui Auguſtum Imp. Apolloniæ inſtituit, auctor ſectæ Apollodoreæ. Strabo XIII. p. 625. qui & ejus τέχνας memorat. Allegatur ſæpiuſcule à Quintiliano, etiam in dialogo de Oratoribus. Vide & Sveton. Auguſto c. 89. Meminit & Plinius (niſi Apollonii nomen reponendum, indice lib. XV.) Euſebius Chron. & Lucian. Macrobiis, qui 82. annos vixiſſe teſtatur.

Apollodorus, Peripateticus forte, ad quem Epiſtola à Lynceo Samio Theophraſti diſcipulo ſcripta laudatur ab Athen. IX. 14.

Apollodorus Phalereus Socratis amantiſſimus, aliis omnibus aſper, ideo μανικὸς dictus. Plato Sympoſio, Plutarch. Catone minore. In Epiſtolis Socraticis Allatianis p. 46. vocatur μαλακός, forte quod So-

Apol-

Digitized by Google

crati morituro tulit tunicam ex pretioſa lana pulchreque textam & ſimile pallium, rogavitque ut ſic ornatus demum cicutam biberet. Ælian. I. Var. Hiſt. c. 16.

Apollodorus Rhetor. Vide ſupra, *Pergamenus.*

Apollodorus σκιαγράφος circa Ol. XCIII. Plin. XXXV. 9. Euſtath. ad Iliad. κ'. Franciſcus Junius Catalogo pictorum p. 24.

Apollodorus Scilleus. Supra in Citieo.

Apollodorus Socraticus, vide paulo ante, *Phalereus.*

Apollodorus ſtatuarius Plin. XXXIV. 8.

Apollodorus Syllus. Cic. 1. de natura Deor. Niſi potius diſtincte legendum *Apollodorus*, *Syllus.*

Apollodorus Tarentinus Supra in *Citieus.*

Apollodorus Tarſenſis Tragicus, de quo ſupra lib. 2. c. 19.

Apollodorus Telmiſſenſis ἀνὴρ ἐλλόγιμος, de ſomniis ſcripſiſſe videtur. Laudatur Artemidoro lib. 1. c. 82.

Non raro etiam Apollodori nomen pro Apollonio poſitum obſervarunt viri docti, ut apud Stephanum, ubi Apollodori *Carica* allegantur, vel ubi *Pontica*, ut in Scholiis ad Apollon. Rhodium. Etiam Apollodorum Epheſium ingerunt nonnulli pro Artemidoro.

Fuit & Apollas adverſus quem ſcripſit Chryſippus teſte Laertio, VII. 193. 197. neſcio an is qui Apollodorus dicitur apud Ciceronem 1. de natura Deor. c. 24. *Zeno quidem non eos ſolum qui tum erant, Apollodorum, Syllum, ceteros figebat maledictis &.* Ita enim rectius videtur locus iſte legi in melioribus edit. quam ut alii conjungunt velut unius hominis nomen, *Apollodorus Syllus.* At Apollas ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων, laudatus Athenæo IX. pag. 369. idem videtur viris doctis qui Marciano Heracleotæ p. 63. eſt Ἀπελλᾶς ὁ Κυρηναῖος, & cujus Δελφικὰ allegat Clemens protreptico p. 31. Fuit & Apellas ſcepticus apud Laert. Timone IX. p. 597. ubi citatur ejus liber cui ab alio Sceptico hujus nominis titulum fecerat Agrippam. Etiam apud Sextum Empiricum mentionem hujus Apellæ fieri, notavit Meurſius, qui locus me fugit. Alios Apellas refert Menagius ad Laertii Chryſippum pag. 342. & Grotius ad Rom. XVI. 10.

Non omittendus & Apollos in ſacro Actorum Apoſtolicorum libro XVIII 24. & 1. Cor. I. 12. III. 4. &c. & Tit. III. 13. atque in Clementis Romani Epiſtola c. 47. memoratus, quia Ἀπολλῶς per contractio-

eo

nem pro Apollodoro dictum eſſe notavit Salmaſius Epiſt. ad Menagium de Herode infanticida p 65. Ἀπολλὼς ὁ Ἀλεξανδρεὺς λόγιος, ὁ ποτιστὴς τῶν χριστοῦ μαθητῶν *inter diſcipulos Chriſti rigator*, ita enim reddenda mihi videntur verba S. Nili II. 49. Epiſt. *vir Alexandrinus ex Judæis valde eloquens & perfectus in lege, Epiſcopus Corinthicorum.* S. Hieron. in Tit. III. 13. De eo conſulendi Jo. Prideauſius Opp. latin. p. 463. ſeq. & Clariſſimus Vitringa III. 21. Var. Obſ.

Apollodorus ἐν ῥυτίνῳ allegatur à Plutarcho quæſt Græc. p. 301. nec dubitarunt aliqui ῥύτινον Apollodori Comici dramatibus adſcribere. Sed locum conſideranti patebit Hiſtoricum opus reſpici, Apollodori forte Tarentini, & fortaſſe pro ἐν ῥυτίνῳ legendum eſt Ταραντῖνος, licet de Tarentinorum duce Dinone alius quoque Apollodorus tradere hoc potuerit quod commemorat jam dicto loco Plutarchus, eum præcone ſuffragia plura contra ſententiam lata jactante, prætuliſſe pauciora, ἀλλ᾽ αὗται, inquit, βελτίους, *at hæc meliora ſunt.*

Prætero alios Apollodoros ut *Tyrannum Caſſandrenſem* de quo Ælianus XIV. 41. XV. 15. Var. Excerpta Peireſc. p. 265. Plutarch. de ſera numinis vindicta p. 555. 556. Polyænus, Muret. XVII. 17. Var. lect. &c. *Cyzicenum, ducem Athenienſium.* Ælian. XIV. 5. Var. Apollodorum *Amphipolitanum* præfectum Babylonis Diodor. Sic. XVII. p. 538. Curt. V. 9. Arrian. VII. p. 161. ſeq. *Apollodorum Siculum*, Plutarch. Cæſare p. 731. *Apollodorum* ſub Honorio & Arcadio Impp. Comitem & Procos. Africæ, ad quem aliquot Symmachi Epiſtolæ exſtant. Conf. Jac. Godofredus in proſopographia Cod. Theodoſiani pag. 350. ſeq. T. 6. Fuerunt & Apollodori inter Archontes Athenis Ol. LXXXVII. 3. CVII. 3. CXIV. 4. CXV. 2.

VIII. Apollodoro ſubjiciam ANTIGONUM, illo licet antiquiòrem, utpote qui ſub Ptolemæo Philadelpho ſcripſit. (*a*) Hujus unicus libellus ad nos pervenit ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγὴ, *Hiſtoriarum mirabilium collectio*, qua mirandæ (*b*) & ſingulares obſervationes de animalibus & aliis rebus naturalibus breviter referuntur, excerptæ ex auctore libri de admirandis auditionibus qui inter Ariſtotelis ſcripta (*c*) legitur (à cap. XXXII - CXXVII.) tum è Callimachi (*d*) ἐκλογῇ τῶν παραδόξων.

(*a*) H. Dodwell. diſſ. de ætate peripli Hannonis §. 21. Voſſ. Hiſt. Gr. lib. 1. c. 12.
(*b*) Alios mirabilium & paradoxarum narrationum ſcriptores retuli lib. 1. c. XX. §. IV.
(*c*) Vide quæ ſupra cap. VI. § XXI.
(*d*) Obſervatum hoc clariſſimo Bentleio, qui multa Antigoni loca egregie illuſtrat atque emendat in fragmentis Callimachi p. 328. ſeq.

παραδόξων (à cap. CXLIV - CLXXXIX. ſive ad finem libri) & aliis quibusdam ſcriptoribus, quorum Catalogum è Meurſii editione ſubjunxi:

Æſchylus τοξότισι. cap. 127.
Alcman. 27
Ameleſagoras Athenienſis Ἀτθίδι. 12.
Amometi ἀνάπλους ἐκ Μέμφεως εἰς τὴν καλουμένην ἱστὸν κρήνην. 164.
Archelaus Ægyptius περὶ παραδόξων. 23.
Περὶ θαυμασίων. 96.
Ariſtoteles. 18. 23. 26. 31. 43. 52. 159. 185.
περὶ ζώων 66.
Callimachus 177. Ægyptius 51.
Callimachi Cyrenæi ἐκλογὴ παραδόξων. 144.
Cteſias 16. 160. 165. 181. 182.
Eudoxus 135. 144. 153. 162. 169. 177. 178.
Hellanicus Lesbius 169.
Heraclides 167.
Herodotus. 25.
Hippon Rheginus. 133.
Homerus 28.
Lycus 66. 148. 170. 175. 188. Rheginus 154.
Megaſthenes Ἰνδικοῖς 147.
Myrſilus λεσβιακοῖς 5. 17. 129.
Nicagoras 137.
Phanias 171. 187.
Philetas 8. 23.
Philo Αἰθιοπικοῖς 160.
Philoxenus. 141.
Pindarus 155.
Polycritus 150.
Σαμιακῶν ὅρων auctor 132.
Theophraſtus 145. 174.
Theopompus 14. 15. 131. 152. 156. 180. 186. 189.
Timæus. 149. 155. 168. Ejus Σικελικαῖς ἱστορίαις 1.
Zenophilus 166.

Primus Antigonum Græce & latine cum verſione ſua edidit *Guil. Xylander* deſcriptum è Bibl. Palatinæ *vetuſtiſſimis membranis, rariſſimo mihique alias nunquam viſo litterarum genere conſcriptis*, quæ ejus ſunt verba in præf. ad Albertum à Steten. Prodiit Xylandri editio una cum M. Antonini libris εἰς ἑαυτὸν & Apollonii Dyſcoli θαυμασίοις, ac Phlegonte Tralliano, Græce, & ſeorſim latina Xylandri horum librorum verſione Baſil. 1568. 8. *Joannes* deinde *Meurſius* Antigonum ſeorſim edidit cum interpretatione Xylandri, addiditque eruditas notas Lugd. Bat. 1619. 4. exemplis quibusdam hujus editionis annum 1622. præferentibus. Nam Londinenſem Hendreichio memoratam Chimæricam eſſe exiſtimo,

Digitized by Google

ſtimo, neque vidi alteram Xylandri Argentoratenſem quam idem commemorat Anni 1590. 8.

Præter hanc ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγὴν Phlegonti c. 28. mirabil. & Stephano Byz. laudatam in * γύαρος, ſcripſerat Antigonus Caryſtius etiam alia, ut:

- Βίους ſive vitas Philoſophorum Laertio & Athenæo, Euſebio XIV. 18. præp. & Hieron. de ſcript. Eccl. celebratas de quo opere videndus Jonſius II. 4. Reſpicit & Suidas in ἀποθλαδίας.
- Περὶ ζώων Heſych. in Ἴλιοι
- Περὶ λέξεως Athen. III. p. 88. VII. p. 297. 303.
- Poema Heroicum cujus titulus Ἀντίπατρος. Athen. III. pag. 82. qui duos inde verſus adducit.

Videntur etiam huic Antigono tribuendæ ἀλλοιώσεις ſive Metamorphoſeon liber quem laudat Antoninus Liberalis c. 23. At ἱστορικὰ ὑπομνήματα quæ ex Athenæi XIII. p. 610. inter ſcripta hujus Antigoni doctiſſimus Voſſius refert, Caryſtio Pergameno tribuenda ſunt ex plurimis aliis. Athenæi locis, non Antigono qui à patria Caryſto Euboeæ civitate Caryſtius dicitur. Alii fuerunt (1) Antigonus Alexandrinus Grammaticus allegatus ab Erotiano in proœmio & in περιωρέα. Hic forte reſpicitur à Scholiaſte Nicandri, ubi citat Antigonum. (2) Antigonus Cumanus qui de re ruſtica ſcripſit, laudatus Varroni, Plinio, Columellæ. (3) Antigonus pictor qui de pictura ſcripſit teſte Plinio XXXV. 10. περὶ πινάκων, *De tabulis pictorum.* Laert. Chryſippo VII. ſect. 188. Diverſus ut videtur (4) Antigonus qui de torevtice ſcripſit, teſte rurſus Plinio in indice libri XXXIV. Hunc inter ſtatuarios commemoratum de arte ſua ſcripſiſſe ait XXXIV. 8. Videtur etiam fuiſſe (5) Antigonus quidam Mathematicus, ut ex auctore ſcholiorum Græcorum in tetrabiblon Ptolemæi p. 201. Meurſius colligit, idem ut ſuſpicor qui inter Arati interpretes recenſetur. (6) Antigonus Rex Macedoniæ cujus Epiſtolam ad Zenonem Citieum refert Laertius VII. 7. Eruditionem hujus Antigoni Diocles in Epiſtola προφυλακτικῇ apud Paulum Æginetam lib. 1. c. ult. prædicat his verbis: ἐπειδή σοι συμβαίνει μουσικωτάτῳ πάντων βασιλέων γεγονέναι, καὶ πλεῖστον χρόνον βεβιωκέναι, φιλοσοφίας τε πάσης ἔμπειρον ὄντα τυγχάνειν, καὶ τοῖς μαθηματικοῖς συμπαγωνιστὴν, ὑπολαμβάνων βασιλικὴν καὶ οἰκείαν εἶναι τὴν φιλοσοφίαν τὴν περὶ τῶν ὑγιεινῶν ἀκολούθως

καὶ

καὶ Θεωρίαν, γέγραφάσοι &c. Fuerit ne is auctor περιηγήσεως Μακεδονικῆς laudatæ à Stephano in ἀζαντίς, dubito. Alius certe (7) Antigonus Italicæ Hiſtoricæ ſcriptor quem laudat Feſtus in Romam, & Dionyſius Hal. 1. Antiqv. p. 5. At Plutarchus in Romulo p. 28. Antigoni Regis dictum refert, non ut Voſſio viſum, Antigoni ſcriptoris Italicam hiſtoriam reſpicit. (8) Antigonus Medicus inſignis caſtrenſis cujus paſtillum ad capitis dolorem refert Galenus 2. de medicam. ſecundum locos c. 2. Meminit ejusdem Marcellus Empiricus & collyrium ejus commendat c. 8.

IX. Cum Apollodoro Clariſſ. Galeus edidit PARTHENII Nicæni *volumen quod de amantibus compoſuit* uti Probus ad Eclog. 3. Virgilii vocat ad c. 15. hujus libri reſpiciens: ſive narrationes ſoluto ſermone ſcriptas de iis quæ amantibus acciderunt: Παρθενίου Νικαέως περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων ad *Cornelium Gallum* * qui ſub Auguſto Imp. floruit & ſvavitate carminum excelluit, ad quæ componenda perquam oportunam hujuscemodi narrationum lectionem ipſi commendat. Τὰ πλεῖστα αὐτῷ τε παρέσαι εἰς ἔπη καὶ ἐλεγείας ἀνάγειν τὰ μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἁρμόδια &c. Scriptores è quibus narrationes ſuas collegit Parthenius, hi ſunt:

Alexander Ætolus, ex cujus carmine Elegiaco cui titulum fecerat Apollinem profert verſus quatuor & triginta. c. 14.

Andriſci Ναξιακά. c. 9.

Apollonii Rhodii Ἀργοναυτικῶν ά. c. 28. Καῦνος. c. 1. ſive καύνου κτίσις, c. 11. Poema Epicum cujus decem verſiculos Parthenius conſervavit, emendavit Iſ. Voſſius ad Melæ lib. 1. c. 16.

Ariſtocritus c. 11.

Ariſtodemus ὁ Νυσαεὺς ἐν ά ἱστοριῶν. c. 8.

Ariſtoteles c. 14.

Aſclepiades Myrleanus Βιθυνιακῶν ά. c. 35.

Cephalo Gergithius ἐν Τρωϊκοῖς. c. 4. & 34.

Dectades, c 13.

Diodorus ἐλαΐτης (Geſnero *Medicus*, Voſſio *circulator*: ſed interpres forte

* Xylander in Stephano ſuo Byz. annotavit Antigonum Caryſtium hunc ipſum eſſe cujus θαυμάσια nuper in lucem emiſerit. Non primum itaque hoc à Meurſio obſervatum fuit.

* De hoc Gallo videndus Vir doctrina & ingenio præſtans Juſtus Fontanini libro de ſcriptoribus Forojulienſibus.

Digitized by Google

forte rectius legit *Elaites*) ἐν ἐλεγείαις. c. 14. Galeus in notis ad Parthenium pro *Diodoro* mavult *Dionyſiodorum* Troezenium. Voſſius lib. de poetis Græcis, memoriæ ut videtur lapſu pro Diodoro Dionyſium poſuit.

Euphorion Ἀπολλοδώρῳ. c. 28. Θρᾳκί c. 13. & 26.

Hegeſippus Μιλησιακῶν α. c. 16. Παλληνιακοῖς. c. 6.

Hellanicus Τρωϊκῶν α c. 34.

Hermeſianax c. 22. Λεόντι (ſive Λεοντίῳ ut apud Antoninum Liberalem c. 39.) cap. 5.

Ὁ τὴν Λέσβου κτίσιν ποιήσας (Apollonius forte Rhodius) c. 21. ubi ex illo poemate verſus Heroicos viginti & unum affert.

Licymnius Chius μελοποιός. c. 22.

Οἱ τὰ Μιλησιακά. c. 14. Vide ſupra in Hegeſippo.

Moero, Μοιρὼ (poetria Byzantia) ἐν ταῖς ἀραῖς. c. 27.

Neanthes ἐν β'. c. 33.

Nicænetus c. 11. Λύρκῳ. c. 1.

Nicander c. 34. ἐν τῷ περὶ ποιητῶν. c. 4.

Phanias Ereſius. c. 7.

Philetas Ἑρμῇ. c. 2.

Phylarchus c. 25. & 31. ἐν ιά. (interpres *libro IV.*) c. 15.

Simmias Rhodius c. 33.

Sophocles Εὐρυάλῳ c. 3.

Theophraſtus ἐν τῷ πρὸς τοὺς καιρούς. (interpres libro IV.) c. 9. ἐν ά τῶν πρὸς τοὺς καιρούς c. 18.

Timæus Σικελικοῖς. c. 29.

Xanthus Λυδιακοῖς. c. 33.

Primus hunc ſcriptorem in lucem edidit cum verſione ſua *Joannes Cornarius* Zviccavienſis, Baſil. 1531. 8. apud Frobenium. Cum eadem interpretatione prodiit iterum Baſ. 1555. & ex officina Commelini Græce & latine junctus Achillis Tatii, & Longi Eroticis A. 1601. 8. Vidi etiam latine cum Euſtathii ſive Evmathii amoribus excuſum Lugduni Bat. 1618. 12. Gallice vertit *Johannes Fornerius* una cum Plutarchi narrationibus amatoriis Pariſ. apud Ægidium Robinotum 1556. 8. Denique cum Apollodoro & aliis nitide recudi curavit *Tho Galeus*, additis brevibus ſed eruditis notis, quibus interpretis etiam ſubinde errata quædam emendavit Pariſ. 1675. 8.

Eun-

Digitized by Google

Eundem eſſe Parthenium qui has narrationes proſa ſcripſit & Poetam hujus nominis, docet auctor ipſe verſus ſuos de Biblide & Cauno referens c. 11. Tum Plutarchus qui in parallelis minoribus p. 308. cum de Leucone & Cyanippo narrationem è capite 10. repetiſſet, ſubjungit: ὡς Παρθένιος ὁ ποιητής. Itaque non dubito eum ipſum eſſe cujus Stephanus in Νίκαια meminit, Lucianus vero de ſcribenda Hiſt. T. 1. pag. 637. jungit cum Euphorione & Callimacho: quemque Suidas tradit Heraclidis & Eudoræ, ſive ex Hermippo quodam juniore (Smyrnæus enim ille qui de vitis ſcripſit Parthenio antiquior fuit) Tethæ filium Nicæenſem vel Myrleanum ἐλεγειοποιὸν καὶ μέτρων διαφόρων ποιητὴν, captum à Cinna in bello Mithridatico (Anno U. C. ſaltem 670.) poſtea propter doctrinam liberum dimiſſum, usque ad Cæſaris Tiberii tempora vixiſſe. Tiberius * imperare cœpit A. U. C. 767. centum fere poſt Cinnam interfectum annis. Itaque Tiberii nomen vel à Suida vel ab alio quodam præter rem eſſe adjectum non dubito, quanquam Parthenio h.e. poematis ipſius delectatum Tiberium auctor eſt Svetonius c. 70. *Fecit & Græca poemata imitatus Euphorionem & Rhianum & Parthenium, quibus Poetis admodum delectatus, ſcripta eorum & imagines publicis Bibliothecis inter veteres & præcipuos auctores collocavit.* Virgilium Parthenio præceptore uſum in Græcis, & quædam illius verſibus ſuis expreſſiſſe notant Macrobius V. 17. & Gellius IX. 9. & XIII. 26. ſed & in codice Bibl. Ambroſianæ ** Moreto Virgilii hæc verba adſcripta obſervavit Iſ. Voſſius: *Parthenius Moretum ſcripſit in Græco, quem Virgilius imitatus eſt.* Scripta Parthenii hæc commemorantur in veterum monumentis:

Ἀνθίππη. Steph. in κεγνίδες, λάμπεια.

Ἀρήτης (conjugis) ἐγκώμιον. Libris III. Suidas in Παρθ.

Ἀρήτης ἐπικήδειον. id.

Εἰς Ἀρχελαΐδα ἐπικήδειον. Hephæſtio p. 4. qui totum elegiacum fuiſſe teſtatur, ſolo extremo verſu jambico adjuncto.

Εἰς Αὐξίθεμιν ἐπικήδειον. Steph. in γαλλήσιον.

Δῆλος. Steph. in Βεληδόνιοι & χειώνοι, & ἄγυλος ubi vide Holſten. & Salmaſ.

* Doctiſſimus Voſſius exiſtimat verba Suidæ accipi poſſe de tempore quo Tiberius florere & rem gerere cœpit, 29. antequam imperaret annis. Sed uſu veterum ſcriptorum conſtat tempora Imperatorum non de aliis quam Imperii annis computari.

** Vide Voſſium Patrem de poetis Græcis p. 70.

maſ. ad Solin. p. 842. ex quo loco videtur referendum hoc poema ad Parthenium Phocenſem.

Ἐλεγεῖαι. Artemidor. IV. 64.

Ἐλεγεῖα εἰς Ἀφροδίτην. Steph. in ἀκαμαντίον, Suid. παρθ. Male ad Chium Parthenium referuntur in Schol. Græcis recentibus ad Anthologiam Epigrammatum Græcor. II. 50. p. 236.

Ἡρακλῆς. Steph. in Ἴωσα & οἰνώνη Etymol. M. in αὐρόχας & ἱερίχηλος.

Ἴφικλος Steph. in ἀράφεια.

Κελαινόρας· Etymol. M. in ἄρπυς.

Λευκάδιαι. Steph. in Ἰβηρίαι.

Μεταμορφώσεις. Suid. in Νέστωρ (licet Parthenio Chio tribuit in παρθ.) Euſtath. ad Dionyſ. v. 420. ὡς παρθένιος ὁ τὰς μεταμορφώσεις γράψας λεγόμενος. Vide & ad Iliad. 6. pag. 248. edit. Baſil. His uſum Ovidium non dubitant Gyraldus & Voſſius.

Moretum quod imitatus eſt Virgilius, ut paulo ante dixi.

Προπεμπτικόν Steph. in κώρυκος.

Memoratur præterea Parthenius à Stephano in Νεμαῦσος, Νίκαια, Βορυσθένης, & ἐλεφαντίνη, quæ loca in indice ſcriptorum editioni Berkelianæ ſubjecto, ut non pauca alia deſiderantur.

Vir inſignis Janus Cornarius ſuſpicatus eſt *librum de fluminibus* de quo inter Plutarchi ſcripta dicam, auctorem agnoſcere hunc Parthenium, ſed parum veriſimilitudinis habet illa ſententia.

Fuit & *Parthenius Phocenſis* Stephano memoratus in Γότθοι, Δεκέντιοι & ὦγυγος, niſi Φωκαεὺς ſcriptum aliquando pro Νικαεύς, aut Nicæni illius quem Stephanus quoque in Νίκαια agnoſcit, cum Phocenſis ſcriptis à Stephano confuſa. Cæterum Phocenſis iſte Parthenius haud diverſus * mihi videtur ab eo quem *Parthenium Dionyſii* vocat Athenæus laudato primo ejus libro περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων XI. p. 467. 501. & XV. p. 680. eundem reſpicit Euſtathius ad Iliad ψ. p. 1412. & in Odyſſ. ό. p. 567. Hunc Grammaticum vocat Suidas in Διονύσ. & Dionyſii Alexandrini à Nerone usque ad Trajanum clari diſcipulum fuiſſe teſtatur. Minus præclare ſenſiſſe de Homeri poematis, nec dubitaſſe Iliadem ſtercus, ** vel ſentes, Odyſſeam lutum appellare, appa-
ret

* Phocenſem à Parthenio Dionyſii diſtingvit Vir præſtantiſſimus lib. 2. de Hiſt. Græcis c. 1.

** Πηλὸν Ὀδυσσείην καὶ βάτον Ἰλιάδα. Pro βάτον Clariſſ. Neocorus legit πάτον.

Digitized by Google

ret ex Epigrammate veteri græco, quod in lucem edidit doctiſſimus Neocorus ad Suidam in Παρθένιος. Ibidem Suidas alterius *Parthenii* facit mentionem patria *Chii*, Theſtoris quem carmine celebravit, filius: qui ad Homerum originem generis ſui referebat, ſed (propter genus forte ſcribendi parum lucidum atque digeſtum) cognominatus eſt *Chaos*. Huic Metamorphoſes, quæ Parthenii Nicæni ſunt, male iſthoc loco tribui, ipſo Suida auctore conſtat in Νέστωρ, ut paulo ante notabam.

X. Collectionem ſcriptorum Hiſtoriæ Poeticæ Galeanam claudit ANTONINUS LIBERALIS, de quo & ipſo pauca hoc loco addere, atque ita capiti huic colophonem imponere conſtitui. Nihil hujus ſcriptoris habemus præter Μεταμορφώσεων συναγωγὴν ſive *transformationum narrationes* capitibus XLI. collectas ex ſcriptoribus quorum nomina infra vides:

Antigonus ἐν τοῖς ἀλλοιώσεσι. c. 23.
Apollonius Rhodius ἐν ἐπιγράμμασι. c. 23.
Areus Laco Ἀρεὺς ὁ Λάκων ἐν ᾄσματι κύκνῳ. c. 12.
Athanadas Ἀμβρακικοῖς. c. 4.
Boeus (Plinio etiam & Athenæo laudatus) ὀρνιθογονίᾳ. c. 3. 11. *libro primo* c. 7. *libro ſecundo* c. 16. 18. 19. 20. 21.
Corinna c. 10. ἑτεροιουμένων ά. cap. 25.
Didymarchus μεταμορφώσεων γ'. c. 23.
Hermeſianax Λεοντίῳ β'. c. 39.
Heſiodus ἐν μεγάλαις ἠοίαις. c. 23.
Menecrates. c. 35.
Nicander c. 35. ἑτεροιουμένων ά. c. 4. 22. 23. 38. β'. c. 13. 17. 30. 31. γ'. c. 1. 2. δ'. c. 8. 9. 10. 12. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 32.
Pamphilus ά. c. 23.
Pherecydes c. 33.
Simmius Rhodius, Ἀπόλλωνι c. 20.
Xanthus Lyciacis c. 35.

Quis demum fuerit hic Liberalis, vel quando vixerit, perquam eſt incertum, etſi antiqvum eſſe & ſcribendi ratio & quibus uſus eſt monumenta jam pridem univerſa deperdita, fidem faciunt. Certe non multo juniorem eſſe mihi perſvadeo Æbutio Liberali cui libros de beneficiis Sene-

Seneca inſcripſit quemque laudat Epiſtola XCI. neque M. Antonio Liberali Rhetore Palæmonis æmulo, de quo in libri de claris Rhetoribus parte deperdita egerat Svetonius, ut ex indice capitum apparet, quemq; in Chronico ſub Claudii Imp. temporibus memorat S. Hieronymus. Non eundem * autem cum iſthoc Rhetore latino eſſe præſentem Metamorphoſeon ſcriptorem Græcum, facile crediderim Joſepho Scaligero qui p. 19. ad Euſeb. & in animadverſ. ad Rob. Titium p. 15. 16. atq; alibi Antonii (non Antonini) Liberalis Metamorphoſes laudat. Diverſum eſſe, non uno etiam argumento contendit Voſſius III. de Hiſt. Græcis p. 326. Confer Mauſſaci diſſ. ad Plutarchum de fluminibus p. 30. ubi teſtatur nonnullos iſtum quoque de fluminibus librum Liberali Metamorphoſeon ſcriptori levi conjectura tribuiſſe. Primus *συναγωγὴν* Antonini Liberalis è codice Palatino una cum Parthenio edidit Græce vir præſtantiſſimus *Guil. Xylander*, ſuamq; ſeorſim ſubjunxit latinam interpretationem Baſileæ A. 1568. 8. Noſtra ætate plurium virorum eruditorum in hoc ſcriptore proferendo verſata induſtria eſt, nam & *Abrahamus Berkelius* Græce & latine edidit cum Xylandri verſione ac ſuis caſtigationibus Lugd. Bat. 1674. 12. Hinc. *Tho. Munkerus* cum notis ſuis vulgavit Amſtelod. 1676. 12. Denique *Tho. Galeus* notas & ipſe ſubjunxit ſuæ editioni, qua Antoninum Liberalem cum eadem Xylandri interpretatione juſſit poſtremum comparere inter ſcriptores Græcos antiquos Hiſtoriæ Poeticæ, nitidis typis excuſos Pariſiis 1675. 8. Fuit & Tiberius quidam Claudius Liberalis, cujus mentio in veteri inſcriptione apud Sponium p. 61. Miſc. Metamorphoſes è veteribus Græcis ſcripſere præter Liberalem & quos ipſe laudat Antigonum, Corinnam, Didymarchum & Nicandrum, Calliſthenes, Dorotheus ſive Theodorus, Neſtor Larandenſis, Parthenius & Adrianus Sophiſta.

* Pro eodem habent Iſ. Caſaub. ad Sveton. Abr. Berkelius & alii.

CA-

CAPUT XXVIII.

De ANTHOLOGIA ſive FLORIDIS epigrammatum Græcorum.

E Franciſci Vavaſſoris, Jeſu Socii, libro de Epigrammate caput XVI. cum nonnullis obſervationibus. De collectione Epigrammatum Græcorum facta à Meleagro Gadareno. Catalogus Poetarum quorum Epigrammata in eadem continebantur. 1. Obiter de altera Conſtantini Cephalæ. ibid. De collectione Philippi Theſſalonicenſis. 2. De quarta Agathiæ Myrinæi. 3. De quinta Maximi Planudæ, quæ, nec integra tamen, edita eſt. 4. Epigrammata antiqua jam olim ex inſcriptionibus & monumentis publicis collecta. ibid. in notis. Editiones & interpretes Anthologiæ Epigrammatum Græcorum. 5. Editiones promiſſæ Menardi, Salmaſii &c, tum quæ brevi exſpectatur Viri Clariſſ. Jo. Clerici cum Hugonis Grotii latina verſione. 6. Catalogus Poetarum qui Epigrammata compoſuerunt, cum variis obſervationibus. 7.

I.

DEbere nostris plurimum, qui epigrammata varia, quaſi disjecta membra, collegerunt in unum corpus, niſi agnoſcimus ac fatemur, ingrati profecto ſimus. Cum enim opuſcula hæc tam parva, mole ſe non ſatis ulla ſua tueantur, neque ſponte, ut grandiores libri, conſiſtant, facile elabantur è manibus, ſpargantur paſſim, deliteſcant & obſoleſcant in angulis, ubicunque negligantur prorſus: quid futurum erat, niſi colligentis unius aut alterius diligentia & ſedulitas Sibyllinis hiſce foliis ſubveniſſet? quantum nos facturi damnum fuimus: quam multa, quamque præclara, quæ ante nos fuerunt, atque in omni poſteritate erunt, ingenii ac literarum monumenta perdituri? Collegerunt autem apud Græcos epigrammata ſuorum viri inſignes, & ipſi poetæ, primum *Meleager*, deinde *Philippus*, tum *Agathias*, ad extremum,

ſed longo poſt temporis intervallo, propiusque à nobis, *Maximus Planudes.*

AcMELEAGER quidem, homo natione Syrus, & oppidò Gadarenus; quem, Seleuco VI. * Syriæ rege ultimo, vixiſſe ferunt, incoluiſſe urbem Tyrum, in Co inſula mortem obiiſſe; ex diverſis totius antiquitatis ſex & quadraginta ſcriptoribus epigrammatum decerpſit flores, & inde Coronam texuit, atq; ita ** inſcripſit: cum ſuum cuiq; florem poetæ attribueret, ipſe pro parte aliquid in textum illud ſvave ac ſpecioſum conferret. Digeſtum opus, ac diſpoſitum pro ordine literarum, unde ſinguli poetæ initium ducerent nominis; non autem, quod fuit fortaſſe ſatius, pro tempore, quo quisque vixiſſet. Sed hoc, credo quia facilius, *** & cujusvis, neglectum: illud, quia varium magis, & artificii eſſe alicujus videretur, uſurpatum. Quanquam hunc ordinem Meleagri dicitur confudiſſe *Conſtantinus* neſcio quis *Cephalas*, † nec jam nominum aut perſonarum habuiſſe rationem, ſed res modo ſpectaſſe præcipuas, de quibus in epigrammatis ageretur, & in diverſa quædam capita diſtribuiſſe, *ἤγουν ἐρωτικὰ ἰδίως, καὶ ἀναθεματικὰ, καὶ ἐπιτύμβια, καὶ ἐπιδεικτικά.* Certe videre licet etiamnum manuſcriptos codices, in quibus iſte retineatur quadripartitus & conſervetur ordo. De patria vero Meleagri, de que habitatione non una quod dixi, facile intelligitur cum ex præclaro epigrammate libri anthologiæ tertii, in quo ipſe de ſe loquitur, *Ἀτρέμας ὦ ξεῖνε βαῖνε*: tum ex altero iſto nondum edito,

* Seleucus VI. Epiphanes Nicator regnum iniit Olymp. CLXX. 3.

** *Στέφανον Ἐπιγραμμάτων.* Vide Salmaſ. ad Solin p 848. & Holſtenii notas ad Steph. Byzantinum in Γάδαρα. ubi teſtatur Collectionem Meleagri nobilis Poetæ MStam extare in Bibliotheca Cardinalis Barberini, & auctorem in principio operis deſignari his verbis:

Ὁ Μελέαγρος Γαδαρηνὸς ἦν τὸ γένος
Σύρος, ἐτελεύτησεν ἐν Κῷ τῇ νήσῳ.

*** Miror hoc elegantiſſimi Viri judicium, facilius enim multo eſt literarum ordine quam temporis diſponere ſcriptores.

† Ex inedita *Conſtantini Cephalæ* Anthologia Epigramma Pauli Silentiarii ſub Juſtiniano Imp. clari profert Henr. Valeſius ad Socratem p 88. Nimirum Conſtantinus Cephalas Coronam Meleagri, Philippi & Agathiæ Syllogen Epigrammatum Græcorum in capita ſecundum materiam reduxit. Vide Allatium cap. 14 de de Patria Homeri p. 1831 ubi meminit Codicis MS. antiquiſſimi qui è Bibl. Palatina venit in Vaticanam.

to, quod eadem habet omnia, præter clauſulam, atque etiam diſtinctiora.

Πρώτα μοι Γαδάρων κλεινὰ πόλις ἔπλετο πάτρα
 Ηὐδρώσεν δ' ἱερὰ δεξαμένα με Τύρος.
Εἰς γῆρας δ' ὅτ' ἔβλων καὶ διατρέψεν ἐμ' ἡ * Κῶς,
 Καὶ μὲ θετὸν μερόπων ἀστὸν ἐγηροτρόφει.
Μοῦσαι δ' ἐν ὀλίγοις μὲ τὸν Εὐκράτεω Μελέαγρον
 Παῖδα μελιτῆσιοις †† ἠγλαΐσαν χάρισι.

Prima mibi Gadarenorum inclyta civitas patria fuit. Deinde quæ me ſacra excepit Tyros, educavit virum. Poſtquam autem ad ſenectutem perveni, divina me Cos aluit: & adoptivum Meropum civem id ætatis fovit. Ac Muſæ in paucis Meleagrum me, Eucratis filium, per mellitas exornarunt Gratias.

Sed rem, quæ hic agitur, maxime continet carmen verſuum prope ſexaginta, quod procemii loco coronæ Meleager ſuæ affinxit, ubi & poetæ nominatim & flores appellantur, atque ut ſuus cuique aſſignatus flos eſt, inter ſe junguntur: quod ego carmen, in tam multis Meleagri jam editis miror nondum vulgatum à quoquam fuiſſe. ** Præterquam quod enim ſvavitate quadam dictionis & numerorum ubique delectet: quædam nos, quæ nusquam alibi exſtent, docere poteſt, ut illud, qui viri epigrammata, quæ feminæ, primum fecerint: ut hoc quoque, ſtatim initio, Meleagrum, quod ſertum legerat, *Diocli* amico obtuliſſe, & ſui apud illum μνημόσυνον, hoc eſt, amoris pignus & monumentum, eſſe voluiſſe.

Μοῦσα φίλα τίνι ταίνδε φέρεις πάγκαρπον ἀοιδάν;
 Ἢ τίς ὁ καὶ τεύξας ὑμνοθέτας στέφανον;
Ἄνυσε μὲν Μελέαγρος, ἀριζάλῳ δὲ Διοκλεῖ
 Μναμόσυνον ταύταν ἐξεπόνησε χάριν.

Rrrr 2 Mu-

* In Holſtenii ad Stephanum notis male editum: καὶ διαθρεψαμένη κῶς.

†† Holſtenius ſuſpicatur legendum Μενιππείαις quia in altero Epigrammate lib 3. Antholog. cap 6 p. 302. Meleager profitetur in juventa Menippi civis ſui imitatorem ſe fuiſſe: Πρῶτα Μενιππείαις συντροχάσας χάρισιν. Crinagoras in Epigrammate quod edidit Salmaſius ad Solin p. 850. Συντίμει ἀλλὰ Μένιππε λάβευ φίλος ἴστρα κύκλον γράψας ὦ πάσης ἴδρι γεωγραφίης..

** Addam hoc loco & alterum duobus tantum verſibus conſtans, quod collectioni Meleagri

Muſa dilecta, cuinam defers carmen hoc omnino frugiferum? aut quis poeta coronam texuit? Confecit Meleager, ac præclaro Diocli, quod amoris monumentum foret, hoc expolivit munus:

Πολλὰ μὲν ἐμπλέξας ἈΝΎΤΗΣ κρίνα, πολλὰ δὲ ΜΥΡΟΥ͂Σ·
 Λείρια, καὶ ΣΑΠΦΟΥ͂Σ βαιὰ μὲν ἀλλὰ ῥόδα.
Νάρκισσόν τε χορῶν ΜΕΛΑΝΙΠΠΊΔΟΥ ἔγκυον ὕμνων
 Καὶ νέον οἰνάνθης κλῆμα ΣΙΜΩΝΊΔΕΩ.
Ἐν δ' ἀναμὶξ πλέξας μυρόπνουν εὐάνθεμον ἶριν
 ΝΟΣΣΊΔΟΣ, ἧς θελκτοὺς κηρὸν ἔτηξεν ἔρως.
Τῇ δ' ἅμα καὶ σάμψυχον ἀφ' ἡδυπνόοιο ῬΙΑΝΟΥ͂,
 Καὶ γλυκὺν ἩΡΊΝΝΗΣ παρθενόχρωτα κρόκον.

Multa innexuit Anytes *lilia, multa* Myrus *liria,* Sapphus *vero perpauca quidem, ſed roſas. Narciſſumque hymnum* Menalippidæ *choreis fertilem. Et novum œnanthes palmitem* Simonidis. *Ac plexuit ſimul odoratam & ſuavem irin* Noſſidis, *cujus blandus ceram mollivit amor. Una cum iſta ſampſuchum à ſuaviſſimo* Riano, *& dulcem* Herinnæ *crocum, puellis colore ſimilem.*

Ἀλκαΐου τε λάλαθρον ἐν ὑμνοπόλοις ὑάκινθον
 Καὶ ΣΑΜΊΟΥ δάφνης κλῶνα μελαμπέταλον.
Ἐν δὲ ΛΕΩΝΊΔΕΩ θαλερούς κισσοῖο κορύμβους
 ΜΝΑΣΆΛΚΟΥ τε κόμας ὀξυτόρου πίτυος.
Βλαισήν τε πλατάνιστον ἀπέθρισε ΠΑΜΦΊΛΟΥ οἴνης
 Σύμπλεκτον καρύης ἔρνεσι ΠΑΓΚΡΆΤΕΟΣ.
ΤΎΜΝΕΩ τ' εὐπέταλον λεύκην, χλοερόν τε σίσυμβρον
 ΝΙΚΊΟΥ, ἘΥΦΉΜΟΥ τ' ἀμμότροφον πάραλον.

Et Alcæi *inter lyricos loquacem hyacinthum, &* Samiæ *ramum lauri nigricantibus foliis. Præterea* Leonidæ *teneros hederæ corymbos, &* Mnaſalci *comas acutæ pinus, Flexilemque platanum defregit ex* Pamphili *vite, ramis imple-*

gri præfixum Holſtenius reperit εἰς τὸν σοφὸν Μελέαγρον τὸν τοὺς στεφάνους τῶν ἐπιγραμμάτων πλέξαντα (male editum πλήξαντα) τὸν υἱὸν Εὐκράτεος τοῦ Γαδαρηνοῦ.

Εὐκράτεω Μελέαγρον ἔχω ξένε τὸν σὺν ἔρωτι
 Καὶ μούσαις κεράσαντ' ἡδυλόγους χάριτας.

plexam nucis, quæ Pancratis *eſt. Et* Tymnæ *frondoſam populum albam, & viridi ſiſymbrium* Niciæ, *&* Euphemi *litoralem paralum.*

Ἐν δ᾽ ἄρα ΔΑΜΑΓΗ΄ΤΟΥ ἴον μέλαν, ἡδύ τε μύρτον
ΚΑΛΛΙΜΑ΄ΧΟΥ, στυφελοῦ μεστὸν ἀεὶ μέλιτος.
Λυχνίδα τ᾽ ΕΥΦΟΡΙ΄ΩΝΟΣ, ὁ δ᾽ ἐν Μούσῃσιν ἀμείνων
Ὅς ΔΙΟ΄Σ ἐκ ΚΟΥΡΩ͂Ν * εἶχεν ἐπωνυμίην.
Τῇσι δ᾽ ἅμ᾽ ΗΓΗΣΙ΄ΠΠΟΥ ἐνέπλεκε μαινάδα βότρυν
ΠΕ΄ΡΣΟΥ τ᾽ εὐώδη σχοῖνον ἀμησάμενος.
Σὺν δ᾽ ἅμα καὶ γλυκὺ μῆλον ἀπ᾽ ἀκρεμόνων ΔΙΟΤΙ΄ΜΟΥ
Καὶ ῥοιῆς ἄνθη πρῶτα ΜΕΝΕΚΡΑ΄ΤΕΟΣ.

Ac Damageti *violam nigram, ſuavemque myrtum* Callimachi, *plenam ſemper denſati mellis. Et Lychnidem* Euphorionis, *hic vero inter muſas eximius, qui Jovis ex puellis nomen habuit. Atque his* Hegeſippi *implicuit racemum, qui agat in furorem, &* Perſei *juncum odoratum excerpſit. Una cum his etiam dulce malum è ramis* Diotimi, *& punicæ flores primos* Menecratis.

Σμυρναίους τε κλάδους ΝΙΚΑΙΝΕ΄ΤΟΥ, ἠδὲ ΦΑΕ΄ΝΝΟΥ
Τέρμινθον, βρατὴν τ᾽ ἀχεράδα ΣΙΜΜΙ΄ΕΩ.
Ἐν δὲ καὶ ἐκ λειμῶνος ἀμωμήτοιο σέλινα
Βαιὰ διακνίζων τ᾽ ἄνθεα ΠΑΡΘΕΝΙ΄ΔΟΣ.
Λείψανά τ᾽ εὐκαρποῦντα μελιστάκτων ἀπὸ ΜΟΥΣΩ͂Ν
Ξανθοὺς ἐκ καλάμης ΒΑΚΧΥΛΙ΄ΔΕΩ στάχυας.
Ἐν δ᾽ ἄρ᾽ ἈΝΑΚΡΕΟΝΤΕΙ΄ΟΥ γλυκὺ κεῖνο μέλισμα
Νέκταρος, εἰς δ᾽ ἐλέγους εὔσπορον ἀνθέμιον.

Myrrhaque ramos Nicæneti , Phaenni *terebinthum , & veſcam achrada* Simmiæ. *Tum ex prato fertili apia, exiguos carpens flores* Parthenidos, *Tum reliquias frugiferas a Muſis mel ſtillantibus, flavas e culmo* Bacchylidis *ſpicas. Inde* Anacreontici *cantionem illam dulcem Nectaris, & fecundam elegis anthemium.*

Ἐν δὲ καὶ ἐκ φοβερῆς σκολιότριχος αἶθος ἀκάνθης
ἈΡΧΙΛΟ΄ΧΟΥ, μικρὰς στράγγας ἀπ᾽ ὠκεανοῦ.

* Dioſcorides Poeta, cujus Epigrammata quædam exſtant etiam in Anthologia edita Planudæ.

Τὺς δ' ἅμ' ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΙΟ νέους ὅρπηκας ἐλαίης
Ἠδὲ ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ πορφυρέην κύανον.
Ἐν δ' ἄρ' ἀμάρακον ἧκε ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ ἄνθος ἀοιδοῦ.
Φοινίσσαν τε νέην κύπρον ἀπ' ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ.
Καὶ μὴν καὶ ΑΡΙΑΝ σταχυότριχα θήκατο νάρδον
Ὑμνοθέταν Ἑρμοῦ δῶρον ἀειδόμενον.

Atque etiam ex horribili criſpaque acantho florem Archilochi, *parvas ex Oceano guttas. Et* Alexandri *novos ſurculos oleæ, & * Polycleti *purpuream cyanum. Tum vero amaracum immiſit,* Polyſtrati *florem poetæ, & phoeniciam novum liguſtrum ab* Antipatro. *Nec non* Ariam *ſpicam nardi poſuit, Poetam Mercurii donum canentem.*

Ἐν δὲ Ποσειδίππου τε καὶ Ἡδύλου ἄγρι' ἀρούρης
Σικελίδεω τ' ἀνέμοις ἄνθεα φυόμενα.
Ναὶ μὴν καὶ χρύσειον ἀεὶ θείοιο Πλάτωνος
Κλῶνα τὸν ἐξ ἀρετῆς πάντοθι λαμπόμενον.
Ἄστρων τ' ἴδριν Ἄρατον ὁμοῦ βάλεν, οὐρανομάκευς
Φοίνικος κείρας πρωτογόνους ἕλικας.
Λωτόν τ' εὐχαίτην Χαιρήμονος ἐν φλογὶ μίξας
Φαιδίμου, Ἀνταγόρου εὔστροφον ὄμμα βοός.
Τάν τε φαλακραίου Θεοδωρίδεω νεοθαλῆ
Ἕρπυλλον, κυανῶν τ' ἄνθεα Φανίεω.

Poſidippum*que*, Hedylum*que, raphanos ſylveſtres terræ,* Siceli-dæ*que anemonas. Quin & chryſeum ſemper divini* Platonis, *ſtirpem vi ſua ex omni parte fulgentem. Qui aſtrorum ſcientem* Aratum *eodem conjecit, & procera palmæ totondit cauliculos primos, qui lotum comantem* Chæremonis *flammeæ admiſcuit* Phædimi, * Antagoræ *tortilem buphthalmum. ac Phalacræum* Theodori *recens natum ſerpyllum, & cyanorum flores* Phaniæ.

Ἄλλων τ' ἔρνεα πολλὰ νεόγραφα τοῖς δ' ἅμα Μούσης
Καὶ σφετέρης ἔτι που πρώιμα λευκόια.

Ἀλλὰ

* Φαίδιμος h. l. non eſt Epitheton Antagoræ, ſed ut pulchre vidit Vavaſſor, nomen Poetæ proprium, cujus meminit Stephanus Byz. Βισάνθη πόλις Μακεδονίας, ἀφ' ἧς Φαί-

Digitized by Google

Ἀλλὰ φίλοις μὲν ἐμοῖσι φέρω χάριν· ἔστι δὲ μύσταις
Κοινὸς ὁ τῶν Μουσέων ἡδυεπὴς στέφανος.

Multaque aliorum germina nova addidit, ſimul & cum iis, Muſa ſua, quæ cito oriuntur, leucoia. Cum autem hoc amicis defero munus, tum poeticæ cultoribus communis hæc Muſarum ſuavis corona.

II. ALTERA eſt à PHILIPPO Theſſalonicenſi corona contexta, eademque *Camillo* cuidam delata, inſtituto & exemplo Meleagri. Secutus quoque rectam ſeriem literarum Philippus, ut Meleager, ad poetas ſingulos, ſingulas vel plantas, vel flores, vel arbuſculas, explicandi, & diſtinguendi cauſa, aut ornandi adjunxit. Hoc diſſimile, quod quatuordecim numero tantum poetas recenſuit, quos ejusmodi ſuis inſtruxit inſignibus, alios aliis, quibus quisque vellet, deſignandos floribus permiſit. Sed iſta dici quid neceſſe eſt pluribus, quæ ipſe breviter Philippus complexus eſt? Sic enim loquitur præfatione ſua, quam, ineditam quoque adhuc, non patiar amplius deſiderari.

Ἄνθεά σοι δρέψας Ἑλικώνια, καὶ κλυτοδένδρου
Πιερίης κείρας πρωτοφύτους κάλυκας,
Καὶ σελίδος νεαρῆς θερίσας στάχυν· ἄντα ἔπλεξα
Τοῖς Μελεαγρείοις ὡς ἴκελον στεφάνοις.
Ἀλλὰ παλαιοτέρων εἰδὼς κλέος, ἐσθλὲ Κάμιλλε,
Γνῶθι καὶ ὁπλοτέρων τὴν ὀλιγοστιχίην.

Cum flores tibi excerpſerim Heliconios, & inclytæ arboribus Pieriæ totonderim teneros calyces; cumque librorum recentium legerim ſpicas: nexui quoque Meleagri *ſimile quiddam coronæ. Qui vero antiquorum noſti decus, optime* Camille: *noſce & recentiorum in ea arte tenuitatem.*

Ἀντίπατρος πρέψει στεφάνῳ στάχυς· ὡς δὲ κόρυμβος
Κριναγόρας λάμψει δ' ὡς βότρυς Ἀντίφιλος.
Τύλλιος ὡς μελίλωτον· ἀμάρακον ὡς, Φιλόδημος·
Μύρτα δ' ὁ Παρμενίων, ὡς ῥόδον Ἀντιφάνης.

Κισσ-

Φαίδιμος ἐλεγείων ποιητής. At apud Theodulphum Aurelianenſem lib. IV. carm. 1. Sedulius vocatur rutilus i. e. Φαίδιμος luculentus, unde *Rutilum* Poetam invitis ni fallor Muſis effinxerunt viri eruditi.

Κιστὸς δ' Αὐτομέδων· Ζωνᾶς κρίνα, δρῦς δὲ Βιάνωρ,
'Αντίγονος δ' ἐλάη, καὶ Διόδωρος ἴον.
Εὐήνῳ δάφνην συνεπέπλεκε· τοὺς δὲ περισσοὺς
Εἴκασον οἷς ἐθέλεις ἄνθεσιν ἀρτιφύτοις.

Antipater *aptabitur corona pro ſpica: ut racemus* Crinagoras: *lucebit ut uva* Antiphilus, Tullius, *ut melilotus:* Philodemus, *ut amaracus: pro myrto* Parmenion, *pro roſa* Antiphanes. *Hedera erit* Avtomedon, *lilia* Zonas, *quercus* Bianor, Antigonus *olea*, Diodorus *viola*. Evenum *lauro implicuit, reliquos poetas confer cum floribus quibuslibet novis.*

Videsne, dux Montauſeri, quid ſibi Philippus hic velit, quidve ſe profiteatur feciſſe? Ait à ſe collectos poetas recentiores; cum quidem Meleager antiqvos maxime, ut ejus ex procœmio perſpicitur, collegerit. Sed quia, Philippo qui recentiores, iidem non modo nobis eſſe poſſunt antiquiſſimi, ſed aliis etiam poetis compluribus Græcis; plurimum autem intereſt ad bonitatem & præſtantiam, epigrammata eſſe à vetuſtioribus profecta, quod poſterius tempus priori multum ſcribendi laude concedat: inveſtigandum videtur quo Philippus tempore, novorum epigrammatum collector, floruerit, ne ſua ei novitas fraudi ſit, aut minori certe in pretio & honore habeantur, quæ collegit. Inter epigrammata Philippi amplius quinquaginta, eſſe video tria omnino, quæ admoneant nos, immo certiores faciant, quibus is temporibus extiterit: quanquam aliud alio manifeſtius aperiat. Primum, concinnum ſine dubio & vetere Græcia dignum, eſt ejusmodi, quod nos è Græco libenter propter elegantiam & venuſtatem argumenti, ut & alia duo, convertimus.

Φοῖβον ἀνηνamένη ποτὲ Δάφνη, νῦν ἀνέτειλε
Καίσαρος ἐκ βωμοῦ, κλῶνα μελαμπέταλον.
Ἐκ δὲ θεοῦ θεὸν εὗρεν ἀμείνονα· Λητοΐδην γὰρ
Ἐχθήρασα, φιλεῖ Ζῆνα τὸν Αἰνεάδην.
Ῥίζαν δ' οὐκ ἀπὸ γῆς μητρὸς βάλεν, ἀλλ' ἀπὸ πέτρης
Καίσαρι μὴ τίκτειν καὶ λίθος δύναται.

Phœbum alias Daphne ſprevit: nunc Cæſaris ultro
Ex ara ramos protulit alma ſuos.
Ecce Deo inventus melior Deus, oderat olim
Latoidem: Æneadum nunc amat illa Jovem.

Sa-

Saxo radicem, non terra matre, profudit.
Non potis Auguſto non parere ipſe lapis.

Tenemus igitur ſæculum Philippi, qui ſic imperatori Cæſari victorias & lauros gratuletur, ut ejus honoris cauſa fœcundum velit eſſe vel lapidem, quo nihil ſit ſterilius in rerum natura. Sed cum felix hoc augurium de lauro ſive de palma, ex altari Cæſaris enata, alii prodiderint eveniſſe Julio Cæſari, alii Octavio Auguſto: nondum ſatis conſtat, utrius ſit Philippus cum ætate conjunctior. Leve diſcrimen, ut vides Montauſeri, ſiquidem alter alteri ſucceſſit Imperator deinceps, tollendum tamen; cum ſecundo tertiove epigrammate tolli poſſit. Secundum epigramma ita habet.

Ψίτlακος ὁ βροτόγηρυς ἀφεὶς λυγοτευχέα κύρτον
Ἤλυθεν εἰς δρυμοὺς ἀνθοφυεῖ πτέρυγι.
Αἰεὶ δ' ἐκ μελετῶν ἀσπάσμασι Καίσαρα κλεινὸν
Οὐδ' ἂν ὄρη λήθην ἤγαγεν οὐνόματος.
Ἔδραμε δ' ὠκυδίδακτος ἅπας οἰωνός, ἐρίζων
Τίς φθῆναι δυνάται δαίμονι χαῖρ' ἐνέπειν.
Ὀρφεὺς θῆρας ἔπεισεν ἐν οὔρεσιν· ἐς δέ σε Καῖσαρ
Νῦν ἀκέλευστος ἅπας ὄρνις ἀνακρέκεται.

E cavea in ſylvas pictis effugerat alis,
Humano doctus pſittacus ore loqui.
Sæpe ſalutato recolebat Cæſare voces:
Celſa nec oblitus per juga nomen erat.
Accurrere aliæ, ſubito didicere, volucres,
Certatimque ſonant gutture: Cæſar, ave.
Flexit voce feras Orpheus in montibus. At te
Vocales, Cæſar, ſponte loqvuntur aves.

Tertium eſt illud.

Οὐκ ἔτι πυργωθεὶς ὁ φαλαγγομάχας ἐπὶ δῆριν
Ἄσχετος ὁρμαίνει μυελόδους ἐλέφας.
Ἀλλὰ φόβῳ στείλας βαθὺν αὐχένα πρὸς ζυγοδέσμους
Ἄντυγα διφρυλκεῖ Καίσαρος οὐρανίου.

Ἐγνω δ' εἰρλεὼς καὶ θὴρ χάειν· ὄργανα ῥίψας
Ἄρεος, εὐνομίης αὐτανάγει πατέρα.

Non elephas turritus adhuc, junctusque catervis,
In conferta ruit prælia dente truci.
Sed juga, ceu metuens, prona cervice ſubivit,
Cæſareo Latium quo vehat axe ducem.
Commoda jam pacis ſentit fera: projicit arma
Martia, fert juris pro quibus illa patrem.

Cui dubium nunc eſſe poteſt, Montauſeri, quin uterque, & pſittacus, & elephantus, ad Auguſtum Cæſarem pertineat, in eumque unum duo hæc epigrammata cadant, fruſtra conferantur in alium? Eſt auctor Macrobius, reverſum Cæſarem, quaſi ſublimem Actiaca victoria ſalutem à pſittaco, ad id officii genus inſtituto, cum garriret illud identidem, Ave, Cæſar, victor, imperator. Eundem vero Cæſarem invectum aliquando triumphali curru, quem juncti elephanti ſubierint, etſi nulli ſuo loco hiſtorici ſcriptum reliquerunt: tamen magna mihi orta ſuſpicio ita rem habere, vel ex eo quod decretus defuncto à ſenatu, in circenſi pompa, currus elephantorum. Quid ſi, vivo Cæſare Auguſto, tunc aderat Romæ Philippus? Quid ſi ex Græculorum numero erat qui porrigendis epigrammatis interpellarent, vel onerarent potius imperatorem? Quid ſi is erat, cujus daturi epigramma, epigrammate dando prævenit, ut illuderet poetæ: à quo tamen ipſe feſtivo facto jocularique dicto eluſus eſt: ut ſeſtertia centum millia ab optimo principe, ſummoque ingeniorum amatore, blandiſſimus poeta expreſſerit. Quanquam nihil hic affirmo. Sed divinatio placet. Simul & admonere volui, ſi qui rem non noſſent, adirent locum Macrobii, aut etiam ſi noſſent.

III. Sequitur tertius conquiſitor epigrammatum & collector AGATHIAS, Aſianus & Myrinæus, idemque ſcholaſticus appellatus. Cui non jam viſum coronam ullam plectere, aut ſingulos poetas comparare ſingulis floribus, ut ſuperiores fecerunt duo: ſed proprie & ſimpliciter in unum aggregare locum nova quædam epigrammata, ad quæ ſymbolam ipſe contulerit. Hunc autem quingentis circiter poſt annis ætas tulit Juſtiniani, idem Conſtantinopoli vixit, & ſuum hoc opus * ad Theo-

* Titulus: Ἀγαθίου Σχολαστικοῦ Ἀσιανοῦ Μυριναίου [male Σμυρναίου apud Salmaſium p.

Theodorum decurionem τ̃ κοζυᾶ conſcripſit, ut videri debeant omnia inferioris notæ, quæ ſerius nata ſint quodammodo, & creverint non optimis temporibus. *Palladam* certe invadit Henricus Stephanus & exagitat, vel ut plagiarium, ſi quid affert quod tolerabile nec contemptum videatur; vel, ſi quid profert de ſuo, ut ineptum. Contumelioſius etiam Joſephus Scaliger, qui ineptiſſimum quotquot ante fuerunt non poetam, ſed literatorem appellet. Dure ab eodem Scaligero acceptus & Lucillius, apud quem eſſe jocos ait complures frigidiſſimos, & Græcanicas ineptias, ubi ſtomachum vix teneat. Gravis omnino & atrox: at juſta fortaſſe reprehenſio duorum. Sed hoc nihil eſt ad illud, quod in *Paulo Silentiario* condemnat ſæculum totum, dum Paulum aſſerit, ſui vitio ſæculi, ſive morbo, laborare. Quod autem vitium, qui morbus? Strepitus inanis verborum, ambitus ſententiarum confragoſus, compoſitio dithyrambis audacior: quod uno verbo exponi poterat, maluiſſe binis aut ternis verſibus producere: dum ſe fecundum atque uberem præſtet, nihil, præter verborum ſonitum & ampullas, attuliſſe.

Verumtamen quid hæc ad me cenſura duorum criticorum, quid ad rem noſtram pertinet? Eo ſpectavi, Montauſeri; hoc intelligi placuit: cum poſterius illud Græcorum poetarum ſæculum tantum degenerarit à prioribus; ſatius futurum fuiſſe, ſi ipſi à ſe poetæ non diſcerperentur, nec aliorum aliis admixta epigrammata, nec mala cum bonis propemodum alternis confuſa eſſent. Sic namque fore manifeſtum vel ex tempore, quanti quiſque faciendus poeta, quis honos cuiq; habendus; cum excellentes à mediocribus ſecernerentur, ab utriſque deterrimi: tutam imitationem juniorum futuram, quorum rudis ætas tam facile malis nunc quidem & infructuoſis, quam bonis & utilibus adhære-

849. ad Solin.) συλλογὴ νέων ἐπιγραμμάτων. Auctor ipſe etiam ςέμμα vocat in præf.

- - μιᾷ δ' ὑπὸ σύζυγι βίβλῳ
Ἐμπορίην ἤθροισα πολυξείνοιο μελίσσης
Καὶ τόσον ἐξ ἐλέγειο πολυσπερὲς ἄνθος ἀγείρας
Στέμμα σοι εὐμύθοιο καθήρμοσα καλλιοπείης.

Suid. Ἀγαθίας συνέταξε τὸν κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ὃν αὐτὸς συνῆξεν, ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν ποιητῶν.

Digitized by Google

hæreſcat: nec voluptati non ducendum, noſſe gradus & incrementa operum aut decrementa: cum pretium indicare pauci queant, pauci, quid ſibi optimum ſit, eligere. Hæc porro confuſio & perturbatio duplex: altera, cum recentes poetæ admiſcentur antiquis: altera cum epigrammata nova novis quidem intertexta, priſca priſcis; ſed diverſorum ſcriptorum: non autem ponuntur continenter indiviſi poetæ & indiſcreti.

Pæne præterii, quod tacendum non videtur fuiſſe: quemadmodum Meleager & Philippus præpoſuerunt operi ſuo quædam, ſic Agathiam ſuo quoque ſcripto & collectioni affinxiſſe prooemium, immo etiam prooemia, qui & jambicis præfatus eſt, & hexametris. In quibus utriſque jam tum agnoſcas licet, pompam inanem illam, & fucatam ſpeciem, & copiam nimiam, quæ in tempus potius, quam in homines confertur. Hæc prooemia vero, quanquam non edita ante hanc diem; omitto tamen propter longitudinem, quam mihi ſtatui eſſe vitandam. Paullulum quiddam delibare placuit, ex quo percipiatur, quod nunc habemus opus in manibus collectorum epigrammatum, non novo more, nec nullo exemplo, ſeptem in partes ſeu libros diviſum: ne quis forte primum ita diviſiſſe Planudem exiſtimet.

Πρῶτα δὲ συλλέξαιμι παλαιγενέεσσιν ἐρίζων
Ὅσσαπερ ἐγράψαντο νέης γενετῆρες ἀοιδῆς,
Ὡς προτέροις μακάρεσσιν ἀνειμένα· καὶ γὰρ ἐῴκει
Γράμματος ἀρχαίοιο σοφὸν μίμημα φυλάξαι.
Ἀλλὰ πάλιν μετεκεῖνα παλαίτερον εὖχος ἀείρει
Ὅσσα περ ἢ γραφίδεσσι χαραξαμένη τινὶ χώρῳ
Εἴτε καὶ εὐποίητον ἐπὶ βρέτας, εἴτε καὶ ἄλλης
Τέχνης ἐργοπόνοιο πολυσπερέεσσιν ἀέθλοις.
Καὶ τριτάτην βαλβῖδα νεήνιδος ἔλλαχε βίβλου
Ὅσσα θέμεν τύμβοισι, τάπερ θεὸς ἐν μὲν ἀοιδῇ
Ἐκτελέειν νεύσειεν, ἐν ἀτρεκίῃ δὲ διώκειν.

Ac primum colligam, æmulatus antiquos, quæ ſcripſerunt novi conditores carminis, ut majoribus Diis conſecrata. Etenim conveniebat veterum ſcriptorum præclarum exemplar retinere. Deinde etiam antiquum decus attollunt quæcunque poetæ ſtylo incidit quovis loco, ſive in ſtatuis affabre factis, ſive in alterius artis laborioſæ diverſis monumentis. At tertium ſpatium novi ſortita ſunt libri

Digitized by Google

libri quæcunque poſuimus in ſepulcris, quæ quidem Apollo tum verſibus perficere annuerit, tum ex vero perſequi.

Ὅσσα μὲν καὶ βιότοιο πολυσπερέεσσι κελεύθοις
Γράψαμεν, ἀσταθέος τε τύχης σφαλεροῖσι ταλάντοις
Δέρκεό μοι βιβλίῳ παρὰ κρηπῖδα τετάρτην.
Καὶ τάχα καὶ πέμπτοιο χάρις θέλξειεν ἀέθλου
Ὁππόθι κερτομέοντες ἐπεσβόλον ἦχον ἀοιδῆς
Γράψαμεν· ἑκταῖον μὲν μέλος κλέπτουσα κυθήρη
Εἰς ὀάρους ἐλέγοιο παρατρέψειε πορείην
Καὶ γλυκεροὺς ἐς ἔρωτας· ἐν ἑβδομάτη μὲν μελίσση
Εὐφροσύνας Βάκχοιο, φιλακρήτους τε χορείας,
Καὶ μέθυ, καὶ κρητῆρα, καὶ ὄλβια δεῖπνα νοήσεις.

Quæ vero & de vita multiplici ratione ac via ſcripſimus, & de inconſtantis fortunæ fallacibus momentis, aſpice, libri circa ſedem quartam. Ac delectare poteſt forſan quinti venuſtas libri, ubi irridentes convitia & probroſum carmen ſcripſimus. Sextum volumen ſurripiens citbara , in feminas elegorum deflexerit copiam, atque in dulces amores. Septimo denique in florilegio ſive apiario, gaudia Bacchi, & amicas meri choreas & vinum, & pocula, & lauta convivia cogitabis.

Calamo porro notatos codices, ex quibus horum quædam eruta, & indicavit Ægidius Menagius, vir in paucis doctus, & commodavit nobis: ut hoc ei, præter cetera, ſtudioſi literarum acceptum referre debeant.

IV. Reſtat ut de MAXIMO PLANUDE collectore poſtremo epigrammatum, quod promiſi, perſolvam. Is anno ſupra milleſimum trecenteſimo octogeſimo, Romæ Urbano VI. pontifice maximo, Conſtantinopoli Nilo patriarcha, cum ibi floreret in cœnobio, multaq; vir Græcis & Latinis literis excultus, ſcriberet; temporis aliquid impertivit epigrammatis Græcorum veterum recolligendis. Ac diſtribuit ille quidem librum in ſeptem volumina, ut Agathias, ſed non eadem quæ Agathias in quodq; volumen retulit: id quod ex fragmento ſuperiore illo Agathiæ ſatis apparet, ſi quis cum eo Planudis opus totum conferat. Habentur autem quolibet volumine certa capita rerum, certæ ſic tanquam per communes locos inſcriptiones: idque ordine ſervato quodam elementorum. In quo ſe & religioſum videtur præbuiſſe honeſtique aman-

Digitized by Google

amantem, reſecandis turpibus * quamplurimis; & diligentem ac ſedulum, accerſendis undique ** & comportandis epigrammatis; & ſatis prudentem, diſponendis atque ordinandis. Quibus ei nominibus obſtricti ſane ſumus, quos carere non paſſus ſit puris ſincerisque deliciis eruditionis Græcanicæ. Tantum autem abeſt ut Planudes nactus ſit gratiarum actores, uti meruit, aut, quos quotve debuit, laudatores; ut beneficii obtrectatores invenerit, qui extenuarent opus & induſtriam. Primum enim conqueruntur nonulli imminutum ab eo numerum fuiſſe epigrammatum, circumciſis & amputatis compluribus, caſtratos & eviratos poetas. Ut ſatis ſignident hoc utroque verbo, quod ſemper habent in ore, quinam ipſi moribus ſint, quam parum pudentes: qui ſi Tullium audirent, non modo non improbarent verecundiam in aliis, ſed in dictis ipſi ſuis, & in aliorum reprehenſione ſua præſertim, retinerent. Facit quippe contra eos illud Tullianum, quod jam attuli. *Fugienda eſt*, inquit, *omnis turpitudo earum rerum, ad quas eorum animos qui audiunt, trahit ſimilitudo. Nolo morte dici Africani caſtratam eſſe rem publicam, nolo ſtercus curiæ dici Glauciam. Quamvis ſit ſimile, tamen eſt in utroque deformis*

* Schol. Græc. libro VII. præmiſſum: *ἐν τῷδε τῷ ἑβδόμῳ τμήματι περιέχεται ἑταιρικά τινα ἀποφθέγματα, τὰ μὲν ὡς ἐγκώμια τὰ δ᾽ ὡς ἐπιστολαί, τὰ δ᾽ ὡς ἂν ἕκαστον ἔτυχεν, ὅσα μὴ πρὸς τὸ ἀσεμνότερον καὶ αἰσχρότερον ἀποκλίνει. Τὰ γὰρ τοιαῦτα πολλὰ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ὄντα παρέλιπε, φησὶν, ὁ Πλανούδης.*

** Non tantum ex Collectionibus hactenus recenſitis Epigrammatum, & ex omni genere ſcriptorum Græcorum, ſed & ex *Epitaphiis* & *inſcriptionibus antiquis* in Græcia tum obviis & ex parte hodieque ſuperſtitibus collectam fuiſſe Anthologiam obſervat Jacobus Sponius p. 91. Miſc. Antiquitat. & p. 94. Itineris ſui, edit. Germanicæ à Menudierio curatæ. Idem teſtatur, Florentiæ in Bibl. Medicea deſcripſiſſe ſe inſcriptiones ejusmodi Græcas quindecim è membrana, in qua Monachus quidam ante quadringentos vel quingentos annos illas congeſſerat. Neque heri vel nudius tertius probari cœpiſſe ſtudium iſtud Epitaphia & veteres inſcriptiones conſulendi, ſatis patet ex Herodoto, Dionyſio Halic. Pauſania aliisque ad illarum teſtimonium hinc inde provocantibus. *Philochorus* quoque Athenienſis inter alia collegerat Ἐπιγράμματα Ἀττικὰ teſte Suida: & *Polemonis* Periegetæ qui à ſingulari in hoc genere ſtudio *στηλοκόπας* dictus fuit. *περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων* laudat Athenæus X. p. 436. 442. Confer ſi placet Caſaubonum VI. 5. *Ariſtodemi* librum primum *Θηβαϊκῶν Ἐπιγραμμάτων* allegat Schol. Apollonii II. 906. *Neoptolemus* Parianus *ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων*. Athen. X. p. 455. Notum præterea eſt ab *Euhemero* Hiſtoriam Deorum contextam eſſe *ex titulis & inſcriptionibus ſacris quæ in templis habebantur*, ut teſtatur Lactantius lib. 1. cap. XI. Diogeniani *ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων*, memorat Suidas in *Διογ*.

Digitized by Google

mis cogitatio ſimilitudinis. Flagitium videlicet Planudes fecit, qui flagitioſa & turpia non exſcribenda putavit, in quibus paginæ, prope dicam ipſæ, tametſi charta non erubeſcit, erubeſcerent: quem referre & in publicum proponere piguit, quæ non minus legere oculis, quam ore proferre modeſtia & pudor vetat. Deſinant vero, qua parte maxime laudabilis Planudes eſt, vituperare velle Planudem. Quod ſi tanta reprehendendi libido, & ſi quid iſto de ſcriptore queri juvat; querantur potius, quod tantam in opere ſuſcepto fidem ac diligentiam non præſtiterit, quantam neceſſe erat, & quantam ſe præſtiturum oſtendit. Reliquit enim, optime Montauſeri, neſcio quo caſu, imprudenſne an ſecus, cum multa obſceniſſima ſuſtuliſſet, pauca quædam non honeſtiora ſublatis.

Objiciunt alii malum poetam fuiſſe Planudem. Etiam hiſtoricum non bonum fuiſſe conceſſerim, qui in vita Æſopi, contra fidem hiſtoriæ rationemque temporum, permulta, meo judicio, peccavit. Sed quid tum poſtea? Idcircone minus aut ex hiſtoricis colligere potuit, quæ viſa ſunt, & in unum locum conducere; aut collegit reipſa decerpſitque ex poetis? Equidem ſic ſtatuo, collectanea ejuſmodi, & miſcellanea, & farraginem epigrammatum, alicujus eſſe diligentiæ, prudentiæ mediocris; ingenio ad eam rem ſingulari & eximio, interiore & recondita vel arte vel doctrina, nihil opus eſſe; ſtudioſos, qui plus aliquid poſſint ac valeant in literis, ab iſto refugere labore toto ſolitos. Deinde vero, cum Planudes verſibus aliorum, quos collegit, non admiſcuerit ſuos, ut Meleager, Philippus, Agathias; neque poteſt eſſe decori collectis ac ſimul junctis poetis, neque detrimento lectoribus, contage quadam & communione verſuum malorum. Jam ille ipſe emendator Planudæ in Catonis diſtichis, Joſephus Scaliger, vitavit, credo, juſtam reprehenſionem curioſorum, qui etiam tunc cum correxit Planudea, hexametros heptametros fecit? Audi verſum hujus non productiorem modo ſyllaba, ſed pede toto redundantem. Cato in initio libri tertii:

Inſtrue præceptis animum: nec diſcere ceſſes.

Scaliger:

Τὸν νῦν ἐντολίαις ῥύθμιζε, μαθητὸς ἄποτε λήγων.

Leve illud, & aurium vitium, quæ forſan hebetiores ſint factæ
ſenio.

ſenio. Miror Thuanos & Caſaubonos, quibus Scaliger quaſi quidam Deus eſſet, quique ſcripta ejus omnia legiſſent millies, hunc ipſi librum Lutetiæ edi curaſſent; non advertiſſe, quod hic homini mendum excidiſſet, niſi forte ob id ipſum ἀναμάρτητον putarint, quod pro Deo haberent. Sed hic Scaliger ſpeciatim: genere toto peccavit, qui alienis ulus vocibus verſibusque Planudæ dimidiatis, Catonem jam Græce redditum Græce reddidit. Improbaret ſane Planudeana omnia: Græce negaret ſcire hominem Græcum, prætereaque in ſcribendo exercitatum: converteret denique latina in Græcum etiam melius, quam Planudes aut Gaza: abſtinere ſaltem ipſorum verbis, ſi facultatem illam ſuam oſtenſam voluit; videre ne quid commune cum iis haberet, potius quam interpolare aliena, & inculcare nonnulla aliquot locis, & levi commutatione opus alterius facere ſuum velle, debuit: qui plagii accuſari potuerit, niſi plagium fateretur. Etenim videmus perſæpe ſcriptoris unius Græci interpretes Latinos duos pluresve, qui ſemper id agunt in primis, ut diverſi ſint; ne quid alius ab alio videatur ſumpſiſſe, aut laborem fruſtra ſuſcepiſſe vertendi.

Sunt etiam qui Planudæ minuant auctoritatem ex eo, quod communiter egerit Conſtantinopoli inter aſcetas; profeſſionemque & inſtitutum hominis ſolitarii, & degentis in ſeceſſu vitam pietatis cauſa, illi probro vertant. Perinde quaſi genus hoc hominum, quos nomine quidem iſti proprio, ſed per contemptum monachos appellant, totum ſit averſum à Muſis, præſertim manſvetioribus; nec ſolum literas nunquam adjuverit & humanitatem, verum etiam depravarit ſæpe atque corruperit. Equidem, ut me tibi, præſtantiſſime Montauſeri, indicem, facere non poſſum, quin indigner, ſi quando in ſcripta incido, aut ſermonibus & querelis interſum eorum, qui in cœtus hoſce congregatos hominum piorum ſimul & doctorum invehantur, ſic tanquam in perditores elegantiorum artium & liberalium ſtudiorum: quibus tamen, ſi verum quærimus, artes & ſtudia, & optimum quodque literarum, incolumitatem, ſalutem, vitam quodammodo debeant. Ac vide, oro te, quantum ab illorum diſcrepet opinio mea. Abſit odium, invidia, ambitio, ſectæ, & partes. Vere mihi contendere poſſe videor, & aſſeverare duo triave, quæ omni ratione confirmare licet. Primum ſæculis illis & temporibus miſeris, cum barbaries & inſcitia occupaſſet orbem terrarum univerſum ac pœne oppreſſas mortalium mentes teneret; quicquid reliqvum fuit literaturæ omnis, id totum, quaſi quandam

ex

ex communi naufragio tabulam, penes iſtos conſtitiſſe. Alterum, ubi emergere literæ cœperunt, & efferre caput altius; tum demum qui ſuſciperent eas, & amplecterentur, atque exornarent multis modis, plures ex ædibus & cellis eorum, quam ex omni alio hominum grege, & cœtu concilioque prodiiſſe. A quibus exarati fere calamo libri, niſi, à ſanctiſſimis illis, qui patres inter ſe fratresque uſurpent, contubernalibus? Apud quos diligentius, fidelius, diutius, quam ab eisdem ſervati? Unde inveſtigati & eruti maximam partem, & in lucem ſubinde producti, niſi ex perantiquis monaſteriis & cœnobiis? Tertium illud erit, quod unum pro multis accipi poteſt, & latiſſime patet. Quid viri, certa quadam neceſſitudine, & omnium rerum communitate juncti inter ſe, meriti de literis ſint, quantum aliis ipſi literatis antecelluerint, non dico, quid & quantum mereri atque antecellere debuerint, verbo dico. Cum ſuppetant eis opes cunctæ, & adjumenta, & præſidia, quæ promovere ſtudium literarum poſſint, quæ autem deterrere ſoleant, ea ſint ab iſtorum conditione ſtatuque vitæ remotiſſima; abundent otio, laboribus aſſueſcant, adſit congreſſus & copia eruditorum, nulla impedimenta liberum, conjugum, cura rei familiaris & poſſeſſionum amplificandarum nulla, ambitiones nullæ, conſtans & perpetua fuga voluptatum; niſi uni ex aliis ordinibus hominum alicui docto reſpodeant religioſi ordinis docti decem, ut numero & multitudine vincant; niſi ſint hi dimidio aliis pleriſque doctiores, ut vincant copia, & varietate, & præſtantia doctrinæ: non ii ſunt, mihi crede, viri optimi, qui eſſe debuerunt. Conſervatio certe bibliothecarum, & quædam perennitas, ut aliud nihil dicam, tota horum eſt: cum interim diſtrahi quotidie & diſſipari bibliothecas privatorum, etiamque optimatum, videamus, multo labore, grandique pretio collectas. Scis, Montauſeri, ſcis ipſe; quantopere noſtri in Gallia proceres teſtamento caveant tum heredib⁹ ad perpetuitatem familiæ & bonorũ, tùm bibliothecis ad celebritatem nominis. Sed bibliothecis, dic amabo, quid factum plerumque exiguo & brevi ſpatio? quid fit quotidie? quid fiet? Non ſunt imminutæ aliquando rariſſimis & pretioſiſſimis libris? non ab heredibus & dominis tranſierunt ad externos? Stant per ſeſe, & corpus ut antea, unum efficiunt? non diſcerptæ dolo, vi, fuerunt? non diſcerpentur membratim? nec, ut fluvii minores, qui famæ majoris in amnem influxerint, nomen amittent? nec duæ bibliothecas complures ſupplebunt? neque confuſæ cum illis nullæ erunt? neq;

 com-

commutabuntur libri libris, neque ſingillatim venibunt? Quanquam hic ego, Montauſeri, facile intelligo, nec tu pro tua ſingulari & eximia prudentia non perſpicis, iſto me ſermone toto ſuperſedere potuiſſe, carere potuiſſe lectorem. Sed, dum veriſſimum eſſe confiteare, quod dixi; digreſſionem ſane puta hanc à propoſito, aut etiam aberrationem. *Hactenus Franciſus Vavaſſor libro de Epigrammate cap. XVI. Pariſ. 1669. 8.* ad Carolum Sanctamaurum Ducem Montauſerium.

V. Editiones Anthologiæ Epigrammatum Græcorum Planudeæ.

Græcæ.

Prima *Jani Laſcaris* Rindaceni, litteris Græcis capitalibus quadratis, Florentiæ 1497. 4. cum Epiſtola præfatoria ad Petrum Medicem, quam in poſterioribus editionibus per typographorum avaritiam omiſſam eſſe dolet Colomeſius ad Gyraldum p. 515. In illa Epiſtola litterarum figuras quibus priſci Græci uterentur capitales omnes fuiſſe probat *fuſe, eleganter & erudite*: quod judicium eſt Leonis Allatii libro quo commentitias Antiquitates Hetruſcas explodit pag. 61. ſed male ſcribit editionem prodiiſſe A. 1484.

2. Aldina A. 1503. Venet. ex recenſione *Scipionis Carteromachi*, cujus Epiſtola Græca ad Aldum adjuncta legitur.
3. Florentina A. 1519. 8. apud heredes Philippi Juntæ.
4. Baſileenſis A. 1521. 8. memoratur in Catalogo Bibl. locupletiſſimæ Bigotianæ II. p. 202.
5. Aldina ſecunda, Venet. 1521. 8. Hæc editio ad Codicem Palatinum collata à Frid. Sylburgio, fuit apud doctiſſimum Grævium, ut ipſe refert ſua ad Callimachum præfatione. Palatinum Codicem in Vaticana Bibl. hodie exſtare teſtatur illuſtris Ez. Spanhemius de præſtantia & uſu numiſmatum p. 316.
6. Pariſienſis 1531. 8. apud Jodocum Badium. Fuit in Bibliotheca exquiſita P. Francii, itemque altera Viri Clar. M. Meibomii.
7. Cum notis perquam eruditis *Jo. Brodæi* Turonenſis, Baſil. 1549. fol.
8. Cum nonnullis Epigrammatis recens inventis, rejectis ad calcem. Venet. apud Aldi liberos 1550. 8.
9. H. Stephani editio elegans ac prioribus emendatior auctiorque pluribus epigrammatis, addito duplici Indice, uno auctorum qui Epi-

Epigrammata compoſuerunt, & argumentorum altero, ſubjectisq; H. Stephani caſtigationibus. A. 1566. 4.

10. Wecheliana præſtantiſſima ex hactenus editis, quæ lucem vidit Francofurti 1600. in fol. atque in Græcis H. Stephanum ſequitur, præter auctas vero è chirographo Brodæi animadverſiones & ſeparatim Baſileæ A. 1540. 8. pridem vulgatas *Vincentii Opſopoci* * notas ſingulis utrasque Epigrammatis ſubjectas, caſtigationesque H. Stephani una cum indicibus conjectas ad Voluminis calcem, in ora libri paſſim exhibet *Scholia Græca* ex codice Franciſci Pithoei, quem cum altero Pauli Petavii typographus contulit. In his brevibus licet ſcholiis nonnulla loca haud infeliciter illuſtrantur. Sed Auctor videtur admodum recens, qui ex vulgaribus libris Suida, Euſtathio, Scholiis in Apollonium, Athenæo, Stobæo, Pauſania, aliisque, quos nominatim citat, pleraque collegit. Maximo Planudi illa tribui ab Andrea Rivino intelligo, ſed ſuſpicor eſſe pleraq; alicujus Planude etiam junioris: licet alia recte Maximo tribuuntur, ut quæ in Wecheliana editione occurrunt ante notas H. Stephani, referenda ad pag. 98.

Græcolatina.

Cum verſione proſaria *Eilhardi Lubini*, Genevæ ſive Coloniæ Allobrogum 1614. fol. in Corpore Poetarum Græcorum Tragicorum, Comicorum, Lyricorum & Epigrammatariorum. Prodierat etiam ſeparatim iſtud Lubini Florilegium Græce & lat. apud Commelin. 1604. 4.

Libri ſinguli vel Epigrammata ſelecta.

Liber primus cum *Eilhardi Lubini* interpretatione eodem carminis genere expreſſa, ut verſus verſui & verbum verbo pœne reſpondeat. Roſtochii, 1600. 8. Liber inſcriptus Achilli Belgico, Mauritio, Principi Auriaco, Comiti Naſſovienſi.

Liber primus in latinum ſermonem converſus à *Franciſco Bellicario*. Pariſ. apud Lud. Grandinum 1543. 4.

Omnium horarum opſonia ſive Græca Epigrammata latinis verſibus reddita, Francof. 1614. 8.

* Opſopoeus notas ſcripſit in librum I. II. III. & VII.

Florilegium latinum ex græco florilegio, ſive Epigrammata quædam Græca latino carmine reddita à *Q. Septimio Florente Chriſtiano*. Pariſ. 1608. 8.

Jo. Soteris Anthologium ſive Epigrammata Græca ſelecta cum latina Variorum interpretatione. Colon. 1525. 12. 1528. 8. Friburgi Briſgoviæ 1544. 8.

Anthologia Epigrammatum cum paraphraſi Metrica *Hieron. Megiſeri.* Francof. 16.2. 8.

Epigrammata quædam interpretata & notis illuſtrata ab *H. Stephano* 1570. 8.

M. *Eliæ Cuchleri* Gorlicenſis Centuriæ V. Epigrammatum cum verſione latina gemina, ſoluta & ligata. Gorlic. 1618 4.

Epigrammata Græca veterum Poetarum cum Epigrammatibus *Joach. Camerarii & Jac. Micylli*. Baſil. 1538. 8.

Epigrammata latino Carmine reddita à *Paulo Stephano*, additis ejusdem Pauli Stephani Juvenilibus. Genev. 1593. 8.

Epigrammata ſelecta Græca cum verſione latina *Andreæ Alciati, Ottomari Luſcinii, & Jani Cornarii*. Baſil. 1529. 8.

Epigrammata ſelecta Græce ad calcem Cyclopis Euripidei cum Metaphraſi latina Q. Septimii Florentis Chriſtiani Helmſtad. 1653. 4. Exſtant & Epigrammata quædam excuſa Græce Pariſ. 1544. 4.

Epigrammata ſelecta cum latina verſione. Monachii 1622. 8.

Anthologia ſelecta (è ſex primoribus libris) & ab omni obſcœnitate vindicata cum verſione latina κατ λέξιν. Flexiæ 1624. 8.

Florilegium Epigrammatum Græcorum. Lond. 1628. 1650. 8. Græce & latine.

In *Jo. Matthæi* quoque *Toſcani* florilegio Epigrammata ſelecta Græca verſibus latinis reddita occurrunt, Burdigalæ 1620. & Genevæ ibid. 8.

Andreas præterea *Bachmannus* ſive *Rivinus* * Profeſſor Lipſienſis, variis ſcriptis haud ineruditis & illuſtratione Poetarum quorundam veterum Chriſtianorum latinorum clarus, novam integri florilegii Epi-

* Rector primum Scholæ Nordhuſanæ, deinde in Academia Lipſienſi Poeſeos ac deniq; Pathologiæ Profeſſor, diem obiit ſupremum A. 1555. natus Halæ Saxonum A. 1601. Vide Clariſſ. Jo. Henr Erneſti Orat de Profeſſoribus Poeticis per ſæculum XVII. Lipſ. 1702. 8. Ejus filii tres noſtra ætate patriam illuſtrarunt atque uno

Epigrammatum in trium Chiliadum centurias diviſi editionem molitus eſt hoc conſilio, ut ſingulis Epigrammatis Græce deſcriptis ſubjiceret verſionem proſariam qua redditur verbum verbo, tum poeticas Metaphraſes adjungeret, non unam vel duas, ſed denas & amplius, bonas, malas, mediocres, aliorum & ſuas ipſius. Non inutile hoc fortaſſis inſtitutum eſſe duxit, pro tironibus, docendis quid diſtent æra lupinis, & quomodo eadem ſententia ſvavius terſiusque efferri poſſit & debeat. Henrici vero Stephani ſtudium qui poſtremum diſtichon Epigrammatis Græci VI. 6. Anthologiæ, quod incipit Σὲς πόσις Ἀγχίσης, in editione Anni 1566. *quinquaginta* diſtichis latinis extulit, quinimmo (quod virum ſagaciſſimum fugiſſe miratur Colomeſius) inter ſelecta Epigrammata A. 1570. vulgata, *centum & quatuor* diſtichis latinis eſt interpretatus, reprehenditur à Vavaſſore c. 17, libri de Epigrammate p. 202. tanquam puerile, *quod diſtichorum illorum vel optimum nævo quodam ſuo non careat, cetera in plerisque abſona & incondita reperiantur.* In Rivini autem collectione occurrunt fere ad pleraque Epigrammata interpretationes una vel plures ſatis bonæ & amœnæ, quales fere ſunt Jo. Gorræi. Q. Sept. Florentis Chriſtiani, Jani Douſæ, Pauli Stephani & aliorum. Sed non pervenit ultra librum ſecundum, cum quo primum etiam Epigrammatum Græcorum millenarium abſolvit. Prodiit Gothæ A. 1650. 8. licet exempla quædam (folio tituli, ut fieri ſolet interdum, recuſo) præ ſe ferant annum 1657. Catalogum latinorum Poetarum quorum Metaphraſes in hoc opere undique congeſtæ ſunt, editor præmiſit vægrandem; è quo illos tantummodo referam qui plura Epigrammata è Græco ſunt interpretati, ut ſunt: è veteribus *Auſonius*, è recentioribus præter *Rivinum* ipſum, *Andreas Alciatus*, *Benedictus Brugnolus* (in Laertii verſione) *Bonaventura Vulcanius*, *Caſpar Barthius*, *Urſinus Velius*, *Chriſtianus Daumius*, *Claudius Minos*, *Claudius Roſelletus*, *Daniel Heinſius*, *Daniel Alsvortus*, *Deſ. Eraſmus*, *Eilhardus Lubinus*, *Elias Cuchlerus*, *Publ. Fauſtus Sabæus*, *Franciſcus Bellicarius*, *Franciſcus Modius*, *Franciſcus Schottus*,

uno extincto etiamnum ornant in triplici genere ſtudiorum egregii Viri, Tilemannus Andreas Rivinus, Verbi divini præco diſertus ac gravis piusque & linguæ Hebrææ quam publice docebat apprime gnarus, defunctus initio Anni 1692. De quo conſulendæ Rev. Henrici Pippingii Memoriæ Theologor. p. 406. ſeq. Quintus Septimius Florens Rivinus, Juris Romani & Saxonici conſultiſſimus, & Auguſtus Quirinus Rivinus, Medicus ac Botanicus excellens.

tus, Fridericus Morellus, Georgius Buchananus , Gregorius Berſmannus, Guilielmus Canterus, Gvarinus Veronenſis, Hadrianus Junius, Henricus Stephanus, Hieronymus Megiſerus, Hugo Grotius (ſed cujus verſionem totius Anthologii de qua infra dicturus ſum Rivinus non habuit) *Jacobus Thomaſius, Joannes Benedictus, Janus Cornarius, Janus Douſa, Jo. Fidlerus Reichenbacenſis. Janus Gruterus, Janus Guilelmius, Jo. Gorræus, Jo. Lauterbachius, Janus Lernutius, Jo. Pannonius, Jo. Pierius Valerianus, Jo. Sleidanus, Jo. Stigelius, Jo. Soter, Jo. Venatorius, Joach. Camerarius, Joſephus Scaliger, Julius Cæſar Scaliger, Iſ. Caſaubonus, Lampertus Alardus, Leodegarius à Quercu, Lucas Fruterius, Martialis Monerius, Matthæus Toſcanus, Nich. Bentinus, Natalis Comes Venetus, Nicodemus Friſchlinus, Nicolaus Borbonius, Ottomarus Luſcinius, Paulus Meliſſus Schedius, Paulus Stephanus, Petrejus Tiara, Philippus Melanchthon, Polycarpus Wirthius, Q. Septimius Florens Chriſtianus, Scævola Sammarthanus, Stephanus Paſchaſius, Theodorus Beza, Tho. Morus, Thomas Venatorius, Valens Acidalius, Vincentius Obſopoeus, & Zacharias* Friedenreich. Prætereo reliqua Rivino memorata nomina ultra trecenta ac viginti, quia nemo fere eſt qui Poeſin latinam vel primis attigit digitis, quin in uno vel altero Epigrammate Græco expertus ſit vires, ſaltem de latino vertendo in aliud latinum.

Ab eo tempore qui operæ pretium in hoc genere fecerit memorare juvat unum *Petrum Francium*, Amſtelodamenſium nuper Muſarum decus, in cujus Poematis bene multa exſtant Epigrammata translata de Græco ſvaviſſime & feliciſſime. Viderunt lucem Amſt. 1682. 12. & 1697. 8.

Superiore anno prodiit novus Græcorum Epigrammatum & Poematum delectus cum nova verſione & notis, opera *Thomæ Johnſon.* Lond. 1706. 8.

Gallice pauca quædam Epigrammata vertit in poematis ſuis *Ludovicus Heſtellus* (Heſteau) Jo. Aurati diſcipulus. Pariſ. 1578. 4. Exſtant & alia è Gallica Tamiſerii verſione, hoc titulo: Anthologie des Epigrammes Grecs pris del' Anthologie Grecque, traduits en François par Tamiſier. Lugd. 1597. 8. Nuper etiam *Longapetræus* vertit quædam peramœnis verſibus Gallinis, in notis ad Anacreontem, Moſchum &c.

VI. Editiones promiſſæ.

Cum in Anthologia edita non modo quamplurima Epigramma-

mata etiam honeſtiſſima & eruditiſſima deſiderentur, quæ in MStis Codicibus collectionum Meleagri & aliorum quos ſupra commemoravi occurrunt; ſed & in illis quæ edita ſunt, multa legantur inemendata & parum intellecta ab interpretibus: Viri docti jam pridem de nova aliqua pleniore & emendata Anthologiæ editione cogitarunt, qua non dubium eſt & ad Græcæ linguæ & ad Antiquitatis cognitionem, haud exiguum aliquid poſſe accedere. Vetuſti ejusmodi ac plenioris Codicis meminit Joſephus Scaliger in Epiſtola ad Gruterum CCCCXXX. *Audivi non ſemel ex Franciſco Porto Cretenſi, optimo & eruditiſſimo ſene, ſe in manibus Nicolai * Sophiani hominis Græci integrum* ἀνθολογίας *codicem ſumma vetuſtatis vidiſſe, in quo omnia illa Epigrammata, quæ narras, exſtabant, quæ non dubium eſt propter prætextata verba & obſcenitatem à Planude Monacho damnata fuiſſe.* Anthologiam novam ex codicibus Vaticanis ſe editurum pollicitus eſt Vir nobiliſſimus *Lucas Langermannus*, teſte Colomeſio p. 515. ad Gyraldi dialogum extremum de veterum Poetarum Hiſtoria. Cumprimis autem dolendum quod ὁ πάνυ *Salmaſius* inſtitutum non peregit, qui teſtatus eſt ſe optimi libri Palatini ope (qui nunc eſt in Bibl. Vaticana) aliquot millia optimorum Epigrammatum partim in lucem editurum, partim nitori ſuo reſtiturum, ad Trebellii Pollionis Claudium c. 5. T. 2. ſcriptor. Hiſt. Auguſtæ p. 361. Paſſim idem vir doctus in ſcriptis ſuis, ad Solinum præcipue & ad illos quos dixi Hiſtoriæ Auguſtæ ſcriptores inedita Epigrammata Græca producit & explicat, & non tantum editionem Anthologiæ integræ ſed & ad eam commentaria molitum ſe innuit, ut p. 262. ad Tertull. de pallio. Confer etiam ſi placet Joſephi Scaligeri ad Salmaſium Epiſtolam CCXLV. & ſeq. quibus inter alia eum monet ut addat Epigrammata, quæ paſſim apud auctores Veteres leguntur, & alia præterea quæ in Veteribus Inſcriptionibus exſtant. Vidi in Bibliotheca Gudiana Salmaſii Suidam, in cujus ora libri præcipue notaverat quæ ad Epigrammata facerent, Suidas enim innumeras lacinias tum ex edita tum ex inedita Anthologia, ut notum eſt, adducit. Verum ea loca diligentiſſime obſervata & erudite excuſſa ſunt à præclaro Suidæ editore nupero Ludolpho Neocoro. Non pauca inedita Epigrammata difficillima, Arithmeticos complexa griphos, ex libro Salmaſiano deſcripſit, & verſione ſua ac notis illuſtrata edidit eruditiſſimus *Claudius Bachetus Meziriacus* ad Diophantum p. 262. ſeq. *Johannem* quoque *Laurem*-*ber*-

* *Michaelis Sophiani* legendum, ut notavit Colomeſius c. 18. cimeliorum literariorum.

bergium Græca Epigrammata non diſſimilis argumenti cum interpretatione ſua & commentariis edidiſſe conſtat Hafniæ 1640. 4. Sed illorum ipſe eſt auctor. Planudis Anthologiam variis ineditis * locupletatam, latinis verſibus interpretatus eſt elegantiſſime ut ſolet vir maximus *Hugo Grotius*. Ex ejus Metaphraſi quæ necdum integra vidit lucem, Epigrammata quædam produxerunt viri docti Franciſcus præcipue Junius libris de pictura & catalogo Artificum, tum ad Plinium & Themiſtium Jo. Harduinus, ac ne alios in præſenti commemorem Franciſcus Vavaſſor libro de Epigrammate c. 17. ubi Joſ. Scaligeri interpretationem quorundam cum Grotiana confert, & Grotio palmam merito tribuit. Grotius ipſe verſionem ſuam diu preſſit exſpectatione Salmaſianæ editionis, ut ſcripſit ad Salmaſium A. 1633. Epiſtola 314. *Utinam & Anthologia prodiret: nam ſola ea mora eſt quo minus de edenda noſtra Planudea* συλλογῆς *verſione cogitem, quia prius velim videre quæ abs te aut ex libris aut ex ingenii felicitate emendata ſunt, ne corrupta Græca intelligendo faciam ut nihil intelligam.* Idem innuit Epiſtola 368. & 418. A. 1635. in quibus Salmaſium rogat ut quoniam editionis ſpes in longum protrahatur, ne dedignetur ſecum caſtigationes ſuas communicare. Has ab illo impetraſſe ſe teſtatur in litteris ejusdem anni menſe Decembri ſcriptis ad Gerh. Jo. Voſſium (Epiſt. 527.) *Cum ſcirem Salmaſium* τὸν πάνυ *illa eadem Epigrammata cum antiquæ fidei codicibus contuliſſe, impetravi ab eo quæ annotaverat, quæque ego ex conjectura notaveram, in iis vidi mihi librorum auctoritatem accedere. Nunc parata ſunt omnia, ut in vulgus dari poſſint, Græca & latina eodem modulo quo Stobæana illa & ſcenica, ut velut ad duos fratres pari cultu tertius addatur.* Confer Epiſt. 573 & 692. ad eundem Voſſium; & Voſſii Epiſtolam CCCXX. è qua videbis Blauvvium novas operi moras injeciſſe. Cæterum ex inedita Anthologia Græca à multis viris doctis producta Epigrammata videre licet, ut ſi quis ea colligere aggrediatur non exiguum numerum ſit reperturus in Salmaſii ſcriptis, Allatio de Simeonibus, ſed & in Holſtenii notis ad Stephanum Byzantinum, Illuſtris Spanhemii, Bentleique ad Callimachum, & doctiſſimi Neocori ad Suidam. *Petri Francii* poema Græcum ad Jacobum Goierum (Γωΐηρον) qui ineditam Anthologiam ad eum miſerat, legitur p. 491. poematum Et videtur vir ille doctus ſingularem operam in Epigrammatis Græcis illuſtran-

* Grotius Epiſtola 527. ad Gerh. Joh. Voſſium: *Adjeci Epigrammata non pauca præter ea quæ ſuæ editioni ſubtexerat Henricus Stephanus ex inſcriptionibus & libris.*

luſtrandis collocaſſe, nam in Catalogo Bibliothecæ exquiſitiſſimæ Francianæ p. 133. memoratur editio Brodæi Baſileenſis cum notis MSS. & p. 138. Anthologia inedita MS. tum Editionis H. Stephani A. 1566. aliquot exempla cum notis Canteri, Palmerii, Hugonis Grotii & (quas Grotio communicaverat) Salmaſii, Vulcanii, item & * Berkelii, Petri Francii & aliorum. & p. 143. editio Aldina Anni 1551. cum notis perpetuis Petri Francii. Tum editio Aldina prior Anni 1521. collata cum MS. Palatino per Sylburgium & Gruterum: præterea Florentina A. 1519. quæ olim Jani Rutgerſii & Iſ. Gruteri fuerat, cum perpetuis obſervationibus & emendationibus MSS. Marci Sladi. Intelligo etiam *Petrum Menardum* ** Turonenſem inter alia ingenii ſui monumenta reliquiſſe itidem ineditam hactenus latinam Poeticam interpretationem Anthologiæ Græcæ, plus dimidia parte locupletioris. Ejus ſpecimina quædam habes lib. 1. & 2. CPolis Chriſtianæ præſtantiſſ. Cangii.

Inter breve vero ut ſperamus optamusque tempus deſiderio eruditorum de meliore plenioreque Anthologiæ editione, ſatisfaciet viri eruditiſſimi induſtria, tot præclaris in rem literariam meritis jam teſtata, JOANNIS CLERICI: hunc enim ipſummet conſtat eſſe, quem Tomo VII. Bibliothecæ ſelectæ p. 191. novam Epigrammatum Græcorum editionem adornare ſcribit hoc titulo: *Epigrammatum Græcorum Anthologia duobus libris auctior, emendata & latinis verſibus reddita ab* HUGONE GROTIO, *cujus accedunt prolegomena. Subjecta ſunt ſcholia Græca, ac notæ* Joannis Brodæi, Vincentii Opſopoei, Henrici Stephani, Petri Danielis Huetii † *& aliorum. Acceſſerunt collationes MSS. Codd. veterum*

* Vide Clariſſ. Viri Jo. Clerici Bibl. ſelectam T. VII. p. 210.

** Menardus hic ante paucos annos ſeptuagenario major Turoni deſunctus nihil edidit præter *Academiam principum* à juvene vulgatam in uſum Delphini, qui hodie eſt Rex Chriſtianiſſimus; & *Concordiam Chronologorum*. Gallicè Cæterum plura dicitur reliquiſſe in ſcriniis digna luce, *Vitas Philoſophorum veterum tomis IV. Philoſophiam Pythagoræ, Commentarium in Gellium & Anthologiam, l'Anthologie des Epigrammes Grecques, traduites en vers latins & augmentée de plus de la moitié de ce qu'on en a recueilli jusqu' à preſent.* Vide Memorias literarias Trivultinas ſive Dombenſes Anni 1701. menſe Febr. p. 102. Diverſus ab hoc *Jacobus Menardus* quem laudat magnus Grævius præf. ad Ciceronis Orationes: *Claudius Menardus* qui edidit indiculum de hæreſibus tributum S. Hieronymo. *Hugo* denique *Menardus* Benedictinus cujus notiſſima eruditis ſcripta in Barnabæ Epiſt. in Sacramentarium S. Gregorii M. nupera luculenta S. Gregorii editione recuſum: Diſſertatio de unico Dionyſio, Martyrologium Benedictinorum & Concordia Regularum Benedicti Abbatis Anianenſis &c. Obiit Pariſ. 1644. 21. Jun.

† Ha-

terumque editionum & animadverſiones. Quo apparatu autem hoc opus aggreſſus ſit, ipſe teſtatur his verbis, quæ non dubito Gallice ſubjicere, cum illam lingvam pauciſſimi hodie ignorent. *Pour commencer par le texte Grec, celui qui a entrepris cette edition, a l' exemplaire de Grotius, dans lequel ce grand homme a corrigé de ſa main quantité d' endroits, & ſur lequel il ſe reglera parce qv' il mettra a coté ſa belle verſion latine de cet ouvrage. Neanmoins il ne ſe contentera pas de cela, parce qv' il a là deſſus des ſecours que Grotius n' a pas tous eus. Il a un exemplaire collationné par Sylburge & par Gruter, avec un Manuſcrit de la Bibliotheqve Palatine, qui eſt apparement à préſent dans celle du Vatican; & dans ce MS. il y avoit divers auteurs des Epigrammes qui ne ſont point dans les editions communes, des vers entiers ſuppleez, & quelqves Epigrammes qui n'ont jamais été publieés. Outre cela, on a l' anciennne edition de Florence de MCCCCXCVII. qui eſt toute en lettres capitales, & qvi paroit être la premiere de toutes. On a encore diverſes anciennes editions, d' Alde, des Juntes, de Badius &c. ſans parler de celles d' Etienne. de Froben & Vechelius, avec les notes de Brodæus & Opſopoeus. On a eu auſſi ſoin de faire acheter dans l' Auction de la Bibliotheqve de feu* Mr. Francius *Profeſſeur en Eloquence à Amſterdam, tous les exemplaires de l' edition d' Etienne, qv'il y avoit, avec les remarques de divers ſavans hommes écrites aux marges. Tout cela ſervira beaucoup à établir la veritable maniere de lire du Texte, & l' on en rendra compte tres-exactement dans les notes nouvelles, ou l' on mettra toutes les varietez de qvelqve conſequence. Grotius avoit eu ſans doute connoiſſance du MS. Palatin, ou de qvelque autre, car il y a beaucoup de ſes corrections & de ſes ſupplemens, qui s' y rapportent. Outre cela il avoit eu de qvelcun, peut être de Saumaiſe, diverſes Epigrammes qui n' ont point été imprimées, & dont il a fait une addition conſiderable à la fin de ſon exemplaire. On a reſolu de faire des additions d' Henry Etienne & de celle là un* livre VIII. *car comme l' on ſait, il n' y a que VII. livres dans les editions ordinaires. De plus on a de quoi faire un livre IX. de diverſes Epigrammes anciennes, que l'on tirera d' un Recueil MS. d' Epigrammes, que leur extreme obſcenité ne permet pas de publier toutes. On en prendra ſeulement ce qui peut paroitre aux yeux des honêtes gens.*

Ceux

† Harum notarum quibus Joſ. Scaligeri caſtigationes inſertæ ſunt, mentio occurrit in literis illuſtris Huetii ad Petrum Francium datis Abrinciæ 3. Eid. Sept. A. MDCXCVIII. *Nunc quidem penes me non eſt in hoc ſeceſſu Anthologiæ exemplar* Scaligeri *notis auctum de quo ſcribis - - perpauca ſunt notata illa & ſatis levia. Si quid conaſ fingis eſt, relatum à me fuit inter obſervationes quas ante annos aliquot expreſſit à me Gravius noſter, & oppreſſit calamitas temporum.* Inter Epiſtolas ad P. Francium p. 434.

Ceux qui liront la verſion de Grotius, *admireront également & le génie heureux & la patience de cet excellent homme; qui a traduit tout ce livre en autant de vers, qu' il y en a dans l' Original, qu' il égale tres-ſouvent & qu' il ſurpaſſe méme quelque fois. Pour les additions nouvelles qu' il n' a pas traduites parce qu' il ne les avoit pas, on les mettra ſeulement en proſe; auſſi bien qu' un endroit de l' Edition d' Etienne* * *qu' il n' a pû traduire. On aime mieux en uſer ainſi, que de joindre à Grotius des vers qui n' egaleroient pas les ſiens, & d' ailleurs les lecteurs n' y perdront rien pour l' intelligence de l' Original. Il y aura d' abord une tres belle preface de Grotius, ou il traite & de l' Anthologie & de la verſion qu' il en a faite.* Les notes *ſeront ſous le Texte, & outre toutes celles qui ont été imprimées ſur ce recueil & dont le titre parle, (1) l' Auteur aura ſoin de ramaſſer de tous les plûs illuſtres Critiques les endroits dans lequels ils ont eclairci ou corrigé quelque paſſage d' Anthologie: (2) il recueillera toutes les varietez de lecture de diverſes editions qu' il a pû trouver, toutes les conjectures & les explications qu' il jugera bonnes, des marges des exemplaires qu' il a, & les confirmera par de nouvelles raiſons; ou s' il y en a de fauſſes, qui puſſent tromper quelcun, il ne manquera pas de les réfuter en peu de mots. (3) il ajoutera diverſes remarques qu' il a faites lui méme ſur quantité d' endroits de l' Anthologie. Pour les* ſcolies Greques *je ne ſai pas ſi elles ſont anciennes, mais aſſurement elles ne le ſont pas* ** *toutes, puiſque* Henri Etienne *y eſt quelque fois cité comme à la page 264.* (de l' edition de Wechel) *Ces ſcolies reſſemblent fort à celles de Biſet ſur l' Ariſtophane, & elles pourroient bien étre de lui ou de quelque autre habile moderne de ſon tems.*

* Pag. 483. ſeq Vide quæ infra in Catalogo Poetarum Epigrammatariorum, ubi de Paulo Silentiario.

** Recte hoc notatur à Viro doctiſſimo. Totus enim ſcribendi genius, latiniſmi, & ratio allegandi ſcriptores docent hæc ſcholia compoſita eſſe non à Græco antiquo, ſed Gallo aliquo vel Italo XVI. ſæculi Varias lectiones notat auctor quisquis fuit non tantum è codicibus ſcriptis, quorum duos potiſſimum evolviſſe videtur, unum ἀρχαιότατον ἀντίγραφον Παύλου τοῦ Βυκάρου ἐν Παταβίῳ pag. 43. ſed etiam ex impreſſis Anthologiæ editionibus p. 426. ἐν ἄλλοις βιβλίοις εὑρίσκεται μόνον εἰς Κράτητα ἐκτυπωθέν. Planudes allegatur p 589. Arſenius p. 14. Interdum inemendata ſunt excuſa illa ſcholia ut p 82. εὐάζειν legendum pro σκευάζειν. p. 150. ἐν Ἀχαϊκοῖς pro Ἀρχαϊκοῖς. p. 216 Πολυδεύκης βιβλίῳ δ' pro βιβλίων ε'. Interdum loco muta ſunt ut p. 314. ubi ſcholion græcum exſtat quod pertinet ad Epigramma primum paginæ proximæ 315. Etiam p. 193. pro Πολύδωρος legendum Πολυδεύκης. Mentio enim. δορυδρεπάνου apud Pollucem lib. 1. ſect. 120.

VII. CATALOGUS POETARUM VETERUM

Qui epigrammata Græca condiderunt.

Quibus aſteriſcus præfixus eſt, ſub eorum nomine nulla Epigrammata in Anthologia edita leguntur, in qua plurima quoque occurrunt ἄδηλα, ſive quæ nullum; multa quæ falſum auctoris nomen habent adſcriptum.

ABbianus Lucillii æqualis circa extremum ſæculi à CHRISTO nato quarti vixit, uterque enim Flaccum Rhetorem barbarum perſtringit lib. 2. Epigr. εἰς ῥήτορας. Forte autem Ammianus pro Abbiano legendum. Nam literæ β & μ frequenter in MSS. confunduntur.

Aceratus Grammaticus cujus exſtat epigramma lib. 3. c. 14. in Hectorem Homerico poemate celebratum.

Addæus ſive *Adæus Mytilenæus*. Unicum ſub hujus nomine occurrit epigramma III. 22. Num legendum *Alcæus*? Etiam in H. Stephani editione p. 421. excuſum Ἀδδαίου Μακεδόνος, quod ipſe alibi legit Ἀλκαίου. Fuit tamen & Adæus Mytilenæus, cujus liber περὶ ἀγαλματοποιῶν & περὶ λαθίστως laudatur Athenæo. Idem forte ad quem Polemo ſcripſit, ut idem Athenæus auctor eſt. Alius Addeus Comes & Magiſter utriusque militiæ per Orientem, ad quem lex de Judæis cœlicolis & Samaritanis lib. 8. Cod. Theodoſ.

Adrianus Imperator, cujus etiam latina quædam Epigrammata exſtant. Confer Barthium XXXII. 12. Adverſar. *Græcis ſtudiis impenſe imbutum* refert Spartianus c. 1. *ingenio ejus ſic ad ea declinante, ut à nonnullis Græculus diceretur. Poematum & literarum omnium ſtudioſiſſimus - - Nam & de ſuis dilectis multa verſibus compoſuit, amatoria carmina ſcripſit.* id. c. 14. Ineditum hujus Adriani Epigramma Græcum in Trajani Imp. donaria Jovi Caſio de ſpoliis Geticis appenſa primus publici juris fecit Salmaſius ad Hiſt. Aug. T. 1. p. 133. In vulgatæ Anthologiæ codicibus lib. 1. c. 54. unicus Hadriani verſus Hexameter legitur

Digitized by Google

gitur in Magni Pompeji tumulum, is ipſe quem refert Dio lib. LXIX. p. 792.

Τῷ ναοῖς βρίθοντι πόση σπάνις ἔπλετο τύμβου·
Pene caret tumulo, cui tot modo templa fuerunt.

Ægis alius ut opinor ab Ægide ſive Ægia Hiſtorico, quem laudat Clemens Alex. 1. Strom. p. 321.

Æmilianus Nicænus diverſus à Palladio Æmiliano ſcriptore latino rei ruſticæ & ab Æmiliano Mauruſio quem in Dipnoſophiſtis colloquentem inducit Athenæus. Inter tria ejus Epigrammata unum in Venerem Praxitelis, vulgata Anthologia exhibet.

Æſchylus Tragicorum Princeps cujus ἐλεγεῖα allegat Plinius XXV. 2. præter alios lib. 2. c. 16. §. 8. à me laudatos.

Agathias Myrinæus è Myrina Æolidis civitate Scholaſticus, ſub Juſtiniano Imp. clarus præter alia, de quibus libro quinto dicendi erit locus, non modo κύκλον τῶν Ἐπιγραμμάτων ex aliis Poetis collegit de quo ſupra §. III. hoc capite dictum eſt, ſed & ipſe plura de ſuo Epigrammata addidit, quæ ex Anthologia edita junctim cum latina ſua verſione (ſingula enim verſibus reddidit non infeliciter) ad calcem Hiſtoriarum Agathiæ exhibet *Bonaventura Vulcanius.* Unum perquam difficile de luſu Zenonis Imp. illuſtrat Tho. Hyde in Hiſtoria Nerdiludii p. 44. ſeq. Mentio Agathiæ Epigramm. apud Tzetzen proleg. in Lycophronem & apud Suidam in μέγας βασιλεύς.

Alcæus Macedo, an Addæus?

Alcæus Meſſenius Philippo Regi Maced. æqualis, ſiquidem is fuit Alcæus quem epigrammate ἀντικωμῳδεῖν Philippus apud Plutarchum Flaminio p. 373. Confer Iſ. Voſſium ad Catull. p. 42.

Alcæus Mytilenæus cujus Epigrammata (ὑμνοπόλον enim vocat) intexuit Coronæ ſuæ Meleager. Licet aliud videtur Allatio de patria Homeric. 14. p. 1831. De hoc & aliis Alcæis dixi lib. 2. c. 15.

Alcæus ἐπιγραμματογράφος recentior, ſub Veſpaſianis clarus. Tzetz. præf. ad Lycophronem.

Alexander Ætolus temporibus Ptolemæi Philadelphi floruit, & præter alia poemata de quibus lib. 2. c. 19. dixi, ſcripſit etiam Epigrammata ſive ἐλεγεῖα, quorum unum in Agathoclem ab Athenæo refertur XIV. p. 699. Alia tria leguntur in Anthologia. Videtur hic eſſe

Digitized by Google

Alexander quem inter eos laudat Meleager è quibus Coronam ſuam adornavit.

Alexis cujus decaſtichon lib. VI. Anthologiæ c. 5. exſtat, neſcio an Comicus de quo dixi ſupra lib. 2. c. 22.

Alpheus (Ἀλφειὸς) *Mytilenæus* Antipatro Sidonio junior. Macrinum Epigrammate quodam alloquitur, dubito an Imperatorem. lib. 1. cap.

Ammianus Vide ſupra in *Abbiano*.

Ammonidis Ἀμμωνίδου diſtichon unicum exſtat lib. 2. Antholog. c. 13.

Anacreon Poeta Lyricus, cujus carminibus Coronam ſuam illuſtraſſe teſtatur ſe Meleager. De Anacreonte dixi lib. 2. c. 15.

In Anaxagoram, Lampſacenorum Epigram. epitaphium eſt apud Laert. II. 15 Corinthiorum in Periandrum. lib. 1. ſect. 97. Lindiorum in Cleobulum. ſect. 93. Prienenſium in Biantem. ſect. 85. Lesbiorum in Pittacum. ſect. 79. Lacedæmoniorum in Chilonem. ſect. 73. Epigramma neſcio cujus in imaginem Solonis. ſect. 62. & in Thaletem ſect. 39. & 34. in Linum & Eumolpum ſect. 3. 4.

Antagoras quo & ipſo uſus Meleager. Vide & Laert. IV 21. & 26.

* *Anthemius* videtur eſſe nomen Poetæ in hoc verſu Meleagri eos è quibus coronam ſuam concinnavit celebrantis: *εἰς δ' ἐλέγυς εὔσπερον Ἀνθέμιον.*

* *Antigonus*, cujus Epigrammata ſuæ inſeruit collectioni Philippus Theſſalonicenſis.

Antiochus, forte Ægæus Sophiſta, de quo Philoſtratus.

Antipater Macedo videtur mihi ille Antipater cujus mentio fit à Meleagro inter eos è quibus Coronam ſuam contexuit.

Antipater Sidonius paulo ante Ciceronem clarus. De eo dixi capite XV. præſentis libri. Hujus Epigrammata collectioni ſuæ inſeruiſſe videtur Philippus Theſſalonicenſis qui ſub Auguſto claruit.

Antipater Theſſalus ſive ut lib. 1. Antholog. c. 87. legitur *Theſſalonicenſis*. Hic eſt qui novem Lyricas poetrias & Alcmanem verſibus celebravit. Memorat & Archilochi & Homeri natales cultos

Antiphanes quo in collectione ſua uſum ſe profitetur Philippus Theſſalonicenſis.

Antiphilus Byzantius cujus & ipſius Epigrammata collectioni ſuæ Philippus intexuit.

An-

Antiſtii unum Epigramma in Priapum agri cuſtodem lib. IV. Anthologiæ p. 478. edit. Wechel. Antiſtii Medici mentio apud Svetonium Cæſare c. 82. Antiſtii Soſiani, qui factitatis in Neronem carminibus probroſis exſilio eſt multatus, apud Tacitum XVI. 14. In Antiſtium Veterem (qui A. U. C. 747. Conſul fuit) Epigramma latinum Laureæ Tullii apud Plin. XXXI. 2.

Antonius Argivus cujus bina Epigrammata Græca exſtant in florilegio edito, in urbes dirutas utraque, Mycenas & Argos.

* *Anytes* Epigrammata fuere in Corona Meleagri. De ea dixi ſupra lib. 2 c. 15.

* *Apion* in Epigrammate. Suid. in *ἀγύρτης. σπιλάδες, σφάραγον, τρίγλινα.*

Apollinaris, diverſus ut exiſtimo ab Apollinari Poeta Chriſtiano.

Apollonides Smyrnæus quem Auguſti Imp. ætate vixiſſe notat Caſaubonus ad Svetonii Tiber. c. 14.

Arabius Scholaſticus ſub Juſtiniano clarus, Longinum præfectum CPol. celebrat in Epigrammate lib. 4. Antholog. p. 431.

Aratus cujus Epigrammatis Meleager uſus eſt ad Coronam ſuam concinnandam. Vide quæ de Arati *ἐλεγειῶν* libro dixi capite 18. hujus libri §. 9.

Arceſilai Philoſophi Epigrammata producit Laertius IV. 30. ſeq.

Archelai, (al. Aſclepiadæ) Epigramma in ſtatuam Alexandri factam à Lyſippo. Lib. IV. Antholog. p. 554.

Archias Antiochenus, pro quo exſtat Ciceronis Oratio qui mirificum illius in verſibus Græcis pangendis facultatem celebrat c. 8. Ejus Epigrammata collecta ſunt & junctim edita cum verſione *Nicodemi Friſchlini.* Ei quoque in MS. quod olim Lipſiæ inſpexi tribuitur Epigramma quod in Wecheliana editione p. 76. incipit, *Σοὶ πατρὶ Θεσσαλίη.*

Archilochum inter eos è quibus Coronam ſuam contexuit memorat Meleager. De Archilocho dixi lib. 2. cap. 15. Elegos ejus laudat Athenæus.

Archimelus *Επιγραμμάτων ποιητὴς* laudatus Athenæo, qui ejus Epigramma in navem prægrandem Hieronis mille modiis tritici à Rege remuneratum refert lib. V. p. 209.

Arenaus, *Ἀρηναῖος Ῥαψῳδός*, cujus unicum Epigramma in mulierem laſcive & procaciter ſe gerentem exſtat lib. VII. Antholog. p. 6.6.

Ar-

Argentarius. Infra *Marcus Argentarius*.

* *Arias*, hocenim nomine Poetam Epigrammatarium innuere videtur Meleager his verſibus , ubi eos è quibus coronam concinnavit ſuam, commemorat:

Καὶ μὴν καὶ Ἀρίαν ςαχυότριχα θήκατο νάρδον,
Ὑμνοθέταις ἐρμῦ δῶρον ἀειδόμενον.

Ariſto, idem ni fallor qui allegatur à Mario Victorino in arte Grammatica. vel Ariſto Philoſophus, cujus verſum in Arceſilam profert Laertius IV. 33.

* *Ariſtodemi* librum primum θηβαϊκῶν Ἐπιγραμμάτων allegat Schol. Apollonii II. v. 906.

Ariſtoteles. Vide Laertium V. 6. & quæ de peplo ei tributo dixi ſupra cap. VI. hujus libri §. 35.

* *Arriani* Epigrammata apud Athenæum allegantur. Sed legendum *Rhiani*, ut habent quoque meliores editiones.

Aſclepiades qui Epigrammate celebrat Berenicen p.438. edit. Wechel. & Cleopatram p. 490. Non videtur eſſe idem auctor Epigrammatis in Ajacem p. 344. quod parodia in Cynicos imitatus Mneſalcas apud Athenæum IV. p. 163. & ſine nomine auctoris affert Euſthathius ad Iliad. β'. è Porphyrio.

Aſtydamas tragicus ſe ipſum epigrammate efferens Suid. & Apoſtolius in σαυτὸν ἐπαινεῖς. A. Schottus ad proverbia p. 151.

Athenæus ὁ Ἐπιγραμματοποιός. Laert. VI. 14. VII. 30. & X. 12. Tzetza proœm. ad Lycophron.

Athenodori Epigrāma in Sodamidē piſcatorem lib. III. Anthologiæ p. 369.

Automedon cujus Epigrammatis ad ſuam collectionem concinnandam Philippus Theſſalonicenſis uſus eſt.

Bacchylides cujus carminibus Coronam ſuam illuſtravit Meleager. Dixi de eo lib. 2. c. 15.

Baſſus Lampin amicum ſuum alloquitur in Epigrammate p. 101. edit. Wechel. quod Horatius videri poſſit imitatus eſſe. Βάσσος Λόλλιος vocatur p. 244. Baſſi fuere multi, quos infra lib. VI. in Geoponicis recenſeo. Lampis haud alius occurrit quam ναυκληρικὸς ille apud Plutarchum an ſeni gerenda Reſp. p. 787. Idem Lampon videtur appellari pag. 789. Lampes Ægineta apud Themiſtium in Orat. Sophiſta p. 297. *Bia-*

Digitized by Google

Bianor cujus Epigrammata ſuæ intexuit collectioni Philippus Theſſalonicenſis. Inter alia p. 150. luget Sardium cladem quæ motu terræ concuſſæ ſunt anno quarto Tiberii Imp. teſte Tacito II.47. Annal. Alius Bianor cujus mentio in Chionis Epiſtola XI.

Biſantinus incertum an Beſantinous (Helladius) an Byzantinus (Antiphilus forte.) Huic male etiam in codice MS quem olim Lipſiæ inſpexi tribuitur diſtichon quod p. 33. edit. Wechel. Theognidi reſtitutum eſt.

Boethus Tarſenſis Poeta Straboni XIV. pag. 675. memoratus. Pyladem pantomimum ſub Auguſto Imp. celebrem effert epigrammate quod legitur lib. 1. Antholog. p. 23.

Callias Argivus cujus unicum tetraſtichon exſtat in Polycritum compotorem p. 243.

Callicerus Rhodonem Medicum furacem perſtringit diſticho quod legitur p. 217.

Callimachus cujus Epigrammatis uſus etiam Meleager ad coronam ſuam contexendam. De iis dixi capite 19. hujus libri.

Callinus cujus ἐλεγεῖα ab Athenæo allegantur XII. pag. 527. Nomen ejus quandoque cum Callimacho confunditur.

Carphylides cujus elegans Epigramma in ſenem ſingulari felicitate vitæ & conjugii uſum legitur p. 279. edit. Wechel.

Carpyllides, idem ut videtur, cum ſuperiore.

Cerealis Epigramma unicum ſed ſcitum ac prudens in Rhetorculos obſcura affectatione ineptos exſtat p. 246.

Chæremon inter eos laudatus à Meleagro è quibus Coronam ſuam adornavit. Ineditum ejus Epigramma in Eubulum Athenagoræ filium produxit Cangius addendis ad CPolin Chriſtianam p. 193.

Chreſtodorus Copites Thebanus, cujus Epigrammata de imaginibus in Gymnaſio CPolitano Zeuxippo dedicatis leguntur libro V. Anthologiæ. Vide Suidam in ζεύξιππος. Vixit Chriſtodorus poſt Leonem Thracem ſub Anaſtaſio Dicoro, ut ex epigrammate in Pompeji ſtatuam collegit præſtantiſſimus Cangius in CPoli Chriſtiana lib. 1. p. 91. quem vide de Zeuxippo erudite diſſerentem.

Claudianus inter latinos Poetas celebratiſſimus Græca quoque Epigrammata non infeliciter compoſuit, quæ in Barthii & aliis quibusdam editionibus collecta leguntur.

Digitized by Google

* *Cleobulines* ænigma è commentariis Pamphilæ producit Laertius lib. 1. ſect. 91.

* *Cleobuli* Epigramma in Midæ Mauſoleum. ibid. ſect. 89.

Cometas Scholaſticus & chartularius, idem ni fallor de quo dixi lib. 2. cap. 2. §. 21.

Cornelius Longinus.

Coſmas Mechanicus (leg. *Monachus.*) Præter Coſmam Ægyptium de quo ſupra c. 25. fuit etiam Coſmas Poeta Hagiopolites ſive Hieroſol. ſæculo VIII. poſt natum CHRISTUM auctor Hymnorum & Pſalterii Davidici verſibus Politicis redditi, tum Coſmas Βεςήτωρ ſive Veſtiarius, auctor quarundam Orationum.

Crates Philoſopus Cynicus, cujus quædam apud Laertium & Julianum leguntur. Vide quæ de illo ſupra c. 13. hujus libri.

Crinagoras Philoſophus cujus Epigrammata collectioni ſuæ intexuit Philippus Theſſalonicenſis.

Cyllenius Petianus.

Cyrillus, Grammaticus ille fortaſſis cujus Gloſſæ feruntur & cui vocabulorum diverſe πρὸς ᾠδὰς βιβλίων ἐπιγραμματίας nonnulli tribuunt.

Cyrus Κῦρος ἀπὸ ὑπάτων Flavius Cyrus qui CPoli Conſulatum geſſit Anno CHRISTI CCCCXLI. Eſt & alius qui vulgo Vocatur Cyrus, cujus verum nomen eſt Theodorus Prodromus (Κῦρος enim recentioribus Græcis pro κύριος poſitum, Dominum ſignificat) qui ſub Jo. Comneno vixit & cujus Epigrammata Græca aliaque Poemata viderunt lucem Baſileæ 1536. 8. De hujus ſcriptis dixi infra libro V. Neſcio an alius κῦρος ὁ ποιητὴς lib. IV. Anthologiæ pag. 493.

Damagetus cujus Epigrammatis uſus eſt Meleager cum Coronam ſuam necteret.

Damocharis ſive *Democharis* Grammaticus CPoli vixiſſe videtur ſæculo quinto vel ſexto poſt natum CHRISTUM.

Damaſcius cujus unicum diſtichon habemus in funus Zoſimæ ſervæ p. 341. diverſus ni fallor à Philoſopho de quo Photius ac Suidas.

Daphitas ſive *Daphidas* Telmiſſenſis Grammaticus ob maledicentiam fixus cruci juſſu Attali, Pergami Regis. Verſiculos ejus Regi injurios ſervavit Strabo XIV. p. 647. De eodem meminere Cicero de fato, Valerius Max lib. 1 c. 8. Heſychius illuſtris & Suidas.

Demantes, cujus Epigramma de Theano interim dum ejus maritus Apellichus navigaret mortua exſtat p. 336. *De-*

Digitized by Google

Demaratus junior, Spartanus, qui Hadriani vel Germanici Cæſaris Epigramma quo Romanos Græcorum victores celebraverat repreſſit parodia ex Homero & Archilocho. Vide Anthologiam p. 145.

Demetrius Bithynus in Myronis bovem epigrammata ſcripſit quæ leguntur p. 441. edit. Wechel. Alius Demetrius Poeta cujus verſus profert Laertius V. 85.

Democharis. Vide paulo ante, *Damocharis.*

Democritus Epigrammatum poeta σαφὴς καὶ αὐθηρὸς, laudatus Laertio IX. 49. Ejus unicum epigramma ſupereſt p. 465. in Venerem è mari emergentem.

Demodoci nomine tria Epigrammata leguntur lib. 2. c. 43. ſed primum quod incipit καὶ τόδε Δημοδόκου apud Strabonem & Euſtath. ad Dionyſ. Phocylidi tribuitur & non de Chiis ſed de Leriis agit, ut in Græcis Scholiis notatum. De Demodoco Lerio dixi nonnulla lib. 1. c. 5. §. 7.

Diodorus Sardianus cujus Epigrammatis Philippus Theſſalonicenſis ſuam locupletavit collectionem.

Julius Diocles. Infra in Julius.

Diocris in Myronis bovem p. 441.

Diogenis Phrygis Epiſcopi Amiſeni in tumulum filii. p. 375.

Diogenes Laertius qui in opere de Philoſophis, quod exſtat, paſſim Epigrammata ex pammetro ſuo refert. Pammetrum ipſum non videtur Planudes vidiſſe, ſed epigrammata quæ in Anthologiam retulit è libris de vita Philoſophorum petiiſſe. De Diogene Laertio dicetur infra libro IV. Idem refert & aliorum quædam epigrammata ſuo loco notata & nonnulla ſine nomine, ut in Pythagoram Athletam VIII. 48. in Epicharmum, 78. in Heraclitum IX. 16.

Qui Dionyſio p. 32. Anthologiæ tribuitur verſus ὥρη ἐρᾷν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι, Timonis eſt apud Athenæum XIII. cui etiam tribuit Grotius in Eccleſiaſtæ III.

* *Diogeniani Heracleotæ* Grammatici qui ſub Adriano Imp. claruit Ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων memorat Suidas.

Dionyſius Cyzicenus Eratoſthenis Cyrenæi funus Epigrammate decoravit quod legitur p. 420.

Dionyſius Sophiſta, idem fortaſſis Antiochenus cujus Epiſtolæ exſtant.

* *Dionyſii Ænei* (χαλκοῦς) Ἐλεγεῖα. Athen. X. p. 443. XV. 668. Sed non

Digitized by Google

magis ea huc ſpectant quam Critiæ, vel Hermeſianactis, Melanthii & Xenophanis, quæ apud eundem laudantur.

Dioſcorides Poeta Meleagro antiquor qui ejus epigrammatis uſus eſt ad texendam ſuam coronam.

Diotimus cujus Epigrammatis idem Meleager coronam ſuam exornavit. Vide & Salmaſ. ad Tertull. de pallio p. 262.

Dorieus (Δωριεὺς ὁ ποιητὴς) cujus epigramma in Milonem Athen. X. p. 412.

Duris Eleates ſive (ut Steph. Byz. in Ἐφέσῳ) Ἐλαΐτης. Epigramma in Pherecydem è Duridis ſecundo τῶν ἱερῶν refert Laertius lib. 1. ſect. 120.

Empedocles Philoſophus cujus Epigramma in Pauſaniam exſtat apud eundem Laertium VIII. 61. & in Acronem Medicum, 65. Empedoclis itaque nomen addendum in Anthologia pag. 348. edit. Wechel.

Epigonus Theſſalus, paucorum ſed non inelegantium epigrammatum auctor, quale eſt illud p. 121. quo ait multos etiam ſi vinum non bibant inſanire, Φεῦ, τίνες ὕδωρ πίνουσι μανίην σώφρονα μαινόμενοι!

Eratoſthenes junior ſub Juſtiniano Imp. clarus, cus Epigramma in funus Anaſtaſiæ legitur p. 374. Idem videtur auctor diſtichi in Xenophontem ebrioſum p. 571. Eratoſthenes Scholaſticus appellatur pag. 606.

Erinna Lesbia cujus Epigrammata Meleager ſuæ implexuerat coronæ. De ea dictum lib. 2. c. 15.

Erycius. Vide Puteani diatribam de Erycio cap. 7. & Menagii amœnitates juris p. 198.

Etruſci Meſſenii Epigramma in Hieroclidam piſcatorem. lib. 3. Antholog. p. 359.

Sub *Euclidis* nomine Griphus occurrit inter Epigrammata ab Aldo Anthologiæ ſubjuncta, neque vero Euclides mihi auctor eſſe videtur, ſed ænigma veluti proponi ſolvendum Euclidi: εἰπὲ τὸ μέτρον ἀέρος γεωμετρίης ἐπιΐστωρ.

Qui deinde ſeqvuntur verſus in ſeptem planetas, leguntur etiam in Eclogis Stobæi, & velut ante non editi in Gronovii Viri Cl. notis ad Manethonem.

Evenus cujus Epigrammata Philippus Theſſalonicenſis in ſuam collectionem retulit. Huic Eveno tribuebatur etiam in Codice quem evol-

evolvi Lipſiæ, Epigramma quod exſtat p. 18. edit. Wechel. & incipit κῆν με φάγῃς. De Eveno dicere me memini lib. 2. c. 11. §. 7.

Eugenis jambi in Anacreontem exſtant p. 507. ex Leonida ut videntur expreſſi.

* *Evhemerus* perantiqvus ſcriptor Hiſtoriam Deorum contexuit ex inſcriptonibus (Epigrammatis) ſacris quæ in templis habebantur, ut refert Lactantius lib. 1. c. XI. De Evhemero ipſo quem Deorum Ethnicorum comtemtorem Atheis plerique accenſent, & de ejus opere quod latine olim convertit Q. Ennius, vide elegantiſſimum ſcriptorem & eruditiſſimum Hieron. Columnam ad fragmenta Ennii p. 312. edit. præclaræ Wetſtenianæ.

Evodus Εὔοδος.

* *Euphemus* cujus Epigrammatis ſuam ſe exornaſſe coronam innuit Meleager. Εὐφήμου τ' ἀμμόϊεροφον πέταλον.

* *Euphorion* cujus Epigrammatis idem uſus eſt Meleager ad coronam ſuam concinnandam.

Eupithius Athenienſis Grammaticus ὁ ςίξας τὴν καθόλου (ſcil. τέχνην,) qui Herodiani Grammaticum opus interpunxit & recenſuit. Vide p. 35. edit. Wechel.

Euripides Tragicus cujus Epigramma refertur etiam ab Athenæo.

Euſtathius in ſuis ad Homerum commentariis Epigrammata quædam producit ſine nomine auctoris, ut in aquas inſalubres Dienſes. p. 280. C. edit. Rom. In Ajacem, è Porphyrio. p. 285. A. In Neſtorem p. 296. B. in Timotheum Citharoedum. pag. 313. A. In Erinnam Poetriam. p. 327. A. In Arcadionem. p. 746. C. in Linum p. 1163. C. In Hecaten. p. 1197. B. In tripodem à Diomede Apollini ſacratum. p. 1313. C. In Archilochum. pag. 1320. A. In Nioben. p. 1368. In Phyallum Crotoniatem p. 1591, 54. In Medicum Acronem. p. 1634. 10. Vide & p. 1400. 13. & 1457. 23.

Evtolmius Illuſtris.

Flaccus (infra in *Statilius.*)

Gabriel præfectus CPolis, * in cujus imaginem Epigramma Leontii legitur initio libri quarti Anthologiæ. Luſit & ipſe verſibus in Amorem qui in libo pipere inſparſo effictus erat dormiens. p. 471.

Getus niſi ſit truncum nomen Γαιτȣ. pro Γαιτȣλίȣ.

Gatulius ſive *Getulicus*. *Lentulus Gatulicus* de quo Plinius lib. V. Epiſt. 3.

Xxxx 3 Mar-

* Vide ſupra p. 512.

Martialis præf. libri 1. Epigrammatum. Vide Sirmondum ad Sidon. p. 243.

Galli in Tantalum Hexaſtichon p. 447. edit. Wechel.

Gavrades cujus carmen Doricum poſtremas ſingulorum verſuum ſyllabas recantans produxit etiam Politianus c. 22 Miſc.

Geminus infra in *Tullius Geminus*.

Germanicus Cæſar quem non latino tantum ſed Græco etiam carmine valuiſſe conſtat.

Getulius ſive *Getulicus*. Vide paulo ante *Gætulius*.

Glaucus Athenienſis cujus epigramma in Baccham inſanientem à Scopa ſculptore effictam exſtat p. 436. & cum Grotii verſione apud Franciſcum Junium in Catalogo artificum p. 197. Idem mihi videtur cum Glauco Sophiſta quem laudat Philoſtratus 2. de Sophiſt. pag. 597.

Hedylus Siculus eſt inter eos è cujus Epigrammatis coronam ſuam Meleager concinnaſſe ſe profitetur. Eadem laudantur ab Athenæo.

Hegeſippus cujus Epigrammata itidem Meleager ſuæ Coronæ intexuit.

Heraclides Sinopenſis Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρὸς Laertio V. 64. memoratus.

Hermes Tryphon. Infra in Tryphon.

Sub *Hermetis Triſmegiſti* nomine vel *Orphei* Carmen περὶ σεισμῶν legitur in appendice jam ab Aldo libris ſeptem Anthologiæ ſubjecta. De eo dixi lib 2. c 9. §. 7. & cap. 18 § 6.

Hermocreon cujus bina exſtant Epigrammata unum p 7. in fontem Nymphis ſacratum, alterum p. 41. in ſtatuam Mercurialem ſub platano dedicatam à Nicagora quodam, dubito an illo qui Ἐλευσινίου ἱεροῦ κῆρυξ vocatur à Philoſtrato p. 613. de Sophiſt.

Hermodori Epigramma in imaginem Veneris, lib. VI. Anthologiæ pag. 464.

Herodicus Babylonius cujus Cratetii Grammatici in Ariſtarcheos legitur Epigramma apud Athenæum in extremo libri V. Dipnoſophiſt.

Hipponax. Vide p. 31. edit. Wechel.

Homeri in Midam Epigramma pag. 319. exſtat, ſed integrius exhibet H. Steph. in appendice p. 16. De illo vide Tollium ad Longin. p. 199. De aliis epigrammatis Homero tributis dixi lib. 2. c. 2. §. 5. Omitto illud quod apud inferos compoſuiſſe ſibi eum fingit Lucianus 2. Veræ Hiſt. T. 1. p. 681.

Tibe-

Digitized by Google

Tiberius Illus, infra in *Tiber*.

Joannes Grammaticus p. 494. forte Tzetzes, qui perinde ut Philoponus hoc venit nomine. Sed è Lambecio & aliis conſtat plures fuiſſe olim Johannes cognomento Grammaticos.

Joannes Poeta Barbucallus Hiſpanus qui inter alia Beryti conflagrationem deflevit, Syneſii Scholaſtici æqualis. Vide lib. IV. Antholog. p. 431.

Jon Chius cujus ἐλεγεῖα laudat Athenæus. Laert. II. 121.

Iſidorus Ægeates p. 357.

Iſidorus Scholaſticus p. 553.

Julianus Imperator, de quo infra libro V.

Julianus Anteceſſor iidem forte cui Priſcianus qui ſæculo medio ſexto Grammaticam docuit CPoli, libros ſuos inſcripſit.

Julianus præfectus Prætorio (ἀπὸ ὑπάρχων) ſub Juſtino Imp. Vid. p. 279. Ægyptius. Fuit & alius Julianus præfectus Ægypti ſub Theodoſio Magno. Confer Jac. Godofredum ad Codic. Theodoſian. T. VI. p. 369. ubi de pluribus Julianis.

Julianus (ſive ut p. 106. Julius) *Diocles* p. 567.

Julius Leonides p. 105. edit. Wechel.

Julius Polyænus p. 50. & 59.

Laurea Tullius infra in *Tullius*.

Leo Philoſophus Imperator de quo infra lib. V.

Leonides Tarentinus cujus Epigrammata quæ plurima ſuperſunt ſuæ jam coronæ innexuerat Meleager. De eo p. 94. & 408.

Leonides Alexandrinus ſub Marco Imp. clarus vide p. 562. ſeq.

Leonteus Λεοντεύς. p. 69.

Leontius Scholaſticus CPoli vixit & inter alia Gabrielem præfectum Epigrammate decoravit quod legitur p. 430. Allegatur in Geoponicis.

Cornelius Longinus p. 453. 555.

Lucianus Samoſatenſis de quo dixi lib. IV.

Lucillius cujus plurima Epigrammata exſtant. σκωπτικὰ pleraque & διασυρτικὰ ut notavit Caſaubonus c. 6. lect. Theocrit. Cum Lucillo Tarrhæo proverbiorum ſcriptore præter rem ni fallor confundunt Viri docti. Ætatem ejus cognoſcas ex eo (p. 86. edit. Wechel.) quod fecit in funere *Magni* Medici, illius ni fallor qui Galenum epigrammate decoravit p. 485. diu poſt, ſub extremum nempe ſæculi quarti à CHRISTO nato clarus, de quo dixi ad Eunapium. Potamonem malum Poetam & Hermogenem chirurgum & Medicum peſſimum perſtringit Lucilius p. 237. 217. *Lul-*

Digitized by Google

Lullius Baſſus. Supra in *Baſſus.*

Macedo. Vide *Philippus.*

Macedonius Conſul Agathiæ & Pauli Silentiarii æqualis, teſte Suida in Ἀγαθίας.

Quintus Mæcius ſive *Metius* cujus varii in Priapum & Cupidinem luſus exſtant, Etruſci Meſſenii æqualis fuiſſe videtur, quoniam & ipſe Hieroclidem piſcatorem epigrammate celebrat p. 117. Alius *Metius Tarpa*, Criticus, auditor aſſiduus poematum & poetarum qui carmina ſua in æde Apollinis vel Muſarum prælegebant. De hoc agunt viri docti ad Sveton. Auguſto c. LXXXIX. & ad Horatium I. Sat X. 38.

Magnus Medicus, vide ſupra in Lucilio.

Marcus Argentarius p. 434. & 622.

Marcus Pompejus. infra in *Pompejus.*

Marianus Scholaſticus cujus Epigramma εἰς ἔρωτα ἐστεφανωμένον illuſtrat Begerus I. theſauri Brandenb. pag. 39. Alius Marianus Lupercaliorum poeta latinus, cujus fragmentum emendatur à Rutgerſio pag. 79. Var. lect.

* *Melanippidis* Epigrammata ſuæ ſe coronæ implexuiſſe teſtatur Meleager.

Meleager Gadarenus Coronæ Epigrammatum quam concinnavit è variis Poetis ſua & ipſe adnexuerat. De eo ſatis dictum fuit ſupra §. 1. hujus capitis. Floruit ſub Seleuco VI. Syriæ Rege annis ante CHRISTUM natum fere 100. Bina in eum epigrammata leguntur p. 405. ſeq. Anthologiæ edit. Wechel.

Menandri junioris diſtichon exſtat p. 287. Menandri Byzantii Epigramma in Menandrum Comicum legitur apud Scholiaſten Hermogenis, quod produxi ſupra lib. 2. c. 22.

Menecrates Smyrnæus, cujus Epigrammatis Meleager ſuam illuſtravit coronam.

Meſomedis carmen in vitri conflationem p. 517. (lyricis numeris digeſtum à Salmaſio ad Julii Capitolini Antoninum Pium c. 7) Hic fuit Meſomedes Cretenſis quem Poetam Hadriano Imp. carum ejusque libertum, præter alia μέλη compoſuiſſe laudem Antinoi teſtatur Suidas. Citharicorum carminum Muſicum Poetam vocat Hieron. Chron. ad A. MMCLX. Lyricum Poetam Capitolinus

Digitized by Google

nus loco laudato, ubi Antoninum narrat ſalarium ei imminuiſſe. Ejus Ænigma antea ineditum vulgavit Salmaſius ad Capitolin.

Metrodorus Joannem quendam alterum veluti Solonem celebrat p. 434. & Poſidippi epigrammati de vitæ genere deligendo contradicit p. 28. De variis Metrodoris dixi infra in Catalogo Epicureorum. Metrodorus vero iſte Epigrammatum Poeta Chreſtodori & Juliani Ægyptii æqualis fuiſſe videtur, ſiquidem Joannes iſte idem eſt qui à duobus his celebratur p. 279.

Michaelis Grammatici (forte Pſelli) Epigramma p. 514. in Agathiam Rhetorem ac Poetam, ejusque parentem Memnonium.

Mimnermus Solonis æqualis, Vide Laertium lib. 1. ſect. 60. De Mimnermo dixi lib. 2. cap. 11. §. 7.

Mnaſalcas Sicyonius cujus epigrammatis çoronam ſuam veluti floſculis exornaſſe ſe ſcribit Meleager. Laudat & Athenæus IV. p. 163.

Moſchus Bucolicon ſcriptor, de quo ſupra cap. XVII. hujus libri.

Muſicius ſub cujus nomine Epigramma exſtat p. 20. edit. Wechel. quod alii referre malunt ad Platonem.

Myrinus. p. 193. & 410.

Myro Byzantia cujus Epigrammata ſuæ coronæ intexuiſſe ſe teſtatur Meleager. De ea dixi lib. 2. c. 15.

* *Neoptolemus Parianus* ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων. Athen. X. p. 455.

Neroni Imp. p. 305. tribuitur vox inhumana *ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρί*, quæ auctorem habet nec Neronem nec Tiberium, licet utriq; probata. Vide Dionem LVIII. p. 634. Svetonium Nerone c. 38. Excerpta Peireſc. p. 802. Suidam in Τιβέρ.

Neſtor, idem ni fallor, de quo Heſychus Illuſtris & Suidas.

Nicænetus Abderites ſive *Samius* è cujus epigrammatis Coronæ ſuæ aliquid decoris afferre conatus eſt Meleager. Laudatur ab Athenæo XV. pag. 673.

Nicandri verſus qui p. 125. Anthologiæ legitur eſt in Theriacis 767. Epigramma in Othryadem Spartiatam p. 299. De Othryade agit Lo-enſis II. 5. Epiphyllid. & Meurſius IV. 13. Miſc. Lacon.

Nicarchus cujus plura epigrammata exſtant. Ex his p. 215. ſeq. quibus perſtringit malos Medicos ſui temporis, Phidonem, Diodorum, Agelaum, Alexin, & Zopyrum quo poſtremo nomine Medicum Epicureum Plutarcho memorari notavit Brodæus. Sed Nicarchus hic Plutarcho junior eſt & ſub CPolitanis Imperatoribus ſcri-

 pſit

pſit ut colligas ex Epigrammate ejus in Dulcitium Procos. p. 178. Alius Nicarchus longe antiquior quem ab Ariſtophane perſtringi notavit Suidas in μικρὸς μῆκος & φανῶν.

Niceratus cujus Epigramma in Cratinum vinoſum Poetam p. 122.

Nicias Meleagro antiquior qui ejus Epigrammata ſuæ intexuerat coronæ.

Nicomedis Epigramma in Hippocratem (quod alii Codices tribuunt Baſſo) p. 85.

Nili Scholaſtici in imaginem Satyri ex opere muſivo p. 480.

Noſſis cujus Epigrammata Coronæ ſuæ inſeruiſſe ſe teſtatur Meleager. De ea dictum lib. 2. c. 15.

Oenomai (diverſi, ut ſuſpicor, à Cynico hujus nominis de quo ſupra c. XIII.) in Cupidinem pateræ inſculptum. p. 490

Oneſtus Corinthius, male alicubi *Oreſtus*.

Palladas de cujus ætate conſtat ex epigrammate quod compoſuit in Themiſtium, cum præfectus CPoleos factus eſſet ſub Valentiniano & Valente. p. 274. edit. Wechel. Meminit Palladæ Tzetzes præf. ad Lycophronem.

Pancratius ſive *Pancrates* cujus epigrammatis ſuam ſe exornaſſe coronam Meleager refert.

Pamphilus cujus Epigrammata itidem ſuæ coronæ intexuerat Meleager.

Pantelii in Callimachum & Cynægirum Epigramma p. 13. omiſſum legitur in calce edit. Wechel.

Parmenion Macedo (non ille Alexandri dux ſed Parmenio alius junior) cujus Epigrammata ſuæ implexuit collectioni Philippus Theſſalonicenſis. Erit tamen forte qui duci illi tribuendum non negaverit Epitaphium diſtichon in Alexandrum quod legitur p. 347. edit. Wechel.

* *Parthenis* cujus Epigrammatis ad ſuam adornandam coronam Meleager uſus eſt.

Paulus * *Silentiarius* ſub Juſtiniano Imp. clarus, cujus plurima epigrammata referuntur. Sed & in appendice ab Aldo A. 1519. adjuncta comparent ejusdem ἡμίαμβα δίμετρα καταληκτικὰ in Thermas Pythias, ita vero excuſa ut bini verſiculi juxta in una ſerie legendi

* De dignitate & officio Silentiariorum in Aula CPolitana vide utrumque Cangii gloſſarium.

gendi poſiti ſint, ſed in poſterioribus editionibus perperam ſinguli ad imum paginæ pergendo deſuper lecti conjunctique ſunt & totum poema inde ſic perturbatum ut nullus exſculpi poſſit ſenſus, quamobrem à Grotio etiam ſine interpretatione eſt omiſſum. Vide Jo. Clerici Viri Cl. Bibl. ſelectam T. VII. p. 209. ſeq. *Federicus* vero *Morellus* ordini genuino reſtitutum poema edidit ſeparatim eodémque carminis genere reddidit Pariſ. 1598. 8. folio, ut ſolet, fugitivo. Ante Morellum *Bonaventura Vulcanius* idem Silentiarii poemation nitori ſuo reſtitutum Græce ſubjecit Gregorii Cyprii encomio maris Lugd. Bat. 1691. 8. Henricoque Stephano inſcripſit his verbis: *Mitto tibi prò Muſa tua Principum monitrice* ἀντίδωρον *Pauli Silentiarii carmen, quod in Anthologia Epigrammatum Græcorum peſſime ab aliquo typographiæ tuæ* ὑποκόπῳ *habitum (neque enim adeo craſſum* ἁμάρτημα *in religioſam tuam dlligentiam cadere poteſt) à me reſtitutum & brevibus aliquot notis Græcis* Emanuelis *niſi fallor* Chryſoloræ *illuſtratum tuo nomini inſcripſi.* Exſtat & ejusdem Silentiarii deſcriptio ſive ἔκφρασις Poetica templi CPolitani S. Sophiæ de qua dicam infra lib. V. inter ſcriptores Hiſtoriæ Byz.

Pauſanias in deſcriptione Græciæ plura refert Epigrammata quæ olim anathematis & aliis monumentis antiquis inſcripta reperit. Eorum accuratum & pleniorem quam eſt in præclara editione Lipſienſi indicem dabo infra lib. IV.

Perſes cujus Epigrammata Meleager ſuæ intexuit coronæ.

Cyllenius Petianus. p. 114. edit. Wechel.

Phacellus. p. 365.

* *Phædimus* inter eos laudatus à Meleagro è quibus Coronam ſuam compoſuit. Vide & Steph. Byz. in Βιζάνθη.

Phaennus cujus Epigrammatis Meleager coronam ſuam decoravit.

Phalæcus in Epigrammatibus laudatur ab Athenæo X. p. 440.

Phanias quo & ipſo uſum ſe profitetur Meleager.

* *Philetæ Coi* Epigrammata memorat Suidas.

Philiades Megarenſis. Vide Stephanum Byz. in Θέσπεια. Euſtath. ad Iliad. β'. p. 266. edit. Rom.

Philippus Macedo ſub Cajo Cæſare ſcripſit. Vide lib. IV. Anthologiæ c. XI. p. 461.

Philippus Theſſalonicenſis qui poſt Meleagrum collectionem Epigramma-

 tum

tum ex variis poetis condidit, illisq; ſua adjunxit. De ea dictum ſupra §. 2. Claruit ſub Auguſto Imp. & poſt. Vide ſupra in Bianore.

Philippus junior ſæculo quinto vel ſexto poſt natum CHRISTUM clarus, cujus eſt epigramma p. 472. in amores ſibi arridentes CPoli. Confer Cangii CPolin Chriſtianam lib. 2. p. 167.

Philonis in canos hominis ſtulti p. 33.

* *Philochorus* Athenienſis collegerat ἐπιγράμματα Ἀττικά. Suid.

Philodemus cujus Epigrammatis Philippus Theſſalonicenſis ſuam adornavit collectionem. De eo dixi infra inter Philoſophos Epicureos.

Philoſtratus in imaginem Telephi vulnerati p. 452.

Pinytus cujus duo verſus in Sapphonem exſtant p. 403.

Piſander, Neſtoris forte filius Larandenſis, de quo Suid.

Plato Philoſophus cujus Epigrammatis Meleager coronam ſuam illuſtravit. Confer quæ exſtant apud Laertium III. 28. ſeq. Gellium &c. De eo dictum hoc ipſo libro c. 1. In Platonem epigrammata varia exhibet idem Laertius III. 43. ſeq. Sed in Anthologia exſtant nonnulla quæ videntur Platonis junioris.

Polemo periegetes περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων Athen. X. p. 436. 442.

Pollianus (Ππολλιανὸς, Πωλιανὸς, Πωμιανὸς) Florum Poetam perſtringit p. 236. num Hadriani Imp. æqualem? Meminit ibidem Parthenii & Callimachi ex Homero pleraque mutuatorum.

Julius (MS. Julianus) *Polyænus.*

* *Polycletus* inter eos è quibus Coronam ſuam concinnavit celebratur à Meleagro.

Polyſtratus & ipſe à Meleagro adhibitus eſt inter eos è quibus Coronam ſuam contexuit.

M. *Pompeji junioris* in Laidem p. 328. in Mycenas. p. 146.

* *Poſidippus Siculus* inter eos è quibus Coronam ſuam confecit, à Meleagro commemoratus. Poſidippi Epigrammata laudantur ab Athenæo. X. p. 412. 414. & Schol. Apollonii lib. I. 1289. Ejus Epigramma de vitæ generæ deligendo imitatus Auſonius Idyllio XV. confer Politianum c. 49. Miſc. & Franc. Junium catalogo Artificum p. 114.

* *Procli* inter Epigrammatarios Poetas meminit Tzetzes præf. ad Lycophronem.

Rhianus cujus Epigrammata Meleager ſuæ coronæ intexuerat. De eo dixi

dixi lib. 2. c. XI. §. 7. Ejus poematis delectatum Tiberium auctor eſt Svetonius cap. 70. Allegat Epigrammata ejus Athenæus XI. pag. 499.

Rufinus cujus Epigrammata Erotica XXVIII. leguntur p. 615. ſeq.

Rufus Domeſticus p. 615.

Sabinus p. 555. forte Sophiſta qui ſub Hadriano claruit Suida teſte.

Samius. Σαμίε Epigrammatis Meleager ſuam ſe ornaſſe coronam teſtatur hoc verſu: καὶ Σαμίε δάφνης κλῶνα μελαμπέταλον.

Sammius. Vide infra in *Simmia.*

Sappho cujus epigrammata pauca Meleager coronæ ſuæ intexuerat. De ea dixi lib. 2. c. 15.

Sarapion p. 302.

Satyrius ſive *Satyrus Thyillus.* infra in *Thyillus.*

Secæus (Σηκαῖος) p. 624.

Secundus CPoli ſcripſiſſe videtur ſæculo poſt CHRISTUM natum quinto vel ſexto.

Simmias cujus Epigrammata ſuæ ornamentum coronæ adjecit Meleager. De Simmia dixi hoc ipſo libro cap. 17. Simmiæ μῆνες allegantur à Stephano Byz. in Ἀμύκλαι. Ejusdem Ἀπόλλωνα laudat Steph. in ἡμίκυνες & Tzetzes Chil. VII. hiſt. 144. Forte & in Anthologia edit. Wech. p. 517. pro Σαμμίε legendum Σιμμίε, niſi malis Σαμίε.

Simonidis Cei Epigrammata Meleager itidem Coronæ ſuæ intexuerat. De illis dixi lib. 2. c. 15.

Sinopenſium Epigramma in Diogenis Cynici ſtatuam. Laert. VI. 78.

Sophoclis Tragici in Euripidem ex Athenæi XIII. p. 604.

Sophronii Patriarchæ Hieroſolymitani in funus Joannis patria Cyprii, Papæ ſive Patriarchæ Alexandrini. p. 282. Aliud in Xenodochium ab Eulogio Patriarcha Alex. conditum p. 497.

Speuſippi Philoſophi in Platonem p. 418.

Statyllius (Statilius) *Flaccus*, cujus ſex vel ſeptem epigrammata in Græco florilegio leguntur.

Strato non Philoſophus ille Peripateticus, ſed Poeta hoc nomine junior, Epicuri ut videtur de grege porcus. Capitonem Medicum perſtringit p. 215.

Syneſius Philoſophus de quo infra libro V.

Syneſii Scholaſtici in Hippocratis imaginem ab Euſebio Byzantio poſitam. p. 485.

Theaetetus. Laert. IV. 25. VIII. 48.

Theaetetus Scholaſticus ſub Juſtino Imp. claruit CPoli. Vide Cangii CPolin Chriſtianam lib. 2. p. 152.

Theocriti Chii Epigramma in Hermiam. Laert. V. 11.

* *Theodorides* inter eos celebratus à Meleagro è quibus coronam ſuam contexuit.

Satyrus Thyillus p. 111. &c.

Tiberius Illus p. 62. 63. 64.

Timon e cujus ſillis Laertius, Sextus & alii plura referunt.

Trajanus Imp. cujus unicum tantum Diſtichon legitur lib. 2. Antholog. cap. 13.

Troilus Grammaticus pag. 435. Ab hoc diverſus fuit Troilus Sophiſta de quo dicam lib. IV.

Tryphonis Hermetis in Terpem ſive Terpandrum citharoedum p. 77.

Tullius Geminus cujus epigrammata Philippi Theſſalonicenſis collectioni inſerta fuerunt.

Tullii Laureae in Sapphonem p. 404. Vide & ſupra in *Antiſtio*.

Tymneus Meleagro antiquior qui ejus Epigr. coronam ſuam exornavit.

Xenocratis junioris in imaginem Mercurii p. 467.

Xenocritus Locrus Poeta cœcus natus, cujus meminit Heraclides de politiis apud Stobæum. Neſcio ejusne ſit Epigramma quod legitur p. 367. Anthologiæ edit. Wechel.

Zanus (an Zonas?) p. 368.

Zelotes p. 113.

Zenobius Grammaticus cujus in Victoris Grammatici imaginem epigramma exſtat p. 507.

Zenodotus p. 56. Forte idem cum ſuperiore: quoniam Zenobii & Zenodoti nomina paſſim confunduntur, ut obſervo infra lib. IV. ubi de Zenobio proverbiorum ſcriptore. Epigramma Zenodoti Stoici in Zenonem produxit Laertius VII. 30. Etiam verſus quosdam jambicos Zenodoti refert Stobæus ſerm. 2. & 61.

Zonas cujus Epigrammata collectioni ſuæ implexuit Philippus Theſſalonicenſis.

Zoſimus Thaſius p. 105, 565. 566.

CA-

CAPUT XXIX.

De JESU SIRACHIDE & aliis Scriptoribus ſacris, qui non fuere in Canone Hebræorum, primorumve Chriſtianorum.

De Jeſu Sirachidis avo, auctore Panareti Hebraice ſcripti, quem librum adhuc vidit Hieronymus. Græcam verſionem condidit nepos, quæ ſola hodie exſtat. 1. Ejus editiones & interpretes. 2. Obiter de ſententiis Hebraice editis Ben Siræ ibid. De libro Sapientiæ. 3. De oratione Manaſſeæ. 4. De libro Baruchi Prophetæ. 5. De libris Judith & Tobiæ. 6. De partibus Danielis & libri Eſther quæ Hebraice vel Chaldaice non exſtant. 7. De libro III. & IV. Eſdræ. 8. De libris tribus Maccabæorum. 9. Pſalmus CLI. Pſalterium Salomonis & alia pſeudepigrapha Prophetica, de quibus alibi. 10.

I.

Quoniam de Græcis ſcriptoribus univerſis qui in lucem editi ſunt dicere hoc in opere inſtitui, non prætereundus à me eſt JESU SIRACHIDÆ πανάρετος liber, ſed propter dignitatem argumenti & antiquitatem una cum aliis voluminibus Eccleſiaſticis, quæ Græce ad noſtram ætatem perlata Hebræorum Canoni ſacro Biblico antiqui fœderis ſubjiciuntur, hoc loco mihi cum maxime memorandus. Ὡς λίαν εὐχαρὴς ὁ πολύσπερος Σειρὰχ συγγράφων καὶ σιωπάσων ὠφέλιμα ῥήματα, celebratur à S. Nilo Epiſtola CXVII. ad Theoclem presbyterum. Nomen vero auctoris non eſt Σειρὰχ * ſed Ἰησοῦς, υἱὸς Σειρὰχ, Ἱεροσολυμίτης ut diſerte legitur cap. 50. v. 35. Unde ἡ Ἰησοῦ σοφία paſſim audit

* Scribitur & Σιρὰχ ut apud Syncellum & Σιράκ ut apud Philoponum de creatione p. 10.

audit ut apud Clementem I. Strom p. 206. & alios infinitos. Hujus * Jeſu filius ni fallor fuit Eleazar ** quidam, unde nepos, qui avi librum ex Hebraico Græce ſe vertiſſe profitetur, in Aldina editione vocatur Σειρὰχ Ἐλεαζάρου. At in MSto Palatino cujus lectionum varietatem à Kimendontio habuit Druſius, lectum fuit Ἰησοῦς υἱὸς Σειρὰχ Ἐλεάζαρ ὁ Ἱεροσολυμίτης. Athanaſius quoque, non Magnus ille ſed ad quem centum annis poſt Euthalius Sulcenſis à Clariſſ. Zacagnio editus miſit recenſionem Actuum Apoſtolicorum & Epiſtolarum Paulinarum, isdem hinc inde verbis in Synopſi Athanaſiana expreſſam: Ille inquam Athanaſius junior in Synopſi S. Scripturæ ex qua petitus prologus alter in editione Complutenſi præfixus Sirachidis libro nepotem quoque Jeſum appellatum fuiſſe auctor eſt. Idem confirmant Epiphanius de menſur. & pond. c. IV. & Damaſcen. lib. IV. 18. de Orthod. fide. Quanquam in Hebræis ſcholiis ad ſententias Ben Siræ à Fagio editis filius Ben Siræ (qui cum Sirachide idem omnino videtur) vocatur Uziel, nepos Joſephus ben Uziel. Si Syncello fides, avus Jeſus Sirachi F. Pontifex maximus fuit Hieroſolymis. Ita enim ille p. 276. Ἰουδαίων ιγ ἀρχιεράτευσεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιρὰχ ὁ τὴν σοφίαν γράψας τὴν καλουμένην πανάρετον, ἐν ᾗ καὶ μέμνηται Ὀνίου τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἔτη ς' τοῦ ᾗ κόσμου ἔτη. Sed haud dubie fallitur Syncellus, nam Jeſus ſive Jaſon iſte 2. Maccab. IV. 7. & V. 9. memoratus Ol. CLI. 1. ſucceſſit fratri Oniæ tertio de quo 2. Maccab. III. 1. IV. 34. At Onias Sirachidi cap. 50. v. 1. laudatus fuit Onias ille primus, Simonis Juſti pater, quibus utriſque defunctis ſcripſiſſe ſe docet. Scripſit itaque ſub pontificatu Eleazari, quem alioqui non illaudatum præteriiſſet. Ad hunc Eleazarum Simonis juſti ſucceſſorem Epiſtolam Ptolemaei Philadelphi refert Joſephus XII. 2. Antiqv. p. 392. qua viros idoneos qui legem Hebræorum in Græcam linguam interpretentur ab eo deſiderat. Utcunque vero aliquis narrationem illam de LXX. Interpretibus vocet in dubium, tamen tempus Pontificatus Eleazari Joſepho notum fuiſſe, adeoque Eleazarum Philadelpho qui Ol. CXXXIII$\frac{1}{2}$. obiit regnante, ſacra illa dignitate functum eſſe non vi-

* Ne cum JESU ſoſpitatore noſtro confundatur, Jaſonem malunt vocare viri quidam docti, ut Gatakerus p. 124. Adverſar. & ad Antonin. p. 106. &c. Sane etymi ratione conveniunt nomina Joſua, Jeſus, Jaſon.

** Hunc Eleazarum quidam eſſe ſuſpicantur qui in Pontificatu Simoni Juſto ſucceſſit, quod parum eſt credibile. Syrus vero interpres, ut illuſtris Huetius conjicit, patrem Jeſu videtur unum habuiſſe cum eodem Simone Juſto Oniæ filio, vocat certe Jeſum filium Simonis Aſiro: ſed alium Simonem potuit intelligere.

videtur dubitandum. At nepos hujus Jeſu, qui librum ab avo Hebraice ſcriptum Græce interpretatus eſt, quæ ſola Græca interpretatio Hebraico codice perdito ætatem tulit, in prologo affirmat ſe in Ægyptum veniſſe ſub Ptolemæo Evergete, anno XXXVIII. non primum Evergetem qui Philadelpho, ſed ſecundum * qui Philometori ſucceſſit libenter intellexerim, cujus initia Ol. CLVIII¼. à Philadelphi morte abſunt annis nonaginta quinque. Annum vero XXXVIII. putem ** de interpretis annis ætatis, non de annis regni Evergetæ intelligendum, neq; enim legimus ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως ſed ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον, & neuter Ptolemæorum hujus cognominis tot annos regnavit, ut ex Claudii Ptolemæi Canone & Euſebii Chron. conſtat. Hebraicum codicem, cujus ſe vim atque pondus Græce interpretando aſſequi potuiſſe nepos inficiatur, vidit adhuc ſuo tempore Hieronymus præf. in proverbia: *Fertur & Panaretos Jeſu filii Sirach liber, & alius pſeudepigraphus, qui Sapientia Salomonis inſcribitur. Quorum priorem Hebraicum reperi, non *** Eccleſiaſticum ut apud latinos ſed parabolas* (משלי) *prænotatum; Cui juncti erant Eccleſiaſtes & Canticum Canticorum, ut ſimilitudinem Salomonis non ſolum numero librorum ſed etiam materiarum genere coæquaret.* Equidem Joſephus Scaliger p. 592. Epiſt. exiſtimat in Hebraicam verſionem Eccleſiaſtici ex Græco concinnatam Hieronymum incidiſſe; ſed nihil eſt in Hieronymi verbis quod ita eſſe illa intelligenda neceſſario evincat, itaque malo aſſentire Druſio quæſit.

* Ita Grotius, Uſſerius, Labbeus & nuper Clariſſ. Hody p. 193. ſeq. de Biblior. textibus Original. E veteribus quoque Euſebius, Glycas &c.

** Sic hunc locum accepere Nic. Lira, Joach Camerarius, Jo. Druſius, illuſtris Huetius & alii. Joſephus vero Scaliger 3, Iſagog, Can, p. 29(. intelligit annum duodequadrageſimum Jobelei, vel 38. annum periodi Dionyſianæ (Dionyſii Mathematici Philadelpho cari) Vide IV. de emendat temp. p. 268. V. p 434. Alii apud Torniellum ad A. M. 3808. putant innui annum 38. ab inſigni illa relaxatione captivorum Judæorum quæ ſub Philadelpho contigit. Bertramus c. 5. Lucubratt. Franckenthal, annum 38. à tempore quo avus Jeſus filius Sirachi librum ſuum Hebraice ſcripſit. Petavius denique X. 44. de doctrina temp annum duodequadrageſimum à tempore quo nepos Jeſu in Ægyptum fuit provectus. Tot eruditorum virorum diſſidia unico vocabulo prævenire ſcriptor potuiſſet, ſi ipſi hoc viſum fuiſſet tanti.

*** De *Eccleſiaſtici* titulo vide Valeſ. ad Euſeb. p. 42. Stephani le Moyne not. ad Varia ſacra p. 938 Jo. Andream Boſium ſchediaſmate de notitia ſcriptor. Eccleſiaſt, c. 1. & Phil. Jac. Hartmannum de rebus geſtis ſub Apoſt. p 57.

per Epiſt. CV. qui ipſum exemplar Hebraicum avi Hieronymo viſum ſibi perſvaſit. At de codicibus Eccleſiaſtici Hebraicis Seb. Munſtero qui typis exſcriptum à Judæis CPoli fuiſſe refert, & Paulo Fagio memoratis, recte ſuſpicatur Illuſtris Huetius, eam eſſe recentiorem hujus libri Hebraicam de Græco verſionem, qualis duplex exſtat Tobiæ.

II. Editiones & Interpretes Eccleſiaſtici.

Ne dicam de Bibliis græcis, in quibus Sirachides, ut notum eſt, legitur, quæque ſupra c. 12. §. 6. recenſui: eximias hujus libri Græcas vel Græcolatinas editiones debemus (1) *Joach. Camerario* Baſil. 1551. 8. & cum latina ejus verſione ac notis Lipſ. 1568. 8. (2) *Jo. Druſio* qui ad Hebraiſmi rationes plura revocavit, verſionem novam & notas addidit, Romanamq; editionem cum aliis contulit, variis etiam lectionibus à Jac. Kimedontio * ad Camerarii ἔκδοσιν è MS. Codice notatis Franeqv. 1596. 4. (3) *Davidi Hœſchelio*, qui Eccleſiaſticum edidit Græce recenſitum ad vetuſtiſſimas membranas Bibl. Auguſtanæ, & quatuordecim præterea exemplaria tum MSS. Codd. Palatinos tum varios editos, addita verſione latina vulgata ex edit. Romana & ſuis notis. Auguſtæ Vindel. 1604 8. Hoeſchelii editio Græca cum ejus notis exſtat quoque in Criticis ſacris Anglicanis, Francofurti & in Belgio recuſis, adjunctasque habet animadverſiones *Claudii Baduelli*, *Seb. Caſtellionis*, *Jo. Druſii & Hugonis Grotii*. Druſii editionem verſionemque ſed ſine notis recudendam dedi Lipſiæ 1691. 8. cum Eccleſiaſticum Græce & latine ederem junctum Tobiæ, Judith, Orationi Manaſſeæ & libro Sapientiæ. Prodierunt etiam libri Apocryphi V. T. & in his Eccleſiaſticus Græce Antvverpiæ ap. Plantin. 1584. 4. & Francofurti 1694. forma octava majore. Græcolatina Eccleſiaſtici editio cum verſione & notis *Matthiæ Bergii* Brunſvicenſis. Helmſt. 1580. & Lubec. 1591. 8.

Græcis elegis Eccleſiaſticum reddidit *Paulus Dolſcius* ** Plauenſis, diſcipulus Malanchthonis, unde Melanchthoni Metaphraſin hanc tribuere videtur Antonius Teiſſerius Vir Clariſſ. in elogiis Thuaneis. Prodiit Dolſcii Sirachides Lipſiæ A. 1571. 8. apud Io. Rhambam.

Lati-

* Vide Druſium ad Sir. XX. 6.

** De hoc Dolſcio Medico & Conſule Hallenſi qui A. 1589. diem ſupremum obiit, vide ſi placet eximii viri Tho. Crenii animadverſiones Philologico Hiſtor. parte III. p. 234. ſeq. & parte XI p. 167. ſeq.

Digitized by Google

Latinis elegis complexus eſt eundem librum *Jo. Lorichius Hadamarius*, Ingolſtadii 1515. & centum amplius annis poſt *Martinus Neſſelius* Emdæ 1654. 8. *Jo. Seckervvitzii* Paraphraſis Poetica lucem vidit Baſileæ apud Oporin. 8. & *Henrici Hermanni Lippiani* Lipſiæ 1586. 8.

Germanico carmine tranſtulit *Magdalena Haymeieria* Ratisbonenſis A. 1571. ac 1578. & Norimb. 1609. 12. tum *Jo. Hildebrandus* Halis Sax. 1662. 8.

Alii interpretes *latini*, præter veterem vulgatum, qui *proſa* reddiderunt, exſtant quam plurimi, Camerari⁹ & Bergius ſupra laudati, tum *Victorinus Strigelius* qui & notas addidit. Lipſ. 1571. 8. *Juſtus* item *Jonas* & qui univerſos Sacræ Scripturæ libros interpretati ſunt Complutenſes (quos in Sirachide ſeqvuntur editiones Baſileenſes Græcolatinæ) Xantes Pagninus Lucenſis, tum Flaminius Nobilius, Arias Montanus, Sebaſt. Caſtellio, & Seb. Schmidius ὁ μακαρίτης: vel qui Apocryphos libros, ut Petrus Cholinus in Bibliis Tigurinis obvius, & cujus verſio in Rob. Stephani opere Biblico comparet Claudius Baduellus, & Franciſcus Junius; vel qui veterem vulgatam verſionem interpolarunt Iſidorus Clarius, Thomas Malvenda, Lucas Oſiander & Paulus Eberus.

Germanicæ verſiones vel è vulgata concinnatæ ſunt, ut quæ ante D. Lutherum prodiere in lucem, aut in Romana Eccleſia compoſitæ fuere à Jo. Dietenbergio, Jo. Eccio, Melchiore Brunio, Caſpare Ulenbergio & Theologis Moguntinis. Aut vero è Græco ſunt derivatæ ut D. Lutheri noſtri (qui tamen & ipſe è veteri latina freqventer loca quædam verſioni ſuæ inſeruit) Tigurinorum, Jo. Piſcatoris, & verſio nova Germanica Eccleſiaſtici cum notis Criticis haud contemnendis edita Halæ Sax. 1706. 8. ſub nomine quorundam S. Scripturæ ſtudioſorum. E Lutheri verſione in idioma inferioris Saxoniæ, in Svecicam, Danicam, & Belgicam translatus eſt linguam: licet præterea Sveci, Dani, Belgæ ut nunc Eſthones quoque ac Livoni habent & translationes ad Græcum fontem exactas.

In Polyglottis Londinenſibus exſtant verſiones Eccleſiaſtici *Syriaca* & *Arabica* cum latina ſingulæ verſione, exſtat ibi & vetus vulgata & recens Flaminii Nobilii latina interpretatio. In Syriaca vero & in vulgata veteri quædam hinc inde aliter & interpolata leguntur, interpretibus ut fit quædam de ſuo vel ex aliis locis vel ex Salomone adjungentibus.

Habenter & Anglicæ verſiones, & Islandicæ, tum Hibernica; & Finnica Eſchilli Petræi, & Jo. Tornæi Bothnienſis Lappica, Polonicæ

Digitized by Google

quoque celebrantur, tum aliæ tum Jeſuitarum Jac. Wieci & Juſti Rabi: Hungaricæ præterea ac Bohemicæ & Slavonica atque Ruthenica ſive edita illa in Bibliis A. 1581. fol. ſive quas ad editionem paraſſe nuper dicuntur viri laudatiſſimi Ereneſtus Glück & Elias Kopyevviſius. Denique Armenica.

Hiſpani variis dialectis Caſtellana, Valentina &c. verſiones à longo jam tempore habuerunt, ut notavit Fridericus Furius Coriolanus in libro quem Bononiam * proſcripſit p. 111. ne dicam de translatione Hiſpanica Caſſiodori de Reyna, Cypriani de Valere &c. Luſitanicam nullam vidi. *Galli* Cantabricam olim habuerunt ſive Vaſconicam, tum Catalonicam, nam de recentibus dicere nihil attinet, quas vel Romanæ Eccleſiæ addicti Lugdunenſes & Lovanienſes, præterea Pariſiis Renatus Benedictus, Franciſcus Beſſeus & Franciſcus Friſo, ac noviſſime Iſaacus de Sacy ediderunt, vel è Proteſtantium numero Sebaſtianus Caſtellio, Jo Deodatus & Genevenſes à variis deinceps recenſiti & interpolati, ac recens admodum ſingulari ſtudio Davidis Martini.

Italicæ verſiones notæ ſunt Nic. Malermii Veneti Abbatis Benedictini, Antonii Bruccioli & Jo. Deodati: Nam quæ tempore Sixti V. A. 1589. Romæ typis exſcripta, ** mox iterum ſuppreſſa fuit.

Jam eos paucis juvat referre, qui notis, animadverſionibus, & commentariis Eccleſiaſticum illuſtrarunt, præter eximios illos quos ante memoravi: vel quorum in univerſos aut pleroſq; libros Biblicos induſtria enituit, ut ſunt è noſtris Oſiander, & χαλκέντερος Calovius, è Reformatis Conradus Pellicanus & Paulus Toſſanus; è Romanæ Eccleſiæ ſociis Menochius, Tirinus & à Lapide, atque his antiquiores Nicolaus Liranus, & gloſſæ ordinariæ atq; interlinearis auctores Strabus Fuldenſis & Anſelmus Laudunenſis, Dionyſius præterea Carthuſianus & Hugo Cardinalis.

Ex vetuſtioribus Eccleſiæ doctoribus nemo Eccleſiaſticum integrum vel majorem ejus partem commentario aut homiliis eſt interpretatus, licet argumenta ejus compendio referat Athanaſius junior Euthalii æqualis in Synopſi Scripturæ, & in loca quædam ſingula exſtent homiliæ Ambroſii, Auguſtini &c.

Rabani Mauri (qui octingentis & quinquaginta poſt CHRISTUM

* Prodiit liber Baſileæ 1556. 8.

** Vide quæ Gregorius Leti in vita Sixti V. Tom. 2. p. 399. ſeq. & Wagenſeilius in telis igneis Satanæ p. 25.

Digitized by Google

STUM annis floruit) expoſitio Eccleſiaſtici libris X. ad Otgarium Archi-Ep. Moguntinum. Pariſ. 1544. & inter opera Colon. 1627. fol.

Alexandri ab Alexandria Ord. minor. (Romæ A. 1313. ſepulti) & Jo. Alerii Carmelitæ commentarius, dubito an editus.

Roberti Holkot (circa A. C. 1340.) lectiones in prima ſeptem Eccleſiaſtici capita Oxonii habitæ prodierunt cum ejus lecturis in Canticum Canticorum Venet. 1509.

Cornelii Janſenii Gandavenſis commentarius. Lovan. 1569. 4.

Pauli de Palatio. Colon. 1593. 8.

Octaviani de Tufo, Neapolitani, Soc. Jeſu, in primora XVIII. capita. Lugd. 1628. Colon. 1629. fol.

Jo. de Pina Madritenſis, commentarii, quatuor tomis. Primus in X. prima capita prodiit Lugd. 1630. fol.

Oliverii Bonartii Iprenſis Commentarius. Antvverpiæ A. 1634. fol.

Salvatoris de Leon expoſitio & illuſtratio in prima XV. capita Antvverp. 1640. fol.

Petri Gorſii explicatio Pariſ. 1654. 8.

Alphonſi de Flores, in capita XXIV. Antvverp. 1661. fol.

Gaſparis Sanctii in capita primora XXIV. & Franciſci de Cepeda ineditum commentarium memorat Philippus Alegambe.

His accedunt è Gallis recentibus Sirachidis illuſtratoribus Boſſvetus Epiſcopus Meldenſis, & variis politiſſimis ſcriptis notiſſimus Bellegardeus.

Brevem quoque Eccleſiaſtici explicationem David Chytræus dedit, quæ plus ſimplici vice recuſa eſt, ut omittam alios qui ſententias Sirachidis in locos communes digeſſerunt, uti Lucas Geierbergerus & Jo. Kœnikenius: vel qui contulerunt cum dictis Eccleſiaſtæ ac libri proverbiorum & Sapientiæ, vel qui Homiliis ad populum habitis explanarunt aut lingva vernacula Germanica illuſtrarunt ut Caſp. Huberinus 1552. * Jo. Matheſius 1586 Eraſmus Sarcerius 1575. Frid. Rothe 1587. Georg. Edelmann 1597. Caſp. Höflerus 1599. Jac. Stoeckererus 1616. Erh. Lauterbach. 1619. Jo. Laſſenius 1661. & Luc. Frid. Reinhardus 1666.

* Conf. de Huberini libro Rev. D Goezii Præſulis digniſſimi Lubecenſis Bibliothecam Mortuorum II. p 62. & de Matheſii in Siracidem Homiliis Vitam ejus à Jo. Balthaſare Matheſio Paſtore Brocwicenſi ſcriptam p. 171.

Digitized by Google

Sententiæ Ben Siræ * בן סירא

In libro Schebeth Jehuda quem latine edidit Gentius, Benſira dicitur vixiſſe poſt Auguſtum Imp. Sed hoc argumento qui uteretur ad demonſtrandum diverſos eſſe Jeſum Sirachidem & Ben Sira ſive filium Siræ, leviſſimo uteretur. Peſſimi enim temporum notatores ſunt recentiores Judæi. Itaque David Ganz in ſuo Zemach pag. 65. ſeq. audacter eosdem facit, diſſentiente quidem Guil. Henrico Vorſtio in notis, Druſio ad XXV. 28. (qui tamen III. 23. qv. Ebr. aliter ſenſerat) & Nic. Serario ad Bonifacii Epiſt. 1. ſed conſentientibus plurimis aliis inter Chriſtianos viris doctiſſimis, Chriſtophoro Cartwrighto, qui in mellificio Hebraico V. 13. p. 3126. ſeq. ben Siræ ſententias à Talmudicis laudatas confert cum dictis Eccleſiaſtici: Hugone Grotio ad Eccleſiaſtici cap. VI. 6. Cornelio Bonaventura Bertramo qui c. 5. lucubrationum Franckenthalenſium teſtatur ſe in Eccleſiaſtico enucleando & revolvendo atque cum quibusdam aliis libris conferendo quam accuratiſſime elaboraſſe, Hottingero, Huetio aliisque; quibus haud invitus accedo.

Sententias Ben Siræ XLIV. ordine & numero duplicis Alphabeti edidit & prioribus XXII. Hebraicum Peruſch ſive explicationem neſcio cujus auctoris adjunxit *Paulus Fagius*, qui etiam vertit latine. Titulus libri eſt: *Sententiæ Morales Ben Siræ vetuſtiſſimi authoris Hebræi qui à Judæis nepos Hieremiæ Prophetæ fuiſſe creditur, cum ſuccincto commentario. Tobias Hebraice* &c. Iſnæ 1532. 4. Hinc ſententias omiſſo Hebraico commentario vulgavit cum verſione & notis ſuis Jo. Druſius Franeqv. 1597. 4. cujus editio in Criticis ſacris Anglicanis eſt recuſa Tomo VIII. p. 1869. ſeq. edit. Lond. Critici ut notum eſt, deinceps in Belgio & à Francofurtenſibus ſunt recuſi. Exſtant præterea ſententiæ illæ etiam latine in Cornelii à Lapide commentario in Eccleſiaſticum p. 29. ſeq. & apud I. Euſeb. Nierembergium X. 9. de origine Scripturæ. Sunt etiam à me pridem Eccleſiaſtico Græce & latine edito ſubjunctæ. Joannes Bartoloccius 1. Bibl. Rabbin. p. 688. meminit editionis Hebraicæ Venetæ A. 1554. 8. Sed exſtat & alia antiquior reliquis omnibus CPolitana quam olim habuit Munſterus & deinde Buxtorfius qui in Synagoga Judaica c. 4. de ſpectro Lilith agens, *Pertinet huc*, inquit, *hiſtoria quæ legitur in Ben Sira*,

* Memoratur etiam quidam Rabbi יוירא in excerptis Gemaræ. tractat. Chagigah quos nuper edidit Clariſſimus Hottingeri nepos p 40.

Digitized by Google

Sira, non illo quem doctiſſimus Paulus Fagius latine redditum excudi curavit, ſed eo quem Judæi ediderunt. Et meum quidem exemplar CPoli eſt excuſum, & illud ipſum cujus mentionem facit Sebaſtianus Munſterus ſub finem ſuæ Coſmographiæ latinæ, ex quo hiſtoriam illam Hebraicam de Preſtegiani ditione ad extremum librum annexam hauſit & depromſit, illudque mihi de Judæo in vicinia, qui ex Munſteri Bibliotheca habuerat, emi. Munſterus enim Baſileæ lingvæ Ebrææ Profeſſor fuit, ibidemque ſepultus quieſcit. Idem Buxtorfius in Bibl. Rabbinica teſtatur in illa editione multa fabuloſa de ſapientia Ben Siræ poſt ſententias ejus morales adſperſa legi. Ineſſe & alios tractatus plures, quos ibidem recenſet.

III. Eccleſiaſticum excipiat SAPIENTIÆ liber, qui non minus quam ille Panaretus * dictus & Salomoni ** Regi tributus fuit *ob aliquam eloquii*, ut ait Auguſtinus, *ſimilitudinem.* Alcuinus;

Tres Salomon libros mirabilis edidit auctor,
His duo junguntur per Paradigma libri.
Quorum quippe prior Sapientia dicitur alma,
Notatur Jeſu nomine poſterior.

Librum Salomone dignum nec cum ullo quocunque ſcripto humano comparandum vocat Jo. Gregorius, Anglus, præf. ad Obſervationes in loca S. Scripturæ. *Salomoni* etiam nuper tribuere non dubitavit Vir Clariſſ. Nic. Hieronymus Gundlingius Obſerv. Hallenſ. V. 13. hujus enim ſe auctorem diatribæ profitetur in Hiſtoria Philoſ. Moralis part. 1. pag. 73. Sed præſtantiſſimum lectuque ac memoria digniſſimum libenter profiteor, Salomonis eſſe nunquam mihi perſvadebo, librum Judæis ignotum, & antiquis etiam ſcriptoribus Chriſtianis doctiſſimis confitentibus ſub Salomonis perſona à pio aliquo & erudito viro compoſitum, quicunque etiam is fuerit ὁ τὴν πανάρετον σοφίαν εἰς αὐτοῦ πρόσωπον ἀναθεὶς ut loquitur Euſebius XI. 5. præparat. Scripſiſſe autem poſt Judæos à gentibus jam ſubjugatos patet ex eo, quod memorantur ipſi c. XV. οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ οἱ δυναστεύοντες αὐτόν, ut omittam c. VI. alludi ad recentiora longe Salomonis tempore Græcorum ſacra per voces ſe-

* Vide Coteſerium ad Clementis Romani Epiſt. 1. cap. 57. T. I. Patrum Apoſtol. pag. 178.

** Veterum loca Eccleſiaſticum Salomoni tribuentium collegit Serarius ad S. Bonifacii Epiſt. 1. Similiter & Proverbia & Eccleſiaſtes, veniunt ipſis titulo Sapientiæ.

στεφανηφορεῖν, βραβεῖον, πρυτανεῖς, πομπεύειν, ἆθλα, ἀγών &c. Neque rem conficit quod Salomonis perſona auctor orat capite IX. Perinde enim fit in Pſalterio Salomonis, quod vulgavit Cerda, & in teſtamento ejus adhuc inedito, quæ duo ſcripta nemo ſobrius Salomonis eſſe contendet. Quemadmodum igitur ſub Sapientiæ Salomo, ita ſub Salomonis perſona loquitur auctor hujus libri. Sic ſub Timothei perſona ſcripſit Salvianus. Malo enim cum hoc illum conferre quam cum impoſtoribus, qui falſis nominibus decipere lectores ſuos voluerunt, * uti Hetruſcarum ſutor fabularum ſive antiquitatum ſub Proſperi nomine: *id ita ſcio ego Proſperus.* Et pſeudo Clementinorum ſcriptor: *Ego Clemens, Ego Petrus, Nos Apoſtoli,* ac ſimilia. Nec vero crediderim quod auctor voluerit credi à lectoribus ſuis Salomo, ſed aliquis divinæ ſapientiæ Salomoneæ, ut Sirachides in prologo dicitur, ὀπαδός atq; ſectator, perinde ut Salvianus nunquam voluit exiſtimari libros ſuos à Timotheo eſſe ſcriptos diſcipulo Apoſtolorum, ſed ſatis ipſi fuit ſub nobili hac perſona delituiſſe. Ecqvis vero demum ſit ſcriptor pulcherrimi & aurei libelli, nemo affirmare certo poteſt. Nam quod *Philonem* quidam volunt, illum Alexandrinum cujus ſcripta plura leguntur, ut contendit Jo. Coſtabadius libello ſingulari quem edidit Bredæ 1648. 12. perſpicue falſum eſſe opinor, & veterum teſtimoniis ac genio ſcriptorum Philonis contrarium. Pro antiquiore ** recte habent qui Philoni alicui tribuunt ſeniori. Verum quis ille Philo ſenior, dicere vix poſſunt, cum abſurdum ſit de Philone ſuſpicari quem de Judæis quædam ſcripſiſſe ajunt Joſephus, Clemens, Euſebius: eum enim Ethnicum conſtat fuiſſe & Pythagoreum. Nimis quoq; acutum eſt quod nonnulli, quoniam ידידיה h. e. *amabilis* Salomo dicitur 2. Reg. XII. 25. & R. Azarias Philonem Judæum viciſſim in ſuo Meor Enajim non פילון ſed ידידיה appellat, hinc concludunt ſub Philonis nomine ipſum latere Salomonem. A *Philone presbytero* græce converſum ait Iſ. Voſſius libro de LXX. Interpretibus pag. 396. neque ex *Hebræo* converſum abnuerim, etſi ſtylus græcam eloquentiam *** redolere viſus eſt Hieronymo, qui ſuo jam tempore nullum

* Confer ſi lubet alia exempla apud Jo. Rainoldum de libris Apocryphis prælect. XX, XXI. XXII.

** Jo. Druſius de Henocho c. XI. *Sapientiæ auctorem putarem Philonem non juniorem qui ſub Cajo vixit, ſed ſeniorem qui vixit ſub templo ſecundo & ſcripſit librum de anima qui memoratur in libro Juchaſin.*

*** Vide Lud. Cappelli Opera poſthuma p. 562.

lum ſe Ebraicum exemplar reperire potuiſſe eſt teſtatus. *Chaldaice* ſcriptum vidiſſe ſe refert ſcriptor recens R. Moſes Nachmanides Gerundenſis, Meminit etiam R. Azarias: ſed quæ ex illa à Moſe producuntur, conveniunt cum verſione *Syriaca* qualis exſtant in Polyglottis illamque dialectum referunt, ut Buxtorfio & Hottingero pridem notatum: quam obrem verſionem tantum ex Græco factam, neque eam valde antiquam vidit, qualis etiam eſt *Arabica* in iisdem Polyglottis excuſa, & è Syriaco ut videtur concinnata. Epiphanius vero qui Eccleſiaſticum & Sapientiam accenſet *libris* ςιχηροῖς, non hoc ipſo prodit eos lingva Hebraica carmine adſtrictos fuiſſe, ſed tantum in Græcis quos evolvit Epiphanius codicibus ſcriptos fuiſſe inſtar Pſalmorum & librorum Salomonis per ςίχυς cum ſententia deſinentes, non una ſerie & longitudine procedentes per totum volumen, ut in ceteris libris Biblicis fieri conſvevit. In Nicephori ςιχομετρίᾳ, Sapientiæ numerantur ςίχοι mille & centum, Eccleſiaſtici bis mille & octingenti.

Verſionem vulgatam latinam hujus libri, quæ exſtat, Hieronymum auctorem non agnoſcere, variis argumentis diſputat Lud. Cappellus p. 563. Opp. Poſthum.

Bellatoris presbyteri, ſexto poſt CHRISTUM natum ſæculo clari, octo libri in Sapientiam, Caſſiodoro c. 5. divinar. lect. memorati pridem perierunt.

Bedæ Venerabilis in unum & alterum locum Sapientiæ commentatio exſtat, in qua meminit duplicis latinæ hujus libri translationis.

Anonymi expoſitio latina MS. in librum Sapientiæ memoratur Lambecio lib. II. de Bibl. Vindob. p. 777.

Rabani Mauri libri III. in Sapientiam, ad Otgarium Archiepiſcopum A. C. 827. ſcripti leguntur inter ejus opera.

Jo. Bonaventura Cardinalis & Doctor (ut Scholaſticis placet) Seraphicus ſcripſit & ipſe in hunc librum medio ſæculo poſt CHRISTUM natum XIII. uti centum annis poſt Robertus Holkot, licet ſunt qui hujus commentarium tribuunt Reginaldo de Alna Ord. Ciſtercienſis.

Petri Nannii ſcholia quæ Baſileæ A. 1552. 4. viderunt lucem, miror non adjuncta eſſe à Criticorum ſacrorum Angl. editoribus ad notas Baduelli, Caſtellionis, Iſidori Clari & Grotii quas exhibent in Sapi-

Digitized by Google

entiæ librum, quem Nannio neminem melius elucidaviſſe notat Paulus Colomeſius p. 106. Obſervatt. ſacrarum.

Caſparis Barthii commentarius in Sapientiæ librum, cujus meminit notis ad Claudianum, nunquam editus eſt: neque Sixti Senenſis, qui libro IV. Bibliothecæ ſanctæ inter ſcripta ſua refert Sophias Monoteſſarum, in quatuor proverbiorum, Eccleſiaſtis, Sapientiæ & Eccleſiaſtici Volumina: neque Caſparis Sanctii denique, cujus commentarium memorat Alegambe.

Nic. Selnecceri editio Græcolatina cum nova verſione, argumentis, notisque prodiit Lipſiæ 1568. 8. Victorini Strigelii translatio (quam in mea Græcolatina Apocryphorum editione recudendam dedi) & animadverſiones. ibid. 1575. 8. Conradi Dieterici Homiliæ præclaræ in hunc librum Germanice editæ Ulm. 1628. fol.

Jo. Lorini eruditus commentarius Lugd 1607. 4. & deinde Moguntiæ atque alibi plus ſimplici vice. Commentarius brevior Chriſtophori de Caſtro Lugd. 1613. 4. Prolixior Laurentii de Aponte Pariſ. 1619. 1640. fol.

Jacobi Calshille metricam expoſitionem ante paucos annos edidit Vir. Cl. Daniel Guilelmus Mollerus.

Nova verſio Germanica libri Sapientiæ cum notis Criticis diligenter collectis lucem vidit Halæ Sax. A. 1705. 8. Carmine Germanico reddidit E. S. de Reichenbach.

Præter Boſſveti & Bellegardei obſervationes, non ita pridem Pariſiis edita eſt Anonymi Metaphraſis Poetica Gallica, A. 1696. 4.

Ceteros interpretes pleroſque paulo ante in Sirachide notare me memini.

IV. ORATIONEM MANASSÆ Regis quam captivus oravit 2. Paralip. XXXIII. 12 ſcriptam fuiſſe in ſermonibus Regum Iſrael & in ſermonibus *Hozai* Prophetæ, ſacer ſcriptor ibidem teſtatur v. 18. Ea vero quæ hodie Regis illius nomine exſtat, verbis Paralipomenon uno veluti tenore ſubjicitur ab auctore Conſtitutionum Apoſtolicarum Clementi Romano tributarum II. 22. atque fatente Cotelerio *fictitia eſt ac extra Canonem librorum divinorum collocata: quamvis pro genuina habuerunt etiam Scriptor Sermonis in Publicanum & Phariſæum T. 6. Operum B. Chryſoſtomi, Antonius Monachus lib. 2. Meliſſæ ſerm. 93. Theodorus Studita ſermone Catechetico 93. Theophanes Cerameus Homil. 2. & 56. Freculfus, Georgii duo Syncellus & Hamartolus in Chronicis ſuis, atque Suidas in voce* Μανασσῆς, *ubi recte*

recte exemplar Regium numero 130. καὶ τότε προσηύξατο πρὸς Κύριον τὸν Κύριον παντοκράτορα. *Quibus accedunt omnes ii apud quos inter Cantica Scripturæ legebatur, quod factitatum patet ex MSS. Alexandrino & Regiis, & ex eo quod eam Freculfus appellet Canticum pœnitentiæ, Anaſtaſius Sinaita in Pſalmum VI.* τὴν προσευχὴν τῆς ᾠδῆς, *Georgius vero Syncellus, Mich. Glycas & Theophanes Cerameus* ᾠδήν. *En Græca Theodori Studitæ:* ᾠδὴν ἥν τῷ θεῷ ᾖσεν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ᾄδει ἡ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία. *Quare ad marginem alterius MS. Georgii Monachi ſeu Hamartoli in Bibliotheca vere Regia ſcholium iſtud comparet:* ἱστόρηται παρὰ Ἀφρικανῷ ὅτι ἐν τῷ ᾄδειν τὴν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆν τὰ δεσμὰ διεῤῥάγησαν σιδηρᾶ ὄντα. *Pro quo in Damaſceni Parallelis lib. 2. c. 15. leges:* Memoriæ proditum eſt ab Aphricano quod dum orationem hanc funderet Manaſſes, vincula ferrea * confracta fuerint, atque ipſe fuga ſaluti ſuæ conſuluit. *Libro III. Commentariorum Pet. Lambecii Cæſarei Bibliothecarii p. 39. è Cod. MS. Vindobonenſi inter Theol. Græcos 25.* ἱστορεῖται παρὰ Ἀφρικανῷ ὅτι ἐν τῷ λέγειν τὴν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆν, τὰ δεσμὰ διεῤῥάγησαν σιδηρᾶ ὄντα, καὶ ἔφυγεν. Græci etiamnum hodie in Pſalterio ſuo inter alia Cantica ſacra hac Manaſſis Oratione utuntur, cathiſmate ſive ſect. XX. ut notavit Leo Allatius de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 62. ubi refert ſe *Joannis Geometræ* paraphraſin illorum Canticorum habere jambis Græcis concinnatam. Vide etiam Lambecium III. p. 37. & 379.

Orationem hanc nec Græce nec Hebraice reperiri, à viris quibusdam doctis affirmatum eſt, quod merito aliquis miretur in Bonferio p. 14. & in præſtantiſſimo du Pinio p. 17. prolegom. Biblic. Conſtitutionum Apoſtolicarum exſtant plures editiones; una Græca Turriani Venet. 1563. 4. & quatuor Græcolatinæ: prima Frontonis Ducæi ad calcem Canonum cum ſcholiis Zonaræ Pariſ. 1618. fol. Secunda in Conciliis Labbei T. 1. Pariſ. 1671 fol. tertia & quarta in Patribus Apoſtolicis Cotelerii Pariſ. 1672. & Amſt. 1698. fol. Non in his tantum Oratio Manaſſæ exſtat Græce, ſed etiam in Bibliis latinis Roberti Stephani A. 1540. Græce è MS Victoriano prodiit: Præterea Avenario ſuo Græcolatino ſubjunxit Chriſtophorus Dauderſtadius, Jenæ 1628. 8. Angli vero in Polyglottis ſuis ediderunt cum Variis lectionibus Codicis Alexandrini, in quo poſt Pſalmos inter Cantica ſacra exaratam invenerunt. Edidi & ipſe adjuncta veteri latina verſione, Lipſiæ 1691. 8. cum

Aaaaa 2 Eccle-

* Confer Targum ad 2. Paralip. XXXIII. 12. ſeq. Auctorem Op. imperfecti ad Matth. I. 10. Syncellum p. 214. Suidam in Μανασσ. Glycam p. 197. Eutychium &c.

Digitized by Google

Eccleſiaſtico, Sapientia, Judithæ ac Tobiæ libris. Addidi quoque Metaphraſin Poeticam duplicem Manaſſeæ Orationis, Græcam unam ante non editam eamque elegantiſſimam, mei quondam Præceptoris * Jo. Godofredi Herrichen: alteram latinam petitam ex Balduini Berlicomii Sylvæducenſis Hieroſtichis editis A. 1598. 8. ex Officina Commeliniana. Reddidit etiam carmine latino quod tunc me fugiebat, præclarus Claudius Eſpencæus Pariſ. 1566. Deniq; Oratio Manaſſæ exſtat in libris Apocryphis Græce editis Francof. 1694. 8. Homiliis ad populum eandem orationem expoſuere Jo. Forſterus, Georgius Albertus aliique.

V. Si Auctori Conſtitutionum Apoſtolicar. V. ult. credimus. Librum ſub nomine BARUCHI hodie ſuperſtitem, qui Jeremiæ Prophetæ ** diſcipulus & amanuenſis fuit, Judæi in Synagogis ſuis lectitarunt quotannis una cum threnis Jeremiæ, die magna expiationum, decima nempe menſis Gorpiæi qui Septembri reſpondet. In dubium hoc vocat Jo. Dallæus cui lib. 1. de pſeudepigraphis Apoſtolicis c. 17. p. 199. illud non magis videtur eſſe verum, quam quod lib. VI. c. 25. ajunt eædem conſtitutiones, Legem extra Judæam legi prohibitam fuiſſe ab ipſo Moyſe. ἀπαγορεύει γὰρ αὐτοῖς ὁ Θεὸς Μωϋσῆς καὶ θυσιαστήριον ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἱστᾶν καὶ τὸν νόμον ἔξω τῶν ὅρων τῆς Ἰουδαίας ἀναγινώσκειν. Fortaſſe vero ex Helleniſtis quidam alicubi illa ætate, hoc eſt tertio poſt Chriſtum natum ſæculo Baruchum legerunt, uti conſtat alia etiam lecta à Judæis fuiſſe in Synagogis præter libros divinos, etiam δευτερώσιν quæ prohibetur in Juſtiniani Imp Novella CXLVI. Similiter Chriſtiani quoque publice legerunt non modo Clementis Romani Epiſtolam, ſed etiam Varia ſanctorum Acta, Varias Homilias Doctorum Eccleſiæ. Ceterum S. Hieronymus ad Jeremiam præfatus, *librum*, inquit, *Baruch, notarii ejus, qui apud Hebræos nec legitur nec habetur, prætermiſimus.* Οὐ κεῖσθαι παρ' Ἑβραίοις Baruchi Epiſtolas notavit etiam Epiphanius de menſur. & pond. c. V. Converſum tamen eſſe hunc libellum Græce ex Hebræo, non valde negaverim. Veteres ſubinde laudant ſub nomine Jeremiæ. Inter Græcos commentariis illuſtravit *Theodoritus* & auctor *Catenæ* à Mich.

* Obiit vir egregius Lipſiæ ubi Recturam Scholæ Nicolaitanæ geſſerat, ſeptuagenario major & rude donatus A. 1705. V. Cal Februarii.

** Joſephus XII 11. p. 343 refert Jeremiæ precibus à Nabuſardane liberatum τὸν μαθητὴν Βάρουχον Νηρίου παῖδα ἐξ ἐπισήμου σφόδρα οἰκίας ὄντα καὶ τῇ πατρίῳ γλώττῃ διαφερόντως πεπαιδευμένον.

Mich. Ghislerio Lugd. 1623. fol. cum commentariis in Jeremiam editæ atq; ex *Olympiodoro*, *Severo* qui p. 245. allegatur & *incerto* collectæ. Latinam vulgatam verſionem non agnoſcere auctorem Hieronymum, contendit Lud. Cappellus p. 564. Opp. poſthum. Alia vetus latina translatio edita eſt à Clariſſimo Viro Joſepho Maria Caro Rom 1688. 4 Nicephori ſtichometria numerat libri Baruchi ςίχες ſeptingentos, computata ſimul ut videtur EPISTOLA quæ (ψευδεπίγραφος fatente Hieron.) Prophetæ JEREMIÆ tribuitur, & jampridem Barucho ſubjungi conſvevit. In Polyglottis occurrit verſio utriusq; Syriaca & Arabica. In Criticis ſacris Anglis habes Baduelli, Caſtellonis & Grotii notas. His addes Sanctii aliorumq; Commentarios, qui vel totum ſacrum Codicem illuſtrarunt ſcriptis, ut quos ſupra laudavi in Sirachide, vel qui Jeremiam, ut Ghislerii, Jo. Maldonati, Chriſtophori à Caſtro: vel denique qui in Baruchum ſcripſere ſeparatim, ut Petri Maucorſii & Lælii Biſciolæ.

Exſtat & in Polyglottis, ſub Baruchi nomine quædam Epiſtola à libro de quo jam dixi diverſa, eiq; ab Anglis præmiſſa: verum exſtat non Græce ſed Syriace, & illuſtri Huetio * judice ita de futuro judicio & futuræ vitæ pœnis ac cruciatibus diſſerit, ut Chriſtiani eſſe hominis fœtus videatur, alicujus forte ex his Monachis, qui Syriæ deſerta primis Eccleſiæ temporibus incoluerunt. Poſſit & Epiphanius videri perſpectam habuiſſe hanc Epiſtolam, quoniam *Epiſtolas Baruchi*, non Epiſtolam commemorat. Sed potius Jeremiæ tributas litteras ſimul intellexit, ne dicam Græcis ſcriptoribus Epiſtolas pluraliter etiam de una dici, ut notavit Grotius ad 1. Maccab. XII. 5 & 19. Cotelerius ad Epiſt Polycarpi c. 3. Sic & è latinis Plinius XXXIII. 3. *M. Bruti in Philippinis campis Epiſtolæ reperiuntur, frementes fibulas tribunitias ex auro geri.* Juſtinus XI. 13. 7. *tertias Epiſtolas.*

VI. In Jo. Malalæ Chronographia T. I. p. 203. poſt commemoratam breviter JUDITHÆ Hiſtoriam legas p. 203. ταῦτα δὲ ἐν ταῖς Ἑβραϊκαῖς ἐμφέρεται γραφαῖς. Sed Ἑβραικαὶ γραφαὶ ſunt ipſi Hiſtoriæ de rebus Judaicis, quales deſcribuntur in libro Judith, quantumvis Græcum Malala legiſſet: neque enim Hebraico libro hoc uſi ſunt Judæi, ut teſtatur Origenes Epiſtola ad Africanum: περὶ Τωβία ἡμᾶς ἐχρῆν ἐγνωκέναι.

* Vide, ſi placet, demonſtrationem ejus Evangelicam propoſit. IV. p. 450. 4 [illegible] edit. Lipſ.

ναι, ὅτι Ἑβραῖοι τῷ Τωβίᾳ ἐ χρῶνται, ἐδὲ τῇ Ἰεδὶθ. Οὐδὲ γὰρ ἔχεσιν αὐτὰ καὶ ἐν Ἀποκρύφοις Ἑβραϊςί, ὡς ἀπ' αὐτῶν μαθόντες ἐγνώκαμεν. Sunt qui verba ἐδὲ γὰρ in his Origenis affirmative accipiunt, quo ſenſu notum eſt οὐκ ἐν, ἐ γὰρ & ſimilia poni interdum à ſcriptoribus Græcis, quaſi Origenes teſtatus fuiſſet Judæos librum Judith habuiſſe inter Apocrypha. Atque ita vel apud Hieronymum eſt legendum præf. in lib. Judith, vel Hagiographa laxius ibi accipienda: *Apud Hebræos liber Judith inter Hagiographa legitur, cujus auctoritas ad roboranda illa quæ ad contentionem veniunt minus idonea judicatur, Chaldæo tamen ſermone conſcriptus inter hiſtorias computatur.* E Chaldaico ſenſum ſenſu exprimens latine vertit idem Hieronymus, cujus translationem cum Græco contulit Lud. Cappellus Opp. poſthum. p. 574. ſeq. *Exſtat & terſa editio Ebraica libri Judith* (teſte † D. Pfeiffero τῷ μακαρίτῃ p. 797. Criticæ 6.) *ſed à recentiori proculdubio manu Judæi cujusdam.* Syriaca verſio occurrit in Polyglottis. Poetæ Hebræi rhythmos de Juditha (recentibus enim Judæis, ut auctori Germinis Davidis aliisque Juditha ſatis nota eſt, ſed è noſtris libris, ut notatum Scaligero p. 96. ad Euſeb.) & Maccabæis cum verſione ſua & notis in lucem edere conſtituerat, morte ante aliquot annos præventus vir doctiſſimus * Matthias Frid. Beckius, uſurus forte editione Veneta A. 1606. 8. quam in Bibliotheca ſua Theologica eximius Lipenius commemorat. De feſto in memoriam victoriæ Judith inſtituto, conſules Seldenum III. de Synedriis Hebræorum p. 133. ſeq. Auctor quem nonnulli è Pſeudo Philone Annii, Joachimum vel Eliakimum, vel denique Joachimi parentem Joſuam filium Joſedeci faciunt, incertiſſimus eſt, eritque. Temporum vero & Hiſtoriæ difficultates quibus longe maximis narratio ipſa eſt obſepta, noviſſime monſtravit Jo. Chriſtophorus Artopoeus ** Argentoratenſis nuper Academiæ lumen, in *meletemate hiſtorico quod narratio de Juditha & Holoferne non hiſtoria ſit* (Joſepho etiam nusquam coni-

† Seb. Munſterus præf. ad Tobiam: *Utinam & Hebraice Jehudith exemplar liceret invenire, quod abſque dubio CPoli à Judæis æque ut Tobiæ exemplar typis eſt multiplicatum, ſicut & Eccleſiaſticum, quem Ben Sira vocant, audio hinc à Judæis evulgatum.* A Judæis recentibus pro vera agnoſci hiſtoria notavit B. Jo. Ben. Carpzovius T. 2. Concion. funebr. p. 1311. ſeq.

* Obiit Auguſtæ Vindelicor. A. 1701. De eo adi Memorias Theologor. à Rev. populari atq; amico noſtro H. Pippingio editas p. 911.

** Obiit eodem anno X. Cal. Jul. major ſeptuagenario. Confer nova literar. Hamburgenſia A. 1703. p. 189.

commemorata) *ſed Epopoeia*. Argentorat. 1694. 4. Diſpellere eas conatus erat poſt Petavii XII. 26. doctrin. temp. & tot aliorum virorum doctorum conatus Bernhardus de Montfaucon Monachus doctiſſ. Benedictinus in libro Gallico * *la Verité de l' Hiſtoire de Judith* Pariſ. 1690. 12. cui Arphaxadus eſt Phraortes Dejocis filius, Nabuchodonoſor vero Saosduchinus quem Aſſaraddino Ptolemæus ſubjicit. E veteribus non memini qui in hunc librū ſcripſerit ante Bellatorē qui non exſtat, & Rabanū. Petri de Riga Cantoris & Canonici Brem. aurora, in qua libros Biblicos pleroſq; & Judithā quoq; carmine elegiaco reddidit, à multis promiſſa nondum vidit lucem. E recentioribus Victorinus Strigelius, Jacobus Zieglerus, Frid. Nauſea, Caſpar Sanctius, Nic. Serarius, Didacus de Celada, Joſephus de la Cerda & alii quidam pauci nominari poſſunt, qui commentariis vel notis hunc librum illuſtrarunt, præter illos quorum vel in Apocryphis univerſis vel in toto ſacro Codice explanando verſata eſt induſtria. Collectio Criticorum ſacrorum Anglicana exhibet tantummodo Baduelli notas & Grotii. Ejusdem Baduelli verſionem retinui in editione mea Græcolatina Lipſ. 1691. 8. Prætereo Jonæ Heuleri & aliorum in Juditham homilias, vel dramata ac poemata de Juditha quæ latine dederunt Cornelius Schonæus, Salluſtius Bartaſſius, & Bartholomæus Tortolettus: Germanice Martinus Opitius, Gallice Boyerus, cujus Tragœdia prodiit Pariſ. 1695. 12.

TOBIÆ librum rejectum à Judæis jam olim profeſſus eſt Origenes libro de Oratione p. 47. τῇ δὲ τοῦ Τωβὴτ βίβλῳ ἀντιλέγουσιν οἱ ἐκ περιτομῆς. *Chaldæo* ſermone ſcriptum teſtatur Hieronymus, quem cum non ſatis intelligeret, *quia vicina eſt*, inquit, *Chaldæorum lingva ſermoni Hebraico, utriusque linguæ peritiſſimum loquacem reperiens, unius dici laborem arripui, quicquid ille mihi Hebraicis verbis expreſſit, hoc ego accito notario ſermonibus latinis expoſui.* Si cum *Græco* conferas, jam paraphraſtæ jam epitomatoris videtur partibus fungi vetus quæ hodie exſtat interpretatio: *Hebræum* Tobiæ codicē quem ab Oſvvaldo Schreckenfuchſio Rectore Scholæ Memmingenſis acceperat vulgavit Baſil. 1542. 4. 1549. 8. 1576. 8. cum latina verſione ſua & notis *Sebaſt. Munſterus*. Hunc indubitatum eſſe textum originarium hujus libri, perſvaſum eſt Jo. Gregorio præf. ad Obſervationes in aliquot S. Scripturæ loca. Sebaſtianus quoque Caſtellio ait *Tobiam ſe ex Hebræo nuper edito, quod ſibi viſus eſſet verior, interpretatum, &*

Græ-

* Vide Acta Erud. T. 2. ſupplementi p. 49. ſeq.

Digitized by Google

Transfert Hieroymus, exponit Beda, Mathæus
Metrificat, reprobat livor, amicus habet.

Huic accedunt commentarii recentiorum ut Nic. Serarii, Fabiani Juſtiniani & Didaci de Celada, Davidisque Maudeni, ut alios jam prætermittam, & ceteros hujus commatis libros paucis adhuc perſequar. Veteres στιχομετρίαι dividunt Tobiam in capita XCIII. στίχυς octingentos. Judithæ librum in capita LX. vel LXIII. & στίχυς ſeptingentos.

VII. DANIELIS Prophetæ * libro & ESTHERIS ** in Græca editione adſutæ ſunt hinc inde quædam laciniæ, quas in Hexaplis ſuis Origenes, quoniam Hebræi codices illis carebant, obelis confodit ut teſtatur ipſe lib. de Oratione p. 47. Idem fecit in verſione ſua Hieronymus, ut profitetur præfat. in Danielem, & recte feciſſe ſe adverſus Rufinum diſputat. Meminit & Hebræi cujusdam, qui additamenta Danielis non modo non probavit, ſed à Græco neſcio quo conficta variis etiam contendit argumentis. Græca quæ hodie habemus in Danielis laciniis, Theodotionem videntur habere auctorem, Judæos vero narrationes illas ex Hebræis Prophetæ eraſiſſe codicibus, recte à Flavignio negatum. Qui enim hoc feciſſent aut quando & quem in finem pulcherrimos hymnos & documenta virtutum gentis ſuæ reſcidiſſent? De Hiſtoria Suſannæ notiſſima eſt Origenis cum Africano diſputatio, ad quam eruditæ Jo. Rodolphi Wetſtenii commentationes conferri merentur. Baſil. 1674. 4. cum diſſertatione ejus de Suſannæ hiſtoria ibid. 1691. 4. Carmen Azariæ & trium puerorum † cum aliis ſacris Canticis interpretatur Catena Græcorum Patrum in Pſalmos Corderiana T. 3. Narratio de Belo & Dracone in Athanaſii Synopſi & Stichometria Nicepho-

* Dan. III. 24 - 90. carmen Azariæ ac trium puerorum. Cap. XIII. de Suſanna, & cap. XIV. de Belo & Dracone.

** Poſt Eſther. X 3.

† Veteres ſibi perſvadent hoſce pueros fuiſſe filios Jojakimi, Danielis propinquos, qui abſciſſis genitalibus in regios fuerint Spadones allecti. Coſmas Indicopleuſtes lib. VIII. p. 307. ὔτε γὰρ γάμος ἑνὸς ἐξ αὐτῶν φέρεται παρὰ θείᾳ γραφῇ· ὔτε τέκνον ὔτε τι τῶν τοιύτων ἠκύση περὶ αὐτῶν. ἀλλ' ἡ παράδοσις καὶ ἡ συνήθεια κατὰ τὴν προφητείαν ἄγει ἴυς καὶ λείυς ἐν ταῖς εἰκόσιν ἀναγράφυσιν. Confer Abulpharajum p. 45 48. Huetium ad Origenem p. 66. Meminit horum puerorum etiam Muhamed in Corano ſura LXXXV.

ri memoratur ſub titulo Prophetiæ Habacuci (diverſi ab eo qui inter duodecim Prophetas) Nam ut ex Hieronymo præf. in comment. Daniel. diſcimus *Porphyrio Euſebius & Apollinaris pari ſententia reſponderunt, Suſannæ Belisque ac Draconis fabulas non contineri in Hebraico, ſed partem eſſe Prophetiæ Habacuc filii Jeſu de tribu Levi, ſicut juxta ſeptuaginta interpretes in titulo ejusdem Belis fabula ponitur:* Προφητεία Ἀββακοὺμ υἱοῦ τοῦ Ἰούδα (al. Ἰησοῦ vel Ἀβδὴ) ἐκ φυλῆς Λευΐ. Mentio hujus narrationis in * Breſchith Rabba ſect. 68. & apud Pſeudo Gorionidem lib. I. c. VII - X. Verſibus latinis non inelegantibus complexus eſt Jo. Commirius. Neque inſcitum hoc Henr. Harderi Epigramma, in quo Suſanna loquitur:

Non pudet æterna canos aſpergere labe?
Non pudet hac famam labe notare meam?
Monſtra ſenum! non hic amor eſt, inſana libido eſt,
Quam furor è ſtygii ſuſcitat igne rogi.
Hic ut in irriguis ſe mundet & abluat undis,
Non ut commaculet, nuda Suſanna ſedet.
At neque fraude minisve labat mens integra, ſpernat
Tectos nuda, viros fœmina, ſola duos.

Damaſceni δρᾶμα τῆς Σωσαννίδος memorat Euſtathius ad Dionyſ. quod num ad Suſannam noſtram ſpectet & Jo. Damaſceni ſit, an quod nonnullis placere video † Nicolai Damaſceni, alii viderint. Libri Eſther editionem Græcam duplicem ex Arundeliana Bibliotheca produxit vir paucis comparandus Jacobus Uſſerius, Origenicam alteram, qua additamenta obelis confodiuntur; itemq; alteram auctore ut videtur Theodotione. Ad calcem Syntagmatis de LXX. Interpretibus Lond. 1655. 4. recuſi Lipſ. 1695. 4. Johannes vero Druſius additamenta libri Eſtheris de Græco latine tranſtulit & notis Criticis illuſtravit, ad calcem annotationum in librum Eſtheris latine verſum à Sante Pagnino. Lugd. Bat. 1586. Leguntur hæ notæ cum Baduelli, Grotiique animadverſionibus etiam in Criticis Sacris Londinenſibus.

VIII. Librum qui ESDRÆ ſub nomine *tertius* in latina veteri verſione ambulat & ex Hebraico translatus videtur Jo. Morino p. 225. Exerc.

* Vide Chriſtoph. Cartwrighti Mellific. Hebr. III. 1. & Bochartum Hierozoic. T. 1. pag. 749. ſeq.
† Voſſ. de Poet. Gr. p. 31. Colomeſ. ad Gyrald. p. 303.

Exerc. Bibl. Iſidorus Hiſpalenſis VI. 2. Orig. vocat *librum ſecundum*, negans eum apud Hebræos haberi; & Esdræ *ἐνδιάθηκον*, ac divinum Nehemiæ librum qui aliis ſecundus Esdræ eſt, pro uno computans, quod apud Hebræos factum teſtatur * S. Hieronymus. Athanaſio autem in Synopſi & in Græcis Bibliorum editionibus eſt *Liber Esdræ primus*, quoniam hiſtoriam paulo altius atque ille repetit, ut notat Jo. Rainoldus T. 1. cenſuræ Apocryphorum p. 238. Lectus eſt à Clemente Alex. & ab Origene, Cypriano aliisque ſub Esdræ nomine allegatus, unde quin bene antiqvus ſit non eſt dubitandum. Eſdræ autem dicitur non quod ille ſit auctor, ſed quod magna ejus pars c. VIII. ſeq. de Eſdra agit. Græce exſtare negarunt viri nonnulli docti, quia deeſt in nonnullis Biblior. editionibus. In plerisque vero exſtat, & in Polyglottis Pariſienſibus ac Londinenſibus legitur Græce, Syriace ac latine. Græci eum diviſerunt in capitula CIX. ut in edit. Aldina ac qui eam ſeqvuntur apparet. In Nicephori *στιχομετρίᾳ* duobus Eſdræ libris (huic tertio nimirum qui Græcis primus eſt, & Canonico Eſdræ itemque Nehemiæ libro qui ambo ſecundum illis conſtituunt) tribuuntur *στίχοι* quinquies mille ac quingenti. Latinæ verſionis S. Hieronymus non videtur auctor. Sed diu ante Hieronymi tempora latine lectitatum conſtat hunc librum è Tertulliano, Cypriano & aliis. Germanice noluit transferre D. Lutherus, nam quæ in recentioribus Bibliorum Germanicorum noſtrorum editionibus occurrit verſio libri III. & IV. Eſdræ, atque III. Maccabæorum B. Dan. Cramerum auctorem agnoſcit. De *quarto Esdræ* libro, qui latine tantum exſtat, & Græce olim lectus fuiſſe ex fragmentis in Barnabæ Epiſtola & Clemente Alex occurrentibus cognoſcitur, dixi in Codice Apocrypho N. T. pag. 936. ſeq. Monui etiam ibidem de verſione Arabica hujus libri MSta in Bibl. Bodlejana, & de Codice latino itidem manu exarato, qui perinde ut Arabicus ab editis plurimum diſcrepet. Eos in lucem proferri ab iis qui poſſunt, fortaſſis ſit pretium operæ, propter non contemnendam libri antiquitatem. Latinum veterem interpretem interpolavit Sebaſtianus Caſtellio, Franciſcus item Junius, qui notulas quoque adſperſit.

* S. Hieron præf. ad Esdram & Nehem. *Nec quenquam moveat, quod unus à nobis editus eſt, nec Apocryphorum tertii & quarti ſomniis delectemur. quia & apud Hebræos Esdræ Neemiæque ſermones in unum volumen coarctantur, & quæ non habentur apud illos, nec de viginti quatuor ſenibus ſunt* (i. e. è numexo XXIV. librorum Canonicorum V. T. quos cum XXIV. ſenibus alibi confert) *ſunt procul abjicienda.*

IX MACCABÆORUM * ſive *Haſſamonæorum librum primum* Hebraice reperiſſe ſe teſtatur Hieronymus. Neque abnuerim Hebraice primum ſcriptum, etſi pro Græca lingva contendit doctiſſ. Beveregius in Codice Canonum Vindicato p. 277. Titulum Hebraicum ſervavit Origenes apud Euſebium VI. 25. Hiſt. Cum enim libros *ἐνδιαθήκους* veteris Teſtamenti commemoraſſet, *ἔξω δὲ τούτων*, inquit, *ἐστὶ τὰ Μακκαβαϊκά, ἅπερ ἐπιγέγραπται Σαρβὴθ Σαρβανὲ ἔλ.* Quod Scaliger ad Euſeb. pag. 40. interpretatur שער ביתא *porta domus* & שער בני אל *porta filiorum Dei:* vel potius שרי בית *principes familiæ*, & שרי בני אל *principes filiorum Dei.* Bochartus: שרביט שר בני אל *ſceptrum Principis filiorum Dei.* Franciſcus Junius & Huetius: שרביט סרבני אל *ſceptrum ſive virga rebellium Dei.* Fullerus minus veriſimiliter: *Generatio rebellantium.* Græcam verſionem, quæ amiſſo Hebraico exſtat, & Flavio Joſepho forte lecta eſt, ad varias editiones exegit atque cum verſione ſua & notis edidit *Jo. Druſius* ſubjuncta *Alberici Gentilis* diſſertatione qua tuetur loca nonnulla quæ in hoc libro reprehendi ſolent. Franeqv. 1599. 4. Hæc Alberici diſſertatio cum Druſii & Baduelli, Grotiique notis occurrit etiam in Criticis ſacris Anglis. In Polyglottis Vulgatam veterem & latinam recentem Nobilii, & Syriacam habes verſionem. Nicolai Toinardi Harmoniam libri utriusque Maccabæorum quam pridem typis impreſſam ſed nondum publici juris factam ante duo-

* Maccabæus, cognomen Judæ Mathathiæ filii, *καλουμένου τοῦ Μακκαβαίου.* 1. Maccab. II 4. quod à virtute pater ei dederat. Perſica lingua ſonare *Κοίρανον* ſive *δεσπότην* notavit Iſidorus Peluſ. III. 5. Epiſt. Mathathias apud Gorionidem: *Juda, fili mi, nomen tuum vocavi* מכבי *Maccabæus.* על גבורתך *propter fortitudinem tuam.* Druſius XI. 14. ſacrar Obſ. & initio commentarii in 1. Haſmonæorum מכבאי *exſtinctorem* interpretatur, à כבה exſtingvo. Alii (vide Memorias litterarias Trivult. A. 1701. pag. 370. ſeq.) repetunt à מחה quod eſt delere, perdere & אהב deſideravit. Hottingerus *proſtratorem* ab Arabico כבא proſtravit in terram Abraham Ecchellenſis, quod miror, *mærentem* (in Chron. Oriental) Etiam primæ litteræ verborum Exodi XV. 11. quibus in Symboli vicem uſus Maccabæus fertur, nomen מכבי referunt, quæ nominis notatio placet præter Reuchlinum, Junium, Grotiumque & alios Joanni Smetio Antiquitat. Neomag p. 40. & Petro Poſſino p. 378. Spicilegii Evangelici Vide et, ſi juvat, Fullerum II. 13. Miſc. ac B. Dorshei pentadecadem p. 397. & Mich Waltheri quadragenam Miſc. Theol. p. 769 ſeq. De *Haſſamonæis* Seldenum lib. 1. de ſucceſſ. in Pontificatum cap. 10. & Chriſtiani Noldii Hiſt. Idumæam p. 412. ſeq. Waltheri centur. p. 510.

Digitized by Google

duodeviginti annos ſcripſit eminentiſſimus Noriſius de Epochis Syromacedonum diſſ. 2. c. 1. etiamnum premi exiſtimo. Prætereo Bellatoris perditos in hunc librum commentarios, & quos habemus Rabani, Thomæ Aquinatis, atque ut ad recentius ſæculum veniam Serarii, Sanctii, & qui in verſu 22. capitis IX. ſubſtitit, diffuſi Petri Redani.

Liber Maccabæorum *ſecundus* poſt primum ſcriptus videtur, neque ut primus Hebraice ſed Græce, notante etiam Hieronymo præf. in libros Regum: etſi Philonem auctorem eſſe neutiquam credam Honorio Auguſtodunenſi. Neque Allatio aſſenſerim, cui auctor eſt Simon Maccabæus ſacerdos maximus p. 200. de Simeonibus. Poſt præmiſſas Epiſtolas binas continet Epitomen librorum quinque à *Jaſone Cyrenæo* Græce (etſi dubitet Blondellus p. 239. de Sibyllis) ſcriptorum de Juda Maccabæo. Hæc eſt Μακκαβαϊκῶν Ἐπιτομή Clementi Alex. laudata V. Strom. p. 595. ut jam Scaligero obſervatum. Quæ narrantur capite tertio, quarto, quinto, contigerunt ante ea quæ proſequitur liber primus Maccabæorum: Quæ vero liber primus habet poſt caput ſeptimum, de iis nihil amplius in ſecundo libro exſtat. Syriaca verſio libri quoque ſecundi occurrit in Polyglottis, ſed quæ ibidem ſub hoc titulo legitur Arabica, nihil aliud eſt quam verſio pſeudo Gorionidis, ut notatum Antonio Van Dalen viro acutiſſimo diſſ. de Hiſtoria Ariſteæ pag. 136. & Herbeloto in Bibliotheca Orientali p. 523.

Liber tertius Maccabæorum dicitur qui ordine primus eſt, *non alia ratione* ut exiſtimat Grotius in prolegom. ad h. l. & appendice de Antichriſto p. 477. *quam quia Chriſtianis ſerius innotuit, nec tam late patentem quam duo illi auctoritatem adeptus eſt.* Tempora attingit Maccabaicis priora, & in canone ultimo ex illis qui falſo ad Apoſtolos referuntur una cum duobus prioribus adſcribitur catalogo librorum ſacrorum. Conditus Græce, ſtylo & charactere Alexandrino, ampulloſo, & qui proxime abeſt à cothurno, quod judicium eſt Scaligeri, quem ſi placet vide ad Euſeb. num. MDCCXCVII. Latina vetus verſio nulla exſtat, Syriaca legitur in Polyglottis. Ab Hieronymo vocari hunc librum *Philopatorem* præf. in libros Regum, conjectura eſt Viri Clariſſ. Marci Meibomii lib. de fabrica triremium p. 45. Alii *Paſtorem* legunt & Hermæ librum intelligunt, etſi ab aliis inter Apocrypha Novi non Veteris relatum Teſtamenti. Franciſcus Junius qui librum quoque tertium Maccabæorum latine interpretatus eſt & de eo locum Hieronymi accepit, maluit πάστορα, nempe ἀπὸ τοῦ παστοῦ ſive παστάδος h. e. ab atrio in quo ſacerdos

dos ſummus cum fideli comitatu ſuo interceſſit ne Rex veniret in ſanctuarium. Verum hanc conjecturam merito reſpuit Steph. le Moyne Epiſt. ad Ampliſſ. Cuperum de Melanophoris p. 258. ſeq.

Philoſtorgius qui tertium rejicit vocatque πεϱτάδη lib. 1. c. 1. etiam *quartum Maccabaicorum librum* numerat, eundem innuens quem in quibusdam Græcis & Græcolatinis Bibliorum editionibus legimus, & in Codice Bibliorum Alexandrino Græco MS. exſtare teſtatur Bevergius Codice Canonum vindicato p. 289. brevem ſed elegantem ac diſertum ſub titulo *Joſephi* περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ. De eo dixi infra libro IV. ubi de Flavio Joſepho. Hunc in Athanaſii ſynopſi & ab aliis veteribus per librum quartum Maccabæorum intelligi, teſtimonio Philoſtorgii, Syncelli & aliorum certiſſime conſtat, quanquam Sixtus Senenſis lib. 1. Bibl. Sanctæ p. 39. refert ſe Lugduni in Bibl. Sanctis Pagnini apud Prædicatores reperiſſe librum quartum Maccabæorum longe alium, plenum Hebraiſmis, & hiſtoriam XXXI. annorum continentem, atque incipientem his verbis: καὶ μετὰ τὸ ἀπεκτανθῆναι τὸν Σίμωνα ἐγεννήθη Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἱερεὺς ἀντ' αὐτοῦ. Hac ipſa in cæde Simonis deſinit liber primus Maccabæorum, additurque Joannis filii geſta ſcripta eſſe ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ. Qui ſi fuerit idem liber Sixto inſpectus, dolendum ſane eſt non fuiſſe in lucem editum, antequam Bibliotheca illa conflagraret, quod factum eſſe haud diu poſt, è Poſſevino narrat Seldenus de ſucceſſione in Pontificatum lib. 1. c. XIII.

X. Superſunt & alia monumenta Apocrypha ſub veterum Prophetarum nominibus ut (1) *Pſalmus CLI.* πρὸς τὸν Γολιάθ, * qui ad calcem Pſalterii & in Græcorum Horologio Græce exſtat, & Græca Metaphraſi poetica pridem donatus eſt ab Apollinari. Antiquam ejus latinam verſionem edidit Joſephus Maria Carus Rom. 1688. Habetur & in verſione Syriaca, Arabica, Angloſaxonica. ** Meminit Athanaſius ſermone ad Marcellinum de Interpretatione Pſalmorum, Athanaſius junior in Synopſi Scripturæ, Auctor Epiſtolæ quæ ſub nomine Mariæ Caſtabalitidis exſtat ad Ignatium, *** Vigilius Tapſenſis in conflictu Arnobii ac Serapionis & Euthymius prologo in Pſalmos. Paraphra-

* Vitam Goliathi atque in hoc præſentis Pſalmi illuſtrationem exſpectamus à Rev. & doctiſſimo Viro, amico noſtro, Paulo Chriſtiano Hilſchero, Paſtore digniſſimo Palæodreſdenſi.

** MS. in Bibl. Bodl.

*** Colomeſius Obſer. ſacr. p. 87. Cotelerius ad Patres Apoſtol. T. 2. p. 101.

phraſi poetica Græca & latina donavit Olympia Fulvia Morata, iterum latina Adamus Theodorus Siberus, Gallica Blaſius Vigenerius. (2) *Additamenta ad librum Jobi* II. 9. ſeq. XLII. 17. ſeq. (3) *Pſalterium Salomonis* ſive Pſalmi Salomonis XVIII. à Ludovico de la Cerda editi Græce è MS. Auguſtano, & verſione ac notis illuſtrati ad calcem Adverſariorum ſacrorum Lugd. 1626. fol. obvii etiam in MS. Codice Bibliorum Græcorum Alexandrino ut teſtatur Beveregius, & memorati Athanaſio in Synopſi, Balſamoni ad Can. LIX. Laodicen. atque in Nicephori στιχομετρίᾳ. (4) *Teſtamentum Patriarcharum*, (5) *Henochi fragmentum* &c. Longe plura vero deperdita memorantur, quorum partem magnam perſecutus eſt nuper Scipio Sgambatus in Archivis V. T. Neapoli editis, de quo opere paucis forte adhuc viſo, ſed ſingulari Rev. doctoris quondam mei Tho. Ittigii benevolentia mecum comunicato, conſules Acta Eruditorum Anni 1705. p. 337. Ego quidem ut in Codice Apocrypho Novi Teſtamenti quam ante quadriennium vulgavi, perſecutus ſum non exiguo numero ſcripta quæ vel CHRISTO vel Mariæ Virgini, vel Apoſtolis atque Evangeliſtis ſuppoſita fuerunt, ita ſimilem in modum ſingulari libro ejuſdem commatis ſcripta ſacris V. T. Patribus ac Prophetis ſuppoſita recenſere pridem conſtitui in Codice Pſeudepigrapho Veteris Teſtamenti.

CAPUT XXX.

De POLYBIO & ÆNEA Tactico aliisque rei militaris ſcriptoribus.

Polybii ætas, dignitas, dictio. 1. Libri quadraginta Hiſtoriarum. 2. Quot ex illis ſuperſint, & num excerpta quæ exſtant ſint ex M. Bruti Epitome. 3. Polybii editiones latinæ. 4. & Græcolatinæ. 5. Scripta virorum doctorum quibus Polybiana quædam illuſtrantur. 6. Verſiones Polybii in linguas vernaculas. 7. Scripta Polybii quæ interciderunt. 8. Alii

Digitized by Google

Alii Polybii. 9. De Ænea Tactico. 10. De ſtrategico Onoſandri. 11. Catalogus ſcriptorum Græcorum Strategicorum & de re militari qui in Bibliothecis adhuc deliteſcunt 12. vel plane periere. 13.

I.

POLYBIUS natus eſt Megalopoli in Arcadia Olymp. CXLIII. 4. (ante CHRISTUM 205.) patre Lycorta (*a*) ſtatego ſive prætore Achæorum, de quo vide, ſi placet, Juſtinum XXXII. 1. 9. & Plutarchum in Philopoemene p. 368. Adoleſcens Philopoemeni ſe adjunxit (Plutarch. p. 791. an ſeni gerenda Reſp.) functus & ipſe primum honoribus in patria ac legatione ad Ptolemæum Epiphanem Ol. CXLIX. 4. poſtea Ol. CLIII. 2. evocatus cum aliis Achæis rerum novarum ſuſpectis Romam, familiaris fuit Scipioni juniori Africano (*b*) cum quo & Africam adiiſſe, & Carthaginis everſioni (*c*) interfuiſſe traditur Ol. CLVIII. 2. Anno poſt vidit Corinthum incenſam à L. Mummio, qui illam ingenti clade ſubjecit Romanis. Sane expugnationi Corinthi præſentem fuiſſe conſtat ex Plutarchi extremo vitæ Philopoemenis & teſtatur ipſe Polybius apud Strabonem lib. VIII. p. 381. Dehinc Achajæ civitates obiens, res eorum, legesque conſtituit, ac Romanos iratos illis, qui dicto ſuo audientes eſſe volebant, reconciliavit. (*d*) In Ægypto quoque poſtea verſatus eſt ſub Evergeta Phyſcone, ut ex eodem Strabone cognoſcere eſt lib. XVII. p. 797. Sed & alias terras adiit, Galliam & Hiſpaniam, (*e*) Alpes mariaque trajecit, ne quam in Timæo reprehendit locorum ignoratione ipſe hiſtoriam ſcripturus peccaret. Diem obiit ſupremum anno ætatis LXXXII. Olymp. CLXIV. (ante CHRISTUM 124.) cum rure domum repetens, ex equo excidiſſet, & morbo in-

de

(*a*) Vide Voſſium lib. 1. c. 19. de Hiſt. græcis & in arte Hiſt. c. 22. Suidæ Lycortas corrupte eſt Lycus.

(*b*) Excerpta Peireſc. è lib. 31. p. 149 Plutarch. IV. 1. Sympoſ. Vellejus lib. 1. Ælianus Tactic. c. 1. Ammianus XXIV. 2. Pauſanias Arcadicis p. 663. ubi ait omnia, quæcunque è Polybii monitu geſſerit Scipio, feliciter ei ſucceſſiſſe, in aliis ipſum offendiſſe.

(*c*) Appian Libyc. p. 82.

(*d*) Excerpta Peireſc. p. 192. ſeq. Plutarch. Catone Majore pag. 341. Pauſanias Arcadic. cap. 30.

(*e*) Polybius Lib. 3. c. 48. & 59.

de fuiſſet correptus. *(f)* Statua ejus memoriam coluere Mantinæenſes, teſte Pauſania in Arcadicis c. 9. Megapolitani id. c. 30. Pallantienſes, id 44. Tegeates id. c. 48. tum Methydrini, id. c. 37. qui hoc addiderunt elogium: Ἐξ ἀρχῆς μὴ ἂν σφαλῆναι τὴν Ἑλλάδα εἰ Πολυβίῳ τὰ πάντα ἐπείθετο, καὶ ἁμαρτοῦσῃ δι᾽ ἐκεῖνον βοήθειαν αὐτῇ γενέσθαι μόνον. *Nihil ab initio offenſuram fuiſſe Græciam, ſi Polybii conſiliis paruiſſet; graviter vero afflictæ unum illum præſidio fuiſſe.* In ſcribendo laudem tulit viri nec in dictione prorſus negligentis, ſed bene ac perſpicue narrantis & docentis *(g)* licet iis qui collocationem verborum non admodum curarunt, annumeratur à Dionyſio Halicarnaſſeo. *(h)* At longe majorem habuit rationem rerum, quarum peritiſſimus, & veritatis, cujus amantiſſimus fuit: usque adeo, ut Zenonem Rhodium *(i)* reprehendat, quod dictionis elegantiæ magis quam rerum inquiſitioni & argumenti ſui tractationi ſtudium impenderit, jubeatque, ſe *(k)* ſicubi de induſtria mentiri compertus fuerit, citra veniæ ſpem increpari, uti viciſſim ex ignoratione lapſo ſibi tanquam homini in tam longo præſertim opere dari cupit veniam. Singulare eſt, quod Joh. Hoornbeeckius p. 39. Orationum refert de Carolo Maetio, qui *quando ad correctionem interpretationis Belgicæ Bibliorum ſe accingeret, crebra Polybii lectione mentem imbuebat, quod ejus Phraſin ad Græci in Novo teſtamento textus intelligentiam non parum momenti adferre arbitraretur.* Vide &, ſi placet, Alex. Morum ad Galat. II, 13. ubi notat Paulum Apoſtolum frequenter vocibus uti Polybianis.

II. Scripſit ἹΣΤΟΡΙῶΝ βιϐλία μ´. *Hiſtoriarum* de rebus toto fere terrarum orbe per annos LIII. *(l)* geſtis (unde ipſe opus ſuum vocat ἱστορίαν καθολικὴν *(m)*) ab anno primo Olymp. CXL. & initio belli Punici ſecundi, ubi deſierant *Timæus* *(n)* & *Aratus* Sicyonius, *(o)* ad everſionem regni Macedonici, ſive Perſen Macedonum *(p)* Regem à Ro-

(f) Lucianus Macrobiis T. 2. p. 474.
(g) Caſaub. dedicatione Polybii ad Henricum IV. p. 43.
(h) περὶ συνθέσ. ὀνομάτων T. 2. p. 5.
(i) Excerpt. Peireſc. p. 75.
(k) Excerpt. Peireſc. p. 81. ſeq. adde lib. XII. c. 5. Ubertus Folieta in diſſertatione de ſimilitudine normæ Polybianæ, ſive utrum Hiſtoria non ſit niſi verarum rerum narratio, ut ſentit Polybius
(l) Polybius lib. 3. c. 4. Zoſimus lib. 1. ſub init.
(m) Polybius Lib. 2. c. 37.
(n) Lib. 3. c. 32.
(o) Lib. 1. c. 3.

à Romanis victum Olymp. CLIII. 1. *libros quadraginta*, quorum duo primores veluti introductionis loco præmiſſi ſtrictim perſeqvuntur (q) Reip. Romanæ res à capta per Gallos urbe, duce Breño Olymp. XCVIII. ad primam trajectionem in Siciliam, atque inde paulo diſertius usque ad initium belli Punici ſecundi. Ut vero diligentiſſimus fuit in rebus Romanorum deſcribendis, ita egregie quoque explicavit res Carthaginienſium, Achæorum, Macedoniæ, Syriæ, Ægypti, Ponti, Cappadociæ, Perſidis aliarumque gentium, multa de ingenio ducum, de re militari, de ratione & forma rerumpublicarum, de cauſis interioribus, initiis ac modo geſtorum præclare obſervavit, ubique præſtans recti etiam in hoſte laudatorem, inimicum vitiis, prudentiæ ac virtuti plus tribuentem quam fortunæ & confictis prodigiis, cultorem tamen Dei divinæque providentiæ religioſum: (r) Hiſtoricum denique non minus narratione integra ac fide digna, quam ſaluberrimis monitis ſtudentem prodeſſe lectoribus ſuis, licet ob hoc ipſum non deſint, qui eum inſectentur, ut poſt Seb. Maccium Italum ſatis acerbe nuper fecit Vignolius Marvillius Miſcellaneorum T. 2. pag. 21. Latinæ lingvæ peritus Polybius libros Cenſuales & alia ejusmodi monumenta Romæ commendatione Scipionis è Capitolina æde utenda accepit, de pluribus ex Lælii ore & memoriis factus eſt certior, teſtatur etiam (s) ſe incidiſſe in indicem ſive tabulam æneam ſcriptam ab Hannibale, cum in Italia ille verſaretur, & hanc ſe ſecutum, unde Punice etiam calluiſſe poſſis ſuſpicari. Ex hiſtoricis, qui ante ipſum ſcripſerunt, plurimum tribuit Arato, minus contra fidendum docet Philino, Fabioque & Phylarcho, Chæreæque ac Soſilo, quorum duorum ſcripta non hiſtoriam ſed fabulas ex tonſoris officina referre affirmat.

III. Ex illis quadraginta libris (quibus adhuc integris uſum Cæſarem Bryennium ſuſpicatur Poſſinus in notis p. 114.) non plures hodie integri exſtant, quam *primores quinque*. E libris VI. usque ad XVII.

(p) Lib. 3. c. 32. Steph. in *μεγάλη πόλις* Suid. in *πολύβ.*
(q) Confer Synopſin Chronologicam Hiſt. Polybianæ T. 2. edit. Gronov. p. 1586. ſeq.
(r) Caſaub. dedicatione Polybii p. 41. ſeq. Mottanus Vayerus Tom. 1. Opp p. 245. edit. in folio. Vide & Xiphilinum in Auguſto p. 41. ubi Polybium excuſat, quod prodigiorum in hiſtoria rationem non habuerit. *Ει μὲν ὐδ' ἂν γενέσθαι νομίζων, μεμπτῶς, πλήρης γὰρ τῶν τοιύτων ἡ ἱςορία. Ει δ' ὡς ὐχ ἱςορήσας γε αὐτὸς, συγγνωςῶς, συγγραφὴν γὰρ προκεχείρηστ.*
(s) Polybius lib. 3. c. 33.

XVII. excerpta tantummodo ad nos pervenerunt, quæ *Iſaacus Caſaubonus* ſuſpicatus fuit eſſe partem epitomes, quam è Polybii opere feciſſe extremis vitæ ſuæ temporibus traditur *M. Brutus.* (*t*) Sed merito hæc viri docti conjectura parum credibilis viſa eſt Henrico Valeſio, qui eam refellit & excerpta ab epitome diſtinguere docet in prolegomenis ad excerpta Peireſciana, licet probatam etiam Mottano Vayero Viro ingenioſiſſimo. In Bibliotheca (*u*) Auguſtiſſimi Imperatoris in codice Hiſtorico 25. & 30. atque adeo bis exſtant manu exarata excerpta adhuc inedita libri XVIII. & XIX. quæ in lucem protrahi operæ pretium ſit. Poſt hæc enim verba, quæ in editione Caſauboni & Gronovii ultima ſunt libri XVII. οὐκ ὀκνήσομεν διασαφεῖν τὰ παρακολουθήσαντα ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν ἀπρεπῆ, ſequntur in illis codicibus: Πολυβίου ἐκ τοῦ ιη' λόγου. Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν ἕκτην βίβλον ἐν ἐπαγγελίᾳ καταλιπὼν, ὅτι λαβὼν τὸν ἁρμόζοντα καιρὸν σύγκρισιν ποιήσωμαι τοῦ καθοπλισμοῦ Ῥωμαίων καὶ Μακεδόνων. Ὅμοιον δὲ καὶ &c. Deinde poſt excerpta è libro XVIII. Πολυβίου ἐκ τοῦ ιθ' λόγου. Περὶ τῆς Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ ἡγεμονικῆς ἐμπειρίας. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον νεανίσκοι τινὲς τῶν Ῥωμαίων ἐπιτυχόντες παρθένῳ κατὰ τὴν ἀκμὴν καὶ τὸ κατὰ κάλλος διαφερούσῃ τῶν ἄλλων γυναικῶν &c. Denique excerptum περὶ Μηδίας, quod incipit: ἔστι τοίνυν ἡ Μηδία κατά τε τὸ μέγεθος τῆς χώρας ἀξιόχρεως &c. Libri quinque primores & excerpta jam edita è libris ſexto usque ad decimum ſeptimum (*x*) exſtant etiam in manuſcripto Codice præſtantiſſimo Auguſtæ Vindelicorum, cujus varias lectiones edidit & illuſtri viro Johanni Capellano dicavit *Johannes Henricus Bæclerus* Vir Clariſſ. Argentorat. 1670. 4. Harum omnino ratio habebitur in nova, ſi quando curanda erit, Polybii editione. Alia ex hiſtoriis Polybianis excerpta de legationibus juſſu Conſtantini Porphyrogeniti (*y*) pridem ſelecta, Græce edidit *Fulvius Urſinus* Antvverp. apud Plantinum 1582. 4. additis eruditis ſuis notis & aliis fragmentis à ſe collectis, in quibus ſunt quædam è Suida, quæ ipſe ex ſola conjectura parum certa, imo ut Valeſius (*z*) obſervavit non raro falſa Polybio tribuit. Denique alias præcla-

(*t*) Plutarchus in Bruto p. 985.
(*u*) Neſſelius parte V. Catalogi Bibl. Vindob. p. 54. ſeq. & p. 56.
(*x*) Decimi octavi quoque excerpta legi in illo codice notavit in ſuo Catalogo Elias Ehingerus. Sed errore numerorum deceptum virum optimum notavit Boeclerus.
(*y*) De his excerptis ago infra lib. VI.
(*z*) Valeſius præf. ad excerpta Peireſc.

Digitized by Google

claras eclogas de virtutibus & vitiis ex eodem Polybiano opere ejuſdem Conſtantini juſſu excerptas *(a)* codice Fabricii Peireſcii uſus *Henricus Valeſius* vir eruditiſſimus græce & latine in lucem edidit cum notis Pariſ. 1634. 4.

IV. *Editiones Polybii Latinæ.*

Interprete *Nicolao Perotto* libri V. Rom. 1473. & Brixiæ 1488. fol. Perottus verſionem ſuam inſcripſit Nicolao V. pontifici Max. cujus auſpiciis eam adornandam in ſe ſuſceperat. Prodiit deinde Polybius itidem, (latine ut putare ſe ait Geſnerus in Bibl.) Baſileæ apud Frobenium & Henricum Petri ante Annum 1545. de quarum neutra editione mihi alio teſtimonio conſtat. Ceterum editus eſt iterum Lugd. 1554. 8. Baſil. 1557. 8. Genev. 1597. & 1608. 12. in quibus editionibus præter libros quinque è Perotti verſione, habentur excerpta è proximis duodecim libris, interprete *Wolfgango Muſculo*.

Iſ. Caſaubono interprete, libri V. & ex libris VI - XVII. excerpta, tum excerpta de legationibus & *Æneæ* Tactica, cum prolegomenis ejuſd. Caſauboni ad Polybium. Francof. typis Wechelianis A. 1610. 8. Ad hanc verſionem ſuſcipiendam plus ſimplici vice hortatus Caſaubonum eſt Joſephus Scaliger. *Nam illa Muſculi*, inquit, *ridicula eſt: Perotti ad quinque libros, manca, aliam non vidi.* Epiſt. 114. Caſaubonus ipſe Epiſt. 413. *Perottus latine quidem loquitur, ſed longe ab auctore diſcedit. De Muſculo nihil dico, in quo præter egregiam voluntatem nihil invenio, quod laudem. Habeo in manibus* Pompilii Amaſii *verſionem eorum, quæ ex interpretatione Muſculi vulgo leguntur. Vellem vidiſſes, ut conſilium dares, acquieſcendumne in ea ſit, annon. Elegans profecto eſt & compta. Sed vir probus hac cautione uſus eſt, ut obſcuriſſimas quasque περικοπὰς non attingeret, contentus lectorem monere, peti poſſe eorum verſionem à Muſculo. Nobis vero non licet eſſe tam ſecuris.* Reſpicit Caſau-

(a) Quæ in hiſce excerptis p. 146 ſeq. leguntur de Scipione ea *Jo. Henr. Boeclerus* nova verſione & annotationibus illuſtravit Argentorat. 1659. 4. ſub titulo: *Scipio, Polybii colloquio Academico accommodatus.* Hæc diatriba paucis foliis conſtans non legitur inter diſſertationes Bœcleri Academicas junctim editas Argentor. 1701. 4. In *Nic. Bellermontani* diſſertationibus Academicis ad optimos veteris & novæ Hiſtoriæ Scriptores. undiquaque ut Jac Thomaſius § 239 de plagio obſervat corraſis, & excuſis Francof. 1626, ſunt etiam Polybium ſpectantia quædam pauca.

ſaubonus Eclogam primam & tertiam è ſexto Polybii libro de diverſis rerump. (*b*) formis deque Romanæ præſtantia, quæ (*c*) *Pompilio Amaſæo* (Romuli Amuſæi, qui Pauſaniam & Xenophontis quædam latine convertit, filio) interprete prodierunt Bononiæ A. 1543. 4. Idem Caſaubonus Epiſt. 425. "Tandem imperavi ipſe mihi, & verſionem à me ex-"preſſi, vel potius initium verſionis. Kalendis enim Novembris (A. "1605.) prima ejus ducta eſt linea. Scis quam non contemnendus "Perottus ſit, qui vir, ſi græcarum literarum cognitionem habuiſſet, in "eo genere ſcriptionis pæne mihi regnare videretur. Sed rudem fuiſſe "τοῦ ἑλλωνισμοῦ reapſe deprehendimus, ſic tamen ut τὸ καλοκαγαθὸν Mu-"ſculum, qui fragmenta vertit, multis paraſangis anteiret. Epiſt. 426. *In Polybio ſcis me nunc eſſe, cujus verſionem ne me pœniteat fuiſſe aggreſſum, Perotti interpretis fatuitas facit, qui mille amplius locis omiſſo Polybio Livium deſcripſit nobis, quare merito Itali tui latinitatem homines ſunt admirati. ſed de fide illius, quod prædicat Jovius* (*d*) *quis ferat æquo animo? iraſcor & vehementer quidem.* Confer Caſauboni præfationem, p. 71. ſeq. Etiam Vincentio

 Opſo-

(*b*) Hanc Polybii elegantiſſimam diſſertationem expreſſiſſe videri poteſt Machiavellus lib. 1. diſſ. in decadem primam Livii cap. 2.

(*c*) Præter illas duas eclogas ex ejus verſione editas Caſaubonus in præf. ad Polybium teſtatur è Sylburgii Bibl. ad manus ſuas perveniſſe ſchedam parvam titulos XVI continentem variarum lucubrationum quas hic Vir doctiſſimus Amuſæus illuſtrando Polybio compoſuerat. *Poſtea*, inquit, *etiam literis viri Magnifici Marci Vilſeri ſumus admoniti exſtare adhuc alibi in Italia eorum libello um nonnullos, qui ſi ab eruditis hominibus fuerint aliquando publicati, fructuoſam eorum lectionem ſtudioſæ juventuti futuram non dubitamus. Nos eorum nihil vidimus, præter verſionem eclogarum, quas Muſculus ſermone Romano expreſſerat, in quo multum admirati ſumus difficillima quædam fragmenta ab Amaſæo non eſſe verſa ſed Muſculi tranſlationem retentam, à Pompilio leviter caſtigatam. Erant tamen in ea, quam diximus, ſchida aliquot tituli prolixam explicationem pollicentes & ejus eclogæ, qua Romana militia declaratur, & omnium penitus locorum hujus ſecundæ partis affinis argumenti, quæ omnia hactenus cum inviſa nobis atque incomperta ſius, nihil habemus, quod amplius de iis dicamus.*

(*d*) Jovius p. 32 elog *Exinde R: ma Græcas literas pertinaci ſtudio conſectatus* (Perottus) *fretusque Beſſarione generoſo Mæcenate, adeo exacte feliciterque profecit, ut ab eo Polybius graviſſimus hiſtoriarum ſcriptor latinitati donaretur. Non defuere tamen ex æmulis, qui ejus auctoris traductionem antiquiſſimam fuiſſe furtoque ſurreptam exiſtimarunt, quod Thucydid:m, Diodorum, Plutarchum & Appianum clariſſimo ingeniorum certamine converſos unus Polybius egregia fide latinus æquabili ac prædulci Romani ſermonis puritate prorſus antecedat.*

Opſopæo notante Perottus non paucos locos prætermiſit, & interdum totas ſubterſiliit paginas, quamvis Franciſcus Sabinus Perotti Polybio nihil affirmat eſſe politius. Confer Anton. Borremanſii Varias lect. c. X. p. 117. & Leonhardi Nicodemi additamenta ad Bibl, Neapolitanam Nic. Toppi p. 185. ſeq.

V. Editiones Græcolatinæ.

Hagenoenſis librorum quinque, apud Secerium, cum verſione Nic Perotti ſeparatim adjecta A. 1530. fol. Præfationem addidit *Vincentius Opſopæus*, ex cujus codice hæc editio recenſita eſt.

Baſileenſis A. 1549. fol. apud Hervagium, librorum quinque, cum ſeparatim ſubjuncta verſione Perotti, & excerptorum è proximis libris usque ad XVII. cum verſione *Wolgangi Muſculi*, qui Hervagiano MS. cum codice Auguſtano per Xyſtum Betulejum A. 1548. collato uſus illam verſionem, cum Tiguri exſularet, adornavit alieno rogatu, ætate jam grandi. Excerptum è libro XVI. de prælio navali circa Chium primus Græce vulgarat illuſtraveratque *Lazarus Bayſius* libro de re navali edito primum A. 1537. & noviſſime recuſo T. XI. Antiq. theſauri Gronoviani pag. 581. ſeq. Profitetur autem Bayſius illud accepiſſe ſe à Victore Fauſto. Cujus, inquit, copiam mihi fecit Victor Fauſtus, dum Venetiis à Rege Chriſtianiſſimo legatus commorarer.

Pariſienſis A. 1609. typis luculentis fol. apud Drouartium, curante Viro incomparabili *Iſaaco Caſaubono*, qui libros quinque primores è codicibus MSS. tribus, Regis Galliæ, Bavarico & Antonii Verderii, (ſed, in quo duo tantum primi libri erant) emendavit, adhibitis inſuper vetuſtiſſimis membranis Urbini Ducis, in quibus excerpta ex primis libris XVII., atque adeo quinque etiam illis continebantur. Excerpta è libris VI - XVII recenſuit ad fidem tum earundem membranarum, tum aliorum codicum MSS. Regii, Memmiani, & Franciſci Pithoei, *quod*, inquit, *deprehendimus eſſe illud ipſum unde Baſileenſis editio fuerat deſumta.* Codicem Cardinalis Joyeuſii Rothomagenſis Archi-Ep. demum inſpexit abſoluta jam ſua editione. Excerpta legationum à Fulvio Urſino pridem edita emendavit & ſupplevit è codice MS. Andreæ Schotti, & è codice excerptorum à neſcio quo Theodoſio parvo *, quæ tum idem Schottus ad Caſaubonũ miſerat, tum Caſaubonus ipſe in quæ

* Titulus excerptorum in MS. Codice Thuaneo: Ὁ ἐρανίσας τὸ παρὸν Θεοδόσιός ἐςιν ὁ μικρός.

Bibliotheca repererat Thuana. Univerſa jam recenſita, & eclogas quidem legationum primus Vir doctiſſimus fide, eruditione, & elegantia inſigni vertit latine, fragmenta non pauca collectis à Fulvio Urſino adjunxit, & Synopſi Chronologica Polybium illuſtravit. Addidit etiam Æneæ Polybio memorati Poliorceticum, ineditum hactenus, cum verſione & annotationibus, de quo infra hoc ipſo capite dicam.

Hæc editio ad verbum recuſa eſt eodem anno admodum nitide *Hanoviæ A. 1609. fol. typis Wechelianis.*

Ex commentariis vero, quos in Polybium molitus fuit Caſaubonus, illos tantum habemus in librum primum, tanto viro dignisſimos, atque ut vere Morhofius I. Polyhiſt. p. 220. aureos, qui poſt auctoris obitum lucem viderunt Pariſiis * A. 1617. 8. deinde Bœclero curante recuſi Argentorati A. 1654. 8. ac denique in Gronovianam Polybii editionem, de qua mox, recepti. Ex horum lectione incertum eſt, majoremne uſum & voluptatem capiant ſtudioſi, an dolorem, quod non minus maxima elegantiſſimi operis parte carere coguntur, quam *Apparatu* Caſauboni *ad Commentarium Polybianum*, quo militiæ Græcæ & Romanæ aliarumque gentium veterum explicationem, fortunam & cum hodierna comparationem tradere inſtituerat, tum *indice Græco in Polybium & tractatu de ſtylo Polybiano*, quæ Parentem ſuum in affectis habuiſſe teſtatur in præfat, ad notas ſuas p. 201. ſeq. & 222. filius Mericus Caſaubonus. Polybii Caſaubono præmiſſa eſt dedicatio ſive Epiſtola lectu digniſſima ad Henricum IV. Galliæ Regem, qua præclare diſſerit de uſu ac præſtantia Hiſtoriæ, tum de Polybio ipſo ejusque virtutibus, quem cum aliis Hiſtoricis veteribus confert, & ab impietatis crimine abſolvit.

Amſtelodamenſis A. 1670. 8. 3. Volum. editore *Jacobo Gronovio* V. Cl. qui Parenti ſuo Joh. Friderico Gronovio eam inſcripſit. Præterea, quæ in Pariſienſi & Hanovienſi leguntur omnia, in hac reperies (1) commentarios Caſauboni poſtumos in librum Polybii primum, (2) Excerpta de virtutibus & vitiis è Polybiano opere, cum verſione & notis *Henrici Valeſii:* (3) *Merici Caſauboni* notas ante hac ineditas in quinque primos Polybii libros, ex parentis ipſius Iſaaci caſtigationibus collectas quas oræ codicis Baſileenſis vel etiam Pariſienſis ſuæ alleverat, in quibus modo vera lectio Polybio reſtituitur, modo verſio caſtigatur, quæ inter-

* In Lipenii Bibl. Philoſophica perperam traditur Polybium Caſauboni Græce & latine prodiiſſe Pariſ. 1617. 8.

Digitized by Google

terdum jam tum non Græcis editis ſed illis correctionibus reſpondet. (4) *Fulvii Urſini* notas ad excerpta legationum, quibus præcipue confert Polybium cum * Livio, qui eum frequentiſſime eſt ſecutus, & non raro ad verbum expreſſit, licet nonnunquam etiam ab eo diſſentit nominatim ut lib. XXXIX. 52. (5) *Jacobi Palmerii* à Grentemeſnil animadverſiones ad varia Polybii loca, quas ediderat in Obſervationibus ſuis ad ſcriptores Græcos Lugd. Bat. 1668. 4. (6) Polybii fragmenta, poſt Fulvii Urſini & Caſauboni curas ab H. Valeſio & Jacobo Gronovio è Suida potiſſimum collecta & ab Æmilii Porti hallucinationibus hinc inde vindicata. (7) Jacobi Gronovii ad Polybium notas, in quibus Caſauboni quoque plus ſimplici vice notatur interpretatio. (8) Indicem pleniorem & accuratiorem.

VI. Ab eo tempore nonnulla Polybii loca illuſtravit *Marcus Meibomius* Vir Cl. in libro de fabrica triremium ** p. 70. ſeq. caſtigatis ſubinde Caſaubono, Gallico interprete *Ryero* (quem errores augere potius quam tollere affirmat) & Jacobo Gronovio. Idem p. 148. ſeq. exhibet pugnam navalem ad Chium à Polybio lib. XVI. deſcriptam cum nova ſua verſione & eruditis animadverſionibus, ad quarum calcem ſubjungit hæc verba: *His perlectis ſpero judicaturum lectorem antiquitatis peritum, interpretatione, quam edidit Caſaubonus & caſtigatiorem fieri poſſe* (hoc aliquot exemplis etiam docuerat H. Valeſius præfat. ad excerpta Peireſciana) *& Romani ſermonis perſpicuitate aliquanto ornatiorem. Notas hujus viri in primum librum, quod poſt obitum ſint editæ, rigidius excutere nolim. An præſtare poſſim in ceteros, quantum ab illo fuit exſpectatum, mallem, ſi otium*

* De Livii & Diodori Siculi imitatione qua Polybium in Hiſtoriis ſuis expreſſerunt, notata etiam nonnulla ſunt à Bœclero ad calcem Variar. Lectionum è codice Polybii Auguſtano p. 169. ſeq. Quod vero Polybius à Livio XXX. 45. non alio elogio mactatur, quam *haudquaquam ſpernendi auctoris* (h. e. teſtis. ut vocabulum illud recte intellexit illuſtris Grotius) non duxerim loliginis vel invidiæ eſſe cum F. Urſino, Palmerio, Cl. Clerico l. artis Criticæ p. 463. non magis quam impietatis, cum *Jovem*, dixit *non contemnendum*, ſed λιτότητα gravitati hiſtoriæ convenientem, & Polybio non minus honorificam, quam quod Ciceroni 3. offic. c. 32. audit *Polybius bonus auctor inprimis*, & Straboni IX. p. 412. ἀνὴρ ἀξιόλογος. Confer exempla hujus figuræ notata à Caſaubono p. 1547. ſeq. edit Gronovii. Voſſio IV. 10. 8. Inſtit. Orator. Crenio IV. animadverſ. p. 51. ſeq. Joh. Rualdo in vita Plutarchi p. 58. ſeq. Elia Boherello ad Origenem contra Celſum p. 4. Menagio ad Laertii II. 97. Joh. Weitzio ad Terentium pag. 644 Druſio ad Sirach. XV. 13. Tan. Fabro ad Longinum p. 223. edit. Tollii.

** prodiit Amſtelodam, 1671. 4. recuſus T. 12. theſauri Antiquitatum Rom. Græviani.

otium eſſet, in publicum prolato hoc ſcriptore perpetuis commentariis illuſtrato probare, quam variâ pollicitatione doctos homines ſuſpenſos tenere.

Cum diligentiſſimus fuerit in re militari Romanorum deſcribenda Polybius libro VI. excerpt. cap. 17 - 40. illum locum ſeparatim latine non infeliciter tranſtulit *Janus Laſcaris* homo Græcus Baſil. 1537. περὶ τῆς τῶν Ῥωμαίων καταστάσεως, poſtea eruditis commentariis illuſtrarunt *Franciſcus Patricius* in opere de militia Romana (quod ex Hetruſco idiomate in latinam linguam à præclaro viro Ludolpho Neocoro translatum in theſauri Græviani tomo decimo habent ſtudioſi) tum *Juſtus Lipſius* in Libris V. de militia Romana, de quo videnda cenſura Caſauboni in Epiſt. 21. ad Bongarſium, denique *Hermannus Raibodus Schelius* in diſſertatione de caſtris & agmine Polybiano, quæ cum aliis hujus argumenti ab eodem viro elegantiſſimæ doctrinæ concinnatis diatribis in eodem theſauri antiquitatum Romanarum tomo decimo occurrit.

Interpretibus Polybii quodammodo etiam accenſendus *Leonhardus Aretinus* eſt, ejus enim de bello Punico libri duo Pariſ. 1512. & Auguſtæ Vindel. 1537. 4. veluti in Livii ſupplementum editi magnam partem è Polybio ſunt expreſſi. Prior agit de bello Punico primo, poſterior de ſeditione militis conductitii, & populorum Africæ à Carthaginienſibus defectione, bello item Illyrico & Gallico. Sed illam quidem Livii è Polybio & aliis optimis ſcriptoribus ſupplendi ſpartam longe plenius feliciusque ab eo tempore ornavit *Joh. Freinshemius* Vir egregius, de quo dixi in Bibliotheca latina. Continuationem hiſtoriarum Polybii ſive libros τῶν μετὰ Πολύβιον olim compoſuerat *Strabo*, quorum ſecundum laudat libro XI. Geograph. p. 515. XLIII. libris illud Strabonis opus conſtitiſſe teſtatur Suidas in Πολύβιος, ubi addit *Poſidonium* quoque Olbiopolitem Sophiſtam, Polybii hiſtorias continuaſſe. Scylax vero Caryandenſis Mathematicus & Muſicus ſcripſerat teſte eodem Suida ἀντιγραφὴν πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν, quod viri docti ita intelligunt, ut adverſus Polybium ſcripſerit. Poteſt & ita accipi, ut compoſuerit Hiſtoriam Polybianæ æmulam, quemadmodum Alanus hoc ſenſu poema ſuum latinum inſcripſit Anti Claudianum: & Homero Amazones appellantur ἀντιάνειραι Iliad γ. 189. quod Scholiaſtes bene explicat αἱ ἴσαι κατὰ δύναμιν ἀνδράσιν.

Apud Voſſium Hiſt. Gr. libro IV. p. 510. legas è Suida referri Cleoxenum & Demeoclitum egiſſe de Perſis, eorumque hiſtoriam exorna-

ornatam à Polybio. Sed Suidæ locus ita legendus: Κλεόξενος καὶ Δημόκλειτος, ἔγραψαν περὶ πυρσῶν (de ratione ſignificandi in bello per faces elatas ſive ignes) ὧν (ſcil. πυρσῶν) τὴν πραγματείαν ἐπεξειργάσατο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης. Confer Polybii lib. X. excerpt. c. 42. ſeq. Colomeſium ad Gyraldum p. 403. Suidam ipſum in Αἰνείας.

VII. *Verſiones Polybii in linguas vernaculas.*

Germanice è verſione *Guil. Xylandri* Baſil. 1574. fol. quæ reliquis vernaculis longe præfertur à Caſaubono, dedicat. p. 23. *Non etiam defuere, qui in vulgares linguas tantum Polybii verterent, quantū latine expoſitum inveniebant: ſi tamen vertere eſt Romanæ interpretationis ſexcentos errores aliis totidem cumulare; atque interim græcæ linguæ peritiam in prima libri fronte mentiri. Unicam excipio Germanicam verſionem ab homine longe eruditiſſimo profectam, ſed quod res arguit, & alia ejus ſcripta teſtantur, variis ſemper curis occupato.*

Italice per *Lud. Dominicum* Venet. 1546. 8.

Gallice poſt veterem verſionem è latina Perotti concinnatam qua Polybium libenter & ſæpius perlectum à Carolo V. Imp. narrat Chriſtophorus Pezelius præf. ad Chronicon Strigelii A. 1586. editum, tranſtulit *Petrus Ryer* Caſaubonum fere ſecutus Pariſ. 1655. fol. 1670. 12. 3. Volum. 1669. 8. 2. Vol.

Anglice interprete *Henrico Sheers* cum vita Polybii & judicio de ejus ſcriptis, auctore *Johanne Dryden*. Lond. 1699. 8. 2. Vol.

Scripta Polybii deperdita.

VIII. Scripſerat præterea Polybius *libros III. de vita & rebus geſtis Philopœmenis* ducis Achæorum, ut ipſe teſtatur lib. X. (excerpt. Peireſc. p. 28.) Εἰ μὲν οὖν μὴ κατ' ἰδίαν ἐπεποιήμεθα τὴν περὶ αὐτοῦ (Φιλοποίμενος) σύνταξιν, ἐν ᾗ διεσαφοῦμεν καὶ τίς ἦν καὶ τίνων, καὶ τίσιν ἀγωγαῖς ἐχρήσατο νέος ὤν, ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ ἑκάστου τῶν προειρημένων φέρειν ἀπολογισμόν. Ἐπεὶ δὲ πρότερον ἐν τρισὶ βιβλίοις ἐκτὸς ταύτης τῆς συντάξεως τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ πεποιήμεθα λόγον, τήν τε παιδικὴν ἀγωγὴν διασαφοῦντες καὶ τὰς ἐπιφανεστάτας πράξεις, δῆλον κ. τ. λ.

Suos *de inſtruenda acie commentarios* commemorat Polybius lib. IX. excerpt. c. 16. ὑπὲρ ὧν ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ παρατάξεων ὑπομνήμασιν ἀκριβέστερον δεδήλωται. Etiam inter ſcriptores τακτικῶν laudatur Polybius ab Æliano c. 1. & Mauricio lib. Tactic.

Sin-

Digitized by Google

Singulari opere deſcripſiſſe bellum Numantinum *, colligitur ex his Ciceronis lib. 5. Epiſt. 12. ad L. Lucejum : *Deeſſe mihi nolui, quin te admonerem, cogitares conjunctione malles cum reliquis rebus noſtra contexere, an ut multi Græci fecerunt, Caliſthenes Troicum bellum, Timæus Pyrrhi, Polybius Numantinum: qui omnes à perpetuis ſuis hiſtoriis, ea, quæ dixi, bella ſeparaverunt, tu quoque item civilem conjurationem ab hoſtilibus externisque bellis ſejungeres.*

Epiſtolæ ſuæ *ad Zenonem Rhodium* de Laconicæ ſitu, quem perperam ille in hiſtoria ſua tradiderat, meminit Polybius lib XVI (Excerpt. Peireſc. p. 80.) his verbis: Περὶ δὲ τῆς τόπων ἀγνοίας τῆς κατὰ τὴν Λακωνικὴν, διὰ τὸ μεγάλην εἶναι τὴν παράπτωσιν, οὐκ ὤκνησα γράψαι καὶ πρὸς αὐτὸν Ζήνωνα &c. *Cæterum de illa ſitus Laconicæ ignoratione, eo quod gravis eſſe error videretur* (confer quæ in iisdem excerptis dixerat Polybius p. 73. ſeq.) *ad ipſum Zenonem literas ſcribere non dubitavi, hominis ingenui eſſe arbitratus, non ex alienis erratis gloriam captare, quod nonnulli ſolent: ſed non noſtris tantummodo, verum etiam alienis commentariis utilitatis publicæ gratia, quantum in nobis eſt, curam atque emendationem adhibere.*

De habitatione circa æquinoctialem, ſive quod Zona torrida non ſit deſtituta incolis, ſingulari libro diſputaſſe Polybium docet Geminus Element. Aſtronomic. c. 13. Πολύβιος δὲ ὁ ἱστοριογράφος πεπραγμάτευται βιβλίον ὃ ἐπιγραφὴν ἔχει περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως. Αὕτη δὲ ἐστιν ἐν μέσῃ τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, καὶ φησὶν οἰκεῖσθαι τοὺς τόπους, καὶ εὐκρατοτέραν ἔχειν τὴν οἴκησιν τῶν περὶ τὰ πέρατα τῆς διακεκαυμένης ζώνης οἰκούντων. Hoc Polybii opus reſpicit Achilles Tatius in Iſagoge ad Aratum c. 31. notans Polybium ſex numeraſſe Zonas. οἱ μὲν γὰρ ἓξ ζώνας εἶπον, ὡς Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος τὴν διακεκαυμένην εἰς δύο διαιροῦντες.

Librum etiam vel *libros de Rebuspublicis* ab Hiſtoriarum opere diverſos ſcripſerit Polybius, ſi credimus Lipſio in præfatione ad Militiam. Sed è loco, è quo hoc repetit vir doctus, nihil tale neceſſario colligitur. Ecce tibi ejus verba lib. X. excerpt. c. 16. ὑπὲρ τούτου δὲ τοῦ μέρους εἴρηται ΠΡΟΤΕΡΟΝ ἡμῖν διὰ πλειόνων ἐν τοῖς περὶ πολιτείας. *De hac re* (quomodo milites jurejurando adigantur ad fidem ſervandam) *dicta ſunt nobis plura ſuperius, cùm de Reip. Romanæ inſtitutis ageremus.* Manifeſto reſpicit locum lib. VI. excerpt. c. 31.

* Quo Numantia Hiſpaniæ decus à Romanis everſa eſt A. U. C. 620. ol. CLXI. 3. octo vel novem ante obitum Polybii annis.

Digitized by Google

IX. Alii Polybii.

Fuit & alius Polybius Megalopolitanus ſenior, qui Philopoemeni adfuit in prælio adverſus Machanidam Lacedæmoniorum Tyrannnum Olymp. CXLIII. 2. cujus mentionem facit noſter lib. XI. excerpt. c. 13. Alius Polybius itidem Megalopolitanus, cui Joſephus inſcribit ſermonem de Maccabæis, in codice, quo uſus eſt Eraſmus. Prætereo Polybum * Medicum, quem Polybium nonnulli appellant, de quo dixi lib. 2. c. 24. §. 5. tum Polybium quendam ineptum & inſulſum hominem, cui glorianti, quod ab Imperatore civitate donatus eſſet, Demonax Philoſophus, utinam, inquit, Græcum te potius, quam Romanum feciſſet, ut refert Lucianus in Demonacte T. I. p. 867, Polybium Claudii libertum (Sveton. c. 28. Dio LX. pag. 684.) cui Seneca conſolationem inſcripſit, fratris mortem lugenti. A. Firmium Polybium è Collegio Puteolano Dendrophororum, apud Sponium pag. 55. Miſcell. Denique Polybium Epiſcopum ſcriptorem vitæ S. Epiphanii laudatum Meurſio Cangioque in gloſſariis Græco-barbaris,

X. Poſt Polybium dicendus mihi ÆNEAS, illo licet antiquior, (a) *Tacticus* vulgo dictus, cujus librorum Epitomen confecit *Cineas* (b) Theſſalus, à Pyrrho legatus Romam miſſus Olymp. CXXV. 2. Com-

* Fuerunt & Polybus è procis Penelopes unus, Polybus vates apud Homerum & Cic. 1. de divinat. Polybus Corinthiorum Rex. Oedipi expoſiti nutritor: Polybus Rex Sicyoniorum &c

(a) Non ab re dubitari poſſe affirmat Caſaubonus, ſitne hic Æneas ille Stymphalius Arcadum Imperator, qui ſicut teſtatur Xenophon in ſecundo ἑλληνικῶν circa tempora pugnæ ad Mantinæam h. e. anno 2. Olymp. CIV. (male in editione Æneæ Amſtelod p. 1637 legitur XIV.) vivebat, & res Arcadum non ſine laude fortitudinis & prudentiæ adminiſtrabat. *Idioma ſane Peloponneſiacum ac nominatim Arcadum prob. ſibi notum fuiſſe cap. 27. de voce* πάνειον *agens oſtendit. Equidem ut pro vero affirmare hoc non auſim, ita de eo nullus dubito, Æneam noſtrum aut æqualem illorum temporum fuiſſe, aut non longo certe intervallo ab illis abfuiſſe. Argumento ſit etiam illud, quod machinas obſidionales commemorans, quæ Ariſtotelis ætate, ut ipſe ſcribit, frequentius paulo uſurpari à græcis hominibus incipiebant, arietis quidem & ἀντικριῶ nec non catapultæ ac teſtudinis ſaltem leviter meminit, helepoleos vero & πετροβόλων manganorum ac ſimilium, quæ poſterius ſunt inventa, nullam facit mentionem.*

(b) Ælianus cap. 1. Tactic. ἐξειργάσατο δὲ τὴν θεωρίαν τὴν τακτικὴν Αἰνείας τε διὰ πλειόνων

2. Compoſuerat hic στρατηγικὰ (c) βιβλία ſive *commentarios de arte Imperatoria*, è quibus ſupereſt τακτικὸν καὶ πολιορκητικὸν ſive *liber tacticus & de toleranda obſidione*, quem in Vaticana Biblioth. manu exaratum exſtare pridem teſtatus eſt Simlerus: Verba ex illo græca laudato Æneæ nomine produxit Turnebus XXII. 26. & XXVII 7. Adverſar. denique ex codice Biblioth. Regis Galliæ manu Angeli Bergicii hominis græci ſcripto edidit & verſione ac notis illuſtratum ſubjecit Polybio *Iſaacus Caſaubonus*, qui è Vaticano codice Regium manaſſe ſuſpicatur. Pariſ. 1609. fol. & Hanov. anno eodem & Amſtelod. 1670. 8. Ac latine tantum ad calcem Polybii è Caſauboniana verſione Francof. 1610. 8. & cum ſcriptoribus rei militaris Vegetio, Frontino & Æliano à Petro Scriverio recenſitis Lugd. Bat. 1633. 1644. 12. In codice Mediceo membranaceo 700. amplius annorum non Æneæ ſed Æliano tribuitur, legiturque hoc titulo: Αἰλιανοῦ Τακτικοῦ ὑπόμνημα περὶ τοῦ πῶς χρὴ πολιορκουμένους ἀντέχειν. Quod Rigaltio ſignificans Frid. Lindenbrogius in literis datis 20. Jul A. 1618. addit Judicium ſuum his verbis: *Caſaubonus Aeneæ nomine vulgavit, quam bene, ipſus viderit, dictionem enim aliud arguere puto.* Sed non dubito veriorem eſſe Vaticani & Regii codicis inſcriptionem, & minus notum Aeneæ nomen à librario forte mutatum in notius Aeliani, præcipue cum in calce Mſti Medicei legatur Αἰνείου πολιορκητικὰ ἢ Αἰλιανοῦ, καθὼς ἡ ἀρχή. Longe alia quoque ſcribendi ratione utitur hic ſcriptor, quam Aelianus, & ad alios commentarios ſuos hinc inde provocat, ut ad παρασκευαστικὴν βίβλον c. 7. 8. 20. πορισtικὴν c. 14. & στρατοπεδικὴν c. 21. tum ἀκούσματα ſive βίβλον ἀκουσμάτων exemplorum librum c. 11. 22. 28. 38. & in calce libri acturum ſe recipit περὶ ναυτικῆς τάξεως. Quamplurima exempla affert, ſed antiqua omnia & Æneæ ætati congruentia, memorantur ſiquidem ab illo præter populos varios Ariſtagoras, Artabazus & Aſtyanax Lampſaci tyrannus cap. 31. Athenodorus Imbrius c. 24. Chares Athenienſis c. 11. Charidemus Orita c. 24. Datames c. 40. Dionyſius ty-

-ένων ὁ στρατηγικὰ βιβλία ἱκανῶς συνταξάμενος, ὧν ἐπιτομὴν ὁ Θετταλὸς Κινέας ἐποίησε. De hoc Cineæ opere Cicero IX. Epiſt. 25. ad Pætum. *Summum me ducem literæ tuæ reddidere. Plane neſciebam te tam peritum eſſe rei militaris. Pyrrhi te libros & Cineæ video lectitaſſe.*

(c) Suidas: Αἰνείας οὗτος ἔγραψε περὶ πυρσῶν ὥς φησι Πολύβιος καὶ περὶ στρατηγημάτων ὑπόμνημα. Legendum περὶ στρατηγικῶν ὑπομνήματα ex Polybii X. 40. ubi de facibus pyrſeutarum ſive περὶ πυρσῶν agit: Αἰνείας βουληθεὶς διορθώσασθαι τὴν τοιαύτην ἀπορίαν, ὁ τὰ περὶ τῶν στρατηγικῶν ὑπομνήματα συντεταγμένος. Vide & quæ notavi ſupra p. 196. & p. 198.

Digitized by Google

tyrannus c. 10. Euphratas Lacon. c. 27. Glus navarchus c. 31. Iphicrates c. 24. Iphydiades Abydenus c. 28. Iſtiæus c. 31. Leuco Boſpori Rex c. 5. Nicocles præſidii præfectus poſt navale ad Naxum certamen c. 22. Piſiſtratus c. 4. Pytho Clazomenius c. 28. Temenus c. 18. & Timoxenus c. 31. Non pauca ex Ænea ad verbum repetit Julius Africanus in Ceſtis Caſaubono obſervante: ſed nominetenus nec ille nec Polyænus, qui eo aliquando utitur, nec reliqui ſcriptores rei militaris mentionem ejus fecerunt) niſi in codice Tacticorum Leonis. Imp. Vindobonenſi, cui præfixa Lambecius uncialibus literis reperit nomina ſcriptorum, quibus Leo uſus eſt, ſub nomine ΜΗΝΑ, quod ſuſpicor, latet ΑΙΝΕΙΑ. Loca quædam ex Mſto Mediceo Æneæ emendavit ac reſtituit *Jacobus Gronovius* Vir. Cl. in ſupplementis lacunarum in Ænea Tactico, Dione Caſſio & Arriano de expeditione Alexandri. Lugd. Bat. 1675. 8.

XI. De ÆLIANI & ARRIANI Tacticis dixi infra libro IV. ſuo loco ſcripta utriusque referens: De commentariis *Urbicii*, *Leonis & Conſtantini* Porphyrogeniti &c. libro V. Itaque præſenti loco Æneæ tantum à me ſubjicietur ONOSANDER, Platonicus Philoſophus, qui ſcripſit στρατηγικὸν λόγον *de Imperatoris inſtitutione* librum (Suidas vocat Τακτικὰ περὶ στρατηγημάτων, more ſuo, ut ſupra in Ænea, confundens στρατηγήματα & στρατηγικά) *ad Q. Veranium*, illum forte, de quo Tacitus meminit, unde de ætate Onoſandri conjecturam licet facere. Memorat librum etiam Leo Imp. in Tacticis p. 215. Ὀνήσανδρος ὁ καὶ αὐτὸς στρατηγικὸν συντάξας λόγον.

Lucem vidit *latine* primum interprete *Nic. Saguntino* Baſil. 1541. 1558. 1570. 8. qui ſcriptoris mentem ac ſtylum minus aſſecutus, optimo tamen exemplari uſus Rigaltio videtur. Ab eo tempore tranſtulit *Joachimus Camerarius* vir doctiſſimus, cujus verſio à filiis edita eſt Norimb. 1595. 8. Hic unicum eumque corruptiſſimum librum nactus ingenio quo valebat plurimum & doctrina Onoſandrum felicius & elegantius expreſſit, ſed ita ut veluti partes & membra, quæ in codice græco deerant, in ejus quoque verſione non ſemel deſiderentur. *Græce* primus è codicibus duobus Bibl. Mediceæ & tertio recentiore edidit præſtantiſſimus vir *Nicolaus Rigaltius*, & varias ex illis lectiones, quartoque Fed. Morelli ſubjecit, novam verſionem ſuam & eruditas notas addidit, in quibus, ut in gloſſario ſuo Tactico Pariſ. 1601. 4. edito paſſim allegat ſcriptores Poliorceticos Tacticosque tum temporis adhuc ineditos. Prodiit græco-latina illa Onoſandri editio Pariſ. 1598. 4. & recuſa

cuſa eſt à Commelino A. 1600. 4. qui *Æmilii Porti* caſtigationes adjunxit. In titulo memoratur & uberior *Jani Gruteri* commentarius, ſed quem in libri exemplis, in quæ incidi, fruſtra quæſivi. Cum diſſertationibus quoque Politicis *Johannis à Chokier* editus eſt Onoſander, græce & latine, additis Variis Lect. è codicibus MSS. Romæ 1611. 4. Moguntiæ 1613. 4. & parte 2. theſauri politicor. Aphoriſm. Leodii 1643. fol. Verſio Rigaltii latina recuſa fuit ſeparatim Helmſtadii 1619. 4. cum Baſilii Imp. exhortationibus ad filium, itidem latine tantum ſubjunctis, & Ferrandi diaconi Carthaginienſis VII. regulis duci religioſo obſervandis. *Italice* Onoſandrum tranſtulit & commentariis illuſtravit *Franciſcus Coccius* Venet. 1548. 8. quem cum Fabio Cotta Romano eundem eſſe exiſtimat Gabr. Naudæus in Bibliographia militari p. 88. *Gallice* cum commentario edidit *Blaſius de Vigenere* Pariſ. 1605. 4. *Hiſpanice* verſum debemus *Diegoni Gratiano*, Barcinonæ 1567. 4.

Onoſandri librum non una ex parte corruptum eſſe queritur Salmaſius ad Spartianum T. 1. p. 96.

Commentaria Onoſandri in Platonis Politiam Suidæ memorata interciderunt.

Salmaſium antiquæ militiæ Græcæ ſcriptores illuſtratos atque in his Onoſandrum edere conſtituiſſe teſtatur Gabriel Naudæus in ſyntagmate militari p. 498.

XII. *Scriptores Græci de re militari, qui in Bibliothecis adhuc deliteſcunt.*

Alexius.

Anonymus περὶ καταστάσεως ἀπλίκτου à Rigaltio allegatus.

Alius *Anonymus*, quem Nicolaus Sophianus latine vertit & dicavit Cardinali Barberino.

Anthemii περὶ τῶν παραδόξων μηχανημάτων memoratur à Philandro ad Vitruvium X. 15. & in Vaticana atque aliis Bibliothecis exſtat MS. ſed de aliis potius quam militaribus machinis agit. Dixi de hoc Anthemio Tralliano qui Juſtiniani Imp. temporibus claruit, ſupra p. 548. & 563. Meminit ejus Procopius Cæſareenſis lib. 1. περὶ κτισμάτων.

Aſclepiodorus ſive Aſclepiodotus; cujus τέχνη τακτικὴ allegatur à Lambecio ad Codinum, num. 65.

Baſilii

Digitized by Google

Baſilii Patricii Naumachica.

Daimachi. commentarios obſidionales Mſtos ex Creta Venetias advectos vidiſſe ſe teſtatur Magius II. 8. Miſc. T. 2. facis artium Gruterianæ p. 1330. confer, quæ ſupra p. 588. notabam in Athenæo. In Bibliographia militaris Naudæi utraque editione, tum quâm G. Schubartus, tum quam Thom. Crenius curavit, perperam excuſum eſt *Damiaci.*

Epimachi Helepolin ſive deſcriptionem Helepoleos in Vaticana & aliis Bibliothecis exſtare teſtatur id. m Naudæus.

Leonis Imp. Naumachica.

Dionyſii Longini ſive *Longiniani* Tactica multi laudant & exſtare ferunt, *ſed ubinam locorum, neminem hactenus vidi, qui diceret*, inquit, Naudæus.

Nicephori Blemmidæ libellus de officio Imperatoris, quem inter Miſcellanea edere voluerat Leo Allatius.

Nicephori Imp. de eventibus bellicis & excurſione, in pluribus Bibliothecis exſtat, Viennenſi, Ingolſtadienſi, Vaticana, aliisque quas refert Naudæus.

XII. *Scriptores deperditi græci de re militari.*

Alexander Pyrrhi F. Ælianus & Arrianus.

Archytæ Tactica ex Æliano memorat Scaliger Epiſt. 132. ſed in Æliano non reperio.

Bion Ælian. ubi Gaza legit Βρύων, Arcerius Βίτων.

Cineas Cicero, Ælian.

Clearchus Aelian. & Arrianus. Solenſem Peripateticum Naudæus intelligit. Arcerius ducem Græcorum in expeditione Cyri. Sed hunc diſerte removet Arrianus.

Demetrius Phalereus. Polyb.

Democritus. Laert. Suid.

Evangelus, cujus Tacticis delectatus Philopœmen, exiſtimans τὴν τακτικὴν τ ἄκρων τῆς πολεμικῆς τέχνην ὑπάρχειν. Plutarchus Philopoemene p. 358. 364. Ælian. Arrianus.

Eupolemus. Ælian. & Arrian.

Frontò. Ælian.

Harpocratio, Naudæus ex Æliano, ſed apud Ælianum non reperio.

Her-

Digitized by Google

Hermias Ælian.
Hermolytus Tacticus. Euſtath.
Iphicrates Ælian. & Arrianus, qui monet ducem non intelligi.
Macri militarium libri II. Index pandectis Piſanis præmiſſ.
Arrii Menandri lib. IV. id.
Pauſanias. Ælian. & Arrianus.
Polybius Ælian. & Arrian.
Julius Pollux tacticum & ſtrategicum librum promittit lib. 1. Onomaſt. cap. 10.
Poſidonius Rhodius Stoicus. Ælian. & Arrianus.
Pyrrhus Rex. Cicero IX. 25. Epiſt. ad Pætum, Ælianus, Plutarchus, Donatus in Eunuch. IV. 7. *Pyrrhus peritiſſimus ſtrategematum fuit, primusque, quemadmodum ea diſciplina per calculos in tabula traderetur, oſtendit.*
Stratocles Ælian.
Tarrutini Paterni militarium libri IV. Index Pandectis Piſanis præmiſſ.
Xenocrates tacticus valde antiqvus memoratur Laertio IV. 15.

CAPUT XXXI.

De DIODORO SICULO, aliisque Diodoris.

Diodori Siculi ætas. 1. Quibus auctoribus profecerit, & qua ratione in ſcribendo ſit uſus. 2. Ejus Hiſtoriæ Catholicæ libri XL. 3. Librorum XV. qui ex his exſtant argumentum. Ex reliquis fragmenta quædam. Diodorus à variis defenſus. 4. Ejus editiones atque interpretes. 5. Varij Diodori. 6.

I.

DIODORUS ex Argyrio ſive Agyrio * Siciliæ opido genus ſe duxiſſe

xiſſe ipſe teſtatur, licet Plinio in indice libri V. vocatur Diodorus Syracuſanus. Vixit ſub Julio Cæſare (ut Euſebius in Chron. ad A. MDCCCCLXVII.) & ſub Auguſto, ut Suidas auctor eſt, certe ſupervixiſſe videtur annum U. C. 746. quo Auguſtus ** triceſimo ſexto poſt interfectum Julium anno, Calendarium culpa Pontificum iterato depravatum emendavit & biſexti non, ut ante poſt triennium, ſed poſt quadriennium *** intercalandi rationem reſtituit, quæ Joſephi Scaligeri obſervatio eſt p. 156. ad Euſebium, probata itidem Voſſio lib. II. de Hiſt. Græcis c. 2. Poſt Cæſaris mortem ſcripſiſſe ſe innuit Diodorus lib. V. p. 208. *καθ' ἡμᾶς δὲ Γαΐος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις ἐπονομασθεὶς ὁ Θεός.* & p. 211. *ὃν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις Καῖσαρ ὁ κληθεὶς Θεός.* & in prooemio ubi ait ſe hiſtoriam ſuam deduxiſſe usque ad bellum à Romanis geſtum contra Gallos, *καθ' ὃν ἡγησάμενος Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς Θεὸς* &c. Similiter loquitur lib. IV. p. 158.

II. In eodem prooemio libri primi teſtatur ſe quo magis accurate de ſingulis ſcribere poſſet, nec locorum ignoratione peccaret, magnam Aſiæ & Europæ partem, Ægyptum quoque (lib. 1. p. 29.) non absque periculis atque ærumnis perluſtraſſe, Latinæ etiam linguæ gnarum ex priſcis Romanorum commentariis *ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων* res & geſta illorum deſcribenda petiiſſe: quemadmodum res Ægyptiorum, Aſſyriorum, Medorum, Perſarum, Græcorum, Carthaginienſium, Siculorum, Rhodiorum petiit ex Herodoto, Cteſia, Beroſo, Thucydide, Xenophonte, Philiſto, Calliſthene, Theopompo Chio, Apollodori Chronicis, Hieronymo Cardiano & Marſya rerum Macedonicarum ſcriptore, tum Ephoro, Timæo, Zenone Rhodio, Antiocho Syracuſano aliisque: res Cretenſium ex Epimenide, Doſiada, Soſicrate & Laoſthenide. Nimis frequentem uſum Orationum & Rhetoricationum reprehendit in limine libri XX. ridens eos, qui *προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας, totam hiſtoriam velut appendicem concionum fecere:* contra præclarum ducit Hiſtoriæ encomia

* Diodorus lib. 1. c. 4. *ἡμεῖς ἐξ Ἀγυρίου τὸ γένος τῆς Σικελίας ὄντες.* Philippus Cluverius II. 6. Siciliæ antiquæ contra Fazellum diſputat ſcribendum *Ἀγύριον* & ſane dictum fuit *Ἀγύριον, Ἀγύρινα, Ἀγύριον,* ſed Tzetzæ quoque ad Lycophronem vocatur *Ἀργύριον*, & hodieque nomen illi eſt S. Filippo d'Argirone.

** Vide Solinum c. 1. & Petavium IV. 3 de doctrina temporum.

*** Cum Olympiade h. e. quadriennio biſextum confert Diodorus: *ἡ δὲ Ὀλυμπιὰς πληροῦται κατὰ τέτταρας χρόνους, ἔστι δὲ ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι Βίσεκτον.*

mia digna virorum præſtantium & malorum vituperationes intexere, (lib. XI. p. 266.) quibus juſta de rebus fama conſtet, & *εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα in omne ævum* (p. 262.) poſteris tradatur. Quæ vero ſola lectorem offendere poteſt in ejusmodi Opere, univerſalem plurium gentium hiſtoriam per annorum ordinem tradente, interruptio narrationum, eam excuſat lib. XX. (T. 2. p. 780.) Providentiæ divinæ aſſiduus eſt prædicator, bonis præmia, ſceleratis juſtas, licet quandoq; ſeras tribuentis pœnas: Sed quas præterea memorat hinc inde divinationes, prodigia & innumeras variis populis traditas creditasque fabellas, non ita ſe illis habuiſſe oſtendit fidem, ut propterea ſuperſtitioſus ſcriptor à Vayero * dici jure meruerit, ſed eas fideliter referendo boni hiſtorici officium implevit.

III. Scripſit Diodorus Hiſtoriam Catholicam ſive res ab ultimis inde ætatibus usque ad Olymp. CLXXX. 1. *per cognita loca orbis* (ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης lib. 19. T. 2. p. 651.) geſtas *libris XL.* Tempus Annorum triginta in hoc opere componendo inſumſiſſe ſe teſtatur in prooemio, titulumque illi fecit *Bibliothecam*, quod hanc ex quorumcunque ſuperiorum hiſtoricorum ſcriptis contexuiſſet, ut recte obſervat Joannes Rainoldus prælect. 100. de libris Apocryphis T. 1. pag. 1233. Plinius præf. Hiſtor. natural. *Apud Græcos deſiit nugari Diodorus, & βιβλιοθήκην hiſtoriam ſuam inſcripſit.* Juſtinus Martyr Cohortat. ad Græcos p. 10. καὶ ὁ ἐνδοξότατος ὁ παρ᾽ ὑμῖν τῶν ἱστοριογράφων Διόδωρος ὁ τὰς βιβλιοθήκας ἐπιτεμὼν ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν, ** Ἀσίαν τε καὶ Εὐρώπην ὡς αὐτὸς γέγραφε διὰ πολλὴν ἀκρίβειαν περιελθὼν καὶ αὐτόπτης τῶν πλείστων γεγονώς, τεσσαράκοντα ὅλα τῆς ἑαυτοῦ ἱστορίας βιβλία γέγραφεν. Euſebius lib. 1. præparat c. 6. ὁ Σικελιώτης Διόδωρος γνωριμώτατος ἀνὴρ τοῖς Ἑλλήνων λογιωτάτοις ὡς ἂν ὑπὸ μίαν συναγηοχὼς πραγματείαν ἅπασαν τὴν ἱστορικὴν βιβλιοθήκην. Præcipue diligentem rationem habet notationis temporum, com

* Mottanus Vayerus T. 1. Opp. edit. in fol. p. 302. loquens de Diodoro Siculo: *Si j'avois à le blamer, ce ſeroit bien plutoſt de la grande ſuperſtition qu'il fait paroitre dans tous ſes écrits, auſſi bien que Tite Live parmy les latins.* Atqui Livium ipſe alibi Vayerus tuetur & ſuperſtitionis notam ab eo removet, ut in latinis ſcriptoribus notavi.

** Male interpres: *triginta totis annis Aſiam & Europam peragravit.* Nam verba ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν referri debent ad præcedentia, ut ex Diodori præf. conſtat.

complexus univerſis quadraginta libris hiſtoriam annorum à Troja † capta 1138. ut ipſe in proœmio libri 1. & 13. annotavit. Et quanquam dolendum eſt, in Romanis præcipue rebus, non ſemper accuratiſſime temporum calculum ponere, & nomina, ut queritur Dempſterus corrumpere, pauci tamen ſcriptores veteres exſtant, è quibus tanta lux definiendis temporibus & ſeriei rerum à Græcis & aliis gentibus geſtarum affulgeat, quam è Diodoro, licet ne dimidia quidem pars illius operis ad nos pervenit. Exſtant enim libri duntaxat quindecim. *primores quinque* nimirum & *undecimus*, quique hunc excipiunt *usque ad viceſimum*.

IV. *Primi quatuor* libri Theologiam resque antiquiſſimas & magnam partem ante Trojanas Ægyptiorum, Babyloniorum, Chaldæorum, Indorum, Scytharum, Arabum, Æthiopum, Libycorum, Græcorumque perſeqvuntur, & in his fabuloſa quidem non pauca, ſed inter gentes illas pro veris geſtis atque Originibus jactata & credita; Liber *quintus* (βίβλος νησιωτική dicta ipſi Diodoro) Inſularum celebriorum origines & præcipuas antiquitates perſtringit. In quinque proximis erat memoria totius vetuſtatis regnorum * Orientis, quæ multum Hiſtoriæ ſacræ allucebat, tum Corinthiorum aliorumque Græcorum populorum, Romanorumque origines, & res per totum orbem geſtæ à Troja capta usque ad Xerxis in Græciam expeditionem. Sed de illis nihil nobis præter exigua fragmenta ſupereſt. Liber *undecimus* incipit à Xerxis in Græciam irruptione Olymp. LXXV. 1. & Annalium more Hiſtoriam perſequitur notatis ad ſingulos annos Archonte Athenienſi ac Romanis, quos minus quidem accurate digerit, Conſulibus, & ad ſingulas Olympiades Olympionicis, quam laudatiſſimam induſtriam in omnibus reliquis libris adhibet, & res ab illo, quod dixi tempore per totum orbem geſtas continuat usque ad tempora Philippi Macedonis, cujus temporibus liber XVI. & Alexandri Magni, cui liber XVII. deſtinatus, tum Alexandri ſucceſſorum, quorum bella & varias res illorum ætate geſtas, in tribus proximis libris exponit usque ad bellum, quo Antigonus ab æmulis Regibus ſuperatus occubuit Olymp. CXIX. Romanas res parce & breviter attingit Diodorus in libris, quos habemus, fuſius diſſerit de rebus Carthaginienſibus, quæq; in patria ſua Sicilia contigerunt, fu-

† Trojam captam ſupponit 408. annis ante Olympiades, ſecutus Apollodorum in Chron. ad Euſeb. p. 156. licet aliorum alia fuit ſententia, ut notavit Joh. Chriſtoph. Artopæus Prof. Argentoratenſis Clariſſ. in diſſ. de incertitudine notationis temporum per Olymmpiades A. 1595. edita.

* Scal. ad Euſeb. p. 156.

fuſiſſime de Græcis. In poſtremis viginti libris Hiſtoriæ telam eodem modo pertexuerat usque ad Olymp. CLXXX. & bellum à Cæſare contra Gallos geſtum: ſed ut dixi, illi jampridem interciderunt exceptis eclogis nonnullis ac fragmentis ab H. Stephano, F. Urſino & H. Valeſio editis. Ex libro ſeptimo fragmentum de origine urbis Romæ ſervavit Syncellus p. 194. Dictionem Diodori ſimplicem ac perſpicuam Hiſtoriæque congruentem laudat Photius cod LXX. Contra acerbiores Bodini & Lud. Vivis cenſuras eum defendunt Gerh. Voſſius ac Mottanus Vayerus Gallus de Hiſt. Græcis, & ante utrumque, Apologiam Diodori ſcripſerat Henricus Stephanus.

V. Primus quinque * libros primores *latine* vertit *Poggius Florentinus*, ſi modo verſionis ille auctor, quæ Vincentii Oſopœi judicio non recte Poggio adſcribitur. *Neque enim veriſimile eſt*, inquit, *adeo ſpurciloquum & virulentem ſycophantam & vitilitigatorem quicquam Græcitatis calluiſſe, qui ne latinam quidem linguam, cujus ſibi videbatur peritiſſimus, recte calluit.* Nec deſunt, qui verum auctorem dicunt fuiſſe *Joh. Phream* ** Anglum Balliolenſis Collegii Socium, qui literas elegantiores ſub Paulo II. in Italia docuit, & A. 1465. Epiſcopus Bathonienſis deſignatus diem obiit ſupremum. Edita eſt ſub Poggii nomine verſio illa Nicolao V. Pontifici inſcripta Venet. 14[illegible]3. fol & Baſil. 1578. fol. additis nonnullis fragmentis cura *Seb. Caſtellionis*. Libros XVI. XVII. XVIII. XIX. & XX. *Græce* primus vulgavit *Vincentius Opſopoeus*, Baſileæ typis Joh. Oporini, ſumtu Roberti Winter 1539. 4. *Modicas has*, inquit Opſopoeus, *Diodori reliquias à Jano Pannonio quondam Quinqueeccleſienſi Epiſcopo ab interitu vindicatas ac deinceps ab eruditiſſimo viro Joh. Alexandro Braſſicano nobis per Joh. Petrejum communicatas, & nunc tandem à me transſcriptas edimus.* Libros quinque primos & undecimum cum quatuor proximis debemus *Henrico Stephano*, qui additis quinque illis ab Opſopoeo pridem vulgatis primus ex MS. codice Huldrici Fuggeri quindecim libros Diodori integros *Græce* legendos dedit A. 1559. fol. cum ſua de Diodori ſcriptis Diatriba, & Apologia adverſus Vivem brevi-

* Numerantur quidem à Volaterrano & antiquis illius verſionis editionibus libri ſex, ſed primus in duos ab interprete divisus eſt, quia Diodorus librum illum uti decimum ſeptimum quoque in duo τμήματα diſtribuerat, quorum poſterius incipit p. 28. edit. H. Stephani.

** Vide Clariſſ. Baylii Lexicon edit. 2. in Phrea, & Voſſium Hiſt. latin. pag. 549. ubi de Poggio.

vibusque in Diodorum notis & caſtigationibus. Ejusdem Stephani hortatu, univerſos viginti libros latine vertit vir utriusque linguæ periſſimus *Laurentius Rhodomannus* Cheruſcus, nullo alio MS. codice ſed ſola Stephani editione uſus. Neque alia hactenus præſtantior Diodori editio lucem vidit, quam *Græcolatina*, quæ ex Rhodomanni hujus recenſione cum ejus verſione & notis, temporumq; & ſummorum capitum notatione ad marginem, & indicibus Chronologicis aliisque prodiit Hanoviæ typis Wechelianis A. 1604. fol. Recuſæ itidem ſunt in hac editione H. Stephani notæ, & paginæ in margine libri per totum opus notatæ Græcam Stephani editionem reſpiciunt. Addidit etiam Rhodomanus cum verſione ſua eclogas ſive fragmenta è deperditis Diodori libris, tum illas, quas Stephanus adjunxerat, è libro 31. 32. 34. 36. & 37. tum alias ex libro 6. & 7. ab Euſebio & Syncello ſervatas, & quas è libro 21. 22. 23. 24. 25. & 26. cum ipſo communicaverat Hoeſchelius, & quas è libro 31 32. 34. 36. 37. 38. & 40. excerpſit Photius Patriarcha Cod. CCXLIV. His addere licebit in nova ſi quæ curabitur Diodori editione nonnulla ex Eclogis de legationibus, quæ Fulvius Urſinus græce edidit p. 313. ſeq. tum quam plurima quæ ex deperditis Diodori libris græce & latine vulgavit H. Valeſius in Excerptis Peireſcianis p. 220 - 413. Denique fragmentum de Cleonide & Ariſtomene, quod cum Polemonis & Himerii nonnullis græce A. 1567. 4. ſine nomine auctoris edidit H. Stephanus, ſed Iſ. Voſſius in codice Florentino reperit ſub nomine Diodori Siculi. Vide Voſſium Patrem in addendis de Hiſt. Græcis p. 529. Exſtat & Diodorus è Rhodomanni verſione *latine* Hanov. 1611. 8. quæ editio libros in capita diviſos exhibet, ſed omiſſa temporis in margine notatione, quam optimo conſilio addiderat Rhodomannus, & è re lectoris erat in ſingulis paginis ſuperiore loco annotari.

Nonnulla Diodori loca illuſtrat Jacobus Palmerius in Exercitationibus ad optimos auctores græcos: & Latinus Latinius Tomo II. Bibliothecæ. Præcipue notatu digna ſunt, quæ de Judæis ſcriptor ille tradidit & de Moyſe in Ecloga * libri XXXIV. & XL. & libro 1. p. 84. ſeq. licet locum illum aliter longe accepit Juſtinus & è Juſtino Cyrillus, quam in rem videndi viri illuſtres Huetius pag 104. demonſtrat. Evangelic. & Simon Patricius Epiſcopus Elienſis ad Exod. IV. 16.

Li-

* Videtur hæc reſpicere H. Stephanus p. 7. Apologiæ pro Herodoto: *il me ſouvient auſſi d'avoir leu en une librarie d'Italie un fragment de l'Hiſtoire de Diodore Sicilien, auquel il accouſtre Moyſe de toutes façons.*

Librum XVI. & XVII. *latine* vertit ante Rhodomannum *Bartholomæus* (ſive ut in libro ipſo vocatur *Angelus*) *Coſpus* Bononienſis & cum Johanne Monacho de vita Alexandri M. edidit dicavitque Jacobo Banniſſo Maximiliani I. Imp. à ſecretis. Baſil. 1531. 1535. 1545. fol.

Gallice verſus prodiit Diodorus à libro XI. ad XVII. *Jacobo Amioto* interprete, Pariſ. 1554. fol. & cum *Lud. Regii* animadverſionibus ibid. 1583. fol. Tres primos libros verterat in eandem linguam *Antonius Maccaultus* Pariſ. 1535. 4. *Claudius Seyſſelius* è Diodoro Gallice compoſuit libros quatuor Hiſtoriæ ſucceſſorum Alexandri Pariſ. 1545. 12.

Germanice vertit *Joh. Heroldus* Baſil. 1554. Francof. 1643. fol. Anglice *Boothus* Lond. 1699. fol. *Danica* Michaelis Wogelii interpretatio ſupra lib. 2. c. 25. §. 13. memorata, lucem nondum adſpexit, quod ſciam.

Utinam verum eſſet, inquit H. Stephanus Epiſtola ad Huldricum Fuggerum, *quod olim ex doctiſſimo viro Lazaro Bayſio audiebam, & quod ille ad ſe ſcriptum legere mihi ſolebat, nimirum totos quadraginta libros viſos in Sicilia noſtro tempore fuiſſe.* Saltim verum fuiſſet, quod Geſnerus audiviſſe ſe tradit in Bibliotheca, *libros, qui quintum ſequuntur usque ad decimum in Sicilia ſuperſtites aſſervari, & in appendice ad Bibliothecam apud Cardinalem S. Crucis Romæ & Auguſtæ Vindelicorum apud D. Joh Jacobum Fuggerum.*

Auctor Chronici Paſchalis (quod Alexandrinum vulgo vocant) p. 44. relato Epitaphio Jovis, quod monſtrabant Cretenſes, addit, περὶ τοῦ συνεγράψατο Διόδωρος ὁ Σοφώτατος χρονογράφος, ὅς καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ περὶ Θεῶν εἶπεν ὅτι Ζεὺς ὁ τοῦ Κρόνου υἱὸς ἐν τῇ Κρήτῃ κεῖται. Cave tamen ex hoc loco colligas Diodorum Siculum peculiarem de Diis librum compoſuiſſe.

VI. Agamne hoc loco de aliis etiam Diodoris, qui doctrinæ vel ſcriptorum laude celebres fuerunt. Obſervati ſunt in ſcriptis veterum hi:

Diodorus Procopii Sophiſtæ amicus, quem commendat Epiſtola 12.

Diodorus prætor *Adramyttenus* Philoſ. Academicus, cauſſidicus ac Rhetor cujus meminit Strabo XIII. p. 614.

Diodorus ex *Alexandria* Troadis, *Tragicus* cujus meminit idem Strabo.

Diodorus Alexandrinus Mathematicus quem allegat Evdorus Philoſophus apud Achillem Tatium Iſagoge ad Aratum.

Diodorus Valerius Pollionis F. *Alexandrinus* Philoſophus junior clarus ſub Hadriano Imp. Suid.

Dio-

Diodorus Antiochenus ad quem Baſilii M. Epiſtolæ. Infra in *Diodoro Tarſi Epiſc.*

Diodorus Ariſtophanius. vide infra in *Diodoro Tarſenſi.*

Diodorus Aſpendius Pythagoreus de quo lib. 2. c. 13. Cynicis eum moribus vixiſſe notat Athenæus IV. p. 163.

Diodorus Comicus. Vide infra *Diodorus Sinopenſis.*

Diodorus, Jaſſius cognomento *Cronus*, ab Hieronymo *Socraticus* appellatur & à Laertio refertur lib. II. qui eſt de Socraticis. Apollonii Dialectici, cognomine Croni auditor fuit, præceptor vero Philonis Dialectici ac Zenonis Sidonii, quem eundem cum Citieo Jonſius ſuſpicatur p. 116. Vide & 119. ſeq. ubi de quinque hujus Diodori filiabus, itidem Dialecticis, & de ſophiſmatis ab eo repertis. Æqualis fuit hic Cronus Callimachi, ut conſtat ex Epigrammatibus hujus quæ afferunt Sextus I. Mathem. p. 62. & Laertius II. 111. De dogmatibus ejus conſulendi idem Sextus, Cicero, Lactantius, Clemens aliique.

Diodorus Crotoniata Pythagoreus de quo feci mentionem lib. 2. c. 13.

Diodorus Cynicus. ſupra in Diodoro Aſpendio.

Diodorus Dialecticus ſive *Sapientiæ Dialecticæ Profeſſor* ut vocatur à Plinio VII. 53. De eo dictum paulo ante in *Diodoro Crono.*

Diodorus Elaites, cujus elegias laudat Parthenius c. 15.

Diodorus Epheſius, qui de Anaximandro ſcripſit, teſte Laertio. Hic mihi videtur laudari à Chalcidio p. 291. Alius Diodorus Epheſius tyrannicida & ſub Demetrio Phrurarchus, de quo Polyæn.

Diodorus Epicureus qui ſibi ipſi necem conſcivit gulamque præſecuit ut refert Seneca de vita beata c. 19.

Diodorus Medicus qui Empirica ſcripſit, Plin. XX. 12. & XXIX. 12. At XX. 8. Diodoti Petronii antilegomena allegantur, licet & ibi quidam Diodorum legant: uti apud Athenæum X. p. 434. pro Diodoto Erythræo qui Ephemerides Alexandri ſcripſit. Diodori Medici etiam mentio apud Galenum aliquoties, ut jam notavit Tiraquellus p. 355. de nobilitate.

Diodorus Megaricus. Euſtath. ad Odyſſ. *α*. p. 1397. edit. Rom. Idem cum Dialectico ſive Crono de quo ſupra.

Diodorus Monachus; infra in Diodoro Tarſi Epiſcopo.

Diodorus Periegetes, qui *περὶ μνημάτων* ſcripſit teſte Plutarcho in Themiſtocle, Theſeo, Cimone. Hujus eſſe puto librum *περὶ δήμων* lau-

laudatum Suidæ in πάλαντον. Idem forte qui περὶ δήμων ſive populis (non de bellis) Atticis ſcripſit teſte Harpocrat.

Diodorus Peripateticus, Critolai auditor, de quo dixi ſupra cap. XI. hujus libri.

Diodorus Prienaus, qui ſcripſit de re ruſtica teſte Varrone, Plinio, Columella.

Diodorus Sardianus Rhetor ſenior. Vide infra in Diodoro Zona. Rhethorices definitionem è Diodoro refert Scholiaſtes Aphthonii, ut Meurſio obſervatum, quod ſit εὑρετικὴ δύναμις καὶ ἑρμηνευτικὴ μετὰ κόσμου τῶν ἐνδεχομένων πιθανῶν ἐν παντὶ λόγῳ.

Diodorus Sardianus Rhetor junior, Strabonis amicus, qui teſtatur eum ſcripſiſſe ἱστορικὰ συγγράμματα, carmina lyrica aliaque poemata, libro XIII.

Diodorus Sinopenſis Comicus, de quo ex Athenæo & Suida mentionem feci l. 2. c. 22.

Diodorus Socraticus ab Hieronymo 1. contra Jovinian. dicitur, qui aliis *Cronus & dialecticus*, de quo ſupra dixi.

Diodorus Stoicus quem allegat Achilles Tatius in Aratum. Idem forte contra quem ſcripſit Chryſippus, cujus cum illo controverſia περὶ τοῦ δυνατοῦ memoratur etiam S. Hieronymo.

Pro *Diodoro Stoico* Ciceronis Magiſtro, meliores codices referunt *Diodotum*.

Diodorus Tarſenſis Grammaticus cujus eſſe ἀπομνημονεύματα Laertio laudata, γλώσσας Ἰταλικὰς & πρὸς Λυκόφρονα, quæ citat Athenæus, tum librum περὶ σταθμῶν à Suida allegatum putat Meurſius quem vide p. 21. ad Chalcidium. De ceteris aſſentior, ſed librum περὶ σταθμῶν exiſtimaverim potius eſſe Diodori Periegetæ, ut ſupra dixi. Idem Diodorus ut notatum Meurſio laudatur ab Erotiano ſive Herodiano in κάμορον & Heſych. in Διαγόρας. Eundem exiſtimo qui ab Euſtathio Ἀριστοφάνειος Appellatur.

Diodorus ex Antiocheno presbytero *Tarſi* Epiſcopus, clarus ſub extremum quarti à CHRISTO nato ſæculi, ſcripſerat præter alia (de quibus Photius, Suidas, & è recentioribus clariſſ. Caveus Hiſt. lit. Eccleſ. ad A. C. 378.) commentarios in libros Vet. Teſt. in quibus ſenſum hiſtoricum ſectatus allegorias miſſas fecit teſte Socrate VI. 3. De libris IV. contra Photinum vide Theodoritum lib. 2. c. 11. hæret. fab. Liber Politicorum hujus Diodori quem Syriace

exſtare ſcripſit Hebed Jeſu, haud diverſus eſt à libro ejus de providentia, ut notatum Rich. Simoni III. 19. Epiſt. ſelect.

Diodorus Tragicus. Vide ſupra *Diodorus Alexandrinus.*

Diodorus Tryphon presbyter, Manetis quem ignotum prius hoſpitio exceperat, deinde adverſarius. Vide Epiphan. de menſuris ac ponder. c. 20. & hæreſi LXVI. c. 11. Ad hunc Diodorū Epiſtola Archelai edita à Valeſio ad Socratē p. 200. & nuper à Clariſſ. Zacagnio. Idem forte Diodorus quem XXV. libris contra Manetem ſcripſiſſe refert Photius Cod. LXXXV. licet video inter ſcripta Diodori, Tarſi Epiſcopi, referri etiam ab Hebed Jeſu librum adverſus Manichæum. Tryphonis inter adverſarios hujus hæreſiarchæ meminit etiam Photius libro 1. contra Manichæos, cujus opus tetrabiblum etiamnum ineditum mihi olim legendum conceſſit qui ejus editionem meditabatur D. Abraamus Hinkelmannus ὁ μακαρίτης. Omitto Diodorum Tryphonem qui Syriæ Rex fuit Olymp. CLIX. & Livio aliisque memoratur.

Diodorus cognomento Ζωνᾶς Rhetor. Supra in Sardianus: Strabo, lib. 13. Zonæ cujusdam (hujus ut videtur) Epigrammata Græca leguntur in Anthologia.

CAPUT XXXII.

DE DIONYSIO HALICARNASSENSI, & aliis Dionyſiis.

Dionyſii Halicarnaſſei ætas & Antiquitatum Romanarum opus XX librorum. 1. Libri priores XI. ſuperſtites, & ex aliis fragmenta. 2. Editiones & interpretes Antiquitatum. 3. Joh. Canabutli ineditus in locum Dionyſii commentarius Græcus. 4. MS. Antiquitatum Codex in Bibl. Chigiana. ibid. laus accurationis & ſtyli Dionyſiani. 5. Epitome Antiquitatum Dionyſii & commentatio περὶ χρόνων deperdita. 6.

Cri-

Critica & Rhetorica ejus ſcripta, compoſita ante Antiquitatum libros. 7. Recenſentur. 8 – 15. ubi & de ſingulorum interpretibus. Scripta deperdita Dionyſii. 16. Utrum auctor libri περὶ ἑρμηνείας quæ ſub Demetrii, & vita Homeri quæ ſub Plutarchi nomine exſtat. 17. 18. Index ſcriptorum à Dionyſio allegatorum. 19. Alii Dionyſii. 20.

I.

DIONYSIUS Alexandri F. è Caria Halicarnaſſenſis, *(a)* civis Herodoti, Vir doctiſſimus & Criticus, *(b)* ac Rhetor ſua ætate præſtantiſſimus in Italiam venit *(c)* poſt finem bellis civilibus impoſitum ab Auguſto Cæſare circa mediam Olymp. CLXXXVII. (ante CHRISTUM anno XXX.) atque ab eo tempore *(d)* per annos XXII. Romæ verſatus latinæ linguæ facultatem & alia ad Hiſtoriam Romanam ſcribendam neceſſaria monumenta ac ſubſidia ſibi comparavit, partimque è familiaritate cum viris eruditis, partim è commentariis latine ſcriptis Porcii

(a) Fuit & alius Dionyſius Halicarnaſſeus Adriani Imperatoris temporibus celebris, Ælius prænomine, è noſtri poſteris, quem Atticiſtam Suidas vocat & cujus de Atticis vocibus libros V. recenſet Photius cod. 151. De hoc dixi infra libro IV. Sed Dionyſius Halicarnaſſeus ὁ καθ' ἡμᾶς Διονύσιος συγγραφεὺς Straboni XIX pag. 656. ubi de Halicarnaſſo agit laudatus idem plane eſt cum noſtro, tum cum Strabo iſta ſcriberet jam defunctus, ut notatum H. Dodvvello in diſſ. de Dionyſii ætate p. 326. At Meurſius ad Helladium p 36. Polybio pro Strabone nominato Dionyſium Halicarnaſſeum commentus eſt noſtro longe antiquiorem. Verum hic recte omiſſus eſt in Meurſii libro de Dionyſiis T. 10. Antiquitat. Græcar. pag. 587.

(b) Eunapius in Porphyrii vita: Λογγῖνος δὲ κρίνειν γε τοὺς παλαιοὺς ἐπιτέτακτο, καθάπερ πρὸ ἐκείνου πολλοί τινες ἕτεροι, καὶ ὁ ἐκ Καρίας Διονύσιος πάντων ἀριδηλότερος. Etiam Suidæ Dionyſius noſter dicitur παντοῖος λόγιος, *Vir usquequaque doctiſſimus.*

(c) Dionyſius ipſe lib. 1 p. 6. ἐγὼ καταπλεύσας εἰς Ἰταλίαν ἅμα τῷ καταλυθῆναι τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος ἑβδόμης καὶ ὀγδοηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος μεσούσης, καὶ τὸν ἐξ ἐκείνου χρόνον ἐτῶν δύο καὶ εἴκοσι μέχρι τοῦ παρόντος γενόμενον ἐν Ῥώμῃ διατρίψας, διάλεκτόν τε τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκμαθών. &c.

(d) Fallitur itaque Rogerus Aſchamus, qui lib. 1. Epiſt. 12. Dionyſium noſtrum confundit cum Dionyſio, qui docuit in ædibus Ciceronis, aut cum liberto M. Varronis.

Digitized by Google

cii Catonis, Fabii Maximi, Valerii Antiatis, Licinii Macri, Æliique & Gellii & Calpurnii & multorum aliorum materiam ſibi amplam & uberem ad futurum opus digerendum congeſſit. Manum admovit operi Olymp. CXCIII. 1. Anno Urbis Conditæ Catoniano 745. (Varroniano 746. Dodvvell. 747.) ante CHRISTUM VIII. & ſtylo facili ac perſpicuo, & ſingularem elegantiam (*e*) præ ſe ferente ſcripſit *Antiquitatum* ſive *Originum Romanarum* Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας (*f*) *libros XX.* De Romanorum genere, Originibus, Republica & rebus geſtis ab Urbe condita usque ad Olymp. CXXVIII. 3. ſive initia belli primi Punici, à quo incipit *Polybii* (*g*) Hiſtoria, quam æmulatus videtur Dionyſius Herm. Conringio judice de civili prudentia cap. 14. ut *Joſephus* viciſſim Dionyſii exemplo creditur hiſtoriam ſuam Judaicam libris viginti complexus eſſe, & inſcripſiſſe Ἀρχαιολογίαν Ἰουδαϊκὴν.

II. E libris (*h*) XX. Dionyſii Originum ſive Antiquitatum non plures exſtant, quam *priores undecim*, deſinentes in Anno Urbis CCCXII. & fragmenta quædam de legationibus, quæ ex poſterioribus libris vulgavit Græce *Fulvius Urſinus*, tum fragmenta quædam è libro XII. quæ in excerptis Peireicianis Græce & latine edidit *H. Valeſius* pag. 529 - 545. notisque illuſtravit.

III. Libros XI. latine primum è duobus Codicibus MSS. tranſtulit *Lapus Biragus* Florentinus, dicavitque Paulo II. quem Platina quidem notat ſummo odio humaniorum literarum ſtudia habuiſſe. Lucem vidit Biragi verſio Tarviſii 1480. fol. recenſita Baſileæ 1532. fol. ab *Hermanno Glareano* qui 6000. errores ſuſtuliſſe ſe profitetur, & Chronologicis tabulis Dionyſium illuſtravit. *Etſi vero Lapus* (Sylburgii verba agnoſcis) *pleraque parum latine, multa etiam ſiniſtre vertit, tamen, quia duos*

(*e*) Photius cod. LXXXIII Scriptorem vocat τὴν φράσιν καὶ λέξιν καινοπρεπῆ.

(*f*) Sunt qui titulum Ἀρχαιολογίας putant tantum convenire primis libris non toti operi. Vide Voſſium ll. 3 Hiſt Gr. Photius quoque illius tituli plane non meminit, ſed vocat βιβλία ἱστορικῶν λόγων εἴκοσι. At Stephanus Byz. in Κωνςάντεια laudat Dionyſium ἐννεακαιδεκάτῳ Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας. unde patet, totum opus ab eo lectum fuiſſe hoc titulo.

(*g*) Notavit hoc etiam Evagrius lib. V. cap. ult. Hiſtor. Eccleſ. & Photius Cod. LXXXIII. Confer Dodvvellum ad Chronolog. Dionyſii Halic. p 106.

(*h*) Falli Gelenium, qui libros XX. à Dionyſio abſolutos negat, Photii, Stephani Byz. aliorumque teſtimoniis revincit Voſſius ll. 3 Hiſtor. Gr. & Martinus Hanckius lib. 1. de Rom. rerum ſcriptoribus p. 228.

duos vetuſtos codices in ſua verſione ſecutus eſt, & verbum verbo reddere ſtuduit, ſæpe mihi ad veræ lectionis inveſtigationem viam patefecit. *Græce* primus edidit *Robertus Stephanus* Pariſ. 1546. fol. typis vere Regiis ac nitidiſſimis. Hinc meliorem verſionem *latinam*, ſed decem tantummodo librorum (Libri undecimi enim in Græcis Cod. perturbatior ordo eſt) adornavit *Sigismundus Gelenius*, ſuadentibus Hieron. Frobenio & Nicolao Epiſcopio, eamque Johanni Rudolpho Murbacenſi & Lutrenſi Abbati inſcriptam edidit Baſil. 1549. fol. addito undecimo libro ex Lapi Biragi verſione. Ab eo tempore egregiam Dionyſio operam præſtitit *Fridericus Sylburgius*, quo vix quisquam melius veteres ſcriptores, tractavit, emendatioresue & ad uſum aptiores adornavit editiones. Hic enim Græca ad varios codices MSS. doctorum virorum opera recenſita emendavit, atque è Romano potiſſimum ac Veneto codice ſupplevit, Gelenii verſionem innumeris locis caſtigavit, librum undecimum & fragmenta de legationibus à Fulvio Urſino edita, & jam recens ad Julii Pacii codicem emendata de integro vertit, Glareani Chronologiam, Aurelium Victorem de Origine gentis Romanæ cum notis A. Schotti, Leges Regias & decem virales cum notis & gloſſario, notasque è Victorii, Mureti, Brodæi, Leopardi, H. Stephani, Camerarii, Guil. Canteri, Xylandri, Wolfiique ſcriptis excerptas & ſuas propria induſtria concinnatas, indices in Dionyſium, qualibus ſolet editiones ſuas ornare locupletiſſimos græcos & latinos ſubjunxit. Francof. apud heredes, A. Wecheli 1586. fol. Recuſa eſt Sylburgii editio græce & latine Lipſiæ A. 1691. fol. minus emendate, nec verbulo adjecto, quo ex virorum doctorum ſæculi integri induſtria aliquid novi ornamenti Dionyſio accederet. Prodiit etiam Dionyſius latine, libros undecim Antiquitatum ex verſione Geleniana à Sylburgio recenſita ac ſuppleta, & (quod in græco-latina deſideratur) capitibus diſtincta exhibens Hanov. 1615. 8. Sed & *Æmilius Portus* Franciſci F. poſt alios non dubitavit libros Antiquitatum Dionyſiii latine vertere, & cum notis ſuis, H. Stephani & Iſ. Caſauboni edere Lugduni 1592. fol. apud Vignonium. In hac editione latina ſolarum Antiquitatum (reliqua enim Dionyſii ſcripta non attigit Portus) excerpta de legationibus occurrunt ex triplici verſione & cum notis H. Stephani, Frid. Sylburgii & ipſius Porti. Habeo etiam libros XI. Antiquitatum Dionyſii è Porti verſione ſeparatim latine recuſos cum argumentis librorum & Gnomologia Dionyſiana, Genevæ apud Jacobum Stoer A. 1603. 12. Denique præfectus Bibliothecæ Bodlejanæ dignis-

ſimus *Joh. Hudſonus* luculentam & præclariſſimam publico bono vulgavit Dionyſii editionem è theatro Sheldoniano Oxoniæ A. 1704. fol. inſcriptam D. Georgio Hoopero Epiſcopo Bathonio-Wellenſi, in qua Græco textui ad editionem Sylburgii recenſito adjungitur Porti translatio hinc inde emendata, & ſingulis paginis ſuperius adſcripta temporis notatio ex mente Viri egregii *H. Dodvvelli*, infra autem præter notas & obſervationes variorum ſubſtratæ. Variæ lectiones Codicis Vaticani ante 700. annos ſcripti per libros primores decem & per undecimum alterius Vaticani recentioris, quas Viris præſtantiſſimis Laur. Zacagnio & Jac. Perizonio in acceptis refert editor humaniſſimus. Excerpta de legationibus cum verſione H. Stephani & variorum notis, Peireſciana cum Henrici Valeſii interpretatione, & obſervationibus exhibet, operique præmittit veterum recentiumq; *(i)* de Dionyſio teſtimonia ac judicia, ad calcem Tomi II. rejectis notis quibusdam Variorum in quædã Dionyſiii loca prolixioribus F. Urſini, Iſ. Caſauboni, H. Stephani, Sylburgii &c. In his p. 323. H. Dodvvelli ſupra laudati diſſertatione de ætate Dionyſii, & vocabulo γενεά, *(k)* tum ab eodem Dodvvello concinnatis & ſummo ſtudio elaboratis tabulis Chronologicis Dionyſianis.

IV. In locum libri 1. Antiquitatum de Inſula Samothrace ac Diis Troicis prolixos commentarios Græce ſcripſit *Johannes Magiſter* cognomine *Canabutius* ſive *Canabuza*, quos memorat Labbeus p. 108. Bibl nov. MSS. & edere pridem conſtituerat Leo Allatius. Exſtant etiam manu exarati in Bibl. Vindobonenſi Imperatoris, diſtincti in capita XCVI. quorum titulos poſt Lambecium edidit Neſſelius in Catalogo MSS. inter codices hiſtoricos p. 165. ſeq. Sed & Romæ in Bibliotheca Chigiana aſſervatur membranaceus & ſæculo X. ut videtur ſcriptus codex Græcus Antiquitatum Dionyſii, cum effigie illius in fronte voluminis ex antiquiore codice delineata & minio picta, ut narrat Bernardus de Montfaucon in Diario Italico c. 20. p. 238.

V. Te-

(i) Plura collegerunt Martinus Hanckius libro utroque de Rom. rerum ſcriptoribus, Chriſtianus Wilhelmus Eybenius ad Joh. Magiri Eponymologicum, Thomas Pope Blount &c. Præ ceteris lectu jucunda ſunt, quæ de Dionyſio obſervat Mottanus Vayenus T. 1. 305 ſeq. edit. in fol.

(k) Hac voce plerumque non certum numerum annorum ſed ſtirpes ac ſucceſſiones notari contendit Vir doctiſſimus, perinde ut Matthæi primo capite. Confer ejusdem exercitat. de ætate Pythagoræ p. 170. ſeq.

V. Teſtatur Dionyſius ipſe (*l*) ſe in Hiſtoria ſua voluiſſe referre ac ſervare characterem *ἐξ ἁπάσης ἰδέας μικτὸν, ἐναγωνίου τε καὶ θεωρητικῆς quiddam ex rerum geſtarum narratione & ſpeculatione Philoſophica mixtum*, itaque ut diligentiſſime & Romanis ipſis ſcriptoribus longe accuratius deſcribit Rempublicam Romanam ritusque, & temporis notationem aſſidue magno ſtudio adjungit, ita hinc inde digreditur, & Orationes quandoque longiores interjungit, quo ipſo jucundiorem lectu eſſe judicavit Photius. Stoicæ Philoſophiæ faviſſe Voſſius obſervat lib. 1. de Idololatria c. 10. Dictione autem utitur tam pura ac dilucida, ut cognitionem Græcæ linguæ conſequi cupientibus Dionyſii lectionem non ab re præ ceteris commendarit Rev. & doctiſſimus Vir Hermannus ab Hardt in Studioſo (*m*) ſuo Græco.

VI. Scripſerat præterea Dionyſius *Epitomen harum antiquitatum libris quinque* Stephano Byz. laudatam in Ἀρίκεια & Κορίολλα, ſed illa jam pridem intercidit. De ea videndus Photius cod. LXXXIV. & H. Stephanus operæ 1. in Dionyſium c. 5. & 7. Etiam *librum* περὶ χρόνων ſcripſiſſe ſe innuit Dionyſius lib. 1. pag. 60. in quo docuit, qua ratione Græcam ſupputandi rationem ad Romanam liceat dirigere. Meminit & Clemens Alex. 1. Strom. p. 320. Παλαίτερα δὲ τῶν Ἑλληνικῶν τὰ Ἀργολικὰ, τὰ ἀπὸ Ἰνάχου λέγω ὡς Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἐν τοῖς χρόνοις διδάσκει. Suidas: Εὐελπίδης τραγικὸς, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφιδοῦς, ὡς Διονύσιος ἐν χρονικοῖς. Sed hæc Clariſſimo Hudſono pridem obſervata.

VII. Nunc ad alia Dionyſii ſcripta accedere par eſt, Critica & Rhetorica tum illa quæ exſtant, tum, quæ perierunt. Exſtant vero hæc ſane eximia & lectu digna, niſi quod acerbam nimis Criticam quandoque exercere videtur Dionyſius, in his ſcriptis, quæ junior ætate & ferventior edidit, neque enim dubium eſt, hæc ante Antiquitates ab eo compoſita fuiſſe.

VIII. ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ (*n*) *de ſtructura Orationis* liber, ad Rufum Melitium ſive Minucium. Græce primus edidit &

(*l*) Lib. 1 p. 7.

(*m*) Editus eſt Helmſtadii 1700. 8.

(*n*) Etiam Dionyſius Longinus hoc de argumento duobus libris ſcripſerat poſt noſtrum Dionyſium & longe acriore atque exquiſitiore judicio valuiſſe videtur Tan Fabro in notis ad Longin. p. 208. edit. Tollianæ, pollicito hoc ſe oſtenſurum in locis quos uterque examinavit.

Aldus inter veteres Rhetoras Venet. 1508. fol. Prodiit & Græce Argent. 1550. 8. & Sylburgio curante in tomo poſteriore Operum Dionyſii Wecheliana. Latine vertit utcunq; & exempla latina addidit *Samuel Birkovius* Polonus in Academia Samoſcenſi Profeſſor. Prodiit Græce & lat. Samoſcii A. 1604. 8. Eadem Bircovii verſio ab *A. Schotto* recenſita & brevibus ſcholiis illuſtrata exſtat in editione Dionyſii latina Hanov. 1615. 8. Longe emendatiorem verſionem edidit, Græca caſtigavit, & notas Syburgii variorumque & ſuas addidit *Jacobus Uptonus* Etonenſis Vir Cl. Lond. 1702. 8. cujus editionem laudatam, ſi placet, vide in Actis Erud. A. 1703. p. 44. Denique ex Uptoni editione hunc librum in poſteriorem Dionyſii ſui tomum recepit præſtantiſſimus Hudſonus, verſione locis quibusdam interpolata & Græcis caſtigatis ad Codices binos Regis Chriſtianiſſimi, & unum Colbertinum, quorum uſum Vir Cl. Michael le Quien ipſi comparavit.

IX. ΤΕΧΝΗ, *Ars Rhetorica* ad Echecratem, duodecim capitibus conſtans & omnium quæ ex Dionyſii ſcriptis exſtant Hudſono judice mendoſiſſimum. Græce inter Rhetoras Aldi 1508. fol. & in editione Dionyſii Pariſienſi H. Stephani, & Wecheliana. Prima quatuor capita *περὶ τῶν πανηγυρικῶν, μέθοδον γαμηλίων, γενεθλιακῶν & ἐπιθαλαμίων* latine vertit *M. Antonius Antimachus* Ferrarienſis, quæ verſio ex edit. Baſil. 1539. fol. legitur in calce editionis Wechelianæ T. 2. p. 199. At Caput V. *μέθοδον προσφωνηματικῶν* & VI. *ἐπιταφίων* latina interpretatione donavit *Guil. Gratius* Brugenſis Jeſuita. Caput VII. *προτρεπτικὸς ἀθληταῖς* & VIII. *περὶ ἐσχηματισμένων* tranſtulit *Andreas Schottus*. IX. *περὶ ἐσχηματισμένων* ſive de figurata dictone tractatum poſteriorem, tum & X. & XI. *περὶ τῶν ἐν μελέτῃ πλημμελουμένων & περὶ τῶν ἐν μελέταις ἀτεχνίας Guil. Gratius.* Caput XII. *περὶ λόγων ἐξετάσεως A. Schottus.* Latine hæc omnia leguntur in editione Dionyſii latina Hanovienſi A. 1615. 8. ſed capita 10. 11. 12. à prioribus male diſtracta ſunt, & rejecta ad p. 168. ſeq. Hudſonus verſionem hinc inde emendavit & græca caſtigavit ad Codices binos Regis Galliæ, tum ad Colbertinum, Jameſii item Theologi Cantabrigienſis & Rogeri Galei. Tan. Faber in notis ad Longinum p. 135. *τέχνην* Dionyſii noſtri, quod miror, eſſe negat, atqui Dionyſii dictionem habet ac characterem, pollicetur etiam librum de imitatione pag. 64. quem à noſtro ſcriptum conſtat. Laudat ſane *Nicoſtrati* dictionem p. 36. *λέξει δὲ χρησέον ἀφελεῖ μᾶλλον ἐγγὺς Ξενοφῶντος τε καὶ Νικοστράτου βαίνοντα.* Sed neutiquam intelligendus Nicoſtratus Macedo ſub M. Anto-

tonino clarus, de quo Suidas, Philoſtratus de Sophiſt. p. 618. & Alciatus II. 49. parergon, non magis quam Sophiſta junior Trapezuntius, qui hiſtoriam ſcripſit à Philippo Arabe ad Odenatum usque Palmyrenum & Valeriani infelicem in Perſas expeditionem teſte Evagrio lib. 5. cap. ult. Hiſtoriæ Eccleſ. Conſtat enim plures floruiſſe Nicoſtratos antiquiores, ut illum adverſus quem Demoſthenes dixit Orationem LIX. ne de aliis in præſenti memorem. Menander quoque ſive Alexander Rhetor (Dionyſium, ut videtur, noſtrum ſecutus) Xenophontem ac Nicoſtratum conjungit, eorumque, ſed & Dionis Chryſoſtomi ac Philoſtrati dictionem ejus, qui Heroica atque imagines ſcripſit, affirmat *ἀπλουστέραν εἶναι καὶ ἀσφαλεστέραν.* De Mureti vero errore, qui ex loco *τέχνης* hujus, quo p. 37. Dionyſius Iſocratem *ἑταῖρον* ſuum vocat, juniorem quendam Iſocratem eſt commentus, dixi lib. 2. c. 26. §. 5.

X. ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ſive *τῶν ἀρχαίων κρίσις* Græce primum cum aliis quibusdam Dionyſii ſcriptis Criticis mox commemorandis prodiit Pariſ. A. 1554. 8. edente *H. Stephano*, qui è Cicerone & Quintiliano judicia de iisdem ſcriptoribus adjunxit. Latine vertit *Stanislaus Ilovius* Polonus Baſil. 1557. 8. inſcripſitque *de præcipuis Græcæ linguæ auctoribus elogia.* Ilovii translatio recuſa eſt in editione Wecheliana T. 2. p. 206. & in latina Hanovienſi, & in Græcolatina Hudſoniana. Scriptores, de quibus judicium fert Dionyſius in præſenti libro, hi ſunt: Homerus, Heſiodus, Antimachus, Panyaſis, Pindarus, Simonides, Steſichorus, Alcæus, Æſchylus, Sophocles & Euripides: Herodotus & Thucydides, Philiſtus & Xenophon, ac Theopompus, tum Pythagorei & Plato atque iterum Xenophon & Ariſtoteles. Lyſias præterea & Iſocrates, Demoſthenes, Æſchines, & Hyperides.

XI. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΤΤΙΚΩΝ ΡΗΤΟΡΩΝ *ὑπομνηματισμοὶ πρὸς Ἀμμαῖον.* *De Oratoribus Atticis* ad Ammæum commentarii. Horum prima pars duntaxat exſtat, *περὶ τῶν πρεσβυτέρων* de antiquioribus *Lyſia, Iſocrate, Iſæo.* Ex altera de junioribus Oratoribus Atticis *Demoſthene, Hyperide* & *Æſchine* ſupereſt tantummodo caput initio mutilum & hinc inde hians *περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος*, & tractatio non integra de *Dinarcho.* Tertia pars de Hiſtoricis & ceteris ſcriptoribus Atticis à Dionyſio promiſſa incertum, an perfecta, certe ad nos non pervenit. Quæ *de Lyſia & Iſocrate* commentatus eſt Dionyſius, primus cum Lyſiæ orationibus & Iſocratis græce edidit Aldus A. 1513. fol. poſt Aldum H. Stephanus ad calcem Antiquitatum Dionyſii A. 1547. fol. Latine tran-

 ſtulit.

Digitized by Google

ſtulit Matthias Martinez Middelburgicus, & quæ de Iſocrate, Hiero. Wolfius, cujus verſionem Sylburgius quoque in Wecheliana edition exhibuit. T. 2. p. 211. Quæ autem *de Iſæo & Dinarcho*, P. Victorius Græce vulgavit è Bibl. Medicea Lugd. 1580. 8. apud Tornæſ. Vertit lati A. Schottus, ac de Dinarcho idem, quem dixi Martineſius ſive Martini Quæ de dicendi vi denique, quæ ſingularis fuit *in Demoſthene*, primus recentiore MS. codice & ſchedis è Lollini Bibliotheca à Don Zel communicatis Græce edidit Frid. Sylburgius, latine Martineſius convertit. Exſtant hæc latine in editione Hanovienſi A 1615. 8. Græce in Wecheliana, græce & latine in Hudſoniana, qui duobus MSS. Bibl. Regis Galliæ ad Græca caſtiganda uſus eſt, & in Iſæo ac Dinarcho & Demoſthene, codice ex MS. Bibl. Bodlejanæ.

XII. EPISTOLA I. AD AMMÆUM (quem φίλτατον ſive amiciſſimum vocat) *de ætate ſcriptorum Demoſthenis & Ariſtotelis*, ſive quod Demoſthenes artem Rhetoricam non didicerit ex Ariſtotele neque orationibus ſuis ad ejus præcepta conformatis omnium Oratorum præſtantiſſimus evaſerit. Græce primus edidit H. Stephanus 1554. 8. latine vertit in ſua Demoſthenis editione *H. Wolfius*, cujus verſionem recudi curavit Sylburgius T. 2. p. 223. *A. Schotti* * translatio cum ejus notis exſtat in editione Dionyſii Hanovienſi latina A. 1615. 8. & in Græcolatina Hudſoni, qui uſus MS. codice Regio ad Græca caſtiganda.

XIII. EPISTOLA II. AD AMMÆUM περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων *de iis, quæ Thucydidi propria ſunt.* Scripta poſt librum prolixiorem de Thucydide, de quo mox, & græce vulgata ab Aldo inter græcos Rhetoras A. 1508. fol. tum à Joachimo Camerario A. 1540. & aliis quibusdam Thucydidis editoribus, & ab H. Stephano cum Antiquitatibus Dionyſii A. 1547. fol. & in editione Dionyſii Wecheliana. Latine *Matthia Martinez* interprete in editione latina Hanovienſi & in Græco-latina Hudſoni, qui ad græca emendanda adhibuit duos Regios Gallicos codices & unum Colbertinum.

XIV. DE THUCYDIDE *Liber ad Q. Ælium Tuberonem* περὶ Θουκυδίδου χαρακτῆρος καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ ſυγγραφέως ἰδιωμάτων. Græce primus è Codice *Andreæ Dudithii* Pannonii, quem à Paulo Manutio acceperat, edidit Sylburgius in editione Wecheliana. Subjunxit idem T. 2. pag. 241. perelegantem Dudithii translationem quæ prodierat Venet. 1560. 4. apud Manutium & Baſil. 1579. 8. Exſtat etiam in latina Dio...

* Confer Vitas Demoſthenis & Ariſtotelis comparatas A. Schotto auctore, Auguſtæ Vindel. 1603. 4.

Digitized by Google

nyſii editione Hanovienſi & in græco-latina Hudſoni, qui uſus ad græca caſtiganda Codice MS. Bodlejano, erudita H Savilii manu hinc inde notato. Laudat hunc librum ex merito Rogerus Aſchamus in Epiſtola de imitatione ſcripta ad Joh. Sturmium.

XV. EPISTOLA AD CN. POMPEJUM (πρὸς Γνάϊον πομπήϊον) *de Platone*, qua exponit, quid in ejus Philoſophi dictione & quam ob rem improbarit, adjuncto judicio de hiſtoricis, quos præcipue imitatione dignos eſſe putat, *Herodoto*, *Thucydide*, *Xenophonte*, *Philiſto*, *Theopompo*. Hanc epiſtolam græce primus cum aliis quibusdam Dionyſii ſcriptis vulgavit H. Stephanus Pariſ. 1554. 8. latine vertit *Stanislaus Ilovius* Polonus Baſil. 1557. 8. diviſam in bina opuſcula, quorum unum ſub titulo comparationis excellentiſſimorum Hiſtoricorum inſcriptum dedicavit Joh. Tencinio Comiti, alterum inſcripſit Cælio ſecundo Curioni Præceptori ſuo. Hæc verſio recuſa legitur in editione Wecheliana, T. 2. p. 229. & in latina Hanovienſi, atque in græco-latina Hudſoni, qui Codice MS. Regis Chriſtianiſſimi uſum ſe teſtatur ad Græcum contextum caſtigandum.

Quod Sylburgius in præfat. ad tomum poſteriorem promittit primi tomi ſpicilegium & ſecundi auctarium, lucem non vidit, ſed cum præſtantiſſimo auctore intercidit.

Perierunt etiam ſcripta varia Critica ac Rhetorica Dionyſii ipſius, ut eidem Sylburgio jam obſervatum.

XVI. Deſiderantur ſane hæc:

1. Περὶ μιμήσεως *de imitatione* ad Demetrium ὑπομνηματισμοὶ γ' Commentarii III. an, & quinam & quomodo imitandi ſint ſcriptores eximii. Dionyſ. Epiſt. ad Pompej. p. 128. & lib. de Thucydide ſub init. Scholiaſt. Hermogenis 1. περὶ ἰδεῶν laudat Dionyſium περὶ μιμήσεως χαρακτήρων, neque aſſentior Meurſio, qui in libro de Dionyſiis ſuſpicabatur duo diſtincta ſcripta περὶ μιμήσεως & περὶ χαρακτήρων. Non abſurde autem Sylburgius horum librorum ἐκλογὴν eſſe putabat τοὺς τῶν παλαιῶν χαρακτῆρας, de quibus dixi ſupra §. 10.

2. Περὶ τῆς πραγματικῆς Δημοσθένους δεινότητος, De Demoſthenis in rerum tractatione admirando acumine ac vi (ut περὶ λεκτικῆς δεινότητος ejusdem Oratoris diſſeruit in ὑπομνηματισμοῖς, quos habemus de Rhetoribus Atticis ad Ammæum.)

3. De Hyperide & Æſchine, tum Hiſtoricis, Philoſophis, ac ceteris ſcriptoribus Atticis ὑπομνηματισμοί.

4. Liber *περὶ τ̃ ἐκλογῆς ὀνομάτων de delectu verborum*, quem Ruſo promittit in lib. de verborum compoſitione.

5. Liber de Lyſia & internoſcendis ejus orationibus *ἰδίαν δὲ περὶ τ̃ ῥήτορος πραγματείαν συντατττόμενος* &c. Dionyſius in Lyſia pag. 86. Confer in Iſæo ſub init.

6. *Ὑπὲρ τ̃ πολιτικῆς Φιλοσοφίας πρὸς τοὺς κατατρέχοντας αὐτῆς ἀδίκως.* Adverſus eos, qui Politicam Philoſophiam injuſte reprehenderunt. Dionyſ. lib. de Thucydide p. 137.

Denique Dionyſium Halicarnaſſeum inter eos qui *Epicuri* famam ſcriptis lacerarunt refert Laertius lib. X. ſect.4. quod forte in libro jam dicto de civili Philoſophia factum.

XVII. Allegatur præterea Dionyſius Halicarnaſſeus *περὶ ἑρμηνείας* in Scholiis ad Ariſtoph. Nubes v. 400. Unde librum de elocutione, qui legitur ſub nomine *Demetrii Phalerei*, & in quo locus à Scholiaſte Comici laudatus occurrit, Dionyſio noſtro tribuunt H. Valeſius ad excerpta Peireſciana p. 65. Iſ. Voſſius ad Catull. p. 153. & in libro de poematum cantu & viribus rythmi, ac Menagius pag. 59. & 122. ad Laertium. Sed hoc de libro dictum à me eſt infra lib. IV.

XVIII. Dionyſio etiam noſtro *librum de vita Homeri* qui ſub *Plutarchi* nomine exſtat, tribuit præſtantiſſius Vir Thomas Galeus, qua de ſententia vide, ſi placet, quæ dixi lib. 2. c. 1. §. 4.

XIX. Index ſcriptorum à Dionyſio Halicarnaſſenſi allegatorum accommodatus ad paginas editionis Wechelianæ, cujus paginas Oxonienſis, unde hic elenchus depromtus eſt, in ora paginarum interiori adſcriptus habet A. Tomum priorem, B. poſteriorem denotat.

Acuſilaus Argivus B. 138.
Ælii A. 6.
Ælius Tubero A. 67.
Agathyllus A. 58. Agathyllus Arcas poeta A. 39.
Æſchylus B. 21. 69. 187. Æſchylus ἐν Προμηθεῖ λυομένῳ. A. 34.
Æſchines B. 71. 120. 196. 185. ejus locus B. 185. 197. &c.
Alcæus A. 336. B. 19. 28. 69.
Alcidamas B. 111. 120.
Amelesagoras (ſeu Meleſagoras) Chalcedonius B. 138.
Anacreon B. 26. 158.
Anaxagoras B. 47. 57.
Anaxilaus A. 1.
Anaximenes B. 111. 120. 167.
Andocides B. 82. 161.
Antias. Vide Valerius.

Antigonus (ſeu potius Antiochus) A. 5.
Antilogus (vel potius Antiochus) Syracuſanus A. 5.
Antimachus B. 68. Antimachus Colophonius B.22.
Antiochus p. 5. Antiochus Syracuſanus A. 10. 18. 27. 59. Antiochus Xenophanis f. 10.
Antiphon B. 120. 162. 167. Antiphon Rhamnuſius B. 9. 22. 111. 161.
Antiſthenes Socraticus B. 161.
Aphareus Iſocr. f. B.102. 119.
C. Aquilius A. 200.
Aratinus. Viſe Arctinus.
Archilochi verſus B.16.
Archinus B. 178.
Arctinus A. 55. 56.
Argivorum ſacerdotum Commentarii A. 50.
Ariſtæus (ſive Ariſteas) Proconneſius B.146.
Ariſtocles B 115.
Ariſtophanes B. 23. ejus locus B. 29.
Ariſtoteles A. 58. B. 2. 27. 28. 192. ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ ſc. τῆς ῥητορικῆς B. 121. ejus τοπικαὶ, ἀναλυτικαὶ & μεθοδικαὶ συντάξεις memorantur B. 121. 122. locus ejus ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῶν τεχνῶν B. 123. 124. 125. ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν B. 29 &c.
Ariſtoxenus B. 192. Ariſtoxenus Muſicus B. 11.
Ariſtus vel Arithous ὁ γράψας τὰ Ἀρκαδικά. A. 39.
Artamenes B. 151.
Aſiani oratores B. 80. 81.

Bacchylidis locus B. 30.

Cadmus Mileſius B.146.
Cæcilius B. 130.
Callæſchri dictum B. 39.
Callias ὁ τὰς Ἀγαθοκλέους πράξεις ἀναγράψας A. 58.
Callicrates B. 1. 18.
Callimachus B. 105. 112. 116. 171.
Calliſtratus A. 55.
Calpurnii A. 6.
Calpurnius Piſo A. 64. Vide Piſo.
Cato A. 11. 220. quære reliqua in Porcius.
Cenſoriæ tabulæ A. 60. 225.
Cephalo Gergithius A. 39. 58.
Cephiſodorus B. 111. 120. 127. Cephiſodorus Athenienſis B. 102.
Chæron (ſeu potius) Charon B. 129.
Charon Lampſacenus B. 138.
Chryſippus Stoicus B. 5. ὁ γράψας περὶ τῆς συντάξεως τῶν τοῦ λόγου μορίων B. 5.
Cincius A. 105. 106. L. Cincius A. 5. 60. 64.
Cratinus B. 47. 67.
Cratippus B. 143.
Critias B. 28. 111. 161.
Cteſias Cnidius B. 9.

Damaſtes Sigenſis A. 58. B. 138.
Deiochus Proconneſius B. 138.
Dema-

Demades B.76.119.124.
Demagoras A.58.
Demetrius B. 127. Demetrius Calantianus B. 5. Demetrius Magnes ἐν τῇ περὶ τῶν ὁμωνύμων πραγματείᾳ B. 112. Demetrius Phalereus B.113.127.166.195.
Democles Phygelenſis (ſeu potius Phygalenſis) B.138.
Democlides B.117.
Democritus B.28.
Demoſthenes B. 11.17.20.28.39.46.53.61.69. &c. ejus locus B.7.8.30.45.71.168.196. 197.180. ἐν τῇ Αἰσχίνου κατηγορίᾳ B.171. ἐν τῇ Ἀριστοκράτους κατηγορίᾳ B. 28. 29. 171. ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτελειῶν B.171. ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος B. 170. ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος B.29. 172. 182.. 183. ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας B.58. ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου B. 28.163.175. 176.190. ἐν τῷ περὶ τοῦ πρὸς Βασιλέα πολέμου B.162. ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου B. 18. 56.57.124. ἐν τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν B. 46. 56. ejus orationes memorantur B. 120. 123. 124. 125. 126.171.191.197.

Demus (ſeu potius Demetrius) Magneſius B.112.
Dinarchus ὁ ἐκ τῶν ῥητόρων τῶν Ἀττικῶν B. 112. &c. ὁ τὰς περὶ Κρήτην συναγαγὼν μυθολογίας B. 112. ὁ Δήλιος B. 112. ὁ περὶ Ὁμήρου λόγον συντεθεικὼς B. 112. Dinarchi rhetoris locus ἐν τῷ κατὰ Προξένου B. 113. orationes ejus recenſentur B. 114.116.117.118.119.

Dion B178.
Dionyſius Chalcidenſis A. 58.
Dionyſius ipſe Halicarnaſſenſis A. 7.&c.
Duris B. 7.

Empedocles Phyſicus B. 22.
Ennius, vel Evenus, vel Euxenus A. p.27.
Ephorus B. 26. 111.
Epicuri dictum B.28.
Eratoſthenes Chronographus A. 60.
Eudemus Parius B. 138.
Euenus, vel Evenus, vel Euxenus. A. 27.
Eugæon (vel Eugeon) Samius B. 138.
Eupolis B.47.67.
Euripides B.16. 26.69. &c. ejus locus B.4.16.29.32. ἐν τῷ Αἰόλῳ B. 57. ἐν Ὀρέστῃ B. 10. ἐν τῇ Μελανίππῃ σοφῇ. B. 47.57.
Euxenus A.27.

Fabius A. 67.70.105.106.107.211. 210. 234. 261. Fabius Maximus A. 6. Q. Fabius A. 5. 475. Q. Fabius Pictor A. 64.

Gellii A. 6. Gellius, A. 131. 211.

349.416. Cn. Gellius A. 100. 136.

Gergithius. Vide Cephalo.

Gorgias ſophiſta B. 92.94. Gorgias Leontinus B. 11. 111, &c.

Hecatæus Mileſius B. 138.

Hegeſias Magnes B. 5.18. ejus locus B. 7.18.

Hegeſippus ὁ περὶ Παλλήνης γράψας A. 39.

Hellanicus B. 129. 139. 140. Hellanicus ἐν τοῖς Τρωϊκοῖς A. 38. ἐν τῇ Ἀτθικῇ ξυγγραφῇ B. 141. Hellanicus Lesbius A. 18.22.28. B. 138. ἐν τῇ Φορωνίδι A. 22.

Heraclides B. 5.

Hermippus ὁ τοὺς Ἰσοκράτους μαθητὰς ἀναγράψας B. 104.

Herodotus A. 21. B. 3.26.28.51.69. 128. 139. &c. ejus locus A. 23. B. 3.4.33.65.128.189.

Heſiodus B. 26.33.68.188.

Hieronymus A. 6. B. 45. Hieronymus Cardianus B. 5. ἐν τῇ περὶ τῶν Ἐπιγόνων πραγματείᾳ A. 5

Hieronymus Peripateticus B. 99.

Hippias B. 126.

Hippodamas B. 127.

Hiſtoriæ communis auctores A. 291.

Homerus A. 36.476.479.480. B. 15.61. ejus locus A. 43. 476.477. 479. B. 1. 3.4.5.6.14.15.16.17. 19.20.21.31.32.37.42.48.49. 50.51.52.53.54.55.56.58.59. 60.67.87.

Hyperides B. 71. 81. 112. 114. 120.

Iphicrates B. 85. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰκόνος B. 85. ἐν τῷ περὶ τῆς προδοσίας B. 85. ejus locus ἐν τῷ πρὸς Ἁρμόδιον. B. 103.

Iſæus B. 104. 120. 167. &c. ejus locus ἐν τῇ ἀμφισβητήσει ὑπὲρ χωρίου τοῦ ὑπὸ τῶν δημοτῶν κατεσχημένου B. 107. ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐμαθοῦς B. 105.106. ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐφιλήτου B. 110. ejus orationes memorantur B. 105.107.108.110.

Iſocrates B. 20.26.30.81.49. &c. ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως B. 57.102. 172. ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ B. 30.96. ἐν τῷ Ἀρχιδάμῳ B. 97. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης B. 96. ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ B. 94. ἐν τῷ Πανηγυρικῷ B. 57.99. ἐν τῇ παραινέσει πρὸς τὸν Ἱππόνικον B. 37. ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον B. 96.57. ejus locus ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ B. 27. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης B. 100. 102. 172. &c. ἐν τῷ πανηγυρικῷ B. 99. 188. ἐν τῷ Τραπεζιτικῷ B. 102. Iſocrates junior (ut quidam male arbitrantur) B. 37.

Licinius A. 115.211.314.337.349. 417. Licinius Macer A. 6.

Li-

Licymnius B.82. 133.148.179.

Lycurgus B.71.119. 120.

Lyſias B. 39.82. &c. 162. 164. 165. ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἰφικράτους εἰκόνος B. 85. &c. ejus locus B. 92. 93. ἐν τῷ πρὸς Ἀρχεβιάδην B. 106. ἐν τῷ κατὰ Διογείτονος B.88.89.90. ἐν τῇ κατὰ Νικίου ἀπολογίᾳ B.86. ἐν τῷ κατὰ Τίσιδος B. 169. ἐν τῷ περὶ Φερενίκου ὑπὲρ τοῦ Ἀνδροκλείδου κλήρου B.105. 106. ejus orationes memorantur B. 85.86.88.92,105.106, 169.

Macer. Vide Licinius

L. Mamius A. 16.

Meleſagoras. Vide Ameleſagoras.

Menander B.67.69.

Menecrates Xanthius A. 38.

Meneſæchmus B.117.

Molo B.115.

Myrſilus Lesbius A. 19.22.

Naucrates B. 111. Naucrates Iſocraticus B. 39.

Nicoſtratus B. 36.

Oraculum A.16.55.

Panyaſis B.68.

Pergamenſes Grammatici B.112.

Phanodemus ὁ τὴν Ἀττικὴν γράψας ἀρχαιολογίαν A. 50.

Pherecydes Athenienſis A.10.

Philagrius B.115.

Philarchus. Vide Phylarchus.

Phil:ſcus B. 220. &c.

Philiſtus B. 69. 70. 111. 120. 128. 131. &c. ἐν τῷ περὶ Διονυσίου B. 131. ἐν τῷ περὶ Σικελίας B. 131. ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Σικελίας B. 131. Philiſtus Syracuſanus A. 18.

Philochorus B. 119. ἐν ταῖς ἱστορίαις B. 113. 118. ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἱστορίαις B. 113. ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐν τῇ ἐννάτῃ ſc. Ἀττικῶν ἱστοριῶν B. 113. ἐν ς´. τῆς Ἀτθίδος βιβλίῳ B. 122. 123.

Philonicus Dialecticus B.59.

Philoxenus B.19.

Phylarchus B.5.

Pindarus B.19.22.68.187. ejus locus B.13.23.81.129.167.179.

Piſo A. 106.107. Piſo Cenſorius A. 105. L. Piſo ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἐνιαυσίων ἱστορίᾳ A. 220. L. Piſo Cenſorius A.105. L. Piſo Frugi ἐν ταῖς ἐνιαυσίαις πραγματείαις A. 213.

Plato B.28.166. ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ B. 46.57.178. ἐν Κρατύλῳ B. 14. ejus locus B. 33. 65. 66. 178 179. ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ B.46.56. ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ (ἢ Μενεξένῳ) B. 8. 17.78. 175.180. 181. ἐν Φαίδρῳ B.128 166.167. ἐν Φιλήβῳ B. 177. ἐν τῇ Πολιτείᾳ B. 30. ἐν τῷ Συμποσίῳ B.54.

Polus B. 82.126.133.148.

Polybius A.5.6. B.5. Polybius Megalopolitanus A. 25.60.

Phi- Po-

Polycrates B. 167. Polycrates Athenienſis B. 111.
Pontificum tabulæ A. 525.
Porcius Cato A. 6.9.60.64. ὁ τὰς γενεαλογίας τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων συναγαγὼν A. 8.
Priapei verſus B. 4.
Prodicus B. 126. Prodicus Cejus B. 94.
Protagoras B. 94.126.138.
Proxenus, p. 3. Fragmenti Valeſiani.
Pytheas ἐν τῇ Δημοσθένους κατηγορίᾳ B. 104.

Rhetoricarum (ſeu Oratoriarum) tabularum auctores B. 121.
Rhodiaci rhetores B. 115.

Saon B 5.
Sappho B. 19.26.37.188. ejus locus B. 26. & B. 29.
Satyrus ὁ τοὺς ἀρχαίους μύθους συναγαγὼν A. 55.
Sempronius A. 11. C. Sempronius A. 9.
Silenus A. 5.
Simonides B. 26.62.69.72. ejus locus B. 32.
Socrates B. 47.
Sophocles B. 28.69.73. ejus locus B 8.
ἐν Ἰνάχῳ A. 20. ἐν Λαοκόωντι A. 28. ἐν Τριπτολέμῳ A. 10.
Soſigenes B. 115.
Sotadea carmina B. 4.
Steſichorus B. 19.28.69.72.

Teleſtes B. 19.
Terentius Varro. Vide Varro.
Theodectes B. 2.111.120.192. ἐν τῷ Ἀλκμαίωνι B. 125.
Theodorus B. 120.126.167. Theodorus Byzantius B. 111.
Theophraſtus B. 83.95.113.165. ἐν τοῖς περὶ λέξεως B. 15. ejus locus ἐν τοῖς περὶ βασιλείας A. 336. ἐν τοῖς περὶ λέξεως B. 86.
Theopompus A. 1. B. 26.111.128. Theopompus Chius B. 131. &c.
Theramenes B. 94.
Thraſymachus B. 83.120.116. Thraſymachus Chalcedonius B. 111. 165. ejus locus B. 165.
Thucydides A. 20.22. B. 22.40.42. 46.58.67.69.82.113.&c. 128.&c. 137. &c. ejus locus B. 4.7.17.24. 25.47.58.65.67. 129. 133. 134. 135.136.139.140.141.142.143. 144.145.146.148.149.150.151. 152.153.154.155.156.157.158.159. 160.164.187.
Timæus A. 6. B. 82. 115. Timæus hiſtoricus A. 54. Timæus Siculus A. 5.60.
Timotheus B. 19.
Tiſias Syracuſanus B. 94.
Tubero. Vide Ælius.

Valerias Antias A. 6.86.
Varro (Terentius) A. 112. ἐν Ἀρχαιολογίαις A. 11. 12. ἐν τῇ θεολο-

Sa-

Hhhhh

γι-

γικῇ πραγματείᾳ A. 260
Venonius (ſeu Vennonius) A. 220.

Xanthus Lydus A.22. ejus locus A.22.
Xenagoras A.58.
Xenomedes Chius B.138.
Xenophon B. 9. 36. 128. 130. ἐν τῇ αἰαβάσει B. 49. 57. ἐν τῇ ἀναβάσει Ξενωτέρου Κύρου B. 130. ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι B. 57. ἐν τῇ Ἑλληνικῇ B. 130. ἐν ἱστορίας λόγῳ ſc. ἐν τῷ εἰς Αγησίλαον τ̀ βασιλέα λόγῳ B. 57. ἐν τῇ παιδείᾳ B. 47. 57. ἐν τῇ Κύρου παιδείᾳ B. 130.

Zeno B. 138.
Zenodotus Trœzenius A. 112.
Zoilus 112. 116. 127. 167. Zoilus ὁ τῆς καθ' Ομήρου συντάξεως κατηγόρων B. 111. Rhetor B. 126.

XX. Dionyſios alios quam plurimos Jo. Meurſius ad Helladium & ſingulari libro qui in Tomo decimo theſauri Gronoviani pag. 1580. exſtat commemoravit, de multis monitum etiam Voſſio atque Jonſio III. 8. de nonnullis præterea mihi obſervatum, itaque Catalogum eorundem hoc loco ſubjungere conveniens inſtituto meo dixi.

Dionyſius Æginenſis Δικτυακῶν ſcriptor. Phot. Cod. CLXXXV. & CCXI.

Ælius Dionyſius Halicarnaſſeus auctor Hiſtoriæ Muſicæ libris XXXVI. ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων libris XXIV.. Μουσικῆς παιδείας ſive διατριβῶν libris XX. & de iis quæ Muſice dicta ſunt apud Platonem libris V. Suid. qui ſub Hadriano Imp. clarum & Sophiſtam ac Muſicum vocatum eſſe refert. Jonſio III. 8. idem videtur cum Ælio Dionyſio qui Lexicon Rhetoricum & Atticum ſcripſit de quo infra lib. IV. & cum eo cujus libro de Alexandria uſus Sopater apud Phot. Cod. CLXI.

Dionyſius quod Athenienſibus ſvaſit ut numis æneis uterentur dictus *Æneus* teſte Athenæo XV. pag. 669. poeta & Rhetor perantiqvus Athenienſis, cujus *Poemata* laudat Plutarch. Nicia, p. 526. *Elegias* Ariſtoteles III 2. Rhetor. & Athenæus. x. p. 443. & xv. p. 668.

Dionyſius Afer à quibusdam dicitur ſcriptor περιηγήσεως quæ exſtat. De eo infra lib. IV.

Dionyſius Albianus Schol Apollon. II. v. 660.

Dionyſius Alba in Italia Epiſcopus. Niceph. IX. 33.

Ælius Dionyſius Alexandri F. Halicarnaſſeus. Supra in *Ælius* Dionyſ.

Dio-

Dionyſius Alexandrinus à plerisq; vocatur περιηγητὴς ſcriptor quam habemus & de qua me dicturum recepi infra lib. IV.

Dionyſius Alexandrinus Glauci F. Grammaticus ſub Nerone ac deinceps clarus usque ad Trajanum, qui Imperatori fuit ab Epiſtolis & legationibus ac reſponſis & Bibliotheca. Suid.

Dionyſius Alexandrinus, priore ut videtur antiquior & ab eo diſtinguendus (licet apud Suidam confundi videtur) Magiſter Parthenii Grammatici, Chæremonis vero Philoſophi diſcipulus & in ſchola Alexandrina ſucceſſor. Parthenius Dionyſii (ſcil. diſcipulus) memoratur apud Athenæum ut notavi ſupra pag. 678. ubi Parthenium intelligebam Phocenſem, quod forte de Parthenio accipiendum erat Nicæno, quem imitatus eſt Virgilius.

Dionyſius Alexandrinus Teri F. Grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi, & Dionyſii Thracis nomine notior, de quo & ſcriptis ejus dixi lib. IV.

Dionyſius Magnus, Alexandriæ Epiſcopus, diſcipulus Origenis, quem ab Alexandro Dionyſio cujus commentar. inchoatus in Eccleſiaſten memoratur Euſebio, Hieronymo & Suidæ, perperam diſtinguit doctiſſ. Meurſius. De eo conſulendus egregius Vir Guil. Caveus in vitis Patrum Tomo I. & in Hiſt. literaria ſcriptor. Eccleſ. ad A. C. 254. In Bibliotheca Auguſtana occurrit catena MS. in Epiſtolam ad Romanos tum ex aliis tum è Dionyſio Alex. congeſta. vide B. D. Reiſeri Catalogum MSS. p. 9.

Dionyſius Alexandrinus Rhetor itidem Chriſtianus, ſuperiore longè junior, cujus ſunt commentarii in Dionyſium Areopagitam, quos in Bibl. cujusdam nobilis Veneti Lollini manu exaratos exſtitiſſe auctor eſt veterum librorum helluo ſed non ſatis accuratus Criticus Franciſcus Turrianus. Vide Albertinum de Euchariſtia p. 261. & Ephemerides Pariſienſes A. 1701. 20. Martii.

Dionyſius Anthroprographus, qui homines tantum pingebat. Plin. XXXV. 10.

Dionyſius Antiochenus Sophiſta de cujus Epiſtolis quæ exſtant dixi ſupra lib. 2. c. 10. §. 31.

Dionyſius Apollinaris hæretici diſcipulus. Infra in *Areopagita*.

Q. Aquilius Dionyſius. Vet. inſcriptio apud Rhodium pag. 296. ad Scribon.

Dionyſius Arei Philoſophi F. cujus contuberium iniit (Alexandriæ ut è

Digitized by Google

Plutarcho conſtat) eruditionis Græcæ cauſa Auguſtus Imp. teſte Sueton. c. 89.

Dionyſius Areopagita cujus Act. XVII. 34. mentio, & ſub cujus nomine ſcripta etiamnum multa exſtant, quæ ab Eutychianis primum edita in lucem obſervat Morinus de ſacris Eccleſiæ ordinat. p. 241. Dionyſio Apollinaris hæretici diſcipulo tribuit illuſtris Stillingfleetus. Vide quæ infra lib. IV.

Dionyſius Argivus. Clemens Alex. I. Strom p. 321.

Dionyſius Argivus, ſtatuarius. Vide Francif Junium in Catalogo artificum.

Dionyſius Ariſtarcheus, Grammaticus Alexandrinus qui vulgo Dionyſius Thrax. De eo infra lib. IV.

Dionyſius Aſcalaphus. Etymol. M. in Διονύσ. Idem, judice Meurſio, qui Athenæo XI. p. 475. λεπτὸς ſive *gracilis*, ubi ejus commmentarium in Theodoridam ſive carmen de Amore memorat.

Dionyſius Athenienſis ἐν ταῖς κτίσεσι Schol. Apollon. II. v. 279. Etymol. in προχόνησος, ἐν ταῖς κτίσεσι, pro quo emendant κτίσεσι. Vide ſupra p. 536. Κτίσεις ſcripſerat etiam Dionyſius Chalcidenſis, de quo ſuo loco. Fuit præterea Dionyſius Athenienſis, qui *Æneus* dictus. Dionyſium quoque Athenienſem in numo apud Goltzium Jonſius obſervavit. Athenis Dionyſium Stoicum audivit Atticus, teſte Cic. 2. Tuſc. De Dionyſio Attico Rhetore infra in *Pergamenus.* De Atticiſta, in *Ælius.*

Aurelius Dionyſius. Inſcriptio vet. ap. Gruterum p. 845.

Dionyſius Bar Salibi, Syrus Jacobita, A. C. 1171. defunctus. De eo legere in Epiſtolis Huntingtonianis p. 111. ſeq. 113. ſeq.

Dionyſius Bithynus, Dialecticus Strab. XII. p. 566. auditus à Theodoro Atheo. Laert. II. 98.

Dionyſii Byzantii ἀνάπλουν Βοσπόρου Stephano ac Suidæ memoratum edere promiſit tomo tertio Geographorum Græcorum minorum laudatiſſimus Hudſonus. Initium è MS. Regis Chriſtianiſſ. Græce vulgavit Cangius in CPoli Chriſtiana. Ejusdem Dionyſii Threnos ſive poema epicediis refertum Suidas memorat, & alibi in Διονυσ. Μιλησίου Periegeſin quoque ait Byzantii Dionyſii ſibi videri; niſi ibi legendum *Bithynus* pro *Byzantio* ut volunt viri docti.

Dionyſius è Caria Criticus apud Eunapium proœm. haud quaquam diverſus eſt à Dionyſio Halicarnaſſ. cujus ſcripta exſtant.

Dionyſius Calchedonius Jonſio memoratus nullus eſt, nam apud Clementem

tem I. Strom. p. 333. inter antiquiſſimos ſcriptores memoratur Dionyſius ὁ Καρχηδόνιος *Carthaginienſis.*

Dionyſius Carthaginienſis Laert. II. 106. niſi legendum cum eodem Jonſio χαλκηδόνιος pro Καρχηδόνιος, ut Dionyſius Bithynus intelligatur de quo ſupra. Chalcedon enim civitas Bithyniæ.

Dionyſius Carthuſianus, de quo Caveus ſive Warthonus ad A. C. 1450.

Dionyſius Chalcidenſis Quinque libros κτίσεων ſcripſit teſte Marciano in periplo. Meminit & Strabo XII. p. 566. Laudatur in Scholiis ad Apollon. & Ariſtoph. tum à Suida & Harpocratione. Meminit & Plutarchus lib. de Herodoti malignitate p. 860. Reſpicit Clemens I. Strom. p 333. ubi ex Dionyſio refert Thaſum conditam Olymp. XV. Dionyſius Halic. lib. 1. p. 58. & forte Zenobius Dionyſium Chalcidenſem laudans V. 64. proverb. Vide Rutgerſ. IV. 18. Var.

Dionyſius Chalcus, ſupra *Æneus.*

Dionyſius Charmidæ F. Schol. Pindari Nem. VII. p. 381.

Dionyſius Chirurgus. Scribon. Largus Compoſit. Med. c. 212. ſeq.

Dionyſius præceptor *Ciceronis* filiorum de quo VIII. 30. ad Atticum: *Dionyſium dimiſi à me ut Magiſtrum Ciceronum non libenter, ut hominem ingratum non invitus.* Confer. VI. 1. VII. 4. 8. 16. VIII. 4. IX. 3. 14. XIII. 1. De eodem forte Cicero XIII. ad famil. 77. *Dionyſius ſervus meus, qui meam Bibliothecam multorum nummorum tractavit, cum multos libros ſurripuiſſet, nec ſe impune laturum putaret, aufugit.* Hæc è Jonſio p. 251.

Dionyſius filius ejus Dionyſii qui Ciceronis filium docuit, elegans magis declamator quam vehemens. Sen. Lib. 1. controverſ. 4.

Dionyſius Colophonius qui ſub Menippi nomine libros edidiſſe fuit creditus. Vide Laert. VI. 100.

Dionyſius Colophonius pictor nobilis, de quo Franciſcus Junius in Catalogo artificum & Jonſius p. 254.

Dionyſius Corinthius Poeta Epicus cujus ὑποθήκας, Αἴτια & Μετεωρολογούμενα tum proſa ſcriptum commentarium in Heſiodum Suidas memorat, teſtatus etiam Periegeſin à quibusdam ad eum veluti auctorem referri.

Dionyſius Corinthi Epiſcopus & Martyr de quo vide doctiſſ. Caveum ad A. C. 170. & quæ infra libro IV.

Dionyſius κριτικὸς ſcriptor apud Laertium I. 36. non diverſus videtur à Dionyſio Halicarnaſſeo cujus ſcripta exſtant.

Dionyſius Cyclographus. Vide infra in *Dionyſ. Mileſio* Hiſtorico, & *Samio.*

Digitized by Google

Dionyſius Cyrtus Medicus inſignis Ægyptius. Steph. in Κύρτος.

Dionyſius Cyzicenus cujus Epigramma in Eratoſthenis funus legitur III. Antholog. p. 420.

Dionyſii Delphici filios Æacidem & Ariſtotimum æquales ſuos laudat Plutarchus de ſollertia animal. p. 965.

Dionyſius Diacenus : infra in *Dionyſ. Philadelphienſi.*

Dionyſius Dialecticus : ſupra in *Dionyſ. Bithyno.*

Dionyſius Diogenis F. Geographus laudatus à Marciano in Periplo.

Dionyſius Exiguus auctor æræ vulgaris Chriſtianæ quæ ab illo Dionyſiana appellatur. Floruit circa A. C. 530.

Flavius Dionyſius Conſularis Phœnices A. C. 328. de quo Valeſ. ad Euſeb. IV. 42. de vita Conſtantini.

Dionyſius Γιγαντιάδος ſcriptor. Steph. in *χελιδόνη* & Νέστων.

Dionyſius Glauci F. ſupra in *Dionyſ. Alexandrino.*

Dionyſius Grammaticus cujus mentio apud Platonem ἐρασταῖς & Platonis ipſius magiſter ſi Laertio III. 4. & Apulejo fides : licet dubitet Jonſius p. 250.

Dionyſius Halicarnaſſeus Major : de quo hoc capite ſatis dictum.

Dionyſius Halicarnaſſeus junior. Supra in *Ælio Dionyſio.*

Dionyſius Heliopolites. Artemidor. II. 71. p. 152. è quo loco Onirocritica ſcripſiſſe colligitur.

Dionyſius Heracleotes Arati præceptor, ut traditur in utraque Arati vita. Idem ut videtur cum Metathemeno de quo dixi ſupra cap. XV. & quem anno ætatis LXXXI. ut vita abiret cibo abſtinuiſſe refert Cenſorinus c. 15. Sophocli Parthenopæum ſuppoſuiſſe Laert. V. 92.

Dionyſius Ἡρακλείτειος Laert. IX. 15.

Dionyſius Hiſtoricus qui ſub poſtremis Imperatoribus ſcripſit & à Jornande c. 19. de rebus Geticis allegatur.

Dionyſius Hydragogus Plutarch. quæſt. nat. p. 914.

Dionyſius Jambus. Plutarch. de Muſica p. 1136. Clemens Alex. V. Strom. p. 569. ubi verſum Hexametrum affert. Ejus περὶ διαλέκτων. Athen. VII p. 284. Ariſtophanis Grammatici præceptor, circa Olymp. CXL. clarus, ut è Suida in Ἀριστοφ. Jonſius obſervavit.

Διονύσιος ὁ Ἰτυκαῖος. ἔστι δ' Ἰτύκη πόλις Σικελίας (imo Λιβύης) Schol. Luciani T. 1. p. 38. Vide infra *Dionyſ. Uticenſis.*

M. Junius Dionyſius Medicus. Inſcriptio vetus apud Rhodium p. 297. ad Scribon.

Dio-

Dionyſius Leptus ſive *gracilis* ſupra in Aſcalapho.

Dionyſius Leuctricus Athen. XIII. p. 609.

Dionyſius ſcriptor Λιθιακῶν, poeta idem forte cum Periegete Euſtath. procemio, ſive Epiſtola ad Jo. Ducam. Maximus ad Dionyſ. Areopagit. de Myſt. Theol. c. 2. Suid. in Διονύσ. Κορίνθιος.

Dionyſius Longinus, de quo infra lib. IV.

Dionyſius Magnes Olymp. CLXXIII. Ciceronis annum XXIX. agentis præceptor in Aſia fuit teſte Cic. in Bruto, Plutarcho in Cic p. 862.

Dionyſius Medicus Celſ. VI. 6 Plin. XX. 3. & 11. Supra in *Junio* & *Cyrto* ac paulo poſt in *Mileſio*, *Salluſtio* & *Samio*.

Dionyſius Melitenſis Plutarchi familiaris IX. 14. ſympoſ. quæſt.

Dionyſius Heracleotes *Metathemenus* dictus quod à Stoicis ad Cyrenaicos vel Epicurum defeciſſet, ut dixi ſupra cap. XV. Vide Jonſium p. 250.

Dionyſius Mileſius Hiſtoricus clarus circa Olymp. LXV. teſte Suid. in Ἑκαταῖος, *res Darii* (Hyſtaſpis ſub quo fuit) ſcripſit *libris V.* teſte rurſus Suida in Διονύσ. qui præterea ejus *Perſica*, Jonica dialecto compoſita commemorat: tum *libros tres de rebus Trojanis*, itemque Μυθικά & Κύκλον ἱστορικὸν libris ſeptem (ſive ut Clemens in protreptico pag. 30. vocat μέρεσι) At undecimus laudatur in Schol. ad Euripidis Phœniſſ. v. 1123. De hoc opere quod στέφανον vocat Socrates III. 23. & ex eo Niceph. X. 36. Tripartita VII. 2. & Samio Dionyſio Athenæus tribuit, dixi ſupra lib. 2. c. 2. §. 24. Suſpicor autem μυθικὰ ſive παλαιὰς μυθοποιίας ut vocat Diodorus Sic. III, 66. p. 140. (200) & Τρωϊκὰ Suidæ memorata non fuiſſe diverſa à Cyclo illo hiſtorico. Vide Diodorum Siculum lib. III. c. 52. p. 129. (185.) Forte nec Perſica ejus diverſa fuere à libris τῶν μετὰ Δαρεῖον, quod expono *de rebus Dario imperante geſtis.* Sic apud Plutarchum de ſera Numinis vindicta p. 563. τοῦ γενομένου μεθ' ἡμᾶς Πρωτογένους, recte Xylander: *qui nobiſcum fuit*, non *qui poſt nos.* Cæterum *periegeſin Orbis* etiam Suidas tribuit huic & mox Samio Dionyſio. Perperam ſane, ſi illam quam hodie habemus intellexit, alium enim illa longe juniorem Dionyſium auctorem habet, ut dicturus ſum infra lib IV. *Argonauticorum* Dionyſii Mileſii primum & ſecundum librum laudat Schol. Apollonii, niſi Mytilenæum inintellexit, quem & ipſe alibi & Suidas tradit ſcripſiſſe Argonautas. Quanquam Dionyſium quoque Mileſium (ſed in Cyclo Hiſtorico

ut

ut ſuſpicor) de Argonautis ſcripſiſſe tradit Diodorus Sic. loco laudato, & reſpicit ubi de Argonautis loquitur Apollodorus in Bibliotheca ſua, Hiſtorici ut alibi dixi Cycli epitome.

Dionyſius Mileſius Medicus cujus mentio ap. Galenum IV. 7. κατὰ τόπους & alibi II. de antidot. Plinium lib XII. & XXII. Cælium Aurel. &c.

Dionyſius Mileſius Sophiſta Iſæi Aſſyrii auditor ſub Hadriano Imp. clarus. Vide Philoſtr. 1. de Sopiſt. p. 513. & p. 522. ſeq. Dionem LXIX. p. 789. De Epiſtolis quas huic Dionyſio male tribuit Meurſius, dixi ſupra lib. 2. c. 10. §. 31. Epigrammata quoq; Dionyſii Sophiſtæ quæ in Anthologia leguntur, Antiocheno libentius tribuerim.

Dionyſius Muſicus: ſupra in *Ælius Dionyſ.* Alius apud Nepotem in Epamin.

Dionyſius Muſonii F. Samius vel ſecundum alios Rhodius ſcripſit Suida teſte ἱστορίας τοπικάς libris VI. Ex his forte fuerunt Βασσαρικὰ Stephano memorata & Euſtathio ad periegeten. Addit Suidas ἱστορίας παιδευτικῆς libros X. & (quæ alterius Dionyſii eſt) οἰκουμένης περιήγησιν. Samio etiam libros περὶ τοῦ κύκλου tribuit Athenæus, ſed Dionyſius ὁ κυκλογράφος aliis Mileſius eſt, ut paulo ante dixi.

Dionyſius Mytilenæus. infra in Scytobrachion.

Neſtor Dionyſius, Novarienſis Minorita, auctor dictionarii latini editi Argentinæ 1502.

Dionyſius Olynthius inter eos qui de Homero ejusque genere & ætate ſcripſerunt laudatus à Tatiano. At χρονικὰ apud Suidam in Ἱεραμίδης, non hujus ſunt Dionyſii ut Meurſio viſum, ſed Halicarnaſſei.

Dionyſii duo ὀψαρτυτικῶν ſcriptores ab Athenæo allegantur.

Dionyſius Oxymachi F. Medicus, à Rufo laudatus libro de partibus humani corporis.

Dionyſius Pariſienſis quem ab Areopagita diſtinguere docuit Jo. Launojus.

Dionyſius Pergamenus cognomine *Atticus*, Apollodori Rhetoris qui Auguſtum Imp. docuit diſcipulus σοφιστὴς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφος. Strab. XIII. p. 625.

Dionyſius Phaſelites allegatur in Schol. ad Pindarum Od. 2. Pyth. p. 421. edit. Ox. ejus περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως & περὶ ποιητῶν ab auctore Græco vitæ Nicandri.

Dionyſius Philadelphienſis ſive à Ptolemæo Philadelpho in Indiam miſſus cum Megaſthene, ut vires gentium proderet teſte Plinio VI. 17. Ὀρνιθιακὰ illi tributa à quibusdam, refert Euſtathius ad Dionyſii periegeſin, addens illum dictum vulgo διάκενον ſive *inanem*, διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν.

Dio-

Digitized by Google

Dionyſius Platonis ſervus. Laert. II. 42.

Dionyſius Marcus Pomponius, libertus. Cic. IV. 14. ad Attic.

Dionyſius Rhodius: ſupra in *Dionyſio Muſonii* F. Tertull. de anima c. 46.

Dionyſius Epiſcopus Romanus ab A. C. 259. ex cujus epiſtola ad Dionyſium Alex. legitur fragmentum apud Athanaſ. de decretis Synodi Nicænæ. Nam quæ ipſi præterea tribuit Lud. Jacobus à S. Carolo in Bibl. Pontificia, atque in his librum de ſitu Orbis ſive periegeſin è fabuloſo Luitprando, recte exploſit præſtantiſſ. Caveus.

Dionyſius Salluſtius Medicus. Plin. XXXII. 7.

Dionyſius Samius Vide ſupra in *Dionyſ. Muſonii F.*

Dionyſius Samius Medicus. Galen. IV. 13 de medic. ſecundum genera.

Dionyſius Scymneus. Tzetz. ad Lycophronem v. 1147. *An forte intelligitur Ælius Dionyſius Halicarnaſſeus junior, qui Scymno Lexicon ſuum inſcripſit?* ita Jonſius p. 242.

Dionyſius Scytobrachion ſive *Scyteus*, paulo ante Ciceronem vixit, Jonſio obſervante ex Svetonio de Grammat. c. 7. Auctor fuit hiſtoriarum quas alii ad Xanthum Lydum retulere teſte Athenæo XII. p. 515. Allegatur ab Euſtathio ad Iliad. γ'. Huic Dionyſio *Coronam* tribuit Jonſius, à Socrate (ipſe ex memoriæ lapſu Euſebium citat) laudatam, idemque eſſe putat opus XXXIII. librorum de Nymphis apud Suid. in Νύμφαι. Sed Coronam illam haud diverſam exiſtimem à κύκλῳ Hiſtorico Dionyſii Mileſii, de quo ſupra. Præterea Dionyſius iſte Mytilenæus Suida teſte ſcripſit Carmine Epico τὴν Διονύσου καὶ Ἀθηνᾶς στρατείαν, tum Μυθικὰ ad Parmenontem, denique *Argonautas* ſex libris ſermone proſario, quod opus in ſcholiis ad Apollon. laudatur.

Dionyſius Siculus, Syracuſarum Tyrannus de cujus ſcriptis videndi præter Suidam viri docti laudati à me lib. 2. c. 19.

Dionyſius Siculus junior, ſuperioris filius Tyrannus & ipſe Siculorum, quem Epiſtolas & de poematibus Epicharmi ſcripſiſſe Suidas teſtatur. Epiſtolam ejus ad Speuſippum exhibet Laert. IV, 2. De hoc proverbium *Dionyſius Corinthi*. Vide Juſtin XXI. 5.

Dionyſius & Cephalo legiſlatores qui è Corintho in Siciliam venerunt. Plutarch. Timoleonte p. 248.

Dionyſius Sidius Etymol. M. in ὑποπλέρων, Forte legendum Σιδώνιος pro Σίδιος.

Dionyſius Sidonius. Varro lib. IX. de lingua lat. & Euſtath ad Odyſſ. α.

Digitized by Google

Dionyſius Sinopenſis Comicus circa Olymp. C. cujus dramata quædam laudari ab Athenæo notabam lib. 2. c. 22.

Dionyſii Stoici duo vel tres de quibus ſupra cap. XV. unus Heracleotes, alter quem allegat Laertius VI. 43. & contra quem ſcripſit Chryſippus: tertius quem Athenis Atticus audivit teſte Cic. 2. Tuſc.

Dionyſius Syrus Sæculo XII. poſt CHRISTUM natum clarus. Supra in *Dionyſius Bar Salibi.*

Dionyſius dictus etiam *Terus* à patre, & ab ejusdem patria *Thrax*, Grammaticus, Diſcipulus Ariſtarchi, de quo infra lib. IV. Videtur etiam pictoriæ peritus fuiſſe & ſculptoriæ. Confer Athenæum XI. p. 489. & Etymol. M. in Διονύσ. Franciſcum Junium Catalogo pictorum pag. 79. Si idem fuit de quo Athenæus, docuit Rhodi.

Dionyſius Thebanus Muſicus antiquiſſimus, de quo dictum lib. 2. c. 15.

Dionyſius Theophanti F. ſupra in *Dionyſ. Metathemenus.*

Dionyſius Tryphonis F. Grammaticus qui περὶ ὀνομάτων ſcripſit, laudatus Athenæo, Harpocrationi & Stephano Byz.

C. Valerius Dionyſius cui jus Quiritium ſive Civitatis Romanæ à Trajano dari rogat Plinius X. Epiſt. 105.

Caſſius Dionyſius Uticenſis, qui Magonis Carthaginienſis libros XXVIII. γεωργικῶν Punice ſcriptos libris XX. Græca lingua eſt complexus & Sextilio Prætori miſit, teſte Varrone. Meminit hujus operis Plinius quoque & Columella & Athenæus. Allegatur etiam Dionyſius in Geoponicis lib. 1. c. 11. licet Magonis opus ejusque Epitome tum illa Dionyſii, tum altera ſex librorum à Diophane Bithyno miſſa ad Dejotarum Regem, jam periiſſe videntur cum Geoponica juſſu Conſtantini Porphyrogeneti concinnarentur, tantum abeſt ut, quod viris quibusdam doctis in mentem veniſſe video Geoponica quæ exſtant ſint ipſi illi XX. libri à Dionyſio Uticenſi è Magone compoſiti. Ῥιζοτομικὰ hujus Dionyſii memorantur in ſcholiis ad Nicandrum & à Stephano Byz. in Ἰτύκη, atque reſpiciuntur ut Meurſius obſervat, etiam à Servio ad 1. Georgic.

Dionyſius Zopyrus. Schol. Ariſtoph. ad aves v. 1297. Niſi legendum *Dionyſius & Zopyrus.* Nam ut Laertius VI. 100. notat, Dionyſius & Zopyrus Colophonii ſub Menippi Cynici nomine libros ediderunt.

CA-

Digitized by Google

CAPUT XXXIII.

De EPICURO & Epicureis, Cyrenaicis, Scepticis aliisque Variarum minorum ſectarum Philoſophis.

De ætate & vita Epicuri. 1. *Scripta*, 2. *Catalogus Epicureorum*. 3. *Cyrenaicorum*. 4. *Scepticorum*. 5. *De Megaricis, qui Dialectici quoque & Eriſtici dicti*, 6. *De aliis variis ſectis minoribus*. 7. *De Eclecticis*. 8.

I.

EPICURUS Neoclis F. è genere nobili Philaidarum, in Gargetto Atticæ natus eſt Olymp. CIX¾. Archonte Soſigene, ante CHRISTUM 342. (*a*) Anno ætatis decimo quarto vel duodecimo (*b*) Philoſophiæ operam dare cœpit, cum Sophiſtas & Grammaticos incaſſum rogaſſet, ut Heſiodi ſibi chaos interpretarentur. *Democriti* potiſſimum ſcriptis delectatum ferunt, è quibus dogma de atomis, uti ex ſcriptis *Ariſtippi* dogma de voluptate hauſiſſe & pro ſuo venditaſſe eſt inſimulatus. Ita enim intelligo locum Laertii X. 4. Præceptorem nullum agnovit, (*c*) ſed Pyrrhonis diſcipulum Nauſiphanem, qui Epicuri ſe doctorem ferebat, graviſſimis proſcidit probris. Sunt tamen qui Xenocratem, (*d*) alii qui Lyſiphanem & Praxiphanem (*e*) tradunt audiiſſe, vel Pamphilum Platonicum (*f*) in Samo verſatum. Ex Antiquioribus Philoſophis

Iiiii 2

(*a*) Laert. X. 14 ex Apollodoro.
(*b*) Id. 2. & 14.
(*c*) Laert X. 8. 13 14. Sextus initio libror. contra Math.
(*d*) Euſeb. XIV. præparat. p 768. Laert. X. 13. ex Demetrio Magneſio.
(*e*) Laert ibid. ex Apollodoro.
(*f*) Laert. X. 14.

phis plurimum tribuit Anaxagoræ & Archelao. Leucippi ne meminit quidem, nec ipſe nec Hermachus. (*g*) Adoleſcentiam partim Sami partim Tei exegit, mox verſatus Colophone, Mytilenæ, Lampſaci: denique Athenas reverſus anno ætatis 36. cum ibi per aliquod tempus eſſet commoratus, hortum peramœnum in urbe ipſa ſibi comparavit in eoq; familiares quos habuit plurimos docuit. In dictione maxime ſtuduit perſpicuitati & proprietati verborum: (*h*) vitam ſobriam egiſſe etiam ab adverſariis conceditur, neque Cicero dubitavit de Epicuri ſchola ſcribere II. 25. de fin. *ut ceteri exiſtimantur dicere melius quam facere, ſic hi mihi videntur facere melius quam dicere.* Bodinus in Colloquio Heptaplomere MS. lib. 1. *Multos Deorum contemtores, plures etiam qui nihil à beluis niſi figura differrent, Epicureum tamen adhuc reperi neminem, i. e. qui Deos nulla præmiorum ſpe religioſe coleret, qui frugaliſſime ac temperatiſſime viveret, qui continentiam, juſtitiam, fidem, morum integritatem ut Epicurus amplexaretur, mortales tamen animos crederet, nec ullum ab immortali Deo negotium cuiquam impendere arbitraretur, qui denique ſummum hominis extremumque bonum non in corporeis voluptatibus, ſed in animi excelſi tranquillitate ſerena collocaret.* Inter dogmata ipſius fuere haud dubie non impia modo, ut qui præmia & pœnas & omnẽ removeret religionem Numinis, ſed etiam abſurda ut (præter illa ipſa quæ jam dixi) quod negaret fines rerum intentos, oculum v. g. factum ad videndum, aurem ad audiendum; ſed caſu illa opinabatur quia ad hoc apta coaluiſſent, videre & audire, quo nihil mihi videtur dici poſſe ineptius. Denique dogmata ejus quoque fuere ita comparata, ut maxima voluptate homines probos privaret conſcientia ac providentia Dei, & in rebus adverſis præſens atque maximum eriperet ſolatium, quod ex Dei voluntate & auxilio percipitur, ut pulchre monuit Plutarchus libro quod non poſſit ſvaviter vivi ſecundum Epicurum. Alioqui non abnuerim per inimicos multa ipſi fuiſſe & ejus ſcholæ impacta per calumniam, quæ è veteribus Laertius, è recentioribus præcipue diligenter diluit Gaſſendus. Præter eundem Gaſſendum T. 5. Opp. & reliquos eruditos Laertii ac Lucretii interpretes, de Vita ac Philoſophia Epicuri conſuli poſſunt Jacobus Rondellus Libro de vita & moribus Epicuri. Amſt. 1694. 12. & Bælius in Lexico, T. 2.

Obiit Ol. CXXVII. 2. ætatis 72. Archonte Pitharato (*i*) ſtatuis in patria ſed

(*g*) Laert. X. 12. 13.
(*h*) id. 13. Gaſſend. VIII. 7. de vita & moribus Epicuri.
(*i*) Cic. de fato c. 9.

æneis ſed multo magis decoratus longa (*k*) diſcipulorum ac frequenti ſucceſſione, qui memoriam ejus velut Dei cujusdam coluere, & natalem ejus celebravere (*l*) annua ſolenni die decima vel ſeptima Gamelionis, & viceſimo cujusque menſis die in ejus & Metrodori memoriam frequentarent epulas, unde dicti *εἰκαδισταί*. *Vultus Epicuri per cubicula geſtant, ac circumferunt ſecum*, inquit Plinius XXXV. 2. Effigiem ejusmodi è veteri gemma poſt Gaſſendum exhibet Laertii præclara editio Wetſteniana, & Gronovius T. 2. Antiqu. Græc. tabula 96.

II. Scripta hujus Philoſophi fuere ultra volumina trecenta teſte Laertio X. 26. neque placuit Epicuro aliena teſtimonia libris ſuis inſerere, ut contra frequentiſſime fecit æmulus *πολυγραφίας* ejus Chryſippus: ſed integra ſuis verbis ac ſententiis implevit. Nihil ex ejus ſcriptis tulit ætatem, exceptis paucis quæ ſervavit Laertius, & Petrus imprimis Gaſſendus illuſtravit, quem de ſcriptis Epicuri conſules in ejus vita lib. I. cap. IX. X. Adjecit etiam pleraque Græce Lucretio ſuo Giſanius.

1. *Teſtamentum.* X. 16. - 22. adde Gaſſend. lib. 2. c. 1
2. *Epiſtola ad Herodotum.* X. 35 - 83. de principiis naturalibus.
3. *Epiſtola ad Pythoclem.* X. 84 - 116. de meteoris.
4. *Epiſtola ad Menœceum* X. 122 - 135. de vita inſtituenda.
5. *Epiſtola ad Idomeneum.* X. 22. quæ latine etiam exſtat apud Cic. 2. de fin.
6. Κύριαι δόξαι. Laert. X. 139 - 144.

Alia ejus ſcripta non pauca memorantur præter hæc quæ exſtant, & quibus aſteriſcum deinceps præfixi:

Περὶ αἱρέσεων Laert. X. 27. & 136. ubi eſt περὶ αἱρέσεων καὶ φυγῶν.
Ἀναξιμένης Laert. X. 28.
Ἀντίδωρος, β'. Laert. X. 28.
Ἀριστόβουλος Laert. X. 28.
περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ Laert. X. 27. Cleomedes allegat Epicurum ἐν ταῖς τῶν ὅλων ἀρχαῖς quod Gaſſendo idem opus videtur.
περὶ τῆς ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας Laert. X. 28.

(*k*) Laert. X. 9. Suid. in Ἐπίκουρος, Jonſius lib. 1. c. 20.
(l) Athen. VII. p. 298. Plin. XXXV. 2. Cic. 2. de fin. Laert. X. 18.

περὶ ἁφῆς. Laert. x.28. de atomorum tangibilitate corporumve: tangere enim & tangi niſi corpus nulla poteſt res, ut ex Epicuri mente ſcripſit Lucretius.

περὶ βασιλείας. Laert. x. 28. Plutarch. quod non poſſit ſvaviter vivi ſecundum Epicurum. p. 1095. D

περὶ βίων ſive βιωτικῶν, δ΄. Laert. x. 27. & 119. 136.

Διαπορίαι Laert. x. 119. Plutarch. p. 1095. C. πρὸς τοὺς μεγαρικούς. Laert. x. 27.

περὶ δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν Laert. x. 28.

περὶ δικαιοπραγίας Laert. x. 28.

περὶ δώρων καὶ χάριτος Laert. x. 28. in hoc libro docuit teſte Sexto Empirico 1. contra Math. p. 11. ὅτι ἀναγκαῖον ἐστὶ τοῖς σοφοῖς μανθάνειν γράμματα.

περὶ εἰδώλων Laert. x. 28.

περὶ εἱμαρμένης Laert. x. 28.

Ἐπιστολαί. Laert. x. 28.

ad Anaxarchum Plutarch. p. 1117. contra Colotem.

ad Ariſtobulum (Ariſtodemum) Laert. VII. 9.

περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων Ariſtocles apud Euſeb. xv. 2. præparat. Athenæus VIII. p. 354. Reſpicit & Laert. in Protag. IX. 53.

ad Eurydicum. Laert. x. 13.

ad Hermachum. Athen. XIII. p. 588. Cic. 2. de fin.

* *ad Herodotum* Laert. x. 29. 30. 35.

* *ad Idomeneum* Laert. x. 22. Seneca Epiſt. 22. Apoſtol. XVI. 95. proverb.

ad Leontium Laert. x. 5. 6.

* *ad Menœceum* Laert. x. 29. 122.

ad Polyænum Seneca. Epiſt. 18.

* *ad Pythoclem* Laert. x. 5. 6. 29. 84. Heſych. Illuſtr. in Ἐπίκουρος.

ad Philoſophos Mytilenæos πρὸς τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ φιλοσόφους Laert. x. 6. 136. Sextus Empir. p. 2. adverſus Math.

Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς. Laert. x. 27.

Ἐπιτομὴ μεγάλη. Laert. x. 39. 40. 73. μικρὰ ἐπιτομή. id 85. 135. ad Herodotum. Haud diverſa ut videtur ab Epiſtola quæ exſtat.

περὶ ἔρωτος Laert. x. 27.

Εὐρύλοχος Laert. x. 28.

Ἡγησιάναξ. infra περὶ ὁσιότητος.

περὶ ἡδονῆς *de Voluptate* Cic. 3. Tuſc.

πρὸς

πρὸς θεόφραστον librum 2. Plutarch. p. 1110. contra Colotem.
Καλλιστόλας Laert. x. 28.
Κανὼν ἢ περὶ κριτηρίου Laert. x. 27. & 14. 30. 31. Damoxenus Comicus ap. Athenæum III. p. 102. *de regula & judicio* Cic. 1. nat. Deor. ubi *cæleſte volumen* dicitur.
ἐν τῇ ιβ' περὶ κόσμου. Laert. X. 74. niſi intelligitur liber XII. περὶ φύσεως.
* Κύριαι δόξαι Laert. x. 27. & 29. *maximæ ratæ*. Cic. 2. de fin. *ſelectæ breveſque ſententiæ* id. 1. nat. Deor. quæ Sexto Empirico λέξεις ῥηταί, ut obſervat Gaſſendus quem vide T. V. Opp. p. 180.
πρὸς τοὺς Μεγαρικοὺς διαπορίαι Laert. x. 27.
πρὸς Μητρόδωρον Laert. x. 28.
Μητρόδωρος, ε'. Laert. x. 28. ἐν Πρώτῳ Μητροδώρῳ id. 23.
πρὸς Μίθρην Laert. x. 28. περὶ νόσων δόξαι.
περὶ Μουσικῆς Laert. x. 28.
Νεοκλῆς πρὸς Θεμίσταν Laert. x. 28.
Περὶ νόσων δόξαι Laert. x. 28.
περὶ τοῦ ὁρᾶν Laert. x. 28.
περὶ ὁσιότητος ἢ Ἡγησιάναξ Laert. x. 27. Cic. 2. de nat. Deor. *At etiam de ſanctitate & de pietate adverſus Deos, libros ſcripſit.*
περὶ παθῶν δόξαι Laert. x. 28.
Πολυμήδης Laert. x. 28.
προβλήματα φυσικά. Videtur memorare Laertius & Plutarch. Utrum tanquam diſtinctum opus, dubito.
Προγνωστικόν Laert. x. 28.
προτρεπτικός Laert. x. 28.
περὶ Ῥητορικῆς Laert. x. 13. & Schol. Hermogenis, cujus locum produxit Meurſius in Bibl. Attica.
Στοιχειώσεων liber XII. Laert. x. 44.
Συμπόσιον Laert. x. 28. & 119. perſtringit Athenæus V. p. 186. 187. Meminit Plutarch. III. 5. ſympoſ. & lib. 1. c. 1.
περὶ τέλους *de finibus bonorum ac malorum*. Cic. Laert. x. 6. 27. 130. Athen. VII. p. 280. XII. 546. Plutarch. p. 1091. Heſych. Illuſtr.
De ſummo bono Cic. 3. Tuſc.
πρὸς Τιμοκράτην Laert. x. 28.
Τιμοκράτης γ'. Laert. x. 28. & 23.
περὶ φαντασίας Laert. x. 28.
περὶ φύσεως, λζ'. Laert. x. 27. & 7. & 30. 39. 40. 73. 74. 91. 96. 119. Galen. in 1. Hippocr. de nat. hum.

περὶ

Digitized by Google

περὶ φυτῶν Laert. X. 27. licet Gaſſendus pro duobus librorum titulis *περὶ αἱρέσεων* & *περὶ φυτῶν* legit junctim *περὶ αἱρετῶν καὶ φευκτῶν.*
Χαιρέδημος ἢ περὶ θεῶν Laert. X. 27.

III. *Catalogus* * *Epicureorum.*

Agathobulus. Meminit Plutarchus lib. non ſvaviter vivi ſec. Epicurum p. 1089.
T. Albutius Cic. 1. nat. Deor. & 5. Tuſc.
Alcæus qui Roma cum aliis Epicureis pulſus eſt Anno U. C. 581. teſte Athenæo XII. p. 147. & Æliano IX. 12. Var.
Alexander Epicureus à Plutarcho colloquens inducitur II. 3. ſympoſ.
C. Amafanius ſive *Amafinius.* Cic. 1. Acad. & 4. Tuſc. Caſſius Epiſt. ad Cic. XV. 19.
Amynomachus Philocratis F. Laert. x. 16. 17. Cicero 2. de fin.
Pompilius Andronicus. Sveton de Grammaticis c. 8.
Antidorus. Vide infra in *Autodoro.*
Apelles cujus meminit Plutarchus f. 1094. de non ſvaviter vivendo ſec. Epicurum.
Apollodorus Epicureus, Laert. x. 13. *κηποτύραννος* dictus, quadringentorum amplius voluminum ſcriptor. id. 25. Ejus librum 1. de vita Epicuri laudat Laertius x. 2. Epicuri ſervus decem ab eo minis emtus id. 10.
Ariſtion, Athenienſis. Appian. Mithridatic. p. 189.
Ariſtobulus, Chæredemus, & Neocles tres Epicuri fratres quos cum eo Philoſophatos refert Laertius x. 3. Ariſtobuli meminit Plutarch. pag. 1103.
Artemidorum num Epicureis addat è Senecæ VIII. 13. quæſt. nat. dubitat Gaſſendus T. V. p. 190.
Aſclepiades Bithynus Medicus. Galen. de Theriaca ad Piſon. c. XI. T. 2. pag. 461.
Athenæus Epicuri diſcipulus. Laert. x. 22. ejus in Epicurum Epigramma Laert. x. 12.

Au-

* Pleroſque horum notaverat Gaſſendus de vita & moribus Epicuri lib. 1. c. 8. lib. 2. c. 6. & lib 3. c. 5. Leonhardus Cozzandus Brixianus de Magiſterio antiquor. Philoſophorum libro VI. Genev. 1684. 12.

Digitized by Google

Auſonius Burdegalenſis præter rem ut exiſtimo Epicureis adſcribitur.

Antodorus Epicureus. Laert. V. 92. forte leg. Antidorus cujus nomine librum Epicurus inſcripſit. id. x. 28.

T. Pomponium Atticum tanquam deditum Epicuro inſectari quidam ſolebant, ut ipſe ait apud Cic. 1. de finibus, certe audivit Zenonem ac Phædrum Epicureos. Vide tamen Jonſium p. 212.

Baſilides ſucceſſor Dionyſii. Laert. x 25.

L. Thorius Balbus Lanuvinus. Cic. 2. de fin.

Aufidius Baſſus. Vide Senecam Epiſt. xxx.

Boethus Geometra, Epicureus, à Plutarcho colloquens inducitur in Sympoſiacis. Mentio ejusdem lib. de Pythiæ Orac.

Calliſtolas, cujus nomen libro præfixit Epicurus. Laert. x. 28.

C. Caſſius Cæſaris interfector de quo Cic. & Plutarch. Caſſii ad Cic. Epiſtolæ quædam adhuc exſtant, ut illa xv. 19.

Catius Inſuber Cic. Epiſt. ad famil. xv. 16. & 19. Horat. II. ſat. 4. Quintil. x. 1.

Celſi duo Epicurei. Origenes lib. 1. p. 8. *δύο δὲ παρειλήφαμεν Κέλσους γεγονέναι Ἐπικουρείους. Τὸν μὲν πρότερον κατὰ Νέρωνα, τοῦτον δὲ κατὰ Ἀδριανὸν καὶ κατωτέρω.* Hic poſterior diu poſt Adrianum clarus (confer Clariſſ. Dodvvell ad Irenæum p. 32. ſeq. & 500. ſeq.) is ipſe eſt qui contra Judæos & Chriſtianos ſcripſit librum ſub titulo quem ab Antiphonte mutuatus eſt *λόγου ἀληθοῦς*, quemque egregio opere, quod exſtat, confutavit Origenes teſtatus eum in hoc Epicureiſmum diſſimulaſſe pag. 141. 163. 200. Eidem Celſo Lucianus ſuum inſcripſit Pſeudomantem, in quo libros illius *κατὰ Μάγων* extollit, eosdem denotans quos Origenes I. p. 53. vocat *βιβλία πλείονα κατὰ μαγείας*, ut obſervatum Guil. Spencero in notis ad Orig. quem ſi placet vide. Ad antiquiorem ut exiſtimo Celſum Epiſtola Metrodori memoratur Galeno de libris propr. T. 4. p. 368.

L. Ceſtius Pius, Rhetor de quo multa ap. Senecam in Controverſiar. libris.

Charedemus. Supra in *Ariſtobulo*. Hujus nomine librum proſcripſit Epicurus quo diſputabat de Diis. vide Laert. x. 27.

Cleon cujus meminit Epicurus Epiſt. ad Pythoclem. Laert. x. 84.

Colotes cujus librum Ptolemæo Regi inſcriptum *περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων δόγματα οὐδὲ ζῆν*, duobus ſcriptis exploſit & confutavit Plutarchus quem vide p. 1107. & 1086. Idem p. 1117. refert Colotem

Kkkkk cum

cum Epicurum de natura rerum diſſerentem audiviſſet, ad genua ejus protinus accidiſſe atq; in diſciplinam ei ſe dediſſe, quod Epicurus ipſe in literas referre non dubitavit, qui hunc Colotem per ὑποκοριςμὸν vocavit Κολωτάραν vel Κολωτάριον. Adde p. 1100.

Damis. Lucian. in Jove Tragœdo.

Demarchus. Ambroſ. x. Epiſt. 82. ad Vercellenſem Eccleſ. (al. III. 25.) *Clamat ergo ille* (Epicurus in Epiſt. ad Menœceum) *ſicut Demarchus aſſerit quia non potationes neque comeſſationes nec filiorum ſoboles nec fœminarum copula nec piſcium copia aliorumque hujusmodi quæ ſplendido uſui parantur, ſuavem vitam faciunt, ſed ſobria diſputatio.*

Demetrius Laco Epicureus Protarchi diſcipulus, Laert. x. 26. Strabo, Sextus Empir.

Democrates Epicuri plagiarius. Plutarch. p. 1100. de non ſvaviter vivendo ſec. Epicurum.

Demophilus ex Plutarch. Phocione p. 759. quem admodum & *Democritus* neſcio quis junior male Epicureis adſcribuntur.

Diocles cujus tertium ἐπιδρομῆς laudat Laertius x. 11. allegat. & 12.

Diodorus de quo legendus Seneca c. 19. de vita beata: Hic eſt qui cum ſibi gulam præſecturus eſſet, exclamavit: *Vixi, & quem dederas curſum fortuna peregi.* Perinde ac ſi præſcindere telam idem eſſet abſolvere.

Diogenem Laertium Epicureis paſſim accenſeri video, adeo ut Sam. Parkerus vir egregius ſed in Epicureiſmo & Atheiſmo impingendo facilior Laertium appellet virum mediocris judicii, & Epicureæ ſectæ immodice addictum. lib. de Deo p. 39. Argumenta tamen quibus permoti hoc faciunt viri docti, ni fallor, non ſunt omni exceptione majora, ut infra lib IV. oſtendo.

Diogenes è Seleucia Babyloniæ, uſus gratia Alexandri illius qui Antiochi Epiphanis filius ſubdititius. Athen V. pag. 211. ubi plura de eo ejusque in Lyſiodum fœminam amoribus & quod ab Antiocho Antiochi ſucceſſore ſit ob linguæ petulantiam interfectus.

Diogenes Tarſenſis ὁ τὰς ἐπιλέκτους σχολὰς συγγράψας. Laert. X. 26. dogmatum etiam moralium Epitomen ſcripſit. id. forte Demetrii Laconis diſcipulus, ex ſuſpicione Gaſſendi II. 6. de vita Epicuri.

Dionyſius Polyſtrati ſucceſſor. Laert. X. 25. Ipſi ſucceſſit Baſilides.

Doſitheus ad quem ſcripſit Fpicurus. Plutarch. f. 1101. de vita inſvavi ſec. Epicur.

Epi-

Epicurus Metrodori F. Laert. X. 19. alter Leontis & Themiſtæ F. id. 26. ubi & alii duo Epicuri Magneſius & alter pugil memorantur.

Eucratides Piſidami F. Rhodius Vet. Inſcriptio apud Gruterum, Fulv Urſinum p. 72. elog. & Meurſium in Rhodo c. 9. Gaſſendum II. 6. de vita Epicuri.

Eurydicus ad quem Epicuri Epiſtolam memorat Laert. X. 13.

Gabinius de quo Gaſſendus III. 5. de vita Epicuri accipit hæc Ciceronis pro P. Sextio c. 10. quæ de Piſone videntur intelligenda : *Laudat homo doctus Philoſophos neſcio quos &c.*

M. Fabius Gallus ad quem Cicero VII. 26. ad famil.

Hegeſianax cujus nomini librum περὶ ὁσιότητος inſcripſit Epicurus Laert. X. 27. mortem luxit in Epiſtolis apud Plutarch. f. 1101. 2. adverſus Colot.

Hermachus Agemarchi filius Mytilenæus Epicuri ſucceſſor cum eodem συγκαταγεγηρακὼς ἐν φιλοσοφίᾳ. Laert. X. 10. & 15. ubi & Epiſtolæ ejus memorantur. Præter domum in Epicuri teſtamento & libros omnes, (id. 21.) Hortus ei aſſignatus Athenis, ut in eo ipſe cum ſuis & poſt eum alii διάδοχοι Philoſophiæ operam darent id. 17. Vide & 24. ſeq. ubi hæc ipſius ſcripta quæ vocat pulcherrima referuntur: Ἐπιστολικὰ, περὶ Ἐμπεδοκλέους κβ΄. περὶ τῶν μαθημάτων. πρὸς Πλάτωνα, πρὸς Ἀριστοτέλην. Succeſſor ejus fuit Polyſtratus.

Hermocles. Theodor. Prodromus in Amarantho.

Hermodorus. Lucian. Icaromenippo.

Hermon. Lucian. Convivio ſeu Lapithis.

Herodotus inter primos qui obſcura adhuc Epicuri dogmata ipſo ſuperſtite illuſtrarunt. Laert. X 5.

Q. Horatius Flaccus Romanæ Lyræ princeps de ſeipſo ita lib. 1. Epiſt. IV. ad Albium Tibullum :

Me pinguem & nitidum bene curata cute viſes
Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

Idomeneus Lampſacenus ad quem ſcripſit Epicurus Laert. x. 21. Plutarch. p. 1127. contra Colotem. Ejus aſſentator Epicurus dicitur apud Athenæum VII. p. 279. adde Laert. x. 5. 25. & 23. ubi uxor ejus traditur Batis Epicuri ſoror.

Leo ſive *Leonteus* Lampſacenus Themiſtæ maritus Laert. x. 5. & 25. pater

Digitized by Google

lii cui & ipſi Epicuro nomen. id. 26. ὡς τῶν ἐπ' ἄκρον Ἐπικούρου μαθητῶν Plutarch. contra Colotem p. 1108.

Hippoclides & Polyſtratus Philoſophi, *eodem die nati, ejuſdem præceptoris Epicuri ſectam ſecuti, patrimonii etiam poſſidendi alendaque Schola communione conjuncti, eodemque momento temporis ultima ſenectute extincti* Valer. Max lib. 1. c. 8.

Idomeneus Lampſacenus ad quem ſcripſit Epicurus. Seneca Epiſt. 21. *quis Idomenea noſſet, niſi Epicurus illum ſuis literis incidiſſet?*

Lepidus Amaſtrianus. Lucian in Pſeudomante. T. 1. p. 763.

Lucianus τῆς Ἐπικούρου αἱρέσεως fuiſſe notatur à Græco ſcholiaſte ad Pſeudomantem & ipſe ſe talem paſſim prodit Samoſatenſis.

Lucilius ad quem Seneca Epiſtolas ſcripſit, ſæpius eas ideo quod ad Epicureum ſcriberet Epicuri vocibus obſignans.

T. Lucretius Carus, qui eleganti ac ſublimi ſimplicitate dogmata Epicuri primus explicuit latino carmine quod exſtat & poſt alios illuſtratum eſt egregie ab infelici Thoma Creech, quin in hoc non diſſimilis fuit Lucretio, Diodoro & aliis hujus ſectæ non paucis, quod ſibi manus intulit.

Lycon. infra in *Mus.*

Lycophron ad quem ſcripſit Leonteus teſte Plutarcho neſcio an Epicureis accenſeri debeat.

Lyſias Tarſenſis Athen. V. p. 214. apud quem obiit Hermachus. Laert. x. fuit & *Lyſiades* Phædri Epicurei filius.

M. Valerius Martialis Epicureis accenſetur à Boxhornio in Plinii jun. vita, cui aſſentitur Cozzandus & fidem faciunt multa Epigrammatum ejus loca.

Memmius cui Lucretius libros ſuos dedicavit.

Metrodorus Lampſacenus Epicuri diſcipulus Laert. x. 22. ſeq. & alter prope Epicurus ut ait Cicero. Meminit præter Strabonem & alios etiam Athen. VII. p. 279. ſeq. Epicuro prior obiit vide Laert. X. 18. 23. & Gaſſendum de vita Epicuri lib. 1. cap. 8.

Laudat Metrodorum ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας, Plutarchus p. 1127. ſeq. contra Colotem. ἐν τοῖς πρὸς τοὺς σοφιστάς (libros novem Laert.) Plutarchus p. 1091. quod non ſuaviter poſſit vivi ſecundum Epicurum. ἐν τοῖς περὶ ποιητῶν. id. p. 1094.

Πρὸς Τιμαρχον. id. contra Colot. ἐν τῷ περὶ τοῦ μείζονα εἶναι τὴν παρ' ἡμᾶς αἰτίαν πρὸς

πρὸς εὐδαιμονίαν τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων. Clemens Alex. 2. Strom. p. 417.

Alia ejus ſcripta apud Laert. x. 24.

Περὶ αἰσθήσεων.
πρὸς Δημόκριτον.
πρὸς τοὺς Διαλεκτικούς
περὶ τῆς Ἐπικούρου ἀῤῥωστίας.
περὶ εὐγενείας.
πρὸς τοὺς ἰατρούς.
περὶ μεγαλοψυχίας.
περὶ τῆς μεταβολῆς
περὶ πλούτου
περὶ τῆς ἐπὶ σοφίαν πορείας.
πρὸς Τιμοκράτην.

Metrodorus Stratonicenſis ab Epicuro ad Carneadem ſe contulit. Laert. X. 9. *τάχα βαρυνθεὶς ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτοῦ χρηστότησιν forte quod innumeris beneficiis ab eo* (Carneade) *cumulatus eſſet.* Ut Laertii locum explicat Monnojus apud Clariſſ. Bælium in Lexico T. 2. p. 1130. edit. ſecundæ. De aliis Metrodoris Jonſius lib. 1. c. 20.

Mithras Syrus cui auxilio occurrit Metrodorus. Vide Plutarch. p. 1126. contra Colotem & p. 1097. Ad hunc Epicurus *περὶ νόσων δόξας* ſcripſit. Laert. x. 28.

Mus Epicuri ſervus, cum eo philoſophatus. Laert. x. 3. 10. Gell. lib. 1. c. 12. Macrob. 1. Sat. c. 11. teſtamento ejus dimiſſus liber cum Nicia & Lycone. id. 21.

Neocles Epicuri frater. Meminit Plutarchus non ſvaviter vivi ſec. Epicurum p. 1089. & 1097. 1100. Vide ſupra in Ariſtobulo. Scripſit de ſecta ſua (i. e. Epicurea) teſte Suida. Vide Gaſſendum de vita Epicuri lib. 1. c. 8. ubi obſervat hujus quoque Neoclis eſſe illud *λάθε βιώσας* quod ſingulari libro impugnat Plutarchus.

Nicanor. Laert. x. 20.

Nicias. Supra in *Mus.*

Aurelius Opilius. Sveton. de Grammaticis c. 6.

C. Sergius *Orata.* infra in *Poſtumius.* Cic. 3. Offic. Plin. IX. 54. Hiſt Valerius Max. IX. 1. Macrob III. Sat.

Orion. Laert. x 26.

Panſa de quo Cic. in Epiſtolis & Caſſius xv. 19.

L. Papirius Pætus de quo idem Cic.

Patron Epicureus Ciceronis æqualis qui eum Memmio commendat XIII. 1. ad famil.

T. Petronius Arbiter, de quo dixi in Bibl. latina.

Phædrus Athenienſis à Cicerone & Attico frequentatus. Mentio ejus XIII. 1. ad famil. & in quinta Philippica, & in libris de natura Deor. ac de finibus.

Philiſcus Ælian. IX. 12. Var.

Philodemus Gadarenſis (Strabo XVI. pag. 759.) Epicureus Ciceronis ætate nobiliſſimus (Aſconius ad Orat. in Piſonem cap. 28.) cujus poemata elegantia & arguta ſed laſciva olim ferebantur, è quibus ſuperſunt hodie Epigrammata quædam Græca in Anthologia. Aliud edidit Heinſius de Satira Horat. pag 136. emendavit Sam. Petitus lib. 1. Obſ. c. 9. Ejus librum decimum τῆς τῶν φιλοσόφων συντάξεως allegat Laertius x. 3. Meminit hujus Philodemi idem 24. & Horatius 1. Satir. 2. v. 121. ubi vide Vet. commentatorem & Menag. p. 446. ad Laert. Alius Philodemus ſive Philodamus Opuntius de quo Cic. in Verrinis.

Philomarus (in quibusd. editt. *Philuminaris*) Epicuri ſectator in Epitomis laudatur ab Ambroſio lib. x. Epiſt. 82. ad Vercellenſem Eccleſiam (al. III. 25.) ſed Philodemi nomen reponendum monet Menagius ad Laertii X. 3.

L. Piſonem, barbarum Epicurum vocat Cicero Orat. in Piſon. c. 9. & c. 16. *Confer nunc Epicure noſter ex hara producte, non ex ſchola* &c. Iterum c. 38. duos Epicureos vocat T. Albutium & L. Piſonem.

Plato Sardianus. Cic. 1. ad. Q. fratrem Epiſt. 2.

Pollius Felix Surrentinus. Statius II. 2. ſilvar v. 113.

Polyænus Athenodori F. Lampſacenus. Laert. x 24. quem ſecum in Convivio diſputantem induxit Epicurus teſte Plutarcho contra Colotem p. 1109. Meminit ejuſdem pag. 1098. Obiit ante Epicurum. Vide Laert. x. 18. magnus Mathematicus Ciceroni 4. Acad. quæſt.

Polymedes ſub cujus nomine librum ſcripſit Epicurus. Laert. x. 28.

Poſtumius quem Epicureis aliis jungit Cicero 2. de fin. c. 22. *quid affers cur Thorius, Poſtumius, cur Chius, cur omnium Magiſter Orata non jucundiſſime vixerit?*

Polyſtratus Hermachi ſucceſſor. Laert. x. 25. Ipſi ſucceſſit Dionyſius. De hoc Polyſtrato ſuprà in Hippoclide.

Pro-

Digitized by Google

Protarchus Laert. X. 26. Bargyleites quem Baſilidi ſucceſſiſſe ſuſpicatur Gaſſendus lib. 2. de vita Epicuri c. 6. Meminit Strabo, XIV. p. 658.

Sex. Aurelius Propertius ſit ne Epicureis accenſendus, minime conſtat è III. 20. 26. ubi elegantiſſimus Broukhuſius legit: *aut hortis, dux Epicure, tuis:* pro quo alii: *docte Epicure.*

Ptolemæi Alexandrini duo, unus Melas alter Leucus cognomento. Laert. X. 25.

Pudentianus. Galen. T. IV. p. 368.

Pyrſon ad quem ſcripſit Epicurus. Plutarch. p. 1101.

Pythocles cujus meminit Plutarchus p. 1124. contra Colotem, & p. 1094. quod non liceat ſuav. vivere ſec. Epicurum, Laert. X. 5. & 6. Epicuri ad eum Epiſtolas commemorat.

Sandes Lampſacenus. Laert. X. 22.

L. Saufejus qui cum Attico Philoſophiæ ſtudio ductus per plures annos habitavit teſte Nepote.

Siron Serv. ad Eclog. 6. Ciceroni in Epiſtolis & 2. de fin. Syron vel Scyron.

Statillius de quo Plutarch. in Catone minore & Bruto. Dubitat Gaſſendus II. 6. de vita Epicuri idem ne ſit cum Statilio Facco cujus Epigrammata Græca leguntur in Anthologia.

Timocrates ad quem ſcribit Metrodorus apud eundem Plutarch. p. 1125. Metrodori ſcilicet frater. id. pag. 1098. 1126. Laert. X. 6. Inter primos qui obſcura adhuc Epicuri dogmata illuſtrarunt. id. 4. Epicuri heres. id. 16. ſeq. Cic. 2. de fin.

Timarchus ad quem ſcripſit Metrodorus apud Plutarchum contra Colotem p. 1117.

L. Manlius Torquatus quem Cicero colloqvutorem inducit libris de finibus.

Cajus Matrinus Valens. Vet. Inſcript. apud Sponium p. 128. Miſc.

L. Varus Cæſaris amicus de quo è Quintiliano Gaſſendus II. 6.

Quintilius Varus qui docente Sirone ſectam Epicuream didicit teſte Serv. in Eclog. 6. Necem ejus luget Horatius I. Od. 24.

C. Vellejus Senator cui Cicero collocutoris partes tribuit in libris de natura Deorum.

Verrius Pæti & Attici familiaris. Cic.

P. Virgilius Poetarum latinorũ princeps, qui in Epicuri hortulo Philoſophiã edoctum ſe innuit ſub initium poematis cui titulus Ciris. Cum Varo

Varo edoctum à Sirone notat Servius ad Eclog. VI. atque Virgilius ipſe in Epigramm. *Magni petentes docta dicta Scironis.*

Xenoclem Plutarchi fratrem fuiſſe Epicureum ſuſpicor è lib. 2. ſympoſ. quæſt. 2.

Zeno Sidonius, ϗ νοῆσαι καὶ ἑρμηνεῦσαι σαφής. Laert. VII. 35. Apollodori auditor, πολύγραφος ἀνήρ. id. x. 25.

Zeno Epicureus à Cicerone & Attico frequentatus, quem principem Epicureorum (ſuæ ſcil. ætatis) vocat Tullius 1. de nat. Deor. confer V. 11. Attic. Diverſus hic & junior mihi videtur Zenone ſuperiore qui Apollodorum audivit, Epicuro non multo juniorem: licet eoſdem facit doctiſſ. Jonſius, ubi quindecim Zenones recenſet lib. 2. cap. 1.

Zenobius contra quem ſcripſit Alex. Aphrodiſeus teſte Simplicio in III. Phyſ. comm. 49.

Zopyrus Medicus ἐν μάλα τοῖς Ἐπικούρου λόγοις ἐνομιληκώς, Plutarchi æqualis III. 6. ſympoſ.

* * *

Batis Epicuri ſoror, uxor Idomenei. Laert. x. 23.

Leontium ab Epicuro & Metrodoro amata Laert. x. 4. 5. 6. 23. perinde ut *Marmarium, Hedia, Erotium & Nicidium*, (Plutarcho p. 1097. de non ſvaviter vivendo Νικίδιον ubi & Βοίδιον nominat) id. 7. Contra Theophraſtum ſcripſit Leontium ſermone ſcito & Attico. Cic. 1. de nat. Deor. & Plin. hiſt. nat. præf. Confer Menagium in mulierum Philoſopharum hiſtoria & ad Laert. p. 446. ſeq. Leontium hanc Metrodori legitimam uxorem fuiſſe & falſa quæ de illa tanquam meretrice feruntur, contendit Gaſſendus in Epiſt. T. VI. Opp. p. 128. Filiam ejus *Danaen* Sophronis præfecti Epheſi amaſiam memorat Athenæus.

Phædrium Epicuri ſerva, manumiſſa ejus teſtamento. Laert. x. 21.

Philænis Samia, in quam Dioſcoridis Epigramma qua famam de inſana libidine propellere ab ipſa conatur, edidit Illuſtris Spanhemius de uſu numiſmatum diſſ. IX. p. 764. Confer etiam Clariſſ. Fleetvvodi inſcriptionum antiquarum ſyllogen pag. 338. ſeq. qui poſtremos binos verſus ita interpretatur: *At illius quidem nomen exſpuet ſive abolebit* (ἀναπτύσαι) *tempus, mea autem oſſa, poſtquam famam iniquam à me amolita ſum;* πρῳθείη, *placide quieſcant.* The-

Themiſta Zoili filia Leontei Lampſaceni uxor. Laert. X. 5. Cicero in Piſon. c. 26. Clemens Alex. Lactant. &c.
Thophila Martial. VII. 68.

IV. *De Philoſophis Cyrenaicis* qui & ἡδονικοί.

Epicureis merito à me ſubjunguntur CYRENAICI, ἐκ μιᾶς οἰνοχόης Ἐπικούρῳ πεπωκότες, *ex eodem cum Epicuro poti poculo*, ut loquitur Plutarchus p. 1089. de non ſuav. vivendo ſec. Epicurum. Paſſim quoque cum Epicureis videas conjugi, quia & ipſi in voluptate ajebant ſummum boni conſiſtere. Hieron. in Eccleſiaſtæ IX. *Et hæc inquiunt, aliquis loquatur Epicurus & Ariſtippus, & Cyrenaici, & ceteræ pecudes Philoſophorum.* Auctor hujus ſectæ Epicuro antiquior & ad aſotiam projector fuit *Ariſtippus* Socratis diſcipulus, de quo vide ſi placet Suidam & Euſebium XIV. præparat. p. 763. ſeq. ac quæ dixi lib. 2. c. 23. §. 33. Ariſtippo ſucceſſit *Arete* filia, Huic filius μητροδίδακτος *Ariſtippus.*

Ex Cyrenaica ſecta deinceps prodiere *Theodorii*, à *Theodoro* Atheo qui Ariſtippi μητροδιδάκτου diſcipulus fuit. Laert. II. 85. 86.

Habuit præterea & alios diſcipulos major Ariſtippus, ut *Synallum* * (niſi pro Συναλλος cum Menagio, ut ſane videtur, legendum σὺν ἄλλοις) cujus meminit Euſebius XIV. præparat. p. 764. & *Antipatrum* Cyrenæum Laert. II. 86. quem oculis captum fuiſſe Cicero ſcribit. 1. Tuſc. tum *Æthiopem* ex Ptolemaide, Laert. ibid. *Ariſtotelem* quoque Cyrenaicum qui de poetica ſcripſerit refert Laert. V. 35.

Antipatri diſcipulus fuit *Epitimedes* Cyrenæus, Epitimedis *Parabates*, Parabatæ *Hegeſias* Piſithanatus, à quo *Hegeſiaci* teſte Laertio II. 85. dicti, & *Anniceris* à quo *Annicerii*, ut eidem Laertio traditum. Confer quæ de Anniceri Laertius III. 19. & Ælianus II. 27. Var. ac de univerſa Cyrenaicorum ſchola præclarus Voſſius libro de Philoſophorum ſectis cap. IX.

Mneſiſtratios cum Cyrenaicis & Epicureis conſpirare notavit è Poſidonio Athenæus VII. p. 279.

V. De Pyrrhone & Scepticis.

Pyrrho Eleus Anaxarchi diſcipulus Epicurum ætate paulo anteceſſit, pictor primum, deinde in Democriti cum incidiſſet libros, Philo-

LIIII ſo-

* Fuit etiam *Metallus* quidam præter Schthyæ Dialectici.

ſophiæ operatus præceptore Dryſone Stilponis F. ſive ut Jonſius p. 191. malit Bryſone. Laert. IX. 61. ſeq. Varia deinde itinera adiit ſapientiæ cauſa, relictis vero præceptoris & quorumcunque Dogmaticorum placitis nihil prorſus certo ſciri poſſe, in utramque partem de omnibus diſputando contendit, neque tamen hoc docuit tanquam plane certiſſimum, neque in vita communi Scepticum ſe geſſit, ut è variis Laertii Sextique locis conſtat. Nihil ſcriptum reliquit, teſte rurſus Laertio IX. 102. & Ariſtocle apud Euſebium XIV. præparat. p. 758. & 763. ubi emendandus eruditus interpres, nam verba χρηστὸν μὲν οὐδὲν ὅτι εὗρεν ὅτι ἔγραψε, non ſignificant Pyrrhonem in Democriti libris nihil boni reperiſſe, ſed ipſum lectis Democriti libris per ſe nihil neque inveniſſe neque ſcripſiſſe præclari.

E vita deceſſit propemodum nonagenarius Laert. IX. 62. quo anno vel qua Olympiade non reperi annotatum. Diſcipuli ejus fuere Timon, Hecatæus, Eurylochus, Nauſiphanes aliique. Vitam Pyrrhonis Timoniſque ſcripſerat Antigonus Caryſtius (in opere quo & aliorum Philoſophorum vitas fuit perſecutus) teſte Ariſtocle apud Euſebium XIV. p. 762. ſeq. Sectatores ejus non modo Pyrrhonii ſed etiam à Philoſophandi ratione dicti *Aporetici, Sceptici, Ephectici ac Zetetici.* Laert. IX. 69. 70. Cui adde ſi placet Jonſium p. 235. Alios vero Philoſophos veluti certa tantum & explorata dogmata venditantes quæ Scepticis videbantur incertiſſima, appellabant communi nomine *Dogmaticos,* quos deinde iterum ſingulari nomine diſcriminabant ut apud Sextum lib. 1. Pyrrhon. Hypotypoſ. p. 14. κατὰ τοὺς μάλιστα ἡμῖν ἀντιδοξοῦντας νῦν Δογματικοὺς ἀπὸ τῆς στοᾶς. Sed poſt Pyrrhonem age Scepticos quoſdam ordine litterarum in medium adducamus. Sunt igitur qui calamo meo ſeſe obtulere, hi:

Æneſidemus Gnoſius Heraclidis Sceptici auditor Laert. IX. 116. non ita diu ante Ariſtoclem floruit, ut conſtat ex Euſebii præparat pag. 763. itaque Pyrrhonis συνήθης dicitur apud Laert. IX. 102. non quod Pyrrhonem ipſum audierit, ſed ejus dogmata fuerit ſectatus. Alexandriæ docuiſſe ex eodem Euſebio conſtat. Hinc aliis dicitur Æneſidemus Alexandrinus.

Ejus Πυῤῥωνείων λόγων librum primum laudat Laertius IX. 106. quartum Sextus 7. contra Math. p. 258. Ex hoc opere quod in VII. libros digeſtum fuiſſe idem Laertius IX. 116. docet, forte novem do-

modorum ὑποτύπωσιν quibus incerta eſſe, omnia diſputabat, refert Ariſtocles apud Euſebium XIV. præparat. pag. 760. Vide & Laert. IX. 87. & quæ de iisdem modis Sextus Empiricus lib. 1. Pyrrhon. Hypotypoſ. Favorini Arelatenſis Academici libros X. πυῤῥωνείων τρόπων laudat Gellius XI. 5. confer Philoſtratum 1. de Sophiſt. p. 495. ſeq. Æneſidemi ςοιχειώτας. Euſeb. pag. 761. ὑποτυπώσεις εἰς τὰ Πυῤῥώνεια. Laert IX. 78. librum κτ̓ σοφίαν (an σοφιςάς) & alium περὶ ζητήσεως. id IX. 106.

E Scepticiſmo non modo ἀφασίαν & ἀταραξίαν ut Timon, ſed plane ἡδονὴν conſequi ajebat, ut eſt apud eundem Euſebium p. 758.

Antiochus Laodicenus. Laert IX. 106. ἀπὸ λύκου, Zeuxidis diſcipulus. id. 116.

Apellas ἐν Ἀγρίππᾳ allegatur à Laertio IX. 106.

Aſcanius Abderites. Laert. IX. 61.

Dioſcorides Cyprius, Timonis diſcipulus. id. 115.

Eubulus Alexandrinus Euphranoris diſcipulus. Laert. IX. 116.

Euphranor Seleucius Timonis diſcipulus. Laert. IX. 115.

Eurylochus Pyrrhonis diſcipulus. Laert. IX. 68. idem forte quem ſupra retuli in Epicureis.

De *Favorino* & aliis Academicis, qui ad Scepticos accedebant, dixi ſupra cap. III.

Hecatæus Abderites Laert. IX. 69. Pyrrhonis diſcipulus.

Heraclides Ptolemæi Cyrenæi auditor. Laert. IX. 116.

Herodotus Ariei F. præceptor Sexti Empirici, Menodoti auditor. id.

Menodotus Nicomedienſis, Antiochi Laodiceni auditor. id. 116.

Mnaſeas Euſeb. XIV. præparat. p. 731.

Nauſiphanes quem ferunt auditum ab Epicuro. Vide quæ ſupra hoc ipſo capite §. 1.

Nicolochus Rhodius Timonis diſcipulus. Laert. IX. 115.

Numenius Pyrrhonis auditor. Laert. IX. 114. diverſus à Numenio Apamenſi, ut notat Jonſius III. 10.

Philo Athenienſis. Laert. IX. 67. & 69.

Philomelus cujus meminit Euſebius XIV. præp. p. 731.

Praylus Troadenſis, Timonis diſcipulus. Laert. IX. 115.

Ptolemæus Cyrenæus qui Timonis hæreſin reſtauravit, auditor Eubuli. Laert IX. 115 & 116.

Python ad quem ſcripſit Timon.

Sarpedon Ptolemæi Cyrenæi auditor. Laert. IX. 116.
Saturninus ὁ Κυθηνᾶς Empiricus, Sexti auditor. Laert. IX. 116.
Sextus Empiricus cujus ſcripta exſtant. De eo dixi infra libro IV.
Theodas (Θειώδας) Laodicenus. Antiochi diſcip. Laert. ibid.
Theodoſius σκεπτικῶν κεφαλαίων ſcriptor. Laert. IX. 70. De hoc Theodoſio dixi capite quinto præſentis libri §. 16.
Timon Phliaſius, diſcipulus Pyrrhonis, cum antea in theatris ſaltatorem egiſſet, animum appulit ad Philoſophiam & Stilponem primum deinde Pyrrhonem audivit clarus ſub Antigono Rege Macedoniæ & Ptolemæo Philadelpho. Summam ejus Philoſophiæ breviter exponit Ariſtocles apud Euſebium XIV. præparat. p. 758.
Timonis πύθων. Euſeb. p. 761. Laert. IX. 76. & 105. πρὸς πύθωνα. id. IX. 67.
Σίλλοι libris tribus quibus Philoſophos Dogmaticos præcipue deriſit, etſi αἱ κατὰ πάντων ἀνθρώπων βλασφημίαι dicuntur Ariſtocli apud Euſebium p. 761. adde p. 763. atque ad Laert. IX. 111. & Jonſium II. 3. p. 128. ſeq. Fragmenta habes in H. Stephani Poeſi Philoſ. atque inde in Horatio Dan. Heinſii Lugd. Bat. 1612. 8. Apollonidis Nicæni ὑπομνήματα in Timonis σίλλους Tiberio Cæſari inſcripta memorat Laertius IX. 109. Confer Jonſium p. 222. ſeq. Sotionem περὶ Τίμωνος σίλλων Athen. VIII. p. 336.
Ἰνδαλμοί. Laert. IX. 65. & 105. male apud Sextum p. 442. contra Math. ἐν τοῖς ἰδίοις pro ἰνδαλμοῖς, ut jam viris doctis obſervatum.
Tragœdiæ LX & Dramata Satyrica ac Comica XXX. Laert. IX. 110. ubi præterea ejusdem ἔπη & κιναίδους, h. e. Heroica & cinædica carmina commemorat. Quæ porro proſa ſcripſerit, mox ex Antigono Caryſtio qui ejus vitam compoſuit, ait acceſſiſſe ad ἐπῶν (forte στίχων ſcripſerat Laertius) millia viginti. Ex his fuere ni fallor:
Ἀρκεσίλαος ἢ περὶ δείπνου. Laert. IX. 115.
Περὶ αἰσθήσεων. Laert. IX. 105.
Xanthus Timonis filius ac ſucceſſor. Laert. IX. 109.
Zeuxippus Æneſidemi diſcipulus & civis h. e. patria Gnoſſius. Laert. IX. 116.
Zeuxis Æneſidemi diſcipulus & ipſe, Laert. IX. 106. ubi allegatur ejus liber περὶ διττῶν λόγων. Auditor itidem Zeuxippi, cognomento γωνιόπους. id. 116.
De recentioribus quibusdam Scepticis infra in Sexto Empirico dixi lib. IV.

VI. *De Megaricis qui & Dialectici poſtea, atque Eriſtici dicti.*

Euclides Megareus, (diverſus à Geometra cum quo paſſim confunditur ut à

à præſtantiſſ. Sponio pag. 141. Miſc.) diſcipulus Socratis, conditor Megaricorum diſciplinæ, quam nobilem nec multum à Platone diſſenſiſſe tradidit Cicero 2. Tuſc. Euclides *id eſſe ſummum bonum dixit quod ſimile ſit & idem ſemper* , ut notat Lactantius III. 12. ex Cic. 4. Acad. quæſt. Parmenidis ſcriptis cumprimis delectatus eſt teſte Laertio II. 106. Xenophanis etiam ac Zenonis Eleatæ ſectator. Cic. 2. Tuſc. Qui & ipſe Zeno à quibusdam auctor Eriſticæ diſciplinæ dicitur, τῆς ἐριστικῆς ἀρχηγὸς, ut ex auctore Hiſtoriæ Philoſophicæ quæ inter Galeni ſcripta legitur jam notarunt viri docti. Vide Voſſium de ſectis cap. XI. Scripſerat hic Euclides dialogos ſex, quorum hi tituli apud Laertium II. 108. exſtant: Λαμπρίας, Αἰσχίνης, Φοῖνιξ, Κρίτων, Ἀλκιβιάδης, Ἐρωτικός. Reliquorum dialecticorum nomina hæc ſunt:

Alcimus Rhetor eximius, Stilponis auditor. Laert. II. 114.

Alexinus, Elienſis, diſcipulus Eubulidis, propter natum ad contentiones ingenium dictus Ἐλεγξῖνος. *Olympiacam* ſectam inſtituere cum vellet in Olympia; à diſcipulis deſertus periit. Scripſit adverſus Zenonem Citieum, cujus profeſſus adverſarius fuit, & contra Ephorum Hiſtoricum Laert. II. 109. ſeq. Adverſus Alexinum ſcripſit Ariſto Chius id. VII. 163.

Antipater. Cicero Lucullo, Stoicum innuens qui & ipſi plerique Dialectici.

Apollonius Cronus Eubulidis auditor de quo ſupra c. XXI. p. 530.

Archidemus. Cicero Lucullo, Stoicum innuens de quo ſupra c. XV.

Ariſtides Laert. II. 113.

Ariſtoteles dialecticus. Plutarch. Arato p. 1028. Laert. II. 113. Hunc reſpici in dialogo Stilponis cui titulus Ariſtoteles, Jonſio viſum.

Artemidorus cujus librum adverſus Chryſippum allegat Laert IX in Protagora 53.

Clinomachus Thurius. Laert. II. 112. Clitomachus eidem lib. 1. ſect. 19.

Clitarchus Ariſtotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis diſcipulus. Laert. II. 113.

Crates Stilponis auditor. Laert. II. 114. & 117. ubi videtur à Cynico diſtingui.

Diodorus Cronus Apollonii diſcipulus, de quo dixi ſupra c. XXX. p. 776.

Dionyſius Bithynus. Strabo XII. p. 566. quem Theodorus Atheus audivit. Laert. II. 98.

Diphilus Boſporianus, Euphanti & Stilponis auditor. Laert. II. 113.

Digitized by Google

Eubulides Mileſius diſcipulus Euclidis, præceptor Alexini & Rhetoris Demoſthenis, ὑβριστικὸς in Ariſtotelem aliosque. Vide Jonſium p. 350. Captioſa ejus argumenta notant viri docti ad Laert. II. 108. VII. 187.

Euphantus Olynthius, Eubulidis diſcipulus, ſcripſerat librum inſignem de regno ad Antigonum Regem quem inſtituit, tum tragœdias & temporis ſui Hiſtoriam. Laert. II. 110.

Heraclides Bargyleites, qui contra Epicurum ſcripſit. Laert. V. 64. Idem ut videtur Heraclides contra quem ſcripſit Chryſippus VII. 198.

Ichthyas Metalli F. Euclidis diſcipulus, ad quem Diogenes Cynicus dialogum ſcripſit Laert. II. 112. præceptor Thraſymachi Corinthii id. 113.

Metrodorus ὁ Θεωρηματικὸς Theophraſti primum tum Stilponis auditor. Laert. II. 113.

Myrmex Exæneti F. diſcipulus ex adverſario Stilponis. Laert. II. 113. & Heſychius illuſtr. in Στίλπων, licet Steph. in Ἐνετοὶ male legit ἐξ ἐνετῶν pro Ἐξαινέτου ut If. Caſaubono obſervatum.

Pantboedus Lyconis Peripatetici præceptor. Laert. V. 68. contra quem ſcripſit Chryſippus. VII. 193

Paſicles Euclidis diſcipulus Cratetis Cynici frater. Laert. VI. 98.

Philippus Megaricus. Laert. II. 113.

Philo Diodori Croni diſcipulus. Laert. VII 16. Hunc Jonſius p. 119. eundem putat cum Philone Athenienſi, de quo paulo ante in Scepticis. Philonis Dialectici Menexenum allegat Clemens Alex. IV. Strom. p. 523. Eadem referens Hieronymus 1. contra Jovinian. Philonem Carneadis Magiſtrum appellat.

Philonicus. Dionyſ. Halic. In vita Iſocratis T. 2. p 99.

Phraſidemus è Peripatetico Stilponis auditor. Laert. II. 114.

Simmias Syracuſanus, Ariſtotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis auditor Laert. II. 113. & 114.

Stilpo Megarenſis, de quo dixi lib. 2. cap. 23. §. 43. in addendis. Fuit æqualis Theodori Athei ſub Demetrio Poliorcete Antigoni filio & Ptolemæo Sotere, qui ambo patriam ipſius cum cepiſſent Stilponi propter ſapientiam pepercerunt.

Thraſymachus Corinthius, Ichthyæ diſcipulus. Laert II. 113.

Timagoras Gel[illegible]us, Theophraſti primum tum Stilponis auditor. id.

Zeno Phœnicius Stilponis diſcipulus. Laert. II. 114. Sed & à Zenone Citieo

tico auditum Stilponem notat id. 120. quo minus mirum, quod inter Stoicos multi fuere qui Dialecticis ſive Eriſticis tricoſarum & ſubtilium diſputationum ſtudio neutiquam cederent. Ita Chryſippus ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς. Laert. VII. 180. & Stoicorum ſcitum, Διαλεκτικὸν μόνον εἶναι τὸν σοφὸν, id. 83. confer doctiſſimi Menagii notas p. 172. & 296.

Adverſus Dialecticos libros III. ſcripſerat Ariſto Chius Stoicus. Laert. Dialecticæ fuere filiæ quinque Diodori Croni, *Argea*, *Artemiſia*, *Menexena*, *Pantaclea* & *Theognis*, ut è Philone Dialectico refert Clemens IV. Strom. p. 523. His addenda *Nicarete* Megarica Stilponis amaſia & ſocrus Simmiæ Syracuſani Laert. II. 114. Athenæus XIII. pag. 596. Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ἦν, ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου.

VII. Superſunt aliæ ſectæ quædam in veterum libris memoratæ, quas paucis perſtringere juvat. Nam de *Eleaticis* quidem præcipuis Parmenide, Zenone Eleate &c. qui etiam ἐλεγκτικοὶ videntur eſſe appellati (vide Menag. ad Laert. lib. I. 17.) dictum eſt ſupra libro II. cap. XXIII. ubi quoq; de *Socraticis* & plerisque ante Socratem Philoſophis celebrioribus. De Phædone item Eleo, à quo *Eliacorum* ſecta, & de Menedemo Eretrio, Pliſtani qui Phædonem audivit & Stilponis diſcipulo, à quo *Eretriaci*. De *Pythagoricis* lib. II. cap. XIII. De *Academicis*, hoc ipſo libro c. III. de *Peripateticis* cap. XI. de *Cynicis* c. XIII. de *Stoicis* c. XV. Præterea Εὐδαιμονικῶν mentionem Laertius facit in prooemio ſect. 17. quos ait ἀπὸ διαθέσεων ita appellatos. Mihi autē verba ἀπὸ διαθέσεων videntur explicanda, *ab inſtituto*, ut εὐδαιμονικὸς Philoſophus ſit cujus tota Philoſophia præ ſe ferebat diſciplinam de felicitate comparanda. Solum vero *Anaxarchum* voluptuoſum illum Alexandri adulatorem in veterum ſcriptis εὐδαιμονικοῦ nomine venire memini, apud Athenæum VI. p. 250. & XII. p. 548. atque ex Athenæo apud Euſtathium ad Iliad χ΄. pag. 1273. edit. Rom. Sic *Elpiſtici* Philoſophi dicebantur teſte Plutarcho IV. 4. ſympoſ. qui nihil magis commendabant atque plenis laudibus efferebant quam ſpem, hæc enim niſi vitam ſvavitate ſua perfunderet, illam prorſus ajebant intolerabilem fore. Sic Pythagoræorum nonnullos vocabant σεβαστικοὺς, qui circa θεωρίαν rerum divinarum & τῶν σεβαστῶν erant occupati, ut refert ſcriptor vitæ Pythagoræ apud Photium Codice CCXLIX. Ceteri erant πολιτικοὶ vel μαθηματικοί. Ἀναλογιστικῶν ſive ut alii legunt Ἀπολογητικῶν, & qui ſe Φιλαλήθεις profitebantur (quo nomine Antipho Rhetor

tor & Celſus Epicureus etiam libros ediderunt) mentio exſtat apud eundẽ Laertium lib. 1. ſect. 16. De Celtarum Druidibus, Bardis, Eubagibus & Σεμνοθέοις, Indorum Brachmanibus ac Gymnoſophiſtis, Perſarum Magis, de Chaldæis denique & Ægyptiorum ſapientibus, diſſerere non eſt hujus loci, & multis hic Hylas jam dictus: pauca illa intelligo quæ de his ex veterum relatione ſcimus, nam pleraque de illorum dogmatis totaq; diſciplinæ ratione nos etiamnum fugere haud diffiteor.

VIII. Concludet hoc caput atque adeo totum præſentem librum tertium, brevis ſectæ ECLECTICÆ commemoratio, quæ à *Potamone* Alexandrino initium cepiſſe traditur. Non repetam in præſenti quæ de ea monuere viri docti ad Laert. lib. 1. ſect. 21. & Voſſius libro de ſectis cap. ult. Tantum notabo quod res ipſa eſt antiquiſſima, nec primo Potamoni qui Auguſto Imp. ſupparfuiſſe traditur, ſed pridem ante eum Pythagoræ ac Platoni in mentem venit, & Ariſtoteli ac ſapientiſſimo cuique Philoſophorum eſt probata, qui in unius verba Magiſtri jurare noluere, ſed cum varia legiſſent vel audiiſſent, ea quæ ſibi maxime probarentur deligebant atque in unum veluti aptabant corpus Philoſophiæ, aliaque proprio Marte obſervata addebant. Potamon autem primus videtur hoc palam profeſſus eſſe ac præ ſe tuliſſe ipſo nomine, favens alioqui Platoni, cujus etiam libros de Rep. commentariis teſte Suida illuſtravit: Cum vero edidiſſet στοιχείωσιν ſuam, qua ut eſt veriſimile ea quæ ex ſingulis Philoſophis ſibi probarentur ſuccincte conſignaverat, nemini tamen fere eſt probatus, quanquam Eclecticam Philoſophiam poſt ejus tempora probarunt innumeri ſive Chriſtiani, ſive alieni à CHRISTI ſacris: at nemo voluit dici Potamonius, ſive quod libro ejus, uti Caſaubonus * ſuſpicatur, deeſſet genius, ſive quod non optimo eſſet judicio uſus in deligendo, ſive quod cum eclecticum profiteretur, gereret ſe miſcellionem, κλωθήσεας ἀσύγκλωστα atque unum quidem vultum Philoſophiæ componens, ſed ejusmodi, qualis apud Ovidium dicitur habuiſſe natura, antequam diſcordia rerum ſemina non bene junctarum digereret in rectum ordinem DEUS.

* Iſ. Caſaubonus diſſ. 1. ad Dionem Chryſoſt ubi dicit Potamonem Dionis & paucorum ſimilium exemplo motum, eam Philoſophandi viam inſtituiſſe. At enim Dionem Potamon ætate anteceſſit.

ADDEN-

ADDENDA
ET
EMENDANDA QUÆDAM.

PAg. 6. in Catalogo *adde:* Politicus. 8.
11. v. 1 *lege:* profanis hominibus.
23. v. 14. *lege*: Philopon. VI. 8. 21. 22. 27. XIII. 15.
26. poſt verba, expendit Proclus, *adde* : cujus & ipſius intercidit ἐπίσκεψις τῶν πρὸς τὸν Πλάτωνος Τίμαιον ὑπ' Ἀριστοτέλους ἀντειρημένων. *Conſideratio eorum in quibus Platonis Timæo contradixit Ariſtoteles*, quem librum ſæpius allegat Jo. Philoponus de mundi æternitate contra Proclum II. 2. IV. 11. 14. VI. 7. 15. 27. 29. VIII. 1. IX. 2. XIII. 1. 15. XVI. 4. XVIII. 5.

Ad p. 27. ubi de Philippo Opuntio, *adde:* Hoc poſtea vidi etiam notatum accuratiſſimæ eruditionis viro Lud. Kuſtero ad Suidam Non prætereundus porro locus Nicomachi Geraſeni lib. 1. Arithmet. p. 6. Πλάτων δὲ ἐπὶ τέλει τοῦ τρισκαιδεκάτου τῶν νόμων ὅπερ τινὲς φιλόσοφον ἐπιγράφουσιν, ὅτι ἐν αὐτῷ περισκοπεῖ ποταπὸν δεῖ τὸν φιλόσοφον εἶναι.

p. 43. *pro* Boethius lib. 1. de Muſica, *lege* lib. 2. Ibid. v. 3. *à fine*: Alcuinus quoque alio nomine appellatur Albinus.

p. 52. Notitia Platonicorum, *adde:* & Academicorum. In Amyclo *lege* Laert. III 46.
55. Carneades Olymp. CXII. 4. defunctus. *lege:* CLXII. 4.
ibid. Orationem ejus habitam in Senatu, *adde:* Olymp. CLVI. 2.

Catalogo Academicorum addentur hi octo:

Ariſtander. Procl. III. in Timæum p. 186.
Ariſto Aſcalonita, frater Antiochi de quo ſupra. Plutarch. in Bruto p. 984. Ariſtus Ciceroni, 1. Acad. quæſt. c. 3.
Diadumenus quem colloqvutorem inducit Pluarchus adverſus Stoicos.
Dio Alexandrinus Cic. IV. Acad. quæſt.
Diodorus præter Adramyttenus Strabo XIII. p. 614.
Heracleodrus, ad quem Demoſthenis Epiſt.

Digitized by Google

Jon Platonicus. Lucian. Convivio.

Thcomneſtus quem audivit M. Brutus. Plutarch. Bruto p. 994.

p. 73. adde M. Antonii Mureti notas ad Xenophontis Cyropædiam & ἀνάβασιν. Ingolſtad. 1602. 8.

Ad p. 91. Verba Suidæ de Iſidoro ὑπὸ τοῖς ἀδελφοῖς non neceſſe eſt de M. Aurelio & L. Vero ſed de fratribus Iſidori intelligere. Et fortaſſis Iſidorus Hypſiclis Magiſter idem fuit cujus vitam Damaſcius deſcripſit, quem conſtat claruiſſe ſæculo quinto poſt CHRISTUM natum exeunte. Allegatur Hypſicles ab Achille Tatio ad Aratum, qui Achilles præceptorem ſuum Iſidorianum appellat.

Ad. p. 92. Græcolatinam Theodoſii Tripolitæ editionem Oxoniæ jam parat *Joſ. Hunt*, A. M.

p. 93. adde de Conone hæc Probi ad Eclog. 3. Virgilii: *Conon Samius Mathemathicus Ægyptius natione, Ptolemæo libros de Aſtrologia ſeptem reliquit.*

p. 95 v. 19. pro: Equidem Poſidonius &c. lege: Equidem epitomen μετεωρολογικῶν Poſidonii quem Cicero audivit, compoſuiſſe conſtat Geminum, è quo nonnulla de Phyſicæ & Aſtrologiæ diſcrimine proferuntur à Simplicio in 2. Phyſ. ſect. 10. Gemini librum ſextum præceptionum Methematicarum laudat Eutocius ad Apollonii Conica. Gemini Mathematici librum de Mathematicarum diſciplinarum ordine Pappus Alex. lib. VIII. p. 448.

p. 163. v. 27. *lege:* Baſil. 1539. fol. p. 435. ſeq.

137. 17. Venet. 1562. 4.

24. poſt verba, liber integer, *adde:* etſi in epitomen contractus. Φέρε καὶ τὰ ἔτη συντεμνοντες διὰ τὸ μῆκος ἵνα παραπεμθώμεθα.

166. v. 9. pro, ab alio, *ſcribe:* ab Abrahamo Levita ben Chasdai circa A. C. 1200.

22. lege: התפוח.

24. adde: Hebraicam verſionem nuper cum latina ſua interpretatione ac notis edidit *Jo. Juſtus Loſius* Hildeſienſis, Gieſſæ 1706. 4. qui ſola editione Francofurtenſi uſum ſe teſtatur, neque veteris latinæ verſionis facit mentionem, quam ſi vidiſſet & Manfredi ætatem cogitaſſet, non reprehendiſſet p. 56. Buxtorfium, quod auctorem Hebraicæ verſionis circa A. C. 1200. vixiſſe ſcripſit. 168.

Digitized by Google

pag. 168. v. 22. lege: Baſileenſis altera A. 1539. fol. per Jo. Bebelium & Mich. Iſingrinium, cum veteri Eraſmi præfatione.

170. v. 7. à fine, poſt: Philo quidam laudatur à Polemone, *adde:* & Philemonis Phyſiognomi librum Syriace verſum memorat Greg. Abulpharagius Hiſt. Dynaſtiar. VI. p. 86. & 56. ubi eum Hippocratis Medici æqualem facit.

172. v. 12. lege: A. 1542. fol. tribus Vol.

21. lege: 1593. 8. typis Wechel. paginis editioni græcæ Sylburgii reſpondentibus. Hæc editio latina nitida novem eſt diſtincta Voluminibus, in quorum antepenultimo occurrunt etiam tria ſcripta ſuppoſititia; 1. de cauſis, 2. de proprietatibus elementorum, & 3. de Myſtica Philoſophia ſecundum Ægyptios.

173. Adde de verſionibus Arabicis librorum Ariſtotelis & variis ſuppoſititiis quæ ſub ejus nomine apud Arabes feruntur, Barthol. Herbelotum in Bibliotheca Orientali. Perſicæ verſionis ex Agathiæ lib. 2. meminit Suid. in χοσρόης.

212. ubi de pſeudo Calliſthene, adde: Initium & ſpecimen longiuſculum hujus libri ex codice MS. Bibl. Lugdunenſis Batavorum Græce vulgavit Abraham Berkelius ad Stephanum Byz. p. 237. 238.

225. v. 9. pro plus quam millenis, *lege*: bis millenis prope.

262. v. 2. pro addita, *lege*: additis Edmundi Chilmeadi notis & diatribe &c.

315. v. 6. à fine, pro editione *κοινῇ*, lege, editione in Hexaplis.

341. v. 11. adde: Nonnulla Aquilæ, Symmachi &c. fragmenta collegit ediditq; in Hieronymo ſuo nuper Jo. Marcianæus, & diligentiſſime idem ſe facturum nuper recepit doctiſſimus Benedictinus, Bernhardus de Monfaucon, qui commentarios Euſebii in Pſalmos & Eſaiam edidit, è quibus & ipſis non pauca addi poſſunt Druſio prætermiſſa.

p. 343. ad not. f. adde hæc Euſebii ad Eſaiæ XXXIV. 4. p. 486. *μὴ κείμενον δὲ ἐν τῇ τῶν ὁ ἑρμηνείᾳ τὸ καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, μετ' ἀστερίσκων, ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προστεθῇ.*

p. 360. v. 12. poſt verba, cibos ingero, *adde*: De verſionibus Syriacis, Arabicis, Copticis, Armenicis, Slavonicis è tranſlatione Græca LXX. Interpretum compoſitis dicere non eſt hujus loci. Frag-

Mmmmm 3 men-

menta Verſionis veteris *Syriacæ* ſive Græcæ è Syriaco adornatæ collegit vir orientalium litterarum ad miraculum peritus Andreas Mullerus Greifenhagius in Symbolis Syriacis, quibus addi poſſunt alia pauca è Juſtino qv. 63. ad Orthodox. Procopio Gazæo ad 1. Sam. XX. 20. & in 3. Reg. 1. pag. 173. & 3. Reg. XII. p. 215. Suida in σωρλῶας, Scholio ad MS. Barberin. in Oſeæ XI. 4. T. VI. polyglott. Walton. p. 133. b. Porro in excerptis Græcis Chronologicis ante Malalam editis p. 12. ſeq. male tribuit eruditus Interpres Origeni commentarios in Biblia Syriaca.

Cynicorum Catalogo addendi:

Adamas in Epigramm. Ammiani II. 51. Antholog.

Hermodotus in Epigramm. Lucilii, ibid. p. 273.

Meneſtratus id. p. 272.

Sphodrias cujus τέχνην ἐρωτικὴν allegat Athenæus IV. p. 162.

Stoicorum Catalogo p. 386. ſeq. addendi:

Ti. Claudius Alexander Philoſophus Stoicus in Vet. inſcript. apud Fulv. Urſinum p. 70. eleg.

Caſſius. Laert. VII. 34.

Criſpinus de quo Acro ad Horatii lib. 1. Sat. 1. Criſpini) *Philoſophi cujusdam loquaciſſimi qui Aretalogus dictus eſt. Hic Criſpinus Poeta fuit, qui ſectam Stoicam verſibus ſcripſit.* Idem ad Sat. 4. *Hic ſimiliter ut Lucilius multos ſed malos verſus faciebat.*

Faunius Stoicus de quo Cicero in Bruto c. 31.

Effigies *L. Junii Ruſtici* Stoici apud Fulv. Urſinum p. 69. elog.

Sextus Herius Muſolus Philoſophus Stoicus in vet. inſcriptione apud Fulv. Urſinum p. 70. elog.

p. 387. v. 19. *dele verba*: & Mneſarchus Stoicus.

p. 436. poſt v. 21. adde: Pariſiis apud Gurmontium A. 1513. 4. Liber dicatus Hieronymo Alexandro Mottenſi *trium linguarum doctiſſimo, Græcas Aureliæ litteras profitenti.* Editor eſt Celſus Hugo Diſſutus Cavillonus, *Celta, earundem nec non Hebraicarum apud Parrhiſios interpres.*

p. 446. v. 16. poſt Γοργώ, *adde:* Simmiæ μελῶν allegantur à Stephano Byz. in Ἀμύκλαι. Ejusdem Ἀπόλλων à Stephano in ἡμικυνὲς & Tzetza Chil. VII. hiſt. 144.

p. 449. *Omiſſa eſt nota*: Manuel Holobolus Rhetor Rhetorum vixit tempore Michaelis Palæologi & Andronici filii ad quos ſcripſit verſus Po-

Digitized by Google

Politicos qui exſtant in Codice Colbertino 6044. Vide Pachymerem VII. 8. & Cangii gloſſarium in ῥήτωρ. Michael Palæologus rebus præfuit ab A. C. 1259. ad 1283. Andronicus ad A. 1327.

p. 461. v. 8. pro, aliisque, ſcribe: & Procli & cum Metaphraſibus Ciceronis, Germanici & Avieni ac Poetico Hygini Aſtronomico.

p. 475. v. 4. à fine, adde: Timarchum libro quarto περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἑρμοῦ laudat Athenæus XI. p. 501.

p. 477. v. 8. pro μετρήσεις præſtet legere καταμετρήσεις.

p. 496. v. 10. pro, Kircherum, lege Kircheri, & dele, Petavii, nam is Manethonis dynaſtias explodit.

p. 508. v. 6. à fine poſt verba, ad Jamblichum, adde, & H. Dodvvellus Epiſtolica diſſ. de anima quam Anglice edidit p. 245.

Porro mirum eſt, cum Vir hic doctiſſimus alibi ſcripſerit Vettium Valentem habere obſervationes anno CLX. æræ Diocletianeæ recentiores, eundem tamen in hac diſſertatione p. 247. tradere, quod noviſſima temporis nota in Valentis opere à ſe reperta ſit annus XXI. Antonini Pii. En ejus verba, in quibus etiam notat quod Βάλης quidam ſive Valens in illo allegatur: *This Work is an Anthology collected out of the eldeſt and beſt Authors of the kind together vvith his ovvn obſervations and improvements in this book, to vvhich this preface belongs. This vvas the vvay alſo of Julius Firmicus, an author vvhoſe age is better knovvn. This makes it very difficult to determine the collector's age from the Aſtrological calculations mentioned in it, becauſe it is ſo difficult to diſtinguiſh vvhoſe the calculations are, vvhether of the collector, or of ſome of the Authors out of vvhom he made his collection. The lateſt note that I have obſerved in a curſory vievv of him, is of the XXI. year of Antoninus Pius. The collector mentions one* Βάλης. *If this be the ſame vvith Vettius Valens, the collector cannot be Vettius Valens, but ſome later Man, vvho has excerpted Vettius as vvell as others.*

p. 511. v. 8. poſt Pariſ. 1543. adde: Allegat Cangius Gloſſar. Græc. in πνεύματα & alibi. v. 9. à fine adde de Critodemo hunc Valentis locum quem eidem Clariſſ. Dodvvello debemus: ὁ δὲ σοφώτατος Κριτόδημος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ αὐτοῦ Ὁράσεις συνεκτικωτάτῃ πολλῶν μαρτυριῶν, ἀρχὴν τοιαύτην ἐποιήσατο. Ἤδη ποτὲ πελαγοδρομήσας καὶ πολλὴν ἔρημον διοδεύσας ἠξιώθην ὑπὸ θεῶν λιμένος ἀκινδύνου τυχεῖν καὶ μονῆς ἀσφαλεστάτης.

p. 512. omiſſa nota: de Canicleo videndus Cangius in gloſſar & ad Alexiadem p. 258. 373. Clariſſ. Boivinius ad Nicephorum Gregoram p. 761.

p. 513. adde: Oracula quædam in Obſopoei editione haud obvia ex Jo. Laurentii Lydi fragmentis in Codice Regio Pariſ. 3367. edidit jam laudatus Boivinius ad Niceph. p. 786. E Lydo MS. περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν producit quædam Cangius gloſſar. latino in *ſilentium*.

p. 529. v. 9. adde: Ptolemæo Hephæſtioni lib V. memoratur Apollonius Ptolemæi Philopatoris temporibus ἐπ' Ἀστρονομίᾳ περιβόητος γεγονὼς qui cognominatus eſt ἒ ψιλὸν quod litera hæc accedat ad figuram lunæ, in cujus ille conſiderationem plurimum temporis ſtudiique contuliſſet. Fateor miratum eſſe hunc me Grammatici locum, ſed ſu-

ſuſpicio eſt falſam ab eo cognominis iſtius rationem redditam fuiſſe. Nam Ptolemæi Hephæſtionis quidem ætate qui ſub Antonino Pio ſcripſit, epſilon ad lunæ figuram ſemirotundo flexu accedebat, ſed ante Domitiani tempora neque in numis neq; in aliis monumentis obſervatur niſi quadratum ut jam pridẽ notarunt viri doctiſſimi.

p. 548. adde, Archimedem ἐν τοῖς περὶ κατοπτρικῶν laudari à Theone p. 10. ad Ptolemæum: ibid. de Anthemio qui ſub Juſtiniano Imp. clarus fuit adde locum hunc Procopii 1. περὶ κτισμάτων: Ἀνθέμιος δὲ ὁ Τραλλιανὸς ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λογιώτατος, οὐ τῶν κατ' αὐτὸν μόνον ἁπάντων ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ γενομένων πολλῷ. --- καὶ μηχανοποιὸς σὺν αὐτῷ ἕτερος Ἰσίδωρος ὄνομα, Μιλήσιος γένος, ἔμφρων τε ἄλλως καὶ πρέπων Ἰουστινιανῷ ὑπουργεῖν βασιλεῖ Hinc conſtat de ætate Eutocii Aſcalonitæ, qui Iſidoro & Anthemio libros ſuos inſcripſit

p. 561. v. 26. adde , à præſtantiſſimo Edmundo Hallejo prof Geometriæ Saviliano latine editi Oxoniæ 1706. cum libris duobus de ſectione ſpatii ex ejuſd. Halleji ingenio reſtitutis & Pappi Alex. præfatione libri VII. ſyntaxeos ſuæ Græce primum vulgata cum ipſius lemmatibus ad hos Apollonii libros

p. 589 v. 2. adde: Athenæum Mechanicum & reliquos è Codd. Palatinis edere voluit cum verſione adoleſcentis (Salmaſii, credo) *Janus Gruterus*. Vide Joſ. Scaligeri Epiſt. CCCCXX. ſeq.

p. 599 v. 13. pro p. 495. legendam 594.

p. 613. v. 16. poſt verba: ex communibus hauſit fontibus, adde; Hoc certe malim quam quod Allatius p. 942 de purgatorio, ſuſpicatus eſt Coſmam Chronici Alexandrini eſſe auctorem.

p. 617. Scriptis Coſmæ adde Expoſitionem in Pſalmos ſive loca difficiliora Pſalmorum. Meminit Cangius gloſſar in Ἰνδικοπλευστής. Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου ἐξήγησις εἰς τοὺς ψαλμοὺς, ἱστορικῶς τε καὶ ἀναγωγικῶς, οὐ μὴν κατὰ συνέχειαν ἐπὶ πάντων τῶν τῆς βίβλου χωρίων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χαλεπωτέρων, ἐξερανισθεῖσα ἐκ τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐνδόξων, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα ἐν τόποις ἐπιτηδείοις ἐπεγράφει. Καὶ πρῶτον προθεωρία τις ἢ ἐξέτασις τοῦ αὐτοῦ περὶ συστάσεως ψαλμῶν, καὶ ἄλλων τινῶν τῶν εἰς αὐτοὺς ἀναγκαίων θεωρημάτων.

In Lucæ quoque Evangelium ſcripſiſſe hunc Coſmam conjicit eruditiſſimus Caveus parte 2. Hiſt. literariæ Scriptor. Eccleſ. Sed locus quem affert petitus eſt è libro V. Coſmographiæ p. 247.

p. 624 v. 13. adde; Sed Thyatirenum Nicandrum à Colophonio haud diſtinguendum eſſe colligas è Stephano in Θυάτειρα

Ibid. v. ult. lege: Apollodorus ἐν τῷ περὶ θηρίων 54. b. 60. ἐν τῷ περὶ βοτανῶν. 47. b. Et p. 625. v. 1 dele eadem verba male recurrentia

p. 630. v. 2. pro aulici, lege, alieui.

p. 676. v. 8. lege: ſive rectius Λεοντίῳ ut apud Athenæum & Antonin. &c.

p. 678 v. 17. poſt verba; Memoratur prætcrea Parthenius, adde: in veteri Epigrammate Polliani p. 236. lib II. Anthologiæ c 25.

p. 700. v. 3. à fine pro 1555. lege 1655 p. 711. v 9. à fine, lege Coptites.

p. 735. v 7. à fine adde: Dubitat Gaſſendus II. 6 de vita Epicuri idemne ſit cum Statilio Epicureo de quo in Catone Minore atque in Bruto Plutarchus.

p. 735. v. 2. à fine. adde: forte Diodorus Zonas, de quo p. 778.

Reliqua ingenio & humanitati Lectoris permittuntur.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google